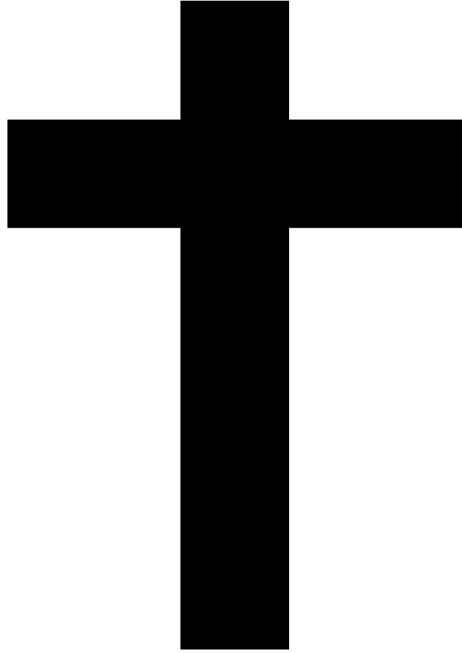

Ἡμε menomenyεέ
meké

New Testament in Denya (CM:anv:Denya)

N_{wε} menomenyεέ mekέ
New Testament in Denya (CM:anv:Denya)

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Denya

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Denya

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

Contents

Matyo	1
Makəs	45
Lukase	71
Jøn	114
Utó Angbá Jisəs	146
Rom	184
I Kərənt	203
II Kərənt	222
Galasiya	234
Efəsəs	241
Filipi	248
Kolosiya	253
I Tessalonika	258
II Tessalonika	262
I Timoti	265
II Timoti	270
Titəs	274
Filəmøn	277
Hibrus	278
Jəmsi	292
I Pita	297
II Pita	303
I Jøn	307
II Jøn	312
III Jøn	313
Jud	314
Amə gejya Jøn	316

Abya melóméló Jisṓs Kras ndere MATYO asamé

*Ukwéne ante Jisṓs Kras
(Luk 3:23-38)*

¹ Gé ηwe mabṓ ukwéne ante Jisṓs Kras mpyáne mfwa Devid, Devid mpyáne Abraham. ² Abraham alu nte Asek, Asek alu nte Jakṓb, Jakṓb alu nte Juda ne aηmé bií abi ande. ³ Ne Juda alu nte Peres ne Sera, mmá bwó akamege Tama. Peres alu nte Hesarṓn, Hesarṓn alu nte Ram. ⁴ Ne Ram alu nte Aminadab, Aminadab alu nte Nashyṓn, Nashyṓn alu nte Salmṓn. ⁵ Salmṓn alu nte Boas ne mma Boas akamege Rahab. Boas alu nte Obed, ne mmá Obed akamege Rut, Obed alu nte Jesse. ⁶ Jesse alu nte mfwa Devid.

Ne mfwa Devid alu nte Solomun, mmá Solomun abó abṓṓ mbe abá lé Uriya. ⁷ Ne Solomun alu nte Rehoboam, Rehoboam alu nte Abija. Abija alu nte Asa. ⁸ Asa alu nte Jehoshafa, Jehoshafa alu nte Joram, Joram alu nte Usiya. ⁹ Usiya alu nte Jotam, Jotam alu nte Ahas ne Ahas alu nte Hesekeya. ¹⁰ Hesekeya alu nte Manase, Manase alu nte Emṓs, ne Emṓs alu nte Josaya. ¹¹ Gébégé ápyené bṓṓ Isreli né bé ájye ne ebwó né meló Babilṓn, Josaya abyε Jekonεya ne aηmé bií abi ande.

¹² Ajyégé ne bwó né Babilṓn, Jekonεya abyε Sheltyel, Sheltyel alu nte Serubabel. ¹³ Serubabel alu nte Abiud, Abiud alu nte Eliakim ne Eliakim alu nte Asṓh. ¹⁴ Asṓh alu nte Sadṓk ne Sadṓk alu nte Akim ne Akim alu nte Eliud. ¹⁵ Eliud alu nte Eliassa, Eliassa alu nte Matan ne Matan alu nte Jakṓb. ¹⁶ Ne Jakṓb alu nte Josef, Josef ayi menṓ Meri. Meri abyε Jisṓs Muú yi Esṓwṓ akweré ji elá gefwa.*

¹⁷ Mmyε ke nnó upyáne ukouko, manlṓ mbaá Abraham ókwóné mbaá Devid úlú nyá úfyáneúni. Manlṓ ntó mbáa Devid ókwóné gébégé ájyε ne ebwó né Babilṓn úlú

ntó úfyáneúni. Ne mámanlṓ gébégé ájyε ne ebwó né Babilṓn kpaá te gébégé ábyené Kras, upyáne úlú nyá ntó úfyáneúni.

*Nebyε né Jisṓs Kras
(Luk 2:1-7)*

¹⁸ Na ne nebyéné Jisṓs Kras nekené. Mma wuú akamege Meri. Josef abó akpe mambá Meri ayi alu mambyε Jisṓs, nsa nnó ebwó ákaá ujógéné ate, Meri age nnó ji alu ne unε né utó Mendoó Ukpea. ¹⁹ Josef akaáge nnó Meri alu ne unε, elé ji Josef alú nyá cho né mbe ushu Esṓwṓ, akélé fṓ manchye ji mekpo unṓṓ wṓ, ashúú manwá neba bwó bíbií. ²⁰ Ndere ji aférege depṓ etiré mbṓ, Esṓwṓ ató ekiénné wuú échwṓ gáre ji né gejya eké, “Josef mpyáne Devid, ófógé fṓ manse mendée wyε Meri né neba, néndé elé Mendoó Ukpea ne epyεé ji akpané unε. ²¹ Ne ji abyεne nyé maá mende, ayi aférege nyε bṓṓ bií né efwyale ewé gabo achwṓṓ ne ewú. Getu eyigémbṓ, ṓṓ mamfyε ji mabṓ nnó Jisṓs.” †

²² Unó bina uko úpyεé nnó ébé wáwálé nkane Esṓwṓ apyε Asaya muú ekpávε wuú ajṓṓ nnó, ‡

²³ “Wuúge, gembwénégé mendée gékpáne nyε unε,

gébyé maá mende, ákuú nyε ji nnó Emanuel.” Ula útené nnó, “Esṓwṓ alu ne esé.”

²⁴ Ne Josef ápégé géjyá ase mendée wuú Meri wyé ndere ekiénné Esṓwṓ egaré ji. ²⁵ Yémbṓ ebwó ákaá ujógéné ate wṓ, kpaá te Meri ábyené maá wuú mende. Ne Josef afyε ji mabṓ nnó Jisṓs.

2

Ande abi ágíi depṓré ambe, áchwṓ gé Jisṓs

¹ Abyé Jisṓs né meló Betelhem, né gebagé mewaá Judiya, gébé eyigé Herṓd álú mfwa né gebagé mewaá eyigémbṓ. Abyεgé Jisṓs, ande fṓ abi ágíi depṓré ambe átané né égbé ewé ηmεé étánege ákene áchwṓṓ né Jerosale ágíge bṓṓ aké, ² “Maá meke ayi ábyené nnó ábé mfwa bṓṓ Jus alu fṓ? Ese degíge mbṓ, gétúgé dégené membe wuú mbaá ηmεé

* **1:16** Elú wáwálé nnó: Kras, ula utene nnó Muú yi Esṓwṓ akweré ji elá gefwa. † **1:21** Elú wáwálé nnó: Mabṓ Jisṓs matene nnó Muú yi aferege nyε bṓṓ bií né efwyale. ‡ **1:22** Elú wáwálé nnó: Asaya ajṓṓ depṓ etiré na ebele nya aηme 750 ne ále sa ηwe Matyo.

étánege ayi áleré esé nnó ábyé ji, ne esé déchwó manógé ji.”

³ Mfwa Herod aké awuú mecho ewe, metóó étýá ji mmu wyembó ntó ne épyéé ne bóó Jerosale ako. ⁴ Mfwa Herod akuú, ánoó baá ámpyé ure Esowó ne áneré mabé Esowó, ebwó ako áchomé mbaá ama, agií ebwó aké, “Ndé mbaá ábóó mambyé muú ayi ákuú ji Kras?”

⁵ Ashuú ji meko aké, “Abó mambyé ji né Betlehem, fa gebagé mewaá Judiya.” Néndé, mbó ne Esowó apye bóó ekpávé bií ásáme nnó,

⁶ “Wó Betlehem, né gebagé mewaá Judiya, yé élé wó olu kóó, opófó nénénené né geluágé maló genwá ayi álu né mme Judiya. Néndé, eta wyé ne mfwa átánege nye ayi ágbárege bóó ba Israeli, nkane mémbamé mágónnyme ápéle mágónnyme jii.”

⁷ Ne Herod áwúgé mbó, akú ankéé bimbo ájwólé bíbií, agií ebwó aké, “Gárege me gébé eyigé enyú dégéné membe yimbo né meló nyú títi.” ⁸ Eféé ne Herod átome ebwó aké, “Chóge né Betlehem démyémmye dégé mbaá ayi maá yimbo álu, dégege ji kérege meso, déchwó dégáre me nnó nnyé nnógé ji ntó.” ⁹ Ne ankéé bimbo áwúgé genó eyigé mfwa yimbo ajóó ne ebwó, áló manjye. Ne ndere ebwó ájyé ágé wyé membe yimbo ayi ebwó ábó ágene nkane ajyéé mbe, ebwó ákwólege ji meso. Akwónégé né Betlehem membe yimbo atené né mfaánebuú cho né gepú eyigé maá yimbo álu. ¹⁰ Ebwó ágegé membe yimbo eféé, mataó ágo ebwó dóó. ¹¹ Akpége né mmu gepú eyigémbó, ágé maá yimbo ne mmá wuú Meri. Eféé ne átomé manó mme áchyé ji enogé. Ne ánené uba bwó áferé unó mabó áchyé ji, gémá gélú genógé gesege nka eyigé ákuú nnó gul, gémá gélú gefógé emmá ewé ewyaá gebe gelógéló ne eyige fó gelú laménda ayi álu gefógé maweé gebé gefó. ¹² Nkane ankéé bimbo ábelé ne utuú, Esowó achwó kwéle ebwó mbeé né gejjá nnó ekage ákéré meso mbaá Herod. Ebwó ákoó meti ewéchá ne ájyé né meló bwó.

Josef ne Meri ákpá Jisás ábó áfè né meló Ijip

¹³ Anke bimbo áwúlége, ekiénné Esowó ékwó Josef ushu né gejjá, éjóó ne ji eké, “Josef, kwilé ka, kpa maá yina ne mmá wuú débo dejjé né meló Ijip. Déjyégé láge éwu kpaá te bií bí ngárege nye enyú nnó dékéré meso. Néndé Herod ákelege maá yina manwá.” ¹⁴ Josef apége géjjá ne utuú bimbo, apye wyé nkane ekiénné Esowó egaré ji eké. “Kpá maá yimbo ne mmá wuú ojye né Ijip.” ¹⁵ Akwónégé Ijip, ála wyé kpaá te gébége mfwa Herod ágboó. Unó bí na úpye nnó depó etíré Esowó apye nnó muú ekpávé wuú agaré bóó bií débé wáwálé, nnó, “Nkú maá wa átané né Ijip.” *

Herod ajóó nnó áwá baá ande

¹⁶ Herod agége nnó ankéé bimbo ábwólé ji, nchye anywóné ji mmu. Achyé meko aké, “Áwá baá ande ako né Betlehem né maló ayi kwókwólé, áló né baá abi ákwóné anmé ápea áshúlégé.” Herod ajóó mbó gétúgé ji áferé nnó élé mé anmé ápea ayi ji agií ankéé bimbo gébé eyigé ebwó ágené membe yimbo. ¹⁷ Mechó ewéna épyembó nnó, genó eyigé Jerimaya muú ekpávé Esowó ájóó gepyé wáwálé. ¹⁸ Ajóó nyá aké, “Meko negbo átanege né meló Rama ne gejamégé elúlú ne dámpepe. Rachel alili baá bíí, bóó áfyéé ji metóó nnó ágó magbo, akámégé gétúgé baá bií abi ágboó.”

Josef ne Meri ákeré meso ne Jisás né Nasaret

¹⁹ Herod ágbógé, ekiénné Esowó ékwó Josef ushu né géjjá né Ijip, ²⁰ eké “Josef, kwilé ka ókpá maá yina ne mma wuú, enyú dékéré meso né mme Israeli. Bóó abi ákelege manwá ji ágboó.” ²¹ Josef apége, ase maá yimbo ne mmá wuú áfé né mme Israeli. ²² Yémbó ji áwúgé nnó Achelós ase gefwagé nte wuú Herod né gebagé mewaá Judiya, abó efó manjye wyé. Né gejjá eyigé ji áma gé, Esowó ákwélé ji mbeé nnó ajye né gebagé mewaá Galilíí. ²³ Ne Josef ajye jwóle né meló Nasaret ewé élú né gebagé mewaá eyigémbó. Mechó wé epye nnó genó eyigé Esowó abó apye nnó muú ekpávé wuú agaré bóó bií gébé wáwálé nnó, “Bóó ákuú nye ji nnó muú Nasaret.”

* **2:15** Elú wáwálé nnó: Meló nwe ewé na etané né nwe Hosea 11:1.

3

Mekomejọ́ ayi Jón menwyaá bọ́ọ́ manaá Esọ́wọ́ ágarége

(Mak 1:1-8; Luk 3:1-18; Jón 1:19-28)

¹ Né gẹ́bẹ́ eyigémbọ́, ndere Jisọ́s alu né Násaret, mende fọ́ ayi akuú ji Jón menwyaá bọ́ọ́ manaá Esọ́wọ́, aló mangaré mekomejọ́ Esọ́wọ́ né mashwọ́ne né gebagé mewaa Judiya aké, ² “Kwórege matọ́ọ́ nyú délyá gabo néndé gẹ́bẹ́ eyigé Esọ́wọ́ ágbárege gefwa ne bọ́ọ́ bií géla kwókwólé.” ³ Jón yina ne Asaya muú ekpávẹ́ Esọ́wọ́ ágarége nyá átomé ne jíí nnó, “Muú fọ́ abene mbọ́ né mashwọ́ne aké, ‘Kwyege meti Ata dakẹné, nyaáge éwú ébẹ́ cho’.”

⁴ Gefọ́gẹ́ nkúu eyígẹ́ Jón abó afyẹ́ ájo ne bya mpọ́ mashwọ́ne. Awélé ekandá mekọ́ menya né gebwẹ́ jíí, ne menyéé wuu alu nyá lé égomé ne nwyọ́. ⁵ Ne gejamége bọ́ọ́ áchwọ́ manwú mekomejọ́ ayi Jón agárege. Bọ́ọ́ bina átané Jerosale, ne gebagé mewaa Judiya meko ne maló mako ayi álú kwókwólé ne ebéé Jodan. ⁶ Ndere ebwọ́ áshuú ekúu né gabo ayi ebwọ́ ápyeé, Jón awyaáge ebwọ́ manaá Esọ́wọ́ né mmu ebéé Jodan.

⁷ Ndere Jón agárege mbọ́, agé gejamége ekwọ́ bọ́ Farasi ne ekwọ́ bọ́ Sadusi fọ́ ndere áchwọ́ nnó ji awyaá ebwọ́ manaá Esọ́wọ́, aké ne ebwọ́, “Enyú mmyọ́! Nde muú agaré enyú nnó, dekáge bọ́ efwyale ewé Esọ́wọ́ achwọ́ tọ́?” ⁸ Yéndémuú nyú apyégẹ́ unó ebí úleré nnó akwọ́ré metọ́ọ́ wuu alyá gabo wáwálé. ⁹ Déferége fọ́ nnó, dekáge déjwólé déli mmye nnó, elé esé délú upyáne Abraham dékágẹ́ bọ́ efwyale ewé echwọ́. Kaáge wáwálé nnó, Esọ́wọ́ akage pye mataá yina ábwólé upyáne Abraham. ¹⁰ Ye nana, enyú debó mankaá nnó, ábwéé mé etọ́ mfaá mango yéndé genọ́ ne makaka eyigé gélagé wọ́mẹ́ umpomé ulúúlú ásóré áfọ́me mmu mewe. ¹¹ Me nwyage enyú ne manaá Esọ́wọ́ mamimami manleré nnó, enyú dékwóré matọ́ọ́ nyú. Yémbọ́, muú fọ́ achwọ́ mbọ́ me meso, ayi áneá geme apwọ́ me, nkwané yé muú ayi mkpane unó

uká bií wọ́. Achwọ́gẹ́, awyage nyẹ́ enyú ne Mendoó Ukpea ne mewe. ¹² Achwọ́ọ́ nyé ne ékóríyá né ebwọ́ wuu mánychá esa. Anerége ashwané nyẹ́ matoó alá pọ́pọ́, afye esa né mmu uba abelé. Ne ukwọ́ọ́ ebi ulaá akpane agbe né mewe ewé élá nómegé. *

Awyaá Jisọ́s manaá Esọ́wọ́

(Mak 1:9-11; Luk 3:21, 22)

¹³ Ewyá yé wọ́, Jisọ́s atané gebagé mewaa Galilíí achwọ́ né ebéé Jodan mbaá Jón nnó awyaá ji manaá Esọ́wọ́. ¹⁴ Yémbọ́, Jón abó ashya ne ajọ́ ne Jisọ́s aké, “Nnó me nchwọ́ eta wyé ọ́wyaá me manaá Esọ́wọ́, wọ́ ọ́ma ọ́chwọ́ eta wáa?” ¹⁵ Jón ájógẹ́mbọ́, Jisọ́s ashuú ji meko aké, “Gó éwú ébẹ́ mbọ́ nana, elọ́me nnó dépyé yéndégenó eyigé Esọ́wọ́ akélege. Eféé ne Jón ákamé manwyaá Jisọ́s manaá Esọ́wọ́.” ¹⁶ Ténéténé ayi áwyaá Jisọ́s manaá Esọ́wọ́, atané mmu nnyi, aké apele mfaánebuú anené, agé Mendoó Esọ́wọ́ éshúlege nkane gepwine ne echwọ́ tene ji mmyé. ¹⁷ Ne meko atané mfaánebuú aké, “Gé maá wa na, ngboó ne ji, apyéé metọ́ọ́ egọ́ me.”

4

Danchọ́melọ́ ammu Jisọ́s

(Mak 1:12, 13; Luk 4:1-13)

¹ Eféé Mendoó Ukpea épye Jisọ́s afé né mashwọ́ne nnó danchọ́melọ́ ammu ji. ² Jisọ́s abelé éwu usaá ndọ́ upea, utuú ne ọ́wọ́mésé ayi alá nyéé menyéé wọ́ ne mesa aló mammye ji. ³ Gẹ́bẹ́ eyígẹ́mbọ́ ne danchọ́melọ́ áchwọ́ jọ́ ne ji aké, “Mbọ́gẹ́ wọ́ ọ́lu Maá Esọ́wọ́, garé mataá áyina ábwólé ntoó bred.” ⁴ Jisọ́s ashuú ji meko aké, “Asá mmu ọ́we Esọ́wọ́ nnó, menyéé jiji fọ́ wọ́ awyaá eshye mángbaré genwáge mekwaá wọ́, yéndé mekomejọ́ ayi Esọ́wọ́ ajọ́ awya ntó eshye mángbaré genwáge mekwaá.” ⁵ Ajọ́gẹ́ mbọ́, danchọ́melọ́ ase ji afé né Jerosale melọ́ ukpea, abelé ji né melu ewé élu tete mfaá echa upe Esọ́wọ́. *

⁶ Ne aké ne ji, “Mbọ́gẹ́ wọ́ ọ́lu Maá Esọ́wọ́, nyó chọ́ mme, néndé ásá né mmu ọ́we

* **3:12** Elú wáwálé nnó: Mendoó Ukpea echwọ́ge muú né mmye, eshyege ji eshye mampye utọ́ Esọ́wọ́, mbántọ́ ne mewe esọ́ yéndé gabo ayi muú ápye epye ji akpea. * **4:5** Elú wáwálé nnó: Bọ́ Jus áferé nnó Jerosale álú melọ́ ukpea bwọ́ néndé, echa upe Esọ́wọ́ elú nyá wye. Echa upe Esọ́wọ́ eleré né eta bwọ́ nnó Esọ́wọ́ alú fa mme.

Ɛsɔwɔ nnó, ‘Ɛsɔwɔ atɔme nyɛ makiénné jii nnó áchwɔ́ ábámé wɔ́’, áma sá nnó: ‘Agbárege nyé wɔ́ né amu bwɔ́ chánchá nnó ókagé ɔ́tɔ́ ɛnɔ́ geká né ntaá.’”

⁷ Jisɔs ashuú ji meko aké, “Nɔ́gba, me nyogé fɔ́ néndé, ása ntó né mmu nyɛ Ɛsɔwɔ nnó, ‘Mekwaá ákpelé gé fɔ́ Nte wuú Ɛsɔwɔ mankpea ji nnó ápyé genó.’” ⁸ Alyágé ɛféé, danchɔ́meló ama akpá ji áfé né mfaá mékwé ɛwé ɛnɔ́gé dɔ́ ne aléré ji malɔ́ mme mako ne gefwa eyi gélú wyé. ⁹ Ne aléré gé Jisɔs mbɔ́, ajɔ́ ne ji aké, “Menchyɛge nyɛ wɔ́ unó bina uko mbɔ́gé ɔ́togé manó mme ɔ́nogé me.” ¹⁰ Jisɔs anyá ji aké, “Kwilé me ushuú, wɔ́ danchɔ́meló, ása mmu nyɛ Ɛsɔwɔ aké, ‘Ɖbɔ́ manógé élé Nte wye Ɛsɔwɔ jimbí ne ɔ́kpáné wye lé ji defwe.’” ¹¹ Ajógé mbɔ́, danchɔ́meló alyá ji áfé. Ɛféé ne makiénné Ɛsɔwɔ áchwɔ́ pɔ́o Jisɔs.

Jisɔs alɔ́ utɔ́ bí né Galilíi
(Mak 1:14, 15; Luk 4:14, 15)

¹² Jisɔs áwúgé nnó ápye Jɔ́n menwyaá bɔ́o manaá Ɛsɔwɔ áfyéé denɔ́, alyá gebagé mewaá Judiya akeré né gebagé mewaá Galilíi. ¹³ Ajyé gé, ábelé fɔ́ né Nasaret dɔ́ wɔ́, akoó kóge ajyé jwólé né Kapanɔ́m melo ɛwé élú né mapea gentoógé mewaá Galilíi né gebagé mewaá Sebulón ne Naftali. ¹⁴ Ɛbɔ́ ɛpyembɔ́ nnó genó eyigé Asaya muú ɛkpávé Ɛsɔwɔ asamé gébé wáwálé nnó,

¹⁵ “Mme Sebulón ne mme Naftali, mme ayi álú meti ɛbéé mega, né ɛgbé ɛbéé Jodan, gebagé mewaá Galilíi eyigé gejamé gé bɔ́o abi álá pɔ́ bɔ́o Jus ájwólege wye. ¹⁶ Bɔ́o abi ábɔ́ álú mmu gemua ágé gekpékpé gé genɔ́bɔ́. Ne bɔ́o bi álú nya mmu manó negbo, nana genɔ́bɔ́ gégené, ɛbwɔ́ átane meti.”

¹⁷ Eló né gébé eyigémbɔ́, Jisɔs alɔ́ mangaré bɔ́o mekomejɔ́ Ɛsɔwɔ aké, “Kwórege matɔ́ nyú délya gabo néndé, gébé eyigé Ɛsɔwɔ ágbárege gefwa jii ne bɔ́o géla kwókwólé.”

Jisɔs akú baá utɔ́ bí ani abi mbe
(Mak 1:16-20; Luk 5:1-11)

¹⁸ Bíi fɔ́, ndere Jisɔs akéne né mbále ɛbéé mega ɛwe elu né Galilíi, agé ánmé ápea mmá ama, nte ama. Ama akamege Simun

ayi ákuú ji ntó nnó Pita, ne menmo wuú Andru. Ɛbwɔ́ ánméé utófó bwɔ́, élé álu áwáné meshuú. ¹⁹ Jisɔs ajɔ́ ne ɛbwɔ́ aké, “Kwólege me, nɛrege nyɛ ɛnyú, ndere ákpálege bɔ́o ɛké meshuú.” ²⁰ Tenétené yimbɔ́ Simun ɛbwɔ́ ne meso wuú Andru ályaá utófó bwɔ́ ne ákwólé ji. ²¹ Ndere Jisɔs álya ɛféé ajyéé mbe gachye, áma gé ánmó abifɔ́ ápeá Jɛmsi ne Jɔ́n menmo wuú ɛbwɔ́ álú baá Sebɛdee. Alú né mmu ɛkpéé ne nte bwɔ́ Sebɛdee átóme upaá utófó bwɔ́. Akuú ɛbwɔ́ nnó ákwólé ji. ²² Jisɔs ajógé mbɔ́, yé gébé áchɔ́ wɔ́ ályá ɛkpéé mbaá nte bwɔ́ ne ákwólé ji.

Jisɔs alerege, agarege mekomejɔ́ Ɛsɔwɔ ne apye bɔ́o maméé átóoge
(Luk 6:17-19)

²³ Ne Jisɔs akéne gebagé mewaá Galilíi geko. Ndere akéne, alerege bɔ́o mekomejɔ́ Ɛsɔwɔ, né mmu macha mmyemenene bwɔ́. Agarege ɛbwɔ́ abya melómélɔ́ ndere Ɛsɔwɔ ágbárege gefwa ne bɔ́o bíi. Ama apye bɔ́o abi améé maméé ufɔ́o ufɔ́o átóoge. ²⁴ Abya yi apye nyɔ́ Jisɔs akwɔ́ kpaá akwóné gebagé mewaá Siriya geko. Bɔ́o ákpáne bɔ́o bwɔ́ ako abi améé mameé ufɔ́o ufɔ́o ne abi ágene ɛfwyale dɔ́o áchwɔ́ eta wuú nnó ápye ɛbwɔ́ átóo. Né geluágé bɔ́o bina, abifɔ́ áwya aló nchye, abifɔ́ ákwéne usasa ne abifɔ́ améé uchanchi. Jisɔs apye ɛbwɔ́ átóo. ²⁵ Ɛwena ɛpyegémbɔ́, gejamé gé bɔ́o ako abi átané gebagé mewaá Galilíi ne gebagé mewaá eyige ákuú nnó maló áfya ne Jerosale ne Judiya né ɛgbé ɛbéé Jodan, ɛbwɔ́ ako álɔ́ mankwólége Jisɔs. †

5

Jisɔs alerege bɔ́o mekomejɔ́ Ɛsɔwɔ né mfaá mekwé

¹ Jisɔs ágégé gejamé gé bɔ́o abi áchwɔ́o matoómatoó né mbaá ayi ji alú, akwɔ́ ajye jwɔ́le mfaá mekwé. Ne baá utɔ́ bíi ájwólé áno ji mme.

Jisɔs alerege mejé ɛwé wáwálé
(Luk 6:20-23)

² Ne alɔ́ mánleré ɛbwɔ́ aké: ³ “Ɛsɔwɔ ajé bɔ́o abi ágené nnó mbɔ́gé ji álá pɔ́ ɛbwɔ́ ápɔ́ yé genó; néndé gefwa eyigé Ɛsɔwɔ ágbárege ne bɔ́o bíi gelú eyigé bwɔ́. ⁴ Ɛsɔwɔ ajé

† 4:25 Elú wáwálé nnó: Malɔ́ afya yina, élé Dekapolis.

bɔɔ abi álú ne masome, néndé Ɛsɔwɔ áfyéé nye ebwɔ metɔɔ. ⁵ Ɛsɔwɔ ajé bɔɔ abi alá sélé gemεge bwɔ eke genó, néndé mme meko abεé nyé awe bwɔ. ⁶ Méjé elu ne bɔɔ abi áwyaá matɔɔ mampye genó eyigé Ɛsɔwɔ akélege, néndé ji apyeé nye ebwɔ ápye genó eyigé ebwɔ akélege. ⁷ Ɛsɔwɔ ajé bɔɔ abi ágene bɔɔ meshwe, néndé Ɛsɔwɔ ntó agene nyé ebwɔ meshwe. ⁸ Ɛsɔwɔ ajé ebwɔ abi áwyaá matɔɔ mmu pópó, néndé ágéne nye Ɛsɔwɔ ne ame bwɔ. ⁹ Ɛsɔwɔ ajé bɔɔ abi ámmyeé nnó bɔɔ ábε nesɔ ne ate, néndé, ákuú nye ebwɔ nnó baá Ɛsɔwɔ. ¹⁰ Ɛsɔwɔ ajé bɔɔ abi bɔɔ ámyé amu ne ebwɔ gétúgέ ápye unó ebí Ɛsɔwɔ akélege néndé gefwa eyigé Ɛsɔwɔ ágbárege ne bɔɔ bií gelu eyigé bwɔ. ¹¹ Méjé elu ne enyú abi bɔɔ áju enyú mashye mmye, enyú abi ámmyeé amu ne enyú detúdetú ne enyú abi ama ájɔ́ge ufɔ́ unó uboubɔ ebí úlú gebyó eta nyú gétúgέ dékwɔlegé me. ¹² Bége lé ne metɔɔ megɔmegɔ ne nechóchó, néndé, gekpékpégé nsá nyú alu né mfaánebuú. Kaáge ntó nnó mbɔ ne ámye nyá amu ne bɔɔ ekpávε Ɛsɔwɔ abi ábɔɔ mbe ne enyú.”

Jisɔs alerege nnó áhkwɔle bií álú eké mega ne genjɔ mbáá bɔɔ mme

¹³ Enyú bi delu áhkwɔle baá délu eke mega mbaá bɔɔ mme meko, yémbɔ mbɔgέ mega élá pɔ sé ne ugo bií, ápyeé mbɔ nnó ne ugo bií ukéré? Ɛfúlé sé yé genó, éla lé genó eyigé ágbéle dafye bɔɔ ájyále ne uka. ¹⁴ Enyú delu genjɔ mbáá bɔɔ mme meko, wye ndere melɔ ewé átené mfaá mékwe éla ebígé fɔ mangé. ¹⁵ Mbɔntó ne muú alwégé étúléká alá abɔɔ fɔ gesá ákwéré ewú. Yémbɔ, álwégé éwú aɲma ewú mfaá mbaá yi égénege yéndémuú né mmu gepú ágéné. ¹⁶ Wyεmbɔ ntó ne élɔme nnó délyá genwáge nyú gégénégé eké mewε mbaá bɔɔ ako, nnó yéndémuú ágé uló melu ebí enyú dépyé ne áfége Nte nyú Ɛsɔwɔ muú alu né mfaánebuú.

Jisɔs alerege bɔɔ depɔré mabé Mosis

¹⁷ Déferégé fɔ nnó me mbɔ nchwɔ élé mánchɔ mabé Mosis ne unó bi bɔɔ ekpávε Ɛsɔwɔ ábɔ áleré. Nchwɔ lé nnó mpye unó ebí mabé yimbɔ ájɔ́ ubé wáwálé. Nchwɔ

fɔ mánchɔ ájí wɔ. ¹⁸ Ngarege enyú wáwálé nnó, téé mfaá ne mme ábyeé, ye ekéké genó eyigé áférege né mabé Mosis yina gépɔ yé genjéné nnó, kpaá téé unó uko ebí ásámé úbée nye wáwálé. ¹⁹ Ne yéndémuú ayi abyaá ekéké genó né mabé ayi, nnó epófɔ genó, ne álerege ntó nnó bɔɔ ábyágé ewu, abεé gembyánkwógé muú né gefwa eyigé Ɛsɔwɔ ágbarege ne bɔɔ bií. Yémbɔ muú ayi ábélege mabé Ɛsɔwɔ ayi, ne alerege ntó bɔɔ nnó ábélégé áji abεé nyé gekpékpégé muú né gefwa eyigé Ɛsɔwɔ ágbárege.*

²⁰ Ngarege enyú wáwálé nnó mbɔgέ enyú delá fyéé mekpɔ mambele mabé Ɛsɔwɔ depwɔ ekwɔ bɔɔ Farasi ne ánleré mabé Ɛsɔwɔ wɔ, degene fɔ meti mankpe né gefwa eyigé Ɛsɔwɔ ágbárege ne bɔɔ bií cháchá.

Jisɔs alerege depɔré metɔɔ usɔɔ

²¹ Enyú debɔ déwú nyá nkane ebé Mosis ejɔ́ mbaá ukwéne ante sé nnó, ékagé muú áwá nte. Muú ayi ápyeé mbɔ, akpéne nyé unɔ́ mpa. ²² Yémbɔ me ngarege enyú nnó, yéndémuú ayi abɔɔ metɔɔ usɔɔ ne nte menjémé akpene nye unɔ́ mpa eso. Ne muú ayi ashyeé nte menjémé nnó, “wɔ ɔlu waá?” Akpene nye ntó eso ewe kpaá. Ne muú ayi ajɔ́gέ ne nte menjémé ntó nnó, “Wɔ genjekenégé muú” akpene mmu mewε ewé élá nómégé. ²³ Ne ndere elúmbɔ, ébégé nnó muú abɔ echye manchyé, né mbaá ayi áchyége echye Ɛsɔwɔ, ne atεge nnó apye genó eyi gesɔ́ menjémé wuú metɔɔ, ²⁴ ályá echye ewémbɔ éféé, abɔ kpe mbe ajyé akwyé depɔ ne menjémé wuú, ne achwɔ achyé echye wuú mbaá Ɛsɔwɔ. ²⁵ Muú abɔgέ efwyale ne muú mawámé wuú, akamégé fɔ ji ajye ne ewú né eso. Akwyéé depɔ ábε meko ama gemεge nnó ajye né eso. Nénde, alá pye mbɔ wɔ, gébé gékoógé ajyεgé ne éwú né eso, afye nye ji né amú mempané mpa. Ne mempané mpa afye ji né amú bɔɔ bɔ nku, ne bɔɔ nkú áfyéé nye ji denɔ. ²⁶ Ne kaáge wáwálé nnó alaá né denɔ etirémbɔ, kpaá té ákwɔle ujwɔ́ bimbɔ uko.

Jisɔs alerege depɔré ulɔ ne neba manwá (Mat 19:9; Mak 10:11, 12; Luk 16:18)

* **5:19** Elú wáwálé nnó: Bɔɔ Jus ákuú gefwágé Ɛsɔwɔ nnó gefwágé mfaánebuú gétúgέ ebwɔ áfɔ́ mantya mabɔ Ɛsɔwɔ, detú detú.

²⁷ Enyú debó dewú nyá nkane ebé Mosis ejóó nnó muú ákwegé uló. ²⁸ Yémbó me ngarege enyú nnó, muú ayi apéle mendée dómee, ne abóó nkyaá né metóó wuú mambélé ne ji, akwe mé mbó lé uló ne mendée yimbó né mmu metóó wuú. ²⁹ Ne ndere elúmbó, mbógé dambóónnyi wyé ayi ebwónyε apyε nnó ókwé ebé Esówó ju ji óféré, néndé élú galógáló nnó gepógé menyammyε génó wó, ne nnó óbé ne upóó mmyε uko, ójyε né mewε ewé élá nómégé. ³⁰ Ne mbógé ebwónyε wyé épyé wó nnó ókwé ebé Esówó, só éwú ófómé, néndé élú galógáló nnó jógé menyammyε wyé génó ne nnó menyammyε wyé mekomeko ákpé mmu mewε ewé élá nómégé. ³¹ Enyú dewú nyá nnó ebé Mosis ejóó éké muú akage wá neba ne mendée wuú mbógé achyεgé ji mekpó ηwe. ³² Yémbó me ngare enyú nnó, muú ayi awáne neba ne mendée wuú ewé mendée wuú alá kwe uló wó, muú yimbó apyε nnó mendée wuú akwé uló mbógé abagé menó ayi chá. Ne ye ndé mende ayi abagé mendée ayi menó wuú alya ji neba akwé ntó uló.

Jisós alerege depóré manyémeno

³³ Enyú debó déma wú nyá nkane ebé Mosis ejóó ne ukwéne ante sé nnó, ékágé muú anyémeno mampyε genó eyige gélá pó ji metóó mampyε. Muú abó mampyε genó eyigé ji ányémeno né mbe ushuú Esówó nnó apyεé. ³⁴ Yémbó me ngarege enyú nnó ékagé muú akele kan̄ka, ye ébéle mannkú mabó mfaánebuú, néndé élé geluóge Esówó. ³⁵ Yé ébelé mankele ákú mme néndé mme alu geluó eyige Esówó ánerege uká bií wyé ágbéεge mmyε, ne muú akelégé akú ye Jerosale néndé ele Esówó mfwa yi kpaá ne abóó meló Jerosale. ³⁶ Ne ékagé muú akélé yé mekpó wuú néndé ákágé bwóle η̄kaá méjwé emá ebé pópó yé lé megilí. ³⁷ Kámélé nnó “E é” mbógé genó gélú eyigé wó ókamege ne shya ntó nnó, “Ngba” mbógé genó, gélú eyige wó óshyáa. Yéndégenó eyigé ómage gbéé né mfaá eyina getané mbaá danchómeló.

Jisós alerege nnó ékagé muú ashuí gabo mfaá gabo
(Luk 6:29, 30)

³⁸ Enyú debó dewú nyá ntó nnó ebé Mosis éké muú anigé dambóónnyi nte mēm̄é, ánií ntó awuú. Ne yé amugé nē̄h̄éné nte, ámu ntó eníí. ³⁹ Yémbó me ngarege enyú nnó, ékagé muú ashuí gabo mfaá gabo. Ne muú adogé wó égbé etaá ewé ebwónyε, bwólé ewé fó ntó ado. ⁴⁰ Ne mbógé muú aké akelege mampyε mpa ne wó nnó ase nkú wyε ayi mmu, chyεé ji chonchó ne ayi dafyε. ⁴¹ Mbógé muú bee agbarégé wó nnó ókpá metuú wuú ójyε mkpa nekε ama, chó ne ji mkpá nekε épeá. ⁴² Muú akógé wó genó, chyεé ji géji ónyogé. Ne muú achwógé nnó ópwó ji genó ntó óshyagé, pwó ji gejí.

Bó gejeé ne bóó mawáme (Luk 6:27, 28, 32-36)

⁴³ Enyú debó déwú me nnó ebé Mosis éké, “Gbógé ne bóó abi dényεé détúge ne ebwó ne paáge bóó abi alá kíí enyú.” ⁴⁴ Yémbó me ngarege enyú nnó bógé gejeé ne bóó mawámé nyú, dénénemmyε mbaá Esówó nnó aje bóó abi ámmyε amu ne enyú. ⁴⁵ Depyεge mbó, debéé nyε baá Nte enyú muú alú né mfaánebuú. Ji apyεé m̄h̄m̄é étyεé mbaá bóó abi ápyεé galógáló ne abi apyεé gabogabo, ne manaá nnó akwéné mbaá bóó abi ápyεé unó bi ji ákélege ne abi alá pyεé. ⁴⁶ Ne mbógé enyú dégbóó lé ne bóó abi ágbóó ne enyú, ndé nsá ayi enyú debóó wyεé? Pó wyémbó ntó ne ánselé η̄ká makpó apyεé? ⁴⁷ Ne mbógé enyú dedóó lé abya ne bóó abi denyεé detúge ne ebwó, nde mechó ewé enyú depyε mbó ewé muú alá pyε? Yé bóó abi alá pó bóó Jus; mbóntó ne ápyεé. ⁴⁸ Né gétú eyigé na debó mambé cho ndere Nte enyú muú alú né mfaánebuú álú.

6

Jisós alerege nkane débóó mampyégé unó Esówó dela lerege mmyε né mbe ushu bóó

¹ Yémbó Jisós alérégé aké, “Sége gébé nnó ékágé déléregé mmyε né mbe ushuú bóó nnó ágené enyú gétúgé unó Esówó ebi depyεé. Muú apyégé mbó, abóó fó nsa ayi nte nyú né mfaánebuú áchyεge. ² Getu eyigembó, yéndégébé muú nyú aké apoóge mbya muú ekagé ádó makán̄ka melóméló nkane bóó démbwólé apyε, né macha mmyεmenene, ne metóó meló nnó bóó áfégé ebwó nnó álú bóó alóáló. Me

ngarege enyú wáwálé nnó mamféé ayi bɔ́ áféege mbɔ́ ebwɔ́ gé le áwu bwɔ́ nsa ne ebwɔ́ abɔ́ mé mbɔ́. ³ Nɔ́ere elúmbɔ́, muú nyú aké apoóge mbya muú, apoó gefɔ́ éyígé yéé muú ayi álu kwókwólé ne ji alá kaágé. ⁴ Nnó mampoó ayi dépoóge mbya muú abe bíbí. Deké dépyembɔ́, nte nyú muú alú mfaánebuú agene yendé unó bi bɔ́ ápyéé bíbí achyége nyé nyú nsá.”

Jisɔs alerege nkane muú abɔ́ manemmye mbaá Esɔwɔ́
(Luk 11:2-4)

⁵ Jisɔs afe mbe mánleré aké, “Ne yéndégébé, enyú deké denemmye, dénégé fɔ́ eké bɔ́ abi ábwólégé gemege bwɔ́ néndé, ebwɔ́ ágbóo mantené téné né macha mmyemenene ne mapeá anɔ́ mati ánenemmye nnó bɔ́ ágéné ebwɔ́. Me ngarege enyú wáwálé nnó mange ayi bɔ́ ágéne mbɔ́ ebwɔ́, gé le áwú bwɔ́ nsá ne ebwɔ́ abɔ́ mé mbɔ́. ⁶ Nɔ́ere elúmbɔ́, yéndégébé muú nyú aké akélege manemmye, ajye akpe mmu gepú jíí, mbaá ayi ji abeé jimbíí, agbé gepú, anemmye mbaá nte wuú Esɔwɔ́ ayi alá géné ji ne amɛ. Ne nte wuú ayi agene yéndé unó bi bɔ́ ápyéé yéndé mbaá, achyége nyé ji nsá. ⁷ Ne muú nyú aké anemmye ájóógé mejɔ́ ewé elá pɔ́ ne mekpo ne ula ndere bɔ́ abi alá pɔ́ bɔ́ Jus ápyéé. Gétúgé ebwɔ́ áféege nnó ájóógé mejɔ́ dɔ́ ne Esɔwɔ́ awú mmyemenene bwɔ́. * ⁸ Débegé fɔ́ eké ebwɔ́, néndé nte nyú Esɔwɔ́ akaá mé genó eyigé dékélege gemégé nnó degíí ji. ⁹ Ne yéndégébé déké dénenemmye nege na, Nte esé Esɔwɔ́, wɔ́ yi ólú mfaánebuú, pyé mabɔ́ mmyé mábé ne énogé. ¹⁰ Pye gefwa jyéé géchwɔ́. Pye bɔ́ apyége elé genó eyigé wɔ́ ókelege fa mme nkane ápyéé né mfaánebuú. ¹¹ Chyégé esé menyéé yi dékélege bíí ne bíí. ¹² Jinte gabo yi ese dépye eta wyé ndere ese ntó déjigente gabo yi bɔ́ ápyéé eta esé. ¹³ Okamégé esé dékpé né mmuameno ayi apye esé dékwéne né gabo. Yémbɔ́ fére esé né amu danchɔ́meló. †

¹⁴ Mbɔ́ ne débɔ́ manemmye. Né ebegé ojigé nte gabo yi ate bɔ́ ápyéé ne eta wyé,

Nte wyé Esɔwɔ́ né mfaánebuú ajigé ntó nte gabo wyé yi apyé. ¹⁵ Yémbɔ́ alá jinte gabo ayi ate bɔ́ ápyéé né eta wyé wɔ́, Nte wyé Esɔwɔ́ ajigé nyé fɔ́ ntó nte gabo wyé yi apyé.”

Jisɔs alerege nkane debɔ́ manlyáge menyéé kpékpé gétúgé depɔ́ré Esɔwɔ́ délá léregé mmye

¹⁶ “Ne yéndégébé deké délyage menyéé kpékpé gétúgé depɔ́ré Esɔwɔ́, ekagé déla meshwemeshwe nkane bɔ́ abi ábwólégé gemégé bwɔ́ ápyéé. Ebwɔ́ aláá meshwemeshwe eké bɔ́ abi ágéne efwyale, nnó bɔ́ akaá nnó ebwɔ́ ályá menyéé kpékpé. Me ngarege enyú wáwálé nnó mangé ayi bɔ́ ágéne mbɔ́ ebwɔ́, gé le awu bwɔ́ nsá ne ebwɔ́ abɔ́ mé mbɔ́. ¹⁷ Ne ébegé muú nyú alyagé menyéé kpékpé gétúgé depɔ́ré Esɔwɔ́, áshwóné ushu bíí, áwaá maweé, ne achá mejwé wuú. ¹⁸ Muú nyú apyégé mbɔ́, bɔ́ akágé fɔ́ nnó alyá menyéé kpékpé, élé Nte wuú Esɔwɔ́ muú akaáge unó bi bɔ́ ápyéé bíbí ne akaáge nye. Ne Nte wuú Esɔwɔ́ muú ágéne yéndégenó eyigé ji apyéé bíbí, achyége nyé ji nsá.”

Ekágé muú abya Esɔwɔ́ gétúgé unó mme
(Luk 12:32-34)

¹⁹ “Ekagé désélé gefwage nyú dékwígé fa mme, mbaá ayi baá menya ne nfrákán ányéé nye geji, ne ánjó ntó ágyále gepú ákpe ákpá yendé genó. ²⁰ Genó eyigé yéndémuú abɔ́ mampye gelu nnó ábélé gefwa ji né mbaá yi Esɔwɔ́ mbɔ́ gefwa alú, mbaá yi baá menya ne nfrákán alá kaágé anye ne ánjó ntó alá kágé gyá gepú ákpá yendégenó.” ²¹ Néndé, mbaá ayi muú ábélege gefwa jíí, efeé ntó ne metɔ́ wuú ebéé.

Jisɔs alerege bɔ́ gengbógé menyammye
(Luk 11:33-36)

²² “Amé mekwaá álu eke etúlékán né menyammye wuú meko. Ne mbógé ame jyé álú chánchá, ebyennó menyammye wyé meko abeé ne gengbó. ²³ Ne ebegé ame jyé ala apó chánchá menyammye wyé meko akwene gemuagemua. Ne mbógé genó eyi gepye wɔ́ ógéne mbaá gekwege gemua,

* **6:7** Elú wáwálé nnó: Esɔwɔ́ ayi bɔ́ ubeé ánenemmye, ápófɔ́ Esɔwɔ́ ayi abɔ́ mfaá ne mme. † **6:13** Elú wáwálé nnó: Ukwene bɔ́ nje abifɔ́ aké, Néndé gefwa jyé, uto bye ne nge wyé úlú te kwyakwya ne kwyakwya Amen.

ébyennó menyammye wyé meko alu mmu gekpekpegé gemua.”

Jisàs alerege nkane débòó mambé ne Esòwò ne unò mme
(Luk 12:22-31)

²⁴ “Muú ama ákágé kpá fò defwé mbaá bòó apea gébé gemaá. Ápyegémbo, apaá nyé ama agboó ne ayifò. Ne ánogé nyé ama abyaá ayifò. Enyú dekágé nógé fò Esòwò ne ñka gébé gemaá. ²⁵ Gé ula bi ngarege enyú nnó déchyégé fò gemége nyú efwyale, désómégé nnó dényé nyé ndé? Dényuú nyé ndé? Ne defyéé nyé ndé? Genwáge mekwaá gepwò menyéé wó? Ne menyammye mekwaá apwòó mandeé mamfyé wòó? ²⁶ Pége denywóné, detí depené menyéé, déferége ne débélégé mbwé, yémbò nte nyú muú álu né mfaánebuú achyége detí menyéé, nnó enyú denjá gemé dépwòó deti wòó? ²⁷ Déchyégé fò gemé nyú efwyale, ndé muú nyú ayi mesóme wuú ekáge gbéé yéé bií uma né amñme ayi Esòwò achyé enyú nnó débélé fá mme? ²⁸ Ulannó déchyégé gemége nyú efwyale gétúgé mandeé? Pége dégé unòó mewaá ebi úkome ukoó ulóúló ndere úwéné, úpyé fò utòó, ukwyége ye mandeé. ²⁹ Yémbò ngarege enyú wáwálé nnó ye Mfwa *Solomun ayi abó awyá unò uko, apó ye ne nkú ayi alómé akwóné ukoó ebi unòó bina. ³⁰ Mbògé Esòwò achyége bya mewaá bina ukoó ulóúló. Bya ebi fina ulú ube geyá úgbó átuú áfyé mewé, deféré nnó ákágé chyéé fò enyú mandeé apwò ndere ji apele bya mewaá? Metòó ewé enyú defyéé ne Esòwò éñené kpaá épwò amu. ³¹ Désómégé sé déshaágé mmye nnó dényé nyé ndé? Dényuú nyé ndé? Ne defyéé nyé ndé? ³² élé bòó abi alá pò bòó Jus ne anerege matòó né ufòó unò bina. Kaágé nnó Nte nyú Esòwò muú alu mfaánebuú akaá me nnó debò mambé ne ubi uko. ³³ Ne bóge mbe dékelé kpé meti ewé Esòwò abeé mfwa nyú depyégé unò bi ji ákélege, depyégé mbò, achyége nyé enyú unò bina uko. ³⁴ Ne déchyégé fò efwyale né menyammye enyú désómégé gétúgé unò bi geyá, yéndé bií uwyá eti depò eti déchwòó ne ubi. Desége fò efwyale ewé bií ebi chá décho ne ewe fina.”

* **7:10** Elú wáwálé nnó: Bòó Jus aseé manye mmyò.

7

Dépagé mpa bòó ne metòó usòó
(Luk 6:37, 38, 41, 42)

¹ “Dépagé mpa ate ne defya, nnó ékagé Esòwò apa awe nyú. ² Néndé gefòó eyigé dépáne mpa ate, wyémbò ntó ne Esòwò ápáne awu nyú. Gefòó eyigé démege genó déchyége muú, mbòntó ne ámege nyé áchyéé enyú. ³ Ulannó óchérege ekéké gabo ayi alu eke maá gejwaá né dambòónnnyi nte menmé wyé òla òfyéé mekpo ne gabo ayi alu eke mekwòkwò né dambòónnnyi awye wòmbòó? ⁴ Épyembò nnó ne òjóó ne menmé wyé nnó, ‘Léré me nféré wò maá gejwaá ayi alú wò né dambòónnnyi’ ayi ólá géné mekwòkwò ewé ekwere wòmbòó né dambòónnnyi? ⁵ Wò muú dembwólé bó kpé mbe féré ntó mekwòkwò ewe elú wó né dambòónnnyi, òké ògene mbaá chájéné ne òféré ekéké gejwaá ewé elú menmé wye né dambòónnnyi.

⁶ “Débògé fò unò Esòwò déchyé mbaá bòó abi alá bòó gébé ne ji wó. Alu eké bò mammye. Depyégé mbò abwòlege mmye áno enyú. Débògé fò genó gelógló déchyége mbaá bòó abi alú eké ukwende, depyégé mbò ájyárege geji ne uká ábulé né utwòntwò.

Jisàs alerege nnó òké òkelege genó, gii Esòwò né mmyemenene
(Luk 11:9-13)

⁷ “Gige wye Esòwò gige, achyége nyé enyú unò bi dekelege, kelege wye kelege ápye nyé enyú degé ubi. Dóoge wye menombi doó, anénege nyé enyú ewú. ⁸ Néndé muú yi agigé genó, aséle nyé, ne ayi akelégé, agene nyé, ne muú yi adogé menómbí, anénege nyé ji éwú. ⁹ Ndé muú nyú ayi maá wuú agigé ji bréd áchyége ji ntaá? ¹⁰ Ne ye ebe élé nnó agii ji meshuú áchyége ji mmyò? * ¹¹ Mbògé enyú ákwaá abi délú bòó nchye, dechyége unò ulóúló mbaá baá nyú, ndé gepye ne Nte nyú Esòwò muú alu né mfaánebuú alá chyégé unò ulóúló mbaá bòó abi ágige ji ubi?

¹² “Depò deko etire menjòó mbò delú nnó, pyégé etá bòó wyé genó eyigé dekélege nnó ápye eta nyú. Gé mémma mechò ewé mabé Mosis ne bòó ekpávé Esòwò ábó ásamé na.

Menómbi mamkpe né genwá eyi géla gebyéé élú mámále

(Luk 13:22-30)

¹³ “Kóoge né menómbi ewé élú mámále néndé ewé muú akogé wye ajye né meti negbo elu fuú. Ne gejamégé bós ákwólege le éwú. ¹⁴ Yémbó menombi ewé muú ákóge wyé ájyéé né meti genwá eyi gélagé byé élú mámále ne meti ewémbó épó kókoge. Ne bós abi ágene ewu ája wó.

Genós ne umpomé bií

(Luk 6:43, 44)

¹⁵ “Sége gébé ne bós gebyós abi áké álú bós ekpávé Eṣṣwá. Jgegé ebwó né ame álú nyameé eké magónheme, nsanjí élé ukwaála. ¹⁶ Dekage nyé ufós bós ebi ebwó álú né gepó eyigé ebwó áwyaá, wye ndere ákáge genós né umpomé bií. Muú ákáge jyé fós né dánso ákyé gempomé eyigé gegós. Muú ajye fós né agbójélé ákyé geloge sokoro. ¹⁷ Unós ulúlú uwóme umpomé ulúlú, ebi uboubo uwóme umpomé uboubo. ¹⁸ Genós gelógéló géwómé fós umpómé uboubo ne eyi gebo-gebo géwómé fós umpomé ulúlú. ¹⁹ Ne yéndé genós eyí gélagé wómé umpomé ulúlú mbós mekós ákele geji ásóré áfyé mewé. ²⁰ Mechó ewé me njós mbó, élú nnó, dékaáge nyé bós gebyós abi áké álú bós ekpávé Eṣṣwá né gepó eyigé ebwó áwyaá.

Jisṣas agarege nyé bós abifó nnó ji akaáge ebwó

(Luk 13:25-27)

²¹ Jisṣas ama jyé mbe mánjósógé aké, “Épófó yéndémuú ayi akúu me ‘Ata Ata’, ne anyéé nyé gefwage Eṣṣwá. Ele bós abi ápyé genó eyigé nte wa Eṣṣwá muú alu né mfaánebuú akélege ne anyé nyé geji. ²² Ne bií mpa Eṣṣwá úkwónégé, bós ájósoge nyé ne me áké, ‘Ata Ata! Pó nnó esé ne Eṣṣwá apye dégáre ná bós mekomejós ayi atané eta wuú né mabó myéé? Déma débuú gejamégé aló nchye ne déma depyéé ntó ukpekpe unó né mabó myéé?’ ²³ Bií bi mbó ngarege ebwó gbógónó nnó, ‘Kwílege me ushuú enyú bós abi déla pyéé unó bi Eṣṣwá ákele, nkágé fós enyú!’

* **8:2** Elú wáwálé nnó: Né gepógé bós Jus muú áké ameé uba, ásele ji nnó alú debadeba né mbe ushu Eṣṣwá. Apó sé muú ayi áchóme mmye ne ate, ne ákamegé fós nnó ji akpe né mmu echa upé Eṣṣwá.

Ufós ántené upú áped

(Luk 6:46-49)

²⁴ “Ne yéndémuú ayi awuúge unó bi ngare mbó uko ne ápyéé ndere ájós alu eké muú déngá ayi átené gepú jii né mfaá etárávé; ²⁵ yé manaá ákwe, mannyi akpe, ne mbyo amyé gepú eyigémbó gekwene fós, gétúgé áténé géjí né mfaá etárávé. ²⁶ Ne yéndémuú ayi awúu mekomejós wa yina, ne alá pyéé fós ndere ákélege; alu eké, genkekenegé muú ayi atené gepú jii né mfaá gesós. ²⁷ Manaá ákwegé, mannyi ákpegé, mbyo ammyegé, gepú eyigémbó gékwé mme kpakpa!”

Jisṣas alerege nkane muú ayi ajósógé éssó

²⁸ Jisṣas anérége manjós depó etire na, gejamégé bós abi álú éféé ála mano mekpo fuú né gefós eyigé ji álerege, ²⁹ néndé álerege ne ncha ayi atane mbaá Eṣṣwá épófó eke ánleré mabé Eṣṣwá.

8

Jisṣas apye muú ubá atoó

(Mak 1:40-45; Luk 5:12-16)

¹ Jisṣas anérége mánlere unó bina né mfaá mekwé áshulé mme. Gejamégé bós ákwólé ji. ² Aké ápéle muú ubá fós achwó tó ji mánó mbe ushu, ane ji mmye aké, “Ata mbógé ákelege, pye me nkpea.” * ³ Jisṣas anyáá ebwó wuú ata ji aké, “Me nkelege, ubá byé ubyé, kpea.” Ténéténé yimbó mende yimbó akpea. ⁴ Jisṣas ajós ne ji aké, “Ékagé ópye muú fós akaá genó eyi gépye ne wó. Chó léré lé mmye jyé mbaá mémpyé upé Eṣṣwá áchére agé nnó otó. Ne chyéé genó eyigé ebé Mosis éjós, mampye bós ákaá nnó otó.”

Jisṣas apye maá defwé muú kpaá bós bee Rom atoó

(Luk 7:1-10)

⁵ Jisṣas afé né meló Kapanóm, ákwónégé wyé, muú kpaá bós bee né Rom ajye báne Ji ne aló máne ji mmye, nnó apóó ji. ⁶ Aké, “Atá maá defwé wa amee, akóre ala mmu bélé ne ubalé.” ⁷ Jisṣas ajós ne ji aké, “Nchwó pyé nyé ji atoó.” ⁸ Ne muú kpaá bós bee yimbó aké, Ata nfu yé muú fós ayi ókpéne gepú eyá wó, yémbó wó jós lé genó ne maá

defwé wa atoge nye. ⁹ Elé mentó nwyá bɔ́ kpakpa né mbe, abi me nwúu ne ebwó. Ajóógé ne me nnó, “Mpye genó eyi, mpye. Ne nwyá ntó bɔ́ bee abi áwúu ne me.” Yé ayi ndé ne njóóge ne ji nnó, “Chó fa ajye, njóógé ne yimbɔ́ nnó chwó we, achwó.” Ne njóógé ntó ne maá defwé wa nnó pye eyi, apyéé géji. ¹⁰ Jisɔs awúgέ mbɔ́, byɔ uwɔ́ ji mmu. Abwólé mmye ajóó ne bɔ́ abi ákwólege ji aké, “Ngarege enyú wáwálé nnó, me nlú danjé muú ayi áfyéé metɔ́ ne me na, yéé ébélé né Israeli. ¹¹ Ngarege enyú nnó gejamégé bɔ́ átánege nyé né umε malɔ́ mme mako ájwólé chónchó ne ukwene ante se, Abraham, Asek ne Jakɔb manye gefwa eyigé Esɔwɔ́ ágbárege. ¹² Ne gejamégé bɔ́ Israeli abi gefwa eyigé na gebó gélú eyigé bwó áfomege nye ebwó dafyé ála mmu epinyá gemua álili, ányéé mánjéné.” ¹³ Jisɔs ánerégé manjɔ́ unó bina ajóó ye ne muú kpaá bɔ́ bee yimbɔ́ aké, “Kéré meso né gepú jyéé, okamé nnó Esɔwɔ́ akaáge pye maá wyé atoó, chó yéndégenó gébéé wyembɔ́.” Wyε ndere Jisɔs ajóó mbɔ́ maá defwé yimbɔ́ atoó.

Jisɔs apye gejamégé bɔ́ mamée átóó
(Mak 1:29-34; Luk 4:38-41)

¹⁴ Ne Jisɔs alyaágé eféé, afé né gepúgέ Pita, ndere akpené mmu, agé mmá mendée Pita né mfaá ukwó bélé, amée njaja gefwine. ¹⁵ Jisɔs ajye tá ebwɔ́ wuú. Ténéténé yimbɔ́ gefwine gebyé ji mmye, akwilé ka akéle menyéé achyé ji. ¹⁶ Nkwale akwónégé bɔ́ áchwó ne gejamégé bɔ́ bwó abi aló nchye áchyége ebwó efwyale mbaá Jisɔs. Ne Jisɔs ányá aló nchye bimbɔ́ ne mekomejɔ́ wuú, átané bɔ́ bimbɔ́ mmye ne apye abi ámée ako átóó. ¹⁷ Jisɔs apye unó bi nnó genó eyigé Asaya muú ekpávέ Esɔwɔ́ ájɔ́ nyá átome ne ji gebé wáwálé nnó, “Aferé esé né ubale, apye mamée se ábyé.”

Gejwágé ankwólé Jisɔs
(Luk 9:57-62)

¹⁸ Jisɔs agégé nkane gejamégé bɔ́ géchwó nɔ́ ji mme, ajóó ne baá utɔ́ bíi aké, “Déchyaá gentógé mewaá deyjé egbé né.” ¹⁹ Gemεge nnó ebwó áchyaá, menleré mabé Esɔwɔ́ fɔ́, achwó mbaá Jisɔs aké, “Ménleré, nkεlege nnó me nkwólégé wɔ́ déjyégé

yéndé mbaá ayi ojyé.” ²⁰ Jisɔs ashuú ji meko né nekanémejɔ́ aké, “Ushua úwya ambu ayi úbélege wyé, denwyóné dewyaá anywa ne me Maá Nte Mekwaá mpó ye ne melu ewé nshwórege mekpɔ́ ngbeé mmye.” ²¹ Ne maá utɔ́ Jisɔs ayi ama ajóó ne ji aké, “Ata gó njyé nnii kpé nte wa ne nchwó.” ²² Jisɔs ashuú ji meko aké, “Gó bɔ́ abi álú eké áwuú bɔ́ ánií mewu bwó, wɔ́ kwóle me.”

Jisɔs anyá mbyonnyi atené
(Mak 4:35-41; Luk 8:22-25)

²³ Ndere Jisɔs akpene mmu ékpe, baá utɔ́ bíi ákwólé ji nnó áchyaá ájye égbé géntoógé mewaá. ²⁴ Ndere ebwó áchyaáge, mbyonnyi metometo átané mbelepo aló mmye. Amye kpaá apye ngbannyi ado ékpe εla mankemanke, yémbɔ́ Jisɔs ábɔ́ abεlege ji gejyá. ²⁵ Ne ebwó ájye peé ji aké, “Ata pɔ́ esé, déchwó nó nnyi.” ²⁶ Jisɔs ajóó ne ebwó aké, “Défɔ́ ndé? Metɔ́ ewé enyú défyéé ne me épó ne unɔ́.” Ajóógé mbɔ́ akwilé ka, anyá mbyo nnyi yimbɔ́ nnó áténé! Atené, mbaá akwené tɔ́meé. ²⁷ Mechɔ́ ewé épye baá utɔ́ bíi ála mano mekpɔ́ fuú ájɔ́ge ne ate aké, “Ndé gefɔ́ge muú ná, ayi ányáge yé mbyo nnyi ne ngba nnyi áwuú ji?”

Jisɔs abú aló nchye átané ande fɔ́ aped mmye
(Mak 5:1-20; Luk 8:26-39)

²⁸ Jisɔs ne baá utɔ́ bíi áchyagé gentoógé mewaá, afé né gebagé mewaá Gadaren. Akwónégé éwu, ande fɔ́ ápeá abi aló nchye áchyεge ebwó efwyale átané né manómé bɔ́ mbaá ayi ebwó ájwólege áchwó báne Jisɔs. Ande bimbɔ́ ápye εfɔ́ kpaá te bɔ́ ákámégé sé mánkógé né meti ewémbɔ́. ²⁹ Ndere ebwó ágené Jisɔs, álɔ́ mánkálegé aké, “Wɔ́ Maá Esɔwɔ́, óbɔ́ ndé mechó ne esé? Óchwó chye esé efwyale ayi gébége eyige Esɔwɔ́ áchye esé géláge kwóne wó?” ³⁰ Eké épyembɔ́, nfóné mekwende fɔ́ nébɔ́ nényéé éféé kwókwólé, ³¹ aló nchye abi álú ande bimbɔ́ né mmye áne Jisɔs mmye aké, “Mbɔ́ge óbuúge esé, te esé déjye dékpé né nfóné mekwende eniné mbɔ́.” ³² Jisɔs ajóó yé ne abi aké, “Tánége déjye.” Aló nchye bimbɔ́ átané ájye kpé nfóné mekwende eniné mbɔ́ né mmye. Eféé mbɔ́ nfóné mekwende eniné mbɔ́ nésɔ́ ne gatélé, né shulé mékwe né kwe mmu gentoóge

mewaá né nyú manaá négbo. ³³ Ambamé mekwende eyimba, ágégé ndere epyeé, ábó gatelé áfé né melo ágaré genó eyi gépyeé ne ande bimbo. ³⁴ Awúgέ mbó, melo meko etané manjye báne Jisós, éggé jí éne jí mmye nnó ályaa mewaaá bwó.

9

Jisós apye muú úchánchi atoo
(Mak 2:1-12; Luk 5:17-26)

¹ Jisós alyágé bós melo Gadaren, ákeré meso né mbále gentoógé mewaaá, akpe ekpée achyaá áfé né melo ewé jí ájwolege wye. ² Akwónégé wye, bós fó akpá muú úchánchi fó né uló áfé ne jí eta wuú nnó apyé jí átoó. Ne Jisós agégé nnó bós bimbo áfyéé matós ne jí wawále nnó jí akaáge pye muú úchánchi yimbo atoo, áké ne mende úchánchi yimbo, “Maá wa, gbaré metós, ófógé, ájiiinte gabo wyeé.” ³ Ewéna epye ánléré mabé Eswó fó abi álú wye áló mangíge ate nnó, “Mende yina abós fó mameé mmye ne Eswó wó.” ⁴ Jisós akaá genó eyigé ebwó áférege, ne agii ebwó aké, “Ulannó enyú déwya uféré uboubo né mmu matós nyú? ⁵ Nde gelu pere manjós, ‘Nnó ájiiinte gabo wye’, waá manjós nnó, ‘Kwile téné ké?’ ⁶ Nkelege mámpye enyú dékaá nnó Maá Nte Mekwaá awyaá uto fa mme manjinte gabo mekwaá. Eféé ajós yé ne muú úchánchi yimbo aké, “Kwilé ka kpa uló byeé chó mmu.” ⁷ Muú úchánchi yimbo atoo, akwilé ka akpá uló bíí awulé né gepú jíí. ⁸ Bós ágégé genó eyigé pyé, efó ékwó ebwó matós. Aló mamfége Eswó gétúgé gefoge uto ebi jí achyéé akwaá.

Jisós akuú Levi ndere maá utós wuu
(Mak 2:13-17; Luk 5:27-32)

⁹ Jisós alyágé mbaá yimbo, ákene ájyéé, agé mende fó ayi akamege Matyo ménselé nkamakpo. Jí ajwolé né melú utós wuu, Jisós akuú jí aké, “Kwólé me.” Ne akwilé ka aló mankwolé jí. ¹⁰ Ewyágé, Matyo ane Jisós né gepú jíí, ndere Jisós ajwolé ányéé menyéé ne baá utós bíí, gejamégé ánselé nkamakpo ne bós ubeé áchwó bane bó Jisós ányéé menyéé ne ebwó. ¹¹ Bós Farasi fó ágégé mbó, agii baá utós Jisós aké, “Ulannó ne ménleré enyú anyéé menyéé ne ánselé nkamakpo ne bós ubeé?” ¹² Jisós awúgέ genó eyigé ebwó agii

baá utós bíí, ató ebwó neka aké, “Bós abi álá meé, ákélégé fó muú uka, élé abi ámeé ne ákélege.” ¹³ “Chóge dégi dékaá genó eyigé nwe Eswó ágaré esé. Asá wye nnó, genó eyigé me nkélege, gelu nnó ákwaá ágene ate meshwe épófó ure manpyege eta wa. Kaáge nnó nchwó kú fó bós abi álú cho né mbe ushu Eswó wó, nchwó lé mánkú bós abi ápyeé ubeé.”

Nkwé manlya menyéé kpékpé
(Mak 2:18-22; Luk 5:33-39)

¹⁴ Baá utós Jón ménwyaá bós manaá Eswó áchwó gií Jisós aké, “Ulannó esé ne bós Farasi délyáge menyéé kpékpé gétúgé depóre Eswó ne baá utós byé álá pye fó mbó?” ¹⁵ Jisós ashuu ebwó meko aké, “Nnó ájeé menó neba ályage menyéé kpékpé ayi menó neba alu ne ebwó? Cháchá. Yémbó gébé gebéé nye eyigé menó neba álá bée nyé sé ne ebwó, éféé ne ályáge nyé menyéé kpékpé né mboó gébé gétúgé depóre Eswó.” ¹⁶ Ne muú akaáge sé fó gebagé ndeé geké akwámé embu né ndeé eyi gekwéne. Apyégé mbó, gebagé ndeé eyigémbó génywerege nye gépye ndeé yimbo egyalé dós. ¹⁷ Elómé fó ntó nnó muú akpá mmós make áfáné mmu ukwéne unó mmós ebi akwyéé ne mekó menya. Apyégé mbó, mmós mimbo mabene nyé mapye ukwéne unó mmós ebimbo ugbó ne mmós mawule mme. Muú abogé mmós make afyéé lé né mmu unó mmós uke. Apyégé mbó mmós ne unó mmós ubeé nye chánéné.

Maá Jarós ne mendée ayi ataa nku Jisós
(Mak 5:21-43; Luk 8:40-56)

¹⁸ Ndere Jisós alú jóoge ne ebwó, aké ápele, muú kpaá fó achwó kwé jí uká, aló manjós ne jí aké, “Maá wa ayi mendée agbo mbó wye nana. Nné wó mmye, Ata chwó nere jí ebwó mmye, apege nye.” ¹⁹ Jisós akwilé ka ne baá utós bíí ákwóle mende yimbo. ²⁰ Ndere ájyéé, mendée yi agéne me efwyale dós ayi manoó mabó matanégé jí mbe málé anjmé áfyá ne ápeá, achwó jí né meso ata manó nku wuu. ²¹ Elé jí abó aferé me né metós wuu nnó, “Mbogé ntagé yé lé nku wuu, ntoge nye.” ²² Jisós abwólé mmye agé mendée yimbo ajós ne jí aké, “Gbaré metós maá wa, otó gétúgé áfyéé metós wye ne me.” Ténéténé yimbo mendée yimbo

atoó. ²³ Jis̄s akoó yé afé né gepúgέ muú kpaá yimbá. Akwónégé né gepúgέ Jar̄s, agé b̄s̄ ndere állile ne gejamégé abif̄ nkane ákwéle ubeé áfómege ambya. ²⁴ Aj̄s̄ ne ébw̄ aké, “Chógé, mesó mendée yina agbo wó, abelege lé géjyá.” Jis̄s aj̄s̄gέ mb̄, b̄s̄ bimb̄ álo manjwáné ji jwané. ²⁵ Ne Jis̄s ábúgέ b̄s̄ bimb̄ ako átánégé dafye, ákpe mmu ágbaré ébw̄ mesó mendée yimb̄, apye ji apeé, akwilé ka. ²⁶ Ne ngó mechó ewéná akw̄ akw̄oné mal̄ mako né gebagé mewaá eyigémb̄.

Jis̄s apye b̄s̄ amé nónómé apea ágéne

²⁷ Ndere Jis̄s alyaá gepúgέ Jar̄s ajyεé, b̄s̄ amé nónómé f̄ apea álo mankwólégé ji ábége aké, “Jis̄s, Mpyáne Dεvid gé esé meshwε.” ²⁸ Jis̄s akwónégé né mmu gepú eyigé ji ajwólége ande bimb̄ ajye báne ji. Jis̄s agiú ébw̄ aké, “Nnó enyú défyéé mat̄s̄ ne me nnó nkage pye enyú dégéne?” Akamé aké, “Ata défyε.” ²⁹ Akámégé mb̄, Jis̄s ata amé bw̄ aké, “Ébé wyé ndere enyú défyéé met̄s̄ ne me.” ³⁰ B̄s̄ bimb̄ álo mángéné mbaá. Ne Jis̄s aji ébw̄ etu aké, “Ékagé dépye muú ákaá mech̄ ewena.” ³¹ Yémb̄ ajyégé akage cho met̄s̄ ápye ngó Jis̄s akw̄ akw̄oné mal̄ mako gétúgέ ut̄s̄ bí ji apye eta bw̄.

Jis̄s apye mbú aj̄s̄ge mej̄s̄

³² Ne wyε ndere ande bina makpó ápeá ályaá ajyεé, b̄s̄ f̄ áchw̄ ne muú f̄ mbaá Jis̄s ayi meló nchye apyé ji álaá mbú. ³³ Jis̄s ábúgέ meló nchye yimb̄, mbú yimb̄ alo mej̄s̄ manjógé. Ne gejamégé b̄s̄ abi álú éféé ágégé mb̄, matye mawá ébw̄ meno álo manjógé aké, “Délú danjé gefógé genó eyina gepyε fana né melo Isr̄li.” ³⁴ Yémb̄ b̄s̄ Farasi aj̄s̄ aké, “Élé danch̄meló mfwa áló nchye ne achyεé ji uto nnó ábúgέ áló nchye”.

Jis̄s agéne b̄s̄ meshwε

³⁵ Jis̄s alyage eféé akene ajyεé né mal̄ ayi k̄k̄s̄ ne ayi kpakpa, alerege b̄s̄ mekomej̄s̄ Ésw̄w̄ né mmu macha mmyemenene b̄s̄ Jus. Ama agarege ntó b̄s̄ abya melóméló nkane Ésw̄w̄ ágbárege gefwa jí. Apyéé ntó b̄s̄ abi ámeé mamée uf̄s̄uf̄s̄ átóoge. ³⁶ Ndere Jis̄s agéné gejamégé b̄s̄ abi áchw̄w̄ eta wuú, meshwε

akw̄ ji met̄s̄ d̄s̄ gétúgέ b̄s̄ bimb̄, néndé efwyale bw̄ ejaá d̄s̄, alá mbyambya eké mágónme ayi alá pó ne mémbamé. ³⁷ Eféé ne aj̄s̄ ne baá ut̄s̄ bíi aké, “Mbwé mamferé ajá d̄s̄ ne b̄s̄ ut̄s̄ abi áférege ája wó. ³⁸ Nége mmyε mbaá Ésw̄w̄ mb̄s̄ mek̄s̄ nnó at̄s̄ b̄s̄ ut̄s̄ abif̄ nnó áchw̄ áferé mbwé wuú.”

10

Jis̄s ajya ángbá bíi áfyáneapeá

(Mak 3:13-19; Luk 6:12-16)

¹ Ne bíi úma Jis̄s akuú ángbá bíi áfyáneapeá, áchw̄ge achyεé ébw̄ uto ébi ábuú aló nchye né mmyε b̄s̄ ne mampye b̄s̄ abi áméé mamée uf̄s̄ uf̄s̄ átóoge. ² Gé mab̄ ángbá Jis̄s áfyáneapeá na. Ayi mbe akamege Simun (ákúu ji ntó nnó Pita) ne mejm̄ wuú Andru, Jεmsi ne J̄n baá Seb̄dee. ³ Filip ne Batolomyo, T̄masi ne Matyo ayi álú ménselé nkamakpo, Jεmsi maá Alf̄s̄, Tadiȳs̄ ne ⁴ Simun muú ukógé ayi ammyéé nnó b̄s̄ bíi ábé mmyεmmyε bw̄ ne Judas Iscarot ayi achyεé Jis̄s mankwaá.

Jis̄s at̄s̄ ángbá áfyáneapeá nnó ápye ut̄s̄ bíi

(Mak 6:7-13; Luk 9:1-6)

⁵ Jis̄s agare ébw̄ bina aké, “Ment̄me enyú dafye. Déjyεé mb̄ dékpege f̄ mal̄ b̄s̄ abi alá pó b̄s̄ Jus ye né gebagé mewaá Samariya. ⁶ Chóge lé né mbaá b̄s̄ Isr̄li. Ébw̄ álú eké mágónme ayi ánome. ⁷ Dégarégé ébw̄ nnó gébé eyigé Ésw̄w̄ ágbárege gefwa ne b̄s̄ bíi géla kw̄kw̄olé. ⁸ Pyége b̄s̄ mameé átóogé, peége b̄s̄ abi ágboó akérégé né genwá, pyége ntó b̄s̄ ubá átóogé, búge áló nchye abi áchyéégé b̄s̄ efwyale né mmyε. Nchyeé enyú utó mampye unó bi, déchyé nka wó, chóge dépyégé ntó mbaá b̄s̄ dégigé nka. ⁹ Ekagé déjyε ne yéndé gefóge nka né mmu uba nku nyú. ¹⁰ Muú nyú ákpagé f̄ gébagé neke, yé ébélé nkú ayichá, yéé unó uká ne metó neke, néndé áb̄ manchyé muú ut̄s̄ genó eyigé ji ab̄s̄ mambé ne géjí. ¹¹ Yéndé melo ewé dékpené, kélege muú yi áb̄s̄ gejeé manse enyú nnó déjw̄le ne ji, jw̄légé wyε eféé kpaá te délyáge melo ewémb̄. ¹² Dekpege mmu gepú eyimb̄, támege b̄s̄ abi álú mmu nnó, ‘Méjé Ésw̄w̄ ébé ne enyú.’

13 Ne mbogé bɔ́ abi álú mmu ásege enyú chánéné, nége mmye nnó méjé Esɔwɔ́ élá ne ebwɔ́, mbogé alá se ntó enyú wɔ́, nége mmye nnó Esɔwɔ́ áse méjé wuú. 14 Mbogé muú alá se enyú yé ebe elé manwú mekomejɔ́ nyú wɔ́, déké detanege melɔ́ ewémbɔ́ yé ebe lé gepú eyigémbɔ́ kwége mpúpú eyi élú enyú uká ne délyáá déjye. 15 Ne me ngarege enyú wáwálé nnó, bíi unɔ́ mpa, Esɔwɔ́ agené nyé bɔ́ Sodom ne Gomɔra meshwe apwɔ́ bɔ́ melɔ́ ewé éshyaá manwú mekomejɔ́ enyú.”

Jisɔs agare ángbá bíi efwyale ewé ebwɔ́ agéne nye

(Mak 13:9-13; Luk 21:12-17)

16 Aké, “Wuúge, mentɔme enyú mbaá bɔ́ mme nkane mágónme né mpú ukwaála, kaágé chánéné nkane dékene ne bége nyaáme dékélégé mpa. 17 Sége gébé, néndé bɔ́ ápyéne nye enyú áfé ne enyú né eso ákpakpa melɔ́ ne ádóo nyé enyú baá unɔ́ né macha mmyemenene bwɔ́. 18 Ne ájame nye enyú áfé né mbe ushu bɔ́ góména ne afwa melɔ́ gétúgé délú ankwɔ́le ba, ápyegé mbɔ́ ébyennó degé mbɔ́ lé meti mangaré ebwɔ́ ne bɔ́ abi alá pɔ́ bɔ́ Jus mekomejɔ́ wa. 19 Gébége ásege enyú ájyegé né macha eso, déchyegé menyammye nyú efwyale, dégígé nnó dejoge nye nnó néndé gebe eyígé mbɔ́ gékwónégé Esɔwɔ́ achyegé nyé enyú genó eyígé débɔ́ manjɔ́. 20 Njogé mbɔ́ néndé, uchu mejɔ́ ebí enyú déjoge nyé úbéé fɔ́ ebí nyú, élé Mendoó Ukpea ewé Nte nyú Esɔwɔ́ atóme nyé ne égarége nye enyú genó eyígé débɔ́ manjɔ́. 21 Ne gebé eyígé mbɔ́ntó, anmó áchyége nyé atéé anmó nnó áwá. Ante áchyegé nyé baá bwɔ́ nnó áwá. Baá áténege nyé ukóló ne ammá bwɔ́ ne antebwɔ́ mampye nnó áwá ebwɔ́. 22 Bɔ́ ako ápaá nye enyú gétúgé délú bɔ́ ba. Yémbɔ́ yéndémuú ayi akogé metɔ́ te kwyakwya áférege nye ji né efwyale gabo. 23 Yéndé melɔ́ ewé bɔ́ áchyegé enyú efwyale kwilége wyé wáwá déjyé ewé chá. Kaágé wáwálé nnó, gemégé nnó déké maló Isrelí mako mampye utɔ́ ba, me Maá Nte Mekwaá nchwɔ́ nyé. 24 Kaágé nnó maá ηwe akaágé fɔ́ ηwe ápwɔ́ menleré wuú, ye maá defwé

anjeáge fɔ́ gemé apwɔ́ muú ayi abɔ́ji. 25 Maá ηwe aferégé fɔ́ nnó ápyéé nye galógáló ne ji apwɔ́ menleré wuú ne maá defwe ntó áferégé fɔ́ nnó ápyéé nye galógáló ne ji apwɔ́ muú ayi abɔ́ji. Mbogé bɔ́ ákage ηea matɔ́ akuú me ayi nlu nte ula gepú Esɔwɔ́ nnó nlú danchɔmeló (Belsɔbɔ́) ne enyú bɔ́ ula gepú ba yé, ákúu nyé enyú ufɔ́ mabɔ́ ufɔ́ ufɔ́ ámi mabɔ́ mapwɔ́ amu.*

Muú ayi débɔ́ mamfɔ́ lé Esɔwɔ́ épɔ́fɔ́ mekwad

(Luk 12:2-7)

26 “Défógé ye muú fɔ́, genó fɔ́ gépɔ́ eyigé ákwérége géjí bɔ́ alá géne nye, ye eyigé ábigé bɔ́ alá kágé nye gépɔ́. 27 Unó bí ngárege mbɔ́ enyú né metɔ́ utuú, gárege úbí gbɔ́nɔ́ ne ebi dewuú mbɔ́ enyú enyú garege ubi mbaá bɔ́ ako áwúu. 28 Défógé fɔ́ bɔ́. Ebwɔ́ ákage wá lé muú wáne, ákágé wá fɔ́ méndóo wuú. Fógé lé Esɔwɔ́ muú awyaá utó manwá muú chóncho ne méndóo áfyé mmu ntoné mewé. 29 Gege baá denwyóné abi aname ne ηka eyi élá fuú yé genó wɔ́. Yémbɔ́ yé ama ayi átánege né mfaá akwé ayi Nte nyú Esɔwɔ́ alá kaá wɔ́ apɔ́. 30 Mbɔ́ntó ne élú ne enyú, Esɔwɔ́ akaá mpa dénkaaré mejwe eti délú yéndémuú nyú mekpo. 31 Défógé fɔ́ genó eyigé bɔ́ apyé nye eta nyú, enyú denjeá gemé né mbe ushuú Esɔwɔ́ dépwɔ́ ekwɔ́ denwyóné.

Muú ayi áfyé metɔ́ ne Kras ne ayi ashya ji

(Luk 12:8, 9)

32 “Ne yéndémuú ayi ágárege gbɔ́nɔ́ né mbe ushu bɔ́ nnó alu muú wa, mentó ngarege nyé gbɔ́nɔ́ mbaá Nte wa muú álú né mfaánebuú nnó ji alu muú wa. 33 Yémbɔ́, yéndémuú ayi áshyágé né mbe ushu bɔ́ nnó ji apɔ́ fɔ́ muú wa, bíi mpa Esɔwɔ́, mentó nshyaá nyé ji né mbe ushu Nte wa muú alu né mfaánebuú nnó ji apɔ́ fɔ́ muú wa.

Mekomejɔ́ Jisɔs achwɔ́ ne mawámé épɔ́fɔ́ neso

(Luk 12:51-53; 14:26, 27)

34 “Enyú déferégé fɔ́ nnó menchwɔ́ fá mme mampye bɔ́ ábé neso ne ate, nchwɔ́ lé mampye bɔ́ ámmyége ne ate. 35 Nchwɔ́

* 10:25 Elú wáwálé nnó: Besebɔ́b élé mabɔ́ danchɔmeló ami fɔ́ pé ntó né 12:27.

pyé nnó maá ayi mende ámmyé ne nte wuú, ayi mendée ámmýe ne mmá wuú. Mendée menò ammye ne ηmogétá wuú. ³⁶ Ne bɔ́ mawámé muú átanégé élé né ula gepú bíí. ³⁷ Muú abɔ́gé gejeé ne mma wuú yélé ne nte wuú gépwɔ́gé gejeé eyi abɔ́ ne me, ebyennó akwane fɔ́ mambɛ menkwɔ́le wa wó. Ne muú abɔ́gé gejeé ne maá wuú ayi mende yélé ayi mendée gépwɔ́ge gejeé eyi abɔ́ ne me ɔ́kwane mambɛ menkwɔ́le wa wó. ³⁸ Ne mbɔ́gé muú álá kame mamkpa gekwa jíí akwɔ́lege me wó, ebyennó akwane fɔ́ mambɛ menkwɔ́le wa wó.” † ³⁹ Muú ayi akélege mampɔ́ó genwá jíí, ji yimbɔ́ ne ágbóo nye, ne ayi akelege maníí genwá jíí getú ya ebyennó ɔ́bɔ́o nye genwá eyi gélágé byé.

Esɔ́wɔ́ achyεge nye nsa mbaá muú yi asele muú utɔ́ wuú ne nechóchó
(Mak 9:41)

⁴⁰ “Yéndémuú ayi asele enyú ne metɔ́ megómégó ebyennó ase mbɔ́ le me, ne muú ayi ásele me ase mbɔ́ lé Esɔ́wɔ́ muú átɔ́me me. ⁴¹ Yéndémuú ntó ayi asele muú ekpávɛ́ Esɔ́wɔ́ ne metɔ́ megómégó élé akaá nnó alu muú utɔ́ Esɔ́wɔ́, Esɔ́wɔ́ achyεge nye ji nsa wye ndere achyεge muú ekpávɛ́ wuú. Muú ayi asele muú yi apyéé genó eyigé Esɔ́wɔ́ akélege, asele nsa wye nkane ayi Esɔ́wɔ́ achyεge muú yimbɔ́. ⁴² Ne muú ayi achyεge ηkɔ́ manaá makwe mbaá muú ama né gelu-agé abi alu ankwɔ́le ba, yé ayi alú byábyá né ame bɔ́, ngarege enyú wáwálé abɔ́o nye nsa.”

11

Bɔ́ dentɔ́ Jɔ́n menwyaá bɔ́o manaá Esɔ́wɔ́
(Luk 7:18-35)

¹ Ne gébégé Jisɔ́s aneré mangaré baá utɔ́ bíí makpo áfyanéápeá genó eyigé ebwɔ́ ábɔ́o mampye, alyaa melú ewémbɔ́ afé né maló bɔ́o Jus ayi fɔ́ né gebagé mewaá Gálilí nnó álérégé ne ámá ágárégé ntó ebwɔ́ abya melóméló. ² Né gébé eyigémbɔ́ ntó Jɔ́n menwyaá bɔ́o manaá Esɔ́wɔ́ abɔ́ akpe denɔ́. Awúgé unó bi Jisɔ́s, Muú yi Esɔ́wɔ́ akweré

ji elá gefwa, apyéé, ató baá utɔ́ bíí abifɔ́ nnó ájye ágíí ákaá gefɔ́gé muú ayi ji álú. ³ Ajyé gé ágíí Jisɔ́s aké, “Wɔ́ ne ólú muú ayi abɔ́ alú manchwɔ́ wá esé dégilé ayichá?” ⁴ Ne Jisɔ́s ashúú ebwɔ́ meko aké, “Choge dégare Jɔ́n unó bi enyú déwuú bɔ́o ájɔ́ge ne ebi enyú ambɔ́o dékpané ame dégene. ⁵ Bɔ́o ame nónómé ágéne, ubwéré, ukwilé úkéne, bɔ́o abi ámeé ubá átó, bɔ́o matu gbégbé álɔ́ manwúgé, abi ágboó ápeé, ne ubyá bɔ́o úwú abya melóméló. ⁶ Meje ébé ne muú yi álá pó ne dembyó né metɔ́o gétú yá.”

Jisɔ́s agare bɔ́o gefɔ́gé muú ayi Jɔ́n alu

⁷ Ndere baá utɔ́ Jɔ́n ályaa ájyéé, Jisɔ́s alɔ́ manjɔ́o depɔ́re Jɔ́n ne gejamégé bɔ́o abi álú efeé aké, “Tégé gébégé enyú déjye nya né mashwɔ́ne, defe mange ndé gefɔ́gé muú? Déjye gé le muú ayi alú eké mancha ami afɔ́o akpáne áténe egbɛ ewe ne ewe? ⁸ Mbɔ́gé mbɔ́ fɔ́ wó, defere nnó deye gé ndé gefɔ́gé muú? Défé manjye ge muú ayi afye mandeé malómáló? Chyaá-o. Dekaá fɔ́ nnó bɔ́o abi áfyéé ufɔ́o mandeé yimbɔ́ ájwɔ́lege lé né mmu dachi afwa bɔ́o wó? ⁹ Ne enyú défé yé éwú mánjye gé waá? Elé muú ekpávɛ́ Esɔ́wɔ́? Eh, gé muú yi enyú dégené mbɔ́. Ngare enyú wáwálé nnó, aneá geme apwɔ́ yéndémuú ekpávɛ́ Esɔ́wɔ́. ¹⁰ Elé Jɔ́n yina ne ábɔ́ ásamé gétú jíí nnó Esɔ́wɔ́ aké, ‘Wuúgé, ntɔ́me nyé muú dentɔ́ wa ayi abɔ́o nyé mbe ne wɔ́ manchwɔ́ kwyé meti wye.’” *

¹¹ Jisɔ́s afé mbe ajɔ́ge aké, “Kaáge wáwálé nnó, né geluágé bɔ́o ako abi ándée ábyené, ye muú ayi aneá geme eke Jɔ́n menwyaá bɔ́o manaá Esɔ́wɔ́ apó. Yémbɔ́ muú ayi álá fuú ye genó wó né geluágé abi Esɔ́wɔ́ abeé mfwa bwɔ́ aneá geme apwɔ́ Jɔ́n. ¹² Gefwa eyigé Esɔ́wɔ́ ágbárege gejeé mbe ne eshye elɔ́ né gébé eyigé Jɔ́n menwyaá bɔ́o manaá Esɔ́wɔ́ agarege mekomejɔ́o Esɔ́wɔ́, ekwɔ́ne bíí ebi fina. Ne bɔ́o abi amyε mankpe wye, amyε ne eshye. † ¹³ Gemégé nnó Jɔ́n áchwɔ́ álɔ́o utɔ́ bíí, bɔ́ ηwe abi Mosis asame ne abi bɔ́o ekpávɛ́ Esɔ́wɔ́ ako ábɔ́o mé mbe ágare unó bi upyéé nye né gébé eyina. ¹⁴ Ne mbɔ́gé

† **10:38** Elú wáwálé nnó: Gekwa gelú mbaá ayi bɔ́o Rom áwane nya bɔ́o abi atóo makpo ne ebwɔ́, mamkpa gekwa akwɔ́le Jisɔ́s, ula úlú nnó mange efwyale ewé ekáge chwɔ́ muú yé ebe élé ne negbo getu jíí. * **11:10** Elú wáwálé nnó: “Wɔ́” né melɔ́ ηwe ewéna, atene mbaá muú ayi Esɔ́wɔ́ akwere ji ela gefwa. † **11:12** Elú wáwálé nnó: Melɔ́ ηwe ewéna, né bɔ́o ηwe bifɔ́o ájɔ́o cha. Pe TEV, RSV ne abifɔ́o ntó.

dékélege mankame ne genó εyigé me njóó, góge me ngare enyú nnó Jón ne alu Elija ayi bọó ekpávέ Εσωω abo ajóó nnó achwóó.”
 15 Muú yi áwyaá matu mawú, áwú.

16 “Mmege na kpé nyε enina ne ndé? Nélú nkane baá melo abi ájwale né metóó melo, akuú ate anme bwó aké, 17 ‘Esé dékwe enyú ubeé neba nnó débé, déshya mambé, dékwa makwaá negbo nnó deli déshya manlí.’” 18 Njóge mbó néndé, Jón menwyaá bọó manaá Εσωω achwóó nyá, ji ányuú fó mmóó, ne gebé εyigé fó alyage menyéé kpékpe gétúgé deparé Εσωω getu εyigémbó, bọó aké, “Awyaá meló nchye.” 19 “Me Maá Nte Mekwaá nchwó, nnyε menyéé, nnyu mmóó gbene, enyú deké pélé muú genó ne menyúú mmóó yi, mejeé ánselé nkamakpo ne mejeé bọó ubeé. Yémbó ákaagé nnó denгарé Εσωω etiré muú áwyaá delu cho né unó ulóóló ebi ji ápyéé.”

*Maló ayi alá áfyéé matóó ne Jisós wó
 (Luk 10:13-15)*

20 Bọó abi álú né maló ayi Jisós ápye nyá ukpékpe ufélekpá wye, ályaa fó mámpyégé gabo wó. Ewena epye Jisós aló manshulege ebwó ndo. 21 Ake, “Utónkwa ubé nyε ne enyú bọó meló Korasin, utónkwa ubé ntó ne enyú bọó Betsada néndé, ukpékpe ufélekpá ebi mpye eta nyú, mbó mpye nyá ubi mbaá bọó Tiya ne Sidon mbó ályaa mé gabo bwó te gachiú, áfyε uchálé mandeé, áwaa matwo né mekpo mánleré nnó ályaa gabo ebwó. 22 Ngárege enyú wáwálé nnó, bíi unóó mpa Εσωω, Εσωω agene nyε bọó Tiya ne abi Sidon meshwe apwó enyú. 23 Ne enyú bọó Kapanom, déferé nnó dékwóme nyε ηγο dóó? Gebyó, Εσωω awáne nyε enyú gelu degbo dékwóné melo áwuú bọó. Néndé, ukpékpe ufélekpá ebi mpye na eta nyú, mbó mpye ubi mbaá bọó Sodom, mbó Εσωω áwaa nya fó ebwó wó, ábó álú ábe té fina. 24 Ngarege enyú wáwálé nno, bíi unóó mpa Εσωω, Εσωω agene nyε bọó Sodom meshwe apwó enyú.”

*Jisós aké ‘Muú yi akelege ugbeé mmye achwó eta wáa’
 (Luk 10:21, 22)*

25 Wyéé né gébé εyigémbó, Jisós anemmye aké, “Nte wa, Ata ayi abóó mfaá ne mme, mfeé wó dóó, nkane ópyeé nnó depó etire

detome ne me debe bibíí mbaá bọó denḡa ne abi ákaá ηwe dóó. Inené deti gbógónó mbaá bọó abi alá kaáge ye genó nnó ákaá. 26 Elu wáwálé Nte wa, mbó ne wómbóó ókelé nnó ébé.” 27 Ama jóó ne bọó aké, “Nte wa achye me unó uko ne ye muú ayi akaáge gefóge muú ayi Maá alú ápó, ekosé Nte wuú ne ye muú ayi akaáge gefóge muú εyigé Nte alu ápó ekose Maá ne bọó abi ji ájyaá nnó ápye ebwó ákaá Nte wuú. 28 Enyú ako abi depwaá gétúgé dékpané matuú efwyale ayi ánóó enyú, chwóge eta wa, nsele áji nchye enyú ugbeé mmye. 29 Chyége gemεge nyú eta wa degí géno εyige nlérege, néndé me nlu nyame ne mbwégé fó mmye. Dépyégémbó, debóó nyε ugbeé mmye. 30 Genó εyigé ngarege enyú nnó dépye gejawerege fó ne εyigé nchyége enyú nnó dékpá genóó fó.”

12

*Nkwé ayi bíi uwyaá bọó Jus
 (Mak 2:23-28; Luk 6:1-5)*

1 Ebélé ye wó, né bíi uwyaá fó Jisós ne baá utóó bíi ákoóge né mekóó gefóge nchi fó eyi ákuú nnó wid. Mesa abo ammye baá utóó bíi. Apye ebwó áló mánkógé nchi eyimbo ányéé. 2 Ekwo bọó Farasi fó ágege mbó, ájóó ne Jisós aké, “Gé ebé se ékámé fó nnó baá utóó byé ákóó nchi bíi uwyaá wó.” 3 Ne Jisós ashúú ebwó meko aké, “Enyú délú danjú né mmu ηwe Εσωω dékaá genó εyigé mfwa Devid ápyé nyá gébége mesa ámmye ji ne bọó bíi wó? 4 Akpe nyá mmu εcha upe Εσωω abó bred ayi achyεge matame mbaá Εσωω, anyé ne bọó abi álú ne ji. Elú ebé nnó muú yicha abóó fó manyé menyé yimbo wó ekosé ámpye upe Εσωω ne ányé.” 5 Ama gií aké, “Délú danjú ebé Mosis ewé eké, ámpye upe né εcha upe Εσωω ákwene ebé bíi uwyaá, ebé ewé éké muú apyégé fó utóó bíi uwyaá. Nkane ebwó ápye utóó né bíi uwyaá ákwe ebe ewémbó. Yémbó ebé Mosis ewémbó egbaré fó ebwó nnó ápye utóó bíi uwyaá wó? 6 Góge ngaré ye enyú nnó muú alu fa ayi ápwó ye bélé εcha upe Εσωω. 7 Nwe Εσωω ajóó aké, ‘Genó εyigé Εσωω ákélege géluú nnó dégéné ate meshwe épófó lé mámpye upe eta wuú’. Mbógé debó dékaá mekomejóó yina, mbó enyú déjóó fó nnó bọó

abi ála pye gyéé wó ákwé mpa. ⁸ Kaáge ye nnó, me Maá Nte Mekwaá ne nlu Ata ayi abóó bií uwyaá.”

Jisós apye mende yi ebwó egboó ji atóó
(Mak 3:1-6; Luk 6:6-11)

⁹ Jisós ályágé éféé, ajye kpe né echa mmyemenene bwó. ¹⁰ Mende fó ayi ebwó egboó ji abó alú wye. Éféé mbóntó, bós fó abi ákélege meti mánjóó nnó Jisós ápye genó gebo alú wye. Agíí Jisós áké, “Nnó ébé se ékamé nnó ápyéé muú atóó né bií uwyaá?” ¹¹ Jisós ashúú ebwó meko aké, “Mbógé muú nyú awyaá egóme, ne ekwegé mmu gepyéé bií uwyaá, nnó áférégé ewu?” ¹² Ne mekwaá áyi ajeá gеме ápwó egóme ye! Ndere elúmbó, ébé egbárégé fó muú nnó apoóge fó nte menme bií uwyaá. ¹³ Éféé ne Jisós ájóó ne mende ayi ebwó egboó ji áké, “Nyaá ebwó wye.” Anyágé, ténéténé ebwó wuú etóó ekere mebe nkane ewe fó. ¹⁴ Bós Farasi abi álu éféé ágégé mbó, átané ájye ásó mala nnó ápye Jisós áwá.

Esówó aija Jisós nnó ábé muú utóó wuú

¹⁵ Ne Jisós akaágé nnó ájóó geju manwá ji, alyaá mbaá yimbó afé mbaá yicha. Gejamégé bós ákwólé ji, apye abi ámeé ako átoó. ¹⁶ Ne aji ebwó etu aké, “Ékagé ájye ágáré bós depó eti.” ¹⁷ Jisós ájóó mbó nnó mechó ewé Esówó apyéé Asaya muú ekpávé wuú ájóó ébé wáwálé ¹⁸ nnó, “Gé muú utóó wa ayi njyaá na, mbó gejeé ne ji, apyéé metóó egóó me dós, nchyege nye ji uto Mendoó wa, ne agarége nye bós abi alá pó bós Jus nnó me mpyéé nye ebwó átene cho né mbe ushu wa. ¹⁹ Abéé fó muú mawáme, ne ménjóó mejóó, abéé muú ayi ala awuú fó mejóó wuú né meló tametame. ²⁰ Ajógé fó mejóó metometo ne bós abi áwyaá matóó dada, ne ápyéé fó matóó ásó ubya bós ne abi ágene efwyale. Wyembó ne abéé ne bós kpaá te apye nye wáwálé wuú apwó unó uko. ²¹ Ne bós maló mme meko ánegege nye matóó ne ji mambó genwá.”

Jisós apó fó ula uma ne Belsebáb mfwa aló nchye

(Mak 3:20-30; Luk 11:14-23)

²² Ewyágé, bós fó áchwó ne muú ayi meló nchye ápyéé ji aláá mbú ne ame nónomé mbaá Jisós. Apye ji atóó aló mángéné mbaá, ajóge mejóó. ²³ Genó eyigé Jisós apye, gépye gejamégé bós abi álu wye matye mawá ebwó meno aló mángígé ate áké, “Nnó mpyáne Devid áwu alú máchwó nkane mempoó se na waá?” ²⁴ Ne ekwó bós Farasi áwúgé nnó Jisós apye muú ayi meló nchye áchyége ji efwyale atóó, aló mánjóó áké, “Élé Belsebáb mfwa aló nchye ne áchyége ji utó nnó ábúgé bós aló nchye mmye.” ²⁵ Jisós ákaá genó eyigé ebwó áférége, ajóó ne ebwó aké, “Yéndé meló ewé bós alá pó meko ama, éténégé. Ne yéndé ulaá gepú ebi ummye ne ate ulaá tyatya. ²⁶ Ne mbógé nte meló nchye aké abuí ayifó, ebyennó gefwage danchameló gekaré mmye ne épyéémbó nnó ne geji géténé? ²⁷ Mbógé Belsebáb ne achyege me uto mamferé bós aló nchye mmye, waá achyége bós enyú utó mámferege bós aló nchye mmye? Ne mbógé enyú dekame fó nnó Belsebáb ne achye ebwó utó aferege bós aló nchye ne mmye wó, ebwó ambós ne alérege nye nnó enyú délu gyéé né genó eyigé dejógé mbó ne me.” * ²⁸ Ne mbógé élé né Mendoó Esówó ne mbuí bós aló nchye mmye, kaáge nnó gefwage Esówó gélo mé fá ne enyú. ²⁹ Muú ákaágé kpe fó gepúgé meto muú ájó genó mbógé alá bómbe áwé ji wó. Ékosé nnó abógé mbe awége ji ne ákaáge kpe ajó yéndégenó. ³⁰ Yéndémuú ayi alá pó ula uma ne me, alu muú mawame wa, ne yéndémuú ntó ayi alá poóge me manyweré bós, atya ebwó tyaá nnó abe tete ne Esówó. ³¹ Kaáge nnó Esówó ajígente yéndé gabo ne mejóó mehomebo ewé bós ajóge ne ate. Yémbó ajígé fó nte mejóó mehomebo ewé bós ajóge atome ne Mendoó Ukpea. ³² Esówó ajígé nye nte yéndé mejóó mehomebo ewé muú ajóge atome ne Maá Nte Mekwaá yémbó ajígé fó nte mejóó mehomebo ewé muú ajógé atome ne Mendoó Ukpea. Yé ebelé fa mme yina ne ayi

* **12:27** Elú wáwálé nnó: “Belsebáb” élé mabó amifó, ami ákuú danchameló pé ntó né 10:25.

achwᵔᵔ.

Genᵔᵔ ne umpomé bií
(Luk 6:43-45)

³³ Désége nnó umpome genᵔᵔ ulᵔme, debᵔ manse ntó nnó genᵔᵔ geji ambᵔᵔ gelᵔme. Ne désége nnó genᵔᵔ gelᵔme fᵔ ebyennᵔᵔ umpome bií ntó ulᵔme fᵔ, néndé akaáge genᵔᵔ né mbaá umpome bií géji géwᵔme. ³⁴ Enyú abi délú éke mmyᵔ épyémbᵔ nnó ne déjᵔᵔ galógálᵔ ne muú ayi enyú délú bᵔᵔ abo? Néndé, genᵔ eyi gélu muú metᵔᵔ géjí ne gétánege ji meno. ³⁵ Muú melómélᵔ ájᵔgé depᵔ delódélᵔ eti délu ji né metᵔᵔ, muú mebomebo ájᵔgé depᵔ debodebo eti délu ji metᵔᵔ. ³⁶ Kaáge wáwálé nnó, bií unᵔᵔ mpa Esᵔwᵔ yéndémuú ágarege nye ula bi ji ajᵔᵔ yéndé gechugé mejᵔᵔ gebogebo eyi gétané ji meno. ³⁷ Néndé ye mpa akwilege wᵔ, ye akwene wᵔ, áᵔᵔᵔ ji lé né uchu mejᵔᵔ bye.

Bᵔᵔ ákelege Jisᵔs apyéé ufélekpá
(Mak 8:11, 12; Luk 11:29-32)

³⁸ Jisᵔs ájᵔgé mbᵔ, ánlere mabe Esᵔwᵔ ne bᵔᵔ Farasi fᵔ ájᵔᵔ ne ji aké, “Ménlere, pye ufélekpá ese dégé, manlere nnó utó bye utané mbaá Esᵔwᵔ.” ³⁹ Jisᵔs ashúú ebwᵔ meko aké, “Enyú njye eniné na debᵔ, delu bᵔᵔ abi átií meso ne Esᵔwᵔ. Dekélege me nléré enyú ufélekpá, yémbᵔ yé uma nlérége fᵔ, wye lé ufélekpá Jona muú ekpávé Esᵔwᵔ ne me nlérege nye enyú. ⁴⁰ Wye nkane Jona ábelé ndᵔ eléé né mmu une mekwᵔle, mbᵔntᵔ ne áníge nye me Maá Nte Mekwaá mbelé ndᵔ eléé utuú ne nᵔwᵔmese né mme. ⁴¹ Bií unᵔᵔ mpa Esᵔwᵔ, bᵔᵔ melᵔ Ninene akwilege nye áshulé enyú bᵔᵔ njye enina ndo nnó dépye gabo, néndé, ákwᵔré nya matᵔᵔ bwᵔᵔ akame né Esᵔwᵔ gébége Jona ágaré ebwᵔ mekomejᵔᵔ Esᵔwᵔ. Gᵔge mpye enyú dékaá nnó, muú alu né metᵔᵔ metᵔᵔ nyú ayi ágarége mekomejᵔᵔ apwᵔ Jona yémbᵔ dékélégé fᵔ mánkᵔwᵔré. ⁴² Bií unᵔᵔ mpa Esᵔwᵔ, mfwa mendée né melᵔ Sheba akwilege nye ashule bᵔᵔ njye enina ndo nnó ápye gabo. Néndé, atané nya kpaá tete ewu áchwᵔᵔ wú unᵔᵔ bi mfwa Solomun áleré nya bᵔᵔ ne dénᵔᵔ. Kaáge ye nnó muú alu mbᵔ né metᵔᵔ metᵔᵔ enyú ayi álérege

mekomejᵔᵔ ne dénᵔᵔ apwᵔᵔ mfwa Solomun yémbᵔ défyéé fᵔ matu manwᵔge.”

Melᵔ nchye ayi akeré meso
(Luk 11:24-26)

⁴³ Jisᵔs afé mbe ajᵔge aké, “Abúge melᵔ nchye atanegge muú mmye, alá yia yiáge né mmu mashwᵔne akélege melu ewe ajwᵔlege. Akélege alá ge wᵔ, ⁴⁴ ajᵔgé ne gemᵔ jii aké, ‘Nkerege meso mbaá ayi mbᵔ nlu.’ Akerege meso agegé nnó melu ewémbᵔ élú mewa, áshwa ela pᵔpᵔ ákwyeé ábelé, ⁴⁵ akerege, afé ase álᵔ nchye abifᵔ akénéama abi abᵔᵔ apwᵔᵔ ji, ákpé ájwᵔlé mmu. Ne gefᵔᵔ eyíge muú yimbᵔ ábéé gebᵔᵔ gépᵔᵔ eyíge mbembᵔ. Wye na ne epye nye ne enyú njyené bᵔᵔ abo bina.”

Jisᵔs aleré ufᵔᵔ bᵔᵔ abi dlú aᵔmᵔᵔ bií ne mmá wuú
(Mak 3:31-35; Luk 8:19-21)

⁴⁶ Ne nkane Jisᵔs alú jyéé mbe manjᵔᵔ mejᵔᵔ ne bᵔᵔ bimᵔᵔ, mmá wuú ne aᵔmᵔᵔ bií áchwᵔᵔ tene dafye ákelege manjᵔᵔ mejᵔᵔ ne ji. ⁴⁷ Muú fᵔ akulé agare ji aké, “Ge mmá wye ne aᵔmᵔᵔ byéé alú mbᵔ dafye tene ákelege manjᵔᵔ mejᵔᵔ ne wᵔ.” † ⁴⁸ Jisᵔs ashúú muú yimbᵔ meko aké, “Nde bᵔ alú mmá wa ne aᵔmᵔᵔ ba?” ⁴⁹ Abwéé ebwᵔ asá mbaá baá utᵔᵔ bií aké, “Gége mmá wa ne aᵔmᵔᵔ ba ná.” ⁵⁰ Nendé, yéndémuú ayi apye genᵔ eyigé Nte wa muú alu né mfaánebuú ákelege, ji yimbᵔ ne alu mmá wa ne menᵔmᵔ wa.

13

Nekanémejᵔᵔ mentya mbwᵔ
(Mak 4:1-9; Luk 8:4-8)

¹ Wye né bií bimᵔᵔ, Jisᵔs atané né gepᵔᵔ eyigé ji abᵔ alú wye, ashulé ajye jwᵔle né mbale géntᵔᵔgé mewaá. ² Gejamégé bᵔᵔ ákwᵔlé ji afé ewu. Ji ágégé nnó bᵔᵔ bimᵔᵔ ájá dᵔᵔ, ajye kpe ajwᵔlé mmu ékpée ewé élú né mbále nnyi. Bᵔᵔ bimᵔᵔ ako átené né mbale géntᵔᵔgé mewaá. ³ Alᵔ manleré ebwᵔ gejamégé unᵔᵔ né makámejᵔᵔ. Atᵔ neka eniné mbe aké, “Bií uma mepyé makᵔᵔ fᵔ afé manjye tya mbwᵔ né mekwᵔ wuú. ⁴ Ndere átyaá ájyéé, ámé mbwᵔ áyifᵔ ákwé né maá meti ayi ákoge wye,

† 12:47 Elú wáwálé nnó: Né bᵔ nᵔwe ukwene bifᵔ malᵔ yina apᵔ wye.

denywāné dégégé déchwā chwé dényé.
⁵ Amé áyifó ákwé né mfaá mme etárávé mbaá ayi mme alá jaá wyε wó. Ebelé yéé wó áchií. Ne élé mme alá jaá wyε wó, ⁶ ημεέ έtyégé, εδο mbwé yimbó, ne élé maka alá kpe mme chánchá wó, adé agbó. ⁷ Amé áyifó ákwé né mme ayi genkpé ntó géchíge wyε, áchígé, genkpé eyigémbó géwé gekweré mbwé yimbó meshií ejó agbó. ⁸ Yémbó ámé ayifó ákwé né mme melóméló, áchií áwé, chánchá, áfyε uló. Ayifó áfyε usaá uló uta, áyifó áfyεé usaá uló uléé, ne áyifó áfyεé uló esaá meso efya ápwó nkane ábó ápené.”
⁹ Jisós ánéregé manto nekanemejóó eníne na aké, “Muú yi áwyaá matu mawú, áwú”.

Ula bi Jisós atóme makámejóó
(Mak 4:10-12; Luk 8:9, 10)

¹⁰ Jisós ánéregé mántó nekanemejóó enina, baá utóó bií ájyε gií ji aké, “Ata ula nnó wó olérégέ bóó bina né makamejóó?”
¹¹ Jisós ashúú εbwó meko aké, “Élé enyú ne Εσωω apyé nnó dékaá wáwálé depó etiré délú nya bibií ndere ji ágbárege nyε gefwa jíí. Yémbó ji anene fó deti gbógónó mbaá bóó abifó nnó εbwó akaá wó. ¹² Néndé, yéndémuú ayi awya genó, ji ne ágbége nyé ji εbwó nnó abé ne gejamé. Ne muú ayi alá pó, yé ékéké ewé ji awya, áséle nyε eta wúú. ¹³ Gégé ula bi menlérege εbwó né makamejóó na, áwyaá amε mangé, yémbó ágéné fó, áwyaá matu mánwú yémbó áwúú fó, yε mankaá ákaágé fó cháchá. ¹⁴ Ne ndere εbwó ápyéé mbó, genó eyigé Εσωω apye Asaya muú ekpávέ wúú ajóó nyá getane wáwálé, nnó,
 ‘Enyú dénénege nyε matu manwú mekomejóó wa yémbó dekaágé ula, défyε nyε amε mangé unó εbí mpye yémbó dégéné fó.
¹⁵ Néndé bóó bina ahea matóó, awyaá matu mmeé.
 Akwere amε bwó né depóre Εσωω, mbógé epó mbó fó wó, mbó ágéne mbaá ne amε bwó,
 áwúú ne matu bwó ákaá chánchá
 ákwóre matóó ákeré eta wa nnó mpye εbwó ápó.’
¹⁶ Enyú dewya éfwó, néndé, amε nyú ágéne ne matu nyú ntó áwú. ¹⁷ Kaágé

wáwálé nnó gejamégé bóó ekpávέ Εσωω ne bóó abi álu cho né mbe ushu Εσωω, ákelé nya meti mangé unó bi enyú dégéne mbó, yémbó áge wó, ne manwú unó bi enyú déwuú mbó yémbó áwúú wó.”

Jisós agare bad utóó bií ula nekanemejóó mentya mbwε

(Mak 4:13-20; Luk 8:11-15)

¹⁸ Jisós afé mbe mánjógé aké, “Wúge yε ula nekanemejóó mentya mbwε. ¹⁹ Mbwε ayi akwené né maá metí ayi ákoóge wyε alu éke bóó abi áwúgé mekomejóó Εσωω ayi ágárege nkane Εσωω ágbárege gefwa jíí alá ákaágé ula, danchómeló achwó aferé ji né mmu matóó bwó. ²⁰ Ne mbwε ayi ákwené né mfaá mme etárávέ, álu eké bóó abi áwúgé mekomejóó Εσωω ténéténé yimbó, áse ji ne nechóchó. ²¹ Yémbó, mekomejóó yimbó akpé fó εbwó mmu matóó chánchá wó, awyágé mano. Gébége álóge mangé efwyale ndere bóó ápaá εbwó gétúgé mekomejóó Εσωω, ájá mmyε meso. ²² Ne mbwé ayi ákwené né mme genkpé meshií ejomé, álú eké muú ayi áwúgé mekomejóó Εσωω, uféré unó mme ne mmwólé né unó bi uchwóó ne gefwa, ujo mekomejóó yimbó upyéé ji áwó umpome ulóúló wó. ²³ Mbwé ayi ákwené né mme melóméló, alu eké bóó abi áwúgé mekomejóó Εσωω, ákaágé ula. Mekomejóó yimbó akwórege geñwáge εbwó gebéé eké mbwé ayi áchií áwéné chánchá afyéé gejamégé uló. Ayifó áfyεé usaá uló uta ayifó usaá uléé, ne ayifó esaá meso efya.”

Nekanemejóó mancha ami muú mawámé apéné mmu mekóó mbwε

²⁴ Jisós ama tó nekanemejóó enínefó aké, “Gefwa eyigé Εσωω ágbárege gelu eké nekanemejóó eníne na. Mende fó apε mbwé melóméló né mekóó wúú. ²⁵ Ne bií fó ndere mbóó mekóó yimbó, apene mbwé yimbó, muú mawámé wúú akwilé ne utuú ayi yéndémuú abelé geja, ajyε pε ntó mancha né mpu mbwé yimbó, alya afé. ²⁶ Ne gébége mbwé yimbó áchií áwéne afyéé amε, ne bóó ágéné nnó mancha ntó ne mawene mbó né mekóó. ²⁷ Eféé ne bóó utóó mende yimbó ájyε gií ji aké, ‘Ata pó opena lé mbwé áyi álú melóméló né mekóó wyε? Ne mancha matané efó wyé?’ ²⁸ Ashúú εbwó meko aké, ‘Ebe nyε lé muú mawámé wa ne ajyε

pe mancha mimbo.’ Bɔ́ utɔ́ bimbo ágií ji aké, ‘Nnó òkelegé ese déjyé degoó mancha mimbo?’²⁹ Mende yimbo ashúú ebwó meko aké, ‘Ngba, debɔ́gé mangoó mancha yimbo nana, dechome nye ne mbwe yimbo degoó.’³⁰ Góge áji awe chonchó ne mbwe, gébége mbwe ákwónégé mamferé ngarege nye bɔ́ abi áferégé nnó ábó mbe ágoó mancha mimbo áwé uboubó áfyé né mewé, ne áferé mbwe áfyé mmu meke ákpá áchwó ábélé mfaá géllálé.’ ”

*Nekanémejɔ́ mbwé ayi akuú ji Mɔ́sta
(Mak 4:30-32; Luk 13:18, 19)*

³¹ Jisɔ́s ama tó neka enínefó aké, “Gefwa eyigé Eɔ́wɔ́ ágbárege gélú eké nekanémejɔ́ eniné na. Mende fɔ́ ape nyiné gempome genɔ́ eyigé ákuú nnó mɔ́sta né mekɔ́ wuú.”³² Nnyiné gempome eyigémbo géjnené gépwɔ́ amé mbwé ayifó. Yémbó gébége néchií nówé, népwo baá unɔ́ abifo abi ápené nébwólé gekpékpégé genɔ́ eyigé denywóné déshíge, déténege anyua bwó wyé.”

*Nekanémejɔ́ Yis
(Luk 13:20, 21)*

³³ Jisɔ́s ama tó nekanémejɔ́ eniné fɔ́ aké, “Gefwa eyigé Eɔ́wɔ́ ágbárege fa mme gelú eké yis uka ebi upye bred amualé ebi mendée abɔ́ achwaré ne gejamégé flawa abelé kpaá te flawa meko amuále.”

*Ula ébi Jisɔ́s alárege né makámejɔ́
(Mak 4:33, 34)*

³⁴ Né gejamégé ndɔ́ eyi Jisɔ́s abó alárege nya unó bina ne gejamégé ebifó mbaá bɔ́, alárege lé né makámejɔ́. Alérége nyá fɔ́ bɔ́ bimbo genóge fɔ́ ayi alá tóme nekanémejɔ́ wó.”³⁵ Atome nyá makámejɔ́ yina nnó genó eyigé muú ekpávé Eɔ́wɔ́ fɔ́ abó ajɔ́ gébé wáwálé. Ajɔ́ nya aké, “Me njógé nye mejɔ́ ne ebwó né makámejɔ́, nlerege ebwó unó bi Eɔ́wɔ́ abelé bibí te gébége ji akwye mme.”

Jisɔ́s agaré ula nekanémejɔ́ mancha ami muú mawámé apéné né mekɔ́

³⁶ Jisɔ́s alya gejamégé bɔ́ bimbo ajye kpe mmu gepú ne baá utɔ́ bíí. Eféé ne baá utɔ́ bíí ágií ji aké, “Nte sé, gare ese ula nekanémejɔ́ mancha mi muú mawámé apéné né mekɔ́.”³⁷ Ashúú ebwó meko

aké, “Muú yi apene mbwe melóméló yimbo elé Maá Nte Mekwaá.”³⁸ Mekɔ́ ewémbo etené mbaá mme meko, ne mbwe melóméló yimbo atené mbaá bɔ́ gefwage Eɔ́wɔ́. Mancha matené mbaá bɔ́ danchɔ́meló.”³⁹ Ne muú mawámé ayi apene mancha elé danchɔ́meló. Mamferé mbwe atené mbaá gébé eyigé mme yina abyéé. Ne abi áférege mbwe yimbo elé makiénné Eɔ́wɔ́.”⁴⁰ Wye nkane ánywérege mancha uboubó áfyé né mewé, mbɔ́ntó ne ápyéé nye ne bɔ́ danchɔ́melo gébége mme yina abyéé.”⁴¹ Gébé eyigémbo, me Maá Nte Mekwaá ntɔ́me nye makiénné ya, áfe ájya bɔ́ abi ápye ate ákpéne né gabo ne abi alá akpege mabe áfere né mpu bɔ́ gefwa ya.”⁴² Makiénné yimbo áferégé ebwó, áfomé mmu gekpékpégé ntoné mewé. Eféé mbo ne ebwó álilí nye, ányé maɔ́éné.”⁴³ Gébé eyigémbo gepɔ́gé bɔ́ abi álú cho né mbe ushu Eɔ́wɔ́ gégénege nye eké mɔ́mɔ́ né gefwage nte bwó Eɔ́wɔ́. Muú ayi awyaá matu awú chánéné.”

Nekanémejɔ́ genóge ŋka eyi abii

⁴⁴ Jisɔ́s ama tó nekanémejɔ́ eniné fɔ́ aké, “Gefwa eyigé Eɔ́wɔ́ ágbárege fa mme gélú eke nekanémejɔ́ eniné na. Muú fɔ́ age genóge ŋka eyigé abii né melu mme, agege abí geji chánchá alya, afé ne gejamégé nechóchó. Akpó yéndégenó eyigé ji awyaá ajye na melu mme ewémbo.”

Nekanémejɔ́ ntaá eniné né jamé ŋka

⁴⁵ Ama ato neka enínefó aké, “Gefwa eyigé Eɔ́wɔ́ ágbárege fa mme gélú ntó eké nekanémejɔ́ eninéna. Menkene gese fɔ́ akene akélege mataá ayi ajamé ŋka dɔ́ mana.”⁴⁶ Agégé né máa eniné né jamé ŋka, ajye kpo unó bi ji awya uko anna neni”

Nekanémejɔ́ dansa

⁴⁷ Jisɔ́s ama ató neka eniné na aké, “Gefwa eyigé Eɔ́wɔ́ ágbárege fa mme gélú eké nekanémejɔ́ eninéna. Anwané meshuú fɔ́, áso dansa né nnyi.”⁴⁸ Ndere ásoó meshuú ese wye ufóufóó, ágégé nnó meshuú ese wye dɔ́, aja ákwó né mapea mewaá. Ajya eyi melóméló áfyé mmu uba ne eyi mebomebo atuú ágbé.”⁴⁹ Wye mbɔ́ ntó ne ebéé nye bíí mpa Eɔ́wɔ́ gébége mme abyéé. Makiénné Eɔ́wɔ́ áchwó fére nye bɔ́

abi ápyéé gabo né mpu abi ápyéé genó eyigé Εσωω ακέλεγε. ⁵⁰ Aferégé ebwó, áfómege mmu gekpékpé gé ntoné mewε. Alaá wye álilí, ányé manjéné.”

Jisós ajóge depó etiré deke ne etiré gekwéne

⁵¹ Jisós agií baá utóó bií aké, “Pó enyú dékaá depó etiré na chánéné?” Akamé aké, “Eh dekaá.” ⁵² Ajóó ye ne ebwó aké, “Yéndé menleré mabe Εσωω ayi ágií ndere Εσωω ágbárege gefwa jíí fa mme, alu eké mbóó gepú ayi akaáge unó Εσωω bi uke ne ebi gekwéne ebi ulú né mmu maá gepú ayi jí ábélege unó bií wye.”

Bóó Nasaret ábya Jisós

(Mak 6:1-6; Luk 4:16-30)

⁵³ Jisós anérégé manleré makamejóó yi, alyaá melu ewémbó, ⁵⁴ akeré meso né melo wuú. Ndere alóó manlerégé bóó mekomejóó Εσωω né mmu εcha mmyemenene bwó, ála mano mekpo fuú ágíge ate aké, “Ndé muú áchyéé jí gefóógé dengá eti? Ne utó mampye ukpékpé ufélekpa bina? ⁵⁵ Pó maá menwóné upú na? Pó Meri ne alu mma wuú? Pó nnó anmo bií abi ande élé Jamsi, Josef, Simun, ne Judas? ⁵⁶ Ne pó anmo bií abi andée álu na fa ne esé? Ne jí atané ye efó ne gejamégé dénnga etirena?” ⁵⁷ Né getú eyigémbó, ábya jí, yémbó Jisós ajóó ne ebwó aké, “Anoge muú ekpávέ Εσωω yéndé mbaá. Wylé bóó melo wuú ne abi ula gepú bií ne ála nógé jí.” ⁵⁸ Ne téé mbaá ála áfyéé fó metóó ne jí wó, jí ntó ápye fó gejamégé ufélekpa né melo wuú wó.

14

Negbo né Jón Menwyad bóó manaá Εσωω
(Mak 6:14-29; Luk 9:7-9)

¹ Né gébé eyigémbó Heród muú alu muú kpaá né gebagé mewaá Galilií, jí awúgé ηgo ukpékpé unó bi Jisós ápyéé, ² ajóó ne bóó abi apyéé utóó ne jí aké, “Elé Jón menwyaá bóó manaá Εσωω. Εσωω apye jí akwilé né negbo. Ge ula bi jí awya utó mampye ufélekpa” ³ Heród aferé mbó néndé jí ne ápyéé nnó ágbaré Jón áwé áfyé né mmu gepúgé denó, gétúgé agaré gabo ayi Heród apyé nnó aferé Heródias mendée menmo

wuú Filip abá. * ⁴ Né gébége Heród aselé Heródias né neba, Jón agarege jí aké, “Ebé Εσωω ekame fó nnó wó ose mendée menmo wye abá wó.” ⁵ Heród akelé meti manwá Jón, yémbó afó bóó Jus, néndé ebwó akame nya nnó Jón alu muú ekpávέ Εσωω. ⁶ Ne né bií ebi Heród anené epaá mante bií ebi ábyené jí, maá Heródias mesó mendée, abé mabeé malómáló né mbe ushu bóó abi áchwóó nyé epaá ewémbó kpaá te metóó megómege epye Heród, ⁷ ajóó ne maá yimbó aké, “Nkelé nnó, Nchyege wó yénde genó eyigé akélege nnó menchye wó.” ⁸ Maá yimbó ase majye mma wuú ajye jóó ne mfwa Heród aké, “Fye mekpo Jón menwyaá bóó manaá Εσωω fa né gebagé nkpagene nana.” ⁹ Mechó ewéna epye Heród alá jóó, yémbó élé jí akele mé né mbe ushu ankéé bií abi áchwó epaá, akágé sé nkane amáge kwóre mejóó wuú. Aké bóó bee ápye genó eyigé maá yimbó ajóó. ¹⁰ Ajye ásó mekpo Jón né mmu gepúgé denó áchwóó ne ewú. ¹¹ Anérégé afyé ewú né gebagé nkpagene áchwó chyé maá yimbó mendée, ase ajye chyé mbaá mma wuú. ¹² Ne baá utóó Jón áchwóó kpá genkwó jíí ajye níí. Ajye ágare Jisós nkane epye ne Jón.

Jisós achyéé délé bóó áta menyéé

(Mak 6:30-44; Luk 9:10-17; Jón 6:1-14)

¹³ Jisós awúgé abya negboné Jón, alyaá melu ewémbó ajye kpe mmu ekpée ne baá utóó bií, áfé né mbaá ayi álú bóombó, nnó ebwó ábέ ewú ebwó ebwó. Yémbó bóó áwúgé nnó akpe ekpée ale jyé, átané né umε malo áke ne uka ákwólege jí. ¹⁴ Jisós átanégé mmu ekpée, mankwó mapea mewaá, agé gejamégé bóó, ne meshwe akwó jí metóó gétúgé ebwó, apye ebwó atoó mbaá mameé ayi ebwó ábó ámée.

¹⁵ Ndere nkwale akwónege baá utóó bií ajyé báne jí aké, “Ata bií úfé ne mbaá yina alu eke mashwóne, lyaá bóó bina ajye áná menyéé né baá malo ayi álu fa kwókwólé ányé.” ¹⁶ Jisós ashúú ebwó meko aké, “Ngé fó ula bi ebwó ajye kéle menyéé wó. Enyú ambóó chyége ebwó genó ányéé.” ¹⁷ Baá utóó bií aké, “Déwyaá lé ntó bred étáa ne meshuú épea fa, ye genó eyigécha gepó.” ¹⁸ Jisós aké ne ebwó, “Chwóge me ne éjí.”

* **14:3** Elú wáwálé nnó: Filip alú meso Heród. Jí abá Heródias. Ebelege Heród afere Heródias mendée Filip, abá.

¹⁹ Agaré gejamégé bɔ́ bimbɔ́ aké ájwólé né dambyanja, asé ntóo brɛd eyimbɔ́ étáa ne meshuú épeá, ape ame mfaánebuú achyée matame mbaá Ɛsɔwɔ́ agyá éjí ubauba achyée baá utɔ́ bíí, nnó ákaré mbaá gejamégé bɔ́ bimbɔ́. ²⁰ Yéndémuú ányé ágbeé. Ne baá utɔ́ bíí áke ányweré ayi álaá, ágbeé usá úfyáneupeá. ²¹ Mpa bɔ́ abi ányé menyéé yimbɔ́ mbɔ́gé alá gbéé fɔ́ ándée ne baá wɔ́, ande ɛbwɔ́ ɛbwɔ́ álú dɛlé bɔ́ átáa.

Jisɔs ake mfaá mekɔ́ manaá
(Mak 6:45-52; Jɔn 6:15-21)

²² Epyégé mbɔ́, Jisɔs aké baá utɔ́ bíí ákpe ekpée ábɔ́ mbe áchyaágé gentoógé mewaá. Ji ala meso agare bɔ́ nnó ɛbwɔ́ áké né upú bwɔ́. ²³ Anérégé mangaré ɛbwɔ́ nnó áké né, akwɔ́ afé mfaá mékwé jimbií manemmye. Alu ɛwu jimbií kpaá te nkwale akwɔ́né. ²⁴ Né gébé eyigémbɔ́ ekpée ɛwé ekpané baá utɔ́ bíí éfé mé tete metɔ́ nnyi. Mbyo ammye ne ɛwu, apyée ngbannyi adoo ɛwu egbé ɛwé ne ɛwé. ²⁵ Elo né gejjéjégé bí kpaá te dondo, Jisɔs ákéné mfaá mekɔ́ manaá manjye báne ɛbwɔ́. ²⁶ Baá utɔ́ bíí aké ágéne nkane ji akéne achwɔ́ mfaá mekɔ́ manaá, ɛfɔ́ ekwɔ́ ɛbwɔ́ matɔ́ ákálege áwére aké “Meló ɔ́ ɔ́, meló ɔ́ ɔ́”. ²⁷ Ténéténé yimbɔ́ Jisɔs ajɔ́ ne ɛbwɔ́ aké, “Élé me, gbarege matɔ́ nyú, défɔ́ge.” ²⁸ Pita ashúú ji meko aké, “Ata mbɔ́gé nnó ele wɔ́ wáwálé pye me ntó nshulé nke mfaá mekɔ́ manaá nchwɔ́ mbané wɔ́.” ²⁹ Jisɔs aké ne ji, “Shulé chwɔ́, ajóge mbɔ́.” Pita atané mmu ekpée ashule nnyi alɔ́ mánkené mfaá mekɔ́ manaá manjye báne ji. ³⁰ Ne nkane ágené mbyo nnyi ammye ne ɛshye, ɛfɔ́ ekwɔ́ ji metɔ́ ne alɔ́ manke mmu nnyi. Akalé aké, “Ata, póo me.” ³¹ Jisɔs asá ɛbwɔ́ ténéténé yimbɔ́ agbaré ji, ajɔ́ aké, “É é metɔ́ ɛwé ɔ́fyéé ne me elú dada, waá aké wɔ́ ɔ́be ne dembyɔ́ né metɔ́.” ³² Ɛbwɔ́ ákpégé né mmu ekpée, mbyo yimbɔ́ apwá. ³³ Ɛféé ne bɔ́ abi álú mmu ekpée ánogé Jisɔs, ájɔ́gé aké, “Wáwálé wɔ́ ɔ́lu Maá Ɛsɔwɔ́.”

Jisɔs apye bɔ́ mameé átoó né Genésáret
(Mak 6:53-56)

³⁴ Bɔ́ Jisɔs ánéregé manchyaá gentoógé mewaá eyigémbɔ́, ákwɔ́né né melo Genésáret. ³⁵ Ne bɔ́ abi álú ɛféé ákaá nnó

gé Jisɔs na, álɔ́ meko né malɔ́ ayi álú né gebagé mewaá eyigémbɔ́ geko. Bɔ́ bimbɔ́ ákpá yé bɔ́ abi ámeé ako áchwɔ́ ne ɛbwɔ́ mbaá Jisɔs. ³⁶ Ané Jisɔs mmye nnó agó ɛbwɔ́ áta lé mano nkú jíí. Ne yéndémuú nemeé ayi ataá mano nkú Jisɔs atoó.

15

Jisɔs agarege unó bi ukwene ante bɔ́ Jus áleré

(Mak 7:1-13)

¹ Bɔ́ Farasi ne anleré mabé Ɛsɔwɔ́ fɔ́ átané Jerosale áfé mbaá Jisɔs ágíí ji aké, ² “Ulannó ne baá utɔ́ bye ályaa mankwólégé unó bi ukwene ante sé áleré? Pe ɛbwɔ́ áshwónégé fɔ́ amu gefɔ́ eyigé ukwene ante sé ájɔ́ nnó ɛsé dépyégé ne dényégé menyéé.” ³ Jisɔs awúgé mbɔ́ ashúú ɛbwɔ́ meko aké, “Enyú ntó delyaa mabe ayi Ɛsɔwɔ́ aké débélégé, dela kwólé lé unó bi ukwene ante nyú álerége? ⁴ Desé ndere Ɛsɔwɔ́ ajɔ́ nnó, ‘Nógé mma wye ne nte wye.’ Ne ájɔ́ ntó nnó, ‘Mbɔ́gé muú ajóge mejɔ́ mebo ne mma wuú yé élé ne nte wuú ábɔ́ manwá ji.’ ⁵ Yémbɔ́ né egbé ɛwé nyú, dela gáre lé nnó, mbɔ́gé muú abegé ne genó eyigé ji akage póo mma wuú yé ɛbéle nte wuú ne geji, ‘Agaré lé nnó anyé mé meno manchye geji mbaá Ɛsɔwɔ́.’ ⁶ Apyegembɔ́ abɔ́ sé manleré enógé, apoo mmá wuú ne nte wuú manchyeé ɛbwɔ́ geji wɔ́. Wyembɔ́ ne enyú desele mabe Ɛsɔwɔ́ ne gembya gétúgé gepɔ́ eyigé ukwene ante nyú áleré. ⁷ Enyú bɔ́ dembwólé, Asaya muú ekpávé Ɛsɔwɔ́ abɔ́ alu cho gébége agaré nyá mekomejɔ́ Ɛsɔwɔ́ atomé ne enyú nnó, ⁸ “Bɔ́ bina ánogé me ne ubómeno, yémbɔ́ ánogé fɔ́ me né mmu matɔ́ bwɔ́ cháchá. ⁹ Enógé ɛwé ɛbwɔ́ ánoge me elú detú, nénde ásele unó ukwene ante bwɔ́ álerege eké mabe ya.”

Unó bi upye mekwaá alá béé fɔ́ cho né mbe ushuú Ɛsɔwɔ́
(Mak 7:14-23)

¹⁰ Jisɔs akuú njuné bɔ́ eniné mbɔ́ nechwɔ́ eta wuú, aké, “Wúge genó eyigé menkelege mangaré enyú ne kaáge nnó.

11 Unó bi upye muú alá bée cho né mbe ushuú Esɔwɔ, upó fɔ ebi ukpéne ji né meno, elé eyi getanege ji né meno.”

12 Jisɔs ajógé mbɔ baá utɔ́ bií ake mmye afí ji agíí aké, “Ɔkaá nnó genó eyigé wɔ ɔjɔ́ mbɔ gepye bɔ́ Farasi áso matɔ́ wɔ?” 13 Jisɔs ashúú ebwɔ meko aké, “Nte wa muú alu né mfaánebuú agoóge nye yéndé genɔ́ eyigé ji alá pée wɔ. 14 Dechyegé gemege nyú efwyale gétúgέ bɔ́ Farasi bimbɔ. Ebwɔ álu bɔ́ ame nónómé abi ájame abifɔ meti. Ne mbɔgέ muú ayi ame anómé ji, ajame nte muú ame nónómé meti, ebwɔ ako ákwéne mmu gepyeé.” 15 Jisɔs ajógé mbɔ, Pita agíí ji aké, “Gáre esé ula nekanémejɔ́ eniné wɔ ɔtome na nnó, epófɔ unó bi ukpéne muú né meno ne upyeeé ji ala bée fɔ cho né mbe ushuú Esɔwɔ.” 16 Jisɔs aké ne ebwɔ nnó, Enyú ntó delú defɔ́ pɔ́ eké ate? 17 Enyú dekaá fɔ́ nnó, yéndégenó eyi gekpéne né meno gékoóge le né unε ne getané wɔ? Geji gepyeé fɔ́ nnó muú ábέ debadeba né mbe ushuú Esɔwɔ. 18 Yémbɔ unó bi útánege muú né meno utanege ji né mmu metɔ́, ubi ne upye ji abeeé debadeba né mbe ushuú Esɔwɔ. 19 Elé né metɔ́ ne uféré uboubo utanege, ubi ne upye bɔ́ áwáne ate, ákwene malo, ánáne manáne tametame, ájo ejo, átenege ntésé gebyɔ, ne manchage mabɔ ate. 20 Gé unó bi upyeeé muú alá bée fɔ cho né mbe ushuú Esɔwɔ na. Mbɔgέ muú anyegé menyeeé amu deba epyé fɔ́ nnó ji ábεgέ cho né mbe ushuú Esɔwɔ.

*Mendée ayi áfyeeé metɔ́ ne Jisɔs
(Mak 7:24-30)*

21 Bɔ́ Jisɔs ályaá eféé, áfé né gebagé mewaá Tiya ne Sidɔn. 22 Ne mendée fɔ́ né geluage bɔ́ Kanaan ajwɔlege né gebagé mewaá eyimbɔ, achwɔ́ báne Jisɔs anene ji mmye aké, “Mpyáne Devid, Ata ge me meshwe. Melo nchye akpe maá wa mmye, achyεge ji efwyale dɔ́.” 23 Jisɔs ashúú yeeé ji meko wɔ, eféé ne baá utɔ́ bií ajɔ́ ne ji aké, “Bú mendée yina ajye néndé achyεge esé efwyale ne mejɔ́.” 24 Ne Jisɔs aké, “Esɔwɔ atɔ́ me nnó nchwɔ́ le mbaá bɔ́ Isréli abi álu eké magɔmɔme ayi ánomé.” 25 Yémbɔ mendée yimbɔ achwɔ́ tó manó né mbe ushuú wuú anene ji mmye aké, “Ata pɔ́ me.” 26 Jisɔs ashúú ji meko aké, “Elómé

fɔ́ nnó muú ase menyeeé ayi baá melɔ́ ányé achyeeé bɔ́ mammye.” 27 Mendée yimbɔ ntó ashúú ji meko aké, “Ata elú wáwálé, yémbɔ bɔ́ mammye ányeeé uchɔchɔgéré menyeeé ebi utanege mfaá ekpókpógélé ante bwɔ́ ukwene mme.” 28 Jisɔs awúge mbɔ, ashúú ji meko aké, “E, é, mma metɔ́ ewé ɔfyeeé ne me eja gé. Esɔwɔ apye nye genó eyigé wɔ ɔkélege.” Wye né gébé eyigémbɔ, Esɔwɔ apye maá mendée yimbɔ atóó.

Jisɔs apye gejamégé bɔ́ mameé átoó

29 Bɔ́ Jisɔs ályaágé yeeé eféé, ákoó né mapea géntoógé mewaá Galilíi. Akwɔ́ mfaá mékwé ajwɔlé ka. 30 Gejamégé bɔ́ áchwɔ́ eta wuú ne ubwiré bɔ́, bɔ́ ame nónómé, bɔ́ uchánchi, abi alá jógé mejɔ́ alá wuú, ne gejamégé bɔ́ mameé abifɔ. Abelé ebwɔ́ mbe ushuú Jisɔs ne apye ebwɔ́ ako átoó. 31 Bɔ́ bimbɔ́ alá mano mekpɔ́ fuú ndere ágené bɔ́ abi ábɔ́ alá jógé mejɔ́, ájɔ́ge abi ábɔ́ alá wuú, áwuú, bɔ́ uchánchi átoó, ubwiré úkéne ne abi ame nónómé ágene. Bɔ́ bimbɔ́ áfeeé Esɔwɔ ayi bɔ́ Isréli ánoge.

*Jisɔs achyeeé delé bɔ́ ani menyeeé
(Mak 8:1-10)*

32 Jisɔs akuú baá utɔ́ bií ajɔ́ ne ebwɔ́ aké, “Meshwe apyeeé me ne bɔ́ bina gé néndé ále mbɔ́ fa ndɔ́ eléé ne me ne nana ápɔ́ yeeé ne genó eyigé ányeeé. Nkélégé fɔ́ manlyaa ebwɔ́ ájyeeé unε mesa ekage muú bwɔ́ fɔ́ átɔ́ né meti.” 33 Baá utɔ́ bií agíí ji aké, “Fa né mashwɔ́ne ese degene mbɔ́ menyeeé fɔ́ ayi ákwanege njuné bɔ́ bina manyé né mbaá yina ayi melɔ́ elá épɔ́?” 34 Ne Jisɔs agíí ebwɔ́ aké, “Enyú dewyaá ntoó bréd eníí eféé?” Ashúú ji meko aké, “Dewyaá ntoó bréd ékénéama ne ukéké baá meshuú.” 35 Eféé mbɔ́ ne Jisɔs agaré bɔ́ bimbɔ́ aké, “Jwɔ́lege mme.” 36 Aségé ye ntoó bréd eyimbɔ́ ékénéama ne ukéké baá meshuú bimbɔ́, achyeeé matame eta Esɔwɔ gétúgέ menyeeé yimbɔ́. Agya ji ubauba achyeeé baá utɔ́ bií nnó ákáré mbaá bɔ́ bimbɔ́. 37 Ebwɔ́ ako ányeeé ágbeé ne gébége baá utɔ́ bií ánywéré uba bi uláá ugbeé usá ukeneama. 38 Mpa ande abi anyeeé menyeeé yimbɔ́ álu bɔ́ delé anií. Apaá fɔ́ andée ne baá melɔ́ wɔ́. 39 Epyégémbɔ́, Jisɔs ate bɔ́ bimbɔ́ áwilé. Jimbɔ́ ajye kpe mmu ékpée afé né gebagé mewaá Magadon.

16

Ekwá bɔ́ Farasi ne Sadusi ágít Jisɔs nnó aléré ebwó ufélekpa

(Mak 8:11-13; Luk 12:54-56)

¹ Gébé eyigémbɔ, bɔ́ ekwá Farasi ne bɔ́ Sadusi áchwó mua Jisɔs áké, “Pyé ufélekpa ese dégé, manlere nnó Eɔwɔ ne atóme wɔ.” ² Yémbɔ Jisɔs ashúú ebwó meko aké, “Nkwale akwónégé nebuú né gelege deké bíí ulóme nye geyá. ³ Ne dondo akwónégé nebuú nshulégé goge, dansama aké apyéé deké, ‘Manaá achwá kwé’. Enyú degegé nkane nebuú nélú dekaáge gefógé genó eyigé gechwá pye, yémbɔ enyú dékaáge ula unó bi upye mbɔ né gébé eyigé na. ⁴ Enyú njye eniné na debɔ, delu bɔ́ abi átií meso ne Eɔwɔ. Dekélege me nléré enyú ufélekpa, yémbɔ yé uma nlérégé fɔ́, wye lé ufélekpa Jona muú ekpávé Eɔwɔ ne me nlérege nye enyú.” Ajóógé mbɔ atané afé ji.

Jisɔs akwelé baá utáó bíí mbeé nnó áse gébé ne yis bɔ́ Farasi ne bɔ́ Sadusi

(Mak 8:14-21)

⁵ Ne baá utáó Jisɔs achyaá géntoógé mewaá afé egbé ewé né, ndere ájye ájinte mamkpa bréd. ⁶ Ndere ebwó ájyéé, Jisɔs ajóó ne ebwó aké, “Sege gébé ne yis ekwá bɔ́ Farasi ne ekwá bɔ́ Sadusi.” ⁷ Ebwó álo manjógé ebwó ebwó aké, “Ndɔ́fɔ́ ajóógé mbɔ lé délá kpaá bréd wá.” ⁸ Jisɔs akaá genó eyigé ebwó ajóógé ne agíí aké, “E é metáó ewé enyú defyéé ne me elu dada. Ulannó enyú dejóoge mechó bréd ayi enyu dela pó ne ji? ⁹ Nnó enyú delu dekaá? Elúmbɔ eké dejinte nnó me nkaáge chyéé enyú menyéé. Tege nkane nselé ntoó bréd éta nchyéé delé bɔ́ eta ányéé ne usá ebi ulaá. ¹⁰ Ma tege ntó, ntoó bréd ékénéama eyi nselé nya nchyéé delé bɔ́ eníí ányéé ne usá ebi ulaá. ¹¹ Enyú dekaá nnó me mbó njóógé fɔ́ lé gétúgé bréd wá? Goge me mmá nyware njóó nnó ségé gébé ne yis ekwá bɔ́ Farasi ne ekwá bɔ́ Sadusi.” ¹² Eféé mbɔ ne baá utáó bíí ákaá yé nnó ji abɔ ajóógé atome fɔ́ lé ne yis ayi apye bréd amuale. Ajóógé atome lé ne unó bi ekwá bɔ́ Farasi ne ekwá bɔ́ Sadusi álérege.

Pita aké Jisɔs alu muú ayi Eɔwɔ akwere ji ela gefwa

(Mak 8:27-30; Luk 9:18-21)

¹³ Ne Jisɔs alyaáge eféé, afé né gebagé mewaá Kaisaria Filipi. Akwónégé wye, agíí baá utáó bíí aké, “Ndé gefógé muú ayi bɔ́ ajóógé nnó me Maá Nte Mekwaá nlu?” ¹⁴ Baá utáó bíí ashúú ji meko aké, “Bɔ́ abifɔ́ ajóoge nnó ɔlu mewené Jɔn menwyaá bɔ́ manaá Eɔwɔ, abifɔ́ aké ɔlu Elija ne abifɔ́ ntó aké ɔlu Jerimaya, elá pó mbɔ fɔ́ wá, ɔkage be muú ekpávé Eɔwɔ fɔ́.” ¹⁵ Ne ama gíí ebwó aké, “Yé enyú ambɔ́ deké me nlu waá?” ¹⁶ Ajóógé mbɔ, Simun Pita ashúú ji meko aké, “Wá ɔlu Muú yi Eɔwɔ akweré ji elá gefwa, Maá Eɔwɔ muú álu mebe yéndégébé.” ¹⁷ Ne Jisɔs ashúú ji meko aké, “Simun maá Jɔn, galógáló alu ne wá néndé, mechó ewé ɔjɔ́ mbɔ, ákwaá fɔ́ wá, aleré wá éwú wá, elé Nte wa né mfaánebuú ne aleré wá. ¹⁸ Ne ngarege wá nnó ɔkamege etarave. Gébégé ntenegé nye echomele bɔ́ ba, etarave ewena ne ebeé nebome. Ne negbo népó ne uto mampwá ewu. * ¹⁹ Ne nchyege nye wá egbógóló né gefwa eyigé Eɔwɔ ágbárege. Ne yéndégenó eyigé wá ɔshyaá fa mme, ebyénnó Eɔwɔ ntó ashya mé né mfaánebuú ne eyigé wá ɔkamégé fa mme ebyénnó Eɔwɔ ntó akamé mé né mfaánebuú.” ²⁰ Ne aji yé baá utáó bíí etu nnó ékáge ágaré muú fɔ́ nnó ji ne alu Kras, Muú yi Eɔwɔ akweré ji elá gefwa.

Jisɔs agaré fwyale wuú ne negbo níí

(Mak 8:31—9:1; Luk 9:22-27)

²¹ Eféé ne Jisɔs alóó mangaré baá utáó bíí pópó aké, “Mbó manjye né Jerosale, eféé ákpakpa melɔ ne anóó baá abi ápye upe Eɔwɔ ne ánléré mabé Eɔwɔ, ápye nye me ngé gejamégé fwyale ne apyéé nye bɔ́ áwá me. Yémbɔ ndɔ́ eléé ekwónégé Eɔwɔ abwege nye me nkwilé né negbó.” ²² Ajóógémbɔ, Pita ase ji átené babá, alɔ manshule ji ndo aké, “Cha-o! Ata Eɔwɔ akamégé mechó ewéna epye eta wye.” ²³ Yémbɔ Jisɔs aké ne Pita, “Kwilé me mbe ushu, danchomeló. Jgbeé me meti mampye genó eyigé Eɔwɔ akélege néndé ɔferégé unó nkane mekwaá, ɔferégé fɔ́ eké Eɔwɔ.”

* **16:18** Elú wáwálé nnó: Mabɔ ‘Pita’ mantene nnó etarave né mejóó Grek.

Meti efwyale ewé baá utóó Jisós ábóó mankwólé

²⁴ Jisós agáre yé baá utóó bií aké, “Yéndémuú ayi akélege mambé menkwólé wa, abó manjinte gеме jíí akpá gekwa jíí nnó ákame negbo mankwólé me. ²⁵ Néndé yéndémuú ayi akélege mampóó genwá jíí ebyénnó aníige nye geji, ne mbógé muú akamégé manchyéé genwá jíí getú ya, ebyénnó abó nye geji. ²⁶ Ndé nsá ayi muú ábóó, mbógé abege ne unó mme uko ne aníige genwá jíí? Ndé géfógé genó eyigé muú akágé chyéé mankwóré ne genwá jíí. ²⁷ Ngarege enyú unó bina uko néndé me Maá Nte Mekwaá nkerege nye ne utó bi Nte wa Esowó achyéé me ne makiénné ya ne nchyege nye yéndémuú nsá wuú, ndere ji apyéé utóó. ²⁸ Ngarege enyú wáwálé nnó, gentógé bóó álú mbó fáná, abi álá gbóó fó kpaá te ágene nye ndere Maá Nte Mekwaá achwóó nye mangbare gefwa jíí fa mme.”

17

Jisós akwóré gefóó agenege mané mané (Mak 9:2-13; Luk 9:28-36)

¹ Ndó ékéné ékógé, Jisós ase Pita, Jemsi ne Jon menmo Jemsi ákwó áfé né mfaá mékwé ájwólé ebwó ebwó. ² Ne áké apéle Jisós akwóré gefóó, ushu bií ugénege éké nésáné nme ne mandeé jíí abwólé áshwánege mané mané. ³ Ebwó áké apéle, ágé nkane Mosis ebwó ne Elija ákwómé mbélépó ájóóge mejóó ne Jisós. ⁴ Pita ajóó ne Jisós aké, “Ata eló ndere esé delú fa. Mbógé okélege nte nege nye enyú baá óto áléé fa, ama eta wye, ama eta Mosis ne ama eta Elija.” ⁵ Wye nkane Pita alu jóóge mbó, áke apéle gekó gefóó pópó gégénege mané mané gékweré ebwó ako mme ne meko muú atané né mmu gekó eyigémbó aké, “Gége maá wa ayi mbwi metóó na, metóó egóó me ne ji, wuúge ne ji.” ⁶ Gébége baá utóó bina áléé áwuú meko yimbó, efo ekwó ebwó metóó ákwé pyó ne mashu mme. ⁷ Yémbó Jisós achwó ta ebwó ne ajóó aké, “Kwilege mme défógé sé.” ⁸ Aké apéle ágé sé muú yicha wó ekosé Jisós ji mbií.

Elija achwó me

* **17:21** Elú wáwálé nnó: Meló nwe ewéna epóó né mmú bó nwe gekwene abifo.

⁹ Ndere ebwó áshulege mékwé ájyéé Jisós áji ebwó etu aké, “Dégarégé muú fó genó eyigé enyú dégené mbó kpaá te me Maá Nte Mekwaá akwilége né negbo.” ¹⁰ Jisós ájóóge mbó, baá utóó bií ágií yé ji aké, “Ulannó ánleré mabé Esowó ájóó aké Elija abó mambó mbe akere meso fa mme gемеge nnó Muú yi Esowó akwere ji ela gefwa achwó?” ¹¹ Jisós ajóó aké, “Elú wáwálé nnó Elija abó mambó mbe achwó, akwyéé unó uko nnó ube cho. ¹² Yémbó ngárege enyú wáwálé nnó Elija achwó mé ne bóó ákaá fó gefógé muú ayi ji alu wó, ápye gabo ne ji nkane ejií ebwó. Wyémbó ntó ne ebwó áchyege nye Maá Nte Mekwaá efwyale.” ¹³ Eféé mbó ne baá utóó bií bimbó álé kaá yé nnó mechó ewé ji abó ajóóge mbó, atome mbó lé ne Jon menwyaá bóó manaá Esowó.

Jisós apyé mad ayi ameeé gesasa atóó (Mak 9:14-29; Luk 9:37-43a)

¹⁴ Ebwó ákéregé meso ábané gejamégé bóó. Mende fó achwó tó mano mbe ushu wuú, ane ji mmye aké, ¹⁵ “Ata, ge me meshwe, maá wa mende ameeé gesasa. Ne nemeé eníné mbó nechyege ji efwyale dóó. Népyéé ji akwene yéndégébé né mewé né gébé eyigéfó akwene né nnyi. ¹⁶ Ne nchwó ne ji mbaá baá utóó bye yémbó ápulé nnó ápye ji atóó meti epó.” ¹⁷ Jisós ashúú meko aké, “E é enyú nyje enina delu untantamé bóó abi dela fyéé metóó ne Esowó cháchá wó. Nkoge mbó metóó ne enyú nnó? Mmage bé ne enyú ndó eníí ne défyéé metóó ne Esowó? Chwóge me ne maá yimbó.” ¹⁸ Achwóge ne maá yimbó Jisós anyá meló nchye yimbó atané ji mmye. Wye né gébé eyigémbó maá yimbó atóó. ¹⁹ Ewyágé Jisós ne baá utóó bií ála ebwó ebwó ne baá utóó bií ágií ji aké, “Ulannó ne esé depulé meló nchye yimbó mambuú apwó?” ²⁰ Jisós ashúú ebwó meko aké, “Melo nchye yimbó apwó enyú mambú gétúgé metóó ewé défyéé ne Esowó elu dada. Ngárege enyú wáwálé nnó, metóó ewé défyéé ne Esowó yé ebé elé nénéjéné eke nyiné mbwé ngbon, dekage gáre mékwé ewéna nnó, ‘Kwilé fa cho né mbaá yicha,’ ne ekwilége. Ye genó gefó gepwóó fó enyú mampye.” ²¹ [Yémbó Enyú dékage

buú gefógé meló nchye yina wyélé mbògé dénege mmye ne délyage menyéé kpékpé gétúgé depòré Èsòwò ne mmyemenene.] *

Jisàs ama gare baá utóó bií ndere ji ágbòó nyé

(Mak 9:30-32; Luk 9:43b-45)

²² Bií fò ndere Jisàs ne baá utóó bií alú melu ema né Galilíí, ajóó ne ebwó aké, “Ela gachyéé áchyége nyé Maá Nte Mekwaá né amu bóó nchye. ²³ Awáne nyé ji ne ndó eléé ekwónégé Èsòwò apye nyé ji akwilé né negbo. Jisàs ajóógé mbò, baá utóó bií ála mesómé mesómé ndere áwuú mbò.”

Jisàs agátre mechò ñka makpo echa upé Èsòwò

²⁴ Jisàs ne baá utóó bií áchwó né melo Kapanòm, ndere ebwó álu ewu, ánselé ñka makpo echa upé Èsòwò áchwó bane Pita ágií ji áké, “Nnó menlere nyú achyége fò ñka makpo echa upé Èsòwò?” † ²⁵ Pita akame aké, “Achyége.” Gébégé ji ákere meso né mmu gepú, gemégé nnó ánené meno, Jisàs abó mé mbe ajóó ne ji aké, “Simun nwyaaá nkwe mangií wò. Nde ufóó bóó abi afwa mme ásele ñka makpo ne manka yifò eta bwó? Ásele na le mbaá ambóó melo wa mbaá ankéé bóó?” ²⁶ Pita ashúú ji meko aké, “Ásele mbaá ankéé bò.” Ajóge mbò Jisàs aké, “Mbò ebyennó baá ambóó melo áchyége fò ñka makpo. ²⁷ Yémbò esé dekélégé fò nnó depye matóó ásó bóó abi. Shule né gentógé mewaá, òhme eno wye. Meshuú mbe ayi óbóó, néné meno wuú ógene nyé ñka wye, ekwanenge machyéé ñka makpo ya ne ejye. Bò eji óchyéé eta bwó.”

18

Ndé muú alú muú kpaá

(Mak 9:33-37; Luk 9:46-48)

¹ Ewyá yéé wó, baá utóó Jisàs ajyéé agií ji áké, “Ndé muú ábéé muú kpaá né gefwa eyigé Èsòwò ágbárege?” ² Jisàs akuú maá fò kóó ayi alu eféé, achwógé apye ji aténé né metóómetóó baá utóó bií. ³ Ne aké, “Ngarégé enyú wáwálé nnó muú ála kwòré abe eké mamane kóó wó, abe fò muú ayi anyé nyé gefwage Èsòwò. ⁴ Ndere elúmbò, yéndémuú ayi ashulege mmye ji mme nkane maá yina

ne abéé muú kpaá ayi apwóó amu né gefwa eyigé Èsòwò ágbárege. ⁵ Yéndémuú ayi akamege mampye galógáló ne mamane kóó nkane ayina né mabò ma, ebyennó ase mbò lé me.

Mmuameno mampye gabo

(Mak 9:42-48; Luk 17:1, 2)

⁶ “Yémbò, yéndémuú ayi apyéé mamane kóó nkane ayina nnó apye gabo né geluagé bóó abi áfyéé metóó ne me elú galógáló nnó áshíí ji gekpékpégé ntaá né geme áhémé ji né gentoógé ebéé mega. ⁷ Meshwe apyéé me ne bóó mme yina gétúgé unó bi uténe ebwó ápyéé gabo. Unó bina ubò mampye, yémbò ebóó nyé ne muú ayi aténe nte yifò nnó apyéé gabo. ⁸ Mbógé ebwò wye, yélé geká jyé ne gétene wò nnó ópyéé gabo, só geji ófómé. Elú galógáló nnó ókpe né genwá gechúchúle ne nnó ókpe né mewe ewé élá nómégé ne upò menyammye bye uko. ⁹ Ne mbógé dambóónnyi wye atene wò nnó ópye gabo, pwólé ji ófómé, elú galógáló nnó ókpe né genwá gechúchúle ne nnó ókpe né ntoné mewe ewé élá nómégé ne amé ápeá.

Nekanémejóó egòhñme ewé enomé

(Luk 15:1-7)

¹⁰ “Sege gébé, debyagé fò yéé muú ama né geluágé abi áfyéé matóó ne me eké ambáné kóó. Néndé, makiénné bwó álu yéndégébé né mbe ushuú nte wa muú alu né mfaánebuú. ¹¹ Néndé Maá Nte Mekwaá achwó mampóó bóó abi álá ákwòlege depòré Èsòwò.

¹² “Desé nnó muú awyaá usaá magóhñme úta ne éma enogé apyéé nnó? Mferé nnó ályágé ayi usaá uni meso nekuúneeni né mbyò mékwé afe akéle ewé enomé kpaá té ágéne. Pò mbò? ¹³ Akelégé ewu agegé, ngarege enyú wáwálé nnó, abéé ne nechóchó dóó né gétúgé ema ewé ji agené apwò áyi usaá uni meso nekuúneeni áyi ála no wó. ¹⁴ Wyémbò ntó ne Nte enyú muú alu né mfaánebuú alá kélégé nnó yéé muú ama ánó né geluágé abi áfyéé metóó ne me eké ambáné kóó.

Jisàs alere ndere muú abéé ne nte meñme ayi apye ji gabo

† 17:24 Elú wáwálé nnó: Ñka makpo yina, élé ñka eyi yéndémuú Jus áchyége nnó ákwyége echa upé Èsòwò.

15 Jis̄s afé mbe manlérégé aké, “Mb̄ogé nte men̄me wye né echomele b̄ó ba apyégé gabo eta wyeé, ch̄ó báné ji bibí ɔpye ji akaá gyeé ayi ji apyéé. Mb̄ogé akamégé nnó alu gyeé ebyennó dema se ate ndere ān̄me. 16 Ne mb̄ogé alá kamé nnó genó eyigé ji apyéé gélú gyeé w̄ó, ‘se muú ama yé apea ɔkere eta wuú nnó unó bi ɔjoge ne ji b̄ó apea ye aléé ábé ndere b̄ó ntesé.’ * 17 Ne mb̄ogé ake ashya wye shyá nnó ap̄o gyeé né genó eyigé ji apyéé, kpá mechó ewémb̄o cho ne ewu né echomele b̄ó ba. Ne mb̄ogé echomele epagé nnó ɔlu ch̄ó ne ji alá kámé w̄o, sege ji nkane muú ayi alá afyéé met̄ó ne Es̄w̄o w̄o ye eké mensele nkamakpo.” †

Baá ut̄ó Jis̄s áwyaá eshye fa mme

18 Jis̄s aj̄ógé mb̄o aké, “Ngárege enyu wáwálé nnó yéndégenó eyigé enyú de-shaá fa mme, ebyennó Es̄w̄o ashyaá mé geji né mfaánebuú. Ne yéndégenó eyigé enyú dekamégé fa mme ebyennó Es̄w̄o ntó akamé mé geji né mfaánebuú. 19 Ne genó eyigé ɔ eyigé mmage gáre enyú gelu nnó, yéndégébé enyú ápeá fa mme dekamégé meko ama mangiú Es̄w̄o genó, dénégé mmye Nte wa muú alú né mfaánebuú achyegé enyú geji. 20 Néndé yéndé mbaá yi b̄ó ba ápeá ye aléé áchoméégé mbaá ama me ntó mbe eféé ne ebw̄ó.”

Jis̄s alere nnó déjinte gabo ayi ate ān̄me ápyéé eta sé

21 Pita achw̄ó giú yé Jis̄s aké, “Atá njige mb̄o nte gabo ayi nte men̄me apyéé eta wa nd̄o enií? Nnó kpaá te nd̄o ekeneama?”

22 Jis̄s ashúú ji meko aké, “Ngba, ep̄f̄ó nd̄o ekénéama, ɔb̄ó manjiú ji nte usaá nd̄o uléé meso efya né malu akeneama. 23 Me ngarege enyú mechó ewé gétúgέ gefwa eyigé Es̄w̄o ágbárege gélú eké abya yina. Mfwa f̄ó ab̄ó mankwólé b̄ó ut̄ó bií abifo áchw̄ó ne b̄ó ut̄ó bií ányéé ji. 24 Ndere alo ula mankwólégé, b̄ó ut̄ó bií abifo áchw̄ó ne muú ut̄ó wuú ayif̄o ama ayi agbaré ji gejamégé nk̄a eyi epw̄o amu. 25 Ne elé alá kaáge kw̄o ujw̄ó bií ji anyéé mfwa yimb̄o, mfwa yimb̄o aké ákpó mende yimb̄o, mendée wuú ne baá ne yéndégenó

eyigé ji awyaá nnó agé nk̄a akw̄o ujw̄ó bií. 26 Aj̄ógé mb̄o, muú ut̄ó wuú yimb̄o abogéné mmye mme ne mbe ushu mfwa yimb̄o, ane ji mmye aké, ‘Ata, nkpa geka jyé, chyéé me gébé nk̄w̄ole nyé ujw̄ó byéé uko.’ 27 Apyégé mb̄o meshwe akw̄o mfwa yimb̄o met̄ó d̄ó alyaa ji nnó ajyéé akw̄ogé sé ujw̄ó bim̄o. 28 Yémb̄o, ndere muú ut̄ó yimb̄o atané mbaá mfwa ajyéé dafye agé nte muú ut̄ó ayif̄o ayi agbaré ji ekéké nk̄a ewé elá p̄o yéé genó maméé ne nk̄a eyi ji agbaré mfwa yimb̄o. Apye ji anyuá amu mmwólé aké, ‘Chyéé me nk̄a ya eyi ɔnyéé.’ 29 Nte men̄me yimb̄o abogéné mme ane ji mmye aké, ‘Nte, chyéé me gébé nk̄w̄ole nyé ujw̄ó bye!’ 30 Yémb̄o mende yimb̄o akame w̄o. Tenétené yimb̄o afye mende yimb̄o né deno nnó akw̄o ujw̄ó bií uko. 31 Gébégé b̄ó ut̄ó mfwa abifo ágené mechó ewéna, met̄ó es̄ó ebw̄ó d̄ó ájye toó mfwa yéndégenó eyigé gepyéé. 32 Mfwa akuú muú ut̄ó ayi mb̄o, ayi ji ab̄ó aj̄ó nnó akw̄ogé sé ujw̄ó bi ágbarege ji nnó achw̄ó. Achw̄ógé, aj̄ó ne ji aké, ‘W̄o muú mebo yina, ɔne me mmye ngé w̄o meshwe, nlyaa gekpékpégé ujw̄ó ebi ɔnyé me; 33 ɔb̄ó ɔlu mangé ntó nte men̄me wye meshwe ndere me ngené w̄o meshwe, p̄o mb̄o?’ 34 Ne met̄ó es̄ó mfwa yimb̄o d̄ó aj̄ó aké áfyé mende yimb̄o né deno átulé ji kpaá te akw̄ole ujw̄ó ebi anyéé ji uko.” 35 Jis̄s ánérégé manj̄ó aké, “Wyemb̄o ntó ne ebe nyé ne Es̄w̄o Nte wa muú alu né mfaánebuú. Mb̄ogé ɔlá jinte gabo ayi nte men̄me wye ápyéé ne met̄ó wyeé meko w̄o, Es̄w̄o apyéé nyé ne w̄o ntó wye ndere mfwa yimb̄o ab̄ó apyéé ne muú ut̄ó wuú yimb̄o.”

19

Jis̄s alerege dep̄ré manwá neba (Mak 10:1-12)

1 Jis̄s anerege manj̄ó dep̄o etire na deko, alyaa gebagé mewaa Galilií afé né gebagé mewaa Judiya achyaá ebeé Jodan. 2 Gejamege b̄ó gekw̄ole ji. Apye abi ámeé átoó. 3 Ndere ji alú ewú, b̄ó Farasi f̄o áfé eta wuú mammua ji áké, “Nnó ebé esé ekamé nnó mende awá neba ne mendée wuú né yénde eké mech̄ó?” 4 Agíge mb̄o, Jis̄s

* 18:16 Elú wáwálé nnó: Né melo nk̄e ewéna, aj̄ó wye nkane asame né mmu nk̄e Deter̄n̄ami 19:15. † 18:17 Elú wáwálé nnó: Anselé nkamakpo ányéé nya b̄ó upw̄o gétúgέ eyigémb̄o b̄ó ásele nya nnó ebw̄ó álu b̄ó ubee.

ashuú ebwó meko aké, “Elu wáwálé nnó enyú dekú mé né mmu Esɔwɔ nnó, té ula uló ebi Esɔwɔ muú ákwyeé nyá bɔ́, akwyéé ebwó, mende ne mendée.” ⁵ “Getú eyigé na mende alyage nyε mmá wuú ne nte wuú afé acho mmyε ne mendée wuú ebwó ápea ákwé muú ama. ⁶ Ebwó ápó sé bɔ́ ápea nana, ála muú ama. Nðere elúmbɔ́ bɔ́ abi Esɔwɔ áchomé chónchó né neba ékágé muú akya nnó atyáa.” ⁷ Bɔ́ Farasi abimbɔ́ agíí ji aké, “Ulannó ne eβε Mosis ejɔ́ eké mende akáge chyéé mendée wuú mekpo ηwe manlere nnó awá neba ne akage lyaá ji?” ⁸ Jisɔs ajɔ́ ne ebwó aké, “Mosis akame nnó enyú déwá neba ne andée nyú gétúgέ mekpo meto nyú. Yémbɔ́, eβɔ́ epófɔ́ mbɔ́ gébégé Esɔwɔ abɔ́ mbε akwyéé mende ne mendée.

*Jisɔs alárege depɔ́ré ulɔ́ ne neba manwá
(Mat 5:27-32; Mak 10:11, 12; Luk 16:18)*

⁹ “Ne ngárege enyú nnó, yendé mende ayi awáne neba ne mendée wuú, mbɔ́gé mendée yimbɔ́ alá kwe ulɔ́ wó ne ajyεge ba mendée ayichá akwé mbɔ́ lé ulɔ́.” ¹⁰ Baá utɔ́ Jisɔs ájɔ́ ne ji aké, “Eβεge nnó wye mechó uló εwuεwu ne muú akágé wa neba ne mendée wuú, elu chanéné nnó mende ábagé ye mendée cháchá.” ¹¹ Jisɔs ashuú ebwó meko aké, “Bɔ́ ako fɔ́ wó ákamégé manjwɔ́le ayi alá ábá neba wó. Ekose bɔ́ abi Esɔwɔ achyéé ebwó eshyε ne ákágé jwɔ́le. ¹² Kágé nnó ábyé ande abifɔ́ mpé, abifɔ́ elé ákwaá ne ápyéé ebwó álu mbɔ́. Bɔ́ abifɔ́ ájwɔ́le wyεmbɔ́ eké mpé gétúgέ utɔ́ gefwa eyigé Esɔwɔ ágbárege. Bɔ́ abi ákamégé manjwɔ́le ayi ála abá neba wó ájwɔ́lé.”

*Jisɔs ajé ambáné kɔ́
(Mak 10:13-16; Luk 18:15-17)*

¹³ Bɔ́ fɔ́ áchwó ne baá bwó εta Jisɔs nnó anéré ebwó amu makpo anemmyε mbaá Esɔwɔ ajé ebwó. Baá utɔ́ bií ányá bɔ́ bimɔ́. ¹⁴ Yémbɔ́ Jisɔs ajɔ́ ne ebwó aké, “Lyáge ambánékó áchwó εta wa, ekagé dégbé ebwó néndé gefwa eyigé Esɔwɔ ágbárege gelú eyigé bɔ́ abi álu ndere baá bina.” ¹⁵ Ajógé mbɔ́, anere ammu né mekpo yéndé maá ajé ebwó, anerege alyáá yé melu εwémbɔ́ afé.

*Abya muú ηka
(Mak 10:17-31; Luk 18:18-30)*

¹⁶ Bií uma mende fɔ́ afé mbaá Jisɔs. Agíí ji aké, “Ménleré mbɔ́gé nkélege genwá eyi gélágé byéé, nde galógáló ayi mbɔ́ mampye?” ¹⁷ Agíge mbɔ́, Jisɔs ashuú ji meko aké, “Ulannó wɔ́ ogíge me genó eyi gelóme, Esɔwɔ mbií ne alú muú ayi alóme. Mbɔ́gé okélege mambɔ́ genwá, nógé yé mabe Esɔwɔ.” ¹⁸ Ne mende yimbɔ́ agíí Jisɔs aké, “Mabe ayi nde?” Jisɔs ashuú ji meko aké, “Owáge muú, okwége ulɔ́, ojogé ejo, oténegé ntésé gebyó. ¹⁹ Nógé nte wyéé ne mmá wyéé ne gbógé ne nte ménémé wyéé ndere ogboó ne gemε jyéé.” ²⁰ Ne mende yimbɔ́ ashuú Jisɔs meko aké, “Nlɔ́ mambélé mabé yina mako, ndegecha gelaá?” ²¹ Jisɔs ajɔ́ ne ji aké, “Mbɔ́ge okélege mambε chó, gé genó eyi gélaá, chó kpoó yéndégenó eyigé oɔyaá, ochyéé ηka yimbɔ́ mbá ubya bɔ́, ne abéé nyε ne gefwa né mfaánebuú. Opyεgé mbɔ́, ochwó okwólé me ndere maá utɔ́ wa.” ²² Mende yina awugé ndere Jisɔs ajɔ́, alyáá afé meshwεmeshwε ne mesómé néndé ji awyaá gefwa dɔ́. ²³ Ne Jisɔs ajɔ́ ne baá utɔ́ bií aké, “Ngárege enyú wáwálé nnó ejwerége ne muú ηka akpe né gefwagé Esɔwɔ.” ²⁴ Mmage gare enyú nnó elú wáwá nnó mpɔ́ mashwɔ́ne áshwá né embú ábyamé ne nnó muú ηka akpe né gefwagé Esɔwɔ ágbárege. ²⁵ Baá utɔ́ bií áwúgέ mbɔ́ matyε mawa ebwó meno ne agige ate aké, “Ne ndé muú yi abɔ́ nyé genwá eyi gélágé byéé?” ²⁶ Jisɔs ape ebwó domeé ajɔ́ ne ebwó aké, “Akwaá ákágé pyε fɔ́ ufɔ́ unó bina, yémbɔ́ Esɔwɔ akage pyε unó uko.” ²⁷ Pita ashuú ye ji meko aké, “Gé esé delyaá unó sé uko dékwɔ́lege wɔ́. Ndé nsá ayi esé débɔ́ nyε?” ²⁸ Jisɔs ajɔ́ ne ebwó aké, “Ngarege enyú wáwálé nnó, enyú abi dékwɔ́le me dejwɔ́lege nyé ntó ndere afwa mampáné depɔ́ né matóó áfyáneápeá ayi bɔ́ Isreli gébégé Maá Nte Mekwaá ajwɔ́lé né geluɔ́ mamgbare gefwa jíí né mme meke. ²⁹ Ne yémbɔ́ muú ayi alyáá upú, áηmé, nte ne mmá, yé baá yé lé makɔ́ gétúgέ alu menkwólé wa, abéé nyε ne bɔ́ ne gejamégé unó bi upwɔ́ amu. Ne Esɔwɔ achyεge nyε ji genwá eyi gélágé byéé. ³⁰ Yémbɔ́ gejamégé bɔ́ abi álu mbɔ́ mbe

nana, meso gébé álaá nyε meso ne gejamé abi álu mbɔ meso nana ábεé nyε mbε.”

20

Jisɔs atoó nekanémejɔ́ ampɔyé utɔ́ né mekɔ́ umpome

¹ Jisɔs ama ajɔ́ aké, “Gefwa eyigé Esɔwɔ ágbárege gelú eké nekanémejɔ́ enina. Bii uma mende fɔ afé ntone gesé dondo ajye kelé bɔ́ abi ájyεé pye utɔ́ né mmu mekɔ́ wuú. ² Ajyεge, bɔ́ abi ji abɔ́ mbε ágene ákame nnó ji achyεge yéndémuú ebwɔ́ meno nka ewé yéndémuú anyεé mé né bii uma ne agare yé ebwɔ́ nnó ajye alo utɔ́. ³ Kálánká eneéneama ekwónégé ama jyé dafye age bɔ́ abifɔ́ átene wyε detú né ntóné gese. ⁴ Ajɔ́ ne ebwɔ́ aké, ‘Enyú ntó chogé depye utɔ́ né mmu mekɔ́ wa. Nchyεge nyε enyú genó eyi gepyεé matɔ́ ágɔ́ enyú.’ ⁵ Abimbɔ́ afé manjyεé lo utɔ́. Mbɔ́ mekɔ́ yimbɔ́ apyεé wyεmbɔ́ né metɔ́ ηwómésé. Né kálánká eléé ama jyé pye wyεmbɔ́. ⁶ Genógé kálánká eta né nkware mende yimbɔ́ ama jyε né gese, ama gé bɔ́ átene wyε eféé detu. Agii ebwɔ́ aké, ‘Enyú dechɔ́ bii bina detu, elo mbɔ́?’ ⁷ Ashuú ji meko aké, ‘Muú fɔ́ ákuú esé nnó depye utɔ́ wɔ́.’ Aké ne ebwɔ́, ‘Enyú ntó choge depye utɔ́ né mekɔ́ wa.’

⁸ “Nkwale akwónégé mbɔ́ mekɔ́ yimbɔ́ ajɔ́ ne mempelé bɔ́ utɔ́ bii aké, ‘Kuú ampɔyé utɔ́ bimbɔ́ ako áchwɔ́ ne achyεé yéndémuú nka jii. Bɔ́mbε chyε bɔ́ utɔ́ abi álaá meso, ne abi abɔ́ mbε chyε ebwɔ́ kwyakwya.’ ⁹ Ne bɔ́ abi ábɔ́ áchwɔ́ né kálánká eta né nkware anyé wyε meno nka ema ne abi áchwɔ́ te dondo. ¹⁰ Abi ábɔ́ mbε áchwɔ́ge áfere nnó ebwɔ́ anyéé nyε nka dɔ́ ápwɔ́ abifɔ́, yémbɔ́ ebwɔ́ ntó anyé wyε nka janja. ¹¹ Ndere ebwɔ́ ásele nka eyimbɔ́ álo manménégé áshuúlege mbɔ́ mekɔ́ ndo, ¹² ajɔ́ge aké, ‘bɔ́ abi ɔ́sele ebwɔ́ kwyakwya apyε utɔ́ lé né nchwaneke ama yémbɔ́ achyεé ebwɔ́ meno nka wyε ndere esé abi dégene efwyale depyεé utɔ́ bii kpógele né mmu gebábálégé ηmésé!’ ¹³ Yémbɔ́ mbɔ́ mekɔ́ ashuú muú bwɔ́ ama meko aké, ‘Mejée wa me mfwale fɔ́ wɔ́, wɔ́. Okame mansε nka ndere yéndémuú anyéé mé né bii uma, epɔ́ mbɔ́?’ ¹⁴ Se nka

jyεé wulege, membɔ́ ne nke nchyεge muú utɔ́ ayi kwyakwya wyε ndere nchyεé wɔ́. ¹⁵ Nnó nlu gyéé mampyε genó eyigé nkεlege mampyε ne nka ya?’ Wa metɔ́ esɔ́ wɔ́ ele nlu muú ayi nchyεge εchyε?’ ¹⁶ Jisɔs anerege ajɔ́ yε aké, “Bɔ́ abi anεa mbɔ́ gеме fina akwene nyε mbya né meso gébé ne abi alu mbɔ́ mbya fina anεage nyε gеме né meso gébé.”

Jisɔs ama gáré máháne aléé nkane ji agboó nyε

(Mak 10:32-34; Luk 18:31-34)

¹⁷ Ndere bɔ́ Jisɔs ákwɔme ájyεé né Jerosale, ase baá utɔ́ bii áfyaneápeá ebwɔ́ átene babá. ¹⁸ Ajɔ́ ne ebwɔ́ aké, “Wuúge, esé dékwɔme mbɔ́ déjyεé né Jerosale, ewu, áfyεé nyε Maá Nte Mekwaá né amú anɔ́ baá ampɔyé upε Esɔwɔ́ ne ánleré mabé Esɔwɔ́. Ebwɔ́ ajɔ́gé nyε nnó, me nkwe mpa, áwá me. ¹⁹ Ne áfyεé nyε ji né amú bɔ́ abi alá pɔ́ bɔ́ Jus. Ebwɔ́ ájwyaáge nyε ji, átulege nyε ji ne utó ne áwɔme nyε ji né gekwa agboó. Yémbɔ́, ndɔ́ éléé ékwónégé Esɔwɔ́ apyεé nyε ji akwilé né negbo.”

Dékpakpa né gefwagé Esɔwɔ́

(Mak 10:35-45)

²⁰ Wyε né gébé eyigémbɔ́, mendée Sebadee afé mbaá Jisɔs ne baá bii ande ápeá, ató mano né mbε ushu wuú, agii Jisɔs nnó apoó ji. ²¹ Jisɔs agi ji aké, “Okélege ndé?” Ashuú ji meko aké, “Nkélege nnó, né meso gébé ɔ́jwɔlégé ɔ́ke ɔ́gbarege gefwa jyéé ɔ́pye baá ba bina apea ájwɔle ntó ne wɔ́ né malu enoge, ama né εgbe ebwɔnyε wyε ne ayifɔ́ né εgbe ebwɔbe wyε.” ²² Ne Jisɔs ajɔ́ ne ebwɔ́ aké, “Enyú dekage genó eyigé degigé mbɔ́. Nnó enyú dekage nyú nyε nka efwyale ayi me nyuú nyε?” Aké, “É é, esé dekage.” ²³ Akamege mbɔ́, Jisɔs ajɔ́ ne ebwɔ́ aké, “Nkame wáwálé nnó enyú dékágé gé nyε efwyale nkane me ngene nyε, yémbɔ́ me fɔ́ njyaá bɔ́ bi ájwɔlege né ebwɔnyε wa ne abi ajwɔlege né ebwɔbe wɔ́. Malu yimbɔ́ alú élé ayi bɔ́ abi Nte wa ajyaá me nnó ajwɔlé wyε.” ²⁴ Ne baá utɔ́ Jisɔs abi makpo áfya, áwúgé genó eyigé abi ápeá ápye, matɔ́ ásɔ́ ebwɔ́ dɔ́.

²⁵ Ne Jisɔs akuú baá utɔ́ bii ako ajɔ́ ne ebwɔ́ aké, “Enyú dekaá nnó afwa mme

abi alá pò bɔ́ Jus áselé utó bwó ápyéé yéndégenó eyi géjii ébwó metɔ́ ne bɔ́ bwó ne yé ákpakpa melo áwyaá utó bi ajóge mechó ne bɔ́ bwó ébyé. ²⁶ Ne ébégé fɔ́ mbɔ́ ne enyú. Yéndémuú nyú ayi akélege mambɛ muú kpaá abó mambɛ ménkpané defwé nyú; ²⁷ yéndémuú nyú ayi akélege mambɛ menɔ́mbɛ abɔ́ mambé eké mefwé nyú. ²⁸ Wye nkane Maá Nte Mekwaá, ji achwó fɔ́ nnó bɔ́ ákpá ji defwé wó, achwó lé mánpá bɔ́ defwé nnó achye gemɛ jii mawené gejamé gé bɔ́ né gabo.”

*Jisɔs apye bɔ́ amɛ nónómé apea ágene
(Mak 10:46-52; Luk 18:35-43)*

²⁹ Jisɔs ne baá utó bií ályage Jeriko, gejamé gé bɔ́ ákwólé ébwó. ³⁰ Wye né gébé eyigémbɔ́, ande fɔ́ amɛ nónómé apea abɔ́ ajwólé né mapea meti. Nkane bɔ́ ajó gé nnó Jisɔs ale koó ande bimbɔ́ ábege áke, “Ata, Mpyáne Devid gé esé meshwe!” ³¹ Bɔ́ bimbɔ́ ányá ébwó áke, “Kwenege nyáme”, yémbɔ́ ábéé lé beége ne eshye áke, “Ata, Mpyáne Devid, gé ese meshwe.” ³² Jisɔs awú gé mbɔ́ atené, akuú ye bɔ́ amɛ nónómé bimbɔ́ apea ágií ébwó aké, “Ndé genó dekelege me mpye eta enyú?” ³³ Ashuú ji meko áke, “Ata, dékelege nnó apye esé dégene mbaá!” ³⁴ Meshwe akwó Jisɔs metó getúge bwó ne ata amɛ bwó. Ténéténé yimbɔ́ álɔ́ mángéné mbaá ne ákwólege ji.

21

*Jisɔs akpe né Jerosale nkane mfwa
(Mak 11:1-11; Luk 19:28-40; Jɔn 12:12-19)*

¹ Ndere Jisɔs ne baá utó bií álé kwókwólé ne Jerosale, ákwóné gé Betfage melo ewé elu né mfaá Mékwé Olif. Jisɔs áfere baá utó bií makpo ápeá ató nnó abó mbe. ² Ndere atame ébwó, ajó aké, “Chogé né maá melo ayi alu mbɔ́ enyú né mbe, ténéténé dégene nye maá géjuná eyigé áshii ne maá wuu ne egbe mmye. Kaáge dechwó me ne ubi. ³ Ne mbógé muú agigé enyú ula bi dekage geji, garege ji nnó, ‘Ata ne akélege ubi.’ Ténéténé yimbɔ́, alyágé enyú dechwó ne

ubi.” ⁴ Ewéna epyembɔ́ nnó ebe wáwálé ndere muú ekpávé Esɔwɔ abɔ́ ajó nnó,

⁵ “Gare bɔ́ Sayɔn nnó,

Gege mfwa nyú,

apɔ́ ne nepa,

ajwólé mfaá géjuná achwó ne maá mbyene géjuná.” *

⁶ Baá utó bimbɔ́ ájyé gé ápye wye ndere Jisɔs agare ébwó. ⁷ Achwógé ne géjuná yimbɔ́ ne maá etá Jisɔs, áfere mandéé bwó ágyaá ubi meso ne Jisɔs akwó ajwólé mfaá.

⁸ Ne gejamé gé bɔ́ abi álu eféé ágyaáge mandéé bwó né meti. Abifɔ́ ásórege uwó mámé ágyaáge ntó né meti nnó Jisɔs akoó mfaá. †

⁹ Gejamé gé bɔ́ ájyéé mbe abifɔ́ ákwólege meso ne Jisɔs alu metó metó. Ébwó ako álɔ́ mankálé gé áke, “Matame mábé ne mpyáne Devid! Meje ébé ne muú ayi achwó né mabɔ́ Ata. Matame mábé ne Esɔwɔ muú alu né mfaánebuú eniné mfaá mfaá!”

¹⁰ Wye ndere Jisɔs akpené né Jerosale, melo meko enyigé tegétege ne bɔ́ álɔ́ mangigé áké, “Acha muú ayi achwó mbɔ́ waá ye?” ¹¹ Ne gejamé gé bɔ́ abi akene ne Jisɔs ashuú meko áké, “Élé Jisɔs muú ekpávé Esɔwɔ ayi atané né melo Naseret né gebagé mewaá Galilií.”

†

†

†

†

*Jisɔs abú bɔ́ bi ákpóo unó né mmu echa
upe Esɔwɔ*

(Mak 11:15-19; Luk 19:45-48; Jɔn 2:13-22)

¹² Ne Jisɔs akpé gé né melo Jerosale akpe né mmu dachi echa upe Esɔwɔ, abú bɔ́ bi ákpóo ne abi áname unó. Atyá makpókpógélé bɔ́ abi ákene gesegé manka mankwóré ne malu ujwólé bɔ́ ako abi ákpóo upwine melo ebi ápye upe Esɔwɔ ne ubi. †

¹³ Ndere Jisɔs apyembɔ́, agare ébwó aké, “Asa né mmu ηwe Esɔwɔ nnó, Esɔwɔ aké, ‘Gepú ya eyige bɔ́ áchómege wye mamféé me ákuú nye geji nnó gepú gé mmyemenene.’ Yémbɔ́ enyú débwalé géjí gelá melu ewé ánjó ábige wyéé!” ¹⁴ Ndere ji alú né mmu echa upe Esɔwɔ, bɔ́ amɛ

* **21:5** Elú wáwálé nnó: 1. Sayɔn élé melo Jerosale. 2. Gébé gé bɔ́ Jisɔs, afwa ajwólege lé né mfaá mpɔ́ mekagala ne ákene. Ubya bɔ́ ne ukene mfaá ujuɔa. † **21:8** Elú wáwálé nnó: Ge na ne bɔ́ Jus apye manse muú kpaá ne enoge.

† **21:12** Elú wáwálé nnó: Gepwine melo gélu getu eyigé bɔ́ Jus ápye upe mbaá Esɔwɔ.

nónómé ne abi ubwire áfé eta wuú. Apye ebwó ako átoó. ¹⁵ Anó baá ampyéé upe Esowó ne ekwó anlere mabe Esowó ágé ukpékpé unó bi Jisós apyéé ne áwú ntó ndere baá melo ákalege né mmu echa upe Esowó, nnó matame mábé ne mpyáne Devid. Awugé mbó matóó ásó ebwó. ¹⁶ Agí Jisós áke, “Ówuú mbó genó eyigé baá melo ájógé?” Jisós ashuú ebwó meko aké, “Eeh nwu, nnó enyú délu danjú genó eyigé asame né mmu ηwe Esowó? Asá wye nnó; ‘Óleré baá melo ne abi álu maka amu ndere áféége wó’.”

¹⁷ Jisós ajógé mbó alyá ebwó afé né melo Betani ajye bele ewu.

*Jisós alweré genóge fig gégbó
(Mak 11:12-14, 20-24)*

¹⁸ Bií ujjágé, dondo gemua mme, ndere Jisós abóó mankeré meso né Jerosale, akwónégé meti mesa aló mamye ji. ¹⁹ Agé genó eyigé akuú nnó fig né egbé meti. Afé wye nnó waá agene umpomé fó wyeé, yémbó yéé géma age wó ekosé bya ubíubi. Jisós ajóó ne genó eyigémbó aké, “Te mme abyéé, wó omagé wóó sé umpomé.” Ténéténé yimbó genó eyigémbó gewanjésé gégbó. ²⁰ Ne baá utóó Jisós ágégé mbó ála mano mekpo fuú, ágíge ate aké, “Genógé fig eyigé na gégbó mbó wáwá ndé?” ²¹ Ne Jisós ashuú ebwó meko aké, “Ngarege enyú wáwálé nnó, mbógé enyú defyégé matóó ne Esowó ne déla pó ne dembyó né eshye ewe ji awyaá, dépye nye unó nkane me mpyéé mbó ne genóge fig, yé ebé lé ebi upwóó bina dépye nye ubi. Dékage jóó yé ebé lé ne mékwé ewéna nnó, ‘Táné fa ojyé okwé né mmu ebeé mega’, Esowó apye wye nkane enyú déjóó. ²² Mbógé defyégé matóó nyú ne Esowó ne dégíge yéndégenó né mmyemenene achyége nye enyú geji.”

*Agii Jisós mbaá ayi uto bi utané
(Mak 11:27-33; Luk 20:1-8)*

²³ Jisós akeré né mmu echa upe Esowó, akpégé mmu aló manleré bóó mekomejóó Esowó. Ndere alérege anó baá abi ápyéé upe Esowó ne ákpakpa melo áchwóó báne ji, agii ji áke, “Ndé uto ebi owyaá mampye unó bina? Waá achyéé wó uto ubi?” ²⁴ Jisós ashuú ebwó meko aké, “Me ntó nwyaa awa nkwe mangii enyú, deshúge me meko me

ngarége enyú uto ebi me nwyaa ne mpyéé unó bina. ²⁵ Waá achyé Jón uto manwyaá bóó manaá Esowó, Esowó waá akwaá?” Jisós ágiigé mbó aló manyége mbeé ne ate aké, “Dejóge mbó nye nnó? Ebege dejóge nnó elé Esowó ne achyéé Jón uto bi, agige nye esé aké, ‘Ulannó ne delá kamé mekomejóó wuú wó?’ ²⁶ Yémbó mbógé déjóge nnó ‘Akwaá ne áchyé’ ebyénnó dekelege bóó bina mpa. Nendé, yéndémuú abó akaá nnó Jón alu muú ekpávé Esowó wáwálé.” ²⁷ Epye ebwó áshú lé Jisós meko aké, “Esé dékaá fó muú ayi achyéé Jón uto wó.” Ne Jisós ashuú ntó ebwó meko aké, “Yé me ntó ngarége fó enyú muú yi achyé me uto ne mpyé unó bina.”

Jisós ató nekanémejóó mende fó ne baá bií apeá

²⁸ Ne Jisós aké, “Enyú déferé mbó nnó ne mechó ewéna? Mende fó abó alu, awyaá baá ande makpó apea. Bií uma ákuú ayi mbe, ajóó ne ji aké, ‘chó pye utóó ne mekóó fina.’ ²⁹ Ne maá yimbó ashuú ji meko aké, ‘Njyéé fó’ yémbó ewyáge akwóré metóó wuú afé. ³⁰ Mende yimbó afe mbaá ayifó ajóó wyembó ne ji. Ajógé mbó maá yimbó akamé aké, ‘Ata njye.’ Yémbó ajyéé ji wó. ³¹ Jisós ajógé mbó, aké, gárege me, né baá bina makpo apea, ayi ndé áwuú meko nte wuú?” Ashuú ji meko aké, “Elé ayi mbe” Eféé mbó Jisós agaré ebwó aké, “Mengarege enyú wáwálé nnó bóó abi álú bóó abo nkane anselé nka makpo ne andée eno, ábóó nye mbe age meti wáwá mamkre né gefwa eyigé Esowó ágbárege ápwó enyú abifó. ³² Néndé Jón menwyaá bóó manaá Esowó achwó nya eta nyú bóó Israeli ako aleré enyú ndere muú abóó mambelé genwá jii ndere Esowó akelege, ne enyú dekamé meko wuú wó; yémbó anselé nka makpo ne andée eno ne ákamé meko wuú. Ne yéé gébége enyú dégené mbó na, enyú deti fó meso ne gabo nyú dekamé meko wuú wó.”

*Nekanémejóó bóó uségé ne mbóó mekóó
(Mak 12:1-12; Luk 20:9-19)*

³³ Jisós ama ajóó aké, “Wuúge nekanémejóó eniné fó”, “Muú fó awyaá nya mekóó wuú, ape unóó ebi ákuú vine, ásele umpome bií mampye mmóó, anó gebame agyaá ewú mme, achó embu akwyéé ewú chájéné

nnó áké anámege umpome ebimbo manaá makpéné wye. Atene ntó maá enyón nnó membamé mekóó ajwólégé wye. Ase bóó uségé afyé wye. Apyégé mbo, atané afé neke né melo fó. ³⁴ Gébé gekwónégé eyigé akyéé umpome vine ebimbo mbóó mekóó ato baá defwé bií nnó ájye áse ebií umpome vine mbaá bóó uségé bimbo. ³⁵ Baá defwé bimbo akwónégé né mekóó, bóó uségé ágbaré ebwó, átulé ama, áwá ama, ne átó ayifó ne mataá. ³⁶ Apyégé mbo, mbóó mekóó yimbo ama tó baá defwé abifó, abi ajamé apwóó abi mbembe. Ne bóó uségé bimbo ápye ne baá defwé bimbo wye nkane ápye ne abi mbe. ³⁷ Ne kwyakwya, achwó fére maá wuú ató, ajóó aké, ‘Ágégé nye maá wa membóó yé ebé nnó áchyege nye ji énogé.’ ³⁸ Yémbó bóó uségé bimbo, ágégé maá awuú nkane achwóó, ajóó ne ate áké, ‘Gége menyéé geteé mbóó mekóó na, chwóge déwá ji, ji ne alú muú ayi anyéé nye geteégé mekóó ewéna, chwóge dewá denyé geteé jíí!’ ³⁹ Apyégé ji áfomé meso gébámé áwá.

⁴⁰ “Jisós anérégé mantó nekanémejóó eniné na, agií ákpakpa bóó Jus abi ji agarege ebwó makamejóó ayina aké, déferé nnó mbóó mekóó yimbo akerégé meso né neke níí, apye nye nnó ne bóó uségé bimbo?” ⁴¹ Ashuú ji meko áké, “Akerégé meso, apye nye bóó nchye bimbo ágbo negbo nebo. Achyéé mekóó ewémbó mbaá bóó uségé abi cha, abi áchyege nye ji ebií umpome vine yéndé gébégé mbwe.” ⁴² Ajógé mbo, Jisós agií ebwó aké, “Nnó enyú délú danjú genó eyige ásamé né mmu nwe Esowó? Asa wye nnó, ‘Ntaá eniné antené upú ashyaá nnó nélómé, neni ne nélaá menó ntaá ayi ágbaré ekwó gepú. Ata ne apye nnó ewú ebe mbo, ne elu gekpekpe genó né ame se!’

⁴³ “Ndere elúmbó, me ngarege enyú wáwálé nnó, enyú débéé nye sé bóó bi Esowó ágbarége gefwa ne enyú, ala gbaré nye lé ne bóó abi ákwore matóó bwó ákwane mambé bóó gefwage Esowó.” ⁴⁴ [Ne yéndémuú ayi akwene mfaá ntaá eníne na, akorege nye, yéndémuú ntó ayi ntaá enína nekwene ji mmye nechógeré ji yilé yilé.] ⁴⁵ Anóó baá abi apye upé Esowó ne bóó Farasi áwuúgé ndere Jisós atomé maka mejóó yimbo, ákaá nnó ájoge mbo lé ne ebwó.

⁴⁶ Akelé meti mampye ji, yémbó áfóó nya gejamégé bóó abi alú eféé, néndé yéndémuú áse Jisós nnó alu muú ekpávé Esowó.

22

Nekanémejóó epaá neba (Luk 14:15-24)

¹ Ne Jisós ama tó ebwó nekanémejóó eniné fó aké, ² “Gefwa eyigé Esowó ágbarége gélú eké nekanémejóó eniné na. Mfwa fó akpomé mmye mampye epaá nebane maá wuú ayi mende. ³ Mfwa yimbo anérégé, ató baá defwe bií nnó ájye ákú bóó abi ji agaré mé nnó achwó epaá elo, yémbó ye muú ama achwó wó. ⁴ Mfwa yimbo ama kéré ató baá defwé abi fó aké, ‘chóge dégaré bóó abi me mbo nlóó nnó nwá mpó mabó, ntyéé ebwó menyéé melóméló, nkwyéé yéndégenó. Achwó wáwá, áwyagé epaá echwóó elo!’ ⁵ Yémbó bóó bimbo áse yé ewémbó eké genó wó. Afé ápye lé depó debwó etiré cháchá. Abifó afé makóó bwó, abifó afé ne upú use bwó. ⁶ Ne abifó ágbaré baá defwe mfwa átulé ebwó eke menya, áwá. ⁷ Apyégémbó, metóó esó mfwa yimbo, ató bóó bee bií ájye wá bóó abi áwané mbo baá defwe bií, ne áso ntó melo bwó. ⁸ Ne agaré yé baá defwé bií aké, ‘Epaá wa echwóó lo, ne bóó abi me nene álere nnó ákwane fó mambé bóó abi áchwóó epaá wa wó. ⁹ Chóge né mati mako, kuúge yéndémuú ayi dégéne nnó áchwó epaá.’ ¹⁰ Ne baá defwé bií mbo afé ápyéé wye nkane ji ajóó. Akuú yéndémuú ayi ebwó ágené, abi aboabo ne abi álóáló achwó. Kpaá te gepúgé neba gegbeé ne bóó. ¹¹ Ne gébégé mfwa yimbo akpené mmu mangé bóó abi anené ebwó epaá, agé mende fó ama ayi ala fyé ndée neba eyi ekwané mbaá epaá ewémbó wó. ¹² Agií ji aké, ‘Mejeé wa, wó apyéé nnó ne akpené fa ne ndée eyi ela ekwané mbaá epaá ewéna wó?’ Ne mende yimbo ala bómbo. ¹³ Epye mfwa agaré bóó abi ánene ankéé né epaá aké, ‘pyége ji déwé uka ne amu, debwéé ji défómé dafye né melu ewé empinya gemua elu wye. Eféé mbo ne bóó álilí nye ányéé manéne.’” ¹⁴ Jisós anérégé mantó nekanémejóó eniné na, aké, “Esowó akúú gejamégé bóó yémbó abi ji ajyaá jaá wó.”

*Agii Jisas mechə ŋkamakpo
(Mak 12:13-17; Luk 20:20-26)*

¹⁵ Ewya yé wó, bɔ́ɔ́ ekwɔ́ Farasi fɔ́ abi awuú genó eyigé Jisas ajógé, atane ájyɛ́ gbáre geju ákélege meti ewé ebwó ápye ne Jisas akwe nekwené meno. ¹⁶ Ebwó ako ákamé meko ama, átó baá utó bɔ́ɔ́ choncho ne bɔ́ɔ́ ekwɔ́ Herɔ́d, nnó ájyɛ́ agii Jisas nkwé. Ajyé gé áké, “Ménleré, esé dékaá nnó wɔ́ ɔ́lu muú ayi ɔ́jógé wáwálé, ne ɔ́lerege bɔ́ɔ́ unó ndere Eṣɔ́wɔ́ akélege wáwálé, ɔ́fɔ́ fɔ́ ame bɔ́ɔ́ néndé, ɔ́sélé fɔ́ nnó muú ayifó, aŋea gеме apwɔ́ ayifó. ¹⁷ Nnó esé delú chɔ́ manchyégé ŋkámakpo mbaá mfwa Rom waá déchyégé fɔ́? Garé esé genó eyigé wɔ́ ɔ́fere nnó gelú chɔ́.” ¹⁸ Yémbɔ́ Jisas akaá uféré uboubɔ́ ebi úlú ebwó metɔ́. Ne epye ji aké enyú bɔ́ɔ́ dembwɔ́le bina, “Ndé enyú dépénege me mataá? ¹⁹ Lerege me gefɔ́gé ŋka eyi dechyege ŋkámakpo.” Aléré ji, ase agbaré. ²⁰ Agii ebwó aké, “Mekpo wá na, ne mabɔ́ waá na ásamé né ŋka eyi?” ²¹ Ashuú ji meko áké, “Elé mekpo mfwa Rom ne mabɔ́ mií.” Eféé ne Jisas agaré ebwó aké, “Chyéége yé mfwa Rom genó eyi gélú ejíí. Ne chyége ntó Eṣɔ́wɔ́ genó eyi gélú eyi Eṣɔ́wɔ́.” ²² Awuúgé meko ayi Jisas ashuú ebwó byɔ́ uwɔ́ ebwó mmu ályaá ji áfé.

*Agii Jisas nkwé mechə mankwile né negbo
(Mak 12:18-27; Luk 20:27-40)*

²³ Wye né bií bimbɔ́, bɔ́ɔ́ ekwɔ́ Sadusi fɔ́ áchwɔ́ mangii Jisas mechɔ́. Ebwó abi na álu bɔ́ɔ́ abi ákame nya nnó muú agbogé, akwilége sé né negbo. Agii ji áké, ²⁴ “Ménleré, ebé Mosis eké mbɔ́gé muú abagé mendée ne agboge ayi ála pɔ́ ne maá, menjmo áwuú abó mansé mendée yimbɔ́ ukwi nnó ábyégé baá ábé lé né mabɔ́ ami mewené menjmo yimbɔ́. ²⁵ Ebó epye nyá nnó, áŋmó fɔ́ ákénéama abi ande álú. Ayi mbe abá mendée, agboó alya ji yé maá apó, ayi akwɔ́lege ase mendée yimbɔ́ ukwi, ²⁶ menjmo yimbɔ́ ntó agbo yé maá abyéé ne mendée yimbɔ́ wó. Wye mbe ne epye ne ayi agbeé makpo aké kpaá te ebwó ákénéama ágbó ako. ²⁷ Kwiyakwya, mendée yimbɔ́ ntó agbó.” ²⁸ Ndere elúmbɔ́, agii Jisas áké, “Elé mendée yina abané mbɔ́ ebwó ako, gébé eyigé Eṣɔ́wɔ́ apye nye bɔ́ɔ́ ákwilégé né negbo, mendée yina abeé nye ayi waá?” ²⁹ Jisas ashuú ebwó meko aké,

“Enyú délu gyéé dɔ́ɔ́ né nkwé ayi dégií, nénde dékágé fɔ́ mekomejɔ́ Eṣɔ́wɔ́ ne utó bií. ³⁰ Débɔ́ mankaá nnó, gébé gé Eṣɔ́wɔ́ apyégé bɔ́ɔ́ ákwilégé né negbo, ábané fɔ́ neba ne átuú fɔ́ andeé neba, ábeé eké makiénné Eṣɔ́wɔ́ né mfaánebuú. ³¹ Ne gétúgé mechɔ́ bɔ́ɔ́ abi ágboó meso gébé Eṣɔ́wɔ́ apye nye ebwó ákwilé né negbo, nnó delú dankú genó eyigé Eṣɔ́wɔ́ ajɔ́ atome ne ukwene ante abi agboó me? Ajɔ́ aké, ³² ‘Me nlu Eṣɔ́wɔ́ ayi Abraham, ne ayi Asek ne ayi Jakɔ́b ánógé.’ Ewéna eléré nnó Eṣɔ́wɔ́ apye bɔ́ɔ́ ákwilégé né negbo néndé ji apó fɔ́ Eṣɔ́wɔ́ awuú bɔ́ɔ́ alu ayi bɔ́ɔ́ abi álú abe.” ³³ Gejamégé bɔ́ɔ́ abi álu eféé áwúge ndere ji ajɔ́ mbɔ́, byɔ́ uwɔ́ ebwó mmu né gefɔ́ eyigé Jisas alérege unó.

*Ebé ewé epwɔ́ mabe mako
(Mak 12:28-34; Luk 10:25-28)*

³⁴ Bɔ́ɔ́ ekwɔ́ Farasi áwuúgé nnó genó eyigé Jisas ajɔ́ ne bɔ́ɔ́ Sadusi gépye mano ágbé bɔ́ɔ́ ekwɔ́ Sadusi, ágbaré geju mankelé meti ewéchéá nnó agii Jisas nkwé. ³⁵ Ne muú bɔ́ɔ́ áma ayi ákaá mabe Mosis dɔ́ɔ́, áfé mamua Jisas. ³⁶ Agii ji nkwé áké, “Ménleré, ndé ebé Mosis ewe eŋeá epwɔ́ mabe jii mako?” ³⁷ Jisas ashuú ebwó meko aké, “Ebé ewé eŋeá epwɔ́ mabe Mosis ako elé ewé ejɔ́ nnó, ‘Gbógé ne Ata Eṣɔ́wɔ́ wyeé ne metɔ́ wyeé meko, ne mendoó wyeé meko ne uféré byéé uko.’ ³⁸ Ge menɔ́ ebé ayi aŋeá apwɔ́ mabé mako. ³⁹ Ne ebé ewé ema kwɔ́le elu wye eké ewé mbe ne ejɔ́ eké, ‘gbógé ne nte ménjmé wyeé ndere ɔ́gboó ne gеме jyéé.’ ⁴⁰ Mabé ayi na apeá ne ágbaré yéndégenó, eyigé Eṣɔ́wɔ́ akelege nnó bɔ́ɔ́ ápye ndere Mosis ne bɔ́ɔ́ ekpávé Eṣɔ́wɔ́ ásamé.”

Muú ayi Eṣɔ́wɔ́ akweré ji ela gefwa alu maá waá?

(Mak 12:35-37; Luk 20:41-44)

⁴¹ Ndere bɔ́ɔ́ ekwɔ́ Farasi álú melu ema ne Jisas, agii ebwó nkwé áké, ⁴² “Enyú deféré nnó ne Kras, Muú yi Eṣɔ́wɔ́ akweré ji ela gefwa, ji alu maá waá?”

Ashuú ji meko áké, “Alu mpyáne mfwa Devid.” ⁴³ Ajɔ́ge mbɔ́ Jisas agii ebwó aké, “Mbɔ́gé ji alu mpyáne Devid, epye nnó ne Mendoó Ukpea epyéé nyá mfwa Devid akuú ji nnó Ata? Néndé aké, ⁴⁴ ‘Ata Eṣɔ́wɔ́ ajɔ́ ne Ata wa aké, jwɔ́lé fa né egbé ebwɔ́nye

wa né geluáge énoḡé kpaá te mpyéé bḡ mawámé byéé álaá eké mboó genḡ ayi ḡnérege uká byéé mfaá.’⁴⁵ Ne mbḡḡé Devid akuú Muú yi Eṣḡḡ akweré ji elá gefwa nnó Ata, epyéémbḡ nnó ne ji amáge bé mpyáne wuú?”⁴⁶ Agíge mbḡ, yé muu ama ayi akáge shuú ji meko apó. Eḡ né gébé eyigémbḡ, ḡjyé mbe, yé muú ayi ama mua mangiú ji nkwé apó.

23

Jisḡs akwelé baá utḡ bií mbeé nnó ekage áse gepḡḡé Anleré mabe Eṣḡḡḡ
(Mak 12:38, 39; Luk 11:43, 46; 20:45, 46)

¹ Ne Jisḡs ajḡḡ ne gejaméḡé bḡḡ bi álu eféé chóncho ne baá utḡ bií aké,² “Anleré mabe Eṣḡḡḡ ne bḡḡ ekwḡ Farasi ne abḡḡ manleré mabé Eṣḡḡḡ.³ Gétú eyíḡé na, débḡ mankwólégé ne mampyégé yéndégenḡ eyigé ebwḡ álérege chánéné. Yémbḡ, enyú dékwólégé fḡ gepḡḡe bwḡ, néndé álerege mabe Eṣḡḡḡ ayi ebwḡ ámbḡḡ alá nóḡé áji.⁴ Awéle matuú ayi ánḡḡ ánérege bḡḡ né makpo, yémbḡ átárégé fḡ yéé ebwḡ bwḡ nnó ápoḡ ebwḡ ákpá áji.⁵ Apyéé lé depḡré Eṣḡḡḡ deko nnó bḡḡ ágé, áféégé ebwḡ. Pérége yé ndere ebwḡ ápye unḡ bi ásamé mekomejḡḡ Eṣḡḡḡ né mmu uḡeage ne áwélé né mampwé ne ulḡḡ amu bwḡ. Áfyéé ntḡ bo nku abi áwyaá machagele matyéé matye né mano.⁶ Ebwḡ ágbḡḡ manjyágé uluḡ énoḡé né mapaá ne áma ájyaá ntḡ malu alḡ alḡ né mmu macha mmyemenene ájwólége wye.⁷ Ebwḡ ágbḡḡ ntḡ nnó bḡḡ átámégé ebwḡ ne énoḡé, ne ájyage né machomelé ákelege ntḡ nnó bḡḡ ákúḡé ebwḡ nnó, ‘Anleré.’⁸ Yémbḡ ekagé muú nyú fḡ akamé nnó ákuú ji nnó, ‘Ménleré,’ néndé enyú déwyaá elé menleré ama ne enyú ako delu aḡme.⁹ Ne dékúḡé ntḡ muú fa mme nnó, ‘Nté,’ nyú néndé déwya lé Nte ama muú alu né mfaánebuú.
* ¹⁰ Ne dékaméḡé ntḡ ákuú muú nyú nnó, ‘Ata,’ néndé déwya lé Ata ama. Ata yimbo elé Kras, Muú yi Eṣḡḡḡ akweré ji elá gefwa.
¹¹ Muú ayi ábéé muú kpaá né geluágé nyú, abḡ mambé lé menkpané defwé nyú.
¹² Yéndémuú ayi ábwége geme jií, Eṣḡḡḡ awáne nyé ji gelu. Ne yéndémuú ayi asele

mmye ji nnó apó yéé muú fḡ, Eṣḡḡḡ apye nyé ji akwḡ ḡḡḡ.

Jisḡs ashule ndo mbaá anleré mabe Eṣḡḡḡ ne ekwḡ bḡḡ Farasi

(Mak 12:40; Luk 11:39-42, 44, 52; 20:47)

¹³ Ne Jisḡs afé mbe manjḡḡe aké, “Efwyale ewé egile enyú anleré mabé Eṣḡḡḡ ne enyú ekwḡ bḡḡ Farasi ejame nyé dḡḡ. Enyú délu bḡḡ démbwólé, néndé unḡ bi enyú dépyéé, dégbéé bḡḡ nnó ákpeḡé fḡ né gefwa eyigé Eṣḡḡḡ ágbárege. Enyú ambḡḡ dékpené fḡ né geji ne délyágé fḡ meti nnó bḡḡ abi amuame makpe wye ákpe.¹⁴ Efwyale ewé egile enyú anleré mabé Eṣḡḡḡ ne enyú ekwḡ bḡḡ Farasi ejame nyé dḡḡ. Enyú délu bḡḡ dembwólé, néndé enyú denyéé akwi andée upwḡḡ né unḡ bwḡ enyú depyéé eké delú cho né mbe ushu Eṣḡḡḡ, depyéé mmyemenene nyú éshyaá né mbe ushu bḡḡ. Né meso gébé efwyale ewé Eṣḡḡḡ achyegge nyé enyú ejame nyé dḡḡ.¹⁵ Efwyale ewé egile enyú anleré mabé Eṣḡḡḡ ne enyú ekwḡ bḡḡ Farasi ejame nyé dḡḡ. Enyú délu bḡḡ dembwólé, néndé dékene déjyge yéndé mbaá nnó dépye yé muú ama ayi alá kwḡlege Eṣḡḡḡ, akwḡlege ji. Ne muú akamege nnó akwḡlege Eṣḡḡḡ, depye ji ákwḡre alá elé muú ayi agéne nyé efwyale dḡḡ né ntoné mewé apwḡḡ enyú ambḡḡ.¹⁶ Efwyale ewé egile enyú ejame nyé dḡḡ. Enyú délu eké bḡḡ ame nónómé abi ájame ate meti. Enyú délerege bḡḡ nnó, ‘Mbḡḡé muú ányégémeno akelégé echa upe Eṣḡḡḡ nnó apye genḡ ne ála apye wḡ, ewémbḡ epḡ yéé genḡ. Yémbḡ mbḡḡé muú akelégé unḡ bi ákwyé ne gesege ḡka ebi úlú né mmu echa upe Eṣḡḡḡ nnó apye genḡ, abḡ mampye genḡ eyigé ji anyémeno.’
¹⁷ Enyú ukenkéne bḡḡ ame nónómé, enyú déferé nnó ndé genḡ geḡeá na dḡḡ gepwḡ? Genḡ eyi gélu mmu echa upe Eṣḡḡḡ, waá echa upe Eṣḡḡḡ ewé epyéé nnó genḡ eyi gélu mmu gébé ne ukpea né mbe ushu Eṣḡḡḡ? ¹⁸ ‘Enyú dema delerege nnó muú anyegémeno akelege geluḡ eyigé apyéé upe Eṣḡḡḡ wye nnó apye genḡ ne ala apye geji wḡ, genḡ gefḡ gepyéé ji. Yémbḡ mbḡḡé genḡ eyigé ji achyéé nnó ápye gepé né mfaá geluḡ ne ji akelé, abḡ mampye genḡ eyigé

* **23:9** Elú wáwálé nnó: Jisḡs ajḡḡé fḡ lé ne ante abi ábyené ese, ajḡḡé lé ne bḡḡ abi ákelege nnó ákuúḡé ebwḡ mabḡḡ kpaḡḡ, nnó ákwḡ ḡḡḡ.

ji anyémeno nnó apye.’ 19 Enyú bọ́ amé nónómé, enyú deféré nnó ndé genó gèjéá na gepwá? Echyé ewé elú mfaá gelú eyigé ápyéé upé wye waá, gelú eyigé ápyé gepéé eyigémbọ́ ne gélú ne ukpea né mbe ushu Esọ́wá? 20 Yémbọ́ muú akelé gé gelú eyigé apyéé upé Esọ́wá wye, akelé fọ́ lé gelú eyigémbọ́ gejigeji wó. Akelé ntó yéndégenó eyi gélú né mfaá gelú eyigémbọ́. 21 Ne yéndémuú ayi akelé gé echa upé Esọ́wá akelé ntó chóncho ne Esọ́wá muú ajwólége mmu ewu. 22 Muú ayi akelé gé mfaánebuú akelé ntó gelú eyigé Esọ́wá ajwólége wye chóncho ne Esọ́wá muú ajwólége mfaá geji.

23 Efwyale ewé egile enyú anleré mabé Esọ́wá ne enyú ekwá bọ́ Farasi ejame nye dọ́. Enyú délu bọ́ dembwólé, Enyú dekarege menyéé ayi dékpáne né makọ́ nyú dékaré malú afya, déchyé Esọ́wá melú ema, yé ne utọ́se ebí upyéé menyéé agọ́ gebé. Yémbọ́ delyage mampye ukpékpé unó bi mabé Esọ́wá álerege nnó dépyege. Depó fọ́ pópó ne ate aḡme, dégéné fọ́ ebwá meshwe ne défyéé fọ́ matọ́ ne Esọ́wá wó. Pyege ukpékpé unó bina. Yémbọ́ délyage fọ́ manchye echye ewé enyú debọ́ dechyege me. 24 Ndere demmye mambele ukeke mabe debyaá ayi kpakpa, delu bọ́ amé nónómé abi ájame abifọ́ meti. Delu eké muú ayi áchérege manaá ami ji anyúu nnó ekagé ámé gejenchi, yémbọ́ áméne mpọ́ mashwáne.

25 “Efwyale ewé egile enyú anleré mabé Esọ́wá ne enyú ekwá bọ́ Farasi ejame nye dọ́. Néndé gepoge nyú gélú eké muú ayi ashwánege meso amo ne uchwéri menyé pópó, yémbọ́ né mmu, abelege unó bi ji abọ́ né mati mabomabo. Dépyé unó nnó bọ́ áféré gé nnó enyú délu cho né mbe ushu Esọ́wá, yémbọ́ matọ́ nyú agbeé ne maḡwaá ne mmwólé unó unyeyé. 26 Enyú ekwá Farasi délu bọ́ amé nónómé, bọ́ge mbe déshwáne mmu amo ne uchwéri menyé, depyegé mbọ́ meso ntó akpeage nye.

27 “Efwyale ewé egile enyú anleré mabé Esọ́wá ne enyú bọ́ ekwá Farasi ejame nye dọ́. Enyú délu bọ́ dembwólé, néndé enyú délu eké manomé ayi áwaá mbómé né mfaá. Ọ́gegé áji, álu malómáló né dafye, yémbọ́ né mmu ágbeé ne ugoó áwuú bọ́

ne ufọ́ufọ́ umpwapwáne unó. 28 Wyembọ́ ntó ne enyú depye wéna né dafye nnó bọ́ áféré gé nnó enyú delu cho né mbe ushu Esọ́wá, yémbọ́ wáwálé alu nnó né mmu matọ́ nyú enyú delu bọ́ dembwólé, ne degbọ́ mampyé gé nchye.

29 “Efwyale ewé egile enyú anleré mabé Esọ́wá ne enyú ekwá bọ́ Farasi ejame nye dọ́. Enyú bọ́ dembwólé, dékwyege manómé bọ́ ekpávé Esọ́wá ne ayi bọ́ abi álu cho né mbe ushu Esọ́wá, 30 de joge deké, ‘Esé débó débé nyá gébé gé ukwene ante sé mbọ́ debó décho fọ́ amu manwá bọ́ ekpávé Esọ́wá bimbo wó.’ 31 Ndere enyú de jógé ne ukwene ante se mbọ́, eléré nnó enyú délu upyáne bọ́ abi áwané bọ́ ekpávé Esọ́wá bimbo. 32 Chóge yé mbe, déné ré mampye gabo ayi nyá ukwene ante nyú áló ula mampye. 33 Enyú mmyọ́, délu baá utọ́, déféré nnó dékáge bó efwyale ewé ekpane nye enyú dékpe né ntoné mewé ewé elá nómégé? 34 Ne gétú eyigé na, ntóme nye enyú bọ́ ekpávé Esọ́wá, bọ́ déngá ne anleré mabé Esọ́wá. Déwane nye abifọ́, ne déwómé nye abifọ́ né gekwa, ágbo, détuplege nye abifọ́ ne utó né mmu macha mmyemenene nyú ne déma déchyege nye abifọ́ efwyale né malómáló. 35 Ndere enyú dépyembọ́, gewu eyigé ukwene ante nyú áwané nyá bọ́ abi álu cho né mbe ushu Esọ́wá fa né mme gékpéne nye enyú mmye geló ula ne manoó Ebel muú alú cho né mbe ushu Esọ́wá kpaá gekwáne né ami Sakariya maá Barakia ayi enyú déwané nya né metọ́ metọ́ echa upé né gelú eyigé ápyéé upé Esọ́wá wye. 36 Me ngarege enyú wáwálé nnó gewú eyigé ukwene ante nyú áwané nyá bọ́ abi álu cho né mbe ushu Esọ́wá gélú enyú bọ́ nnyé eniné na mmye.”

Jisọ́s asomége Jerosale (Luk 13:34, 35)

37 Jisọ́s ajọ́ge mbọ́ aké, “E é, bọ́ Jerosale! Bọ́ Jerosale! Enyú dewane bọ́ ekpávé Esọ́wá ne detome abifọ́ ne mataá, bọ́ dentọ́ abi Esọ́wá atómé eta nyú! Mmua mé ndọ́ndọ́ ne ndọ́ manyweré enyú nkwere nkane mekwá akwérege baá bíí, yémbọ́ enyú dékélégé fọ́. 38 Gége yé nnó, melọ́ nyú éla mé mábómé, éla mewa. 39 Néndé ngarege enyú nnó, elọ́ fina ejyégé mbe, enyú

démagé gésé me kpaá tε bií ebi enyú dejóge nye nnó, ‘Mejé ébé ne muú ayi achwóó né mabó Atá.’”

24

Jisós agaré ndere áchóó nye εcha upε Εσωω (Mak 13:1, 2; Luk 21:5, 6)

¹ Jisós ajóóge mbó, alyaa εcha upε Εσωω. Ndere ji ajyεé baá utóó bií áke áfíí ji nnó álere ji upú ebi átené né mmu dachi εcha upε Εσωω. ² Yémbó Jisós ashúú εbwó meko aké, “Pó enyú dége mbó uchánchá upú bina uko? Ngarege enyú wáwálé nnó ámuú nye ubi uko kpá, té ne mataá ne mataá yéé ntaá némaá eni nélaá nye mfaá nte népó.”

Jisós agaré ndere ankwólé bií ágéne nye εfwyale (Mak 13:3-13; Luk 21:7-19)

³ Ewyágé Jisós ajye jwóle né mfaá Mékwe Olif. *

Baá utóó bií εbwó εbwó ájyé bane ji, ágií ji aké, “Garé esé, nde gébé eyige depó tiré na depyé nye? Ne ndé ufóó unó upye nye ne esé dékaá gébé eyigé wó ochwó ne gébé eyigé mme ábyéé?” ⁴ Agígé mbó, Jisós ashúú εbwó meko aké, “Sége gébé nnó ekagé muú fó ábwólé enyú déno mewaá. ⁵ Nénde, gejamégé bós áséle nye mabó ma áchwó eta nyú. Adoó nye εbwó ewómé ájóoge aké, ‘Me ne nlú Kras, Muú yi Εσωω akweré ji elá gefwa.’ Apye nye mbó ábwólé gejamégé bós ánó mewaá. ⁶ Ne déwuú nye ntó abya be kwókwólé ne enyú, ne ebi ámmye tete. Yémbó gébége unó bina uké upyεé, débégé fó ne εfo. Nénde unó bina ubó mampye ne epófo nnó mme yina achwó kwya wó. ⁷ Gébé eyigémbó ntó maló kpakpa ámmye nye ne ate ne ate afwa ne bós bwó ámmye nye ne ate, emímí mesa ekwene nye malumalu. Mme yina anyíge nyé ne eshye abwólé né gejamégé malu. ⁸ Ewéna εbé nye eké lé ula uló ubalé bi mendée awúu gébége nebye neké nemmye ji.

⁹ “Gébé eyigémbó ápyéne nye enyú áfyé né amu bós abi áchyεge enyú εfwyale ne áwáne nye enyú. Maló mme meko ápaá nye enyú gétúgé délu ánkwalé ba. ¹⁰ Ewéna epyé nye gejamégé bós ája mmye meso,

áferé metóó ewé áfyεé ne Εσωω, áchyεge nye ate mankwaá ne ápaá nye ntó ate.

¹¹ “Ne gejamégé bós ekpávε Εσωω abi gebyó áchwóó nye, ábwólé gejamégé bós ánó mewaá. ¹² Ne gétúgé nchyε ayi bós ápye ájame nye dós, gejeé eyigé bós abós gebe nye sé dós. ¹³ Yémbó yéndémuú ayi akogé metóó tε kwyakwyaá áférege nye ji né εfwyale gabo.” ¹⁴ Abya melóméló yina, ayi Εσωω ágbárege nye gefwa ne bós bií, ankwale ba agarege me ji mbaá bós mme meko nnó maló mako né mme ákaá ji, gébé eyigémbó ne mme akwyage nye.

Jisós agaré nkane áchóó nye Jerosale (Mak 13:14-23; Luk 21:20-24)

¹⁵ “Danel muú ekpávε Εσωω abó ajóó nya atóó ne ‘geboboge genó eyi gechyεge mekpo unós mbaá Εσωω.’ Degene nye ndere genó eyigémbó gepyεé né mmu εcha upε Εσωω.” (Yéndémuú ayi akuú maló nyε ayina akaá ula). ¹⁶ “Gébé eyigémbó, bós abi álu né Judiya abó ájye ákwó mfaá makwe ábií. ¹⁷ Yéé muú ayi alú mfaá gepú ekagé akyaá nnó ashulege mme, ajye bó genó né mmu gepú jíí. ¹⁸ Muú ayi alú ntó né mekós áchóge yé gébé nnó akere mmú achwóó bó nku gefwene wuú ne ábó. ¹⁹ E é ébée nye mbó nnó ne andeé abi álu ne mane yé ne abi áchyége baá mámbε. ²⁰ Neége mmye mbaá Εσωω nnó gébé gebo eyigémbó, gébége fó ne metóó nshwone. Yé εbé lé bií uwyaá. ²¹ Nénde gébé eyigémbó, gebée nye lé gébége gekpékpége εfwyale ewé té Εσωω akwyε mme yina bós alá alú danjé ewú. Ne yé ewé εmage be sé eké ewémbó epó. ²² Ne wáwálé alu nnó mbóge Εσωω ala asós ndó εfwyale eyimbo ela mboó wó, εbyénnó yéé muú ayi apome nye apó. Yémbó gétúgé bós abi Εσωω ájyaá nnó ábé abíí, asorege nye ndó eyimbo ela mboó.

²³ “Ne mbóge muú agaré enyú nnó, ‘Gége Kras, Muú yi Εσωω akweré ji elá gefwa alu fana,’ yéé agaré lé enyú nnó, ‘Alu né’, dékamégé fó ne ji. ²⁴ Nénde bós gebyó abi aké alu Kras ne bós gebyó abi ake alu bós ekpávε Εσωω ntó áchwóó nye. Achwóge ápyεé nye ukpékpé ufélekpá ebi upwó amu. Apyεmbó nnó ábwólé bós ako ne mbóge

* **24:3** Elú wáwálé nnó: Mékwé ewéna ekamege mbó gétúgé ejamé unós ebi akuú nnó Olifet dós.

meti ebegbe yé ebélé bɔ́ abí Esɔwɔ ajyaá nnó ábé abíí, ábwɔlé ebwɔ́ ánó mewaá. ²⁵ Kaáge yé nnó mbó mé mbe ngaré enyú unó bina, gemégé nnó upyégé.

²⁶ “Yé muú achwɔ́ agaré enyú nnó, ‘Gége ji alu mbɔ́ né mewaá’, déjyegé wye. Yé agaré lé nnó, ‘Gége abíí mbɔ́ né mmu baá upú’, dékamégé fɔ́ nnó elú wáwálé. ²⁷ Néndé ndere dasama akéle mamma, ne nebuú négénége, álo ne egbé ebwɔnye akwɔné ne ebwɔbe bɔ́ ako ágéne, wymbɔ́ ntó ne Maá Nte Mekwaá achwɔ́ nye.

²⁸ “Yéndé mbaá ayi genkwógé genó gebéé, eféé mbɔ́ ne denwɔ́ne etire denyéé unkwɔ́ unó dénwérege.”

Unó bi upye nye gemégé nnó Maá Nte Mekwaá akérege fa mme

(Mak 13:24-27; Luk 21:25-28)

²⁹ “Efwyale ewéna echwɔ́gé, ténéténé ayi ebeyéé, ηmeé ekwene nye gemuagemua. Mfaá ágénégé sé, ambe ntó ánómege nye, ne unó bi uwyaá uto né mfaánebuú unyíge nye. ³⁰ Gébé eyigémbɔ́ genó eyi gelére nnó Maá Nte Mekwaá achwɔ́, gegénége nye né mfaánebuú. Ne bɔ́ malɔ́ mme meko áfyéé nye gepúgé negbo álíle. Ne ágéne nye nkane Maá Nte Mekwaá achwɔ́ né mmu gekó ne uto bií, ne gekpékpé gé éno gé. ³¹ Ndere ji achwɔ́ áfɔ́mege nye gekpékpé mbá, ne atóme nye makiénné jíí nnó ájyé anyweré bɔ́ abí jí ájyaá né mme meko ábé abíí mbaá ama.

³² “Pége gepɔ́ge genɔ́ge fig degí genó wye. Gébége mata jíí álógé mántó bya uke enyú dekaá nnó nshwɔ́né achwɔ́ shúle. ³³ Wyémbɔ́ ntó ne gébége enyú dégége unó bina uko uke upyéé, débó mankaá nnó gébé eyigémbɔ́ géla kwókwólé. ³⁴ Ngarege enyú wáwálé nnó njye eníné na négboó fɔ́ kpaá te unó bina ukó úpyéé. ³⁵ Mfaá ne mme ábyéé nye, yémbɔ́ mekomejɔ́ wa alaá te kwyakwya.

Yé muú ayi akaáge gébé eyigémbɔ́ apó
(Mak 13:32-37; Luk 17:26-30, 34-36)

³⁶ “Yé muú ayi ákaá bií ne gébé eyíge unó bina úpyéé nye apó. Makiénné Esɔwɔ ne mfaánebuú ákaáge fɔ́, yé Maá Esɔwɔ jimboó ákaá wó. Ekosé wye Nte wuú jí mbií ne ákaá. ³⁷ Ndere epyéé nyá né gébége Nowa, wymbɔ́ ntó ne epyéé nye gébége Maá Nte

Mekwaá aké akerege meso fa mme. ³⁸ Ne gébé eyigémbɔ́, gemégé nnó genyagé nnyi geshwa nyá bɔ́, bɔ́ abó ányé, ányuú, ápyéé maba ne átuú baá né maba. Anyé kpaá te bií bi Nowa ákpené mmu ékpe. ³⁹ Ndere apyembɔ́, abɔ́ ákaá nya genó eyi gepye wó, kpaá te genyage nnyi geshwané ebwɔ́ ako. Wyémbɔ́ ntó ne epyéé nye gébége Maá Nte Mekwaá akérege meso fá mme. ⁴⁰ Né gébé eyigémbɔ́ ntó, ande apea ábégé ne mekɔ́ aké apye utɔ́, Maá Nte Mekwaá akpane nye ama alyáá ama. ⁴¹ Andée apea ábégé né mbaá ayi ákwɔ́ unó, akpane nye ama alyáá ama.

⁴² “Gétú eyigé na, débɔ́ mambé peé dégilé néndé, dekaá fɔ́ bií bi Ata nyú akérege meso wó. ⁴³ Kaáge nnó mbɔ́gé mbɔ́ gepú akaáge gébé eyigé menjó achwɔ́ ne utuú manchwɔ́ gya gepú jíí, mbɔ́ abeé peé abame geji nnó ekáge menjó achwɔ́ agyá akpé mmu. ⁴⁴ Enyú ntó kpómege mmye gétúgé Maá Nte Mekwaá akerege nyéé meso né gébé eyíge délá dékágé.

Baá defwe abɔ́ mampye matɔ́ bwó chánchá

(Luk 12:41-48)

⁴⁵ “Bége ndere maá defwé ayi awyaá denge, apye utɔ́ bií chánchá. Nte wuú alyááge jí ne baá defwé abifɔ́ nnó apélé ebwɔ́, achyegbe ebwɔ́ menyé chánchá né gébé gelógéló. ⁴⁶ Galógál abeé nye ne maá defwé yimbɔ́, gébége nte wuú akérége meso agéne nye nnó jí apye utɔ́ bií chánchá. ⁴⁷ Ngarege enyú wáwálé nnó nte wuú abelege nye jí ndere muú kpaá né unó bi jí awyaá uko nnó apélé. ⁴⁸ Ne mbɔ́ge maá utɔ́ yimbɔ́ abeége ayi áwyaá gepɔ́ gebogebo, ajóge nye ne geme jíí aké, ‘Nte wa abelege nye dɔ́ ne achwɔ́.’ ⁴⁹ Alɔ́ mantúlégé ate aηme abifɔ́, anyéé anyú mmɔ́ ne ate anyuú mmɔ́ ne abifɔ́ ákwene. ⁵⁰ Mbɔ́ge apyége mbɔ́, nte maá utɔ́ yimbɔ́ achwɔ́ kwó nye jí nenmé né gébé eyíge jí alá kaá nnó achwɔ́ wó. ⁵¹ Abanégé jí mbɔ́, achyegbe nye jí gekpékpé efwyale ewé ebɔ́ epwɔ́ amu, afye jí né melu ewé Esɔwɔ afyéé nye bɔ́ dembwólé. Ne bɔ́ alíle nye anyéé manjéné ewú.

25

Nekanémejó asó andée makpo afya

¹ Jisós afé mbe ajóge aké, “Gefwa eyigé Eṣṣwṣ ágbárege gelu eké asó andée makpo afya abi álweé mátúléká manjyéé bane menṣ neba. * ² Né geluágé ebwó, abi ata awyaá defóó ne abi ata akénege. ³ Abi ata abi akénege álweé mátúléká, yémbṣ ama kpá sé maweé ami fṣ nnó ámi malu mmu mátúléká mábyége áamá áfyé wó. ⁴ Ne abi awyaá defóó akpa maweé nnó ami malu mmu mátúléká bwó mábyegé ebwó ama afye. ⁵ Ne elé menṣ neba yimbṣ alá achwóó wáwá wó, géjá gékpá ebwó ábelé.

⁶ “Ne metáó utuú eké ekwónenege ebwó awú nkane bṣó ákálege aké, ‘Menṣ neba achwó chwóge débáne ji.’ ⁷ Baá áṣṣandée bimṣ áwúge mbṣ ákwilé ati mátúléká bwó. ⁸ Ne abi akénege ajye kṣ maweé mbaá abi áwyaá defóó aké, ‘Chyge esé ekéké maweé defye né mátúléká sé áchwóó nómé.’ ⁹ Abi áwyaá defóó áshuú ebwó meko aké, ‘Ngba maweé amina makwánégé fṣ esé ne enyú, chóge mbaá bṣó abi ákpóó né melṣ déna amí nyú.’ ¹⁰ Ne ndere ájye mana maweé, menṣ neba yimbṣ achwó. Achwóge ase abi ata abi ákpomé mmye álú eféé ágilé ji, áfé ákpe né mmu gepú epaá neba ágbé menombi.

¹¹ “Ewyágé abifṣ ata abi ájye na maweé áchwóó. Ala dafye ádoó menombi ákuú aké, ‘Ata Ata! néné esé menombi.’ ¹² Ne menṣ neba ashuú ebwó meko aké, ‘Me ngarége enyú wáwálé nnó nkágé fṣ enyú.’”

¹³ Jisós anérége mantó nekanémejó éníné na aké, “Sege yé gébé néndé dekaágé fṣ bií ne gébé eyigé me nkerege meso.

Nekanémejó baá defwe makpo alé (Luk 19:11-27)

¹⁴ “Gefwa eyigé Eṣṣwṣ ágbárege ne bṣó bií gelu eké nekanémejó éníné na: Mende fṣ abó ajyéé neke, gébége ji achwóó jyéé, akuú baá defwé bií ako, akaré ebwó nka nnó áke gese ne eji. ¹⁵ Achyéé ama uba nka uta, achyge ayifṣ uba upea ne achyge ntó ayifṣ geba géma. Akare ebwó nka eyina ndere yéndémuú akáge gbáre atane afe neke. ¹⁶ Ayi aselé uba nka uta, achṣ sé gébé

wó, ajye ló gese manke. Abó ntó nsa uba nka uta. ¹⁷ Wyembṣ ntó ne ayi aselé uba upea apyéé. Ji ntó abó nsa uba nka upea. ¹⁸ Yémbṣ ayi aselé geba géma ajye cho mme aní nka nte wuú.

¹⁹ “Ebelégé nte bwó akéré meso né neke eniné ji abó ájyéé. Akuú ebwó ako nnó áchére áge ndere yéndémuú ápyéé ne eji nka. ²⁰ Ne ayi achyéé ji uba nka uta achwó téné mbe ushu nte bwó, ajóó ne ji aké, ‘Ata achyéé nyá me uba nka uta, nke gese ne eji, mbṣ nsa uba ebifṣ uta gé eji na.’ ²¹ Nte wuú ashuú ji meko aké, ‘Ṗpye dṣó, ṣlu maá defwé melómélṣ, muú akage nere metáó ne wṣ. Te ndere ṣleré nnó ṣkage gbáre ekéké nka chánchá, mbelege nyge wṣ né melu ewé ṣgbárege gejamégé nka. Chwó kpe mmu denyé epaá wa ne metáó megṣmegṣ!’

²² “Ne maá defwé ayi achyéé ji uba nka upea achwó ntó mbaá nte bwó. Ajóó ne ji aké, ‘Ata achyge nyá ntó me uba nka upea, nke gese ne eji. Mbṣ nsa uba ebifṣ upeá gé eji na.’ ²³ Nte bwó ashuú ji meko aké, ‘Ṗpye dṣó ṣlu maá defwe melómélṣ, muú akage nere metáó ne wṣ. Te mbaá ṣleré nnó ṣkage gbáre ekéké nka chánchá, mbelege nyge wṣ né melu ewé ṣgbárege gejamégé nka. Chwó kpe mmu denyé epaá wa ne metáó megṣmegṣ!’

²⁴ “Ne kwyakwya ayi achyéé ji gébagé nka géma achwó ntó eta nte bwó. Ajóó ne ji aké, ‘Ata menkaá nnó depṣ tyéé demmye amba. Ṗlu eké muú ayi agóme menyéé né mekṣó ayi nlá kágé meso yi ápéne. ²⁵ Getú eyigémbṣ, mbṣ efṣ nnó nka jyge enógé achygege nyge me efwyale. Njyge cho mme nníí eji wyge nnó ekage enó. Gé nka jyge na se.’

²⁶ “Ne nte bwó ashuú ji meko aké, ‘Wṣ ṣlu maá defwé mebomebo, ne mémbwá, ṣjóógé ṣke me nlu eké muú ayi agóme menyéé né mekṣó ayi nlá kágé meso ayi ápéne ne nkyéé mbwé né mbaá ayi nlá ntyaá depomé wó. ²⁷ Gétú eyigémbṣ, mbṣ ṣbṣ ṣfyé nka ya né gepúge nka nnó nkeregé meso nse eji ne nsa mfaá.’ ²⁸ Ajóógé mbṣ, agaré baá defwé abifṣ aké, ‘Te mbaá ji aléré nnó akaáge gbáre fṣ nka eyimbṣ, sége eji déchyéé muú ayi awyaá uba ufya. ²⁹ Kaáge nnó muú ayi abógé nsá né genṣ, ji ne ámage gbéé ji ebwṣ nnó ji abṣ

* **25:1** Elú wáwálé nnó: Né gepṣge bṣó Jus muú abagé neba bṣó ájyéé lyaá ji né gepú jí ne utuu.

gejamégé unó. Yémbò muú ntó ayi álá abòó nsá né genó eyigé me nchyeé ji wó, yé ékéké genó ewé ji awya, áselé nyé geji eta wuú, nnó álá amu mawa. ³⁰ Ne áfomé ji ntó né epinyá gemua né dafye, mbaá ayi ji awuú nyé ubalé, alíle anyeé mánéné.’

Gefóó eyigé Esòwò apane nyé mpa bòó né bií bi kwyakwya

³¹ “Gébégé Maá Nte Mekwaá achwògé ne enógé, chóncho ne makiénné jíí ako, ajwòlege nyé né mfaá geluógé gefwa jíí eyi gewyaá enógé, ³² ne bòó átanegé nyé né malò mme mako anyweré né mbé ushuú wuú. Éfèé mbò, akarege nyé ebwó matóó apea nkane membamé magòhme aferge magòhme ayi álú choncho ne menmené hme. ³³ Abelege nyé ntoó nema né egbé ebwònyé wuú, nema né egbé ebwòebe wuú. ³⁴ Ne mfwa ajòóge nyé ne bòó abi alú né egbé ebwònyé wuú aké, ‘Chwóge enyú bòó abi Nte wa ajéle enyú. Denyé gefwa eyigé ji akwyéé mé abelé eta nyú téé gébégé mme alóó. ³⁵ Néndé mesa abó ámmye me, déchyéé me menyéé, mmwólé manaá epye me, déchyéé me manaá nyú, dége me ndere menkéé, dése me. ³⁶ Mpò ne mandeé mamfyé, déchyéé me mandeé, mbó mmeé dépele me, nkpe denò dekene degene me.’

³⁷ “Éfèé mbò ne bòó abi alú cho né mbé ushu Esòwò ashúge nyé ji meko aké, ‘Ata ndé gébé esé degene mesa ammye wò, dechyéé wò menyéé, mmwólé manaá epyeé wò déchyéé wò manaá onyuú, ³⁸ ne ndé gébé ntó dégené wò ndere menkéé, dénené wò, olú gejógené dechyéé wò mandeé ofyéé? ³⁹ Ndé mbaá dégené wò oméé, dépelé wò, òkpené denò esé dékené dégené wò?’ ⁴⁰ Ne mfwa ashúge nyé ebwó meko aké, ‘Me ngarege enyú wáwálé nnó te mbaá enyú depye unó bina ne ayme ba, yé ebélé mbaá muú ama ayi álá ayea gеме wò né geluage ayme ba ebyénnó depye mbò lé ne me!’

⁴¹ “Ne abwólége nyé mmye ajòó ne abi alú ji né egbé ebwòebe aké, ‘Kwilege me ushu, enyú abi mfaánebuú ashule enyú mmye, débó manjye né ntoné mewе ewé elá nómégé, ewé me nkweé mé mbelé mbaá danchòmelò ne makiénné jíí. ⁴² Néndé mbó

nlu mesa déchyéé me menyéé wó, mmwólé manaá epyeé me, déchyé me manaá nnó nyú wó, ⁴³ dége me ndere menkéé, déne me wó, nlu gejógené dechyéé me mandeé nnó mfyé wó, mmeé dechwó gé me wó, nkpe denò dekéé dégené me wó.’

⁴⁴ “Éfèé mbò ne ebwó áshuge nyé ji meko aké, ‘Ata ndé gébé esé dégené mesa ammyeé wó, mmwólé manaá epyeé wó, esé délá póó wò wó? Ne ndé gebe ntó degene wò nkane menkéé, oméé, ne òkpené denò esé délá depóó wò wó?’ ⁴⁵ Ne ashuge nyé ebwó meko aké, ‘Me ngarége enyú wáwálé nnó, te mbaá enyú délá póó yéé muú ama ayi álá ayea gеме né geluagé ayme ba bina wó, ebyénnó depóó fó me wó.’ ⁴⁶ Gétú eyigéna, bòó bimbo ákpené nyé né efwyale ewé elá ebyeé yémbò abi alu cho né mbé ushu Esòwò anyé nyé genwá eyi gélagé byé.”

26

Ajóó geju manwá Jisòs

(Mak 14:1, 2; Luk 22:1, 2; Jòn 11:45-53)

¹ Jisòs anérégé manlere unó bina uko, ajòó ne baá utòó bií ² aké, “Enyú dékaá me nnó epaá koó upú elú ndò fi eléé, né bií bimbo, achyegé nyé me Maá Nte Mekwaá mankwaá nnó áwò me né gekwa.” ³ Wyé né gébé eyigémbò anòó baá ámpyeé ure Esòwò chóncho ne ákpakpa melò ágbare ujwòle né gepúgé Kaifas ayi alu etukpe ámpyeé ure Esòwò, ⁴ ajòó geju ndere ebwó apyeé ne apye Jisòs né defya awá. ⁵ Yémbò áferé aké, “Dépyegé fó ji gébégé epaá ewéna, ékágé bòó áhme ummye né melò.”

Awáá Jisòs mawéé né melò Bétáni

(Mak 14:3-9; Jòn 12:1-8)

⁶ Né gébé eyigémbò, Jisòs alu né melò Bétani né mmu gepúge Simun ayi abò améé uba, akuú ji nnó ebwó ájye anyé menyéé. ⁷ Ndere ebwó anyé menyéé, mendée fò akpe ne mawéé gebé ami majamé hka dòó. Mawéé amibò malu né mmu ekpómé ewé akwyéé ne genó eyigé akuú nnó alabasta. Akpéégé mbò amo Jisòs mawéé ami mbò né mekpó. *

* **26:7** Elú wáwálé nnó: Ntaá né alabasta nétánege nya né melò Ijip, mendée yimbo achwó né mawéé gebé mimbo, abó mamí, agbé né mekpó.

⁸ Ne baá utóó Jisós ágégé mbó, matóó ásó ebwó mmu te ágígé ate áké, “Ulannó ji áchóó maweé amina? ⁹ Mbó ákpoó mami áse gejamégé nka, áchyéé mbaá ubyá bóó.” ¹⁰ Jisós akaá mé genó eyigé ebwó áférege né mmu matóó bwó, ashúú ebwó meko aké, “Ulannó enyú déchyége mendée yina efwyale? Ji apyémbó lé genchánchágé genó eta wa. ¹¹ Ubyá bóó ulú ne enyú yéndégébé yémbó gébé eyigé me mbéé ne enyú géjá sé wó. ¹² Mendée yina amo me maweé mina mmye nnó gébége ngboge ánií me nííge. ¹³ Ne me ngarége enyú wáwálé nnó yéndé mbaá ayi bóó ágárege nye Abya melóméló yina né mme meko, ágárege nye ntó genó eyigé mendée yina apye. Nkane ágárege, mbóntó ne átéé nye ji yéndégébé.”

Judas akame mankpó Jisós

(Mak 14:10, 11; Luk 22:3-6)

¹⁴ Ewyágé, maá utóó Jisós ama né geluágé abi áfyaneápeá ayi akuú ji nnó Judas Is-carot ajye báne anóó baá ámpyéé upe Esówó, ¹⁵ ajóó ne ebwó aké, “Mbógé me mfyége Jisós né amu nyú déchyége me ndé?” Ajóógé mbó, ápa uba ngeba bó sere esaá meso efya áchye ji. ¹⁶ Eféé ne Judas álóó mankélégé meti ewé ji apyéé ne Jisós akpe ebwó né ámu.

Jisós anyéé epaá koó upú ne baá utóó bií

(Mak 14:12-21; Luk 22:7-13, 21-23; Jón 13:21-30)

¹⁷ Né bií mbe, ebi epaá bred yi álá muálé elóó, baá utóó Jisós ájye gií ji áké, “Ndé mbaá ayi ókélege nnó esé déjyé détyéé menyéé epaá koó upú wyeé?” ¹⁸ Agigé mbó Jisós ashúú ebwó aké, “Chóge né meló kpaá, déjyége dégéne nye mende fó, gárege ji nnó, ‘Ménleré aké, gébé ya gékwané; ne me nkélege manyé menyéé epaá koó upú ne baá utóó ba né gepú jyé.’ ” † ¹⁹ Ne baá utóó Jisós apye wye ndere ji agaré ebwó, átyé menyéé epaá koó upú.

²⁰ Nkwale ákwónégé Jisós ne baá utóó bií áfyaneápeá, ájwólé ka manyé menyéé. ²¹ Ne ndere ányéé, Jisós ajóó ne ebwó aké, “Me ngarege enyú wáwálé nnó, muú nyú ama achyége nye me mankwaá.” ²² Mechó ewé epye ebwó ábó efwyale né matóó ne alo mangií ji ama, ama áké, “Ata nnó élé me?”

²³ Agigé mbó Jisós ashúú ebwó meko aké, “Elé muú ayi ebwó wuú ne ewa etuúge né mmu akpánkpa ne akpoó nye me. ²⁴ Ne Maá Nte Mekwaá agbóó nye wye ndere nwe Esówó abó ajóó mé te gachií, utonkwa ube ne muú ayi akpóó nye Maá Nte Mekwaá. E é! Mbógé nnó ábé dambyé muú yimbó, mbó eló kpaá epwó.” ²⁵ Jisós ájógé mbó Judas ayi alú mankpóó ji achwó gií ji ntó áké, “Ménleré nnó élé me?” Jisós ashúú ji meko aké, “Mbó ne wó ójóó.”

Menyéé Ata Jisós

(Mak 14:22-26; Luk 22:14-20; 1 Kór 11:23-25)

²⁶ Ne ndere ebwó álú nyéé menyéé yimbó, Jisós abó ntó bred, anemmye, achyéé matame mbaá Esówó. Agyá ntó bred yimbó uba uba, akaré mbaá baá utóó bií ajóó aké, “Gége menyammye wa na. Sége dényé.”

²⁷ Ne abó ntó amo ne mmóó mmu, anemmye achyéé matamé mbaá Esówó, achyéé ebwó aké, “Sége dényú enyú ako. ²⁸ Gége manoó ma na, amí malu menomenyéé ewé Esówó anyéé nye ne bóó bií. Magbélege nyé né mme mampye nnó Esówó ájiinte gabo ayi gejamégé bóó ápyéé.” ²⁹ Ama ajóó ne ebwó aké, “Ngarege enyú wáwálé nnó ndere nnyú mbó mmóó mína kwyakwya, mmagé nyú sé amícha kpaá te nnyú nye ami make ne enyú né gefwa eyigé Nte wa agbárege.” ³⁰ Ne ebwó ánerégé, ákwá ekwó áféé Esówó átané ákwó mfaá Mekwe Olif.

Jisós agaré ndere Pita áshyáa nye ji

(Mak 14:27-31; Luk 22:31-34; Jón 13:36-38)

³¹ Ewyágé Jisós ajóó ne ebwó aké, “Enyú ako deboó nye delyaá me ne utuú bina mbó ne ásáme né mmu nwe Esówó nnó Esówó aké, ‘Nwane nye membame mágóhme ne ekwó mágóhme eláa nye tyátyá.’ ” ³² Ne nkwlílé né negbo, mbó nye mbe ne enyú né gebagé mewaá Galilií.” ³³ Ajóógé mbó Pita ashúú ji meko aké, “Yé ebélé nnó bóó ako ábó alyaa wó, me nlyágé fó wó.” ³⁴ Ne Jisós ntó ashúú ji meko aké, “Pita, gó ngaré wó wáwálé nnó utuú bina gemégé nnó menó mekwó akú, wó oshyaa nye ndó eléé nnó wó ókágé me.” ³⁵ Ndere Jisós ajóó mbó,

† 26:18 Elú wáwálé nnó: Gébé eyigé Jisós aké gekwané, ele gébé eyigé ábóó manwó ji né mfaá gekwa.

Pita anyémenó aké, “Yé ebé lé negbo, ngbóo ne wò, nshyáá fò wò.” Wyémbò ntó ne baá utó abifò anyémeno mampye.

Jisòs anemmye né Getsemane
(Mak 14:32-42; Luk 22:39-46)

³⁶ Anérégè eféé Jisòs asé ebwó áfé né melu ewé ákuú nnó Getsemane wyéé né mékwé ewémbò. Akwónégè éwu, agaré ebwó aké, “Jwólege fa, mente mmye mbe gachyé manénemmye.” ³⁷ Nðere ji atené mmye mbe manémmye asé Pita ne baá Sebèdee apeá (Jèmsi ebwó ne Jòn) ndere ebwó ájye meshwe ne masómé makwó Jisòs metóó. ³⁸ Ne ajóó ne ebwó aké, “Masómé amí malú me metóó maténe me meti negbo. Yémbò jwólege fa, debè peé ne me.” ³⁹ Atégè yéé mmye mbe gachyéé ató mano mme, amo ushuú mme anemmye aké, “Nte wa mbógè elú kòkòge fére amó efwyale yina átáné me mmye, yémbò pye genó eyigé wò òkelege épó fò eyigé me nkélege.” ⁴⁰ Ne ákerégè meso né mbaá ayi baá utó bíí abi aléé álú, abané ebwó ndere ábélege géjyá. Ajóó ne Pita aké, “Nnó enyú dékágè bífó peé ne me, yéé lé né nchwaneke ama? ⁴¹ Bèége peé, dénénemmye mbaá Èsòwò nnó ékágè enyú dékpé né mmuameno. Matóó nyú ákélege nnó enyú dénénemmye yémbò menyammye nyú áwyaá gepwá.” ⁴² Ajóógè mbò ama akéré meso manemmye aké, “Nte wa, mbógè òkélégè fò manke ñkò efwyale ayina akoó me, gó me nyú ji ndere wò òkele.” ⁴³ Ne amá akérégè ndò eyi egbeé epeá né mbaá baá utó bíí álú, abané wye ndere ebwó ábélege géjyá néndé géjyá gejá ebwó amè dóó. ⁴⁴ Ne Jisòs amágè lyaágè ebwó, ajye nemmye ndò eyi egbeé eléé annyuaré wye mmyemenene eyimbo. ⁴⁵ Ne ama kérégè mbaá baá utó bíí ajóó ne ebwó aké, “Délú bélege géjyá, degbeége mmye? Gége gébé gekwané eyigé áchyege nyé Maá Nte Mekwaá mankwaá ne áfyé ji né amu bóó ubeé. ⁴⁶ Kwilege mme déjyé, gége muú ayi achyege nyé me mankwa mbò alé chwó.”

Apye Jisòs

(Mak 14:43-50; Luk 22:47-53; Jòn 18:3-12)

⁴⁷ Wye ndere Jisòs alú jógè mbò, maá utó wuú ama ayi akámege Judas né geluágè

abi áfyaneápeá achwó ne njuné bóó. Bóó bimbo ágbaré bò aparanja ne mámbó unóó. Bóó bi átómé ebwó élé anóó baá ámpyéé ure Èsòwò ne ákpakpa melò. ⁴⁸ Eké epyembò, Judas abó mé mbe agaré ebwó aké, “Muú ayi me ntyaáge gége ji mbò pyége.” ⁴⁹ Akwónégè, yé gébé achò sé wó, akoó cho afé mbaá Jisòs aké, “Ménleré ntamé,” akpá ji atyaá. ⁵⁰ Atyágè ji mbò, Jisòs ajóó ne ji aké, “Mejeé wa, chò mbe ne utó byéé.” Ajóógè mbò bóó bimbo áchwó ápye ji agbaré ji ne amu matomato. ⁵¹ Agbárégè Jisòs mbò, muú ama né geluágè abi álú ne Jisòs, ajuú aparanja asó etu memfwé etukpe ámpyéé ure Èsòwò. ⁵² Ne Jisòs ajóó ne ji aké, “Shwóré aparanja wye né mmu mekó, néndé bóó ako abi ámmye umye ne aparanja, agboó negbone aparanja. ⁵³ Òferé nnó nnege mmye mbaá Nte wa nnó apóó me, atómé fò gejamégè makiénné ji nnó áchwó apóó me? ⁵⁴ Yémbò, me mpyegè mbò, epye mbó nnó ne unó bi ñwe Èsòwò ajóó upye wáwálé?” ⁵⁵ Wye né gébé eyigémbò, Jisòs ajóó ne gejamége bóó bimbo aké, “Enyú dechwó na ne bò aparanja ne mámbó unóó mampye me nnó me nlu menjó? Me nlú fa ne enyú yéndé bíí, nlerégè mekomejóó Èsòwò né echa ure, nnó débó degéé me mampye wó? ⁵⁶ Yémbò, depò etiré depye mbò na, nnó unó bi bóó ekpávè Èsòwò ásamé ubé wáwálé.” Eféé ne baá utó bíí ako ábóó ályaá ji.

Jisòs akpe unóó mpa

(Mak 14:53-65; Luk 22:63-71; Jòn 18:13, 14, 19-24)

⁵⁷ Ne baá utó bíí alyágè ji mbò, bóó abi ápyene ji, ase ji áfé né gepúgè Kaifas ayi alu etukpe ampye ure Èsòwò. Eféé mbò nto ne anleré mabé Èsòwò chóncho ne ákpakpa melò anyweré. ⁵⁸ Ne ndere ájye, Pita akwòlege ebwó meso gachyéé, gachyéé kpaá te akpené né mmu dachi etukpe ampye ure Èsòwò. Akpégè, ajye jwóle ne ámbamé dachi etukpe mangé genó eyigé apye mbaá Jisòs. ⁵⁹ Anóó baá ampye ure Èsòwò ne bóó ako abi ájwólé mmu echa eso, ákelé amma mpa gebyó mamma Jisòs mmye nnó áwá ji. Yémbò ágè yéé ema wó. ⁶⁰ Ne gejamégè bóó ntésé gebyó átáné áma Jisòs depò mmye, yémbò yéé mémá ema ewé eleré

nnó Jis̄s akwé mpa epó. Ewyágé, b̄o ntésé gebyó apeá achwó, ⁶¹ ne áj̄óó aké, “Maá mende yina ji aké, me nkagé mú echa upε Ēs̄w̄o ne gemégé nnó nd̄o eléé ekwóné mmagé nténe ewú.” ⁶² Eféé mb̄o ne etúkpe ampye upε Ēs̄w̄o akwilé aj̄óó ne Jis̄s aké, “W̄o ntó ɔpó ne meko manshuú né dep̄o etire b̄óó aj̄óóge mb̄o nnó ɔpye?” ⁶³ Yémb̄o, yeé meko Jis̄s ashúú ji wó, etukpe ema ηmére ej̄óó eké, “Me ngígé w̄o né mab̄o Ata Ēs̄w̄o, muú alú mebe yéndégébé, mb̄oagé w̄o ne ólú Maá Ēs̄w̄o, Muú yi Ēs̄w̄o akweré ji elá gefwa gáré.” ⁶⁴ Agígé mb̄o, Jis̄s akamé aké, “Mb̄o ne w̄o ɔj̄óó. Yémb̄o mengaregέ enyú wáwálé nnó: meso gébé degéne nye ndere Maá Nte Mekwaá ajwólé né egbé ebw̄onye Ēs̄w̄o ayi apw̄óó amu ne dégene nye ntó ndere achw̄óó né mmu gekógé mfaánebuú!” ⁶⁵ Jis̄s aj̄óóge mb̄o, etúkpe ampye upε Ēs̄w̄o agyá mandeé jíí né mmye manleré nnó metóó esó ji d̄óó, akálé aké, “Amεge mmye ne Ēs̄w̄o! Ndé gécha démage kéle b̄o ntésé? Enyú amb̄óó dewú mé ndere ji ámége mmye ne Ēs̄w̄o! ⁶⁶ Déferé nnó ápyeé nnó ne jíí?” Agígé mb̄o, b̄óó ako áwya aké, “Akwe mpa ne abó mangbó.” ⁶⁷ Eféé ne álóó mankpó Jis̄s matye ushu ádoó ji ukpékpé ne b̄óó abifó ádoó ji maka, ⁶⁸ ajwyagé ji aké, “W̄o ɔlu Kras, Muú yi Ēs̄w̄o akweré ji elá gefwa. Garé esé, Waá adoó w̄o?”

Pita ashya nnó akaágé f̄o Jis̄s
(Mak 14:66-72; Luk 22:56-62; J̄on 18:15-18, 25-27)

⁶⁹ Ndere epyemb̄o, Pita alú wye ka né dachi etúkpe ampye upε Ēs̄w̄o, aké apelé maá meso mendée f̄o alú maá defwé etúkpe ampyeé upε Ēs̄w̄o, achwó j̄óó ne ji aké, “W̄o ntó ɔbó ɔlú ne Jis̄s muú Galilií.” ⁷⁰ Aj̄óóge mb̄o, Pita ashya né mbe ushu ebwó ako aké, “Chaá-ó nkaá yé geno eyigé ɔj̄oóge mb̄o wó.” ⁷¹ Ashyágémb̄o akwilé afé né menombi gébámé. Eféé maá meso mendée ayi f̄o agégé ji aj̄óó ne b̄óó abi átené eféé aké, “Mende yina abó alú ne Jis̄s muú Nasaret.” ⁷² Yémb̄o Pita ama shya wye shya afyé amu mewε aké, “Wáwálé nkaágé f̄o mende yimb̄o.” ⁷³ Eké ewyage b̄óó bi átené eféé áchwó j̄óó ne ji aké, “Wáwálé gebiú gepó mmu, w̄o ntó ɔlú muú bwó ama

néndé nénóme mej̄óó neé néleré mbaá ayi w̄o ɔtané.” ⁷⁴ Ndere aj̄óó mb̄o Pita aké. Me nkaá kpé mende yimb̄o te mfaánebuú. Wye ndere ji akélege mb̄o, aké awúu menó mekw̄o akú k̄ok̄ogólók̄óó. ⁷⁵ Ne ténéténé yimb̄o Pita ate mekomej̄óó ayi Jis̄s abó aj̄óó ne ji nnó, “Gemégé nnó menó mekw̄o akú, ɔshya nye nd̄o eléé nnó ɔkaágé f̄o me.” Ne atané dafye anyo meko ngbó ali segé segé.

27

Afé né Jis̄s mbaá Palet

(Mak 15:1; Luk 23:1, 2; J̄on 18:28-32)

¹ Bií uyyágé ne dondo, anóó baá ampye upε Ēs̄w̄o ne ákpakpa melo áchomé, áso mala ndere ápye ne áwá Jis̄s. ² Ne ánerégé manso mala, áwé Jis̄s amu áse ji áfé mbaá Palet ḡomena b̄óó Rom.

Negboné Judas

(Aηγ 1:18, 19)

³ Judas muú akpoó Jis̄s ágégé nnó ásó mpa nnó áwáne Jis̄s, byo uk̄oré ji mmu, aferé nnó ji apye gabo, akpá uba ηgba sére esaá meso efya eyi ji abó akpoó Jis̄s ajye shuú etukpe ampye upε Ēs̄w̄o ne ákpákpa melo. ⁴ Aj̄óó ne ebwó aké, “Mpye gabo manhyaá manoó nte mekwaá ayi álá apyeé gabo w̄o.”

B̄óó bimb̄o áshuú ji meko aké, “Ewémb̄o eta esé ndere ndé? Gabo ayi mb̄o akpa w̄o.”

⁵ Aj̄óóge mb̄o, Judas atyá ηka eyimb̄o eféé né metóó gepú echa upε Ēs̄w̄o atané ajye shií gemε jíí.

⁶ Ne anóó baá ampye upε Ēs̄w̄o ápwé ηka eyimb̄o. Aj̄óó aké ηka eyina elé ηka manoó, ne ébé sé ekamé f̄o nnó décho ηka eyina melu ema ne eyi elu ne mmu mekwa ηka echa upε Ēs̄w̄o wó. ⁷ Afyégé makpo bwó mbaá ama, áke áb̄óó ηka eyina ána melu mme mbaá menkwyε unje meséé anigé anke b̄óó wye. ⁸ Elo né gébé eyigémb̄o kpaá te fina álú ákuú melu mme ewémb̄o nnó mewaá manoó.

⁹ Epyeémb̄o nnó mekomej̄óó ayi Jerimaya muú ekpávε Ēs̄w̄o abó aj̄óó abe wáwálé. Ji aj̄óó nya aké áse uba ηgba b̄o sére esaá meso efya eyi elú gese eyi b̄óó Isrēli ákamé mana ji, ¹⁰ ápye wye ndere Ēs̄w̄o agaré me ana melu mme mbaá menkwyεé ujemeséé.

Palet agii Jisṓs bṓ nkwé
(Mak 15:2-5; Luk 23:3-5; Jṓn 18:33-38)

11 Ndere Jisṓs atené né mbe ushu Palet gṓmena bṓṓ Rom, Palet agii ji aké, “Wṓ ne ṓlú mfwa bṓṓ Jus?”

Ne Jisṓs ashúú ji meko aké, “Elu nkane ṓṓṓ.”¹² Yémbṓ gebyṓ eyigé anṓṓ baá ampye upe Esṓwṓ ne ákpakpa melṓ ámalé ji mmye, yéé meko Jisṓs ashúú ji wṓ. Ajwṓlé wye ji nyámé.¹³ Ne Palet agii yé ji aké, “Nnó wṓ ṓwúú mbṓ fṓ depṓ etiré bṓṓ bi aké wṓ ṓpye?”

14 Yémbṓ Jisṓs ajwṓlé wye ji nyámé. Ewéna epye mfwa bṓṓ Rom akwe tametame.

Palet asṓ mpa nnó áwá Jisṓs
(Mak 15:6-15; Luk 23:13-25; Jṓn 18:39—
19:16)

15 Ne gepṓgé gṓmená bṓṓ Rom, géluú nnó yéndé ṓme, gébégé epaá koó upú, áferégé muú denṓ ama né gepúgé denṓ, ndere bṓṓ ákélege.¹⁶ Ne wye né gébégé epaá koó upú ewémbṓ, mende fṓ ayi bṓṓ akaá ji dṓṓ gétúgé depṓ etiré ji apyéé abṓ akpe denṓ. Akamege Barabas.¹⁷ Ne ndere melṓ meko echomé né dachi Palet, Palet agii ebwṓ aké, “Enyú dekélege me mferé ndé muú né denṓ; Barabas waá Jisṓs muú ayi ákuú ji ntó nnó Kras?”¹⁸ Palet agii mbṓ néndé akaá chánéné nnó élé wye né nchye detú ne ákpakpa bṓṓ Jus ápyené Jisṓs áchwṓ ne ji eta wúú.¹⁹ Ne ndere Palet ajwṓlé né mmu echa eso apane mpa yina, mendée wúú ató áchwṓ gáre ji aké, “Féré amu né mpa mende yimbṓ, néndé apye gabo fṓ wṓ. Genṓ eyigé Esṓwṓ alere me né géjya gétú jii fina gechye me efwyale dṓṓ.”

20 Yémbṓ anṓṓ baá ampye upe Esṓwṓ ne ákpakpa melṓ áfyé eshye nnó áṓṓ nnó Palet aféré Barabas né denṓ, alyaa Jisṓs nnó áwá.²¹ Ne Palet ama agii ebwṓ aké, “Ebwṓ bina apeá, ndé muú ayi enyú dekélege nnó mferé ji né denṓ?”

Ashúú ji meko aké, “Esé dekélege nnó wṓ ṓféré Barabas.”

22 Palet ama anṓṓ agii ebwṓ aké, “Enyú dekélege me mpye yéé nnó ne Jisṓs ayi ákuú ji ntó nnó Kras?” Ama áshúú ji meko aké, “Gṓ áwṓ ji né gekwa.”

²³ Ajṓṓgé mbṓ, Palet ama gií ebwṓ aké, “Ulannó enyú dekélege nnó áwá ji? Ndé gabo ayi ji ápyeé?”

Yémbṓ, ebwṓ áwya wyale ne eshye aké, “Gṓ áwṓ ji né gekwa!”

²⁴ Ne Palet agégé nnó ji atulege mmye detú efwyale ekagé tane mbṓgé ji álá akamé nnó áwá Jisṓs wṓ, Ató ájye chwé manaá, áchwṓṓ chyéé ji ashwṓné amu né mbe ushu bṓṓ bimbṓ aké, “Amu ya apṓ né negboné mende yina, gé efwyale nyú mbṓ”.

²⁵ Ajṓṓgé mbṓ, bṓṓ bimbṓ ákamé aké, “Gṓ gewu eyigémbṓ gewilé esé mmye chóncho ne baá esé.”

²⁶ Palet aférége Barabas né denṓ. Atulé Jisṓs ne geto ne álé lyaá nnó bṓṓ bee Rom ája ji ájyé áwṓ ji né gekwa.

Bṓṓ bee ájwyagé Jisṓs
(Mak 15:16-20; Jṓn 19:2, 3)

²⁷ Palet alyagé Jisṓs nnó áwṓ ji né gekwa, bṓṓ bee bií áse Jisṓs áfé ne ji né echa gṓmena, ákuú bṓṓ bee ako áchwṓ nṓ ji mme,²⁸ áferé ji mandeé mmye, áfyé ji ewulé megélé ewé elú eké nkúu afwa.²⁹ Atṓ elá meshii áfaá Jisṓs né mekpo ne áfyé ji ntó meto né ebwṓ eké meto gefwa. Apyége mbṓ, átóme manó né mbe ushu wúú ne ájwaáge ji aké, “Wṓ Mfwa bṓṓ Jus neki nébé ne wṓ.”³⁰ Ndere ájwyáge ji mbṓ, ákpṓṓ ji matyé mmye, ne áfṓṓ meto ewémbṓ né ebwṓ wúú ádo ji né mekpo.³¹ Anérége mánjwya ji, áferé nkúu megélé yimbṓ ákeré áfyé ji mandeé jii né menyammye wúú. Ája ji ájye wṓ né gekwa.

Áwṓ Jisṓs né gekwa
(Mak 15:21-32; Luk 23:26-43; Jṓn 19:17-
27)

³² Ndere ájyéé, átuú ne mende fṓ né meti ayi ákuú ji nnó Simun muú melṓ Seren, ápye ji ne utó nnó akpá gekwage Jisṓs.

³³ Akwṓnége né melú éwé ákuú nnó Golgota, mabṓ ami matene nnó “Melú Unṓkṓnkṓ Makpo”³⁴ áchyéé Jisṓs mmṓṓ amí áchwaré ne genṓ eyi génywṓnege nnó anyú ne afwṓrégé mami, ashya manyú.

³⁵ Ebwṓ áwṓgé ji, áṓme gefṓgé megyaá fṓ nnó ákáré mandeé jii.³⁶ Anérége ájye jwṓle mme abáme Jisṓs eféé.³⁷ Ndere ebṓ epyéé mbṓ ásá genṓ eyigé aké Jisṓs apye né gebagé genṓṓ awṓ né mekpo gekwa eyigé áwṓmé Jisṓs wyéé. Ásá wyé aké, “Gé Jisṓs Mfwa bṓṓ

Jus na.” ³⁸ Wye né bií ebií mbò, áwó nyá ntó anjo apeá né ebi bwó ukwa. Áwó ama né ejií gekwa né egbé ebwònye Jisòs ne ama né egbé ebwòbe wuú.

³⁹ Ne bòó abi ákoge koógé ájúu Jisòs mashye mmye, ákamege ne makpo ájwyage ji áke, ⁴⁰ “Wò muú òké òmugé echa upe Esòwò, gemégé nnó ndò eléé ekwóné wò òmage tène ewéché, mbògé nnó òlu Maá Esòwò, pòó gemé jyé, òtáné mfaá gekwa òshulé mme.”

⁴¹ Wyémbò ntó ne anòó baá ampye upe Esòwò ne ánleré mabé Esòwò chóncho ne ákpakpa melò ájwyaá ntó Jisòs áké, ⁴² “Apoóge bòó bí chachá, yémbò akaágé pòó gemé jii? Pòó nnó ji áké na ji alu Mfwa bòó Isrèli? Gòge ji átáné mfaá gekwa áshuúlé mme ne esé défyéé matòó se ne ji. ⁴³ Ji áfyéé metòó ne Esòwò, ne Esòwò áchwò ápoó yé ji mbògé ágboó ne ji, néndé ji ajógé áké ji alú Maá Esòwò.”

⁴⁴ Yé bòó ubée abi áwómé ntó ebwó né ukwa, wyémbò ntó ne ájúu Jisòs mashye mmye.

Negboné Jisòs

(Mak 15:33-41; Luk 23:44-49; Jòn 19:28-30)

⁴⁵ Kálánká efyáneépeá eké ékwónége, òmémé enomé, gemmua gékwé né melò meko kpaá te kálánká eléé. ⁴⁶ Wye né kálánká eyimbò eléé, Jisòs alò mánkalé kénké áké, “Eli, Eli lama sabatani” ula etené nnó Esòwò wa Esòwò wa, ndé òlyaaá me mbií né efwyale?

⁴⁷ Ne bòó abifò abi áténé eféé, áwúgé ndere Jisòs ajógé mbò, áferé áké, “Akuú mbò lé Elija muú ekpávè Esòwò.” ⁴⁸ Ne muú ama né geluágé abi áténé eféé, alomé gatelè ajye bó ekochá anyua né mmu mmòó amí mamýáme, ajo né genòó abwéé asa né ubòó meno Jisòs nnó ányú.

⁴⁹ Yémbò abifò áké, “Gó ji ábé ewú dégé kpé nnó Elija achwó pòó nye ji!”

⁵⁰ Ne Jisòs ama akále kénké afye gemé jii né amu Nte wuú Esòwò.

⁵¹ Wye ndere metòó ekwené Jisòs mbò, ndeé eyi ekaré echa upe Esòwò egyalé uba upeá te mfaá gba-ra-ra-ra etya mme, mme anyigé, tegetege matárávè agyalé ubauba.

⁵² Manome ánené alá fuúfuú ne gejamégé bòó Esòwò abi agboó mé te gachi, ákwilé né

negbo. ⁵³ Gébégé Jisòs akwilé né negbo. Bòó Esòwò bimbo, átané né manome áfé né Jerosale melò ukpea. Aléré mmye mbaá gejamégé bòó.

⁵⁴ Ne muú kpaá bòó bee ne bòó bee abifò abi álú eféé ábáme Jisòs, ágégé ndere mme anyigé, ne unò bifò ebi upyéé efo ekwó ebwó matòó. Ajòóge áké, “Wáwálé mende yina abó alu Maá Esòwò.”

⁵⁵ Gébé eyigémbò ntó, gejamégé andée, áténé tete ágéné yéndégenó eyi gepyé. Andée bina átané ne Jisòs kpaá te né Galilií ákwólé ji, ápóge Jisòs, achyege ji unò bi akélege. ⁵⁶ Né geluage andée bina elé, Mèri ayi atané melò Magdala, Mèri mmá Jemsi ebwó ne Josef, ne Mèri mma baá Sebèdee. *

Anii Jisòs

(Mak 15:42-47; Luk 23:50-56; Jòn 19:38-42)

⁵⁷ Ne nkware akwònege, muú òka fò ayi atane melò Arimatya akuú ji nnó Josef achwó. Ji ntó alú nyá maá utòó Jisòs ama.

⁵⁸ Achwógé, ajye bane Palet agii ji nnó achye ji utóó ji ajye afere genkwógé Jisòs anii. Ne Palet achyéé utóó nnó afere genkwógé Jisòs áchye ji. ⁵⁹ Ne Josef aségé genkwógé Jisòs, afyalé géjí ne éshyé ndeé pópó ⁶⁰ abwéé ajye béle né mmu menome meke ewé ji apye bòó akwyéé né eba ntaá. Abélégé, apelé gekpékpé gé ntaá akweré meno menome ewémbò alyaaá awilé ji. ⁶¹ Ndere ji apyéé unò bina, Mèri muú melò Magdala ne Mèri ayifò ájwólé toitoi ne menome ewémbò ápélé.

Palet atòó bòó nnó ábámé menome Jisòs

⁶² Ne bií uyyage, mmyeke bií ebi bòó Jus ákpomege mmye manyé uwyaá bwó ukoge, anòó baá ampye upe Esòwò ne ekwó bòó Farasi ájye bane Palet, ⁶³ ágaré ji áké, “Ata, délu tée mbò ndere muú dembwólé yimbò ajòó nyá gébégé ji alú mebe nnó, ‘Ndò eléé ekwónégé Esòwò abwége nye me nkwilé né negbo.’ ⁶⁴ Ndere elúmbò esé dekelégé nnó wò òfyé bòó ábámé menome ewémbò kpaá te ndò eyimbò eléé ekóge. Ewéna epye nye nnó ekagé baá utòó bií ajó genkwó ji, ne meso gébé agarege gebyò nnó Esòwò apye ji akwilé né negbo. Mbògé òlá òpye mbò wó,

* 27:56 Elú wáwálé nnó: Baá bina elé Jemsi ebwó ne Jòn.

ne ájogé genkwó jíí, dembwólé etire nana depwóó nyé etiré mbembe.”

⁶⁵ Ajóógé mbó Palet aké, “Pyé ndere wó ókágé pyé, kwyéé bóó bee óbele ábámé menome ewémbó chájéné.”

⁶⁶ Ne ájyégé afyé gelo né menome ewémbó nnó ékágé muú anene ewu, afyé bóó bee ábámé ewu.

28

Jisós akwilé né negbó

(Mak 16:1-10; Luk 24:1-12; Jón 20:1-10)

¹ Bíí uwyaá bwó ukógé, ndere bíí ujyáge, Meri muú meló Magdala ne Meri ayifo átané ájyé chere ndere menome Jisós elú. ² Aké apele mme abó anyígé ne eshyé. Ekiénné Esówo etané mfaánebuú, echwó bógene ntaá eniné mbó ebelé babá ejwólé mfaá. ³ Menyammye wuú agénege manémané eké gasama, ne mandeé jíí ashwánege pópó eké eshyéé ndeé. ⁴ Epyégé mbó, bóó bee abi ábáme menome ewémbó áwe jaja ne efo metóó getu jíí, ákwé eké unkwó bóó.

⁵ Ne ekiénné Esówo ewémbó ejóó ne andée bimbó eké, “Défógé. Nkaá nnó enyú dékelege mbó lé Jisós, ayi ábó áwómé jíí né gekwa. ⁶ Jíí apósé fana, akwilé né negbo wye nkane jíí abó ajóó nnó epye nyé. Chwóge dégé melú ewé ábóó ábelé jíí. ⁷ Ne kérege meso wáwá, dégaré baá utóó bíí nnó, ‘Esówo apye jíí akwilé né negbo. Abó mé mbé ne enyú afé né Galilíí; dégené nyé jíí ewú!’ Gége genó eyigé me mbóó mangaré enyú mbó.”

⁸ Andée bimbó átané né menome ne gatélé, ne efo metóó, yémbó ájyéé ne nechóchó. Ake wáwá manjye gáre baá utóó Jisós meko ayi ekiénné egaré ebwó.

⁹ Ne ndere ebwó ájyé, Jisós abané ebwó né meti, atamé ebwó aké mejé ebé ne enyú. Andée bimbó ákwé jíí né uká ánoje jíí. ¹⁰ Ne Jisós afyéé yé ebwó metóó aké, “Défógé, choge dégaré aḡmé ba nnó ájyé ne Galilíí, agéne nyé me ewú.”

Ambamé menome Jisós agaré mechó ewé epyéé

¹¹ Ndere andée bina ájyé né meló manjye gáre baá utóó Jisós genó eyigé Jisós ne ekiénné Esówo ajóó, bóó bee fóó abi ábó ábáme menome Jisós, áfé ntó né meló

manjye gáre ánóó baá ampye upé Esówo yéndégenó eyi gepyé. ¹² Apyegembo, anóó baá ampye upé Esówo choncho ne ákpakpa meló, áchomé mbaá ama, ásó mala akpa gejamégé ḡka áchyéé unyélé mbaá bóó bee bimbó. ¹³ Agaré ebwó aké, “Débó mangaré bóó nnó, baá utóó Jisós achwó jo genkwó jíí ne utuú gébége enyú débélege gejyá. ¹⁴ Ne mbógé góména awúgé mechó ewé, esé dékagé nyé ndere dégárege jíí, nnó ekagé enyú dékpe efwyale.”

¹⁵ Bóó bee áségé ḡka eyimbo, ájyé gáre wye ndere anóó baá ampye upé Esówo aké ebwó ágáre. Ne abya yina atyaá akpe né gebagé mewaá bóó Jus geko, yéé te fina abya yina álu asanege né gebage mewaá bóó Jus.

Jisós aléré mmye mbaá baá utóó bíí

(Mak 16:14-18; Luk 24:36-49; Jón 20:19-23; Aḡg 1:6-8)

¹⁶ Baá utóó Jisós afyaneama áwugé meko ayi Jisós alóó ebwó, áfé né mfaá mékwé né gebage mewaá Galilíí ndere Jisós agaré ebwó. ¹⁷ Ne ebwó ágege jíí, ánoje jíí yémbó abifó áwyaá dembyóó né metóó. ¹⁸ Jisós ajóó ne bwó aké, “Esówo achyéé me utóó né unó uko bíí ulú, né mfaánebuú ne fa mme.” ¹⁹ Ndere elúmbó chóge yé né maló mme meko dépye bóó ábé aḡkwólé ba. Abi akemege mambé aḡkwólé ba, wyagé ebwó manaá Esówo né mabó Esówo nte ne ami maá ne Mendoó Ukpea. ²⁰ Lérégé ebwó nnó akwólege majyéé ami me nchyéé enyú. Ne kaágé wáwálé nnó me mbéé wyé ne enyú yéndégebé kpaá te mme abyéé.

Abya melóméló Jisós Kras ndere MAKOS ásamé

*Mekomejóó ayi Jón menwyaá bóó manaá
Esowó ágarége*

(Mat 3:1-12; Luk 3:1-18; Jón 1:19-28)

¹ Gé náne abyá melóméló ayi Jisós Kras, Maá Esowó ákéné. ² Abya yina aló wye nkane Asaya muú ekpávé Esowó abó ásámé nnó,

“Esowó aké, ‘Wuúgé, ntóme nyé muú dentóó wa ayi abóó mbe ne wó manchwó kwyé meti wye.’

Asaya ama asá ntó nnó, ³ muú fó abene mbó né mashwóne aké, ‘Kwyége meti Ata dakéné.

Nyaáge éwú ébé cho!’ ”

⁴ Bii fó Jón achwó né mashwóne agarege yéndemuú nnó ákwóré metóó wuú álya gabo ne áwyaá ji manaá Esowó nnó, Esowó ajinte gabo wuú. ⁵ Yéndégébé gejamégé bóó átanege né gebagé mewaá Judiya ne bóó Jerosale áko ájyé wu mekomejóó Jón, áshuú ekúu né gabo ayi ebwó ápyeé, Jón awyaágé ebwó manaá Esowó né Ebeé Jodan.

⁶ Jón afyé mandeé ayi átóó ne bya mpó mashwóne. Awélé ekandá mekó menya né gebwe jíí, ne menyéé wuú alu nyá lé égomé ne nwyóó.

⁷ Jón agarege bóó aké, “Muú fó achwó mbó me meso ayi áñeá geme apwó me, nkwané yé muú ayi nkage mbyéle mme nkaá manyíí unó uka bíí wó.” ⁸ Ama jóó aké, “Me nwyage enyú ne manaá Esowó mamímamí ne ji ayi áchwó awyage nye enyú ne Mendoó Ukpea.”

*Awyaá Jisós manaá Esowó
(Mat 3:13-17; Luk 4:1-13)*

⁹ Né gébé eyimbo, Jisós atané né melo Nasaret né gebagé mewaá Galilíí achwó nnó Jón awyaá ji manaá Esowó * né Ebeé Jodan. ¹⁰ Gébégé awyaá ji manaá Esowó átanege né mmu nnyi, agé mfaanebuú

* **1:9** Elú wáwálé nnó: Manwyaá bóó manaá Esowó ele manlere nnó bóó áfyé matóó bwó ne Jisós ne ákwólége ji. † **1:14** Elú wáwálé nnó: Okuúge né uba ñwe 6:14-29 okage ula bi áfyé Jón denó.

anené Mendoó Ukpea etané mfaá éshúlege ji mmye nkane gepwine. ¹¹ Ne meko atané mfaánebuú aké, “Wó olu maá metóó wa, metóó egóó me ne wó dóó.”

*Danchameló ammua Jisós
(Mat 4:1-11; Luk 4:1-13)*

¹² Ténéténé yimbo Mendoó Ukpea épye ji afé né mashwóne. ¹³ Jisós abelé ewu usaá ndó upea, ne danchameló achwó kpelé ji. Mbaá ayi ji alu, menya mebomebo ntó elu wye ne makiénné Esowó áchwó póó Jisós.

*Jisós aló utóó bíí né Galilíí
(Mat 4:12-17; Luk 4:14, 15)*

¹⁴ Ewyagé Heróó apyéé Jón áfyé denó. Jisós atané né gebagé mewaá Judiya afé né Galilíí agarege abyá melóméló ayi atané mbaá Esowó. † ¹⁵ Ajóóge aké, “Lyage gabo nyú dékámé ne abyá Esowó melóméló élé gébé eyigé Esowó ágbarege gefwa jíí gelá kwókwólé.”

*Jisós akú baá utóó bíí ani abi mbe
(Mat 4:12-17; Luk 5:1-11)*

¹⁶ Bii fó Jisós abó akoóge né mbále ebeé mega ewé elu né Galilíí, agé Simun ne menjóó wuú Andru, áñmée utóó bwó, élé álu áwáné meshuú. ¹⁷ Jisós ajóó ne ebwó aké, “Kwólege me, nlerage nye enyú ndere ákpálege bóó eké meshuú.” ¹⁸ Ténéténé yimbo, ebwó álya utóó ebwó, ne ákwólé ji.

¹⁹ Ndere Jisós ályá eféé ajyéé mbe gachye, agé Jemsi ne Jón menjóó wuú, ebwó álu baá Sebēdee. Abó álu mmu ékpée átome upaá utóó bwó. ²⁰ Akuú ebwó, ne yé gébé áchwó álya nte ebwó Sebēdee né mmu ékpée ne bóó utóó abi ebwó áselé, ne ákwólé ji.

Jisós afere mende fó meló nchye mmye

²¹ Jisós ne baá utóó bíí afé né Kapanóm, bíí uwyaá bóó Jus ukwónégé afé né echa mmyemenene aló mánlérégé. ²² Bóó áwu nkane ji alérege ála mano mekpo fuú né gefóó eyígé ji álérege néndé álérege ne ncha ayi atane mbaá Esowó épóó eke ánleré mabé Esowó.

²³ Mende fó ayi awya meló nchye abó alu ntó mmu echa mmyemenene, aké agéne Jisós aló mánkalégé aké, ²⁴ “Jisós ayi Nasaret, okélege mampye esé ndé? Okhwó

manií esé mbwε? Nkage wɔ, ɔlu Muú Ukpea ayi atané mbaá Esɔwɔ.” ²⁵ Jisɔs anyá meló nchye yimbɔ aké, “Kwéné mejɔɔ, táné ji mmyε.”

²⁶ Meló nchye yimbɔ apye ji akalé akwé mme achu gbokgbok ne atané ji mmyε. ²⁷ Bɔɔ ako ágégé gefɔɔ yina ala mano mekpo fuú ne ágige ate áké, “Ewé etané efɔ? Ndɔfɔ élé gefɔgέ geno eyi gekε ne utoó? Mende yina awya uto mányá áló nchye ne áwúu ji.”

²⁸ Ewya wɔ, ngó Jisɔs akwɔ akwɔné gebagé mewaá Galilií geko.

Jisɔs apye gejamégé bɔɔ mameé atoo
(Mat 8:14-17; Luk 4:38-41)

²⁹ Jisɔs, Jεmsi ne Jɔn ályágé εcha mmyεmenεne, εbwɔ ako áfé cho né gepúgέ Simun ne Andru. ³⁰ Ne mmá mendée Simun ameeé njaja gefwine abelé mfaá ukwɔ, ágare Jisɔs nnó mendée yimbɔ ameeé. ³¹ Awuúge mbɔ atεne ji nekune mmyε agbaré ji εbwɔ abwε ji akwilé ajwɔle ka. Ténéténé yimbɔ gefwine gebyé ji mmyε ne mendée yimbɔ achyé εbwɔ menyεé.

³² Ne nkwale akwɔnege, gébégé mηmεé εpwyaá, bɔɔ áchwɔ ne bɔɔ mameé ako ne ye abi aló nchye áchyége εbwɔ εfwyale mbaá Jisɔs. ³³ Ne gemεge melɔ geko gechwɔ chóme né menombi gepú eyige Jisɔs álu. ³⁴ Eféé ne Jisɔs apyé gejamégé bɔɔ bi ámeé ufɔɔ mameé atoo ne ama féré abifɔ gejamégé aló nchye mmyε. Akámé fɔ aló nchye abifɔ ájɔɔ mejɔɔ wɔ néndé ákaá gefógé muú yi ji álu.

Jisɔs agaré mekomejɔɔ Esɔwɔ né gebage mewaá Galilií

³⁵ Dondo gemuá mme Jisɔs akwile afé né melu éwé bɔɔ álá pɔ wyéé, anεnemmyε. ³⁶ Simun ne abifɔ álo ji mánkélé. ³⁷ Agégé ji áké, “Yéndémuú akεlege wɔ.”

³⁸ Jisɔs aké ne εbwɔ, “Esé debɔ manjye ntó mata malɔ ayifɔ nnó ngaré ntó εbwɔ mekomejɔɔ Esɔwɔ nende gé genó eyi gepyé me nchwɔ mbɔ.”

³⁹ Ne Jisɔs akε né gebagé mewaá Galilií geko agarege mekomejɔɔ Esɔwɔ né mmu macha mmyεmenεne bwɔ ne aférégé bɔɔ aló nchye mmyε.

Jisɔs apye muú ubá atoo
(Mat 8:1-4; Luk 5:12-16)

⁴⁰ Bií uma, muú ubá fɔ achwɔ tó mánó mbe ushu Jisɔs, anε ji mmyε aké, “Mbɔgέ akεlege, pyε me nkpea.”

⁴¹ Jisɔs áwuúgembɔ meshwε akwɔ ji metɔɔ, anyaá εbwɔ wuú ata ji aké, “Nkεlege, kpea.” ⁴² Ajógémbɔ ubá mende yimbɔ ubyε, akpea. ⁴³ Jisɔs anerege, aké alyaáge mende yimbɔ nnó ajyε, aji ji εtu, ⁴⁴ ajɔɔ ne ji aké, “Ekagé ópyε muú fɔ akaá genó eyi gépyε ne wɔ. Chó léré lé mmyε jyé mbaá mémpyé upε Esɔwɔ áchéré agé nnó ɔtoó. Ne chyéé genó eyígé εbé Mosis éjɔɔ, mampyε bɔɔ ákaá nnó ɔtoó.”

⁴⁵ Yémbɔ mende yina ajyεge akε agaré abya yina mbaá meko, ne gegare eyi gepyé Jisɔs kpené sé melɔ gbɔgónɔ ajwɔle shushu, ne yémbɔ bɔɔ átánege yéndé mbaá áchwɔ wyε εta wuú.

2

Jisɔs apye muú úchánchi atoo
(Mat 9:1-8; Luk 5:17-26)

¹ Jisɔs ábélégé éwu mboó ndɔ, ama akéré meso né Kapanɔm ne bɔɔ áwú nnó alú mmu. ² Gejamégé bɔɔ áchwɔ chome né mmu gepú, ágbeé kpaá melu epɔ sé yé né menombi. Ne Jisɔs abó agaregé εbwɔ mekomejɔɔ Esɔwɔ. ³ Ndere alεrege ande fɔ anii, ákpá muú úchánchi né uló áchwɔ ne ji mbaá Jisɔs. ⁴ Akwɔnégé ágé fɔ meti mánkpe ne ji mmu gepú wɔ, gétúgέ bɔɔ ájamé dɔɔ, ákwɔ mfaá gepú átí εmbu né mfaá nchu mbaá yi Jisɔs alu. Anérégé ábwε mende yimbɔ ne gebɔ, ápyé ji ashule mme. ⁵ Jisɔs agégé ndere bɔɔ bimɔ áfyéé matɔɔ ne ji, aké ne mende úchánchi yimbɔ, “Maá wa, ájiinte gabo wyéé.”

⁶ Eke εpyéémbɔ ánleré mabé Esɔwɔ fɔ abó alú eféé, áwúgembɔ álo mangígé né matɔɔ εbwɔ nnó ndé muú na? ⁷ “Epyε nnó ne mende yina ábayaá Esɔwɔ. Ajɔɔ eké ji alu Esɔwɔ. Esɔwɔ mbií ne akage jinte gabo muú.”

⁸ Jisɔs akaá mε genó eyige εbwɔ áférégέ né mmu matɔɔ bwɔ, agii εbwɔ aké, “Ulannó enyú déwya gefógé uféré bimɔ né matɔɔ nyú? ⁹ Ndé gelu pere manjɔɔ ne muú uchánchi, ‘Nnó ájiinte gabo wyé,’ waá manjɔɔ nnó, ‘Kwile téné, pwi gebɔ jyε kε

ójye.’ ¹⁰ Nkelege mámpye enyú dékaá nnó Maá Nte Mekwaá awyaá uto fa mme manjinte gabo mekwaá.” Jisós aké ne mende úchánchi yimbó, ¹¹ “Kwile téné, pwi gebo jyé, ojye mmu.”

¹² Ajógembó, mende yimbó akwilé téné mbe ushu bwó ako, apwi gebo awulé né gepú jíí. Ne bós ako alá mano mekpo fuú, áféége Esòwò ake, “Ese delú danjé gefó geno eyige na.”

*Jisós akú Levi ndere maá utós wuú
(Mat 9:9-13; Luk 5:27-32)*

¹³ Bii fí Jisós ama jye né mbále géntoógé mewaá Galilíí. Ne gejamégé bós áchwò nójí mme, aló manleré ebwó mekomejós Esòwò.

¹⁴ Ndere Jisós álya eféé akéne ajye, agé Levi maá Alfás. Ajwólé né melú utós wuú ásele ñkámakpo. Jisós akuú jí aké, “Kwólé me.” Ne akwilé ka aló mankwólé jí.

¹⁵ Ewyágé ndere Jisós ajwóle ányéé menyéé ne baá utós bii né gepúgé Levi, gejamégé ánselé ñkámakpo ne bós ubeé ne gejamégé bós abifó abi ákwòlege Jisós, abó ányéé ntó menyéé ne jí. ¹⁶ Ne ánléré mabé Esòwò fí abi alú bós Farasi, ágégé nkane Jisós anyéé menyéé ne ánselé ñká makpo ne bós ubeé, ágii baá utós bii aké, “Ulannó ne Jisós anyéé menyéé ne ánselé ñkámakpo ne bós ubeé?”

¹⁷ Jisós awúgé genó eyígé ebwó ágii baá utós bii, ató ebwó neka aké, “Bós abi alá meé, ákélégé fí muú uka, élé abi ámeé ne ákélege. Ne me nchwó fí fa mme mánkú bós abi álu cho né Esòwò wó, nchwó lé mánkú bós abi ápyéé ubeé.”

*Nkwé manlya menyéé kpékpé
(Mat 9:14-17; Luk 5:33-39)*

¹⁸ Bii fí baá utós Jón ménwyaá bós manaá Esòwò ne abi bós Farasi, ályá menyéé kpékpé getúgé deporé Esòwò. Ne bós fí ágégé mbó áchwò gii Jisós aké, “Ulannó baá utós Jón ne abi bós Farasi ályage menyéé kpékpé, ne abyéé alá pye mbó?”

¹⁹ Ne Jisós ashúú ebwó meko aké, “Nnó ájeé menó neba ályage menyéé kpékpé ayi menó neba alú ne ebwó? Akáge lyaá fí. ²⁰ Yémbó gébé gebeé nye eyígé menó neba alá beé nyé sé ne ebwó, éféé ne ályáge nyé menyéé kpékpé né mboó gébé gétúgé deporé Esòwò.”

Gepó geké géselé fí gekwene gepó

²¹ Jisós ama tó makámejós ayifó aké, “Ne muú akaágé sé fí gebagé ndeé geké akwámé embu né ndeé eyi gekwéne. Apyégé mbó gebagé ndeé eyigembó génywerege nye gépye ndeé yimbó egyptalé dós. ²² Ne muú akpané fí mmós make áfyé né ukwéne unó mmós ebi akwyéé ne meko menya. Apyégé mbó, mmós mimbo mamuale nye mapye unó mmós bímbó úgbó. Mmós ne unó mmós ebimbó uchóge nye detú. Áfyé le mmós make né unó uké.”

*Nkwé ayi bii uwyaá bós Jus
(Mat 12:1-8; Luk 6:1-5)*

²³ Né bii uwyaá bós Jus fí, Jisós ne baá utós bii ákoóge né mekós gefógé nchi fí eyi ákuú nnó wid. Ndere ebwó ákoóge né mmu meko wembó, baá utós bii aló mánkógé gefógé nchi eyimbó álálege ányéé. ²⁴ Ne bós Farasi fí ágégé mbó, ájós ne Jisós aké, “Gé ebé se ékámé fí nnó baá utós byé ákós nchi bii uwyaá wó.”

²⁵ Jisós ashúú ebwó meko aké, “Enyú delú danjós né mmu ñwe Esòwò dékaá genó eyigé mfwa Devid ápyé nyá gébége mesa ámmye jí ne bós bii wó? ²⁶ Akpe nyá mmu echa upe Esòwò, abó bred ayi abó ájelé áchye mbaá Esòwò ányé. Ewe ebe se eké muú yicha anye fí menyéé yi ajéle áchye mbaá Esòwò, ekose ámpye upe Esòwò wó. Yé mbó Devid abó anyé achye ntó bós bii.” Mechó ewe epye gébége Abyata alu mfwa ámpyé upe Esòwò.

²⁷ Jisós añmere ajós ne ebwó aké, “Ákwyé fí mekwaá gétúgé bii uwyaá wó, ákwyé lé bii uwyaá gétúgé mekwaá. ²⁸ Nkelege mangaré enyú nnó Maá Nte Mekwaá ne alú Ata ayi abós utó mangaré mekwaá genó yi abó mampye bii uwyaá bós Jus.”

3

*Jisós apye mende yi ebwó egboó jí atóó
(Mat 12:9-14; Luk 6:6-11)*

¹ Jisós ama jye né echa mmyemenene ne mende ayi ebwó egboó jí abó alú wye. ² Eféé mbóntó, bós fí abi ákélege meti mánjós nnó Jisós ápye genó gebo alú wye ápéle jí dome mangé nnó apye nye mende yimbó atóó né

bií uwyaá bwó ne ájós nnó ákwé ebé. *
 3 Jisós aké ne mende yimbó, “Kwilé, chwó téné mbe ushu bwó.” 4 Agií ebwó aké, “Ebé esé eké depye ndé né bií uwyaá? Eke dépye galógáló wá gabogabo? Mampye mekwaá apó wá mánlyáá ji agbó?”

Ne yé muú ayi anené meko apó. 5 Metós esós Jisós dós ape ebwó agyaá yémbo meshwe akwó ji metós gétúgέ áñeá matós. Ajós ne mende yimbó aké, “Nyaá ebwó wye.” Anyágé ebwó wuú etoó. 6 Ténéténé yimbó bós Farasi átáné dafye ájye báne ekwó Heród, ásó mala nnó ápye Jisós áwá.

Gejamégé bós ákwólege Jisós

7 Jisós ne baá utós bií ályáá áfé ne mbále gentoge mewaá Galilií, né gejamégé bós ákwólége ji abi átáné gebage mewaá Galilií, Judiya, 8 Jerosale, Idumiya, abi átáné egbé ebéé Jodan, ne gebagé mewaá eyi gelu kwókwólé ne Tiya ne Sidón. Bós bina áko ábó áchwó eféé gétúgέ áwú unó bi Jisós ápyeé. 9 Jisós agaré baá utós bií nnó ákwyé ekpeé ji akpe mmu, néndé bós ája dós ekagé áñméré ji mme. 10 Ne gétúgέ ji apye gejamégé bós atoó, bós mameé ako ámmye máñchwó ji mmye nnó áta ji. 11 Yéndégébé bós bi áwya aló nchye ágegé Jisós, aló nchye bimbó ápye ebwó akwéne mme mbe ushu wuú ákálege aké, “Wó olu Maá Esówa.”

12 Yémbo Jisós anyáne abi nnó ékágé ájye ágaré bós ákaá gefoge muú yi ji alu.

Jisós ajya áñgbá bií áfyáneápea

(Mat 10:1-4; Luk 6:12-16)

13 Ewyagé Jisós afé mfaá mekwé, akuú bós bí ji akélege nnó ákwóle ji, áchwógé, 14 ajya bós áfyáneápeá nnó ábé ne ji, achye ebwó mabo nnó áñgbá. Agare ebwó aké, “Ntóme nye enyú dafye nnó déjyé degarége mekomejós Esówa melóméló, 15 ne uto bií déférégé aló nchye bi áchyege bós efwyale mmye.”

16 Ge mabó bós abi ji ajyá na, Simun ayi Jisós achye ji mabó amifó nnó Pita, 17 Jemsi ne meñme wuú Jón baá Sebēdee, Jisós achye bwó mabó nnó Banagis, ula útené nnó baá

nénfée. 18 Andru, Filip, Batolomyo, Matyo, Tómasi, Jemsi maá Alfós, Tadyós ne Simun ayi alu muú ekwó bós Kanenia, † 19 ne Judas Iscarot ayi meso gébé achyé Jisós mankwaá.

Jisós apó ula uma ne Belsebáb mfwa aló nchye

(Mat 12:22-30; Luk 11:14-23)

20 Ndere bó Jisós akérége mmu, gejamégé bós ama chwó eféé ája kpaá ápye ji ne ákwólé bií gébé gepó eyi ebwó ákáge nyéé yé menyéé. 21 Bós ula gepú Jisós áwuúge ndere bós ájógé nnó Jisós alé meé gebwó áfé manjye se ji.

22 Ne ánleré mabé Esówa fó abi átané Jerosale ábó ájógé aké, “Jisós awya melo nchye ayi ákuú nnó Belsebáb mfwa aló nchye. Ji ne achyége Jisós utó nnó ábúgé aló nchye.” ‡

23 Jisós awúgembó, akúu bós bimbó nnó áchwó, áchwóge aló mántó ebwó makámejós aké, “Danchómeló ákáge bú mbó gemé jii nnó? 24 Mbógé melo ekarége eké emyé ne ate, melo ewémbo eténégé. 25 Mbógé ula gepú ukarége, uké umye ne ate utyage. 26 Ne mbógé danchómeló aké amyé ne bós bií, ebyennó ewú ebye.

27 “Muú ákaágé kpe fó gepúgé meto muú ájó genó mbógé alá bómbe áwé ji wó. Ekosé nnó abógé mbe awege ji ne ákaágé kpe ájó yéndégenó.

28 “Ne enyú kaáge wáwálé nnó Esówa ajigente gabo yi muú apye ne mejós mebomebo ewé étánege ji meno. 29 Yémbo ájígé fó nte muú ayi ájógé mejós mebomebo ne Mendoó Ukpea, gabo yimbó alaá ji mmye te kwyakwya.” 30 (Jisós ajómbó gétúgέ bós ábó ájógé nnó, “Ji awyaá meló nchye.”)

Mmá Jisós ne áñmo bií

(Mat 12:46-50; Luk 8:19-21)

31 Mmá Jisós ne añmó bií áchwó téné dafye, átó muú nnó akúu ji. 32 Ne gejamégé bós bí ájwólé áñós Jisós mme, ágaré ji áke, “Mmá wye ne añmó byéé álú dafye ákálege wó.”

* 3:2 Elú wáwálé nnó: Mabe bós Jus áleré nnó mampye muú átoó elé utós gétúgέ eyigémbo, ákamege fó muú apye muú átoó né bií uwyaá ekosé mbógé muú nemeé yimbó ala meti negbo. † 3:18 Elú wáwálé nnó: Ekwó bós Kanenia ula utene nnó ekwó bós ukoge. ‡ 3:22 Elú wáwálé nnó: Belsebáb ne danchómeló elé muú awu ama.

³³ Jis̄as ashuú ebwó meko aké, “Goge me ngaré enyú ntó muú ayi alú mmá wa ne áh̄mó ba”. ³⁴ Abwólé ape b̄óó bí ájwólé án̄óó ji mme aké, Gége mmá wa ne aḡmó ba na. ³⁵ Yéndémuú ayi awuú ne ápyé genó eyíge Eṣ̄w̄w̄ akélege, ji ne alú men̄mó wa ne mmá wa.

4

Nekanémejó Mentyaá mbwε (Mat 13:1-9; Luk 8:4-8)

¹ Gébé gefó Jis̄as afε né mbale géntoóge mewaá Galilíí, aló mánlere mekomejó Eṣ̄w̄w̄ εwu. Gejamégé b̄óó ákwólé ji áfé εwu. Ji ágégé nnó b̄óó bimbó ájá d̄óó, ajye kpe ajwólé mmu ékpée ewé élú mbále mewaá. B̄óó bimbó álaá né mbale gentóo mewaá. ² Alerege ebwó gejamégé unó né makámejóó. N̄dere áb̄ó alerege aké, ³ “Wuúge! Bií uma mempye makóó f̄ó afé manjye tya mbwé né mekóó wuú. ⁴ N̄dere átyaá ájyεé, amé mbwé áyifó ákwé né maá meti ayi b̄óó akoge wye, denyw̄oné dégégé déchw̄o chwé dényé. ⁵ Amé áyifó ákwé né mfaá mme etárávé mbaá ayi mme alá jaá wye wó. Ebelé yeé wó áchií. Ne élé mme alá jaá wye wó. ⁶ N̄m̄éé étyégé, edo mbwé yimbó, ne élé maka alá kpe mme chánchá wó, adé agbó. ⁷ Amé ayifó ákwé né mme ayi genkpé ntó géchíge wye, áchíge, genkpé eyigémbó géwé gekweré mbwé yimbó, meshíí ejo agbó, mbwé yimbó áfyé uló wó. ⁸ Yémbó amé ayifó ákwé né mme melóméló, awégé áfyé uló, ayifó áfyé uló esaá mesó efya, ayifó áfyé usaá uléε ne ayifó usaá uta apw̄o nkane áb̄ó átyá.”

⁹ Jis̄as ánérégé manto nekanemejóó eníne na aké, “Muú yi áwyaá matu mawú, áwú.”

Ula bi Jis̄as atóme makámejóó (Mat 13:10-17; Luk 8:9, 10)

¹⁰ Ewyágé Jis̄as alyaá gejamégé b̄óó bimbó ala mmyemmye jíí, áh̄gba bií áfyáneápea ne b̄óó bifó abi álu kwókwóle ne ji ágíí ji ula bi ji atome makámejóó. ¹¹ Aké ne ebwó, “Élé enyú ne Eṣ̄w̄w̄ apyé nnó dékaá gb̄oḡonó unó bi ulú nya bibí né gefwa jíí, ne abi alá pó né gelua genyú, ntome lé ebwó makámejóó, ¹² nnó, ‘Apele wye pele yémbó ágégé f̄ó; ne awuúge lé wúu,

yémbó akágé f̄ó ula; Nnó ekágé akéré meso mbaá Eṣ̄w̄w̄ ajige nte gabo bwó.’”

Jis̄as agare bad utóó bií ula nekanémejóó mentya mbwε

(Mak 4:13-20; Luk 8:11-15)

¹³ Ne Jis̄as aké ne ebwó, “Enyú delá ká mbó ula nekanémejóó eni na wó, depyεmbó nnó ne dekaá ayifó?” ¹⁴ Mbwε ayi mempyé mekóó atyá mbó, élé mekomejóó Eṣ̄w̄w̄. ¹⁵ Gejamégé b̄óó bifó álu eké mbwé ayi ákwené meti, ebwó áwúgé mekomejóó Eṣ̄w̄w̄, ténéténé danch̄omeló achwó aféré mekomejóó yimbó né mmu matóó bwó. ¹⁶ B̄óó ábifó álu eké mbwé ayi ákwené né mfaá mme etárávé, áwúgé mekomejóó Eṣ̄w̄w̄ ténéténé yimbó, áse ji ne nechóchó. ¹⁷ Yémbó mekomejóó Eṣ̄w̄w̄ ájwóle ebwó né mmu metóó wó néndé álú eke genó eyi gelá gepó ne maka né mme. Ne áb̄ogé efwyale mangé n̄dere b̄óó ápaá ebwó gétúgé mekomejóó yimbó, ténéténé ájá mmye meso. ¹⁸ “B̄óó abifó álu eké mbwé ayi ákwené né mme genkpé meshíí ejomé. Ebwó bina álú eké b̄óó abi áwugé mekomejóó Eṣ̄w̄w̄, ¹⁹ yémbó élé ebwó áwyá mmwólé né unó mme, áb̄óó gejeé ne ḡka ne ufóó unó uko bí ebwó akélege, unó bina ujo mekomejóó yimbó upyεé ebwó áw̄o umpome ulóúló wó. ²⁰ Yémbó b̄óó abifó álú eké mme melóméló, ebwó áwúgé mekomejóó Eṣ̄w̄w̄ áse ji áfyε mmu genwáge bwó, áw̄ome umpome ulóúló, abifó áfyε uló esaá meso áfyá, abifó usaá uló uléé, ne abifó ntó usaá uló uta epwó nkane áb̄ó ápené.”

Muú abii f̄ó mekomejóó Eṣ̄w̄w̄ mbaá b̄óó

²¹ Jis̄as ama jóó ne ebwó aké, “Muú akágé lwe f̄ó étúlénká ab̄o gesá ákwéré ye mambelé éwú né nteé ukwó. Aḡma ewú mfaá. ²² Ye genó eyi gebéé bííbí b̄óó alá kágé nyε gepó. Ne genó f̄ó gepó eyigé ákwérége gejí b̄óó alá kágé. ²³ Mb̄ogé muú awya matu, awú.”

²⁴ Ajóó ntó ne ebwó aké, “Sége gébé nkane enyú déwúu dep̄o. Gefóó eyigé démege genó déchyége muú, mb̄ontó ne ámege nyε áchyéé enyú. Ne achyége nyε ntó enyú eyi géjame gepwóó. ²⁵ Muú ayi awya genó, ji ne ágbége nyé ji ebwó, ne muú ayi alá pó, ye ékéké ewé ji awya, ásele nyε eta wuú.”

Nekanémejó mbwé yi awéne

²⁶ Jis̄s ama jó aké, “Gefwage Es̄w̄w̄a gélú nkane mbwé ayi mempyé makóó ápe ne. ²⁷ Alyaá afé apye unó bií ebicha agéne ndere mbwé wuú áwéne, ne yé genó eyi gepye mbwé wuú áwéne akágé. ²⁸ Elé mme ne apye nnó amé mbwé áchií, áwé ákwóné áfyé uló. ²⁹ Ne gébé eyí gé mbwé yimbó ágélégé me mempye makóó achwó aló mansoré ne esaá nende gébé gekwóné.”

Nekanémejó mbwé ayi ákuú ji M̄sta (Mat 13:31-32; Luk 13:18, 19)

³⁰ Ne Jis̄s ama agií ntó aké, “Ese dejoge nnó gefwage Es̄w̄w̄a gélú nkane nde? Mmége nyé geji ne ndé nekanémejó? ³¹ Gélú nkane mbeé mbwé ayí ákuú m̄sta, ápege alu n̄énénéné eke nyiné mbwé ngbon. ³² Ebélé gé ndere ápe ne néchií, n̄wé, nébwalé gekpékpé gé genó eyi gepwó unó uko, gefye mata ayí denw̄w̄oné débí gé n̄m̄é, déténege anyua bwó wyé.”

Ula bi Jis̄s dlerege né makámejó (Mat 13:34-35)

³³ Jis̄s agaré b̄ó mekomejó Es̄w̄w̄a né gejamé gé makámejó aleré ebwó né gefo eyige ebwó akage káa ula. ³⁴ Ajó gé f̄o ne ebwó ayi alá tó mé makámejó, yémbó gébé gé abegé ji mbi ne baá utó bií ágarege ebwó úla yéndé mechó.

Jis̄s anyá mbyonnyi atené (Mat 8:23-27; Luk 8:22-25)

³⁵ Ne nkwale Jis̄s ajó ne baá utó bií aké, “Déchyaá gentó gé mewaá deyjé egbé né.” ³⁶ Ne ebwó álya gejamé gé b̄ó eféé, ne Jis̄s ajye jw̄ole mé mmu ékpe, ne baá utó bií achwó kpé. Ebwó aló mánchya ne mákpée ayifó ákw̄olege. ³⁷ Ndere ájye, mbyonnyi metometo áchwó bule nnyi ne ngba nnyi apye nnyi nébúlege, apye ékpe enyige ne uto ne manaá maló mankpéne né ékpe, ela mankemanke. ³⁸ Jis̄s abó alú né meso ékpe, aneré mekpo né genó gé mekpo, abelege. Ne baá utó bií ájye pe ji ájoge aké, “Ménleré b̄o gébé nnó ese dechwó gbó wó?”

³⁹ Ne Jis̄s akwilé ka, anyá mbyo nnyi yimbó ajó aké, “Mgbannyi tené nyá méé.” Mbyo nnyi yimbó átené, mbaá akwené

tó méé. ⁴⁰ Ewyage Jis̄s agií ebwó aké, “Défóó ndé? Défyéé f̄o matóó ne Es̄w̄w̄a wó?”

⁴¹ Ala mano mekpo fuú áwéne ne efo metóó ágige ate aké, “Nde gefogé muú na? Yé mbyo nnyi ne mgbannyi áwuú ji?”

5

Jis̄s abú aló nchye átané mende f̄o mmye (Mat 8:28-34; Luk 8:26-39)

¹ Jis̄s ne baá utó bií áchya gé gentó gé mewaá Galilií, ákwóné mbale nnyi kwókwólé né gebagé mewaá Garésene. ² Ndere Jis̄s átané né ékpe ashule né mbale nnyi, mende f̄o yi awya meló nchye átané né manome ayi áchomé né etáravé abó gatélé áchwó báne ji, ³ ji ajw̄olege le né manome. Yé muú yi akágé wé se ji ne b̄o mkpokove apó, ⁴ Ndó ndó ne ndó abó áwéle mé ji uka ne amu yémbó asorege b̄o n̄kp̄okove ne use bi ulú ji uka agbe. Mende yina ató kpaá apwó ayi muú alá kágé ba ji mme awe. ⁵ Utú ne n̄w̄m̄ésé mende yimbó akene tametame né manome ne mfaá makwe, akalege ne asorege menyammye wuú ne mataá awuú ubale.

⁶ Aké agene Jis̄s tete, abó gatélé, ajye tó manó né mbe ushu Jis̄s. ⁷ Apye gé mbó, alile akalege kénké aké, “É é Jis̄s, Maá Es̄w̄w̄a Anyata! Óbó ndé mechó ne me? Kélé mabó Es̄w̄w̄a nnó achyegé f̄o me efwyale.” ⁸ Ajogembó elé Jis̄s abó anyane ji nnó, “Wó meló nchye táné mende yina mmye.”

⁹ Ewyagé Jis̄s agií ji aké, “Mabó mye makamege nnó?” Mende yimbó ashú ji meko aké, “Nkamege ‘Gejamé’, néndé ese delú gejamé.” ¹⁰ Ne aló nchye ane Jis̄s mmye nnó ekágé abú ebwó átané né gebagé mewaá eyigémbó.

¹¹ Wyé eféé, nf̄oné mekwende f̄o nébó nényéé kwókwólé né mbyó Mékwé. ¹² Aló nchye bimbo áne Jis̄s mmye nnó álya ebwó ájye kpe mekwende eyimbó mmye. ¹³ Jis̄s akamé. Aló nchye bimbo átané ájye kpé nf̄oné mekwende eniné mbó né mmye. Akp̄egé mbó, nébó neshulé Mékwé, nékwé mmu gentó gé mewaá néke. Nf̄oné mekwende eniné mbó nelú genó gé b̄o delé ápea.

14 Ambamé mekwende yimbó ágégé, ábó afé né meló mangaré genó eyi gepyéé, abifo afé né makóó ágarege abya yimbó. Ne bós átané nnó áchwó áge mechó ewé epyéé. 15 Ne ebwó ákwónégé mbaá ayi Jisós alu, ágé ntó mende ayi abó awya gejamégé aló nchye ndere ajwólé eféé ne mandée jíí mmye, akéré menyammye wuú. Ebwó ágégé mbó efó ekwó ebwó matóó. 16 Bós bí abó ágené genó eyígé pyé áló mangaré mechó ewé epye ne mende yi abó awya aló nchye, ágarege ntó mechó ewé epye ne mekwende.

17 Ne ebwó áló mánε Jisós mmye nnó ályaa gebagé bwó ájye.

18 Ndere Jisós ábó akpéne mmu ekpée, mende yi abó awya aló nchye anε Jisós mmye nnó agó ji akwólé ji.

19 Yémbó Jisós akamé wó. Agare le ji aké, “Kere meso mbaá bós bye ne ogare ntó ebwó nkane Esowó ágené wó meshwe, apóó wó ne unó uko bi ápyéé eta wye.”

20 Mende yimbó afé né gebagé mewaá eyigé ákuú geji nnó Dekapolis, mme malo ufya, aló mankené ne agarege galógáló ayi Jisós ápyéé eta wuú. Mechó ewena épye yéndémuú ayi awuú ala meno mekpo fuú.

Maá Jarós ne mendée ayi ataá nku Jisós (Mat 9:18-26; Luk 8:40-56)

21 Bó Jisós ama kpe ékpe áchya akéré egbé gentógé mewaá Galilíí. Ne ndere atené mapeá nnyi, njuné bós néchwó nó ji mme.

22 Ne Jarós muú kpaá né echa mmyemenene ewe elu eféé abó alu nto geluage bós bimbó. Gébégé ágené Jisós, ajye tó manó mbe ushu wuú. 23 Aló manené Jisós mmye ne metóó wuú meko nnó apóó ji. Aké, “Maá wa ayi kós mendée améé ne achwó gbó. Ata, chwó nere ji ebwó mmye, apege nye.”

24 Jisós alya, aló manjye ne Jarós. Ne njuné bós nekwólege ji, egbε we ne ewe ánmerege ate mme.

25 Né geluage bós bimbó mendée fó abó alu ayi manóó mátánege ji mbe, málé anmé áfyáneapeá. 26 Mendée yina agé me efwyale dós, achó nka mbaá bó maka kpaá yéé galógáló apó. Yémbó ébós wye bós. 27 Mendée yimbó abó áwuú ngó Jisós akε né mpu ekwó bós ewémbó, achwó ji né meso, anyaa ebwó, atá nku wuú. 28 Ajoge ne geme

jíí aké, “Mbógé ntagé yé lé mandée jíí, ntoge nye.”

29 Atágé mbó, ténéténé manóó mansó. Ne awuú menyammye wuú nnó atóó. 30 Wye né gébé eyigémbó Jisós awuú nnó uto útané ji mmye, ábwólé mmye ne njuné bós aké, “Waá ataá mandée ya?”

31 Baá utóó bíí aké ne ji, “Ge nkane gejamégé bós ánós wó mme, epyéémbó nnó ne ogige nnó waá ataá wó?”

32 Yé lé ebwó ájóómbó, Jisós ashíí wye mampεle agyage, agíge muú yi abó ataá ji.

33 Mendée yimbó ákaáge genó eyigé gepyéé né menyammye wuú, atané metóómetóó bós bimbó awere ne efó metóó achwó kwé mbe ushu Jisós. Apyege mbó, agare ji abya wuú meko. 34 Ne Jisós aké ne ji, “Maá wa, otóó getúgé ofyéé metóó wye ne me. Imágé wú sé ubale. Ke pere.”

35 Ndere Jisós abó alú jóóge ne mendée yimbó, bós dentóó átané né gepúgé Jarós áchwó gáre Jarós aké, “Maá wye agbó mé, ochyégé sé ménleré efwyale detú.”

36 Ne Jisós afyéé mekpo né depó etiré ájóge wó, yémbó aké ne Jarós, “Ofógé, fyé lé metóó ne me.” 37 Akamé fó nnó muú yicha akwólé ji wó ékosé Pita ne Jεmsi ne menmó wuú Jón. 38 Akégé ákwónégé gepúge Jarós, Jisós age nkane bós ákwené tametame áyiáge, ádorege mmye mme álile kenke. 39 Jisós akpé mmu aké ne ebwó, “Ndé enyú déyiáge délíle? Maá mesó mendée yina agbo wó, abelege lé géjyá.”

40 Awúgé mbó áló manjwáné ji jwané, eféé ne alé bú ebwó ako átané dafye, asé le mma ne nte maá yimbó ne baá utóó bíí aléé, ájyé kpe mbaá ayi ábelé maá yimbó. 41 Ne Jisós agbare ji ebwó ajóó né meko aramaic aké, “Tabita kumi. Ula utené nnó, mesó mendée njoge ne wó nnó kwilé ka.”

42 Maá yimbó akwilé, ténéténé aló mankené. Mesó mendée yimbó alu anmé áfyáneapeá. Bós bi ágenε mechó ewé, manó áwule ebwó mmu ukokó. 43 Jisós aji ebwó matu nnó ekagé ágaré muú yicha mechó ewe. Anérégé aké ne ebwó, “Chyεge maá yimbó menyéé anyéé.”

6

*Bɔ́ Násaret ábya Jisɔ́s
(Mat 13:53-58; Luk 4:16-30)*

¹ Jisɔ́s alyaa melu ewémbɔ, akéré né melo wuú ne baá utɔ́ bií. ² Ne bií uwyaá bɔ́ Jus ukwɔ́négé, afé mmu echa mmyemenene, aló manleré bɔ́ depɔ́ré Esɔ́wɔ. Gejamégé bɔ́ bi áwuú unó bi alerégé ála mano mekpo fuú ne áké, “Ewéna elúmbɔ nno? Nde mbaá, atáné ne unó uko? Nde muú áchyeé ji gefɔ́ógé denjá ti ne utó nnó apyegé ufelekpa? ³ Pó memwɔ́mé upú ayi alu maá Meri na? Pó aɲmó bií álú Jɛmsi, ne Jose, Judas ne Simun? Pó aɲmó bií abi andée álú fa ne esé.” Epye bwó áfyéé matɔ́ ne Jisɔ́s wó ne ábya ji.

⁴ Ne Jisɔ́s ajɔ́ ne ebwó aké, “Anoge bɔ́ ekpávé Esɔ́wɔ yéndé mbaá. Yémbɔ wyélé bɔ́ melo bwó ne ula gepú bwó ne áɲme bwó ne alá nógé ebwó”

⁵ Ewena epye ji abɔ́ fɔ́ gébé mampye ufelekpa eféé wó, ekosé ukéke bɔ́ mamée abi ji anéré ebwó amu mmye atóó. ⁶ Ji ala meno mekpo fuú ndere agene nnó bɔ́ bina áfyéé fɔ́ metɔ́ ne ji wó.

Jisɔ́s atɔ́ áɲgbá áfyáneapeá nnó ápye utɔ́ bií

(Mat 10:5-15; Luk 9:1-6)

Ne Jisɔ́s atánégé melo wuú, afé né mata malɔ́ ayifɔ́, alerege bɔ́ mekomejɔ́ Esɔ́wɔ. ⁷ Akuú áɲgbá bií áfyáneapeá ako, áchwɔ́gé atɔ́ ebwó dafye apea apea. Achyé ebwó uto mamférégé aló nchye né mmye bɔ́. ⁸ Ndere ebwó achwó jyɛ, Jisɔ́s aké ne ebwó, “Ekagé débó yéé genó, bɔ́gé le meto ewu ewu, dékpágé fɔ́ menyéé, yé gébagé neke, yé ɲka, ⁹ yé gekwɔ́régé ndeé, yémbɔ fyége lé unó uka.” ¹⁰ Ama jɔ́ ne ebwó aké, “Dekwɔ́négé yénde melo, gepú eyigé dékpégé, ásege enyú ne metɔ́ megɔ́megɔ́ bége wye eféé kpaá te délyáge. ¹¹ Mbɔ́ge melo elá seé enyú wó, yé manwu mekomejɔ́ nyú wó, lyáge déjye detene né metɔ́ meló, dekwe uka mme nnó mpupu eyi ebalé enyú uka étáné, ne elerege nyɛ nnó ákwele ebwó mbeé.”

¹² Ne baá utɔ́ bií atáné áfé, aló mangárégé bɔ́ mekomejɔ́ Esɔ́wɔ. ¹³ Ebwó áfere gejamégé aló nchye né mmye bɔ́, áma ápye bɔ́ mameé atóó ndere ágbɛle ebwó maweé mmye.

*Negbo né Jɔ́n Menwyaá bɔ́ manaá Esɔ́wɔ
(Mat 14:1-2; Luk 9:7-9)*

¹⁴ Mfwa Herɔ́d Antipas ayi awáne baá gebégé ábyené Jisɔ́s awú ɲɔ́ ukpékpé depɔ́ tiré Jisɔ́s apyé deko. Nendé yénde mbaá bɔ́ ágaré abya wuú. Bɔ́ bifɔ́ ájɔ́ge áke, “Jɔ́n menwyaá bɔ́ manaá Esɔ́wɔ ne akwilé né negbo nkaáwu ne awya utó mampye ufelekpa.” ¹⁵ Yémbɔ abifɔ́ áké, “Jisɔ́s alu mewené Elija muú ekpávé Esɔ́wɔ.” Abifɔ́ áké, “Jisɔ́s alu gekwénege muú ekpávé Esɔ́wɔ.”

¹⁶ Ne Herɔ́d awúge ɲɔ́ Jisɔ́s aké, “Ndɔ́fɔ́ elé Jɔ́n menwyaá bɔ́ manaá Esɔ́wɔ ayi mbɔ́ nsɔ́ ji mekpo ne ákwilé né negbo achwɔ́.” ¹⁷ Epyembɔ Herɔ́d atɔ́ bɔ́ nnó ágbaré Jɔ́n áwé áfyé né mmu gepúgé denɔ́, gétúgé agaré gabo ayi Herɔ́d apyé nnó aferé Herɔ́dyas mendée menɲmo wuú Filip abá. ¹⁸ Jɔ́n abɔ́ ajógé ne Herɔ́d nnó, “Elɔ́me fɔ́ manfere mendée menɲmó wye abá.”

¹⁹ Né gétú eyigémbɔ Herɔ́dyas abɔ́ apaá Jɔ́n ne akelé meti manwá ji yémbɔ ágé meti wó. ²⁰ Herɔ́d abɔ́ ánógé Jɔ́n ne ákelégé fɔ́ nnó awá ji. Akaá nnó Jɔ́n alu muú melómélɔ́ ne alu cho né mbe ushu Esɔ́wɔ. Yélé unó bi Jɔ́n ajógé úlú tametame né metɔ́ wuú, yémbɔ metɔ́ égɔ́ ji manwúge Jɔ́n yéndégébé.

²¹ Bií uma Herɔ́dyas age meti mawá Jɔ́n. Gébégé Herɔ́d apye epaá bií ebi ábyéné ji, akú ákpakpa melo ne afwa bɔ́ bee né gebage mewaá Galilí. ²² Ne maá Herɔ́dyas mesɔ́ mendée achwó bee gefɔ́gé mabeé eyigé gégɔ́ Herɔ́d ne aɲkéé bií matɔ́, eféé ne Herɔ́d aké ne ji, “Gare me yénde genó eyige okélege, nchye wɔ.” ²³ Nkelé nnó, “Nchyege wɔ yénde genó eyigé okélege, ye ebe le gebagé melo wá.”

²⁴ Maá yimbɔ atané ajye gií mma wuú aké, “Mma, ngaré mfwa nnó nkelege nde”? Mma aké, “Mekpo Jɔ́n menwyaá bɔ́ manaá Esɔ́wɔ.”

²⁵ Maá yimbɔ abɔ́ akéré, agaré Herɔ́d aké, “Nkelege nnó achye me mekpo Jɔ́n menwyaá bɔ́ manaá Esɔ́wɔ fa né gebagé nkpagene nana.”

²⁶ Mechɔ ewé epye mfwa Herɔ́d byɔ́ ukɔ́ré ji mmu yémbɔ akágé shyá manchye ji gétúgé abɔ́ akele me né mbe ushu aɲkéé bií. ²⁷ Ténéténé yimbɔ, Herɔ́d atɔ́ membame wuú ayi ama nnó, ájye ásɔ́ mekpo Jɔ́n né

gepúgέ denə. Ne ájye sό áchwό ne ewu.
²⁸ Mende yimbə anérégέ, abó mekpo ewu
 afyé né gebagé nkpagene ajyé chyε maá
 yimbə mendée, ne maá yimbə ajye chyε
 mbaá mma wuu. ²⁹ Ne baá utó Jón áwúge
 nnó áwá nte bwó, ájye kpá genkwə jíí, aníí
 né menome ewe áchomé né etárávέ.

Jisəs achyéé delé bəó áta menyéé
 (Mat 14:13-21; Luk 9:10-17; Jón 6:1-14)

³⁰ Angbá Jisəs ákéré meso né neke eniné
 ji abó atome ebwó. Agaré Jisəs ufóó unó bí
 ebwó ápyé ne áleré. ³¹ Ewyágé bəó áchwóó
 mbaá Jisəs, abi áchwóó, ne abi ájye, ájá
 kpaá ápye Jisəs ne baá utó bíí ápó yé ne
 gébé manyéé menyéé. Eféé ne Jisəs aké ne
 baá utó bíí, “Déjyé né melú ewé bəó alá pó,
 nnó enyú degbeé mmye gachyé.” ³² Eféé
 ájye kpe mmu ékpée ebwó ebwó, álə manjye
 né mbaá ayi álú bəmbə.

³³ Yémbə gejamégé bəó ágé ebwó ndere
 átané ájye ákaá Jisəs ne bəó bí ne melu ewé
 ebwó ájye. Ne ebwó átané malómaló, ásó
 mewaá mewaá, abó mbe ne Jisəs ne baá
 utó bíí. ³⁴ Jisəs átanégé mmu ékpée, agé
 gejamégé bəó, ne meshwe akwó jí metóó,
 gétúgέ álú eké magəjme ayi alá pó ne
 membámé. Eféé alə manleré ebwó ge-
 jamégé unó. ³⁵ Ndere bíí ulə mangíle baá
 utó Jisəs ájye jóó ne jí aké, “Atá bíí úfé ne
 mbaá yina alu eke mashwəne. ³⁶ Gə bəó
 bina ájye nnó ebwó ákáge jyε ne makóó né
 baá malə ayi álú kwókwólé, áná menyéé
 ányéé.” ³⁷ Ne Jisəs ashúú ebwó meko aké,
 “Enyú ambəó chyége ebwó genó ányéé.”

Ne ebwə aké, “Atá əkaá fó nnó nka yi ese
 dénáme bəó bina menyéé ékáge be genóge
 uba nka upea wó?” *

³⁸ Jisəs aké, “Enyú dewya ntó bred eníí?
 Choge depé.” Ajye gé, ne aké, “Ese dewya
 ntó bred eta ne meshuú epea.”

³⁹ Ne Jisəs agare ebwó nnó ákaré bəó
 bimbə matoómatoó, ájwólé né dambyanja.
⁴⁰ Apye ebwó ájwólé, mbaá ayifə álú usaá
 bəó uta ne ayifə alu usaá bəó upea meso
 efya. ⁴¹ Ajwólégé Jisəs abó ntóó bred étáa ne
 meshuú épeá, ape ame mfaánebuú, achyé
 matame mbaá Esəwə. Agya bred achyé
 mbaá baá utó bíí nnó ákaré mbaá bəó

bimbə. Ne ákaré ntó meshuú epea mbaá
 ebwó ako. ⁴² Yéndémuú ányé ágbeé. ⁴³ Ne
 baá utó Jisəs ányweré bred ne meshuú
 ágbeé usá úfyáneupeá ebi ányéé ulaá.
⁴⁴ Bəó bí ányé menyéé álú delé bəó átáa.

Jisəs aké mfaá mekə manaá
 (Mat 14:22-23; Jón 6:15-21)

⁴⁵ Ewyágé Jisəs apye baá utó bíí ákpe
 ékpée nnó abó mbe áchyá gentóogé mewaá
 ájyé né melə Betsada. Jí ala meso agare
 bəó nnó ebwó ákéré né upú bwó. ⁴⁶ Ajgé
 mé né bəó nnó áke chánéné, afe né mfaá
 Mekwe manemmye. ⁴⁷ Nkwále akwənégέ,
 ékpée elú né metóó gentóogé mewaá Galilíí,
 ele Jisəs mbíí ne álaá né mapeá nnyi. ⁴⁸ Jisəs
 agé nnó baá utó bíí ágéne efwyale ndere
 mbyo nnyi atané ebwó mbe ushú ápélege
 ékpée bwó. Elə né gejjégébí kpaá te dondo,
 Jisəs ákéné mfaá mekə manaá achwó eta
 bwó, ela gachye ake apyáme ebwó akoó.
⁴⁹ Ebwó áké ágéne nkane Jisəs akéne mfaá
 mekə manaá achwó, áferé nnó ele muú
 nfoó ne alə mánkalégé. ⁵⁰ Ebwó ako ágεgέ
 jí efóó ekwə ebwó matóó.

Yémbə aké ne ebwó tenetene yimbə, “Elé
 me, gbarege matóó nyú, défoge.” ⁵¹ Jisəs
 akpege né mmu ékpée ne ebwó, mbyo
 yimbə apwá. Agege mbə ala mano mekpo
 fuú. ⁵² Yele Jisəs abə achye dele bəó atá bred
 ányéé, akaá fə gefoge muú eyige jí alu wó;
 néndé anjea matóó.

Jisəs apye bəó mameé atoó né Genesáret
 (Mat 14:34-36)

⁵³ Jisəs ne baá utó bíí áchyagé gentóogé
 mewaá, áchwó kwóne né melə Genesáret,
 né gentó eyigémbə ne ebwó áshíí ékpée eféé.
⁵⁴ Ténéténé yí ebwó átané mmu ékpée, bəó
 ákaá nnó gé Jisəs na. ⁵⁵ Alomé gatelé, áfe
 melə meko ne baá mata malə, áfe ákpane
 bəó mameé bwó áchwó ne ebwó, ne yénde
 mbaá ayi áwuúge nnó Jisəs alú wye. ⁵⁶ Ne
 yénde mbaá ayí Jisəs ákwəné, yé né malə
 ayí kókó ye ayí kpákpá ne ye né makóó
 ákpané bəó mameé ánywéregé malú malú
 yé né ntoné gese, ne ánené Jisəs mmye nnó
 alya ebwó atá mano nkú jíí. Ne yéndémuú
 nemeé ayi ataá mano nkú Jisəs atoó.

* 6:37 Elú wáwálé nnó: Denari alu nka yi apege muú né utóó bíí uma.

7

Jisós agarege unó bi ukwene ante bós Jus áleré

(Mat 15:1-20)

¹ Bós Farasi ne anleré mabé Esówa fò átané Jerosalé áchwó nó Jisós mme. ² Ndere ébwó alu eféé, ágé nnó baá utóó Jisós abifó anyéé menyéé amu debadeba ayi álá shwónége amu ndere gepó gebwó gelérége wó.

³ Bós Farasi ne bós Jus ako abi ákwólege unó bina dós, ushuú bós Farasi cháchá ányéé fó menyéé ayi álá bómbe áshwóné amu bwó ndere gepóge ukwene ante bwó gelu wó. ⁴ Yéé muú bwó ayi anyéé genó eyigé ánáme né gese ayi álá shwóné chánéné apó. Ébwó ábelege ntó gejamégé mabe bwó nkane manshwónégé amó, meséé ne mámba.

⁵ Ne Bós Farasi ne anleré mabé Esówa ágií Jisós áke, “Ulannó ne baá utóó bye álá kwólégé unó bi ukwene ante sé áleré? Ulannó ébwó ányéé menyéé ayi álá shwónégé amu?”

⁶ Jisós ashuú ébwó meko aké, “Ényú bós dembwólé. Asaya, muú ekpávé Esówa abó alu cho gébége agaré nyá mekomejós Esówa atomé ne enyú nnó,

‘Bós bina ánogé me ne ubómeno

yémbó ánogé fó me né mmu matós bwó cháchá.

⁷ Énogé ewé ébwó áno ge me, elú detú nénde ásele unó ukwene ante bwó álerege eké mabe ya!’ ”

⁸ Jisós aké ne ébwó, “Ényú dése mabé Esówa, deke debélé egbe ema nnó dénógé unó bi ákwaá álerege.”

⁹ Jisós afé mbe manjós aké, “Dewyá mati malómaló mánlya mabé Esówa nnó dékwólégé le unó bi ukwene ante nyú álerege. ¹⁰ Gébége Mosis alerege mabe Esówa, abó ajós aké, ‘Nógé mma wye ne nte wye’. Ama jós ntó nnó, ‘Mbógé muú ajógé mejós mebo ne mma wuú yé élé ne nte wuú, ábó manwá ji.’ ¹¹ Yémbó né egbé ewé nyú, dela gáre lé nnó, mbógé muú abegé ne genó eyigé ji akage póó mma wuú yé ébéle nte wuú ne geji, ajós le nnó, ‘Elé echye Esówa.’

¹² Wyémbó ne dégbéé bós nnó ápoóge fó amamá bwó ne ante bwó. ¹³ Ényú dépye mabé Esówa áfu sé yé genó wó getúgé unó bi enyú

délérege. Ge wye gepó gema na me njós mbó gejamégé gabo alú ayi enyú dépye wye na.”

Unó bi upye mekwaá dlá béé fó cho né mbe ushuú Esówa

(Mat 15:10-20)

¹⁴ Ne Jisós ama akuú njuné bós nnó áchwó eta wuú. Achwóge aké, “Ényú ako wuúge, ne yéndemuú ákaá genó eyigé njógé. ¹⁵ Genó eyigé muú ányége gejye ji une gepye fó muú ábéé debadeba né mbe ushuú Esówa, élé eyi getanege ji né meno.” ¹⁶ Ne mbóge muú awyá matu manwú áwú.

¹⁷ Jisós anérége, ji ne baá utóó bií ályá bós bimbó, áfé né mmu gepú, ne ébwó ágií ji ulá nekanemejós enina. ¹⁸ Jisós ashuú ébwó meko aké, “Ényú delú defós pó eké ate? Ényú dékaá wáwálé nnó dényége menyéé ákágé pye fó enyú debé debadeba. ¹⁹ Menyéé wu ákpéné fó né matós nyú, ájye le né une, ne átane né menyammye.” Ndere Jisós ajós mbó ebyennó ufós menyéé uko ukwané manyéé.

²⁰ Ne Jisós aké, “Uferé ebi utánege muú metós ne upye muú abéé debadeba né mbe ushuú Esówa.” ²¹ Ama jós aké, “Uferé uboubo, ubelé tametame, ejo ne manwáné bós. Unó bina uko utánege né metós, ²² mankwéné uló, use, ne nchye, mambwólege bós, eñmenmené, mansóge metós nnó bós ábó unó ápwó enyú, manchóge bós mambó, nepa ne ukénkéné. ²³ Unó bina uko utanege né metós ne ubi ne úpyeé muú ábéé debadeba né mbe ushuú Esówa.”

Mendée ayi áfyéé metós ne Jisós

(Mat 15:21-28)

²⁴ Ne Jisós atané afé né gebagé mewaa bós Jus eyi gelú kwókwólé ne meló Tiya ne Sidón. Jisós ajye kpe mmu gepú gefó ne akélegé fó nnó muú akaá nnó ji alu eféé, yémbó meti epó ewe ji ákágé bií. ²⁵ Mendée fó ayi maá wuú yi mendée awya meló nchye, áwuúgé nnó Jisós alu eféé, atané ténéténé achwó tó manó né mbe ushuú wuú. ²⁶ Mendée yina apó fó muú Jus alu muú Grek ne ábó ábyé ji títi né gebagé mewaa Siriya né Sirofónishya. Ane Jisós mmye nnó aféré meló nchye yimbó né mmye maá wuú. ²⁷ Yémbó Jisós aké, “Gó esé debó mbe dechye baá meló menyéé, élómé

fó nnó muú ase menyéé ayi baá melo ányé achyéé bọ mammye.” *

²⁸ Ne mendée yimbọ ashúú ji meko aké, “Ata, yémbọ bọ mammye ányéé uchöchogéré ebi utánege né ekpókpógélé ukwéne mme gébége ambané áke ányéé menyéé.”

²⁹ Jisọs aké ne ji, “Elé wáwálé, chọ, ọgene nyé ndere meló nchye yimbọ atané mé maá wye mmye.”

³⁰ Gébége mendée yimbọ akéré né gepú jíí, agé maá wuú ndere ábelé né ukwọ ne meló nchye atané mé ji mmye.

Jisọs apye mbuú atoo

³¹ Ne Jisọs atánege melo Tiya akoó né meti Sidon afé né ebeé mega Galilií. Afé né mme Dekapolis, mme malọ afya. ³² Bọ fọ áchwọ ne mende ayi alu matu gbégbé ne akágé jọ fọ mejọ. Ebwọ áne Jisọs mmye nnó anéré ji ebwọ mmye. ³³ Jisọs ase ji né metọ metọ gejamége bọ, afé né melu ewé elu bibií eféé ne afye denore amu né matu mende yimbọ, akpọ matye ne ata nenome nií. ³⁴ Ne Jisọs ape ame mfaánebuú ne ashuúle gefere, ajọ né meko aramaic aké, “Effata” ula úlú nnó, “Néné”.

³⁵ Ténéténé mende yimbọ alọ manwu ne alọ ntó manjọ mejọ ayi alá pọ se ne efwyale. ³⁶ Ne Jisọs akwelé ebwọ mbeé nnó ékagé ágaré muú. Yémbọ ndere ákwelé ebwọ mbeé dọ, mbọ nto ne bọ ágarege abya wuú ájye. ³⁷ Ebwọ ako abọ, alá manó mekpọ fuú ájoge aké, “Yéndé genó eyige ji apyéé gelú gelógeló.” Apye bọ matu gbégbé áwuú ne abi alá joge, ájoge.

8

Jisọs achyéé délé bọ ani menyéé (Mat 15:32-39)

¹ Ewyage gejamége bọ gema chwọ nọ Jisọs mme. Bọ bina abọ akpá fọ menyéé ayi ányéé wọ. Ne Jisọs akuú baá utọ bíí ne aké, ² “Meshwe apyéé me ne bọ bina, néndé ebwọ alé mbọ ndọ eleé ne me ayi alá ányéé ye genó fọ wọ. ³ Mbogé ngarege ebwọ nnó ájyéé uné mesa, átọ né meti gétúgé abifọ nekene bwọ neshya.”

⁴ Baá utọ bíí agií ji aké, “Fa né mashwone muú agene mbọ menyéé efọ ayi ákwanege bọ bina ako?”

⁵ Ne Jisọs agií ebwọ aké, “Enyú dewyaá ntoó bred eníí eféé”? Aké, “Dewyaá ntoó bred ékénéama.”

⁶ Ewyage Jisọs ágaré bọ bimbọ aké, “Jwólege mme”. Ne asé ntoó bred eyimbọ ékénéama áchyege matame mbaá Esowọ, agya, achyéé baá utọ bíí nnó ákéré mbaá bọ bina, ne ápye wyembọ. ⁷ Ne ebwọ ábọ awya ntó ukéke baá meshuú. Jisọs ase achyéé matame mbaá Esowọ né uno bi, ágaré baá utọ bíí nnó ákéré mbaá bọ. ⁸ Yéndémuú ányéé ágbeé ne baá utọ Jisọs ánywéré uba bi ulaá ugbeé usá ukeneama. ⁹ Mpa bọ bi ányé alú délé bọ aníí. Anérége Jisọs aké ákere meso né upú bwọ. ¹⁰ Ténéténé yimbọ Jisọs ne baá utọ bíí ákpe mmu ékpée áchyaá afé né gebagé mewaá eyigé akuú nnó Dalmanuta.

Ekwọ bọ Farasi ne Sadusi agií Jisọs nnó áléré ebwọ ufélékpa

(Mat 16:1-4; Luk 12:54-56)

¹¹ Bọ Farasi fọ ábọ afé mbaá Jisọs alọ manyé mbeé ne ji. Ebwọ abọ akéle meti mamua ji. Agií ji aké, “Pye ufélékpa ese dége, manlere nnó Esowọ ne atóme wọ.” ¹² Jisọs awuúgémbọ, ashulé gefere ne agií ebwọ aké, “Ulannó njye enina fi nekelege ufélékpa? Ngarege enyú wáwálé nnó yé úma degené fọ.”

¹³ Ajogé mbọ alya ebwọ, áma jyé kpe mmu ekpéé, achya afé egbe gentogé mewaá.

Jisọs akwelé baá utọ bíí mbeé nnó áse gébé ne yis bọ Farasi ne bọ Sadusi

(Mat 16:5-12)

¹⁴ Baá utọ Jisọs ábọ ájinte mankpa gejamége bred ne ábọ áwya le maá ntó bred ama né ekpéé. ¹⁵ Jisọs akwelé ebwọ mbeé aké, “Sege gébé ne yis bọ Farasi ne mfwa Herod.”

¹⁶ Ne ebwọ alọ manjogé ebwọ ebwọ aké, “Ndọfọ ajogé mbọ lé délá depọ yé ne bred?”

¹⁷ Jisọs akaá genó eyigé ebwọ ajogé ne agií aké, “Ulannó enyú dejoge mechọ bred ayi enyú dela pọ ne ji? Nnó enyú delú dankaá ula mechọ ewé? Matọ nyú álu wye séséleé?”

* **7:27** Elú wáwálé nnó: Né melo nwe ewéna bọ abi Jisọs ájogé atome ne ebwọ nnó baá melo élé bọ Jus ne abi ji atome ne ebwọ nnó bọ mamye élé bọ abi alá pọ fọ bọ Jus.

Délú dankaá gefóge muú ayi me nlu? ¹⁸ Enyú déwyaá amé dégene fó mbaá? Enyú déwyaá matu déwuú fó? Dékágé fere fó depò tiré na? ¹⁹ Gébégé nkare ntoó bréd éta mbaá bós dele bó átáa ányéé, ayi ábó álaá gbeé usa uníí? Ne ébwó áshuú ji meko aké, “Usá úfyaneupeá.”

²⁰ Jisós ama agíí ébwó nnó, “Ne gébégé nkaré ntó, ntoó bréd yimbó ékénéama mbaá bó delé bós ani ányéé, ayi alaá enyú dénywere nyá, álaá usá uníí?” Ébwó áshuú meko aké, “Usá ukeneama.”

²¹ Jisós agíí ébwó ake, “Enyú degé nkane nsele baá nto bréd nchyéé gejame bós menyéé wó, te fi, délú dankaá gefógé muú eyi me nlu?”

Jisós apye muú amé nónómé né Betsaida agéne

²² Gébégé Jisós ne baá utós bíí ákwone né Betsada, bós fó áse muú amé nónómé áfé ne ji mbaá Jisós áne ji mmye nnó atá ji. ²³ Jisós agbaré ji ébwóébwó áfé mekpo meti, eféé ne akpó ji matye amé. Anéré ji amu né amé, agíí ji aké, “Nnó ógene mbó genó fó?”

²⁴ Mende yimbó aye amé mfaá aké, “Ngene bós yémbó álu lé eké unós ebi ukene ugyage.”

²⁵ Ama ata ji amu né amé nana mende yimbó aké apele amé ji ánené aló mángene mbaá, ne agene yénde genó chánéné.

²⁶ Jisós agare nnó, “Cho mmu gepú jyé, ekagé òkere né meló.”

Pita aké Jisós alu muú ayi Éswá akwere ji ela gefwa

(Mat 16:13-16; Luk 9:18-21)

²⁷ Jisós ne baá utós bíí ájyé né baá maló fó kwókwólé ne meló Kaisaria Filipi. Nðere ébwó akene ájye, agíí baá utós bíí aké, “Nde gefógé muú ayi bós ájóógé nnó me nlu?”

²⁸ Baá utós bíí áshuú ji meko aké, “Bós bifó áke òlu Jón menwyaá bós manaá Éswá, abifó áke òlu Elija ne abifó áke òlu muú ekpávé Éswá ama.”

²⁹ Ajógémbó, Jisós agíí ébwó aké ne “Yé enyú ambós deké me nlu waá?” Pita ashuú ji meko aké, “Wó òlu Muú yi Éswá akweré ji elá gefwa.”

³⁰ Jisós akwelé baá utós bíí mbeé nnó ékágé ágaré muú fó, muú ayi ji alu.

Jisós agaré éfwyale wuú ne negbo níí (Mat 16:21-28; Luk 9:22-27)

³¹ Jisós aló mangaré nnó, Maá Nte Mekwaá abó mangé gejamégé éfwyale, ele ákpakpa meló, ne anós baá bi ápye uye ne anleré mabe Éswá, áshya nye ji, áwáne nye ji. Yémbó ndó eléé ekwonegé akwilege nye né negbo. ³² Ne Jisós agaré ébwó mechó ewe gbogónó. Ajóge mbó, Pita ase ji átené egbe. Aló manshule ji ndó nnó ajóge se gefóge mechó ewémbó. ³³ Yémbó Jisós abwólé ushu aye baá utós bíí ne ashule Pita ndó aké ne ji, “Kwilé me mbe ushu danchómeló. Óferege unó nkane mekwaá, óferégé fó eké Éswá.” ³⁴ Ne Jisós akuú gejamégé bós bimbó ne baá utós bíí, ajós ne ébwó aké, “Yé mbógé muú enyú akélege mambe menkwale wa, abó manjinte gemé jíí akpa gekwa ji akame ye negbo ne akwólégé me.

³⁵ Mbógé muú akélege mampóó genwá jíí ebyénnó aníige nye geji, ne mbógé muú akamégé manchyéé genwá jíí getú ya ne abya melóméló, apomé nye. ³⁶ Nde nsá ayi muú ábós, mbógé abege ne unó mme uko ne aníige genwá jíí? ³⁷ Nde genó muú akage bó achye mankwóré ne genwá jíí? ³⁸ Kaáge nnó mbógé mmyé égbóó muú gétuú ya ne mekomejóó wa né mbe ushu njye eniné na, eniné nétií meso ne Éswá, népyéé gabogabo, mbóntó ne Maá Nte Mekwaá mmye égbóó nyé ji mansé muú yimbó ndere muú wuú gébégé aké achwó ne makiénné ukpea jíí ne enoge ewé Nte wuú achyéé ji.”

9

¹ Jisós ama jóó ne bós bimbó aké, “Ngarege enyú wáwálé nnó, gentógé bós álu mbó fáná, abi alá gbóó fó kpaá te ágene nye gefwage Éswá ndere gechwós ne eshye wuú.”

Jisós akwóré gefós agenege mané mané (Mat 17:1-9; Luk 9:28-36)

² Ndó ékéné ékógé Jisós ase Pita, Jemsi ne Jón ákwó áfé mfaá Mekwe fó kpaá. Ajyége ájwólé ébwó ébwó áke ápele menyammye Jisós aló manshwanegé né mbe ushu bwó.

³ Gefós eyigé mandeé ji akpea ye muú ayi akage shwone áji nnó ábé pópó mbó apó, ye ébélé ne uka. ⁴ Aké ápéle ágé Elija ne Mosis ákwó fwéé ájóógé mejóó ne Jisós. ⁵ Pita ajós

ne Jis̄s aké, “Ata, eló ndere esé délú fa, gó ese déténe óto úléé, géma eta wye, géma eta Mosis, géma eta Elija.” ⁶ Pita akágé se genó eyigé ji ajóoge néndé efó ékwó ebwó matóó dóó.

⁷ Ndere ajóoge mbó, áké ápelé gekó gekweré ebwó mme ne meko atané né mmu gekó eyigembó aké, “Gége maá wa ayi mbwi metóó na, wuúge ne ji.” ⁸ Ténéténé yimbó áké amagé pe áge sé ye muú fó wó ekosé Jis̄s jimbiú ne ebwó ambóó.

⁹ Ndere ebwó áshulege mékwé ájyee, Jis̄s áji ebwó etu aké ékagé ágáre muú fó genó eyige ebwó ágené kpaá te ji Maá Nte Mekwaá akwilége né negbo.

¹⁰ Awúgé depó tire Jis̄s ajóó, ábele wye déti né mmu matóó bwó, ne ágiúge ate nkane ulaá mankwilé né negbo útené.

¹¹ Ne baá utóó Jis̄s bimbó ágiú ji aké, “Ulannó ánleré mabé Es̄wá ajóó áké Elija abó mambó mbe achwó ne Muú yi Es̄wá akwera ji ela gefwa?”

¹² Efeé Jis̄s akamé aké, “Elú wáwálé nnó, Elija abó mambó mbe achwó akwyee unó uko abelé, yémbó ulannó ásáme ntó né mmu nwe Es̄wá nnó, ‘Maá Nte Mekwaá abó mangé gejamége efwyale ne ápaá nye ji, áma shyá jí?’ ¹³ Yémbó ngárege enyú wáwálé nnó, Elija achwó mé ne bóó ápye gabo ne ji nkane ejíú ebwó wye ndere abó asamé né mmu nwe Es̄wá atomé ne ji.”

*Jis̄s apye maá ayi amee gesasa atoo
(Mat 17:14-21; Luk 9:37-43a)*

¹⁴ Ebwó akérége meso, áge gejamége bóó ndere ánóó baá utóó abifó né mme ánleré mabe Es̄wá anyee mbeé ne ebwó. ¹⁵ Ne bóó bimbó áké agéne Jis̄s ácháné ala áme makpo fan álomé ájy te táme ji. ¹⁶ Jis̄s agiú ánleré mabe Es̄wá aké, “Nde enyú denyee mbeé ne ebwó?”

¹⁷ Ne mende fó né geluagé njune bóó bimbó aké, “Ménleré nchwó ne maá wa né eta wye ayi meló nchye apyé ji alá jóge mejóó. ¹⁸ Yéndégébé meló nchye yimbó akwilége ji mmye, apye ji akwe mme, génfwéné gétánege ji meno, anyé mánéné ala nógeé. Nne baá utóó bye mmye nnó áfére meló nchye yimbó, ápulé épwo.”

¹⁹ Jis̄s ashúú ebwó meko aké, “E é ndé gefoge ngye eni nelá fyee metóó ne Es̄wá? Nkoge mbó metóó ne enyú nnó? Mmage bé ne enyú ndó eniú ne défyee matóó ne Es̄wá? Chwóge me ne maá yimbó.”

²⁰ Achwó ne maá yimbó mbaá Jis̄s.

Ndere meló nchye yimbó agéné Jis̄s, apye maá yimbó akwé mme achúú gbok! gbok, genfwéné getánege meno. ²¹ Jis̄s agége mbó agiú nte maá yimbó aké, “Nemeé niné na nébele mé ji mmye nnó?”

Mende yimbó aké, “Neló ji te dembáné.”

²² “Meló nchye yimbó ákélege manwá ji, apyé ji akwéne gébé eyigé fó né mewé gebé eyifó né nnyi, Ata gé esé meshwe opóó esé mbóge okage pye.”

²³ Jis̄s agiú ji aké, “Ndé genó wá jóge! Nnó mbóge okage pye? Es̄wá apye yéndegenó eyi gejweregé ne muú ayi áfyee metóó ne ji.”

²⁴ Nte maá yimbó ala ténéténé aké, “Me nkamé ne Es̄wá, Ata, póó me nkame ne metóó ema.”

²⁵ Gébége Jis̄s agéné nnó gejamége bóó áboó áchwóó ji mmye, anyá meló nchye yimbó aké, “Wó mbú ne álú, nnyá wá tánege ji mmye. Jyýe mbó okerege sé.”

²⁶ Meló nchye yimbó apye maá yimbó akalé akwé mme ne alé táne ji mmye. Atánégé, maá yimbó ala mme nyamé eké mewu muú ne bóó agége mbó áférege nnó ágbó. ²⁷ Jis̄s agbaré ji ebwó, abweé ji akwilé téné.

²⁸ Ne Jis̄s ne baá utóó biú ákerége mmu, ágiú ji bibiú aké, “Ulannó ne esé depulé meló nchye yimbó mambuú apwo?”

²⁹ Jis̄s agare ebwó aké, wye lé mmyemenene ne ekage feré gefóge meló nchye yina. *

Jis̄s ama gare baá utóó biú ndere ji ágboó nye

(Mat 17:22, 23 ; Luk 9:43b-45)

³⁰ Jis̄s ne baá utóó biú ályá mbaá yimbó ákoó koóge né gebagé mewáá Galilií. Ji ákélégé fó nnó muú akaá mbaá ayi ji álú.

³¹ Nénde ji abó alerege ebwó nnó, “Meso gébé áchyége nye Maá Nte Mekwaá né amu

* **9:29** Elú wáwálé nnó: Manlya menyee kpekpe apóó né gejamége gekwene bó nwe bi mbe mbe abi abó ásáme.

bos nchye, awane nye ji. Yembo ndo ele ekwoné, ji akwilege nye né negbo.”

³² Yelé ji agaré neka eni, baá utós bíí ákaá ula wós, ne áamá áfós mangií ji ula neka eniné na.

Ndé muú alú muú kpaá
(Mat 18:1-5; Luk 9:46-48)

³³ Ebwós ákwónégé né melo Kapanom, ájye kpe né gepú eyige ebwós ájwóle. Jisós agií baá utós bíí aké, “Ndé enyú denyé nye mbeé né meti gébége dechwós.”

³⁴ Awúgé mbó, ákwéné nyámé getúgé ebwós ábó ányéé mbeé mechó dékpakpa.

³⁵ Ajwólégé ka, akuú baá utós bíí makpo áfyaneápeá, áchwóge, ajós ne ebwós aké, “Mbóge muú akelege mambé muú kpaá né geluage nyú, abó mambé ndere maá defwé akpáné defwe mbaá abifó.” ³⁶ Ajóge mbó, akuú maá fó kós achwós téné né metós metós ebwós, akpa maá yimbo né amu jíí ajós ne baá utós bíí aké, ³⁷ “Yéndémuú ayi akamege mampye galógáló ne mamane kós nkane ayina né mabó ma, ebyennó apyembó lé ne me ne yéndémuú ayi apye galógáló ne me ntó, ebyennó apyembó lé ne nte waá yi átómé me.”

Muú ayi alá paá esé alu awesé

³⁸ Ne Jón akuú Jisós aké, “Ménleré, esé degé mende fó asle mabó myéé aferege bos aló nchye né mmye. Degégémbó, dégbé ji gétúgé alá pó fó né geluá gesé.”

³⁹ Jisós ajós ne ebwós aké, “Dégbégé fó gefógé muú yimbo. Néndé ye muú yi asle mabó ma apyéé ufélékpa ne éwyagé ajóge gabo getú ya apó, ⁴⁰ nénde muú yi alá paá esé, alu awesé. ⁴¹ Ngarege enyú wáwálé nnó ye muú ayi achyége enyú nkó manaá né mabó ama gétúgé délu bos ba ayi alá abós nye nsá apó.” †

Mmuameno mampye gabo
(Mat 18:6-9; Luk 17:1, 2)

⁴² Jisós áamá jós aké, “Yéndémuú ayi apyéé mamane kós nkane ayina ayi áfyéé metós ne me nnó apye gabo, élú galógáló nnó áshíí ji gekpékpégé ntaá né geme, ánmé ji né gentoógé ebéé mega. ⁴³⁻⁴⁴ Ama jyé mbe

aké, mbóge ebwó wye epyé wó nnó ákwéné mabé Esowó, sós ewu ofómé, élú galógáló nnó ákpe né genwá gechúchúle ne nnó ákpe né ntoné mewé ewé élá nómégé ne amu apea.

† ⁴⁵⁻⁴⁶ Ne mbóge geká jyé ne gétene wó nnó ákwéné mabé Esowó, sós geji ofómé, élú galógáló nnó ákpe né genwá geká géma epwó nnó ákpe uka upea né ntoné mewé ewé élá nómégé ne bó dámmwólé bíí ntó ala gboó. ⁴⁷ Ne mbóge dambónnnyi wye atene wó nnó ákwéné mabé Esowó, pwólé ji ofómé, élú galógáló nnó ákpe né gefwa eyigé Esowó ágbárege gechúchúle ne nnó ákpe né ntoné mewé ewé élá nómégé ne amé ápeá. ⁴⁸ ‘Mbaá yi bó dámmwólé bí alá gboó, ne mewé ewu ntó ela nomege.’

⁴⁹ “Yéndémuú awuú nye mewé né menyammye wuú wye nkane muú áchwarege mega né menyéé nnó ékágé áchós.

⁵⁰ “Mega élú genó gelógéló, ne mbóge mega élá pó sé ne ugó bíí, ápyéé mbó nnó ne ewu ema egós?”

“Ewéna éleré nnó enyú débé eké mega, dényége nesó ne ate.”

10

Jisós alerege depóre manwá neba
(Mat 19:1-8)

¹ Eféé Jisós alyaá Kapenum, afé né gebagé mewaá Judiya, achyaá ebéé Jodan. Ndere akwoné éwu, gejamégé bos áma chwó nó ji mme ne aló mánleré ebwós nkane ji apye mé yéndégébé.

² Bos Farasi fó áfé eta wuú mammua ji, ágií ji aké, “Nnó ebé esé ekamé nnó mende awá neba ne mendée wuú?”

³ Jisós ashuú ebwós meko aké, “Ebe ewé Mosis achyé enyú gétúgé neba ejós nnó?”

⁴ Ebwós áshuú meko aké, “Mosis abó agaré esé nnó mende akáge chyéé mendée wuú mekpo nwe manlere nnó awá neba ne akage lyaá ji.”

⁵ Ne Jisós ajós ne ebwós aké, “Elé gétúgé mekpo meto nyú ne epye Mosis achyéé enyú ebé ewéna. ⁶ Te ula ulós ebi Esowó alós mankwyé mme, akwyéé ebwós, mende ne

† **9:41** Elú wáwálé nnó: Jisós ajógé mbó átómé lé ne geme jíí ndere muú ayi Esowó ákwere ji ela gefwa. † **9:43-44** Elú wáwálé nnó: Maló 44 ne 46 apó fó né gejamégé bó nwe. Unó bi ajós né maló ayina ulú wye eké ebi ajós né maló 48.

* **10:6** Elú wáwálé nnó: Né 10:6 Jisós ajós mbó lé genó eyigé ásame né nwe ula ulós 1:27, ne 2:24.

mendée. * 7 Getú eyigé na mende alyage mmá wuú ne nte wuú, afé acho mmye ne mendée wuú, 8 ebwó ápea ákwé muú ama. Ebwó ápó sé bós ápeá nana, ála muú ama. 9 Ndere elúmbó, bós abi Esowó áchomé chónchó né neba ékágé muú akya nnó atyáa.”

*Jisós alérege depéré uló ne neba manwá
(Mat 5:27-32; Luk 16:18)*

10 Jisós ne baá utós bií ákérégέ mmye, ewyage baá utós bií áma gií ji mechó nebá ewé. 11 Ajós ne ebwó aké, “Muú yi awáne neba ne mendée wuú, ajyé bá ayichá, akwé mbó lé uló, 12 ne mendée ayi atanegé menó wuú neba, ajyegé ba ayichá, akwé mbóntó lé uló.”

*Jisós ajé ambáné kós
(Mat 19:13-15; Luk 18:15-17)*

13 Bií uma bós fó ákpa baá bwó áfe mbaá Jisós nnó anéré ebwó amu mmye, ajé ebwó. Baá utós bií ágégé mbó, ányá ebwó. 14 Yémbó Jisós agégé mbó, metós ésó ji ajós ne ebwó aké, “Lyáge ambánékó áchwó eta wa, ekagé dégbé ebwó néndé gefwa eyigé Esowó ágbárege gelú eyigé bós abi álu ndere baá bina. 15 Góge me ngare enyú wáwálé nnó muú yi alá kamé nnó Esowó ábé mfwa wuú nkane mamane kós wó, akpéné fó né gefwa jíí.” 16 Eféé Jisós akpa baá bimbó ama ama né uwyaá, anere ebwó amu mmye ajé ebwó.

*Abya muú ŋka
(Mat 19:16-22; Luk 18:18-30)*

17 Jisós aló mánjye neke, ndere ájye mendefó alomé gatele achwó kwé ji uká aké, “Ménleré melóméló, mpyéé nnó ne mbó geŋwá eyi gélagé byéé?”

18 Jisós ashúú ji meko aké, “Ulannó okuú me muú melóméló? Yé muú ayi alomé metós ápó, ekosé Esowó mbií ne alu melóméló. 19 Pó okage mabé Esowó ayi áke, ‘Ekagé owá muú, ekagé okwé uló, ojogé ejo, ekagé óténé ntésé gebyó. Onyegé manwaá, nógé nte wyéé ne mmá wyéé.’”

20 Mende yimbó aké, “Ménleré nló mambélé mabé yina mako te dembáné ta.”

21 Ajógémbó, Jisós ape ji domée ne gejeé aké, “Ela wó genó géma. Chó kpó unó byé uko, achye ŋka yimbó mbaá bós gekpo, óbéé nyé ne gefwa né mfaánebuú, achwó okwólé

me.” 22 Mende yina awugé mechó ewé Jisós ajós apwa, alyáá afé meshwemeshwe ne mesómé néndé ji awyaá gefwa dós.

23 Jisós abwólé mmye ape baá utós bií aké, “Ejweré ne muú ŋka akpe né gefwagé Esowó.”

24 Baá utós bií áwúgέ mbó alá mano makpo fuú, yémbó Jisós ama jóó ne ebwó aké, baá ba ejweré mankpe né gefwagé Esowó! 25 Elú wáwá nnó mpó mashwóne áshwá né embú ábyamé epwó nnó muú ŋka akpe né gefwagé Esowó ágbárege.

26 Baá utós bií áwúgέmbó byó ukóre ebwó mmye ágígé ate aké, “Ne ndé muú yi abó nyé geŋwá eyi gélagé byéé?”

27 Jisós ape ebwó domeé ajós ne ebwó aké, “Unó bi upwós ákwaá mampye, upwós fó Esowó, néndé Esowó akage pye unó uko.”

28 Pita aló manjóó aké, “Gé, esé delyaá unó sé uko dékwólege wó.”

29 Ne Jisós ashúú meko aké, “Ngarege enyú wáwálé nnó, yéndémuú ayi alyáá gepú jíí, yé lé áŋmé bií abi andée ne abi ande, amma bií ne ante bií, baá bií ne makós jíí né gétú ya ne gétúgέ abya melóméló, 30 Esowó achyegé nyé ji bós ne gejame unó fa mme yina epwó nkane abó awyaá, yé úpú, áŋmé abi andée ne abi ande, amma bií ne baá bií ne makós jíí ne áchyegé nyé ji ntó gejamégé efwyale né gétú ya. Ne abós nyé ntó geŋwá eyi gélagé byéé né mme ayi áchwó. 31 Yémbó gejamégé bós abi alú mbó mbe nana, meso gébé álaá nyé meso ne gejamé abi álu mbó meso nana ábéé nyé mbe.”

Jisós ama gáré mánáne alé nkane ji ágboó nyé

(Mat 20:17-19; Luk 18:31-34)

32 Jisós ne baá utós bií alyá ákwóme ájyéé né Jerosale, Jisós alu ebwó mbe ne baá utós bií akwe tametame, efó epye bós bi akwólege ebwó. Ne Jisós ase baá utós bií makpo áfyaneápeá átené babá ne aló mangaré ebwó unó bi upye nyé ne ji, 33 aló mangaré ebwó aké, “Wuúge, esé dékwóme mbó déjyéé né Jerosale, ewu, áfyéé nyé Maá Nte Mekwaá né amú anós baá ampyéé upe Esowó ne ánleré mabé Esowó. Ebwó ajógé nyé nnó, me nkwe mpa, áwá me, ne áfyéé nyé ji né amú bós abi alá pó bós Jus. 34 Ajwyaáge

nye ji, ákpóo ji matye mmye, átulé ji ne áwá ji. Yémbó ndó kpogele éléé ékwónégé, akwilége nye né negbo.”

Dékpakpa né gefwagé Esawá
(Mat 20:20-24)

³⁵ Jemsi ne Jon baá Sebēdee áfe mbaá Jisós aké, “Ménleré dekelege nnó wó ɔpye ese genó gefó.”

³⁶ Jisós agií ebwó nnó, “Enyú dekelege mpye nyú ndé?”

³⁷ Ashuú ji meko aké, “Ese dekelege gébége ɔwólégé né geluoge enóge, ɔpye esé dejwólé ne wó, muú ama né egbe ebwónye wye ne ama né egbe ebwóbe.”

³⁸ Yémbó Jisós ajó ne ebwó aké, “Nnó enyú dekage genó eyigé degígé mbó. Nnó enyú dekage nyú nye nkó efwyale ayi me nyú nye? Nnó enyú dekage wó nye manaá efwyale ami me nwó nye?”

³⁹ Ashuú ji meko aké, “Ese dekage pyembó.” Jisós ajó ne ebwó aké, “Enyú denyú nye né nkó ayi nnyú nye ne dewó nye manaá efwyale ami me nwó. ⁴⁰ Yémbó, me fó wó njyaá bó bi ájwólege né ebwónye wa ne abi ajwólege né ebwóbe wó. Malu yimbó alú mbaá bó bi abó manjwólé wyeé.”

⁴¹ Baá utó Jisós abi makpo áfya áwúgé genó eyigé Jemsi ne Jon ajó mbó, álo mansó mató ne ebwó. ⁴² Jisós akuú ebwó ako ajó ne ebwó aké, Enyú dekaá nnó ákpakpa bó abi alá pó bó Jus áwyaá utó mampye ne bó bwó nkane ejí ebwó. Yé ákpakpa melo áwyaá utó bi ajóge mechó ne bó bwó ébyé. ⁴³ Ne ébége fó mbó ne enyú. Yéndémuú nyú ayi akélege mambe muú kpaá abó mambe ménkpané defwé nyú, ⁴⁴ yéndémuú nyú ayi akélege mambe menombé abó mambé eké mefwé mbaá bó ako. ⁴⁵ Pēge gekpekpegé muú ndere Maá Nte Mekwaá, ji achwó fó nnó bó ákpá ji defwé wó, achwó lé mánkpá bó defwé nnó achye geme jí mawené gejamégé bó né gabo.

Jisós apye Batimus agene

⁴⁶ Jisós ne baá utó bií akwóné né Jeriko. Ndere ályaá ajyēé, gejamégé bó ákwólege ebwó meso. Muú ame nónómé fó akamege Batimus maá Timós ajwólé né mapea meti akó dekó. ⁴⁷ Awúgé nnó Jisós ayi Nasaret

ne akoóge mbó aló mankalé aké, “Jisós mpyáne Devid, gé me meshwe.”

⁴⁸ Gejamégé bó áweé ji aké jwóle nyame, yémbó akálege wye kálege ne eshye aké, “Mpyáne Devid ge me meshwe.”

⁴⁹ Jisós awúgé mbó atené, ajó aké, “kuúge ji achwó.” Ajye kuú ji aké, “Kwilé ka chwó ɔfoge, ákuú wó.”

⁵⁰ Muú ame nónómé yimbó afere nkú gefwine wú aḡmé, anyo akwilé ka ája ji áfé mbaá Jisós.

⁵¹ Jisós agií ji aké, “Ndé genó wó ɔkélege nnó me mpye eta wyé?” Muú ame nónómé yimbó ashuú meko aké, “Ata, nkelege nnó ɔpyé me ngéné mbaá.”

⁵² Jisós ajó ne ji aké, “Chó mmu gepú jye, metó ewé wó ɔfyéé ne me epye wó ɔtoó.”

Ténéténé yimbó aló mángéné mbaá ne akwólege ji.

11

Jisós akpe né Jerosale nkane mfwa
(Mat 21:1-9; Luk 19:28-40; Jon 12:12-19)

¹ Ndere Jisós ne baá utó bií álé kwókwólé ne Jerosale, ákwónégé Betfage ne Betani baá maló ayi álú mfaá Mékwé Olif, ató baá utó bií makpo ápeá nnó abó mbe. ² Ajó ne ebwó aké, “Chogé né maá melo ayi alu mbó enyú né mbe. Ndere dékpene wye, dégene nye maá géjuná ayi áshíí muú álú danke wye. Kaáge, déchwó ne geji. ³ Ne mbóge muú agigé enyú nnó waá aké dekaá, garege ji nnó, Ata ne akélege, ne anérége atómé nye gekéré wáwá.”

⁴ Ajyégé, ágé maá géjuná yimbó ndere áshíí né mbe menombi egbe menó meti. Aló mánkaá geji, ⁵ ndere ákaágé bó abi álú eféé agií ebwó aké, “Dekaáge géjuná yimbó ndé?”

⁶ Baá utó Jisós ágaré bó bimbó wye nkane Jisós abó ajó gébége atóme ebwó, ne ályaá ebwó ájye ne geji. ⁷ Achwóge ne géjuná yimbó mbaá Jisós, afere mandeé bwó ágyaá géjuná yimbó né meso, Jisós akwó ajwólé mfaá. ⁸ Gejamégé bó ágyaáge mandeé bwó né meti nnó géjuná yimbó gekené mfaá, abifó ásórege uwó mámé ágyaáge meti ntó. ⁹ Ndere ajye bó abi álú mbe ne abi álú meso akálege aké, “Matame mábé ne Esawá! Mejé ebé ne muú ayi achwó

né mabɔ Ata.”¹⁰ Mejé ebe ne gefwage nte sé Devid eyi gechwɔɔ mbɔ! Matame mábé ne Esɔwɔ ayi alú né mfaánebuú eniné mfaá mfaá!

¹¹ Nɔdere Jisɔs akpené né Jerosale, ajye kpe né mmú echa upe Esɔwɔ ape yéndégenó. Agégé nnó gébé gekoó, ase baá utɔɔ bií áfyanéápeá ákeré né melɔ Betani manjye bele wye.

Jisɔs alweré genɔ́ge fig gégbó
(Mat 21:18-22)

¹² Bií ujjágé, ndere ebwɔ ályaá Betani ákerégé meso, mesa alɔ mamye ji. ¹³ Atene tete agé genɔ́ fig ne gejámégé bya wye, afé ape nnó agene nye gempome fɔ wye. Akwónégé agé yé gefɔ wɔ ekosé bya ubiubi néndé gébé eyigé unɔ́ fig uwóme umpomé gelu gakwáne. ¹⁴ Jisɔs ajɔ́ ne genɔ́ fig eyigembɔ aké, “Te mme abyéé muú amage nyéé sé gempome jyéé.” Baá utɔɔ bií áwuú genó eyigé ji ajɔ́.

Jisɔs abú bɔ́ bi ákpoo unó né mmu echa upe Esɔwɔ

(Mat 21:12-13; Luk 19:45-48; Jɔn 2:13-22)

¹⁵ Ebwɔ ákwónégé né Jerosale, Jisɔs akpe né mmu echa upe Esɔwɔ, alɔ mambu bɔ́ abi ákpoo ne abi ánáme unó né mmu. Atyá makpókpógélé bɔ́ abi ákene gesegé manka mankwɔré ne malu ujwólé bɔ́ ako abi ákpoo upwine melɔ ebi ápye upe Esɔwɔ ne ubi. ¹⁶ Ne ama kame sé nnó muú áma kpá genó gese akoó ye ne geji né mmu echa upe Esɔwɔ wɔ. ¹⁷ Ne alɔ manlere bɔ́ aké, “Ása mmu ηwe Esɔwɔ nnó Esɔwɔ aké, ‘Gepú ya ákuú nye geji nnó gepúgé mmyemenene mbaá umε malɔ mako.’? Yémbɔ enyú débwalé géjí gelá melu ewé ánjó ábigε wyeé.”

¹⁸ Anɔ́ baá abi ápyeé upe Esɔwɔ ne ánléré mabé Esɔwɔ áwuúge depɔ́ tiré Jisɔs apye, álɔ mánkεle meti nnó áwá ji. Afɔ́ ji gétúge gejamégé bɔ́ álaá meno mekpo fuú né unó bi Ji alerege.

¹⁹ Nkwale akwonege, Jisɔs ne baá utɔɔ bií álya melɔ kpaá áfe ábelé mbaá ayicha.

Genɔ́ge fig gégbó
(Mat 21:18-22)

²⁰ Ne dondo ayi Jisɔs ne baá utɔɔ bií ákереge meso, áge genɔ́ge fig eyi Jisɔs abɔ́ jɔ́ nnó gemage wɔ se umpome nkane gegbó me. ²¹ Pita atege genó eyigé Jisɔs abɔ́ ajɔ́ ne genóge fig yimbɔ, ajɔ́ ne ji aké, “Ménleré, gé genɔ́ eyigé óbɔ́ ɔ́jɔ́ nnó gemage wɔ sé umpome gégbó.”

²² Ne Jisɔs ashúú ebwɔ meko aké, “Fyεge matɔ́ nyú ne Esɔwɔ. ²³ Ngarege enyú wáwálé nnó, muú ajɔ́ge ne mékwé ewéna nnó, ‘Kwilé fa ákwéné mmu ebeé mega,’ ayi ála pó ne dembyɔ́ né metɔ́ ne akamege nnó genó eyigé ji ajɔ́ gepyeé nye, Esɔwɔ apye wye nkane ji ajɔ́. ²⁴ Ngarege enyú nnó dégige yéndégenó né mmyemenene mbaá Esɔwɔ, kamege nnó désε mé geji, ne gebéé nye eyigé nyú. ²⁵ Ne yéndé gebé enyú deke denemmye, debɔ́ manjinte gabo yi bɔ́ ápyeé eta nyú nnó Nte nyú yi alu né mfaánebuú ajinte gabo awu nyú ntó. ²⁶ Yémbɔ dela jinté gabo yi bɔ́ ápye eta nyú wɔ, nte nyú yi alu né mfaánebuú ajigé fɔ́ nte gabo awu nyú.” *

Agii Jisɔs mbaá ayi uto ebi utané
(Mat 21:23-27; Luk 20:1-8)

²⁷ Jisɔs ne baá utɔɔ bií ákeré meso né Jerosale. Nɔdere akwóne, akpe né echa upe Esɔwɔ alɔ mankéne né mmu, anɔ́ baá abi ápyeé upe Esɔwɔ ne ánléré mabé Esɔwɔ chóncho ne ákpakpa melɔ ájye gií ji aké, ²⁸ “Wɔ ɔpye unó bina ne ndé uto, ne waá achyεé wɔ uto ubi?”

²⁹ Jisɔs ashúú ebwɔ meko aké, “Me ntó nwyáá awa nkweé mangii enyú, dégarege me, me ntó ngare enyú uto bi me nwyáá ne mpyeé unó bina. ³⁰ Agii ebwɔ aké, Waá achyε Jɔn uto manwyáá bɔ́ manaá Esɔwɔ, Esɔwɔ waá akwaá? Shuúge me meko.”

³¹ Alɔ manyége mbeé ne ate aké, “Dejógé mbɔ nye nnó? Ebege dejógé nnó, ‘Elé Esɔwɔ ne achyεé Jɔn uto bí,’ agige nye esé aké, ‘ulannó ne delá kamé mekomejɔ́ wuú wɔ?’ ³² Nnó dejɔ́ nnó utó bií utané mbaá ákwaá?” Akage jɔ́ fɔ́ mbɔ gétúge áfɔ́ bɔ́ bi álu efeé nendé yéndémuú ajɔ́ge nnó Jɔn abɔ́ alu muú ekpávε Esɔwɔ wáwálé. ³³ Ewéna epye ebwɔ áshúú Jisɔs meko aké, “Esé dekaá wɔ”.

* **11:26** Elú wáwálé nnó: Ukwene bɔ́ ηwe abifo agbeé v. 26 nkane KJV.

Jis̄s ashuu ntó ebwó meko aké, “Yé me ntó ngárégé f́ enyú muú yi achyéé me uto ne mpyé unó bina.”

12

Nekanemej́ó b́ó uségé ne mb́ó meḱó
(Mat 21:33-46; Luk 20:9-19)

¹ Eféé Jis̄s aló manto ebwó nekanemej́ó aké, “Mende f́ ab́ó ató meḱó wuu, ape unó ébi ákuú vine, áb́óge umpome bií ápyéé mḿó, ańo gebame agyaá ewú mme, achó embu, akwyéé mbaá ayi áh́amege umpome mampye mḿó. Atene enýo mbaá ayi muú ájwólege ábamé meḱó. Ase b́ó uségé afyé né meḱó ewémb́ó. Atane afé neke né meló f́. ² Gébé gekwónégé eyigé ásorege umpome ébimb́ó, mb́ó meḱó ató maá defwé wuu ama nnó áchyéé ébií unó mbwé ébi utane né meḱó ewémb́ó. ³ Yémb́ó b́ó uségé bimb́ó áchyéé ẃ, ágbaré maá defwé yimb́ó átulé, ábú ji akéré amuamu. ⁴ Mb́ó meḱó ama t́o maá defwé ayif́ó, b́ó bimb́ó ápye ji ntó átulé, ákere ji upa mekpo, áchyéé ji mekpo geńó. ⁵ Ama kere ató ayi agbeé makpo aléé, ji yimb́ó ágbare áwá. Ató gejamege abif́ó, átulé abif́ó, áwá abif́ó. ⁶ Elá le maá wuu ayi mende ama ayi ab́ó gejeé ne ji d́ó, kwyakwya achẃó fére maá yimb́ó ató, aferege nnó áchyége nye ji énogé. ⁷ Yémb́ó b́ó uségé bimb́ó ágégé ji áló mánj́ógé aké ne ate, ‘Gége menyéé geteé mb́ó meḱó na, chẃóge déwá ji, geteé jií gelaá eyigé esé.’ ⁸ Apyégé maá mb́ó meḱó yimb́ó, áwá, ábwéé genkẃó áfomé meso gébámé.”

⁹ Jis̄s ánerege agií ebwó aké, “Enyú defere nnó mb́ó meḱó yimb́ó apye nye nnó ne b́ó uségé bimb́ó? Ab́ó manchẃó awá b́ó bimb́ó achyéé meḱó ewémb́ó mbaá b́ó abicha. ¹⁰ Enyú dej́ó me né mmu hwe Es̄wó nnó, ‘Ntaá eniné antené upú ashyaá nnó nélómé, néni ne nélaá menó ntaá ayi ágbaré ekwó gepú.

¹¹ Ata ne apye nnó ewú ebe mb́ó, ne elu gekpekre genó né ame se.’”

¹² Jis̄s ánerege mántó nekanemej́ó eni, ákpakpa b́ó Jus ákaá nnó aj́oge mb́ó lé ne ebwó. Akelé meti mampye ji, yémb́ó áf́ó nyá gejamégé b́ó abi álú eféé ályaa ji áfé.

Agii Jis̄s mech́o h́kamakpo
(Mat 22:15-22; Luk 20:20-26)

¹³ Ewyage áto b́ó Farasi f́o ne ekwó Herod nnó ájye agií Jis̄s gejamégé b́o nkwé nnó akwegé nekwené meno, ágbaré ji. ¹⁴ Ajyégé mbaá Jis̄s áj́ó ne ji aké, “Ménleré esé dékaá nnó olu muú wáwálé. Os̄ele yéndemuú janja, of́ó f́o ame b́ó. Olerege b́ó unó ndere Es̄wó akélege wáwálé. Garé esé, nnó ébé se ekame nnó déchyégé h́kamakpo mbaá mfwa Rom waá déchyégé? ¹⁵ Nnó déchyé waá déchyégé?”

Yémb́ó Jis̄s agé me defyá debwó, agií ebwó aké, “Ndé enyú dépénege me mataá? Chẃóge me ne sére me nchére.”

¹⁶ Achẃógé ne ji, agií ebwó aké, “Mekpo wá na ne mab́o waá na ásamé né h́ka eyi?” Ashuu ji meko aké, “Elé mekpo mfwa Rom ne mab́o mií.”

¹⁷ Jis̄s agaré ebwó aké, “Chyéége mfwa Rom genó eyi gélu eyií ne chyéége ntó Es̄wó genó eyi gélu eyi Es̄wó.”

Awuúgé meko ayi Jis̄s ashuu ebwó álaá mano mekpo fuú.

Agii Jis̄s nkwé mankwile né negbo
(Mat 22:23-33; Luk 20:27-40)

¹⁸ Ewyágé b́ó Sadusi f́o áchẃó mbaá Jis̄s. Ebwó akame nnó muú agbogé, akwilége sé né negbo. Aj́ó ne Jis̄s aké, ¹⁹ “Ménleré, Mosis ab́ó asá né mmu hwe ébé se nnó, ‘Muú agbogé alyage mendée wuu ayi alá bye baá ne ji ẃo, menj́mó wuu ab́o mansé mekwi mendée yimb́ó nnó ábyégé baá ábé lé né mab́o ami mewené menj́mo yimb́ó.’ ²⁰ Né gébége f́o áh́mó f́o akénéama abi ande álú, ayi mbe abá mendée agboó yé maá apó. ²¹ Ayi akwólege ji ase mendée yimb́ó né ukwi ji ntó agboó yé maá apó. Wyémb́ó ne epye ne ayi agbeé makpo áléé. ²² Mb́o ne epye ne ah́mó bimb́ó akénéama. Ebwó ako ágbó ayi ye muú alá bye maá ne mendée yimb́ó ẃo. Ébélége mendée yimb́ó ntó agbó. ²³ Ne ndere ebwó ako ábáné mb́o mendée yina, gébége ákwilégé né negbo, mendée yina abéé nye ayi waá?”

²⁴ Jis̄s ashuu ebwó meko aké, “Enyú dékaá nnó delu gyeé ẃo? Delu gyeé nénde dékágé f́o mekomej́ó Es̄wó ne utó bií. ²⁵ Ama j́ó ne ebwó aké, gébége b́ó ákwilégé né negbo, neba nébéé se. Alaá

le nkane makiénné Esowó né mfaánebuú. ²⁶ Ne gétúgέ mechó bóó ágbógé ákwilége né negbo, enyú delu danjóó genó eyigé ásámé mmu ηwe Mosis? Né abya genóó eyigé mewε εbó eluli wye gélá sáóge, Esowó ajóó ne Mosis aké, ‘Me nlu Esowó ayi Abraham, ne ayi Asek ne ayi Jakób’. ²⁷ Esowó apó fó ayi awuú bóó, alú Esowó ayi bóó abi álú abε. Enyú bóó Sadusi ako delu gyéε né mechó εwéna.”

*Εβέ εwé επwó mabe mako
(Mat 22:34-40; Luk 10:25-28)*

²⁸ Ménleré mabé Esowó fó ayi alú eféé gébége Jisós ajóóge ne bóó Sadusi, ágégé nnó Jisós ashúú εbwó meko ne denγα ágií ji aké, “Εβέ Esowó ewéndé ηhea επwóó mabé mako?”

²⁹ Jisós ashúú ji meko aké, “Εβέ εwé επwóó mabe mako ele εwé εjóó nnó, bóó Isreli wuúge Esowó nte se ayi abó εsé ako alu ama, ³⁰ gbógé ne Ata Esowó wyeé ne metóó wyeé meko, ne mendoó wyeé meko ne uféré byéé uko. Tégé wyeé lé ji yéndégébé, pyégé utóó bií ne εshye wyeé meko, ³¹ ne εwé εgbeé apeá εke, gbógé ne nte ménmε wyeé ndere oγboó ne gemε jyéé. Yé εbέ εwé ηhea επwóó ayina apeá épó.”

³² Ménleré mabé Esowó yimbó ajóó ne Jisós aké, “Ménleré, oγóó chánéné, εlu wáwálé nkane oγóó nnó Esowó alu ama ayichá apó. ³³ Ne élu ntó wáwálé nnó obó mambógé gejee ne Esowó ne metóó wyeé meko, obó mántégé wye lé ji yéndégébé, obó mámpyégé utóó bií ne εshye wyeé meko. Ne obó mambó gejeé ne ate bóó nkane obó gejeé ne gemε jyéé. Obelege mabé ayina apeá εló επwó yéndé gefógé upε ne εchye εwé oγóó né mewε oγhyege mbaá Esowó nkane εchye.”

³⁴ Jisós agegé nnó menleré mabe Esowó ayina ashúú meko melóméló, ajóó ne ji aké, “Ela wó gachyé ne oγpé né gefwage Esowó. Eλό né gébé eyigémbó yé muú ayi ama mua mangiú ji nkwe apó.”

*Muú ayi Esowó akweré ji εla gefwa alu mad wad?
(Mat 22:41-46; Luk 20:41-44)*

³⁵ Ndere Jisós alérege bóó né εcha upε Esowó, ajóó aké, “Epye nnó ne ánleré mabé Esowó aké Muú yi Esowó akweré ji εlá gefwa

alu mpyáne mfwa Devid? ³⁶ Mendoó Ukpea ne epye mfwa Devid jimbo abó ajóó nnó, ‘Ata Esowó aké ne Ata wa, jwólé fa né εgbé εbwónyε wa né geluóge énogé

kpaá te mpyéé bóó mawámé byéé álaá eké mboó genóó ayi onérege uká byéé mfaá.’ ³⁷ Ne mbógé mfwa Devid akú Muú yi Esowó akweré ji εlá gefwa nnó ‘Ata wuú’, epyémbó nnó ne muú yimbó ámágé bέ mpyáne wuú?”

Ndere Jisós alérege mbó mmye muú ayi alu eféé matóó ágóó εbwó manwúgέ unó bi ji alérege.

Jisós akwelé bad utóó bií mbeé nnó ekage áse gepógé Anleré mabe Esowó

(Mat 23:1-36; Luk 11:43, 46; 20:45, 46)

³⁸ Ndere Jisós alu lérege aké, “Sége gébé ne gepógé ánleré mabé Esowó. Εbwó ágboó mámfyége bó nkúu átyé átyé, ákéné ágyaáge ntoné gese nnó bóó átámégé εbwó ne énogé. ³⁹ Εbwó ágboó ntó mánjwólé né malu énogé né mmu macha mmyemenene, ne ájyége epaá, ájyaá lé malu afwa ne ájwólege. ⁴⁰ Εbwó ányé ákwi ándée upwóó, ánéne mmye áwyáge mámbwólé bóó nnó álú bóó alóóló. Ndere ápyεmbó εfwyale εbwó εjame nye επwó.”

Echyé mbya mekwi mendée

⁴¹ Jisós anérége manlere, ayye jwólé toitoi ne mekwa εwé áfyéé ηka apele ndere bóó áchwóó áfyε manka bwó mmu genó eyigé áfyε ηka Esowó. Agé ndere gejámégé bóó manka áchwóó áfyéε gejamégé ηka. ⁴² Ewyage mbya mekwi mendée fó achwó fyé ntó baá ubaá ηgba ápeá abi álá fuú ye genó wó. ⁴³ Mekwi mendée yimbó achyεge mbó, Jisós akú baá utóó bií aké, “Ngarege enyú wáwálé nnó εchye εwé mbya mekwi mendée yina achyéé επwó εwé yéndémuú áchyéé. ⁴⁴ Yéndémuú áferé εκεκε ηka né gejamé eyi ji awyaá achyé, yémbó, ye lé mekwi mendée yina alu mbya, akwe ula géba jii achyéé.”

13

*Jisós agaré ndere áchwóó nye εcha upε Esowó
(Mat 24:1, 2; Luk 21:5, 6)*

¹ Jisos ályáge echa upε Esowó, maá utó wuú ama ajóó ne ji aké, “Ménleré, pe uchánchá upú ebi áténé ne uchánchá mataá.” ² Anérégé, Jisos ashúú ji meko aké, “Pó ógé mbó ukpékpé upú bina? Umúge nye kpá ne mataá ne mataá. Yéé ntaá némaá eni nélaá nye mfaá nte nópó.” ³ Ewyage ndere Jisos ajye jwóle né mfaá Mékwe Olif éwé élú toitoi ne echa upε Esowó. Pita, Jεmsi, Jón ne Andru áfé mesomeso ájye gií ji aké, ⁴ “Garé ese, nde gébé eyige depo tiré na depyé nye? Ne ndé gepó ese dégéne nye ne dékaá nnó unó bina uko upye nye wáwálé?”

⁵ Jisos aló mangaré ebwó aké, “Sége gébé ekagé muú fó ábwólé enyú déno mewaá. ⁶ Njoge mbó, néndé gejamégé bós áséle nye mabó ma áchwó eta nyú. Adoó nye ebwó ewómé ájógé aké, ‘Me ne nlú’ Apye nye mbó ábwólé gejamégé bós áno mewaá. ⁷ Ne déwuú nye ntó abya be kwókwólé ne enyú, ne ebi ámmye tete, Yémbó gébége unó bina uké upyéé, débégé fó ne efó. Néndé unó bina ubó mampye ne epófó nnó mme yina achwó kwya wó. ⁸ Gébé eyigémbó ntó maló kpakpa ámmye nye ne ate ne ate afwa ne bós bwó ámmye nye ne ate, emímí mesa ekwene nye malumalu. Mme yina anyíge nyé ne eshye abwólé né gejamégé malu. Éwéna ebé nye eké lé ula uló ubalé ebi mendée awúu gébége nebye neké nemmye ji.

Jisos agare angbá bií efwyale ewé ebwó ágéne nye

(Mat 10:16-25; Luk 21:12-17)

⁹ “Ségé gébé, kaáge nnó ápyéne nye enyú áfyé né amu ákpakpa meló ápa mpa enyú mmu macha eso. Atúlege nye enyú né macha mmyemenene. Né getú ya, ájáme nye enyú détene né mbe ushu bó góména ne afwa meló. Apyégémbó kaáge nnó dege mbó lé meti mangaré ebwó mekomejóó wa. ¹⁰ Ne gemégé nnó mme yina akwya, bós ábó mangaré abya Esowó melóméló né malo mako. ¹¹ Gébége ápyégé enyú ekagé dedorégé mmye mankelé uchuú mejóó ebi déjógé. Gébé gékwónégé jógé uchu mejóó ebi uchwó enyú meno, néndé uchu mejóó

e bi déjógé upófó ebi enyú élé Mendoó Ukpea ne échyége nye enyú. ¹² Ne gebé eyigémbó ntó, anmó áchyége nyé atéé anmó nnó áwá. Ante áchyége nyé baá bwó nnó áwá. Baá áténege nyé ukóló ne amamá bwó ne ante bwó mampye nnó áwá ebwó. ¹³ Bós ako ápaá nye enyú gétúgé délu ánkwalé ba. Yémbó yéndémuú ayi akogé metóó te kwyakwyaá, áférege nye ji né efwyale gabo.

Jisos agare nkane áchwó nye Jerosale
(Mat 24:15-21; Luk 21:20-24)

¹⁴ Jisos afe mbe mánjoge aké, “Gebobogé genó eyi gechyége mekpo unó mbaá Esowó, gepyéé nyé né malu ayi gélage pó mampye. (Muú ayi akúu ηwe yina ase gebé nnó efwyale echwó.) Gébé eyigémbó, bós abi álu né gebagé mewaá Judiya ábó ájye ákwó mfaá makwe ábií. ¹⁵ Yéé muú ayi alú mfaá gepú ekagé akyaá nnó ashulege mme ajye bó genó né mmu gepú jí. * ¹⁶ Muú ayi alú ntó né mekóó áchwó gé gébé nnó akere mmú achwó bó nku gefwene wuú ne ábó. ¹⁷ É é ebéé nye mbó nnó ne andeé abi álu ne mane yé ne abi áchyége baá mámbé. ¹⁸ Nége mmye mbaá Esowó nnó ekagé unó bina upye gébége néba, ¹⁹ néndé efwyale ewé echwó nye, ebéé gekpékpége efwyale ewé délá lú dangé te Esowó akwye mme yina ne yé ewé emage be sé eké ewémbó epó. ²⁰ Mbógé Esowó alá sóre ndó yimbó ela mboó wó, ebyénnó yéé muú ayi apome nye apó. Yémbó gétúgé bós abi Esowó ájyaá nnó ábó abií, asorege nye ndó eyimbó ela mboó. ²¹ Gébége yimbó, mbógé muú agaré enyú nnó, ‘Gége Kras, Muú yi Esowó akweré ji elá gefwa alu fa,’ yéé agaré lé enyú nnó, ‘Alu né’, dékamégé fó ne ji. ²² Njoge mbó mampye enyú dekaá nnó, bós gebyó abi aké álu Kras ne bós gebyó abi áke álu bóó ekpávé Esowó ntó áchwó nye. Achwóge ápyéé nye ukpékpé ufélékpá ebi upwó amu. Apyémbó nnó ábwólé bós ako ne mbógé meti ebege yé ebélé bós abi Esowó ajyaá nnó ábó abií, ábwólé ebwó áno mewaá. ²³ Sége ye gébé! Dekaaá nnó mbó mé mbe ngaré enyú depo etíré na gemége nnó depyége.

* **13:15** Elú wáwálé nnó: Bós Jus áténege upú bwó, mfaá alu dede ayi muú akáge kwó ajwóle wyéé.

Unó bi upye nye gemége nnó Maá Nte Mekwaá akérege meso fa mme (Mat 24:29-31; Luk 21:25-28)

²⁴ “Gébége efwyale ewéna echwogé, ténéténé ayi ebyeé, ημεέ ekwene nye gemuagemua. Mfaá ágénége sé. ²⁵ Ambe ntó ánómege nye, ne unó bi uwyaá uto né mfaánebuú unyíge nye. ²⁶ Eféé ne ágéne nye nkane Maá Nte Mekwaá achwóó né mmu gekó ashúlege achwóó ne gekpékpégé uto ne énogé. ²⁷ Wye né gébé eyígémbo, atome nye makiénné jíi nnó ájyé anyweré bós abi jí ájyaá né mme meko nnó ábé abíi mbaá ama.”

Jisós améé gepogé genóoge fig ne unó bi upyé nye

²⁸ Jisós ajós ne baá utós bíi aké, “Pége gepoge genóoge fig degíi genó wye. Gébége mata jíi álóge mántó bya uke enyú dekaá nnó nshwóné achwó shúle. ²⁹ Wyémbo ntó ne gébége enyú dégége nkane unó bina upyéé, débó mankaá nnó gébé eyígémbo géla kwókwólé. ³⁰ Ngarege enyú wáwálé nnó njye eníné na négboó fó kpaá te unó bina ukó úpyeé. ³¹ Mfaá ne mme ákoóge nye yémbo mekomejós wa alaá te kwyakwya.”

Yé muú ayi akaáge gébé eyigémbo apó (Mat 24:36-44; Luk 17:26-30, 34-36)

³² “Yé muú ayi ákaá bíi né gébé eyigé unó bina úpyeé nye apó. Makiénné Esowó ne mfaánebuú ákaáge fó, yé Maá Esowó jimboó ákaá wó. Ekosé wye Nte wuú jíi mbií ne ákaá. ³³ Sége gébé dékpómé mmye, debé peé dégilé néndé enyú dékaáge fó gébé eyigé unó bina upyéé nye.” ³⁴ Aké, “Elú eké mende fó abó ajyéé neke, alyaaá gepú jíi ne baá défwé bíi nnó ápele. Achyéé yéndémuú ébi utós, ajós ne ayi ábáme gepú aké, ‘Bé peé, ógilé’. ³⁵ Wyémbo ntó ne enyú débo mambé peé dégilé néndé dekaá fó gébé eyigé mbós gepú akerege meso wó. Akage chwó ne nkwale, metós utuú, gejjéjyége bíi, yéé ebéle dondo. ³⁶ Ekáge akwó enyú nenjé ndere debélege dékwánege. ³⁷ Ndere ngarege mbó enyú, mbóntó ne ngárege yéndémuú nnó, Bége peé”.

14

Ajós geju manwá Jisós (Mat 26:1-5; Luk 22:1, 2; Jón 11:45-53)

¹ Ndó ela epea eyi bós Jus ányéé epaá koó upú ne epaá bred yi alá muálé. Anós baá ámpyéé upe Esowó ne ánleré mabé Esowó ájwóle geju ákélege meti nnó áwá Jisós bibí. ² Ajós ne ate aké, “Dépyege fó jí gébége epaá ewéna, ékáge bós áhme ummye né meló.”

Awá Jisós mawéé né meló Bétáni (Mat 26:6-13; Jón 12:1-8)

³ Ndere Jisós alu né meló Betani mmu gepúge Simun muú ubá anyéé menyéé, mendée fó achwó kpé mmu ne ékpómé mawéé gebé ami majame ηka dós, ele laménda ayi ebwó ákuú nnó nard. Anené meno ékpómé ewémbo agbé mawéé mimbo né mekpo Jisós. ⁴ Mendée yina apyége mbó, matós ásó bós fó abi álu eféé kpaá te ájoge ne ate aké, “Mendée yina achós mbó mawéé mína ndé? ⁵ Mawée amí ákáge kpó, áse gejamége ηka eyi epwóó ηka eyi muu akage pye né ηme, áchyéé mbaá ubyá bós ne wó mendée yina óchós mbó?” ⁶ Jisós ajós ne ebwó ake, “Gogé jí abe nyame, ndé enyú dechyége jí efwyale? Apye mbó lé me genchánchágé genó eta wa. ⁷ Ubyá bós úlú ne enyú, dékáge poó ebwó yéndégébé eyi dékélege. Ne me mbéé nye fó ne enyú gébé geko. ⁸ Mendée yina apye me genó eyigé jí akaáge pye, abó mbe agbé me mawéé mmye nnó gébége ngboge ánií me níige. ⁹ Ngarege enyú wáwálé nnó yéndé mbaá ayi bós ágárege nye Abya melóméló ayina né mme meko, ágárege nye ntó genó eyigé mendée yina apye. Nkane ágárege, mbóntó ne áteé nye jí yéndégébé.”

Judas akame mankpó Jisós (Mat 26:14-16; 11; Luk 22:3-6)

¹⁰ Judas Iscarot ayi alú maá utós Jisós ama né géluágé abi áfyaneápeá, ajye báne anós baá ámpyéé upe Esowó nnó ákpoó ebwó Jisós. ¹¹ Ebwó awuúge gejuge Judas, matós ágo ebwó ányemenó nnó áchyége jí ηka. Eféé ne Judas álós mankélegé meti ewé jí apyéé ne Jisós akpe ebwó né ámu.

Jisós anyéé epaá koó upú ne bad utós bíi (Mat 26:17-25; Luk 22:7-13, 21-23; Jón 13:21-30)

12 Bií mbe ebí ányée epaá brəd yi alá muálé, gébé eyígembō ne áwáne mágónnēmé gepē nnó ányé epaá koó upú. Baá utóó Jisōs ájye gií ji áké, “Atá ndé mbaá yi ókélege nnó esé déjyé détyée menyée epaá koó upú wyyée?” 13 Agigémbō Jisōs áferé baá utóó bií ápeá, ató aké, “Chóge né meló kpaá, detuge nye ne mende fō ayi ákpané ñkwó manaá né mekpo, kwólege ji. 14 Dekwónégé né gepú eyígé ji akpené, jóge ne mbóó gepú nnó, ‘Ménleré aké dégií wō nnó, maá gepú áñkéé alé nnó ji achwógé ajwólé anyé menyée epaá koó upú ne baá utóó bií?” 15 Ne mbóó gepú yimbō alerege nye enyú maá gepú ayi ákwyé mé ábélé né mfaá enyón, tyége menyée sé efée.” 16 Baá utóó bimbō ájyēge, ágé wye yéndégenó nkane Jisōs ajóó, átyé menyée epaá koó upú bwó efée ábele. 17 Nkwale akwónégé, Jisōs ne baá utóó bií makpo áfyaneápeá, áfé manyé menyée yimbō. 18 Ndere ájwólé ányée menyée Jisōs ajóó ne ebwó aké, “Ngarege enyú wáwálé nnó muú nyú ama achyēge nye me mankwáá.” Mbóó yimbō alu mbō fa anyé menyée ne me. 19 Baá utóó bií áwúgé mbō, ála mmye meshwemeshwe, yéndémuú agige ji áké, “Ata nnó élé me?” 20 Jisōs ashúú ebwó meko aké, “Elé muú ayi ese ne ji détye nye amu manta mbya né mmu akpánkpa. 21 Ne Maá Nte Mekwaá agbóo nye wye ndere ñwe Esōwō abó ajóó mé te gachií. Utonkwa ube ne muú ayi akpóo nye Maá Nte Mekwaá. E é! Mbógé nnó ábé dambyé muú yimbō, mbō éló kpaá epwō.”

Menyée Ata Jisōs

(Mat 26:26-30; Luk 22:14-20; 1 Kor 11:23-25)

22 Ndere Jisōs ne baá utóó bií ányée menyée, abó ntó brəd áchyégé matame mbaá Esōwō né mmyemenéne, agyá ntó brəd yimbō ubauba, akaré mbaá baá utóó bií ajóge aké, “Gége menyammye wa na. Sége dényé.” 23 Jisōs abwée ntó amó ne mmóó né mmu, achyégé matame mbaá Esōwō, achyē baá utóó bií ányú átu ate. 24 Ajóó ne ebwó aké, “Gége manoó ma amí magbéle mbaá gejamégé bōó gétúgé menomenye ewé Esōwō ányé ne ákwaá. 25 Ngarege enyú wáwálé nnó ndere nnyú

mbō mmóó mína kwyakwya, mmagé nyú sé amícha kpaá te nnyú nye amí make gébége Esōwō aké agbarege gefwa jíí.” 26 Ne ebwó ánerégé, ákwá ekwó áféé Esōwō átané ákwó mfaá Mekwe Olif.

Jisōs agaré ndere Pita áshyáa nye ji

(Mat 26:31-35; Luk 22:31-34; Jōn 13:36-38)

27 Jisōs ajóó ne baá utóó bií aké, “Enyú ako deboó nye delyaá me ndere ásámé mmu ñwe Esōwō nnó, Esōwō aké, ‘Nwane nye membame mágónneme ne ekwó mágónneme eláa nye tyátyá.’ 28 Ne nkwlégé né negbo, mbō nye mbe ne enyú né gebagé mewaa Galilií.” 29 Ajógémbō, Pita aké, “Yé bōó ako ne ábó alyaa wō, me nlyágé fō wō.” 30 Jisōs ashúú ji meko aké, “Pita gó ngaré wō nnó utuú bina fi gemégé nnó menō mekwō akú ukúkúle upea, wō ashyaá nye ukúkúle uléé nnó ókágé me.” 31 Yémbō Pita aké, “Yé ebé lé negbo, ngbóo ne wō, nshyáá fō wō.” Wyémbō ntó ne abifō ako ajóó.

Jisōs anemmye né Getsemane

(Mat 26:36-46; Luk 22:39-46)

32 Jisōs ne baá utóó bií ako áfé né melu ewé ákuú nnó Getsemane. Akwónégé éwu, agaré ebwó aké, “Jwólege fa, kpaá te nnerege manénemmye.” 33 Ajógémbō asé Pita, Jemsi ne Jōn nnó akwólé ji. Nkane ájye aló mambō gejamégé meshwe ne masómé né metóó. 34 Ajóó ne ebwó aké, “Masómé amí malú me metóó, maténe me meti negbo. Yémbō jwólege fa debe peé.” 35 Atégé yéé mmye mbe gachyée ató mano mme, amo ushuú mme, anemmye nnó mbógé meti élú, Esōwō apye efwyale ewémbō ekóó ji koóge. 36 Anemmye aké, “Nte, Nte yéé genó eyi gepwóo wō gepó. Nnene wō mmye féré amó efwyale yina átané me mmye. Yémbō pye genó eyigé wō ókelege épó fō eyigé me nkélege.” 37 Anérégé akeré meso mbaá ayi bō Pita álú, achwō báne ebwó ndere ábélege géjyá. Ape Pita, agií ji aké, “Simun, nnó enyú dékágé bífó peé ne me, yéé lé né nchwaneké ama? 38 Béege peé, dénénemmye mbaá Esōwō nnó ékágé enyú dékpé né mmuameno. Matóó nyú ákélege nnó enyú dénénemmye yémbō menyammye nyú áwyaá gepwá.” 39 Ama lya ebwó akéré meso manemmye wye gefóge

mmyemenéne eyigé ji abo anéne. ⁴⁰ Ne amá akérégέ ndo eyi egbeé epeá né mbaá baá utóó bíí álú, abané wye ndere ebwó ábélege géjyá néndé géjyá gejá ebwó ame dóó, ne ákaá se meko ayi áshuúge ji wó.

⁴¹ Jisós ama akérégέ ndo eyi egbeé eléé, abané wye ebwó ndere ábélege, anyá ebwó aké, “Délú bélege géjyá, degbeége mmye? Gékwya mbó, ge gébé gekwané eyigé áfyenye Maá Nte Mekwaá né amú bóó ubeé.

⁴² Kwilége ka, déjye, gé muú ayi akpóo me mbó, alé chwó mé.”

Apye Jisós

(Mat 26:47-56; Luk 22:47-53; Jón 18:3-12)

⁴³ Ndere Jisós álú jóógembo, Judas maá utóó wuú ayi ama né geluágé abi áfyaneápeá achwó ne njuné bóó enine negbare bo aparanja ne mámbó unóó. Bóó bina élé anóó baá ámpyee upe Esowó ne ánléré mabé Esowó chóncho ne ákpakpa melo ne átómé ebwó nnó áchwó apye Jisós.

⁴⁴ Eké epyembó, Judas abó mé mbe agaré ebwó aké, “Muú ayi me ntyaáge gége ji mbó pyége, défyee metóó metóó nyú, déjye ne ji.” ⁴⁵ Judas ákwónégé yé gébé achó sé wó, akóó cho afé mbaá Jisós aké, “Ménléré ntamé,” akpá ji atyaá. ⁴⁶ Bóó bina ágégé, áchwó ápye ji agbaré ji ne amu matomato.

⁴⁷ Apyégé Jisós, metóó esó maá utóó wuú ama ajuú aparanja asó etu memfwé etukpe ámpyee upe Esowó. ⁴⁸ Eféé ne Jisós agii ebwó aké, “Enyú dechwó na ne bo aparanja ne mámbó unóó mampye me nnó me nlu menjó? ⁴⁹ Me nlú fa ne enyú yéndé bíí, nlerégé mekomejóó Esowó né echa upe, nnó débó degéé me mampye wó? Yémbó genó eyigé ásame mmu nwe Esowó gebó mampyé.” ⁵⁰ Baá utóó bíí ágégé mbó, áboó, ályaá ji.

⁵¹ Nkane ájye ne Jisós, nje gesa fó afyale metyee ndeé né menyammye akwólege ebwó. Aké ágéne ji, ágbare ndeé yimbó nnó ápye ji, ⁵² apalé eji, alyaá abó afé gejóónéné.

Jisós akpe unóó mpa

(Mat 26:57-66; Luk 22:63-71; Jón 18:13, 14, 19-24)

⁵³ Ase Jisós áfe ne ji mbaá etúkpe amppe upe Esowó, ánoó baá abi ápye upe Esowó, ánléré mabé Esowó chóncho ne ákpakpa

meló ájye chome wye. ⁵⁴ Pita ntó akwólege ebwó meso gachye, gachye kpaá te akpene né mmu dachi etúkpe amppe upe Esowó. Eféé ne ájye bane ámbamé dachi etukpe nnó awyagé mewe. ⁵⁵ Anóó baá amppe upe Esowó ne bóó ako abi ájwólé mmu echa eso, ákelé amma mpa gebyó mamma Jisós mmye nnó áwá ji. Yémbó ágé yee ema wó. ⁵⁶ Gejamégé bóó ákwye depó mámma Jisós mmye yémbó élé gebyó néndé ebwó ako ápó nya meko ama. ⁵⁷ Bóó abifó ákwilé ka, ábyage ji gebyó mmye aké, ⁵⁸ “Ese déwú ndere ji ashúú mmye nnó ji ammu nyenye echa upe Esowó ewéna ewé akwaá átené ne ámu, ne ndo eléé ekwónégé átenegé ewéchéá ewé alá tené fó ne ámu wó.” ⁵⁹ Yémbó ebwó ako ápó meko ama.

⁶⁰ Eféé ne etúkpe amppe upe Esowó ákwile ka né mbe ushuú bóó ako agii Jisós aké, “Wó ntó opó ne meko manshuú né depó etire bóó ájóoge mbó nnó opye?” ⁶¹ Yémbó Jisós akwene bómbo yé meko ashúú ji wó. Etukpe ema nmeere egii ji eké, “Wó ne ólú Maá Esowó, Muú yi Esowó akweré ji elá gefwa?” ⁶² Jisós akamé aké, “Me ne nlú, dégene nyenye ndere Maá Nte Mekwaá ajwólé né geluoge enógé né egbé ebwónye Esowó ne ndere achwó nyenye né mfaánebuú mmu geko.” ⁶³ Etúkpe amppe upe Esowó agyá mandeé jii né mmye manléré nnó metóó esó ji dóó, agii eso aké, “Ndé gécha démage kéle bo ntésé? ⁶⁴ Pó déwú depó etiré ji ajóoge? Amege mmye ne Esowó, nana deké depye nnó ne ji?” Bóó ako akame aké, ekwane nnó, “Áwá ji wáne.” ⁶⁵ Eféé ne bóó abifó áló mánkpo ji matye mmye, áwé ji ndeé ame, átúlege ji, ájóge aké, “Garé esé muú ayi adoó wó?” Ámbamé echa eso áchwó se Jisós ádoó ji maka.

Pita ashya nnó akaáge Jisós

(Mat 26:69-75; Luk 22:56-62; Jón 18:15-18, 25-27)

⁶⁶ Ndere Pita álu né dachi yimbó, maá meso mendée fó ama né geluage abi ákpáne defwé mbaá etúkpe amppe upe Esowó achwó eféé, ⁶⁷ ágé ndere Pita ájwólé áwyáa mewe. Ape ji dómeé, ajóó aké, “Wó ntó ólu gelua ne Jisós muú Nasaren yimbó.”

⁶⁸ Pita ashya aké, “Chaá-ó nkaá yé geno eyigé ójóge mbó wó.” Ndere Pita akwilé manjye né meno gébámé, menómekwó

mbε akú. ⁶⁹ Mesο mendée yimbο ámá ágegέ Pita wyε álο mamma jοό ne bοό abi átené eféé aké, “Mende yina alu muú bwό ama.” ⁷⁰ Pita ama shya wyε shya eké εwyage, bοό abi átené eféé álο mánjοό ne Pita áké, “Wáwálé gebiú gepό mmu, okágé shya fσ néndé olu muú Galilií.” ⁷¹ Yémbο Pita álο mánkalé aké, “Mbogé mbyogé le gebyό mfaánebuú áshulé me mmye, nkágé fσ mende ayi enyú déjoge mbο.” ⁷² Ténéténé yimbο menο mekwο akú ukúkúle upeá kəkəgəlókəó. Pita ate mekomejοό ayi Jisəs abό ájοό ne ji nnό, “Gemégé nnό menο mekwο akú ukúkúle upeá oshya nyε mánáne aléé nnό okaágé me.” Ateége mbο anyο meko ngbό ali segé segé.

15

Afé né Jisəs mbaá Palet

(*Mat 27:1, 2, 11-14; Luk 23:1, 2; Jøn 18:28-32*)

¹ Wyε ndere bií ujyaá dondo, anό baa amppe upe Esowα, akpakpa melo ne anleré mabé Esowα áchomé ne bοό eso ako, ájwale ájοό geju. Eféé ne ágbaré Jisəs áwéle, áse ji, áfé mbaá gomena Palet. ² Akwónégé Palet agiú Jisəs aké, “Wο olu Mfwa bοό Jus wáwálé?” Jisəs aké, “Elu nkane ojοό.” ³ Ajógembο, anό baa amppe upe Esowα álο mammálé Jisəs depό mmye matimati. ⁴ Palet ama giú Jisəs aké, “Opo ne meko manshuú? Owuú fσ depό etiré ámmálé wο mmye nnό opye?” ⁵ Ne yeé meko Jisəs ashuú ji wό, ewena epye Palet alaá meno mekpo fuú.

Palet asό mpa nnό áwá Jisəs

(*Mat 27:15-26; Luk 23:13-25; Jøn 18:39—19:16*)

⁶ Gepoge Palet gelu nnό yéndé ηme gébége epaá koó upú bοό Jus ábό mamferé muú ama né denο ndere bοό ákélege. ⁷ Né gébé eyígembο muú denο fσ alú eféé, ákuú ji Barabas. Ji ne abifσ ákpe denο gétúgé bοό abi ebwό áwané né efwyale ewé ebwό áchwό ne éwú né melο. ⁸ Ndere elúmbο, gejamégé bοό ájye báne Palet nnό áferé muú denο ama ndere apye mé yéndé epaá ewémbο. ⁹ Palet agiú ebwό aké, “Enyú

dékelege nnό mferé Mfwa bοό Jus?” ¹⁰ Palet agiú mbο elé ji akaá chánéné nnό elé wyε né nchye detú ne anό baa amppe upe Esowα apyéné Jisəs áchwό ne ji eta wuú.

¹¹ Yémbο anό baa amppe upe Esowα ágaré ekwό bοό ewémbο nnό ágaré Palet aferé lé Barabas. ¹² Palet ama agiú ebwό aké, “Enyú dékelege me mpye yeé nnό ne mende yina ayi ákuú ji Mfwa bοό Jus?” ¹³ Ne ebwό ako ákalé kénké aké, “Wό ji né gekwa.” ¹⁴ Palet ama giú ebwό aké, “Ndé gabo ayi ji apyéé?” Yémbο ákpe kále kénké né eshye aké, “Awό ji né gekwa.” ¹⁵ Nnό Palet apye matοó ágοό bοό Jus, aferé Barabas né denο. Ágaré bοό bee bií nnό átulé Jisəs ne geto, ánerégé, áwό ji né gekwa.

Bοό bee ájwyage Jisəs

(*Mat 27:27; Jøn 19:2, 3*)

¹⁶ Bοό bee bimbο ánerégé mantulé Jisəs, ája ji áfé mmu εcha gomena. Ákuú bοό bee ako né geluá gebwό. ¹⁷ Afyé ji nkúu megélé, áto ela meshií eke ela mfwa ákweré ji mekpo. ¹⁸ Apyégembο, álο manjwyagé ji aké, “Mfwa bοό Jus, neki nébé ne wο.” ¹⁹ Ne álο mándógé ji unόó né mekpo. Akpó ji matyé mmye, áto manό mme mamppe eké anóge ji. ²⁰ Anérégé mánjwya ji, áferé nkúu megélé yimbο ákeré áfyε ji mandeé jíí né menyammye wuú. Ája ji átane né melo manjye wό né gekwa.

Awό Jisəs né gekwa

(*Mat 27:32-44; Luk 23:26-43; Jøn 19:17-27*)

²¹ Ndere ájyeé átuú ne mende fσ ayi akamege Simun muú melo Seren nkane atané melo wuú ajyéé né Jerosale. Bοό bee bimbο ágbaré ji kpékpé nnό akpá gekwagé Jisəs. Simun alu nte bο Aleksanda ne Rufos. ²² Afé né Jisəs né mbaá ayi ákuú nnό Golgota. Ula utané nnό melú Unkónkó makpo. ²³ Achyéé ji mmοó amí áchwaré ne uka ebi ákuú nnό myrrh * Yémbο Jisəs ashya manyú. ²⁴ Ala wyε eféé mbο, áwό ji né gekwa, áηme gefógé megyaá fσ nnό ákáré mandeé jíí eyi yéndémuú aséle. ²⁵ Awό Jisəs né gekwa né kálánka eneneama né dondo. ²⁶ Abό gebagé genοó áwα mfaá mekpo gekwa eyigé áwómé Jisəs

* **15:23** Elú wáwálé nnό: Myrrh ele uka bi ulú nya mamppe nnό muú awuúge fσ ubale doó.

wyεé, ásá genó eyigé áké ji apye ne áwome ji. Aké, “Mfwa bós Jus.” ²⁷ Awó ntó anjo apea gébégé gema ne Jisós, ama alu né egbé εbwonye wuú ayifó né egbé εbwobe wuú. Yéndemuú bwó álu né mfaá gekwa jíí. ²⁸ Mechó ewéna épye nnó ébé wáwálé nkane mekomejóó Εσωω ájóó nnó áfyε ji mmu mpa bós ubeé. † ²⁹ Ne bós abi ákoge koógé ájúu Jisós mashyε mmyε, ákamege ne makpo, ákálege áké, “Ε έ, Pó wó ne oké ommu nye εcha upe Εσωω gemégé nnó ndó eléé ekwóné wó omage téne ewéchá? ³⁰ Poó gemε jyé otáné mfaá gekwa oshulé mme.” ³¹ Wyémbó ntó ne anós baá ampye upe Εσωω ne ánleré mabé Εσωω ntó ájwyáge ji áké, “Apoóge bós bí chachá, akaáge poó fó gemε jíí. ³² Aké ji alu Muú yi Εσωω akweré ji elá gefwa, áma jóó áke ji alu Mfwa bós Isreli, átáné mfaá gekwa áshuúlé mme. Apyégé mbó, ese défyéé matós ne ji.” Anjo bimbó abi áwómé ntó εbwó né ukwa, ájúu Jisós mashyε mmyε.

Negboné Jisós

(*Mat 27:45-56; Luk 23:44-49; Jón 19:28-30*)

³³ Metós ηwómese, kálánká εfyáneépeá eké ékwónege, ημεέ ενomé, gemmua gékwé né melo meko kpaá te kálánká eléé. ³⁴ Kálánka eléé eyimbó, Jisós alo mánkalé kénké aké, “Eloi, eloi lama saba tani, ula utené nnó Εσωω wa, Εσωω wa, ndé olyaá me mbií né εfwyale?” ³⁵ Bós abifó abi áténé εφέé áwúgé ndere Jisós ajóge mbó áferé áké, “Akuú mbó lé Elija muú ekpávε Εσωω.” ³⁶ Muú ama né geluage bós bimbó abó gatélé ajye bó ekochá, áwe ne genós anyua né mmú mmós amí mamýáme, abwéé até Jisós né ubós meno nnó ányú. Ajóó aké, “Degé kpé nnó Elija achwó feré nye ji mfaá gekwa yi.” ³⁷ Ne Jisós ama akále kénké, ashulé kwyakwya geféré h-ε-m metós ekwé. ³⁸ Wyé ndere Jisós ágbó, ndeé eyi ekaré εcha upe Εσωω, εgyalé uba upeá te mfaá gba-ra-ra-ra etya mme. ³⁹ Muú kpaá bós bee ‡ ayi atene εφέé agegé gefós eyige Jisós akalé ne ale gbó aké, “Wáwálé mende yina alu Maá Εσωω.”

† **15:28** Elú wáwálé nnó: Melo ηwe ewena né ukwene bó ηwe abifó áfyε ewu né ukelenge pe KJV ne TEV. ‡ **15:39** Elú wáwálé nnó: Muú kpaá bós bee Rom alu muú yi apele usaá bós bee uta.

⁴⁰ Gébé eyigémbó ntó, andée fó áténé nya tete ágéné yéndégenó eyi gepyé ne Jisós. Né geluage andée bina Meri ayi atané melo Magdala, Salomé, ne Meri mma Jεmsi ayi mamane kó εbwó ne Jose álu ntó wyε. ⁴¹ Gébégé Jisós alu né Galilií andée bina ábó ákwólege ji, ama ápóge ji ntó, andée abifó abi átane Jerosale ákwóle Jisós álu ntó wyε.

Ani Jisós

(*Mat 27:57-61; Luk 23:50-56; Jón 19:38-42*)

⁴² Jisós agbó bií bí bós Jus ako ákpomége mmyε nnó né nkwale álo mányé uwyaá bwó. Ndere bií ule koó, ⁴³ mende fó ayi ákuú ji Josef achwó. Alu muú melo Arimatya, alu muú ayi anoge ji dós né eso bós Jus, ji abó agile ntó gébé eyigé Εσωω achwó gbáre nye gefwa jíí. Akpome mmyε nkane mende, ajye báne Palet agií ji nnó achyε ji utó nnó ajye áferé genkwógé Jisós né mfaá gekwa. ⁴⁴ Agigé mbó, Palet alaá meno fuú mánwu nnó Jisós agbó με. Akú muú kpaá bós bee agií ji wá Jisós agbóo mé. ⁴⁵ Muú kpaá bós bee yimbó akamé nnó agbo, εφέé ne Pálet akamé nnó Josef akáge jyε feré genkwógé Jisós né gekwa. ⁴⁶ Josef ajye na éshyé ndeé pópó, áferé genkwógé Jisós né gekwa, afyalé géjí ne eshyéε ndeé eyimbó, akpa ajye fyε mmu menome ewé áchomé mmu etárávε. Abogéné gekpékpégé ntaá agbé meno menome εwembó. ⁴⁷ Meri muú melo Magdala ne Meri ayi mmá Jose ágé mbaá ayi ábelé genkwógé Jisós.

16

Jisós akwilé né negbo

(*Mat 28:1-10; Luk 24:1-12; Jón 20:1-10*)

¹ Bií uwyaá bwó ukógé, Meri muú melo Magdala, Salomé ne Meri mmá Jεmsi ajye na mawéé gebéé nnó ajye gberε né genkwógé Jisós. ² Ne dondo bií mbe né uwyaá, ndere mbe ηme atane, εbwó ajye né menome ewé anií Jisós. ³ Agige ate áké, “Wáá abogéné nye esé gekpékpé ntaá eniné ágbε mbó menome?” ⁴ Aké ákwónege wyε, áge nnó abogéné mé ntaá enínémbó néla babá nelu gekpékpégé ntaá. ⁵ Ndere εbwó

ákpene mmu menome ewémbò, áge njye gesa fò ajwólé né egbé ebwonye bwó, afye ewule pópó. Ebwó ágégé mbò alá mano mekpó fuú. ⁶ Njye gesa yimbò ajóó ne ebwó aké, “Défógé. Nkaá nnó dékelege mbò lé Jisós muú Nasaret ayi ábó áwómé nya ji né gekwa, apó sé fa, Esòwò apye ji akwilé né negbo. Gége melú ewé ábóó ábelé ji. ⁷ Kéregé meso dégaré Pita ne baá utóó bií abifò nnó ji abó mé mbé ne enyú afé né Galilí; dégené nye ji ewú wye ndere ji abó agaré enyú.” ⁸ Andée bimbò átáné né menome ne gatélé, áwére ne efò metóó, ne yéé muú fò ágaré ebwó geno eyíge pye wó gétúgέ efò ewe elú ebwó matóó.*

Jisós aleré mmye mbaá Meri yi Magdala

⁹ [Dondo bií mbé uwyaá ebi Jisós akwilé né negbó, abò mbé aleré mmye mbaá Meri muú melò Magdala. Jisós abó aferé nya ji aló nchye akénéama mmye. ¹⁰ Meri afé agáre ájeé bií abi ebwó ábó ákene nya ne Jisós ne ábane ebwó ndere álíle, ásómege. ¹¹ Yé lé ebwó áwuú nnó Jisós álú mebe Meri muú melò Magdala agé ji, ákamé fò nnó elu wáwálé wó.

Jisós alere mmye mbaá baá utóó bií apea

¹² Ewyágé Jisós akwó mbé ushuú baá utóó bií apea né gefóó eyigé alá kaáge sé ji gébégé ebwó akene ájye né meti. ¹³ Ebwó ákaáge nnó muú yi ágene mbò ele Jisós, ákeré meso ájye garé baá utóó bifò yémbò ye muú bwó yi ákamé nnó élú wáwálé ápó.

Jisós alere mmye mbaá baá utóó bií afyaneama

(Mat 28:16-20; Luk 24:36-49; Jón 20:19-23; Anj 1:6-8)

¹⁴ Ema ewyagé ndere baá utóó bií ájwólé ányéé menyéé, akwó ebwó ushuú alò mawéé ebwó gétúgέ alá pò né ukáme ne matóó ayi ebwó áñea alá kamé mekomejóó bóó abi ágené nnó ji akwilé né negbo wó. ¹⁵ Ajóó ne bwó aké, “Chóge né malò mme meko dégarégé bóó abya Esòwò melóméló. ¹⁶ Muú ayi akamégé mekomejóó yina ne áwyaáge ji manaá Esòwò, áférege nye ji né efwyale gabo. Ne muú ayi alá kamé mekomejóó yina wó, ákwéne nye mpa Esòwò. ¹⁷ Gé unó

bi upye nye ne bóó abi ákamé ne Esòwò na. Né mabò ma ábuú nye aló nchye, ájoge nye ufóó mejóó ebi alá kaáge fò. ¹⁸ Agbárége nye mmyò ne ámu ne ye ányú le uka ubo yéé geno eyi gepyé ebwó gepó. Anerégé bóó mameé amu mmye, átóge.”

Jisós akwó afé mfaánebuú

¹⁹ Ata Jisós anerégé mánjóó depò tire na, Esòwò ase ji akwó afé né mfaánebuú. Ajwólé né geluáge enógé né egbé ebwonye nte wuú Esòwò. ²⁰ Baá utóó bií ntó alá mbò ákeré, ákené ágarége bóó mekomejóó Esòwò né malò mme mako. Atá Jisós ntó alu ne ebwó achyége ebwó utóó ápyéé ufélekpá mánleré nnó mekomejóó bwó alu wáwálé.]

* **16:8** Elú wáwálé nnó: Malò ñwe yina 9-20 ápó né ukwene bò ñwe bifò.

Abya melóméló ayi Jis̄s Kras ndere LUKASE asamé

Ulaulb

¹ Atá Tyófilos, gejamégé b̄s̄ ámua mé mansá abya unó bí úpyé né metáó metáó esé. ² Ebwó ásá wyé ndere ebwó áb̄ áwuú mbaá b̄s̄ bí ákpané amé ebwó ágené ndere unó biná ulóó mampye ne ukwyá, ne eké éwyage álóó mangare abya yi. ³ Ndere me ntó mb̄ nkwolege unó bina uko chánéné te gachií, mb̄ ngé nnó élú galógáló nnó nsá w̄ unó bi ndere nsámé nkwyé ubi nkane úpyé géma géma. ⁴ Mpyé na nnó w̄ ókaá nnó, unó bí áb̄ agií w̄ ulú wáwálé.

Na ne nebyéné J̄n Menwyad̄ b̄s̄ manad̄ Es̄w̄o nékené

⁵ Gébégé Herod ab̄ alú mfwa né gebagé mewaá Judiya, Mempyé upe Es̄w̄o f̄ ab̄ alu wyé, ákuú ji Sakariya. Ji ne ampyé upe abif̄o ápye utóó né geluágé Abija. Mendée wuú Elisabet alu ntó mpyáne *Er̄n. Abi álú ntó ámpye upe Es̄w̄o. ⁶ Ebwó apeá álú cho né mbe ushu Es̄w̄o, áwuú mekomej̄s̄ wuú áma ábélege mabe jíí, ákwéné ye ema ⁷ ebwó ako ákw̄o ukoó ne áp̄o ne maá, gétúgé Elisabet alú ménkw̄o.

⁸ Bií uma, élé gebégé utóó Sakariya ne ekw̄o wuú, Mampye utóó bií nkane mempye upe Es̄w̄o. ⁹ Náná elú lé gep̄oge bw̄o ámpye upe Es̄w̄o manyú nkwo nnó, Es̄w̄o ajoyá genó eyíge yéndemuú ab̄s̄ mampye. Apyégé mb̄o ajya Sakariya, nnó ji ne akpé mmu echa upe Es̄w̄o mansó genó eyíge géwya gebé nkane elu. ¹⁰ Gébé gékwónégé eyíge Sakariya ajoyé s̄o geno gebé eyíge mb̄o, gejamégé b̄s̄ gélu dafye génenemmye. ¹¹ Wyé gébé eyigemb̄o, aké apele ekiénné Es̄w̄o ekw̄o ji ushu, étené égbé ebw̄onye wuú kw̄ókwólé ne geluó eyíge as̄o uno ubé bimb̄o. ¹² Agégé mb̄o ef̄o ékw̄o ji metáó, ala amé mekp̄o fan̄.

¹³ Yémb̄o ekiénné Es̄w̄o éké ne ji, “Sakariya óf̄ogé, néndé Es̄w̄o awú mmyemenene jyé ne mendée wyé Elisabet akpane nyé uné ne abyene nyé maá mende

ne áb̄o mankuú ji nnó J̄n. ¹⁴ Óbe nyé ne metáó meḡomeḡo, ne gejamégé b̄s̄ áb̄eé nyé ne nechóchó gétúgé nebyé níí. ¹⁵ Ji maá yina abe nyé gekpékpégé muú né mbe ushu Ata Es̄w̄o, ne ji anyú f̄o mm̄oó, ye amí b̄ogeb̄oge, ye ami matomato, ne élo te bií ebi ábyené ji Mendoó Ukpea egbége nyé ji metáó, ¹⁶ ne ji abw̄olége nyé matáó b̄s̄o Isr̄eli nnó ákwólé Ata Es̄w̄o bw̄o. ¹⁷ Maá yimb̄o ab̄o nyé mbe ne Ata Es̄w̄o ndere muú dentáó. Es̄w̄o achyége nyé ji uto mendoó wyé nkane ab̄o achyé Elija, nnó apyé ánte áb̄o gejeé ne baá bw̄o ne apye nyé abi átoó makpo ásé gep̄o eyíge abi átené cho. Apye nyé unó bí uko nnó b̄s̄o ákpómé mmye mangilí Ata Es̄w̄o.”

¹⁸ Sakariya agií ekiénné Es̄w̄o aké, “Mpye nnó ne nkaá nnó mechó ewéná ebéé nyé wáwálé néndé esé ne mendée wa dékw̄o mé ukoó?” ¹⁹ Ekiénné ewémb̄o éké, “Me Gabriya, ne ntené fáná gétúgé Es̄w̄o atómé me nnó nchw̄o ngaré w̄o abya melóméló yina. ²⁰ Gé óbe nyé mbú, ójógése mej̄s̄o kpaá te dep̄o etí dépye nyé gétúgé olá ókamé uchwú mej̄s̄o bá ebi ube nyé wáwálé né meso gébé w̄o.”

²¹ Ndere Sakariya alú wyáge mmu, b̄s̄o bí áb̄o álú dafye ánénemmye akwé tametame, áló memferé genó eyi gepye ji mmu echa upe Es̄w̄o. ²² Gébégé ji atané dafye, amua manj̄s̄o mej̄s̄o meti ép̄o. Ala méé lé ne amu elé alaá mbú, ebwó ágégé mb̄o ákaá nnó agé lé amé géjya né mmu echa upe Es̄w̄o. ²³ Gébégé néjane utóó bií né byégé, akere melo wuú.

²⁴ Eké ébelege, mendée wuú Elisabet akpa uné, ala mmu bibií né amfaá áta. ²⁵ Ne aké, “Nána nkaá nnó Es̄w̄o agé me meshwe, aferé me neshye mmye nnó b̄s̄o ájwyágé sé me dénkw̄o.”

Gegaré nebyéné Jis̄s

²⁶ Gébégé Elisabet alú ne uné amfaá akéné, Es̄w̄o ató Gabriya ekiénné wuú né meló Nasaret ewé elú né gebagé mewaá Galilií. ²⁷ Ató ewú nnó ejyé etá gébwéne mesó mendée ayi ákuú ji Meri, ayi ebwó ne Josef ányémeno mambá ate. Josef alu mpyáne mfwa *Devid. ²⁸ Ekiénné Es̄w̄o ef̄o etá Meri éké, “Mmá ójw̄ole, Es̄w̄o alu ne w̄o amá agbo ne w̄o d̄s̄o.”

29 M̄eri awúgέ mbó akwé tametame, aferege, agige né metáó wuú nnó ndé gefógé matame na? 30 Ekiénné εwémbo éké ne ji, “M̄eri Ξfógé, Εσωω agboó ne wó ne achyé wó nebo. 31 Gé, okpane nyé une, obyé maá mende ne okúú nyé ji nnó Jis̄s. 32 Abe nyé gekpékpége muú ne ákuú nyé ji Maá Anyátá Εσωω. Ata Εσωω apye nyé ji ajwólé né geluógé Mfwa Dεvid, gekwénegé nte wuú. 33 Agbarege nyé gefwa mbaá upyáne Jakób uko te kwyakwyá. Ne gefwa jíí gébyé f̄o.”

34 M̄eri awúgέ mbo, agíí ewú aké, “Ékéne mbo nnó ne nkpá une nkane nlá nlú dankáa mende?” 35 Ekiénné Εσωω εshuú ji meko éké, “Mendoó Ukpea echwó nyé wó mmye ne uto bí Anyátá Εσωω upye nyé wó okpá une. Né gétú yina maá yí obyéne nyé abe ne ukpeá ákuú nyé ji Maá Εσωω. 36 Gé, menmó wyé Elisabet ye élé akwó ukoó ne bóó abó ákuú ji menkwó mendée, nana akwóré gefóó alé amfaá akéné ne abyene nyé maá mende. 37 Ne kaá nnó genó gefó eyí gépwó Εσωω gepó.” 38 Ekiénné Εσωω ejógé mbo, M̄eri aké ne ewú, “Nlu lé maá utóó Εσωω, ébé wyé nkane ajóó.” M̄eri ajógé mbo, ekiénné εwémbo ésee.

M̄eri ajye gé Elisabet unkéé

39 Depó eti dépyégé, M̄eri akpomé mmye akwilé wá akwó afé né melo f̄o ewé, elú né gebagé mewaá Judiya. 40 Akwónégé, akpe mmu gepúgέ Sakariya, atamé mendée wuú Elisabet. 41 Gébégé Elisabet awuú matame M̄eri, maá yi alú ji une akwilé melu ujwólé ne εshye, ne Mendoó Ukpea echwó gbée Elisabet metáó. 42 Ji ado elúlú ajóó ne m̄eri aké, “Wó owya éfwó opwo andée ako, ne mejé Εσωω ébé ne maá yi wó obyéne nyé. 43 Nlu kpé waá ayi Εσωω anógé me ne mmá Ata wa achwó gé me unkéé? 44 Wyé oké otamege me mbo, nechóchó népye maá akwilé né melú ujwólé. 45 Méjé Εσωω ébé ne ji yi akamé nnó mechó ewé Ata ajóó mbo, ebe nyé wáwálé.”

M̄eri aféé Εσωω

46 M̄eri aké:
“Metáó wa εgóó me ne Ata.
47 Ne metáó wa elú ne nechóchó gétúgέ Εσωω Mempoó wa.

48 Ji ate me ye élé nlú lé menkpané defwé wuú.

Ló nána ojyégé mbe, bóó ako akúú nyé me nnó muú yi abóó nebo,

49 nendé Εσωω yi awya uto uko, apye me gekpékpégé mechó.

Enógé ébé ne ji kpaá te kwyakwyá,

50 agéne meshwe mbaá bóó bi anóge ji, éló né ante bwó ekwóné né upyáne.

51 Aléré εshye ne εbwó wuú

mantyá bóó nepá ne ufóó unó bí εbwó áferege.

52 Aferé afwa né malú ujwólé bwó, ne afyé ubyá bóó né malu bwó.

53 Achyé menyéé mbaá bóó bí alú mesa, ne abú afwa áfé amu máwa.

54-55 Ate menomenye ewé ji abó anyéé ne ukwéne ante sé,

ne náná achwó mampoó baá Isreli, bóó utóó bíí.

Apye wye ndere ji abó anyéméno nnó agene Abraham meshwe,

ne upyáne bíí te kwyakwya!”

56 M̄eri ajógé mbo, abelé ne Elisabet genógé amfaá aléé, ne ákeré meso melo wuú.

Nebyéné J̄on Menwyá bóó Manad Εσωω

57 Gébé gékwónégé eyígé Elisabet ábyéne, abyé maá mende. 58 Ate ánmé ne bóó ulagepú bíí, aké áwúu nnó Ata Εσωω agé ji meshwe achyé ji nebo, matáó ágó bwó ako.

59 Ne ndó énee ékwónégé áchwó mansó ji nsó ne abó alú mamfyé ji mabo nte wuú Sakariya. 60 Mma wuú aké ηgba, “Ákuú ji J̄on.” 61 Yémbó aké ne ji, “Yé muú ula gepú wyé f̄o ayi awya mabo mímbó apó.” 62 Ne ámeé ne amu agíí nte wuú aké, ndé mabo mí ji akélege nnó áfyé maá yimbó. 63 Améé ne amu nnó áchyé ji genó gefó ásá wyé. Achwó ne géjí asá, “Mabo maá yimbó nnó J̄on.” Bóó ágégé mbo ála mano mekpo, fuú.

64 Sakariya áságé mbo, ténéténé ama lo manjóó mejóó ne alo mamféé Εσωω.

65 Gébégé bóó melo wuú, áwuú nnó Sakariya ama ló manjóó mejóó, mechó ewéna epwó bwó amu. Gegaré mechó ewé, gékwó gékwóné maló mekwé mako né gebagé mewaá Judiya. 66 Bóó ako abi áwuú mechó ewé, áfyé né matáó bwó áferege nnó,

“Maá yi abeé nyé ndé gefóó?” Aférege mbo elé ágené nnó Esɔwɔ alu ne ji.

Sakariya aféé Esɔwɔ

⁶⁷ Né gébé eyígembɔ Mendoó Ukpea echwɔ gbée Sakariya mmu metóó awú meko mejóó Esɔwɔ ne alɔ mangaré aké:

⁶⁸ “Gó ebwó áféé Ata Esɔwɔ, nte bɔó Isréli! Gétúgέ achwó mamferé bɔó bií né defwé.

⁶⁹ Achyé esé gekpékpégé ménchyé genwá ayi átané ula gepú Mfwa Devid maá utóó wuú,

⁷⁰ wyé ndere abó ányémeno mbaá bɔó ekpávε Esɔwɔ abi gekwéne nnó,

⁷¹ ji apoóge nyε esé, mbaá bɔó bi ákelege manwá esé,

ne aferege nyε esé né amú bɔó mawámé esé.

⁷² Abó anyémeno mangé meshwε mbaá ukwéne antε sé,

ne ate menomenyε ukpea ewé jimboó abó anyεé ne ebwó.

⁷³ Abó agaré gekwéne nte sé Abraham ne akelé nnó,

⁷⁴ aferege nyε esé né amú bɔó mawámé esé, nnó dépyé utóó bií débεgέ ne εfɔ,

⁷⁵ mambé bɔó ukpea bií wáwálé ne manténé cho né mbe ushu wuú, ndɔ meko kpaá tε dégboó.

⁷⁶ Wɔ, maá wa, ákúu nyé wɔ *Muú Ekpávε Anyátá Esɔwɔ.

Ɔbɔ nyé mbe ne Ata Esɔwɔ nnó, ɔkwyé mati jíí.

⁷⁷ Ɔpyε nyé bɔó Esɔwɔ ákaá nnó, Esɔwɔ akεlege manjíinte gabo bwó ne áféré ebwó né εfwyale gabo.

⁷⁸ Gétúgέ ji ágéne meshwε dɔó mbaá bɔó yéndégébé,

ji atame nyé muú yi achyεge esé genwá, achwó ayi átanεge né mfaánebuú ayi mfaá mfaá nkane mhméé ewé étyε dondo,

⁷⁹ ewú échyége nyé genwbó mbaá bɔó bí álú né gemua,

ne échyége nyé genwá mbaá bɔó abi álú né manó negbo,

ne manleré esé meti ewé échwɔ ne genwágé nesɔ.”

⁸⁰ Ne maá Sakariya yimbɔ alu ne ekwɔ wuú, awεne ne menyammyε ne denjá, ne Mendoó Esɔwɔ elú ne ji. Awégé, ajyε jwóle né *mashwɔne, ne gébé gekwónége, álere mmyε jíí gbógónó mbaá bɔó *Isréli.

2

Nebyené Jisɔs Kras

(Mat 1:18-25)

¹ Né gébé eyígembɔ, Ɔgɔstɔs abó alu *Mfwa kpaá né malɔ yi álú ntente *Rom. Afyé ebé nnó ápá bɔó ako abi álú né malɔ ayi abó álú nte gefwa jíí. Gé ndɔ mbe ayi alɔ mampáné bɔó na, ² né gébé eyigembɔ Kwirinɔs alu gɔmena né gebagé mewaá Siriya. ³ Ndere elúmbɔ, yéndémuú afé né gebagé melɔ wuú mansá mabɔ mií mmu bɔ ηwε abi ápáne bɔó. ⁴⁻⁵ Josef atané meló Nasaret né gebagé mewaá Galilí, ase Meri ayi ebwó ányémeno mambá ate, áfé né Betelehem mmu Judiya mbaá ayi abó ábyené Devid mfwa nyá *Isréli, mánsá mabɔ bwó. Josef afé éwu gétúgέ álú mpyáné Devid. Gébé yimbɔ ntó Meri alu ne unε.

⁶ Ndere ebwó álú ewú, gébé gekwáné eyígé Meri abyéné maá yimbɔ. ⁷ Ne abyε maá mbe wuú mende. Afyalé ji ne ubaá mandeé, abelé ji mmu gekú mbaá utú unyεé menyεé, néndé melu epó nyá ewé ebwó achwógé ábélege mmu.

Ambamé magónhme ne Makiénné Esɔwɔ

⁸ Eké epyεmbɔ, ande fɔ álú né mewaá kwókwólé ne Betelehem, ábáme magónhme bwó ne utuú. ⁹ Ne áké ápéle *Ekiénné Esɔwɔ ekwó ebwó mbe ushu ne genwbógé Ata gégené gegyá ebwó mme. Éfɔ ekwó ebwó metóó dɔó. ¹⁰ Yémbɔ Ekiénné Esɔwɔ eke, “Défágé, nchwó enyú ne genchánchágé abya ayi álú ne gejamégé nechóchó mbaá bɔó ako. ¹¹ Fina né melɔ Mfwa Devid, ábyé Mempoó nyú, alu Ata, Muú yi Esɔwɔ akweré ji elá gefwa. ¹² Ne gepɔ eyi gelérege nyé enyú nnó gé maá yimbɔ na, gélú nnó degene nyε maá yi áfyálé ji ne ubaá mandeé, abelé ji mmu gekú, melu ewé utú unyεé menyεé.”

¹³ Wyé mbélépó mbɔ, áké ápélé, ekwó makiénné Esɔwɔ etané mfaánebuú echwɔ cho ne ewé ebɔó mbe, álɔ mánkwáné, áféεge Esɔwɔ ake:

¹⁴ “Ngó ábé ne Ata Esɔwɔ ayí álú né mfaánebuú ayi mfaá mfaá, achyé nesɔ ne bɔó mme néndé agboó ne ebwó.”

¹⁵ Makiénné yimbɔ ályágé ebwó, ákééré meso né mfaanebuú. Ne ámbamé

magónhyme áke ne ate, “Déjyé dégé geno eyi gépyé né Betlehem eyíge Ata Esɔwɔ agaré esé.”¹⁶ Mbɔntó ne ebwɔ ákwilé wáwá ákwónégé, ágé Josef ne Meri chóncho ne maá yimbɔ ndere ábelé ji mmu gekú.¹⁷ Ndere ágené ebwɔ, álo mangaré unó uko ebí ekiénné Esɔwɔ ejɔɔ, gétúgé maá yina.¹⁸ Bɔɔ ako bí áwuú mechó ewé ámbamé magónhyme ájɔɔ, ála mano mekpo fuú.¹⁹ Yémbɔ Meri awuúgé depɔ eti deko, afye mmu metɔɔ wuú aférégé yéndégébé.²⁰ Bɔɔ bi ábáme mágónhyme, ákérégé meso, áchyege ngó ne áfége Esɔwɔ mbaá depɔ tiré bwɔ áwuú ne ágené. Unó bi upye janja ndere ekiénné Esɔwɔ egaré bwɔ.

Afyé maá yimbɔ mabɔ nnó Jisɔs

²¹ Uwyá ukoó, ne gébé eyíge ebwɔ áso maá *nsó gékwané, ne ebwɔ áfyé ji mabɔ nnó Jisɔs, mabɔ mí Ekiénné Esɔwɔ ebó efye ji ne mma wuú alé kpá une bií.

Aleré maá ayi ákuú ji Jisɔs mbaá Esɔwɔ

²² Ne gébége gepúgé buú getyaágé, gébé gékwané eyíge Josef ne *Meri ájye pyé *Gepɔ ndere ásámé né mabe Mosis, ne ákpa maá bwɔ manjye mfaá Jerosale nnó áleré ji mbaá Esɔwɔ.²³ Ndere ásámé né ηwe Esɔwɔ nnó, “Yende mambe maá ayi alú mende, ábɔ manchyé ji mbaá Esɔwɔ.”²⁴ Ne áfé ntó áchyéé *gepe eyigémbɔ eyigé gelú, “upwene mewaá upea, mbɔgé upó áchyege baá upwene melɔ ápeá nnó ápyé gepɔ wyé ndere asamé né ηwe Esɔwɔ.”

²⁵ Né gébé eyigémbɔ, mende fɔ alu nyá né Jerosale ákuú ji nnó Simyɔn; alu cho né égbé Esɔwɔ ne anoge ji, ne ji ntó abɔ agile Esɔwɔ nnó áféré bɔɔ Isrɛli né mbaá efwyale. *Mendoó Ukpea elú nyá ne ji.²⁶ Mendoó Ukpea ebó epye Simyɔn akaá nnó aságé gbó ayi alá gé fɔ *Muú yi Esɔwɔ akweré ji elá gefwa, ayi Esɔwɔ abó anyémeno nnó atɔme.²⁷ Bií bi Meri ne Josef ábɔ áchwɔ né Jerosale, manleré Jisɔs mbaá Esɔwɔ ndere ebé Mosis egaré, Mendoó Ukpea epyé Simyɔn afé né echa upe Esɔwɔ. Ndere akpené agé maá yimbɔ,²⁸ ase ji né amu jií, álo manchyége matame ne mamfége Esɔwɔ ake:

²⁹ “Ata menomenyéé wyé elú nana wáwálé, mbɔgé ejii wɔ ákaáge lya maá utɔɔ wyé agbó pere,

³⁰ néndé nkpa ame ya ngé Menchye Genwá ayi ábɔ anyémeno.

³¹ Ne wɔ ɔtɔ ji nnó bɔɔ ako ágé ji.

³² Abe nyɛ mewé mbaá bɔɔ abi alá pɔ bɔɔ Jus, nnó ebwɔ ákaá wɔ ntó. Apye nyɛ melɔ Isrɛli ékwɔ ηgɔ.”

³³ Mma ne nte áwuúgé mechɔ ewe Simyɔn ajɔɔ gétúgé maá bwɔ, ála meno mekpo fuú.³⁴ Simyɔn anérége manjɔɔ depɔ etire na, achyéé ebwɔ mejé Esɔwɔ. Eké ewyágé ama kuú Meri mmá Jisɔs aké, “Wuúgé! Esɔwɔ ajyá maá yiná nnó apyé gejamé bɔɔ Isrɛli ákwé ne mambweé abifo mfaá. Abe nyɛ ntó ndere gepɔ eyíge Esɔwɔ jimɔɔ, ne gejamégé bɔɔ áshyá nyɛ ji.³⁵ Apyégé mbɔ, elerege gbógónɔ depɔ etiré ebwɔ ábií mmu matɔɔ bwɔ. Ne mesómé maá wyé yina ebé nyɛ wɔ metɔɔ eké aparaja ne ájómé wɔ.”

³⁶ Gébé eyigémbɔ ntó, mekoó mendée fɔ, alu né Jerosale akamege Ana. Alu muú ekpave Esɔwɔ ayi mendée. Esɔwɔ agárege ji depɔ mangáregé bɔɔ bií. Alu maá Fanuel ayi alú mpyáne Ekwɔ Ashye. Abá meno abelé aɲmé akénéama ne menó wuú ágbɔ.³⁷ Té gébé eyigémbɔ ala mekwí mendée. Yéndégébé alu mmu echa upe Esɔwɔ, afége Esɔwɔ ne anenemmye, utuú ne ηwɔmésé, alyage menyéé kpékpé. Né gébé eyigémbɔ, alu usaá aɲme uni meso eníi.³⁸ Ama chwɔ né echa upe Esɔwɔ, wyé gébé yimbɔ ntó ne Meri ne Josef achwɔ ne maá bwɔ. Ana agégé maá yina, álo mánfége Esɔwɔ, agarege depɔ etiré maá yi mbaá bɔɔ ako abi ágili nnó Esɔwɔ áféré bɔɔ Jerosale né efwyale.

³⁹ Josef ne Meri anérége yéndé genó ndere ebe Esɔwɔ egaré, ákpá maá bwɔ ákéré meso né Nasaret *gebagé mewaá Galilií.⁴⁰ Maá yimbɔ alu eféé, awene wyé wéne ne gelu, ne eshye chóncho ne denjá. Ne mejé Esɔwɔ elú ne ji.

Maá yi ákuú ji Jisɔs alu né echa upe Esɔwɔ né Jerosale

⁴¹ Yéndé nɲme, mmá ne nte Jisɔs ájye né Jerosale manjye nyé epaá *koó upú ewé Esɔwɔ aferé nyá bɔɔ Isrɛli né defwé.

⁴² Jisɔs akwónégé aɲmé áfyanéapeá, áfé ndere ebwɔ ájye mé, ndere ebwɔ ájye áse ntó Jisɔs.⁴³ Epaá ébyege, álo mankeré meso melɔ bwɔ. Ne Jisɔs alá meso né Jerosale

ayi mmá wúu ne nte wuú alá kaá wó. ⁴⁴ Abó áfere nnó ake geluá ne bɔ́ abifɔ́. Ake kpaá bíi kpogele. Ne gébégé ákélé ji né geluágé aḡmé ne ajeé bwó, ⁴⁵ áge ji wó. Alɔ́ mankere meso né Jerosale mankélégé ji. ⁴⁶ Né ndɔ́ éléé ekwɔ́negé áge ji mmu echa upe Esɔ́wɔ́. Abó alu geluá ne *Anleré mabé Esɔ́wɔ́. Awuú genó eyige álerege ne amá agige ntó bwó bɔ́ nkwe. ⁴⁷ Bɔ́ ako abi áwuú genó eyigé ji ajóoge alá mano mekpo fuú néndé awya uchánchá dɔ́ ne ashuúge ebwó meko ne dénɔ́ga. ⁴⁸ Nɔ́ere mmá wuú ne nte wuú ágené ji, matye mawá ebwó meno. Mmá aké, “Maá wa ɔ́pye mbɔ́ esé nnó? Esé ne nte wyé dekelé wó kaá depwaá, delɔ́ manfɔ́ nnó ndɔ́ fɔ́ genó ne gepyé wɔ́.”

⁴⁹ Ashuú bwó meko aké, “Ulannó enyú dékélege me, dekáge fɔ́ nnó mbó mambé fa mmu echa nte waá wó?” ⁵⁰ Yélé ashuú ebwó meko yimbɔ́, ákaá fɔ́ ula mechó ewé ji ajó wó.

⁵¹ Jisɔ́s akéré meso ne ebwó né melɔ́ bwó Nasaret, alu ne bwó, awuú majyeé chánchá. Nɔ́ere depɔ́ ti depye mbó, Mmá wuú afyé deti deko né metɔ́ wuú ne atee yendégébé. ⁵² Eféé, Jisɔ́s awene ne menyamye ne denɔ́ga ne gelú, awya mejé né égbé Esɔ́wɔ́ ne bɔ́ agbóo ne ji.

3

Mekomejɔ́ ayi Jɔ́n menwyáá bɔ́ manaá Esɔ́wɔ́ ágarége

(Mat 3:1-12; Mak 1:1-8; Jɔ́n 1:19-28)

¹⁻² Gébé eyíge *Jɔ́n maá Sakariya alú né *mashwóné, Ata Esɔ́wɔ́ achyéé mekomejɔ́ wuú. Wyé gébé eyígembɔ́ ntó ne Tibarɔ́s alú aḡmé nekuú né gefwa jíí né *Rom. Pɔ́ntyɔ́s *Palet alu nyá gɔ́mena né *gebagé mewaá Judiya, *Herɔ́d Antipa alu mémgbaré gebagé mewaá Galilí, menɔ́mé wuú Filip alu nyá mémgbaré gebagé mewaá Itura ne Trakonitis. Lysanias alu mfwa melɔ́ Abilen gébé eyígembɔ́ ntó, Anas ebwó ne Kaifas alú nyá *Matúkpe ampye upe Esɔ́wɔ́. ³ Wyé nɔ́ere Esɔ́wɔ́ abó atómé Jɔ́n mbɔ́, alɔ́ mankéné malɔ́ yi alú kwókwólé né ebéé Jodan, agarege yéndémuú nnó ákwɔ́ré metɔ́ wuú álya gabo ne áwyaá ji manaá Esɔ́wɔ́ nnó Esɔ́wɔ́ ajinte gabo wuú. ⁴ Nɔ́ere abó agárege mbɔ́, elú wyé nkane Asaya

muú ekpávé Esɔ́wɔ́ asámé mmu ḡwe wuú nnó,

“Muú fɔ́ abene mbɔ́ né mashwɔ́ne aké: Kwyége meti Ata dakené, nyaáge éwú ébé cho!

⁵ Sórege yéndé mékwé ewé kpaá ne ewé kɔ́, nnó degbéé yénde genkɔ́.

Nyaáge mati ufwé ábé cho,

pyége malu yi álú gbérégbéré ábé dɔ́gédɔ́gé.

⁶ Ne bɔ́ ako ágéne nye nkane Esɔ́wɔ́ áférege ebwó né efwyale gabo.”

⁷ Nkane Jɔ́n agárege mbɔ́, gejamégé bɔ́ áchwó eta wuú nnó ji áwyaá bwó manaá Esɔ́wɔ́, aké ne bwó, “Enyú mmyɔ́! Ndémuú agaré enyú nnó dekage bó efwyale ewé Esɔ́wɔ́ achwó tó? ⁸ Pyége unó bí úlerege nnó dekwóre matɔ́ nyú wáwálé. Déferégé fɔ́ nnó dekage déjwóle déli mmye nnó, esé délú upyáne *Abraham. Ewémbɔ́ efú yé genó né eta Esɔ́wɔ́ wó. Kaáge wáwálé nnó, Esɔ́wɔ́ akage pye mataá yina ábwólé upyáne Abraham. ⁹ Ye nana, enyú debó mankaá nnó, ábwéé mé etɔ́ mfaá mango yendé genɔ́ ne makaka eyi gélagé wɔ́mé umpomé ulúúlú ásóré áfɔ́me mmu mewé.”

¹⁰ Ne gejamégé bɔ́ áwúge mbɔ́, ágií Jɔ́n aké, “Nana esé dépyé nnó?” ¹¹ Jɔ́n ashuú ebwó meko aké, “Muú abegé ne bɔ́ nkwi ápeá, akaré achyé nte menɔ́mé ayi ala pó ne nkwi, ne ayi abegé ne menyéé, akaré achyé ayi ala pó ye ne genó.” ¹² Yé anselé ḡkámakpo ntó áchwɔ́ nnó Jɔ́n áwyaá ebwó manaá Esɔ́wɔ́ ágií ji áke, “Ménleré, ese ntó depyé nnó?” ¹³ Ashuú ebwó meko aké, “Désege fɔ́ ḡka épwó nɔ́ere ebé éké.” ¹⁴ Bɔ́ bee áchwɔ́ gií ntó áke, “Ne esé dépyé nnó?” Agaré bwó aké, “Dényege manwaá, ye maáma muú mechó detú, sége wyé ḡka utɔ́ nyú ne metɔ́ megɔ́megɔ́.”

¹⁵ Jɔ́n agárege mbɔ́, bɔ́ abó ágile me *Muú yi Esɔ́wɔ́ akweré ji elá gefwa, eféé ebwó álú ne dembyó né matɔ́ bwó, ábélege uméé nnó ndɔ́fɔ́ ji ne alú Muú ayi Esɔ́wɔ́ akweré ji elá gefwa. ¹⁶ Jɔ́n ashuú ebwó ako meko aké, “Me nwyage enyú ne manaá Esɔ́wɔ́ mamímamí yémbɔ́, muú ayi áḡeá geme apwó me achwó mbɔ́ me meso. Ne nkwané yé muú ayi ntóme manó mme nkaá manyíí unó uká bíí wó. Achwɔ́gé,

awyage enyú ne *Mendoó Ukpea ne mewε. ¹⁷ Achwóó nyé ne ékóriyá né ebwó wuú mánchá esa. Anerégé ashwané nyε matoó alá pópó, afyε esa né mmu uba abelé. Ne ukwóó ebi ulaá akpane agbε né mewε ewé élá nómégé.”

¹⁸ Na ne Jón agaré *abya Esowó melóméló mbaá bóó, ne aji bwó matu né gejamégé majyé amí ama chyéé bwó. ¹⁹ Jón ashulé ntó ndo mbaá Heróð ayi alú góména, gétúgé abané Heródyas, mendée menmé wuú jimbó, ne géjámégé ubée bí ama pyε. ²⁰ Heróð aké awúu mbó, ama jyε mbé mampyε gabo, apyε Jón afyé denó.

*Awyaá Jisós manaá Esowó
(Mat 3:13-17; Mak 1:9-11)*

²¹ Nsá nnó Jón akpé denó, abó awyage mé bóó manaá Esowó. Bíí fó anérége Jisós achwó ntó nnó Jón awyaá ji manaá Esowó. Aké atanege mmu nnyi, anenemmye mfaánebuú anené. ²² Anénéégé mbó, *Mendoó Ukpea éshulé echwóó ji mmye élú wyé eké gepwine. Ne meko atané mfaánebuú aké, “Ólu maá metóó wa, metóó εgóó me ne wó dóó.”

*Ukwéne ante Jisós Kras
(Mat 1:1-17)*

²³ Gébégé Jisós aléré mmye manló utóó bíí alu anme esaá meso εfyá. Bóó abó áfere nnó alu maá Josép ne Josef abó alu maá Heli. ²⁴ Heli abó alu maá Matat, Matat abó alu maá Levi, Levi maá Melki, Melki abó alu maá Jana, Jana ayi alu maá Josef. ²⁵ Josef alu maá Matatyas, Matatyas alú maá Emós, Emós maá Nahum, Nahum maá Eseli, Eseli ayi alú maá Nagay, ²⁶ Nagay alu maá Mat, Mat maá Mattatya, Mattatya maá Semen, Semen, maá Josech, Josech maá Joda, ²⁷ Joda maá Joanan, Joanan maá Resa, Resa maá Serubabel, Serubabel maá Sheltyel, Sheltyel alu maá Neri. ²⁸ Neri maá Melki, Melki maá Adi, Adi maá Kósam, Kósam maá Elmada, Elmada alu maá Ere. ²⁹ Ere maá Joshua, Joshua maá Elyssa, Elyssa maá Jorim, Jorim ayi alú maá Matat, Matat maá Levi. ³⁰ Levi maá Simyón, Simyón maá Juda, Juda maá Josef, Josef maá Jonam, Jonam yi alú maá Eliakim, ³¹ Eliakim maá Meleya, Meleya maá Menna, Menna maá Matata, Matata maá Natan, Natan alu maá

Devid. ³² Devid maá Jesse, Jesse maá Obéd, Obéd maá Boas, Boas maá Salmón, Salmón alu maá Nashyón. ³³ Nashyón maá Aminadab, Aminadab maá Admin, Admin maá Ani, Ani maá Hεsrón, Hεsrón maá Pεres, Pεres alu maá Juda. ³⁴ Juda maá Jakób, Jakób maá Asek, Asek maá Abraham, Abraham maá Tera, Tera maá Náho. ³⁵ Náho alu maá Serug, Serug maá Ru, Ru maá Pεleg, Pεleg maá Ebe, Ebe maá Shela. ³⁶ Shela maá Kenan, Kenan maá Afasad, Afasad maá Shem, Shem maá Nowa, Nowa alu maá Lamek, ³⁷ Lamek maá Metusela, Metusela maá Enók, Enók maá Jare, Jare maá Mahalale, Mahalale alu maá Kenan. ³⁸ Kenan alu maá Enós, Enós maá Set, Set maá Adam, Adam abó alu Maá Esowó.

4

*Danchómeló ammua Jisós
(Mat 4:1-11; Mak 1:12-13)*

¹ Ndere Jón abó áwyaá Jisós manaá Esowó né ebéé Jodan, Mendoó Ukpea εgbéé Jisós metóó ne épye ji afé né mashwone. ² Ébá ji né usaá ndó upeá, nnó danchómeló ammua ji. Jisós abelé né mashwone wyémbó ye menyéé anyéé wó. Gébégé ndó yimbó ekwyágé mesa aló mammye ji.

³ *Danchómeló áchwó eta wuú ajóó aké, “Mbógé wó ólu *Maá Esowó, garé mataá áyina ábwólé ntoó bred.” ⁴ Jisós ashúú ji meko aké, “Asá mmu ηwe Esowó nnó, ‘Menyéé jiji fó wó awyaá eshye mángbaré geηwágé mekwaá wó.’”

⁵ Danchómeló akpá ji ákwó te mfaá melu fó ewé éηógé ne aléré ji maló mme mako ne gefwa. Jisós age ájí gébé dáma. ⁶ Ne ajóó ne Jisós aké, “Achye me mme yiná meko ne nkage chyé yé waá ayi ajigé me metóó. Menchyεge nyε wó uto ne gefwa yí gélú fá né mme yina. ⁷ Mbógé otógé mánó mbe ushu wa ne onogé me nkane Esowó, mme yiná meko abéé nyé awyé.” ⁸ Jisós ashúú ji meko aké, “Asa né mmu ηwe Esowó nnó, ‘Óbó manógé elé Nte wyε Esowó jimbíí ne ókpáné wyε lé ji defwe’.”

⁹ Danchómeló ama ase Jisós afé né Jerosale abelé ji né melu ewé élú tete mfaá εcha upe Esowó né Jerosale ne aké ne ji, “Mbógé wó ólu Maá Esowó nyó

chɔ mme. ¹⁰ Néndé ásá né mmu ηwe
 Ɛsɔwɔ nnó:
 ‘Ɛsɔwɔ atɔme nyé makiénné jii nnó áchwó
 ábámé wɔ.’

¹¹ Ama sá nnó:
 ‘Ágbárege nyé wɔ né amu bwó chánchá nnó
 ókagé ótó ɛnɔ́ geká né ntaá.’ ”

¹² Jisɔs ashúú ji meko aké, “Ajóó nnó:
 ‘Mekwaá ákpelégé fɔ Nte wuú Ɛsɔwɔ mank-
 pea ji nnó ápyé genó.’ ”

¹³ Danchɔmeló ánerégé mámua Jisɔs alyá
 ji, afé kpé.

Jisɔs alɔ utɔ́ bií né Galilii
(Mat 4:12-17; Mak 1:14-15)

¹⁴ Jisɔs ályágé melu ɛwémbɔ akeré meso
 né Gálilí, ne uto Mendoó Ukpea úlú ne ji.
 Ngó wuú akwó né maló Galilii yimbɔ mako,
¹⁵ gétúgé ábɔ álérege bɔ́ né mmu macha
 mmyemenene ne bɔ́ ako bi awuú, áféɛge ji.

Bɔ́ Násaret abya Jisɔs
(Mat 13:53-58; Mak 6:1-6)

¹⁶ Né gébé gefɔ́ Jisɔs afé ntó né Nasaret
 mbaá yi áweé ji. Bií uwyaá bwó úkwónégé
 afé mmu ɛcha mmyemenene ndere gepɔ́ jii
 gélu mé. Éké éwyáge akwilé ka mankwuú
 ηwe Ɛsɔwɔ. ¹⁷ Achyé ji ηwe yi Asaya *Muú
 Ɛkpávé Ɛsɔwɔ ásamé. Anené ji, ape melu fɔ́
 né mmu, akú melu ɛwémbɔ éké:

¹⁸ “Mendoó Ata Ɛsɔwɔ elú ne me, gétúgé
 abɔ́ ajoyá me nnó ngaré abya Ɛsɔwɔ
 melóméló mbaá bɔ́ gekpo.

Ama tó me nnó ngare mekomejɔ́ Ɛsɔwɔ
 mbaá bɔ́ bí ákpené denɔ́ré bee nnó
 ɛbwɔ́ átánege nyɛ

ne mangaré mbaá bɔ́ amɛ nónómé nnó
 ɛbwɔ́ ámage lɔ́ nyé mangé,

átó me ntó nnó mféré ntó abi álú né
 ɛfwyale,

¹⁹ ne mangaré nnó gébé gékwóné ɛyígé Atá
 ápóoge nyé bɔ́ bií.”

²⁰ Jisɔs ájógé ηwe yimbɔ, akweré, ashúú
 ɛtá mémbelé, ajwólé ka. Bɔ́ ako né mmu
 ɛcha mmyemenene átó ji amɛ mmyɛ. ²¹ Alɔ
 mangaré ɛbwɔ́ aké, “Mekomejɔ́ yi déwuú
 fina né mmu ηwe Ɛsɔwɔ alu wáwálé.” ²² Bɔ́
 áwúgé dengare mejɔ́ melóméló ɛwé ájɔ́,
 mató ágɔ́ bwɔ́ dɔ́. Akamé nnó alu cho ne
 ákwéne dembyó aké, “Pó maá Josef na?”

²³ Jisɔs aké ne ɛbwɔ́, “Ela gachyé ɛnyú
 déto me maka mmyɛ nnó, ‘Mémpyɛ

mamée, poó gemɛ jyé, ufélekpá ɛbí ólérege
 né Kapanɔm, lére úbí ntó fá né melo wyé.’ ”

²⁴ Jisɔs ama jɔ́ ne ɛbwɔ́ aké, “Ngarege ɛnyú
 wáwálé nnó bɔ́ ɛkpávé Ɛsɔwɔ apó ne ɛnógé
 né melo bwɔ́”. ²⁵ Ama ηmére aké, “Wuúge
 gébége Elija álú Muú Ɛkpávé Ɛsɔwɔ, Ɛsɔwɔ
 apyɛ mekwyé abelé né áhémé áléé ne geba
 ne mesa akwé malɔ mako. Dekaa ntó
 nnó gejamégé akwí andée álú nyá né gébé
 ɛyigémbɔ fá meló Isrɛli, ²⁶ Ɛsɔwɔ áto fɔ́ *Elija
 nnó ájyé apóó afɔ́ wɔ. Atɔ lé ji mbaá mekwí
 mendée yi ajwólege né Sarifat né gebagé
 mewaá Sidɔn ne apóó ji.

²⁷ Gébége *Elishya alú *Muú Ɛkpávé Ɛsɔwɔ
 gefɔ́ genó ɛyigémbɔ gépyɛ ntó. Né mme
 Isrɛli, gejamégé bɔ́ abɔ́ ámeé ubá ne Elishya
 apóó yé muú bwɔ́ ama wɔ. Apóó élé *Na-
 man ayi alú lé muú Siriya.”

²⁸ Bɔ́ bí alú né mmu Ɛcha Mmyemenene
 awuúgé depɔ́ eti, nchye anwyané ɛbwɔ́,
²⁹ ákwilé ka, ágbaré Jisɔs, ája ji afé nnó
 ámmú ji akwé né nteé géjka. Abɔ́ átené
 melo bwɔ́ né mfaa mekwɛ, ɛgbɛ ɛma ɛbɔ́ élú
 nteé géjka. ³⁰ Ndere ájyɛ ne ji abwólé mmyɛ
 akoó kóoge metɔ́ metɔ́ bwɔ́ afé ɛgbé wuú.

Jisɔs apyɛ mende ayi awya meló nchye
atɔ́
(Mak 1:21-28)

³¹ Jisɔs ashulé afé né Kapanɔm, melo kpaá
 ɛwú né gebagé mewaá Galilii, ne yéndé
 bií uwyaá bɔ́ Jus ukwónégé, alerege ɛbwɔ́
 mekomejɔ́ Ɛsɔwɔ. ³² Ɛbwɔ́ ála mano mekpo
 fuú, né gefɔ́ ɛyígé ji álérege gétúgé ajóge
 ne uto. ³³ Mende fɔ́ abɔ́ alu éféé né Ɛcha
 Mmyemenene ayi meló achyége ɛfwyale.
 Ɛwyá wɔ, alɔ mánkale ne ɛshyɛ aké, ³⁴ “Ɛ é
 Jisɔs ayi Nasaret, ɔkelege mampyɛ ɛsé ndé?
 Ɔchwó manii ɛsé mbwɛ? Nkage wɔ, ɔlu Muú
 Ukpea ayi atané mbaá Ɛsɔwɔ.”

³⁵ Jisɔs anyá meló nchye yimbɔ aké,
 “Kwéné mejɔ́, táné ji mmyɛ.” Meló nchye
 apyɛ mende yimbɔ akwé né mbɛ ushu bɔ́,
 ne atané ji mmyɛ. Yémbɔ achwu ji wɔ.
³⁶ Bɔ́ ako ágégé gefɔ́ yina ala mano mekpo
 fuú ne ágige ate aké, “Mekomejɔ́ Jisɔs alu
 mbɔ́ nnó? Awya uto mányá áló nchye átané
 bɔ́ mmyɛ.” ³⁷ Ngó Jisɔs akwó malɔ mako né
 gebagé mewaá ɛyigémbɔ.

Jisɔs apyɛ gejamégé bɔ́ mamée atɔ́
(Mat 8:14-17; Mak 1:29-34)

³⁸ Jis̄s alyágé echa mmyemenene, afé gepúgé Simun. Eféé mmá mendée Simun amee njaja gefwine. Bóó bí álú mmu gepu áke né Jis̄s: Ata pye ji atóó. ³⁹ Ajógé mbó, Jis̄s akwilé ajye tene ji né nékuú né mmye né mbaá yi abelé. Anyá dámáa gefwine gebyé ji mmye ne mendée yimbó akwilé ka achyé ebwó menyéé.

⁴⁰ Nkwale aké akwonege bóó bí áwya bóó bí ámeé ufóó mameé né upú bwó áchwó ne ebwó mbaá Jis̄s. Ji ata bwó amu mmye, ebwó ako átoó. ⁴¹ Yémbó gejamé gé bóó abó álú ábí áló nchye áchyége bwó efwyale. Gébé gé áló nchye bimbó átané gé ebwó né mmye, abó ákálege áke, “Jis̄s, olu Maá Esowó.” Jis̄s anyá ábí nnó ákwéné mejóó, akámé fó ábí ájóó mejóó wó néndé ákaá nnó alu *Muú yi Esowó akweré ji elá gefwa.

Jis̄s agarege meko mejóó Esowó né mmu macha mmyemenene

(Mak 1:35-39)

⁴² Bíí ujjágé alyá afé né melu éwé bóó alá pó wyéé. Aké ajye mbó, bóó ála meso mákélégé ji ne áge ji wó. Gébé gé ágené ji alu mé téné manjye. Eféé ne ánené ji mmye nnó ajwólé éféé ne ebwó ⁴³ Ashya aké ne ebwó, “Mbó ntó manjye né maló ayichá mangaré abya melóméló ayi agarege ndere gefwage Esowó gélú. Esowó ató me fá mme yina gétú eyígémbó.” ⁴⁴ Ajógé mbó ne ji alyá ájyé melo Nasaret meko, mángarége abya yimbó né mmu macha mmyemenene Judiya.

5

Jis̄s akú baá utóó bíí ani abi mbe

(Mat 4:18-22; Mak 1:16-20)

¹ Bíí fó Jis̄s abó atené né mapeá géntoógé mewaá Genesaret. Bóó áchwó nó ji mme, áhmerége ji ákélege manwú meko mejóó Esowó. ² Agé mákpée ápeá né mapea géntoógé mewaá ne ambóó mákpée átané ájye shwóne utófu bwó. ³ Ajye kpe né ekpée éma éwé Simun, ne ajóó ne ji aké, “Até ekpée éjyé dachyé ne nnyi. Até Jis̄s ajwólé mmu ekpée, bóó ála mbale nnyi, Jis̄s alo ye manleré gé bwó.”

⁴ Anéré gé mánleré, aké ne Simun, “Té ekpée éjyé mbaá yi nnyi négomé ne wó ne bóó byé hmerége utófu nyú manwá meshuú.”

⁵ Simun ashúú ji meko aké, “Ata dépye utóó

ne utuú kpaá ye genó déwa wó. Yémbó, ndere wó ne ójóó mmage njyé mua.” ⁶ Ebwó áfé, áhme utófu bwó, meshuú ése gejamé te utófu úke úgyálé. ⁷ Epwógé ebwó, áfu amu nnó ate ajeé abi alú mmu ékpe ewé fó áchwó póó bwó. Achwógé áferé gejamé gé meshuú, áfyé makpée bwó apea ágbeé te ákélege mánke.

⁸ Simun ayi akúú ji ntó nnó Pita agé gé genó eyi gepye mbó, ajye tó manó mme mbe ushu Jis̄s aké, “Atá kwilé lyá me, néndé nlu mémpyee ubeé.” ⁹ Abó ajoge mbó gétú gé ji ne bóó bíí ágené gejamé gé meshuú eyí ebwó áwané, éfó ékwó bwó matóó. ¹⁰ Ajeé bíí Jemsi ne Jón abi alú baá Sebēdee ála ntó mano makpo fuú. Ne Jis̄s ajóó ne Simun aké, “Ófó gé, nana oló nyé manywéré gé lé bóó.” ¹¹ Ebwó áwú gé mbó ája mákpée bwó ákwó mewaá, ályá yendé genó ne ákwólé ji.

Jis̄s apye muú ubá atóó

(Mat 8:1-4; Mak 1:40-45)

¹² Né gébé gefó Jis̄s abó álu né meló kpaá fó ne muú fó álu wyé ayi amée *ubá. Agé gé Jis̄s ajye tó manó mme, akpá ji geká aké, “Ata mbógé ókelege, pye me nkpea.” ¹³ Jis̄s anyáá ebwó wuú ata ji aké, “Nkelege, kpea.” Wye ndere ájóó mbó ubá bimbó úbyé ¹⁴ Jis̄s aké né ji ekagé ógáre muú fó, “Chó léré lé mmye jyé mbaá mémpyee upé Esowó, chyé ntó genó eyige ápye gepé ndere Mosis abó ájóó nnó muú amegé ubá atóógé áchyége, mampye bóó ákaá nnó ótoó.”

¹⁵ Yé élé Jis̄s afye ji ebé, mende yina agaré abya wuú mme meko kpaá gejamé gé bóó gechwó chóme mbaá Jis̄s, manwú nkane alérege ne nnó apye ntó abi ámeé átoó. ¹⁶ Yémbó Jis̄s alyá ebwó né mboó gébé manjye né mmye né melu ewé bóó alá pó wyé.

Jis̄s apye muú úchánchi atóó

(Mat 9:1-8; Mak 2:1-12)

¹⁷ Né bíí fó Jis̄s abó alerege bóó, Atá Esowó áchyé gé ji uto ne ji apye bóó mamée átóogé. Bóó bí ákúú bwó Farasi ne Anleré mabe Esowó álú wyé, ne abó átané né maló Galilíi mako ne Judiya chóncho ne Jerosale. ¹⁸ Bóó fó akpá muú úchánchi né uló. Abó áchwó nnó ákpe mmu gepú ne abelé ji mbe ushu Jis̄s. ¹⁹ Yémbó áge meti mankpe ne ji

wó, gétúgè bɔ́ ǎjamé dɔ́, kpaá ǎnmérege atɛ. Ɛféé ne ákwómé mfaá nchwu, * ábeá mekpó ñkó, áshulé mende yimbɔ́ né uló né mbɛ ushu Jisɔs. ²⁰ Jisɔs agégé nnó bɔ́ bimbo áfyéé matɔ́ ne ji áké ne mende úchánchi yimbɔ́, “Mejeé wa ájĩnte gabo wyéé.”

²¹ Anleré mabé Ɛsɔwɔ́ fɔ́, ne abi akuú bwó Farasi ǎnménege ne matɔ́ usɔ́ áke, “Mende yina áferé nnó álu waá. Akélege maméé mmye ne Ɛsɔwɔ́? Ɛlé Ɛsɔwɔ́ mbií ne akage jinte gabo muú.” ²² Jisɔs akaá ula bí ebwó ǎnménege ne ágií ebwó áké, “Ulannó enyú déwya gefɔ́gè uféré bímbɔ́ né matɔ́ nyú? ²³ Ndé gelu pere manjɔ́, ‘Nnó ájĩnte gabo wyé’, waá manjɔ́ nnó, ‘Kwile téné ke’? ²⁴ Nkelege mámpye enyú dékaá nnó *Maá Nte Mekwaá awyaá uto fa mme manjinte gabo mekwaá.” Ajógé mbɔ́, akuú mende úchánchi yimbɔ́ áké, “Kwile téné. Kpá uló byéé, chó mmu.” ²⁵ Akwilé téné mbɛ ushu bɔ́, akpá uló bií awulé né gepú jí aféége Ɛsɔwɔ́. ²⁶ Bɔ́ ako ágége ewe epye na, Ɛfó ékwó bwó matɔ́ dɔ́. Ala mano mekpó fuú ne áféége Ɛsɔwɔ́ áké, “Dégé ufɔ́ unó fina.”

*Jisɔs akú Lévi ndere maá utɔ́ wuú
(Mat 9:9-13; Mak 2:13-17)*

²⁷ Jisɔs ályá Ɛféé manjye dafye, gébége ajye agé mende fɔ́ ayi ákúu jí Lévi; ménselé ñkámakpo, ajwólé melú utɔ́ wuú. Jisɔs akuú jí áké, “Kwólé me.” ²⁸ Ajógé mbɔ́ Lévi alyá yéndégenó, akwilé ka alɔ́ mankwólé jí.

²⁹ Ɛké éwyage Lévi akuú gekpékpégé epaá né gepú jí nnó ebwó ne Jisɔs ábɛ mmu nechóchó. Gejame ánselé ñkámakpo ne bɔ́ bífɔ́ abi bɔ́ Jus áselé ndere bɔ́ ápó mpa, ebwó ako abó ányéé menyéé ne Jisɔs. ³⁰ Bɔ́ Farasi ne Anleré mabé Ɛsɔwɔ́ abifɔ́ ágége mbɔ́, alɔ́ mǎñmené áké ne baá utɔ́ Jisɔs, “Ulannó enyú dénye menyéé ne ánselé ñkámakpo ne bɔ́ ubeé.” ³¹ Jisɔs ató ebwó neka áké, “Bɔ́ abi alá meé, ákélégé fɔ́ muú uka, Ɛlé abi ámeé ne ákélege. ³² Ne me nchwó fɔ́ fa mme mánkú bɔ́ abi álu cho ne Ɛsɔwɔ́ wó, nchwó lé mánku bɔ́ abi ápyéé ubeé nnó ákwɔ́re matɔ́ bwó.”

*Nkwé manlyá menyéé kpékpé
(Mat 9:14-17; Mak 2:18-22)*

* **5:19** Ɛlú wáwálé nnó: Gepú eyigémbo gepófɔ́ gepúgè nchwu. Upú bí bɔ́ Isrelí aténégé mfaá alu dede, muú akaáge jwóle wye nkane agbá. Mbaá yifɔ́ ákwérege ne mataá, ne ákáge fère ala fuú. † **5:37** Ɛlú wáwálé nnó: Ɛpófɔ́ ushwɔ́, Ɛlé uba mekɔ́menya.

³³ Ama gíi Jisɔs nkwé yina nnó, “Baá utɔ́ Jɔn ályage *menyéé kpékpé né mboó gébé gétúgè depɔ́ré Ɛsɔwɔ́. Baá utɔ́ bɔ́ Farasi ápye ntó wyémbo ne abyéé ápyé fɔ́ mbɔ́. Ɛbwó ákéne ányé, ányúu.” ³⁴ Jisɔs ashúu ebwó meko áké, “Nnó bɔ́ ájyegé epaá neba muú akage pyéé ajeé menɔ́ neba ályage menyéé kpékpé ayi menɔ́ neba alú ne ebwó? ³⁵ Yémbo gébé gebéé nye eyígé menɔ́ neba alá beé nyé sé ne ebwó, Ɛféé ne ályáge nyé menyéé kpékpé né mboó gébé gétúgè depɔ́ré Ɛsɔwɔ́.”

³⁶ Ama tó neka eníne fɔ́ áké, “Ɛlómé fɔ́ nnó muú ágyá ndeé meke ákwómé ndeé eyi gekwéne. Apyegé mbɔ́ achɔ́ ndeé yi meke, ne nkwómé yimbɔ́ ábálé ne gekwénegé ndeé. ³⁷ Ɛlómé fɔ́ ntó nnó muú ákpa mmɔ́ make, áfáné mmu ukwéne unó mmɔ́ ebi akwyéé ne mekɔ́ menya. † Mbɔ́ge apyegé mbɔ́ gébége mmɔ́ mí make maké mabéne unó mmɔ́ bimbo úfúle nyé, mmɔ́ magbélégé nyé mme ne unó mmɔ́ uchógé nye ntó. ³⁸ Muú abó mamfyé mmɔ́ make yéndégébé mmu unó mmɔ́ ebí uke. ³⁹ Ɛpó kɔ́kɔ́ge nnó muú yi abeá mé mányú akí mmɔ́ áamá ákwóré ányúgè mpwa mmɔ́. Akélege wyé akí mmɔ́.”

6

*Nkwé ayi bíi uwyáá bɔ́ Jus
(Mat 12:1-8; Mak 2:23-28)*

¹ Né bíi uwyáá bɔ́ Jus fɔ́, Jisɔs ne baá utɔ́ bíi ákóoge né mekɔ́ gefɔ́gè nchi fɔ́ eyi ákúu nnó wid. Baá utɔ́ bíi alɔ́ mánkógé ulɔ́nchi fɔ́ álálege ányéé. ² Bɔ́ Farasi ágégé mbɔ́ ágií áké, “Ulannó enyú dépyéé genó eyígé ebé Ɛla ékamé nnó muú apye bíi uwyáá wó?” ³ Jisɔs agíi ebwó awúu nkwé áké, “Enyú délú danjɔ́ né mmu ñwe Ɛsɔwɔ́ ndere mfwa Devid ápyé nyá gébége mesa ámmye jí ne bɔ́ bíi wó? ⁴ Akpe mmu echa upe Ɛsɔwɔ́ abó menyéé yi abó áchyé mbaá Ɛsɔwɔ́, ányé ne áchyé ntó bɔ́ bíi wó? Ebé ejɔ́ nyá nnó muú ányegé fɔ́ menyéé yimbɔ́, ékosé mémpyé upe Ɛsɔwɔ́.” ⁵ Jisɔs ama jɔ́ ne bwó áké, “Ɛle *Maá Nte Mekwaá ne akáge gáre genó yí muú ábɔ́ mampye né bíi uwyáá.”

Jisṁs apye mende yi ebwṁ egboṁ ji atoo
(Mat 12:9-14; Mak 3:1-6)

⁶ Bií uwyaá ebifó úkwónégé, Jisṁs ajye kpé mmu Echa mmyemenene, aló mánlérégṁ bṁṁ. Mende fṁ abó alú eféé, ayi ebwṁnye wuú egboṁ. ⁷ *Anleré mabé Eṁṁṁ ne bṁṁ Farasi abó abáme Jisṁs nnó áamá ji mechó mmye. Apéle ji dome mange nnó apye nye mende yimbṁ atoo né bií uwyaá bwṁ ne ájóṁ nnó ákwé ebé. ⁸ Yémbṁ Jisṁs akaá genó eyígé ebwṁ áférege aké ne mende yimbṁ, “Kwilé chwṁ téné mbṁ ushu bwṁ.” Ne akwilé achwṁ téné eféé. ⁹ Mende yimbṁ áténégṁ eféé, Jisṁs agií ebwṁ aké, “Ebé esé eké depye ndé né bií uwyaá? Eke depye galógáló wá gabogabo? Mampye mekwaá apó wá mánlyaaá ji agbó?” ¹⁰ Ape ebwṁ bṁṁ ne álé jóṁ ne mende yimbṁ aké, “Nyaá ebwṁ wye.” Téneténe mende yimbṁ anyágé, ebwṁ wuú etoo. ¹¹ Ewéna epwṁ ebwṁ amu, matṁṁ ásṁ ebwṁ ájye chó mánsṁ mala nnó áwá Jisṁs.

Jisṁs ajya ángbá bií áfyanéapeá
(Mat 10:1-4; Mak 3:13-19)

¹² Né gébé eyígémbṁ, Jisṁs alyá melṁ akwṁ mékwé fṁ mánemmye mbaá Eṁṁṁ ne ala ewú anenemmye utuú uko. ¹³ Gébégṁ bií úkaá, akú baá utṁṁ bií; áchwógṁ ajya áfyanéapeá abi akúu ebwṁ nnó ángbá. ¹⁴ Abi ájya élé Simun ayi akúu ntó nnó Pita ne Andru menṁmó Simun. Abifó álú Jṁmsi ne Jṁn, Filip ne Batolomyo. ¹⁵ Matyo ne Tṁmasi, Jṁmsi maá Alfṁs, Simun ayi akúu ji muú ukógé. ¹⁶ Judas ayi maá Jṁmsi, ne Judas Iscarot ayi né meso gébé áchyé Jisṁs manṁkwaá.

Jisṁs alerege, agarege mekomejóṁ Eṁṁṁ ne apye bṁṁ mamée átóoge
(Mat 4:23-25)

¹⁷ Anérégṁ manjya ebwṁ aló mánshulé mekwṁ. Ashulé akwya né mbaá ayi alú dede, ne gejamégṁ bṁṁ gébṁ géchomé eféé. Abó átané malṁ mako ayi Judiya ne Jerosale ne malṁ Tiya ne Sidṁn ayi álú mbále ebé mega. ¹⁸ Abó áchwṁ mánwú nkane Jisṁs álerege ne nnó ápye mamée bwṁ ábyé. Bṁṁ bí áló nchye áchyége ebwṁ efwyale áchwṁ ntó, ne Jisṁs apye ebwṁ átoó. ¹⁹ Wyémbṁ ne gejamégṁ bṁṁ genṁmeregṁ ate manjye tá Jisṁs gétúgṁ uto bí útánege ji menyamyé úpyé bṁṁ mamée ako átóoge.

Jisṁs alerege mejé ewé wáwálé
(Mat 5:2-12)

²⁰ Né gébé gefṁ Jisṁs ape baá utṁṁ bií dómeé aké:
“Méjé élú ne enyú bí délú gekpo, néndé *Gefwa eyigé Eṁṁṁ ágbárege gelú eyigé nyú.

²¹ Méjé élú ne enyú bí mesa ámyé nyú nana, denye nyé menyéé degbeé.

Méjé élú ne enyú bí delile mbṁ náná, enyú dejwane nye.

²² “Méjé elu ne enyú mbṁgṁ dekwṁlege Maá Nte Mekwaá, ne bṁṁ aké ápáa enyú, áfwéne enyú, áshye nyú ne akúu nyú mabṁ mabomabo. ²³ Bége ne nechóchó gébégṁ gefṁṁ genó eyígé ná gépyege, gétúgṁ Eṁṁṁ akwyé mé gekpékpégṁ nsá nyú alu né mfaánebuú. Kaáge nnó wyémbṁ ne ukwéne ante bṁṁ bína áfwyalé nyá ukwéne bṁṁ ekpávṁ Eṁṁṁ.

²⁴ “Yémbṁ utónkwa úlú ne enyú bí delú mbṁ né gefwa nana, néndé débṁ mé nsá nyú.

²⁵ Utónkwa úlú ne enyú bí dényéé dégbége náná, néndé debéé nyé mesa.

Utónkwa úlú ne enyú bí déjwáne náná, néndé delile nyé né masómé.

²⁶ “Utónkwa úlú ne enyú gébégṁ bṁṁ ako aké áféége enyú, wyémbṁ ntó ne ante bwṁ abi mbṁ abó ápye ne bṁṁ ekpávṁ Eṁṁṁ abi gebyó.

Bṁṁ gejeé ne bṁṁ mawámé
(Mat 5:38-48; 7:12a)

²⁷ “Yémbṁ enyú bí déwúu mekomejóṁ wa ngarege enyú nnó, bógṁ gejeé ne bṁṁ mawámé nyú, pyége galógáló ne bṁṁ bí ápáa enyú. ²⁸ Yéndégébé bṁṁ álwerégṁ enyú, négemmye nnó Eṁṁṁ agé ebwṁ meshwe ájé bwṁ, máge dénénemmye mbaá Eṁṁṁ gétúgṁ bṁṁ bí áshyé enyú.

Jisṁs alerege nnó ékagṁ muú ashui gabo mfaá gabo
(Mat 5:38-42)

²⁹ Mbṁgṁ muú adogé wṁ neka né etá éma, bwṁlé ewé fṁ ntó ádo. Mbṁgṁ áfyégṁ bṁ nkú apeá né mmye ne muú afóógṁ ayi mfaá, kpe chyé ji ayi nteé. ³⁰ Muú akógṁ wṁ genó, chyéé ji. Afóógṁ genó jye, ṁsege sé géjí.

31 Pyége etá bɔ́ wɔ́yé genó eyíge dekélege nnó ápye eta nyú.

32 “Mbɔ́ge enyú degboó lé ne bɔ́ abi ágboó ne enyú ndé nsá ayi enyú debɔ́? Ye bɔ́ abi ápyeé gabo, ágboó ne bɔ́ bi ágboó ne ebwó. 33 Ne mbɔ́ge enyú depye éle galógáló ne bɔ́ bí apyé galógáló ne enyú nsá nyú alu éfó? Yé bɔ́ abi ápyeé gabo, mbɔ́ntó ne apyeé. 34 Mbɔ́ge depwɔ́le unó mbaá bɔ́ bí dékaá nnó áshúuge nyé eta enyú galógáló yi enyú dépye alé? Abi deké álú bɔ́ ubeé ápye ntó gefɔ́ gémá. Yéndémuú apwɔ́le genó etá mejíi wuú, akaáge nnó ashuge nyé geko. 35 Genó eyigé débɔ́ mampye gélú nnó gbógé ne bɔ́ mawámé enyú ne pyége galógáló ne ebwó, depwógé ebwó epwɔ́, dégigé nnó áshuú. Debɔ́ nyé gekpékpége nsá ne debéé nye baá Anyátá Esɔ́wɔ́. Néndé alome ne bɔ́ ubée ne abi alá támégé ji. 36 Gége bɔ́ meshwe wyé ndere Nte nyú Esɔ́wɔ́ agéne nyú meshwe.

Dépagé mpa bɔ́ ne metɔ́ usɔ́
(Mat 7:1-5)

37 “Dépagé mpa muú ne ufyá ékagé Esɔ́wɔ́ ápá ntó awu nyú mbɔ́. Déchage muú mabɔ́ nnó apye ubée ékagé Esɔ́wɔ́ áchó ntó ami nyú. Jíige nte gabo ayi bɔ́ ápye eta nyú nnó Esɔ́wɔ́ ajíi ntó nte gabo awu nyú. 38 Chyége bɔ́ genó eyigé ebwó akélege, Esɔ́wɔ́ achyége nye ntó enyú. Yéndégébé aké achyegé, amége chánchá, akwyége anmeregé nnó gégbéé gégbélége mme. Gefɔ́ eyigé démege genó déchyége muú, mbɔ́ntó ne amége nye áchyéé enyú.”

39 Jisɔ́s ama tó ebwó neka nnó, “Eppɔ́ kɔ́kɔ́ge nnó muú amé nónómé ájáa nte ayifó meti. Mbɔ́ge apyége mbɔ́, ebwó ako ákwéne mmu gepyeé. 40 Kaáge nnó maá ηwe akaáge fó ηwe ápwó menleré wuú. Yémbɔ́, gébége aneregé mángíi ηwe, abeé nyé ntó ndere ménleré wuú.

41 Ulannó óchérege ekéké gabo ayi alu eke maá gejwaá né dambɔ́nnnyi nte menmé wyé ɔ́la ɔ́fyéé mekpo né gabo ayi alu eke mekwɔ́kwɔ́ né dambɔ́nnnyi awye wɔ́ mbɔ́? 42 Epyembɔ́ nnó ne ɔ́jɔ́ ne menmé wyé nnó, ‘Té mmye we mfére wɔ́ gejwaá né dambɔ́nnnyi ayi ɔ́la kaáge nnó mekwɔ́kwɔ́ elú né dambɔ́nnnyi wyé.’ Wɔ́ muú dembwólé bɔ́ mbe féré ntó mekwɔ́kwɔ́

ewé elú wɔ́ né dambɔ́nnnyi, ne ɔ́kaá nkane ɔ́férége ekéké gejwaá eyigé lú menmé wyé né dambɔ́nnnyi.”

Genɔ́ ne umpomé bií
(Mat 7:15-20; 12:33-35)

43 Jisɔ́s ama jɔ́ aké, “Genɔ́ yí gelógeló géwómé fɔ́ umpomé uboubo ne eyí gebo-gebo ntó géwómé fɔ́ umpomé ulúúl. 44 Yéndémuú akaáge genɔ́ né umpóme bí géjí géwóme, muú ajye fɔ́ ákyé genchógélé eyigé mbɔ́ mfaá genchógélé denywɔ́né. Muú ajye fɔ́ né nepe ákyé éké. 45 Muú melóméló ájɔ́ge depɔ́ delódéló eti déluú ji né metɔ́, muú mebomebo ájɔ́ge depɔ́ debodebo eti déluú ji metɔ́. Ná ne elú gétúge genó eyi gélú muú né metɔ́ géjí ne gétánege ji meno.”

Ufɔ́ ántené upú áped
(Mat 7:24-27)

46 Jisɔ́s ama gíi aké, “Ulannó enyú dekuú me Ata Ata! ne dela dépye genó eyigé me njɔ́ge. 47 Muú yi achwó awúu mekomejɔ́ wa ne ajyegé ápyeé ndere ájɔ́, 48 muú yimbɔ́ alu eké mende yi áló mantené gepú jíi, ne abɔ́ mbe achó mme, afyé mataá chánchá ne ale téné géjí. Meso gébé geneagé nnyi géchwógé mammu géjí yémbɔ́ genyigé fɔ́ gétúge áténé géjí chánchá. 49 Yémbɔ́ muú yi awuú mekomejɔ́ wa ne alá pyeé ndere akélege alu eké muú ayi atené gepú jíi né nébóme eniné alá cho áfyé mataá wó. Meso gébé nnyi negbeége né mmu gepú eyigémbɔ́ gékwé mme gbang.”

7

Jisɔ́s apye maá defwé muú kpaá bɔ́ bee Rom ató
(Mat 8:5-13)

1 Jisɔ́s anéré manlérégé bɔ́ unó bimbo ne atané afé né meló Kapanɔ́m. 2 Muú kpaá bɔ́ bee *Rom fɔ́ abó alu né meló wémbɔ́ ne abó awya maá defwé ayi agbo ne ji dɔ́. Maá defwé yimbɔ́ akwé nemé ala mangbómangbó 3 Mende yimbɔ́ awúge abya Jisɔ́s, ató ákpakpa bɔ́ Jus nnó ájyé ákuú ji áchwó ápyeé maá defwé wuú átoó. 4 Ajyége, áge Jisɔ́s ákwé ji uká aké, “Atá chó pɔ́ muú kpaá yimbɔ́. Alu muú yi ókage *pó ji. 5 Agboó ne esé bɔ́ Jus dɔ́ te atené esé echa mmyemenene.”

⁶ Ebwó ájógé mbò Jisàs afé ne εbwó. Ndere álé kwókwlé ne dachi muú kpaá yimbò, ató ajeé bií bichá ájyégé átuú ne Jisàs áké, “Muú kpaá aké dégaré wó nnó, ‘Ata, ówagé mmye jyé detú mánkwné gepú ya, nfu yeé muú fó ayi ókpéne gepú eyá wó.’” ⁷ Gé ula úbí jimbò alá chwò báne wò wó. ‘Wò jòó lé genó, ne maá defwé wuú átoó.’ ⁸ Elé mentó nwyá bòó kpakpa né mbe, abi me nwuú ne εbwó. Ajógé ne me nnó, ‘Mpye genó eyi’, mpye. Ne nwyá ntó bòó bee abi áwúu ne me. Yé ayi ndé ne njógé ne ji nnó, ‘Chó fa ajye, njógé ne ayimbò nnó chwò we, achwó.’ Ne njógé ntó ne maá defwé wa nnó pye eyi, apyé géji.” ⁹ Jisàs awúgé mbò, akwé dembyó, abwólé ushu mbaá ekwó bòó bi ákwólege ji aké, “Ngarege nyú nnó me nlú dangé muú yi áfyéé metòó ne me na, yeé ébélé né Isrèli.” ¹⁰ Ajeé muú kpaá yimbò abi ji atómé, aké akérege meso mmú gepú ágé nnó maá defwé mende yimbò atóó.

Jisàs ape maá mekwi mendée né negbo

¹¹ Mechó ewémbò ékógé, Jisàs ne baá utòó bií álò mánjye né melò ewé ákúu Nen. Ne gejamége bó ntó abó akwólege ji. ¹² Afé, áké ákwónege mekpó meti, ágé ndere bòó fó ákpané mewu muú ájyé níi. Mende yi agboó mbò, mmá wuú abó abyε lé ji mbií. Ne mmá yimbò alu mekwi mendée. Ndere εbwó ajye mbò, gejamégé bòó né melò ewémbò ákwólege mekwí mendée yimbò.

¹³ Atá Jisàs agégé mendée yimbó meshwe akwó ji metòó te ajòó ne ji ake, mma “Óligé se.” ¹⁴ Ajógé mbò, ayme uká afé mbe, atágé uló, bòó abi ákpané genkwógé muú eyigémbò átene. Jisàs áké, “Gesagé muú ngaré wó nnó kwilé ka.” ¹⁵ Mende yi agboó mbò, akwilé ka alò manjòó mejòó. Jisàs agbaré ji achyé mbaá mma wuú. ¹⁶ Bòó ako ágégé na, efó ékwó bwó matòó. Alò manféé Εσωωó áké, “Gekpékpégé *Muú Ekpávέ Εσωωó achwó mámbé ne esé. Εσωωó achwó póó bòó bií.” ¹⁷ Abya mechó ewé Jisàs apyé na afé né maló bòó Jus mako ne máta malò ayifó.

Bòó dentòó Jòn menwyád bòó manad Εσωωó (Mat 11:2-19)

¹⁸ Baá utòó Jòn ntó áwuú depò etiré na deko ne ále garé ji. ¹⁹ Agárégé mbò,

Jòn aferé εbwó makpó apeá ató mbaá Atá Jisàs nnó ájyé gií ji nnó, “Ólu *Ménkwólé Gewu ayi abó alú manchwó wá esé dégilé ayichá?” ²⁰ Ajyégé ágé Jisàs áké, “*Jòn menwyaá bòó manaá Εσωωó ató esé né eta wyé nnó déchwó dégií wò nnó, ‘Ólu Ménkwólé Gewu ayi abó alú manchwó wá esé dégilé ayichá?’”

²¹ Wyé né gébé eyigémbò, Jisàs abó apóge bòó mamée mámpyé mamée bwó ábyé. Aferege ntó áló nchye abi áchyege bòó efwyale ne apye bòó ame nónómé ágéne. ²² Eféé ne ashúú baá dentòó bimbò meko aké, “Choge dégere Jòn unó bi enyú déwuú bòó ájoge ne ebi enyú ambòó dékpané ame dégene. Bòó ame nónómé ágéne, ubwéré ukwilé úkéne, bòó abi ámeé ubá átoó, bòó matu gbé gbé álò manwúgé, abi ágboó ápeé, ne ubyá bòó úwú abya melóméló. ²³ Metòó megómegó ébé ne muú yi álá pó ne dembyó né metòó gétú yá.”

²⁴ Baá dentòó Jòn ákérégé meso, Jisàs alò mángare bòó depò tiré Jòn, ake, “Tégé gébége enyú déjye nya né mashwóne, defe mange ndé gefógé muú? Déjye gé le muú ayi alú eké mancha ami afofo akpáne átene egbe ewe ne ewe? ²⁵ Mbógé mbò fó wó, deféré nnó deyyé gé ndé gefógé muú? Défé manjye ge muú ayi afye mandeé malómáló yéndégébé ápyé gesa? Bòó bi áfyé mandeé malómáló ne ányéé genwá, ájwólege né dachi afwa. ²⁶ Gárege me, enyú défé yé éwú mánjye gé waá? Elé muú ekpávέ Εσωωó? Eh, gé muú yi enyú dégené mbò. Ngare enyú wáwálé nnó ajeá geme apwò yéndémuú ekpávέ Εσωωó. ²⁷ Elé Jòn yina ne abó ásamé gétú jií nnó Εσωωó áké, ‘Wuúgé, ntóme nyé muú dentòó wa ayi abó nyé mbe ne wò manchwò kwyé meti wyε ne ochwógé.’ ²⁸ Jisàs ama jòó aké, Jòn ajeá geme apwò yéndémuú yi mendée ábyené ji fá mme. Yémbò Jòn agé lé *ugéné ámé, ne muú ayi mejé gefwage Εσωωó ébòó ne ji, ye alu kòó apwò ji Jòn.”

²⁹ Bòó áwúgé mechó ewéná ákamé nnó, depò tiré Εσωωó abó akwyé na delú cho, gejamégé bó bina abifó alu anselé nkámakpo. Akamé wyémbò, gétúgé ábó ákamé depò tiré Jòn ajòó, ne alé wyaá εbwó manaá Εσωωó. ³⁰ Yémbò bòó Farasi ne Anleré mabé Εσωωó né matòó bwó áma áshyá wyé shyá

depo tiré Εσωω akwye. Ebow áshya mbo, élé ábó áshyá ntó nnó Jón awyágé fə ebwó manaá Εσωω.

³¹ Jisəs awyágé agiú gemε jií aké, “Mmεge na bəó nյye ενina ne ndé? Alú mbo nnó?”

³² Agígé mbo aké, álú eké ambáné bi álú né metəó melə ápye metu, ákuú áte, aké:

‘Esé dékwe enyú ubeé neba nnó débé, déshya mambé,
Esé dékwa makwaá negbo nnó deli déshya manlí.’

³³ Wyémbə ne enyú depye ntó. Jón men-wyaá bəó manaá Εσωω, abó achwó ajwələ mesa, anyuú mməó wó, ne deshye ji deké, ‘Awyaá meló nchye.’

³⁴ Me *Maá Nte Mekwaá nchwó nnye menyéé, nnyu mməó deshye me ntó deké, ‘Nlú muú genə ne menyúú mməó, ne dékií me deké me nlu mejeé ánselé nkámakpo ne “Bəó ubeé”.’ ³⁵ Yémbə ákaágé nnó denjaré Εσωω etiré muú áwyaá delu cho né unó ulóúló ebi ji ápyéé.”

Jisəs alu mmu gepúgé Simun muú Farasi ne mendée yi achwó nnó apóó ji élé apyé gabo

³⁶ Né gébé gefó muú Farasi akuú Jisəs nnó aյye ányé menyéé né gepú jií. Jisəs akamé aյye nyé menyéé ne ji. ³⁷ Mendée fə abó alu né melə wémbə, bəó akií ji gétúgé ányéé eno. Awúgé nnó Jisəs anyéé menyéé né gepúgé mende Farasi, abó maá ekpómé laménda afé ne ji eféé. ³⁸ Akpégé mmu gepú atené né nénkúné mmye Jisəs, mmyé égbó ji, alə manli, mánsé áshúlege áchyége né uká Jisəs. Eféé ne amóó mekpo mme atile uká Jisəs ne méjwé wuú, anywalé ubí ne alé awaá laménda yimbə wyé.

³⁹ Mende Farasi ayi akuú Jisəs né gepú jií, agégé mbo, ajəó né metəó wuú aké, “Mbəgé Jisəs ábó ábé *Muú Ekpávé Εσωω wáwalé mbó abó akaá gefəgé mendée yi atáa mbo ji nnó alu mendée eno.” ⁴⁰ Ténéténé Jisəs akuú mende Farasi yimbə aké, “Simun nwyá mechó mangaré wə.” Aké “E é” “Ménleré” “gáré me.”

⁴¹ Eféé Jisəs alə mangaré abya nnó, “Gébé gefó nyá mende fə apwə bəó ápeá nka. Apwə ama uba nka útá, ayifə mboó géba. ⁴² Aka mánsε nka jií meti épó, agegé nnó ujwəó bi na úpwə ebwó mankwə, ajinte ebwó ako.

Jisəs agárégé mbo agiú, Simun ake, né uméé byé ebwó bina makpó apeá, ayindé agbóo nyé ne mboó ujwəó dəó?” ⁴³ Ashuú ji meko aké, “Élé muú yi abó ájinte ujwəó bií dəó.” Jisəs aké, “Jəó cho.”

⁴⁴ Jisəs abwələ ushu ape mendée yimbə ne ama kuú Simun aké, “Pe mendée yiná gé! Te mekoó nkpené fá gepú jyε, əchyé me manaá nnó nshwóne uká bá wó. Yémbə, mendée yina ashwóné uká ba ne mánsé jií, ne ati úbí ne méjwé wuú. ⁴⁵ Otamé fə me əkpá ətya wó. Yémbə te mekoó nkpené fá, mendée yi alú danlya mánywələ me uká. ⁴⁶ Jwaá me ye mawéé amma né mekpo wó. Yémbə mendée yina awaá me laménda né uká ba. ⁴⁷ Kaá nnó mendée yina aleré mbo gekpékpégé gejee eyigé na, Εσωω ajiínte gejamége gabo ayi abó apyé. Yémbə, muú yi aferé nnó Εσωω abó manjinte gabo ayi ji apye dachye, mbəntó ne alerégé gejeé ne Εσωω dachye.”

⁴⁸ Wyé éféé Jisəs ajəó ne mendée yimbə aké, “Ajiínte *gabo wyé.” ⁴⁹ Bəó bi abó ányéé menyéé ne ji éféé álə májmené nnó, “Mende yina aferé nnó alu ndé gefəgé muú, ayi akáge jəó nnó ji ajiínte gabo muú?” ⁵⁰ Eféé Jisəs ama ηméré aké ne mendée yimbə, “Chó chánchá, Εσωω apóó wó gétúgé əfyéé metəó wyé ne me.”

8

Andée fə ákéne ne Jisəs ne apóge ji

¹ Ebelé ye wó, Jisəs ne baá utəó bií makpó áfyanéapeá álə mánkéné né malə ayi kəkəó ne ayi kpakpa. Agárege abya Εσωω melóméló nkane gefwage Εσωω gélu. ² Andée fə ntó afé ne ebwó, ebwó abó álú andée bi Jisəs apye mamée bwó ábyé. Abifə abú aló nchye abi áchyege ebwó efwyale. Ama akamege *Meri ayi atané meló Magdala ayi Jisəs ábuú aló nchye ákénéneama. ³ Ayifə akámége Joana mendée Chusa ayi alú mammye dentəó mfwa Herəd. Ayifə Susana, ne gejamégé andée bifó ntó. Andée bina ako apóoge Jisəs ne baá utəó bií ne májka bwó.

Nekanémejəó mentya mbwe

(Mat 13:1-9; Mak 4:1-9)

⁴ Ndere Jisəs ákéne mbo, bəó átánege malómáló áchwó gé ji. Gejamégé

bɔɔ géchómégé, alɔ mangaré ebwɔ nekanémejóɔ eni. ⁵ Nébó nélú nnó, “Bíí uma mempye makɔɔ fɔ afé manjye tya mbwé né mekɔɔ wuú, ndere átyaá, ámé ayifó ákwé né maá meti. Ewyágé bɔɔ ákógé ájyále, ne denywɔné ntó déchwɔ dechwére denyéé. ⁶ Amé ayifó ákwé né mfaá mme etárávé áchií ne ewyá wɔ áwanjésé getúgέ mbaá yimbɔ alú kpógól. ⁷ Amé ayifó ákwé né mme ayi genkpé ntó géchíge wye, áchígé, genkpé eyigémbɔ géwé gekweré mbwé yimbɔ meshíí ejɔ ji. ⁸ Amé ayifó ákwé né mme melóméló, áchiígé, áwé, áfyé úsaa ame uta ápwɔ nkane ábɔ ápéné.” Jisɔs ánerégé ake, “Fwɔregé! Muú yi áwyaá matu manwú, áwú.”

*Ula bi Jisɔs atóme makámejóɔ
(Mat 13:10-17; Mak 4:10-12)*

⁹ Ewyágé baá utɔɔ Jisɔs ágií ji ula nekanémejóɔ eníné abɔ atómé mbɔ. ¹⁰ Ake ne ebwɔ, “Élé enyú ne Eɔwɔ apyé nnó dékaá unó bi. Yémbɔ bɔɔ bifɔ áwúu gefwa jíí eyi gébɔ gélú nyá bibí né makámejóɔ jíí. Eɔwɔ apye wyembɔ nnó ébé nkane abɔ ásámé nyá mmu bɔ ηwe nnó: ‘Ápéle ágéné fɔ, áwúu ákaágé fɔ ula’.”

*Jisɔs agare baá utɔɔ bií ula nekanémejóɔ
mentya mbwé*

(Mat 13:18-23; Mak 4:13-20)

¹¹ Ake, “ula nekanémejóɔ eníné na nelú nnó, mbwé yimbɔ élé mekomejóɔ Eɔwɔ. ¹² Amé mbwé ayi ákwéne meti álú bɔɔ bi áwúu mekomejóɔ Eɔwɔ, ewyágé danchɔmeló achwɔ féré mekomejóɔ yimbɔ né matɔɔ bwɔ nnó ekáge ebwɔ ákámé ne Eɔwɔ aferé ebwɔ né efwyale gabo. ¹³ Amé mbwé ayi ákwené né mfaá mme etárávé álú bɔɔ bi áwúgέ mekomejóɔ Eɔwɔ, ténéténé áse ji ne nechóchó. Yémbɔ álya fɔ nnó mekomejóɔ Eɔwɔ akpé mmu matɔɔ bwɔ wɔ. Mekomejóɔ Eɔwɔ yimbɔ alu eta bwɔ eké genɔɔ eyi gélá gepó ne maka. Gébége mmuameno achwɔgέ gétúgέ mekomejóɔ Eɔwɔ, ájá mmye meso. ¹⁴ Ne mbwé ayi ákwené né mme genkpé meshíí ejomé, álu nkane bɔɔ abi áwúúgέ mekomejóɔ Eɔwɔ, uféré unó mme ne mmwólé né unó bi uchwɔɔ ne gefwa ujo mekomejóɔ yimbɔ. Mbɔntó ne mekomejóɔ Eɔwɔ anómé mmu matɔɔ bwɔ detú. ¹⁵ Amé

mbwé ayi ákwené mme melóméló álú ntó eké bɔɔ bi áwúu mekomejóɔ Eɔwɔ, ágbaré ji metɔɔ é má ne ápyé genó eyigé mekomejóɔ ágaré, ne ájyé wyé mbembé.

*Muú abi fɔ mekomejóɔ Eɔwɔ mbaá bɔɔ
(Mak 4:21-25)*

¹⁶ “Muú álwégé fɔ étuléká ne abɔ genó akwéré éwú. Akágé bɔ ntó ewú afyé nteé ukwɔ. Yendegébé muú alwégé étuléká, aηma ewú mfaá, nnó, bɔɔ ákpege mmu gepú ágéné mbaá. ¹⁷ Kaáge nnó depɔ deko etiré débɔ délú bibí, dégenege nyé ne etiré délú né gemmua déchwɔ nyé né genjgbɔ. ¹⁸ Yendé gébé ayi enyú dewuúgέ mekomejóɔ Eɔwɔ, fwɔrege chánchá nnó dekaá depɔ etiré delú mmu. Kaáge nnó muú yi awya genó, ámage gbéé nyé ji eyigéfɔ. Muú yi alá pó ne geji, ásele nyé ye ékéké ewé ji awya nnó akpé alá amuamu.”

*Mmá Jisɔs ne áηmo bií
(Mat 12:46-50; Mak 3:31-35)*

¹⁹ Ndere Jisɔs abɔ álú alerege mbɔ, mmá wuú ne aηmó bií áchwɔ mangé ji. Yémbɔ áka mankpe meti epɔ gétúgέ bɔɔ ájamé dɔɔ né menómbí. ²⁰ Muú fɔ agare ji nnó, “Mmá wyé ne aηmó byéé álú dafye ákélege mangé wɔ.” ²¹ Jisɔs agaré ebwɔ aké, “Mmá wa ne aηmó ba élé bɔɔ abi áwúu mekomejóɔ Eɔwɔ ne ápye genó eyigé mekomejóɔ yimbɔ ákélege.”

*Jisɔs anyá mbyonnyi atené
(Mat 8:23-27; Mak 4:35-41)*

²² Bíí bifɔ Jisɔs ákpe mmu ékpe ne baá utɔɔ bií, ne ájóɔ ne ebwɔ aké, “Déchyaá gentógé mewaá deyjé egbé né.” Eféé ebwɔ álɔ manjyege. ²³ Ndere ebwɔ áchyaáge, Jisɔs akwé gejyá. Mbyonnyi átáné wye mbélépó né mfaá achwɔ ne eshye né gentógé mewaá, apye mbyo nnyi ado ékpe, manaá malɔ mánkpe mmu. Mane magyálege ebwɔ nnó áchwɔ kée. ²⁴ Ne ebwɔ ájye peé ji aké, “Atá, Atá déchwɔ nó nnyi.” Jisɔs akwilé ka anyá mbyo nnyi yimbɔ akwené, mbaá akwené tómeé. ²⁵ Ewyágé Jisɔs agíí bwɔ aké, “Matɔɔ nyú ayi défyéé ne me álé?” Yémbɔ efɔ éwú éwú ne elaa ebwɔ matɔɔ ne ála mano mekpo fuú, ágige ate aké, “Ndé gefógé muú na ayi anyagé mbyo ne ngba nnyi áwúu ji?”

Jis̄s abú aló nchye átané mende f̄o mmye (Mat 8:28-34; Mak 5:1-20)

²⁶ Aké ánérege manchyá gentógé mewaá, ákwóné gebagé mewaá Gar̄sene eyí gelú toitoi né *gebagé mewaá Galilí.

²⁷ Jis̄s aké atanegé né ékpe, akwone kwókwólé né melo f̄o, mende f̄o yi átané melo ewémba, ayi aló nchye áchyége ji efwyale áchwó báne ji. Te mekoó mende yina abó álú wyé gejógené, alyá upú ne abelege lé mmu manome ayi áchomé né etárávé.

²⁸ Aké agene Jis̄s ajye kwé ji uká, alile akalege kénké aké, “Jis̄s Maá Es̄wa Anyata! Óbó ndé mechó ne me? Nkpá wó geká, óchyege f̄o me efwyale.” ²⁹ Ajóó mba gétúgé Jis̄s abó anyane ji nnó, tané mende yina mmye. Mende yina yéndégébé meló nchye yimba akwilégé ji mmyé, b̄oó áfwénege ji ne ápye. Yé lé áwéle ji uká ne amu ne b̄o nk̄p̄k̄v̄é, ábelé ji nkane muú dena, as̄régé abi, meló yimba ápyé ji abó akpe mewaá.

³⁰ Eféé ne Jis̄s agíí mende yimba aké, “Mab̄o mye makamege nnó?” Ashuú ji meko aké, “Nkamege gejamé.” Ajóó mba gétúgé gejamé aló nchye abó álú ji mmye. ³¹ Aló nchye b̄im̄ba ákw̄o Jis̄s mata nnó ékagé abú abi akeré mmu gepyéé eyi geláge p̄o ne kwyakwya nnó ágéné efwyale. ³² Eféé kwókwólé, nf̄oné mekwende f̄o nébó nényéé né mbya mékw̄e. Aló nchye b̄im̄ba ágégé nf̄oné mekwende eniné mba áne Jis̄s mmye nnó agó bwó akpe mekwende yimba mmye, Jis̄s akamé. ³³ Aló nchye b̄im̄ba átané ájye kpé nf̄oné mekwende eniné mba né mmye. Nf̄oné mekwende eniné mba nésó ne gatélé, né shulé mékw̄e nékwé mmu géntógé mewaá né nyú manaá néke.

³⁴ Ambamé mekwende yimba ágégé ndere epyéé, abó ákeré meso melo bwó, mangaré abya yimba. Ndere ájyé, ágaré ntó abya yina né baá mal̄o ne b̄o dachi né gebagé mewaá eyígémba. ³⁵ B̄oó áwúgé abya yi, áchw̄o mangé genó eyigé gébó gépyé, ákwónégé mbaá ayi Jis̄s alu, ágé mende yimba, ayi aló nchye átane ji mmye ne nana ajwólé né egbe mmye Jis̄s, ne mandéé jíí mmye, akéré menyammye wuú. Ebwó ágégé mba ef̄o ekwó ebwó matóó. ³⁶ B̄oó bí abo ágéné genó eyigé pyé ál̄o mangaré

abi áchw̄o ndere épyéé ne mende yimba alé tóo.

³⁷ B̄oó ako né geba eyígémba gétúgé áb̄oó ef̄o ané Jis̄s mmye nnó ályaa melo bwó. Ajógé mba, Jis̄s akpe mmu ekpé manjye.

³⁸ Jis̄s ákwilégé manjye, mende ayi aló nchye abó achyége ji efwyale, ane Jis̄s mmye nnó ago ji akwólé ji. Jis̄s ashya aké, ³⁹ “Kéré meso. Ndere ójye mba, gáré b̄oó gekpékpégé genó eyigé Es̄wa ápyéé eta wyé.” Jis̄s ajógé mba mende yimba afé, aké meló kpaa ewémba meko agarege yéndémuú galógáló ayi Jis̄s ápyéé eta wuú.

Maá Jar̄s ne mendée ayi atad̄ nku Jis̄s (Mat 9:18-26; Mak 5:21-43)

⁴⁰ Jis̄s achyá akeré égbé géntógé mewaá. Eféé ekwó b̄oó abó ágile ji ne áchwógé áse ji ne metóó megomego.

⁴¹ Mende f̄o achwó, ayi ákúu ji Jar̄s, alu muú kpaa né echa mmyemenene. Ajye kpá Jis̄s geká nnó ajyé né gepú jíí, ⁴² gétúgé maá wuú áchwó gbó. Awya lé maá yiná ama mendée, ne alu anmé afyáneapeá.

Ne Jis̄s aló manjye, ndere ajyé b̄oó ákw̄olege ji égbé ewé ne ewé. ⁴³ Né geluage b̄oó b̄im̄ba mendée f̄o abó alu ayi manoó mátánege ji mbe, málé anmé afyáneapeá; b̄oó maka apye kpá meti epó mantoó. ⁴⁴ Né geluage b̄oó b̄im̄ba mendée yimba aké né mpu b̄oó achwó ji né meso anyaa ébwa ata manó nku wuú. Wyé ndere ataa mba manoó mimb̄o masó.

⁴⁵ Jis̄s agíí aké, “Waá taá me?” Yéndémuú ashya, Pita aké, “Ata ógéné f̄o ndere b̄oó áno wó mme anmérege wó?”

⁴⁶ Yémba Jis̄s ató wyé eshye ajóó aké, “Muú f̄o ata me néndé nwú ndere uto útané me mmye.” ⁴⁷ Mendée yi agégé nnó ula úgyá ji achwó mbe ushu Jis̄s awere, akwé ji uká. Eféé aló mangaré mbe ushu b̄oó ako genó eyigé pyé ne ji ataa Jis̄s. Ne ama gáré ntó ndere ji atágé Jis̄s nemée níí nébyé ténéténé. ⁴⁸ Jis̄s aké ne ji, “Maá wa otó gétúgé ofyéé metóó wyé ne me, ke pere.”

⁴⁹ Ndere Jis̄s abo alú jóoge ne mendée yimba, muú f̄o átané né gepúgé Jar̄s áchwó gáré Jar̄s aké, “Maá wyé agbó mé, óchyege sé ménleré efwyale detú.” ⁵⁰ Ndere ajóge mba, Jis̄s awú ne aké ne Jar̄s, “Ófógé, fyé lé metóó ne me, maá wyé apome nyé.” ⁵¹ Jis̄s

ne Jaros átané áfé. Akwónégé né gepúge Jaros, Jisós akamé fò nnó muú yicha akpe mmu wó, ékosé Pita ne Jemsí ne Jón ne mma ne nte maá yimbó. ⁵² Bóó ako bí ábó álú éféé, álíli, á dórege mmyé mme. Jisós aké ne ebwó, “Deligé sé, mesó mendée yina agbo wó, abelege lé géjyá.” ⁵³ Ebwó álo manjwáné Jisós jwané gétúgé ákaá nnó maá awú agbó mé. ⁵⁴ Jisós afé né melu ewé ábelé maá yimbó, agbaré ji ebwó, akú ji aké, “Mensó mendée kwilé ka.” ⁵⁵ Maá yimbó mendoó wuú ekeré, apeé akwilé ajwólé ka. Jisós aké ne bwó kélege menyéé chyége ji anyé. ⁵⁶ Mmá maá yimbó ne nte wuú aké ágéne mbó, matye mawá ebwó meno. Jisós afye ebwó ebé nnó ékagé ápyé muú akaá genó eyí gépyé.

9

Jisós ató ángbá áfyáneapeá nnó ápye utóó bií
(Mat 10:5-15; Mak 6:7-13)

¹ Né gébé géfó Jisós akuú ángbá bií áfyáneapeá. Achwógé, achyéé ebwó uto mámbú aló nchye ako abi áchyége bóó efwyale ne mampye bóó mamée átoóge. ² Ne ató ebwó nnó ájyé ágáre abya gefwage Esowó ne mampye bóó mamée átoó. ³ Ama jóó ne ebwó nnó, “Deké deyye dékpagé ye genó. Dégbarége meto ye menyéé ye gebá ye nka. Ékagé muú abó ndeé eyichá. ⁴ Dekwónégé yéndé melo yéndé gepú eyigé dékpegé, bége wyé kpaá te délyáge géjí. ⁵ Mbógé meló éshagé mánse enyú, lyáge éwú. Deke delyage, nóge uká mme nnó mpúpú eyi ébalé enyú né uká étáné mambe nkane gepó eyi gelérege gabo yi bóó biná ápyé.” ⁶ Wyémbó ne ályá, álo mankéné malómáló ágárege Abya Esowó melóméló ne ápyé bóó mamée átoóge mbaá meko.

Mfwa Heród akwé tametame
(Mat 14:1-12; Mak 6:14-29)

⁷ Né gébé eyigémbó, Heród muú alu muú kpaá né gebagé mewaa Galilí, ji awú ngó ukpékpé unó bí baá utóó Jisós ápye. Akwé tametame, gétúgé bóó fò ájógé aké Jisós yina alu lé mewené Jón menwyaá bóó manaá Esowó ne akwilé né negbo. ⁸ Abifó aké: Elíja *Muú Ékpávé Esowó ne áamá chwó lére mmye mbaá bóó, abifó aké: Élé gekwénege

muú ékpávé Esowó ne áamá kwilé né negbo. ⁹ Heród awúgé mbó aké, “Jón nsóó ji mekpo ne waá chá me mmage wúmbó ufélekpa ebí apye.” Ne akelé meti mangé Jisós yimbó.

*Jisós achyé menyéé mbaá bóó *delé bóó atáa*
(Mat 14:13-21; Mak 6:30-44; Jón 6:1-14)

¹⁰ *Ángbá Jisós bimbó áfe neke ákerége meso, ádo ji abya ufóó unó bí ebwó ápyé. Aferé ebwó né gelúagé bóó ase ebwó áfé ebwó ebwó né meló kpaá ewé ákúu Betsada. ¹¹ Yémbó gejamége bóó áwúgé nnó áfé, álo mankwólé ji. Agége ebwó, ase wyé ebwó ako ne aló mangárege ebwó ndere gefwage Esowó gelú ne mampye bóó mamée átoóge.

¹² Nkwale aké akwónége baá utóó bií áfyáneapeá ágaré ji aké, “Ese delu fá né mashwóne. Gáre bóó bina ájye ákélé né maló nnó ágéne genó eyigé ányéé ne malú ubélé.” ¹³ Jisós ashuú ebwó meko aké, “Enyú ambóó chyége ebwó menyéé ányé.” Ashuú ji meko aké, “Déwyaá lé ntó bred étáa ne meshuú épea, wá ókelege nnó esé déjyé déná menyéé yi ákwánege gejamége bóó bií?” ¹⁴ Abó ájógé mbó gétúgé bóó álú eké ushye. Ande ebwó ebwó álú *delé bóó atáa. Jisós ake ne baá utóó bií, “Gáre ebwó ájwólé matoó matoó, yéndé ntoó usa bóó úpéa mesó éfya.” ¹⁵ Ajógé mbó, bóó bimbó ájwólé mme. ¹⁶ Jisós abó ntóó bred eyimbó étáa ne meshuú épeá, ape ame mfaánebuú, achyé matame mbaá Esowó, agyá éjí ubauba achyé baá utóó bií nnó ákáré mbaá bóó bimbó ányé. ¹⁷ Ebwó ako ányéé ágbeé. Ne ánerége, ányweré ayi álaá ágbeé usá úfyáneupeá.

Pita aké Jisós alu muú ayi Esowó akwere ji éla gefwa
(Mat 16:13-19; Mak 8:27-29)

¹⁸ Bií úmá ebí Jisós anénemmye jimbí, baá utóó bií ábó álú kwókwólé ne ji. Aké anerege agíí ebwó ake, “Ndé gefógé muú njune bóó ájógé nnó me nlu?” ¹⁹ Ebwó akeré meko aké, “Bóó bi fò aké olu mewené Jón menwyaá bóó manaá Esowó, abi fò áke olu Elíja abifó ntó áke olu muú ékpávé Esowó ayi ábó agboó ne ama péé.” ²⁰ Jisós ama gíí ebwó aké, “Yé enyú deké nlu waá?” Pita ashuú ji meko aké, “Wó olu *Muú yi Esowó akweré ji éla gefwa.”

Jis̄as agaré efwyale wuú ne negbo níi
(*Mat 16:20-28; Mak 8:30; 9:1*)

²¹ Jis̄as afyε ebwó ebé nnó ékágé ágaré muú f̄o nnó ji alu Muú yi Es̄owó akweré ji elá gefwa. ²² Ama jóo ne ebwó aké, “*Maá Nte Mekwaá abó mangé efwyale d̄ó. *Akpakpa melo chóncho ne ámpyé upe Es̄owó ne *Anleré mabé Es̄owó áshyá nyé ji ne áwáne ji. Yémbó ndó élé ékwónégé akwilege nyé né negbo.”

²³ Ne ama jóo ne b̄óo áko aké, “Yé mb̄ogé muú nyú akélege mambε menkw̄ole wa, abo manjinte gemε jíi akpa gekwa ji akame ye negbo ne akwólégé me. ²⁴ Mb̄ogé muú akélege mampoó genwá jíi ebyénnó aníige nyε geji, ne mb̄ogé muú akamégé manchyéé genwá jíi getú ya, ebyénnó apomé nyε. ²⁵ Ama gii aké: Ndé nsá ayi muú áb̄óo, mb̄ogé abεge ne unó mme uko ne aníige genwá jíi? ²⁶ Kaáge nnó mb̄ogé mmyé égb̄oo muú gétuú ya ne mekomejóo wa, wyémbó ne *Maá Nte Mekwaá mmyé égb̄oo nyé ji manse muú yimbó ndere muú wuú né gébégé aké achwó ne gengbó gefwa jíi ne eyi gélú ntó eyigé Es̄owó ne makiénné ukpea jíi. ²⁷ Kaáge wáwálé nnó gentogé b̄óo álú mb̄o fáná, abi alá gb̄oo f̄o kpaá te ágene nyε gefwage Es̄owó.”

Jis̄as akw̄aré gef̄óo aḡenege manémané
(*Mat 17:1-9; Mak 9:2-8*)

²⁸ Genógé ndó énee ékógé eyi *Jis̄as abó ajóo unó bi, ase Pita, ne J̄on ne J̄emsi akwó ne ebwó mfaá mekwε f̄o nno ajye anémmyε éwu. ²⁹ Afé, ne ndere abo anénemmyε ushu bíi uló mánkw̄aré ne úla gef̄óo géchá. Mandeé jíi ntó ákw̄aré ala pópo ashwánege. ³⁰ Wyé mbélépó b̄óo ápéa ákwó f̄wéé, eféé ájóoge mejóo ne Jis̄as. B̄óo bímbó élé Mosis ne *Elija, ³¹ ne gengbógé Es̄owó gebó gegénege mbaá yi ebwó abo álú. Ebwó ájóoge ndere Jis̄as ajye gbó nyé né Jerosale ndere Es̄owó aké ébé.

³² Ndere ebwó abó jóge ne Jis̄as, Pita ne J̄emsi ne J̄on abó ákwé géjya. Aké ápéle ágé ndere Gengbógé Es̄owó géshwánege né menyamyε Jis̄as ne ande bimbó ápéa abi átené ne ji. ³³ Wyé ndere ande bimbó ályá Jis̄as ájye, Pita aké ne Jis̄as, “Ata, eló ndere esé délú fa. Esé détenege nyé óto úléé, géma

eta wyε, géma eta Mosis ne géma eta Elija.” Pita ajoge mb̄o, akaá wó.

³⁴ Wyé ndere Pita ajógé mb̄o, gekó géchwó kweré bwó ne éfó ékwó bwó matóo ³⁵ Meko muú f̄o atané mmu gekó aké, “Gége maá wa ayi me njyá na, wuúge ne ji.” ³⁶ Meko yimbó aké akwyage ágé nnó Jis̄as ala jim-bíi. Ebwó ákérégé meso ala b̄ombó né gébé eyígémbó, ágaré ye muú f̄o unó bí úpyé né mfaá mékwé wó.

Jis̄as apyε maá ayi améé gesasa atoo
(*Mat 17:14-18; Mak 9:14-27*)

³⁷ Bíi újyágé ndere Jis̄as ne ángbá bíi áshúlege mekwε ewémbó áchwó, gejamégé b̄óo áchwó báne ebwó. ³⁸ Muú ama akalé né mmu gejamégé b̄óo bimbó aké, “Ménleré, nkpa wó geká pe maá wa. Nwya éle maá yiná ama, alu mende. ³⁹ *Meló nchye achyége ji efwyale. Yéndégébé akwilégé ji akalé, akwé mme achuú, akpane upa, ne genfwéné getánege ji meno, meló nchye yimbó alyágé ji k̄okoge. ⁴⁰ Nne baá utóo byε mmyε nnó áféré meló nchye yina ne ápulé ép̄wó.”

⁴¹ Jis̄as awúgé mb̄o aké, “E é enyú njye enina delu untantamé b̄óo abi dela fyéé matóo ne Es̄owó cháchá wó. Nkoge mb̄o metóo ne enyú nnó? Mmage bé ne enyú ndó eníi ne défyéé matóo ne Es̄owó? Ajógémbó, aké ne mende yimbó, chwó ne maá wyε fa.”

⁴² Ndere ákéne achwóo ne maá yimbó meló nchye yimbó, apyε ji akwé mme achwu gbokgbok. Jis̄as anyá meló nchye yimbó atané maá yimbó mmyε atoo. Jis̄as ashuú ji mbaá nte wuú. ⁴³ B̄óo áko ágégé uto bí Es̄owó awya matyε mawá ebwó meno.

Jis̄as ama gare baá utóo bíi ndere ji ágboó nyε

(*Mat 17:22, 23; Mak 9:30-32*)

Yéndémuú ala meno mekpo fuú né ukpékpé unó bí Jis̄as apyε, abwólé ajóo ne baá utóo bíi ake, ⁴⁴ “Nénege matu déwú mechó ewé nchwóo gare enyú. Achyége nyε Maá Nte Mekwaá né amu b̄óo nchye nnó ápyé ne jí ndere éjíi bwó.” ⁴⁵ Yé ndere Jis̄as ajóo mb̄o, baá utóo bíi akaá ula mechó ewéna wó. Genó gef̄óo géwá ebwó matóo nnó ye áwú akaágé ula. Ne ebwó abó ntó ef̄o má mangii ji.

Ndé muú alú muú kpaá
(Mat 18:1-5; Mak 9:33-37)

⁴⁶ Eké éwyage mbeé akwé baá utó Jisós ébwó ébwó nnó waá alú muú kpaá? ⁴⁷ Jisós akaá uféré bwó éféé ne aselé maá fɔ kɔ́ aténé ne ji né nɛ́nkúwú né mmye, ⁴⁸ ne aké ne ébwó, “Yéndémuú ayi akamege mampye galógáló ne mamane kɔ́ nkane ayina né mabɔ ma ebyennó ase mbɔ lé me, ne muú yi asege me ebyennó ase mbɔ lé muú yi atómé me. Kaáge nnó muu yi aséle menyamye wuu nnó ji apó ye muú fɔ né geluáge nyú élé ji ne alú muú kpaá.”

Muú yi alá paá wó alu lé awyé
(Mak 9:38-40)

⁴⁹ Jɔ́n akwilé ne ewú aké, “Ata debó degé mende fɔ aferege aló nchye né mabɔ myéé ne dégbé ji gétúgé alá pɔ́ fɔ né geluá gesé.” ⁵⁰ Jisós ajó ne ébwó aké, “Dégbegé gefogé muú yimbɔ gétúgé muú yi alá paá enyú alu lé awu nyú.”

Bɔ́ Samarya áshya mánse Jisós

⁵¹ Gébé gélágé kwókwólé eyígé Esɔ́wɔ aséle nyé Jisós mánjye mfaánebuú, Jisós awya metó nnó abó manjye né Jerosale. ⁵² Ndere aló mánjye, ató bɔ́ fɔ né mbe. Akwónégé melo fɔ né gebage Samariya, álo mánkelé melu ewé Jisós achwágé ábélege. ⁵³ Bɔ́ bimbɔ ágégé nnó Jisós akoge mánjye Jerosale, áshya mánse ji. * ⁵⁴ Jemsi ne Jɔ́n, áwúgé mbɔ ágii Jisós áke, “Ata, nnó déjɔ́ mewé étáné mfaánebuú éshulé échwó ésó bɔ́ bi ágbó?” ⁵⁵ Jisós abwolé ushu ashulé ébwó ndo. ⁵⁶ Ne alyágé éféé afé melo ewéché ne baá utó bíí.

Geḡwágé áḡkwólé Jisós
(Mat 8:19-22)

⁵⁷ Wyé ndere ákéne ájye né meti, mende fɔ achwó jɔ́ ne Jisós aké, “Nkwólégé wɔ déjyége yéndé mbaá ayi ɔ́jyé.” ⁵⁸ Jisós ashúú ji meko né nekanémejɔ́ aké, “Ushua úwya ambu ayi úbélege wyé, denwɔ́né dewyaá anywa ne me Maá Nte Mekwaá mpó ye ne melu ewé nshwórege mekpɔ́ ngbeé mmye.”

⁵⁹ Eké éwyáge Jisós aké ne mende yicha, “Kwólé me.” Mende yimbɔ aké, “Ata gó nnyé nnii kpé nte wa ne nchwó.” ⁶⁰ Jisós ashúú ji meko aké, “Lyá abi álú eké áwuú

bó ánií mewu bwó; ne wɔ́ chɔ́ ɔ́jyé ɔ́gáre ndere gefwage Esɔ́wɔ gelú.”

⁶¹ Muú yifɔ ama jɔ́ ne ji aké, “Ata nkwólege nyé wɔ́, yémbɔ gó kpé nnyé ngaré ulagepú ba nnó esé détamé ate ne nchwó.”

⁶² Jisós ashúú ji meko aké, “Muú yi agbarégé mé géká mankyá mekɔ́ ne amagé ja mmye meso akwané fɔ mambé muú utó gébége Esɔ́wɔ agbarégé gefwa ji wó?”

10

Jisós ató áḡkwólé usaá úléé mesó eḡyanepéa

¹ Depɔ́ etíré na dékógé, Ata Jisós ajya usaá bɔ́ úléé mesó eḡyanepéa, ató ébwó ápéa ápéa nnó ábɔ́ mbe né malɔ́ ayi jimbɔ́ akoge nyé wyéé. ² Ndere atómé ébwó aké, “Mbwé manferé ajá dɔ́ ne bɔ́ utó abi áférege ája wó. Nége mmye mbaá Esɔ́wɔ mbɔ́ mekɔ́ nnó ató bɔ́ utó abifɔ́ nnó áchwó áferé mbwé wuu. ³ Chóge, ndere déjyé mbɔ́ kaáge nnó mentóme enyú mbaá bɔ́ mme nkane mágɔ́me né mpú ukwaála. ⁴ Deké deyye debogé ḡka, ye géba ye unó uká ebifɔ́. Deké deyye né menɔ́ meti détenégé fɔ détamé muú ⁵ Yéndé melo ewé dekwónégé, gepú eyigé dékpréne, bóge mbe détamé bɔ́ abi álú né mmu nnó, ‘Nesɔ́ nébé né gepú yina’ ⁶ Mbogé muú alú né gepú eyigémbɔ́ ayi apyé fɔ nesɔ́, nesɔ́ neláa nyé ne ji, mbogé apyé nesɔ́, nesɔ́ nékérege nyé eta nyú. ⁷ Dekpégé né gepú eyigémbɔ́ bége wyé éféé, dékprégé fɔ upú upú. Yéndégenó eyigé áchyege nyú nyége lé nyéé ne eyigé manyú nyúge, getúgé muú utó abó mambé ne nsá. ⁸ Yéndé melo ewé dekwónégé ásege nyú ábelégé mmu gepú déshagé fɔ menyéé yi áchyége enyú. ⁹ Pyége bɔ́ mamée átóo né melo ewémbɔ́, ne gárege ntó ébwó mekomejɔ́ Esɔ́wɔ nnó, ‘Gefwage Esɔ́wɔ gechwó kwókwólé ne nyú.’ ¹⁰ Yéndé melo ewé dekwónégé ne áshagé manse enyú, chóge né metó melo déjɔ́ nnó, ¹¹ ‘Yé mpúpú éyí dékpané né melo enyú, gége éjiná ndere dékwele uká nnó étáné. Yémbɔ́ kaáge nnó Gefwage Esɔ́wɔ gechwó kwókwólé.’ ¹² Ngarege enyú nnó bíí únɔ́ mpa, Esɔ́wɔ agene nyé melo Sodom meshwe apwɔ melo ewémbɔ́.”

* **9:53** Elú wáwálé nnó: Asé ji wó, getuge bɔ́ Jus ne bɔ́ Samarya ápáa ate.

Malɔ ayi alá áfyéé matɔ́o ne Jisɔs wɔ́
(Mat 11:20-24)

¹³ Ake, “Utónkwa ubé nyɛ ne enyú bɔ́o melɔ Korasin, utónkwa ubé ntó ne enyú bɔ́o Betsada néndé, ukpékpé ufélekpá ebi mpyɛ eta nyú, mbɔ mpyɛ nyá ubi mbaá bɔ́o Tiya ne Sidɔn mbɔ ályaa mé gabo bwó te gachií, áfyɛ uchálé mandeé, áwaa matwɔ né mekpɔ mánleré nnó ályaa gabo ebwó.

¹⁴ Kaáge nnó bíi unɔ́o mpa Esɔwɔ agene nyɛ bɔ́o Tiya ne Sidɔn meshwɛ apwɔ enyú.

¹⁵ Chyá enyú bɔ́o Kapanɔm, déferé nno ngó nyú akwame nyé te mfaá mfaá? Ngba! Ashúlege nyé enyú mme kpáte dékwónene melɔ áwuú bɔ́o.”

¹⁶ Jisɔs aké achwɔ nére, ajɔ́o ne abi ji atómé aké, “Muú yi awugé enyú ebyennó awú mbɔ élé me, ne muú yi ashyagé enyú ebyennó ashya mbɔ élé me; ne muú yi ashyagé me éleré nnó ashya mbɔ lé Esɔwɔ muú átome me.”

Baá dentɔ́o Jisɔs ákeré meso ne nechóchɔ́

¹⁷ Baá dentɔ́o Jisɔs bimbɔ usaá uléé meso éfyanepea ákeré meso ne nechóchɔ́ aké ne Jisɔs, “Atá ye aló nchye áwuú ésé gébégé dényané abi né mabɔ myé.” ¹⁸ Jisɔs ákeré bwó meko aké, “Elú wáwálé, ngé *danchɔmeló ndere atáné mfaánebuú eké dasama akwe né mme. ¹⁹ Wuúge! Nchye enyú uto ebí dékáge jyá mmyɔ ne ngát ne mma nchyeé enyú uto bí upwó ye uto ebi Danchɔmeló ne genó gefó eyí gépyé enyú gépó. ²⁰ Yémbɔ débégé fɔ ne nechóchɔ́ gétúgé aló nchye áwuú enyú. Bége lé ne nechóchɔ́ nnó Esɔwɔ asá mabɔ nyú né mmu ηwe ayi alú né mfaánebuú.”

Jisɔs alu ne nechóchɔ́
(Mat 11:25-27; 13:16, 17)

²¹ Né gebé eyigé Jisɔs ájɔ́oge depɔ ti, Mendóo Ukpea épyɛ ji agbeé ne nechóchɔ́ ne ajɔ́o aké, “Nte wa, Ata ayi abɔ́o mfaá ne mme, mfeé wɔ dɔ́o, nkane opyɛé nnó depɔ etire detome ne me debe bíbíi mbaá bɔ́o denjá ne abi ákaa ηwe dɔ́o. Jnené deti gbógónó mbaá bɔ́o abi alá kaáge ye genó nnó ákaa. Elu wáwálé Nte wa, mbɔ ne wɔ mbɔ́o ókelé nnó ébé.” ²² Jisɔs ama jɔ́o aké, “Nte wa achye me unó uko. Muú ayi akaáge gefɔ́ge muú ayi Maá alú ápó, ekosé Nte wuú ne ye muú

ayi akaáge gefɔ́ge muú ayi Nte alu ápó ekose Maá ne bɔ́o abi ji ájyaá nnó ápyɛ ebwó ákaa Nte wuú.”

²³ Eké éwyage abwólé ushu ajɔ́o ne baá utɔ́o bíi aké, “Enyú dewya éfwó mangé unó bí dégéne mbɔ. ²⁴ Ngarege enyú nnó gejamégé bɔ́o ekpávé Esɔwɔ ne afwa ntó abɔ ákelé mangé unó bi enyú dégéne mbɔ ne manwú unó bi enyú déwuú mbɔ yémbɔ áwuú wó.”

Nekanémejɔ́o mende Samarya ayi alomé metɔ́o

²⁵ Eké éwyage *Ménleré mabé Esɔwɔ fɔ achwó ne defyá né metɔ́o mámuá Jisɔs aké, “Ménleré, mpyɛ nnó ne mbó genwá eyi gélagé byé?” ²⁶ Jisɔs agíi ji aké, “Asá né mmu ηwe Esɔwɔ nnó? Jjɔ́o wyé wúwú nnó?”

²⁷ Ashuú Jisɔs meko ake, “Gbógé ne Ata Esɔwɔ wyéé ne metɔ́o wyéé meko, ne mendóo wyéé meko ne uféré byéé uko, pyégé utɔ́o bíi ne eshye wyéé meko, tégé wyéé lé ji yéndégébé, ne gbógé ne nte ménmémé wyéé ndere ogboó ne gеме jyéé.” ²⁸ Jisɔs aké ne ji, “Olu cho Pyembɔ ne óbɔ genwá.”

²⁹ Mende yimbɔ, manleré nnó nkwe wuú alu cho, agíi ji aké, “Mpyɛ nnó ne nkaa nte menmémé wa?” ³⁰ Jisɔs agaré lé ji nekanémejɔ́o aké, “Né bíi fɔ mende fɔ atané Jerosale ashulege ajye né Jeriko, aké akwonege meti ánjɔ apyɛ ji, átule ji, áfɔ́o unó bíi uko, ályá ji ala mángbómangbó, ábó áfé. ³¹ Eké épyembɔ, *mémpyɛ upe Esɔwɔ ashulege ajye né meti ewémbɔ aké agene mende yimbɔ apyamé akoó. ³² Wyémbɔ ntó ne muú Levi áchwɔ́o, alu mempoó ámpyé upe Esɔwɔ, akwónégé éféé, agé mende yimbɔ ji ntó akoó égbé ewé chá.

³³ Eké éwyage mende *Samariya fɔ ayi ebwɔ alá túgé ne bɔ́o Jus akwóne éféé aké agene mende yimbɔ meshwɛ akwó ji metɔ́o.

³⁴ Ajye báne ji, ashwóné upa bímbɔ ne mmɔ́o *, ata maweé wyé awé úbí ne ubaa mándée. Abwéé ji anéré mfaá *géjuná jíi, afé ne ji né gepú eyigé ankéé ábélege áchyége manka, éféé ne apelé ji. ³⁵ Bíi ujayagé aferé nka achyé mbɔ́o gepú aké ne ji, ‘Péle me mende yiná. Mbɔ́ge wɔ́wɔ́ge ηka épwɔ́ge eyí, nkerégé meso nshuge nyé wɔ́ éjí.’”

* **10:34** Elú wáwálé nnó: Bɔ́o Isreli áselé mmɔ́o bwó ne maweé nkane uka.

³⁶ Jis̄s agárégé ji mb̄o, agíi ji aké, “Né ebw̄ó bímb̄o áléé ayi ndé álére nnó ji alu nte men̄mé mende yi án̄jó átulé mb̄o ji? Garé me.” ³⁷ *Ménleré mabe Es̄w̄o ashúú ji meko ake, “Élé ayi agené mb̄o ji meshw̄e.” Jis̄s agaré ji aké ch̄ó, “Pȳe wyémb̄o.”

Jis̄s ajye gé Mata ne Meri

³⁸ Ewyágé Jis̄s ne baá ut̄ó bíi átane ájye kw̄one né melo f̄ó. Mendée f̄o ajw̄olege éféé ayi akamege Mata. An̄e Jis̄s mmye nnó achw̄ó né gepú jíi. ³⁹ Mata abó awya meso wuú yi alú mendée ayi akámege Meri. Ndere Jis̄s abó akpené mmu, Meri ajw̄ole ji né nen̄kúné mmye, afw̄orege unó bí Jis̄s alérege, ⁴⁰ yémb̄o Mata né égbé ewuú amȳe le man̄kele genó eyígé Jis̄s anyéé. Eke ewyage Mata ajye j̄óo ne Jis̄s aké, “Atá Ōgéné ndere Meri alyá me nnó mpye ut̄ó me mbií? Gáré ji áchw̄o ap̄oo me.” ⁴¹ Ata Jis̄s akuú ji aké, “W̄o Mata ówane mmye jye mampye gejamégé unó ne óma óchȳege gem̄e jye efwyale; ⁴² Yémb̄o genó gelu géma élé Meri ne ajyá genó eyígémb̄o. Amage sé sé gejí eta wuú.”

11

Jis̄s aleré ndere muú ab̄óo manemmye mbaá Es̄w̄o
(Mat 6:5-13; 7:7-11)

¹ Né gébé gef̄ó Jis̄s abó an̄enemmye né mbaá f̄o. Aké anerege maá ut̄ó wuú ama achw̄o j̄óo ne ji áke, “Ata l̄eré ese ndere deb̄óo manemmye mbaá Es̄w̄o wye ndere J̄on abó aleré baá ut̄ó bíi.” ² Eféé Jis̄s aleré baá ut̄ó bíi ako aké, “Yendégébé deké den̄enemmye j̄óoge nnó:

Nte sé, pȳe mab̄o mmyé mábé ne énogé Pȳe gefwa jyeé géchw̄ó.

³ Chȳégé esé menyéé yi dékélege bíi ne bíi.

⁴ Jinte gabo yi ese depye eta wyé, ndere esé ntó déjigente gabo yi b̄óo ápyéé eta esé.

Ōkamégé esé dékpé né mmuameno.”

⁵ Ne Jis̄s améé aké dése nnó, “Mb̄ogé ɔlu ne mejeé ne ɔjyegé gáre ji ne met̄óo utuú ɔké, ‘Mejeé pw̄o me ntó br̄ed éléé. ⁶ Men̄kéé wa achw̄o, mp̄o ne genó eyigé nchȳege ji, mejeé wyé aj̄óoge nyé nnó?’ ⁷ Nd̄of̄o eb̄éé nnó ji ashuge ji meko né mmu gepu aké, ‘Ōchȳege me efwyale. Ngbé mé gepú ya

mbelé ne baá ba, nkwilégé sé ka mankelé genó nchyé w̄o.’ ⁸ Jis̄s aké, mende yiná ashyá mankwilé ka achyé ji menyéé, yé lé alú mejeé wuú yémb̄o ngarege w̄o nnó ye épyé nnó, gétúgé adoó menómbí d̄óo d̄óo, mejeé wuú akwilege nyé ka manchyé ji yendé genó eyígé akélege ájyé.

Jis̄s alerege nnó ɔké ɔkelege genó, gii Es̄w̄o né mmyemenene

(Mat 7:7)

⁹ “Mb̄o ne ngarege enyú nnó, ‘Gige wye Es̄w̄o gige, achȳege nyé enyú unó bi dekelege, kelege wye kelege ápye nyé enyú deḡe ubi. Dóoge wye menombi doó, anénege nȳe enyú ewú.’ ¹⁰ Kaáge nnó muú yi agigé genó, asele nȳe, ne ayi akelégé, agene nȳe, ne muú yi anogé menómbí, anénege nyé ji éwú. ¹¹ Ndé muú nyú ayi abegé nte, ne maá wuú agigé ji meshuú, áchyége le ji mmyo? ¹² Wá mb̄ogé akogé nekwanchií, achȳege lé ji ngat? ¹³ Mb̄ogé enyú ákwaá abi délu b̄óo nchȳe, dechȳege unó ulóuló mbaá baá nyú, ndé gepye ne Nte nyú yi alú né mfaánebuú alá chyéégé Mendoó Ukpea mbaá b̄óo abi ágige ji?”

Jis̄s ap̄o ula uma ne Belseb̄ob mfwa aló nchȳe

(Mat 12:22-30; Mak 3:20-27)

¹⁴ Né gébé gef̄ó Jis̄s aféré meló nchȳe ayi apyé mende f̄o álaá mbú. Meló yimb̄o aké atanegé ji mmye mende yimb̄o ab̄o manj̄óo mej̄óo. Gejamégé b̄óo bí awuú ndere mende yimb̄o aj̄oge mej̄óo matye mawá ebw̄ó meno. ¹⁵ Yémb̄o abif̄o aké, “Abuú áló nchȳe né menyamȳe b̄óo, élé Belseb̄ob mfwa áló nchȳe ne achyége ji uto nkawu ne ábuú áló nchȳe.” ¹⁶ Abif̄o akéle meti mamua Jis̄s. Agíi ji aké, “Pȳe ufélékpa ese dégé, manl̄ere nnó Es̄w̄o ne atóme w̄o.” ¹⁷ Jis̄s ákaá genó eyigé ebw̄ó áférége, aj̄óo ne ebw̄ó aké, “Yéndé melo ewé b̄óo álá p̄o meko ama, éténégé. Mb̄ogé ula gepú ukarégé, uké umȳe ne ate utyage. ¹⁸ Mb̄ontó ne élú ne danch̄omelo, mb̄ogé b̄óo bíi ákarégé aké ámyé ne ate gefwa jíi géténégé. Nj̄óo mb̄o, gétúgé enyú deke uto ba utanege mbaá danch̄omeló, ne nkáge mfere aló nchȳe. ¹⁹ Deké mferege aló nchȳe né uto bí danch̄omeló. Ndere enyú deké mb̄o, b̄óo nyú áferege né uto bí wá? Ebyennó ebw̄ó

ambóó alárege enyú nnó delu gyé. ²⁰ Yémbó, mbógé élé utó bí Èsòwò ne mbuú áló nchye, kaáge nnó Gefwage Èsòwò gélo mé fá ne enyú.

²¹ “Enyú dekaá nnó, mbógé meto muú akpomégé mmye ne unó bee mámbá gepú jíí, unó bíí uko ubéé chánéné. ²² Yémbó mbógé muú yi atóo apwóó ji, achwógé kpá ji ne umye, afóge nyé unó umye bíí ebí ji abó anéré metóó wuú wyé, akaré ne ajeé bíí.

²³ “Muú yi ashyagé manténé né depò ta, ébyennó atya lé déti. Mbógé muú ashyagé mampóó me nnó apyé bóó ákaá Èsòwò, ébyennó achò mbó élé utóó ba.

Meló nchye ayi akéré meso
(Mat 12:43-45)

²⁴ “Gepógé meló nchye gélú nnó, gébége atanégé muú né mmye akéne akélege melu mangbeé mmye né mmu mewaá. ‘Mbógé alá ge melu wó, ajóge aké nkerege meso né mbaá yi ntané.’ ²⁵ Mbógé akerege meso ne agegé nnó gepú yimbó gela gewa, ákwyé áshwa mé géjí, ²⁶ akerege, afé ase áló nchye abifó akénéama abi abóó apwóó ji, ákpé ájwólé mmu. Ne gefóó eyígé muú yimbó ábéé gebóó gépwò eyígé mbembe.”

Metóó megómegò ewé wáwálé

²⁷ Jisòs ajógé depò etí, mendée fò né mmu geluage bóó bimbó ado elulú aké, “Metóó megómegò elú ne mendée yi ábyené wò ne awéé wò ne mámbé jíí.” ²⁸ Jisòs akéré meko ake, “Géjamégé metóó megómegò gélú lé ne bóó bí awúu mekomejóó Èsòwò, ne apye nnderé aké.”

Bóó akélege ufélékpá
(Mat 12:38-42; Mak 8:11, 12)

²⁹ Ndere Jisòs ajóge depò tí gejamégé bóó áchwò chóme áwúu. Ne Jisòs ajóó ne ébwó aké, “Enyú nnye eniné na debó. Dekélege me nléré enyú ufélékpa, yémbó yé uma nlérégé fó, wyé lé ufélékpa ebi *Jona. ³⁰ Wyé ndere Èsòwò abó apyé ufélékpa né mmye Jona manléré utó bíí mbaá bóó Ninéve, mbòntó ne alárege nye né mmye Maá Nte Mekwaá, ne nnye eniné na négéne nye. ³¹ Bíí unóó mpa Èsòwò, mfwa mendée né melò Sheba ákwilege nye ashule bóó nnye enina ndo nnó ápye gabo. Néndé, atané nya kpaá

teté ewu áchwó wú unó bi mfwa *Solomun aláré nya bóó ne déngá. Kaáge ye nnó muú alu mbó né metóó metóó enyú ayi alárege mekomejóó ne déngá apwóó mfwa Solomun yémbó défyéé fó matu manwúge wó. ³² Bíí mpa, bóó Ninéve ntó áshulege nyé ndo mbaá nje eniné fi gétúgé ébwó abó awúu mekomejóó Èsòwò ayi Jona abó agare ne ákwóré matóó bwó. Muú yichá alu fá nána ayi mekomejóó wuú apwóó ayi Jona, ne enyú dewuú fó ji.

Jisòs alárege bóó gengbógé menyammye
(Mat 5:15; 6:22, 23)

³³ “Muú álwégé fó étuléká ábele bíbí. Yé gesá akpáné fò akwéré ewú. Anma ewú mfaá nnó bóó ákpege mmu gepú ágéné mbaá. ³⁴ Amé mekwaá álu eke étulékáñ né menyammye wuú meko. Mbógé amé jyé álú chánéné, kaá nnó menyammye wyé meko abéé ne gengbó, ne mbógé amé jíí apó chánchá agene gemua mbaá meko. ³⁵ Muú abó mancheré chánchá agé nnó gengbó eyigé ji aferé nnó agene gépó fó lé gemua. ³⁶ Mbógé muú akwólégé gengbó wáwálé, ayi depò tíí délá pó né gemua, genwá jíí geko gebéé nyé pópó ndere mewé egénege né gemua.”

Jisòs ashule ndo mbaá anléré mabe Èsòwò ne ekwò bóó Farasi
(Mat 23:1-36; Mak 12:38-40)

³⁷ Ndere Jisòs alú ajóge mbó, muú Farasi fò akú ji nnó ajyé anyé menyéé ne ji né gepú jíí. Ajye kpé ajwólé, ébwó áló manyé menyéé. ³⁸ Muú Farasi yimbó agégé nnó Jisòs aló manyé menyéé ayi alá shwóné amu wó ala meno mekpo fuú. ³⁹ Jisòs aké ne ji, “Enyú bóó Farasi dewya matóó nchye ne usée. Néndé gepóge nyú gélu eké muú ayi ashwonege meso amo ne uchwéri menyé, yémbó né mmu, abelege unó bi ji abóó né mati mabomabo. ⁴⁰ Ama jóó aké: Enyú delu ukenkené bóó. Enyú dekaá fó nnó Èsòwò yi akwyé meso genó ji ne akwyé ntó mmu wó? ⁴¹ Genó eyigé enyú débóó mampye gélú nnó, bóge genó eyigé gelu mmu bó akpánkpa menyéé nyú déchyé mbaá bóó gekpo. Éféé matóó nyú ntó ábé nyé pópó né depò deko.

⁴² “Utóñkwa ulú ne enyú bóó Farasi. Enyú dekarege menyéé yi dékpáne né makóó nyú dékaré malú afya, déchyé Èsòwò melú ema.

Yémbò depyé unò ebí úlú cho mbaá bós ne dejinte mangbógé ne Eṣṱwṱ. Pyege ukpékpé unò bina. Yémbò délyage fṱ manchye echye ewé enyú debṱ dechyege me.

⁴³ “Utónkwa úlú ne enyú bós Farasi deg-boó mánjwólé malú ujwólé ayi énogé né mmu macha mmyemenene ne dekelege nnó bós átámégé enyú ne énogé ne matoó gese.

⁴⁴ “Utónkwa úlú ne enyú, délu eké manome ayi álu bibi. Bós ákéne mfaá ákaá fṱ nnó ákpáne mbṱ lé getoó wṱ.”

⁴⁵ Jisṱs anérégé manjṱ depṱ etí, Ménleré mabé Eṣṱwṱ ama aké, “Ménleré ójṱge mbṱ depṱ etiré na, ṱshye mbṱntó esé.” ⁴⁶ Jisṱs ashúú ji meko ake, “Utónkwa úlú ntó ne enyú Anleré mabé Eṣṱwṱ, enyú denerege bós matuú ayi ánoó nnó ákpa, mánwṱ ebwṱ yé dachyé déwólé.

⁴⁷ “Utónkwa úlú ne enyú; enyú dékwyege manómé bós ekpávé Eṣṱwṱ abi ante nyú abó áwané, yémbṱ deshya meko mejṱ ebwṱ.

⁴⁸ Mámpye mbṱ enyú degame mbṱ lé ante nyú né unò bi ebwṱ ábṱ ápyé. Áwá bós ekpávé Eṣṱwṱ, nána dékwyege manome bwṱ. ⁴⁹ Eṣṱwṱ mfwa dénḡá né gétú eyigé mbṱ aké, ‘Ntṱme nyé ebwṱ bós ekpávé ne ángbá bá. Ebwṱ áchyége nyé gentṱge bós ba himbṱ efwyale ne áwáne nyé abifo.’

⁵⁰ Elé nje eniné na ne Eṣṱwṱ agige nyé ebwṱ gewu eyigé bós ekpávé bii, abi bós álṱ manwáne te mme yina alṱ úla, kpaá te nána. ⁵¹ Alṱ nyé mángii manoó mewené Ebel ákwṱné ami Sakariya ayi ebwṱ áwáne ji né mmu echa ure Eṣṱwṱ, metṱmetṱ gelú eyigé ápye ure ne melu ewé bós alá kpéné tametame. Ngarege enyú wáwálé nnó Eṣṱwṱ alṱ nyé mángigé nje eniné na gewugé bós abi áwané.

⁵² “Utónkwa úlú ne enyú Anleré mabé Eṣṱwṱ. Debí egbṱgólṱ menómbi ewé muú akoógé ne akaá Eṣṱwṱ. Enyú ambṱ dékélégé fṱ mankoó wyé dekaá uchánchá bii, wyembṱ ntó ne dégbéé bós abi akelégé mankoó wyé.”

⁵³ Jisṱs anérégé uno ebi manjṱ, eké ewyage atané dafye, Anleré mabé Eṣṱwṱ ne bṱ Farasi áshulé ji mmye, ágii ji bṱ nkwe ne gejamégé depṱ nnó áwú ewé étánege

nye ji meno. ⁵⁴ Agige ji mbṱ nnó akwegé nekwené menó ne ebwṱ amhá ji mechṱ mmye.

12

*Muú akaágé bwṱle fṱ Eṣṱwṱ
(Mat 10:26, 27)*

¹ Ndere Jisṱs alú jṱge depṱ etí, gejamégé bós áchwṱ nó ji mme, ájá eké ushye te ánmérege ate. Jisṱs abwṱlé kpé ushu ne baá utṱ bii aké, “Sege gébé ne gepṱ eyigé bós Farasi * áwyá, alú lé bós dembwólé. ² Kaáge nnó genó gefṱ gépṱ eyigé ákwérégé geji, bós alá gṱné nyé ne eyigé ábigé ntó géji bós alá kágé nyé gépṱ. ³ Ebyennó, depṱ deko etiré enyú dejṱge lé né metṱ utuú, áwúu nyé déti bii gbṱ. Ne depṱ etiré enyú degbe gepṱ dejṱge geju, bós ako áwúu nyé déti.

*Muú ayi débṱ mamfṱ lé Eṣṱwṱ épṱfṱ mekwad
(Mat 10:28-31)*

⁴ “Ajeé ba, ngarege enyú nnó défṱgé fṱ bṱ. Akáge wá lé muú wáne ne akáge pyé esé genó eyigéché. ⁵ Ngarege nyé enyú muú yi debṱ mamfṱ. Fṱge lé Eṣṱwṱ ayi awagé muú, alú wyá uto mamfúmé muú yimbṱ né mewe ewé élá nómégé. Ngarege enyú wáwálé nnó ji ne alú muú ayi debṱ mamfṱ.

⁶ “Pṱ enyú dekaá nnó akpṱ baá denywṱné átá ne nka eyi élá fuú yé genó wṱ. Yémbṱ Eṣṱwṱ abya ye maá enwyṱné ama wṱ. ⁷ Ne enyú, Eṣṱwṱ akaá mpa dénkaaré mejwe etí délu yéndémuú nyú mekpṱ. Dechyege geme genyú efwyale néndé denéá geme né mbe ushuú Eṣṱwṱ dépwṱ ekwṱ denwyṱné.

*Muú ayi áfyé metṱ ne Kras ne ayi ashya ji
(Mat 10:32-39; 12:32; 10:19-20)*

⁸ “Ngarege enyú nnó yéndémuú ayi ágarege gbṱṱné né mbe ushu bṱ nnó alu muú wa, Maá Nte Mekwaá ntó akamege nyé né mbe ushu makiénné Eṣṱwṱ nnó muú yimbṱ alu awuú. ⁹ Yémbṱ, yéndémuú ayi áshyágé né mbe ushu bṱ nnó akágé me, nshyaá nyé ntó ji né mbe ushu makiénné Eṣṱwṱ.

* **12:1** Elú wáwálé nnó: Gepṱ eyigé bós Farasi ne bṱ Sadusi getené mbaá *Yis.

10 “Génó géma eyigé débóó mankaá gélú nnó, Eṣṱwṱ akage jĩnte gabo muú ayi ájǒǒge mejǒó mebomebo ne Maá Nte Mekwaá, yémbṱ muú ayi ájǒǒge mejǒó mebomebo ne Mendoó Ukpea, Eṣṱwṱ ájǒǒge fǒ nte gabo wuú.

11 “Kaáge nnó gébé gékwǎnege nye eyigé ápyéne enyú muú ama ama mánjye téne unǒ mpa né macha mmyemenene, ámage sé enyú nnó déténe mbε ushu afwa melo ne bṱ gǒmena. Gébé eyígembṱ gekwǎnége, désomége fǒ nnó depye nyé nnó ne dépoó geme genyú, ye nnó dejǒge nyé nnó. 12 Né gébé eyigembṱ, Mendoó Ukpea égrége nyé enyú genó eyigé débóó manjǒó.”

Nekanemejǒó gekenkénége mfwa

13 Ndere Jisṱs abó achyége baá utǒó bií majyéé na, muú fǒ né mmu ekwǒ bǒó ajǒó ake, “Ménleré, gǎré menmé wa akaré geteégé nte sé achyé eya.” 14 Jisṱs akuú ji aké, “Mejeé, waá ake me mpáné bṱ mpa nyú ne nkáre geteé genyú?” 15 Abwǎlé, ajǒó ne bǒó ako aké, “Sége gébé, ekagé dénére matǒó né unó mme dǒó, néndé, genwágé muú gepǒ fǒ lé né unó bi ji awya. Yé ábé lé ne gefwa nnó?”

16 Jisṱs ajǒge mbṱ, ató ebwǒ nekanemejǒó ake, “Mfwa fǒ abó alu ayi awyá mekǒó wuú ewé élmé menyéé dǒó. 17 Agií geme jii ake, ‘Mpye nyé nnó? Mpǒ sé ne melú ewé mbélége menyéé wa. 18 Ewyage ake, ‘Genó eyigé mpye nyé gélú nnó.’ Mmu nye utó ba, ntené ebi uṱea; mbélége nyé menyéé ne mbwé menyéé wa meko eféé. 19 Mpyeégé mbṱ, njǒge nyé ne geme yá nnó nana njeé gbée mmye. Nwya gejamé menyéé ayi nnyeé né gejamégé aṱme. Njye nyégé, nnyúgé mmǒó ne nnyégé genwá.’ 20 Ndere áférége mbṱ, Eṣṱwṱ akuú mende yimbṱ ake, ‘Wṱ genkekenegé muú áséle genwá jyé ne utuú bina ne unó byé ebi ṱbelé, ulá nyé ebi wa?’ ” 21 Jisṱs aké ne ebwṱ, “Wyé na ne epyé nyé ne muú yi akélége unó uko nnó ubé ebií ayi alá akélége unó ebi mampye depǒre Eṣṱwṱ.”

Jisṱs alerege nkane debǒó mambé ne Eṣṱwṱ ne unó mme
(Mat 6:24-34)

22 Jisṱs anérége aké ne baá utǒó bií, “Ndere elúmbṱ, ngarege enyú nnó

dechyégé fǒ geme enyú efwyalé mankelé genó eyigé dényé ne mandeé ayi défyéé nye. 23 Kaáge nnó genwá enyú genéá gepwṱ menyéé ayi dényéé ne menyammye enyú aṱeá apwṱ mandeé ayi défyéé. 24 Pége denywǎné, detí depené menyéé, déferege ne débélége mbwé. Dépǒ ye ne malu ayi débelege menyéé, élé Eṣṱwṱ ne achyége detí menyéé. Ne enyú denéá dǒ né ame Eṣṱwṱ depwǒ denywǎné. 25 Déchyégé geme nyú efwyale, ndé muú nyú ayi mesóme wuú ekagé gbée yeé bií uma né aṱme ayi Eṣṱwṱ achyé jí nnó débélé fá mme? 26 Epyé nnó ne ji amyε mambé ne unó uko ebi úchyége ji genwá, ayi alá kaágé pyé ye ekéké genó ewéna? 27 Pége dégé unǒó mewaá ebi úkome ukoó ulǒúlǒ ndere úwéné, úpyé fǒ utǒó, ukwyége ye mandeé. Yémbṱ ngarege enyú wáwálé nnó ye Mfwa *Solomun ayi abó awyá unó uko, apǒ ye ne nkú ayi alomé akwǎné ukoó ebi unǒó bina. 28 Mbṱgé Eṣṱwṱ achyége bya mewaá bina ukoó ulǒúlǒ. Bya ebi fina ulú ube geyá úgbó atuú áfyé mewe, deféré nnó ákagé chyéé fǒ enyú mandeé apwṱ ndere ji apele bya mewaá? Metǒó ewé enyú defyéé ne Eṣṱwṱ éṱnené kpaá épwṱ amu. 29 Ebege mbṱ, dechyégé fǒ geme enyú efwyale mankelégé genó eyigé dényéé ne eyigé dényúu nyé. 30 Elé bǒó bi alá kaágé Eṣṱwṱ ne áchyége geme bwǒ efwyale yendegébé mankelégé unó bina. Kaágé nnó Nte nyú Eṣṱwṱ akaá me nnó debṱ mambε ne ubi uko. 31 Ne myége mange meti ewé Eṣṱwṱ abeé mfwa nyú, dépyeégé mbṱ, achyége nye enyú unó bina uko.

Ekagé muú abya Eṣṱwṱ gétúgé unó mme (Mat 6:19-21)

32 “Baá ba, défǒgé, ye lé délá déja wǒ, Ata Eṣṱwṱ ajya mé enyú nnó dényéé genwá né mmu gefwa jii. 33 Kpǒge unó bi déwya uko, déchyε ṱka yimbṱ mbaá ubyá bǒó. Kelege úba ebi ulá chǒgé, ewéna eléré nnó débéle gefwa genyú né mfaánebuú mbaá yi genó gélá kaáge ta. Yé menjǒ alá kaágé jǒ, ye ukye úla kaágé nyé. 34 Kaáge nnó mbaá ayi muú ábélege gefwa jii, eféé ntó ne metǒó wuú ebéé.

Bǒó Kras abó mangilé ji

³⁵ “Kpómege mmye lwεge mawε álúli, ³⁶ dégíle ndere bɔ́ ágíle nte bwɔ́ nnó akéré meso né epaá neba ewé ji ajoyé. Akérégé meso adogé menómbí ákáge néne ji éwu ténéténé. ³⁷ Efwɔ́ élú né baá defwé abi nte bwɔ́ akerégé meso, ábánege ebwɔ́ peé! Ngarege enyú wáwálé nnó, akpomege nyé mmye, agaré ebwɔ́ nno ájwólé ka ji akpá menyéé achyé ebwɔ́ ányé. ³⁸ Efwɔ́ élú né baá defwé abi mbɔ́gé mbɔ́ gepú achwɔ́gé, ye ne metɔ́ utuú ye gejoyéyé gé bí, ábánege ebwɔ́ peé.

³⁹ “Kaáge nnó mbɔ́gé mbɔ́ gepú akaáge gébé eyigé menjó achwɔ́ gyá nyé geji akpé mmu, mbɔ́ ajwólé abame géjí nnó menjó akáge achwɔ́ agyá akpé mmu. ⁴⁰ Enyú ntó kpómege mmye, gétúgé Maá Nte Mek-waá akerege nyé meso né gébé eyigé délá dékágé.”

Baá defwé abɔ́ mampye matɔ́ bwɔ́ chánchá
(Mat 24:45-51)

⁴¹ Pita akuú Jisɔs aké: Atá, “Ɔtó mbo nekanémejó éni né eta esé waá mbaá bɔ́ ako?”

⁴² Ata ama ló mangaré ebwɔ́ ake, “Bege ndere maá utɔ́ ayi awyaá denḡa, apye utɔ́ bií chánchá. Nte wuú alyaáge ji ne baá defwé abifɔ́ nnó apélé ebwɔ́, achyεge ebwɔ́ menyé chánchá né gébé gelógéló. Maá utɔ́ yiná alu ndé gefɔ́gé muú? ⁴³ Galógáló abesé nye ne maá defwé yimbɔ́, gébégé nte wuú akerégé meso agéne nye nnó ji apye utɔ́ bií chánchá. ⁴⁴ Ngarege enyú wáwálé nnó nte wuú abelege nye ji ndere muú kpaá né unó bi ji awyaá uko nnó apélé. ⁴⁵ Ne mbɔ́gé maá utɔ́ yimbɔ́ abεgé ayi áwyaá gepo gebogebo, ajóge nye ne gemε jií aké, ‘Nte wa abelege nye dɔ́ ne achwɔ́,’ ne alɔ́ nyé mantúlégé baá defwé abifɔ́, andée ne ande ne manyéégé menyéé ne manyúgé mmɔ́ te mapyéne ji. ⁴⁶ Mbɔ́gé apyé gé mbɔ́, nte maá utɔ́ yimbɔ́ achwɔ́ kwɔ́ nye ji nenmé né gébé eyigé ji alá kaá nnó achwɔ́ wɔ́. Abanégé ji mbɔ́, achyεge nye ji gekpékpé efwyale ewé ebɔ́ epwɔ́ amu nnó ájyé ábáné bɔ́ ubée

⁴⁷ “Maá defwé ayi akaáge genó eyigé nte wuú akélege nnó ji apye ne alá pye géjí wɔ́, nte wuú agarege nnó ábwólé ji ula ádó chánéné. ⁴⁸ Mbɔ́gé maá utɔ́ alu ayi apyé gé

gyé né mechó ewé akpáne matúlé, yémbɔ́ élé alá kaá genó eyigé nte wuú akélege wɔ́, ajií matúlé ájámé. Enyú debɔ́ mankaá nnó muú yi áchyεgé ji gekpékpé gé genó, ji ne ame mako apéle. Muú yi áchyége ji genó eyigé mbɔ́, ji ne áchérege ji chánéné.”

Mekomejó Jisɔs achwɔ́ ne mawámé epɔ́fɔ́ nesɔ́
(Mat 10:34-36)

⁴⁹ Jisɔs ama jóó nnó, “Nchwɔ́ né mme yiná manlwεé mewε, ne mbɔ́gé ébɔ́ élɔ́ mé manlúlé, mbɔ́ metɔ́ égóó me. ⁵⁰ Afyé nyé me né efwyale wyé ndere áfyé muú mmú nnyi nnó awɔ́ manaá Esɔwɔ́. Wyé kpaá depɔ́ etí dékogé ne metɔ́ wa ékwené.

⁵¹ “Enyú defere nnó nchwɔ́ fá mme mámpye nnó bɔ́ abé nesɔ́ ne ate? Kaáge nnó nchwɔ́ lé mampye bɔ́ áfá mbwa ne ate. ⁵² Lɔ́ nána ojoyé gé mbe, bɔ́ abεgé makpó áta né ulá gepú, akárege nyé, álé abesé nyé né égbé wá, ápea áshyá nyé me. Mbɔ́gé ápea álú égbé wá, áléé áshyá nyé me. ⁵³ Nte ashya nyé manwú mechó ne maá wuú ayi mende, maá ayi mende ntó ashya nyé manwú mechó ne nte wuú. Mmá ashya nyé ewé maá wuú ayi mendée, maá ntó ashya nyé ewé mmá. Nmogétá ashya nyé ewé mendée maá wuu, mendée maá wuú ntó ashya nyé ewé nmogétá wuú.”

Muú abɔ́ mancheré akaá ndere ji atené ne Esɔwɔ́
(Mat 16:2, 3)

⁵⁴ Jisɔs ama jóó ne ekwɔ́ bɔ́ aké, “Enyú degεgé gekó yéndégébé géké génywérege dejógé deké, ‘Manaá achwɔ́ kwé. Ne akwene ntó.’ ⁵⁵ Yéndégébé degεgé nnó, ‘Gefwene neba géle chwɔ́’ dekaá nnó genome gechwɔ́ jyá. Ne mbɔ́ntó ne ébée. ⁵⁶ Enyú bɔ́ dembwólé, ndere dépéle mfaá ne mme délóo ndere bií ubé nyé. Epye nnó ne enyú delá géné unó bí Esɔwɔ́ apyé mbɔ́ né gébé eyí?

Kwye depɔ́ ne muú mawámé wyé
(Mat 5:25, 26)

⁵⁷ “Enyú ambɔ́ deká gé fere fɔ́, dékása genó eyí gélu cho eyigé débɔ́ mampye?

⁵⁸ Mbɔ́gé muú nyú abɔ́gé efwyale ne muú mawámé wuú, ne muú yimbɔ́ ajoyεge kpó ji né eso, abɔ́ mankwɔ́ ji mata nnó ajá mechó ewémbɔ́ meso ndere ebwɔ́ alú jyéε jyéε.

Ɛbɛgɛ alá pyɛmbɔ wɔ mbɔɔ ujwɔɔ ajye nyɛ ne ji mbaá mémpané mpa. Ne mempané mpa afye ji né amú bɔɔ bɔ nku, ne bɔɔ nkú áfyɛɛ nyɛ ji denɔ. ⁵⁹ Ngarege enyú nnó, átánégé nyɛ denɔ ɛtirémbɔ kpaá te ákwóle ujwɔɔ bimɔ uko.”

13

Kwɔré metáá wyɛ ne ɔpɔ mbɔgɛ mbɔ fɔ wɔ ɔgbɔ

¹ Né gɛbé ɛyigɛmbɔ, bɔɔ áchwɔ gáre Jisɔs mechɔ fɔ ɛwɛ ɛbɔ ɛpyɛɛ ne bɔɔ Galilí fɔ. Nɔɔre ɛbwɔ ápyɛ upɛ, Palet Gómɛna né Rom, atɔ bɔɔ nnó áwá ɛbwɔ. Ajyɛge áwá bɔɔ bimɔ ne manɔɔ bwɔ macho ne amí menya ɛyí ápyɛ upɛ. ² Jisɔs awúgɛ mbɔ agíí aké, “Défɛré nnó bɔɔ abi ágbɔ mbɔ, ɛlé ápyɛɛ ubeɛ ápwɔɔ bɔɔ Gálilí abifɔ? ³ Ɛpɔfɔ mbɔ. Ngarege enyú nnó: Mbɔgɛ délá *kwɔré matɔɔ nyú wɔ, deníige nyɛ gɛmɛ nyu geko nka ama. ⁴ Tége genɔ ɛyí gépyɛ né meló Silɔm. Ɛnyɔɔ ɛkwɛ éwá bɔɔ nekwuneálɛɛ. Défɛré nnó bɔɔ bí ágbɔ mbɔ, ɛlé ɛbwɔ ápyɛɛ ubeɛ dɔɔ ápwɔɔ bɔɔ Jerosale abifɔ? ⁵ Ɛpɔfɔ mbɔ. Ngarege enyú nnó, Mbɔgɛ delá kwɔré matɔɔ nyú wɔ, deníige nyɛ gɛmɛ nyu geko nka ama.”

Nekanémejɔ genɔɔ ɛyi gélá wámɛ

⁶ Ne Jisɔs agaré ɛbwɔ nekanémejɔɔ ɛni ake, “Mende fɔ abɔ apɛ genɔɔ * gefɔ né mekɔɔ wuú, gɛbé gékwónégé ajye pɛ nnó genɔɔ ɛyigɛmbɔ gewɔ ne ji akyɛ umpomɛ ne ye gɛma agɛ wɔ. ⁷ Né gɛbé ɛyigɛfɔ, ajɔɔ ne muú utɔɔ wuú aké, ‘Aɔmɛ álé mbɔ alɛɛ ayi nchwɔɔ mankyɛ umpomɛ fá né genɔɔ ɛyi ne ye gefɔ ngɛnɛ. Ke géjí gékwɛ, géfɔɔ mbaá detú.’ ⁸ Muú utɔɔ aké, ‘Atá, nne wɔ mmyɛ, ma lyaá géjí gɛbé né ɔmɛ néma. Nchome nyɛ ula bíí ngyá, ngbele ujwaá wyɛ. ⁹ Mbɔgɛ ɔmɛ néchá gewɔgɛ ɛlɔ, gélágɛ wɔ wɔ ɔkágɛ ké geji ɔɔmɛ mme.’ ”

Jisɔs apyɛ mbwéré mendée alɔ mankɛne né bíí uwyaa

¹⁰ Bíí uwyaa bɔɔ Jus fɔ úkwónégé Jisɔs abɔ alɛrege bɔɔ né mmu ɛcha mmyɛmenɛne. ¹¹ Mendée fɔ abɔ alu ɛféɛ, ayi meló nchye ájyálɛ ji gempyɔ, ála ke pyópyɔ. Amɛɛ né aɔmɛ nekwuneálɛɛ ne akágɛ nyaá mmyɛ

aké cho. ¹² Jisɔs agɛ mendée yimbɔ, akuú ji ne aké ne ji, “Mmá lɔ nána ɔjyɛgɛ mbe nemée neɛ nébyɛ.” ¹³ Ajóge mbɔ anɛré ji ɛbwɔ mmyɛ, tɛné tɛné mendée yimbɔ atɔɔ, anyaa mmyɛ atɛné cho, alɔ mamfégɛ Ɛsɔwɔ.

¹⁴ Muú kpaá né ɛcha mmyɛmenɛne agɛgɛ nnó Jisɔs apyɛ mendée yiná atɔɔ bíí uwyaa bwɔ, metɔɔ ɛsɔ ji. Alɔ manwégɛ bɔɔ aké, “Ndɔ ɛlú ɛkɛné ɛyí bɔɔ ápyɛ utɔɔ. Chwóge lé né ndɔ yimbɔ nnó ápyɛ enyú detɔɔ. Muú amagé chwɔ sé né bíí uwyaa.” ¹⁵ Atá Jisɔs aké ne ji, “Ɛnyú bɔɔ dembwólɛ! Yɛndɛ bíí uwyaa, yɛndɛmuú nyú, akágɛ ná mpɔ wuú nnó ajyɛ ányú manaá? ¹⁶ Mechɔ ɛwɛ mendée yina ɛlú nnó alu mpyáne Abraham, ne danchɔmelɔ afye ji né ɛfwyale né aɔmɛ nekwuneálɛɛ. Ɛpɔ galógálɔ nno áfɛré ji né ɛfwyale bíí uwyaa?” ¹⁷ Jisɔs ajóge mbɔ, bɔɔ mawámɛ bíí mmyɛ ɛgbɔ ɛbwɔ yɛmbɔ gejamégɛ bɔ ɛlú ne nechóchɔ né ufélékpá ɛbi Jisɔs apyɛɛ.

Nekanémejɔ mbwé ayi akuú ji Mɔsta (Mat 13:31, 32; Mak 4:30-32)

¹⁸ Ne Jisɔs agíí gɛmɛ jíí aké, “Gefwage Ɛsɔwɔ gélú mbɔ nnó? Mmɛge ná geji ne ndɛ? ¹⁹ Gélú nkane mbeɛ mbwé ayi akuú mɔsta, ɛnínɛ muú abɔɔ apɛné né mekɔɔ wuú. Néchígɛ, néwɛ, nébwólɛ gekpékpégɛ genɔɔ ne denywɔné déténege anyua bwɔ wyɛ.”

Nekanémejɔ Yis (Mat 13:33)

²⁰ Jisɔs ama gíí gɛmɛ jíí aké: “Mmage mɛɛ na gefwage Ɛsɔwɔ ne ndɛ? ²¹ Gelú ntɔ nkane yis uka ɛbi upyɛ brɛd amualɛ ɛbi mendée abɔ achwaré ne gejamégɛ flawa abelɛ kpaá te flawa meko amualɛ.”

Menómbi mamkpɛ né genwá ɛyi gélá gebyɛɛ ɛlú mámálɛ (Mat 7:13, 14, 21-23)

²² Jisɔs alú kɛne ajye né Jerosale. Nɔɔre ajyɛ, akoge malómálɔ, alɛrege bɔɔ mekomejɔɔ Ɛsɔwɔ. ²³ Muú fɔ agíí ji aké, “Ata, bɔɔ bíí ányɛɛ nyɛ genwá ɛyí gélá gébyɛ ábɛɛ nyɛ ɛlé gachyɛ?”

Ne Jisɔs aké ne bɔɔ ako, ²⁴ “Ɛnyú myɛge lé mamkpɛ né menómbi ɛwɛ ɛlú mámálɛ

* **13:6** Ɛlú wáwálɛ nnó: Genɔɔ ɛyige mende yimbɔ apɛne akuú geji *fig.

nnó depó. Néndé ngarege enyú nnó ge-jamégé bɔ́ ámuáme nye mamkrɛ, ne metí ébé nye. ²⁵ Gébé gékwónene nye, eyíge mbɔ́ gepú akwilege ka, agbé menómbi. Gébége agbége ewú, enyú bí délaá dafye denóme nye menómbi dekuú nnó, ‘Ata, néné esé menombi.’ Ne ajoge nye ne enyú aké, ‘Nkágé fɔ́ mbaá yi enyú detané.’ ²⁶ Enyú delo nye manéné mmye deké, ‘Pó esé debó dejwólé mbaá ama ne wɔ́, denyé menyéé, denyú mmɔ́? Pó ɔ́bɔ́ ɔ́chwɔ́ né melo sé ɔ́garege bɔ́ mekomejɔ́ Ɛsɔwɔ́?’ ²⁷ Yémbɔ́ ashúge nye enyú meko nnó, ‘Ngarege enyú, nkágé fɔ́ mbaá yi detané. Kwílege me ushuú. Enyú dekenne depye nchye!’ ²⁸ Ne degene nye Abraham, Asek, ne Jakɔ́b chónchó ne bɔ́ ekpávé Ɛsɔwɔ́ ako ndere ájwólé mbaá ayi Ɛsɔwɔ́ ágbárege gefwa jí, enyú delile nye, ne denyéé máńéné ne matɔ́ usɔ́. ²⁹ Né gébé eyígémbɔ́ bɔ́ átánege nye né ume malɔ́ mme mako, manye gefwa eyigé Ɛsɔwɔ́ ágbárege. ³⁰ Kaáge nnó bɔ́ fɔ́ abi anóge mbɔ́ ebwɔ́, álaá nye bɔ́ apɔ́ mpa ne bɔ́ abi álu bɔ́ apɔ́ mpa álaá nye afwa.”

³¹ Wyé né gébé eyígémbɔ́, bɔ́ Farasi fɔ́ áchwɔ́ garé Jisɔs aké, “Kwélé fa chó geba eyigéchá néndé Mfwa *Herɔ́d aklege manwá wɔ́.” ³² Jisɔs aké ne ebwɔ́, “Chóge dégaré muú defyá yimbɔ́ nnó, ji akaá nnó mferege aló nchye fina mmage mpye bɔ́ mamée átoó ne wyémbɔ́ ne mmáge pyé geyá. Fí ndɔ́ élé ne nnérege utɔ́ ba. ³³ Yémbɔ́ yelé mbɔ́ njɔ́, mbɔ́ manlyá fina njye Jerosale, nkene neke geyá ne ndɔ́ epéa. Elómé fɔ́ nnó áwá muú ekpávé Ɛsɔwɔ́ né mbaá yichá ékosé né Jerósále wɔ́.”

Jisɔs asomége Jerosale (Mat 23:37-39)

³⁴ Jisɔs alɔ́ mánsómégé ake, “Ɛ é Jerosale, Ɛ é Jerosale, dewane bɔ́ ekpávé Ɛsɔwɔ́ ne detome abifo ne mataá, bɔ́ dentɔ́ abi Ɛsɔwɔ́ atómé eta nyú! Mmua mé ndɔ́ ndɔ́ ne ndɔ́, manyweré enyú nkwere nkane mekwɔ́ akwérege baá bí, yémbɔ́ enyú dékélégé fɔ́. ³⁵ Gége yé nnó, melo nyú éla mé mábómé. Ne ngarege enyú nnó, elɔ́ fina ejyégé mbe, enyú démáge gésé me kpaá te bíi ébi enyú dejoge nye nnó, ‘Mejé ébé ne muú ayi achwɔ́ né mabɔ́ Atá!’ ”

14

Jisɔs ama pye mende fɔ́ atóó né bíi uwyaá bɔ́ Jus

¹ Né bíi uwyaá ebífɔ́, Jisɔs ajye nyé menyéé né gepúge mende fɔ́. Mende yimbɔ́ abó alu muú kpaá bɔ́ Farasi. Ndere Jisɔs alú éféé, bɔ́ ápéle ji chwɛchwɛ, nnó ágé genó eyíge ji apye nye bíi bimbo. ² Ɛféé mende fɔ́ ayi uká ne amu úmualé, abó atené mbe ushu Jisɔs, ³ Jisɔs agíi bɔ́ Farasi ne Anleré mabé Ɛsɔwɔ́ abi álu ntó eféé aké, “Ɛbé esé egaré nnó muú akage pye muú nemée atóó né bíi uwyaá?” ⁴ Yémbɔ́ ebwɔ́ akeré ye ji meko wɔ́. Ne Jisɔs agbaré mende yimbɔ́ apye ji atóó, agaré ji nnó ajyé. ⁵ Eké éwyage Jisɔs agíi ebwɔ́ aké, “Mbógé muú nyú fɔ́ ne maá wuú akwegé né gepyégé manaá bíi uwyaá, ye élé mpɔ́ wuú ne akwené, muú yimbɔ́ anyógé wáwá akpé mmu aféré ji?” ⁶ Nkwé yiná apwɔ́ ebwɔ́ amu, apye ebwɔ́ ála bɔ́mbɔ́.

Ɛsɔwɔ́ aklege lé muú yi alá bwége mmye ne ayi anéne mane

⁷ Jisɔs agégé nnó bɔ́ abi áló bɔ́wɔ́ epáá, áchwɔ́ge ájyá lé malu ujwólé malómáló, agaré ebwɔ́ nekanémejɔ́ eni aké: ⁸ “Yéndégébé ákugé muu né epáá neba ajwólé lé né melu ewé bɔ́ ako ájwólege. Akelégé fɔ́ melú énogé. Mbógé ɔ́jwólégé wyé, ékáge bé nnó ákuú mbɔ́ntó muú yi apwɔ́ wɔ́. ⁹ Gébége muú yimbɔ́ achwógé, mbɔ́ epáá agarege nyé wɔ́ nnó, ‘kwílé melu ujwólé ewe, muú kpaá ajwólé.’ Mbógé épyégé mbɔ́ ɔ́jwólege nyé né melú ewé éla pó ne énogé, éféé mmyé égbóo nyé wɔ́. ¹⁰ Yéndégébé ɔ́jyégé epáá, jwólé né melu ewé éla pó ne énogé. Gébége muú yi alɔ́ wɔ́ epáá achwógé gé wɔ́ éféé, ajoge nyé ne wɔ́ nnó, ‘Mejeé wa, kwílé fá chó jwólé né melú énogé.’ Gébége épyégémbɔ́ ɔ́beɛ nye ne énogé né mbe ushu bɔ́. ¹¹ Wyémbɔ́ ne Ɛsɔwɔ́ áwane nyé muú ayi ábwége mmye gelu ne ábwége nyé lé ayi alá lérégé mmye.” ¹² Jisɔs ama jɔ́ ne mbɔ́ epáá yi akuú ji aké, “Yéndégébé ɔ́ké ɔ́pye epáá, ɔ́kugé fɔ́ wyé lé ajeé byé, anmé byé ne bɔ́ ula gepú byé. Ɔ́kugé fɔ́ wye lé afwa melo gétúge ebwɔ́ ákáge kuú nyé wɔ́ ntó né ewu bwɔ́ epáá. Apyégémbɔ́ áshúge wɔ́ galógáló ayi ɔ́pyé eta bwɔ́. ¹³ Ɔ́ké ɔ́pye epáá, kuú lé bɔ́ gekpo,

ubwéré, ukókóré bɔ́ɔ ne abi amɛ nónómé.
 14 Mbɔ́gɛ ɔ́pyɛgɛ mbɔ, ɔ́bɛ nyé ne metɔ́ɔ megɔ́megɔ́ gétúgɛ bɔ́ɔ bimɔ́ ákágɛ shúu fɔ galógálɔ́ ayi ɔ́pyé eta bwó. Galógálɔ́ wyé atanege nyé mbaá Ɛsɔ́wɔ́ né gébé ɛyígɛ bɔ́ɔ abi álu cho ákwílege nyɛ né negbo.”

Nekanémejɔ́ ɛpaá neba
 (Mat 22:1-10)

15 Ndere Jisɔ́s ajɔ́ge mbɔ, muú fɔ ama ayi abó anyéé menyéé ne ji akame ake, “Wáwálé galógálɔ́ alu ne muú yi anyéé nyé menyéé né mbaá ayi Ɛsɔ́wɔ́ ágbárege gefwa jíí.” 16 Jisɔ́s awúgɛ mbɔ, alɔ́ mangare ji abya aké, “Né gébé gefó mende fɔ abɔ́ apyɛ gekpékpé́gɛ ɛpaá, akuú gejamé́gɛ bɔ́ɔ. 17 Gébé gékwóné́gɛ, ató maá defwé wuú nnó ajyé agáre bɔ́ɔ bi ji akuú bwó ɛpaá nnó, ‘Áchwó ɛpaá échwó lɔ.’ 18 Ajyé́gɛ, agé muú ama ama ne yéndemuú alɔ́ mandoré úbómeno agare wyé ɛwú. Muú ayi mbɛ aké, ‘Wyé náná ne nnamé mekɔ́ɔ wa nkelege manjyɛ gé ɛwú. Chó gáre nte wyé nnó ɛkagɛ asó metɔ́ɔ nnó nchwɔ́ ɛpaá wuú wó.’ 19 Ama jyé gé ayifɔ́, mende yimbɔ́ ntó aké, ‘Wyé náná ne nnamé mpɔ́ ɛyí ɛkyá makɔ́ɔ ɛfya, nlu mé téné manjyɛ muá éjí wá ɛpyé utɔ́ɔ. Nkpa enyú geká, ɛkage désɔ́ metɔ́ɔ nnó nchwɔ́ wó.’ 20 Ama jyé gé ayifɔ́, mende yimbɔ́ ake, ‘Wyé náná ne mbané mendée wa gétú ɛyige na nchwó fɔ.’

21 “Maá defwé yimbɔ́ akéré́gɛ meso, agaré depɔ́ ɛtírɛ na deko mbaá nte wuú; ayi akuú ɛpaá, ne aké awuú mbɔ metɔ́ɔ ɛsɔ́ jí dɔ́ɔ. Ama tó maá defwé wuú aké, ‘Chó né metɔ́ɔ melɔ́ ne anɔ́ɔ mati ayí kókó́ ne ayí kpakpa, ɔ́kuú ubwéré, abi amɛ nónómé, ukókóré bɔ́ɔ ne abi gekpo nnó achwó gepú ya.’ 22 Maá defwé ajyé́gɛ, akeré meso aké, ‘Ata mpyɛ mé ndere ɔ́jɔ́ɔ ne gepú gélu danbéé.’ 23 Nte wuú, ama gáre ji aké, ‘Chó náná né baá malɔ́ ne bɔ́ dachi ako ne mati ayi kókó́, ɔ́garé bɔ́ɔ áchwó ápyé gepú yá gégbéé. 24 Kaá nnó bɔ́ɔ bi mbó nkúú mé ɛbwó, áshyá manchwó yɛ muú ayi áfwórege menyéé wa ayí ntyéé apó.’ ”

Gefɔ́ ɛyigɛ muú abɔ́ɔ mamkpomé mmyɛ mambé ménkwólé Jisɔ́s
 (Mat 10:37, 38)

25 Ndere Jisɔ́s ama lɔ́ manjyé́gɛ neke níí, gejamé́ge bɔ́ɔ ákwólege ji. Ɛké éwyage

aténé, abwólé ushu, ajɔ́ɔ ne ɛbwó aké,
 26 “Muú akágɛ bé fɔ ménkwólé wa mbɔ́gɛ alá agboó ne me apwó mmá wuú ne nte wuú ne amá agbógɛ ne me apwó mendée wuú, baá bíí ne aɲmé bíí. Ne amá agbógɛ ne me apwó gemɛ jíí. 27 Muú akágɛ béfɔ́ ntó ménkwólé wa mbɔ́gɛ alá kamé negbo akpá ɛjíí gekwa akwólé me ne gejí wó.

28 “Mbɔ́gɛ muú nyú ama ashúú mantɛnɛ enyɔ́ɲ, abó kpé mbɛ ajwólé, aféré chánchá meno ɲka ɛyi gepú ɛyigémbɔ́ genyéɛ nyɛ ne akaá wa abɛ nyé ne ɲka ɛyi ɛkwanegɛ maneré géjí? 29 Mbɔ́gɛ alá fɛré mbɔ́ wó, ébé nyé nnó anéré́gɛ fɔ gepú ɛyigémbɔ́, atenege nyé lé nébómé, bɔ́ɔ bi ákóoge ɛféé ágégɛ nebómé ɛniné mbɔ, alɔ́ manjwáné áke: 30 ‘Gé muú yi aké atenege enyón, ɛ́pɔ́ jí.’

31 “Ɛkágɛ bé nnó mfwa ajyɛ myé bee ne mfwa ayifɔ́. Mbɔ́gɛ akwílege manjyɛ, gé nnó Mfwa ayifɔ́ achwɔ́ ne bɔ́ɔ gejamé abi apwɔ́ abíí né malú ápéa, apyɛ nnó? Nnó abó kpé mbɛ ajwólé ne bɔ́ɔ bíí aferé wa ákágɛ myé nyé bee ne bɔ́ɔ bimɔ́? 32 Mbɔ́gɛ agɛ́gɛ nnó úpwɔ́ɔ nyɛ ɛbwó, aferege nyé bɔ́ɔ ató nnó ajyé ábáné mfwa yimbɔ́ ndere alú tɛtɛ, akwó ji mata nnó agáre élé genó ɛyígɛ jí akélege nnó ɛbwó áchyé ne álya ɛbwó ábé né nesɔ́. 33 Wyé na ntó ne enyú debɔ́ɔ mankpomé mmyɛ.” “Muú akágɛ bé fɔ ménkwólé wa mbɔ́gɛ alá kámé mánlyá unó uko wó.

Mechó ménkwólé Jisɔ́s ayi atɔ́ getɔ́
 (Mat 5:13; Mak 9:50)

34 “Mega élú genó gelógélɔ́ ne mbɔ́gɛ mega élá pó sé ne ugo bíí, ápyéé mbɔ́ nnó ne ugo bíí ukéré? 35 Ɛfúlé sé genó. Muú akágɛ gbéé fɔ ɛwú né mekɔ́ɔ, yé ama áchwáré ne ujwaá ne ágbɛ né mekɔ́ɔ élómé fɔ. Agbéle lé ɛwú gbéle. Muú yi awyá matu áwú.”

15

Nekanémejɔ́ ɛgɔ́mɲɲɛ ɛwé ɛnomé
 (Mat 18:10-14)

1 Bíí uma ánselé ɲka makpo ne abifɔ́ abi ápyéé ubeé, áchwɔ́ mánwú mekomejɔ́ɔ Jisɔ́s. 2 Ne bɔ́ɔ bi akúu ɛbwó Farasi abi áféré nnó álú cho né ɛbé Ɛsɔ́wɔ́ ne *Anleré mabé Ɛsɔ́wɔ́ ágé́gɛ na matɔ́ɔ ásɔ́ ɛbwó áke, “Mende

yina alu geluá ne bɔ́ ubeé ne amá anyéé menyéé ne εbwó.”

³ Εφέε Jisɔs ató εbwó nekanémejɔ́ ɛni aké,
⁴ “Mbɔ́gέ muú nyú awyaá usaá magónhme úta ne éma enogé apyéé nnó? Nnó ályágé fɔ ayi usaá uni meso nekuúneeni ne ajyé ákélégé εwé enomé kpaa tέ ágéne? ⁵ Gébégé akelégé, agegé, akpane anéré mankwó abene. ⁶ Achwógé mmu akú ajeé ne ate áhémé aké, ‘chwóge débé mabeé. Εgónhme wa εwé εbó enómé, ngé.” ⁷ Ne Jisɔs aké: “Ngarage wɔ nnó wyémbɔ ntó ne matɔ́ agɔ́ bɔ́ dɔ́ né mfaánebuú gétúgέ muú ubeé ama ayi ákwɔré metɔ́ wuú ne genwá jíí εpwɔ gejame bɔ́ abi álu cho alá bɔ mankwɔre matɔ́ bwó wó.”

Nekanemejɔ́ ηka εyi énomé

⁸ “Mbɔ́gέ ntó mendée fɔ awya bɔ sére áfya ne ama anogé apyéé nnó? Alwégé mewε áshwá gepú jíí, ápeá akélé kpaa te ágéne? ⁹ Ne akélégé agegé akú ajeé bíí aké chwóge debé mabeé, sére wa ayi abó ánomé, ngé jíí.” ¹⁰ Ne Jisɔs aké: “Ngarégé wɔ nnó. Wyεmbɔ ntó ne makiénné Εsɔwɔ ábeé ne nechóchó gétúgέ muú ubeé ama ayi akwɔré metɔ́ wuú ne genwá jíí.”

Nekanémejɔ́ maá ayi ánomé

¹¹ Jisɔs ama jɔ́ aké, “Mende fɔ abó awya baá ande ápeá. ¹² Bíí uma ayi meso aké ne nte wuú, ‘Atá káré geteé chyé εya.’ Εφέε ne nte wuú akaré achyé εjíí. ¹³ Aségé gebagé geteé jíí ébelé ye mboó ndɔ́ wó, akpó ase ηka, alyá melɔ́ wuú, afé neke tete né meló kpaa εwéchá, éféé ne akwené menya anyéé ηka meko. ¹⁴ Anyégé ηka jíí ébyegé eké getú ne mesa ayi ákwené né melɔ́ εwémbɔ alá ámu amu. ¹⁵ Εφέé ajye gé mende fɔ né melɔ́ wεmbɔ, ákwe jíí uká ne mende yimbɔ ase wyé jíí séle né utɔ́ mámbámé mekwende jíí né mekwó wuú. ¹⁶ Afé mámbámé ne muú ayi achyége jíí menyéé ápó, mesa amyε jíí dɔ́ ne akεlege ye manyéé ntó uchachuú gasala εbi ukwéndé unyéé ¹⁷ Gébégé jíí aferé defɔ́ tíí dékeré aké, ‘Bɔ́ utɔ́ nte wa ányé ágbége, ayifɔ́ aláá, nlu fá ndere mesa. ¹⁸ Nkerege meso mbaá nte wa nné jíí mmyε nnó, Ata, mpyε gabo né égbé Εsɔwɔ, ne gyé eta wyé. ¹⁹ Mfu sé ayi mbeé maá wyé wó. Σε le me

nkane muú utɔ́ wyé ama.’ ²⁰ Ajógé mbɔ, akwilé afé mbaá nte wuú.

“Ndere álu tete nte wuú agé jíí nkane achwɔ́, gejeé ne meshwe gekwó jíí metɔ́, alomé ajye kpá jíí atyá ábogéné mme. ²¹ Maá aké, ‘Ata mpyε gabo né égbé Εsɔwɔ ne eta wyé. Mfu sé mambé maá wyé wó.’ ²² Ajógé mbɔ, nte wuú aké ne baá defwé bíí, chóge wáwá dépε nkwú melóméló dechwɔ́ defyé jíí mmyε, ‘Ma fyége jíí ηkpáganéré ne unó uká. ²³ Ma chwóge ne mpɔ́ mabɔ déwá depyé epaa. ²⁴ Mbó mferé nnó maá wa yiná agbó, ne alu mebe, abó anó ne mmangé jíí, εféé ne epaa élwó.’

²⁵ “Gébégé ányé epaa εwémbɔ, mámbε mende yimbɔ alu né mekwó aké akerege meso alé kwókwólé ne gepú, awú ubeé né dachi bwó ²⁶ Ne atené agíí maá defwé aké ndé mechó élú dachi sé? ²⁷ Agíígé mbɔ, maá defwé agaré jíí ake, ‘Menmó wyé ne ákeré meso mebe ne nte wyé metɔ́ εgɔ́ jíí awané jíí mpɔ́ mabɔ.’ ²⁸ Awúge mbɔ metɔ́ εsɔ́ jíí kpaa ashya mánkpe mmu dachi, éféé ne nte wuú achwó né jíí mmyε nnó akpé mmu. ²⁹ Yémbɔ atené éshyéne ne nte wuú aké, ‘Gejame aηme ayi me nkwené na nkane memfwé eta wyé, nlu dantó mekpo ye dámaa, ochyé me ndé? Ye maá mbyéné mηme yi ochyé me nnó nnyε ne ajeé ba ne metɔ́ megɔmegɔ́ ápó. ³⁰ Ne gébégé maá wyé yi akwené menya anyéé ηka ne andée deno ake achwó wá jíí mpɔ́ mabɔ?’ ³¹ Nte wuú akú jíí aké, ‘Maá wa wlu ne me fá yendégebé ne unó uko εbí nwyá élé εbyé ³² Yémbɔ εsέ abi mmu debɔ́ mampyε epaa ne metɔ́ megɔmegɔ́ gétúgέ menmó wyé ayi débó déferé nnó agbó ne alu mebe, abó anó ne dégé jíí nána.’ ”

16

Jisɔs agare nkane muú abɔ́ mangbaré ηka jíí

¹ Jisɔs ama garé baá utɔ́ bíí nekanémejɔ́ eniné fɔ aké, “Muú ηka fɔ abó alu, ayi awyá muú utɔ́ wuú ayi apéle unó ηka bíí uko. Gébé gefɔ, bɔ́ fɔ áchwó garé jíí nnó muú utɔ́ wuú achwó ηka jíí. ² Ne akú muú utɔ́ yimbɔ, achwógé, agíí aké, ‘Ndé gefɔ́ genó εyi nwyú mbɔ nnó apyéé? Chó, chwó ne bɔ́ ηwe

ako abi ósamé unó ba, òshuú me nende òpó sé muú utóó wa.’

³ “Muú utóó yimbò agige gemε jíí ake, ‘Mpyε mbò nyε nnó, nana ayi nte wa áchwò féré me né utóó? Mpò ne εshyε mangbaré εsaá, yε dekwò degbóo me mmyε.’ ⁴ Eké εwyáge ake: ‘Nana nkaá genó εyigé mpyε nyε, nnó gébége nte wa aférége me né utóó, mbe ne ajeé abi ápoóge me né upú bwó.’

⁵ “Éfεé, ne muú utóó yimbò alò mankuúge bòó abi ágbárege nte wuú ujwòó ama ama. Agíí muú ayi mbe aké, ‘Ógbaré nte wa nnó?’ ⁶ Muú yimbò aké, ‘Ngbarege ji usaá ndá mawéé uta.’ Muú utóó yimbò aké, ‘Gé ηwe ayi òbó samé wyé, se wáwá jwólé mme, òkwóré, òsá usaá ndá mawéé upéa meso éfyá.’ ⁷ Ama agíí ayifò ake, ‘Wò gbare nte wa ujwòó nnó?’ Aké, ‘Ngbarege ji usaá úba Érise uta.’ Muú utóó yimbò ake, ‘Gé ηwe ayi òbó samé wyé na, kwóré, sá usaá úba uni.’

⁸ “Nte muú utóó yimbò agége nnó muú utóó wuú anyé ji upwò, akame ake, nte mende yina akpaá. Jisòs anerege nekanémejóó εni ake, bòó mme bina ápyε uno bwó ne defóó ápwò nkane bòó Éσωωó ápyé εbi bwó. ⁹ Nka elúmbò, ndò yifò εpyε gabo. Ne nchyεge εnyú majyé nnó debó ηka eyi déwyaá dépyé dejeé ne Éσωωó nnó gébége ηka yina ébyεgé ásele nyé εnyú, ábelé né melu εwé genwá eyi gélá gébyéé.

¹⁰ “Muú yi anerege metóó ne ji né ekéké genó mbòntó ne anerege metóó ne ji né εyigé kpaá. Ne muú yi áfwalege muú né ekéké genó mbòntó ne áfwálége muú né εyigé kpaá. ¹¹ Mbògé εnyú dekáge béle fò ηka chánéné eyi ndófó épyé gabo, εpyéεmbò nnó ne áchyε εnyú genó gembó? ¹² Mbògé dekáge chéré genó εyigé muú ayichá chánéné, ndé muú ábòó genó áchyége nnó gébé εyigé εnyú?

¹³ “Maá defwé ama ákágé kpá fò defwé mbaá bòó apea gébé gemaá. Ápyεgέmbò, apaá nyé ama agboó ne ayifò. Ne ánogé nyé ama abyaá ayifò. Ényú dekáge nógé fò Éσωωó ne ηka gébé gemaá.”

¹⁴ Bòó Farasi fò abi abó álú εfεé áwuúge mechó εwé Jisòs ajóó, álò manshwá meshwá gétúgé εbwó ágbóo ne ηka dóó. ¹⁵ Éfεé Jisòs ake ne εbwó, “Ényú delu bòó abi débwólege bòó nnó εnyú delu cho, yémbò Ata Éσωωó

akage matóó εnyú. Kaáge nnó unó bi bòó afége nnó úló, úlú ukwenkwe né mbe ushu Éσωωó.”

**Gefwagé Éσωωó gepwò mabé áyi nyá*

¹⁶ Jisòs amá aké, “Gébé genyá, bòó áwúu le *Mabé Mosis ne unó bi bòó ekpávε Éσωωó ábó ásamé. Lò né gébé εyigé Jòn achwòó, bòó ágárege abya melóméló gefwa εyigé Éσωωó ágbárege ne bòó ako ámyé ne εshyε mankpe mmu gefwa yimbò. ¹⁷ Yémbò, εpófó nnó εbé Mosis elá detú. Elú wáwá nnó mfaá ne mme ákwyá εpwò nnó eké mansá ηwe né εbé εwémbò elá detú.”

Jisòs alárege depòré ulò ne neba manwá (Mat 5:27-32; Mat 5:27-32; Mak 10:11-12)

¹⁸ “Wyémbò ne élú nnó yendé mende ayi awáne neba ne mendée wuú, ne abagé ayichá, akwé mbò lé ulò. Mende ayi abagé ntó mendée ayi menò wuú ábuú ji, akwé mbò lé ulò.”

Abya Lasaròs ne mende ayi awyá gefwa

¹⁹ Jisòs ama garé abya yiná aké, “Mende fò abò alu ayi awyá gefwa. Afyε uchánchá mandée, anyéé genwá yendé bíí. ²⁰ Ne mbyá muú fò, abó alu ntó ayi akúu ji Lasaròs. Ayi abó amée mansa. Yéndégébé abelege wyé né menómbi muú gefwa yimbò, ²¹ anyagé gemε, apele wa muú ηka yimbò, alò mé manyége menyéé nnó εke ekwéne yε mme, ji abó anyé. Ne mbaá ayi ji abelé, bò mamyε áchwó álárege upa bíí.

²² “Ne bíí uma Lasaròs agbó, makiénné Éσωωó áchwò kpa ji, áfé né mfaánebuú. Ajwólé né nénkúné mmyε Abraham, εfεé Lasaròs alò manyé menyéé ne ji. Ébélége muú ηka yimbò ntó agbó, ánií ji. ²³ Afé né melò áwuú bòó, εfεé alò mangéné éfwyalé εwé mebo. Né gébé gefó aηme amε agé Lasaròs tete, ndere ajwólé né nenkuné mmyε Abraham. ²⁴ Agége mbò, akuú ake, ‘Ata *Abraham, gé me meshwε, tó Lasaròs ajyé fyε enó bwò wuú mmu manaá achwó pyε metóó wa ekwené, ngene gebége éfwyale né mewε εwéna.’

²⁵ “Abraham ashuú ji meko aké, ‘Maá wa, te ndéré òlu nyá né mme, òbó òlu gbene, ònyéé òbwòlege ayi Lasaròs álá pò yε ne genó, agene lé éfwyale. Nana Lasaròs anyéé genwá fa ayi wò gené gebége éfwyale εwu.

26 Ερῶς ἡ ἔμβω, newú nékaré εἰς nnó muú ayi akelege manchya áchwá wena agége fō meti ne ayi akelege manchya ntó áchwá εwu agεge fō meti.’ 27 Muú ηκα yimbá, ama kwá ji mata ake, ‘Nte εse Abraham, tó Lasarás né dachi nte wa, 28 nnó ajyé ajíi anmé ba áta matu nnó ekagé εbwó ákwólé gepá ya, áchwó né melú ubalé εwé.’

29 “Abraham ashúú le ji meko aké, ‘Ébwó áwya ηwe Mosis ne abi bós ekpávε Εσωwá ásamé. Gó εbwó áwuú genó εyigé bós ekpávε Εσωwá ajóge.’ 30 Muú gefwa yimbá ashya ake, ‘Ngba, Atá Abraham, mbáge muú ayi agboó mé ne abó ajyεgέ gáre εbwó, ákwórege nyé matós.’ 31 Yémbá Abraham aké ne ji, ‘Mbáge εbwó áshyagé manwú mekomejós Mosis ne ayi bós ekpávε Εσωwá ye lé mewu muú ne ajye gáre εbwó, awuú nyé fós.’ ”

17

Mmuameno mampye gabo

(Mat 18:6, 7, 21, 22; Mak 9:42)

1 Jisós ajós ne baá utós bií ake, “Unó ulú εbi úbwálege bós nnó ápyé *gabo. Yémbá utónkwa ulú ne muú ayi ábwálege nyé ayifó nnó apyé gabo. 2 Εbá εló nnó áshíi muú yimbá gekpékpége ntaá né gemε, anmé ji né gentoógé εβεé mega, ne nnó ábé meβε, ábwólégé ye muú ama né bós bi alú eké ambáné nnó apyé gabo.

3 “Σεγε gébé nnó ekagé depye gyεé mbaá depá tiré na. Mbáge menmé wyé apyége gabo, óbó mankuú ji ójós ne ji ne akamégé nnó alu gyεé, óbó manjíi ji nte. 4 Ye apyége gyεé εta wyé máháne akénéama né bií, ne achwógé akamégé yéndégébé nnó, ‘Alu gyεé,’ óbá manjinte né ndá yimbá meko.”

Gefós eyige bós Jisós abó mamfyé matós bwó ne Εσωwá

5 *Angbá Jisós áwyágé aké ne ji, “Ata poó εἰς nnó défyéé matós ne Εσωwá depwá ndere debó défyéé mé.” 6 Ne Ata Jisós ashúú εbwó meko ake, “Metós εwé défyéé ne Εσωwá yé εbé εlé * ηénéηéné eke nyiné mbwé ngbon, dekage jós ne genós eyina nnó, ‘Kwilé fa ójye téné né εβεé mega.’ Genós eyimbá gébó mampyé nkane dejós.

Bós Jisós awya utós εbi bwó

7 “Désé nnó muú nyú ama awya muú utós wuú. Ne apyεgέ utós bií uko né mekós yelé membame magónnémé. Nnó achwáge mmu agarege ji ténéténé nnó, ‘Chó, kpá menyéé wyé, ónyé?’ 8 Ngba agarege nyε le ji nnó, ‘Chó, kwóré mandeé jyé, ótyé menyéé, óchyé me nyé.’ Nnerégé mé, óchwó, ófére unó ne ófé ónyé awyé. 9 Mbáge apyεgέ ndere ágaré ji, nnó nte wuú ala nyé wyé mantámégé ji? 10 Elú wyé genó géma ne enyú, depyεgέ utós εbi áchyége enyú denérégέ, debó manjós nnó, ‘Ese delu lé baá defwé. Depye lé utós εbi debós mampye.’ ”

Jisós apye bós ubá áfya átoó, ama ne akéré áchwá táme ji

11 Ndere Jisós abó alu akéne ajye né Jerosale, akoó melere ayi bós Samariya ne bós Galilií. 12 Gébége Jisós áchwá kwóne né maá meló fó, agé ande fós áfya abi amée ubá, ágégé ji átené tete, 13 ne áló mankuú ji áke, “Ata Jisós, γε εἰς meshwe.” 14 Jisós ake agene εbwó, aké, “Choge délére lé mmyε nyú mbaá ámpyé upε Εσωwá nnó áchére enyú.” Ndere bós bina akene ájyé né meti, ágé nnó εbwó ako ató. 15 Ne muú ama né geluágé bós bimbá agégé nnó ató, aló mankeré meso, akwane kénké, aféεge Εσωwá, manchwá táme Jisós. 16 Akwónégé, ató manó mme né mβε ushu Jisós, atamege ji. Mende yina abó alu lé muú Samariya. 17 Jisós agégé ji, aló mangií gemε jíi aké, “Pó mbá mpyε ná bós áfya átoó ne abi ane-neéama álé? 18 Wyé lé menkéé yiná ne akéré meso manchwó táme Εσωwá?” 19 Ne Jisós ake ne mende yimbá, “Kwilé, chó εjyé geba, ótoó mbá gétúgé ófyéé metós ne me.”

*Jisós agaré nkane *Gefwage Εσωwá géchwó*

(Mat 24:23-28, 37-41)

20 Né gébé gefó bós Farasi, ágií Jisós ake, “Ndé gébé eyige Εσωwá áchwó gbáre nyé gefwa jíi fá mme? Ashúú εbwó meko ake, ‘Unó fós upó se εbi ulérege nyé nnó Εσωwá achwó gbáre gefwa jíi.’ 21 Muú fós apó ayi akaáge gáre nyé wáwálé nnó, ‘Gé Εσωwá na εlé agbaré mé gefwa jíi fa!’ ‘Ge Εσωwá mbá

* 17:6 Elú wáwálé nnó: Gefágé mbwé ngbon ayina ákuú nnó Musta. † 17:21 Elú wáwálé nnó: Kaáge nnó Gefwage Εσωwá gelu mé metós metós nyú.

elé agbare mé Gefwa jíí ewu!’ Kaáge nnó *Gefwage Eṣṱwṱ gelú mé ne enyú.” †

²² Ne ajṱṱ ne baá utṱṱ bíí ake, “Gébé gekwónenege nyé eyigé enyú dékélege mangé Maá Nte Mekwaá ye né bii uma, yémbṱ degene nye fṱ ji. ²³ Né gébé eyigembṱ, bṱṱ bifṱ ajṱṱge nyé ne enyú nnó, ‘Gége ji alu fa,’ ‘Gége ji alu ewu.’ Ye ajṱṱge mbṱ déjyegé fṱ mankéle ji. ²⁴ Gébége Maá Nte Mekwaá ake achwṱṱ, bṱṱ ágéne nyé ji wyé nkane dasama akéle mamma, egbe ewe ne ewe, ne nebuú négénege. ²⁵ Yémbṱ nsá nnó ji ájyé achwṱṱ, abṱṱ mangé gejamégé efwyale ne njye eniné na néshyá nyé ji. ²⁶ Nṱere epyé nyá né gébége Nowa, wyémbṱ ntó ne epyé nyé gébége Maá Nte Mekwaá aké akerege fa mme. ²⁷ Bṱṱ abṱṱ ányé, anyúu, abifṱ ábáne andée, ne átuú baá né maba. Anyé kpaá te bíí ebi Nowa ákpené mmu ékpe. Eféé ne manaá akwené dṱṱ, manyi ákpe ne genyágé nnyi, gechwṱṱ shwa bṱṱ bimṱṱ ako, ágbṱ. ²⁸ Epye nyé ntó wyé nkane ebṱ epyé né gébé eyigé *Lṱt alu mebe, bṱṱ abṱṱ ányé, ányúu, abifṱ akpṱṱ unṱ, abifṱ ánáme, bṱṱ bifṱ ápyé makṱṱ, abifṱ áténege upú, ²⁹ ne bíí ebi Lṱt alyá melṱ Sodom, Eṣṱwṱ apyé ndṱṱ mewé atané mfaánebuú achwṱṱ sṱ melṱ Sodom meko eke *mewé dáwá ³⁰ Wyémbṱ ntó ne epyé nyé mbaá bṱṱ né gébé eyigé Maá Nte Mekwaá akérege meso fá mme.

³¹ “Né bíí bimṱṱ, mbṱṱgé muú abegé mfaá gepú, ekagé ashulé mme nnó abṱṱ genṱ né gepú jíí, abṱṱ ájyé. Wyémbṱ ntó muú yi ajyegé mekwṱ ekagé ama kéré mmu gepú jíí. ³² Tége genṱ eyigé gébṱ gepyé ne mendée Lṱt. ³³ Muú ayi akélege mam-pṱṱ genwá jíí ebyénnṱ aníge nye geji, ne mbṱṱgé muú akamégé manchyéé genwá jíí getú ya, apóme nye.” ³⁴ Jisṱs ama jṱṱ ake, “Ngarege enyú nnó né utuú bimṱṱ, bṱṱ ábelégé né ukwṱ apea, ákpáne nyé ama, ályaá ayifṱ. ³⁵ Yé andée apeá ake ákwṱṱ nchi mbaá ama, ákpáne nyé ama, ályaá ayifṱ.” ³⁶ [Yé mbṱṱgé bṱṱ apeá ábegé né mekwṱ, áke ápyé utṱṱ, ákpáne nyé ama, ályaá ayifṱ.] ³⁷ Baá utṱṱ bíí áwúgé depṱ etirena ágíí ji áke, “Ata unṱ bína úpyé nyé éfṱ.” Ne Jisṱs ashúú ebwṱṱ meko ne neka enína ake, “Yéndé mbaá ayi genkwṱṱgé genṱ

gebeé, eféé mbṱṱ ne denwyṱṱne etire denyéé unkwṱṱ unṱ dénwérege.”

18

Nekanémejṱṱ mekwi mendée ne mémpané mpa

¹ Jisṱs agaré baá utṱṱ bíí nekanémejṱṱ eníne fṱ manleré ebwṱṱ nnó, muú ábṱṱ fṱ mampwa manénemmye mbaá nte wuú Eṣṱwṱ. ² Aké, “Mémpané mpa fṱ abṱṱ alú né melṱ fṱ ayi alá afṱṱ Eṣṱwṱ ne ye gébé ne bṱṱ abṱṱ wṱ. ³ Mekwi mendée fṱ abṱṱ alu ntó né melṱ ewémbṱ. Mendée yimbṱṱ ajyé yéndégébé, agige mémpané mpa yimbṱṱ nnó, ‘Akwyé mechṱṱ bwṱṱ ne muú mawámé wuú!’ ⁴ Ndṱṱ mbe yi mendée yina alṱ manjṱṱ ne ji, abṱṱ ashya manwú ne éwyágé, agíí geme jíí aké, ‘Yé elé nlá fṱṱ Eṣṱwṱ ne nlá bṱṱ gébé ne muú wṱ, ⁵ yémbṱṱ gétúgé mendée yina achwṱṱ yéndégébé, achyége me efwyale, nkwyége nye mechṱṱ wuú, mbṱṱge nlá pyembṱṱ wṱ, agṱṱ nyé me mbélé géjyá’.”

⁶ Ne Ata Jisṱs ajṱṱgémbṱṱ aké ne ebwṱṱ, “Pṱ enyú dewú nkane muú defyá mémpané mpa yiná ajṱṱ? ⁷ Nṱere mémpané mpa ápṱṱ mendée yina, nnó Ata Eṣṱwṱ achṱṱ nye gébé mampṱṱ bṱṱ bi ájyá abi álile eta wuú utuú ne nwṱmésé? Alyágé nyé ebwṱṱ né efwyale? ⁸ Kaáge, nnó Eṣṱwṱ achṱṱ nye gébé mampa mpa achyṱṱ ebwṱṱ. Yémbṱṱ gébége Maá Nte Mekwaá akerege meso, nnó agene nyé bṱṱ bi áfyéé matṱṱ ne Eṣṱwṱ?”

Nekanémejṱṱ Muú Farasi ne Menselé nkámakpo

⁹ Jisṱs ama gáre nekanémejṱṱ eníne fṱ, mbaá bṱṱ abi álérege mmye nnó ebwṱṱ álú cho ne ápéle abifṱ nnó ápṱṱ bṱṱ. ¹⁰ “Bíí fṱ, ande fṱ apeá, áfé né echa ure Eṣṱwṱ ewé élú né Jerósále manemmye. Mende ayi ama, alu muú Farasi ne ayifṱ alu мэnselé nkámakpo. ¹¹ Gébége ebwṱṱ akpéné mmu echa, muú Farasi yimbṱṱ ajyṱṱ téné né melu ewé bṱṱ akṱṱ akáge gé ji, alṱṱ manénemmye aké, ‘Ata Eṣṱwṱ ntamé wṱ nnó mpṱṱ fṱ nkane bṱṱ abifṱ, ye eké мэnselé nkámakpo yimbṱṱ. Me mfṱṱgé fṱ genṱṱgé muú detú, nnyé fṱ manwá ne nkwené fṱ ulṱṱ ne mendée muú. ¹² Nlyage menyéé kpékpé né depṱ tyé, ndṱṱ epéa yéndé uwyaá, mma nkarege

unó ba né malú afya, nchyege wə melú ema.’¹³ Mensélé nkámakpo yimbə, atené meso, akparé amu mekpo, amo mekpo mme, ajoge ake, ‘Ata Esowə, gé me meshwe, nlu muú yi mpyé gabo.’¹⁴ Jisəs anérégégé, ake ne ebwó, “Bóó bina ákerege meso, muú ayi alú cho mbe ushu Esowə élé Ménselé nkámakpo épó fó muú Farasi. Nende muú ayi awya nepá, Esowə awane nyé ji gelu ne apyé nyé ayi alá pó ne nepá, akwó ngó.”

Jisəs ajé ambáné kóó

(Mat 19:13-15; Mak 10:13-16)

¹⁵ Né gébé gefó, bóó fə ákpá ambáné kó áchwó etá Jisəs nnó anéré ebwó amu makpo ama ama ne ajé ebwó. Baá utóó bií ágégé ndere ebwó áchwóó, ányá ebwó. ¹⁶ Jisəs awúgégé mbə, akú bóó bimbə nnó áchwó ne baá bwó. Ne ajóó ne baá utóó bii aké, “Lyáge ambánékó áchwó eta wa, ekagé dégbé ebwó néndé gefwa eyigé Esowə ágbárege gelú eyigé bóó abi álu ndere baá bina. ¹⁷ Ngarégé enyú wáwálé nnó: muú yi alá kamé nnó Esowə ábé mfwa wuú, nkane mamane kóó wó akpéné fó né gefwa jíí.”

Abya muú nka

(Mat 19:16-30; Mak 10:17-31)

¹⁸ Muú kpaá fə achwə gíí Jisəs ake: “Ménleré melóméló, mpyéé mbə nnó ne mbó genwá eyi gélagé byéé?”

¹⁹ Jisəs agíí ji ake, “Ulanó ókuú me muú melóméló? Yé muú yi alómé metóó apó, ekosé Esowə mbií ne alu melóméló. ²⁰ Pó okage mabé Esowə ayi áke, ‘ekagé ówá muú, ekagé okwé uló, ojogé ejo, ekagé óténé ntésé gebyó. Jnyegé manwaá, nógé nte wyéé ne mmá wyéé.’”

²¹ Mende yimbə aké, “Nlə mambélé mabé yina mako te dembáné.”

²² Jisəs áwuúgégé mbə, ake ne ji, “Ela genó gema eyi óbóó mampye, cho, kpó unó byé uko okaré nka yimbə mbaá bóó gekpo, ne óló mankwólé me. Mbəgé opyéégémbə, óbée nye ne gefwa né mfaánebuú.”

²³ Mende yina awugé mechó ewé, byó úkərə ji, aló mansomé gefwa jíí.

²⁴ Jisəs agégé nnó metóó egóó ji wó, aké, “Ejweré ne muú nka akpe né gefwagé Esowə. ²⁵ Elú wáwá nnó *mpə mashwəne áshwá né embú ábyamé, ne nnó muú nka akpe né gefwagé Esowə ágbárege.”

²⁶ Bóó abi awuú mechə ewé agíí áké, “Ne ndé muú yi abó nyé genwá eyi gélagé byéé.”

²⁷ Jisəs ashuú ebwó meko aké, “Genó eyi gepwógé ákwaá, gepwó fó Esowə.”

²⁸ Ne Pita ajóó aké, “Gé esé delyaá unó sé uko, dékwəlege wə.”

²⁹ Ajógé mbə, Jisəs ake ne baá utóó bií, “Ngarege enyú wáwálé nnó muú ayi alyagé gepú jíí, ye mendée wuú, ye baá bií, ye aymé bií, ye mma wuú ne nte wuú gétúgégé gefwage Esowə, ³⁰ abe nyé ne bóó ne jamégé unó né mme yina, upwə ebi ji abó alyáá ne abe nyé ne genwá eyi gélagé byéé né mme ayi áchwó nye.”

Jisəs ama gáre máhane alé nkane ji agboó nye

(Mat 20:17-19; Mak 10:32-34)

³¹ Né gébé gefó, Jisəs ase baá utóó bií áfyaneápeá, ájye téne melu ewéchá, eféé aló mangaré ebwó aké, “Wuúge esé dékwəme mbə déjyeé né Jerosale, dekwənégégé éwú, unó uko ebí bóó ekpávé Esowə ábó ásamé útaá Maá Nte Mekwaá, ubée nyé wáwálé. ³² Asá nnó áfyé nyé ji né amú bóó abi alá pó bóó Jus, abi ájwyaáge nye ji, áshyé ji, ákpóó ji matye mmye. ³³ Atúlege nyé ji, ne áwá ji, yémbə ndó éléé ékwənégégé, akwilége nye né negbo.”

³⁴ Yé ndere Jisəs ajóó mbə, ángbá bií ákaá fó ula mechó ewíná wó, ebwó alá tametame ye genó gema ágbaré né metóó wó.

Jisəs apye muú ame nónómé agene

(Mat 20:29-34; Mak 10:46-52)

³⁵ Jisəs aké akwənege né mekpó meti Jeriko, muú ame nónómé fə, ajwólé né mapea meti akóó nka. ³⁶ Awúgégé nkane jamégé bóó áwyále, ákóge, mende yimbə agíí aké, Ndé mechə echwóó?

³⁷ Agaré ji áké, “Jisəs ayi Nasaret ne akóge.”

³⁸ Mende yimbə awúgégé mbə, aló mankálégé aké, “Jisəs, mpyáne Devid, gé me meshwe.”

³⁹ Bóó abi abó ájyé mbe, áló manyáné ji nnó akwéné mejóó. Ndere ányáne mbə ji, élú eké áchyé lé ji eshye nnó akálé kénké. Ne aké, “Mpyáne mfwa Devid, nkpa wə geká, gé me meshwe.”

⁴⁰ Jisəs awúgégé mbə aténé, ató bóó nnó ajyé áchwó ne muú ame nónómé yimbə. Ebwó

áchwógé ne ji, Jis̄s agií ji ake, ⁴¹ “Ndé genó wò òkélege mpyé eta wyé?”

Mende yina aké, “Ata, nkélege nnó òpyé me ngéné mbaá.”

⁴² Ne Jis̄s aké ne ji, “Lò yé mangéné. Òtò mbò gétúgè òfyéé metò wýé ne me.”

⁴³ Ténéténé yimbò alò mángéné mbaá ne akwòlege ji, ne afége Èsòwò. Bòò ako ágégé mbò, alò ntó mamféé Èsòwò.

19

Jis̄s ne Sakiyòs

¹ Jis̄s akwónégé melò Jeriko, alò mankogé. ² Muú kpaa *ánselé ñkamakpo fò, abó alu eféé ayi akamege Sakiyòs. Alu muú ñka. ³ Awúgè nnó Jis̄s akoge né melò bwó, afé mangé gefógé muú ayi Jis̄s alú, yémbò age ji wó gétúgè bòò ájamé ne alu mboó. ⁴ Eféé ne áboó gatelé ajyé kwó mfaá genó né mbaá yi Jis̄s akóge nyé nnó age ji. ⁵ Jis̄s akwónégé né genó yimbò, ape amé mfaá, agé ji. Atené akú ji aké, “Sakiyòs shúlè mme wáwá. Fina mbó mankpe wò unkéé.”

⁶ Sakiyòs awúgè mbò ashúlè mme ténéténé, ase Jis̄s ne metò megòmegò. ⁷ Bòò ágégé nkane Jis̄s ajyé ne Sakiyòs, alò manmené aké, “Mende yiná ajyé kpé unkéé mbaá muú ubeé.”

⁸ Èbwó ne ji ájwólégé mmu, ewyage Sakiyòs akwilé téné aké, “Ata nkarege nyé unò ba nchýé geba mbaá bòò gekpo, ye nnyé lé muú manwaá, nshúge nyé mbòò genó eyimbò né malu ani.”

⁹ Jis̄s awuúge mbò ake, “Ngarege enyú nnó, fina bòò bi álu né gepú yina átane né efwyale gabo, gétúgè mende yina alú ntó mpyáne Abraham. ¹⁰ Maá Nte Mekwaá, achwó le mankele bòò bi ánómé né egbe ewe Èsòwò nnó apyé èbwó átáné né efwyale gabo.”

Nekanémejò baá defwè makpo alé (Mat 25:14-30)

¹¹ Ndere bòò ábò áwuú mechó ewé, Jis̄s ama gáre èbwó nekanémejò eníné fò, getúgè ji alé mé kwókwólé ne Jerosale ne bòò aférege nnó *Gefwage Èsòwò géchwó ló ténéténé fa mme. ¹² Ajòò aké, “Né gébé gefó maá mfwa fò alyá melò wuú, afé neke né melò fò ewé élú tete nnó ákwéré ji elá gefwa ne achwógé ábè mfwa né melò wuú.

¹³ Gébé eyige achwó jyé, akú baá defwé bií afya, akaré èbwó ñka. Achýé yéndemuú gébagé ñka, ne aké ne èbwó, ‘Delagé fa, kége gese ne ñka yimbò kpaá te nkérege.’

¹⁴ “Ne ályaá ájyé, yémbò bòò melò wuú ápá ji dòò te átó bòò nnó ájyé garé nnó, ‘Èbwó ákélege fò mende yimbò ábè mfwa bwó.’

¹⁵ “Yémbò ndere mende yimbò ajyé, ákwéré ji elá ewémbò nnó achwó ábè mfwa. Akérégè meso, akú baá defwé bií abi ji abò achýé èbwó ñka nnó achwó leré ji nsá ayi èbwó abòò né ñka yimbò. ¹⁶ Maá utòò ayi mbe achwógé aké, ‘Ata gébagé ñka eyi òbò chyé me, gépye mbó nsá úba ñka úfyá.’ ¹⁷ Mende yina awúgè mbò, metòò ego ji ne aké, ‘Òpye dòò, òlu maá utòò melóméló, muú akage nere metòò ne wò. Ndere òpélé éké genó ewé chánéné, nchýege nyé wò uto né maló áfyá nnó òpélé ájí.’ ¹⁸ Ayifò achwógé aké, ‘Ata gébagé ñka eyi òchyé me, gépye mbò nsá uba ñka úta.’ ¹⁹ Ne ajòò ne ayimbò aké, ‘Nchýege nyé wò malò áta nnó òpélé ájí.’

²⁰ “Ne ayifò achwógé aké, ‘Ata gé gébagé ñka jyé. Mbò mpwé né gebágé ndeé mbelé. ²¹ Mbélé eji gétúgè nkaá nnó gepò jyé getóò ne mfóò wò. Ne gébé eyigé fò òsele unò detú. Òkpane menyéé né mekòò ayi òlá kágé meso yi ápéne.’” ²² Mende yimbò ake né maá defwé yimbò, ‘Òbò gepò, uchuú mejòò ebi òjòò ne nséle mpa, mpa wyé. Òkaá nnó gepò yá getóò ne mma nséle unò detú ne mk-pane menyéé né mekòò ayi nlá kágé meso yi ápéne. ²³ Ndere òkaá mbò, ndé òbò òlá fyé ñka yá né gepúgè ñka nnó nkeregé meso nse eji ne nsa wó?’

²⁴ “Éké ewyage ajòò ne bòò abi áténé eféé aké, ‘Sége gébagé ñka yimbò, déchyéé muú ayi awyaá uba ufya.’ ²⁵ Bòò bimbo áshya áké, ‘Ata, ji awya mé úba ñka úfyá.’ ²⁶ Ajòò ne èbwó aké, ‘Kaáge nnó muú ayi abòge nsá né genó, ji ne ámáge gbéé ji èbwò, ne ayi alá abòò nsá yé ékéké genó ewé ji awya, ásélé nyé geji eta wuú, nnó alá amu mawa. ²⁷ Nána bòò mawámé ba, abi áshya nnó mbégé fò mfwa bwó, chwóge ne èbwó, dewá né mbe ushu wa.’”

Jis̄s akpe né Jerosale nkane mfwa (Mat 21:1-11; Mak 11:1-11; Jòn 12:12-19)

²⁸ Jis̄s anérégé manj̄ó nekanémej̄ó eni, aló mankw̄ó ajyé né Jerosale. ²⁹ Akwónégé kwókwólé né meló Betfage ne Betani baá maló ayi alú mfaá mékwé ewé ákuú nnó Olif, ató baá utó makpo ápeá nnó ábó mbe, ³⁰ aké ne ebwó, “Chogé né maá meló ayi alu mbó enyú né mbe, dekwónégé dégene nye maá géjuná ayi áshíí ji ne muú álú danké wye, kaágé déchwó ne geji fa. ³¹ Ne mbógé muú agigé enyú nnó, ‘Waá aké dekaá *géjuná yimbó?’, gárege ji nnó, ‘Ata ne akélege.’”

³² Ne baá utó bimbó áfé, ájyégé ágé yéndégenó ndere Jis̄s abó ajó. ³³ Gébége ákaágé maá géjuná yimbó, mbó géjuná achwó gíí ebwó aké, “Waá aké enyú dekaá géjuná yimbó?”

³⁴ Ashuú ji meko aké, “Ata ne akélege.” ³⁵ Achwógé ne géjuná yimbó mbaá Jis̄s, áfere mandeé bwó ágyaá mfaá, ábwéé ji ajwólé mfaá. ³⁶ Ndere Jis̄s ajyé, bóó ajye ji mbe ágyaáge mandeé bwó né meti nnó ji akóge wye.

³⁷ Akwónégé mekpó Mekwe Olif, aló manshúle, ndere alé kwókwólé ne Jerosale, ne gejamégé ánkwólé bíí, áchwóó ji meso ákwáne kénké, áfége Eswá né ufélekpá ebi ebwó ágené. ³⁸ “Mejé ebé ne Mfwa ayi áchwóó né mabó Ata ayi alú né mfaánebuú, eniné mfaá mfaá, ji ne achyége nesó.”

³⁹ Ne bóó Farasi bifó aké, “Ménleré weé baá utó byé ákwéné mejó.”

⁴⁰ Jis̄s ashuú ebwó meko aké, “Kaáge nnó ye mbógé bóó bina ákwenégé mejó, ye mataá akálege nyé áfége Eswá.”

Jis̄s ali magbo getúgé Jerosale

⁴¹ Ndere Jis̄s akwóné kwókwólé ne Jerosale, ape ewu dómee, meshwe akwó ji metó, aló manlilé ajoge ⁴² aké, “E é bóó Jerosale, fina enyú debó dekaá genó eyi géchyége enyú nesó, ne nana dekáge sé gejí. ⁴³ Gébé gekwónene nye eyigé bóó mawámé nyú, áchwógé áténé ekwó gepú ágyaá melo nyú mme, ákelé enyú mmu. ⁴⁴ Apyégémbó, ákpéne nye mmu áwá enyú ako, áma amú upú enyú uko ne mbaá ala nye dede nnó ye ntaá nema nélagé mfaá eníne fó. Mbó ne ebé nyé néndé enyú deshá mankaá bíí bi Eswá áchwóó mampó enyú.”

Jis̄s abú bóó bi ákpóó unó né mmu echa upe Eswá

(Mat 21:12-17; Mak 11:15-19; Jón 2:13-22)

⁴⁵ Jis̄s alyágé melu ewémbó, akpe né mmu echa upe Eswá, aló mamfwéné bóó abi ákpóó unó né mmu. ⁴⁶ Ndere ábuú ebwó aké, “Asá né mmu ηwe Eswá nnó, Eswá aké, ‘Gepú ya gebé nyé lé gepúgé mmyemenene.’ Ne nana enyú débwólé géjí gelá melu ewé ánjó ábige wyeé.”

⁴⁷ Ne Jis̄s alerege wye bóó mmu echa upe Eswá yéndé bíí. Né gébé yimbó anó baá abi ápyeé upe Eswá chóncho ne ánleré mabé Eswá ne ákpakpa melo ákélege meti nnó áwá ji. ⁴⁸ Yémbó ebwó áge meti wó néndé bóó ájwólége yéndégébé áwú mekomej̄ó Jis̄s ne ákélege fó nnó gechu jíí gema gekóó mme detú.

20

Agíí Jis̄s mbaá ayi uto ebi utané (Mat 21:23-27; Mak 11:27-33)

¹ Bíí fó Jis̄s abó alerege bóó né echa upe Eswá, ágarege ebwó abya melóméló ayi atané mbaá Eswá. Ndere ájógémbó, anó baá abi ápyeé upe Eswá chóncho ne Anleré mabé Eswá, ne ákpakpa melo, áchwóó chóo ne bóó bimbó, ² agíí Jis̄s aké, “Ndé uto ebi ówyaá mampye unó bina? Waá achyéé wó uto ubi?” ³ Jis̄s ashuú ebwó meko aké “Me ntó nwyáá awa nkwe mangíí enyú ayi debóó manshuú me”. ⁴ Ne agíí ebwó aké, “Waá achye Jón uto manwyaá bóó manaá Eswá, Eswá waá akwaá?”

⁵ Aló manj̄ó ne ate aké, “Ebege dejóóge nnó elé Eswá ne achyéé Jón uto bíí, agige nye esé aké, ‘Ulannó ne delá kamé mekomej̄ó wuú wó.’ ⁶ Ne mbógé dejóóge nnó, ‘Utané mbaá akwaá,’ bóó ako áwáne nyé esé ne mataá getúgé ebwó ákaá wáwálé nnó Jón abó alu *Muú Ekpávé Eswá.” ⁷ Ne aké ne ji, “Ese dekaá fó mbaá yi uto bíí utane wó.”

⁸ Ne Jis̄s ashuú ntó ebwó meko aké, “Yé me ntó ngáregé fó enyú muú yi achyé me uto ne mpyé unó bina.”

Nekanémej̄ó bóó uségé ne mbóó mekóó (Mat 21:33-46; Mak 12:1-12)

⁹ Jis̄s aló mangaré bóó bina nekanémej̄ó ake, “Mende fó abó ató mekóó, ape unóó

ebi ákuú vine, ábɔ́gɛ umpome bií ápye mmoó. * Ase bɔ́ó uségɛ afyé wye. Atane afé neke né melɔ́ fɔ́, ewú ne ábélé dɔ́ó. ¹⁰ Gébé gekwónégɛ eyigé ákyé umpómé bimbɔ́, mbɔ́ó mekɔ́ó ató maá defwé wuú ama mbaá bɔ́ó uségɛ bimbɔ́ nnó áchye ebií unó mbwé ebi utane né mekɔ́ó ewémbɔ́. Yémbɔ́ ebwó átulé maá defwé yimbɔ́, ábú ji akéré amu amu. ¹¹ Ama tó ayifo, ebwó ágégɛ ji, áse ji ne matulé, áchyé ji mekpo unɔ́ó, ábú ntó ji akéré amuamu. ¹² Mende yimbɔ́ ama tó maá defwé ayifo, bɔ́ó bimbɔ́ átulé ji, afyé ji upa mmye, ne ája ji mmemme átó ji dafye. ¹³ Ne mbɔ́ó mekɔ́ó yimbɔ́ aké, ‘Mpye nyé nnó? Elú galógáló nnó ntó nana maá wa ayi ngboó ne ji dɔ́ó, ndɔ́fɔ́ ágégɛ nyé ji, áchyege ji énoógé.’ ¹⁴ Maá yimbɔ́ afé, ne ndere álé kwókwólé, bɔ́ó bimbɔ́ ágé ji ne aké ne ate, ‘Gége menyéé geteé mbɔ́ó mekɔ́ó na, chwóge déwá ji, geteé jí geláa eyigé esé.’ ¹⁵ Akpégɛ mmu mekɔ́ó, ája ji átó dafye, áwá ji.”

Jisɔ́s anerege nekanémejóó eni, agií bɔ́ó abi alú eféé ake, “Enyú deféré nnó mbɔ́ó mekɔ́ó yimbɔ́ apye nyé nnó ne bɔ́ó uségɛ bimbɔ́? ¹⁶ Elú wáwálé nnó, abó manchwó awá bɔ́ó bimbɔ́ achyéé mekɔ́ó ewémbɔ́ mbaá bɔ́ó abi cha.”

Bɔ́ó bina áwúge mbɔ́ aferé ubée aké, “Esɔ́wɔ́ akamégé.”

¹⁷ Jisɔ́s ape ebwó dómeé ne agií aké, “Ne nana genó eyigé ásáme mmu ηwe Esɔ́wɔ́ geke nnó? Asá nnó:

‘Ntaá eniné antené upú ashyaá nnó nélómé, neni ne nélaá menɔ́ ntaá ayi ágbaré ekwo gepú.’

¹⁸ Muú akwegé mfaá ntaá enine mbɔ́, atyáge nyé ubauba ne mbɔ́gɛ nekwége muú mmye, muú yimbɔ́ alá nyé yiliyili.”

¹⁹ Jisɔ́s agárégɛ nekanémejóó eni, *Anleré mabé Esɔ́wɔ́ ne anɔ́ó baá bi apye upɛ Esɔ́wɔ́ áwúgɛ, ákaá nnó ajɔge mbɔ́ lé ne ebwó, ábó alú mampye Jisɔ́s wyé né gébé eyigémbɔ́, yémbɔ́ ágó gétúgɛ áfɔ́ó amé bɔ́ó.

*Agii Jisɔ́s mechɔ́ ηkamakpo
(Mat 22:15-22; Mak 12:13-17)*

* **20:9** Elú wáwálé nnó: Genɔ́ó eyigé bɔ́ó Isreli ásélé umpomé bií ápyé mmoó ákuú geji né meko mekala nnó, *Grape.

† **20:24** Elú wáwálé nnó: Epófɔ́ sére elé *denarius, ayi ébɔ́ élú ηká bɔ́ó Rom.

²⁰ Bɔ́ó bina ámaló mankéle meti ewéchá, ne átó bɔ́ó nnó ájyé pyé eké ábɔ́ó mechó ne Jisɔ́s wó, nnó mbɔ́gɛ Jisɔ́s akwegé nekwené meno, ebwó ágbáré ji ájyé mbaá ámpané mpa abi átómé nyé ji mbaá gómena ayi Rom. ²¹ Bɔ́ó bimbɔ́ ájyé gé ákú Jisɔ́s aké, “Ménleré, esé dékaá nnó depɔ́ etiré ɔ́gárege ne ɔ́lérege délú wáwálé. ɔ́pɔ́ fɔ́ meso ama. ɔ́lerege bɔ́ó unó ndere Esɔ́wɔ́ akélege wáwálé.” ²² Esé dekaá wó, “Nnó ebé sé eké nnó déchyégɛ ηkamakpo mbaá mfwa Rom waá déchyégɛ?”

²³ Jisɔ́s akágɛ nnó ápené mbɔ́ ji lé metáa, aké ne ebwó, ²⁴ “Chwóge me ne sére † ama. Achwóge ne ji, agií ebwó aké, Mekpo wá na ne mabɔ́ waá na ásámé né ηka eyi?” Aké ne Jisɔ́s, “Elé mekpo mfwa Rom ne mabɔ́ mií.”

²⁵ Ne Jisɔ́s aké ne ebwó, “Chyεge Mfwa Rom genó eyí gélú ejií ne chyεge ntó Esɔ́wɔ́ genó eyi gélú eyi Esɔ́wɔ́.”

²⁶ Gefɔ́ó eyigé Jisɔ́s akwyé meko ashúú ebwó gepye byɔ́ úkɔ́ré ebwó mmu, alá nyámé néndé ágé fɔ́ genó eyigé ji apyéé wó.

Agii Jisɔ́s nkwé ayi muú akwilege né negbo

(Mat 22:23-33; Mak 12:18-27)

²⁷ *Bɔ́ó Jus fɔ́ abi ákú bwó *Sadusi. Ebwó alú bɔ́ó bi aké muú agbógɛ akwilége sé né negbo. Achwó gií Jisɔ́s aké, ²⁸ “Ménleré, Mosis abɔ́ asá ebé ewéna mmú ηwe mabé sé nnó ‘Mbɔ́gɛ muú abagé mendée wuú ne agbógɛ alyagé mendée yimbɔ́ ayi ebwó alá byé maá wó, meηmó wuú abó mansɛ mendée yimbɔ́ né ukwi, nnó ábyégɛ baá ábélé né mabɔ́ ami mewené meηmo yimbɔ́.’

²⁹ Agare ji neka eni aké, áηmó fɔ́ ákénéama abi ande alú abi átané nte ama. Meηmó yi muú kpaá abó abá mendée wuú ne agbó ayi ebwó alá bye maá wó. ³⁰ Ayi akwólege ji ase mendée yimbɔ́ né ukwi. Ayi mbɔ́ agbó ntó ayi ebwó alá byé maá wó. ³¹ Epye wyémbɔ́ kpaá ebwó ákénéama agbó ako. Yé muú yi ábyené maá ne mendée yimbɔ́ apó. ³² Ebélegé mendée yimbɔ́ ntó agbó.” ³³ Ajɔgémbo, agií Jisɔ́s aké, “Ndere aηmó bina ákénéama ábó ábané mendée

yina, gébégé ebwó ako ákwilé né negbo, mendée yina abeé nye ayi waá?”

³⁴ Ne Jisós ashúú ebwó meko ake, “Né mme yina ande ábáné andée ne andée átó anó. ³⁵ Yémbó gébégé bós abi Esówa asélé nnó ákwáné, bós ákwilé né negbo, ákpégé né mme yi achwó nye, gébé eyigembó, ye neba nébée se. ³⁶ Ndere Esówa apye ebwó ákwilé né negbo, amágé gbó sé, néndé álú nkane makiénné Esówa, ne álú baá Esówa te kwyakwyá. ³⁷ Mosis ntó aleré wáwálé nkane muú ágbógé ákwilé né negbo. Asá abya genós eyigé mewé ebo eluli wye gélá sósge ne akuú Ata Esówa né melu ewémbó mmu nwe wuú nnó, Esówa ayi Abraham ne ayi Asek ne ayi Jakób. ³⁸ Mosis akúgé ji mbó, éleré nnó Esówa alu ayi bós abi álú abe. Esówa apó fó Esówa ayi awuú bós, alu ayi bós abi álú abe, néndé bós ako álú abe né mbe ushu wuú.”

³⁹ Jisós ajógé mbó, Anleré mabé Esówa abifó aké ne ji, “Menleré òlu cho.” ⁴⁰ Ebwó áwúgé mbó, mano bwó ákpe né mekó, yé muú ayi ama mua mangií ji nkwe apó.

Muú ayi Esówa akweré ji ela gefwa alu maá waá

(Mat 22:41-46; Mak 12:35-37)

⁴¹ Ewyage Jisós ntó agií ebwó awuú nkwe aké, “Bós ajóge nnó Muú yi Esówa akweré ji elá gefwa alu mpyáne mfwa Devid, ewena ébée mbó nnó? ⁴² Enyú dekaá nnó mfwa Devid asá né nwe makwa wuú nnó: ‘Ata Esówa ajó ne Ata wa nnó,

jwólé fa né egbé ebwónyé wa,

⁴³ kpaá te gébé gékwónége nyé eyigé mpye bós mawámé byeé, álaá eké mboó genós nnó ónére uká byeé mfaá.’

⁴⁴ Ewéna éleré nnó Mfwa Devid akuú Muú yi Esówa akweré ji elá gefwa nnó Ata wuú. Epyembó nnó ne *Muú yi Esówa akweré ji elá gefwa ama álú mpyáne Devid?”

Jisós akwelé baá utós bií mbeé nnó ekage áse gepógé Anleré mabe Esówa

(Mat 23:1-36; Mak 12:38-40)

⁴⁵ Nana Jisós ajóge lé ne baá utós bií ne bós ako áwúu ntó, aké, ⁴⁶ “Sége gébé ne gepógé ánléré mabé Esówa. Ebwó ágbóo mamfyégé bó nkúu átyé átyé, akéné, ágyaáge ntoné

gese nnó bós átámégé ebwó ne énogé. Agboó ntó mánjwólé né malu énogé né mmu macha mmyemenene. Ajyégé epaá, ájyaá lé malu afwa ne ájwólege. ⁴⁷ Yémbó, mmyé egbóo ebwó, áfwyálege akwi andée, áfósge upú bwó, ne ama akéne malumalu, ánenemmye áwyáge dós nnó ágilégé bós ame. Ndere ápyé mbó, áfyé lé getoó né mmye bwó. Akpéne nyé né efwyale ewé mebo.”

21

Echyé mekwi mendée ayi alú mbyá (Mak 12:41-44)

¹ Ndere Jisós alú mmu echa upé Esówa, apele dómee nkane bós nka áchwó áfyé manka bwó mmu genó eyigé áfyé nka Esówa.

² Agé ntó mbya mekwi mendée fó ndere áfyé baá ubaá ngba ápeá. ³ Agégémbó aké, “Kaáge wáwálé nnó nka yi mbyá mekwi mendée yina afye, ejá epwó eyi bós ako áfyé. ⁴ Yéndémuú áferé ekeke nka né gejamé eyi ji awyaá achyé, yémbó, ye lé mekwi mendée yina alu mbya, akwe ula géba jí achyéé.”

Jisós agaré nkane gekpékpégé efwyale géchwós nye meso gébé

(Mat 24:1, 2; Mak 13:1, 2)

⁵ Baá utós bifó áló mamfége echa upé Esówa nkane átené ewú ne uchánchá mataá, ne ama afége uchánchá unó bi achyé nnó ánogé Esówa. Eféé Jisós aké ne ebwó, ⁶ “Enyú degene unó bi, dema deféége yémbó gébé gékwónége nyé eyigé amúu ewú ne yeé ntaá némaá eni nélaá mfaá nte nópó.”

⁷ Agií ji aké, “Menleré, nde gébé eyige depó tiré na depyé nye? Nde genó eyi gélérege nyé nnó unó bi uchwós pyé?”

⁸ Jisós ashúú ebwó meko aké, “Sége gébé nnó ékagé muú fó ábwólé enyú déno mewaá. Nénde, gejamégé bós áséle nye mabó ma áchwó eta nyú, aké, ‘Me ne nlú’ ne ajóge nyé nnó, ‘Gébé gékwóné.’ Ajóge depó tí, déwugé fó ebwó. ⁹ Ne déwuú nye ntó abya be kwókwólé ne enyú, ne ebi ámmye tete, défógé fó. Unó bina uko ubós mbe upye ne epófó nnó mme yina achwó kwyá ténéténé wó.”

¹⁰ Jisós amajós ne ebwó ake, “Maló kpakpa ámmye nye ne ate ne ate afwa ne bós bwó

ámmye nye ne ate, ¹¹ Ukpékpé unó upyée nyé mme yina anyíge ne eshye abwólé né gejamégé malu. Emímí mesa ekwéne nyé né malumalu, ne mamée áwáne nyé bɔ́. Unó bi úgyálege mane upyé nyé né nebuú manleré ubée unó bi uchwɔ́ pye.

Jisɔs agare ángbá bìí efwyale ewé ebwɔ́ agéne nye

(Mat 10:16-25; Mak 13:9-13)

¹² “Gemégé nnó unó bi upyε; kaáge nnó bɔ́ ápyéne nye enyú, áma átulé enyú. Dekpene nyé unɔ́ mpa né macha mmyemenene ne áfyé nyé enyú denɔ́. Ajoyé nyé ne enyú né mbe ushu afwa ne bɔ́ góména gétúgé dékamé nnó delu bɔ́ ba. ¹³ Gébége detenégé mbe ushu bɔ́ bimbɔ́, kaáge nnó debó mbɔ́ élé meti mangaré ebwɔ́ mekomejɔ́ Ɛsɔwɔ́. ¹⁴ Yémbɔ́ ekagé dechyé gemε nyú efwyale, mamférége unó bi dejóge nyé. ¹⁵ Gébé gekwɔ́négé, nchyege nyé enyú denjaré mejɔ́ eti déjógé ye muú mawame nyú ayi anénége geyó ye manyé mbeé ábéé. ¹⁶ Kaáge nnó bɔ́ enyú ne ákpóo nyé enyú, ye ébélé ánte nyú, ye ánmé nyú ye bɔ́ ula gepú nyú, ye ajeé nyú. Achyége nye enyú mbaá ákpakpa melɔ́, nnó déténe unɔ́ mpa ne áwáne nye enyú bífɔ́. ¹⁷ Bɔ́ ako ápaá nye enyú gétúgé délú áñkwólé ba. ¹⁸ Ye enkaá mejwe ewé éjúge nyé né mekpo nyú ekwé, enó epó. ¹⁹ Dekamégé metɔ́ ema, dekpene nyé mmu genwá eyi gelá gebyé.

Jisɔs agaré nkane áchɔ́ nyé Jerosale
(Mat 24:15-21; Mak 13:14-19)

²⁰ “Gébége degége nnó bɔ́ bee áno melo Jerosale mme, kaáge nnó gébé gekwɔ́né eyigé áchwɔ́ chɔ́ ewu. ²¹ Gébége mechó ewé epyégé, bɔ́ ako abi né gebagé mewáá Judiya ábó ajoyé bíí mfaá makwe. Bɔ́ abi álú né melo ewémbɔ́ áboó ntó. Yéndemuú ayi atanégé mekɔ́, ekage akyaá nnó ajoyé mmu. ²² Kaáge nnó gébé eyigémbɔ́, élé bíí bi Ɛsɔwɔ́ atóme nyé efwyale né melo Jerosale mampye nnó unó bi ásáme mmu nwe wuu ubé wáwálé. ²³ Ɛ é ebéé nye mbɔ́ nnó ne andeé abi álú ne mane yé ne abi áchyége baá mámbé. Ɛsɔwɔ́ aso nyé metɔ́ ne melo ewé, ne bɔ́ ako ágéne nyé gebégé efwyale. ²⁴ Áwáne nyé abifɔ́ ne desaá, áséle nyé abifɔ́

nkane bɔ́ denɔ́ré bee, ákaré átó né malo mako. Ne bɔ́ abi álá pɔ́ bɔ́ Jus ápwɔ́ nyé melo Jerosale, ne áchyége nyé ebwɔ́ efwyale, kpaá gébé bwɔ́ gébyé.

Unó bi upyε nye gemégé nnó Mad Nte Mekwad ákérege meso fa mme

(Mat 24:29-31; Mak 13:24-27)

²⁵ “Né gébé eyigémbɔ́, ágéne nye ufɔ́ unó bi upyε né nmeé ne mfaá ne ambe. Né mme, gewyágé mgbannyi eyi gétánege né ebeé mega, gepyé nyé gejamégé malo áfɔ́ nnó ebeé échwɔ́ kpá ebwɔ́. ²⁶ Bɔ́ áwére nyé ne efo né metɔ́ getúge ákaá nnó unó bi úgyálege mane uchwɔ́ pyé né malo mako. Ne unó bi uwyaá uto né mfaánebuú unyige nye, ²⁷ ne ágéne nye nkane Maá Nte Mekwaá achwɔ́ né mmu gekó ne uto bíí, ne gekpékpége énogé. ²⁸ Degége nnó unó bi úlɔ́ mampye, ténege, dégilé gétúgé dekaá nnó gébé gekwɔ́né eyigé Ɛsɔwɔ́ achwɔ́ fére enyú né efwyale.”

Jisɔs agaré nkane unɔ́ bi ulálege bya
(Mat 24:32-35; Mak 13:28-31)

²⁹ Ne Jisɔs agaré ebwɔ́ nekanémejɔ́ ake, “Pεge gepεge genɔ́ge fig ne unɔ́ uko ebi ulálege bya. * ³⁰ Gébége degége nnó unɔ́ bimbɔ́ úlɔ́ mantó bya uke, dekaá nnó nshwɔ́né alé chwɔ́ lɔ́. ³¹ Wyémbɔ́ ntó, gébége enyú dégége nnó unó bina upyée, débó mankaá nnó Ɛsɔwɔ́ achwɔ́ gbaré Gefwa jíí.

³² “Ngarege enyú wáwálé nnó nje eníne na négboó fɔ́ kpaá te unó bina ukó úpyée.

³³ Mfaá ne mme ákwyáge nye, yémbɔ́ mekomejɔ́ wa alaá te kwyakwya.

Sége gébé

³⁴ “Sége gébé nnó dékagé dényégé genwá, ne dényúge mmɔ́ dékwéné, ékagé matɔ́ nyú átáné ne Ɛsɔwɔ́. Ekagé dénéregé matɔ́ né genwágé mme yina nnó ékagé bíí bimbɔ́ úbáné enyú nkane menya akwéne metaá. ³⁵ Ne depɔ́ etiré bíí bimbɔ́ dégbarege nyé bɔ́ ako abi álú fá mme. ³⁶ Kpómege mmye, dénénemmye mbaá Ɛsɔwɔ́ yéndégébé, nnó ji achyé enyú eshye dékoó né efwyale ewé echwɔ́ nye. Depyégé mbɔ́, detenege nyé mbe ushu Maá Nte Mekwaá ayi déla pɔ́ ne deba.”

* **21:29** Elú wáwálé nnó: Genɔ́ eyige ásámé né mmu nwe ákú nnó *fig.

³⁷ Yéndé bií Jis̄s alerege wyé b̄óó né εcha upe Ε̄σωω. Anerégé, yéndé nkwale ajye né Mekwé Olif. ³⁸ Ne yéndé dondo b̄óó ako áchw̄, ajw̄lege mmu εcha upe Ε̄σωω manwú mekomej̄óó wuú.

22

Aj̄óó geju manwá Jis̄s

(Mat 26:1-5; Mak 14:1, 2; J̄on 11:45-53)

¹ Ne gébé géb̄ó géfíí eyigé anyéé epaá koó upú ne epaá bred̄ yi alá muálé. ² Né gébé eyigémb̄, an̄ó baá ámpyεé upe Ε̄σωω ne ánleré mabé Ε̄σωω, áb̄ó ákélege meti nnó áwá Jis̄s bibí, nendé, áf̄óó nya b̄óó melo.

³ Ne danch̄melo akpe mmu met̄ó Judas ayi ákuú ji ntó Iscarat, maá ut̄ó ama né geluágé abi áfyaneápeá. ⁴ Ajye só ula ne An̄ó baá ámpyεé upe Ε̄σωω ne b̄óó kpakpa abi ábáme εcha upe Ε̄σωω, nnó ákp̄oó εbw̄ó Jis̄s. ⁵ Εbw̄ó áwúgέmb̄, mat̄ó áḡo εbw̄ó ne ákamé nnó áchyεge Judas ηka. ⁶ Judas akamé mechó εwé áj̄óó ne ál̄ó mankélégé meti εwé ji apyεé ne Jis̄s akpe εbw̄ó né ámu nkane gejamégé b̄óó alá kágé.

Jis̄s anyéé epaá koó upú ne baá ut̄ó bií

(Mat 26:17-25; Mak 14:12-21; J̄on 13:21-30)

⁷ Bií ebi áwáne maá εḡonme gepε mbaá epaá bred̄ yi alá muálé, úkwónégé, ⁸ Jis̄s ató Pita ne J̄on aké, “Chógé depyé menyεé epaá *koó upú nnó εsé deyjé dényé éwú.”

⁹ Agií ji áké, “Okεlege nnó εsé deyjé detyεé menyεé éf̄ó?”

¹⁰ Ashuú εbw̄ó meko ake: “Wuúge, mb̄ogé deyjεgé, dekpεgé né meló kpaá, degεne nye mende f̄o ne ηkw̄ó manaá né mekp̄o, kw̄ólege ji né gepú eyigé ji akpéne.

¹¹ Gébége enyú dekpégé, gárege mb̄óó gepú nnó: ‘Ménleré aké, léré εsé maá gepú ánkεé, ayi ji anyéé nyé menyεé epaá koó upú ne baá ut̄ó bií.’ ¹² Ne mb̄óó gepú yimb̄o alerege nye enyú maá gepú ayi alú te mfaá enȳon ayi ákwyé mé ábélé. Pyégé menyεé yimb̄o éwu.”

¹³ Afé, ágé wyε yéndégenó nkane Jis̄s ab̄o agaré εbw̄ó. Ne átyé ntó menyεé epaá koó upú yimb̄o.

Menyεé Ata Jis̄s

(Mat 26:26-30; Mak 14:22-26; 1 K̄ar 11:23-25)

¹⁴ Gébé gékwónégé, Jis̄s ne án̄gbá bií áchw̄ó ál̄o manyé menyεé yimb̄o. ¹⁵ Ne Jis̄s aké ne εbw̄ó: “Mb̄ó gejigé met̄ó manjw̄alé chóncho ne enyú nnó dényé epaá koó upú ne ngé εfwyale. ¹⁶ Kaáge nnó me mmáge nyé sé epaá εwéná kpaá te dep̄o εtiré epaá εwé débée wáwálé, gébége Ε̄σωω agbárege nyé gefwa jií.”

¹⁷ Ne abwεé amó ne mm̄óó né mmu, achyégé matame mbaá Ε̄σωω, achyεé mm̄óó mimb̄o mbaá án̄gbá bií aké: “Sége dényú, déchuú áte. ¹⁸ Ngarege enyú wáwálé nnó, élo nana ejyégé mbe, nnyú sé mm̄óó mina te gébé eyigé Ε̄σωω aké agbarege gefwa jií.”

¹⁹ Ab̄o ntó bred̄, áchyεgé matame mbaá Ε̄σωω, agyá nto bred̄ yimb̄o ubauba achyεé bw̄ó aké, “Gége menyammyε wa [ayi nchyεge né gétúge enyú. Pyégé wyé na mantégé negbo na.” ²⁰ Ake ánerege manyéé menyεé, ama b̄ó amó ne mm̄óó né mmu, aké, “Amo yina, élé *menomenyεé meke εwé Ε̄σωω anyéé nye ndere manoó ma magb̄εlege nyé né mme né gétúge enyú.]

²¹ Yélé njógemb̄o, muú ayi akp̄oó nyé me alu fá né ujw̄ólé bina. ²² Kaáge nnó Maá Nte Mekwaá agb̄oó nye wyε nkane Ε̄σωω amεé abelé, yémb̄o uton̄kwa ube ne muú ayi akp̄oó nyé ji.”

²³ An̄gbá bií áwúgé mb̄o, ál̄o mangiú ate aké, “Waá álú né geluáge sé ayi apyé nyé gef̄óó genó eyigé na?”

An̄gbá Jis̄s anyéé mbeé mechó dékpakpa

²⁴ Né gébé gef̄ó, án̄gbá Jis̄s ál̄o mbeé manyégé ne ate, nnó waá alú muú kpaa né geluáge bw̄ó. ²⁵ Jis̄s awúgé mbeé bw̄ó, aj̄óó ne εbw̄ó aké, “Gé na ne afwa mme abi alá pó b̄óó Jus ápyεé. Agárege nnó uto melo meko ulú εbw̄ó né ámu, ájyárege b̄óó ne uká, ne ama ákélege nnó b̄óó ákwáné galógál̄o ayi εbw̄ó ápyε.

²⁶ Yémb̄o, ébége f̄o mb̄o ne enyú. Muú kpaá nyú abε nkane mamáné ne men̄ambe abεé nkane ménkpané defwé.

²⁷ Waá alú muú kpaá? Muú ayi áchw̄o ne menyεé nnó anyé waá muú ayi áchw̄o ne menyεé? Élé ji ayi áchw̄o ne menyεé nnó anyé pó mb̄o? Yémb̄o me nlu né geluágé enyú ndere menkpané menyεé.”

²⁸ Jis̄s aké, “Yé ndere ngéne εfwyale, enyú ne délú wyé ne me. ²⁹ Gétú eyigémb̄o,

mpye nyé enyú nnó débé afwa wyé nkane nte wa apye me ntó nlú Mfwa. ³⁰ Denye nyé, denyú ne me né gefwa ya. Dejwolege nyé ntó ndere afwa mampáné depó né matóó áfyáneápeá ayi bós Isreli.”

Jisós agaré ndere Pita áshyáa nyé ji
(*Mat 26:31-35; Mak 14:27-31; Jón 13:36-38*)

³¹ Jisós akú Pita aké, “Simun, Simun! Gé ngarege wó nnó danchómeló ase uto nnó amuá enyú, mamféré matóó nyú ne me nkane ácháge esa, áférege ukwáó. ³² Ne me nnemmye mbaá Esówó nnó ékagé wó óféré metóó wyé ne me kánká. Metóó wye emagé béne, fyé aḡmé byé eshye.”

³³ Pita ajóó ake, “Ata, me mkpomé mmye manjye denó ne wó ne ye mangbó ne wó.”

³⁴ Jisós ake, “Pita gé, gó ngaré wó nnó, gemégé nnó menó mekwó akú fina wó óshyáa nyé nnó ókagé me kpaáte ukúkúle ulé.”

Jisós agaré baá utóó bíi nnó ákpómé mmyé

³⁵ Ne Jisós ama jóó ne áḡgbá bíi aké, “Tége nkane ntómé nyá enyú neke ḡka pó, geba pó ne unó uká ebichá pó, genó geli nya enyú?”

Ne ebwó áke, “Nḡba, ye genó eyi geli esé gepó.”

³⁶ Agaré ebwó áke, “Nana muú yi awya ḡká menyé jíi abó, ne geba ntó. Ne muú yi álá pó ne esaá akpó nkú wuú asé ḡka yimbo ana esaá. ³⁷ Wuúge, Asá genó gefó mmu ḡwe Esówó nnó, ‘Afyé nyé ji né geluáge bós nchye.’ Genó yina gépye nyé me wáwálé. Enyú debó mankaá nnó yendé genó eyigé ajóó atome ne me gébó mambé wáwálé.”

³⁸ Ne áḡgbá bíi aké, “Ata dewyá desaá depeá fa.” Jisós ake, “Lyáge mechó ewémbó.”

Jisós anemmye né Mekwe Olif
(*Mat 26:36-46; Mak 14:32-42*)

³⁹ Jisós ályáge gepú eyigémbó, afé né Mekwe Olif nkane ji apye mé, ne baá utóó bíi, ákwólé ji ntó. ⁴⁰ Aké ákwónége né melu ewémbó, agaré ebwó aké, “Négemmye mbaá Esówó nnó ékagé enyú dékpe né mmuameno.”

⁴¹ Ne alyá ebwó afé mbe gachyé, ató manó mme aló manemmye mbaá Esówó aké, ⁴² “Nte, mbóge ejigé wó, féré amó

efwyale yina né eta wa ábé tete, yémbó pye genó eyigé wó ókelege, epóó eyigé me nkélege.” ⁴³ [Gébégé anemmye mbaá Esówó, ekiénné Esówó étané mfaánebuú echwó fyé ji metóó. ⁴⁴ Ne gekpékpégé mesómé né metóó, Jisós anemmye ne eshye kpaá njúnjú atáné ji mmye achyerge mme nkane denkéré manoó.]

⁴⁵ Ji ánerégé mánemmye, akwilé akeré mbaá yi áḡgbá bíi álú. Abané ebwó ndere ábélege géjyá gétúgé ápwá né masómé. ⁴⁶ Ape ebwó agíi aké, “Debelege nde? Kwélége ka, négemmye mbaá Esówó nnó ékagé dékpe né mmuameno.”

Apye Jisós

(*Mat 26:47-56; Mak 14:43-50; Jón 18:3-11*)

⁴⁷ Ndere Jisós alu jóóge, njuné bós néchwó ne Judas, ḡgba ama né geluáge abi áfyáneápeá. Judas aja ebwó meti, achwóge, afé mbe atyá Jisós. ⁴⁸ Atyáge ji mbó, Jisós ajóó ne ji aké, “Judas ókpó lé Maá Nte Mekwaá né mantyaá ji nnó bós ákaá ne ápye ji?”

⁴⁹ Gébégé áḡgbá Jisós ágené nnó mechó kpaá élé chwó, agíi aké, “Ata debó desaá delo úmye?” ⁵⁰ Ne ḡgbá Jisós ama né geluáge bwó, ajuú aparanja, aló manké memfwé *Etúkpe ámpyee upe Esówó, asó etu ewé eḡbé ebwónye.

⁵¹ Ne Jisós agaré bós bíi aké, “Dépyege sé mbó, lyáge ebwó.” Aferé ebwó wuú ata etu memfwé yimbo, eferé.

⁵² Ne Jisós abwólé eta *Anó baá ámpyee upe Esówó ne ámbamé echa upe Esówó ne ákpakpa meló abi áchwó mampye ji. Agíi ebwó aké, “Enyú dechwó na ne bó aparanja ne mámbó unó mampye me nnó me nlu menjó? ⁵³ Ndó ndó ne ndó njwolege ne enyú né echa upe, enyú deta me ebwó mmye wó. Yémbó gébé eyige nyú gékwané nana, dechwó né uto danchómeló ayi mfwa utuú.”

Pita ashya nnó ji akáge fó Jisós

(*Mat 26:69-70; Mak 14:66-72; Jón 18:15-18, 25-27*)

⁵⁴ Ne bós bina ápye Jisós afé ne ji né dachi etúkpe ámpyee upe Esówó. Ne Pita ala te meso, akwólege ebwó gachyé, gachye. ⁵⁵ Akwónégé, abané bós bíi ásené mewe né dachi áwyá. Pita achwó jwóle ntó né

geluáge εβwó. ⁵⁶ Ménkpané defwé ama né dachi yimbó ayi alú mendée, agégé Pita né gengbógé mewε nkane ajwóle, απε ji domeé, aké, “Mende yina ntó abó alu ne Jisós.”

⁵⁷ Pita ake, “Chaá-ó! Mesó mendée nkágé ji.”

⁵⁸ Εwya ye wó, mende fó agé Pita ake, “Wó ntó alu muú bwó ama.”

Pita ake, “Me detuú-o!”

⁵⁹ Εwya genógé nchwáneκε, mende ayifó aké, “Wáwálé gebií gepó mmu mende yiná ntó abó alu ne Jisós, ji ntó atané gebagé Galilíí.”

⁶⁰ Ne Pita ake, “Ge da, me kágé εwe wó jóge mbó.”

Wye nkane ji alú jóge mbó, menó mekwó akú kókogalókóó. ⁶¹ Ata Jisós akó gemε απé Pita. Amε bwó átuú, ne Pita ate mekomejóó ayi Ata Jisós abó agaré ji nnó, “Gemégé nnó menó mekwó akú, óshya nyé ukúkúle uléé nnó ókágé me.” ⁶² Gébégé Pita átee mekomejóó yimbó, afε dafye, anyó meko ngbó ali segé segé.

⁶³ Bóó bi ábáme Jisós, áló manjwya Jisós, ne átúlege ji. ⁶⁴ Awé ji ndeé né amε, ne ágiige ji aké, “Waá adoó wó? Garé esé mbógé ókage.” ⁶⁵ Ne εβwó áma jú ji mashye mmyε né gejamégé mati.

Jisós akpe unóó mpa

(*Mat 26:59-66; Mak 14:55-64; Jón 18:19-24*)

⁶⁶ Bií újyágé, *ákpakpa meló, ne Anóó baá ampyε upε Εσωwó ne *Anleré mabé Εσωwó áchomé né eso. Achwó ne Jisós né mbe ushu bwó. ⁶⁷ Agií ji aké, “Wó ne ólú Muú yi Εσωwó akweré ji elá gefwa?”

Jisós ashuú εβwó meko aké, “Mbóge ngarégé enyú, dekámégé nyε fó ne me. ⁶⁸ Ne mbógé ngiigé enyú nkwe dekámégé nyé fó manshuú me meko. ⁶⁹ Yémbó lo nana chó mbe, Εσωwó ayi áwya uto uko abelege Maá Nte Mekwaá né mfaá geluógé énogé né εgbé εβwónyε wuú.” ⁷⁰ Ajógé mbó, εβwó ako agií aké, “Wó ne ólú Maá Εσωwó?”

Jisós aké, “Elú wyé nkane enyú dejóó mbó.” ⁷¹ Ne εβwó áke ne ate, “Nde gécha démage kéle bó ntésé? Esé ambóó dewú mé genó eyi getané jimbó meno.”

23

Afε né Jisós mbaá Palet

(*Mat 27:1, 2, 11-14; Mak 15:1-5; Jón 18:28-38*)

¹ Εβwó ajógé mbó, εchomele meko ekwelé ká efé ne Jisós mbaá Palet. ² Akwónégé éwu, áló maáma ji depó mmyε aké, “Dépyé ményákwó yi ndεε achóó meló esé, achoge bóó uká mme nnó áchyεgé fó nkamakpo mbaá Mfwa Rom, ne ama garege bóó nnó ji ne alú Muú yi Εσωwó akweré ji elá gefwa.”

³ Palet agií Jisós aké, “Wó alu Mfwa bóó Jus wáwálé?”

Jisós aké, “Elu nkane ójóó.”

⁴ Ne Palet ajóó ne anóó baá abi ápyε upε Εσωwó ne gejamégé bóó, aké, “Ngéfó gabo ayi mende yina apyé wó.”

⁵ Yémbó áshií wyé ne ewú aké mende yina achoge bóó uká mme, aleré né mme Judiya meko, aló né meló Galilíí kpaá akwóné fá meló εwe.

Palet ató Jisós mbaá mfwa Heród

⁶ Palet awúgé mbó, agií aké, “Mende yina ele muú Galilíí?” ⁷ Akámégé, Palet ató Jisós mbaá Heród néndé Heród ne agbaré mboó meló yimbó. Né gébé eyigembó Heród abó alu né Jerosale. ⁸ Gébégé Heród agené Jisós, metóó ego ji dóó, elé ji abó akelege mé mangé ji te gachií, néndé, ji abó awuú mé ηgó Jisós. Ne abó awya umεé nnó ji agé ufélekpá εbi Jisós apyε. ⁹ Εwyágé Heród agií Jisós bó nkwe dóó, ne yeé meko Jisós ashuú ji wó. ¹⁰ Agigé mbó, *Anóó baá ampyε upε Εσωwó ne *Anleré mabé Εσωwó áwó áchwó mbe, áló manjóó depó eti Jisós apyé ne eshyε. ¹¹ Mfwa Heród ne bóó bee bií áló manjwyagé Jisós, áchyεge ji mekpo unóó. Abó nkúu mfwa áfyé ji mmyε, áma átó ji akeré meso mbaá Palet. ¹² Né bií εbi mbó dejeé Palet ne Heród deló. Te gachi εβwó abó alú máwámé ne ate.

Palet asó mpa nnó áwá Jisós

(*Mat 27:15-26; Mak 15:6-15; Jón 18:39—19:16*)

¹³ Gébégé ákeré meso ne Jisós, Palet akú ánóó baá abi ápyé upε Εσωwó, ne ákpakpa meló, ¹⁴ áchwógé, aké ne bwó, “Mbe mbe, enyú dese mé mende yina dechwó ne ji eta wa deké achóó meló. Ngii ji bó nkwe né mbe ushu nyú, yémbó ngéfó gabo yi mende yina

apyé né depɔ etiré enyú déké ji akwé ebe wó. ¹⁵ Yé Mfwa Herɔd ntó age nnó mende yina akwé ebé wó, nkawú ne ji akeré meso eta esé. Góge ngaré enyú nnó mende yina apyé ye gabo fɔ ayi abɔ manjgbó wó. ¹⁶ Yémbɔ nchyege nyé enyú ebwɔnyɛ nnó átúlé ji ályá ji, ajyé.”

¹⁷ [Nkane gepɔgé gébé yimbɔ gélú, yendégébége epaá kwyakwya defwé, Palet aferege muú denɔ ama nkane bɔɔ bí ákɛlege.]

¹⁸ Ne ákalé ebwó ako áké, “Wá mende yina, esé dekelege élé Barabas.” ¹⁹ (Barabas abɔ akpe denɔ gétúgé achwɔɔ ne efwyale né melɔ ne muú ayi ji ama wá.)

²⁰ Palet akɛlege meti manlyá Jisɔs ajyé, ne ama ajɔɔ ne ebwó. ²¹ Ne ebwó ako ákalé áke, “Wó ji né gekwa, wó ji né gekwa.”

²² Né manjane alé Palet ama gií ake, áwó ji nnó apye nnó? “Ndé gabo ayi ji ápyé?” Nge ye genó eyigé ji apyé ne njɔɔ nnó áwó ji né gekwa wó. Ngarege ádó ji ályá ji ajyé.

²³ Né ebwó ádo delúlú áké, “Áwó ji né gekwa.” Makálé bwó áwerí uto Palet. ²⁴ Akamé ne asó mpa áké, “Apye ne Jisɔs ndere ebwó ákɛlege.” ²⁵ Aferé muú yi ebwó ákɛlege ayi abɔ akpené denɔ gétúgé, efwyale ewe ji achyé ne muú ayi ji awáné. Gébégé áféré ji, Palet agbaré Jisɔs achyé ebwó, nnó ápye ndere ejí ebwó.

Áwó Jisɔs né gekwa

(*Mat 27:32-44; Mak 15:21-32; Jɔn 19:17-27*)

²⁶ Bɔɔ bee áse Jisɔs né dachi Palet ále jyé, ne nkane ebwó ákéne ájyé, átuú ne mende fɔ ayi akú ji Simun, muú melɔ Sɛren, atané dondo yimbɔ né mewaá ajyé Jerosale. Agbaré ji áneré ji gekwagé Jisɔs né manjgbó nnó ji akpá akwólege Jisɔs meso. ²⁷ Ne gejamégé bɔɔ ákwólege ji meso. Abifɔ élé andée, abi ákparé amú mekpo, álile, áyiage ne masómé ndere áteé efwyale wuú. ²⁸ Ne Jisɔs abwólé áké ne ebwó, “Andée Jerosale, déligé sé gétú ya, líge lé geme enyú ne baá enyú. ²⁹ Kaáge nnó né meso gébé bɔɔ ájoge nyé nnó, ‘Éfwó ébé ne andée abi ákwené dénkwɔ ne abi ála alú danchyé baá mámbé!’ ³⁰ Né gébé eyigémbɔ, bɔɔ áshyáge nyé mmye nnó, ‘Echye mfaánebuú ashulé esé mmye,

ye mme anií ese.’ ³¹ Apyégémbɔ na ne genɔ eyi gélú gebɛ, ne ebeé nyɛ nnó ne gegbógbógé genɔ?”

³² Gébégé ájye wó Jisɔs, áse ntó bɔɔ ubée apéa manjye wá choncho ne ji.

³³ Akwónégé melú ewé ákuú nnó, “Uñkónkó makpo,” áwó Jisɔs né gekwa. Ne ama wó bɔɔ ubée bimbɔ mfaá ukwa upea, ama né egbé ebwɔnyɛ wuú, ne ayifɔ né egbé ebwɔbe wuú. ³⁴ Jisɔs aké, “Nté, gé ebwó meshwe, jinte gabo áyi ebwó ápyémbɔ, néndé ákágé.”

Bɔɔ bee bina, ákpyá megyaá ákáré mandeé Jisɔs áfyé ate amú. ³⁵ Bɔɔ átené éféé ápéle nkane áwóme Jisɔs né gekwa. Ne ákpakpa bɔɔ Jus, ábɔ manjwyágé ji áké, “Apoóge bɔɔ bí chachá, akaágé poó fɔ ntó geme jí mbógé alú Muú yi Esɔwɔ akweré ji elá gefwa.”

³⁶ Bɔɔ bee ntó ájwyá Jisɔs, áchyéé ji mmɔɔ amí mamyáme, ³⁷ ne áké, “Mbógé nnó ɔlu Mfwa bɔɔ Jus wáwálé, poó geme jyé.”

³⁸ Asá ntó ñwé ába né gekwa né mfaá mekpo Jisɔs. Asá wyéé áké, “Gé Mfwa bɔɔ Jus na.”

³⁹ Muú ubée ama ayi áwómé ji ntó né gekwa ejí, abɔ manjwya ntó Jisɔs aké, “Pó ɔlu Muú yi Esɔwɔ akweré ji elá gefwa? Poó yé gémé jyé, ɔpoó esé ntó.”

⁴⁰ Ne ayifɔ ashulé ji yimbɔ ndo áké, “Wɔ ɔfɔ fɔ Esɔwɔ? ɔlu ntó mmú efwyale nkane mende yina. ⁴¹ Esé ne wɔ debó nsá né gabo ayi esé depyé, nkawú ne dégéne efwyale ewé. Ne mende yina apyé gabo wó.” ⁴² Ne ajɔɔ ne Jisɔs aké, “Ata te me gébége ɔchwógé gbáre gefwa jyé.”

⁴³ Jisɔs áshuú ji meko áké, “Ngarege wɔ wáwálé nnó fina ɔbe nyé ne me né melɔ Esɔwɔ.”

Negboné Jisɔs

(*Mat 27:45-56; Mak 15:33-41; Jɔn 19:28-30*)

⁴⁴ Kálánká efyáneépeá eké ékwónége, ñmɛé enomé, gemmua gékwé né melɔ meko kpaá te kálánká elé. ⁴⁵ Ñmɛé énomégé, ekat ewé ekaré metɔ echa upe Esɔwɔ egyptalé ubaá úpeá. ⁴⁶ Eké éwyáge, Jisɔs abɔ mankálé kénké áké, “Nte mfyɛ geme ya né amú jyé.” Ajógé mbɔ, ashulé kwyakwya geféré h-ɛ-m metɔ ékwé.

⁴⁷ Muú kpaá bɔ́ bee ayi abó atené eféé, agégé genó eyi gepyé, aféé Εσωω aké, “Wáwálé, mende yina abó apyé gabo wó.” ⁴⁸ Gejamé gé bɔ́ abi abó áchomé eféé ápéle, ákeré upú bwó amu meso kpákpáré, mashu mme tóntó né genó eyigé ebwó ágené. ⁴⁹ Ajeé Jisɔs ako áténé tete ágéne depɔ́ etiré na. Abifɔ́ alú andée abi abó átané Galilíí ákwólé ji.

Anii Jisɔs

(*Mat 27:57-61; Mak 15:42-47; Jɔn 19:38-42*)

⁵⁰⁻⁵¹ Mendefɔ́ abó alu, akamege Josef, atané né meló Arimatya né gebagé mewaá Judiya. Alu nyá muú ayi alu cho, ne abelege mabé Εσωω. Abó agile gébé eyigé Εσωω achwó gbáre gefwa jíí. Yé élé alú ntó muú ama né geluágé ákpakpa bɔ́ Jus, apó nyá meko ama ne ebwó nnó áwá Jisɔs. ⁵² Nkane Jisɔs agboó, afé mbaá Palet, ajye gíi nnó achyé ji genkwógé Jisɔs. ⁵³ Palet achyé gé ji ebwɔnye, ajye féré genkwógé Jisɔs né mfaá gekwa, afyalé géjí ne éshyé ndeé, ajye níi mmu menome ewé abó áchomé te gachií mmu etaravé, ewé ála álu ganíi muú wyé. ⁵⁴ Afyé ji mmu menome, nénde ákpomege mmye nnó bíi uwyaá ebwó ebi ulɔ́ nkwalé yimbɔ́.

⁵⁵ Andée abi átane ne Jisɔs né Galilíí, ákwólé Josef ne ágé ntó menome ne áma ágé ntó nkane áfyé ji né mmu. ⁵⁶ Akérégé meso né upú bwó ákwyé maweé gébé ami malómáló ami awáage mewu muú.

Bíi uwyaá bwó úkwónégé, ebwó ágbeé mmye nkane ebé bwó élú.

24

Jisɔs akwilé né negbo

(*Mat 28:1-10; Mak 16:1-8; Jɔn 20:1-10*)

¹ Bíi mbe né uwyaá, andée bimbɔ́ ákpá maweé gebé ami ebwó ákwyé, dondo gemmuá mme áfé né menome ewé aníi Jisɔs. ² Akwónégé wyé, áge nnó, ábogéné mé ntaá égbé éma eniné abó ákweré embú menome. ³ Ne gébé gé ákpené mmu menome, ákelé genkwógé Atá Jisɔs áge wó, ⁴ ákwé tametame, áké ápélé ágé bɔ́ makpó apéa ne mandeé áyi áshwánege áténé ebwó nenkuné mmye. ⁵ Efɔ́ ekwó bwó metɔ́, ámmo makpo mme. Bɔ́ bimbɔ́ agíi bwó

áké, “Nde enyú dékelege muú yi alú mbe né geluágé abi ágboó?” ⁶ Apó fa, akwilé né negbo, atane. Tége genó eyigé ji agaré enyú gébé gé enyú delú né Galilíí.

⁷ “Abó aké, ‘Achyége nyé Maá Nte Mek-waá mbaá bɔ́ ubeé, áwóme nyé ji né gekwa, ne ekwónégé ndɔ́ eléé, akwilége nyé né negbo’.”

⁸ Andée bina áte unó bí Jisɔs abó ajóó, ⁹ átané né menome áfé mangaré unó bí úpyé mbaá ángbá bíi abi álaá áfyaneama, ne áma garé ntó ánkwalé Jisɔs ako. ¹⁰ Andée bimbɔ́ élé, Meri muú melɔ́ Magdala, ne Joana ne Meri ayi Mmá Jemsi chóncho ne andée abifɔ́ ntó, ágaré ángbá Jisɔs genó eyigé ebwó ágené. ¹¹ Ne ángbá ákamé wó, áse nnó élú gebyó. ¹² Yémbɔ́, Pita akwilé ka abó afé né menome, abyelé mme ape, agé lé mandeé áyi abó afyalé genkwógé Jisɔs. Ala meno mekpo fuú, ne akere meso mmu gepú jíí.

Agé Jisɔs né meti melɔ́ Emmaus

(*Mak 16:12-13*)

¹³ Wyé bíi bimbɔ́, bɔ́ abi ákamé ne Jisɔs apéa, álya melɔ́ Jerosale ájye né maá melɔ́ ayi ákú Emmaus. Neke nelu genógé *ɲkpá neke ekénéama. ¹⁴ Ndere ájyé, ádóo abya né depɔ́ deko etiré depyé. ¹⁵ Nkane ádóo abya ákéne ajye, Jisɔs atané ebwó né meso ne alɔ́ manké ne ebwó. ¹⁶ Yémbɔ́ áge ji, ne ákaá fɔ́ nnó élé Jisɔs wó. ¹⁷ Jisɔs agíi bwó aké, “Nde abya ayi enyú dékéne dédóo ne dembyó né matɔ́ enyú?”

Aténé nyámeé, mmye meshwé meshwé.

¹⁸ Muú bwó ama, ayi ákú ji Klyopas agíi ji aké,

“Wɔ́ mbi ne ɔ́lu menkéé fá melɔ́ Jerosale ayi ɔ́lá kágé depɔ́ etiré depyé mboó ndɔ́ eyína?” ¹⁹ Jisɔs agíi aké, “Nde depɔ́ depyé?”

Ashuú ji meko áké, “Depɔ́ eti depyé mbaá mende yi akámege Jisɔs ayi muú Nasaret. Alu nyá gekpékpé gé *Muú Ekpávé Εσωω. Ne apye ukpékpé ufélékpá ne agarege nyá meko mejɔ́ Εσωω. Εσωω aféé utɔ́ bíi, ye bɔ́ ntó aféé utɔ́ bíi. ²⁰ Yémbɔ́ anɔ́ baá abi ápye upe Εσωω ne ákpakpa melɔ́ ágbare ji áchyéé nnó áwá ne áwó ji né gekwa. ²¹ Ne esé debó débelé uméé nnó ji ne Εσωω atome nnó achwó áféré bɔ́ Isrèli né efwyale. Elé mbɔ́ ndó éléé fi, eyi depɔ́ etiré na

depyé. ²² Ekwyá mbò wó, andée fò abi alú né geluágé sé ápye esé dela meno mekpo fuú. Afé né menomé gejyéjyégé bí. ²³ Yémbò áge fò genkwógé Jisòs wó, ne ákere meso, ágaré esé nnó ebwó ábò áge makiénné Esòwò eké élé *ame gejyá, ágaré ebwó nnó Jisòs alu mebe. ²⁴ Bòó bifó abi álu né geluágé esé áfé né menome ne ágé yéndégenó wyé nkane andée bimbò abò ájóó, yémbò ebwó áge Jisòs wó.”

²⁵ Jisòs aké ne ebwó, “Enyú dekenegé, matòó nyú álu dembyó mankamé unó bi bòó ekpávè Esòwò ásámé. ²⁶ Enyú dekaá fò nnó Muú yi Esòwò akweré ji elá gefwa abò mangé efwyale ne akpé mmu gefwa jíí wó?” ²⁷ Jisòs alò mampye nnó ebwó ákaá unó uko ebí ásámé átome ne ji né mmu ñwe Esòwò, manlò né ñwe ayi Mosis asamé, òkwóné né abi bòó ekpávè Esòwò ntó ásámé.

²⁸ Wyé nkane ála kwókwólé ne melò ewé ebwó abò ájyéé, Jisòs apye eké achwò koó, ²⁹ ebwó ágbé ji aké, “Bélé fá ne esé néndé bíí ukoó, gemmua géle chwó.” Akame, ne afé mámbelè ne ebwó. ³⁰ Gébégé ajwólé ka mányé menyéé ne ebwó, abò nto bréd achyé matame mbaá Esòwò agyá achyé ebwó. ³¹ Ténéténe yimbò amé ákaá ebwó mekpo, ebwó ákaá nnó gé Jisòs na. Ne eke ewyage aseé ebwó né amé. ³² Alágé meso, aké ne ate, “Pò mané magyalé esé gébége ábáné esé né meti agárege ese depò etiré délu mmu ñwe Esòwò?”

³³ Ténéténe yimbò, ákwilé, ákere meso né Jerosale, áge baá utóó afyaneama choncho ne áñkwólé Jisòs abifó. ³⁴ Abi afyaneama áke, “Elú wáwálé, Ata ákwilé né negbo, Simun agé ji mebe.”

³⁵ Abimbò ápeá ágaré ntó ebwó ewé ebó épyé né meti, ne gébége Jisòs agyálé bréd ne ebwó álé ká ji.

*Jisòs aleré mmye mbaá ángbá bíí
(Mat 28:16-20; Mak 16:14-18; Jón 20:19-23; Anj 1:6-8)*

³⁶ Gébégé ebwó álu garégé depò tí, Jisòs jimbo akpe atené metóó metóó bwó aké, “Nesò nébé ne enyú.”

³⁷ Yémbò ebwó ábò efó, áferege nnó ebwó ágéne mbò le muú nefoó. ³⁸ Jisòs agií ebwó aké, “Nde mané magyálege enyú? Enyú debyòme mbò ndé? ³⁹ Pége amu ya, ne

uká bá ne dekaá nnó élé me mbòó. Tage menyammye wa dewú ndere alú, muú nefoó ábèé fò ne menyammye ne ugoó nkane enyú degene mbò me.”

⁴⁰ Jisòs ajógé mbò, aleré ebwó amu jíí ne majya jíí. ⁴¹ Yémbò ákwé tametame mmu nechóchó ne ákélégé fò mankamé. Eféé mbò Jisòs agií bwó aké, “Dewyaá menyéé fò fá manyé?” ⁴² Abò mboó meshuú ayi ábò átyé, áchyéé ji. ⁴³ Ase anyé né mbe ushu bwó.

⁴⁴ Ake yé ne ebwó, “Genó eyigé enyú dégéne fina élé eyigémbó ngaré enyú gébége debó délu choncho. Nké unó uko ebi ábò ásámé átome ne me né mmu ñwe Mosis ne abi bòó ekpávè Esòwò ne ebi ásámé nto né mmu ñwe makwa Esòwò, úbò mambé wáwálé.”

⁴⁵ Ndere Jisòs ajóó mbò, anené ebwó defóó nnó ákaá mekomejóó ayi alú né mmu ñwe Esòwò. ⁴⁶ Ne ajóó ne bwó aké, “Abò ásá nnó, Muú yi Esòwò akweré ji elá gefwa abò mangé efwyale ne ágbó, ne ndó ekwónégé eléé, akwilege nyé né negbo. ⁴⁷ Alò nyé né Jerosale ne ájyé né malò mako mangárégé mekomejóó Esòwò né mabò mií nnó bòó ákwórè matóó bwó ne Esòwò ajinte gabo bwó. ⁴⁸ Enyú delu bòó bí degéné unó bina, ne debó mangaré bòó ubi. ⁴⁹ Ntóme nyé enyú echye ewé nte wa abò anyémeno manchye enyú. Yémbò jwólege fá né meló kpa ewé, kpaá té gébé gékwónége nyé eyigé uto bimbò utánege mfaánebuú uchwò enyú mmye.”

*Jisòs akwó afé mfaánebuú
(Mak 16:19-20; Anj 1:9-11)*

⁵⁰ Jisòs ase ebwó áfé kwókwólé né melò Betani, eféé mbò abwéé amu mfaá ajé ebwó. ⁵¹ Ndere ajéle ebwó, alya bwó alò mankwó ajyé né mfaánebuú. ⁵² Efémbó, baá utóó bi álò mamféé ji ne ákeré meso né Jerosale ne gejamégé nechóchó. ⁵³ Ne yendégébé ájwólege mmu echa upe Esòwò, áfége Esòwò.

Abya melóméló Jis̄s Kras ndere J̄ON ásamé

Mekomej̄ó ayi achw̄ó ne geṇwá

¹ Gemεgέ nnó mme yina aló, mekomej̄ó abó alú με. Mekomej̄ó yimbó abó alu ne Εσωω ne mekomej̄ó yimbó abó alu Εσωω.

² Abó alú mé ne Εσωω té ula uló.

³ Unó uko ebi Εσωω akwyεé uké ne ji. Ji ábé dampó, mmbó yé geno gema gepó.

⁴ Mekomej̄ó yimbó ne awyaa geṇwá. Ne geṇwá eyigémbó gelú lé geṇgbó mbaá ak-waá. ⁵ Geṇgbó eyigémbó gegεnégέ né mmu gemmua, yémbó gemua gékágé kweré gejí.

⁶ Εσωω abó ató mende fó ayi ákuú ji nnó J̄on, ⁷ J̄on achw̄ó ndere nteεε, mangaré akwaá genó eyigé geṇgbó eyigémbó gelú, nnó εbwó awú áfyεé metó ne gejí.

⁸ Jimbó apófó geṇgbó eyigémbó, achw̄ó lé nkane nteεε mampye akwaá ákaá geṇgbó eyigémbó. ⁹ Geṇgbó eyigé wáwálé, eyi gegεnégέ mbaá yéndémuú, gebó gechw̄ó fa né mme.

¹⁰ Ji abó alú fa mme, ne yé elé mme ayi Εσωω akwyε akené ne jí, bóó mme akaá fó ji wó. ¹¹ Ji achw̄ó né meló wuú, bóó meló wuú ásé fó jí wó. ¹² Yémbó bóó ako abi ásélé ji, áfyεé mató ne ji, áchyεé εbwó εbwonye mambe baá Εσωω. ¹³ Gefóó eyigé ábyéné εbwó, gepófó ndere akwaá ábyene baá. Ne epófó ntó ndere akwaá ákelegé, epófó ntó ndere nte akεlege. Nebyene bwó netane mbaá Εσωω.

¹⁴ Mekomej̄ó yimbó, abwólé mekwaá, ajwóle fa mme ne ese, alere galógáló ayi apwó amu ne ajógé depó etire delú wáwálé. Degé enoge εwé ji awyaá, εwé ji aséle mbaá Nte wuú ndere danchi Maá.

¹⁵ J̄on agarege bóó geno eyigé ji agene getóme ne Jis̄s, ajógé kenke aké, “Gεgέ muú ayi njóógé nya nnó, ‘Ji ayi achw̄ó mbó me meso apwó me, néndé gemεgέ nnó ábyé me, ji abó alu mé.’”

¹⁶ Ne gétúgέ galógáló wuú apyε ese ako debó nebó matimati. ¹⁷ Mabé Εσωω aké ne Mosis yémbó galógáló ne wáwálé áke ne

Jis̄s Kras. ¹⁸ Yé muú ama ayi agene με Εσωω apó ekose danchi maá wuú. Ji alu ntó eke Εσωω. Ji ayi alu fíi ne nte wuú ne apyε bóó akaá gefóó eyigé nte alu.

Mekomej̄ó ayi J̄on menwyaá bóó manaá Εσωω ágarége

(Mat 3:1-12; Luk 3:1-18)

¹⁹ Akpakpa bóó Jus né Jerosale áto ámpyεé upε Εσωω ne ámpoó ámpyεé upε Εσωω nnó áchwó ágii J̄on nnó ji alú waá? Agigé mbó,

²⁰ J̄on ashya fó mangaré εbwó wáwálé wó. Ge na ne ji agare, aké “Me mpófó Muú yi Εσωω akweré ji elá gefwa.”

²¹ Agí ji áké, “Ne wó olu waá? Nnó wó olu elé Elija.” Ne J̄on ashuu εbwó meko aké, “Ngba me mpó.” Ama ágii ji áké, “Nnó wó olu muú ekpávε Εσωω?” Ama ashuu εbwó meko aké, “Ngba.”

²² Aké, “Wó olu waá yé, shuu εsé meko ayi deyye garé bóó abi atómé εsé. Wó mbóó oké olu waá?”

²³ Ne J̄on ashuu εbwó meko aké, “Me nlu meko muú fó ayi ábéne né mashwone nnó, nyage meti Ata εbe cho; mbó ne Asaya muú ekpávε Εσωω abó ajóó.”

²⁴ Bóó dentóó bina álu ntó ekwó bóó Farasi, ²⁵ Ne ágii J̄on áké, “Ulannó wó owyagé bóó manaá Εσωω mbógé apófó Muú yi Εσωω akweré ji elá gefwa, yé elé Elija yé εbé elé muú ekpávε Εσωω ayi abó agare nnó achwóó?”

²⁶ J̄on ashuu εbwó meko aké, “Me, nwyage enyú ne manaá Εσωω mamímami, yémbó muú fó alú fa metó metó enyú ayi delá kágé ji. ²⁷ Achwóó mbó me meso, me nkwané yé muú ayi akágé manyií unó uka ebií wó.”

²⁸ Unó bi na uko upyε né meló Betani né egbé εbeé Jodan mbaá J̄on awyagé bóó manaá Εσωω.

Jis̄s alu mad εḡhme Εσωω

²⁹ Bii uyyagé J̄on agé ndere Jis̄s achwóó eta wuú, aké, “Gεgέ maá εḡhme Εσωω ayi akpáné gabo akwaá fa mme. ³⁰ Ji ne me mbó njóógé ntome ne ji nnó, ‘Muú fó achwóó mbó me meso ayi apwó me néndé gemége nnó ábyé me ji abó alu mé.’ ³¹ Me mbóó, mbó nkaá fó ji wó. Yémbó ula bi me nwyagé bóó manaá Εσωω úlú elé mampye bóó Isreli akaá ji.”

³² Ne Jon agaré bɔ́o geno eyigé ji agene, aké, “Ngé Mendoó Ukpea ndere etané mfaánebuú eké gepwine echwó téné ji mmye. ³³ Me mbɔ́o, nkaá fɔ́ ji wó, yémbɔ́ muú ayi atámé me nnó nwyaá bɔ́o manaá agaré me aké, ‘Muú ayi ɔ́gené Mendoó Ukpea éshúlege etané ji mmye, ji yi mbɔ́ ne alú muú ayi awyagé bɔ́o ne Mendoó Ukpea.’ ³⁴ Me ngé ndere epyembɔ́ ne Jisɔ́s, ne ngarege enyú nnó ji alú Maá Esɔ́wɔ́.”

Baá utɔ́o abi Jisɔ́s abɔ́o mbe akuu

³⁵ Bií ebifó uyyagé, Jon ama atané eféé ne baá utɔ́o bií apea. ³⁶ Ndere agéne Jisɔ́s akene ajye, ajɔ́o ne baá utɔ́o bií aké, “Gégé maá egɔ́hme gepégé Esɔ́wɔ́ mbɔ́.”

³⁷ Ne baá utɔ́o bií bimbɔ́ apeá áwúgé ndere Jon ajɔ́o mbɔ́, ákwólé Jisɔ́s. ³⁸ Jisɔ́s ábwólégé ushu meso agé ebwó ndere akwólégé ji, ágií ebwó aké, “Enyú dekelégé ndé?” Ebwó aké ne ji “Rabi wɔ́ ɔ́jwólege efó” (Ula Rabi utene nnó menleré).

³⁹ Aké ne ebwó, “Chwóge dégé mbaá ayi me njwólege.” Ebwó ákwólé yé ji ájye gé mbaá awu, alá ewú ábelé ne ji bií bimbɔ́. Gébé eyigémbɔ́ gébó gélú kálánká eni né nkwale.

⁴⁰ Ne baá utɔ́o bina apeá abi áwuú ndere Jon ajɔ́o ákwólé Jisɔ́s, ama ele Andru menmo Simun Pita. ⁴¹ Andru abó mbe akelé menmo wuú Simun. Agégé ji, agaré ji aké, “Esé degé Muú yi Esɔ́wɔ́ akweré ji elá gefwa.” Mabɔ́ ami na, malu wye mabɔ́ mami mamaá ne Kras. ⁴² Asé yé Simun afé mbaá Jisɔ́s ne Jisɔ́s apé ji domeé, aké, “Wɔ́ ɔ́kamege Simun maá Jon, akuu nyé ntó wɔ́ nnó Sefas.” Sefas alu wye mabɔ́ mami mamaá ne Pita. (Ula Pita utene nnó etárávé.)

Jisɔ́s akú Filip ne Nataniel

⁴³ Bií ebifó uyyagé, Jisɔ́s akpome mmye manjye Galilií, ndere ajyéé agé Filip, ajɔ́o ne ji aké, “Kwólé me.”

⁴⁴ Filip ntó atané Betsada maá melɔ́ ayi Andru ebwó ne Pita atane wye. ⁴⁵ Filip akéle Nataniel. Agégé ji, agaré ji aké, “Esé dégé muú ayi Mosis asamé né mabé atome ne ji ne bɔ́o ekpávé Esɔ́wɔ́ ntó ásá ato ne ji. Alu Jisɔ́s muú Nasaret maá Josef.”

⁴⁶ Nataniel akale aké, “É é! Genó gelógéló ntó gétánege né Nasaret.”

Filip aké, “Chwó kpa amé jye ɔ́gé.”

⁴⁷ Jisɔ́s agégé ndere Nataniel achwóo eta wuú, aké, “Gé maá Isréli ayi wáwálé na. abwólége fɔ́ dembwóle.”

⁴⁸ Nataniel agii ji aké, “Ɔ́pye nnó ne ɔ́kaá me?” Jisɔ́s ashuu ji meko aké, “Gemegé nnó Filip akú wɔ́, me ngé me wɔ́ né ulaá genɔ́ eyigé ákuú nnó fig.”

⁴⁹ Nataniel awúgé mbɔ́, aké, “Ménleré wɔ́ ɔ́lu Maá Esɔ́wɔ́, ɔ́lu nto mfwa bɔ́o Isréli.”

⁵⁰ Jisɔ́s aké ne ji, gétúgé ngaré wɔ́ nnó ngé wɔ́ né ulaá genɔ́ eyigémbɔ́, “Ne ɔ́fyéé metáó ne me? Ɔ́géne nyé ukpékré unó bi upwóó ebi.” ⁵¹ Ama ajɔ́o aké, “Ngarége enyu wáwálé nnó, dégéne nyé nkane mfaánebuú anenege ne makiénné Esɔ́wɔ́ akwóme áshulege ne mfaa Maá Nte Mekwaá.”

2

Neba né melɔ́ Kana

¹ Bií ebifó uyyagé, né ndɔ́ eyi egbeé eleé, neba nefó nebó nélú né melɔ́ Kana né gebagé mewaá Galilií, mma Jisɔ́s abó alú wye. ² Alɔ́ ntó Jisɔ́s ne baá utɔ́o bií né neba eniné mbɔ́. ³ Ne mmɔ́o epaá ewémbɔ́ mabyegé mma Jisɔ́s ajɔ́o ne ji aké, “Mmɔ́o bwó mabye.”

⁴ Ne Jisɔ́s ajɔ́o ne ji aké, “Mma ɔ́garégé fɔ́ me genó eyigé mbɔ́o mampye, gébé ya gélú gakwáne.”

⁵ Yémbɔ́ mma Jisɔ́s ajɔ́o ne baá defwe abi ánene ankéé aké, “Pyegé yéndégenó eyigé ji agarege enyú nnó dépye.”

⁶ Eké epyéémbɔ́, bɔ́ nkwó manaá fɔ́ akené álú eféé kwókwólé abi bɔ́o Jus áchwéle manaá wye ne áshwónége byɔ́ bwó manemmye mbaá Esɔ́wɔ́ ndere gepógé bwó gélú. Nkwó ama akpene baá bɔ́ nda manaá esaá yé esaá meso efya.

⁷ Jisɔ́s ajɔ́o ne baá defwe abi ánene ankéé aké, “Fyegé manaá magbeé né bɔ́ nkɔ́o bimbɔ́.” Afyegé manaá magbége lábé lábé, ⁸ aké ne ebwó, “Chwégé amifɔ́ déchye memgbare epaá.” Ne ápye wye ndere ji ájɔ́o. ⁹ Ne memgbare epaá afwóregé manaá amimbɔ́, ami mabwólé mmɔ́o, akaá fɔ́ mbaá ayi mami matané wó. Yémbɔ́ bɔ́o abi áchwélé manaá amimbɔ́ ákaá. Ne megbare epaá akuu menɔ́ neba atené baba, ¹⁰ ajɔ́o ne ji aké, “Yéndémuú anégé epaá, abɔ́o kpe mbe achwó ne mmɔ́o malómáló.”

Bɔ́ ǎnyúgɛ mɛ kpaá ǎpwagɛ ne achwɔ́ ne ami mabomabo. Ne wɔ́ ɔ́belɛ́ mmɔ́o ami malómáǎ́ mala kpaá tɛ́ nana?”

¹¹ Gɛ gepɔ́ge ufélekpa mbe eyigɛ́ Jisɔ́s apyɛɛ na. Apyɛ geji né Kana né gebagɛ́ mewaá Galilii. Apyɛ mbɔ́ manlɛre gepɔ́gɛ́ uto bií. Ne baá utɔ́o bií ágégɛ́ mbɔ́ ǎfyɛɛ́ matɔ́o ne ji.

¹² Epaá ewémbɔ́ ebyé́gɛ́, Jisɔ́s ashulé ǎfé né Kapanɔ́m ne mma wuú, aɲmo bií ne baá utɔ́o bií, eféɛ́ ne ebwɔ́ ǎbelɛ́ mboó ndɔ́.

Jisɔ́s abú bɔ́o bi ǎkpoó unó né mmu echa upɛ́ Eɔ́wɔ́

(Mat 21:12-13; Luk 19:45-48; Jon 2:13-22)

¹³ Epaá koó upú bɔ́o Jus elágɛ́ kwókwólɛ́ Jisɔ́s akwɔ́ ǎfé né Jerosale. ¹⁴ Akwónégɛ́, akpɛ́ né mmu dachi echa upɛ́ Eɔ́wɔ́. Agé ndere bɔ́o abi ǎkpóo mpɔ́, magɔ́ɲme, upwene mampyɛ́ upɛ́ mbaa Eɔ́wɔ́, ne abi ǎjwɔ́lé ǎkwórege manka. ¹⁵ Agégɛ́ mbɔ́, abó manyii akwyɛ́ getó, abú bɔ́o bimbɔ́ ako átané wyɛ́ chónchó ne magɔ́ɲme, ne mpɔ́. Atyá manka ayi bɔ́o abi ǎkɛne gesegɛ́ manka mankwɔ́ré, amu makpókpógélɛ́ bwɔ́ agbé. ¹⁶ Ne anyá bɔ́o abi akpoó upwene aké, “Kpagé ubi détané fa, débófɔ́ mambwɔ́lé gepúgɛ́ Nte wa géla ntoné gese wɔ́.”

¹⁷ Jisɔ́s apyɛgɛ́ mbɔ́, baá utɔ́o bií áte meko mejɔ́o ayi asamé né mmu ɲwe Eɔ́wɔ́ nnó, “Géchyéé eyigɛ́ me nwyaá né gepú jyɛ gesɔ́o me mmu eké mewɛ.”

¹⁸ Akpákpá bɔ́o Jus áchwɔ́o jɔ́o ne Jisɔ́s aké, “Ndé gefɔ́gɛ́ gepɔ́ eyigɛ́ wɔ́ ɔ́kagɛ́ lɛré mampyɛ́ esé dékaá nnó élɛ́ Eɔ́wɔ́ ne achyɛ́ wɔ́ eshyɛ́ mampyɛ́ depɔ́ eti.”

¹⁹ Jisɔ́s ashúú ebwɔ́ meko aké, “Muúgɛ́ echa upɛ́ ewéna, nselé ndɔ́ eléɛ́ mpyɛ́ ewú ekere meso ndere ebɔ́ elu”.

²⁰ Bɔ́o bimbɔ́ aké, “Ɔ́ké ndeé? Echa upɛ́ ewé, eselɛ́ esé usaá ɲme upeá meso ekené mantɛné, ne wɔ́ ɔ́ké ɔ́selɛ́ ndɔ́ eléɛ́ mantɛné ewú?” ²¹ Yémbɔ́ echa upɛ́ ewé Jisɔ́s ajɔ́o mbɔ́, ató élɛ́ ne menyammyɛ́ wuú jimbɔ́o. ²² Jisɔ́s akwilégɛ́ né negbo, baá utɔ́o bií áte nnó ji abó ajɔ́o mé mechó ewé. Akamé ne genó eyigɛ́ ɲwe Eɔ́wɔ́ ajɔ́o ne eyigɛ́ Jisɔ́s ajɔ́o.

Jisɔ́s akaá genó eyi gélú né metɔ́o akwaá

²³ Ne gébégɛ́ Jisɔ́s alú né Jerosale anyéɛ́ epaá koó upú, apyɛ́ gejamégɛ́ bɔ́o ǎfyɛɛ́ matɔ́o ne ji gétúgɛ́ ufɔ́o unó ne ufélekpa ebi

ji apyɛɛ́. ²⁴ Yémbɔ́ Jisɔ́s ǎfyɛɛ́ fɔ́ matɔ́o ne ebwɔ́ wɔ́, néndé akaá ndere mekwaá alú. ²⁵ Eɔ́sɛ́ ewé muú agarégɛ́ ji néndé jimbɔ́o akaá mé genó eyi gélú mekwaá metɔ́o.

3

Jisɔ́s ne Nikodemus

¹ Muú kpaá bɔ́o Jus fɔ́ abó alú, ayi ákuú ji Nikodemus. Alú muú ekwɔ́ bɔ́o Farasi.

² Mende yimbɔ́ achwɔ́ bané Jisɔ́s ne utuú, ajɔ́o ne ji aké, “Ménlɛré esé dékaá nnó Eɔ́wɔ́ ne atómé wɔ́, néndé muú fɔ́ akágɛ́ pyɛ́ unó bi wɔ́ ɔ́pyéɛ́, mbɔ́gɛ́ Eɔ́wɔ́ ǎlá pɔ́ ne ji.”

³ Ne Jisɔ́s ashúú ji meko aké, “Ngarégɛ́ wɔ́ wáwálɛ́ nnó, mbɔ́gɛ́ ǎlá ǎbyé́ muú mambyɛ́ ayi mekɛ́ wɔ́, agɛne fɔ́ gefwa eyigɛ́ Eɔ́wɔ́ ágbárege.”

⁴ Ajɔ́ogɛ́ mbɔ́, Nikodemus agii ji aké, “Muú akwógɛ́ mbɔ́ mé ukoó, ǎpyéɛ́ mbɔ́ nnó ne ǎmá ǎbyé́ ji?” nno amage kɛ́ né mmu unɛ́ mma wuú ǎbyé́ ji?

⁵ Jisɔ́s ashúú ji meko aké, “Ngarégɛ́ wɔ́ wáwálɛ́ nnó mbɔ́gɛ́ ǎlá ǎbyéɛ́ muú nebyéɛ́ né manaá ne Mendoó wɔ́, anyéɛ́ fɔ́ gefwage Eɔ́wɔ́. ⁶ Mekwaá abyɛne ele nte mekwaá, Mendoó ntó ebyɛne élɛ́ Mendoó. ⁷ Ekágɛ́ ǎlá meno mekpó fuú, élɛ́ ɲjɔ́o ne wɔ́ nnó, abó mambyé́ muú mambyé́ ayi mekɛ́. ⁸ Mbyo amyɛ́ yéndé mbaá ayi akelégɛ́, muú awuú gewya jíí, yémbɔ́ akágɛ́ fɔ́ mbaá ayi atané ne mbaá ayi ajyɛ́. Wyɛmbɔ́ ntó ne elu ne muú ayi ǎbyéne ji né Mendoó. Muu ákaáge gare fɔ́ ndere Mendoó ebyɛne Mendoó.”

⁹ Nikodemus awúgɛ́ mbɔ́, agii Jisɔ́s aké, “Ewéna ebɛɛ́ mbɔ́ nnó?” ¹⁰ Jisɔ́s ashúú ji meko aké, “Wɔ́ ɔ́lú gekpékpé́gɛ́ menlɛré bɔ́o Isrɛli nnó ɔ́kágɛ́ unó bi?” ¹¹ Ngaregɛ́ wɔ́ wáwálɛ́ nnó, esé dejɔ́ogɛ́ depɔ́ etiré dékágɛ́, ne dégarege unó bi esé dégéne, yémbɔ́ enyú dékelege fɔ́ manwú. ¹² Ngarege enyú unó bi upyɛ́ fa mme enyú dékámégɛ́, nnó ngare enyú ebi upyéɛ́ né mfaánebuú ne dékámégɛ́? ¹³ Yé muú ayi akwómé mé ǎjyɛ́ né mfaánebuú apó, ekosé wyɛ́ Maá Nte Mekwaá ne atané mfaánebuú achwɔ́o fa mme. ¹⁴ Ndere Mosis abwéɛ́ nyá mmyɔ́ né mashwɔ́ne wyɛmbɔ́ ntó ne abɔ́o mambwɛ́ Maá Nte Mekwaá né mfaá ¹⁵ Ne yéndémuú ayi ǎfyɛɛ́ metɔ́o ne ji, abó genwá eyi gélagɛ́ byé.

¹⁶ Εσωω από γεjeé ne βός mme, nkáwú ne atomé danchi maá wuú nnó yéndémuú ayi áfyéé metós ne ji, anomé fós mme detu, abó γεηwά eyi gélagé byé. ¹⁷ Εσωω átós fós Maá wuú fa mme nnó áchwós ágare nnó βός mme ákwe mpa wós. Ató lé ji nnó áchwós áfere ebwós né efwyale gabo. ¹⁸ Yéndémuú ayi áfyéé metós ne ji akwene fós mpa, yémbó muú ayi alá áfyéé metós ne ji wós akwe mé mpa néndé áfyéé fós metós ne danchi Maá Εσωω wós. ¹⁹ Gé na ne mpa ayi mbó abeé nyé. Geηgbós gechwós fa mme, yémbó βός ágbóo ne gemua ápwó geηgbós néndé unó bi ebwós abó ápye ulómé fós. ²⁰ Ne yéndémuú ayi apyéé gabo akií fós geηgbós, ne akélagé fós manchwós né geηgbós nnó ekágé gabo wuú agéné. ²¹ Yémbó muú ayi apyéé galógálós, achwós né geηgbós, nnó galógálós wuú agéné ágé nnó ji apyéé ndere Εσωω akélege.

Jon menwyaá βós manaá Εσωω agaré ndere Jisós alu

²² Εwyágé Jisós ne baá utós bií alyaa Jerosale, áfé né gebagé mewaá Judiya ábelé ewú mboós ndó awyagé βós manaá Εσωω. ²³ Né gébé eyigémbó, Jon menwyaá βós manaá Εσωω abó awyagé ntó βós manaá Εσωω né meló Enón ewé elú kwókwólé ne meló Salim, élé manaá malú ewú dós. Βός ájye eta wuú awyagé ebwós manaá Εσωω. ²⁴ (Né gébé eyigémbó, abó alú danfyé Jon né denó.) ²⁵ Εwyágé muú Jus fós aló manye mbeé ne baá utós Jon, gétúgé gefós eyigé muú abós manshwóné mmye ne ábé pópó né mbe ushu Εσωω. ²⁶ Ne baá utós Jon achwós eta wuú agaré ji aké, “Ménleré, mende ayi nyá óbó ólu ne ji né egbé ebéé Jodan ewé né, ayi óbó ógarege βós gétú jií, alú mbó fa ne βós ako ájyeé eta wuú awyagé ebwós manaá Εσωω.”

²⁷ Ajós gé mbó, Jon ashúú ebwós meko aké, “Muú fós akágé bós genós ekose nno Εσωω achyége ji geji. ²⁸ Enyú ambós délu bós ntésé ba gébé gé ngaré nnó, ‘Me mpós fós Muú yi Εσωω akweré ji elá gefwa. Εσωω ató me nnó mbós mbe ne ji.’ ²⁹ Menó neba ne awyaá mendée neba, yémbó mejeé menó neba, muú ajwólege awuú meko menó neba, abeé ne nechóchós gétúgé meko menó neba ayi ji awuú. Nechónchós enina nelú ena, ne nana

metós egós me gétúgé mende yina. ³⁰ Ji abós mankwós ηgós, me mbós magbós gelú.”

³¹ “Muú yi atané mfaánebuú anea geme apwó βós ako. Muú mme, abyé wyé muú mme ne ajós gé lé depó ndere βós mme ájós gé. Ji ayi atané mfaánbeuú apwó βós ako. ³² Ji agarege unó bi ji awuú ne ebi agéne, yémbó yé muú yi akamege meko wuú após. ³³ Yéndémuú ayi akámege meko mejós wuú alerege nnó genós eyigé Εσωω ajós gelú wáwálé. ³⁴ Ne muú yi Εσωω atomé, ajós gé élé depóré Εσωω néndé Εσωω achyége ji uto Mendoós wuú byagébyagé. ³⁵ Nte agboós ne Maá, ne afyé ji unó uko né amu. ³⁶ Ne yéndémuú ayi áfyéé metós ne Maá yimbó, awyaá γεηwά eyi gélagé byé. Yémbó, yéndémuú ayi atóo mekpo mamfyé metós ne ji agéné fós γεηwά eyigémbó, metós usós Εσωω elu ne muú yimbó te kwyákwyá.”

4

¹ Ekwós βós Farasi áwú nnó βós abi ajyee mbaa Jisós, ji awyage ebwós manaá Εσωω aja apwó abi ajyee mbaá Jon. ² Yembó wáwálé alú nnó Jisós jimbó awyagé fós βós manaá Εσωω, élé baá utós bií ne áwyáge. ³ Ne Jisós awúgé nnó βós Farasi áwu nnó βós abi áchwós eta wuú aja apwó abi Jon, alyaa Judiya akeré meso né Galilií, ⁴ abós mankoós wyé né gebage mewaá Samariya ne afé né gebagé mewaá Galilií.

⁵ Akwónégé né gebagé mewaá Samariya akwóné meló ewé ákuú nnó Sikar. Sikar alú kwókwólé ne melú mme ewé Jakób abó achyee maá wuú Josef. ⁶ Embu manaá ewé Jakób abó áchomé elú ntó efeé. Jisós ákegé ápwagé, ajye jwólé wyé. Gébé gélu kalanjá efyanépeá ne ηwómese eyigé Jisós akwóné né mbaá yimbó.

⁷ Eké ewyáge, mendée Samariya fós achwós efeé manchwé manaá. Jisós ajós ne ji aké, “Chyéé me manaá nyú.” ⁸ Gébé eyigémbó, baá utós bií áfé né meló manjye na menyéé.

⁹ Mendée Samariya yimbó aké, ne ji “Wó ólu muú Jus, me nlú muú Samariya, epyéémbó nnó ne ógií me manaá manyú?”

Ajɔ́ mbɔ néndé bɔ́ Jus ne bɔ́ Samariya átuúgé fɔ. *

¹⁰ Jisɔs ashúú ji meko aké, “Wɔ ɔ́bɔ́ ɔ́kaá mbɔ ɛchye ɛwé ɛsɔwɔ achyegé ne gefɔ́gé muú ayi agií mbɔ wɔ manaá, mbɔ ɔ́gií ji, ne ji abɔ́ achyegé wɔ manaá ami machyegé genwá.”

¹¹ Mendée yimbɔ ajɔ́ ne ji aké, “Ata ɔ́pɔ́ ne genó manchwé manaá, ne embu manaá ɛwéna egomé. ɔ́pyée mbɔ nnó ne ɔ́gé manaá ami machyegé genwá? ¹² Nnó wɔ ɔ́ɲéá geme ɔ́pwɔ gekwenege nte sé Jakɔb muú áchomé ɛsé embu manaá ɛwéna? ɛwé jimɔ, baá bií ne utú bií anyúu manaá wye.”

¹³ Jisɔs aké ne ji, “Yéndémuú ayi anyú manaá amina, mmwólé manaá emágé pye ji, ¹⁴ yémbɔ, yéndémuú ayi anyúu manaá ami me nchyegé nye, mmwólé manaá emágé pye sé ji te kwyakwya. Ne manaá ami me nchyegé ji, mabwólége nye mala eta wuú eké embu nnyi ɛwé etanege manaá ami machyegé genwá eyi gélagé byé.”

¹⁵ Mendée yimbɔ aké, “Ata chyéé me manaá amimbɔ nnó mmwólé manaá ɛpyegé sé me, ne nnó nchwóge sé fa manchwé manaá.”

¹⁶ Jisɔs ajɔ́ ne ji, aké, “Chó kuú menɔ wye enyú déchwá.”

¹⁷ Ne mendée yimbɔ ashúú ji meko aké, “Me mmpɔ ne menɔ”,

Jisɔs aké, “Wɔ ɔ́lú cho ndere ɔ́ké ɔ́pɔ́ ne menɔ, ¹⁸ néndé ɔ́bɔ́ ɔ́bá mé anɔ ata, ne ayi ɔ́lú mbɔ ne ji nana, apɔ́ fɔ́ menɔ wye. Genó eyigé wɔ ɔ́jɔ́ mbɔ gélu wáwálé.”

¹⁹ Mendée yimbɔ ajɔ́ ne ji aké, “Ata elúmbɔ eké wɔ ɔ́lú muú ɛkpávé ɛsɔwɔ. ²⁰ Ukwene antɛ sé abɔ́ ánogé ɛsɔwɔ né mekwɛ ɛwéna, yémbɔ enyú bɔ́ Jus deké ánogé elé ɛsɔwɔ né melɔ Jerosale.”

²¹ Jisɔs ajɔ́ ne ji aké, “Kámé genó eyigé me njɔ́gé, gébé gechwá nye eyigé enyú délá nógé sé ɛsɔwɔ fa né mekwɛ ɛwéna, yéé ebélé né Jerosale. ²² Enyú bɔ́ Samariya dénógé genó eyigé délá kaágé, ɛsé bɔ́ Jus dénógé genó eyigé dékaágé néndé muú ayi áférege akwaá né ɛfwyale gabo atanege nye elé né mbaá bɔ́ Jus. ²³ Yémbɔ gébé

gechwá, ne géchwá mé, eyige bɔ́ abi anógé Nte se wáwálé anoge nye ji né gefɔ́ eyi gelu wáwálé ndere Mendoó ɛsɔwɔ ɛlerege. Gé ufɔ́ bɔ́ abi ɛsɔwɔ akélege nnó ánogé ji mbɔ. ²⁴ ɛsɔwɔ alú Mendoó ne bɔ́ abi anógé ji abɔ́ manógé ji né gefɔ́ eyi gelu wáwálé ndere Mendoó ɛsɔwɔ ɛlerege.”

²⁵ Ne mendée yimbɔ aké, “Nkaá nnó Muú yi ɛsɔwɔ akweré ji elá gefwa, ayi akuú ji Kras achwá, gébége achwógé agarege nye ɛsé yéndégenó chánéné.”

²⁶ Jisɔs agaré yé ji aké, “Me yi njóge mbɔ nlu ji awu.”

²⁷ Eké ɛwyágé baá utɔ́ Jisɔs áchwá; ne alá meno mekpo fuú nkane ágéné ji ajɔ́ge mejɔ́ ne mendée yémbɔ yé muú ayi agií ji nnó ɔ́kelege ndé, yé ebé elé nnó ulannó ɔ́jɔ́ge mejɔ́ ne mendée yina apɔ́.

²⁸ Mendée yimbɔ alyaa yé ɲkwá manaá wuú ɛféé afé né melɔ ajye gáré bɔ́ aké, ²⁹ “Chwóge dégé mende ayi agaré me yéndégenó eyige me mbɔ mpyée. Nnó ji ne alu Muú yi ɛsɔwɔ akweré ji elá gefwa?”

³⁰ Ne bɔ́ átané né melɔ ájyée gé Jisɔs.

³¹ Né gébé eyigé mendée yimbɔ ajyee né melɔ, baá utɔ́ Jisɔs ákpeáge ji aké, “Ménleré nyé menyéé.”

³² Yémbɔ Jisɔs ajɔ́ ne ɛbwá aké, “Me nwya menyéé manyé ayi enyú délá kaá wá.”

³³ Ajɔ́gé mbɔ, baá utɔ́ bií ájɔ́ ne ate aké, “Nnó muú fɔ́ achwá ji ne menyéé?”

³⁴ Ndere ájɔ́gé mbɔ, Jisɔs aké, “Menyéé wa alú elé mampye genó eyigé muú ayi atómé me akélege ne mampye utɔ́ bií nnéré chánchá. ³⁵ Pɔ́ enyú déjɔ́ge na nnó, ‘Éla amfaá ani ne mbwé ákwóné mamferé?’ Yémbɔ me ngarege enyú nnó bwége ame dépe makɔ́, mbwé akwóné mé mamferé. ³⁶ Ye nana muú ayi aférége mbwé abɔ́ nsa wuú ne anywerege mbwé yimbɔ ne mbwé yimbɔ ele genwá eyi gélagé byé. ɛbége mbɔ, mempené ne memferé ábéé ne nechóchó chónchó. ³⁷ ɛpyégémbɔ, nekane-mejɔ́ eniné ajɔ́ nnó, ‘Mempené apegé, memferé aféré’ nelú wáwálé. ³⁸ Me ntɔ́ enyú nnó déjyée défére mbwé né mekɔ́

* **4:9** Elú wáwálé nnó: Bɔ́ Jus átuúgé fɔ́ ne bɔ́ Samariya néndé gébé eyigé bɔ́ Asariya amyéé be ápwɔ́ bɔ́ Isrelí, ákpa ɛbwá áfe ndere afwe. Ne abi alá né gebagé mewaá Samariya ába bɔ́ abi alá pɔ́ fɔ́ bɔ́ Jus. Ndere elúmbɔ, bɔ́ Jus bifɔ́ abi ála né gebagé mewaá Judiya, áse nnó ɛbwá ápɔ́ pɔ́pɔ́ né mbe ushu ɛsɔwɔ.

εwέ ενyú déla dépée mbwέ wyε wó. Bóó abi chá ápye utóó, ενyú débó nsá né utóó bwó.”

Gejamégé bóó Samariya áfyé metóó ne Jisós

³⁹ Né gébé eyigémbó gejamégé bóó Samariya, áfyé metóó ne Jisós gétúgé genó eyigé mendée yimbó agaré εbwó nnó, “Agaré me yéndégenó eyigé mbó mpyée.”

⁴⁰ Bóó Samariya bimbó, ágégé Jisós, áné ji mmye nnó ajwólé ne εbwó, ne Jisós abelé ne εbwó ndó epeá.

⁴¹ Né mboó ndó eyimbó, gejamégé bóó ama áfyé metóó ne Jisós gétúgé mekomejóó ayi ji ágaré. ⁴² Ne ájóó ne mendée yimbó aké, “Esé défyée metóó ne Jisós nana epósé gétúgé mekomejóó ayi ógaré esé néndé esé ambóó déwú ne dékaá nnó ji alu Mempoó bóó mme wáwálé.”

Jisós apyée maá muú kpaá góména atoo

⁴³ Ndó yimbó epea ekógé, Jisós alyaa melo Samariya afé né Galilií. ⁴⁴ Jisós jimbóó abó ajóó mé aké, “Muú ekpávé Esówó apó ne énogé né melo wuú.” ⁴⁵ Akwónégé né Galilií bóó melo Galilií ásé ji amu apeá néndé εbwó ágé yéndégenó eyigé Ji apyée né Jerosale gebégé epaá koó upú. Elé εbwó ntó ábó álú wyε.

⁴⁶ Ne Jisós ama ajyée né melo Kana εwé ji abó apyée manaá mábwólé mmóó né gebagé mewaa Galilií. Ne muú kpaá góména fó abó alú né melo Kapanóm ayi maá wuú abó amée. ⁴⁷ Mende yimbó awúgé nnó Jisós atané melo Judiya achwó né Galilií, ajyé ne ji mmye nnó áchwó ápyée maá wuú ayi amée álá magbómagbó átoó.

⁴⁸ Ne Jisós ajóó yé ne ji aké, “Me nlá mpyé gepógé ufélékpá ebi ulérege utó Esówó wó, ενyú défyée fó matóó ne me.”

⁴⁹ Ajóógé mbó, muú kpaá yimbó aké, “Ata chwó déjyé ekágé maá wa agbó.”

⁵⁰ Ne Jisós ajóó ne ji aké, “Chó maá wyé atoge nye.”

Ne mende yimbó akamé ne mekomejóó ayi Jisós ajóó mbó, afé. ⁵¹ Ndere mende yimbó ajyée, baá défwε bií átuú ne ji né meti, ágaré ji aké, “Maá wyε alu mebe.”

⁵² Ne mende yimbó agii εbwó gébé eyigé

maá yimbó atoo. Aké, “Gefwene yimbó gébyé ji mmye njuna né kalańká ama.”

⁵³ Agárégé ji mbó, ate nnó elé wyε né gébé eyigémbó ne Jisós abó ajóó ne ji nnó, “Maá wyε atógé nye.” Ndere epyémbó mende yimbó ne ula gepú bií uko áfyé metóó ne Jisós.

⁵⁴ Gé ndó ayi agbeé manáne apea ayi Jisós aleré gepógé ufélékpá né Galilií gebégé atané né Judiya.

5

Jisós apyε mbwεre atoo

¹ Ndófó ekógé, Jisós alyaa Galilií akwó afé né Jerosale manjye nyé epaá bóó Jus fó. ² Né melo Jerosale, géntoógé manaá fó gélu wyé eyigé anó geji nebo agbá ata, Kwókwólé ne menombi εwé magóηme ákóge wyε. Akuú geji né mejóó Hibru nnó Betsata. ³ Gejamégé bóó abi amée, ájwólége wyε. Abi amε nóνομé, ubwéré, ne abi amée unchanchi. Agile nnó Nnyi nebulé. ⁴ Ekiénné Esówó fó εchwóó, gebégébé εbúlege géntoógé manaá eyimbó. Ne muú ayi ábóó mbe ashúlége né mmu manaá mimbo, yéndé nemée ενiné ji amée nebyée. * ⁵ Mende fó ntó ayi abó amée né aημε esaa meso nekuúneleé abó alu εfee. ⁶ Jisós agégé ji ndere álú éfee béle, akaá nnó amée mé né gejamégé aημε. Agii ji aké, “Ókelege nemée nyée nebye?”

⁷ Mende yimbó ashúú ji meko aké, “Ata, mpó ne muú ayi akpané me afyée né mmu gentoo eyigémbó gebégé nnyi nébulége. Yéndégébé nkulégé manjye, muú yicha abó mbe.”

⁸ Ajóógé mbó, Jisós aké ne ji, “Kwilé ka, pwi gebo jyé, ojye mmu.” ⁹ Ne ténéténé ayi Jisós ajóó mbó mende yimbó atoo, akwilé ka, apwi gébo jii akene.

Mechó ewéna epyé né bií uwyaá bóó Jus. ¹⁰ Epyégémbó, ákpakpa bóó Jus ájóó ne mende yi atoo mbó aké, “Fina elé bií uwyaá, ne ébé sé ekamé fó nnó muú akpá gébo né bií uwyaá wó.”

¹¹ Ne mende yimbó ashúú εbwó meko aké, “Muú ayi apyε me ntoó ne agaré me nnó nkpá gébo ya nke njye.”

* **5:4** Elú wáwálé nnó: Malo ani yina, apó né ukwéne bó ηwe.

¹² Akpakpa bimbɔ, ágíí jì áké, “Ndé muú awú agaré wɔ nnó òkpá gèbɔ jye òkené?”

¹³ Mende yimbɔ akagé sé muú ayi apye jì atóó, néndé gejamégé bɔ́ abó alú eféé, ne Jisɔs akpe né mpú bwó.

¹⁴ Ewyagé Jisɔs ama agé jì né mmu echa upe Esɔwɔ, ajóó ne jì aké, “Gé, nana otóó, ɔpyegé sé gabo, ékágé mechó kpáa eshúlí wɔ mmye.” ¹⁵ Ne mende yimbɔ ajye garé yé ákpakpa bɔ́ Jus bimbɔ nnó élé Jisɔs ne abó apyéé jì atóó.

¹⁶ Eféé mbɔ ne ákpakpa bɔ́ Jus álóó manchyégé Jisɔs efwyale gétúgέ jì apyéé muú atóó né bií uwyaá. ¹⁷ Jisɔs ajóó ne ebwó aké, “Nte wa apye utóó yéndégébé, mentó mbɔ mampyεge utóó.”

¹⁸ Ajóógé mbɔ, matóó ásó ákpakpa bɔ́ Jus kpaá, ányémeno nnó abó manwá jì. Néndé jì akwé fó ebé bií uwyaá ewú ewú wó, améé ntó mmye ne Esɔwɔ gétúgέ ajóó nnó Esɔwɔ alú nte wuú.

Jisɔs awya utó manchyéé genwá ne mansó mpa

¹⁹ Jisɔs ajóó ne ebwó aké, “Me ngaré enyú wáwálé nnó me Maá nténégé fó ushu ushu ba mampyε genó, ekosé unó bi me ngéne Nte wa apyéé ne me ntó mpye néndé yéndégenó eyigé Nte apye, geji ntó ne Maá apyéé. ²⁰ Elé Nte agboó ne me Maá alárege me unó uko ebi jimbɔ́ apyéé. Ne amágé lére nye me ukpékpé unó bi upwóó bina. Ne enyú délaá nye mano mekpo fuú. ²¹ Ne wye ndere Nte apye bɔ́ abi ágboó ákwilege ne negbo, achye ebwó genwá, mbɔntó ne Maá achyégé genwá mbaá yéndémuú ayi jì Nte akélege. ²² Ne yé muú ayi Nte wa asóó mpa wuú apó. Yémbɔ achye me Maá wuú utó nnó nsógé mpa bɔ́ akó. ²³ Nnó bɔ́ ako ánógé Maá wye ndere ánógé Nte. Muú ayi álá anógé Maá wó, ebyennó ánógé fó ntó Nte muú atómé jì.

²⁴ “Ne me ngarége enyú wáwálé nnó yéndémuú yi awuú mekomejɔ́ wa ayina, ne áfyéé metóó ne muú ayi atómé me, awya genwá eyi gélágé byé. Muú yimbɔ ntó akpéné fó unó mpa, atané me né meti negbo akpe né meti genwá. ²⁵ Ngarége enyú wáwálé nnó gèbé géchwóó, ne géchwó mé eyigé bɔ́ abi álú ne meti negboó awuú nye meko Maá Esɔwɔ. Ne bɔ́ abi awuú ne áfyéé

metóó ne jì, ákerege nyé né meti genwá.

²⁶ Ndere Nte wa jimbɔ alú menchyéé genwá mbɔntó ne jì apye me Maá wuú nnó mbé menchyéé genwá. ²⁷ Ne achyéé me Maá wuú uto mansó mpa akwaá, néndé melú Maá Nte Mekwaá.

²⁸ “Ékágé délá mano mekpo fuú gétúgέ mechó ewé. Gèbé géchwóó eyigé áwuú bɔ́ abi álú né mmu manome áwuú nye mekomejɔ́ Maá Nte Mekwaá ²⁹ Awúgέ átánege nye mmu manome. Abi ápyéé unó bi Esɔwɔ akélege, ákwilége nye ákpe né genwá eyi gélágé byéé. Ne abi ápyéé gabo ákwilége nye ákpe né unó mpa. ³⁰ Nkágé tène fó ushu ushu ba mpye genó. Nkane Nte wa agárege me mbɔntó ne nsóó mpa. Ne gefóó eyigé me nsóó mpa gelú cho, néndé nkelege lé mampyε genó eyigé muú ayi atómé me akélege nnó mpye, epófó ndere me nkelege mampyε.

Bɔ ntese Jisɔs

³¹ “Mbɔgέ me mbɔ́ nke ngarege bɔ́ depɔ etiré détome ne uto ba ebyennó unó bi me ngarege mbɔ úlú detú. ³² Muú fɔ ntó alú ayi alú ntésé wa, ne nkaá nnó unó bi jì agarege átóme ne me, úlú wáwálé. ³³ Enyú detó nyá bɔ́ dentóó mbaá Jɔn menwyaá bɔ́ manaá Esɔwɔ, ne jì agaré enyú wáwálé gefógé muú ayi me nlú. ³⁴ Me nkelege fó nnó bɔ́ ákaá gefógé muú ayi me nlu. Me njógé mbɔ ntome ne Jɔn, nkelege élé nnó enyú dewu nnó ékágé dekwe mpa Esɔwɔ. ³⁵ Jì Jɔn abó alú eké etulekan ewé élúlí égénege. Ne mboó gèbé fó enyú debɔ désé gengbó jìí ne nechóchó. ³⁶ Me nwya unó bi úlérege gefógé muú ayi me nlú, ebi uŋea upwɔ ebi Jɔn ágaré. Elé wye utóó ubi, ebi Nte wa afyéé me né amu nnó nnéré, ubi ne mpyéé. Ne ubi ne úlérege nnó Nte wa ne atómé me. ³⁷ Ne Nte wa muú atómé me, agaré ntó gefógé muú ayi me nlú. Enyú délú danwú meko wuú, ne ye gefógé muú ayi jì alú délú danjé. ³⁸ Ne enyú debelé fó mekomejɔ́ wuú né matóó nyú wó, néndé genó eyi gelerege mbɔ élé metóó ewé enyú dela défyéé fɔ ne muú ayi jì atómé wó. ³⁹ Enyú decherege uno ebi ásame né muu ηwe Esɔwɔ ayi déferé nnó jì ne apyéé enyú débó genwá eyi gélágé byé ne mekomejɔ́ yimbɔ ajóógé atome élé ne me.

⁴⁰ Yémbò enyú dékélégé fò manchwó eta wa nnó débó genwá eyi gélagé byé.

⁴¹ “Me nkélégé fò nnó ákwaá áféé me.

⁴² Yémbò ndere me nkaá enyú, enyú débóó fò gejeé ne Éσωωώ wó. ⁴³ Me nchwó né mabò Nte wa, enyú déshya mansε me. Yémbò muú yi chá achwóge né mabò amií jimbóó, enyú déselé nye ji. ⁴⁴ Enyú dékélege nnó ate bóó ne áfεge enyú dékélege fò nnó muú yi ji mbií ne alú Éσωωώ, áféé enyú. Epyembò nnó ne enyú défyéé matóó ne me.

⁴⁵ “Yémbò déferégé fò nnó me ne nkúu nye enyú mpa né mbe ushu Nte wa, elé Mosis ayi enyú déneré matóó ne ji ne akuú nye enyú mpa. ⁴⁶ Mbógé enyú débó défyéé matóó ne Mosis wáwálé, mbó défyéé ntó matóó ne me, néndé unó bi ji asamé, útoó ne me. ⁴⁷ Tεé ndere enyú délá kamé nnó unó bi Mosis asamé úlú wáwálé wó, epyembò nnó ne dekame nnó ebi me njógé úlú wáwálé?”

6

Jisòs achyéé délé bóó áta menyéé

(*Mat 14:13-21; Mak 6:30-44; Luk 9:10-17*)

¹ Ebélagé, Jisòs achyaá géntoógé mewaá Galilií eyigé ákuú ntó nnó géntoógé Tiberas. ² Ne gejamégé bóó ákwólege ji gétúgé ágené gepógé ufélekpá ebi ji apyéé bóó mameé átoó. ³ Jisòs ne baá utóó bií ákwó ájye jwóle né mfaá mekwε. ⁴ Gébé eyigémbò, epaá bóó Jus ewé ákuú nnó epaá koó upú, éla kwókwólé.

⁵ Ne Jisòs ábwégé amε agé ndere gejamégé bóó áchwóó eta wuú, ajóó ne Filip aké, “Déname mbò bred εfó ayi akwánege bóó bina manyé?” ⁶ Agií mbò manwú meko yi Filip ashúge nye, néndé jimbóó akaá mé genó eyigé ji abóó mampyε.

⁷ Filip ashúú ji meko aké, “Yé dékpá elé ηká eyi muú utóó anyéé né ámfáá aneé ne déna bred dékáré ukéké ukéké mbaá bóó bina, akwánégé fó εbwó ako.”

⁸ Ne maá utóó Jisòs ayifó ayi akúu ji nnó Andru menjmo Simun Pita, aké, ⁹ “Njye gesa fó, alú fana ayi awyaá ntó bred eta eyi ápye ne bele ne meshuú epea, yémbò ekwánege mbò bóó bina nnó?”

¹⁰ Ajóógé mbò, Jisòs aké, “Gáré yéndémuú ájwólé ka.” Melú ewémbò ejá dambyanja

daó, bóó abi ájwólé wye ande εbwó εbwó álú genógé délé bóó átáa. ¹¹ Ne Jisòs asé ntóó bred eyímbò, achyé matamé mbaá Éσωωώ, akaré mbaá bóó abi ajwólé εféé. Wyembò ntó ne apye ne meshuú eyímbò épeá ne yéndémuú ase ndere ji akelege. ¹² Anyégé agbége, Jisòs agaré baá utóó bií aké, “Nywerege ayi álaá ekágé délyaá yeé genógefó” ¹³ Ne ányweré ayi álaá ágbeé usá úfyáneupeá yé elé ntó bred εbò elú elé eta.

¹⁴ Ne bóó bina ágégé gepoge ufélekpá bina, ebi Jisòs apyémbò, aké, “Gé muú ekpávε Éσωωώ wáwálé na, ayi alú manchwó fa mme.” ¹⁵ Jisòs ákágé nnó bóó bimbo ákélege mangbaré ji ne utóó ápye ji ábé mfwa, alyaá εbwó ama akwó afé te mfaá mekwε jimbíi.

Jisòs akε mfaá mekò manaá

(*Mat 14:22-23; Mak 6:45-52*)

¹⁶ Nkwálé akwónégé baá utóó Jisòs áshulé áfé né mbale géntoógé mewaá eyigémbò, ¹⁷ ákpe ékpe manchyaá ájyé né melò Kapanòm. Gébé eyigémbò utuú ugi, ne Jisòs abó alú danchwó báne εbwó. ¹⁸ Ndere ajyéε mbyo metometo ammye apye mgbannyi akwáme. ¹⁹ Ébwó ájyége genógé ηkpa neke eni, aké ágéne nkane Jisòs akéne mfaá mekò manaá achwóó kwókwólé ne ekpée, abó εfó. ²⁰ Ne Jisòs ajóó ne εbwó aké, “Défógé, elé me.” ²¹ Ajóógé mbò matóó ágo εbwó mansε ji akpe né mmu ekpée, aké ápéle ékpe etaré mé mbale mewaá né mbaá ayi εbwó ájyéε.

Jisòs alú eké bred ayi achyεge genwá

²² Bií uyyage, gejamégé bóó abò alu né egbé géntoógé mewaá ewefó, ágé nnó elé ékpe εma ne εbó elú né mbale nnyi. Ape áge sé Jisòs wó, ne ate nnó ji abó akpéé fó ékpe ewémbò ne baá utóó bií wó, baá utóó bií abó áfé εbwó ambií. ²³ Wye né bií bimbo, makpe fó átané né melò Tiberas achwó táre né mapea gentoge mewaa kwókwólé ne mbaá ayi Ata Jisòs abó ajelé bred bóó anyéε. ²⁴ Apé Jisòs ne baá utóó bií né makpe yimbò ágé wó. Akpe makpe yimbò áchyaá géntoógé mewaá eyigémbò áfé né melò Kapanòm ákélege Jisòs.

²⁵ Agégé ji, agií ji aké, “Ménleré ndé gébé wó achyaá géntoógé mewaá ochwóó wé?”

²⁶ Jis̄as ashuú ebwó meko aké, “Me ngarége enyú wáwálé nnó dékélégé f̄o me gétúge gepoge ufélékpá ebi enyú dégené. Dékélege elé me gétúgé dényéé bréd dégbeé. ²⁷ Détulégé f̄o mmye dékélégé menyéé ayi áchóge, mmyége mmye dékélégé elé menyéé ayi achyégé genwá eyi gélagé byé. Ji yimbó ne me Maá Nte Mekwaá nchyége nye enyú. Nte wa Esowó apye ukpekpe uno f̄o ne alérege nnó ji achyéé me utó bíí, nnó nchyége b́o genwá eyigembó.”

²⁸ Ne b́o bimbó agií ji aké, “Esé dépyéembó nnó ne dépyéé utó Esowó?”

²⁹ Jis̄as ashuú ebwó meko aké, “Utó Esowó bimbó ulú nnó enyú défyéé metó ne muú ayi ji atómé.” ³⁰ B́o bimbó ama agií ji aké, “Ndé ufélékpá ebi wó omáge pye nnó esé dégé ne dékámé ne genó eyigé wó ojóge? ³¹ Ukwéne ante sé anyé nyá mana né mashwóne, wyé ndere asamé né mmu b́o nwe Esowó nnó, ‘Achyéé ebwó bréd ayi atané né mfaánebuú ányé’.”

³² Ne Jis̄as aké ne ebwó, “Me ngarége enyú wáwálé nnó epófó Mosis ne achyéé enyú bréd ayi atané mfaánebuú, elé Nte wa ne achyége ushuú bréd ayi mb́o ayi atané né mfaánebuú. ³³ Bréd ayi Esowó achyége elé muú ayi atané mfaánebuú ne achyégé b́o genwá eyi géla gébyéé.”

³⁴ Jis̄as ajóge mbó, b́o bimbó aké, “Ata chyégé esé bréd yimbó yéndégébé.”

³⁵ Ne Jis̄as agaré yé ebwó aké, “Me ne nlú bréd ayi achyége genwá. Yéndémuú ayi achwó eta wa mesa ammye sé ji, ne muu ayi áfyéé metó ne me mmwólé manaá nto epye sé ji. ³⁶ Ne ngare mé enyú nnó enyú dégé me yémbó défyéé mató ne me wó. ³⁷ Yéndémuú ayi Nte wa achyége me, achwó nye eta wa, ne yéndémuú ayi achwó eta wa, me mbuú f̄o ji. ³⁸ Néndé me ntané f̄o mfaánebuú manchwó pye ndere nkélege wó, nchwólé mampye ndere muú ayi atómé me akélege. ³⁹ Ne genó eyigé muú ayi atómé me akélege nnó, mpye gélu nnó ekágé mpye yéé muú ama anó né geluágé b́o ako abi ji achyéé me. Mpye elé ebwó akwilé né negbo né bíí bi kwyakwya. ⁴⁰ Néndé genó eyigé Nte wa akélege gélu nnó, yéndémuú ayi agéné me Maá wuú ne

áfyéé metó ne me, abó genwá eyi gélagé byé. Ne me mpye nye ji akwilé né negbo né bíí ebi kwyakwya.”

⁴¹ Jis̄as ajóge mbó, b́o bimbó áló manménégé gétúgé ji ajó aké, ‘Me nlú bréd ayi atané mfaánebuú ashulé mme’. ⁴² Aké ṕo nnó Jis̄as maá Josef na? Esé dékage mma wuú ne nte wuú. Epyembó nnó ne ji aké atané mfaánebuú ashulé mme?

⁴³ Ne Jis̄as ashuú yé ebwó meko aké, “Góge manménégé ne ate, ⁴⁴ yéé muú ayi akágé chwó eta wa ayi nte wa muú atómé me álá aja ji áchwó wó apó. Ne ayi achwó eta wa, mpye nye ji akwilé né negbo né bíí bi kwyakwya. ⁴⁵ Muú ekpávé Esowó f̄o abó asá nnó, ‘Esowó alérege nye b́o ako meti.’ Ewena etene nno yéndémuú ayi awuú ne agií genó eyigé Nte wa akélege, achwó eta wa. ⁴⁶ Menj́o mbó, epófó nnó muú f̄o agé mé Nte wa wó, ekosé me muú ntané eta wuú ne ngéne ji. ⁴⁷ Ngaré enyú wáwálé nnó yéndémuú ayi áfyéé metó ne me abó genwá eyi géla gébyéé. ⁴⁸ Me nlú bréd ayi achyége genwá. ⁴⁹ Ukwéne ante nyú anyé nya mana né mashwóne, yémbó ágbo. ⁵⁰ Ne gé bréd ayi atané mfaánebuú ashulé mme, ji ne alu gefó eyigé yéndémuú ayi anyé ji agboó f̄o. ⁵¹ Me nlú bréd ayi achyégé genwá, ayi atané mfaánebuú ashulé mme. Yéndémuú ayi ányéé bréd yina abeé ne genwá eyi gélagé byé. Ne bréd yina elé menyammye wa ayi nchyége nye mbaá b́o mme mekó manwene genwáge bwó.”

⁵² Jis̄as ajóge mbó, b́o Jus áló manyé mbeé metometo ne ate aké, “Mende yina achyége mbó esé menyammye wuú nnó dényé nnó?”

⁵³ Jis̄as ajó yé ne ebwó aké, “Ngarége enyú wáwálé nnó, mbóge enyú déla dényéé menyammye Maá Nte Mekwaá ne dényúu manoó mií wó, débó f̄o genwá. ⁵⁴ Ne yéndémuú ayi anyéé menyammye wa ne anyúu manoó ma, abó genwá eyi gélagé byé, ne mpye nye ji akwilé né negbo né bíí bi kwyakwya. ⁵⁵ Néndé menyammye wa alú menyéé wáwálé ne manoó ma ntó málú genó eyigé ányú wáwálé. ⁵⁶ Yéndémuú ayi anyéé menyammye wa ne anyú manoó ma, abeé muú ama ne me, ne me ntó mbéé muu ama ne ji. ⁵⁷ Nte wa menchyé genwá ató

me, Me ntó nwyaa genwá gétú jíí. Mbòntó ne yéndemuú ayi anyéé menyammye wa abòò genwá gétú ya. ⁵⁸ Gé bréd ayi atané mfaánebuú ashulé mme na. Apófó eké mana ayi ukwéne ante nyú anyé nyá ne ábelégé ágboó. Yéndemuú ayi anyéé bréd yina abeé mebe te kwyakwya.” ⁵⁹ Jisòs ajòò depò etiré na né Kapanòm, gébégé alérege bòò unó né mmu echa mmyemenene.

Gejamégé ankwólé Jisòs alyaa jíí

⁶⁰ Gejamégé ankwólé Jisòs áwúgé genó eyigé ji alérégé aké, “Genó eyigé mende yi alérege getoó. Yéé muú ayi akámege gefògé genó eyigé na apó.”

⁶¹ Yémbò Jisòs akágé né mmu metòò wuu nnó ankwòle bíí ànménége gétúgé mechó ewé ji ajòò. Aké, ne bwò, “nnó mechó ewéna epye nnó enyú deja mmye meso?” ⁶² Ebege mbò, enyú deferege nye nnó mbògé dégégé Me Maá Nte Mekwaá ndere nkérége meso mbaá ayi ntané yé?

⁶³ Elé Mendoó ne échyége genwá. Menyammye mekwaá apye ye genó cháchá! Unó bi Me njòò mbò ne enyú, utané mbaá Mendoó ne ubi ne uchyege genwá eyi gélagé byé. ⁶⁴ Yémbò, enyú abifò défyéé matòò ne me wó.” (Jisòs akaá mé te ula uló bòò abi alá fyé matòò ne ji wó, ne muú ayi achyege nye ji mankwaá) ⁶⁵ Ne ajòò ne ebwó aké, “Gé ula bí ngaré enyú nnó, muú akágé chwó fò eta wa, mbògé Nte wa alá leré ji meti wó.”

⁶⁶ Elò né gébé eyigé na, gejamégé ankwólé bíí ája mmye meso, amágé kwóle sé ji.

⁶⁷ Ne epyégémbò, Jisòs aké ne ànbá bíí áfyáneapeá, “Nnó enyú ntó dékélégé manlyaa mé?”

⁶⁸ Simun Pita ashúú ji meko aké, “Ata, esé demágé lya wò défé efò? ele wò ne uwyaá mekomejòò ayi achyége genwá eyi gélagé byéé. ⁶⁹ Esé défyéé matòò ne wò ne dékaá nnó wò ne òlu Muú Ukpea ayi Esòwò átómé.”

⁷⁰ Jisòs ashúú ebwó meko aké, “Me ne njyá enyú áfyáneapeá, yémbò muú nyú ama alú danchòmeló.” ⁷¹ Jisòs ajòò mbò ato lé ne Judas maá Simun Iscarot, yélé alú né

geluágé abi áfyáneapeá, ji ne achyege nye Jisòs mankwaá.

7

Jisòs ne anmo bíí

¹ Jisòs ànérégé manléré unó bi, aló mankéné né gebagé mewaá Galilíí, akélégé fò manjye né gebagé mewaá Judiya gétúgé àkpakpa bòò Jus akélege manwá ji. ² Gébé eyigémbò epaá bòò Jus ewé ákuú nnó epaá baá otó elá kwókwólé. * ³ Ne anmo Jisòs abi ande aké, “Lyaá fa òjye né gebagé mewaá Judiya òpye ufélekpá ankwólé bye ágé. ⁴ Néndé muú aké akélege nnó bòò ákaá gefògé muú ayi ji alú, apyéé fò utòò bíí bíbí. Té ndere òkágé pye ufélekpá ebi, élòme nnó òpye ubi mbaá ayi bòò ako ágéne.” ⁵ Anmo bíí ájòòge mbò ye ebwó ntó áfyéé fò matòò ne Jisòs wó.

⁶ Jisòs ashúú ebwó meko aké, “Eya gébé gélu dankwòne, né egbé ewé nyú dékágé jye yéndégébé. ⁷ Bòò mme akage paá fò enyú, ápaá elé me, néndé me ngarege gabo ayi ebwó ápyéé gbógónó. ⁸ Enyú chòge epaá ewéna me njyéé fò nana néndé gébé ya gélu dankwòne.” ⁹ Ajòògé mbò ama abéle mboó ndò né Galilíí.

Jisòs afé epaá baá otó

¹⁰ Anmo Jisòs ájyégé ji alá meso akwólé ebwó afé bíbí, epófó gbógónó. ¹¹ Ndere bòò anyéé epaá ewémbò, àkpakpa bòò Jus álò mankelé Jisòs, ágigé ate bòò aké, “Mende yimbò alé?”

¹² Bòò abi áchwòò epaá ewémbò, ànménege ákuú Jisòs meno. Abifò aké, “Alú muú melóméló,” abifò ntó aké, “Ngba” “achòò bòò makpo.” ¹³ Yémbò yeé muú ayi ákuú Jisòs meno gbógónó apó néndé áfòò àkpakpa bòò Jus.

¹⁴ Anyégé epaá ekarégé mmye, Jisòs afé né mmu echa upé Esòwò alérege meko mejòò Esòwò. ¹⁵ Ne àkpakpa bòò Jus áwúgé ndere Jisòs alérege, mano alá ebwó mekpo fuú ágigé ate aké, “Dénjá etire na détané mende yina efó, ayi yeé njwe ji alá agi dòò wó?”

* **7:2** Elú wáwálé nnó: Epaá baá otó elé epaá ewé bòò Jus aténege baá otó né mbaá ayi alú bòmbò, manjwólé wye átámége Esòwò né galógáló ayi aláre ebwó né mashwòne.

¹⁶ Aǝǝǝǝ mbǝ, Jisǝs ashuu ɛbwǝ meko aké, “Unó bi me nlérege mbǝ utané fǝ me né metǝ wǝ utané lé mbaá muú ayi atǝmé me. ¹⁷ Muú ayi awyaá metǝ mampye genó ɛyigé ɛsǝwǝ akélege, ji ne akágé nye mbaá yi unó bi me nlérege mbǝ utánege. Yéé utánege lé mbaá ɛsǝwǝ yéé lé né metǝ wa, akágé nye. ¹⁸ Muú ayi aǝǝǝǝ unó bi utánege ji né metǝ, akélege lé nnó ɛǝǝ wuu akwǝ. Yémbǝ muú ayi akélege nnó muú ayi atǝme ji akwǝ ɛǝǝ, aǝǝǝ genó ɛyi gelu wáwálé, ábyǝǝ fǝ gebyǝ cháchá. ¹⁹ Mosis abǝ achyé ɛnyú mabé, wá mbǝ fǝ wǝ? Yémbǝ, yéé muú nyú ama ayi abelé aji apǝ. Ulannó ɛnyú demuame manwá me?”

²⁰ Jisǝs aǝǝǝǝ mbǝ, bǝǝ bimbo áshuu ji meko aké, “Melo nchye achyegé wǝ ɛfwyale, ndé bǝǝ amuame manwá wǝ?”

²¹ Ji ntó ashuu ɛbwǝ meko aké, “Me mpye muú atóó bií uwyaá, ɛnyú délá mano mekpo fuú. ²² Ele Mosis ne achyéé ɛnyú ɛbé nnó desǝǝ nsǝ. Ye lé ɛla ɛlǝ fǝ ne ji wǝ, ɛlǝ ne ukwéne ante nyu, ɛnyu desǝ baá nyu nsǝ né bií uwyaá. ²³ Ne mbǝǝǝ bií ɛbi asǝǝ maá nsǝ ukwegé bií uwyaá, ɛnyú desǝǝ ji nsǝ nnó ɛkágé dékwé ɛbé Mosis, ulannó ɛnyú desǝǝ matǝǝ ne me gétúgé me mpye menyammye muú meko atóó né bií uwyaá? ²⁴ Muú apyegé genó ɛkágé débǝ mbɛ déǝǝ nnó ji apye gabo ndere bǝǝ ako áǝene, ayi délá débǝǝ mbɛ dékaá ulá wǝ. Cherége dékaá né meti ɛwé ɛlú cho ne desǝ mpa wuu.”

Nde mmú alú Muú yi ɛsǝwǝ akweré ji ɛlá gefwa

²⁵ Ndere Jisǝs alérege bǝǝ Jerosale, abifǝ álǝ mangigé ate aké, “Pǝ mende yi akélege na ji manwá na? ²⁶ Pe ndere ji aǝǝǝǝ mejǝǝ né mbɛ ushu bǝǝ ako ne yéé muú ayi apégé meko apǝ, nnó ákpakpa sé ágé nnó ji ne alú Muú yi ɛsǝwǝ akweré ji ɛlá gefwa waá? ²⁷ Ndǝǝǝ ji fǝ wǝ néndé Muú yi ɛsǝwǝ akweré ji ɛlá gefwa aké achwǝǝ muú akágé fǝ mbaá ayi ji atánégé yémbǝ ɛsé dékaá mbaá yi mende yina atané.”

²⁸ Ndere Jisǝs alú lérege né mmu ɛcha upe ɛsǝwǝ, abwéé meko mfaá aké “ɛlú wáwálé

nnó ɛnyú dékaá me ne dékaá ntó mbaá yi me ntané yémbǝ me nchwǝ fǝ fa né utó ba wǝ, nchwǝlé gétúgé muú ayi atǝmé me. ɛlu wawale nno ji ne atǝmé me ne ɛnyú dékágé fǝ ji. ²⁹ Me nkágé ji néndé me ntané lé ɛta wuu. Ji ne atǝmé me nnó nchwǝ.”

³⁰ Aǝǝǝǝ mbǝ, bǝǝ bimbo ákwilé nnó ápyé ji yémbǝ yéé muú ayi ataá ji ɛbwǝ mmye apǝ, ɛlé gébé ɛjií gélá gelú dankwǝne. ³¹ Yémbǝ né geluáge bǝǝ bimbo gejame abi áfyéé metǝ ne ji áǝǝǝǝ aké, “Muú yi ɛsǝwǝ akweré ji ɛlá gefwa achwǝǝǝ nnó amáge ppe gepǝge ufelekpa upwǝǝ ɛbi mende yina apyéé?”

³² Bǝǝ ɛkwǝ Farasi abi alú ɛféé áwúgé ndere bǝǝ aǝménége gétúgé Jisǝs, ácho ula ne anǝǝ baá ampyéé upe ɛsǝwǝ, átó ámbamé ɛcha upe ɛsǝwǝ nnó aǝǝ apyéé Jisǝs. ³³ Ne Jisǝs aǝǝ aké, “Me mbelege sé ne ɛnyú dǝǝ, ɛla gachyéé me nkerege meso mbaá muú ayi atǝmé me. ³⁴ ɛnyú dékélege nye me, yémbǝ degéne fǝ me. Mbaá ayi me mbéé ɛnyú dékágé chwǝ fǝ wye.”

³⁵ Aǝǝǝǝ mbǝ, ákpakpa bǝǝ Jus álǝ mangigé ate aké, “Ndé mbaá yi mende yina aferé nnó ji aǝǝ, ayi yéé dékélé ji délá déǝǝné? Nnó aǝǝ jwǝle nye ɛlé né gebagé mewaaá Greek ne malǝ ayi bǝǝ sé ájwǝlege, alerege bǝǝ Grek mekomeǝǝ ɛsǝwǝ?” ³⁶ Aǝǝ mbǝ, aké, “ɛnyú dékélege nye me déǝǝné, ne mbaá yi me mbéé, ɛnyú dékágé chwǝ fǝ wye. Ula utene mbǝ nnó?”

Manaá ami machyegé genwá

³⁷ Kwakwya bií bi ányéé ɛpaá ɛwémbǝ, ulú gekpekpege bií. Né bií bimbo Jisǝs akwilé ka aǝǝ kenke aké, “Yéndémuú ayi mmwǝlé manaá ɛpyéé ji achwǝ anyú ɛta wa. † ³⁸ Muú afyegé metǝ ne me, genó ɛyi gepye ne ji gebéé wye ndere ásamé né mmu ɛwe ɛsǝwǝ nnó, ‘Genó ɛyi gétánege ji te metǝ gebéé ɛké nnyi ɛniné néwya manaá ami machyegé genwá.’ ” ³⁹ Manaá ami machyegé genwá ami Jisǝs aǝǝ mbǝ matené mbaá Mendoó Ukpea ɛwé bǝǝ abi áfyéé matǝǝ ne Jisǝs ábǝǝ nye. Né gébé ɛyigémbǝ, ɛsǝwǝ abǝ alú danchyéé ɛbwǝ Mendoó Ukpea, néndé Jisǝs abǝ alú dangbó

† **7:37** ɛlú wáwálé nnó: Gébége ɛpaá ɛwéna ampyéé upe ɛsǝwǝ áǝǝyé yéndé bií átuú manaá áchwǝǝ ne mami né ɛcha upe. Ndere ápyéé mbǝ áteé nkane ɛsǝwǝ áchyé nya bǝǝ bií manaá gébége ɛbwǝ akéne né mashwǝne. Jisǝs áǝǝǝ nnó ji alu ɛké manaá mimbo mbaá bǝǝ.

akéré meso mfaánebuú mbaá ayi Eṣṣwṣ aчыегé ji enógé.

Bṣṣ ájṣṣgé unó ucháuchá gétúgé Jisṣ

⁴⁰ Bṣṣ bimbṣ áwuúgé genó eyigé Jisṣ ajṣṣ, abifṣ áké, “Elú wáwálé nnó mende yina alú muú ekpavé Eṣṣwṣ ayi débṣ dégilé.”

⁴¹ Abifṣ áké, “Alú Muú yi Eṣṣwṣ akweré ji elá gefwa.” Yémbṣ abifṣ áké, “Epyembṣ nnó ne Muú yi Eṣṣwṣ akweré ji elá gefwa átanégé né Galilíí. ⁴² Pṣ ḡwe Eṣṣwṣ áké na, Muú yi Eṣṣwṣ akweré ji elá gefwa abeé mpyáne mfwa Deyid ne ábyéne ji né Betelēhem, melṣ ewé mfwa Deyid atané wye?” ⁴³ Nḡere elúmbṣ, bṣṣ abifṣ ájṣṣgé ágáme Jisṣ, abifṣ ágáme fṣ. ⁴⁴ Bṣṣ abifṣ ábṣ álú mampyé ji, yémbṣ yé muú ayi ataá ji ebwṣ mmye apṣ.

Akpakpa bṣṣ Jus áshya mamfyé metṣṣ ne Jisṣ

⁴⁵ Ambamé echa upe Eṣṣwṣ abi ábṣ átṣmé ebwṣ nnó ájye apyé Jisṣ, ákeré meso amuamu mbaá anṣṣ baá ampye upe Eṣṣwṣ ne ekwṣ bṣṣ Farasi. Achwṣṣgé ákpakpa bimbṣ agíí ebwṣ áké, “Ulannó enyú délá chwṣ ne ji wṣ?”

⁴⁶ Ambamé bimbṣ áshuú ebwṣ meko áké, “Eṣé délú danwú muú fṣ ajṣṣ gefṣgé depṣ etiré mende yimbṣ ajṣṣgé.” ⁴⁷ Ekwṣ bṣṣ Farasi áshuú ebwṣ meko áké, “Nnó abwṣlé enyú ntó?” ⁴⁸ Ebwṣ ama gíí áké, “Nnó enyú dékaá yeé muú sé ama né geluágé ákpakpa, yeé ebéle muú ekwṣ Farasi ayi áfyéé metṣṣ ne ji? ⁴⁹ Ngba! Ekosé bṣṣ abi alá kaágé mabe sé ne áfyéé metṣṣ ne ji. Ne ebwṣ bimbṣ alu bṣṣ abo né mbe ushu Eṣṣwṣ.”

⁵⁰ Muú Farasi fṣ ayi ebwṣ ákuú ji Nikodemus muú yi abṣ ájye mbaá Jisṣ, abṣṣ alu ntó né geluage bwṣ. Agíí ebwṣ áké, ⁵¹ “Nnó ebé sé egbarege muú nnó alú gyéé ayi bṣṣ alá lu danwú mpa wuú akaá mecho ewe ji apye?”

⁵² Akpakpa bimbṣ áshuú ji meko áké, “Elú eké wṣ ntó ṣlu muú Galilíí. Chó gíí né mmu ḡwe Eṣṣwṣ ne ṣkaá nnó muú ekpavé Eṣṣwṣ atanégé fṣ né Galilíí.” † ⁵³ Ajṣṣgé mbṣ, yéndémuú atyaá akeré meso né gepú jíí.

† **7:52** Elú wáwálé nnó: Ukwene bṣ ḡwe abi mbembe apṣ ne malṣ ḡwe yina. Ṗṓ né 7:53 ákwóné né 8:11. * **8:12** Elú wáwálé nnó: Jisṣ abeé ne áḡkwale bíí yéndégébé wye nkane gekwage mewe gebṣ gelú ne bṣṣ Isrelí gébégé átané né Ijpt. (Ge Eṣṣ. 13:21)

8

Apye mendée ayi akwené ulṣ

¹ Jisṣ akwṣ afe ji né Mekwe Olif. ² Ne bíí uyyágé ji ama kéré meso né dachi echa upe Eṣṣwṣ. Gejamégé bṣṣ áchwṣ anṣṣ ji mme ne ajwṣlé ka alṣ manlérégé ebwṣ. ³ Nḡere ji ajṣṣgé, anléré mabé Eṣṣwṣ ne ekwṣ bṣṣ Farasi áchwṣ ne mendée ayi akwené ulṣ. Achoó ji né mbe ushuú bṣṣ ako abi álú efeé. ⁴ Aké ne Jisṣ, “Ménléré, eṣé dépye mendée yina nkane akwéne ulṣ. ⁵ Ásá né mmu ḡwe mabé Mosis nnó ábṣ manwá gefṣgé mendée yina ne mataá. Ne wṣ ṣjṣṣ nnó?” ⁶ Nkwé yi ebwṣ agíí mbṣ elé metaá né ebwṣ ápené nnó Jisṣ akwegé, ebwṣ ágé meti manjṣṣ nnó apye gyéé.

Yémbṣ Jisṣ abyélé mme asamé genó gefṣ ne enṣṣ ebwṣ wuú. ⁷ Nḡere ebwṣ álú ágigé wye ji gigé, Jisṣ anyaaá mmye mfaá aké ne ebwṣ, “Mbṣṣgé muú nyú fṣ alú dampye gabo, abṣ mbe abṣ ntaá ató ji.” ⁸ Ajṣṣgé mbṣ, ama byéle mme asamé genó ne enṣṣ ebwṣ wuú.

⁹ Bṣṣ abi achwṣṣ ne mendée yimbṣ, áwuúgé nkane Jisṣ ajṣṣ, alṣ manjye ama ama. Bṣṣ kpakpa ne ábṣṣ mbe alṣṣ manjye. Afé kpá ályá mendée yimbṣ téné né mbe ushuú Jisṣ. ¹⁰ Jisṣ anyaaá mmye mfaá aké ne mendée yimbṣ, “Bṣṣ bimbṣ alé? Nnó yeé muú fṣ ajṣṣ nnó wṣ nkwe mpa wṣ?”

¹¹ Mendée yimbṣ ashuú ji meko áké, “Ata yeé muú ajṣṣ wṣ.” Ajṣṣgé mbṣ, Jisṣ ajṣṣ yeé aké, “Yé me ntó mpyéé wṣ genó, chṣ, ṣpyegé sé gabo.”

Jisṣ alú genṣṣ mbaá bṣṣ mme

¹² Ewyágé Jisṣ ama jṣṣ ne ekwṣ bṣṣ bimbṣ aké, “Me nlú genṣṣ mbaá bṣṣ mme, muú yi akwṣlege me, akéné fṣ né gemua, agéne nye lé genṣṣ eyi gechyege genwá.” *

¹³ Ne ekwṣ bṣṣ Farasi áké ne ji, “Gé yeé nkane ṣtené ntésé né geme jye, ebyennó depṣ etiré wṣ ṣgárege mbṣ delu detu.”

¹⁴ Jisṣ ashuú ebwṣ meko áké, “Yé me nténé lé ntésé né geme ya, depṣ etiré me ngarege mbṣ depṣ fṣ detu, néndé me nkaáge mbaá ayi ntané ne mbaá ayi njeé. Yémbṣ enyú dékaágé fṣ mbaá ayi ntané, yeé

mbaá ayi njyεé dékaágé. ¹⁵ Enyú decharege depɔ ndere akwaá áchérege, me nchérégé yεé mechó muú fɔ. ¹⁶ Ne yεé εbélé nnó nchérégé, uchéchére ba úlú cho néndé nchérégé fɔ me mbií, Nte wa muú atómé me alú ne me. ¹⁷ Asá né mmu mabé nyú nnó bɔ ntésé apeá ájɔógé genó gema, εbyénnó mechó εwémbɔ εpɔ fɔ detú. ¹⁸ Me ntené ntésé né gemε ya, ne Nte wa muú atómé me alú ntó ntésé wa.”

¹⁹ Ajɔógé mbɔ, εbwó ágií yé ji aké, “Nte wye alú εfɔ?” Jisɔs ashúú εbwó meko aké, “Esé ne nte wa yεé muú ayi enyú dékáagé ápɔ. Mbɔgé enyú debɔ dékaá me, mbɔ dékaá ntó Nte wa.”

²⁰ Jisɔs abɔ ajɔógé depɔ εtiré na gébégé ji álérege bɔɔ né dachi εcha upε Esɔwɔ kwókwólé ne mbaá ayi ábélege makwa ayi áfyéε ηka Esɔwɔ wye. Yémbɔ yéé muú ayi apyεné ji apɔ néndé gébé jii gélú dankwóné.

Jisɔs akwelé mbeé mbaá bɔɔ abi dlá kame fɔ nnó ji alu muú ayi Esɔwɔ atome ji wɔ

²¹ Ewyágé Jisɔs ama jɔɔ ne ekwó bɔɔ bimbo aké, “Me njyε nyε mbaá fɔ, enyú dékelégé nyε me dégéné, ne dégbóo nyε né mmu gabo enyú. Ne mbaá ayi me njyεε enyú dékaágé chwó fɔ wye.”

²² Akpakpa bɔɔ Jus áwuúgé mbɔ ágií ate aké, “Nnó ájyε wá nyε gemε jii waá? Mbɔgé mbɔ fɔ wó, ula bi ji ajɔógé nnó ‘mbaá ayi ji ajyε nyε esé dékaágé jyéε wye utené nnó?’ ”

²³ Jisɔs ashúú εbwó meko aké, “Enyú détané fa mme yina, me ntané mfaánebuú, enyú délú bɔɔ mme, me mpó fɔ muú mme.

²⁴ Gé ula bi mbɔ njɔɔ ne enyú nnó, dégbóo nyε né mmu gabo nyú. Ne mbɔgé enyú délá kamé nnó, ‘Me Nlú Muu ayi Me Nké Nlú wó, dégbóo nyε né mmu gabo nyú wáwálé.’ ”

²⁵ Ebwó ágií yéé ji aké, “Wɔ olú waá?” Jisɔs ashúú εbwó meko aké, “Me nlú muú yi mbɔ ngárege mé enyú te gachií nnó nlú. ²⁶ Nwya gejamégé unó bi njɔógé ulérege nnó enyú dékwé mpa. Yémbɔ muú ayi atómé me ajɔógé wáwálé ne genó εyigé nwúgé eta wuú géji ne ngárege bɔɔ mme.”

²⁷ Ndere Jisɔs abɔ ajɔge mbɔ εbwó ábɔ akaá fɔ nnó ajɔógé mbɔ atome lé ne Nte wuú wó. ²⁸ Ne Jisɔs ajɔɔ yé ne εbwó aké, “Gébégé

abwεge nyε me Maá Nte Mekwaá né mfaa, gébé εyigémbɔ ne dékáage nyε nnó, ‘Me Nlú Muú ayi Me Nké Nlú’ ne dékaágé nyε ntó nnó me njɔge fɔ genó gefɔ né ushu ushu ba, mpyε lé εyigé Nte wa aléré me nnó mpyε. † ²⁹ Ne ji muú atómé me alú ne me, alyaa fɔ me mbií wó néndé mpyε unó bi ujigé ji metɔɔ.”

³⁰ Ne gejamé bɔɔ abi áwuú ndere Jisɔs ajɔógé unó bina ákamé nnó úlú wáwálé.

Bɔɔ abi álú baá Abraham wáwálé

³¹ Jisɔs ajɔɔ ne bɔɔ Jus abi ákamé ne ji aké, “Dégbarége amu né unó bi nlerεge enyú, débε ankwólé ba wáwálé. ³² Ne dékáage nyε wáwálé ne wáwálé, yimbɔ apyε nyε enyú dela mmyεmmyε nyu.”

³³ Ebwó ashúú ji meko aké, “Esé délú upyáne Abraham ne délú dambé afwé eta muú fɔ, ulannó wɔ aké esé détanεge nyε né εfwyale.”

³⁴ Jisɔs ashúú εbwó meko aké, “Me ngarege enyú wáwálé nnó, yéndémuú ayi apyéε gabo, abwólé mefwé gabo. ³⁵ Ne mefwé alaá fɔ né ula gepú εyigé ji akpane défwé wye te kwyakwya élé maá mbɔɔ gepú ne ala. ³⁶ Nkane élúmbɔ, mbɔgé Maá apyεge wɔ olage mmyεmmyε jyεε, εbyénnó olá mmyεmmyε jyε wawale. ³⁷ Me nkaá nnó enyú délú upyáne Abraham. Yémbɔ dékelégé manwá me néndé enyú debɔɔ fɔ gébé ne mekomejɔɔ wa chacha wó. ³⁸ Me ngarege enyú genó εyigé me ngené mbaá Nte wa, enyú dépyéε lé genó εyigé nte nyú agaré enyú.”

³⁹ Bɔɔ Jus bimbo ashúú ji meko aké, “Abraham alú gekwéne nte sé.” Ajɔógé mbɔ Jisɔs aké ne εbwó, “Mbɔgé enyú débɔ débé upyáne Abraham wáwálé, mbɔ dépyéε unó bi ji abɔ apyεé. ⁴⁰ Yémbɔ enyú dékelege manwá me ayi ngárege enyú mekomejɔɔ ayi wáwálé, ayi nwuú ne Esɔwɔ. Abraham abɔ apyεé fɔ mbɔ wó. ⁴¹ Enyú depyéε genó εyigé nte nyú apyεé.”

Ebwó aké ne ji, “Esé depɔ fɔ baá ula, Esɔwɔ ne alú Nte sé wáwálé.”

⁴² Ajɔógé mbɔ, Jisɔs aké ne εbwó, “Mbɔgé Esɔwɔ abɔ ábé Nte nyú wáwálé, mbɔ dégbóo ne me néndé ntané eta wuú ne nchwó fa.

† 8:28 Elú wáwálé nnó: Jisɔs ajɔgembɔ, átome mbɔ ele ne gebe εyige áwɔme nyε ji né gekwa.

Nchwóó fó fa né ushu ushu ba wó, ji ne atómé me. ⁴³ Epyennó ne enyú delá kaágé genó eyigé me njóógé? Ndáfo elé delá kélégé manwú genó eyigé me njóoge. ⁴⁴ Nte nyú elé danchomeló, enyú dékelege lé mampyége unó bi ujigé ji metáó. Te ula uláó genwá jí, ji alú lé muú ayi awáne bóó, ne akíí fó genó eyi gélu wáwálé, néndé jimbóó ajóógé fó wáwálé. Ake abyoge gebyo akwolege lé gepo jí, néndé gebyo geko gelo ne ji. ⁴⁵ Elé me ngarege genó eyi gélu wáwálé, enyú dekamége fó ne genó eyigé me njóógé. ⁴⁶ Nnó muu nyu fó akage gare ye gabo ayi me mpyeé? Ne mbóge me ngarege enyú genó eyi gélu wáwálé, ulannó enyu déla dékamége ne me? ⁴⁷ Yéndémuú ayi alu muu Esówa, awúu genó eyigé Esówa ajóógé. Elú wáwálé nnó enyú depó fó baá Esówa, gé ula bi enyú delá wuú fó me mbó.”

Jisós agarege gefóge muú ayi ji alú

⁴⁸ Ajóógé mbó, ákpakpa bóó Jus áshuú ji meko áké, “Esé depó fó gye manjóó nnó wó olu muú Samariya ne melo nchye achyerge wó efwyale.”

⁴⁹ Ne Jisós ashuú ébwó meko áké, “Meló nchye achyerge fó me efwyale. Me nnogé Nte wa yémbó enyú dénóge fó me. ⁵⁰ Me mpyeé fó unó nnó bóó áféégé me, yémbó muú alú wye ayi afége me. Ji ne alú muú ayi asóo mpa bóó. ⁵¹ Ne me ngarege enyú wáwálé nnó muú ayi ábélege mekomejóó ayi me nlerge agboó fó chacha.”

⁵² Ajóógé mbó bóó Jus áké, “Nana esé dékaá nnó omée gebwó wáwálé. Abraham agbó wye ndere bóó ékpávé Esówa abifo agbóo, wó oké mbóge muú abelégé unó bi wó olerege agboó fó? ⁵³ Nnó wó ojeá geme opwó ntesé Abraham ayi agbóo wa nnó? Bóó ékpávé Esówa ntó agbóo, wó oferé nnó olú waá?”

⁵⁴ Ne Jisós ashuú ntó ébwó meko áké, “Mbóge me nféégé geme eyá, ufeféé ebimbo unó mme detú. Muú ayi afége me elé Nte wa muú enyú déselé nnó alú Esówa nyú. ⁵⁵ Yé elé enyú delá dékaá yeé ji kanja wó. Me nkáge ji. Mbóge me njóge nnó nkaágé fó ji, ebyennó me nlú muú gebyo nkane enyú. Me nkaá ji wáwálé, ne nwúu ne ji. ⁵⁶ Nte nyú Abraham abóó mé mbe akaá nnó, me

nchwóó nye ne metáó ego ji. Agerge mbó metáó ego ji dáó.”

⁵⁷ Ne bóó Jus áshuú meko áké, “Olú dankwóne yé usaá anme upeá meso efya, opyembo nnó ne ókaá Abraham.” ⁵⁸ Ne Jisós áké, “Me ngarege enyú wáwálé nnó, gemége nnó ábyé Abraham, me nlú.”

⁵⁹ Ajóógé mbó, ébwó abó mataá nnó ató ji, yémbó Jisós abii atané né mmu echa upe Esówa.

9

Jisós apye muú ayi abyené ji ame nónómé agéne

¹ Ndere Jisós akéne ajyeé, agé mende fó ayi abyené ji ame nónómé. ² Ne baá utóó bií agii ji áké, “Ménleré, gabo ayi ndé muú apyeé abyené mende yina ame nónómé? Awúu jimbóó? Waá ayi mma wuú ne nte wuú.”

³ Jisós ashuú ébwó meko áké, “Ame anómé fó mende yina gétúge gabo ayi ji apyeé wó. Ne épófó ntó gétúge gabo ayi mma wuú ne nte wuú apyeé. Abyé mende yina ame nónómé nnó Esówa aléré ndere utó bi upyéé utóó né menyamme wuú. ⁴ Debó mampye utóó Atá muú atómé me ndere bií ulú gbóó, néndé utuú ugigé ye muu akage pye se ubi. ⁵ Te ndere me nlú fa mme yina, me nlú gengbó mbaá bóó mme.”

⁶ Ajóógé mbó akpó matye mme, apye gentwotwo awaá mende yimbo né ame ⁷ ajóó ne ji áké, “Chó shwóné ushu bye né gentóoge manaá eyigé ákuú nnó Silóm” (Ula Silóm utené nnó áto). Ne mende yimbo afé, ashwóné ushu bií, áké achwóó, aló mangéné mbaá.

⁸ Epyégémbó, bóó abi ájwólege dachi ama ne ji, ne abi abó agéne mé ji ndere akóó deko, ágégé ji, áké, “Pó mende ayi ajwólege na akóó deko yéndégébé na?” ⁹ Abifo áké, “Elé ji,” abifo ntó áké, “Ngba muú yimbo afú elé fulé.”

Ne mende yimbo ajóógé wye áké, “Elé me mbóó.”

¹⁰ Ajóógé mbó, bóó bimbo agii ji áké, “Eke nnó ne wó olóó mangé?”

¹¹ Ashuú ébwó meko áké, “Mende fó ayi akámege Jisós, ne apye gentwotwo awaá me né ame, ajóó ne me áké, chó shwóné ushu bye né gentóoge manaá eyigé ákuú

nnó Silám. Njyégé, nshwóné ne nlóó mbaá mangéné.”

¹² Ne bóó bimbo agií ji aké, “Mende awú alú fó? Aké ne ebwó me nkaá wó”.

Ekwó bóó Farasi ácheré mankaá ndere epyé ne mende yimbó alóó mbaá mangéné

¹³ Mende yimbó ajóógé mbó, ákpá ji áfé mbaá ekwó bóó Farasi. ¹⁴ Bií bi Jisós apye getwotwó mende yimbó alóó mbaá mangéné, elé bií uwyaá. ¹⁵ Ne ekwó bóó Farasi ntó ama agií mende yimbó ndere epyégé ne ji alóó mbaá mangéné. Ne mende yimbó agaré ebwó aké, “Awaá me gentwotwó né ame, nshwóné ushu ba ne nana ngéne mbaá”.

¹⁶ Ajóógé mbó, ekwó bóó Farasi abifó aké, “Mende yina ayi ákuú ji Jisós atané fó mbaá Esowó wó, néndé ábélégé fó ebé ewé aké muú apyégé fó utóó bií uwyaá”.

Yémbó abifó aké, “Epyembó nnó ne muú ayi apyéé gabo, apyéé ufóó ufélekpá bina?” Ewéna epye ebwó ábó uféré ucháchá.

¹⁷ Ne áma agií mende yimbó aké, “Ne wó mbóó ajóó nnó, gétúgé mende yina ayi apye ame jye ánené?”

Ashuú meko aké, “Ji alu muú ekpávé Esowó.”

¹⁸ Yémbó ákpakpa bóó Jus ákélégé fó mankamé nnó ábó ábyé mende yina ame nónómé ne alóó mbaá mangéné. Akuú mma wuú ne nte wuú. ¹⁹ Achwógé agií ebwó aké, “Maá nyú na? Enyú déké débyé ji ame nónómé? Epyégé nnó ne ji agéne nana?”

²⁰ Mma wuú ne nte wuú ágaré ebwó aké, “Esé dékaá nnó gé maá sé na, débó débyé ji ame nónómé. ²¹ Ne genó eyi gépyégé ne ji alóó mangéné mbaá, esé dékaá wó. Yéé muú ayi anené ji ame, esé dékaágé fó. Gígé jimbóó agaré enyú, apó sé mamane kó.” ²² Ebwó ajóó mbó gétúgé áfóó ákpakpa bóó Jus, abi ábó ajóó mé nnó muú ayi ajóge nnó Jisós alu Muú yi Esowó akweré ji elá gefwa, áfyéé ji ebé nnó akpé gé sé né mmu echa mmyemenene. ²³ Gé genó eyi gepyéé mma wuú ne nte wuú ajóó aké, “Ji apó sé mamáné kó, gíge jimbóó agaré enyú.”

²⁴ Ne ákpakpa bóó Jus áma kuú mende yi amé abó ánómé ji, ájóó ne ji aké, “Garé wáwálé wye né mbe ushu Esowó, néndé esé

dékaá nnó mende yina alú muú ayi apyéé gabo.”

²⁵ Ne mende yimbó ashuú ebwó meko aké, “Waá ji alú muú ayi apyéé gabo ah, waá apóó ah, genó gema eyigé me nkaá gélú nnó me mbó nlú ame nónómé ne nana ngéne mbaá.”

²⁶ Ne agií ji aké, “Apyé nnó, ne wó? Apye nno ne wó alóó mangéné mbaá?”

²⁷ Ashuú ebwó meko aké, “Pó me mbó ngaré mé enyú? Yémbó dékélégé fó manwú, ulannó enyú dékélégé mámanwú? Ndófo enyú ntó dékélégé mambé ankwólé bií?”

²⁸ Ajóógé mbó, bóó bimbo áló manju ji mashye mmye, aké, “Wó ne olú menkwólé wuú. Esé délú ankwólé Mosis. ²⁹ Esé dékaá nnó Esowó ajóó nyá mejóó ne Mosis, ne ushuú mbaá menya muú yina atané esé dekaá wó.”

³⁰ Mende yimbó aké, “Mechó ewé egboó me mmye. Enyú déké dékaá fó mbaá ayi ji atané wó yémbó apye me ngéné mbaá.

³¹ Dékaá nnó Esowó awuú fó mmyemenene bóó abi ápyéé gabo, yémbó yéndémuú ayi ánogé Esowó ne ápyéé unó bi Esowó ákélege, Esowó awuú mmyemenene jii. ³² Te mme álóó délú danwú nnó muú fó ánené amé muú ayi ábyené ji amé nónómé. ³³ Mende yina ábó dantáne mbaá Esowó mbó ye genó ji apyéé wó.”

³⁴ Ajóógé mbó, áshuú ji meko aké, “Abyé wó owé né mmu gabo. Ndé genó wó ókélege manleré esé?” Ajóógé mbó, áfyéé ji ebé nnó ákpé gé sé mmu echa mmyemenene.

Bóó abi ágéne ne abi álá ágéne

³⁵ Ne Jisós awuúgé nnó afyé mende yimbó ebé, akelé ji agé, agií ji aké, “Nnó wó ofye metóó ne Maá Nte Mekwaá?”

³⁶ Ne mende yimbó ashuú ji meko aké, “Ata, Maá Nte Mekwaá elé waá? Garé me mmfyé metóó ne ji.”

³⁷ Jisós ajóó ne ji aké, “Wó ogé mé ji nana. Ji ne ajóógé mbó mejóó ne wó.”

³⁸ Mende yimbó ajóó yé ne Jisós aké, “Ata me mmfyé metóó ne wó”, ne anó gé ji.

³⁹ Ne Jisós ajóó ne ji aké, “Me nchwó fa mme mampye gabo bóó agéne gbógónó, nnó bóó, abi álú ame nónómé ágéné mbaá ne nnó abi aferé nnó ebwó ágéne, abe ame nónómé.”

⁴⁰ Ajóógé mbò, bòò ekwò Farasi abi álú eféé, áwuú, ágií ji áké, “Ésé déferé nnó wò ójóógé fò lé ne esé nnó délú ntó amé nónómé?”

⁴¹ Ne Jisòs ashúú ebwò meko aké, “Enyú débó dékámé nnó délú amé nónómé mbò abò ajòò fò nno enyu depye gabo wó. Te mbaá enyú déké dégéne, gabo nyú alá enyú mmye.”

10

Mebame magòhme melóméló ne magòhme jii

¹ Ngarege enyú wáwálé nnó, “Muú ayi akwòme mfaá gebame akpene né mmu gebamege magòhme, alá koge né meno gebame alú menjo. Elá pò mbò fò wó, alú muú yi afógé unò bòò. ² Ne muú yi akogé né meno gebame akpene né mmu gebamege magòhme alú mbòò magòhme yimbò. ³ Mebame meno gebame ánénégé ji meno gebame, ji akpene né mmu, ne magòhme awuú meko wuú. Ne ji akuú magòhme jii né mabò ne ase áji afé dafye. ⁴ Ne aségé magòhme jii ako atanege dafye, ji ayye mbe áji akwòlege ji meso, néndé ákage meko wuú. ⁵ Yémbò áji akwòlege fò menkéé, áboó lé ji boó néndé ákage fò meko wuú.”

⁶ Jisòs ató ebwò nekané mejòò eníné na, yémbò, ebwò ákage fò geno eyige ji agarege ebwò.

⁷ Ne Jisòs ama ajòò aké, “Me ngarege enyú wáwálé nnó me ne nlú meno gebamege magòhme. ⁸ Ne bòò ako abi abòò mbe achwòò ne me, álú lé anjo, ne bòò abi afógé unò bòò fòge, magòhme awuú fò ebwò. ⁹ Me ne nlú meno gebame, yéndémuú ayi akoógé eta wa ne akpene né mmu, Esòwò aferege nye ji né efwyale gabo. Ne akpene nye mmu atanege dafye agene yéndégenó eyi gelií ji. ¹⁰ Menjo achwòò lé nnó ajo unò, awá bòò ne áchò unò, yémbò me nchwò lé nnó mmpye bòò abò genwá abe gbene né mati mako.

¹¹ “Me nlú membame magòhme melóméló. Membame magòhme melóméló achyerge gemé jii gétúgé magòhme jii. ¹² Muú usege apó fò membamé magòhme, muú áwyaá magòhme, ndere elúmbò, gébégé agege mekwala aké achwòò, abòò alyaá magòhme, mekwala afwené áji alá

tyátyá. ¹³ Muú yimbò, abòò alyaá magòhme yimbò néndé ji alú lé muú usege, abòò fò gébé ne áji wó. ¹⁴ Me nlú membame magòhme melóméló, me nkágé magòhme ya ne magòhme ya ntó ákage me. ¹⁵ Wye ndere Nte wa akaa me, me ntó nkaa ji. Me nchyege gemé ya gétúgé magòhme ya. ¹⁶ Ne nwaya magòhme ayifò, ayi alá pò né geluage ayina, mbò mansé áji ncho ne ayina. Áji ntó áwuú nye meko wa, ne mpye nye áji ábe ekwò magòhme ema ne ábéé nye ne membame ama.

¹⁷ “Ula bi nte wa agboó ne me ulú nnó nchyege gemé ya nnó áwá gétúgé bòò ba ne nnó kwyakwya me mma mbò geji. ¹⁸ Yé muú ayi akágé wa me apó, yémbò me mbòò ne nchyege gemé ya nnó awá. Ne me nwayaá uto manchye gemé ya nnó áwá ne nwaya ntó uto mamma mbò genwá ya. Ge geno eyige Nte wa agare me mbò”

¹⁹ Jisòs ajógé mbò, bòò Jus ábò ufere ucháucha. ²⁰ Abifò ajógé áké, “Melo nchye achyerge Jisòs efwyale ne améé gebwòò, déwúgé ji.”

²¹ Ne abifò ntó ajógé áké, “Muú ayi melo nchye achyegé ji efwyale ajógé fò ufòò unò bina. Nnó muú ayi meló nchye achyegé ji efwyale, akaáge apyee ntó muú amé nónómé agene mbaá?”

Bòò Jus áshya Jisòs

²² Ne gébégé bòò Jus ányéé epaá ewe ebwò áteé ndere áfyee echa upe né amu Esòwò, Jisòs abò alu né Jerosale. Gébé eyigémbò neba nelu. ²³ Ndere Ji alú né dachi echa upe Esòwò, akene né agbá ayi akuú nnó agba Solomun. ²⁴ Bòò Jus áchwò nò ji né mme, ágií ji áké, “Wò ólyagé mbò esé né mmu dembyò nnó? Mbógé wò ólú Muú yi Esòwò akweré ji elá gefwa gare ese gbòhòò.”

²⁵ Ne Jisòs ashúú ebwò meko aké, “Me mbò ngare me enyú, yémbò enyú dékame ne me wò. Utòò ebi mempyee né mabò Nte wa, ubi ne ulerege gefòge muú ayi me nlú. ²⁶ Yémbò enyú dékamege néndé depò fò né geluage magòhme ya. ²⁷ Magòhme ya, ákagé meko wa. Me nkágé áji ne áji ntó ákwòlege me. ²⁸ Me nchyege áji genwá eyi gélagé byéé. Áji ánome fò mme detu ne yé muú ayi ákagé fòò áji né amu ya apó. ²⁹ Néndé Nte wa muú áfyee me áji né amu, anea gemé

apwɔ bɔɔ ako, ne yé muú ayi ákágé fɔɔ aji né amu Nte wa apɔ. ³⁰ Me ne nte wa Esɔwɔ delu muú ama.”

³¹ Jisɔs ajógé mbɔ, bɔɔ Jus ama ábɔ mataá nnó áto ji áwá. ³² Ne Jisɔs ajɔɔ ne ebwɔ aké, “Me mpye gejamégé utɔɔ ulúúlɔ ebi Nte wa achyɛ́ me utó nnó mpye, enyú degɛ. Né ebi ndé ne enyú dékelege manto me ne mataá?”

³³ Bɔɔ Jus bimbɔ áshuú ji meko aké, “Eɔɔfɔ gétúgɛ́ utɔɔ ulúúlɔ ebi wɔ ɔpyɛ́ ne ese detome wɔ ne mataá. Elé gétúgɛ́ wɔ ɔbyaá Esɔwɔ. wɔ ɔlú lé mekwaá, yémbɔ ɔse geme jyɛ́ nnó wɔ ɔlú Esɔwɔ.”

³⁴ Ne Jisɔs ajɔɔ ne ebwɔ aké, “Pɔ nnó asa né mmu ηwe Esɔwɔ nnó, ‘Me nke enyú delu bɔ esɔwɔ?’ ³⁵ Ese dékaá nnó mekomejɔɔ Esɔwɔ akwɔrégé fɔ. Ne mbɔgɛ́ Esɔwɔ akú bɔɔ abi ji achyɛ́ ebwɔ mekomejɔɔ nnó álú bɔ esɔwɔ. ³⁶ Epyembɔ nnó ne me muú Esɔwɔ ajyaá atɔme fa mme, njógé nnó nlú Maá Esɔwɔ, enyú déké me mbyaá Esɔwɔ? ³⁷ Mbɔgɛ́ me mpyɛ́ fɔ utɔɔ ebi Nte wa achyɛ́ me nnó mpyege, dékamegɛ́ fɔ ne me. ³⁸ Ne mbɔgɛ́ me mpye lé ubi, yé lé enyú déla dékame nnó genó eyigé me njógé gelú wáwálé wɔ, kamegɛ́ ne utɔɔ ebi me mpyɛ́. Dépyege mbɔ, dégene nye nnó me nlu muú ama ne Nte wa, ne Nte alu muú ama ne me.”

³⁹ Ajógé mbɔ, bɔɔ Jus bimbɔ ama amua mampye ji, yémbɔ aloó ebwɔ né amu.

⁴⁰ Achyaá afe né egbe ebeé Jodan ewefɔ mbaá ayi Jon abɔ awyage nya bɔɔ manaá Esɔwɔ, ajwɔlege ewú. ⁴¹ Ne gejamégé bɔɔ ákwɔle ji, ajógé ne ate aké, “Jon apye yé ufélékpa fɔ wɔ, yémbɔ yéndégenó eyigé ji ajɔɔ atome ne mende yina gelú wáwálé.” ⁴² Eféé ne gejamégé bɔɔ áfyɛ́ metɔɔ ne Jisɔs.

11

Negboné Lasarɔs

¹ Gébégé fɔ, mende fɔ abɔ améé, akuú ji nnó Lasarɔs. Ji alu muú Betani. Betani ele melɔ Mɛri ebwɔ ne menmo wuú Mata. ² Elé Mɛri yina ne abɔ ágbelé nya lamenda né uka Ata, atile ne mejwe wuú. Ji ne menmo wuú Lasarɔs abɔ améé. ³ Gétúgɛ́ Lasarɔs améé, aηme bií átɔ meko mbaá Jisɔs aké, “Ata mejeé wyɛ́ ayi ɔgboó ne ji dɔɔ améé.”

⁴ Jisɔs awúgɛ́ meko ayi alɔɔ ji, aké, “Nemeé eniné Lasarɔs améé mbɔ, nepɔ́ fɔ eni netene ji aló nelú ele nnó, bɔɔ áfɛge Maá Esɔwɔ nnó ηgɔ Esɔwɔ akwɔ. Getu eyigembɔ bɔɔ áfɛge nye Maá Esɔwɔ.”

⁵ Jisɔs agboó ne Mata, ne menmo wuu Mɛri ne Lasarɔs. ⁶ awuge nnó Lasarɔs améé ama bele né melɔ ewé ji abɔ alú wyɛ́ ndɔ epea. ⁷ Ne ndɔ yimbɔ epea ekógé, ajɔɔ ne baá utɔɔ bií aké, “Déma déjye né gebage mewaá Judiya.”

⁸ Baá utɔɔ bií ajɔɔ ne ji aké, “Ménleré elú dambɛle ayi bɔɔ bimbɔ aké áto wɔ ne mataá áwá, ne wɔ ɔkelege nnó déma dékeré ewú?”

⁹ Ajógé mbɔ, Jisɔs ashuú ebwɔ meko né nekanémejɔɔ aké. “Yéndé bií uwyaá nchwaneke efyánépeá ne utuú ugi, wa mbɔ fɔ wɔ? Bɔɔ aké ákene ne bií gbɔɔ, ákparege fɔ nekwe néndé ágene mbaá. ¹⁰ Yémbɔ bɔɔ abi akene ne utuú ákparege nekwe néndé gengbɔ gepɔ.” ¹¹ Ajógé mbɔ, aké ne ebwɔ, “Menme se Lasarɔs akwe gejya, yémbɔ me njye ewú nnó pye ji apeé gejya.”

¹² Ajógé mbɔ, baá utɔɔ bií aké ne ji, “Ata mbɔgɛ́ abelé gejya ebyennó alé atoó.”

¹³ Jisɔs abɔ agarege mbɔ lé ebwɔ negbone Lasarɔs, yémbɔ ebwɔ áfere nnó ajógé mbɔ lé mechɔ gejya eyigémbɔ.

¹⁴ Jisɔs agare yé ebwɔ gbɔgɔnɔ aké, “Lasarɔs agbo. ¹⁵ Ne metɔɔ egɔɔ me gétúgɛ́ nyú nnó me mbɔ mpɔ́ fɔ ewú ne ji. Genó eyigé mempye nye, gepye nye enyú défyɛ́ metɔɔ ne me chánéné. Kwilege mme déjye dége ji.”

¹⁶ Ajógé mbɔ, Tɔmasi maá gefa, ajɔɔ ne ate baá utɔɔ aké, “Kwilege déjye, yé ebe lé negbo, degbo ne ji”.

Jisɔs afyɛ́ aηme Lasarɔs metɔɔ

¹⁷ Jisɔs akwɔnege né melɔ Betani, age nnó anií Lasarɔs né mmu eba ntaá ale me ndɔ eni. ¹⁸ Nekene Betani ne Jerosale nelú genóge ηkpa neke epea. ¹⁹ Ne gejamégé bɔɔ Jus áfé manjwye Mata ebwɔ ne Mɛri mmye gétúgɛ́ negbone menmo bwɔ.

²⁰ Mata awúgɛ́ nnó Jisɔs achwɔɔ, atane ajye bane ji, Mɛri álá ji né mmu gepú. ²¹ Mata ábánégé Jisɔs ajɔɔ ne Ji aké, “Ata mbɔgɛ́ wɔ ɔbɔ ɔbe fa, mbɔ menmó wa agboó wɔ.” ²² Yémbɔ, yé ebe élé nana, nkaá nnó,

yéndegenó eyigé wə əgigé ɛsɔwə, achyegge wə geji.

²³ Ne Jisɔs ajɔ́ ne ji aké, “Menmó wye akwilege nye né negbo.”

²⁴ Ne Mata aké, “Nkaá nnó akerege nye meso né genwá gébégé bɔ́ aké ákwilege nye né negbo né bií bi kwyakwya.”

²⁵ Ajógé mbɔ́, Jisɔs aké, “Me ne mbwyegge bɔ́ ákwilege né negbo, ne me ne nchyege bɔ́ genwá. Yéndemuú ayi áfyéé metɔ́ ne me, yé agbo akerege né genwá. ²⁶ Ne yéndemuú ayi alú mebe, áfyéé metɔ́ ne me ágboó fɔ́, Mata ɔ́kamé nnó élé wáwálé?”

²⁷ Mata aké, “Eh Ata nkamé, nnó wə ne ɔ́lú Muú yi ɛsɔwə akweré ji élá gefwa, Maá ɛsɔwə ayi ábɔ́ manchwə fa mme.”

Jisɔs asɔ manse

²⁸ Mata ajógé mbɔ́, ajye kú menmo wuú Méri ajɔ́ ne ji bibi aké, “Ménleré achwə, akelege mangɛ wə.” ²⁹ Méri awúgé mbɔ́, akwilé mme wáwá, ajye bane Jisɔs. ³⁰ Jisɔs abɔ́ alú dankwəne yé né melɔ́, alú wye né mbaá ayi Mata abané ji. ³¹ Ne bɔ́ Jus abi alú né mmu gepúge negbo áfyéé Méri metɔ́ né negbone menmo wuú, ágege ndere Méri akwilé ka wáwá átane dafye, ebwɔ́ ntó ákwilé ákwəle ji, néndé áfere nnó ji ajyéé mbɔ́ lé né menome menmo wuú Lasarɔs manli negbo.

³² Méri akwənege, age Jisɔs, akwe ji né uka aké, “Ata wə ɔ́bɔ́ ɔ́be fa, mbɔ́ menmo wa abɔ́ agboó wɔ́.”

³³ Jisɔs ágégé ndere Méri álili chonchó ne bɔ́ Jus abi ákwəlege ji, eta ji mmu ne meshwe akwə ji metɔ́.

³⁴ Agií ebwɔ́ aké, “Enyú dénií ji éfɔ́?”

Ashuú ji meko aké, “Ata, chwə ge mbaá wuú.”

³⁵ Jisɔs asɔ manse. ³⁶ Bɔ́ Jus bimbɔ́, ágegé mbɔ́, aké, “E é, gege ndere ji abɔ́ gejeé ne Lasarɔs.”

³⁷ Yémbɔ́ abifɔ́ ajógé aké, “Nnó ji muú apyéé muú amɛ nónómé agene, abɔ́ akágé pye fɔ́ nnó Lasarɔs agboge?”

Jisɔs ape Lasarɔs né negbo

³⁸ Ne nchye ama anywəne Jisɔs né mmu, afé né menome. Menome ewémbɔ́, elú lé embu ebá ntaá, agbe ewú ne ntaá. ³⁹ Jisɔs

aké, “Ferege ntaá eniné mbɔ́ né menome.”

Mata menme Lasarɔs ashuú ji meko aké, “Ata, agbo mbɔ́ ale fina ndɔ́ eni, gébé eyi, gebe gebogebo geja gepwə amu.”

⁴⁰ Ne Jisɔs ajɔ́ ne ji aké, “Mata, pɔ́ me ngaré na wə nnó əfyegge metɔ́ ne ɛsɔwə, əgene nye genó eyigé utó ba upyéé?”

⁴¹ Aférégé ntaá eniné mbɔ́, Jisɔs abwéé amɛ ape mfaá anemmye aké, “Nte wa, ntame wə néndé ɔ́wú mmyemenene ya. ⁴² Nkaá nnó wə ɔ́wuú mmyemenene ya yéndégébé. Yémbɔ́, njɔ́ mbɔ́ gétúgé bɔ́ abi álú fa, nnó ebwɔ́ ákamé nnó wə ne ɔ́tame me.”

⁴³ Anerege manjɔ́ mbɔ́, anyá ne meko metometo aké, “Lasarɔs táné chwə fa.” ⁴⁴ Tenétené yimbɔ́, Lasarɔs atane dafye, uka bií ne amu, úlú wye wéwé né mmu uba mandée ebíí áni ji né mmye chonchó ne ushu. Ne Jisɔs aké, “Kaáge ji ajye.”

Ajɔ́ geju manwá Jisɔs

(Mat 26:1-5; Mak 14:1, 2; Luk 22:1, 2)

⁴⁵ Ne gejamégé bɔ́ Jus abi ábɔ́ álú eféé áchwɔ́ áchwéé Méri mmyé, ágege ndere Jisɔs apyéé Lasarɔs apeé né negbo, áfyéé matɔ́ ne Jisɔs. ⁴⁶ Yémbɔ́, abifɔ́ ajye gare bɔ́ Farasi fɔ́ genó eyigé Jisɔs apyéé. ⁴⁷ Ne anɔ́ ba ampyéé ure ɛsɔwə ne ekwə bɔ́ Farasi fɔ́, ákú ujwəlé, áchomé né eso ajɔ́ aké, “Nana esé dépyembɔ́ nnó? Mende yina apyéé mbɔ́ ufélekpa ufɔ́ ufɔ́ ajyéé. ⁴⁸ Mbɔ́gé délyage ji nnó ajyéé mbe mampye ubi, melɔ́ meko efyéé nye metɔ́ ne ji, ne bɔ́ Rom áchwə chɔ́ nye echa ure se chonchó ne melɔ́.” *

⁴⁹ Ne muú bwɔ́ ama, ayi akamege Kaifas, ji ne alú etukpe ampye ure ɛsɔwə né nme eniné mbɔ́. Ajɔ́ aké, “Enyú dékage yé genó kan̄ka, ⁵⁰ dekaá fɔ́ nnó elú galógáló eta nyú nnó muú ama agbo gétúgé bɔ́ ako epwə nnó melɔ́ meko énomé wɔ́?” ⁵¹ Mejɔ́ ewé Kaifas ajɔ́ mbɔ́, etane fɔ́ jimboó né metɔ́ wɔ́. Ndere ji alú etukpe ampye ure ɛsɔwə né nme eniné mbɔ́, ɛsɔwə apye nnó ji agare nnó Jisɔs abɔ́ magbo gétúgé melɔ́ meko. ⁵² Ne epófɔ́ gétúgé melɔ́ ewú ewú wɔ́, agbo ntó nnó apye bɔ́ ɛsɔwə abi álaá tyátyá né mme meko anywere akwe muú ama.

⁵³ Elɔ́ né gébé eyigémbɔ́, ákpakpa bɔ́ Jus

* **11:48** Elú wáwálé nnó: Mbɔ́gé nnó bɔ́ Jus áfyéé metɔ́ ne Jisɔs, Ji ámmye nye apwə bɔ́ Rom nnó bɔ́ Jus álaá mmyemmye bwɔ́.

aso mala ndere apyεé ne áwa Jisós. ⁵⁴ Né getú eyigémbó, Jisós amáge ke sé gbàḡḡḡo né géluage bóó Jus. Alyaá Jerosale afé né maá melo fó ayi akuú nnó Efrem kwókwólé ne mashwone. Ewúmbó ne ji ne baá utóó bíí ájwólége.

⁵⁵ Ne gébége epaá bóó Jus ewé ákuú nnó epaá koó upú elá kwókwólé, gejamégé bóó afé né Jerosale nnó akpome mmye ndere ebwó apye me gemεge nnó epaá ewémbó ekwone. ⁵⁶ Ne ndere ebwó anywere né mmu echa upε Esowó, ápele mbógé agene nye Jisós. Ajógé ne ate áké, “Enyú défere mbó nnó? Nnó ji achwóó nye né epaá ewéna waá achwóó?” ⁵⁷ Gemεge nnó epyεmbó etukpe amppe upε Esowó ne ekwó bóó Farasi fó, ábó áchyeé me meko nnó muú ayi akaáge mbaá ayi Jisós alú ágare, ájye apye ji.

12

Awad Jisós mawéé né meló Bétáni (Mat 26:6-13; Mak 14:3-9)

¹ Epaá koó upú elágé ndó ekene, Jisós afe né melo Betani melo ewé Lasarós muú Jisós apye ji apeé né negbo ajwólége. ² Efεé ne anene Jisós ne menyéé. Mata ne afaá menyéé yimbó ne Lasarós alú muú ama né geluage bóó abi ájwóle agií mmye né ekpókpógélé ne Jisós. ³ Ndere ájwóle mbó, Meri akpa ekpómé mawéé Lamenda ami majame ḡka dóó, amo Jisós né uka. Gepú geko geka ne gebεge lamenda, ne ase mejwe wuú ati uka Jisós. Mawéé amina malu mmye po. Akwyéé mami ne genó eyigé akuú nnó, “Nard.” ⁴ Ne Judas Iscarót, maá utóó Jisós ama ayi abóó manchyeé Jisós mankwaá, agege geno eyi meri apyεmbó, aké, ⁵ “Mbó ákpoó mawéé lamenda amina, áse gejamégé ḡka, eyi epwóó ḡka eyi muu akage pye né ḡme áchyeé mbaá ubyá bóó.” ⁶ Mejóó ewé Judas ajóó mbó na, epófó nnó ji agboó ne ubya bó, élé gétúgέ ji alú menjo ne ajóó mbó. Ji ne ábélege mekwa ḡka baá utóó Jisós. Ne gébé eyigé fó, ajoó ḡka wye.

⁷ Judas ajógé mbó, Jisós aké, “Gógé ji abe nyame, ji apyémbó nnó me ngboge ánií me nííge. ⁸ Ubyá bóó úlú fa ne enyú yéndégébé, yémbó me mbeé nye fó ne enyú gébé geko.”

⁹ Ne gejamégé bóó Jus áwúgέ nnó Jisós alú efεé né melo Betani, ákwóle áfe ewú. Ajye nya fó mange lé Jisós jimbií wó, áfe ntó nnó áge Lasarós muú Jisós apye ji apeé né negbo. ¹⁰ Ndere elúmbó, anóó baá amppeé upε Esowó aso mala nnó áwa Lasarós. ¹¹ néndé élé getú jii ne gejame bóó Jus ályaa ebwó áfyéé metóó ne Jisós.

Jisós akpe né Jerosale nkane mfwa (Mat 21:1-9; Mak 11:1-11; Luk 19:28-40)

¹² Bíí uyyage, gejamégé bóó abi áchwóó manyé epaá koó upú, áwú nnó Jisós achwóó né Jerosale. ¹³ Asó mamméε, átane ájye bane ji meti. Awyále áké, “Matame mábé ne Esowó. Mejé ebé ne muú ayi achwóó né mabó Ata. Efwó ebe ne Mfwa bóó Isreli!”

¹⁴ Jisós agége maá géjuná, akwó ajwóle né mfaá. Ne genó eyigé ábó ásamé né mmu ḡwe Esowó getane wáwálé nnó, ¹⁵ “Enyú bóó Sayon défoge, gége mfwa nyú achwóó, ajwólé mbó né mfaá maá géjuná” *

¹⁶ Ndere Jisós akpene né Jerosale, baá utóó bíí ákaá fó nnó uno bi ábó ásame me né mmu ḡwe Esowó úlú wawale wó. Yémbó gébége Jisós akwóme ajyeé né mfaánebuú, ne ebwó ateé nnó abó asa né mmu ḡwe Esowó nnó unó bina upyeé nye ne ji. Ne ápye ntó ubi ne ji.

¹⁷ Ne bóó abi abó alú ne Jisós gébége ji apye Lasarós apeé né negbo, akpa gegare eyigémbó, ájyeé ne geji. ¹⁸ Genó eyigé na ne gepyε gejamégé bóó ájyeé bane Jisós né meti gétúgέ áwuú gepoge ufélekpa ebi ji apyeé. ¹⁹ Ne ekwó bóó Farasi, ajógé ne ate áké, “Ye mekpo ne ula esé dégene fó né mechó ewe desóó mbó mala manwa Jisós. Gegé, gemεge melo geko gela kwóle élé ji.”

Jisós abó mbe agare negbo nii

²⁰ Né geluage bóó abi ájye né Jerosale manogé Esowó gébége epaá koó upú, ne abi ákú ebwó nnó bóó Grek álú wye. ²¹ Bóó Grek bina áchwó mbaá Filip muú melo Betsada né gebage mewaá Galilií, ajóó ne ji áké, “Ata esé dékelege mange Jisós.”

²² Filip awúgέ mbó, ajye gare Andru, ne ebwó ne Andru ájye gare Jisós. ²³ Ne Jisós ashúú ebwó meko aké, “Gébé gekwane eyigé bóó ágene nye nnó Maá Nte Mekwaá

* **12:15** Elú wáwálé nnó: Opεge né Mat. 21:5 né nteé gebagé ḡwe oḡené ula Sayon.

apwɔ amu. ²⁴ Me ngarege enyú wáwálé nnó nyine nchi nelaá wye nyine nchi nemaá, mbɔgé muú alá apéé néní né mme degbo wó. Negboge ne nechíí nefye gejame ame nchi. ²⁵ Muú ayi asele geɲwá jíí nnó geɲeá gеме dɔ́, geɲwá jíí genóme nye mme detu. Ne muú ayi asele nnó geɲwá jíí geɲeá fɔ gеме né mme yina wó, abeé nye ne geɲwá eyi gélágé byé. ²⁶ Mbɔgé muú akélege mampyege utɔ́ ba, abó mankwɔle me. Ne yéndé mbaá ayi me mbεε, muú utɔ́ wa ntó abeé wyeé ne me. Ne yéndémuú ayi apógé me mampye utɔ́ ba, Nte wa anoge nye ji.

²⁷ “Nana ufere ba úlú uyaá uyaá. Ewena njɔge mbɔ nnó? Nnεne mbɔ élé mmye nnó, ‘Nte wa aféré me né efwyale ewé echwɔ́ mbɔ me né mbe waá?’ Ngba, nnεne fɔ mbɔ, néndé ula bi me nchwɔ́ fa mme úlú nnó nge efwyale ewéna. ²⁸ Nte wa, pye bɔ́ ákaá nnó wɔ apwɔ amu.”

Ajógé mbɔ, meko fɔ atane né mfaánebuú aké, “Me mpye mé bɔ́ akaá nnó me mpwɔ amu, ne mmage pye wye mbɔ.”

²⁹ Ne gejamégé bɔ́ abi átene eféé, áwúgέ meko yimbɔ, abifɔ aké, élé nemfe, abifɔ aké, élé ekiénné Eswɔ́ ne ejɔ́ mejɔ́ ne Jisɔ́.

³⁰ Ne Jisɔ́ ajɔ́ ne ebwɔ́ aké, “Meko ayi déwuú mbɔ alú lé né galógáló nyú, epófɔ awa. ³¹ Nana, gébé eyigé Eswɔ́ apyεé bɔ́ mme ákpe né unɔ́ mpa gekwɔne, gébé gekwɔne eyigé ábuú danchɔmeló mfwa bɔ́ mme, ³² né geluɔge gefwa jíí. Ne abwεge me né mbaá gekwa, njame nye bɔ́ ako achwɔ́ eta wa.” ³³ Jisɔ́ ajɔ́ mbɔ, manlere gefɔge negbo eniné ji agboó nye.

³⁴ Ne bɔ́ bimbɔ, ájɔ́ aké, “ɲwe mabe Eswɔ́ agare ese nnó Muú yi Eswɔ́ akweré ji elá gefwa, abε meβε te kwyakwyaá, epyémbɔ nnó ne wɔ́ áke ábɔ́ mambwye Maá Nte Mekwaá né mfaá gekwa, waá alú Maá Nte Mekwaá yimbɔ?”

³⁵ Jisɔ́ ashuú ebwɔ́ meko aké, “Geɲgbɔ gelú gegenege eta nyú né mboó gébé, kége nana ndere geɲgbɔ gelú gegenege nnó ékágé gemua gewere enyú. Muú ayi akene né gemua ákágé fɔ mbaá ayi ji ajyeé. ³⁶ Fyége metɔ́ ne muú ayi achyégé geɲgbɔ nana ayi ji alú ne enyú, nnó debe bɔ́ abi achyεge geɲgbɔ. Jisɔ́ ajógé mbɔ, alyaa ebwɔ́ ajye bií.”

Bɔ́ Jus áshyá wye shyá mamfye matɔ́ ne Jisɔ́

³⁷ Ne yé lé Jisɔ́ apyε gejamégé ufɔ́ ufélekpa ebwɔ́ ágené, áfyéé fɔ matɔ́ ne ji wó. ³⁸ Epyεmbɔ nnó genó eyigé Asaya muú ekpave Eswɔ́ abɔ́ ajɔ́ getane wáwálé. Asaya abɔ́ ajɔ́ nya aké, “Ata, ndé muú ákamé ne mekomejɔ́ ayi esé dégare. Ne ndé muú ayi Ata alere ji gefɔge utó bi ji awyaa?”

³⁹ Ula bi ebwɔ́ alá ákame nya ne mekomejɔ́ yimbɔ wó, úlú wye ndere, Asaya muú ekpave Eswɔ́ abɔ́ ajɔ́ nya nnó Eswɔ́ aké, ⁴⁰ “Ngilége ebwɔ́ ame nnó ékágé ágene unó ne ame, ne mpye bwɔ́ áɲea matɔ́ nnó ékágé ebwɔ́ ákaá genó eyigé mekomejɔ́ yimbɔ ágaré. Eswɔ́ aké, ‘Me mpye mbɔ nnó ékágé ebwɔ́ áti meso ne gabo bwɔ́, áchwɔ́ eta wá nnó me mfere ebwɔ́ né efwyale.’”

⁴¹ Asaya ajɔ́ mejɔ́ ewéna ato ne Jisɔ́, néndé ji abɔ́ age me nnó Jisɔ́ abeé nye muú ayi apwɔ́ amu.

⁴² Ne yé élé gejamégé bɔ́ alú abi ála áfyéé fɔ matɔ́ ne Jisɔ́ wɔ́, abifɔ áfyε, yé ákpakpa bɔ́ Jus abifɔ áfyé ntó metɔ́ ne Jisɔ́, yémbɔ álerege fɔ gbɔgbɔ nnó áfyéé metɔ́ ne ji gétúgέ áfɔ́ nnó álerege, bɔ́ Farasi ábuú nye ebwɔ́ né echa mmyemenene. ⁴³ Néndé ebwɔ́ ágbóo lé nnó akwaá áfεge ebwɔ́ ápwɔ́ nnó Eswɔ́ ne afεge ebwɔ́.

Mekomejɔ́ ayi Jisɔ́ agare ne asɔ́ nye mpa bɔ́

⁴⁴ Ne Jisɔ́ ajɔ́ kenke, aké, “Yéndémuú ayi áfyéé metɔ́ ne me, áfyé fɔ metɔ́ ne me mbií wó, áfyé ntó ne muú yi atɔme me. ⁴⁵ Muú agegé me, ebyennó age ntó muú ayi atɔme me. ⁴⁶ Me nchwɔ́ ndere muú yi alerege geɲgbɔ mbaá bɔ́ mme, nnó ékágé bɔ́ abi áfyéé metɔ́ ne me alá kenékéné eké muú ayi alú mmu gemua. ⁴⁷ Mbɔgé muú awúgέ mekomejɔ́ ayi me ngare ne alá apyεé fɔ genó eyigé me nké ji apyε wó, me njógé fɔ nnó ji akwe mpa, néndé me nchwɔ́ fɔ fa mensɔ́ mpá bɔ́ mme wó nchwɔ́ lé mamfere ebwɔ́ né efwyale gabo. ⁴⁸ Muú yi ashyaá nnó ji ákágé me, ne alá apyε genó eyigé me njɔ́, genó eyi gesɔ́ mpa wuú gelú wyeé. Ne genó eyi gesɔ́ mpá wuú né bií bi kwyakwya, élé mekomejɔ́ wa ayi ngare. ⁴⁹ Nende

Me njógé fó né uto ba. Nte wa muú atome me agare me genó eyi me njógé ne ndere me mbóó manjóó. ⁵⁰ Ne nkaá nnó genó eyigé ji aké me ngare gechwóó ne genwá eyi gélágé byé. Né getú eyigémbó, me njógé lé genó eyigé Nte wa agare me nnó njóó.”

13

Jisós ashwone uka baá utóó bií

¹ Wye ndere epaá koó upú elaá kwókwólé Jisós akaá nnó gébé eyigé ji alyagé mme yina nnó akere meso mbaá Nte wuu gekwone. Ne élé ji abóó gejeé ne bóó bií abi alú fa mme, alere ebwó gefóó eyigé ji abóó gejeé ne ebwó.

² Ne ndere Jisós ajwale anyeé menyéé ne baá utóó bií ne nkwale, danchomeló anyú me metóó maá utóó Jisós ayi ama nnó achyeeé Jisós mankwaá. Akuú maá utóó yimbó nnó Judas Iscarot, maá Simun. ³ Jisós akaá nnó Nte wuu Esowó afye ji yéndégenó né amu. Akaá ntó nnó ji abó atane mbaá Esowó ne ji akerege meso mbaá Esowó. ⁴ Ndere álú ányé menyéé, Jisós akwile téné, afeé nku yi mfaa abelé. Ani agbogbo né gebwe. ⁵ Afane manaá né mmu geku, ala manshwone uka baá utóó bií, ne atile ubi ne agbogbo ayi ji aníí né gebwe. ⁶ Akwónégé mbaá Simun Pita, Simun agíí ji aké, “Ata ókelege manshwone me uka?”

⁷ Ne Jisós ashuú ji meko aké, “Genó eyigé me mpye mbó, enyú dékage fó ula nana, meso gébé dékage nye.”

⁸ Ajógémbó, Pita aké, “Ngba, wó óbó fó manshwone uka eba wó.”

Ne Jisós aké ne Pita, “Mbógé me nlá nshwone wó wó, óchome fó mbwa ne me.”

⁹ Ajógé mbó Simun Pita aké, “Ata óshwonege fó lé uka ba ubiubi, shwone ntó amu ya chonchó ne mekpo wa.”

¹⁰ Jisós aké, “Muú yi awóó me manaá ábó mashwone lé uka bií ubiubi néndé menyammye wuu alu me pópó. Ne enyú délu me pópó, yémbó enyú ako fó wó.”

¹¹ Jisós ajóó mbó, ji akaá me muú ayi achyegé nye ji mankwaá, nkaawu ne ji aké, “Enyú ako depó fó pópó.”

¹² Ne ji anerege manshwone uka baá utóó bií, abó nku wuu afye, akere ajwale ká. Agíí ebwó aké, “Enyú dékaá ulaá genó eyigé

mempye mbó né enyú?” ¹³ “Enyú dékuú me menlere ne Ata. Enyú délu cho mankú me mbó, néndé ge muú ayi me nlú mbó. ¹⁴ Ne mbógé me, Ata ne menlere enyú, nshwone enyú uka, enyú ntó debó manshwonege uka ate. ¹⁵ Me nlere enyú genó eyigé debóó mampyegé nnó dépyege geji ne ate ndere me mpyeé ne enyú. ¹⁶ Me ngaregé enyú wawálé nnó, maá utóó aneáge fó geme apwó nte wuu. Yé maá déntóó ntó aneáge fó geme apwó muú ayi atome ji. ¹⁷ Nana ayi enyú dékaá unó bina, déké dépyeé ubi, débée ne metóó megomégo. ¹⁸ Me njógé mbó, ntome fó ne enyú ako. Me nkaá ufóó bóó abi me njyaá. Yémbó mpye mbó nnó genó eyigé ásame né mmu nwe Esowó gétané wawale. Asa wye nno, ‘Muu yi esé ne ji déchome ebwó menyéé, abwólé atene ummye ne me’ ¹⁹ Me ngarege enyú genó eyigé na nana gemege nnó gepye. Ne gébége gepyegé, enyú dekamege nye nnó, ‘Me Nlú gefoge Muú ayi Me Nké Me Nlú.’ ²⁰ Me ngarege enyú wawálé nnó yéndémuú ayi asele muú dentóó wa ne metóó megómégó, ebyennó ase mbó lé me mbóó. Ne muú ayi asele me, ase mbó lé Esowó muú átome me.”

Jisós abó mbe agare nnó áchyegé nye ji mankwaá

(Mat 26:20-25; Mak 14:17-21; Luk 22:21-23)

²¹ Jisós ajógé unó bina, metóó esó ji, agare gbogbon aké, “Me ngarege enyú wawálé, muú nyú ama achyegé nye me mankwaá.”

²² Ajógé mbó baá utóó bií álá meno mekpo fuú ápe ate ne ame ne ame. Akágé yé muú ayi ji ajóó atome ne ji. ²³ Ne maá utóó ama, ayi Jisós agboó ne ji, agíí mmye né ekpokpogele kwókwólé ne uwyaá Jisós.

²⁴ Ne Simun Pita anyú meno aké, ne ji “Gíí Jisós muú ayi ji ajóó mbó atome ne ji.”

²⁵ Ndere maá utóó yimbó, ajwale agíí kwókwólé ne uwyaá Jisós, akó geme agíí Jisós aké, “Ata waá achyegé nye wó mankwaá?”

²⁶ Jisós ashuú ji meko aké, “ele muú ayi me nyuale bred yina né mmu akpánkpa nchyegé ji. Jisós ajóge mbó abó gekpóge bred, anyuá né mmu akpánkpa achyegé Judas Iscarot, maá Simun.” ²⁷ Tenétené ayi Judas asele gekpóge bred eyigémbó, danchomeló

anyú ji metáó. Ne Jisós ajóó ne Judas aké, “Genó eyigé wá òkelege mampye, pye geji wáwá.”²⁸ Né geluage bóó abi ajwòle agií né ekpokpogele, ye muú ama ayi akaá ulaá mejóó ewé Jisós ajóó mbó ne Judas apó. ²⁹ Ne elé Judas ne ábélege mekwa ñka bwó. Baá utóó abifó áfere nnó Jisós ajóó mbó lé nnó Judas ajye ána unó ebifó ebi ebwó ákelege. Ela epó mbó wó, ndáfo Jisós ajóó mbó lé nnó Judas ajye achye genó gefó mbaá ubya bóó.

³⁰ Ne Judas asege gekpoge bréd eyigé Jisós achye ji, atane afé. Gébé eyigémbó utuú ugi me.

Ebe meke

³¹ Judas atanega ajyega, Jisós aké, “Nana bóó agene nye ndere Maá Nte Mekwaá apwáó amu. Ne ji apye nye bóó age ndere Esowó apwáó amu. ³² Ne mbógé Maá Nte Mekwaá apyéé bóó age ndere Esowó apwó amu, Esowó ntó apyéé nye bóó ágé ndere Maá Nte Mekwaá apwáó amu, ne achóó sé gébé. ³³ Baá ba, me mbelege sé ne enyú dóó, enyú dékelege nye me, ne wye ndere me mbó ngare ákpakpa bóó Jus, mbóntó ne ngarege enyú nana nnó, ‘Mbaá ayi me njye enyú dékage chwó fó wyeé.’ ³⁴ Ajógé mbó, aké, nana nchyege enyú ebe ewé meké, “Bóógé gejeé ne ate. Ndere me ngboó ne enyú mbóntó ne enyú debóó mangboge ne ate. ³⁵ Ne mbógé deké débóó gejeé ne ate, yéndémuú ákágé nye nnó enyú délú baá utóó ba.”

Jisós agaré ndere Pita áshyáa nye ji
(*Mat 26:31-35; Mak 14:27-31; Luk 22:31-34*)

³⁶ Ne Simun Pita agií ji aké, “Ata, wá ojye efó?”

Jisós aké, “Mbaá ayi me njye ókágé kwòle me nana, yémbó ókwòlege nye me meso gébé.”

³⁷ Pita agií ji aké, “Ata ulannó ne me nla nkágé kwòle fó wá nana? Me nkpome mmye mangbó gétú jyéé.”

³⁸ Ne Jisós ashúú Pita meko aké, “Pita nnó ókpome mmye magbo gétú ya? Gó me ngare wá wáwálé nnó gemé nnó menó mekwó akú, wá óshyáa nye mánáne aléé nnó wá ókágé me.”

14

Jisós ne alerege meti ewé ejyéé mbaá nte wuu

¹ “Dekamege fó mesome ebe enyú né metáó. Fyegé metáó ne Esowó, fyegé ntó metáó ne me. ² Baá upú alú gejame né gepúge Nte wa; mbógé abe dampó mbó, mbó me ngare fó enyú mbó wó. Me njye kwyeé melú mbele enyú. ³ Nnerege mankwyeé melú ewémbó, nkerege, nchwó nse enyú nnó mbaá ayi me mbeé enyú ntó débe wyeé. ⁴ Enyú dékaá meti ewé ejyéé né mbaá yi me njyéé.”

⁵ Ne Tómasi ajóó ne Jisós aké, “Ata ese dékaá yé mbaá yi wá ojyéé wó, epyembó nnó ne dékaá meti ewé ejyéé wyeé?”

⁶ Jisós ashúú ji meko aké, “Me ne nlú meti ewú. Me ne ngarege bóó wáwálé. Ne me ne nchyege genwá. Yé muú fó ákágé chwó fó mbaá Nte wa mbógé alá akoó eta wa wá. ⁷ Mbógé enyú débó dékaá me chánéné, mbó debó dékaá ntó nte wa. Manló nana déjyegé mbe, dékaá me ji ne dege me ji.”

⁸ Ne Filip aké, “Ata lere esé Nte wye awu, nnó matáó akwene ese mmu.”

⁹ Jisós ashúú ji meko aké, “Mbó te me nlú mbó fana ne enyú, delú dankaá me Filip? Yéndémuú yi agene me, ebyennó age ntó Nte wa. Wáá ulannó wá óké me nlere enyú Nte wa? ¹⁰ Enyú dékame fó nnó me ncho mmye ne Nte, ne Nte wa ntó acho mmye ne me wá? Depó etire me njógé mbó, detanege fó me mbóó né metáó, elé Nte wa mmu áchomé mmye ne me ne apyéé utóó bií. ¹¹ Kamege ne me nnó genó eyigé me ngarege enyú gelú wáwálé nnó me ncho mmye ne Nte wa ne Nte wa ntó acho mmye ne me. Ne mbógé ewéna ela ekwane enyú metáó wá, kamege nnó elú wáwálé gétúgé ufélekpa ebi me mpyeé. ¹² Me ngarege enyú wáwálé nnó, yéndémuú ayi áfyéé metáó ne me, apyéé ntó unó bi me mpyeé mbó. Yé ebe lé ebi ñjea upwó ebi, apye nye néndé me njyé mbaá Nte wa. ¹³ Ne yéndégenó eyigé enyú dégigé né mabó ma, mpye geji nnó metáó egó Nte wa gétú ya. ¹⁴ Ndere elúmbó, mbógé dégige yéndégenó né mabó ma, mpyeé geji.

Jisós anyémeno mantó Mendoó Ukpea

15 “Mbogé enyú dégbóo ne me, belege mabe ya. 16 Dépyege mbó, me nnene nye mmye mbaá Nte wa, ne ji atome nye enyú muú majyéé ayifó, ayi abe nye ne enyú te kwyakwya. 17 Muú majye yimbó elé Mendóo Ukpea muú alerege enyú wáwálé ayi Esowó. Bóó mme akamege fó ne ji néndé agene fó ji ne akage ji. Yémbó enyú dékage ji, néndé ji ajwólege ne enyú ne alú enyú né mmye. 18 Njyege, nlyage fó enyú gelame, nmáge kere nchwó eta nyú. 19 Ela gachyéé bóó mme amage ge sé me. Enyú ne dégene nye me. Ne te ndere me nwyaaá geḡwá, enyú ntó debéé nye ne geḡwá. 20 Bii bimbo ukwonege, enyú dékage nye nnó mencho mmye ne Nte, Nte wa acho mmye ne me, ne me ntó ncho mmye ne enyú. 21 Yéndémuú ayi awúgé mabe ya abeléé áji, ji yimbó ne abóó gejeé ne me, Nte wa ntó abóó gejeé ne ji. Me ntó mbóó nye gejeé ne ji, ne me mbóó nlerege nye gemé ya etaá wuu.”

22 Ne Judas (ayi alá pó fó Judas Iscarot) ajóó ne Jisós aké, “Ata nde gepyee wó ólerege gemé jyé lé eta sé, ayi óla ólerege fó ntó mbaá bóó mme meko?”

23 Jisós ashúú ji meko aké, “Muú ayi abóó gejeé ne me, apye geno eyigé me ngarege, Nte wa gboó nye ne ji. Ne esé ne Nte wa déchwó bane nye ji déjwólé ne ji mbaá ama. 24 Muú yi alá agboó ne me, apye fó geno eyigé me ngarege. Ne unó bi enyú déwuu mbó utane fó membóó né metóó wó, utane lé mbaá nte wa muú atome me.

25 “Me ngare mbó enyú unó bina nana yi me nlú ne enyú. 26 Yémbó Nte wa atome nye Menchyéé majyéé né mabó ma. Menchyéé majyéé yimbó elé Mendóo Ukpea achwógé alerege nye enyú unó uko ne atéé nye enyú yéndégenó eyigé me ngare enyú.

27 “Ndere me njye nchyege enyú nesó, ne nesó na ne me nchyege enyú. Me nchyege fó enyú nesó na nkane bóó mme achyege genó. Dekamégé fó matóó achyege enyú efwyale, ne debége fó ntó ne efó. 28 Enyú dewú nkane me nké, ‘Me nlyage enyú. Yémbó nmage kere nye nchwó eta nyú.’ Ebege nnó enyú débóó gejeé ne me, mbó débéé ne metóó megómégó elé me njyéé mbaá Nte

wa muú aḡea gemé apwóó me. 29 Me mbó me mbe ngare enyú unó bina gemége nnó ubi upyege, nnó meso gébé, upyege enyú dekame nnó unó bi me njóó ulú wáwálé. 30 Me mpó sé ne gejamégé gébé manjóó mejóó ne enyú néndé mfwa bóó mme alé chwó. Ji apó fó ne eshye apwó me. 31 Yémbó me mpyeé lé genó eyigé Nte wa agare me nnó mpye, nnó bóó mme akaá nnó me mbóó gejeé ne Nte wa.

“Kwilege mme déjyegé.”

15

Genóge umpome ne mata jii

1 “Me ne nlú genóge vin geji ambóó, ne Nte wa ne alú muú ayi áchérege geji. * 2 Yéndé eta ewé etome ne me, mbogé elá ewóme fó umpome, ji asóó ewuu afóme mme, ne yéndé eta ewé ewóme umpome, ji akwyege ewú nnó ewóme gejamégé umpome. 3 Mekomejóó ayi me ngare enyú apye enyú dela me pópó eké eta genóó eyigé akwyéé. 4 Chogé wye mmye ne me, me nchome mmye ne enyú. Eta genóó ékágé wó fó umpome mbogé elá cho mmye ne mbyó genóó geji mbóó wó. Wyembó ntó ne enyú déla dekágé pye genó gefó mbogé dela decho mmye ne me wó.

5 “Me ne nlú genóó eyigémbó, enyú ntó ne delú mata jii. Muú achogé mmye ne me, ne me ntó nchoge mmye ne ji, ji ne apye nye gejamégé unó néndé me nla mpó enyú dékage pye fó yé genó. 6 Ne muú alá cho mmye ne me wó, alú eké eta genóó ewé ásogé afomege éwánese egbo. Ufóó mata unóó yina anywerege áji áfyé né mewé, áso. 7 Mbogé enyú déchogé wye mmye ne me, ne deké débelege mekomejóó wa né matóó nyú, yéndégenó eyi enyú degige nno Nte wa apye, geji ne ji apyé eta nyu. 8 Enyú deké dépye gejamégé unó ulóól Nte wa abeé ne ḡó. Ne ewéna elerege nnó enyú delu baá utóó ba. 9 Ndere Nte wa abóó gejeé ne me, mbóntó ne me mbóó gejeé ne enyú. Bógé wye gejeé ne ate wye ndere me mbóó ne enyú. 10 Mbogé enyú deké depye genó eyige me njóó, me mbóó nye gejeé ne enyú wye ndere Nte wa abóó gejeé ne me

* 15:1 Elú wáwálé nnó: Né ukwene ḡwe menomenyéé, Esowó abó amége bóó Israeli nkane mekóó vin ewé ji áchérege. Jisós jimboó ntó ájóó nnó ji ne alu genóóge vin yimbó nana.

gétúgέ mpyeé genó eyigé ji akεlege. ¹¹ Me ngaré enyú unó bina nnó enyú débε ne metó megomεgο wyε ndere me nwyaá. Ne nnó metó megomεgο nyú εja εpwο amu. ¹² Gegé genó eyigé me nkelege nnó enyú dépyεge na: Bógé gejeé ne atε wyε ndere me mbó ne enyú. ¹³ Gejeé eyigé cha gepο, eyigé muú alεrege, eyi gepwó gejeé eyigé muú ágbóο gétúgέ ajeé bíi. ¹⁴ Enyú débεé ajeé ba mbógé dépyε unó bi me ngaré enyú. ¹⁵ Me mmagé kú se enyú nnó baá défwε néndé maá défwε ákágé fó genó eyigé nte wuú apyεé. Me nkuú enyú ajeé ba néndé yéndégenó eyigé Nte wa agare me, geji ne me nto ngare enyú. ¹⁶ Enyú fó wο déjyaá me wο, elé me ne njyaá enyú ne ntóme enyú nnó dépyεgέ unó ulúúl ne nnó unó bimbo ubεé tε kwyakwya. Ne yéndégenó eyi enyú dégige Nte wa né mabο ma achyεge enyú geji. ¹⁷ Gεge ye mma ngare enyú nnó boge gejeé ne atε.

Bóο mme ápaá baá utó Jisás

¹⁸ “Mbógé bóο mme apaá enyú, kaáge nnó abo me mbe apa me me ne alé pa enyú. ¹⁹ Enyú debο débé bóο mme, mbο bóο mme agboó ne enyú eké atε bóο mme. Ne enyú depο néndé me njya enyú né geluage bóο mme, getu eyigémbο ne bóο mme apaá enyú. ²⁰ Tege genó eyigé me ngare enyú nnó, ‘Maá défwε anεage fó gεme apwο nte wuú.’ Tε ndere εbwó achyε me εfwyale, áchyεge nye ntó enyú εfwyale. Ne εbwó abo awú mekomejóο wa mbο áwuú ntó awe nyú. ²¹ Ebwó apyε nye unó bina uko εta nyú gétúgέ enyú délu bóο ba. Néndé εbwó ákágé fó muú yi atóme me. ²² Me mbe danchwó gare εbwó mekomejóο, mbο akwe fο mpa wó, yémbο nana yi ngare εbwο mekomejóο εσωω, ye meti εwe áboó gabo bwó εpósé ²³ Ne yéndémuú yi apaá me, εbyennó apaá ntó Nte wa. ²⁴ Me mbe dampyε ukpekpe unó né metó metó bwó, εbwó age wó, εbi yé muú fó alá alú dampyε, mbο εσωω agarege nye fó εbwó nnó ápyε gabo ákwe mpa. Yé ndere εbwó ágene unó bi me mpyε, ápaá me chonchó ne Nte wa. ²⁵ Unó bina ubo mampyε nnó, genó eyigé asame né mmu ηwe εσωω gebε wáwálé. Asa wyε nnó, ‘Ebwó ápaá me ula pó.’

²⁶ “Menchyéé majyεé achwó, ji alú Mendoó Ukpea muú alεrege wáwálé yi εσωω. Me ntóme nye ji atane mbaá Nte wa, achwógé agarege nye enyú muú yi me nlú. ²⁷ Enyú ntó dégarage nye bóο muú yi me nlú néndé delu ne me tε ula uló.

16

¹ “Me ngare me enyú unó bina nnó ékágé deja mmyε meso. ² Abuú nye enyú né macha mmyεmenεne. Ne gébé gechwó eyigé yéndémuú yi awáne enyú afεrege nnó ji apyεmbο elé utó εσωω. ³ Apyε nye unó bina ne enyú néndé ákágé Nte wa, yé me ntó ákágé. ⁴ Me mbο mbe ngare enyú nnó gébé eyigémbο gekwónége enyú détege nnó me mbο ngare me enyú nnó unó bina upyεé nye.

Utó bi Mendoó Ukpea εpyéé

“Me mbó ngare enyú unó bina mbεmbe wó, néndé me mbο nlú ne enyú. ⁵ Ne nana me nkerege meso mbaá muú yi atóme me, yémbο yé muú nyú yi agige mme nnó, “Ojye εfó?” Apo. ⁶ Ne gétúgέ me ngare enyú unó bina, mató nyú alá meshwεmeshwε. ⁷ Yémbο ngarege enyú wáwálé. Elú elé né galógáló awe nyú nnó me njyε, néndé me nla njyε wó menchyéé majyεé achwó fó εta nyú. Yémbο me njyεge ntóme nye ji achwο εta nyú. ⁸ Achwógé apyεé nye bóο mme akaá nnó ufere bwó né gabo ayi εbwó apyεé ulú gye. Apyε nye εbwó akaá nnó ufere bwó né ndere muú abεé cho né mbe ushu εσωω ulú gyεé, ne apyε nye ntó εbwó akaá nnó uféré bwó né ndere εσωω ásoó nye mpa ulú gyεé. ⁹ Né εgbe εwé gabo, εbwó alú gyεé néndé áfyεé fó metó ne me wó. ¹⁰ Né εgbe εwé mambe cho né mbe ushu εσωω, apyε nye εbwó akaá nnó me nlú cho néndé me nkerege meso mbaá Nte wa ne enyú demage ge nye se me. ¹¹ Né εgbe εwé mpa ayi εσωω ásoó, apyε nye bóο mme akaá nnó alu gyεé né gefó eyigé ásoó mpa wa, néndé danchomeló mfwa bóο mme akwe me mpa. ¹² “Me nlú wyaá gejamégé unó mangare enyú, yémbο enyú dékage gbare nye fο mató gétúgέ ubi. ¹³ Yémbο gébégé Mendoó Ukpea muú alεrege wáwálé achwoge, apyε nye enyú dékaá wáwálé meko. Agarege nye fó unó bi utanege ji metó, genó eyigé

ji awúgέ geji ne ji ágarege. Ne apyεέ nye enyú dékaá unó bi upyεέ nye meso gébé. ¹⁴ Ji apyé nye me mbó ηgó néndé genó eyi getanege me metóó geji ne ji asεle agarege enyú. ¹⁵ Yéndé genó eyigé Nte wa awyaá élé εya, getú eyigémbó ne me nké genó eyi gelú me metóó geji ne ji agarege nye enyú.

Mesome nyu εla nye lé nechóchó

¹⁶ “Élá gachyεé enyú demage γε sé me, ne εmage wyaá sé ntó ndóó enyú degene nye me.”

¹⁷ Ajógé mbó, baá utóó bíí abifó alo mangigé ate aké, “Ajóó aké, ‘Éla gachyε enyú degene sé me,’ ne ama aké, ‘Émage wyaá se ntó dóó enyú dégene nye me’, ula utene mbó nno? ne ulaa me njye mbaá nte wa. ¹⁸ Ulaá εla gachyεé utene mbó nnó? Ésé dekágé fó genó eyigé ji ajógé mbó.”

¹⁹ Ndere εbwó áferege mbó, Jisós akaá me nnó εbwó akεlege mangíí ji ulaá mejóó εwé ji ajóó mbó. Ajóó ne εbwó aké, “Ényú degige mbó élé ate ulaá mejóó εwé me njóó nnó, ‘εla gachyεé enyú demage γε sé me ne nnó εmage wyaá sé ntó dóó enyú dégene nye me?’ ²⁰ Me ngarege enyú wáwálé nnó enyú delilí nye desóó manse gétúgέ unó bi upye nye. Ne bóó mme ábεé ne nechóchó, Ényú debεé ne masome né matóó, yémbó masome nyú abwólege nye nechóchó. ²¹ Nebyεé neke nemmye mendée, unε ugyalege ji néndé gébé eyigé ji awuú ubale gekwone. Ne abyεgé me maá, amage te se ubale, abεé élé ne nechóchó nnó ji agbεé muú ama fa mme. ²² Wyεmbó ntó ne élú ne enyú. Nana enyú delú ne masome né matóó, yémbó me mimage γε nye enyú, ne enyú debεé nye ne nechóchó né matóó. Ne yé muú ayi akágé fere gefó nechóchó eniné na né matóó nyú ápó. ²³ Bíí bi mbó ukwonege, demage gii se me ye mechó fó. Me ngarege enyú wáwálé nnó, yéndégenó eyi degige nte wa né mabó ma, achyεge enyú geji. ²⁴ Kpaá te gébé eyigé na, enyú delu dangíí yé genó gefó né mabó ma. Gige achyεge nye enyú, ne nechóchó nyú nejame nye kpaá nepwó.

²⁵ “Me ngare enyú unó bina né makamejóó, yémbó gébé gechwóó nye eyigé me nla ngarege sé enyú depóó né makamejóó. Me ngarege nye enyú uno bi utome ne Nte wa gbógónó. ²⁶ Gébé

eyigémbó gekwonege enyú degige nye Nte wa unó né mabó ma. Me njóó mbó fó nnó ngige nye Nte wa genó gefó gétúgέ nyú wó. ²⁷ Néndé Nte wa jimboó abó gejeé ne enyú gétúgέ enyú debóó gejeé ne me, ne dékame nnó me ntane mbaá Éσωω. ²⁸ Wáwálé me ntane mbaá Nte wa nchwóó fa mme. Nana me lé nlyaa mme nkerege meso mbaá Nte wa.”

²⁹ Ajógé mbó, baá utóó bíí aké, “Nana wó ólé jóó yé mejóó gbógónó, ójógé sé né makamejóó. ³⁰ Ésé dékaá nana nnó wó ókaá unó uko, wó ókage ye εbe lé unó bi bóó awyaa né metóó mangíí wó. Éwéna εpye εsé dékamé nnó wó ótane mbaá Éσωω.”

³¹ Ne Jisós ashúú εbwó meko aké, “Pó enyú dékamé ne me, naná? ³² Gébé gechwóó nye, ne géfíí me eyigé enyú ako délaá nye tyátyá, yéndemuú nyú abóó nye meti gepú jíí, délyaa membií. Yémbó me mpó fó me mbií, Nte wa alú ne me. ³³ Me ngare enyú unó bina nnó enyú delilí mmye ne me debe ne nesó. Bóó mme apye nye enyú degε εfwyale yémbó gbarege matóó nyú néndé mmye me mpwó bóó mme.”

17

Jisós anemmye mbaá Nte wuú nno apye ji abó ηgó

¹ Jisós anerege manjóó unó bina, abwéé ame ape né mfaánebuú, anemmye aké, “Nte wa gébé gekwone pye me maá wyεé mbó ηgó nnó me ntó mpye wó óbe ne enoge. ² Wó óchyεé me uto bi upwó bóó ako nnó me nchyεé genwá eyi gélágé byé mbaá bóó ako abi wó óchyεé me. ³ Genwá eyi gélágé byé gelu nnó εbwó akaá élé wó mbií muú ólu Éσωω ayi wáwálé, ne me Jisós Kras muú wó ótame fa mme. ⁴ Mpye wó óbó enógé fa né mme, gétúge me nere mampye utóó bi wó óchyεé me nnó mpye. ⁵ Nte wa, pye me mbe ne enógé né mbe ushu wye nana, gefógé enógé εwé me mbó nwya nya gébégé nlú ne wó, gemεge nnó mme áló.

Jisós anemmye mbaá nte wuú gétúgέ bad utóó bíí

⁶ “Me mpye bóó abi wóó jyaá fa mme óchyεé me akaá wó. Abó álú bóó byεé, wó óchyεé me εbwó ne εbwó ábele mekomejóó wyεé. ⁷ Ne nana εbwó ákaá nnó ufóó unó

uko bi wə ɔchyeé me utane eta wye. ⁸ Ngare ebwó mekomejɔ́ ayi wə ɔchyeé me, áse ji amu apea ne ákaá wáwálé nnó me ntane eta wyeé ne ákame nnó wə ne ɔtame me.

⁹ “Nnɛnemmye gétúgɛ́ ebwó. Nnɛne fɔ mmye gétúgɛ́ bɔ́ mme, nnɛne lé gétúgɛ́ bɔ́ abi wə ɔchyeé me, néndé álú bɔ́ byéé. ¹⁰ Yéndé genó eyi nwyaá elé ejyeé ne yéndégenó eyi wə ɔwyaá, ele eya. Ne ele bɔ́ bina ne apyeé me mbɔ́ enógé. ¹¹ Mbéé sé fa mme, yémbɔ́ ebwó alú fa mme. Nchwɔ́ eta wyeé Nte wa, Muú Ukpea, nnɛnemmye nnó wə ɔbame ebwó né uto mabɔ́ mmyeé, ami wə ɔchyeé me, nnó ɔpye ebwó ábé muú ama ndere esé ne wə delu muú ama. ¹² Gébégé nlú ne ebwó, mbáme ebwó né uto mabɔ́ ami wə ɔchyeé me. Mbá ebwó chánéné, ne yé muú bwó ama anó mme detu wó ekose muú ayi abɔ́ alú me nnó anome mme detu nnó genó eyigé ásame né mekomejɔ́ wyeé gebe wáwálé.

¹³ “Ne nana me nlé chwɔ́ eta wyeé. Ne njógé unó bina ndere me nlú fa mme, nnó mpye ebwó abe ne nechóchó gbene wye ndere me nwyaá nechóchó gbene. ¹⁴ Me ngare ebwó mekomejɔ́ wyeé ne bɔ́ mme apaá ebwó néndé ebwó ápófɔ́ mbwa ama ne bɔ́ mme wye ndere me nlá pó fɔ́ mbwa ama ne bɔ́ mme. ¹⁵ Me nnɛne fɔ́ mmye nnó wə ɔfere ebwó fa mme. Nnɛne lé nnó wə ɔbame ebwó ékágé ebwó akpe né amu muú nchye. ¹⁶ Ebwó apó fɔ́ mbwa ama ne bɔ́ mme wye ndere me nlá pó fɔ́ mbwa ama ne bɔ́ mme. ¹⁷ Pye ebwó áchyeé gemége bwó wáwálé eta wye. Ne wáwálé yimbɔ́ elé mekomejɔ́ wyeé. ¹⁸ Ndere wə ɔtame me fa né mme, mbɔ́ntó ne me ntame ebwó. ¹⁹ Me nchye gemé ya mampye utɔ́ byéé. Me mpye mbɔ́ gétúgɛ́ bwó, nnó ebwó ntó áchyeé gemége bwó wáwálé mampye utɔ́ byéé.

Jisɔs anemmye mbaá Nte wuú gétúgɛ́ bɔ́ abi ámage fyé nye metɔ́ ne ji

²⁰ “Me nnɛne fɔ́ mmye gétúgɛ́ baá utɔ́ baá bina ebwó bwó, nnɛne ntó gétúgɛ́ bɔ́ abi áfyé nye metɔ́ ne me elé áwuú mekomejɔ́ wye ayi baá utɔ́ ba ágarege nye. ²¹ Me nnɛnemmye nnó wə ɔpyé ebwó ako abe muú ama, wye ndere wə Nte wa ɔlu muú ama ne me, me ntó nlu muú ama ne wə. Pye ebwó abe muú ama ne esé nnó, bɔ́

mme ákamé nnó wə ne ɔtame me. ²² Enógé ewé wə ɔchyeé me, ewú ntó ne me nchyeé ebwó. Mpye mbɔ́ nnó ebwó abe muú ama wye ndere esé ne wə delú muú ama. ²³ Me nlu muú ama ne ebwó, wə ntó ɔlu muú ama ne me. Dépye mbɔ́ nnó ebwó ntó abe muú ama chánéné. Ndere elúmbɔ́ bɔ́ mme ákágé nye nnó wə ne ɔtame me, ne ákágé nye ntó nnó wə ɔbɔ́ gejeé ne ebwó wye ndere wə ɔbɔ́ gejeé ne me.

²⁴ “Nte wa, nkelege ntó nnó bɔ́ abi wə ɔchyeé me, ábe ne me né mbaá yi me mbéé nye, nnó ágé ntó enógé wa. Wə ɔchyeé me enógé ewéna gétúgɛ́ gejeé eyigé wə ɔbɔ́ ne me gemége nnó mme ala.

²⁵ “Eh, Nte wa muú ɔlú cho, wáwálé, bɔ́ mme ákágé fɔ́ wə, yémbɔ́ me nkágé wə. Ne bɔ́ bina, abi wə ɔchyeé me ákaá ntó nnó wə ne ɔtame me. ²⁶ Me mpye ebwó ákaá wə, ne mpye nye wye ebwó ákágé wə yéndégébé nnó gejeé eyigé wə ɔbɔ́ ne me ɔbɔ́ ntó ne ebwó ne nnó me mbe muú ama ne ebwó.”

18

Apye Jisɔs

(*Mat 26:47-56; Mak 14:43-50; Luk 22:47-53*)

¹ Jisɔs anerege mmyemenene, ji ne baá utɔ́ bií ályaá melu ewémbɔ́, achyaá genkɔ́ eyigé akuú nnó Kidrɔn ajye kpe mmu maá mekɔ́ fɔ́. ² Ne Judas muú achyege nye Jisɔs mankwaá abɔ́ akaá ntó melu ewémbɔ́ néndé ebwó abɔ́ áchómege me wye. ³ Ndere elúmbɔ́, ji ase ekwɔ́ bɔ́ bee ne ambame echa upe Esɔwɔ́ abi anɔ́ baá ámpyeé upe Esɔwɔ́ ne Farasi átame áchwó né maá mekɔ́ yimbɔ́. Gébégé ájyeé ákpomé mmye ne unó ummye, alwéé desá ne bɔ́ akpɔ́géfo. ⁴ Ne elé Jisɔs akaá me yéndégenó eyigé ápye nye ne ji, ake mmye afí ebwó, agíí ebwó aké, “Enyú dékelege ndé muú?”

⁵ Ashuú ji meko aké, “Dékelege Jisɔs muú Nasaret.”

Ji aké, “Me ne nlu ji.” Judas muú achyeé Jisɔs mankwaá alú ntó efeé tené ne ebwó.

⁶ Jisɔs ajógé ne ebwó nnó, “Me ne nlu ji,” ája mmye meso ákwe mme gbaram. ⁷ Ne ama agíí ebwó aké, “Enyú déke dékelege wa?” Aké, “Dékelege Jisɔs muú Nasaret.”

⁸ Aké, “Pó me ngare enyú nnó me ne nlu ji? Ne mbógé nnó elé me ne enyú dékelege,

lyage bɔ́ bina ájye. ⁹ Ajɔ́ mbɔ́ nnó meko ayi ji abɔ́ ajɔ́ ábɛ́ wáwálé. Ji abɔ́ ajɔ́ aké, Nte yé muú ama ayi anome mme detú né geluage bɔ́ abi ɔ́chyeé me ápó.”

¹⁰ Ne Simun Pita ajú yé aparanja ayi ji awyaá, asó etu ewé egbé ebwɔ́nye ewé memfwé etukpe ámpyέe upe Esɔ́wɔ́. Mabo memfwé yimbɔ́ makamege Malkɔ́s. ¹¹ Pita apyέgé mbɔ́, Jisɔ́s ajɔ́ ne ji aké, “Shwóré aparanja wye yimbɔ́ né mmu mekó, wɔ́ ɔ́kɛ́lege fɔ́ nnó me nge efwyale ndere nte wa ake nge?”

Afɛ́ ne Jisɔ́s mbaá Anas

¹² Ndere elúmbɔ́, muú kpaá bɔ́ bee ne bɔ́ bee bíi chonchó ne ambame echa upe Esɔ́wɔ́ apye Jisɔ́s awe ji amu. ¹³ Ase ji ábɔ́ mbe afɛ́ né mbaá Anas nte Mendée Kaifas. Kaifas yina ne alú etúkpe ampye upe Esɔ́wɔ́ né nme eniné mbɔ́. ¹⁴ Elé Kaifas yina ntó ne abɔ́ achyeé nya bɔ́ Jus majyέé nnó, “Elú galógáló nnó muú ama agbo gétúgé bɔ́ ako.”

Pita ashya nnó akaágé fɔ́ Jisɔ́s

(Mat 26:69-70; Mak 14:66-68; Luk 22:55-57)

¹⁵ Simun Pita ebwɔ́ ne maá utɔ́ Jisɔ́s yifo ama akwɔ́le Jisɔ́s meso. Etukpe ampye upe Esɔ́wɔ́ akaá maá utɔ́ yimbɔ́ chánéné, getu eyigémbɔ́ ályaá maá utɔ́ yimbɔ́ akpe ne Jisɔ́s né mmu dachi etukpe ampyeé upeé Esɔ́wɔ́, ¹⁶ Pita alá né dafye. Ndere Pita atene né dafye, maá utɔ́ ayi etukpe ampye upe Esɔ́wɔ́ akaá ji, ajye bane meso mendée ayi alú menombi gébame, ajɔ́ mejɔ́ ne ji ne meso mendée yimbɔ́ alyaá Pita akpe muu. ¹⁷ Meso mendée yimbɔ́ né meno gebame agií Pita aké, “Nnó wɔ́ ɔ́pɔ́fɔ́ maá utɔ́ ama né geluage baá utɔ́ Jisɔ́s?”

Pita ashúú ji meko aké, “Eeh, me mpó.”

¹⁸ Gébé eyigémbɔ́ ntó gefwene gemmyéé, baá défwέ ne ambame dachi etukpe ásené mewέ né dafye átene áwyaá. Pita ntó abo alú ne ebwɔ́ áwyaá mewέ.

Jisɔ́s akpe unɔ́ mpa

(Mat 26:57-66; Mak 14:53-65; Luk 22:54, 55, 63-71)

¹⁹ Etukpe egií Jisɔ́s depɔ́ etiré détóme ne baá utɔ́ bíi ne unó bi ji alérege. ²⁰ Jisɔ́s ashúú ji meko aké, “Me njógé me mejɔ́ gbɔ́gɔ́nɔ́ mbaá bɔ́ ako. Me nɛ́rege unó

yéndégébé né mmu macha mmyέmenέne ne echa upe Esɔ́wɔ́ mbaá ayi bɔ́ Jus ako áchómege. Yé genó gefɔ́ eyigé me njɔ́ bibí gepó. ²¹ Ulannó wɔ́ ɔ́gigé me bɔ́ nkwe bina? Gií elé bɔ́ abi awuú genó eyigé me ngare ebwɔ́, neídé ákaá uno bi me njɔ́.”

²² Jisɔ́s ajógé mbɔ́, membame dachi etukpe ayi alu fíí ado ji né ushu. Agií ji aké, “Mbɔ́ ne wɔ́ ɔ́bɔ́ manshuú etukpe meko?”

²³ Jisɔ́s ashúú ji meko aké, “Mbógé mecho ewé me njɔ́ elú gyéé, gare gabo ayi me njɔ́. Ne mbógé elú cho, ulannó wɔ́ ɔ́doó me.” ²⁴ Eféé ne Anas atome yé Jisɔ́s wye amuú wέwέ mbaá Kaifas etukpe ampye upe Esɔ́wɔ́.

Pita ama ashya Jisɔ́s manáne epέa ne elé

²⁵ Ndere epyέmbɔ́, Pita abɔ́ alú né dafye tené awyaá mewέ. Agií ji aké, “Nnó wɔ́ ntó ɔ́pɔ́ fɔ́ maá utɔ́ ama né geluage baá utɔ́ Jisɔ́s?” Pita ashya aké, “Eeh me mpó.”

²⁶ Maá defwέ etukpe ampye upeé Esɔ́wɔ́ ama ayi alú menme muú ayi Pita asó ji etu, agií Pita aké, “Nnó me nge fɔ́ wɔ́ né mmu maá mekɔ́ ne mende yimbɔ́ wɔ́?”

²⁷ Pita ama ashya wye shyá. Wye né gébé eyigémbɔ́ menɔ́ mekwɔ́ akú kɔ́kɔ́gólókɔ́.

Afɛ́ ne Jisɔ́s mbaá Palet

(Mat 27:1, 2, 11-14; Mak 15:1; Luk 23:1, 2)

²⁸ Bíi uyyagé ne dondo gemua mme ákpakpa bɔ́ Jus ase yé Jisɔ́s né gepúge Kaifas afɛ́ ne ji né echa gɔ́mena bɔ́ Rom. Ebwɔ́ ambɔ́ akpe wye wɔ́. Apye mbɔ́ nnó ékágé ebwɔ́ ábɛ́ ne deba né mbe ushu Esɔ́wɔ́ néndé akɛ́lege manyé epaá koó upú.

²⁹ Ndere elúmbɔ́ Palet muú alú ngɔ́mena atané, aké ne ebwɔ́, “enyú deké mende yina apye nnó?”

³⁰ Ebwɔ́ ashúú ji meko aké, “Mbógé mende yina apó muú mebo fɔ́ wɔ́, mbɔ́ esé defye fɔ́ ji né amu jye wɔ́.”

³¹ Palet aké ne ebwɔ́, “Sege ji enyú ambɔ́ depa mpa wuú ndere ebe nyú ejɔ́.” Akpakpa bɔ́ Jus ashúú ji meko aké, “Ebé nyu bɔ́ Rom ekamege fɔ́ nnó esé desó mpa nnó áwá muú.” ³² Genó eyigé ebwɔ́ ajɔ́ gepye nnó genó eyigé Jisɔ́s abɔ́ ajɔ́ atome ne gefógé negbo eniné ji agboó nyέ getane wáwálé.

³³ Ne Palet akere meso né mmu εcha, mfwa akú Jisṓs agií ji aké, “Wṓ ne ṓlú mfwa bṓṓ Jus?”

³⁴ Jisṓs aké, “Wṓ mbṓṓ ne ṓfere mbṓ, waá nnó bṓṓ fṓ ne agare wṓ mmu ayi me nlú?”

³⁵ Palet ashúú ji meko aké, “Me, ṓfere nnó me nlú muú Jus? Elé bṓṓ bye ne anṓṓ baá ampye upε Εṓwṓ ne afye wṓ ne amu ya. Ndé mechṓ wṓ ṓpyεé?”

³⁶ Ne Jisṓs ashúú ji meko aké, “Gefwa ya gepṓ fṓ eyigé bṓṓ mme. Mbṓge gebṓ gebε eyigé bṓṓ mme, mbṓ baá defwe ba ammye nnó ékágé me nkpe né ámu bṓṓ Jus, yémbṓ gefwa ya getane mbaá yicha.”

³⁷ Ndere ji ajṓṓ mbṓ Palet aké ne ji, “Mmyéké wṓ ṓlú mfwa?” Ne Jisṓs ashúú ji meko aké, “Wṓ ṓlú cho manjṓṓ nnó menlú mfwa. Ge ula bi ábyené me mbṓ, ne getu eyigémbṓ ne nchwṓ fa mme nno ngáre bṓṓ wáwálé. Ne yéndémuú ayi agboṓ ne wáwálé, awuú mekomejṓṓ wa.”

³⁸ Ne Palet agií ji aké, “Wáwálé elé ndé?” Agige mbṓ ama akere meso né dafye, mbaá bṓṓ Jus aké, “Me nge fṓ gabo ayi mende yina apyεé wṓ. ³⁹ Yémbṓ gepṓge nyú gelú nno, yéndé ηme gébégé epaá koó upu me mbṓ mamferé muú denṓ ama ndere enyú dékelege. Ndere elúmbṓ nnó enyú dékelege nnó mferé Mfwa bṓṓ Jus?” ⁴⁰ Palet ajṓṓ mbṓ, εbwṓ ákalé ne meko metometo, áké, “ṓferege fṓ mende yina fere elé Barabas.” Barabas abṓ alú mmu ayi achyεge εfwyale né melṓ.

19

Bṓṓ bee ájwyagé Jisṓs

(Mat 27:27-31; Mak 15:16-20)

¹ Palet achyεε Jisṓs nnó, átule ji ne getṓ.

² Ne bṓṓ bee áto εla εwé elú meshií áfaá Jisṓs né mekpo, áfyε ji nkúu megélé né mmye εke mfwa. ³ Ajwyage ji aké, “Geηwá gétyεé getyεé gebε ne wṓ Mfwa bṓṓ Jus” ne ádo ji ukpe kpe né ushu.

⁴ Palet ama akere achwṓ ajṓṓ ne bṓṓ bimbṓ aké, “Nana me nchwṓ ne ji né mbe ushu nyu yémbṓ kaáge nnó me nge fṓ gabo ayi ji apyεé wṓ.” ⁵ Jisṓs atane né dafye ne εla εwé elú meshií meshií né mekpo ne nkúu megélé né mmye. Ne Palet ajṓṓ ne bṓṓ bimbṓ aké, “Gεge mende yimbṓ na.”

⁶ Anṓṓ baá ampye upε Εṓwṓ ne ambame εcha upε agege Jisṓs, abṓ makale ne meko metometo aké, “Awṓ ji né gekwa, áwṓ ji né gekwa.” Ajṓṓ mbṓ,

Palet ajṓṓ ne εbwṓ aké, “Enyú ambṓṓ sege ji dewṓ né gekwa, néndé me nge fṓ gabo ayi ji apyεé wṓ.”

⁷ Yémbṓ bṓṓ Jus atome wyε εshyε ajṓṓ aké, “Esé déwya εβε εwé ejṓṓ nnó ji abṓ magbo. Néndé ji aké alú Maá Εṓwṓ.”

⁸ Palet awúgé mechṓ εwéna, εfṓ ekwṓ ji metṓṓ dṓṓ. ⁹ Akere meso né mmu εcha wuú, ama agií Jisṓs aké, “Wṓ ṓtane εfṓ?”

Yémbṓ Jisṓs ashúú ji meko wṓ. ¹⁰ Ne Palet ajṓṓ ne Jisṓs aké, “Wṓ ukεlege fṓ manjṓṓ mejṓṓ ne me? Wṓ ṓkaá fṓ nnó me nwyaa úto manlyaa wṓ ṓjyε ne nwyaa uto manwṓ wṓ né gekwa wṓ?”

¹¹ Jisṓs ashúú ji meko aké, “Wṓ ṓpṓfṓ ne úto mampyε me genṓ mbṓgé uto bimbṓ ulá utane fṓ né mfaánebuú wṓ. Ne getu eyigémbṓ muú ayi afyεé me né amu nyú, gabo awuú aηea apwṓṓ.”

¹² Palet awúgé mbṓ, abṓ akεle meti nnó ályaá Jisṓs ajyεé yémbṓ bṓṓ Jus akalege aké, “Mbṓgé wṓ ṓlyage mende yina, εbyennṓ wṓ ṓpṓ fṓ mejeé Sesa. Yéndémuú ayi asele gemε jii nnó alú mfwa εbyennṓ akεlege mankare gefwa ne mfwa Sesa mfwa Rom.” ¹³ Ne Palet awúgé mejṓṓ εwéna, ase Jisṓs afε ne ji né dafyε. Jimbṓṓ ajwṓlé né geluṓge mpa né mbaá ayi ákuú nnó, “Melu Mataá.” (Né Hibru ákuú mbaá yimbṓ nnó “Gabata”.)

¹⁴ Bií bimbṓ ulú elé bií bi bṓṓ Jus akpomege mmye manyé epaá koó upu. Ne metṓṓ ηwṓmese, Palet ajṓṓ ne εbwṓ aké, “Gége Mfwa nyú na.”

¹⁵ Yémbṓ εbwṓ ákalé aké cho ne ji εwú, cho ne ji εwú, awṓ ji né gekwa. Ne Palet ama gií εbwṓ aké, “Dékelege me nwṓ mfwa nyú né gekwa?” Anṓṓ baá ampye upε Εṓwṓ, aké, “Esé depṓ sé ne mfwa yicha εkosé Sesa wṓ.” ¹⁶ Ne kwyakwyaá, Palet achyεε yé Jisṓs né amu bwṓ nnó áwṓ ji né gekwa. Bṓṓ bee ásé Jisṓs áfé ne ji.

Awṓ Jisṓs né gekwa

(Mat 27:32-44; Mak 15:21-32; Luk 23:26-43)

¹⁷ Jisṓs jimbṓṓ ne akpane gekwa jii afé né melú εwé ákuú nnó, “Melú Uηkṓkṓ

makpo.” (Bóó Hibru akuú ntó melu ewémbó nnó “Golgota.”) ¹⁸ Elé né melu ewéna ne awóme Jisós né gekwa. Awó ntó anjo makpo apea né ebi bwó ukwa. Awó ama né egbé ebwóebe, ama egbé ebwónyene ne Jisós né metóó metóó. ¹⁹ Palet asá ntó genó gefó aba né mekpo gekwa eyigé áwómé Jisós. Asá wyeé nnó, “Jisós muú Nasaret Mfwa bóó Jus.” ²⁰ Ne gejamégé bóó Jus ájógé genó eyigé ásamé ábalé né mfaá mekpo gekwa néndé mbaá ayi awóme Jisós né gekwa alú kwókwólé ne Jerosale. Asa mansa ηwe amimbó né mekómejóó Hibru, Latin ne Grek. ²¹ Anóó bá ampyéé upe Esówó, ájóó ne Palet aké, “Osage fó nnó Jisós alú mfwa bóó Jus, sa élé nnó ji ajóó aké, ‘Me nlu mfwa bóó Jus’.”

²² Ne Palet aké ne ebwó, “Genó eyigé me nsame, nsa me.”

²³ Bóó bee ánerenge manwó Jisós né gekwa abó mandée jíí akare malu ani yéndémuú bee ase melu ema. Ase nto nku wuú ayi ji áfyéé ne áfyéé ewule. Nku yimbó apó ne nkómé. ²⁴ Bóó bee bimbó ajóó ne ate aké, “Dekarege fó nku yina, déηmeé lé megyaá wyeé mankaá muú ayi aselé ji.” Apyé mbó nnó genó eyigé ásame né mekomejóó Esówó gebe wáwálé. Asa wye aké, “Akare mandée ya áfyé ate amu, áse nku wa áηme megyaá wyeé.” Gé genó eyigé bóó bee ápyembó.

²⁵ Ne bóó fó abi atene kwókwólé ne gekwa eyi awóme Jisós wye, élé mma Jisós, meηme mma Jisós ayi mendée, Méri mendée Klopas, ne Méri Magdala. ²⁶ Jisós ágegé ndere mma wuú átene efeé kwókwólé ne maá utóó ayi jimbóó Jisós agboó ne ji dóó, ajóó ne mma wuú aké, “Mma, ge maá wye na.”

²⁷ Ne ajóó ntó ne maá utóó yimbó aké, “Ge mma wye na.” Eló né gébé eyigémbó maá utóó yimbó ase mma Jisós afe ne ji né gepú jíí, nnó ajwólege ne ji.

Negboné Jisós

(*Mat 27:45-56; Mak 15:33-41; Luk 23:44-49*)

²⁸ Ewyagé, Jisós akaá nnó ji anere me yéndégenó eyigé ji abóó mampye, ne nnó genó eyigé mekomejóó Esówó ajóó gebe

wáwále, ajóó aké, “Mmwólé manaá epyéé me.”

²⁹ Eké epyéémbó, nkwo fó alú efeé, ayi áfyé mmóó amí mamýáme magbeé wyee. Ase ekochá, ányua né mmu mmóó amibó, áfaá né eta maá genóó eyigé akuú hisóp, ábwéé até Jisós né ubóó meno. * ³⁰ Ne gébégé Jisós anyú mmóó amimbó aké, “Nnere utóó ba.” Ajógé mbó, amo mekpo mme, afye geme jíí né amu Nte wuú Esówó.

³¹ Bií bimbó, ele bií ebi bóó Jus ákpomege mmye manyé uwyaá bwó. † Ebwó akélege fó nnó bií bimbó ubane unkwó bóó abi awóme né ukwa. Ajye jóó ne Palet nnó achyee ebwó uto ájye ákore uka bóó bimbó né mfaá ukwa, áfere unkwó ebwó. ³² Ne bóó bee achwó akore uka bóó apea abi awóme ebwó ne Jisós. ³³ Achwógé mbaá Jisós, ákore sé uka bií wó néndé age nnó ji agbo me. ³⁴ Yémbó muú bee ama ajo egbe amba wuú ne nekó. Tenétené yimbó manoó ne manaá matanege. ³⁵ Muú yi agene unó bina ne agaré. Ne unó bi ji agare ulú wáwálé. Ne jimbóó akaá nnó ji agarege wáwálé nnó apye enyú ntó défyé metóó ne Jisós. ³⁶ Unó bina upye nnó genó eyigé ásame né mmu ηwe Esówó ube wáwálé. Asa wye aké, “Yé gegoó jíí gemma akóó fó.” ³⁷ Ne ama ása ntó né melu ηwe Esówó ewé fó aké, “Apele nye muú ayi ebwó ájomé.”

Aní Jisós

(*Mat 27:57-61; Mak 15:42-47; Luk 23:50-56*)

³⁸ Unó bina upyége, Josef muú meló Arimatya ajye gií ne Palet nnó agó ji afere genkwógé Jisós né gekwa. Josef abó alú maá utóó Jisós ama, yémbó akwólege ji bibií néndé afóó ákpakpa bóó Jus. Palet akamege, Josef ajye fere genkwógé Jisós né gekwa afe ne geji. ³⁹ Josef afe ebwó ne Nikodemus muú abó achwó gé Jisós ne utuú. Nekodemus achwó ntó ne gejamégé maka gebe. Akwyeé mami ne unó bi akuú nnó merrh ne alose. Manóó genógé bó kilo usaá upea meso efya. ⁴⁰ Ebwó ákpa genkwógé Jisós, afyége ji unó ebimbó ne mmye aní ne éshyé ndeé. Gé mbó ne bóó Jus ákwyyege genkwógé muú ne aníí. ⁴¹ Né mbaá yi

* **19:29** Elú wáwálé nnó: Jon afyé genóge hisóp né ηwe wuú gétúgé genó eyigé apyee ne ji gébégé epaá koo upú.

† **19:31** Elú wáwálé nnó: Uwyaá bina, ulú lé uwyaá kpaá néndé ukwe gébégé epaá koo upu.

awome Jisṣ né gekwa, maá mekṣ alú wyε. Né mmu maá mekṣ yimbṓ ntó, menome meke ewé alá alú danií muú fṓ ebṓ elú wyε. ⁴² Aníí Jisṣ né mmu menome ewémbṓ néndé mbaá yimbṓ, alu kwókwólé. Ne bií bimbṓ ntó bṓṓ Jus ákpomege mmyε nnó bií uyyage ebwṓ ányé uwyaá bwṓ.

20

Menome ɛla mewa

(Mat 28:1-10; Mak 16:1-10; Luk 24:1-12)

¹ Bií mbe né uwyaá, ne dondo gemua mme Meri muú melṓ Magdala afé né menome ewé abó aníí Jisṣ. Ajyεge, age nnó áferé ntaá eniné abó ákweré embú menome. ² Nḍere ágene mbṓ Meri muú melṓ Magdala abó gatélé akere ajyε garé Simun Pita ebwṓ ne maá utṓ ayifṓ ayi Jisṣ ágboṓ ne ji dṓṓ aké, “Áfere Ata né mmu menome, ne ɛsé dékaá fṓ mbaá ayi ájyε belé ji wṓ.”

³ Ajógé mbṓ, Pita ebwṓ ne maá utṓ yimbṓ átane áfé né menome. ⁴ Nḍere ájyε, álómege gatele. Yémbṓ maá utṓ yimbṓ alome apwṓ Pita, ne abó mbe akwṓne né menome. ⁵ Akwṓnege wyε, asé mmyε mme apε né mmu menome, age ubaá éshyé ndeé ɛbi abó aníí Jisṣ ne ubi yémbṓ, akpε fṓ né mmu menome wṓ. ⁶ Ne Simun Pita muú abṓ alú meso akwṓnege, akpε né mmu menome, age ubaá éshyé ndeé ɛbimbṓ ɛfɛé. ⁷ Agé ntó gebagé ndeé ɛyigé abṓ aníí Jisṣ né mekpṓ nḍere gelú pwipwi né mbaá awuú cha. ɛpṓfṓ mbaá ama ne uba éshyé ndeé ɛbimbṓ. ⁸ Ne maá utṓ ayi abṓ abṓṓ mbe akwṓne né menome, akpε ntó né mmu menome Jisṣ, age unṓ bi upyε, akame nnó elú wawale. ⁹ (Yé elé ebwṓ ágene unṓ bina, álu wyε dankaá genó ɛyi mekomejṓṓ ɛsṓwṓ abṓ ajṓṓ nnó Jisṣ abṓ mankwilé né negbo.) ¹⁰ Ne baá utṓ bií agege mbṓ áma akere meso né upú bwṓ.

Jisṣ alere mmyε mbaá Meri Magdala

¹¹ Yémbṓ Meri alá dafyε téné né alilé. Nḍere alilé abyelé mmyε mme apé né mmu menome, ¹² age makiénné ɛsṓwṓ apea ne mandeé pópṓ mmyε, ájwṓle né mbaá yi abṓ ábelé genkwógé Jisṣ. ɛma né mekpṓ, ɛma né uka. ¹³ Makiénné yimbṓ, ágií Meri áké, “Mma wṓ ɔlilé ndé?”

Ashuú ebwṓ meko aké, “Akpa Ata wa ne me nkaá fṓ mbaá yi ájyε bele ji wṓ!” ¹⁴ Ajógé mbṓ, abwṓlé mmyε ake apεle age nḍere Jisṣ atene, yémbṓ akaá fṓ nnó elé Jisṣ ne atene mbṓ wṓ. ¹⁵ Jisṣ agíí ji aké, “Mma wṓ ɔlilé ndé? Ndé muú wṓ ɔkelege?”

Meri afere nnó elé mbṓṓ maá mekṓṓ yimbṓ ne ji age ne mbṓ, ajṓṓ ne ji aké, “Ata mbṓgé wṓ ne ɔkpane genkwṓ jii lere me mbaá ayi wṓ ɔbele geji, me njyε mkpa.”

¹⁶ Ajógé mbṓ, Jisṣ akú ji aké, “Meri” abwṓlé mmyε apε Jisṣ, ajṓṓ né mekómejṓṓ Hibru aké, “Rabṓni” (ula Rabṓni utené nnó “Ménleré.”)

¹⁷ Jisṣ ajṓṓ ne ji aké, “ɔtage me, néndé me nlú dankwṓ njyε mbaá Nte wa. Cho gare elé anmé ba nnó me nlé nkṓṓ njyε mbaá Nte wa muú alú Nte nyú ntó. ɛsṓwṓ wa ne ɛsṓwṓ nyú ntó.”

¹⁸ Meri muú melṓ Magdala ajyε gare baá utṓ Jisṣ aké, “Me nge Ata.” Ne agare ntó ebwṓ unṓ bi ji ajṓṓ ne ji.

Jisṣ alere mmyε mbaá baá utṓ bií

(Mat 28:16-20; Mak 16:14-18; Luk 24:36-49; Anj 1:6-8)

¹⁹ Né nkwalé bií mbe né uwyaá, baá utṓṓ Jisṣ ányweré mbaá ama, ágbε mano mbií néndé áfṓṓ bṓṓ Jus. Ne Jisṣ akpε atené né metṓṓ metṓṓ bwṓ aké, “Nesṓ nébé ne ɛnyú.”

²⁰ Ajógé mbṓ, alere ebwṓ mabṓme upa né amu jii ne egbe mmyε wuu. Baá utṓṓ bií ágege ji mbṓ álu ne nechṓchṓ nḍere ágené Atá. ²¹ Jisṣ ama ajṓṓ ne ebwṓ aké, “Nesṓ nebe ne ɛnyú, nḍere Nte wa atṓme me, mbṓntṓ ne me ntṓme ɛnyú.” ²² Ajógé mbṓ afṓ ebwṓ gejulé né mmyε aké “Sege Mendoṓ Ukpea. ²³ Yendemuu ayi ɛnyu dejigente gabo wuu, ɛsṓwṓ ajigente gabo muu yimbṓ, ne yende muu ayi ɛnyu dela dejinte gabo wuu wṓ, ɛsṓwṓ nto ajige fṓ nte gabo wuu.”

Jisṣ alere mmyε mbaá Tṓmasi

²⁴ Gébégé Jisṣ achwṓ lere mmyε mbaá baá utṓṓ bií, nḡba wuu ama né geluage abi áfyanéapeá ayi akuú ji nnó, Tṓmasi maá gefa abṓ apṓ. ²⁵ Tṓmasi achwṓgé baá utṓṓ abifṓ ágare ji aké, “Ese dege Ata.”

Tṓmasi aké, “Me nla ngé fṓ mabṓme upaá mpi né maka amu jii me nta ɛnṓ ebwṓ wa wyε, mma nta nto ebwṓ wa né nebṓmé gepa

enif nélú ji né égbé amba wá me nkamege fɔ.”

²⁶ Ndɔ enéé ekógé, baá utɔ́ Jisɔs ama anywere, né mmu gepú. Ne Tɔmasi alu ne ebwó. Agbé manombi, ne aké apele Jisɔs achwó tene né metɔ́ metɔ́ bwó aké, “Nesɔ nebe ne enyú.” ²⁷ Ajɔ́ ntó ne Tɔmasi aké, “Fye enɔbwɔ wyeé fa. Pe amu ya. Nyaá ebwɔ wyeé ɔta egbe amba wá. Ɖbegé sé ne dembyo kamé wye kamege ne me.”

²⁸ Ne Tɔmasi ashúú ji meko aké, “Ata wa ne Esɔwɔ wa.”

²⁹ Jisɔs ajɔ́ ne ji aké, “Elé wɔ ɔgene me, ne ɔkame nnó élé me? Metɔ́ megɔmegɔ ebéé ne bɔ́ abi alá age me wɔ, yémbɔ áfyéé matɔ́ bwó ne me!”

Ula bi asame ηwe yina

³⁰ Ne Jisɔs apye gejamégé upɔ́ ufélékpa né mbe ushu baá utɔ́ bií ebi alá ása fɔ ubi né mmu ηwe yina wó. ³¹ Yémbɔ ása lé bina nnó upye enyú dékamé nnó Jisɔs ne alú Muú yi Esɔwɔ akweré ji elá gefwa, nnó ji alú Maá Esɔwɔ. Ne nnó dekamege mbɔ debɔ́ genwá eyi gélágé byé gétúgé mabɔ mií.

21

Jisɔs alere mmye mbaá baá utɔ́ bií ake-neama

¹ Mboó ndɔ fɔ ekoge, Jisɔs ama alere mmye mbaá baá utɔ́ bií né ebéé mega ewé ákuú nnó Tiberas. Gé na ne Jisɔs alere mmye mbaá baá utɔ́ bií. ² Simun Pita, Tɔmasi maá gefa, Nataniel muú melɔ Kana né gebage mewaá Galilí, baá Sebēdee ne baá utɔ́ abifɔ makpo apea ábɔ alú mbaá ama. ³ Ne Simun Pita ajɔ́ ne ebwó aké “Me nkelege manjye ntófó.”

Ebwó ntó aké, “Ese ntó déjye ne wɔ.” Ebwó ako ajye kpe mmu ekpeé. Né utuú bimbo yé genó ebwó áwa wó. ⁴ Ndere bií uyjage, Jisɔs achwɔ atene né mapea ebéé mega, baá utɔ́ bií agege ji akaá fɔ jí wó ⁵ Jisɔs akú ebwó aké, “Baá ba, déwaá meshuu fɔ wɔ?” Ebwó áshúú ji meko, “Déwa wó.”

⁶ Ajɔ́ ne ebwó aké, “Nmégé ntofo nyú né egbe ebwɔnye ékpe, déwane nye meshuú.” Anmégé, meshuú eyi esele, epwɔ ebwó manja afye mmu ékpe néndé eja dɔ́.

⁷ Epyege mbɔ, maá utɔ́ ayi Jisɔs abɔ́ gejeé ne ji dɔ́, ajɔ́ ne Pita aké, “Muú ayi ajɔ́ gejeé mbɔ ne esé élé Ata.” Simun Pita

awúge ndere maa utɔ́ yimbɔ ajɔ́ ake “Muú ayi ajɔ́ mbɔ mejɔ́ ne ese ele Ata” Akwye afye mandeé mmye (néndé abɔ afere áji) Anyo achɔ né nnyi. ⁸ Baá utɔ́ abifɔ alá né mmu ekpeé ajame dansa ne gejamégé meshuú eyi elú wye nnó achwó né mapea nnyi. Mantane né mapea nnyi ɔkwɔne mbaá ayi ebwó ajame dansa alú genógé matyeé amu usaá upea meso efya. ⁹ Ajágé dansa yimbɔ akwɔnege né mapea nnyi, age ujenjeé mewé ne bred wye nere. ¹⁰ Jisɔs ajɔ́ ne ebwó aké, “Chwɔge me ne meshuú fɔ eyi enyú déwane mbɔ.”

¹¹ Simun Pita akwɔ akpe mmu ekpeé aja dansa yémbɔ achwó ne ji né mewaá. Dansa yimbɔ agbeé ne gejamégé meshuú kpakpa. Meshuú elú usaá ukenéama meso efyane eléé (153). Ne yé élé meshuú ejame, dansa yimbɔ agyalé wó. ¹² Ne Jisɔs ajɔ́ ne ebwó aké, “Chwɔge dégbaré une dondo”. Ne yé maá utɔ́ ama ayi anea metɔ́ mangí ji nnó, “Ɖlu wa?” apó; néndé ebwó ákaá nnó élé Ata. ¹³ Jisɔs ajye bɔ bred yimbɔ ne meshuu ntó achyéé ebwó.

¹⁴ Gé manáne aléé na ayi Jisɔs alere mmye mbaá baá utɔ́ bií gébége ji akwilé né negbo.

Jisɔs ajɔ́ ne Pita nnó mbɔgé abɔ gejeé ne ji apye utɔ́ bií

¹⁵ Ebwó anerege mangbaré une, Jisɔs agíí Simun Pita aké, “Simun, maá Jon nnó wɔ ɔbɔ gejeé ne me dɔ́, ɔpwɔ abifɔ na?” Ne Pita ashúú Jisɔs meko aké, “Eh Ata, wɔ ɔkaá nnó me mbɔ gejeé ne wɔ.”

Jisɔs ajɔ́ ne ji aké, “Pele baá magɔɔme ya.” ¹⁶ Jisɔs ama agíí ji manáne apea aké, “Simun Pita maá Jon nnó ɔbɔ gejeé ne me?”

Pita akame aké, “Eh Ata wɔ mbɔ ɔkaá nnó mbɔ gejeé ne wɔ”. Jisɔs aké, “Pele magɔɔme ya”. ¹⁷ Ama agíí Pita ne manáne ayi ágbeé aléé aké, “Simun maá Jon nnó wɔ ɔbɔ gejeé ne me.”

Agigé mbɔ, metɔ́ esɔ Pita gétúgé agíí ji té manáne aléé nnó, “Pita nnó wɔ ɔbɔ gejeé ne me?” Getu eyigémbɔ Pita ashúú ji meko aké, “Ata wɔ ɔkágé unó uko, ɔkaá chánéné nnó me mbɔ gejeé ne wɔ.” Jisɔs ajɔ́ ne ji aké, “Pele magɔɔme ya.” ¹⁸ Ngarege wɔ wáwálé nnó, “Gébége wɔ ɔlu gesage muú,

wɔ mbɔɔ ɔfyɛ mandeé ɔjyɛé yénde mbaá ayi wɔ ɔkelege, yémbɔ gébégé ɔkwɔge ukoó, ula bwyɛ elé amu mfaá ne elé muu yicha ne afyɛé wɔ mandeé ágbárege wɔ ebwɔ aja wɔ meti ɔjyɛɛ mbaá ayi wɔ ɔlá ɔkelege fɔ manjyɛ.” ¹⁹ Jisɔs ajɔɔ mejɔɔ ewéna ne Pita mampyɛ ji ákaá gefɔge negbo eniné Pita agboó nyɛ ne achyɛé Ɛsɔwɔ ɲɔ. Jisɔs ajógé mbɔ aké ne Pita, “Kwɔle me.”

²⁰ Pita abwólége mmyɛ, agɛ ndere maá utɔɔ ayi Jisɔs abɔɔ gejeé ne ji dɔɔ akwɔlege ebwɔ. Elé maá utɔɔ yina ne abɔ ajwólé nya agii Jisɔs né egbe mmyɛ, gébégé ebwɔ anyɛé menyɛé, agii Jisɔs nnó, “Ata ndé muú wɔ ɔke achyɛge nyɛ wɔ mankwáá?” ²¹ Pita agége ji agii Jisɔs aké, “Ata ji ntó yé?”

²² Ne Jisɔs ashuuú Pita meko aké, “Mbɔgé me nkɛlege nnó ji abɛ mebe kpaá tɛ me nchwɔɔ, wɔ ɔbɔ ndé mechɔ wyɛé? Wɔ kwɔle elé me.”

²³ Ajógé mbɔ, mechɔ ewéna ekɛ ekwɔne mbaá baá utɔɔ abifɔ nnó Jisɔs aké maá utɔɔ yina agboó fɔ. Yémbɔ Jisɔs ajɔɔ fɔ nnó maá utɔɔ yimbɔ agboó fɔ wɔ. Ajɔɔ elé nnó, “Mbɔgé me nkɛlege nnó ji abɛ mebe kpaá tɛ me nchwɔɔ, ɔbɔ ndé mechɔ wyɛé?”

²⁴ Gɛ elé maá utɔɔ awú ne agarege unó bina. Asá ubi né mme ne ɛsé dékaá nnó unó bi ji agarege úlú wáwálé.

²⁵ Gejamege unó ebifɔ úlú ntó ebi Jisɔs apyɛé. Mbɔgé abɔ ása ubi uko né mme, mbɔ melú ebɛé fɔ fa mme ɛwé ábélege bɔ ɲwɛ abi ásame ubi.

Ḣwe
UTÓḢ ANḢBÁ JISÓḢ
ndere Lukase asamé

Ulaul

¹ Ata Tyḡfilḡs, né ḡwe mbe yimbḡ ntḡme wḡ, nsá uno uko ebí Jisós abḡ apyé ne aléré bḡḡ, lḡ né gébé eyige ji alḡḡ utḡḡ bií, ² kpaá te gébé eyige ji ajoyé mfaánebuú. Gemege nnó ji ajoyé né mfaánebuú, achye bḡḡ bií ji ajoyá nnó ábé anḡbá bií majye né uto Mendoó Ukpea. ³ Gébégé Jisós akwilé né negbo, abelé fa mme usaá ndḡ upéa. Né ndḡ yimbḡ, alerege anḡbá bií mmye né gejamé gé mati ayi ebwḡ alá kagé be sé ne dembyḡ nnó ji alu mebe. Ne agare ebwḡ mechḡ ewé Eḡwḡ ágbárege nye gefwa jí. ⁴ Ne nkane ji alu chóncho ne ebwḡ, afyé ebwḡ ebe ake, “Jwḡlege fa né Jerosale, degilé echye ewé Nte wa abḡ anyémene nnó atḡme nye nkane me mbḡ ngare enyú. ⁵ Geno eyige njogémbḡ gelu nnó, ndḡ eja sé dḡḡ wḡ eyi Eḡwḡ afyé nye enyú né amu Mendoó Ukpea wye nkane Jḡn abḡ afye nya bḡḡ né mmu nnyi.”

Eḡwḡ ase Jisós afé Mfaánebuú
(*Mat 28:16-20; Mak 16:14-18; Luk 24:36-49; Jḡn 20:19-23*)

⁶ Gébégé baá utḡḡ Jisós áma jwḡle chóncho ne Jisós ágii ji áke, “Atá gébé gekwané eyigé ḡmage pye nnó esé bḡḡ Isrēli dégbaré gefwage sé?”

⁷ Ne Jisós ashúú ebwḡ meko aké, “Nte wa akwye me abelé né uto bií gébé eyigé unḡ bina upye nye, ne epḡfḡ ewé enyú dekaáge gébé eyigémbḡ. ⁸ Ne genó eyigé debḡ mankaá gelu nnó, Mendoó Ukpea echwḡgé enyú mmye, echyege nye enyú uto ne enyú degarege bḡḡ né Jerosale gefḡge muú yi me nluú, ne demage garege nye né malḡ bḡḡ Jus ako, ne degarege wye dejye né melḡ Samariya kpaá te dekwḡnege mbaá yi mme akwya.” ⁹ Ndere Jisós ajógé depḡ tire na, Eḡwḡ alḡ mansé ji ajoye né mfaánebuú, ne baá utḡḡ bií ála ápelé ame mfaa. Akwḡ afé kpaá gekḡ gekweré ji.

¹⁰ Ndere ebwḡ álu áfyé ame mange ji, eké ewyage áge ande fḡ apéa ne mandeé pḡpḡ mmye, átené kwḡkwḡlé ne ebwḡ. ¹¹ Ewyage ande bimbḡ áké ne ebwḡ, “Bḡḡ Galilií, enyú detené fa depēle ame mfaá nde? Jisós yina ayi alya enyú akwḡme mbḡ mfaánebuú fi, amage kéré nye meso wye nkane degéné mbḡ ji ajoyé.”

Matyas ase melú Judas

¹² Ne anḡbá Jisós ályagé mekwē Olif, ákére né Jerosale, neke nélu genógé ebwḡ ne meno. ¹³ Akwḡnégé né melḡ Jerosale, ákwḡ mfaá enyḡḡ ákpe mmu maá gepú ayi ebwḡ ábélege. Ebwḡ alu Pita ne Jḡn, Jemsi ne Andru, Filip ne Tḡmasi, Batolomyo ne Matyo, Jemsi maa Alfḡs, Simun ayi ákuú ji muú ukógé ne Judas ayi maá Jemsi. ¹⁴ Ebwḡ ako áchḡmege yendégébé ánenemmye metḡḡ ema chóncho ne andeé fḡ abi ábḡ ákwḡlege Jisós, ne anḡmé Jisós ne mma wuú Meri.

¹⁵ Né bífḡ bḡḡ abi akame ne Jisós áchomé ebwḡ ako, alu genógé usaá ukene. Ne Pita akwile ka aké ne ebwḡ, ¹⁶ “Anḡme ba, geno eyige ḡwe Eḡwḡ ajḡḡ nya gebḡ nye mambe wáwálé, Mendoó Ukpea ebḡ epyé Mfwa Devid nnó abḡ mbe agare geno gefḡ getuge Judas ayi abḡ ajamé bḡḡ meti nnó apyé Jisós. ¹⁷ Judas abḡ alu muú ama né geluagé esé, Jisós abḡ ajya ji nnó apyege gefḡge utḡḡ uma ne esé.”

¹⁸ Ndere Pita abḡ ajḡge mbḡ, elu nnó Judas apyege geboboge mechḡ ewé, áse ḡka ji, ájye na melu mme, eféé ne akwené ushú mme, une ugbḡgé, mbwé une ewḡ. ¹⁹ Bḡḡ ako bi alú né Jerosale, áwúge mechḡ ewé, ákuú melu mme ewémbḡ né mejḡḡ bwḡ nnó Akeldama. Ula utené nnó, “Mewaá gewu.”

²⁰ Pita ama jḡḡ aké, “Mfwa Devid abḡ asá né ḡwe makwa jí nnó, ‘Achye gepú jí gelá gewa,’ Achye muú amage ajwḡle sé mmu. Ne ama sá nnó,

‘echye muú ayicha ase melu utḡḡ wuú.’

²¹⁻²² “Ndere elúmbḡ, muú ayicha abḡ mambané esé nnó décho, dégaré gé nkane Atá Jisós akwilé né negbo. Yémbḡ muú yimbḡ abḡ mambe ayi abḡ akéné ne esé ne Jisós, lḡ né gébé eyige Jḡn abḡ awyáge bḡḡ

Me nlu mekwaá ne ngboó nyε, yémbò nwyá uméé,

²⁷ gétúgέ nkaá nnó wò yi òlu Èsòwò, òlyage nyε fò mendoó wa elá né melò áwuú bòó,

òlyágé nyε fò Maá utó wye yi apyéé utó chánéné apwané mmu menome.

²⁸ Wò òléré me meti ewé mbòó mankoó ne mbó geñwá.

Mbe nyé né mbe ushu wye, ne metó megòmegò.’”

²⁹ Ne Pita ama jóó aké, “Ànmé ba, mbó mangaré enyú gbògònnó gekwenege nte esé, Mfwa Dεvid yelé abò ajóó mbò agbó, ánií ji, ne menome wuú elu fa te fina.

³⁰ Abó alu muú ekpávé Èsòwò ne abó akaá menomenyéé ewé Èsòwò abó anyéé ne ji. Ne Èsòwò jimbóó ashu meko aké, ‘Ji apye nyε mpyáne Dεvid ama nnó ábé Mfwa nkane Dεvid jimbóó abó alu.’ ³¹ Èbyennó Dεvid abó abò mbe age genó eyige Èsòwò apyéé nyε meso gébé; ne alere nnó Èsòwò apye nyε Muú yi Èsòwò akweré ji elá gefwa nnó akwile né negbo. Gé wye genó geji ne ji abó jóó nnó ji alá fò né melò áwuú bòó, ne geñkwo ji gepwánege fò mmu menome. ³² Muú ayi Dεvid abó ajóó bò elé Jisós. Èsòwò apye ji akwile né negbo ne esé ako abi delu ankwòle bií dékpá ame dégé ji wáwále. ³³ Nte wuú Èsòwò apyegé ji akwile né negbo, apye ji ajwòle ne geluòge enogé eyi gelu né egbe ebwònyε wuú, ne achye ji Mendoó Ukpea nkane ji abó anyémeno nnó apye. Genó eyigé enyú dewuú né degene mbò, ele Èsòwò Mendoó Ukpea ewu ne Jisós atómé mbaá bòó bií. ³⁴ Dεvid ajoye mfaánebuú wó; yémbò aké,

‘Ata Èsòwò ajóó ne nte wa nnó,

jwòle fa né geluò eyi gelu me egbe ebwònyε,

³⁵ kpaá te gébé gekwònege nyε eyige mpwó bòó mawame bye,

mpye bwó ála eké mboó eweé nnó òneré uka mfaá.’

³⁶ “Bòó Isrèli ako ábò mankaá chánéné nnó Jisós ayi enyú dewómé mbò né gekwa, ele ji ne alú Muú yi Èsòwò akweré ji elá gefwa ne alu ntó Atá ayi abó bòó ako.”

Bòó mbe abi ákamé mekomejóó Pita

³⁷ Bòó bina áwuúgέ mekomejóó yimbò, anyií ebwó matóó ne ágií Pita ne àngbá abifò aké, “Ànmé esé, nana ese depye nnó?”

³⁸ Pita ashuú bwó meko ake, “Yéndémuú nyú abó mankwòre metóó wuú ne áwyaá ji manaá Èsòwò né mabò Jisós Kras. Depyéégémbò, Èsòwò ajige nyε nte gabo nyú ne achyεge nyε enyú echye wuú ewé elu Mendoó Ukpea. ³⁹ Èsòwò abó anyémeno ewéna né eta nyú ne baá nyú ne mbaá bòó ako abi alu malò ayicha. Menomenyéé ewé elu mbaá bòó ako bi Ata se Èsòwò akuú nnó abε abií.”

⁴⁰ Ne Pita ama gare ebwó gejame depò, ne achye ebwó majyé aké, “Póóge gemε nyú né efwyalé ewe Èsòwò atómé nyε mbaá bòó njyene ubeé enine na.” ⁴¹ Bòó awuúge mekomejóó Pita, gejame ákamé ne áwyaá ebwó manaá Èsòwò. Bií bimbò, délé bòó aléé (3.000) ácho né geluage bòó abi akame ne Jisós. ⁴² Ne ebwó áfyé makpo bwó né uno bi àngbá Jisós álerege, ájwòlege melu ema, anyéé menyéé ne ánenemmyε chóncho.

Geñwágé Bòó Jisós

⁴³ Ne àngbá Jisós ápyéε ufélekpa ne ukpekpe unó bi ulere utó Èsòwò, ne bòó ágegé ubi áfó, ne áchyεge bwó enoge. ⁴⁴ Bòó ako abi ákamé né Jisós alú chóncho metóó ema, ne ákárege unó bwó ne ate. ⁴⁵ Gébé eyige fò, ákpóo uno bwó, akarege ñka yimbò ne ate nkane yéndémuú akélege. ⁴⁶ Ebwó áchónége yéndé bií né echa ure Èsòwò, anénemmyε chóncho ne anyéé ntó menyéé né úpú ate, áchyεge ate unó metóó ema, ⁴⁷ ne ákwáne makwa, áféεge Èsòwò yéndégébe. Bòó ako ágéne nkane gepò gelógéló bwó gelu ne gejeége ebwó matóó. Ne yéndé bií Èsòwò aférege bòó né efwyale gabo, ne agbege ebwó né echomele bòó Jisós.

3

Pita ne Jòn ápyε mbwéré abò manke

¹ Bií bifò Pita ne Jòn ákwóme ájyé né echa ure Èsòwò, ne gébé gebó gelu kálánká eléé ne nwómésé, ele gébé eyige mmyεmenene.

² Ne ndere ebwó áchwò kpe né menombí ewé ákuú menombí melóméló, ágé mende fò ayi abó alu mbwéré te ábyené ji ndere ajwòlé eféé. Bòó ákpáne ji yéndé bií, ábélege né menombi ewémbò nnó akògé

deko mbaá bós abi ákóoge akpene mmu echa upe Esowó. ³ Mende yimbó agégé Pita ne Jon ndere ájye kpe wye, akó ebwó nnó áchyé ji genó gefó. ⁴ Ape ji domeé, ne Pita aké ne ji, “Pe esé.” ⁵ Ne ape ebwó, aférege nnó áchyege nyé ji genó gefó. ⁶ Pita aké ne ji, “Mpó ye ne nka, yémbó nchyege nyé wó genó eyige nwyá. Ngarege wó né mabó Jisós Kras ayi Nasaret, kwile ka, lo manke.” ⁷ Ne Pita agbare ji ebwónyé abwe. Tenetene yimbó, uka mende yimbó utóó, ⁸ anyó atene, aló mankene agyage. Akwólé ebwó, ákpe mmu echa upe Esowó, akene, anyóge acháge, aféége Esowó. ⁹ Bós ako bi ábó álu eféé, ágége nkane mende yimbó akéne aféége Esowó, ¹⁰ ákaá nnó élé mende yi ajwólege yendégébé né menombi ewé akuú Menombi Melómeló echa upe, akó deko, ála ame mekpo fuú ne ákwé tametame nkane ágéné mende yimbó akéné.

Pita agare depore Jisós né Echa upe Esowó

¹¹ Mende yimbó atome wye eshye, akwólege Pita ne Jon. Bós ako abi ágéné ji, ála mano mekpo fuú, ábó, ájye bane ebwó né echa ewé ákuú echa Solomun. ¹² Pita agégé nkane bós áchwó nós ebwó mme, agii ebwó aké, “Bós Isreli, ndé enyú détóme esé ame mmye, ne ndé déla mano mekpo fuú né mechó ewé? Enyú deférege nnó éle uto sé ne upyé mende yina aló mankéné? Wa gétúgé ese depyéé unó bi ugóó Esowó metóó? ¹³ Elé Esowó ne apyé nnó ngó Jisós maá utóó wuú akwó. Ji Esowó, alu Esowó ayi ukwene ante sé. Alu Esowó ayi Abraham alu nto ayi Asek, ne ayi Jakób. Ne Jisós yimbó éle ayi enyú debó dekpene, dechoó né mbe ushu ampané mpa. Gébége Palet akelege manlya ji ajye, enyú deshya wye shya. ¹⁴ Jisós abó alu Muú Ukpea ne Muú ayi Cho. Yémbó enyú bina deshya ji ne dené Palet mmye nnó alya muú gewu ajye. ¹⁵ Dépyege mbó, dewá muú yi achyege bós genjá. Yémbó Esowó apye ji akwile né negbo ne esé delu bós bi dekpané ame degéné, ne nana degarege bós mechó ewé. ¹⁶ Elé uto Jisós yimbó ne upye mbwéré mende yina atóó. Genó eyigé enyú degéne ne dekaá nnó gepyé, élé gétúgé esé défyéé matóó ne Jisós yimbó. Elé matóó esé ayi défyéé ne ji, ne

ápye mbwéré mende yina akéne mbó enyú degéne.

¹⁷ “Nana anmé ba, nkaá nnó genó eyigé enyú debó dechomé ne ákpakpa melo depyéé mbaá Jisós debó dekaá wó. ¹⁸ Esowó abó agare bós ekpávé bií te gachí nkane Muú yi Esowó akweré ji elá gefwa abó mange efwyale, ne apye nnó mechó ewé ebé wáwálé nkane Esowó abó ajóó mé. ¹⁹ Ne kwárege matóó nyú, dekére meso mbaá nte nyú Esowó nnó ji ajinte gabo enyú. ²⁰ Depyége mbó, Atá Esowó apye nyé matóó nyú akwené, ne atome nyé Jisós Muú yi Esowó akweré ji elá gefwa, ayi ji abó ajya nnó áchwó pye enyú depó. ²¹ Ji abó manjwale né mfaánebuú kpaá te gébé gekwonege nyé eyigé Esowó apye nyé unó uko, ukéré uke nkane ji abó apye ukwéné bós ekpave bií ágaré. ²² Ne Mosis abó ajóó nya aké, ‘Atá Esowó atome nyé muú ekpávé wuu, wye nkane abó atome me. Atanege nyé né meló nyú, ne debó manwu yéndé genó eyige ji agarege enyú. ²³ Mbóge muú ashyage manjwu mekomejóó wuu, ábó mamféré ji né geluage bós Esowó, áwá ji.’ ²⁴ Wye meti ewu ema ne bós ekpave Esowó ako abó ágaré mechó ewé epyéé mbó fi. Lo né gébé eyi Samuele akwone né abi akwale ji meso. ²⁵ Unó uko ebi Esowó abó apye bós ekpave bií ágaré, ulú ebi nyú. Enyú ntó delu né menomenye ewé Esowó abó anyéé ne ukwene ante nyú. Gétúgé Esowó abó ajóó nya ne Abraham aké, ‘Mpye nyé upyáne bye uchwó ne galógáló mbaá bós ako fa mme.’ ²⁶ Ne Esowó ajyagé maá utóó wuu, abó mbe atóó ji eta nyú nnó apye enyú delya gabo ayi enyú depyéé nnó galógáló akwólé enyú.”

4

Achwó ne Pita ne Jon né echomele melo

¹ Ndere Pita ne Jon alu jóge, ampye upe Esowó fó chóncho ne muú kpaá bós bi ábáme echa upe Esowó ne bós Sadusi fó áchwó só ebwó mejóó meno. ² Ne matóó asó bós bina dós gétúge Pita ne Jon abó agarege nnó, te mbaá Jisós akwile né negbo, bós ako bi akame ne Jisós ákwilé nyé ntó. ³ Ne ágbaré Pita ne Jon áfé. Ndere nkware akwone, ebwó ájye fé bwó né denó, nnó

mechḡ ewémbo ela wye geya. ⁴ Yémbo bḡḡ bi áwuú mekomejḡḡ Pita ne Jḡn, gejamé ákáme, ne ácho né geluage bḡḡ bi áfyéé matḡḡ ne Jisós, ebwḡ álú nana genógé bḡ dele ata.

⁵ Bií ujjagé, afwa melḡ ne ákpakpa melḡ ne anleré mabe Esḡwḡ abḡ áchwḡ cho melu ema né Jerosale. ⁶ Anas ayi abḡ alu etukpe ampye upe Esḡwḡ abḡ alu wye, ne Kaifas, ne Jḡn ne Aleksanda ne bḡḡ abifḡ abi átané ntó ula gepu etukpe ampye upe Esḡwḡ. ⁷ Ne ebwḡ ája Pita ne Jḡn, áchwḡ téne mbe ushu bwḡ, ne agíí bwḡ aké, “Eke nnó ne enyú depyéé mechḡ ewena njuú? Utó nyú utané efḡ? Enyú depyéé geno eyige na né mabo wá?”

⁸ Wye né gébé eyigémbo, Mendoó Ukpea egbeé Pita metḡḡ ne aké ne ebwḡ, “Enyú afwa ne ákpakpa melḡ, ⁹ nnó geno eyige ese depye mbaá mbweré mende yina gelḡ wḡ? Enyú degige ese fina nnó dekaá fḡ genó eyi gepye ne ji akene mbḡ wḡ? ¹⁰ Gḡge degaré enyú ne bḡḡ Isreli ako nnó, ele uto Jisós Kras ayi atane Nasaret ne upyé mende yi aténé mbḡ mbe ushu enyu, atóó cháncha. Elé Jisós yina ne enyú debḡ dewómé né gekwa, ne Esḡwḡ apye ji akwíle né negbo. ¹¹ Ji ne alu ntaá eni ḡwe Esḡwḡ aké,

‘Ntaá eni enyú antené upú debḡ déshya neni nela enine negbaré nékúné gepú.’ ¹² Jisós yina jimbí ne akage féré bḡḡ né efwyale gabo. Nendé muú yicha ápḡ sé fa mme yina ayi Esḡwḡ atómé nnó áchwḡ áféré esé né efwyale gabo.”

¹³ Akpakpa bimbḡ áwuúge nkane Pita ne Jḡn ajḡge ayi alá pḡ ne efḡ metḡḡ, ála mano mekpo fuú, gétúgé ákaá nnó ebwḡ ápḡ bḡḡ ne ájye ḡwe wḡ. Ne ebwḡ áte nnó Pita ne Jḡn ajḡge mbḡ gétúgé abḡ akené mé ne Jisós.

¹⁴ Ne ebwḡ abḡ ákagé shya fḡ geno eyige Pita ne Jḡn abḡ ápyé getúgé ebwḡ ágené mende yi atóó mbḡ nkane atené nekúné anḡbá Jisós bimbḡ. ¹⁵ Eféé ne afwa ne ákpakpa melḡ bimbḡ ágaré Pita ne Jḡn nnó átané kpé dafye, ne ebwḡ álagé meso, alḡ mangíí ate áké, ¹⁶ “Esé depye nyé nnó ne ande bina? Yéndemuú fa né Jerosale ákaá nnó gekpekepege ufélekpá bi, ele ebwḡ ne apyéé ne ese dékágé shya sé. ¹⁷ Yembḡ mampye nnó mechḡ ewé emage ejye se mbe, debḡ

mamfyé bwḡ mema ne ebwḡ nnó ekage ákyaá manjḡḡ ne muú fḡ né mbaá mabo Jisós.”

¹⁸ Ajḡge mbḡ, ákuú Pita ne Jḡn ákéré mmu ne ákwelé ebwḡ mbeé nnó, “Ekagé ama atyaá mabo Jisós ye manleré mekomejḡḡ wuú mbaá muú.” ¹⁹ Ne Pita ne Jḡn áshuuú bwḡ meko aké, “Enyú ambḡḡ ferege mechḡ ewé, elu cho né mbe ushu Esḡwḡ, manwu ne Esḡwḡ wa manwu ne enyú? ²⁰ Ese debḡ mangáregé genó eyi esé dewuú ne dégené.” ²¹ Ne afwa eso ama áfélé ebwḡ ame ne ályá ebwḡ nnó ájye. Ebwḡ ágé fḡ meti manchye bḡḡ Jisós efwyale wḡ, nendé bḡḡ áko áfége Esḡwḡ né mechḡ ewé ebḡ epyé. ²² Elé ufélekpá wáwálé, mende yi ápyémbo ji atóó apwḡ usaá anḡme upéa.

Bḡḡ Jisós ánemmye nnó Esḡwḡ apye ebwḡ ábege fḡ ne efḡḡ

²³ Ndere bḡḡ bimbḡ álya Pita ne Jḡn ákérége meso, ágaré ekwḡ bwḡ genó eyige anḡḡ baá bií apye upe Esḡwḡ ne ákpakpa melḡ abḡ ajḡḡ. ²⁴ Bḡḡ Jisós awúge mbḡ, ácho melu ema anenemmye mbaá Esḡwḡ aké, “Atá yi apwḡ amu, wḡ yi akwyé mfaa ne mme ne manyi ne unó uko bi úlú wye.

²⁵ Ḳpye gekwenege nte esé Devid, maa utḡḡ wye, ajḡḡ né uto Mendoó Ukpea nnó, ‘Ulannó bḡḡ abi alá pḡ bḡḡ Jus matḡḡ ásḡ bwḡ

deḡḡ? Ulannó bḡḡ melḡ átenege ukḡḡ ne Esḡwḡ detuú?’

²⁶ Afwa abi mme ákpómege mmye mámye bee,

ne ákpakpa melḡ átenege ukḡḡ mamye ne Esḡwḡ

ne muú yi ji ajyá nnó abe Muú yi Esḡwḡ akweré ji elá gefwa.’

²⁷ Genó eyigé Devid abḡ ajḡḡ mbḡ, gepye wáwálé fa melḡ ewé. Mfwa Herḡḡd ne Pontyḡs Palet, chóncho ne abifḡ abi alá pḡ bḡḡ Jus ne bḡḡ Isreli ásḡ mala manwá Jisós, Jisós muú utḡḡ melómélḡ wye ayi abḡ ojyaá nnó abe Muú yi wḡ akwere ji elá gefwa.

²⁸ Ebwḡ áchomé mbḡ, ápye le geno eyige wḡ Esḡwḡ né uto bye, abḡ akwyé mé abelé nnó ubḡ mampyé. ²⁹ Atá nana gé nkane ebwḡ áfelege ese ame. Pye esé, baá utḡḡ bye dégarégé mekomejḡḡ wye débégé fḡ ne efḡḡ metḡḡ. ³⁰ Pye ese, depyege bḡḡ mamée atóóge ne dema depyegé ufélekpá né utó bi

Jisós, muú utó melóméló wye, nnó bós ákpá ame ágé utó bye.”

³¹ Gébégé ánéré manemmye, mme meko anyíí né mbaá yi ebwó alú. Mendoó Ukpea echwó gbeé ebwó metóó ne epye ebwó alo mangare mekomejós Esówó ayi alá pó ne efó.

Bós bi ákamé ne Jisós ákarege unó bwó ne ate

³² Né echomele bós abi áfyéé metóó ne Jisós, álu meko ama ne metóó ema. Muú ebwó fɔ ayi ájoge nnó genó eyigé na elé eya apó. Ne genó eyigé muú ama awya, gelu eyigé bós akó. ³³ Anḡbá Jisós ágarege ájye ne eshye mampye bós ákaá nnó, Ata Jisós akwilé né negbo. Ne Esówó apoóge ebwó ako dós. ³⁴ Ye muú ayi genó gelií ji apó. Ewyage bós ákpóo makós ye upú bwó, ³⁵ ne áchwó ne manka yimbó mbaá anḡbá Jisós. Ebwó ákaré manka mbaá bós bi ákamé ne Jisós ako nkane yéndémuú ákelege.

³⁶ Mende fɔ ntó abó alu eféé ayi ákuú ji Josef, atane ula gepú ámpyee upe Esówó. Abyé ji né melo Syaprós ne anḡbá Jisós ntó akuú ji Banabas. (Ula utene nnó Memfyé bós eshye.) ³⁷ Ne akpó ntó mekós wuú ewé ema achwó ne nka yimbó mbaá anḡbá Jisós.

5

Gebyóge Ananiya ne Safira

¹ Ne mende fɔ ayi ákuú ji, Ananiya ne mendée wuú Safira abó ákame mankpó melu mme bwó ema. ² Yémbó ebwó ne mendée wuú ákame mambi nka eyifo, ne ákpá eyi elaá áchwó chyéé anḡbá Jisós. ³ Ne Pita agíí Ananiya aké, “Ulannó olyaá danchómeló akpene mmu metóó wye? Nde gepyee obíí gebagé nka eyigé osele ne ochwó byó gebyó mbaá Mendoó Ukpea? ⁴ Mekós ewé okpóo ebó elu ewyee, ne nka yi osele ele ejye. Nde gepyee opye gefoge mechó ewéna? Oféré nnó obwólege mbó le bós ayi obyoge mbó le gebyó mbaá Esówó.” ⁵⁻⁶ Ananiya awúge mbó, akwé mme, agbó. Njye usa akele ndeé, afyale genkwó jíí, ákpá ájye níí. Bós ako bi áwuú mechó ewé, efóo ekwó ebwó matóó.

⁷ Nchwaneke eléé eke ekwónege mendée wuú achwó kpe mmu, ayi alá kaá mechó ewé epye menó wuú wó. ⁸ Ne Pita agíí ji aké, “Gare me wáwálé wye, nnó nka eyi enyú ne

menó wye deselé né mekós ewé dekpó ná?” Ne Safira akame aké ebyembó.

⁹ Ne Pita ama gíí ji aké, “Nde gepyee enyú ne menó wye dekame manchwó mua Mendoó Ata Esówó? Gé majyá bós né menombi, elé bós bi ajye níí menó wye, ákpáne nyee wó ntó áfé aníí.” ¹⁰ Pita ajoge mbó, ténetene Safira akwé mbe ushu wuú, agbó. Njye usa bimbó ákpegé mmu, ágé nnó ágbo ne ákpá, ji ajye níí kwókwólé ne menomé menó wuú.

¹¹ Bós Jisós ne bós bifó ako abi abó áwuú mechó ewé, abó efóo.

Anḡbá Jisós ápyé ufélekpá ne ukpékpé unó

¹² Anḡbá Jisós abó ápyéé gejamégé ufélekpá ne ukpékpé uno ebi uléré utó Esówó né metóó metóó bós. Ebwó ne bós bi akame ne Jisós ako achwó yendégébé né echa upe Esówó, ajwólege né melu ewé ákuú egbe ewé Solomun. ¹³ Ye muú yi akya manchó ne ebwó apó. Yémbó bós ako áfége bwó dós. ¹⁴ Ye nkane elúmbó gejamégé bós áfyéé matóó ne Jisós ne gejamégé andée ne ande akpéne né echomele bós bíí. ¹⁵ Gétúgé ufélekpá ebi anḡbá Jisós apyéé, bós ákpáne bós mameé bwó né uló ne ábélege né anós mati nnó Pita ake akóge eféé, mendoó wuú ekage kóo ebwó mmye. ¹⁶ Ne gejamégé bós ntó abó átané né maló ayi álu kwókwólé ne Jerosale, áchwó ne bós mameé ne abi aló nchye achyege bwó efwyale mbaá anḡba Jisós, ápye ebwó ako átóoge.

Achyé anḡbá Jisós efwyale

¹⁷ Etukpe amppe upe Esówó ne ekwó wuú, abi alu né geluage bós Sadusi awya gembya né matóó bwó ne anḡbá Jisós, ¹⁸ ne átó bós ájye pye anḡbá Jisós, áfyé denó. ¹⁹ Yémbó, né utuú bimbó, ekiénné Esówó echwó néné manombi gepúge denó ebwó átané ne eké ne ebwó, ²⁰ “Chóge mmu echa upe Esówó, detene, degare bós bi alu eféé mekomejós yi áchwó ne genwá geké.”

²¹ Ne ebwó áwúge mbó ujjage ájye kpe mmu echa upe Esówó, alo manlerege bós.

Eke ewyage etukpe amppeé upe Esówó ne ekwó wuú ne ákpakpa bós Isrelí áchomé né eso. Ató bós bee né gepúge denó nnó ajye gbaré anḡbá Jisós bimbó áchwó ne ebwó. ²² Ebwó ájyégé ewu ágé bwó wó, ne ákeré meso aké, ²³ “Ese defé né gepúge denó,

degé nnó ágbé manombi chancha, ne bós bi ábáme áténé wye. Ne gébége ébwó ánené manombi, dege ye muú né mmu wó.”²⁴ Muu kpa bós bi ábáme echa upe Esòwò ne anó baá bi apye upe Esòwò áwuge mbò makpo átya bwó mmu. Ne álo mangií gemé bwó áké, “Mechò ewé ebe nye nnó?”²⁵ Wye gébé eyigembò muú fò atané né dafye, áchwò ajó aké, “Gege bós abi enyú degbé mmu gepúge denò, álu nana mmu echa upe Esòwò, álerege bós.”²⁶ Ajóge mbò muu kpa bós abi ábáme echa upe ne ekwò wuu áfé ásé ébwó alò manchwò. Yémbò ája bwó jame wó, getúgé áfò nnó bós bi álu mmu, átóme nye ébwó né mataá.

²⁷ Achwògé ne ébwó, ápye anghá Jisós áténé mbe ushu ákpakpa melò. Ne etukpe ampyé upe Esòwò agií bwó ake,²⁸ “Pò esé debó dekwelé enyú mbeé nnó degarege sé bós depòré Jisós. Ne nana depye mekomejó ayi ake agyaá Jerosale meko, enyú dekelege nnó bós áshulé esé ndo nnó esé dékaá ula negboné Jisós.”

²⁹ Pita ne anghá Jisós abifò áshuú meko áke, “Ese debó mampye le genó eyige Esòwò akélege, epófò eyigé akwaá ákélege.”³⁰ Esòwò yi ukwené ante sé, ne apye Jisós akwile né negbo, Jisós ayi enyú dewáné né gekwa.³¹ Ne Esòwò abwe mabò mií, apye ji ajwòle né geluó eyi gelu né égbé ébwònyé wuu nnó ji abe Menòmbé ne Menchyé genwá. Apye mbò nnó bós Isrelì ákwòre mató bwó, ne ji ajinte gabo bwó.³² Ese delu bós abi áfyé nnó degarege uno bi, ne ese degarege chóncho ne Mendoó Ukpea ewé Esòwò abò achye mbaá bós abi awuú ne ji.”

³³ Bós eso áwuge mbò, nchye anwòné ébwó te ábò ákélege manwá anghá Jisós.³⁴ Gamalya, muú ama né geluage bwò akwile ka aké, ásé kpé bós bimbò átáné dafye. Gamalya alu muú Farasi ne ménleré mabé Esòwò, bós ako ntó anogé ji, ajó aké, áse bós bimbò átáné kpe dafye.³⁵ Ewyagé ajó ne bós eso aké, “Bós Isrelì ferege mechò ewé dekelege mampye ne bós bina chánéné.”³⁶ Tege, gébé gefò, mende fò ayi ákuú ji Teudas, alomé ne ewu nnó ji alu menò muú. Bós bi akwòle ji, álu genóge meleé. Gébége áwané ji, bós bi átyaá uchome bií ukwé.³⁷ Ne mende fò nto abò ama lome ne

ewu né gébé eyige ápáné bós, ákuú ji Judas abò atane melò Galilí. Apye gejamége bós ákwòlé ji. Yémbò gébége áwané ji, bós bi átyaá ne mabò mií mánó.³⁸ Ndere mechò ewé elúmbò, nchyege enyú majyé nnó delya bós bi ajye, ékágé dépye ébwó genó. Mbògé unó bi ébwó ágarege ne ápye utané né amu ákwaa, unómé nye.³⁹ Ne mbògé utané né amu Esòwò, dekáge tene fò ukóló ne ébwó. Enyú dekelege gé nnó demye mbò le ne Esòwò. Ne bós eso ako awúge mbò, ákamé ne ji.”

⁴⁰ Ne ébwó áku anghá Jisós nnó ákére mmu, áchwòge ásé bwó ne matúle, ne ákwelé bwó mbeé nnó ámage gare se bós mechò Jisós. Eféé ne álya bwó nno ájyé.⁴¹ Ndere ébwó átáné né eso, ájyé, álu ne metó megòmegò, nnó Esòwò agé nnó ébwó ákwane mankpa mekpo genó né getuge Jisós.⁴² Yendé bií álerege bós né echa upe Esòwò ne ákene ntó upú upú ágarege bós abya melóméló nnó Jisós alu Muú yi Esòwò akweré ji elá gefwa.

6

Ajya ande makpo akeneama nnó ápoóge Anghá Jisós

¹ Né gébé eyigembò, echomele bós Jisós ewéne eyyé mbe mbe nkane gejamége bós ábánege bwó. Abi ajóge mejó Grek abò ásó mató ne abi Hibru nnó áfwalege akwi andeé bwó né uno bi ákarege yendé bií.² Ne anghá Jisós afyaneapéa ákuú bós Jisós ako ne ake ne ébwó, “Epófò chó nnó esé delyaá mangaré mekomejó Esòwò, depane le depòre menyéé mankaré.”³ Ne anmé sé, ndere elúmbò, eló nnó enyú déjyá bós akeneama nnó ápyege utó ébi. Bós bina abò mabe abi bós ako ákamé nnó awya gepò gelógeló ne ákaáge geno chánéné ne Mendoó Ukpea egbeé bwó mató.⁴ Ne esé anghá Jisós dechyege nye gemé se geko né mmye manene ne mangarege mekomejó Esòwò.”

⁵ Ne bós ako awúge mbò, mató agó bwó. Ne ajya Stefan ayi áfyéé metó ne Jisós dó ne Mendoó Ukpea egbeé ji metó. Abifò alú Filip ne Prokòs, Nikanò ne Timòn, Pamenas ne Nikolyòs ayi atané melò Antiòk ayi alaá muú Jus.⁶ Ébwó áchwò ne bós bimbò né mbe ushu anghá Jisós, ne anghá

Jisós ánere bwó amu mmye anemmye eta bwó.

⁷ Ne mekomejós Eṣwá akene agyage, ne echomele bós Jisós ewé elu né Jerosale ewene ejye mbe, ne gejamégé ampye upe Eṣwá ákwólege ntó depóre Jisós.

Apye Stēfen

⁸ Stēfen yina ayi ebwó ábó ajya, alu muú yi mejé Eṣwá ebó elu ne ji ne Eṣwá achyēge ji uto apye ufélékpá ne ukpēkpe uno né metós metós bós. ⁹ Bós Jus fó áchwó, álo manyéé mbeé ne Stēfen. Ebwó ne áwya echa mmyemenene ewé akuú echa bós bi átané defwé. Ebwó abó átané melo Seren ne Aleksanda ne abifó nto atané gebagé mewaa Silisya ne Eṣya. ¹⁰ Ebwó ápulé mankwore depó tire Stēfen agare meti epó, getuge Mendóó Ukpea ebó echyēge ji dengare mejós.

¹¹ Ne ebwó achyé bós fó unyielé nnó áchwó byó gebyó nnó ebwó abó áwuú nkane Stēfen ájósge mejós mebomebo ne Eṣwá ne Mosis. ¹² Mechó ewé esó bós matós chóncho ne ákpakpa melo ne anlere mabé Eṣwá. Ne ájye pyé Stēfen áchwá né mbe ushu echomele ákpakpa bós Jus. ¹³ Bós bina áchwá ne bós bifó abi ágaré gebyó ake, “Mende yina ajósge mejós mebomebo mbaá echa upe Eṣwá se yendé bií ne mabé Mosis. ¹⁴ Esé debó dewú ji ajós ake, Jisós, mende Nasaret ammuú nye echa upe Eṣwá ne akworege nye ntó gepage melo geko eyi Mosis abó aleré esé.” ¹⁵ Bós ako abi abó alu né echa eso ewémbó, átó Stēfen amē mmye ne ágé nnó ushu bi ukwóré úlú eke ebi ekiénné Eṣwá.

7

Mekomejós Stēfen

¹ Ne etukpe ampyé upe Eṣwá egíí Stēfen eke, “Unó bi bós bina ájósge nnó úlú wáwálé?” ² Stēfen ashuú ebwó meko ake, “Ante ba ne aḡme ba wuúge, gemégé nnó gekwenege nte esé Abraham awile gebu né melo Haran, Eṣwá, Mfwa genbó aleré nya mmye gébége Abraham abó alú né meló Mesopotemya. ³ Ne abó ajós nya ne ji ake, ‘Lyaá ula gepú bye ne melo wye, cho né melo ewé nlerēge nye wá.’ ⁴ Ténéténé yimbó, Abraham alyaá melo Chalda ajye jwale né meló Haran. Ne nte Abraham ágbógé nya, Eṣwá apye Abraham nnó

alyaá melo ewémbó achwó né melo ewé esé delu mbó wye nana. ⁵ Ndere abó alu féé, Eṣwá achyē fó ji ye ekeke melu mme nnó ebe ewu wó. Yémbó Eṣwá anyémeno nnó achyēge ji melo ewena nnó ebé ewú ne upyáne bií. Eṣwá abó ajós depó ti gébége Abraham álá pó ye ne maá. ⁶ Ne Eṣwá ama jós ne ji ake, ‘Upyáne bye ubéé nye aḡkéé né melo ewéché, ubéé nye nkane afwe ne bós áfwalege nye bwó né usaá aḡme esaá. ⁷ Yémbó nchyēge nye bós melo ewémbó gekpékpégé efwyale ne upyáne bye ulyagé melo ewémbó uchwó unóge me fa.’ ⁸ Ne Eṣwá abó achyē Abraham gepógé menomenyēé ewémbó eyi gelu mansó nsó. Ne Abraham ábyégé nya Asek, ndó enéé ékwónégé, asó ji nsó. Isek ntó asó nya maá wuú Jakób nsó ne Jakób ntó asó nya baá bi afyaneapéa nsó abi álú nto ukwene ante se abi nana.

⁹ “Ewyágé, ukwéne ante sé bina, ákélégé sé mangé menmé bwó Josef ne ákpó Jōsep nkane mewwe né melo Ijip. Yémbó Eṣwá abó abame wye ji, ¹⁰ ne aféré ji né efwyale meko ewé ji abó agéne. Achyé ntó denḡa eti depye Fero mfwa bós Ijip agboó ne ji. Fero apyé ji ala muú kpaá melo Ijip ne apelé ntó ula gepú bií. ¹¹ Ewyágé emímí mesa akwé né melo Ijip chóncho ne melo Kanaan, bós ágé efwyale dós ne ukwéne ante se upó nya ne menyéé. ¹² Ne Jakób awuúge nnó menyéé alu né melo Ijip, ató baá bií abi alu ukwéne ante se ewu. Ge ndó mbe ayi ebwó ájye ewu na. ¹³ Ne ndó ayifó yi ebwó ajye, Josef apye aḡmé bií akaá ji, ne Fero Mfwa bós Ijip ntó achwó kaá ula gepú Josef. ¹⁴ Ne Josef ató bós nnó ájyé se nte wuú Jakób ne ula gepú bií uko áchwó jwolé né Ijip. Bós ula gepú bií ako abó álú usaá ulé meso nekuú né gébé eyigembó. ¹⁵ Jakób awuúge mbó, akpá ulagepú bií uko, ashulé afe né Ijip. Ji ne baá bi abi alu ukwéne ante esé ála nya ewu ágbó ebwó ako. ¹⁶ Ewyágé bós ákpá uḡkwó bwó, áfé né melo Shechem, áníí né manome ayi alu muú mataravé ne melu ewé Abraham abó anamé ne ḡka mbaá ma-toó Hamó nte Shechem.

¹⁷ “Gemēge nnó gébé gekwóné eyigé Eṣwá áchwá pye genó eyigé ji abó anyémeno ne Abraham, bós esé abi abó alu

né melo Ijip, ája kpaá apwá amu. ¹⁸ Ne áfyé mfwa ayicha né Ijip ayi alá kaágé Josef. ¹⁹ Mfwa yina achwó ne defya mbaá bós sé. Afwalege ebwó ne apyéé bwó nnó abelégé baá bwó abi kákó né dafye nnó agbó. ²⁰ Wye né gébé eyigembó ne ábyené ntó Mosis. Mosis abó alú maá yi alóme ulóó dós né ame Esówó. Áwéé ji né ámfaá áléé né gepú bwó. ²¹ Ne gébégé alyá ji dafye, maá mfwa Fero ayi mendée achwó akware ji, awéé ji ne asé nkane maá wuú. ²² Ne ebwó álere Mosis dengare bós Ijip deko ne awéé abó alu gekpékpégé muú ne awya mekomejóó meno melóméló, ne mampye unó.

²³ “Mosis akwónege nya usaá aḡme upéa, ekwó ji metós nnó ajye gé aḡmé bíí; bós Isrēli. ²⁴ Ndere ajyé, agé nkane muú Ijip fó atulege muú Isrēli, achwó genḡá ne awá muú Ijip yimbó. ²⁵ Mosis abó aferé nnó aḡmé bíí abó ákaáge nye nnó Esówó atóme nye ji nnó achwó féré ebwó né efwyale. Yémbó ákaá wó. ²⁶ Bíí uyyagé ama ajye gé bós Isrēli apéa nkane amyé ne ate. Amua mangbaré ebwó ne ajóó ne ebwó aké, ‘Enyú delu aḡmé, demye ndé?’ ²⁷ Yémbó muú ayi abó akelé menḡmé wuú mpa, ammu Mosis ne agíí ji ake, ‘Nde muú afyé wó nnó óbé Mfwa esé ne ópane depóré esé?’ ²⁸ ‘Ókelege ntó manwá me nkane óbó ówané muú Ijip yimbó njuú?’ ²⁹ Mosis awuúge mbó, efó ekwó ji metós ne alyáá Ijip, abó afé né meló Midiyan. Alá ewu, abá mendée, abyé baá ande apéa.

³⁰ “Usaá aḡmé upéa ukoóge, Mosis agé ekiénné Esówó né mewé ewé ebó elúle né genóó. Ewena epye né mashwóne, kwókwólé ne mekwe Sinay. ³¹ Mosis agegé mewé ewémbó, ala meno mekpo fuú. Ne ndere ajye kwókwólé mangé ewu chánéné, Atá Esówó jóó eféé ake, ³² ‘Elé me Esówó ayi ukwene ante bye, Esówó ayi Abraham, ne ayi Asek ne Jakób.’ Mosis awuúge mbó, ala maḡweré ne efóó ne akelege sé mampé melu ewémbó. ³³ Ne Esówó ama jóó ne ji ake, ‘Féré uno uka bye nende melu ewé ótené mbó elé melu ukpea. ³⁴ Me ngé gekpékpégé efwyale ewé áchyége bós ba né Ijip, ne nwú magbo ayi ebwó alile ne mesómé. Nkawu ne nshulé mme nnó nchwó mféré ebwó né efwyale ewémbó. Nana cho, ntóme wó né Ijip.’

³⁵ “Ne Esówó ató Mosis yina nnó ájyé ábé memféré bós Isrēli né efwyale ne amá be mfwa bwó. Ji ne bós Isrēli abó ashya agíí ji aké, ‘Nde muú afye wó mfwa ne mepane depóré esé?’ Ne nana Esówó abó ató ekiénné wuú ewé Mosis agéné nkane mewé né genóó eyigémbó nnó echye Mosis eshye mampye utóó bíí. ³⁶ Ne Mosis ajyé apye gejamége ufélekpá ne ukpékpé unó né Ijip ne alé féré bós Isrēli. Ama pye gejamége ufélekpá né ebéé megelé, ne mashwóne ayi ebwó ábó ábelé wye usaá aḡme upéa. ³⁷ Wye Mosis yina ne abó ajóó ne bós Isrēli nno, ‘Esówó atóme nye enyú Muú ekpávé wuú ayifó wye nkane atóme me ne atanege nye né ntone enyú.’ ³⁸ Ema elu wye Mosis yina ne ekiénné Esówó ebó ejóó mejóó ne ji né mfaá mekwe Sinay, gébégé ji ne ukwene ante esé abó áchomé né mashwóne. Ne ekiénné Esówó ewémbó echyé ji mabe Esówó ayi alu te kwyakwya nnó achye ese.

³⁹ “Né gébé géfó ukwene ante sé bina akelege sé manwu Mosis ne áke ji ábelé babá, ne abó ákelege mankeré né Ijip. ⁴⁰ Ne ebwó ajóó ne Erón aké, ‘Kwyé esé áló uka nnó ájámé esé meti, Mosis ayi aferé esé né Ijip, dekaá fó genó eyi gepyé ji né mfaá mekwe wó.’ ⁴¹ Ala mbó ákwyé meló uka ayi áfulé mpó, áwané menya, ápyéé upe ájele meló uka yimbó nkane uka bwó, ne matóó agóó bwó yendégébé né genó eyigé ákwyé ne amu. ⁴² Ne Esówó agege mbó, ati meso ne ebwó ne alyáá ebwó nnó ápye nkané eji ebwó. Ne ebwó anoge mḡmées, mfaá, ne ambe wye nkane abó ásámé né ḡwe bós ekpávé bíí nnó,

‘Bós Isrēli, enyú dekene né mashwóne né usaá aḡme upea,

dewane menya depyé upe,

yémbó depyé fó upe bimbó né eta wa.

⁴³ Depye le eta áló uka abi enyú dekwye ne amu.

Dekpane gétoḡé melo uka ayi ákuu Molók, ne dekpáne ntó membe melo uka ayi ákuu Refan. Né getú eyige na mbúu nye enyú défé tete dekoó Babilón.’

⁴⁴ “Ne nkane ukwene ante ese bina abó ála né mashwóne mbó abó áwya gétoḡé upe eyi geleré nnó Esówó abó álú ne ebwó. Mosis ne abó akwyé geto eyina wye nkane

eyige Eṣṣwá abó aleré ji nnó apye. ⁴⁵ Ebeléḡé baá bwó áse gétóḡé upé eyigembá mbaá ukwene ante esé bimbá, ákpa geji gébégé abó akéné ájye ne Joshua áfóḡe mme bós abi alu eféé. Ndere ájye, Eṣṣwá alu bwó mbe abuwú bós bimbá né malá. Ne geto yina gela fa kpaá te gébé eyige Mfwa Devid agbare meló ewé. ⁴⁶ Devid abó alu muú yi Eṣṣwá abó ájelé ji dáo. Né gébé géfó ji anemmye nnó Eṣṣwá agá ji aténé ji gepu, ji ayi alu Eṣṣwá Jakób. ⁴⁷ Yémbá ele Solomun, maá mfwa Devid, ne abó atené gepúḡé Eṣṣwá.

⁴⁸ “Yémbá epófó nnó Anyátá Eṣṣwá ajwálege né upú ebi bós atené, wye nkane Muu Ekpávé Eṣṣwá abó asamé nnó Eṣṣwá ake,

⁴⁹ ‘Mfaánebuú alu geluó ya ne mme alu genós eyige nnérege uka ba. Nde gefós gepú eyigé muú akage atene nnó mbé wye? Melu fó elu ewé nkage jwále wye? ⁵⁰ Pó me mbós ne nkwe unó bina ukó?’

⁵¹ “Stefen ájḡḡé mbá, aké ne ebwó, “Enyu antoó makpo, ne bós bi áḡeáḡe matós, enyu degbé matu eke bós bi ála kage Eṣṣwá. Enyú deshya yendé gebé genó eyigé Mendoó Ukpea ejóḡe wye nkane ukwéne ante enyu abó ápyé. ⁵² Muú ekpávé Eṣṣwá fó alu ayi ukwene ante nyú abó alá kelé manchá ji genwá wó? Abó áwá bós bi Eṣṣwá atámé nnó abó mbe ágaré nnó Maá utós Eṣṣwá ayi wáwálé achwá. Ne achwóḡé enyú dechyé ji mankwá ne dewá ji. ⁵³ Wye enyú abi depye mbá ne debó deselé mabe ayi makiénné Eṣṣwá áchye enyú ne nána deshya mambélé aji.”

Awá Stefen ne mataá

⁵⁴ Bós kpakapa meló áwuge depó etiré Stefen ajó, nchye anwyóné ebwó, ame áḡelé ebwó mekpo. ⁵⁵ Yémbá Stefen ape nfaánebuú domeé, Mendoó Ukpea egbeé ji metós ne agé genḡbḡge Eṣṣwá ne ama ge Jisós nkane atené né egbe ebwónye Eṣṣwá. ⁵⁶ Ne Stefen aké, “Pegge degé, ngé mbá memombi mfaanebuú enené, ne Maá Nte Mekwáá atené né egbe ebwónye Eṣṣwá.”

⁵⁷ Awuúḡé mbá, áḡbé amu matu, ádo elulú, awá achwó ji mmye áḡbaré ji, ⁵⁸ ája ji, áfé mekpo meti, áló mantome ji mataá nnó áwá ji. Ne bós abi abó ámalé Stefen mechó mmye, áferé mandeé bwó áchye gesagé

muú ayi ákuú ji Sál ne áló Stefen mántó. ⁵⁹ Ne nkane átome ji, Stefen anemmye aké, “Atá Jisós se mendoó wa.” ⁶⁰ Ewyáḡé ató mánó mme, akalé kenké ake, “Atá Jfyegé fó bós bina mmu metós né gabo ayi ebwó ápyé mbá.”

Ajḡḡé mbá metós ekwé, ne Sál atené eféé akamege ne mekpo nnó áwá ji.

8

Sál akelege manchá genwáḡé bós Jisós

¹ Wye né bii bimbá, bós áló mankelé mati manchá genwáḡé bós Jisós né Jerosale. Ne ebwó abó átyaá áfé né gebagé mewáá Judiya ne Samariya. Wye anḡbá Jisós ne aláa né Jerosale. ² Nkane Stefen abó agbó, bós fó abi ánoge Eṣṣwá abi aláa né Jerosale ákpá genkwó ji aníí ne ali ji ne gekpékpéḡé mesóme. ³ Yémbá Sál amye ele nnó ánií mbwe bós Jisós ako. Akpene upú upú apyene andeé ne ande áfyé né dená.

Filip Agaré Mekomejós Eṣṣwá né Samariya

⁴ Ne bós ankwólé Jisós abi abó átyaá, ákene malumalu ágarege mekomejós Eṣṣwá. ⁵ Filip abó ashulé áfé né meló Samariya ewé kpaá, agarege depóré Muú yi Eṣṣwá akweré ji elá gefwa. ⁶ Bós áwuú depó etire ji ajḡḡe, ne áḡé gejaméḡé ufélekpá ebi ji abó apye, ne áta matu ákelege nno agarege wye ebwó garege. ⁷ Ne aló nchye átanegge gejaméḡé bós mmye ákalege, ne bós átoóḡé. Bós uchanchi ne ubwéré bós átoó ntó ⁸ Ne bós meló ewémbá álú ne gejaméḡé nechóchó.

⁹ Mende fó abó alu eféé ayi ákuú ji Simun. Abó akpea megya te gachi ne bós Samariya ako ála mano mekpo fuú. Ne asele geme ji nnó alu mená muú. ¹⁰ Bós ako, ambané ne bós kpakpa átá matu awuú genó eyigé Simun ajḡḡe, ebwó aké: “Mende yina awya uto Eṣṣwá ebi upwá amu.” ¹¹ Ne ebwó afwárege wyembá néndé abwóléḡe me ebwó te gachi né megya ayi ji akpea. ¹² Ne Filip achwóḡé, agarege bós abya melóméló nkane gefwage Eṣṣwá gelu, ne depóré Jisós Kras, bós ákamé ne ji andeé ne ande ne áwyaá bwó manaá Eṣṣwá. ¹³ Simun jimboós ntó áfyéé metós ne Jisós ne áwyaá ji manaá Eṣṣwá. Ne ji ajwólé fíí ne

Filip, agene ufélékpá ne ukpékpé unó bi ji apyé ne aláa meno mekpó fuú.

¹⁴ Ne àngbá Jisós abi abó aláa né Jerosale, áwuúge nnó bós Samariya nto ákamé mekomejós Èsòwò, átó Pita ne Jón ewu.

¹⁵ Ajyεge, ágé bós bi ákame ne Jisós ewu ne álo manemmye nnó Èsòwò átó bwó Mendoó Ukpea, ¹⁶ nendé Mendoó Ukpea élú dankpé ebwó mmye. Abó áwyaá ebwó manaá Èsòwò mamímamí nkane bós bi ákwòlege Atá Jisós. ¹⁷ Pita ne Jón ánerεge manemmye, áneré ebwó amu mmye ne Mendoó Ukpea echwò ebwó mmye.

¹⁸ Simun agégé nkane àngbá Jisós áneré bós amu mmye ne Mendoó Ukpea ekpené ebwó mmye, achyé ebwó ñka, ¹⁹ ake, “Kpoge me uto bina nnó nnerégé muú ebwó mmye Mendoó Ukpea ekpe ji mmye.”

²⁰ Ne Pita ajós ne ji aké, “Echye wò onó ne ñka jyε. Óféré nnó muú akage na echye Èsòwò ne ñká? ²¹ Óbó mechò né utós ebi wó, nende metós wye epó pópó né mbe ushu Èsòwò. ²² Ne nana kwòre metós wye né ubobo unó bi oferege, ne onemmye nnó Èsòwò ajinte gabo yina ayi oméé mampye. ²³ Nge nnó okiú fí galógáló, ne gabo awé wò nkane muú denó.”

²⁴ Ne Simun akwò Pita ne Jón mata nnó, “Ebwó ánemmye mbaá Atá Èsòwò nnó ekage geno gemá eyige ebwó ajós gepyé ji.”

²⁵ Pita ne Jón ánerégé mangaré mekomejós Èsòwò, álo mankeré né Jerosale. Ne ndere ájyé, ágarege abya Èsòwò melóméló né gejamgé malò bós Samariya.

Mende ayi atané Etopya akamé ne Jisós

²⁶ Filip alagé meso, ekiénné Èsòwò echwó ejós ne ji eké, “Kwili, shule ojyé né nte melò. Okwónégé ewu, kwólé meti ewé etane Jerosale ejyε Gasa. Meti ewé ji ajogembò bós ákéné sé wye dós dós.” ²⁷⁻²⁸ Filip awugé mbò ashule afé ewu. Agé mende fò abó ajye nóge Èsòwò né Jerosale, akerege né mekò wuú, ajwòle né mboó gese uka upea ayi géjuná ne gejame. Abó alu muu kpaá né melò Etopya ji agbarége egbògòlò mekwa ñka ewe Kandise Mfwa mendée ayi abós melò ewémbò. Abó ajwòle ajoge ñwe ayi Asaya muu ekpavé Èsòwò asámé. ²⁹ Ne Mendoó Ukpea ejós ne Filip eké, “Ke chò bané mboó gese yimbò.” ³⁰ Eféé ne Filip abó

ajye bané ji ne awuú ndere mende yimbò ajoge ñwe Asaya. Filip agií ji aké, “Okagembò genó eyige ojoge?”

³¹ Mende yimbò aké, “Mpye mbò nnó ne nkaá ayi muú alá pò mangaré me ula wó.” Ne akuú Filip nnó akwó mfaá mboó gese, ajwòle ne ji. ³² Melu ñwe ewé ji ajoge mbò eké, “Abó alu nkane egòme ewé ágbaré ajye wá, ye mankale ekále wó wye nkane maá egòme ayi ákpálege ji bya mmye alá kálégé. ³³ Achyé ji mekpó genós ne ye muú yi apané mpa wú cho apó. Wáa akuú nyé mabò baá bii nkane áchós mbò ji genwá?”

³⁴ Muú kpaá yimbò agií Filip aké, “Garé me, Muú ekpavé Èsòwò yina ajoge mbò depò ti getuge wáa? Ajogémbò le ne gemε jii waá ne muú yichá?” ³⁵ Ne Filip alò mangaré ji né ñwe yina, abya melóméló ayi akené atúu ne Jisós.

³⁶ Ndere ákene ájyé, ákwóné mbaá yi nnyi nélú, muú kpaá yimbò ake, “Gé nnyi na, ndé gemage gbé nnó owyaagé me manaá Èsòwò?” ³⁷ [Filip ashúú ji meko aké, “Mbàge ofyεgé metós meko ne Jisós nkage wyaá wò manaá Èsòwò”. Ne ake: “Nkame nnó Jisós alu Maá Èsòwò”.]

³⁸ Ne Muú kpaá yimbò aké ápye mboó gese atené ebwó ne Filip áshulé afé né nnyi, ne Filip awyaá ji manaá Èsòwò. ³⁹ Ebwó átánégé mmu nnyi, Mendoó Ata ekpa Filip ayi mende yimbò alá ge sé ji wó. Yémbò akené wye ajye ne nechóchó. ⁴⁰ Filip ake apele agé nnó ji alu né Asotus, ne akene ajye, agarege abya melóméló né malò ayi álú né gebagé mewaá eyigembò kpaá te akwóné melò Kaisaria.

9

Sòl akwóré akame ne Jisós

¹ Yémbò Sòl alú tóme eshye, afelege bós Jisós amε nnó awane ebwó, nká wu ne ajye agé etukpe ampyé upe Èsòwò, ² nnó asá bò ñwe ató né macha mmyemenene bós Jus áyi álú né melò Damaskòs nnó mbàgé ajyεgé agégé bós bi akwòlege meti Jisós, apye bwó, awé, achwó ne ebwó né Jerosale.

³ Ndere alya ajyé, gébége alε kwókwólé ne Damaskòs wye mbélépó gengbó gétané mfaánebuú, geshwané gegyá ji mme. ⁴ Gengbó eyimbò gékpégé ji amε, akwé mme

ne awú nkane muú fɔ akuú ji aké, “Sɔl, Sɔl, ndé ɔkelege mancho me geḡwá?”

⁵ Sɔl agíí aké, “Wɔ waá Atá?” Meko yimbo aké, “Élé me Jisós ayi ɔkelege mancho ji geḡwá. ⁶ Yémbɔ kwili ka, kwóné né melo ewémbɔ, eféé ágárege nyé wɔ geno eyige ɔbɔ́ mampye.”

⁷ Bɔ́ bi ábó akéne ne Sɔl áwúgέ meko yimbo, ágé muú fɔ wɔ́, matye mawá bwó meno. ⁸ Sɔl akwilege tené, agéné sé mbaá. Agbaré ji ebwɔ́ áfé ne ji né Damaskɔs. ⁹ Abelé ndɔ́ eléé né melo ewémbɔ, ye mbaá agené, menyéé anyéé, manaá anyú.

¹⁰ Muú Jisós fɔ abó alú né Damaskɔs yimbo ákuú ji Ananya. Ne bií fɔ agé Jisós né ame gejyá, ne Jisós akuú ji aké, “Ananya” ne Ananya ashúú ji meko aké, “Atá gé me na.”

¹¹ Ne Jisós aké ne ji, “Kwile ka, ɔjyé né menɔ́ meti ayi ákuú nnó Cho. ɔkwónégé né gepú Judas, gíí mende fɔ ayi atané melo Tasɔs, ákuú ji Sɔl. Alu eféé anenemmye, ¹² ne abó agé ame gejyá ndere mende yi ákuú ji Ananya achwɔ́ nere ji amu mmye nnó ama ló mangéné.”

¹³ Yémbɔ Ananya aké, “Atá, gejamégé bɔ́ agaré mé me nkane mende yina akelege manií mbwɛ bɔ́ bye né Jerosale. ¹⁴ Ne anɔ́ baá áchyé ji uto nnó áchwɔ́ pye bɔ́ ako bi anenemmye ákuú mabɔ́ mye.”

¹⁵ Ne Atá Jisós aké ne ji, “Chó wye ewu néndé njya mende yimbo nkane muú utó wa nnó agaré mekomejɔ́ wa mbaá bɔ́ abi álá pɔ́ bɔ́ Jus ne afwa bwó ne bɔ́ Isréli ntó. ¹⁶ Me nlerege nyé ji nkane ábɔ́ mangé gejamégé efwyale getú ya.”

¹⁷ Ne Ananya ajye kpé mmu gepú eyige Sɔl alu wye, anéré ji amu mmye ne ajɔ́ ne ji aké, “Menmé wa Sɔl, ele Ata Jisós ayi ɔbɔ́ ɔgené né meti gébégé ɔchwɔ́ fa, ne atómé me nnó nchwɔ́ mpye wɔ́ ɔma ɔgéné ne nnó Mendoó Ukpea echwɔ́ kpe egbeé wɔ́ metɔ́.”

¹⁸ Wye tenétené yimbo, Sɔl awuú unó fɔ eké ufá meshuú utané ji ame ne alɔ́ mangéné. Ne akwili ka, áwyá ji manaá Esɔwɔ́. ¹⁹ Ne ama lɔ́ menyéé manyéé, anyege abó eshye.

Sɔl agaré mekomejɔ́ Esɔwɔ́ né Damaskɔs

Sɔl abelé mboó ndó né Damaskɔs ne bɔ́ Jisós, ²⁰ afé tenétené né macha mmyemenene bɔ́ Jus, agarege bɔ́ nnó Jisós alu Maá Esɔwɔ́.

²¹ Bɔ́ áwúgέ mbɔ́, epwɔ́ ebwɔ́ uto ne ágigé ate aké, “Pɔ́ mende yi akéne, awáne bɔ́ bi akwɔ́lege Jisós né Jerosale na? Pɔ́ achwɔ́ fa manwé bɔ́ ájye ne ebwɔ́ né Jerúsale?”

²² Yémbɔ Sɔl ajye wye mbe, agarege mekomejɔ́ Jisós ne eshye ne apye bɔ́ ákaá né gejamégé mati nnó Jisós alu Muú yi Esɔwɔ́ akweré ji elé gefwa. Ewémbɔ epye bɔ́ Jus abi álú eféé né Damaskɔs ápɔ́ sé ne meko manshuú ji.

²³ Ebélegé gejamégé ndɔ́, bɔ́ Jus áchomé ásɔ́ mala manwá Sɔl. ²⁴ Yémbɔ Sɔl áwuú geju nnó bɔ́ Jus ájwálé né mano geḡkagé melo, ábáme nnó ágégé ji awá. ²⁵ Yémbɔ bɔ́ bi akamé mekomejɔ́ Sɔl, áse ji utuú uma, afye né gésá, ápye ji achyá mfaá geḡka, áshulé ji mme nnó ábó ajye.

Sɔl afé né Jerosale

²⁶ Sɔl akérége né Jerosale, afé mancho ne bɔ́ Jisós, ebwɔ́ ábó néndé ebwɔ́ ákamé fɔ́ nnó Sɔl áfyéé metɔ́ ne Jisós wɔ́. ²⁷ Yémbɔ Banabas achwɔ́ se ji, áfé mbaá anḡbá Jisós. Ne agaré ebwɔ́ nkane Sɔl agené Atá Jisós né meti Damaskɔs, ne nkane Atá Jisós ajɔ́ mejɔ́ ne ji. Ama garé nkane Sɔl abó agaré depɔ́ etire Jisós gbɔ́gɔ́ né melo ewémbɔ. ²⁸ Eféé alɔ́ mankené ne bɔ́ Jisós ako né Jerosale, agarege depɔ́ré Jisós ayi álá pɔ́ ne efɔ́. ²⁹ Gébé eyi gefɔ́, Sɔl agarege bɔ́ Jus abi ajɔ́ge Grek ne anye mbeé ne ebwɔ́ né depɔ́ré Jisós. Ne ebwɔ́ ákélege meti manwá ji. ³⁰ Bɔ́ Jisós áwúgέ geju eyigembɔ́, áse ji áshulé áfé né melo Kaisaria ne até ji nnó ajye melɔ́ Tasɔs.

³¹ Né gébé eyigembɔ́ machomele bɔ́ Jisós ayi álú né gebagé mewaá Judiya, né Galilií ne Samariya ápɔ́ sé ne efɔ́ metɔ́. Ebwɔ́ ánóge Esɔwɔ́ ne áwuú le mekomejɔ́ wú. Mendoó Ukpea efyéé bwɔ́ eshye ne machomele bwɔ́ áwene ájye mbe.

Pita afé né melo Lyda ne melo Jopa

³² Pita abɔ́ akene malɔ́malɔ́ agene bɔ́ Esɔwɔ́. Ne bií uma afé né melo Lyda mangé bɔ́ Jisós abi alu ewu. ³³ Eféé agé mende fɔ́ ayi ameeé uchanchi, ákuú ji Enias. Nemeé eni néba ji mme né anmé aneé. ³⁴ Ne Pita ajɔ́ ne ji aké, “Enias, Jisós Kras alɔ́ mampye wɔ́ nnó ɔtoó, kwili ka, pwi gébɔ́ jye.” Tenétené yimbo Enias akwili ka.

³⁵ Ne bós ako abi alú né Lyda ágégé nnó mende yimbó ató, ébwó áfyé mató ne Jisós wyembó ntó ne bós bi alú né gebage mewaá Sharón áwuúge mbó áfyé ntó mató ne Jisós.

³⁶ Mendée fò abó alu né meló Jopa, ákuú ji Tabita, alu maá utó Jisós. (Ne ákuú ji né meko Grek nnó Dokas, ula utené nnó mekwóbu.) Abó apyé galógáló yendegébé, apoóge ubyá bós. ³⁷ Né gébé eyigémbó, akwé nemée, ala mbó agbó. Ne áshwóné genkwó ji ábelé mmu maá gepú né mfaá eyón. ³⁸ Jopa yina alu kwókwólé ne Lyda. Bós Jisós áwuúgé nnó Pita alu né Lyda átó ande apea ewu, ájyegé áké ne ji, “Nte esé, chwó wáwá.” ³⁹ Ne Pita akpomé mmye, akwili, afé ne ébwó. Akwónégé áse ji akwó mfaá eyón. Ne akwi andée ako abi alu eféé, áchomé áno ji mme, álili álerege Pita ufó mandée ayi Dokas ájomé ébwó gébégé ji alu mebe. ⁴⁰ Pita abú ébwó ako atané dafye, ató manó mme anenemye mbaá Éswó. Éké ewyage ape genkwógé mendée yimbó ama akuú ji ake, “Tabita, kwili ka”. Tabita anene amé, agégé Pita, akwili, ajwólé ka. ⁴¹ Pita agbaré ji ébwó, apoó ji akwili téné. Akuú bós Jisós ne akwi andé bimbó, áchwógé achye ji eta bwó ⁴² Bós ako né gebagé Jopa áwu abya yina ne gejámé áfyé mató ne Ata. ⁴³ Ne Pita abelé gejamégé ndó né Jopa né gepúgé Simun, mende yi apame mekómenya.

10

Ékiénné Éswó égaré Kónelyos nnó aló Pita achwó

¹ Mende fò abó alu né meló Kaisaria. Akuú ji Kónelyos. Abó alu muú kpáá bós bee né meló Rom. Ji ne anyáne uchome bós bee ébi ákuú nnó abi átané Itali. ² Ji ne bós dachi wú ako, ánoóge Éswó. Anenemmye yendégébé ne apyé galógáló dós mampoó bós Jus abi alú mbya. ³ Bií fó genógé kálánká eléé ne nwómésé, agé amé gejya nkane ekiénné Éswó echwó kuú ji nnó, “Kónelyos.”

⁴ Éfó ekwó ji metó ne ató ewu amé mmye agii áké, “Atá ndé?”

Ékiénné Éswó eshuú ji meko éké, “Éswó awú mmyemenené jyé ne agé ntó utó ulóuló ébi opye ne atée wó. ⁵ Nána tó bós ájye

né meló Jopa, ákuú mende fò ayi akamege Simun Pita. ⁶ Ji ajwólege ne Simun, mende yi apame mekómenya. Gepú jí gelú né mbale ébeé mega.” ⁷ Ékiénné Éswó ejógé mbó ekwili efé, ne Kónelyos akuú bós utó bií abifó apeá ne akuú ntó muú bee ama né geluage abi ábamé ji ayi anoge ntó Éswó. ⁸ Ébwó achwógé agaré ébwó yendé genó eyi gebó gepyé ji ne átó ébwó né Jopa.

⁹ Bií ujjágé, bós bimbó átané áfé, ne kálánká éfyanepa éké ekwónege, ébwó ale kwókwólé ne Jopa. Gébé eyigémbó ntó Pita abó akwó mfaá eyón manemmye. ¹⁰ Ne mesa aló mamye ji, akélege menyéé manyéé, yémbó menyéé alú gambé. Gébé eyigémbó ne abó agené amé gejjá. ¹¹ Agé nkane menombi mfaánebuú enené, geno gefó éké gekpekepege gebagé ndé getané mfaá, geshúlege éké ágbaré geji né manjú ani. ¹² Né gebagé ndé yimbó ufó menya ufó ufó, mmyó ne denywóné delú wyé. ¹³ Ne awuú meko muú fò aké, “Pita, kwilé ka, wá nyéé.”

¹⁴ Pita ake, “Ngba Atá, te ntané aló nlú ganyé genó eyigé ébeé esé éshyaá.”

¹⁵ Meko yimbó ama jóó ne ji aké, “Pita, oshyagé fó geno eyige Éswó ake gelóme nnó gelómé fó.” ¹⁶ Meko yimbó ajoó ne ji né manáne aléé, ne geno yimbó gekwó gekéré mfaánebuú.

¹⁷ Ndere Pita alu férege ula amé géjya ayi ji agené, bós bi Kónelyos ábó átómé, ákage gepúgé Simun, áchwó téné né menó gébámé. ¹⁸ Ébwó agii áké, “Menké fò alú fa ayi akuú ji Sinun Pita?”

¹⁹ Ndere Pita alu férege ula amé gejjá ayi ji agené, Mendoó Ukpea éké ne ji, “Ge, ande fò aléé alu dafye, ápéle wó. ²⁰ Kpóme mmye, oshúlé ojye ne ébwó, ochóge gébé nénde me ne ntómé ébwó eta wyé.” ²¹ Ne Pita ashúlé, ajye báne ande bimbó aké, “Me ne nlú muú ayi enyú dekelege. Nde mechó enyu dechwó?” ²² Ébwó áshuú ji meko áké, “Élé Kónelyos, muú kpáá bós bee ne atomé esé nnó dechwó kuú wó. Ji alu muú metó melóméló ne anóge Éswó ne bós Jus ako aféége ji. Ékiénné ukpea echwó gare ji nnó akuú wó ochwó né gepú ji nnó ji awuú mekomejóó wyé.”

²³ Ne Pita ase ébwó, ájye béle ne ji.

Pita gare mekomejǎó Esǎwǎ né gepúge Kǎnelyos

Ujyágé, Pita ne ande bimbǎ áǎ manjye ne bǎǎ bifǎ bi ákamé ne Jisós abi áǎ melǎ Jopa áfé ntó ne ebwǎ. ²⁴ Akéne wye ájye, ujyágé áke ákwǎné melǎ Kaisaria. Ne Kǎnelyos abǎ akuú bǎǎ ula gepú bii ne ajeé bíi ne ebwǎ ako ábǎ ájwǎlé ágili Pita. ²⁵ Nǎere Pita achwǎ kpé mmú, Kǎnelyos ajye bane ji, ató manó mbe ushu wuú, áǎ manogé ji. ²⁶ Yémbǎ Pita agaré ji aké, “Kwilé téné, me nlu wye mekwaá nkane wǎ.” ²⁷ Kǎnelyos akwili ka, Pita áǎ manjǎǎ ne ji ajye mmu. Nǎere akpǎné mmu, Pita agé gejamégé bǎǎ áchomé. ²⁸ Ne ajǎǎ ne ebwǎ aké, “Enyú dekaá chǎjéné ebé esé bǎǎ Jus eké muú Jus achónégé fǎ menyammye wuú ne muú ayi áǎ pǎ muú Jus ye manjye né gepú jí. Yémbǎ Esǎwǎ aléré me nnó mbyágé fǎ muú ye manshye ji nnó alóme. ²⁹ Ne nchwǎ nkane ǎkuú me ye gébé nchǎ wǎ. Nnó ǎkage garé me ula bi ǎkuú me?”

³⁰ Ne Kǎnelyos ashúú ji meko aké, “Nǎo éle ení né gefǎ gébé yina kálǎnjǎ élé ne nwǎmésé, mbǎ nǎ mmu nnemmye. Eké ewyage ngé mende fǎ ayi afye mandé yi áshwǎnege, achwǎ tene me mbe ushu. ³¹ Akuú me aké, ‘Kǎnelyos, Esǎwǎ awuú mmyemenene jyé ne atée nkane ǎpǎoge ubyǎ bǎǎ yendégébé. ³² Tǎ muú fǎ né melǎ Jopa ajye kú mende fǎ ayi akamege Simun ákuú ji ntó Pita. Alu né gepúgé Simun ayi apame mekǎmenya, gepú jí gelu né mbale ebeé mega’. ³³ Ne nwuúgé mbǎ ntó bǎǎ téneténe nnó áchwǎ ákuú wǎ, élǎ nǎere ǎchwǎ. Nana gé, ese delu né mbe ushu Esǎwǎ degili nnó dewuú unó uko ebi Atá agaré wǎ nnó ǎgaré esé.”

³⁴ Ne Pita ajǎǎ aké, “Nána nkaá wǎwǎlé nnó Esǎwǎ apǎ fǎ ne angyǎ ne bǎǎ bifǎ. ³⁵ Mbǎgé muú anóge Esǎwǎ ne ake apye unó bi úǎ cho ye atané le ndé geba, Esǎwǎ asele ji nnó alu muú wuú. ³⁶ Enyú debǎ dewuú ntó mekǎmejǎǎ ayi Esǎwǎ atómé mbaá bǎǎ Isrelí nnó Jisós Kras ne alu muú yi abǎ achwǎ pye bǎǎ ábé nesǎ ne Esǎwǎ. Kras yina ne alu Atá yi abǎǎ bǎǎ ako. ³⁷ Mekomejǎǎ ayi abǎ akwǎlé ayi Jǎn abǎ agaré ne awyaáge bǎǎ manaá Esǎwǎ. Mekomejǎǎ yina áǎ né Galilíi ake ákwǎné malǎ bǎǎ Jus ako.

³⁸ Enyú dekaá nkane Esǎwǎ abǎ ajyǎ Jisós ayi Nasaret, apye Mendoó Ukpea echwǎ ji mmye ne ama chye ji uto. Ake mbaá meko apye galǎgǎǎ, aféré bǎǎ bi alu né amu danchǎmelǎ apye ebwǎ atóo. Ne Esǎwǎ abǎ alu ne ji. ³⁹ Esé delú bǎǎ bi dekané ame degené unó uko ebi ji apye né Jerosale ne malǎ bǎǎ Jus ako. Ne bǎǎ Jus áwǎ ji mfaá gekwa, ne áwǎ ji. ⁴⁰ Yémbǎ ndǎ élé ekwǎnége, Esǎwǎ apye ji akwile né negbo ne apye Jisós aléré mmye mbaá bǎǎ. ⁴¹ Ne bǎǎ ako fǎ ágené ji wǎ, élé esé bi Esǎwǎ abǎ ajyǎ nnó meso gébé degarége mekomejǎǎ wuú ne degené ji. Esé debǎ denyé ne denyú ne ji gébége Esǎwǎ apye ji akwile né negbo. ⁴² Agaré esé nnó degarege mekomejǎǎ mbaá bǎǎ, nnó Esǎwǎ ajya ji nkane muú yi apane nyé mpa ayi bǎǎ bi alu abe ne abi agbǎ. ⁴³ Wye Jisós yina ne bǎǎ ekpǎvé Esǎwǎ ako abǎ agaré nkane ji alu, nnó muú afyégé metǎǎ ne ji, Esǎwǎ ajige nyé nte gabo yi muú yimbǎ apye getúgé Jisós.”

Mendoó Ukpea echwǎ mbaá bǎǎ bi áǎ pǎ bǎǎ Jus

⁴⁴ Nǎere Pita alu ájǎge ne bǎǎ ako bi alu eféé áwuú, Mendoó Ukpea ekpe ebwǎ mmye. ⁴⁵⁻⁴⁶ Bǎǎ bi ákamé ne Jisós abi ábǎ áchwǎ ne Pita, áǎ bǎǎ Jus. Áwuúgé nkane bǎǎ bimbǎ ájǎge ufǎǎ mejǎǎ, áféege Esǎwǎ nnó aneá dǎǎ. Ala mano mekpo fuú nnó Esǎwǎ achyé echye wuú ewé Mendoó Ukpea mbaá bǎǎ abi áǎ pǎ bǎǎ Jus. Ne Pita ajǎǎ aké, ⁴⁷ “Té nǎere Mendoó Ukpea echwǎ bǎǎ bina mmye wye nkane ebǎ echwǎ eta esé, nnó muú fǎ akage gbé nnó áwyáge ebwǎ manaá Esǎwǎ?” ⁴⁸ Ne Pita ake ájye áwyaá ebwǎ manaá Esǎwǎ né mabǎ Jisós Kras. Ewyagé bǎǎ bina ákwǎ Pita mata nnó abelé ne ebwǎ né mboó ndǎ.

11

Pita Agare geno eyi gepyé né gepúge Kǎnelyos

¹ Ebélegé angbá Jisós ne bǎǎ Jisós ako, abi áǎ né gebagé mewaá Judiya áwuú nnó bǎǎ abi áǎ pǎ bǎǎ Jus ákamé ntó mekomejǎǎ Esǎwǎ. ² Ne gepǎgé bǎǎ Jus gelu nnó ábǎ mansǎ muú nsǎ ne ákwǎné mambé muú Esǎwǎ. Ebélegé Pita akérége né Jerosale, bǎǎ

Jisós abi áḡbaré gepó eyigémbó áló manwamé ne ji, ³ aké, “Ulannó ojye mbaá bós bi alá só ebwó nso wó te onyé menyéé ne ebwó?”

⁴ Ne Pita aló mangaré ebwó unó uko bi ubó upyé, gema, gema aké,

⁵ “Ndere mbó nlu né meló Jopa, nnénemmye, eké ewyage ngé ame gejya nkane genó fó getané mfaánebuú geshulege mme. Gelu eké gekpékpéḡé gebagé ndé eyi áḡbaré manóo ani, gechwó téne kwókwólé ne me. ⁶ Né gebagé ndé yimbó, ngé ufóó menya ufóó ufóó, ebi bós aséé, eyi mewaá, eyi meló, ne eyi nnyi ne denywóné. ⁷ Ne nwuú meko muú fó akuú me aké: ‘Pita, kwile ka, wá nye.’ ⁸ Nké, ‘Nḡba Atá, te ntané aló nlu danye genó eyigé ebé esé eshyá’. ⁹ Ne meko yimbó ama jós ne me aké, ‘Pita oshyagé fó geno eyige Esówo ake gelóme nnó gelómé fó’. ¹⁰ Meko yimbó ajós né manáne aléé ne geno eyigémbó gekwó gekéré mfaánebuú.

¹¹ “Wye né gébé eyigémbó, ande fó áléé áchwó ne gepú eyigé mbó njwólege. Muú fó né Kaisaria ne abó atómé ebwó nnó áchwó ákuú me. ¹² Ne Mendoó Ukpea eké njye ne ebwó, mbege fó né anḡyá. Ne anḡmé bina akéné abi átané meló Jopa, akwóle me defé né gepúge Kónelyos. ¹³ Ne dékpéḡé mmu, Kónelyos aló mangaré esé nkane ji abó agené ekiénné Esówo né gepú jí. Egaré ji nnó ató muú fó ajye né Jopa, ákuú mende fó yi mabó miú amibó makamege Simun, ¹⁴ ne achwóge, agarege nye ji ne ekwó wuú mekomejós ayi aférege nye ebwó né efwyale gabo. ¹⁵ Ne nlo mangaré mekomejós Esówo, ndere njóge, Mendoó Ukpea echwó ebwó mmye wye nkane ebo nya mbe echwó eta esé. ¹⁶ Ngéḡé mbó, ntée genó eyi Atá Jisós abó ajós ne esé nnó, ‘Jón abó fyé bós né nnyi yémbó Esówo afyéé nye enyú né amu Mendoó Ukpea.’ ¹⁷ Ne mbóge Esówo achyé bós bimbó gefóge echye ewé ji abó achyé esé gébéḡé défyéé matós ne Ata Jisós Kras, me nlu waá mangbé ji nnó apyége geno yi gejeé ji metós.”

¹⁸ Bós bina áwúḡé mechó ewé, matós akwené bwó ne áló mamféé Esówo áke, “Mbó ewé etene nno Esówo achyé bós abi alá pó bós Jus gébé nnó ákwóré matós ne abó genwá.”

Mekomejós Jisós ake akwóné né Antiók

¹⁹ Ndere abó achyéḡe bós abi ákamé ne Jisós efwyale gébéḡé áwáné Stefan, epye ebwó átyaá malómaló. Abifó áfé meló Fonisiya, abifó áfé meló Syaprós ne abifó áfé Antiók. Ajyegé mbó, ágarége abya Jisós wye mbaa bós Jus. ²⁰ Bós Jisós bifó átané né meló Syaprós ne Seren, áfé ntó né Antiók. Akwónéḡé ewu, ágaré abya Jisós mbaá bós Grek. ²¹ Esówo apóó bwó dós ne apye gejaméḡé bós áfyéé matós ne Jisós.

²² Ne echomele bós Jisós abi alu né Jerosale, áwuúḡé abya yina, átó Banabas né meló Antiók. ²³ Banabas ajyegé ewu, agé nnó Esówo aléré ebwó ulóó melu dós, metós ego ji, afyé bwó ako eshye nnó, “Agbaréḡé depóré Jisós metós ema. ²⁴ Banabas yina alu muú yi awya gepó gelógeló, uto Mendoó Ukpea ujá ji mmye ne áfyéé metós ne Esówo.” Gejaméḡé bós áma ákamé abya Jisós né meló Antiók ne echomele bwó ewéne ejye mbe.

²⁵ Ebéḡé Banabas ajye kéle Sól né meló Tasós. ²⁶ Agéḡé Sól, ase ji, ebwó áfé né Antiók. Abelé eféé nme kpogele ne echomele bós Kras, álérege gejaméḡé bós depóré Esówo. Efé né Antiók ne áló mankuú bós bi ákamé ne Jisós nnó *anḡkwólé Kras.

²⁷ Né gébé eyigémbó bós ekpávé Esówo fó átané Jerosale áshulé áfé né Antiók. ²⁸ Ne Mendoó Ukpea epye muú bwó ama ayi akamege Agabos akwile ka, agaré nkane mesa akwéne nye mme meko. Ne ebéḡé mesa yimbó akwé gébéḡé Klodyos alu mfwa né Rom. ²⁹ Ndere bós Jisós abi álú né Antiók abó áwuú mekomejós yina, áke, “Yéndémuú áchwó nḡká nkane ji awya, ebwó apóó anḡmé bi alu né mme Judiya.” ³⁰ Ebwó ánywéréḡé nka yimbó, átó Banabas ne Sól nnó ájyé áchyé ákpákpá echomele bós Jisós né Jerosale.

12

Mfwa Heród apye bós Jisós ágé efwyalé dós

¹ Né gébé eyigémbó, mfwa Heród aló mankelé mati manchó genwáḡé bós bifó abi álú né echomele bós Jisós. ² Agaré nnó áwá Jemsi menḡmé Jón ne aparaja. ³ Mfwa Heród, agéḡé nnó ego bós Jus matós, agaré ntó nnó ápye Pita. Ne ápye ji né bii bi ánye epaá bred ayi alá mualé. ⁴ Apyege Pita, áfyé denó,

ne ábélé b̄ó bee matoó aneé nnó ábámé ji, yendé ntoó neluú b̄ó ani. Her̄od ab̄o ashu abelé nnó epaá kwyakwya defwe ekogé, asle Pita afé mbe ushu b̄ó nnó ápa mecho wuú. ⁵ Ndere Pita alu né deno, echomele b̄ó Jis̄s ánenemmye d̄ó mbaá Es̄wo ne eshye yendégébé né getú ji.

Ekiénné Es̄wo éféré Pita né deno

⁶ Né utuú bi Her̄od ab̄o ashuu nnó uyyage aférege Pita né deno, ápa mpa wuú, Pita ab̄o abelege met̄ó met̄ó b̄ó bee apea. Ebw̄o áb̄o awé ji amu ne b̄o mkp̄ok̄oné apea. B̄ó bee bifó álú dafye ábáme gepúgé deno. ⁷ Wye né utuú bimb̄o ekiénné Es̄wo ekw̄o mmu gepúgé deno mbélép̄o, ne mbaá meko aḡené. Enyigé Pita né nen̄k̄ó, Pita apée gejyá, eké ne ji, “kwile ka wáwá”. Ténéténé yimb̄o b̄o mkp̄ok̄oné átané Pita amu ákwé mme. ⁸ Ema j̄ó ne ji eké: “Fye mandeé jȳe ne unó uká bye, owé ekanda okwólé me.” ⁹ Pita akwólé ji ne ndere ebw̄o átanegedafye, ji akaá f̄o nnó geno eyige ekiénné Es̄wo epye eta wú gelú wáwálé wó, aféré nnó agéné mb̄o le gejya. ¹⁰ Pita ne ekiénné ewémb̄o ákoó ntoné b̄ó bee eniné mbe, ama koó eniné nekw̄olege, ne áchw̄o kw̄one nana né menombi gen̄ká ewé elu gesegese, onenégé ewu ne ofé mbe melo. Menombi ewémb̄o enené ewu amb̄ó, ne ebw̄o átané dafye. Akégé gachye, ekiénné ewémb̄o elyaá Pita éfé.

¹¹ Ne Pita akérégé né def̄ó ti aké: “Nkaá wáwálé nnó Ata Es̄wo át̄ó ekiénné wuú nnó echw̄o féré me né amu Her̄od ne uno bi b̄ó Jus ab̄o ashuu mampye me.”

¹² Ndere Pita akaá geno eyi geb̄o gepyé ji, afé né gepúgé Meri ayi alu mma Jon Mak̄os ne gejamégé b̄ó áb̄o áchomé eféé ánenemmye mbaá Es̄wo. ¹³ Adogé menombi, gen̄ka, meso mendée yi apye ut̄ó né gepú yimb̄o achw̄o gii ne ákamege Ruda. ¹⁴ Akaágé nnó gé meko Pita mb̄o, met̄ó ego ji d̄ó te ajinte manene menombi, ab̄o ajyegaré b̄ó bimb̄o nnó Pita alu mb̄o dafye. ¹⁵ Ebw̄o aké ne ji, “Omée gebw̄o.” Yémb̄o atome wye eshye ajoge nnó élé Pita. Ne ebw̄o ake: “Nd̄of̄o élé mekp̄ée wuú.” *

¹⁶ Ne Pita alu dó wye doó, ánené menombi ágégé nnó élé Pita wáwálé mátye

mawa ebw̄o meno. ¹⁷ Pita akp̄egé mmu, afu ebw̄o ebw̄o nnó akwéné mej̄ó. Ne al̄o mangaré ebw̄o nkane Es̄wo aféré ji né deno. Anérégé ake: “Agaré J̄emsi ne b̄ó Jis̄s bifó ntó.” Ne atané afé geba eyigé chá.

¹⁸ Bií uyyagé b̄ó bee ál̄o man̄kelé Pita ne ágé ji wó, mat̄ó atyá bw̄o mmu ála yayaya ne ágige gem̄e gebw̄o aké: “Nde gepye ne Pita?” ¹⁹ Mfwa Her̄od awúgé mb̄o, at̄ó b̄ó nnó ákélé ji ne ágé wó. Akuú b̄ó bee bimb̄o, agii bw̄o b̄o nkwe. Anérégé ake ajyewá ebw̄o. Epyegé mb̄o Her̄od alyá gebagé Judiya afé kpé né melo Kaisaria.

Negboné Mfwa Her̄od

²⁰ Né gébé eyigémb̄o, mfwa Her̄od ab̄o awamege ne b̄ó Tiya ne Sidon. B̄ó bimb̄o ácho, áchw̄o mangé ji. Achw̄ogé áb̄o mbe áḡbaré Blastus dejeé. Blastus alu muú yi áḡbarege dachi mfwa. Ne ebw̄o aké ji ane mfwa mmye, nnó ebw̄o abe né nes̄o, nendé menyéé atanegedafye le né melo mfwa.

²¹ Bii ebi Mfwa Her̄od ab̄o akwye ukw̄onege, afye mandeé gefwa jií, ajwólé né geluó, agare b̄ó bimb̄o mekomej̄ó. ²² Ne ebw̄o ál̄o man̄kalé aké: “Elé Es̄wo ne ajoge ep̄of̄o mekwaá.” ²³ Tenéténé yimb̄o ekiénné Es̄wo echw̄o hmé mfwa Her̄od nemée mmye gétúgé álá shuú enogé ewémb̄o mbaá Es̄wo wó. B̄o dámmwólé ánye ji mbwi un̄e, agb̄o.

²⁴ Ye nkane dep̄o tire na depye, mekomej̄ó Es̄wo awene ajyem̄b̄e, ne gejamégé b̄ó áfyéé mat̄ó ne Jis̄s.

²⁵ Ndere áb̄o át̄ómé Sol ne Banabas né Jerosale, ebw̄o anéré ut̄ó bw̄o gébégé akerege né Antiok, áse Jon Mak̄os afé ne ji.

13

At̄ó Banabas ne Sol

¹ B̄ó f̄o áb̄o álú né echomele b̄ó Jis̄s né Antiok, abi f̄o álú b̄ó ekpavé Es̄wo ne abi f̄o álú anleré ebw̄o álú: Banabas, Simyon ayi ákuú ji Niger ne Lukios ayi atané melo Sren ne Manen ayi ebw̄o ne mfwa Her̄od áwéné mbaa ama ne Sol. ² Né gébé gef̄o b̄ó Jis̄s bimb̄o ako álya menyéé kpékpé, áfége Es̄wo. Ewyágé Mendoó Ukpea eké ne ebw̄o: “Férege Sol ne Banabas né geluage nyú ájyepye ut̄ó bi njyá ebw̄o nnó ápyé.”

* 12:15 Elú wáwálé nnó: Ekiénné Es̄wo Pita.

³ Ne áwuúge mbò, áma lyaá menyéé kpekpé, áne mmye mbaá Esòwò. Anérégé, áneré ebwó amu mmye ne átó ebwò nnó ájyé.

Banabas ne Sòl áfè melò Syapròs

⁴ Nðere Mendoó Ukpea ebó etómé ebwó, átané áfè né melò Selusha. Akwónégé, ákpe ékpe, áchyá áfè melò Syapròs. ⁵ Ebwó ákwónégé melò Salamis, ályá ékpe bwó eféé, ákéne agarege mekomejóó Esòwò né macha mmyemenene bòó Jus. Jòn Mak akene ne ebwó, apoge né utóó.

⁶ Ake kpaá áchyá ákwóné melò Pafòs. Eféé ábané muú megya fò ayi ákuú ji Ba-Jisòs. Alu muú Jus ne akene abyòge gebyò nnó ji alu muú ekpávè Esòwò. ⁷ Ne Ba-Jisòs yina alu mejeé Sègòs Pòlòs ayi alu gòmena né gebagé mewaá eyimbò. Gòmena yina abó alu muú yi awya defòó ne akuú Banabas ne Sòl getúgé akélege manwú mekomejóó Esòwò. ⁸ Yémbò ebwó áchwògé muú megya yimbò, ayi ákuú ji Elimas né meko Grek, alo manye mbeé né mekomejóó bwó ne amye mangbé nnó gòmena yimbò afyegé fò metóó né depòré Jisòs etiré ebwó ágárege ji. ⁹ Ne Mendoó Ukpea egbeé Sòl metóó, ákuú ji ntó Pòl, ape mende yimbò lu lu lu, ¹⁰ ne aké: “Wò maá danchòmelo. Okíí fò genó gelógeló ne defya degbeé wò uné. Yendégébé òmuame mambwólé depòré Esòwò eti delu cho nnó délá gebyò. ¹¹ Gó ngaré wò nnó mfaánebuú akwene nyé wò mmye. Nana òbe nyé amé nónómé ne ògené nyé se mbaá né mboó ndò.”

Ténéténé yimbò, gemua gekwé Elymas amé. Akene agyage, akélege muú yi ágbárege ji ebwò. ¹² Gòmena yimbò agegé mechó ewé epye, áfyéé metóó ne Jisòs, ne ekwóné ji metóó nkane agené uto bi úlú né mekomejóó Jisòs.

Pòl ne Banabas áfè né Antiòk ayi alu kwòkwólé ne gebagé mewaá Pisidiya

¹³ Pòl ne bòó bíí ákpe ékpe né melò Pafòs áfè né melò Pèga ewé elu né gebagé mewaá Pamfilya. Eféé ne Jòn Mak álya ebwó, akéré né Jerosalé. ¹⁴ Atánégé melò Pèga, áke ákwòne melò Antiòk ewé elú kwòkwólé ne gebagé mewaá Pisidiya. Bii uwyaá bòó Jus ukwónégé, ájye kpe mmu echa mmyemenene bòó Jus ajwólé. ¹⁵ Muú fò

akuúgé malò òwe né òwe mabé Mosis ne abi bòó ekpávè Esòwò ásamé, ákpakpa abi echa mmyemenene átó muú nnó ájyé jòó ne ebwó nnó, “Anmé, mbòge enyu dewya majye manchyé esé chyége.”

¹⁶ Ne Pòl akwile téné, afu ebwò nnó ákwéné mejóó, ne alo manjóó aké: “Bòó Isrèli ne abi alá pò bòó Isrèli abi ánogetó Esòwò; nenege matu dewu. ¹⁷ Esòwò yi bòó Isrèli abó ajya ukwene ante esé ne apye ebwó aneá gébége ábó alu ankéé né melò Ijip. Ne aféré ebwó né melò ewémbò ne gekpékpégé eshye wuú, ¹⁸ ne abó achó wye metóó ne gepòge bwó né usaá anme upéá gébége ebwó álú né mashwòne. ¹⁹ Ebwó ábó ákwónégé nyá né mme ayi akuú Kanaan, apye áwá bòó bi álú né malò ákéné ama né mme yimbò. Ne achyé mme yimbò mbaá bòó Isrèli. ²⁰ Elu nana (450) usaá anme esaá meso usaá upea meso efya ayi Esòwò ajyá ebwó. Afye bòó kpakpa gébé ne gébé nnó ápélé melò. Ape melò kpaá ekwòne gébé eyigé Samuele, muú ekpávè Esòwò alo ntó mampèle melò. ²¹ Né gébé géfó, ágii nnó áchyé ebwó mfwa. Ne Esòwò ajya Sòl, maá Kish nnó abe mfwa bwó. Atané ntoné Benjamin ne agbaré melò né usaá anme upea. ²² Ne Esòwò aférége ji né gefwa, áfyé David nnó ábé mfwa bwó. Gé genó eyigé Esòwò abó ajóó getúgé David na, ake:

Nge David maá Jesse, alu me metóó chi chi chi. Apye nyé unó uko ebi ngarege ji. ²³ Ne nana Esòwò achyé esé bòó Isrèli Mpyáné mfwa David nnó ábéé Menchyé genwá ndere ji abó anyémeno. Ne muú yina élé Jisòs. ²⁴ Gemégé nnó Jisòs eyina alo utóó bii, Jòn abó agarege mé mekomejóó Esòwò mbaá gejamégé bòó Isrèli nnó ákwòré matóó bwó ne ji awyaá ebwó manaá Esòwò. ²⁵ Ne ndere Jòn áchwò néré utóó bii, agíí ebwó ake, Enyú deféré nnó me nlu waá? Mpófó muú yi enyú degili nnó achwó. Yémbò kaáge nnó muú yi achwó nyé me meso, nkwané fò muú yi nkaáge manyi unó uká bii wó.”

²⁶ Pòl ama kuú ebwó ake: “Anmé ba, enyú bi delú upyáne Abraham ne enyú ako abi dénogetó Esòwò, Esòwò abó átó élé

esé mekomejḡḡ yina ayi akage fére esé né efwyale gabo. ²⁷ Bḡḡ Jerosale ne ákpakpa bwḡ ábḡ ákaá fḡ nnó Jisḡs alu menchye genwá wḡ. Ye unó bḡḡ ekpávḡ Esḡwḡ ebi ebwḡ ákuú yendé bií né uwyaá bwḡ, ákage ula. Ebwḡ ápyegé mbḡ, ásḡ mpa Jisḡs nno áwá ji ne ápye uno bi bḡḡ ekpavé Esḡwḡ ásámé nnó ubé wáwálé. ²⁸ Ye le ebwḡ ábḡ alá gé mechḡ ewé ji apye ewé ábḡ mangbḡ wḡ ákwḡ Palet mata nnó awá ji. ²⁹ Ebwḡ anérégḡ unó uko bi ḡwe Esḡwḡ bḡ ajḡḡ getúgḡ Jisḡs, áféré ji né gekwa, ájye bele ji né menome ewé áchomé né etaravé. ³⁰ Yémbḡ Esḡwḡ apyeyé ji akwilé né negbo. ³¹ Né gejamégḡ ndḡ, aleré mmye jíí mbaá bḡḡ bi ábḡ átané ne ji né Galilií, ájyḡ né Jerosale. Ebwḡ ne nana ágarege mekomejḡḡ wuú mbaá bḡḡ Isreli. ³² Ne esé dechwḡ nana mangaré enyu ntó abya melómélḡ yina. Abya yina élé unó bi Esḡwḡ abḡ anyémeno nnó apye mbaá ukwene ante sé. ³³ Unó bina upye wáwálé né gébé eyigé esé bi delú upyáne bwḡ, nkane ji apyeyé Jisḡs akwilé né negbo. Abḡ ásá ntó unó bi né ḡwe makwa uba ḡwe upéá nnó Esḡwḡ aké:

‘Wḡ ḡlu maá wa, ne fina nla nte wye.’

³⁴ Ndere Esḡwḡ apyeyé Jisḡs akwilé né negbo nnó amágé gbḡ se, Esḡwḡ jimbḡḡ aké: ‘Mpye nye enyú degé galógálḡ wye ndere mbḡ nyeyémeno ne Devid.’ ³⁵ Abḡ ásá ntó né melu ḡwe makwa ayi fḡ nnó:

‘Ḳlyágé nye fḡ Maá utḡḡ wye yi apyeyé utḡḡ chánéné apwané mmu menome.’

³⁶ Né egbe ewé mfwa Devid, abḡ apye utḡḡ ebi Esḡwḡ achyé ji né gébé jíí, agbḡ, ne aníí ji kwḡkwḡlé ne menóme ukwéne ante bii, ala eféé apwane. ³⁷ Yémbḡ muú yi Esḡwḡ apyeyé ji akwilé né negbo, apwáné fḡ né menome wḡ. ³⁸ Ne anḡmé ba, debḡ mankaá wáwálé nnó abya ayi enyú dewuú nnó Esḡwḡ ajigente gabo bḡḡ, élé getúgḡ Jisḡs yina. ³⁹ Ne muú yi afyegé metḡḡ ne Jisḡs apome nye né gabo wuú ayi mabé Mosis alá kage pye ji apó. ⁴⁰ Ne sége gébé nnó unó bi ásámé mmu bḡ ḡwe bḡḡ ekpávḡ Esḡwḡ ékágé upyḡ eta nyú. Asá eféé nno:

⁴¹ Enyú bi déjwáge Esḡwḡ, ‘Wuge.

Dela nye ame mekpo fuú, degbḡ.

Mpye nye geno fḡ né gébé nyú, enyú dewuúgḡ geji, dékámégḡ fḡ.’”

⁴² Ndere Pḡl ne Banabas áchwḡ táne né echa mmyemenene, bḡḡ bimbo ákwḡ bwḡ mata nnó ama chwḡ ágaré ebwḡ uno bifḡ né bii uwyaá bḡḡ Jus ebicha.

⁴³ Ndere bḡḡ átyage né echa mmyemenene, gejamégḡ bḡḡ Jus ne abifḡ bi aselé gepḡgḡ bḡḡ Jus ákwḡlege Pḡl ne Banabas. Ne Pḡl ne Banabas áfyḡ ebwḡ metḡḡ nnó ágbaré wye mekomejḡḡ Esḡwḡ ndere Esḡwḡ ápoógḡ ebwḡ.

Pḡl ne Banabas ágaré mekomejḡḡ Esḡwḡ mbaá bḡḡ bi alá pḡ bḡḡ Jus

⁴⁴ Bií uwyaá bḡḡ Jus ebifḡ ukwónégḡ, melḡ meko ejye chóme manwú mekomejḡḡ Esḡwḡ. ⁴⁵ Ne bḡḡ Jus abifḡ ágégḡ nkane gejamégḡ bḡḡ áchomé, matḡḡ ásḡ bwḡ, álḡ manjḡḡ nnó mekomejḡḡ Pḡl alu gebyḡ ne áshye ji. ⁴⁶ Yémbḡ Pḡl ne Banabas ágaré ebwḡ gbḡḡéné aké: “Ese debḡ débḡ mbe degaré enyú bḡḡ Jus mekomejḡḡ Esḡwḡ. Ne te enyú delá fyé makpo wḡ, dese geme nyú nnó dekwané fḡ manye genwá eyi gélagé byéé, ne elu galógálḡ nnó esé debwḡlé ushu degare mekomejḡḡ yina mbaá bḡḡ abi alá pḡ bḡḡ Jus. ⁴⁷ Gé genḡ eyigé Atá Esḡwḡ abḡ ajḡḡ ne esé getúgḡ Jisḡs ake:

‘Mpye wḡ ḡbé genḡbḡ mbaá bḡḡ abi alá pḡ bḡḡ Jus nnó ḡpye bḡḡ mme ako átane né efwyale gabo.’”

⁴⁸ Bḡḡ abi alá pḡ bḡḡ Jus áwúge mbḡ, matḡḡ ágḡ ebwḡ ne aféé Esḡwḡ né mekomejḡḡ wuú. Ne bḡḡ bi Esḡwḡ abḡ ájya nnó ányḡ genwá eyi gélagé byé, ele abi ákamé ne Jisḡs.

⁴⁹ Ne mekomejḡḡ Ata ake agyaá gebagé mewaá eyimbḡ geko. ⁵⁰ Yémbḡ bḡḡ Jus ájye fyé ákpakpa melḡ ne afwa andée abi ánoge Esḡwḡ mewe ula, ebwḡ ápye bḡḡ álḡ mankele mati manchḡ genwagḡ Pḡl ne Banabas átané né gebagé mewaá bwḡ. ⁵¹ Ndere ebwḡ áchwḡ ájyḡ, ákwe uká nnó mpúpú eyi ebalé wye etané mambé nkane gepḡ eyi gelerege gabo ayi bḡḡ bimbo ápyeyé. Ne áfé né melḡ Ikḡnyḡm. ⁵² Ne bḡḡ Jisḡs bimbo álagé meso, Mendoó Ukpea egbeé ebwḡ matḡḡ ne álú ne nechḡchḡ.

14

Pḡl ne Banabas áfḡ melḡ Ikḡnyḡm

¹ Ndere Pḡl ne Banabas ájyḡ né melḡ Ikḡnyḡm, ápye wye nkane ábḡ ápyḡ

né Antiok. Ebwó ájyé kpe mmu εcha mmyemenene bós Jus, álō mangaré deporé Jisós né gefó eyi gepyé gejamégé bós Jus ne abi alá pó bós Jus ákamé ne Jisós. ² Yémbó bós Jus abi áshyá mekomejós yimbó, áfyε abifó abi alá pó bós Jus mewε ula nnó ásógé matós né bós bi ákamé ne Jisós. ³ Pól ne Banabas ábelé gejamégé ndó éféé, ágárege deporé Jisós gbōñéné nkane ji áléregé galógál mbaá bós. Jisós ne achyε bwó uto ne, ápyé ufélekpa εbi uléré nnó depó eti εbwó agarege delu wáwálé. ⁴ Ndere εbwó ágarege mbó, bós meló εwémbó ákaré malu apea. Abifó álú ne anḡbá Jisós, abifó álú ne bós Jus abi áshyá mekomejós yimbó.

⁵ Ebelégé bós Jus ne abi alá pó bós Jus chóncho ne ákpakpa bwó ajyε só mala nnó áfwalé anḡbá Jisós ne áwá bwó ne mataá. ⁶⁻⁷ Ne anḡbá Jisós áwuúgé geju bwó, ábó áfé né gebagé mewaá Lykania, ákene né malo Lystra ne Debe ne malo ayifó ayi álú né geba yimbó, ágarege abya Εσωω melóméló εwu.

Pól ne Banabas ágaré mekomejós Εσωω né Lystra ne Debe

⁸ Mende fó abó alu né meló Lystra, ayi te ábyené ji, alu mbwéré. ⁹ Bii fó ajwólé awuú mekomejós Εσωω ayi Pól agarege. Pól agége nnó mende yina áfyéé metós nnó Εσωω akage apyε ji atóó, ¹⁰ akuú ji ne εshyε aké: “Kwile téné cho.” Ténéténé yimbó mende yina anyó atené, aló mankene agyage. ¹¹ Ne gejamégé bós ágégé genó eyigé Pól apyé, ádo elúlú, ájós né mejós bwó Lykania aké: “Aló ábwólé bós áshulé, áchwó gé εsé.” ¹² Ne ákuú Banabas nnó Σεus, mabó meló bwó yi kpa, ákuú nto Pól nnó Ηεmes nende ji ne atené mbε ajoge mejós. ¹³ Gepúge upε meló yi ákuú ji Σεus gelu kwókwólé ne meló. Ne mεppyé upε wuú achwó ne bó mpó ne ukóó genós. *

¹⁴ Pól ne Banabas ágégé genó eyigé bós bimbó ákélege mampyε, ágyá mandé mmyε manlére nnó genó eyigé bós bina achwó pyε geló wó, ábó ájyε kpe metós metós bwó ákálege aké: ¹⁵ “Bós bina, ndé genó enyú dépyé mbó? Εsé delu wyε akwaá nkane enyú. Εse dechwó fa mangaré enyú

mekomejós Εσωω nnó enyú delyaá aló abi enyú dénoge mbó, dékwólé Εσωω yi alu mebe. Ji akwyε mfaa ne mme ne manyi ne unó uko bi úlú wyε. ¹⁶ Mbε mbε Εσωω alyá bós nnó apyεge uno bi ujii εbwó matós. ¹⁷ Yε le bós ábó ápyεmbó, ji áchyége εbwó unó ulúlú mampyε εbwó akaá nnó ji alu mebe. Apyε manaá akwene né gébé gelógeló mampyε uno nyú uwéné chancha. Achyεge enyú menyéé ne apyε matós ágó enyú.” ¹⁸ Yε nkane Pól ne Banabas ájoge mbó, εlu eké ágbεle manaá meso mekwalé, bós bina átome wyε εshyε mampyε gepe eyigεmbó eta bwó.

¹⁹ Eké ewyage bós Jus fó átané meló Antiok ne meló Ikōnyōm, ápyε gejamégé bós ákamé ne εbwó. Ne εbwó átó Pól ne mataá, ája ji mmemme, atané meló bwó, ályá ji áférege nnó agbó. ²⁰ Yémbó gébége bós bi ákamé ne Jisós áchwó nó Pól mme, ewyágé akwili ka, akwóle εbwó akéré né meló εwémbó. Ujyagé Pól ne Banabas áfé né meló Debe.

²¹ Ne εbwó ágaré abya Εσωω melóméló né meló Debe, ápyε gejamégé bós ákame ne Jisós. Ebelégé mboó ndó, εbwó ákeré né meló Lystra ne Ikōnyōm ne Antiok ayi alu kwókwólé ne gebagé mewaá Pisidiya. ²² Ebwó ákéne, áfyé bós Jisós εshyε ne áchyεge εbwó majyε nnó ákwólégé wyε deporé Jisós chánéné ne akaá nnó abó mangε gejamégé εfwyale ne ányε genwá gébége Εσωω ágbárege gefwa jií. ²³ Ebwó ájya bós nnó ábé ákpakpa né εchomele bós Jisós né yendé meló, ánerεge ályage menyéé kpékpé, ánemmyε ne áfyé εbwó né amu Jisós ayi εbwó ákame ne ji.

Pól ne Banabas akéré meso né Antiok né gebage mewaá Syria

²⁴ Ne εbwó akógé né gebagé mewaá Pisiidiya, áfé né gebagé mewaá Pamfilya, ²⁵ εféé ágaré mekomejós Εσωω né meló Πεγα. Anérége εféé, áshulé áfé né meló Atalya. ²⁶ Atánégé meló εwémbó akpε ékpe, ákeré né meló Antiok, meló εwé ábó áfyé εbwó né amu Εσωω nnó ápoógé εbwó, ajyé pyé utóó bi nana áneré.

* **14:13** Elú wáwálé nnó: Σεus ne Ηεmes elé mabó áló bós Grek, Ηεmes alu melo dentós ji ne gejamégé bós áfé né meno genkage meló nnó áwá mampyε gepe mbaá Pól ne Banabas.

²⁷ Ebwó ákwónégé né Antiok, ánywéré echomele b́ó Jis̄s melu ema ne ágaré ebwó nkane ebwó ákené ne nkane Eṣṣwṣ ab́o apó ebwó, anené matṣṣ b́ó abi alá ṕo b́ó Jus nnó áfyéé metṣṣ ne Jis̄s. ²⁸ Ne Pól ne Banabas ánerégé manj́ó depṣṣ tí, ebwó ábelé ne b́ó Jis̄s abi alu eféé né gejamégé ndṣ.

15

Anḡbá Jis̄s ne Akpakpa echomele áchomé né Jerosale

¹ Ebelégé b́ó f́o átané gebagé mewaá Judiya áchwó né melṣ Antiok, alṣ manlerege b́ó bi ákamé ne Jis̄s nnó, “Mbṣgégé alá śo muú nsṣ nkane ebé Mosis ej́ó ẃo, Eṣṣwṣ akagé pye f́o muú yimbo apó.” ² Pól ne Banabas anye mbeé ne b́ó bimbo, ye mekpo ne ula eṕo. Epwṣgégé ebwó, áfyé ndṣ nnó Pól ne Banabas ne abifṣ ájyé né Jerosale, ágii mechṣ ewé chánéné mbaá anḡbá Jis̄s ne ákpakpa b́ó echomele Jis̄s.

³ Ne echomele b́ó Jis̄s átṣ ebwó. Nṣere ebwó ajyṣ, akoṣge malṣ Fonisiya ne Samariya, ágarége b́ó bi ákamé ne Jis̄s nkane b́ó abi alá ṕo b́ó Jus ákamé mekomej́ó Eṣṣwṣ. Abya yina apyṣ matṣṣ agṣ b́ó Jis̄s ako dṣ. ⁴ Ebwó ákwṣnege Jerosale, echomele b́ó Jis̄s ne anḡbá Jis̄s ne ákpakpa bwó, áse ebwṣ amu apéa. Pól ne Banabas ágaré ebwó uno uko ebi Eṣṣwṣ abṣ apó ebwó ápyṣ. ⁵ Ne b́ó Jis̄s f́o abṣ alu eféé, ebwó alu ne ekwó b́ó Farasi, ebwó ákwile ka áké: “Abṣ mansṣ b́ó bi alá ṕo b́ó Jus nsṣ ne ágaré ebwó ábelé mabé Mosis ako.”

⁶ Nṣere ebwó ab́o ájṣṣ bṣ, anḡbá Jis̄s ne ákpakpa b́ó echomele bwó, ájwṣlé mampṣ mechṣ ewéna chánéné. ⁷ Ebwó ádóregé makpo áwyage, Pita akwile t́ene aké: “Anḡmé ba, enyu dekaá nnó me ne Eṣṣwṣ abṣ mbe ajya né metṣṣ metṣṣ esé nnó ngaré abyá melṣmélṣ yina mbaá b́ó abi alá ṕo b́ó Jus nnó áwuúge ntṣ, áfyéé matṣṣ ne Jis̄s. ⁸ Ne Eṣṣwṣ yi akaáge metṣṣ yéndemuú, aleré nnó ebwó ntṣ álú b́ó bií. Apyṣ Mendoó Ukpea echwṣ ebwó mmyṣ wye nkane ebṣ echwṣ esé mmyṣ. ⁹ Ne aji ntṣ nte gabo bwṣ gétúgé ebwó áfyéé metṣṣ ne Jis̄s. Agya f́o anḡya ẃo. ¹⁰ Ne nkane elúmbṣ, ulannó enyú déjyale b́ó bina ukpékpé

matuú ayi ukwene antṣ ese ne ese ambṣṣ delá kage kpa? Nkane depyṣmbṣ dekanṣ mbṣ le Eṣṣwṣ kane. ¹¹ Yémbṣ esé défyéé metṣṣ nnó Eṣṣwṣ aférege ese né efwyale gabo gétúgé galógálṣ ayi Atá Jis̄s aleré ese, wyṣmbṣ ntṣ ne b́ó bina átánege né efwyale gabo.”

¹² Pita anérégé manj́ó mbṣ, yéndé mmu akwené mej́ó, áwuú mekomej́ó Pól ne Banabas. Ágaré ebwó nkane ebwó ab́o akené mbaá b́ó abi alá ṕo b́ó Jus ne Eṣṣwṣ achyṣ ebwó uto nnó apyṣge ufélekpa ne ukpékpé unṣ. ¹³ Ne ebwṣ ánererege manj́ó yéndé genṣ, Jṣmsi alṣ manj́ó ake: “Anḡmé ba, nenege matu dewú. ¹⁴ Simun Pita ágaré me nkane Eṣṣwṣ abṣ manleré nnó agboṣ ne b́ó abi alá ṕo b́ó Jus ne ajya abifṣ nnó ábé b́ó bií. ¹⁵ Ne ewéna eke etuú ne unṣ bi b́ó ekpávṣ Eṣṣwṣ abṣ ásamé nyá nnó: ¹⁶ ‘Meso gébé mmage chwṣ t́ene nye gepúge Devid eyi gebṣ gekwené. Nkwṣgege nye unṣ bi uchṣ wye nnó ubé nkane ubṣ úlú. ¹⁷ Ne b́ó abi alá ṕo b́ó Jus ágegé nye ubi, ne ebwó álṣ nye ntṣ mankelé Eṣṣwṣ. Ebé nye élé b́ó ako abi nkuú nnó ábe b́ó ba ne ákélege nye me.’ ¹⁸ Ge na ne Eṣṣwṣ ajṣṣ, ji ayi apyṣ nnó b́ó akaá unṣ bina te gachí.”

¹⁹ Ne Jṣmsi aké: “Né metṣṣ wa mferé nnó esé dechyṣge sé efwyale mbaá b́ó abi alá ṕo b́ó Jus abi akwṣlege meti Eṣṣwṣ. ²⁰ Yémbṣ ese desá lé ebwṣ ḡwe nnó ályá depṣre manáne, ányṣge sé menyéé ayi ajélé maka wye ye menyá ayi muú alá ke kele ẃo, ne anyégé nto manoó menyá. ²¹ Desá ebwṣ mbṣ, nende áwuú me nkane b́ó ágarege mabé Mosis yina te gachi né malṣ mako. Ne álú ágarege aji né macha mmyṣmenene yéndé bií uwyaá b́ó Jus.”

Atṣ ḡwe mbaá b́ó Jis̄s abi alá ṕo b́ó Jus

²² Ne anḡbá Jis̄s ne ákpakpa echomele b́ó Jis̄s ako, ákamé meko Jṣmsi ne ájya bṣ f́o né geluage bwṣ nnó ájyé ne Banabas ne Pól né melṣ Antiok. Ebwṣ ájya Silas ne Judas ayi akuú ji ntṣ Basabas, ebwṣ bina apeá álú anṣ echomele b́ó Jis̄s. ²³ Asá ḡwe awu áké: “Esé anḡmé nyú; anḡbá Jis̄s ne ákpakpa echomele b́ó Jis̄s detamege enyú, anḡmé sé abi alá ṕo b́ó Jus abi delú né melṣ Antiok ne abi malṣ Siriya ne Silisya. ²⁴ Esé debṣ dewu nnó b́ó f́o né geluage

sé, áchwó chyé enyu efwyale né mejóó ewé ebwó ájóó ne epyé enyú dékwé tametame ayi esé delá tó ebwó wó. ²⁵ Ne ese ako debó dechome, dejóó, deké: Déjya bóó fó detó eta nyú ne ebwó áchwó nyé ne Pól ne Banabas abi ese dégbóó ne ebwó dóó, ²⁶ ebwó alú bóó bi ákamé negbo getúge mekomejóó Ata Jisós Kras. ²⁷ Ne ese detóme enyú Silas ne Judas, áchwóge, ágarege nyé enyú wyé unó bi esé desámé né ηwe yina. ²⁸ Elé Mendoó Ukpea ne epye esé dekaá nnó debó fó mánjya enyu bi delá pó bóó Jus matuú ayicha wó, ekose wyé uchancha uno bina: ²⁹ Enyú denyegé fó yendé menyéé upé, denyegé fó menya ayi alá ke kele wó ne denyegé fó ntó manoó menya, lyáge depóre manáné. Mbógé delyagé unó bina, debe nyé chánéné. Bége pere!”

³⁰ Bóó bina ánerégé mansá mbó, áchye Pól ne ekwó wuú. Ebwó ákwónégé né Antiók, ánywéré echomele bóó Jisós áchye ebwó ηwe yimbo. ³¹ Ne ebwó ákuúgé ηwe yimbo matóó ágo ebwó dóó né eshye ewé mekomejóó yimbo afyé bwó. ³² Judas ne Silas álú ntó bóó ekpávé Esowó ne áma ágarege ebwó gejamégé unó bifó manchyé bóó Jisós majyé ne áfyé ntó ebwó eshye. ³³ Ebwó ábelé eféé dóó, ne bóó Jisós ajye tii ebwó nnó áke pere, ebwó ákéré mbaá bóó bi ábó átomé ebwó. ³⁴ [Yémbó ego Silas nnó ala né melo ewémbó.] ³⁵ Pól ne Banabas álú wyé né Antiók. Ebwó ne gejamégé bóó Jisós abifo ágarege ne álerege bóó depóre Jisós.

Pól ne Banabas áfa mbwa ne ate

³⁶ Ebélgé Pól ajóó ne Banabas aké: “Dema deyyé maló mako ayi debó dégaré mekomejóó Esowó nnó degé bóó Jisós abi álú ewu ne nkane ebwó álú.” ³⁷ Ne Banabas abó akelege nnó Jón Makós ajye ne ebwó, ³⁸ ne metóó ego Pól cháchá wó gétúgé Jón Makós abó abó me ebwó né gebagé mewaá Pamfilya ne abó anéré fó utóó ebi ebwó ajye mampye wó. ³⁹ Pól ne Banabas anye mbeé né mechó ewéna kpaá te áfa mbwa ne ate. Banabas ase Jón Makós ajyé kpé ékpe áfé né melo Syaprós. ⁴⁰ Ne Pól ajya Silas, ne ndere ebwó áchwó jyé, bóó Jisós anemmye, áfyé ebwó né amu Esowó nnó ji ápoógé ebwó.

⁴¹ Ne Pól ase Silas afé, akéne ajye gebagé mewaá Syria ne Silisya afyé bóó Jisós eshye nnó átené chánéné.

16

Timóti acho né geluage Pól ne Silas

¹ Ne Pól ajye kwóne melo Debe, ewyage afé né melo Lystra. Mende fó abó alu eféé ayi ákamé ne Jisós, ákuú ji Timóti. Mma wuú alu muú Jus ne akamé ntó ne Jisós ne nte wuú alu muú Grek. ² Ne Timóti alu ntó muú yi bóó Jisós né Lystra ne Ikonyóm áfége ji. ³ Pól abó akelege nnó Timóti akené ne ebwó ewémbó epye ji Pól asó ji nsó nkane gepóge bóó Jus gelú nendé bóó Jus ako né gebagé mewaá eyigé mbó ákaá chánéné nnó nte Timóti abó alu nya muú Grek. ⁴ Ne ebwó ályá akéne malómaló ágarege bóó Jisós unó bi anghá Jisós ne ákpakpa echomele bóó Jisós ájwalé né Jerosale ájóó. Ne ágaré ebwó nnó ábelé ubi chánéné. ⁵ Ewéna epye echomele bóó Jisós ewé elu yendé melo áfyéé wyé metóó ne Jisós dóó ne yendé bii gejamégé bóó áchwó áchome ne ebwó.

Pól agé ame gejya né melo Truus

⁶ Pól ne bóó bii akéne ajye, né gebégé áchwó kwóne né gebagé mewaá Esya, Mendoó Ukpea ekamé fó nnó ji agare mekomejóó Esowó eféé wó. Ne ebwó ákoge né gebagé mewaá, Frigiya ne Galasiya, ajye. ⁷ Ndere áchwó kwóne gebage mewaá Misiya, abó ákelege mankpe né gebagé mewaá Betinya, yémbó Mendoó Jisós ekamé wó. ⁸ Ne ebwó ákoge melo Misiya, áshúle áfé né melo Truus. ⁹ Wyé bii bimbo ne utuú, Pól agé ame gejya nkane mende Masedonia fó átené egbe ebéé mega afu amu nnó Pól achya, ajye póó ebwó. ¹⁰ Ndere abó agéné ame gejya yimbo, ese ne ebwó dekaá nnó Esowó akelege nnó deyye degaré mekomejóó wuú né melo Masedonia. Ne esé dekpome mmye majye. *

Lydiya áfyéé metóó ne Jisós né melo Filippi

¹¹ Ne esé dekppe ékpe né melo Truus, deke nnyinnyi dekwóné melo Samótras, bii uyyage, dekwóné melo Niapolis. ¹² Détánégé eféé, deke mewaá mewaá

* **16:10** Elú wáwálé nnó: 16:10 Lukase muú yi asame ηwe yina achwó báne Pól né Troa, ne aló mankene ne ji.

dekwóné melo Filippi εwe elu melo kpa né gebage mewaá Masedonia ne elu ntó melo εwé gejamégé bós Rom abo ájwólege wye. Debelé mboó ndo wye. ¹³ Bií uwyaá bós Jus ukwónégé, delya melo defé né mbale ebéε, esé debó deféré nnó eféé ne bós Jus áchómege anenemmye. Dékwónégé εwu, degé andée fó áchomé ne esé dejwólé ka, dégaré εbwó mekomejóó Εσωω. ¹⁴ Mendée fó abo alu eféé ayi ákuú ji Lydiya, apó muú Jus ne ánoge Εσωω. Ji atané melo Tayatira ne akene gesege ufóó mandeé ayi ájamé ηka dós. Ndere awuú geno eyigé Pól ajoge, Εσωω anené ji metóó nnó akame. ¹⁵ Áwyage ji manaá Εσωω ne ekwó wuú, ane esé mmye nnó deyye debelé né gepú jíí mbógé esé dekamé wáwálé nnó ji áfyéé metóó ne Jisós. Ajoge mbo esé defé.

Afyé Pól ne Silas deno né melo Filippi

¹⁶ Bií fó, ndere ese debó deyye né melu εwé ánenemmye mbaá Εσωω, detuú ne meso mendée ayi alu memfwε. Abó awya melo nchye ayi apye ji agarege depó ti depye nye meso gébé. Bós bi awya ji, ásele ηka né depó εtiré ji ágarage. ¹⁷ Mesó mendée yimbo agége Pól ne Ese alo mánkalé, akwólege ese ake: “Bós bina alú bós útóó Εσωω Anyatá. Εbwó áchwó mangaré nkane Εσωω áférege nye enyu né εfwyale gabo.” ¹⁸ Ne mesó mendée yina apyé wyembó né gejamégé ndo. Ne bii uma metóó εso Pól, anyá meló nchye yimbo aké: “Ngarege wó mbaá mabo Jisós Kras, tané ji mmye.” Ne ténéténé yimbo atané.

¹⁹ Bós bi awya maá memfwε yimbo, ágége nnó meti ηka bwó εwé ándere metóó wye enó, ágbaré Pól ne Silas ája áfé né mbaá yi ákpakpa melo ápane mpa. ²⁰ Ajyεge, ápye εbwó áténe mbe ushu ampane mpa abi alu bós Rom aké: “Bós bina alú bós Jus, ne achyεge εfwyale né melo esé. ²¹ Εbwó álerege uno bi ebé ese elá ekamé wó. Ese delu bós Rom; desélé fó depó εbwó.”

²² Gejamégé bós eyi gebó gelú efεε, geshulé Pól ne Silas mmye ne ampané mpa ágyá εbwó mandeé mmye, ne ágaré nnó ádo εbwó ne unóó. ²³ Ne ádogé εbwó chánéné, ájyε áfyé εbwó né deno ne ágaré membame gepúge deno nnó, ábámé εbwó cháncha. ²⁴ Membame yimbo awugembó,

ase εbwó, ájyε fyε né maá gepú ayi te mmu gepúge deno. Eféé ne afyε εbwó ufwólé.

²⁵ Ne metóó utuú, Pól ne Silas anenemmye, ákwáne makwa, áfége Εσωω ne bós deno bi fó áwuú. ²⁶ Aké ápéle, mme alo manyi ne gepúge deno genyi gekwóné né te mala dekwóre gepu. Manombi gepú yimbo ánené, ne bo ηkrókove bimbo ásré ákwé mme. ²⁷ Membame gepú yimbo apégé gejya, agé nkane manombi alaá fuú, aféré nnó bós deno ako ábó. Ajú aparaja wuú nnó awá gemε jíí. ²⁸ Pól agégé mbo akalé kénké aké: “Ówágé gemε jyε, esé ako delu fa.”

²⁹ Ne membame gepúge deno ákuú muú fó nnó achwó ji ne mewε. Gébége áchwó ne ewú, ase, akpé mmu wáwá. Átó mano mme mbe ushu Pól ne Silas awere ne εfó metóó. ³⁰ Ne ase εbwó átané dafyε, agíí εbwó ake: “Ante ba, mpye nnó ne áfére me né εfwyale gabo?”

³¹ Εbwó ashú ji meko aké: “Fyé metóó wye ne Jisós, Wó ne ula gepú byε detánege nye né εfwyale gabo.” ³² Ne εbwó ágaré ji ne bós ako bi alu ji mmu depóré Jisós. ³³ Wye ne utuú bimbo, mende yimbo ase εbwó, ájyε shwóne upa bwó. Wye ténéténé yimbo pól ne Silas áwyaá ji manaá Εσωω ne bós bií. ³⁴ Ne ase εbwó áfé né gepú jíí achyε εbwó menyéé. Ji ne bós bi matóó ágo bwó dós gétúgé áfyéé metóó ne Εσωω.

³⁵ Bií uyyage, ampané mpa abi Rom átó bós bee nnó ájyε garé membame gepúge deno nno, “Lyáge andé bimbo ájyε.”

³⁶ Ne mende yina awugembó, ájyε garé Pól aké: “Ampané mpa átó bós achwó gare me nnó nlya enyú deyye. Nana kége pere.”

³⁷ Yémbó Pól ajóó ne bós bee bimbo aké: “Átulé esé né mbe ushu bós ayi alá lú dampa mpa esé yelé ábó áchyé esé εbwónye nnó debε bós Rom.”

³⁸ Ne bós bee bimbo ákéré ájyε gare ámpané mpa genó eyigé Pól abó ajóó. Εbwó áwúgé nnó Pól ne Silas alú ntó bós Rom mane magyalé εbwó. ³⁹ Ne εbwó áchwó kwó Pól ne Silas mata né gyé ayi εbwó ápyéε, áfére εbwó ne áké álya melo bwó. ⁴⁰ Pól ne Silas átanége gepú deno, áfé né gepúge Lydiya. Eféé ne ábané bós bi ákamé ne Jisós. Achyεge εbwó majyé, ne álya ájyε.

17

Efwyale Etané né melo Tessalonika

¹ Pól ne Silas ákoóge melo Amfipolis ne melo Apolonia áchwó né melo Tessalonika mbaá ayi εcha mmyemenene bós Jus ewé fó elu. ² Ne Pól ajye kpe né εcha ewémbó nkane ji abó apyé mé, ne agare bós depo εtire delú mmu ηwe εσωωó né mawyaá bós Jus máléé. ³ Apye ebwó ákaá chánéné nnó Muú yi εσωωó akweré ji elá gefwa, ayi ebwó ábó ágili, abó mangé efwyale ne akwilé né negbo. Ne aké Jisós ayi ji agarege mbó ebwó, ji ne alu Muú yi εσωωó akweré ji elá gefwa. ⁴ Bós bifó abi áwuú depóti, áse detí amu apeá ne ácho ne Pól ne Silas. Gejamégé bós Grek abi ánoóge εσωωó chóncho ne afwa andée ácho ntó ne ebwó.

⁵ Ne bós Jus abi ábó ashya mekomejóó yi, agege mbó matóó ásó ebwó ne Pól ne Silas. Ajye nywéré bós bi alá pó ne genó mampye né metóó melo, áchwó ne efwyale. Ebwó áló mamwyalé mejóó ne ájyé do gepúgé mende fó ayi áku ji Jasón ágyá nnó ája Pól ne Silas átó dafye. ⁶ Ndere alá gé ebwó wó, ája Jasón ne bós Jisós abifó áfe mbe ushu ákpakpa melo, ákálege aké: “Bós bina ákéne achyege efwyale malomalo ne náná áchwó ntó fa melo esé, ⁷ ne Jasón ase ebwó, abelé mmu. Ebwó átyá mabé Mfwa Rom, ájoge aké mfwa ayicha alu ayi ákuú ji Jisós.” ⁸ Akpakpa melo ne bós bi áchomé eféé áwúgé mbó, mewε etya ebwó unε. ⁹ Agbaré Jasón ne bós Jisós nnó áchwó kwó ne amage pye sé gefó genó yimbó ndó yichá ne álya ebwó nnó ájyé.

Pól ne Silas áfε né melo Berya

¹⁰ Wyε né utuú ebimbó, bós Jisós ágaré Pól ne Silas nnó ájye né melo Berya. Ebwó ákwónégé ewu, ájye kpe né εcha mmyemenene bós Jus. ¹¹ Bós Jus abi alu eféé awya defóó apwó abi melo Tessalonika. Ebwó áfyé matóó dós manwu genó eyi Pól ajoge. Ne yendé bií ebwó ágii mekomejóó εσωωó mange mbóge uno ebi Pól ajoge úlú wáwálé. ¹² Ewyágé gejamégé bós áfyéé matóó ne Jisós. Abi fó alu afwa andé bós Grek ne gejamégé bós Grek abi ande áfyéé ntó matóó ne Jisós. ¹³ Ebelege bós Jus abi alu né melo Tessalonika áwugé nnó Pól

agarege mekomejóó εσωωó né melo Berya, áchwó nyi bós matóó nnó achwó ne efwyale. ¹⁴ Ne ténéténé yimbó, bós Jisós átó Pól né mbale ebeé mega. Bós fó ntó ákwólé ji. Ne Silas ebwó ne Timóti ála né Berya. ¹⁵ Bós bi ájyé tí Pól, áfé kpaá ákwóné melo Atens. Gébége ebwó ákérége Pól alo ebwó meko nnó ágaré Silas ne Timóti ábané ji wáwá.

Pól alu né melo Atens

¹⁶ Ndere Pól alu gili Silas ne Timóti né melo Atens, metóó ego ji wó gébége agené nnó aló uka ájá né melo ewémbó. ¹⁷ Ne afé né εcha mmyemenene bós Jus alo mando abya né mechó ewé ne ebwó ne abifó abi anóge nto εσωωó, nno ápye ebwó ákame ne ji. Ne yendé bií ajye ntó né ntóné gese, ajoge ne bós bi ákoóge né melu ewé ji alu. ¹⁸ Anleré fó ágé ji, ebwó álú bós bi álérege depóré Epikuryan ne εtiré ákuú Stók. Ebwó áwuúgé nkane Pól alerege bós depóré Jisós, ama garege nkane bós akwilege nyε né negbo, áló manshyε ji ake: “Ndé menya yina adorege ne ubómeno?” Abi fó aké: “Elu eké akélege mangaré abya aló abi áke.” ¹⁹ Ne áse Pól áfé ne ji né εchomele melo ewé ákuú nnó Aropagus ne bós aké ne ji: Nana esé dekelege manwú chánéné unó uke ebi olérege. ²⁰ Unó bifó ebi olérege úlú chá ne esé dekelege mankaá nkane ubi úlú. ²¹ Ebwó ábó ajoge mbó néndé ebwó bós Atens ne ankéé abi alu eféé, ágbó lé manjwólégé áwugé ne ágarége unó uke ebi ebwó áwuú né abya.

²² Ne Pól atené mbe shuú εchomele Aropagus ake: “Enyu bós Atens, nge nnó depye upe mbaá aló dós, ne demuame manogé εσωωó.” ²³ Ndere nkéne ngyáge melo nyú, mpele matoó ayi enyú depye upe, ngé ntoó nema eni ásámé nnó: “Mbaá εσωωó, ayi esé dela dekage ji.” εσωωó ayi enyú depye upe ne delá kágé, ji ne nkelege mangaré enyú nana.

²⁴ “εσωωó ne alu Ata ayi abó mfaá ne mme nende ji ne akwyé mme meko ne unó uko ebi úlú wyé. Yémbó ji ajwólégé fó né matoó ayi akwaá ákwyé ne amu. ²⁵ Ye mankele nnó mekwaá achye ji geno εke gefó geli ji. Ji mbós ne achyege akwaá genwá ne gejuli ne unó uko. ²⁶ Apye ufóó bós cháchá átané mbaá muú ama ayi ji akwyε né ula uló.

Akwye gébé gakené eyigé yendé ufóó bóó ábélege fa mme yina ne malu ayi ebwó ábéé.

²⁷ Ne ji apyembó nnó bóó akélege ji, ne ndere ámuame mankelé ji ábéé ne uméé nnó ndó fó ákage gé ji. Yémbó Esówó apó fó tete ne esé.

²⁸ Elu wye ndere muú fó aké: ‘Né uto Esówó ne esé dégbege gejulé, delú abe, dekene.’ Mbóntó ne muú denḡa nyú asámé aké: ‘Esé ako ntó delu baá bíí.’

²⁹ “Te esé delu baá Esówó ekágé defere nnó Esówó aló abi akwaá akwyege, ye akwyé ne gese, ye ne ntaá, ye ne genóó, ji apófó mbó. ³⁰ Nyá mbembe Esówó afyé fó mekpo né unó bí bóó abó apye ayi álá kagé ji. Ne nana agarege yéndemuú nnó alya unó ebimbó ebi úlá pó ne nsá. ³¹ Ji ajoge mbó gétúgé ji ábelé me bíí ebi bóó akpéne unó mpa ne ásóó nye mpa bóó ayi defya delá debé mmu. Ji abó ajya me muu yi ásóó nye mpa yimbó ne apye ji akwilé né negbo, mampye bóó akaá nnó mechó ewéna epye nye wáwálé.”

³² Ebwó áwúgé nkane Pól ajóó nnó muú fó akwilé né negbó, ájwyá ji. Ne abi fó áké, “Esé dekelege manwú ódo esé abya yina ndó yicha.” ³³ Ne Pól alya ebwó, atané. ³⁴ Yémbó bóó bí ákamé mekomejóó wuú ácho ne ji. Muú bwó ama akamege Dyonasós ayi alu ntó né echomele ewémbó ewe ákuú Arop-agat. Ne ayifó alu mendée ayi ákuú ji Damaris ne bóó bifó ntó.

18

Pól afé né melo Kórent

¹ Pól anérégé manjóó depóti né ujwólé Aropagós, Pól alya Atens afé né melo Kórent. ² Eféé abané muú Jus fó ayi ákuú ji Akwila, ábó ábyé ji né melo Póntus. Ebwó ne mendée wuú Prisila abó átané mbó lé gebagé mewaá Itali getúgé Klodyos, mfwa kpa abó abú bóó Jus ako né Rom. Ne Pól ajye gé ebwó ujyá. ³ Pól agégé nnó ebwó nto ákwýége mekó menya eyi akwerege oto, eyi ji akwyége, ajwólé akwyége ne ebwó. ⁴ Ne yendé bíí uwyaá bóó Jus, ajye mmu echa mmyemenene, ne ajóóge ne bóó Jus ne abi Grek abi áchwó eféé nnó ji ammye apye ebwó ákamé mekomejóó Jisós.

⁵ Ewyagé Silas ne Timóti átané melo Masedonia áchwó né melo Kórent, eféé ne Pól alya ebwó utóó ebimbó, ala agarege lé

mekomejóó Esówó jiji. Apye mbó nnó bóó Jus akaá chánéné nnó Jisós ne alu Muú yi Esówó akweré ji elá gefwa. ⁶ Eké ewyage ebwó áshya mekomejóó wuú áló manshye ji. Ne Pól apea amu jii ake, “Mbóge enyú depyége efwyale Esówó echwóge enyú mmye, me mpó wye. Ló nana ójye mbe, nla garé mekomejóó Esówó mbaá bóó abi álá pó bóó Jus.” ⁷ Pól alyage ebwó, atané nto né gepú eyigé ji abó ajwólege, ajye jwóle ne mende fó yi anoge Esówó ne álá pó muú Jus. Mende yina akamege Titiyós Justós ayi gepú jii gelu kwókwólé ne echa mmyemenene bóó Jus. ⁸ Ewyage Kripus ayi alu muú kpaá né echa mmyemenene ewémbó afyéé metóó wuú ne Jisós chóncho ne bóó ula gepú bíí ako. Ne Pól agarege wye abya Jisós ne bóó Kórent ako abi áwuú, gejame ákamé ne ála wyembó áwyaá bwó manaá Esówó.

⁹ Bíí fó ne utuú, Pól agé ame gejya nkane Atá Jisós ake ne ji, “Ófógé fó, chó mbe ne mekomejóó wa, óbege bómbó. ¹⁰ Nlu ne wó yendégébé ne muú akágé pye wó geno. Gejamégé bóó álu fa melo ewe abi alu aba.” ¹¹ Ne Pól abelé né melo Kórent nme ne geba alerege bóó mekomejóó Esówó.

¹² Né gébé eyigé bóó Rom abó afyé Galyo nnó ábé góména né gebagé mewaá Akaya, bóó Jus abi alu eféé, áso mala, ágbare Pól ájye ne ji né eso, ¹³ ajóó ne Galyo aké, “Mende yina apye bóó nnó ánoḡe Esówó né meti ewé ebé se elá garé wó.”

¹⁴ Wye ndere Pól abó alú manjóó, Galyo ake ne ebwó. “Enyú bóó Jus, mbóge mechó ewé ebó etá mabé melo mbó nse gébé manwu geno eyige dekelege manjóó. ¹⁵ Te mbaá enyú denyé lé mbeé né uchu mejóó ne mabó ne mabe nyú, enyú ambóó kage nkane dejóge. Nkpéné fó né depó nkane eti.” ¹⁶ Ajóge mbó, abú ebwó átané né echa eso. ¹⁷ Ne bóó ako ágbaré Sóstenis ayi alu muú kpaá né echa mmyemenene áló mantulé ji, yémbó Galyo abóó gébé wó.

Pól akéré né melo Antiók

¹⁸ Epyégé mbó, Pól ama bélé gejamégé ndó ne bóó bí ákamé ne Jisós né melo Kórent, ne ale jye kpe ékpe manjye né melo Siriya. Ndere áchwó ajye, Prisila ne Akwila akwólé ji. Gébége ebwó ákwóné né Senkrea, melu ewé ákpéne ékpe, Pól akpalé mekpo gétúgé

depó etiré ji abó anyémeno mampye mbaá Esówo. ¹⁹ Ebwó ákwónégé né melo Efesós, Pól alya Akwila eféé. Ajye kpe mmu echa mmyemenene, manjóó mejóó ne bós Jus. ²⁰ Ne ebwó ákwó ji mata nnó ábélé gejamégé ndó ne ebwó, ashya. ²¹ Gébégé achwó jyé, aké ne ebwó, “Mbóge Esówo apyége, mmage nchwó ge enyú.” Ajóge mbó, alya Efesós akpe ékpe, afé.

²² Pól akwónégé né melo Kaisaria, akwó afé né melo Jerosale manjye tame echomele bós Jisós abi alu eféé ne ale shule ajye né melo Antiok. ²³ Abélegé mboó ndó eféé, átane afé né maló ayi álú né gebage mewaá Galasiya ne Frigiya, afyé bós bi ákame ne Jisós eshye.

Apolos agaré mekomejóó Esówo né melo Efesós

²⁴ Ne muú Jus fó achwó né melo Efesós, ákuú ji Apolos ne ábó ábyé ji né melo Aleksandra. Alu muú yi mejóó egóó ji meno ne akaá mekomejóó Esówo chanchá. ²⁵ Abó ági ji depóré Jisós ne agbaré deti metóó ema, agarege depó etiré mbó chanchá. Yémbó abó akaá le unó bi Jón abó agaré ndere awyage bós manaá Esówo. ²⁶ Ndere áchwó né melo Efesós, agarege bós Jus depó etirena gbóḡéné né echa mmyemenene. Akwila ne Prisila awuúge unó bi Apolos agarege, áse ji afé né gepú bwó ne agaré ji depóré Esówo nana chánéné.

²⁷ Ebélegé Apolos afere nnó ji ajye né melo Akaya. Ne echomele bós Jisós apóó ji ásá ḡwe achye ji mbaá bós Jisós né melo Akaya nnó Apolos akwonege ewu, ebwó áse ji chánéné. Ne akwónégé eféé, apóó bós bi Esówo aléré ebwó galógaló ákamé ne Jisós dós abi Esówo apóó nnó áfyé matóó ne Jisós. ²⁸ Abó anyéé mbeé ne bós Jus né depóré Jisós gbóḡónó ne apwó wyé ebwó ndere alerege ebwó chánéné né ḡwe Esówo nnó Jisós alu Muú yi Esówo akweré ji elá gefwa.

19

Pól agaré abya Jisós né melo Efesós

¹ Né gébé eyige Apolos abó álú né melo Kórent, Pól abó akene né maló ayi alu né gebage mewaá Esya. Akwonege melo Efesós, agé bós bi fó abi áfyé matóó ne Jisós, ² ne

agii ebwó aké, “Mendoó Ukpea echwó me enyú mmye gébégé dekame ne Jisós?” Ebwó áshuú meko áké, “Ese delu danwu nnó Mendoó Ukpea elu.”

³ Ne Pól ama gií ebwó aké, “Ndé gefóge manaá Esówo ami áwyaá enyú?” Ne ebwó áké, “Áwyaá le ese ami Jón.”

⁴ Ajóge mbó, Pól aló ye mangaré ebwó aké, “Jón abó awyaá bós manaá Esówo manlere nnó ebwó álya gabo. Ne ji abó agaré bós Isreli nnó muú fó achwóó nyé ji meso ne ebwó abó mamfyé matóó ne ji. Muú yimbo, ákuú ji Jisós.”

⁵ Ebwó áwúgembó, ákame mekomejóó yina ne áwyaá bwó manaá Esówo né mabó Atá Jisós. ⁶ Ewyage, Pól anéré ebwó amu makpo ne Mendoó Ukpea echwó ebwó mmye ne álo manjóó ufóó mejóó, ama ágaregé mekomejóó ayi ebwó awuú ne Esówo. ⁷ Bós bina ako alu genóge makpo áfyanéapeá.

⁸ Ne Pól abelé né Efesós né amfaá aleé, akene né echa mmyemenene yendégébé, agarege ebwó mekomejóó Esówo ayi alá pó ne efó metóó mampye ebwó akaá ndere gefwage Esówo gelu. ⁹ Yémbó bós bifó áshyá mekomejóó yina ne álo manjóó depó debodebo né mbe ushu bós né meti Jisós. Ne Pól ase bós abi ákame afé né gepúge ḡwe eyigé Tiranós awya, alerege ebwó mekomejóó Esówo yendé bií. ¹⁰ Apye wyembó né anmé apea ne bós ako né gebagé mewaá Esya, bós Jus ne bós Grek áwuú mekomejóó Ata Esówo.

Bós bi fó áméé mmye ne Pól mamféré aló nchye

¹¹ Ndere Pól abó alu lerege mbó, Esówo achye ji uto mampye ufélekpá ebi bós ábó álú dangé. ¹² Ye uno bi ji abó afyé né mmye, upyé bós mameé átoóge. Bós ákelege mandeé utóó jíí ne bó afyáfon afé anéré bós mameé mmye ne ápye ebwó atóó. Ne aló nchye nto atanege abifó mmye.

¹³ Bós Jus fó abó álú eféé abi akene malómaló áférege aló nchye ayi achyege bós efwyale. Ebwó amuame mankuú mabó Ata Jisós ne apye aló nchye átané bós mmye. Muú bwó ajóóge ne meló nchye aké, “Ngarege wó nnó ótané né mabó Jisós ami Pól akuú.” ¹⁴ Ne bós akeneama abi abó ápye

dep̄o ti, elé baá Skeva ayi alu etukpe amp̄ye up̄e Es̄w̄o b̄ó Jus.

¹⁵ Ebwó aj̄oge mb̄o ne meló nchye ashuú ebwó meko gébé gef̄o aké, “Me nkaáge Jis̄s, mma nkaáge P̄ol ne enyú delu ndé b̄ó?”

¹⁶ Mende ayi awya meló nchye akwile téné, ase ebwó ne matulé, apw̄o ebwó ne agya ebwó mandeé mmye, ábó átané gejógene ne upa mmye.

¹⁷ B̄ó Efes̄s, ne b̄ó Jus ako ne b̄ó Grek abi alu eféé áwúgé abya yina ef̄o ekw̄o ebwó mató. Ne b̄ó ál̄o manchyege enogé d̄ó né mab̄o Ata Jis̄s. ¹⁸ Ne gejamégé b̄ó bi áfyéé mató ne Jis̄s áchw̄o shu ekwu, ágaré dep̄o etiré ebwó ábó ápyéé. ¹⁹ B̄ó bif̄o abi ábó ápyé mabu maka amu áchw̄o ne b̄o ηwe maka, aló uka ne b̄o ηkpáganeré ásó gb̄ógónó. Unó bina uko, ne unó bi f̄o aferege ukáge b̄éé meno ηka genóge usaá uba upea meso efya. ²⁰ Ne mekomejóó Es̄w̄o awene ajye mbe nkane gejamégé b̄ó ákamege yendégébé.

Efwyale etane né melo Efes̄s

²¹ Dep̄o tiré na depyēge, P̄ol afere né metó wuú mankoó né melo Masedonia ne melo Akaya manjye né Jerosale. Ne ama jóó aké, “Nkw̄onégé Jerosale, mb̄o manjye gé nto melo Rom.” ²² Ne ató Tim̄oti ne Erastus nnó ábó mbe né gebagé mewaá Masedonia ebwó álú b̄ó apea abi apoóge ji ne P̄ol jimbo alu belege mboó ndo né gebagé mewaá Esya.

²³ Wye né gébé eyigémb̄o, efwyale echw̄o d̄ó né melo Efes̄s getúge b̄ó bi akw̄olege meti Jis̄s. ²⁴ Muú ete f̄o abó alú eféé ayi ákuú ji Demetr̄s. Ji akwyēge unó bi úlú eké gepúgé meló uka ayi ákuú Artemis. Utó bina upye ji ne b̄ó ete bif̄o ágéne gejamégé nsa. ²⁵ Né gébé géf̄o akuú ate b̄ó ete ne b̄ó utó abi gef̄oge utó ebwó gelu gema aké, “Enyú kaáge nnó esé den̄eá mb̄o gefwa gétúgé utó bina. ²⁶ Enyú ako déwuú ne degē geno eyigé P̄ol menya kw̄o yimbo apye fa melo Efes̄s ne gebagé mewaá Esya geko. Akene mal̄mal̄o aj̄oge aké aló uka abi ákw̄yége ne amu, ápó ye aló uka chá chá. Ne apye gejamégé b̄ó akw̄ore mató. ²⁷ Ne ngé nnó apye nye gesēge ese gekwé ne apye nye ntó nnó gepúgé meló uka Artemis gebégé sé ne enogé. Mb̄ogé epyēge mb̄o, ebyennó mekpo unó ebe nye ne gekpékpége

melo uka yina ayi b̄ó Esya ne mme meko ánoge.”

²⁸ B̄ó bimbo awugé geno eyige Demetr̄s aj̄ó, mató ach̄ó ebwó mmu ne aló mankálé áké, “Atemis ayi b̄ó Efes̄s alu gekpékpége melo uka.” ²⁹ Ne melo meko ewugé makalé yina, ekwé tametame. Echw̄o cho melu ema, b̄ó ágbaré Gaȳs ne Aristak̄s ande bi P̄ol átané ne ebwó né melo Masedonia, ája áfé ne ebwó né echa uchome melo. ³⁰ P̄ol abó alu manjye jóó mejóó ne b̄ó bimbo, yémb̄o b̄ó Jis̄s ágbé ji. ³¹ Akpakpa melo abif̄o abi alu ajeé P̄ol ál̄o ntó ji meko nnó ekagé asá ushu né echa ewémb̄o. ³² B̄ó bimbo ákálege wye tametame. Abi ákálege egbé ewú ebwó ne abif̄o ákálege ewu bw̄o egb̄e, gejamégé b̄ó ákaá f̄o genó eyi gepye ebwó áchomé eféé wó. ³³ B̄ó bi f̄o ágége nkane b̄ó Jus átané Aleksanda mbe, áferé nnó ji ne alu ne mech̄o ewé. Ne Aleksanda afu ebwó nnó ebwó ákw̄éné mejóó ne ji ashya geme jíí. ³⁴ Ne ebwó ákaáge nnó ji alu muú Jus, ebwó ako ákálé meko ama aké, “Atemis ayi b̄ó Efes̄s alu gekpékpége melo uka.” Ne ákálege wyemb̄o né nchw̄áneké epeá.

³⁵ Ewyagé muú ayi asáme dep̄oré melo, apye b̄ó bimbo ákw̄ené mejóó ne aj̄ó ne ebwó aké, “Enyú b̄ó Efes̄s, yéndémuú ákaá nnó melo Efes̄s ne ebelé gepúgé gekpékpége Artemis ne ema bélé ntaá meló uka wuú, enine nétané mfaánebuú nékw̄ené mme. ³⁶ Te enyú dekaá nnó muú f̄o akaáge shya mech̄o ewéna, kwe-nege nyamé, ekágé depye genó gef̄o gen̄chogen̄cho. ³⁷ Enyú dechw̄o ne b̄ó bina fa, abi alá jó genó gef̄o né matoó aló uka esé wó, ye mejóó mebomebo mbaá megyéé meló uka esé áj̄ó wó. ³⁸ Mb̄ogé Demetr̄s ne b̄ó bíí abó mech̄o ne b̄ó bina, ákage kpa ewu áfé né eso né mbe ushu ámp̄ané mpa nnó yendé b̄ó ágaré mech̄o ewé ebwó ápyéé ne ate. ³⁹ Ne mb̄ogé mech̄o ewé chá elu ewé epw̄o ewé, elu galógál̄o nnó ebwó áchw̄o né bíí bi ákpakpa melo áchomege. ⁴⁰ Nj̄oge mb̄o getúgé mf̄ó nnó b̄ó Rom ashulege nye esé ndo nnó déchw̄o ne efwyale né melo. Ne epyēge mb̄o, muú f̄o áb̄éé nye ne meko ayi akerege.” ⁴¹ Anérégé manj̄ó dep̄o ti, aké, yéndémuú atyá.

20

Pól ama jye né Masedonia ne Akaya (Gresse)

¹ Efwyale ewémbò ebyegé, ebelégé mboó ndò, Pól akuú bós Jisós achye ebwó majye, atamé ebwó ne alyá afé né gebagé mewaá Masedonia. ² Akene né geba eyigémbò geko afyéé bós Jisós eshye ne ájyé né gebagé mewaá Gresse. ³ Akwónégé ewu, abelé amfaá aléé. Ne nkane abò alu mankré ékpe ajye né gebagé mewaá Siriya, awu nnó bós Jus ásó mala manwá ji. Eféé ne ajya mankére meso, ne akoóge ne egbe Masedonia akéré meso. ⁴ Ndere ajye bós abi álu gelua ne ji ele Sopata maá Pyrhós ayi atané melò Beroa; Aristakós ne Sekundós abi atané melò Tessalonika ne Gayós ayi atané melò Debe, Timóti, Tikikós ne Trófímós abi atané gebagé mewaá Esya. ⁵ Ebwó abógé mbe, ákwónégé né Truus ágií esé. Ese dela né Filipi. Ne gébége epaá bréd ayi alá muale ekoógé, ⁶ ese dekré ékpe né Filipi mankwólé ebwó. Esé deke nnyinnyi né ndò eta. Débanégé ebwó né melò Truus, debelé eféé uwyaá kpogete.

Kwya kwya nekene Pól né Truus mangé bós Jisós

⁷ Bii mbe né uwyaá ukwonege, ese ne echomele bós Jisós déjwólé melu ema manye menyéé gejeé. Ndere Pól alu manjye dondo, alò mangaré mekomejós Esòwò, ne ashíí garégé garégé kpaá te metós utuú. ⁸ Abó álwé gejamégé mawe né maá gepu né mfaá eyòh mbaá ayi esé debó déchome. ⁹ Gesagé muú ayi akuú ji Yutikós abó ajwólé né maá menombí. Ndere Pól agarege mekomejós Esòwò ajye mbe, maá yimbò alò mambelé gejya. Abelé kpaá aloó mfaá manjós eyòh aléé akwé mme. Aké ájye bwe ji, agbo mé. ¹⁰ Pól akwólé ebwó ajye fyále gesagé muú yimbò mme ne aké ne abi atené, “Deligé sé, agbó wó, alu mbe!” ¹¹ Ne Pól akéré mfaá eyòh anyéége menyéé gejeé, ama lò mangaré mekomejós Esòwò kpaá te bii ujya ne ale ajye. ¹² Ewyagé ebwó ágbaré gesagé muú yimbò afé ne ji mmu mbe ne matós bwó ákwéné.

Pól atané melò Truus afé né melò Miletus

¹³ Esé ako abi dekene ne Pól, dejye kré ékpe, defé né melò Asos gétúgé Pól abó agaré esé nnó debò mbe, ji akene mewaá mewaá abané esé ewu. ¹⁴ Abánégé esé né Assós, ese dese ji dekré ékpe defé né melò Mitylén. ¹⁵ Bii uyyagé esé dema kré ékpe deke nnyinnyi dekwóné kwókwólé ne Kíós ne dékene wye dejye. Bii uyyagé dékwóné né Samós. Bii ebi fò uyyagé esé déke dekwóné Miletus. ¹⁶ Esé debó dékéné mbò, dekoó Efesós koóge getúgé Pól abó akelege nnó dejye wáwá, déchóge sé gébé né Esya nnó ji akwóné Jerosale nsa nnó bii epaá Pentikos ukwone.

Pól achye majyé mbaá ákpakpa bós Echomele Jisós né Efesós

¹⁷ Ndere dekwóné Miletus, Pól alò meko né Efesós nnó ágaré ákpakpa echomele bós Jisós nnó áchwó abané ji eféé. ¹⁸ Ebwó áchwóge, alò manjós ne ebwó aké, “Enyú dekaá nkane esé delu mé chóncho, lò né bii mbe ebi nkowane né mme Esya kpaá te fi. ¹⁹ Mbò mpye utó ba nkane maá defwe Esòwò ne mpó fò ne nepa, nlu ne gejamégé manse né ame. Ngé ntó gekpékpégé efwyale ne gébé gefó nlu ne manse né ame gétúgé gekpékpégé efwyale ewé bós Jus achyegé me. ²⁰ Enyú dekaá nkane mbò ngarege enyu mekomejós Esòwò ne nkene upú, upú nlerege enyú ne mbi fò geno eyige gekage pòo enyú wó. ²¹ Wye meko wu ama ne mbó ngaré bós Jus ne bós Grek nnó ábó manlyá gabo, akéré mbaá Esòwò ne áfyé matós ne Ata Jisós Kras esé. ²² Ne nana njye né Jerosale nkane Mendoó Ukpea egaré me ne nkaá fò genó eyi gepye nye me ewu wó. ²³ Genó eyigé nkaá gelu nnó yendé melò ewé nkwanégé, Mendoó Ukpea egarege me nnó áchyegé nye me efwyale ne áfyé nye me denò né Jerosale. ²⁴ Yémbò nse ye geme ya nnó nlu muú wó, nkelege le manéré utó ebi Ata Jisós afye me amu nnó ngaré abya melóméló nkane Esòwò aléré bós galógaló nnó ebwó ápó.

²⁵ “Ne mbò nkene metós metós enyú ngarege nkane gefwage Esòwò gelu, ne nkaá nnó enyú degené sé me. ²⁶ Goge me ngaré enyú nana nnó muú alagé meso, anogé né egbe ewé Esòwò, ji mbós ne akaá, me mpó wye. ²⁷ Mbò ngaré me enyú yendé

genó eyigé Esṓwṓ akēlege mampye ne mbi fṓ ye genó gema wṓ. ²⁸ Delagé meso. Bage geme nyú ne bṓṓ Esṓwṓ abi Mendoó Ukpea efye enyú né amu. Pēge ebwṓ wyē nkane membamé magṓḡme ápele magṓḡme jíí, tege nnó Esṓwṓ akwṓ me gewugé echomelé bṓṓ Jisṓs ne manoó maá wuú nnó ábē bṓṓ bíí. ²⁹ Njṓge mbṓ nendé nkaá nnó ntigé nyē meso, ukwala utanege nyē dafye uchwṓ báne enyú ne uchwṓge ulyágé fṓ magṓḡme yina. ³⁰ Ne bṓṓ fṓ átanēge nyē ntó metṓṓ metṓṓ nyú nnó abwṓlé bṓṓ Jisṓs akwṓlé ebwṓ. ³¹ Sége gébé détége nkane mbṓ nchyege yéndémuú majyé né aḡmé aléé utuú ne ḡwṓmese ne manse.

³² “Ne náná ayi áfyéé enyú né amu Esṓwṓ, nchyege enyú majyé nnó dewuge le mekomejṓṓ wuú ayi álerege nkane ápye enyú debṓṓ nyē eshye, ne debṓ nyē ntó mejé ewé Esṓwṓ ábelé mbaá bṓṓ bíí ako. Enyú dekaá nkane geḡwá ya gelu. ³³ Enyú dekaá nkane mbṓ nlu ne enyú, nnerege fṓ mwṓle né ḡka muú ye mandéé jíí. ³⁴ Mbṓ mpye utṓṓ ne amu ya ne ese ne bṓṓ ba degéne geno eyige dekelege. ³⁵ Unó uko ebi mbṓ mpye uléré nnó muú abṓ mampye utṓṓ ne amu jíí nnó apóṓ bṓṓ bi álá pṓ ne eshye. Tege ntó nkane Ata Jisṓs abṓ ajṓṓ nnó, ‘Méjé elu ne muú yi achyege echye epwṓ muú yi agile nnó áchyegeé ji chyēge.’”

³⁶ Ne Pṓl anerege manjṓṓ unó bi, ebwṓ ako ató mano mme, anemmye. ³⁷ Ne ebwṓ ako alṓ manli, átyaá ji ne átamé ji nnó aké pere! ³⁸ Ebwṓ abṓ ásomege dṓṓ gétúge Pṓl abṓ aké, Ebwṓ ámagé gé sé ji ne ebwṓ ájye tí ji ákwṓné né mbaá ayi akpéne ékpe.

21

Pṓl afē né Jerosale

¹ Esé ako ne Pṓl delyage ebwṓ, dekpē ékpe defé cho né Kṓs. Ne újyágé dekwṓné Rudis, detanege eféé deyye né Patara. ² Ne dekwṓné eféé, degé ékpe ewécha ewé eyje melṓ Fonisiya. Dekpē ewu deke nnyinnyi. ³ Dékwṓnégé né melu ewé degéne melṓ Syaprṓs, delya ewu ne egbe ebwṓbe, degya deyye né Siriya. Dékwṓnégé Tiya, ékpe etaré esé detané nende ge mbaá yi áférege metuú mbṓ. ⁴ Détánégé deyye kéle bṓṓ Jisṓs. Degége ebwṓ, debelé ne ebwṓ né uwyaa

kpogele. Mendoó Ukpea epye ebwṓ agaré Pṓl nnó ajyegé fṓ né Jerosale. ⁵ Nṓṓ eyí esé delu manjye ekwṓnégé, detane nnó deyye. Bṓṓ Jisṓs ako chóncho ne andée bwṓ ne baá bwṓ, ájye tí esé ákoó melṓ ákwṓné mbále nnyi. Ne detó mano mme eféé denemmye. ⁶ Esé detamé atē ne esé deyye kpē ékpe, ebwṓ akéré meso mmu.

⁷ Délyágé melṓ Tiya, dekwṓné melṓ Ptolēmes ne dema táne né ékpe deyye tame bṓṓ Jisṓs abi alu eféé. Debelé ne ebwṓ dama. ⁸ Bíí újyagé deyye dekpē ékpe defé né melṓ Kaisaria. Dékwṓnégé ewu, dekpē né gepúge Filip, debelé ne ji. Alu muú yi akene agarege mekomejṓṓ Esṓwṓ, ne alu ntó muú ama né gelúagé bṓṓ utṓṓ akénéama abi abṓ ajya né Jerosale. ⁹ Ji abṓ áwya baá andée ani ne apṓ fṓ ne anṓ, álu bṓṓ bi áwuú meko ayi atáne mbaá Esṓwṓ ne ágarege.

¹⁰ Nṓṓṓ esé delú eféé né gejamége nṓṓ, muú ekpavé Esṓwṓ fṓ ayi akuú ji Agabos atané Judiya achwṓ. ¹¹ Achwṓgé agé esé, abṓ ekanda Pṓl awe uka ne amu jíí. Ne aké, “Mendoó Ukpea eké ge na ne bṓṓ Jus apye nyē ne mbṓṓ ekanda ewé né Jerosale ne afye nyē ji né amu bṓṓ abi álá pṓ bṓṓ Jus.” ¹² Ne esé ako dewuúge mbṓ, dekwṓ Pṓl mata nnó ajyegé né Jerosale. ¹³ Pṓl ashúú esé meko ake, “Nde enyú delilí, defye me gepwa né metṓṓ? Nkpome mé mmye manjye denṓ né Jerosale ye mangbo getúge Ata Jisṓs.”

¹⁴ Tē nṓṓṓ esé delá káge kwṓre metṓṓ wuú, delya yendé geno nnó Ata Esṓwṓ apye nṓṓṓ ejií ji.

¹⁵ Ne ebélegé mboó nṓṓ, dénywéré unó sé dekwṓ déféé né Jerosale. ¹⁶ Ne bṓṓ Jisṓs fṓ abi atané Kaisaria áfé ntó ne esé ne áse esé ábelé né gepúge Mnasen mbaá ayi ábele nnó deywṓlege. Mende yina atané melṓ Syaprṓs ne abṓ áfyéé metṓṓ ne Jisṓs gébége depṓre Jisṓs delṓ lṓ.

Pṓl ajye ge Jemsi

¹⁷ Nṓṓṓ esé dekwṓne né Jerosale, bṓṓ Jisṓs abi alu eféé áse esé chánéné. ¹⁸ Bíí uyyage esé ako ne Pṓl deyye gé Jemsi ne ákpakpa bṓṓ echomele Jisṓs ako alu ntó eféé. ¹⁹ Ne Pṓl atámégé ebwṓ, alṓ mangaré unó gemagama ebi Esṓwṓ abṓ apyé metṓṓ metṓṓ bṓṓ abi álá pṓ bṓṓ Jus gébégeé ji agarege ebwṓ mekomejṓṓ Esṓwṓ. ²⁰ Ne ebwṓ áwuúge mbṓ,

áféé Esòwò ne ákuú Pól aké, “Menjme, pé gejame bós Jus áfyéé matós ne Jisós. Ne kaá nnó ebwó álu kpáne gechyé né mabe Mosis. ²¹ Ebwó ama áwuú nnó òkene ògarege bós Jus abi álu né malò bós abi álá pò bós Jus nnó ásògé sé baá bwó nsò ne ye mankwólé gepòge bós Jus ákwólégé. ²² Esé dekaá nnó bós áwuú nye nnó òchwó fa, nana esé depye nnó? ²³ Nte pye ndere esé dekelege mangaré wò. Ande fò ani alu fa abi anerege mampye depò etire ebwó abò anyémeno mbaá Esòwò. ²⁴ Chó ne ebwó enyú depye gepè mamféré efwyale ewe elu enyú mmye, ne chye unò uko ebi abò manchye né gepè eyigembò ne ákpalé ebwó makpo. Òpyege mbò bós ako ágéne nye nnó wò mbós òbelege mabé Mosis. Ne bós ákage nye nnó unò bi bós ajós getu jye úlú gebyò. ²⁵ Esé desá ñwe detò mbaá bós Jisós abi álá pò bós Jus, nnó ábò fò manye menyéé ayi ápyéé upè wye wó, ne anyéégé manóó menya ne álya ntó manáné tametame.”

²⁶ Ne Pól ase bós bimbò, bií újyage ebwó ájye lò depò etire mamféré efwyalé ewé elu ebwó mmye. Ne Pól akpe mmu echa upè Esòwò mangaré bií ebi depò etiré na debye nye, ne yéndemuú bwó achyege nye unò upè bi mbaá Esòwò.

Apye Pól né echa upè Esòwò

²⁷ Gepè eyigembò gebélege ndò ekeneama, ne bií ebi ndò eyimbò echwó bye, bós Jus fò abi átané gebagé mewaá Esya áge Pól né echa upè Esòwò. Annyi gejamégé bós matós ne ápye ji. ²⁸ Akalege aké, “Bós Israeli chwóge depòó ese, depye mende yina. Ge mende yi akéne yéndé mbaá ágarege bós nnó ábyágé melò esé, ne mabé Mosis ne echa upè Esòwò ewéna. Ne nana akpe ne bós Grek né echa upè Esòwò, nkane apyembò afye deba né melu ukpea ewe.” ²⁹ Ebwó ájòge mbò gétúgè abò ágèné Pól akene ne Trófimas ayi atane Efesós né metós melò, ne áférege nnó Pól akpe ne ji né echa upè Esòwò.

³⁰ Ndere ebwó akálé mbò, melò meko ekwé tametame, bós ako ábò áchwó chome mbaá ama. Agbaré Pól, ája ji átané né echa upè. Nderé ebwó ábò atane, bós ala ténèténe ágbé manombi. ³¹ Ne bós bina álò mantule Pól ne ákélege manwá ji. Menò muú bós bee Rom awuúge nnó melò Jerosale

meko elu né efwyale, ³² ala mbò ase bós bee ne ákpakpa bwó, álomé áchwó kpe metós metós gejamégé bós bimbò. Bós bina ágégé ndere ebwó áchwó, álya mantule Pól. ³³ Ne muú kpaá yimbò achwó gbaré Pól aké, “Awé ji bò mkpòkové apeá ne agií bós bimbò gefóségé muú ayi Pól alu ne genó eyige ji apyé.” ³⁴ Agige mbò, bós álò manwyale, abi ápáne ewé, abifò ápáne ewechá. Apyé muú kpaá bós bee yimbò akwé tametame ye tógésé genó eyi gepye akaá wó, ne ajós ne bós bií nnó áse Pól ájye né dachi bós bee. ³⁵ Ndere ájye ákwónégé melu ewé akwòme mfaá gepú, bós bee abwe ji gétúgè bós bimbò áchwó ne ncha. ³⁶ Ebwó ako ákwólége Pól meso ákálege nnó áwá ji.

Pól anmené gemé jii

³⁷ Ndere áchwó kpe ne Pól né dachi bós bee, Pól agií menò muú bós bee. “Nnó òkaáge chye me gébé njós genó fò ne wò?” Mende yimbò awuúge Pól ajòge Grek agií aké, “Mbò ne òkaáge Grek?” ³⁸ “Mmye eké òpò fò muú Ijip ayi abò anmé umye fa gébé gefò ne apye bós dele ani abi áwáne bós ákwólé ji né mashwòne?”

³⁹ Ne Pól ashuú ji meko aké, “Nlu muú Jus ne ntane melò Tasós né gebagé mewaá Silisya. Ne Tasós apò fò melò nsélé. Nte nkwo wò mata, chye me eké gébé njós mejós ne bós bina.”

⁴⁰ Menò muú yimbò achyéégé ji gébé, Pól atene melu ewé ákwòme ajye mfaá gepú afu amu nnó bós ákwéné mejós. Akwenege, Pól ajós ne bós bimbò né meko Hibru aké,

22

¹ “Ante ba ne anjme ba, wuúge nkane nkélege manmené mmye ya.” ² Ebwó áwuúgé nkane ji ajós né mekómejós Hibru, ákpe kwéne mejós. Ne alo ye manjós ne ebwó aké,

³ “Nlu muú Jus, ábyé me né Tasós né gebagé mewaá Silisya, ne nwé fa né melò Jerosale. Gamalya ne aléré me ñwe, aléré me nnó mbélé mabé ukwéne ante sé chánéné, ne mbó nkpa gechyé né depòre Esòwò wye nkane enyú delu mbò fi. ⁴ Mbó nkelege manchò genwágé bós bi ákwólégé meti Jisós. Mpyene ebwó andée ne ande mfyé denò. ⁵ Etukpe ampye upè Esòwò

ne uchome ákpakpa melo meko ákáge garé nnó mechó ewé menjoge mbó na elu wáwálé. Ebwó ambóó áchyé me ηwe nnó nnyege nchye mbaá bós Jus abi alu né Damaskós nnó mpyé bós bi ákwolege meti Jisós, nwé ebwó ne nchwó ne ebwó né Jerosale nnó achye ebwó efwyale.

Pól agaré geno eyi gepye ne ji áfyéé metóó ne Jisós

⁶ “Ndere nnye, gebége nchwó kwone Damaskós genóge metóó ηwómese, ténéténé yimbo gekpékpége genḡbó getané mfaánebuú geshwané gegya me mme. ⁷ Epyege mbó nkwé mme ne nwúú meko muú fó akuú aké, ‘Sól, Sól ndé okélege maníí me mbwé?’ ⁸ Ne ngíí nké, ‘Wó waá Ata?’ Ashuú me meko aké, ‘Élé me Jisós muú Nasaret ayi okélege maníí ji mbwé.’ ⁹ Bós bi abó ákene ne me ágé genḡbó eyigembo ne áwuú meko muú yi ajoge ne me wó. ¹⁰ Ne mma gíí nké, ‘Ata nana mpye nnó?’ Ashuú me meko aké, ‘Kwile ka, chó né Damaskós. Okwónégé ewú ágarege nye wó unó uko ebi Esowó ábelé nnó opye.’ ¹¹ Ndere nkwhile ka ngéné sé mbaá getúge genḡbó eyigembo gekpené me áme. Ne bós bi abó akene ne me ágbaré me ebwó dekwóné Damaskós.

¹² “Mende fó abó alu né melo ewémbo ákamege Ananya, anóge Esowó dós ne abelege mabé Mosis ne bós Jus ako eféé áfège ji. ¹³ Achwó gé me atene me nenkune mmye aké, ‘Menmé wa Sól, lo mangéne’. Wye né gébé eyigembo nlo mangéne mbaá ne ngé ji. ¹⁴ Ne ajós ne me aké, ‘Esowó ayi ukwéne ante sé ajya wó nnó ókaá genó eyige Esowó akélege opye. Ne apyé nnó ógé muú utós wuú ayi wáwálé ne owuú meko wuú. ¹⁵ Wó ogarege nyé bós ako nkane ji alu, óma ogarege ebwó unó bi owuú ne ógené. ¹⁶ Ne nkane elúmbó, ógili nde nana. Kwile ka, áwyaá wó manaá Esowó, ne kuúgé Ata Jisós nnó ashwóné gabo wye’.

Pól agaré nkane Jisós atóme ji mbaá bós bi alá pó Jus

¹⁷ “Nkerégé né Jerosale nnye kpe né echa upe Esowó ne ndere nnemmye, ngé ame gejya. ¹⁸ Ngé Jisós ne ajós ne me aké, ‘Kwile lyaá Jerosale wáwá nende bós abi alu fa áwuú nye fó mekomejós ayi ochwó garé

getú ya’. ¹⁹ Nshuú ji meko nké, ‘Ata ebwó ákaá chánéné nkane mbó nkéne né macha mmyemenene, mpyéne bós bi áfyéé matós ne wó, ntulege. ²⁰ Ndere ábó áwáne Stéfen ayi apye bós nnó ákaá wó agarege bós depó tyé, mbó nlu wye nkamege né bós bi áwáne ji, ne mbame mandeé bwó.’ ²¹ Ne Jisós ajós ne me aké, ‘Kwile chó, ntóme nye wó tete né maló bós abi alá pó bós Jus.’ ”

²² Ndere bós bimbo áwuú nkane Pól ajós genó eyigé na, mekomejós yina atanege ji meno, ebwó áló mando delulú aké, “Wáge mende yina, akwane fó mambé fa mme wó.” ²³ Ndere ajós mbó, ákalege mbó, áfú bó nku bwó ne áchwéle mpúpú atya mfaá. ²⁴ Menó muú bós bee yimbo agége mbó, agaré bós bíí nnó áse Pól akpe né dachi bwó. Ajyegé aké atulé Pól, agaré geno eyige bós Jus ákalege ji ula. ²⁵ Ne áwe ji. Ndere áchwó túlé ji, Pól agíí muú kpaá ama ayi abó atene eféé ake, “Nno ebé ese ekamé nnó átulé muú ayi áchye ji melu nnó ábé muú Rom, ayi alá ápa mpa wuú wó?”

²⁶ Muú kpaá bós bee yimbo ajye bane menó muú bwó ne ake ne ji. “Se gébé nnó ekage okpaá mechó, mende yina alu muú Rom. Mende yina alu muú ayi áchye ji melu nnó ábé muú Rom.”

²⁷ Muú kpaá bwó yimbo awúgé achwó gíí Pól aké, “Wáwálé nnó ólu muú yi achye ji uto nno ábé muú Rom?” Pól akame aké, “Eh.”

²⁸ Ne ama jós ne Pól aké, “Nchó ηka dós ne nlu mbó muú Rom.” Pól ashuú ji meko aké, “Nlu muú Rom ayi áchyeé ji uto nnó ábé muú Rom, te gébége ábyené me.”

²⁹ Bós bee abi abó álú mantulé Pól nnó agarege genó eyigé ji apyé, áwugé mbó aja mmye meso. Ne efó ekwó ntó menó muú bwó yimbo metós gétúgé ábó áwéle Pól ne bó mkpokové ayi Pól alu muú Rom.

³⁰ Yémbó menó muú bwó yimbo alu kelege mankaá genó eyigé Pól apye ne bós Jus ákalege ji ula, ne bíí újyagé aferé Pól bó mkpokové né amu ne akuú anós baá ne ákpakpa melo ako nnó áchomé. Achómégé áchwó ne Pól né mbe ushu bwó.

23

Pól atené mbe ushu ákpakpa melo

1 Pól atené mbe ushu echomele melo, ape bós domeé ne aké, “Anmé ba nlu mé né mbe ushu Esowó yendégébé kpaá te fi, ne metóó wa echyegé me efwyale né genó gefó.” 2 Ne Ananya ayi alu etukpe ampye ure Esowó agaré bós bi áténé kwókwólé ne Pól nnó ádo ji gekwékwé meno. 3 Pól aké, “Esowó ado nye wó ntó gekwékwé. Wó ólu eké ekwó gepú ewé áwogé ne mbómé. Wó ójwóle eféé nnó ópa mpa wa nkane ebé elu ne óma kwé ebé nkane óké ádo me gekwékwé.”

4 Bós bi atené kwókwólé ne Pól agií ji aké, “Mbó ne óshye etukpe ampye ure Esowó?”

5 Ne Pól ashúú ebwó meko aké, “Anmé ba, nkaá fó nnó alu etukpe ampye ure Esowó wó. Nende nkaá nnó ñwe Esowó aké, ‘Ekagé muú ashye muú kpaá melo.’”

6 Pól aké agene nnó gentoge bós abifó álú bós Sadusi ne abifó álú bós Farasi ákale aké, “Anmé ba nlu muú Farasi ne ante ba álú bós Farasi. Ula bi nkpené unós mpa elé gétúgé nkame ne mbélé uméé nnó bós bi ágbó ákwilege nye né negbo.” 7 Pól ajogé mbó, bós Sadusi ne abi Farasi áló manwamé ne ate, ne echomele ewémbó ekaré malu apea. 8 Ebwó áwamege mbó getúge bós Sadusi aké muú agbogé akwilege sé né negbo ne ákamé fó nnó ekiénné Esowó elu wó ye genó fó nkane Mendoó gepó. Yémbó bós Farasi ákame nnó unó bi uko úlú. 9 Ne mawámé ama ja dós. Ne anleré mabé Esowó abi álú geluáge bós Farasi ákwile ka ájoge ne eshye aké, “Esé degé fó gyé ayi mende yina apye wó. Ndófo ekiénné Esowó ye elé mendoó ne ejóó ne ji wáwálé.”

10 Gébége mawáme yimbó aláa lé umyemye, muú kpaá bós bee afós nnó ágyale nye Pól ubauba, ne agaré bós bee nnó áféré Pól eféé ákéré ne ji mmu dachi bós bee.

11 Bií bimbó ne utuú Jisós achwó tene nenkuné mmye Pól ne ajóó ne ji aké, “Gbaré metóó wye, ndere ógarege nkane nlu né Jerosale mbántó ne ógarege nye bós né Rom.”

Bós fó ásó mala manwá Pól

12 Bií ujjágé bós Jus fó ásó mala ne ácho mmye nnó ebwó anyéé ne ányú genó gefó kpaá te áwáne Pól. 13 Ne bós bi áchós mmye ápwó usaá upea. 14 Ne ájye gé

anós baá bi apye ure Esowó ne ákpakpa melo aké, “Esé dechó mmye nnó denyéé, denyú genó gefó kpaá te esé déwáne Pól. 15 Nkane elúmbó, enyu ákpakpa melo toge meko mbaá menó muú bós bee nnó ató Pól depye eké dékelege mamape mechó Pól chánéné ne esé dékpomé mmye manwá ji gemege nnó akwóné fa.”

16 Ne maá mende ayi menme Pól yi mendée awú genó eyi ebwó abó ásó mala mampye, ajye garé Pól né dachi bós bee.

17 Ne Pól akuú muú kpaá bós bee ama aké, “Se nte mamane yi ójye mbaá menó muú enyú, awya geno fó mangaré ji.” 18 Ajyegé ne ji ewu aké, “Pól muú denó aké nchwó ne nte mamane yina eta wye, awya genóge fó mangaré wó.” 19 Menó muú yimbó ase nte manmané yimbó áténé babá, agií ji ake, “Ndé mechó ókelege mangaré me?”

20 Ashúú ji meko aké, “Bós Jus fó ájóó ábélé nnó geyá ebwó ágaré wó óma chwó ne Pól né echomelé melo, ebwó akélege mampye eké ámage pé mechó Pól chánéné.

21 Yémbó ebwó áchwóge, ókamege nende bós ápwó usaá upea abi ábií né meti, ágile manwá Pól. Ebwó ácho mmye nnó anyéé ne anyú genóge fó kpaá te áwáne Pól. Ne nana ebwó ágile manwú genó eyige tanege wó meno.”

22 Ne menó muú yimbó aké ne maá yimbó, “Chó ne ekage ópye muú fó akaá nnó ógaré me mechó ewé.”

Ató Pól mbaá Felis ayi gomena

23 Ewyagé menó muú bós bee yimbó akuú bós apea abi akwólege ji né dekpakpaá, aké ne ebwó, “Jyage usaá bós bee ufya abi ákene ne uka ne usaá bós bee uléé meso efya abi ákwóme mfaá ujuná ne jyage ntó usaá bós bee ufya abi álú ne makó. Gárege ebwó ákpome mmye áse Pól ájyé né Kaisaria né kálánká eneneama ne utuú bi. 24 Segé ujuná ebifó nnó Pól aké akene ákwómé mfaá, Tige ji ake pere akwóné né ushu Felis ayi gomena. 25 Ajogé mbó, ásá ntó ñwe aké,

26 “Me Klodyos Lysia ne nsame ñwe yina mbaá Ata Felis ayi gómna. Ntamé wó. 27 Bós Jus ábó apyé mende yina ne ákelege manwá ji. Nwuúgé nnó alu muú yi áchyéé ji melu nnó ábé muú Rom, me mfé ewu ne bós bee ba ne mferé ji né amu ebwó. 28 Te mbó

nkēlege mankaá gyé ayi ebwó aké mende yina apye, nse ji defé mbe ushu ákpakpa melo bwó. ²⁹ Agigé ji, nge fō nnó apye genó eyige ábó manwá ji wó ye mankpe deno. Ebwó ábó anyeé lé mbeé né mabé bwó. ³⁰ Ewyagé muú fō achwó garé me nnó bōó Jus ásó mala manwá mende yina. Ne ntó ji ténéténé eta wye. Ngaré ntó bōó bi aké ji apye gyé nnó áchwó garé wó genó eyige ji apye. Bé peré.”

³¹ Ne bōó bee bimbó ápye wye nkane menó muú bwó agaré ebwó. Áse Pól né utuú bimbó, áke kpaá ákwóné Antipatris. ³² Bii uyyagé bōó bee abi ákene ne uka áké né dachi bwó ne abi awya ujuḡa áse Pól áfé ne ji. ³³ Ebwó ákwónégé Kaisaria, áchye gōmna ḡwe yimbó ne áfyē Pól né amu jii. ³⁴ Akuúge ḡwe yimbó, agii Pól aké, “Ōtané ndé geba?” Pól ashuú ji meko aké, “Ntané gebagé mewaaá Silisya.” ³⁵ Gōmena awuúge mbó, aké ne ji, “Gó bōó bi aké ḡpye gyé áchwó ne nwuú mpa wye.” Ne ajóó aké ájye bélé ji né echa ewé Mfwa Herod abo atené ne aké bōó bee ábamé ji.

24

Felis apē mechó Pól

¹ Ndó eta ekoógé, Ananya ayi etukpe ampye upē Eṣwá ne ákpakpa bifó áchwó né Kaisaria ne Tetulus muú yi akaáge mabé bōó Rom. ² Akúgé Pól akpe mmu, ne Tetulus alo mangaré gyé yi Pól apyé aké,

“Ata Felis ḡpye bōó esé ábó nesó né gejamégé gébé gétúgé ḡgbaré ebwó chánéné. Ne gejamégé unó bi wó ḡkwaré, wó ḡpye melo ese enené. ³ Ne esé dese mechó ewé ne metóó megómégó ne bōó áfēge yendé mbaá gébé geko. ⁴ Nkélégé fō manchó wó gébé yémbó nnene wó mmye nnó ḡwuú mechó ewé me nkēlege manjōó. ⁵ Esé degé nnó mende yina alu muú efwyale, akene malmaló apye bōó Jus ako ádorege makpo ne ate. Alu ntó menó mbe né mbaá bōó bi ákuú ebwó nnó ekwá Nasaren.

⁶ “Abó akēlege ntó mamfyē deba né echa upē Eṣwá ne depyene ji [Esé debó delu mampa mpa wuú nkane ebé sé elu, ⁷ yémbó Lysia menó muú bōó bee achwó fōó ji né amu sé, ⁸ ne aké dechwó depa mpa Pól né mbe ushu wye.] ḡgigé mende yina, ḡwuú

nye unó uko ebi esé dejoge mbó nnó apye.” ⁹ Tetulus ajóge mbó, bōó Jus ako abó álú eféé ákame nnó elú wáwálé.

Pól anḡméné mmye jii né mbe ushu Felis

¹⁰ Ne gōmena yimbó afu Pól ebwó nnó ajóó, Pól alo ye manjōó aké, “Nkaá nnó ḡpa mé mpa né melo ewé ne gejamégé anḡmé, ne metóó egóó me manḡmené mmye ya né mbe ushu wye. ¹¹ Mbógé ḡgigé, ḡwuú nye nnó ndó elu dangbeé efyaneepea eyi mbó njye né Jerosale manogé Eṣwá. ¹² Ne bōó Jus agé ye me nyéégé mbeé ne muú fō né echa upē Eṣwá wó, ne agé ye me mpyege bōó Jus adorege makpo ne ate né macha mmyemenene ye né melu fō né melo wó. ¹³ Ebwó ákagé lere fō nnó genó eyige ebwó aké mpye gelú wáwálé. ¹⁴ Ne nkamé genó gema eyige ebwó aké, ‘Nnoge Eṣwá ayi ukwene ante sé né meti ewé ebwó aké élómé fō. Yémbó nkamé lé unó uko ebi mabé Mosis ajóó ne ebi bōó ekpavé Eṣwá ásámé.’ ¹⁵ Ne nwya uméé wye nkane ebwó ntó awya nnó Eṣwá apye nye yéndemuú akwile né negbo ye apye galógáló, ye apye gabo. ¹⁶ Ne nmuame yendégébé nnó metóó wa ébé pópó né mbe ushu Eṣwá ne mbe ushu akwaá ¹⁷ Ebélé mé dōó ayi mbó nla jye né Jerosale wó ne mfé nana ne nka mampóó bōó Jus ne mampye ntó upē mbaá Eṣwá. ¹⁸ Gé genó eyi gepye me njye né echa upē Eṣwá mbó ne ebwó ágené me wye. Mbó nnerege mampye upē bimbó nnó nshwóné mmye ya, gejamégé bōó abó ápó ne me, ne ye efwyale etane wó. Ne bōó bi abó ágené me élé bōó Jus abi átané né gebagé mewaaá Eṣya. ¹⁹ Mbógé ebwó ábó ágé nnó mpye gye, mbó áchwó gáre né mbe ushu wye. ²⁰ Elá pō mbó wó, bōó bina ágaré gye ayi ebwó ágené gébégé ákpakpa melo ápelé mechó wa. ²¹ Esé ne ebwó debó debó efwyale wye né genó gema. Elé genó eyi mbó njóó né metóó metóó ebwó nké, ‘Mbó mpa ne enyú fina gétúgé mfyē metóó nnó muú agbogé akwilege nye né negbo.’ ”

²² Felis awuúgé mbó, depó etire na deko, ndere akaá mé meti ewé Jis̄s chánéné, agbé mechó ewémbó aké, “Lysia menó muú bōó bee achwóge ne nsó mpa yina.” ²³ Ne agaré muú kpaá bōó bee ama nnó ábámé Pól yémbó álya ji ábē shushu ne alyage ntó

ajeé bií áchwó áchyεge ji unó bi uli ji. Acho gébé ne mpa Pól né aḡmé apea.

²⁴ Ebelegé Felis ne mendée wuú Drusila áchwó gé Pól. Mendée wuú abó alu muú Jus. Ebwó ákuú ji ne áló manwú ndere ji agárege ebwó nkane muú akage fyε metóó ne Kras Jisós. ²⁵ Ne agaré nkane muú akage be cho ne nkane muú abó mangbaré mmyε ji né bií mpa Eṣṱwó ebi uchwóó nyε. Felis awuúge mbó, efóó ekwó ji metóó aké, “Cho kpé, ngegé gébé mmage kuú nyε wó.” ²⁶ Ajóó mbó, aferege nnó Pól achyεge nyε ji ḡka. Né getú eyina akuú Pól yendégébé ado abya ne ji.

²⁷ Epyε wyembó kpaá aḡmé apea ákoó. Gébégé áchyε Póshós Festos geluógé Felis, Felis alya Pól né denó elé akεlege mampyε matóó agóó bóó Jus.

25

Pól aké áteé mechó wuú ejyε mbaá mfwa Rom

¹ Ndó ekoóge eléé eyi Festos aselé gefwa né gebagé mewaá Judiya, atané né Kaisaria afé né Jerosale. ² Ne anóó baá bi apyε upε Eṣṱwó ne ákpakpa meló áchwó ne mechó Pól né mbe ushu wuú, ákwó ji mata nnó, ³ apyε ebwó genó eyigé na ndere ebwó ákεlege, ató Pól achwó né Jerosale. Ebwó abó asóó mala nnó ájwólege meti, Pól achwóge ebwó áwá. ⁴ Festos ashúú ebwó meko aké, “Pól alu mmu denó né Kaisaria ne ela gachyε nkéréé ewu. ⁵ Mbóóge apyε gyε, garege anóó bóó nyú akwólé me deyyε né Kaisaria ne akpa mechó ewémbó achwó mbe ushu wa.”

⁶ Ne Festos ama belé né Jerosale genóóge ndó eneé ejyεgé ne efya ne akéré né Kaisaria, bií uyyagé ajwólé né εcha eso ne ató nnó achwó ne Pól. ⁷ Achwó ne Pól, bóó Jus abi abó átané Jerosale áno ji mme ne áló mama ji ukpékpé depó mmyε ayi álá kágé lere nnó genó eyigé ebwó ajóó gelu wáwá. ⁸ Ne Pól aḡmene mmyε ji aké, “Mpyé yε gyεé fóó né mabé bóó Jus wó, yε efwyale nchyé né εcha upε Eṣṱwó wó, ne mpyε fóó gyεé mbaá mfwa Rom wó.”

⁹ Yémbó Festos akεlege mampyε matóó agóó bóó Jus, nkaáwú ne agií Pól aké, “Pó ójyε né Jerosale ápa mpa wyε né mbe ushu wuú?”

¹⁰ Ne Pól ashúú ji meko aké, “Nténé fa né εcha eso mfwa Rom ne gé mbaá ayi ábó mampa mechó wa na. Wó ókaá chánéné nnó mpyε bóó Jus gyεé fóó wó. ¹¹ Mbóóge nkwe ébé ewé ábóó manwá me, mfó fóó negbo ne mbóóge depó deko etiré ebwó ájóó ne me depó wáwá, ókágé gbaré me óchyε ebwó. Nnene wó mmyε nnó óteé mechó wa ejyε mbaá mfwa Rom.”

¹² Ne Festos awuúge mbó, ajyε jóó ne bóó majyε bií, ewyagé ajóó ne Pól aké, “Te mbaá wó óké ateé mechó wyε mbaá mfwa Rom, ewu ne ójyε.”

Pól aténé mbe ushu mfwa Agripa ne Benise

¹³ Ebelége mfwa Agripa ne Benise áfé né Kaisaria mantamé Festos. ¹⁴ Abélelége eféé dóó bií fóó Festos achwó ne mechó Pól né mbe ushu mfwa yimbó aké, “Mende fóó alu fa ayi Felis alyá né denó gebége ajyε. ¹⁵ Ne nyyége né Jerosale, anóó baá bi ápyε upε Eṣṱwó ne ákpakpa bóó Jus ágaré me depó etiré ebwó aké Pól apyε. Ne ebwó aké me nsó mpa nnó mende yina akwé ébé. ¹⁶ Ne ngaré ebwó nnó gepóóge bóó Rom gepó fóó nnó ájóó nnó muú akwé ébé, ayi ji ne bóó mpa bií álá tene unóó mpa ne aḡmené mmyε jií né depó deko etire aké ji apyε wó. ¹⁷ Ebwó áchwóge fa áchó sé gébé wó, bií uyyagé njyε jwóle né εcha eso, nké áchwó ne mende yina. ¹⁸ Bóó mawamé bií ákwilegé ka, ajóó yε nnó akwé ébé fóó nkane mbó mferé wó. ¹⁹ Ebwó abó anyéé le mbeé ne gefóó eyigé ebwó ánoóge Eṣṱwó ne ama anyéé mbéé gétúge muú fóó ayi ákuú Jisós, agbo me yémbó Pól alu jóge nnó alu mebe. ²⁰ Ndere nlá kágé se geno eyigé mpyε, ngií Pól nnó ajyε né Jerosale ápa mechó wúu ewu. ²¹ Yémbó Pól aké elóme lé nnó ályá ji né denó kpaá te mfwa Rom apáne mpa wuú. Ne agaré aké ábamé ji kpaá te agene meti mantó ji mbaá mfwa Rom.” ²² Ne Agripa awuúge mbó aké, “Me ntó nkεlege manwu né menó mende yimbó.” Ne Festos aké ne ji, “Geya ówuú nyε”

²³ Bií uyyagé mfwa Agripa ne Benise áchwó ne gejamége bóó ánoóge ebwó dóó ne mabeé, ebwó ákpε ájwólé né εcha eso. Ne anóó bóó bee ne anóó bóó abi alu meló. Ne Festos agaré áchwó ne Pól, ²⁴ ajóó aké, “Mfwa Agripa ne bóó ako abi alu fa, gεge

mende yi bɔ́ Jus ako áchwɔ́, ábánege me yendégébé ákpeage me nnó akwané sé membe mebe wó. Abó ápye né Jerosale, ne ápye ntó fa né Kaisaria. ²⁵ Yémbɔ nge fɔ́ genó eyige ji apyéé eyige ji abó mangbó wó. Ne te ji mbɔ́ aké áteé mechwɔ́ ewé ejye mbaá mfwa Rom, nkamé nnó ntene ji ajoyé ewu. ²⁶ Yémbɔ mpó ne genó eyigé nsame nye ntó mbaá mfwa yimbɔ́ gétúgέ mende yina. Nkaáwú ne nchwó ne ji né mbe ushu enyú, titi né ushu mfwa Agripa nnó, enyú ntó dejɔ́ mechwɔ́ ewé ne nkaá genó eyigé nsame. ²⁷ Me ngé nnó éló fɔ́ ntó nnó áto muú denɔ́ mbaá mfwa ayi nlá garé gyéé ayi ji apyé wó.”

26

Pól anḡmene mmye jii né mbe ushu mfwa Agripa

¹ Agripa awuúge ne akuú Pól aké, “Nana élé gébé jyε manjɔ́ mejɔ́ nnó ɔshya wa ɔkame meko bwó.” Ne Pól afu amu alo manjɔ́ anḡmenegε mmye jii aké,

² “Ata Agripa, ngé nnó nwya éfwó mantené né mbe ushu wye fina manḡmené mmye ya né depɔ́ etiré bɔ́ Jus ámalé me mmye ³ Njɔ́gé mbɔ́, gétúgέ nkaá nnó ɔkaáge gepɔ́ge bɔ́ Jus cháḡéné ne unó bi ebwó anyéé mbeé ne ate. Mbɔ́ ne nkwó wɔ́ mata nnó ɔse gébé ɔwuú genó eyigé nkelege manjɔ́.

⁴ “Bɔ́ Jus ako ákaá nkane genwá ya gelu te démbáné getúge nwené né mpu bwó ne né Jerosale ntó. ⁵ Ebwó ákaá me te gachí gefɔ́ge muú ayi mbɔ́ nlu. Mbɔ́ge ebwó ábó ágárege wáwálé, mbɔ́ ájɔ́ nnó nlu muú né uchome Farasi ayi akwɔ́lege mabe chere chere ne anóge Eswɔ́ mpwó bɔ́ ese ako. ⁶ Ne nkpe mbɔ́ unɔ́ mpa fi getúge nneré metɔ́ né unó bi Eswɔ́ abó anyémeno ne ukwene ante ese. ⁷ Ge wye menomenyéé ewé matoó ese áfyanéapeá ajwɔ́le ágile ndere ebwó ánógé Eswɔ́ utuú ne ḡwɔ́mese. Ata élé getúge nneré metɔ́ ne nkpéne mbɔ́ unɔ́ mpa ne bɔ́ Jus bina.” ⁸ Gó me ngii enyú ako nnó, “Ulannó enyú deféré nnó epó kákɔge nnó Eswɔ́ apye bɔ́ akwile né negbo?”

⁹ “Me Pól gébé gefɔ́ mbɔ́ ntené ne eshye nnó mpye ndere eji me metɔ́ manii mabo Jisós ayi Nasaret. ¹⁰ Na ne mbɔ́ mpye

né Jerosale. Anɔ́ baá bi ápye upe Eswɔ́ ábó áchye me ebwɔ́nye ne mfyε gejamégé bɔ́ Eswɔ́ denɔ́. Ne yendégébé eyigé ajɔ́gé nnó áwáne ebwó nkamege ntó. ¹¹ Yendégébé nchyege ebwó efwyale né macha mmyemenene ese mako, mpye nnó ebwó áshya Jisós kpekpe, áféré matɔ́ ne Ji. Nchye anywóné me mmu kpaá te nkwóne malɔ́ mme bɔ́ bicha manii ebwó mbwe ewu.

Pól agaré nkane ji akwɔ́re metɔ́ wuu, akwɔ́lé Jisós

¹² “Ebelegé, mfé ntó né melɔ́ Damaskɔ́s ne bɔ́ ḡwe abi alere nnó uto ba utané mbaá anɔ́ baá bi ápye upe Eswɔ́. ¹³ Ata, ndere njye ne metɔ́ ḡwɔ́mese, nge gekpékpégé genbɔ́ eyi gégéné gepwɔ́ ḡmésé getané né mfaánebuú, gechwɔ́ gene gegya me mme ne bɔ́ abi abó akéne ne me. ¹⁴ Ese ako dékwe mme, ne nwú meko muú fɔ́ ajɔ́ né mejɔ́ Hibru aké, ‘Sól, Sól ulannó ɔkelege manii me mbwé? ɔchyege gemε jyε efwyale manténe ukɔ́ ne me. ɔchyege gemε jyε nkane menya ayi aselé metaá adorege.’ ¹⁵ Ne ngii nké, ‘Wɔ́ waá Ata?’ Ashuú me meko aké, ‘Elé me Jisós muú wɔ́ ɔkelege manii ji mbwe. ¹⁶ Kwile ka. Nkwó wɔ́ ushu nenḡmé nnó mpye wɔ́ ɔbe muú utɔ́ wa, ɔgarege nye bɔ́ unó bi ɔgené fina ne unó bi fɔ́ ebi nlerege nye wɔ́ né meso gébé. ¹⁷ Mférégé nye wɔ́ né amu bɔ́ Jus ne mférégé nye wɔ́ ntó né amu bɔ́ abi álá pɔ́ bɔ́ Jus, ne ntɔ́me le wɔ́ eta bɔ́ bimbɔ́. ¹⁸ ɔjyégé ewú, néné ebwó amε, ne ɔférégé ebwó né gemua, ɔpye ebwó áchwó né genḡbó. Ewéna etené nnó ɔferege nye ebwó né amú danchɔ́meló, ɔchwó ne ebwó né égbé Eswɔ́ nnó áfyéé matɔ́ ne me ne Eswɔ́ ajige nye nte gabo ebwó, ne ábó nye melu né geluage bɔ́ Eswɔ́ abi ji ajoyá.’

Pól agaré utɔ́ bii mbaá Agripa

¹⁹ “Ata Agripa nkane élumbɔ́, nshyá fɔ́ meko ayi atane mfaánebuú wó. ²⁰ Nlɔ́ né Damaskɔ́s ngaré mekomejɔ́ wuu ne nle nchwó fa né Jerosale. Nfé ntó yendé mbaá né malɔ́ bɔ́ Jus ne ayi álá pɔ́ bɔ́ Jus. Mbɔ́ ne ngarege yéndemuú nnó ákwɔ́re metɔ́ alyaa gabo wuu, ákéré mbaá Eswɔ́ ne ápyege unó bi ulere nnó ebwó ákwɔ́re genwá bwó. ²¹ Gé genó eyi gepyé bɔ́ Jus

ápyéné me né mmu εcha υπε Εσωω άkelege manwá mbá. ²² Yémbá Εσωω αποό me yendégébé kpaá τε fi. Ne ntene ngarege mekomejóó ayi áfyé me né εbwá mbaá bóó ne ubyanḡkwó bó. Ngarege le unó bi bóó εkpávέ Εσωω ne Mosis ábó ájóó τε gachí nnó upye nye. ²³ Εbwó ábó ájóó nnó, “Muú yi Εσωω akweré ji εlá gefwa abó mangbó ne ábé muú mbe yi akwile né negbo ne apye bóó Jus ne abi álá pó bóó Jus ágé genḡbó.”

Afwa melo ápyame manwú depo etire dekene ne Jis̄s

²⁴ Ndere Pól alu áḡménege gemε jií, Festos aweé ji aké, “Pól omée gebwó. Unó bi ogíí dóó upye wó ole mée gebwó?” ²⁵ Ne Pól ashuú ji meko aké, “Ata me mmée fó gebwó, njogé le unó bi úlú wáwálé. ²⁶ Wáwálé alu nnó mfwa Agripa akaá depo ti deko, nkaáwune njogé mbá nlá pó ne εfo metóó, nende depo tire na depyé fó bibíí wó. ²⁷ Mfwa Agripa, pó okamé ntó depo eti bóó εkpávέ Εσωω ásámé? Me kaá nnó mfwa akamé.” ²⁸ Ewyage mfwa Agripa agíí Pól aké, “Wó oféré nnó okage pye me wye tenétené nnó mbé menḡkwale Kras?”

²⁹ Ne Pól ashuú ji meko aké, “Ye εbé le nana, ye meso gébé, nnenemmye mbaá Εσωω nnó wá ne bóó ako abi awuú mbá me fi nnó debé éké me, yémbá εpófó nnó enyú dekre deno nkane me nkpené.”

³⁰ Pól ajogé mbá, mfwa Agripa, gomena Festos, Benise ne bóó bifó ákwilé ka. ³¹ Ne ndere εbwó ájyé dafye, ájoge ne ate aké, “Mende yina apyé fó genó eyigé abo mangbó wó ye deno manḡkpe wó.” ³² Mfwa Agripa ajóó ne Festos aké, “Mbogé mende yina ábé danjye ne mechó ewé mbaá mfwa Rom, mbó delyaá ji.”

27

Báó bee áfε ne Pól né Rom

¹ Nkane ákame nnó deyye, εφεé ne deyye kpe esogeka, ewé ejyé melo Itali. Agbaré Pól ne bóó deno abifó áchye muú kpaá bóó bee ayi ákuú ji Julyos. Ji alu né geluage bóó bee abi mfwa kpa bóó Rom. ² Ne εsé ako dekre esogeka éwé étané melo Adramatim éjye malu yi makpé átárege né

gebagé mewaá Esya [Aristakos ayi atané melo Tessalonika né gebagé mewaá Masedonia, alu ntó ne εsé.] ³ Bii uyyágé εsé dekwóné né Sidon. Julyos aló melu ne Pól τε alya ji nnó ajye gé ajeé bii nnó áchye ji genó eyigé gelií ji. ⁴ Détánégé Sidon delo manjye, ne gétúgé mbyo atané εsé mbe, degya defé εgbe Syapros melo ewé nnyi nenóó ewu mme mbaá ayi mbyo álá pó dóó. ⁵ Εsé déchyágé ebeé mega ewé élú toitoi ne Silisya ne ewe fo ewé élú toitoi ne Pamfilya, εφεé ne déchwó kwóne né Mira né gebagé mewaá Lysha. ⁶ Muú kpaá bóó bee yimbá age esogeka ewécha ewé etané né melo Aleksandra ejye melo Itali, εφεé ne afye εsé mmu.

⁷ Εsé deke perepere né gejamégé ndo, degé εfwyale ne délé kwóne melo Snedus. Ndere mbyo álá kamé nnó εsé déjye mbe wó, dekwóre defé égbé ewé *Kret melo ewé nnyi nenóó ewú mme, dekoó nechye né Salmone. ⁸ Dekene deyye mapeá mapeá, melo ewé nnyi nenóó ewú ne mme démye kpaá dékwóné nechye eniné ákuú nnó nechye népere, kwókwólé ne melo Lasiya.*

⁹ Εsé debó decho mé gejamégé ndo ne bii kpaá εbi ápyé gepε mashwóné ubée ubi úkoó mé. † Ne Pól achye gejamégé bóó majyεé abi alú mmu esogeka aké, ¹⁰ “Aḡmé ba, ngé nnó mbogé detogé eshye deyyεgέ gejamé unó unóme nye chóncho ne esogeka ne bóó ágbóo nye ntó.” ¹¹ Ye éle Pól ajóó depo ti, muú kpaá bóó bee afye yeé mekpo wó, akwólé le mekoyi menjamé ne mbóó esogeka ájóoge. ¹² Te ndere nechye eniné mbá nela nepó nechye neló neló eniné bóó ájwalege gébégé gefwene, gejamégé bóó akélege nnó εsé deyye mbe kpaá τε dekwonege nechye eniné ákuú nnó Fonis né melo Kret. Fonis alu mbaá ayi ebeé mega ékaré ufafa upea.

Mbyo nnyi akpa ésonjeka

¹³ Ewyagé mbyo atané nteé ebeé mega abo manchwó ne bóó bi álú né esogeka áferége nnó εfwó ekwólé εbwó. Ne εbwó áferé dánḡmáa ésonjeka afyé mmu esogeka. Apyεgembá, áló manjye mapea Kret melo

* **27:8** Elú wáwálé nnó: Nana gé gébé eyige afofo achwó dóó na. † **27:9** Elú wáwálé nnó: Bii kpaá bina né bó njwe bifó ása nnó élé bii bi ályage menyεé kpékpé.

εwé nnyi ne nṓó εwú né mme. ¹⁴ Εwυά ye wṓ, mbyo nnyi atané achwṓó esé mmye né εgbe εbwṓnyε, mbaá ayi ημεέ εtanεge né Kret. ¹⁵ Mbyo nnyi yimbṓ achwṓ ado esogeka ayi ánjámé alá kágé bwóle mekpṓ esogeka nnó εjye mewaá. Εbwṓ akpe lyaá nnó mbyo akpa éwú. ¹⁶ Nḍεre dejye dekwṓ maá melṓ fṓ ayi nnyi nenṓṓ ji mme, melṓ εwémṓ ákuú nnó Koda. Ne nḍεre dekwṓ maá melṓ yimbṓ unṓ bi úlú wyε ugbe mbyo nnyi nnó áchwṓgṓ ne εshye. Ne esé demye deja ékpée εwé áshíí né ula esogeka defye mmu. ¹⁷ Apyεge mbṓ, ábané ékpée ne esogeka áwe ne manyíí nnó ekagé ékpée εgyale ne esé debṓ εfṓ nnó esogeka εshulege nye εfé kwṓkwóle ne Lybia ne εfáage nye né manchwé usṓṓ ayi átánege né εbeé mega. Εφέε ne εbwṓ anyaaá ndeé nnó mbyo akpe mmu ákpá esogeka. ¹⁸ Nḍεre mbyo nnyi alú kóoge ne εshye, ne bíí újyágé εbwṓ áférege matuú ayi álú mmu esogeka áfómege nnyi nnó εwu εfuú. ¹⁹ Bíí bimṓ ukoóge ne dṓndo, bṓṓ bi ájáme esogeka ákpa unṓ bi ápye utṓṓ né esogeka áfumé nnyi. ²⁰ Ne esé déla wyémṓ né gejamégé ndṓ yeé ημεέ, yeé ambe degε wṓ ne mbyo nnyi akpane ésonεka εjye εgbe εwé ne εwé. Nḍεre mbyo nnyi apyεmbṓ, mane magyále esé ne déferé nnó dechwṓ degbṓ.

²¹ Nkaáwú ne εfṓ εpyé bṓṓ álaá mesa né gejamégé ndṓ. Εwυagé Pṓl akwilé ka aké ne εbwṓ, “Ánmé ba, mbṓge εnyú debṓ dewú majyeé ma ne esé dela né Kret, mbṓ ékpée ne gejamégé unṓ uchṓ mbṓ wṓ. ²² Ne me nnεne εnyú mmye nnó dégbaré matṓṓ. Ye muú ayi agbo nye apṓ wyεé esogeka εwú εwú ne énoṓme nye. ²³ Njṓge mbṓ getúge Εsṓwṓ ayi abṓ me ne Εsṓwṓ yi me nnóge ne atóme ekiénné wuú ne utuú εbi njuú. Εchwṓgṓ εtené me nekuné mmye, ²⁴ eké ne me, ‘Pṓl ífṓgṓ fṓ. Jtεnege nye mbe ushu mfwa Rom. Né ulṓṓ melu Εsṓwṓ, ye muú nyú ama ayi agboṓ nye apṓ.’ ²⁵ Nḍεre ekiénné εwémṓ εchwṓ ne mekomejṓṓ yina, nkamé ne Εsṓwṓ. Ngarege εnyú nnó dégbaré matṓṓ dépélé, Εsṓwṓ apyε nkane ji ajṓṓ. ²⁶ Pṓl ama jṓṓ aké, Mbyo ákpane nye esogeka ateé né gebage mewaá εyige nnyi nenṓṓ mme.”

²⁷ Ne ndṓ ekwónégé εfya ne εni, mbyo

nnyi akpá esogeka εchyá εbeé mega. Εbeé εwémṓ ákuú nnó Adraya. Μεtṓṓ utúú ékwónégé ánjámé esogeka áferége nnó esé delú kwṓkwóle ne mapea mewaá. ²⁸ Ne εbwṓ ábṓ menyíí áshíí né genṓ gefṓ εyi genṓṓ, áηme mmu nnyi nnó ámeé nḍεre nnyi négomé. Amεgé ágé nnó nelu usaá bṓ ratṓgé ukéné. Εwυagé ama meé ne ágé nnó nnyi néla nana usaá bṓ ratṓgé uní meso εfya. ²⁹ Ngarege εbwṓ áfṓṓ nnó mbyo nnyi atεne nye esogeka εfé edo né mataá ayi alú mmu nnyi, εφέε ne áféreé bṓ dánηmáa esogeka aníí áηmé né mmu nnyi nnó esogeka εtené. Apyεge mbṓ, áshyáge nnó bíí ujyá wáwá. ³⁰ Elé ánjámé esogeka ákélege mambṓ ájye, εφέε ne ápwyaá ékpée ashulé né nnyi ne áma aké, εbwṓ ájye ηma genṓ fṓ né mbe esogeka. ³¹ Pṓl akaá ne ajṓṓ ne bṓṓ bee ne muú kpaá bwṓ aké, “Mbṓgé ánjámé esogeka átanégé, εbyennṓ muú ayi ápóme nye apṓ.” ³² Pṓl ajṓgṓ mbṓ, εφέε ne bṓṓ bee ajye sṓré manyíí ayi áwelé ékpée wyé. Asṓrégé manyíí yimbṓ, álya ékpée nnó εjyṓ.

³³ Wyε nḍεre bíí uchwṓ jyaá, Pṓl anε bṓṓ ako mmye nnó ánye menyéé, ajṓgṓ aké, “Nḍṓ εle mbṓ εfya ne εníí fi εyi degile nnó mbyo nnyi yina abyε nye, ne ye genṓ denyé wṓ. ³⁴ Ne nnεne εnyú mmye nnó denyéé eké genṓ nnó débṓ εshye, ekage degbṓ. Ye muú yi mekpṓ εmye nye ji apṓ.” ³⁵ Ajṓgṓ mbṓ abṓ nto brεd, atamé Εsṓwṓ, agya geba abṓ manyéé né mbe ushú εbwṓ ako. ³⁶ Ne εbwṓ ako agbaré matṓṓ, abṓ nto brεd ányεé. ³⁷ Mpa bṓṓ ako abi álú mmu ékpée εwena, álú usaá ufya ne uléé meso nekuú ne ama (276). ³⁸ Yéndémuú anyé agbeé, εbwṓ ákpa menyéé yi álaá né mmu esogeka ágbé né nnyi nnó esogeka εfuú.

Ngbannyi apyε esogeka εgyale

³⁹ Bíí ujyágé, εbwṓ ákaá fṓ geba εyígé εbwṓ álú wṓ yémṓ ágé nechye né nnyi εni nelú gesṓ gesṓ. Εφέε ne εbwṓ amuamé mampye esogeka εjye né mbále nechye εniné mbṓ. ⁴⁰ Ne εbwṓ ásṓré manyíí ayi abṓ áshíí ne uno εbi áηmaá esogeka, ásṓré ntṓ manyíí yi áwelé bṓ nsṓm abi áηwólege mekpṓ esogeka ákwe né nnyi, ama te ndée εyi elú mbe ékpée mfa. Mbyo nnyi akpage ese εφέé né delṓ manjye mapeá mewaá.

41 Ndere esogeka ejye, edo né nchwéné usó eni nelú nteé nnyi ne mekpo esogeka ejye kpe né gesó eféé ne esogeka ekwamé. Ndere elu eféé mgbannyi adóo esogeka ewémba kpaá te egyalé.

42 Ne bós bee bimbó akélege manwá bós deno ako nnó ekágé ebwó áwó akwó mewaá ne ábó. 43 Yémbó muú kpaá bwó abó akélege nnó ekage átá Pól ne agbé ebwó. Ne aké yéndémuú ayi akage wó nnyi, abó mbe awó áchya. 44 Ne bós abi fó abi ála káge wó ágbaré uba esogeka awó ákwólége ebwó. Wyémba ne yéndémuú ápyéé ne akwóné mapea mewaá chánéné.

28

Genó eyi gepyé Pól né melo Malta

1 Ndere esé dekwone melo ewe nnyi nenó ewu mme, ápye esé dekaá nnó akuú ewú Malta. 2 Bós bi alú né mbále nnyi ágégé esé, meshwe apye ebwó ne áse esé chánéné. Ebwó áséné mewé nnó esé déwyagé gétúgé manaá abó akwené ne gefwene gelú. 3 Deweé etiré mba desóógé deko, Pól anyweré mechyé deweé afyé mewé ne gelugé mewé gépye gétóo getané né deweé etiré mba géchwó nó ji né ebwó génii wye. 4 Bós melo ewé ágégé nkane gétóo yimbó genií Pól né ebwó, álo manmené ne ate aké, “Mende yina negbo nekoó ji ame né esogeka ne gabo wuú akámé nnó ji ábé mebe wó.” 5 Ne Pól anyigé ebwó wuú gétóo yimbó gétané gékwé mmu mewé eyi gelá pyéé ji genó wó. 6 Bós bina apéle nnó Pól amuále nyé, akwe mme agbó. Ebwó ágégé nnó ye genó eyi gepyé Pól gepó, akwóré mejóó menó aké, “Mende yina alu mba élé meló.”

7 Mfwa Publos ayi ágbare melo ewé, awya dachi ne makóó jí alú kwókwólé ne melo. Agégé esé ase esé chánchá ne debelé ndo eléé né dachi wuú. 8 Ndere delu eféé, Pól awú nnó nte Publos améé gefwene ne efogékó. Akwilé ajye gé ji ne anere ji ebwó mmye, anemmye mbaá Esowó ne mende yimbó átoó. 9 Bós awúgé nnó Pól apye mende yimbó átoó, bós mamée áchwó mbaá Pól ne apye ebwó átoóge. 10 Ne bós

bimbó ánogé esé dós. Achyé esé gejamégé unó ne gebégé esé déwúlege, ama chyé esé unó ebí upóge esé né neke eniné mba.

Pól atané Malta afé Rom

11 Ne amfaá aléé ákoógé, esé dejye dekre esogeka ewé etané meló Aleksandra ákuú éwú nnó * aló uka ufa. Esogeka ewémba ebó elú né melu ewé nnyi nenó ewú mme, egilé nnó genome gejyá. 12 Ne esé dékwónégé né nechye né Sirakos eféé ne débelé wyé ndo eléé. 13 Délyágé eféé, dekwóné nechye ne Regum, débelé wyé ndo ama. Bíí újyagé mbyo atané esé meso nteé nnyi ne éké ékwónége ndo epea, dechwó né Putoli. † 14 Eféé esé degé bós Jisós fó abi ánené esé mmye nnó débelé ne ebwó uwyaá uma. Ajógé mba, esé dekamé, debelé ne délé jye né Rom. 15 Ndere dejyé, bós Jisós abi alú né Rom awúgé nnó dechwó, áchwóó gí esé. Débané abifó né ntoné gesegé Apius, débané ntó abifó né melu ewé ankéé ábélege mmu áchyege manka. Gébége Pól agené ebwó aféé Esowó ne metóó wuú ntó ékwené. 16 Ne esé dékwónégé né Rom, ályá Pól nnó ajyé bélé mbaá ayi ji akélege, áchye muú bee nnó ábámé ji.

Pól akpe deno né Rom

17 Ebélegé ndó éléé, Pól akuú ákpákpá bós Jus. Achwógé aké ne ebwó, “Anmé ba, nlu fá nkane muú deno; Ápye me né Jerosale áfyé né amú bós Rom ayi nlá mpyé mechó fó mebo wó ewé áwane me. 18 Bós Rom ágígé me gejamégé ba nkwé, ágé nnó nkwé fó ébé wó nkaáwú ne ábó akélege manlyá me njyé gétúgé nlá mpyé mechó fó mebo ewé áwane me wó. 19 Yémba bós Jus áshya nnó aferege me, eféé ne njyéé ne mpa wa nnó mfwa Rom ápá, yémba epófó nnó nchwó maáma bós ba mechó mmye. 20 Gé ula bi nkuú enyú nnó esé déjwólé déjóó mechó ewé. Manyíí ayi áwélé me na élé gétúgé muú yi esé bós Israeli dégile.”

21 Bós bimbó áshuú ji meko aké, “Esé degé ye ba nwé abi átané Judiya, yé meko mebomebo ayi akpane getugé jye ne gabo ayi opye wó. 22 Yémba esé dekelege manwú eta wyé. Genó gema eyigé esé dékaá gelu

* 28:11 Elú wáwálé nnó: Aló uka ufa bimbó élé aló uka bós Rom. Ebwó akámege Kasto ne Pólós. † 28:13 Elú wáwálé nnó: Putoli alu ntó menó nechye né gebagé mewaá eyigemba.

nnó yendé mbaá ayi b̄ó ájwólégé, ájoge gabo gétúgé echomele ewé w̄ó ólú wyéé.”

²³ Ajógé mb̄o, ákwyé bíí ebi átúuge ne P̄l. Bíí bimb̄o úkwónégé, gejamégé b̄ó áchw̄ó áchomé né gepúge P̄l ne ál̄o mangaré ebw̄ó mekomej̄ó É̄s̄w̄o né dondo kpaá te nkware. Agarege ebw̄ó nkane gefwage É̄s̄w̄o gélu. Amuame mampye ebw̄ó nnó ákw̄oré gepoge bw̄ó áfyé mat̄ó ne Jis̄s nkane ájoge né ηwe Mosis ne abi b̄ó ekpávé É̄s̄w̄o. ²⁴ Awúgé mb̄o, abif̄o ákamé ne abif̄o ákamé f̄ó mekomej̄ó wuú w̄ó, ²⁵ ne ál̄o manye mbeé ebw̄ó ebw̄ó. Gébégé ebw̄ó áchw̄o jyé, P̄l ama j̄ó meko yimb̄o aké, “Mendoó Ukpea épye gechánchá genó mangaré wáwálé mbaá ukwéne ante nyú ndere Asaya muú ekpávé É̄s̄w̄o nnó asá nnó, ²⁶ ‘Chó garé b̄ó bimb̄o nnó dewúu nye lé wú ne dekágé ula, depelé nyé lé péle ne dégéné. ²⁷ Elúmb̄o gétúgé b̄ó bina áñeá mat̄ó d̄ó. Ebw̄ó ágbé ntó matu bw̄ó ne áma mále am̄e. Apyemb̄o nnó ebw̄ó ágegé sé mbaá ne áwugé sé. Mb̄ogé ebw̄ó ákeregé meso etá É̄s̄w̄o, apye nyé ebw̄ó átoó.’ ” ²⁸ Ne P̄l anere manj̄ó aké, “Enyú deb̄ó mankaá nnó abya melómél̄ó yina alerege nkane É̄s̄w̄o aferege b̄ó né efwyale gabo. Abya melómél̄ó yina ajye nana mbaá b̄ó abi álá p̄ó b̄ó Jus ne áwú nyé ji.” ²⁹ [P̄l ajógé mb̄o, b̄ó Jus ál̄o mantané dafyé, mbeé akwé ebw̄ó ebw̄ó.]

³⁰ Né an̄mé ápea ayi P̄l abelé né gepú eyigé ji achyegge ηka, asele yéndémuú ayi achw̄ó gé ji. ³¹ P̄l álú wyé éféé agarege b̄ó nkane gefwage É̄s̄w̄o gélu ne alerege b̄ó dep̄o etiré Ata Jis̄s Kras, ajoge dep̄o gb̄ógónó ayi álá p̄ó ne ef̄o met̄ó ne ye muú ayi achyé ji efwyale ap̄ó.

Ἡμε ἄγι Πῶλ ἄσαμέ μβαά εχόμελε βῶσ Κρασ νέ Ρομ

Πῶλ ἀταμεγε ἐχόμελε βῶσ Κρασ νέ Ρομ

¹ Με Πῶλ, μαά defwε Jisῶs Κρασ, ne nsάμε ἠwe yina. Εσωῶ ajya me nnό mβε ἠgbά Jisῶs ne achyεέ me utῶs nnό ngaregέ abya melómélῶ wuú. ² Ελέ abya melómélῶ yina ne Εσωῶ anyεέ nya meno te gachiú gébége ji apyεέ βῶσ εκπávε bií ἄσαμέ νέ mmu ἠwe wuú. ³ Abya melómélῶ yina átome ne Μαά wuú, ji alu mpyáne mfwa Devid. Abyé ji ndere mekwaá. ⁴ Mendoó Ukpea alere ne utó nnό Ji alú Μαά Εσωῶ gébége apyεέ ji akwilé νέ negbo. Ji yimbῶ elé Jisῶs Κρασ. ⁵ Ne gétú ji, Εσωῶ alere me galógálῶ, ne apyε nnό me mβε ἠgbά Κρασ ngaregέ βῶσ νέ malῶ mme mako nnό áfyεégé metῶs ne ji ne áwúgέ ne ji, ⁶ chóncho ne enyú abi Εσωῶ akuú nnό décho mmyε ne Jisῶs Κρασ. ⁷ Getú eyigémῶ ne nsάme ἠwe yina eta nyú ako abi délú νέ Ρομ, enyú abi Εσωῶ ágboῶ ne enyú dῶs ne akuú enyú nnό débε βῶs bií. Nnennemye nnό Nte sé Εσωῶ ne Ata Jisῶs Κρασ álérégé enyú galógálῶ, ne ápyε enyú débε νέ nesῶ.

Πῶλ ἀταμεγε Εσωῶ gétúgέ βῶs Εσωῶ abi alú νέ Ρομ

⁸ Με μβῶs kpe mβε, ntame Εσωῶ wa gétúgέ enyú ako νέ genó eyigé Jisῶs Κρασ apyεέ eta sé, νέ gétúgέ βῶs ágaré abya metῶs ewé enyú défyεέ ne Εσωῶ. Abya yimbῶ ake akwῶné malῶ mme mako. ⁹ Εσωῶ muú me mpyεέ utῶs bií ne metῶs wa meko, mmyε ké mangarégé abya melómélῶ Μαά wuú, alu nte sé wa nnό me mfyεέ enyú νέ mmyemenene ya yéndégébé mpwwaá fῶ. ¹⁰ Nnennemye nnό Εσωῶ apyε me mkpe nge meti nana manchwῶ ge enyú, mbῶgέ nnό mbῶ ne ji akelege. ¹¹ Με nshyagé manchwῶ nge enyú nnό mpyε enyú débῶ echyε ewé Mendoó Ukpea echyεέge nnό enyú débῶ eshyε déwene νέ depῶré Εσωῶ. ¹² Genó eyigé me njógé mbῶ gelú nnό esé ne enyú depoógé ate νέ metῶs ewé défyεέ ne Εσωῶ. Enyú dékágé poógé me νέ metῶs ewé défyεέ ne Εσωῶ me ntó nkágé poógé enyú.

¹³ Ἀἠme ba, nkelege nnό enyú dékaá nnό me nshuú ndῶ, ndῶ ne ndῶ manchwῶ gé enyú, nnό mpyε βῶs abifῶ νέ melῶ nyú ntó afyεέ metῶs ne Jisῶs wyε ndere mpyεέ νέ malῶ ayifῶ ayi βῶs abi álá pó βῶs Jus. Yémbῶ kpaá te nana nge fῶ meti manchwῶ nge enyú wῶ. ¹⁴ Genó eyigé me mbῶs mampyε gelú nnό me mbῶ mangaré abya melómélῶ mbaá βῶs abi ágene genḡbῶ ne abi álu ame gemua abi ákaá genó ne abi álá akágé. ¹⁵ Ndere elúmbῶ, nshyagé dῶs mangaré enyú abi délú νέ Ρομ abya melómélῶ.

¹⁶ Néndé mmyε egboῶ fῶ me mangaré abya melómélῶ. Ji ne awyaá utó Εσωῶ ebi uferegé yéndémuú ayi áfyεέ metῶs ne Jisῶs νέ efwyale gabo. Εlῶ mβε ne βῶs Jus ekwῶné mbaá βῶs Grek. ¹⁷ Abya melómélῶ yina agaregέ ndere Εσωῶ apyεέ nnό esé debe cho. Εσωῶ apyεέ mbῶ, mbῶgέ défyεgέ metῶs ne ji te ula ulῶs kpaá te kwyakwya, ndere asame νέ mmu ἠwe Εσωῶ nnό, “Muú ayi Εσωῶ apyεέ ji abεέ cho gétúgέ áfyεέ metῶs ne ji abῶs genwá.”

Εσωῶ achyεge nye efwyale mbaá βῶs abi ápyεέ nchye

¹⁸ Εσωῶ alere ndere metῶs esῶs ji νέ mfaánebuú ne βῶs abi ápyε gabo ne nchye. Nchye ayi βῶs bina ápyεέ ágbeé nnό βῶs ákágé fῶ wáwálé ayi mekomejῶs Εσωῶ aleregέ. ¹⁹ Εσωῶ achyεgέ nye ebwῶ efwyale néndé yéndégenó eyigé muú abῶs mankaá νέ depῶré Εσωῶ, ebwῶ ákaá me geji. Εσωῶ jimboῶ apyεέ ebwῶ ákaá geji. ²⁰ Ebwῶ ákágé gá fῶ gemεge bwῶ νέ mbaá gabo ayi ebwῶ ápyεέ, néndé te gébé eyigé Εσωῶ akwyεέ mfaá ne mme, βῶs ábῶ ákage kaá gefῶgέ muú ayi ji alú νέ mbaá unó bi ji akwyεέ yé elé álá agené fῶ ji ne ame. Unó bina ne uleregé utó bií ebi ula ubyεέ ne ulerege ntó nnό ji alú Εσωῶ wáwálé. ²¹ Ebwῶ akaá Εσωῶ, yémbῶ áchyεgέ fῶ ji enógé ewé abῶs manchye ji. Yé mantamege ji atamegέ fῶ. Yémbῶ ákwe kenékéné νέ uferé bwῶ ne mataῶ bwῶ ákwe kendeé eké gemua. ²² Ebwῶ aké awyaá défῶs, yémbῶ alú lé ukekené βῶs. ²³ Ebwῶ ályaá manógé Εσωῶ muú álá gboῶ, álá nógέ lé aló uka abi áfulé akwaá βῶs ágboῶ, dénywῶne, menya uká, ne eyi ekene uwya mme.

24 Ndere elúmbò, Èsòwò alyage ebwó nnó ápyegé gekwekwe gepò ne nnó apyegé unò bi uchyege mekpo unò né mbaá ate. 25 Ebwó áshya mankame ne wáwálé ayi atome ne Èsòwò, álá ákame lé ne genó eyi gebyò. Ebwó ánogé ne áfegé lé unò bi Èsòwò akwyéé. Ashya manógé Èsòwò jimboó muú akwyéé unò bina. Ji alu muú ayi esé débòó manógé te kwya kwyaá. Amen.

26 Gétúgè ubobo unò bina ebi ebwó ápyéé, Èsòwò alyage ebwó nnó abò mmwólé mampyegé depòré ubele etiré dégboó mmye. Andée bwó ályaá gefógé ubelè ebi ábòó mambèlegé ne ande, álá belé lé ne ate andée. 27 Wyembò ntó ne ande ályaá mambèlege ne andée, álá belé élé ne ate ande. Ande ápyéé ubobo unò bi ugboó mmye ne ate ande. Getu eyigémbò, ebwó ambòó ákuú efwyale né gemège bwó ewé ebwó abòó mangè gétúgè gabo bwó.

28 Te mbaá ebwó áshya mamfere genó eyi gelú chò eyi getome ne Èsòwò, Ji alyage nnó ebwó áferege lé unò uboubo ápyegé unò bi muú álá bòó mampyegé wó. 29 Matòó bwó agbeé ne nchye ufóó ufóó. Apyéé gabo, ányéé manwaá, apaá bòó, áfyéé amè né unò bòó bi cha, áwane bòó, ámmyéé mammye, ábwólege bòó, áteé wyé lé gabo ne bòó, ne ájógé bòó mesomeso. 30 Achòó mabò ate, ápaá Èsòwò, áwyaá neña, ábwège mmye, ádoó ebwò ewòme, ákwyège mati make ayi ápyéé nchye, áwuú fò ne ante ne amma bwó. 31 Alú unkekene bòó. Anyégémèno nnó ápyéé genó, ápyéé fò geji. Agené fò bòó meshwè, ábálege matòó ne bòó. 32 Yé lé ebwó ákaá chanéné nnó ebé Èsòwò eké bòó abi ápyéé ufóó unò bina abò mangbo, ebwó ápye fò lé ubiubi, áfegé ntó bòó abi ápyéé ubi.

2

Èsòwò asòó nyè mpa yéndèmuú

1 Ngarege enyú abi désòó mpa bòó, dékágé gá fò gemègé nyú gébégé déke désòó mpa, yé debè ndé ufóó bòó. Mbò ne elú wáwálé ne enyú ako néndé ndere enyú désòó mpa yimbò, mbò ne enyú ambòó ntó dékwene mpa gétúgè nnó enyú ambòó abi délú ampane mpa dépyéé ntó wyéé ufóó unò ebimbò. 2 Esé dékaá nnó Èsòwò asòó mpa wuú cho mbaá bòó abi ápyéé ufóó unò

bina. 3 Enyú déferé nnó déké déjógé nnó bòó abi ápyéé ufóó unò bina ákwe mpa ne enyú ambòó ntó déké dépyéé wyéé ubi dékágé bo unò mpa Èsòwò? 4 Waá enyú débyaá mbò élé galógáló ayi Èsòwò aleregé, dépò etiré ji abyaá ne metòó ewé ji ákogé? Waá enyú dékaá fò nnó galógáló ayi Èsòwò aleregé alú nnó apye enyú dékwèré matòó nyú délyaá gabo wó? 5 Yémbò enyú denòó matòó ne détoó mekpo. Ndere elúmbò, enyú dépyembò lé nnó né bií bi Èsòwò alerege nyè metòó usòó wuú mbaá bòó abi ápye gabo, ji áchyeé enyú efwyale ewé etea kpaá épwò. Ne ji asòó nyè mpa wuú cho. 6 Néndé Èsòwò achyège nyè yéndèmuú nsa ayi akwane ne ji né unò bi ji apyéé. 7 Né mbaá bòó abi ákogé metòó ápyéé wyè galógáló ne bòó, ákelegé nnó Èsòwò achyéé ebwó ñgò, enógé ne genwá eyigé álá gboó, Èsòwò apye nyè ebwó abò genwá eyi gélágé byé. 8 Yémbò mbaá bòó abifò abi ateé lé gemège bwó, áshya manwú genó eyi gelú cho ne ápye élé unò bi úlú gyéé, metòó esòó nyè Èsòwò ne ebwó, achyéé ebwó efwyale. 9 Ne efwyale ne ubalé ubéé nyè dòó né mbaá yéndèmuú ayi apyéé gabo, èlò mbè né mbaá bòó Jus ekwóné mbaá bòó Grek. 10 Yémbò yéndèmuú ayi apye unò bi úlú cho, Èsòwò achyègé nyè ji ñgò, enógé ne nesò, èlò né bòó Jus ekwóné mbaá bòó Grek. 11 Mbò ne elu néndé Èsòwò agyale fò angya ne muú fò.

12 Bòó abi álá kaá èbè Èsòwò wó, ápyège gabo ánoúme mme detu ndere bòó abi álá kaá èbè Èsòwò wó. Ne bòó abi ákaá èbè Èsòwò, ápyègé gabo, Èsòwò ásoó mpa bwó ndere èbè ejòó. 13 Bòó abi áwuú lé èbè wuú ne álá pyéé fò genó eyigé èbè ejòó, Èsòwò ágarege fò nnó álú cho né mbè ushu wuú. Yémbò bòó abi áwuú èbè ne ápyéé genó eyigé ejòó, ebwó ne Èsòwò ágarege nnó álú cho né mbè ushu wuú. 14 Bòó abi álá pò bòó Jus, ákaá fò èbè Èsòwò wó. Yémbò áké ápyéé genó eyigé èbè ejòó álá kágé, álerege nnó ákage genó eyi gelu cho ne eyi gelu gyéé, yé lé ebwó álá pò ne èbè. 15 Gepógé bwó gelere nnó genó eyigé èbè ekèlegé, gelu né mmu matòó bwó. Ne matòó bwó ntó ágaregé nnó genó eyina gelu wáwálé, te mbaá gébé eyifò ufere bwó ugarege ebwó nnó alu gyéé, gébé eyigé fò ugarege ebwó nnó álú cho, 16 mbò ne èbèé

nye né bií bi Εσωω apyεέ nye Kras Jisωs aso mpa bωó néndé ji akaá unó bi ulú bibií né ufere akwaá. Mbω ne abya melóméló ayi me ngarege ájóó.

Ndere bωó Jus álú ne εβε

¹⁷ Mbωgé wω álú muú Jus, ne olyii mmye ne εβε Mosis, odoó εbwó εwωme nnó álú muú Εσωω. ¹⁸ Nkaá genó eyigé Εσωω akelege nnó wω opyege, okaá ntó genó eyi gelu cho ne eyi gelu gyεé gétúgé alere wω εβε. ¹⁹ Ne okaá ntó nnó wω ne ojamé bωó ame nónómé meti ne álú eke genjgbω mbaá bωó abi alu né gemmua. ²⁰ Wω oφere nnó okágé chyεé majye mbaá ukenkene bωó ne oφerege bωó abi álá akage depore Εσωω. Ne oφere nnó εβε εwé wω okaá εwyaá defωó deko chóncho ne wáwálé meko. ²¹ Wω muú oyyεé bωó majyεé, wω ntó ochyεge fω geme jye majyεé? Wω ogarege bωó nnó, ájogé fω εjo, yémbω wω mbωó ojoó. ²² Wω oké bωó akwege fω ulω, wó mbωó okwene. Opaá aló uka yémbω ojoó εjo né matoó bwó. ²³ Wω odoó εbwó εwωme nnó okágé mabe Εσωω, yémbω ochyεge Εσωω mekpo unωó gétúgé okwene mabe jii, ²⁴ néndé asá né mmu ηwe Εσωω nnó, “Bωó abi álá pó bωó Jus, áchωó mabω Εσωω gétúgé genó eyigé enyú bωó Jus dépyεé.”

²⁵ Mansω muú nsω nnó abe muú Jus, alú genó gelógéló mbωgé muú aké abelege mabe Εσωω. Yémbω mbωgé ola obelege mabe Εσωω, álú wye eké muú ayi álá asωó ji nsω wó. ²⁶ Mbωgé muú ayi álá asωó ji nsω wó aké abelege mabe Εσωω, nnó Εσωω asele fω ji nnó alú wye eké muú ayi asωó ji nsω? ²⁷ Ndere elúmbω, bωó abi álá asωó εbwó nsω wó, yémbω ábelegé mabe Εσωω, εbwó alerege nye enyú nnó dékwe mpa, néndé yé lé enyú déwyaá mabe Εσωω né ηwe ne asω enyú nsω dékwene áji. ²⁸ Muú ayi alu muú Jus wáwálé apω fω ayi awyaá geloge bωó Jus né mekwω menyammye. Yé nsω ayi wáwálé apó fω genó eyigé afyεé muú né mmye bωó ágene. ²⁹ Muú ayi alú muú Jus wáwálé alú elé muú ayi asωó ji nsω ayi metωó, mmye eké Mendoó Εσωω epyεé nnó ji akwore metωó wuú abe cho né mbe ushu Εσωω. Elé Mendoó Εσωω ne epyεé utωó bina epófó mabe ayi asame mme. Yéndémuú ayi

akwore né gefωó eyina, alu muú ayi Εσωω ne afεgé ji, epófó wye lé akwaá.

3

¹ Ndere mechwεwéna elúmbω, ndé nsa ayi muú abωó mbωgé abεge muú Jus? Ne ndé galógáló ayi muú abωó mbωgé asωgé ji nsω? ² Galó galó alu dωó mambε muú Jus. Genó eyigé mbe gelu nnó Εσωω afyε mekomejωó wuú né amu bωó Jus. ³ Ne mbωgé εbwó apyεé fω genó eyigé Εσωω akelege nnó εbwó opyege, nnó Εσωω apyεé fω genó eyigé ji anyémene nnó apyεé? ⁴ Chacha. yé lé ekage be nnó yéndémuú alú muú gebyω, Εσωω ajógé wye wáwálé. Asá né mmu ηwe Εσωω nnó, “Bωó agené nye nnó genó eyigé wω ojógé gelú cho ne opagé mpa wyeé, okwilege.”

⁵ Yémbω mbωgé gabo ayi εsé depyεé alere ndere Εσωω alu cho, ndé genó εsé dékágé jωó? Nnó Εσωω apó fω cho manchyεé εsé εfwyale gétúgé gabo ayi εsé dépyεé? (Ge mbω ne bωó abifω ajógé). ⁶ Ekágé be fω mbω! Mbωgé nnó Εσωω apó fω cho, epyεémbω nnó ne ji asω mpa bωó mme?

⁷ Muú fω akágé nyεgé wye mbeé aké, “Mbωgé gebyω eyigé me mbyωgé gepye nnó bωó age nnó Εσωω ajógé wáwálé, ne gepye ji abωó ηgω, ulannó ne Εσωω agarege nnó me nlú gyεé né gabo ayi mpyεé?” ⁸ Bωó abi áferege mbω aké, “Ndere dépyεé gabo, mbωntó ne galógáló achwωó.” Bωó abifω áchωó me mabω aké ge mbω ne me ngarege. Εσωω achyεge nye εbwó εfwyale εwé ekwane ne εbwó.

Ye muú ayi alu cho né mbe ushu Εσωω apω

⁹ Ne nana yé? Nnó εsé bωó Jus depwω bωó abi álá pó fω bωó Jus? Chacha. Me ngaré me nnó bωó mme yé bωó Jus ne bωó Grek gabo abω εbwó deba. ¹⁰ Elú wye ndere asame né mmu ηwe Εσωω nnó, “Yé muú ayi alú cho né mbe ushu Εσωω apó, yé ama apó. ¹¹ Yé muú ama ayi akágé wáwálé ayi atome ne Εσωω apó ne yé ama ayi akelege mankwεlege Εσωω apó. ¹² Bωó ako átí meso ne Εσωω, εbwó ako áfe gyεé, yé muú ama ayi apye galógáló apó ηgba yé ama apó. ¹³ Mejωó εwé etanege εbwó né meno elú eké gebe gebogebo eyi getanege né mmu menome. Manωme bwó agarege elé gebyω gejigeji. Mejωó εwé étanege εbwó né ubω

meno elú eké nchye utó. ¹⁴ Mekomejǎó ayi atanege ebwó meno agbeé ne ulwere ne nchye. ¹⁵ Manwá muú alu ebwó wáwá. ¹⁶ Yéndé mbaá ayi ebwó ajyεé, áchǎó bǎó ne apyεé ebwó ágene efwyale. ¹⁷ Ebwó akágé fǎ ndere abeé né nesǎ. ¹⁸ Ebwó anógé fǎ Esǎwǎ chacha.”

¹⁹ Nana dékaá nnó yéndégenó eyigé ebe ejǎgέ etomé ne bǎó abi ebe ewémbǎ egbarege ebwó, nnó egbege mano bǎó abi akelege nnó agame gemεge bwó ne nnó epye yéndémuú akpe né unǎó mpa Esǎwǎ. ²⁰ Yé muú ayi abeé cho né mbe ushu Esǎwǎ gétúgέ apye genó eyigé ebe ejǎó apǎ, néndé elé gétúgέ dékaá ebe ne dékaá nnó dépyεé gabo.

Esǎwǎ aleré esé meti ewé dékage tane ne efwyale

²¹ Yémbǎ nana Esǎwǎ alere esé meti ewé ji apyεé bǎó ábeé cho né mbe ushu wuú. Ebǎó fǎ mechǎ mampye ne ebe mambelé wǎ, yé elé genó eyigé ebe Mosis ne bǎó ekpávέ Esǎwǎ abǎó me mbe ajǎó. ²² Esǎwǎ apyεé bǎó ábeé cho né mbe ushu wuú gébégé áfyεgέ metǎó ne Jisǎs Kras. Esǎwǎ apyεmbǎ mbaá bǎó ako abi áfyεé metǎó ne Jisǎs, ágyale fǎ áhgya. ²³ Néndé bǎó ako ápye gabo, ne ákwǎne se mambǎ ηgǎ Esǎwǎ wǎ. ²⁴ Yémbǎ né ulǎó melu Esǎwǎ, ji apye ebwó atene cho né mbe ushu wuú ndere echye ewé ji achyεge gétúgέ uto Kras Jisǎs ebi úwené gemε gesé. ²⁵ Esǎwǎ achyεé Jisǎs ndere gepε. Ji apyεmbǎ nnó ase manoó miú apye nnó bǎó áfyεé metǎó ne Jisǎs. Esǎwǎ apyεmbǎ manleré nnó ji alú cho, néndé nya mbεmbe, ji ako metǎó abya gabo ayi bǎó ápyεé. ²⁶ Esǎwǎ apyεmbǎ manleré né gébé eyigé na nnó ji alu cho ne nnó bǎó áfyεge metǎó ne Jisǎs, ji apyεé ebwó ábeé cho né mbe ushu wuú.

²⁷ Ne nana ndé genó eyigé esé dékágé do ebwǎ ewǎme nnó dépyεgέ ne Esǎwǎ apyεé esé delu cho? Ye genó gepǎ, néndé mamferé muú né efwyale apǎfǎ gétúgέ galógáló ayi ji apyεé, elé gétúgέ áfyεé metǎó ne Kras Jisǎs. ²⁸ Ndere elúmbǎ, dékaá nnó muú abeé cho né mbe ushu Esǎwǎ gétúgέ áfyεé metǎó ne Jisǎs, epǎfǎ gétúgέ ábélege ebe. ²⁹ Waá nnó, Esǎwǎ alu lé ayi bǎó Jus ebwó ebwó? Nnó ji apǎ fǎ ntó Esǎwǎ ayi bǎó abi álá pǎ bǎó Jus? Wáwálé alu. ³⁰ Tε mbaá Esǎwǎ

alu ama, ji apye nye bǎó ábeé cho né mbe ushu wuú mbǎgέ áfyεge metǎó ne Jisǎs. Yé asǎ ebwó nsǎ, yé ásǎó ebwó nsǎ wǎ. ³¹ Ndere elúmbǎ, elé défyεé metǎó ne Jisǎs, nnó déjǎó nnó ebe efu se yé genó wǎ? Ngyba wǎ. Ebe elú genó ne débǎ manógé ewu.

4

Déméé mechǎ ewéna ne gekwenege Nte sé Abraham

¹ Ndere mechǎ ewéna ewé etome ne mambε cho né mbe ushu Esǎwǎ, ndé galógáló ayi esé dékágé jǎó yé nnó ákwǎlé Abraham gekwenege nte sé ndere akwaá ákelege? ² Mbǎgέ nnó Esǎwǎ abǎ apyεé ji abe cho né mbe ushu wuú gétúgέ utǎó ulǎúlló ebi ji apyεé, mbǎ ji abǎ awyaá genó eyigé ji ákágé doó ebwǎ ewǎme. Yémbǎ ji apǎ ne genó eyigé ji ákágé doó ebwǎ ewǎme né mbe ushu Esǎwǎ. ³ Asa né mmu ηwe Esǎwǎ nnó, “Abraham áfyεé metǎó ne Esǎwǎ, getú eyigémbǎ Esǎwǎ ase nnó ji alu cho né mbe ushu wuú.” ⁴ Muú apyεgέ utǎó achyεge ji ηka, eji epǎfǎ ndere echye ewé achyεgέ muú detú. Elú elé genó eyigé ji abǎó mansε gétúgέ utǎó ebi ji apyεé. ⁵ Yémbǎ muú ayi álá liú fǎ mmyε né utǎó ulǎúlló ebi apyεé, ne áfyεé lé metǎó ne Esǎwǎ muú awyaá uto mampyεé bǎó abi apyεé gabo abe cho né mbe ushu wuú, Esǎwǎ aslé nnó muú yimbǎ alu cho né mbe ushu wuú gébégé áfyεé metǎó ne ji. ⁶ Wyεmbǎ ntó ne mfwa Devid ájǎó aké, metǎó megǎmegǎ eja nnó ne muú ayi Esǎwǎ asele nnó alu cho né mbe ushu wuú, yémbǎ épǎ fǎ elé gétúgέ utǎó ulǎúlló ebi ji apyεé. ⁷ Ajǎó aké, “Metǎó megǎmegǎ ebeé ne bǎó abi Esǎwǎ ájinte gabo ayi ebwó ápyεé, ne ábyaá ji. ⁸ Metǎó megǎmegǎ ebeé ne muú ayi Esǎwǎ asele nnó apyεé fǎ gabo wǎ.”

⁹ Ndere elúmbǎ, nnó metǎó megǎmegǎ ewéna elú lé ne bǎó abi ásǎó ebwó nsǎ ebwó ebwó, waá elú ntó ne abi álá ásǎó ebwó nsǎ wǎ? Esé déjǎgέ me nnó Abraham áfyεgέ metǎó Esǎwǎ ase nnó ji alu cho né mbe ushu wuú. ¹⁰ Ndé gébé mechǎ ewéna epye? Gemεgέ nnó asǎ nya Abraham nsǎ, waá gébégé ásǎó me ji nsǎ? Elé gemεge nnó asǎ ji nsǎ, epǎfǎ gébégé ásǎó me ji nsǎ. ¹¹ Nsǎ ayi ásǎó Abraham alu elé gelo eyi gelere nnó Esǎwǎ abǎ me mbe ase nnó Abraham alu cho ndere afyεé metǎó ne ji gemεge nnó ásǎ

ji nso. Epyembɔ nnó Abraham abe nte bɔ́o ako abi áfyéé metɔ́o ne Eṣɔwɔ ayi alá asɔ́o ebwɔ́ nso wɔ́. Nɔ́ere elúmbɔ, Eṣɔwɔ asele ntó ebwɔ́ nnó alu cho né mbe ushu wuú. ¹² Ne Abraham alu ntó gekwenege nte bɔ́o abi alá áṣɔ́o ebwɔ́ nso jiji wɔ́, yémbɔ áfyéé ntó metɔ́o ne Eṣɔwɔ wye ndere gekwenege nte se Abraham afyéé gemégé nnó aso ji nso.

¹³ Eṣɔwɔ anyé nya meno ne Abraham ne upyáne bií, nnó mme yina abeé nye awu bwɔ́. Menomenyéé ewéna épófó gétúgέ Abraham apyéé genó eyigé ebe ejɔ́o, elé gétúgέ Abraham áfyéé metɔ́o ne Eṣɔwɔ, ne ji asele nnó Abraham alu cho. ¹⁴ Mbɔ́gέ ebeé nnó genó eyigé Eṣɔwɔ anyéméno, achyégé lé mbaá bɔ́o abi ábélege ebe, mbo metɔ́o mamfyε ne Eṣɔwɔ epó yé ne nsa, ne menomenyéé Eṣɔwɔ elú lé detú. ¹⁵ Gétúgέ genó eyigé ebe ejɔ́o Eṣɔwɔ alerege metɔ́o usɔ́o wuú mbaá bɔ́o abi alá ákwɔ́lege ewú. Ne mbɔ́gέ ebe ela epó, muú ntó ákwene fó ebe.

¹⁶ Nɔ́ere elúmbɔ, genó eyigé Eṣɔwɔ anyéméno nnó apyéé, gekene ne metɔ́o mamfyéé ne ji. Ge mbɔ́ ne elú nnó, genó eyigémbɔ gepye gétúgέ Eṣɔwɔ alome melu. Ne ji alerege ulɔ́o melu mbaá baá Abraham ako. Ne baá Abraham ápó fó bɔ́o abi ábélege ebe ewú ewú, álu ntó bɔ́o abi áfyéé metɔ́o ne Eṣɔwɔ ndere Abraham abo afyéé nya. Gé mbɔ́ ne elú néndé Abraham alu nte mbaá esé ako abi défyéé metɔ́o ne Eṣɔwɔ. ¹⁷ Ne elú wye ndere ásame né mmu ηwe Eṣɔwɔ nnó, “Me mpye nnó wɔ́ ɔ́be nte gejamégé bɔ́o né gejamégé malɔ́.” Ne Abraham alu nte se esé ako né mbe ushu Eṣɔwɔ, muú yi Abraham áfyéé metɔ́o ne ji. Eṣɔwɔ muú apyéé bɔ́o ákwilege né negbo, ajógé genó eyi gebɔ́ gela gepɔ́ gelu.

¹⁸ Eṣɔwɔ ajógé mbɔ́, Abraham akamé, ne anéré metɔ́o nnó genó eyigé Eṣɔwɔ anyéméno, gepye nye, yé elé elú eké épófó kɔ́kɔ́ge nnó genó yimbɔ́ gepye. Ne Abraham alu nte gejamégé bɔ́o né gejamégé malɔ́ wye ndere Eṣɔwɔ ajɔ́o nnó, “Upyáne byéé ubeé nye gejamegejame eké ambe né mfaánebuú.” ¹⁹ Ne Eṣɔwɔ ajógé mbɔ́ Abraham abɔ́o fó gepwa mamfyε metɔ́o ne ji wɔ́, yé elé ji akaá nnó ákage bye se maá gétúgέ ákwɔ́né usaá aηme uta, ne mendée wuú Sara ntó alu menkwɔ́o mendée. ²⁰ Abraham alyaá fó mamfyε metɔ́o ne Eṣɔwɔ wɔ́, ne apó

ne dembyɔ́o né genó eyigé Eṣɔwɔ anyéméno nnó apyéé. Yémbɔ́ metɔ́o ewé ji afyéé ne Eṣɔwɔ etóo wye toógé ne aféége Eṣɔwɔ, ²¹ néndé ji akaá chanéné nnó Eṣɔwɔ apyéé nye wye genó eyigé ji anyéméno nnó apyéé. ²² Gé ula bi Eṣɔwɔ asele nnó Abraham alu cho né mbe ushu wuú, gébégé ji áfyéé metɔ́o ne ji. ²³ Mekomejɔ́o yina ayi ásame né mmu ηwe Eṣɔwɔ nnó, “Eṣɔwɔ ase nnó Abraham alu cho né mbe ushu wuú”, ása fó lé mam-poó Abraham jimbií wɔ́, ²⁴ ása ntó mam-poó esé abi Eṣɔwɔ apyéé nye nnó débe cho né mbe ushu wuú mbɔ́gέ défyéé metɔ́o ne ji muú apyéé Ata sé Jisɔ́s akwilé né negbo. ²⁵ Eṣɔwɔ achyéé ji nnó agbo gétúgέ gabo sé ne apye ji akwilé né negbo nnó apye esé débe cho né mbe ushu wuú.

5

Esé déwyaá nesɔ́o ne nechóchó gétúgέ Eṣɔwɔ apyéé esé délu cho né mbe ushu wuú

¹ Te mbaá Eṣɔwɔ apye esé detene cho né mbe ushu wuú gébégé défyéé metɔ́o ne Jisɔ́s, esé délu nesɔ́o ne ji gétúgέ genó eyigé Ata sé Jisɔ́s Kras ápyéé. ² Ne gétúgέ esé défyéé metɔ́o ne ji, Eṣɔwɔ apye esé dége meti ewé ji alerege esé galógáló ayi dégene mbɔ́ nana. Nɔ́ere elúmbɔ́ esé déwyaá metɔ́o megómégó gétúgέ déneré metɔ́o nnó débɔ́o nye ntó ngo ayi Eṣɔwɔ awyaá. ³ Genó eyigé fɔ́o ntó eyigé esé déwyaá metɔ́o megomego wyeé gelu nnó, dégene efwyale yémbɔ́ dékaá nnó efwyale ewémbɔ́ epyéé elé nnó esé dékógé metɔ́o. ⁴ Metɔ́o mekogé epyéé esé débéé ne gepɔ́o gelógéló. Gepɔ́o gelógéló gepyeé esé dénerége metɔ́o nnó Eṣɔwɔ achyεge nye esé genó eyi ji anyéméno. ⁵ Metɔ́o ewé dénerége ne Eṣɔwɔ ebeé fó detu néndé Mendoó Ukpea epyéé gejegé Eṣɔwɔ gegbeé esé né matɔ́o. Ne Mendoó Ukpea ewémbɔ́o elé echyε ewé Eṣɔwɔ achyéé esé.

⁶ Néndé né gébé eyigé esé déla dékágé poó fó gemεge esé, Kras achwɔ́o wye né gébé eyigémbɔ́o eyigé Eṣɔwɔ abo ajyaá, agbo mam-poó esé bɔ́o abo. ⁷ Ejwεrege ne muú akame nnó agboó gétúgέ muú ayi alu cho né mbe ushu Eṣɔwɔ, yé elé muú ayifo ákagé kame mamgbo gétúgέ muú ayi awyaá gepɔ́o gelógéló. ⁸ Yémbɔ́o Eṣɔwɔ alere nnó ji abo

gejeé ne esé, néndé yé né gébé eyigé esé delu dépyéé wyéé gabo, Kras agbo gétúgé sé. ⁹ Esòwò aké ne manoó Jisòs mampye esé débè nana cho né mbe ushu wuú. Genó eyi gepwòó amu gelu nnó Esòwò akene nye ne Jisòs áfere esé né metòó usòó wuú. ¹⁰ Esé debò delú bòó máwámé Esòwò, yémbò gétúgé negbone maá wuú, ji apye esé dényéé nesò ne ji. Ne te mbaá esé dényéé nana nesò ne Esòwò genó eyi gepwòó amu gelu nnó, aferege nye wyé esé né efwyale gabo gétúgé Kras muú alu mebe. ¹¹ Ebyéé fò mbò wó, esé déwyaá ntó metòó megómégó ne Esòwò gétúgé genó eyigé Ata Jisòs Kras apyéé. Ji apyéé esé dema dényéé nesò ne Esòwò.

Adam achwó ne negbo, Kras achwó ne genwá

¹² Gabo achwó fa mme gétúgé muú ama. Ne gabo achwó ne negbo. Gétúgé gabo, negbo nesane mbaá meko néndé yéndémuú apyéé gabo. ¹³ Gemege nnó Esòwò achyéé ebe mbaá Mosis, bòó ápyéé me gabo, yémbò, Esòwò áse fò nnó bòó ápyéé gabo wó néndé abò alu dafyéé ebe. ¹⁴ Yémbò òlò né gébége Adam òkwóné eyigé Mosis, bòó ako ágbo yé ebe lé bòó abi álá ápyéé gabo eké ayi Adam wó. Mmye ké ebwó áshya fò manwú ne genó eyi Esòwò ajòó wó. Né mati ayifò Adam afu muú ayi achwóó nye. ¹⁵ Yémbò echye ewé Esòwò achyége bòó detu epófó eké gabo ayi Adam apyéé. Wáwálé elú nnó gejamégé bòó ágbó gétúgé gabo ayi muú yimbò ama apyéé, yémbò galógáló ayi Esòwò alerege aja kpaá apwò amu. Ne wyembò ntó ne echye ewé ji achyége gejamégé bòó detu gétúgé galógáló ayi muú yimbò ama alerege ejame dòó. Ne muú yimbò elé Jisòs Kras. ¹⁶ Echye ewé Esòwò achyége bòó detu elú cha ne gabo ayi muú ama apyéé. Ne gétúgé gabo yina, Esòwò asò mpa nnó bòó ako ákwe. Yémbò yé elé gabo ayi esé dépyéé ajame dòó, Esòwò apyéé esé délu cho né mbe ushu wuú gétúgé galógáló ayi muú ama aleré. ¹⁷ Elú wáwálé nnó gétúgé gabo ayi muú ama Adam apyéé, bòó ako ágbo. Yémbò genó eyi gepyéé gétúgé genó eyi muú ama, Jisòs Kras apyéé gelo kpaá gepwò yéndégenó. Ne gelu nnó Esòwò alerege nye gejamégé galógáló mbaá bòó ne

apye nye ebwó átane cho né mbe ushu wuú. Ne bòó bimbo ako ábéé nye né genwá eyi gepwòó amu.

¹⁸ Wyé ndere gabo ayi Adam apyéé, apyéé bòó ako ákwene mpa, mbòntó ne galógáló ayi Jisòs Kras aleré, apyéé Esòwò agaré bòó nnó ákwe mpa wó achyéé ebwó genwá eyi gélágé byé. ¹⁹ Néndé ndere muú ama álá awu ne Esòwò wó apyéé gejamégé bòó ála bòó abi ápyéé gabo, mbòntó ne gétúgé muú ama yi áwuú ne Esòwò, Esòwò apyéé nye gejamégé bòó álaá cho né mbe ushu wuú.

²⁰ Ebe epye gabo ama aja lé dòó. Yémbò yéndé mbaá ayi gabo ajame dòó, Esòwò ntó alerege wyé galógáló wuú gejaméjame. ²¹ Epyembò, nnó ndere gabo awyaá uto ebi achwóó ne negbo, galógáló ayi Esòwò alerege apyéé nnó bòó ábé cho né mbe ushu Esòwò abò genwá eyi gélágé byé gétúgé genó eyigé Jisòs Kras Ata sé apyéé.

6

Bòó abi áchome mmye ne Kras áwyaá genwá

¹ Esé déjógé mbò nnó yé né mecho ewéna ewé mengaré mbò enyú. Nnó déjyége wyéé mbe mampyege gabo nnó Esòwò alerege esé galógáló wuú gejaméjame? ² Cha oo! dékágé pye fò mbò. Né mecho gabo, esé degboó me debye ne ji. Epyéémbò nnó ne démma déjyéé wyé mbe mampyege gabo? ³ Enyú dékaá nnó áwyaá esé ako manaá Esòwò nnó décho mmye ne Kras Jisòs. Manaá ami áwyaá mbò esé maléré nnó esé ntó dégbo uluá ne ji. ⁴ Ndere elúmbò, áníí esé ulua ne Kras gébége áwyaá esé manaá Esòwò ami maléré nnó esé degbo ulua ne ji. Epyembò nnó ndere Nte se Esòwò asele uto bií apyéé Jisòs Kras akwilé né negbo esé ntó debe ne genwá eyi geké. ⁵ Néndé, te mbaá esé déchomé mmye ne ji né gefoge negbo eníne na, elú wáwálé nnó esé ntó déchome nye mmye ne ji dékwilé né negbo ndere ji akwilé.

⁶ Dékaá nnó Esòwò awò gekwenege gepò sé né mfaá gekwa ne Kras. Ji apyembò nnó ácho gekwenege gepò eyimbò eyi gebò gepyéé esé dépyéé gabo nnó débége se áfwe mbaá gabo. ⁷ Néndé, muú agbogé, atane né defwère gabo. ⁸ Ne te mbaá esé dégboó ulua

ne Kras, dékamé nnó dényε nyε geṅwá ne ji. ⁹ Esé dékaá nnó Kras akwilé né negbo, ndere elúmbò, ji amagé gbo sé, ne negbo ntó nepò sé ne uto né geṅwá jíí. ¹⁰ Negbo eníne ji agboó, agbo damáa abyε ne gabo. Ne geṅwá eyigé ji awyaá nana alu choncho ne Esòwò. ¹¹ Mbàntó ne enyú débòó mansεle gemεge nyú nnó degbo me débyε ne gabo, ne nana déwyaá geṅwá, délu choncho ne Esòwò gétúgέ déchomé mmyε ne Kras Jisòs.

¹² Ndere elúmbò, dékamege sé gabo abò enyú deba né gegbogboge menyammyε nyú nnó apyε enyú dépyεge ubobo unò bi menyammyε akelege nnó dépyεge. ¹³ Délyage fò nnó mmwólé mampyε gabo εse uto gepòge menyammyε fò nnó gebe genó eyigé enyú déselé dépyεé nchyε. Chyεgé lé gemεge nyú mbaá Esòwò ndere bòó abi ji áfere εbwó né negbo nnó ákpe né geṅwá. Chyεgé yéndé gepòge menyammyε nyú mbaá Esòwò nnó dépyεge elé unò bi úlú cho. ¹⁴ Néndé gabo apó sé ne uto né geṅwáge enyú gétúgέ nnó dépò sé né amu εβε, déla lé né amu galógáló ayi Esòwò álerege.

Esé délu mampyεge wyε unò bi úlú cho

¹⁵ Ndé genó esé debòó mampyεge yé? Nnó esé dépyεge wyε gabo elé déla depò sé né amu εβε, délaá né amu galógáló ayi Esòwò alerege? Cha oo. ¹⁶ Dékaá fò nnó déchyεge gemεge nyú mbaá muú nnó déwúgέ lé ne ji ndere áfwε, delú mbò lé áfwε mbaá muú yimbò wó? Enyú débεgέ fò áfwε manwúgέ ne gabo, áchwòó enyú ne negbo. Débεgέ áfwε manwúgέ ne Esòwò ji apyεé enyú débεé cho né mbe ushu wuú. ¹⁷ Yémbò matame mabe ne Esòwò néndé nya mbεmbe enyú débò delu áfwε mbaá gabo, nana enyú délé wúgέ ne matoó nyú mako wáwálé ayi áleré enyú. ¹⁸ Esòwò aferé enyú né uto gabo ne nana déla áfwε mbaá Esòwò mampyεge lé genó eyi gelú cho. ¹⁹ Gógé me njóó mechò εwéna ndere akwaá ájógé, néndé unò ujwerege enyú mankaá. Wyε ndere nya mbεmbe enyú déchyεé upòó menyammyε nyú délaá áfwε mampyεge gekwekwe gepò ne nchyε gejamégejamé, mbàntó ne nana débòó manchyεé menyammyε nyú meko

mbaá Esòwò ndere áfwε mampyεge unò bi úlú cho nnó debe bòó ukpea.

²⁰ Gébégé enyú debò delu áfwε mbaá gabo, enyú debò debòó yé gébé mampyεge unò bi úlú cho. ²¹ Ndé nsa ayi enyú débò débòó né ubobo unò bi enyú debò dépyεé né gébé eyigémbò, εbi nana upyεé nnó mekpo unòó εgbare enyú? Nsa ayi muú abòó kwyakwya né unò bina elé negbo. ²² Yémbò nana Esòwò afere enyú né gabo. Enyú dela lé áfwε mbaá Esòwò, ne nsa ayi débòó wyεé alu nnó enyú débεé bòó ukpea ne kwyakwya enyú débòó ntó geṅwá eyi gélagé byé, ²³ néndé nsa ayi muú abòó gétúgέ apyεé gabo elé negbo. Yémbò εchyε εwé Esòwò achyεge detu gétúgέ déchome mmyε ne Ata se Kras Jisòs elé geṅwá eyi gélagé byé.

7

Bòó Kras apó sé né amu εβε Mosis

¹ Me njógé mechò εwéna ne enyú abi dékaá me εβε. Anme ba, enyú ako dékaá me εβε. Nnó dékaá fò nnó εβε εgbarege muú elé gébégέ ji abεge mebe wó? ² Dékágé méε mechò εwéna ne mendée menò. Ebe εgarege nnó mendée menò abò mambe wyε ne menò wuú né gébé eyigé menò wuú abεé mebe. Ne mbógé menò wuú agbógé εβε εwé εchomé ji ne menò wuú elyage ji ala mmyεmmyε jíí. ³ Ndere elúmbò, mbógé menò wuú alu mebe ne alyaá ajyεé bele ne menò ayicha, ájógé nnó akwe ulò. Yémbò mbógé menò wuú agbógé, εβε emage gbaré sé ji ne abagé menò ayicha ájógé fò nnó akwe ulò. ⁴ Anme ba, wyεmbò ntó ne epyεé ne enyú. Né mechò εβε enyú dégbo me débyε ne εwú néndé enyú delú upò menyammyε Kras. Ne nana enyú délu bòó muú ayi akwilé né negbo, nnó délerege ulòó melu gétúgέ dépyεé utòó mbaá Esòwò. ⁵ Gébégé esé délú dépyεé unò ndere gekwenege gepò sé gékélégé, εβε εbwyεé mmwólé mampyεgέ gabo emmyεé amu ne menyammyε sé nnó dépyεge ubobo unò bi uchwó esé ne negbo. ⁶ Ne nana Esòwò afere esé né amu εβε, néndé dégbo me débyε ne εβε, genó eyi gégbaré esé eké bòó denò. Epyεmbò nnó, dépyεge sé utòó Esòwò ndere ásame né gekwenege εβε, dépyεge elé né meti

mekε ndere Mendoó Ukpea epogé esé nnó dépyege.

Εβε Εσωω ελερεge nnó esé dépyéé gabo

⁷ Déjógé mbó nnó yé? Nnó εβε εwú ambóó ελύ lé gabo? Cha oo. Yémbó wáwálé alu nnó εβε ne εpyéé me nkaá genó εyigé ákuú nnó gabo. Mbógé εβε, εβέ danjóó nnó, “Όfyεge fó ame né genógé muú yicha,” mbó me mbó nkágé fó ndere afyéé ame né genógé muú yicha. ⁸ Yémbó ελέ gétúgé εβε εwéna ne gabo agene meti abwéé me yéndé gepó εyigé nfyéé ame né unó bó né yéndé meti ne mmwólé mampyege ufóufóó uboubo unó. Εβε εβέ dampó, mbó gabo alu ελέ gegboghoge genó. ⁹ Me mbó mpó me ne εfwyale gébégé nla nlú dankaá genó εyigé εβε ekelege nnó pye. Yémbó gébégé nkaá genó εyigé εβε ekelege nnó me mpye nla muú ayi apyéé gabo. ¹⁰ Ndere ελύmbó, me mgbo. Εσωω achyéé εβε nnó bóó abó geηwá, yémbó εchwó me lé ne negbo, ¹¹ néndé gabo age meti né εβε abwólé me, ne awá me.

¹² Ndere ελύmbó, εβε εwu ambóó ελέ ukpea ne yéndégenó εyigé εwú egarege gelú cho ne gelóme. ¹³ Nnó genó gelógéló gechwó me lé ne negbo? Cha oo! Ελέ gabo ne abó akene ne genó gelógéló achwó me ne negbo. Εpyéémbó nnó dékaá gefóge genó εyigé gabo alu. Ndere ελύmbó, εβε εpye esé dékaá nnó gabo abó kpaá apwó amu.

Βόó Kras áwyá ummye mmummu

¹⁴ Εsé dékaá nnó εβε ελύ genó gelógéló néndé εtané mbaá mendoó Εσωω. Yémbó me nlú lé mekwaá. Me nlá éké mefwε mbaá gabo. ¹⁵ Me nkágé fó genó εyigé me mpyéé néndé genó εyigé me nkelege mampye geji fó wó me mpyéé wó. Yémbó εyigé me mpaá geji ne me mpyéé. ¹⁶ Nana mbógé me nké mpyéé ελέ genó εyi me nla nkelege, ebyennó nkamé nnó εβε εlóme. ¹⁷ Ndere ελύmbó, επόfó me mbóó ne mpye genó εyigémbó ελέ gabo ayi alú me né mmye ne apye geji. ¹⁸ Nkaá nnó yé genó gelógéló εyi getanege né metóó wa gepó, mmye ké né gekwenege gepó ya. Me nwyaá metóó mampye genó gelógéló yémbó nkágé pye fó geji. ¹⁹ Galógáló ayi me nkelege mampye, mpye fó ji yémbó me mpyéé gabo ayi me nla nkelege fó mampye. ²⁰ Ne mbógé me mpyéé ελέ genó εyi me nlá nkélege fó mampye ebyennó me

fó wó mpye geji wó, ελέ gabo ayi alu me mmye ne apyéé geji.

²¹ Ndere ελύmbó, nge nnó ela me éké εβε fó, nnó yéndégébé nké nkelege mampye genó εyi gelú cho, gabo akwó me ushu.

²² Né mmu metóó wa, me ngboó mampyege élé genó εyi εβε Εσωω εjóó. ²³ Yémbó nkaá nana nnó εβε εwé εgbare menyammye wa εlu cha ne εβε εwé εgbare metóó wa. Ne εβε εwémbó εwé εgbare menyammye wa ελέ gegboghoge gepó ya. Emmyéé ne εβε Εσωω εwé me mgboó ne εwú. Ελέ εwú ne εtene me nnó mmpyege gabo. Ndere ελύmbó me nla éké mefwε mbaá gegboghoge gepó ya. ²⁴ Εh, meshwe apyéé me ne geme ya. Ndé muú ákágé fere mbó nyε me né menyammye yina ayi átene me né negbo? ²⁵ Ntamege Nte sé Εσωω néndé ελέ ji mbiú ne ákágé fere me né negbo ενίνé na gétúgé genó εyigé Jisós Kras Ata sé apyéé.

Ndere ελύmbó, né metóó wa εlu me nnó mpyege genó εyigé εβε Εσωω ekelege. Yémbó gekwenege gepó ya gekélege élé nnó me mpyege genó εyi getené me né gabo.

8

Geηwá εyigé Mendoó Ukpea εchyεge muú ayi afyéé metóó ne Kras

¹ Nana bóó abi áchomé mmye ne Kras Jisós ákwene fó mpa Εσωω, ² néndé gétúgé me nchome mmye ne Kras Jisós uto bi Mendoó Ukpea εchyεge, ufere me né uto gabo ne uto negbo nnó mbé meβε. ³ Εβε ékágé fere fó esé né uto gabo néndé esé depó ne εshye mambele εwú. Yémbó Εσωω abelé uméé mamfere esé né uto gabo. Ató Maá wuú fa mme ne menyammye ne gepó wyε éké awese ne ji afu esé bóó abi dépyéé gabo. Ne achyéé Maá wuú yina ndere gepε nnó anere ne gabo ayi esé dépyéé. ⁴ Εσωω apyεmbó nnó, esé abi dela dépyéé fó unó ndere gekwenege gepó sé gekélege, dépyéé lé ndere Mendoó Ukpea εchyεgé esé uto, dépyege unó bi úlú cho ndere εβε ekelege nnó dépyeagé. ⁵ Βóó abi apyéé unó ndere gekwenege gepó bwó gekélege, anerege matóó bwó né mbaá unó bi gekwenege gepó gekélege. Yémbó bóó abi apyéé unó ndere Mendoó Ukpea ekelege, ánere matóó mampyege lé unó bi Mendoó

Ukpea ekelege. ⁶ Mampyege unó bi gekwenege gepo gekelege achwó ne negbo. Yémba mampyege unó bi Mendoó Ukpea ekelege achwó ne genwá eyi gélágé byé ne nesó. ⁷ Bóó abi ápyéé unó bi gekwenege gepo gekelege átenege ukó ne Esowó, ebwó ábélégé fó ebe Esowó. Ne wáwálé alu nnó ebwó ákágé bele yé ewú. ⁸ Ewéna eléré nnó bóó abi apye lé unó bi gekwenege gepo gekelege, ákágé pye fó metóó ego Esowó.

⁹ Yémba enyú dépyéé fó unó bi gekwenege gepo gekelege. Dépyéé lé unó bi Mendoó Ukpea ekelege, te ndere Mendoó Esowó elú enyú né mmye. Ne yéndemuú ayi alá pó ne Mendoó Kras né mmye apó fó muú Kras. ¹⁰ Yémba, Kras abege ne nyu, yé elé menyammye nyú agboó nye gétúgé gabo ayi dépyéé, mandoó nyú ábéé abe gétúgé Esowó apyéé enyú délu cho né mbe ushu wuú. ¹¹ Mbógé Mendoó Esowó muú apye Jisós akwilé né negbo elú enyú mmye, ji muú apyéé Kras Jisós ákwilé né negbo achyégé nye ntó menyammye nyú ayi ágboó genwá né uto mendoó wuú ewé elú enyú né mmye.

¹² Ndere elúmba, ayme ba, esé déwyaá genó eyigé débóó mampye. Yémba gepo fó nnó dépyégé unó bi gekwenege gepo gekelege nnó dépyégé, ¹³ néndé mbógé enyú deké dépyéé unó bi gekwenege gepo gekelege nnó dépyege, enyú dégboó nye. Yémba Mendoó Esowó epyege enyú délyagé ubobo unó bi menyammye akelege kanka, débóó genwá eyi gela gebyéé. ¹⁴ Bóó ako abi Mendoó Esowó elerege ebwó genó eyigé abóó mampye ne alu baá Esowó, ¹⁵ néndé Mendoó ewé Esowó achyéé enyú, epyéé fó nnó enyú débé áfwé, dema defóge efó. Mendoó ewémba epyéé lé nnó enyú debé baá Esowó. Mendoó ewémba ne epyéé nnó esé dékuú Esowó nnó, “Nte! Nte!” ¹⁶ Mendoó Esowó chóncho ne mandoó sé ágarege nnó esé delú baá Esowó. ¹⁷ Te mbaá esé delú baá Esowó, esé dényéé nye yéndégenó eyigé ji anyémeno nnó achyégé bóó bíí. Ne yéndégenó eyigé Esowó ábélege mbaá Kras, esé déchome nye mbwa ne ji mamba ubi, néndé mbógé esé ntó dégene efwyale ndere ji, débóó nye ntó gefóge ngó ayi ji abóó nye.

Ngó ayi bóó Esowó abóó nye mesó gébé

¹⁸ Mfere nnó efwyale ewé esé dégene mbó nana, dékágé méé fó ewú ne ngó ayi Esowó alerege nye esé, ¹⁹ néndé yéndégenó eyigé Esowó akwyéé geshyage gegilé mange bíí ebi Esowó apyéé bóó ákaá gefóó eyigé baá bíí alu. ²⁰ Esowó apye unó uko ebi ji akwyéé uchóge, epófó nnó ubi ambóó ne ukele nnó ebe mbó, elé Esowó muú akwyéé ubi ne apyéé nnó ebe mbó. Apye mbó ne uméé nnó, ²¹ unó uko ebi ji akwyéé, ji aferege nye ubi né amu unó bi uchóó ubi. Ne ula nye mmyammye bwó né gefóó eyi gepwóó amu wye ndere baá Esowó alaá nye. ²² Esé dékaá nnó kpaá te fina unó bi Esowó akwyéé uko ukpeé gétúgé ubale ebi ubi uwuú wye ndere mendéé awuú ubale nebyéé. ²³ Epófó unó bi Esowó akwyéé ubi-ubi ne ukpeé gétúgé ubale ebi ubi uwuú. Yé esé ntó abi Esowó achyéé Mendoó Ukpea ndere genó eyi ji abóó mbe achyéé, dékpeé ntó né mmu matóó sé ndere dégilé bíí ebi Esowó agarege nye gbógónó nnó esé delú baá bíí, awené gemége sé, afere menyammye sé meko né efwyale. ²⁴ Néndé elé gétúgé déneré metóó ne Esowó ne ji afere esé né efwyale gabo. Yémba mbógé nnó esé debóó me genó eyigé déneré metóó wyeé, mbó metóó ewé esé déneré mbó, abóó akuú sé nnó metóó menerege. Ndé muú sé ayi anerege metóó mange genó eyigé ji agene me? ²⁵ Yémba mbógé dénererege metóó mange genó eyigé dela délu danje, dékógé metóó dégilé mange geji.

²⁶ Ndere dégilé, mbóntó ne Mendoó Ukpea epogé esé né mbaá genó eyigé esé dela depó ne eshye mampye. Esé dékágé fó ndere débóó manemmye, yémba elé Mendoó Ukpea ne enene mmye gétúgé sé mbaá Esowó, ekpeé ne uchu mejóó ebi mekwaá alá ákágé jóó. ²⁷ Esowó muú akágé genó eyi gelú né matóó akwaá, ákágé genó eyi gelu Mendoó Ukpea né metóó néndé Mendoó Ukpea enene mmye gétúgé bóó Esowó ako ndere Esowó akelege.

²⁸ Ne esé dékaá nnó yéndégenó eyi gepyéé, gepye utóó ulua manchwó ne galógaló mbaá bóó abi ábóó gejeé ne Esowó, ebwó abi ji akuú nnó ápyégé genó eyigé ji akelege. ²⁹ Bóó abi Esowó abóó me mbe akaá nnó ábéé nye abíí ebwó ntó ne ji abóó

me mbe ajya te gachií nnó ábé eké Maá wuú. Apye mbò nnó Maá wuú abe Maá mbe mbaá gejamégé ate aḡme. ³⁰ Ne bɔ́ abi ji abɔ́ me mbe ajyaá, ebwó ne ji akuú nnó abe bɔ́ bií. Bɔ́ abi ji akuú, ebwó ntó ne ji apye nnó átene cho né mbe ushu wuú. Ne bɔ́ abi ji apyé átene cho né mbe ushu wuú, ebwó ntó ne ji apyé nnó ábó ḡɔ.

Esɔwɔ abɔ́ gejeé ne bɔ́ gétúgέ Kras

³¹ Ndé genó cha esé dékagé shuú né mechɔ ewéna? Mbɔ́gέ Esɔwɔ abege ne esé, ndé muú ákágé pwɔ esé? ³² Esɔwɔ agbaré fɔ Maá wuú nnó achwɔgέ wɔ, yémbɔ achyéé ji nnó achwɔ agbo gétúgέ esé ako. Te ndere ji achyéé esé maá wuú, elú wáwálé nnó achyége nye esé yéndégenó eyi dékelege nnó débe gefɔ́ eyi ji akélege nnó débe. ³³ Ndé muú ákágé shulé ndo mbaá bɔ́ abi Esɔwɔ ájyaá nnó abe abii? Yé muú apɔ́, néndé elé Esɔwɔ jimbo ne apyé ebwó átene cho né mbe ushu wuú. ³⁴ Ne ndé muú yé ákágé garé nnó esé dékwe mpa? Yé muú fɔ apɔ́, elé Kras Jisɔs ne agboó gétúgέ sé Esɔwɔ apye ji akwilé né negbo, ajwɔlé né melú enógé né egbe ebwónye Esɔwɔ anenemmye gétúgέ sé. ³⁵ Genóge fɔ gepɔ eyi gékágé kare esé ne gejeé eyigé Kras abɔ́ ne esé? Nnó elé efwyale, waá ubalé, mammye ayi bɔ́ ámmyéé amu ne esé, waá mesa ayi déjwalege. Mandée ayi álií esé, waá manó negbo ami dégene waá efwyale ewé etene esé né negbo? ³⁶ Elú wye ndere ásámé né mmu ḡwe Esɔwɔ nnó, “Gétúgέ enyú esé dégene manó negbo yéndégébé, ne ásele esé eké magḡme ayi ábele manwa.” ³⁷ Ngba, yé elé unó bina upyéé esé, esé démmye me dépwɔ né uto Kras muú abɔ́ gejeé ne esé. ³⁸ Nkaá chanéné nnó yé genó gekage kare fɔ esé ne Kras, yé ebelé negbo, yé genwá, yé makiénné Esɔwɔ, yé álo nchye, yé unó bi upye mbɔ́ nana, yé ebi upye nye meso gébé, yé álo áto áto, ³⁹ yé ebele unó bi úlú te mfaánebuú, yé ebi úlú melɔ́ áwú bɔ́, yé genó gefɔ́ né unó bi Esɔwɔ ákwyéé eyi gekágé kare esé né gejege Ata se Kras Jisɔs nnó Esɔwɔ abɔ́gέ fɔ gejeé ne esé gétúgέ Ata se Jisɔs gepɔ.

9

Esɔwɔ ájyaá bɔ́ bií

¹ Me njógé wáwálé ndere muú ayi áchomé mmye ne Kras mbyɔgέ fɔ gebyɔ. Mendoó Ukpea epyéé me nkaá né metɔ́ wa nnó genó eyigé njógé gelú wáwálé nnó, ² Me nwyá gejamégé mesome ne ubalé ebi ula ubyéé né metɔ́ wa, ³ gétúgέ bɔ́ ba. Ebo ebe yé nnó mfaánebuú abɔ́ ashulé lé me mmye, mfa mbwa ne Kras gétúgέ bɔ́ ba, aḡme ba abi détane melɔ́ ema, mbɔ́gέ ewémbɔ́ ékágé pye ebwó átané né efwyale. ⁴ Ebwó álu bɔ́ Isréli. Ebwó ne Esɔwɔ áselé nnó ábé baá bií. Aléré ebwó ḡɔ wuú. Anyémeno menyéé gejame ne ebwó, achyéé ebwó mabe jii, aléré ebwó ndere ábɔ́ manógé ji, ne ashuú nnó apye nye ebwó gejame unó. ⁵ Ebwó alu upyáne ukwene ante bɔ́ Esɔwɔ abi áwuú nya ebwó ḡɔ. Kras ndere mekwaá alu muú melɔ́ bwɔ́. Ji alu Esɔwɔ ayi abɔ́ yéndégenó, déféé ji te kwyakwya Amen.

⁶ Yémbɔ́ epófɔ́ nnó Esɔwɔ apyéé fɔ genó eyi ji anyémeno nnó apyéé ne bɔ́ Isréli wɔ néndé epófɔ́ yéndémuú ayi ábyené ji né melɔ́ Isréli ne alu muú Esɔwɔ wáwálé. ⁷ Ne epófɔ́ ntó bɔ́ ako abi alú upyáne Abraham ne alu bɔ́ Esɔwɔ. Esɔwɔ ajɔ́ lé ne Abraham nnó, “Upyáne ebi menyéé meno nnó nchyege nye wɔ ukene nye lé ne Asek.” ⁸ Ewéna elere nnó epófɔ́ bɔ́ abi ábyené ebwó ndere akwaá ábyéne baá ne alu bɔ́ Esɔwɔ. Elé abi akene ne menomenyéé ewé Esɔwɔ anyéé ne alu baá Abraham wáwálé. ⁹ Ge genó eyigé menomenyéé ewémbɔ́ ejɔ́ na, eké, “Wyéé né gébé eyigé na ḡme eníne cha me mmage kere fa, ne Sara abyene nye maá mende.”

¹⁰ Epɔ́ fɔ́ wye ewéna ewú ewú, Rebeka ntó abyé ufa ne muú ama. Muú yimbɔ́ alu nya lé gekwenege nte sé Asek. ¹¹ Gemége nnó ábyé baá bina apea yé gemége nnó ebwó ápye genó gelógélɔ́ yé eyi gebogebo, Esɔwɔ akaá me ula bi ji ajyaá bɔ́ bií, épɔ́ fɔ́ gétúgέ utɔ́ ulúúlɔ́ ebi bɔ́ ápyéé, elu elé ndere ji akuú bɔ́ bií. ¹² Ne ji agaré Rebeka aké, “Maá wye ayi mbe akpane nye defwe mbaá ayi akwɔlegé ji.” ¹³ Elú wye ndere ásámé né mmu ḡwe Esɔwɔ nnó, “Me mbɔ́ gejeé ne Jakɔb, nkii fɔ́ Esao.”

Esɔwɔ ápɔ́ fɔ́ ne aḡgya

¹⁴ Ewéna déjógé mbò nnó yé? Nnó Eṣòwò apyè fò genó eyigé gelu cho? Cha-o. ¹⁵ Eṣòwò ajó nya ne Mosis aké, “Me ngene nye meshwè ne bɔ́ abí nkelege mangè meshwè, ne nlerège nye uló melu ne bɔ́ abí nkelege manleré.” ¹⁶ Nḍere elúmbò, Eṣòwò ajyáá fò bɔ́ nḍere akwaá ákelege wò, yé ebelé gétúgè genó eyigé ebwó ápyéé. Jí ajyáá bɔ́ gétúgè meshwè ayí jí agene bɔ́. ¹⁷ Asá né mmu ḡwe Eṣòwò nnó Eṣòwò ajó ne Fero aké, “Me mpye wò òlu mfwa gétúgè nkelege nnó nke ne wò nleré uto ba mbaá bɔ́ ne nnó, mpye ḡgò wa ásané né malò mme meko.” ¹⁸ Nḍere elúmbò, Eṣòwò agene meshwè ne yéndémuú ayí jí akèlege ne achyège mekpò meto mbaá yéndémuú ayí jí akèlege manchyéé.

¹⁹ Nḍere njó mbò, enyú abifò dégígè nye me déké, “Ebege mbò ula nnó Eṣòwò ámagé shulé bɔ́ ndo né mbaá unó bí ebwó ápye? Nde muú akágè tene ukòlò ne Eṣòwò nnó apyegé fò genó eyí jí akèlege?” ²⁰ Yémbò wò mekwaá òlu waá ayí òshugé Eṣòwò meko? Gejegé meséé eyigé muú akwyège gekwilégè fò gegíí muú ayí akwyéé gejí nnó, “Ulannó wò òkwyéé me nnó mbe na?” ²¹ Yé ewú ema ebe nnó muú ayí akwyège ubi awyaá uto mansè nemé, akwyéé ujeé meséé upea, abelé gema nnó bíí kpaá ne afyéé menyéé wyéé, abelé eyí fò nnó ányégè menyéé wyéé yéndé bíí.

²² Gefógè genó eyina ntó ne Eṣòwò apyéé. Jí abò ake aleré metó usó wuú ne bɔ́ abí ápye gabo ne nnó apyè ntó bɔ́ ákaá uto bíí. Yémbò jí akóo metó dɔ́ ne bɔ́ bimbò abí jí alerege nye ebwó metó usó wuú. Ebwó bina álu bɔ́ abí elú mé nno áchó nye ebwó chó. ²³ Eṣòwò apyembò ntó gétúgè jí abò alu manlere gekpekpegé ḡgò wuú mbaá esé ako abí jí abelé mé nnó agene esé meshwè. Esé bina ne délu bɔ́ abí jí abó mé mbe ajyáá nnó débò ḡgò, ²⁴ yé elé esé abí jí akuú. Epóf wye lé eta bɔ́ Jus ebwó ebwó, áku ntó bɔ́ abí alá pò bɔ́ Jus. ²⁵ Ne elú wye ndere jí ajó né mmu ḡwe Hosya nnó, “Me nkúú nye bɔ́ abí abò alá ápó fò bɔ́ ba, nnó bɔ́ ba, ne bɔ́ abí me mbò nla mbó gejeé ne ebwó wó, nkúú nye ebwó nnó bɔ́ ba abí gejeé.” ²⁶ Ne wye né mbaá ayí jí abò ajó ne ebwó aké, “Enyú depò fò bɔ́ ba, Eṣòwò

muú alu mbe akuú nye ebwó nnó baá ba.” ²⁷ Asaya ajó nya kenké ató ne bɔ́ Isrèli aké, “Yé bɔ́ Isrèli ája ábé eké gesó mbalé ebeé mega, elé ukeke bɔ́ né geluage bwó ne átanege nye né efwyale gabo, ²⁸ néndé Eṣòwò asó nye mpa fa mme wáwá ne dama te kwyakwya.” ²⁹ Elú wye ndere Asaya abò ajó ntó aké, “Mbógè Eṣòwò ayí ábó uto uko abe danlyáá esé mbeé upyáne ebifò, mbò bwyè esé ntó abò ánómé, eké melò Sodom ne melò Gomòra.”

Bò Isrèli ákámé fò abya melómél wó

³⁰ Déjógè mbò nnó né mechò ewéna yé? Nana déjógè nnó bɔ́ abí alá pò bɔ́ Jus, ebwó abí abò alá ámmye fò mambe cho né mbe ushu Eṣòwò wó, Eṣòwò apyè ebwó atene cho né mbe ushu wuú gébége áfyéé metó ne jí, ³¹ ewé bɔ́ Isrèli bɔ́ abò ámmye nnó Eṣòwò ápye ebwó ábé cho né mbe ushu wuú gétúgè ábélege ebe, áge fò meti mampye yéndégenó eyí ebe ejó wó. ³² Ulannó ebwó alá áge meti mambe cho né mbe ushu Eṣòwò wó? Elé gétúgè ebwó ammye mambe cho ewé alá fyéé fò metó ne jí wó. Ebwó áferé nnó ápyegé utó ulúúló akágè beé cho. Nḍere elúmbò, ebwó ákparé né mfaá “Ntaá eníne nepyéé bɔ́ ákparege ákwene.” ³³ Elú wye ndere asame né mmu ḡwe Eṣòwò nnó, “Gege me mbelege mbò ntaá né melò Sayon eníne nepyéé nye ebwó ákparege, etarave ewé epyéé nye bɔ́ ákwene. Yémbò yéndémuú ayí áfyéé metó ne jí akpane fò mekpò unó.”

10

¹ Anme ba, genó eyigé me nshyage ne metó wa meko ne mmyemenene ya mbaá Eṣòwò gétúgè bɔ́ ba gelu nnó Eṣòwò áferé ebwó né efwyale gabo. ² Me nkágè ngaré wáwálé nnó ebwó akpane gechyéé né depore Eṣòwò yémbò ebwó akágè fò ndere ebwó ábó mampyege utó Eṣòwò. ³ Ebwó akágè fò meti ewé Eṣòwò apyéé bɔ́ abéé cho né mbe ushu wuú ne ammye elé mankwye ewé bwó meti mambe cho. Ewéna eleré nnó ákwèlegè fò meti ewé Eṣòwò apyéé bɔ́ abéé cho. ⁴ Kras anere yéndégenó eyí getome ne ebe nnó, yéndémuú ayí áfyéé metó ne jí abe cho né mbe ushu Eṣòwò.

Yé muú fɔ apó ayi Esɔwɔ alá aferege ji ne efwyale

⁵ Mosis asa ato ne meti ewe ebe epye bɔɔ abe cho aké, “Yéndémuú ayi ábélege mabe ako abɔɔ genwá.” ⁶ Yémbɔ ása né mmu ηwe Esɔwɔ átoó ne meti ewé Esɔwɔ apye bɔɔ abi áfyéé metɔɔ ne ji ábéé cho aké, wɔ ɔfyegé metɔɔ ne Esɔwɔ nnó apye wɔ ɔbe cho né mbe ushu wuú, “Ɔgígé fɔ né metɔɔ wye nnó, Ndé muú akwámé mbɔ nye né mfaánebuú?” (Mmye ké mampye Kras ashulé mme.) ⁷ “Yé mangií nnó, Ndé muú ajyéé mbɔ nye né melɔ aló?” (Mmye ké mampye Kras akwilé né negbo.) ⁸ Genó eyigé ηwe Esɔwɔ ajógé gelu nnó, “Mekomejɔɔ Esɔwɔ alu kwókwólé ne wɔ, alu wɔ né ubɔ meno, alú ntó né mmu metɔɔ wyeé.” Mmye ké mekomejɔɔ yina ayi agaré ndere bɔɔ áfyéé metɔɔ ne Esɔwɔ, ayi esé dégaré nnó, ⁹ Wɔ ɔgarege ne meno wye nnó, “Jisɔs alu Ata,” ne ɔkamege ne metɔɔ wye nnó Esɔwɔ apye ji akwilé né negbo, ɔtanege nye né efwyale gabo. ¹⁰ Néndé défyéé lé metɔɔ ne Esɔwɔ ne débéé cho né mbe ushu wuú. Ne déshuúge eku ne mano sé ne détanege né efwyale gabo. ¹¹ Asá né ηwe Esɔwɔ nnó, “Yéndémuú ayi áfyéé metɔɔ ne ji akpane fɔ mekpo unɔɔ.” ¹² Anɔya apó, ne muú Jus ne muú Grek. Esɔwɔ awu ama ne alu Ata ebwɔ ako. Ji achyegé gejamégé mejé mbaá bɔɔ ako abi ágige ji. ¹³ Asá né mmu ηwe Esɔwɔ nnó, “Yéndémuú ayi akuú mabɔ Ata nnó áfééré ji né efwyale gabo, Ata aféerege nye ji atane né efwyale gabo.”

¹⁴ Epyémbɔ nnó ne bɔɔ ákuú muú fɔ nnó apoo ebwɔ mbɔgé alá fyéé metɔɔ ne ji wɔ? Ne apyéé mbɔ nnó ne afyéé metɔɔ ne ji, mbɔgé alá au danwú muú fɔ agaré ebwɔ abya wuú? Ne apyembɔ nnó ne awu abya yimbɔ mbɔgé muú fɔ alá agaré ebwɔ abya wuú wɔ? ¹⁵ Ne muú apyéé mbɔ nnó ne agaré ebwɔ mbɔgé alá ato ji wɔ? Asá né mmu ηwe Esɔwɔ nnó, “Uka bɔɔ abi áchwɔɔ ne abya melómélɔ ulɔ kpaá upwɔ.” ¹⁶ Yémbɔ bɔɔ ako fɔ wɔ ákamé ne abya melómélɔ yina wɔ, néndé Asaya ajɔɔ aké, “Ata ndé muú akamé ne mekomejɔɔ ayi esé dégaré?” ¹⁷ Ndere elúmbɔ, muú awuú élé abya melómélɔ ayi atome ne Kras, ne áfyéé metɔɔ ne ji ne muú awuú abya melómélɔ gébége muú fɔ aké agarege ji.

¹⁸ Yémbɔ gɔgé me ngií ηkwe, Nnó bɔɔ Jus awuú fɔ abya Kras wɔ? Nɔgba, awu, néndé ása né ηwe Esɔwɔ nnó, “Bɔɔ mme meko awú mekomejɔɔ ayi ebwɔ agaré yéndé mbaá fa mme.” ¹⁹ Gɔgé mma ngií ηkwe. Nnó bɔɔ Isreli ákaá fɔ ula mekomejɔɔ yina wɔ? Mosis jimbɔ abɔ mbe ajɔɔ aké, “Me mmpye nye enyú déshyage mambe eké bɔɔ abi debɔ déferé nnó apó yé melɔ fɔ, mpyéé nye matɔɔ áswɔ enyú ne bɔɔ abi alá apó ne défɔɔ mankaá genó.” ²⁰ Ewyage, Asaya ajɔɔ afɔ wɔ aké, “Bɔɔ abi abɔ alá akéle me wɔ, áge me. Nlere mmye ya mbaá bɔɔ abi alá ágií me wɔ.” ²¹ Yémbɔ ajɔɔ ato ne bɔɔ Isreli aké, “Yéndé bi me nsame amu ya mankwyeé depɔ ne bɔɔ bina nnó ákere eta wa yémbɔ ebwɔ ákelege fɔ manwú me, apaá élé me paá.”

11

Esɔwɔ ashya fɔ bɔɔ Isreli wɔ

¹ Genó eyigé me ngigé gelú nnó, Nnó Esɔwɔ ashya bɔɔ bií? Chao! Me mbɔɔ nlu muú Isreli, mpyáne Abraham. Ntane né ntoné Benjamen. ² Esɔwɔ ashya fɔ bɔɔ bií abi ji abɔɔ ajyaá wɔ. Enyú delu danwú genó eyi mekomejɔɔ Esɔwɔ ajɔɔ atome ne Elija? Ji abɔ anemmye mbaá Esɔwɔ atene ukɔɔ ne bɔɔ Isreli aké, ³ “Ata, ebwɔ áwá bɔɔ ekpávé byéé, ámu ulú upé byéé, me nla membií ne, ákelege manwá me.” ⁴ Esɔwɔ ashúú ji meko aké ndé? Aké “Nwyaá dele bɔɔ ba akeneama abi alá ato mano anógé Bal wɔ.” ⁵ Wyembɔ ntó ne elu fina. Ukéé bɔɔ fɔ alu abi Esɔwɔ ajyaá né ulɔ melu bií. ⁶ Mbɔgé élé gétúgé ulɔ melu bií ne ji ajyaá bɔɔ nnó ábé abii, ebyennó utɔɔ ulúúl fɔ wɔ upyéé Esɔwɔ ajyaá bɔɔ wɔ. Mbɔgé ebɔ ebe lé gétúgé utɔɔ ulúúl, ulɔ melu bií ufulé sé genó.

⁷ Ge na ne mecho ewéna elú. Genó eyigé bɔɔ Isreli ákele ne efófo age geji wɔ. Bɔɔ abi Esɔwɔ ajyaá ne agene geji. Ne abi álaá lu danɔge élé bɔɔ abi átoó makpo. Akélegé fɔ manwú Esɔwɔ agaré ebwɔ genó eyigé ji akelege nnó ebwɔ ápye. ⁸ Elú wye ndere ásamé né mmu ηwe Esɔwɔ nnó, “Esɔwɔ apyéé matɔɔ bwɔ ákwe genje kpaá te fina. Achyebwɔ ame ayi alá ákágé ge genó ne matu ayi alá awuú mbaá.” ⁹ Devid ajɔɔ ntó gefɔgé genó eyina aké, “Echye menyéé

ayi ebwó ányεέ gébégé epaá ábwólé mataá ayi ebwó ámbóó ákwene wyεé ne ntaá eniné ebwó ákparege wyεé ákwe áge efwyale. ¹⁰ Echye amé agilé ebwó ágegé sé mbaá, meso áswó ebwó, ne efwyale ewé ebwó ágene ebe te kwyakwya.”

¹¹ Me mmagé gií ηkwe ayifó. Gébégé bóó Isreli ákparé, nnó ákwe, nnó nekwe eníne mbó nelu eniné ebwó alá ákágé kwilé sé téné? Chao! Epó fó mbó néndé gabo ayi ebwó ápyεé, ápoó lé nnó bóó abi alá pó bóó Jus áge meti ewé Eswó aferege ebwó né efwyale gabo, nnó epyεgé mbó bóó Isreli áshyágé mambε ntó eké ebwó. ¹² Te mbaá gabo ayi bóó Isreli ápyεé áchwó ne mejé mbaá bóó mme, ne mankparé ayi ebwó ákparé áchwó ne gejamégé mejé mbaá bóó abi alá pó bóó Jus, ferege yé gejamégé mejé ewé echwóó nye gébégé bóó Jus abi álaá, áchogé nye ne bóó ako abi áfyε metóó ne Kras.

Eswó aferege bóó abi alá pó bóó Jus né efwyale gabo

¹³ Me njógé ne enyú abi dela depó bóó Jus. Te mbaá me nlú ηgbá Kras eta nyú, nkaá nnó utóó bi Eswó achyεé me nnó mpyε unjea gεε, ¹⁴ mampyε nnó me nge meti mpyε bóó ba bóó Jus, áshyágé mambó unó ulóúló ebi enyú déwyaá, nnó ndó fó mpyεge mbó Eswó aferege nye abifó né efwyale gabo. ¹⁵ Néndé gébégé Eswó áshyá bóó Jus, apyε bóó mme meko abε né nesó ne ji. Ndere elúmbó, gébégé Eswó asεge nye bóó Jus nnó abε nesó ne ji, ebeé mbó nye nnó? Ebeé eké ebwó abó ágboó ne ákere né genwá.

¹⁶ Mbógé maá gεbage bréd eyi mbe alu genóge ukpea, ebyennó nto bréd meko alu genóge ukpea. Ne mbógé maka genóó álu genóge ukpea, ebyennó mata genóó eyigé mbóntó álu elé genóge ukpea. ¹⁷ Yémbó mbógé mata genóó olif eyigé apene mata ayifó ákóó ákwe, elú eké bóó Jus ne mbógé áse mata genóge olif ayi alá apεé wó ába né genóó eyigé ápené, elú eké enyú abi déla pó bóó Jus. Ndere mata yimbó ako ányuú manaá ami matanege né genóge olif eyigé ápene pene, mbóntó ne Eswó achyεge mejé mbaá bóó bií ako. ¹⁸ Ekágé enyú abi délu eké mataá genóó áyi ábalé bále débyage bóó abi álu eké mataá genóó áyi ákóó ákwene.

Depó ne ula bi dédoó ebwó ewóme. Enyú fó wó dégbare makaka genóó eyina wó, elé makaka jií ne ágbaré enyú.

¹⁹ Muú nyú fó ákágé jó aké, “Mataá genóó yimbó ákóó ákwe nnó me nge meti ncho mmyε ne genóó eyimbó.” ²⁰ Elú wáwáλέ, yémbó, kaá nnó ebwó ákóó ákwe gétúgé alá áfyεé metóó ne Jisós wó ne enyú décho mmyε ne geji gétúgé défyεé metóó ne Kras. Ndere elúmbó, ékágé dépyεgé neηa begé elé ne efo metóó, ²¹ néndé mbógé Eswó agεé nya fó meshwe mbaá bóó Jus abi alu eké mata genóó yimbó ajiambóó wó, défere nnó délyagé mamfyε metóó ne Kras, ji agene enyú meshwe? ²² Ndere elúmbó, tege ulóó melú Eswó, ne chúchú ayi ji alerege bóó abi ákwene. Yémbó ji alerege enyú galógáló mbógé enyú déké défyεé wye metóó nnó ji alerege enyú galógáló. Yémbó mbógé enyú dela défyεé sé metóó mbó, ji akórege enyú áfomé. ²³ Ne yé bóó Isreli abifó ályaágé manshyagé nnó áfyεé fó metóó ne Kras, Eswó amagé se nye ebwó aba né malu ayi ebwó ábó alu mbe mbe néndé Eswó awyaá uto mamba ebwó wyεé. ²⁴ Mbógé enyú bóó abi alá pó bóó Jus, enyú abi delu eké mata genóó olif eyigé alá apεé wó, áso enyú ába né genóó olif eyigé apene pene, né gefóó eyigé akwaá alá alu danje, ndere Eswó apyεmbó, elú wáwáλέ nnó asele nye bóó Isreli abi alu eké mata genóó eyigémbó geji ambóó ákere ába né genóó eyigémbó?

Eswó aferege nye bóó Isreli ako né efwyale

²⁵ Anme ba, genó gelu bibií eyigé me nkelege nnó enyú dékaá nnó enyú déferege sé nnó dékaá dóó. Genó eyina gelu nnó bóó Isreli abi átoó mekpo, atóó nye fó te kwyakwya. Ebwó átoó nye wye mekpo kpaá te bóó abi alá pó bóó Jus, abi Eswó ajyaá ákamege ne meti ewé Eswó apyεé bóó átenege cho né mbe ushu wuú. ²⁶ Na ne Eswó aferege nye bóó Isreli ako né efwyale, ndere ásamé né ηwe Eswó nnó, “Muú ayi aferege bóó né efwyale atanege nye né Sayón, apyε upyáne Jakób ulyaá nchye mampyεge.” ²⁷ Asá ntó nnó Ata aké, “Ge menomenyεé ewé me nyεé nye ne ebwó na gébégé njige nte gabo bwó.” ²⁸ Né egebe ewé abya melóméló, bóó Isreli alu bóó mawámé Eswó gétúgé áshyá ji né galógáló áwe nyú. Né egebe ewé manjya bóó,

Esɔwɔ ajya ebwɔ néndé ji abɔ gejeé ne ebwɔ dɔɔ gétúgɛ genó eyigé anyémeno nnó apyéé ne ukwene antɛ bwɔ. ²⁹ Mbɔ ne elú néndé Esɔwɔ akúgɛ muú, ne ájegé ji, genó gefɔ gepɔ eyi gekágé mankwɔré metɔɔ Esɔwɔ. ³⁰ Né egbe ewé nyú, mbembɛ enyú debɔ déwuú fɔ ne Esɔwɔ yémbɔ nana ji agené enyú meshwɛ gétúgɛ bɔɔ Isrɛli álá áwuú fɔ ji. ³¹ Wyɛ né meti ewu gétúgɛ meshwɛ ayi Esɔwɔ agene enyú, nana bɔɔ Isrɛli ákelege fɔ manwú ne Esɔwɔ. Epyembɔ nnó Esɔwɔ ntó agene nyɛ ebwɔ meshwɛ. ³² Esɔwɔ apyé ebwɔ ako ábélégɛ fɔ mabɛ jíí, ebwɔ álú eké bɔɔ denɔ abi meti ela epɔ manlyaa gepugé denɔ. Ji apyembɔ nnó ji agene bɔɔ ako meshwɛ.

Ngɔ Esɔwɔ apwɔ amu bɔɔ ákágɛ kad

³³ Eɛh Esɔwɔ sé alɔ melu ne bɔɔ ako. Denɔa tíí ne defɔɔ etiré ji awyaa dépwɔ amu. Ndé muú akágé garé ula bi depɔ desɔgɛ ji meno? Ndé muú akágé ndere ji apyéé depɔ tíí? ³⁴ Elú wyɛ ndere ásamé né ηwe Esɔwɔ nnó, “Ndé muú akágé uferé Esɔwɔ? Ne ndé muú akaá dɔɔ mambe muú ayi achyɛge ji majyéé? ³⁵ Ndé muú achyɛé me ji echyɛ nnó Esɔwɔ ntó ashuú ji?” ³⁶ Esɔwɔ ne akwyéé yéndégenó ne élé jíí ne apyéé nnó yéndégenó gekene, ne élé getu jíí ne yéndégenó gelu. Ngɔ abɛ ne ji te kwyakwya ne kwyakwya Amen.

12

Chyɛge genwáge nyú mbaá Esɔwɔ ndere gepɛ eyigé gelu gebɛ

¹ Anɛme ba, ndere unó bi ngarege enyú úlú wáwálé, mkpeage enyú nnó gétúgɛ galógáló ayi Esɔwɔ alerege, déchyɛé gemɛge nyú mbaá Esɔwɔ ndere genógɛ gepɛ eyi gelu gebɛ, eyigé débele ndere genógɛ ukpea mbaá Esɔwɔ, eyi gepyéé metɔɔ egɔɔ ji. Ge meti ewé enyú débɔɔ manogé Esɔwɔ wáwálé na. ² Ekágé dema dépyɛge unó eké bɔɔ mme. Gɔgɛ Esɔwɔ akwɔré genwáge nyú, achyɛé enyú matɔɔ ayi make. Ebege mbɔ enyú dékágɛ nyɛ genó eyigé Esɔwɔ akélege nnó enyú dépyɛge, eyigé gelɔme, eyigé gegɔɔ ji metɔɔ ne gekwane.

³ Ne gétúgɛ echyɛ ewé Esɔwɔ achyɛé me né ulɔɔ melu bíí, mkpeage enyú nnó ekágé muú nyú fɔ áferege nnó ji anɛa

gemɛ apwɔ ndere ji alu. Muú aké aferege genó eyi getome ne jimɔɔ, áférégɛ né meti ewé elu cho ndere ji áfyéé metɔɔ ne Jisɔs. ⁴ Menyammyɛ sé álu ama ne awyaa gejamégɛ upɔ, yéndé gepɔ gewyaa ébi utɔɔ. ⁵ Mbɔntó ne esé yé élé esé delu gejame, dékwe eké menyammyɛ ama gétúgɛ déchomé mmyɛ ne Kras, ne yéndémuú sé alige mmyɛ ne nte. ⁶ Esɔwɔ né ulɔɔ melu bíí achyɛé yéndémuú sé ewuú echyɛ. Yéndémuú agbaré echyɛ wuú chanéné. Mbɔgɛ achyɛé wɔ echyɛ ewé ɔgarege mekomejɔɔ wuú, garege ndere ɔfyéé metɔɔ ne ji, ⁷ mbɔgɛ elú lé mampyɛge utɔɔ bíí, pyɛge chanéné, mbɔgɛ elú lé manlere, lerege chanéné, ⁸ mbɔgɛ elú lé mamfyɛ bɔɔ eshyɛ, fyɛge ebwɔ eshyɛ chanéné, mbɔgɛ elú lé echyɛ manchyɛge, achyɛge byagebyage, mbɔgɛ elú lé mampógɛ bɔɔ, poóge ne metɔɔ wyɛ meko, muú ayi agene bɔɔ meshwɛ, agene ne metɔɔ megɔmegɔ.

⁹ Bɔgɛ gejeé eyigé wáwálé ne ate, paágɛ unó nchyɛ, gbarege unó ulúúlú ne eshyɛ. ¹⁰ Bɔgɛ gejeé ne ate anɛme ndere débɔɔ ne bɔɔ ula gepú nyú, kpagé gechyɛé manógɛ ate. ¹¹ Pyɛgɛ utɔɔ nyú débɛgɛ ne gepwa, pyɛgɛ utɔɔ Ata ne matɔɔ nyú mako. ¹² Bɛgɛ ne nechóchó né genó eyigé enyú déneré metɔɔ wyɛ. Kógɛ metɔɔ né efwyale ewé enyú dégene. Négɛ wyɛ mmyɛ yéndégébé. ¹³ Chyɛgɛ unó ebifɔ ebi enyú déwyaá mbaá ate bɔɔ Esɔwɔ abi alu mbya. Nenegɛ manombi nyú mbaá anɛké.

¹⁴ Nɛgemmyɛ nnó Esɔwɔ ájé bɔɔ abi ámmyéé amu ne enyú. Dénɛge fɔ nnó Esɔwɔ alere ebwɔ utoɛkwa, nege lé nnó Esɔwɔ ájé bwɔ jéle. ¹⁵ Bɛge metɔɔ megómégɔ ne bɔɔ abi awyaa metɔɔ megómégɔ. Bɛge ne mesome metɔɔ ne bɔɔ abi awyaa mesome. ¹⁶ Bɛge nesɔ ne ate. Ekágé débwɛge mmyɛ, chogɛ mmyɛ ne bɔɔ abi áshulege gemɛge bwɔ mme. Ekágé déferege nnó dékaá dɔɔ.

¹⁷ Muú apyɛgɛ enyú gabo, ekágé déshuú ji. Pyɛgɛ lé unó bi yéndémuú aselé nnó úlú cho. ¹⁸ Ebege kɔkɔgɛ, né egbe ewé nyú mmyɛge nnó débe nesɔ ne yéndémuú. ¹⁹ Anɛme ba, muú apyɛgɛ enyú genó gebo, déshugɛ fɔ amu. Lyagɛ Esɔwɔ ne ashuú muú yimbɔ amu néndé ása né mmu ηwe Esɔwɔ nnó, “Ata aké amu mashugɛ élé

aya, ne me nshugé nye amu.”²⁰ Yémbò pyegé ndere asamé né mmu ηwe Εσωω nnó, “Mbògé mesa aké ammyéé bòó mawámé nyú, chyegé ebwó menyéé, mmwólé manaá eké epyéé ebwó, chyegé ebwó genó eyigé anyuú. Déké dépyéé mbò, elú eké dénerege bwó ujéje mewε né mekpo ne mmye εgboó nye ebwó.”²¹ Dékamege nchye ase enyú uto, mmyege nnó galógáló nyú ase uto nchye.

13

Bòó áwúgé ne ákpakpa bwó

¹ Yéndémuú awúgé ne bòó kpakpa abi ηgòmna áchyeé ebwó utó, néndé muú ákágé be fó muú kpaá bòó ayi Εσωω alá ákame wó. Ne Εσωω ne afyéé ákpakpa melo ako.² Ndere elúmbò, yéndémuú ayi átenege ukòlò ne ákpakpa melò, átenege mbò lé ukòlò ne bòó abi Εσωω áfyéé nnó ábé. Ne yéndémuú ayi átenege ukòlò, ákuú mbò élé unòó mpa ne gemε jiú.³ Bòó kpakpa áfelegé fó amε mbaá bòó abi ápye unò bi úlú cho, áfelegé élé mbaá abi ápye gabo. Ndere elúmbò, pyege yé genó eyigé ebwó ákelege ne ebwó áfεge nye wó.⁴ Néndé ebwó álú élé bòó utòó Εσωω, ápyéé utòó né galógáló nyú. Ne mbògé wò òpyege gye, òbò mamfògé ebwó néndé utó bi Εσωω achyeé ebwó upò fó detu. Ebwó alu bòó utòó Εσωω ne áchyege éfwyale ndere Εσωω ákelege mbaá bòó abi ápyéé gabo.⁵ Ndere elúmbò, débò manwúgé ne ákpakpa melò, epófó gétúgé dékelege mambo éfwyale ewú ewú wó, élé gétúgé dékelege ntó mampyegé genó eyigé matòó nyú ágarege nnó gelu cho.

⁶ Getú eyigémbò ntó ne enyú déchyege ηkamakpo, néndé ákpakpa melò álú lé bòó utòó Εσωω ndere ápyéé unò bí ebwó ábòó mampye.⁷ Chyegé ebwó unò bi úlú ebi bwó. Mbògé élé ηka makpo ne ebwó ákelege chyege ebwó. Mbògé élé ηka matu yé eyi unò bi enyú déwyaá ne ebwó ákelege nnó déchyeé, chyege ebwó. Mbògé ákelege nnó déwúgé ne ebwó, wúgé ne ebwó. Mbògé énogé ne ebwó ákelege, nógé ebwó.

Ndere muú abòó mambε ne nte menjme

⁸ Yéndémuú nyú ákwò ujwòó biú uko. Ne ujwòó ebi débòó mankwò élé mambò gejeé ne ate ηjme. Muú ayi abòó gejeé ne ate

ηjme, apyéé mbò élé genó eyigé ebe ejòó.⁹ Ebe ewé eké, “Muú akwege fó ulò, muú awágé fó nte muú, muú ájogé fó ejò, muú áfyege amε né genóge nte,” ne mabe ayi fò mako, ácho aji né ebe ema, ewé eké, “Gbògé ne nte menjme wyéé ndere ògboó ne gemε jyéé.”¹⁰ Muú abòó gejeé ne nte menjme, apyéé fó ji gabo. Ndere elúmbò, muú aké abòó gejeé ne nte menjme apyéé mbò lé yéndégenó eyigé ebe ejòó.

¹¹ Debó mampyege wyεmbò néndé dékaá gefoge gébé eyigé εsé délu mbò wyε. Gébé gekwane eyi débò mampeé geja, néndé gébé eyigé εsé détanegε né éfwyale gabo gela kwòkwólé gepwò ndere gebò gelú mbεmbe ayi défyéé metòó ne Jisòs fyéé.¹² Elá gáchyeé utuú ubyε. Elá gachyeé biú ujyaá. Délyaá unò bi bòó ápyéé né gemua, défyε unò ummye ebi Εσωω achyege démmye ummye biú gbòó.¹³ Dépyegé unò chanéné ndere bòó abi ápye unò biú gbòó. Lyagé mapaá mabomabo, dényúgé fó mmòó dékwene. Lyagé unò bi ugboó mmye. Déwamégé fó ne ate, désògé fó metòó nnó bòó abò unò ápwò enyú.¹⁴ Chyegé gemεge nyú geko mbaá Ata Jisòs Kras, délyaá manferege ndere dépye mmye ekwilegé enyu mampye ubobo unò bi menyammye ákelege.

14

Muú ayi ábené né depòré Εσωω, ne ayi álá ábené wó

¹ Segé muú ayi alá bene né depòré Εσωω wó, dényéégé fó mbeé ne ji né genó eyi ji áférege, yé gelú cho yé gelú gyeé.² Muú ayi fò, metòó ewé ji afyéé ne Εσωω εgarége ji nnó anyegé yéndégenó. Yémbò muú ayi alá bené né depòré Εσωω wó, metòó ewuú εgarége ji nnó anyégé lé ulá.³ Ne ékágé muú ayi anyéé yéndégenó, ábyágé ayi alá anyéé. Ne ékágé muú ayi alá anyéé yéndégenó ajógé nnó ayi anyéé yéndégenó alu gyeé, néndé Εσωω ase ji ntó nnó alú muú wuú.⁴ Wò òlú waá ayi ójógé nnó maá utòó muú yicha alu gyeé? Muú ayi abòó maá utòó yimbò ne ákágé garé mbògé alu gyeé yé alu cho. Ne abéé nye cho néndé Εσωω apye nye ji atene cho.

⁵ Βῶς abifῶ áferege nnó bií uma uḡea geme upwῶ ebifῶ ne abifῶ áferege nnó yé bií bi uḡea geme upwῶ nte upῶ. Yéndémuú abῶ mamferé né metῶῶ wuú akaá genó eyi gelú cho. ⁶ Βῶς abi áferé nnó bií uma uḡea geme upwῶ ebifῶ, ápyembῶ manógé Ata. Βῶς abi anyeé yéndégenó, apyeé mbῶ manógé Ata néndé ebwῶ achyegé matame mbaá Eḡwῶ gétúgέ menyéé yimbῶ ne anyé. Βῶς abi áshyá manyé ufῶῶ menyéé ebifῶ, ápyembῶ manógé Ata ne achyegé ntó Eḡwῶ matame. ⁷ Yé muú sé fῶ apῶ mebe, mampyege elé unῶ bi ji aklege. Ne yé muú sé fῶ ntó ayi aklege nnó agboῶ néndé mbῶ ne ji aklege apῶ. ⁸ Yé mbῶgέ εḡ débegé abε elú elé nnó dénógé Ata. Ne yé mbῶgέ dégbo lé gboῶ elú lé nnó dénógé Ata. Ndere elúmbῶ, yé délu abε yé dégbῶ délu lé bῶῶ Eḡwῶ. ⁹ Né gétú eyigémbῶ Kras agbῶ, ne akwilé né negbo nnó ji abε Ata mbaá bῶῶ abi álu abε ne abi agboῶ. ¹⁰ Ulannó yé ne wῶ ὡgaregέ nte menḡme nnó alu gyéé? Yé wῶ ntó ulannó ne wῶ ὡbyaá nte menḡme wyéé? Eḡ sé ako détenege nye né mbε ushu Eḡwῶ, asῶ mpa sé. ¹¹ Asá né ḡwe Eḡwῶ nnó, “Ata aké te mbaá me nlú wáwálé, yéndémuú atome nye mano né mbε ushu wa, ne yéndémuú agarége nye ne meno wuú nnó, me nlú Eḡwῶ.” ¹² Nderé elúmbῶ, yéndémuú sé jimῶῶῶ agaregέ nye Eḡwῶ ama mpa ndere ji apyeé ne genḡwá jíí.

¹³ Gétú eyigémbῶ, débῶ manlyaá man-garege nnó muú yina alu cho ayina alu gyéé. Yémbῶ tóge eshye mange nnó ékágé dépye genó eyi gépyeé nte menḡme yifῶ akparé yé nnó ákpé né gabo. ¹⁴ Me, ndere muú ayi nchomé mmye ne Ata Jisῶs, nkaá nnó yé menyéé fῶ ayi alu, ála apῶ fῶ pópῶ apῶ. Yémbῶ muú ákamege nnó gefῶge menyéé ayifῶ apῶ fῶ pópῶ, ebeyennó apῶ fῶ pópῶ né eta wuú. ¹⁵ Ne mbῶgέ genó eyigé wῶ ὡnyeé gepyeé aḡme abifῶ ábῶῶ efwyale né metῶῶ, ebeyennó wῶ ὡlerege fῶ gejeé. Ékágé gétúgέ genó eyigé wῶ ὡnyeé ὡchῶ nte menḡme wyéé muú Kras agboῶ ntó gétú jíí. ¹⁶ Ékágé ὡpyeé genó eyigé ὡferé nnó gelú cho, mbῶgέ gepye nnó nte menḡme wyε apye gabo. ὡpyege mbῶ bῶῶ ákage chῶῶ mabῶ nyú bῶῶ Eḡwῶ, ¹⁷ néndé gefwa eyigé Eḡwῶ ágbárege, gebῶῶ fῶ genó mampye ne manyégé ne manyúgέ wῶ. Elé mampye unῶ bi úlú cho, mambe

nesῶ ne bῶῶ, ne mambe ne metῶῶ megῶmega, unῶ bi Mendoῶ Ukpea eshyegé. ¹⁸ Ne muú aké apyeé utῶῶ Kras né gefῶῶ eyi, apyeé metῶῶ egῶῶ Eḡwῶ ne bῶῶ ntó áfegé nye jíí.

¹⁹ Ndere elúmbῶ, débῶ mafye mekpo mampyege lé unῶ bi uchwῶῶ ne nesῶ ne démmye nnó εḡ défyegé ate aḡme eshye né depῶré Eḡwῶ. ²⁰ Ékágé gétúgέ menyéé ὡchῶ unῶ bi Eḡwῶ apyeé. Yéndé genó eyigé ányeé gelú pópῶ. Yémbῶ elú gyéé manyé yéndégenó eyi gepye nte menḡme yifῶ akwe né gabo. ²¹ Elú galógálῶ nnó wῶ ὡlyaá manyégé menya, manyúgέ mmῶῶ yé mampyege yéndégenó eyi gékágé pye nte menḡme wyε akwe né gabo. ²² Ndere elúmbῶ, ékágé ὡlyaá nnó muú fῶ akaá genó eyigé wῶ ὡkamé né mechῶ ewéna, yémbῶ wyε lé enyú ne Eḡwῶ ne dékage kaá geji. Metῶῶ megῶmega ebε ne muú ayi álá shulege fῶ ndo né geme ji gétúgέ apye genó eyigé ji akaá nnó gelú cho. ²³ Yémbῶ muú abegé ne dembyῶ né unῶ bi ji anyeé, Eḡwῶ agaré nnó akwe mpa, gétúgέ ányeé unῶ bi mbῶ ayi álá kamé fῶ nnó elú cho nnó ji anyé ubi wῶ. Ne yéndégenó eyigé muú apyeé ayi álá kamé nnó gelu cho elé gabo.

15

Bῶῶ Kras ápyegé lé unῶ bi ugῶῶ ate aḡme metῶῶ

¹ Eḡ sé abi débené né depῶré Eḡwῶ, debῶ mampógé abi álá béné wῶ né unῶ bi ebwῶ ápye gyéé, ebi ujwerege ebwῶ mankaá. Dépyegé fῶ lé unῶ bi ugῶῶ εḡ ambῶῶ metῶῶ. ² Yéndémuú sé apyege genó eyi gegῶῶ ate aḡme metῶῶ nnó ebwῶ ábené né depῶré Eḡwῶ né galógálῶ bwῶῶ nnó ebwῶ áwe. ³ Néndé yé Kras apyeé fῶ unῶ bi ugῶῶ lé jimῶῶῶ metῶῶ wῶ. Yémbῶ, ndere ásamé né ḡwe Eḡwῶ nnó, “Mashye ayi bῶῶ áshyeé wῶ áshulé me né mmye.” ⁴ Yéndé genó eyigé ásamé nya né mmu ḡwe Eḡwῶ, ásá geji nnó gechyéé εḡ májyeé, nnó ndere mekomejῶῶ Eḡwῶ apyeé nnó εḡ dékógé metῶῶ, ne nnó εḡ détenege ne eshye né depῶré Eḡwῶ. Eḡ sé dénegege metῶῶ nnó Eḡwῶ apye nye unῶ bi ji anyémeno. ⁵ Nnenemmye nnó Eḡwῶ muú apyeé enyú dékógé metῶῶ ne détenege ne eshye né depῶ etií, apῶῶ enyú débe meko ama ne ate ndere dékwῶlege gekáge neke

Kras Jis̄as, ⁶ nnó enyú ako chóncho né meko ama déf̄ege nye Es̄ow̄a muú alu nte Ata sé Jis̄as Kras.

Abya melóméló alu ayi b̄ó Jus ne b̄ó abi alá ápó b̄ó Jus

⁷ Segé yé ate, ndere Kras asele enyú. Dépyegé mb̄o, b̄ó áf̄ege nye Es̄ow̄a. ⁸ Me ngarege enyú nnó Kras achw̄o póo esé b̄ó Jus, manlere nnó Es̄ow̄a apȳéé genó eyigé aj̄ó nnó apȳéé, nnó genó eyigé ji anyémeno ne ukwene ante se getane wáwálé, ⁹ nnó b̄ó abi alá pó b̄ó Jus, áf̄egé Es̄ow̄a né meshwe ayi ji agene ebw̄o. Elú wye ndere ásámé né mmu ηwe Es̄ow̄a nnó, “Ndere elúmb̄o me nf̄ege nye w̄o né geluage b̄ó abi alá ápó b̄ó Jus, nkwane nye makwa nf̄éé w̄o.” ¹⁰ Ama ásá ntó nnó, “Enyú abi dela dep̄o b̄ó Jus, bege ne nechóchó chóncho ne b̄ó Es̄ow̄a.” ¹¹ Ama ásá ntó nnó, “Enyú b̄ó abi dela pó b̄ó Jus, f̄ege Ata. B̄ó ako af̄éé ji.” ¹² Ne Asaya aj̄ó ntó aké, “Mpyáne Jesse achw̄o nye, ne ab̄éé nye mf̄wa mbaá b̄ó abi alá pó b̄ó Jus, ne ebw̄o áner̄ege nye met̄ó ne ji.”

¹³ Nnenemmye nnó Es̄ow̄a muú apȳéé enyú déner̄ege met̄ó ne ji, apȳe enyú débe ne nechóchó gejamegejame ne nes̄o ndere défȳéé met̄ó ne ji ne nnó utó Mendoó Ukpea upȳe met̄ó ewé déner̄é mb̄o ew̄éné.

P̄al agaré ula bi ji ásáme ηwe yina

¹⁴ An̄me ba, me mb̄o nkaá ch̄án̄éné nnó enyú amb̄o del̄ome melu d̄ó. Nkaá ntó nnó enyú dewyaá def̄ó ne yénd̄emuú nyú ákágé chȳéé nte majȳéé. ¹⁵ Yémb̄o né mmu ηwe yina, nsa enyú unó f̄o mp̄o ne ef̄o nnó mpȳe enyú détege ubi. Me mb̄o nsa mp̄o ne ef̄o gétúgé galógáló ayi Es̄ow̄a álér̄e me, ¹⁶ me nsame unó bina néndé Es̄ow̄a apȳe nnó me mbe muú utó Kras Jis̄as mbaá b̄ó abi alá pó b̄ó Jus. Me mpȳéé utó eba ndere mempȳe up̄e, mangarege abȳa melóméló ayi atane mbaá Es̄ow̄a né mbaá b̄ó abi alá pó b̄ó Jus, nnó ebw̄o ábé ndere echȳe ewé Es̄ow̄a akame mans̄e, ewé Mendoó Ukpea epȳéé nnó ebe genógé ukpea mbaá Es̄ow̄a. ¹⁷ Me nwȳaá gep̄oge né utó bi me mpȳéé mbaá Es̄ow̄a gétúgé nchomé mmye ne Kras Jis̄as. ¹⁸ Nkágé do f̄o ebw̄o ew̄ome né genó eyigé cha ekósé nnó Kras

apó me nnó gétúgé mekomej̄ó ayi men-garé ne unó bi mpȳéé, b̄ó abi alá pó b̄ó Jus áwuú ne Es̄ow̄a nana, ¹⁹ né utó gep̄oge ufelekpa ne utó Mendoó Ukpea. Ndere elúmb̄o, oló né Jerosale ókw̄oné né gebágé mewaá Ilirikum, nke me nnere mangaré abȳa melóméló Kras ewu. ²⁰ Elú me me met̄ó nnó me ngarege abȳa melóméló Kras né mbaá ayi yé muú f̄o alá lú dangaré, nnó ekágé ebé eké nten̄ege gep̄u mfaá neb̄omé eníne muú ayicha afȳéé. ²¹ Elú wye ndere ásámé né mmu ηwe Es̄ow̄a nnó, “B̄ó abi alá alu dangaré ebw̄o abȳa wuú agene nye ji, ne abi alá alu danwú dep̄o eti détomé ne ji, ákaágé nye.” ²² Gége genó eyi gegbeé me gejame nd̄o nla chw̄o f̄o nge enyú w̄o.

P̄al ashuú manjye ge b̄ó Es̄ow̄a né melo Rom

²³ Yémb̄o nana ayi nnere utó ba né uba mewaá bina ne te mbaá me nshyage me né gejamégé an̄me manchw̄o ge enyú, ²⁴ nferé nnó nten̄ege nye ef̄éé nge enyú gebégé nké njȳéé Sp̄en nnó mbe ne enyú mboó nd̄ó, enyú dépoó me njȳe mbe ne neke na. ²⁵ Yémb̄o nana njȳéé kpe Jerosale manjye chȳéé echȳe mbaá b̄ó Es̄ow̄a abi alu ewú. ²⁶ Néndé met̄ó ego b̄ó Es̄ow̄a né ubaá mewaá Masedonia ne Akaya, achw̄o ηka mampoó ubya b̄ó né geluage b̄ó Es̄ow̄a né Jerosale. ²⁷ Met̄ó ego ebw̄o mampȳe mb̄o. Elú eké ujw̄o ne ebw̄o anyéé b̄ó Jus néndé te mbaá b̄ó Jus ápȳéé ebw̄o ab̄o mejé ewé abȳa melóméló achw̄o ne ewú, ebw̄o ntó age nnó elú galógáló mampoó ebw̄o ne ηka. ²⁸ Ne gebégé me nnerege nye mans̄e ηka yina eyi ate an̄me achw̄o ne nchȳege mbaá ubya b̄ó bimb̄o, nkoógé nye manjye Sp̄en ne nten̄ege nye ef̄éé né Rom. ²⁹ Nkaá nnó me nchw̄oge ge nyú, nchw̄o nye ne gekpekpegé méjé ewé Kras achȳegé enyú.

³⁰ An̄me ba, gétúgé met̄ó ewé esé défȳéé ne Ata Jis̄as Kras ne gétúgé Mendoó Ukpea epȳe esé déb̄o gejeé ne ate, nkpeage enyú nnó décho mbwa ne me dénn̄en̄emmye mbaá Es̄ow̄a gétú ya. ³¹ Negé mmye nnó mb̄ogé b̄ó abi alá fȳéé met̄ó ne Ata né Judiya w̄o apȳege me, Ata afere me né amu bw̄o ne nnó b̄ó Es̄ow̄a né melo Jerosale ákamé mans̄e echȳe ewé me nchw̄o ebw̄o ne ewú. ³² Dépyegé mb̄o, mb̄ogé Es̄ow̄a

ákamege, me nchwáó ewú ne nechóchó, me ne enyú chóncho défyε nye ate eshyε. ³³ Nnεnemmyε nnó Esɔwɔ muú apyεé esé débεé né nesɔ abε ne enyú. Amen.

16

Pɔl áló matame mbaá bɔ́ Esɔwɔ né Rom

¹ Nkelege mampyε enyú dékaá nnó Fobe, menme sé ayi mendée awyaá gepɔ gelógél. Ji alu mempoó né εchomelé bɔ́ Jisɔs né melɔ Senkrea. ² Ndere ji achwáó ewu sege ji ndere bɔ́ Jisɔs ásele nte menme. Pógé ji né yéndégenó eyigé ji akεlegé néndé ji apood me gejamégé bɔ́ yé me ntó.

³ Tamegé Priska εbwó ne Akwila. Ebwó ácho mbwa ne me dépyεé utó Kras Jisɔs. ⁴ Ela dachyεé mbɔ áchyε gemεge bwó getú ya. Me ntame εbwó yé machomélé bɔ́ Jisɔs ayi álu né gebagé mewaá bɔ́ abi álá pó bɔ́ Jus átame ntó εbwó. ⁵ Tamage ntó εchomelé bɔ́ Jisɔs abi anywerege né gepúge εbwó.

Tamegé ntó Epenetus mejeé wa ayi ngbóo ne ji. Ji alu muú mbe ayi akame ne Kras né gebagé mewaá Esya. ⁶ Tamege Meri muú apyε utó ne eshyε né galógáló nyú. ⁷ Tamegé Andronikɔs ne Junias ate bɔ́ melɔ wa. Ebwó abɔ alú né denɔ chóncho ne me. Ebwó ábɔ me mbe ácho mmyε ne Kras gemεgé nnó me ncho. Ebwó álú bɔ́ abi áwyaá enógé né geluage ángbá Kras.

⁸ Tamegé Amplatɔs nte menme ayi ngbóo ne ji dɔ́ gétúgé déchomé mmyε ne Ata. ⁹ Tamegé Ubanɔs nte menme ayi apyε utó Kras chóncho ne esé ne Stakys mejeé wa ngbóo ne ji. ¹⁰ Tamegé Apelis muú aleré wáwálé nnó ji alú muú Kras. Tamegé ntó ula gepúgé Aristobolos. ¹¹ Tamegé Herɔdyɔn muú melɔ wa. Tamegé ntó abi álu bɔ́ Jisɔs né ula gepúgé Nasisɔs.

¹² Tamegé Trifana ne Trifɔsa. Andée bina ápyεé utó Ata ne eshyε. Tamegé Pesis, mejeé wa ayi gejeé. Mendée ayina apyε utó Ata ne eshyε. ¹³ Tamegé Rufɔs muú Ata ajyaá. Tamegé ntó mma awuú muú aselé me ndere maá awuú. ¹⁴ Tamegé Asinkritɔs ne Filεgɔn, ne Hemεs ne Patrobas ne Hemas ne anme abifɔ abi álu ne εbwó. ¹⁵ Tamegé Filologɔs ne Julya ne Nerɔs ne menmo wú

ayi mendée ne Olymfas ne bɔ́ Esɔwɔ ako abi alu ne εbwó.

¹⁶ Tyagé ate ne gejeé. Machomele bɔ́ Kras ako ayi álu wé áló enyú matamé.

Pɔl achyεé bɔ́ Kras né Rom kwyakwya majyεé

¹⁷ Anme ba, nnene enyú mmyε nnó dese gebé ne bɔ́ abi áchwáó ne ángya, ne ábúlége mató bɔ́ abi áfyε metó ne Kras. Ebwó álerege unó bi cha εbi ula upó fɔ́ unó bi bɔ́ Kras. Bege tete ne εbwó. ¹⁸ Ufɔ́ bɔ́ bina ápyε fɔ́ utó Ata sé Kras. Apyε lé unó bi εbwó áwuú chanéné. Áselé gelóge mejó ne mejó dembwólé ánywaá bɔ́ abi mató bwó álu dada. ¹⁹ Yéndémuú Kras akaá nnó enyú dépyε unó bi abya melóméló áké enyú dépyεge. Gétú eyigémbɔ metó εgá me ne enyú. Yémbɔ nkelege nnó enyú débε ne dénɔga nnó dépyεgé uno ulóúló, ne nkelege ntó nnó débε chinj ékágé dépyεgé uno nchyε. ²⁰ Ela dachyεé, Esɔwɔ muú apyεé esé débεé nesɔ ne ate apyε nye enyú dépwáó danchomeló, ji ala éké déjyaré ne uka.

Nnεnemmyε nnó Ata sé Jisɔs Kras aleré enyú galógáló.

²¹ Timɔti nte muú ayi mpyεé utó uluá ne ji atamegé enyú. Lukiɔs ne Jason ne Sosipata ate bɔ́ melɔ wa áló ntó enyú matame.

²² Me Tetiyɔs muú mpógé Pɔl mansa nwe ayina, nló enyú matamé ndere muú ayi áchomé mmyε ne Ata.

²³ Gayɔs muú ábelé me, ne εchomele bɔ́ Jisɔs abi anywerege né gepú ji áló enyú matame. Erastus muú ábélege nka melɔ ne menme sé Kwatɔs áló enyú matame. ²⁴ [Nnεnemmyε nnó Ata Jisɔs Kras alerege enyú galógáló.]

Pɔl afεgé Esɔwɔ né kwyakwya malɔ nwe yina

²⁵ Déchyε Esɔwɔ nɔ́. Ji akaágé pyε enyú détené ne eshyε né metó ewé enyú défyεé ne Jisɔs Kras ndere me ngaré enyú depɔré Kras né abya melóméló. Ne abya melóméló yina alu lé genó eyigé Esɔwɔ ábelé nya bibií te gachií. ²⁶ Yémbɔ nana Esɔwɔ aleré gbɔnɔnɔ unó bi ji abɔ ábelé bibií. Esɔwɔ muú álá agboó fɔ́ ajó nnó dégaré unó bi bɔ́ ekpávε bií ábɔ ásamé mbaá bɔ́ mme meko nnó áfyεé metó ne Esɔwɔ ne áwúgé ne ji.

²⁷ Ngɔ abε ne Εσωω τε kwyakwya. Ji mbií ne awyaá dénga deko. Εβε mbɔ, gétúgé genó eyigé Jisɔs Kras apyεé. Amen.

N̄we m̄be ayi P̄l ásamé m̄baá εchomele b̄ó Kras né K̄ōrent

P̄l atamege b̄ó Jis̄s né mel̄o K̄ōrent

¹ Me P̄l ne men̄me sé S̄ostenis ne désamé η̄we ayina. Ε̄σωω̄ akú me ndere ji akélege nnó me m̄be η̄gbá Kras Jis̄s.

² Det̄ome η̄we ayina eta enyú εchomele b̄ó Jis̄s né K̄ōrent. Enyú ako abi Ε̄σωω̄ akuú nnó débé b̄ó bíí, ap̄ye mé enyú déla b̄ó ukpea ndere déchome m̄mye ne Kras Jis̄s. Wyemb̄o ntó ne ji ap̄yεé chóncho ne b̄ó ako abi álú yéndé m̄baá ánógé Ata ε̄s̄ Jis̄s Kras. Ji alú Ata awese ne awu bwó.

³ Ēse dén̄enem̄mye nnó N̄te sé Ε̄σωω̄ ne Ata Jis̄s Kras álérégé enyú galógál, ne ap̄ye enyú débé ne nes̄o.

B̄ó Kras áwyaá mejeé ndere áchome m̄mye ne ji

⁴ Ne yéndégébé me nké nn̄enem̄mye gétúgé enyú, ntamege Ε̄σωω̄ muú me nnógé néndé alere enyú galógál wuú ndere dechomé m̄mye ne Kras Jis̄s. ⁵ Elé gétú ji ne Ε̄σωω̄ ajélé enyú né mati mako, ap̄ye enyú débó den̄gáré mej̄ó matimatí ne nnó dékágé ntó dep̄o etií matimati. ⁶ Ēwéna eleré nnó abya melóméló Kras ayi Me ngaré enyú ak̄pe enyú m̄mye wáwálé. ⁷ Ndere elúmb̄o, enyú déwya mé yéndé ε̄chyε ewé Mendoó Ukpea ε̄chyεgé b̄ó Ε̄σωω̄ ndere débelé am̄e meti dégilé nnó dége Ata Jis̄s Kras sé akéré meso fa mme. ⁸ Ε̄σωω̄ ap̄ye nye ntó enyú dé̄t̄ené chánchá té kwyakwya, ne muú f̄o ashúlégé f̄o enyú ndo né bíí bí Ata sé Jis̄s Kras akérege fa mme nnó enyú dépye gyé. ⁹ Ε̄σωω̄ muú ajógé genó ap̄yéε, élé ji ne akuú enyú nnó décho mbwa ne Maá wuú Jis̄s Kras ayi alú Ata ε̄sé.

Āngya ak̄pe né εchomele b̄ó Kras

¹⁰ Ānmé ba, nn̄ene enyú m̄mye né mab̄o Ata sé Jis̄s Kras nnó déwamégé sé, bége meko ama. Débégé mb̄o, āngya abeé f̄o né met̄ó met̄ó nyú. Bége chónchó ne at̄e, né uféré nyú ne met̄ó ε̄ma. ¹¹ Njógé mb̄o néndé, b̄ó f̄o né gepúgé Kleo ágaré me nnó enyú déwamege ne at̄e. ¹² Genó ε̄yigé njógé

mb̄o gélú nnó, b̄ó abif̄o ajógé aké εbwó álú b̄ó P̄l, abif̄o aké εbwó álú b̄ó Apolos, abif̄o aké εbwó álú b̄ó Sefas, ne abif̄o ntó aké εbwó álú b̄ó Kras. ¹³ Enyú dékaré Kras malumalu, éló mb̄o? Nnó me P̄l ne áwamé né gekwa gétúgé enyú? Wa áwyaá enyú manaá Ε̄σωω̄ né mab̄o ma?

¹⁴ Ntamege Ε̄σωω̄ nnó, né gelúage enyú yéé muú ayi cha ayi n̄wyaá ji manaá Ε̄σωω̄ ap̄o, ekosé Kripus εbwó ne Gaȳs. ¹⁵ Ne muú nyú f̄o akaágé j̄ó nnó me n̄wyaá ji manaá Ε̄σωω̄ né mab̄o ma. ¹⁶ (Ēh mente, nnó n̄wyaá ntó Stefan̄as manaá Ε̄σωω̄ ne b̄ó abi alu né gepú jíí, n̄feré nnó me mma n̄wyaá sé muú ayichá manaá Ε̄σωω̄ w̄o ekosé bina) ¹⁷ Jis̄s Kras ató f̄o me nnó nchwó n̄wyágé b̄ó manaá Ε̄σωω̄ w̄o, ató lé me nnó nchwó ngárégé b̄ó abya melóméló. Nchwó f̄o mankwáné denyaré mej̄ó né den̄gá eta ngárége b̄ó w̄o. Mb̄o m̄pye mb̄o, mb̄o abya melóméló ayi agarege ndere Jis̄s agboó ne gekwa abeé sé ne uto ne me m̄pye f̄o mb̄o w̄o.

Kras ne alú uto ne den̄gáré Ε̄σωω̄

¹⁸ B̄ó abi ánomé mme detu, áse nnó abya melóméló yina, ayi ε̄sé dégárege ndere Jis̄s agboó né gekwa alu gen̄kenégé genó. Yémb̄o né ε̄sé abi Ε̄σωω̄ áwénege gemége sé, dékaá nnó alú lé uto Ε̄σωω̄. ¹⁹ Genó ε̄yigé nj̄ó mb̄o, mb̄o ne ásamé ntó mmu η̄we Ε̄σωω̄ nnó Ε̄σωω̄ aké, “Me m̄pye nye def̄oré b̄ó den̄gá déno mme detú, ne m̄pye nye an̄o denyaré mej̄ó b̄ó abi ákaá d̄ó akwé tametame.”

²⁰ Ndere elúmb̄o, ε̄béε nye nnó ne b̄ó den̄gá? Ēbéε nye nnó ne abi akaá η̄we? Ēbéε nye nnó ne b̄ó abi ákaá denyaré mej̄ó? Mb̄o ne Ε̄σωω̄ ap̄ye den̄gáré b̄ó mme délá uken̄kéné unó. ²¹ Ε̄σωω̄ ase den̄gá etií, ap̄ye nnó ε̄bége f̄o k̄okoge m̄baá b̄ó mme nnó akaá ji né den̄ga etiré bwó. Yémb̄o, ase abya melóméló ayi ε̄sé dégárege, ayi b̄ó áselé nnó alú geken̄kénége genó, áwéné gemége b̄ó abi áfyéé met̄ó ne ji. ²² B̄ó Jus akélege mangé lé ufélékpá ne ákame nnó genó ε̄yigé muú ajógé gelu wáwálé. Abi b̄ó Grek akélege mangé lé den̄gá ne ákame nnó genó ε̄yigé déj̄oge gelu wáwálé. ²³ Ēsé dégárege lé ndere áwamé né gekwa Muú yi Ε̄σωω̄ akweré ji élá gefwa. Abya yina ne ap̄yéé mat̄ó anywónenege b̄ó Jus né mmu

ne bɔ́ abi alá pɔ́ bɔ́ Jus ásele nnó álú lé gekenkené gé genó. ²⁴ Yémbɔ́ bɔ́ Jus abifɔ́, ne bɔ́ Grek, abi Ɛsɔwɔ́ ákuú nnó ábɛ́ bɔ́ bií, ákaá nnó Kras alu uto Ɛsɔwɔ́ ne denǵaré Ɛsɔwɔ́. ²⁵ Unó Ɛsɔwɔ́ ebi akwaá áferé nnó úlú lé ukenkené unó, dénǵá délu wye dépwɔ́ dénǵaré bwɔ́. Ne unó Ɛsɔwɔ́ ebi akwaá áselé ntó nnó úlú jɔ́, uwyaá eshye upwɔ́ eshye ewé bwɔ́.

²⁶ Anmé ba, tégé nkane enyú débɔ́ délu gébégé Ɛsɔwɔ́ ákuú enyú nnó débɛ́ bɔ́ bií. Né amé gejamé gé bɔ́, áselé nnó enyú dépɔ́ fɔ́ ne genó eyigé ebwɔ́ ákaá nnó elé denǵá, gejamé gé enyú débɔ́ depɔ́ anɔ́ bɔ́, ne gejamé gé enyú détané fɔ́ né mala upú kpakpa wɔ́. ²⁷ Yémbɔ́ Ɛsɔwɔ́ ajyá bɔ́ abi bɔ́ mme áferé nnó álú ukenkené bɔ́ nnó mekpɔ́ unɔ́ egbáré bɔ́ denǵá. Ne ajya ntó bɔ́ abi bɔ́ mme aferé nnó aheá geme wɔ́, nnó mekpɔ́ unɔ́ egbáré anɔ́ bɔ́. ²⁸ Bɔ́ abi alá atané né mala upú kpakpa wɔ́, abi bɔ́ mme ábayaá, ebwɔ́ abi bɔ́ mme áselé nnó aheá geme wɔ́, ebwɔ́ ne Ɛsɔwɔ́ ajyaá nnó ábɛ́ bɔ́ bií. Ɛsɔwɔ́ apyembɔ́ nnó, atyaá unó bi bɔ́ mme aferé nnó uheá geme. ²⁹ Ndere elúmbɔ́, yé muú ayi akáge do ebwɔ́ ewómé né mbe ushu Ɛsɔwɔ́ nnó, Ɛsɔwɔ́ ajyá me gétúgé me nheá geme ápó. ³⁰ Ngba, ewómé mendóo epɔ́, elé Ɛsɔwɔ́ jimbɔ́ ne apye nnó enyú dechɔ́ mmye ne Kras Jisɔs. Jisɔs yina ne alú denǵá etiré Ɛsɔwɔ́. Ji apye esé delú cho né mbe ushu Ɛsɔwɔ́, apye ntó esé delá bɔ́ ukpea Ɛsɔwɔ́, ne awené gemé gé sé né yéndé gabo. ³¹ Ndere elúmbɔ́, dépyé ndere ásamé né mmu nheá Ɛsɔwɔ́, nnó “Muú aké adó ebwɔ́ ewómé, ádoógé gétúgé genó eyigé Ata Ɛsɔwɔ́ apye.”

2

Pál agárege abya ayi Kras agboó né gekwa

¹ Anmé ba, gébégé me nchwɔ́ nyá eta nyú, mangaré mekomejɔ́ Ɛsɔwɔ́ nkpá fɔ́ anɔ́ denya ne denǵá eta ne ngárege enyú mekomejɔ́ yimbɔ́ wɔ́. ² Ndere mbɔ́ nlú ne enyú, njɔ́ né metɔ́ wa nnó, mpye sé genó eyigé cha ekosé mangaré abya Jisɔs Kras ne nkane agboó né gekwa. ³ Nchwɔ́ eta nyú ne gepwa né mmye, nweré jaja ne efɔ́ metɔ́. ⁴ Mejɔ́ ewé me njɔ́, ne unó bi me nleré

enyú, uleré fɔ́ nnó me nwyaá anɔ́ denya ne denǵaré mejɔ́ mampye enyú dékámé ne genó eyigé me njɔ́ wɔ́. Yémbɔ́ elé uto Mendóo Ukpea ne upyeé nnó enyú dékaá nnó unó bi me njɔ́ ne ebi nleré úlú wáwálé, ⁵ nnó enyú défyeé metɔ́ ne Ɛsɔwɔ́ gétúgé uto bií. Me nkélégé fɔ́ nnó dénéré metɔ́ né denǵaré akwaá.

Mendóo Ukpea apye bɔ́ ákaá denǵaré Ɛsɔwɔ́

⁶ Né egbe ewé denǵá etiré délu wáwálé, déselé déti dedóo abya ne bɔ́ abi ábené né depɔ́ré Ɛsɔwɔ́. Denǵá etiré na, dépɔ́fɔ́ etiré bɔ́ mme, yeé ebélé etire afwa mme néndé ela gachyeé gefwagé bwɔ́ gebyeé. ⁷ Ne esé degárege mekomejɔ́ ne denǵaré Ɛsɔwɔ́ etiré té nyá muú fɔ́ alá akaá wɔ́, néndé Ɛsɔwɔ́ abɔ́ apye nnó muú fɔ́ akágé fɔ́ deti. Gémé gé nnó mme yina alá, Ɛsɔwɔ́ abɔ́ abelé mé denǵá etiré na, nnó gébégé ake apye genó eyigé gelu ji metɔ́, esé débɔ́ nheá wuú. ⁸ Yé mfwa mme yina ama, ayi akaá denǵá etiré na apó. Abɔ́ akaá, mbɔ́ áwɔ́ fɔ́ Jisɔs Kras, Ata ayi apwɔ́ amu né gekwa wɔ́. ⁹ Yémbɔ́ genó eyigé Ɛsɔwɔ́ apye gelu wye ndere ásamé né mmu nheá Ɛsɔwɔ́ nnó, “Unó bi yé muú alá lu danǵe, ebi muú alá lu danwú, yé ebi muú ntó alá lu danfere, ubi ne Ɛsɔwɔ́ akwye abelé mbaá bɔ́ abi ágboó ne ji.”

¹⁰ Né egbé ewesé, Ɛsɔwɔ́ apye esé dékaá unó bina, ndere atómé Mendóo Ukpea wuú nnó apye esé dékaá ubi. Mendóo Ukpea Ɛsɔwɔ́ egéne yéndégenó chánchá, yé anɔ́ unó bi Ɛsɔwɔ́ alá lú dampye muú fɔ́ abɔ́ mbe akaá. ¹¹ Kágé nnó yé muú ayi akágé uféré bi úlú muú yichá né metɔ́ ápó, ekosé muú yimbɔ́ jimbɔ́. Wyembɔ́ ntó ne muú alá kágé ufére ebi úlú Ɛsɔwɔ́ metɔ́, ekosé Mendóo Ɛsɔwɔ́ jimbɔ́. ¹² Nana esé bɔ́ Ɛsɔwɔ́ dékaá nnó achye fɔ́ sé mendóo bɔ́ mme wɔ́, achye elé esé Mendóo wuú nnó apye esé dékaáge unó bi ji achyeege esé.

¹³ Nkaáwú ne dégárege unó bina, délá dégáregé fɔ́ ne denǵaré akwaá. Dégáre lé ndere Mendóo alerégé esé, mmye ké déselé uchúu ebi Mendóo alerége dégárege depɔ́ré Ɛsɔwɔ́. ¹⁴ Yémbɔ́ muú ayi alá pɔ́ ne Mendóo Ɛsɔwɔ́ akélégé fɔ́ mankamé ne unó bi Mendóo Ɛsɔwɔ́ alérege. Aselé ubi

nnó úlú lé ukenkéné unó eta wuú, néndé élé Mendoó Esōwō ne apye nnó muú ákaá ubi. Ndere elúmbō, ji akágé kaá fō ubi. ¹⁵ Ne muú ayi Mendoó Esōwō alú ji mmye, acherege depó déko ne akaá yéndégenó. Yémbō, akágé chere fō ji, akaá gefōgé muú ayi ji alu. ¹⁶ Genó eyigé me njóó mbō gélú wáwálé wye ndere ásamé né mmu ηwe Esōwō nnó, “Yé muú akágé genó eyigé Esōwō aférege. Yé muú akágé chyéé Esōwō majyεé. Yémbō esé abi déwyaá Mendoó Esōwō ne dékágé genó eyigé Kras aférege.”

3

Bóó abi ábené né depóre Kras áchwō fō ne angya

¹ Anmé ba, gébégé nlú ne enyú, ngaré fō enyú mekomejōó ndere bóó abi Mendoó Esōwō elú ebwō né mmye wó. Ngaré enyú ndere bóó abi álu ákwolege unó mme yina ne bóó abi álu ambane né depóre Kras. ² Me nleré enyú unó bi ulá utoó, wye ndere muú achyεgé mamáné kó némbε alá aságé chyéé ji menyéé metometo. Me nleré fō enyú unó bi utóo wó, néndé enyú délú dambéne mankaá ubi. Yé nana délú dambéne. ³ Me njógé mbō, néndé enyú délú pyéε unó mme yina ndere matóó nyú ákélege, demmye demboó, déwamege ne ate, ewéna eléré nnó enyú délú wye eké bóó mme, délú pyéε wyé unó bi ebwō ápyεé, ⁴ néndé, mbōgé muú nyú ajógé nnó, “Me nlú muú Pól,” ayifō aké, “Me nlú muú Apolos,” enyú depó fō chá ne bóó mme.

⁵ Gárege me, enyú déferé nnó esé ne Apolos délú chá? Esé délú lé bóó utóó Esōwō abi ji ajyaá nnó dépye enyú défyéé matóó ne ji. Yéndémuú sé apyεε utóó bií ndere Esōwō achyε ji nnó ápye. ⁶ Utóó bina, úlú nnó, me mpe mbwé, Apolos agbe manaá wye. Yémbō Esōwō apye mbwé yimbō awené. ⁷ Ndere elúmbō, muú ayi apéne mbwé ne ayi agbéle manaá wye, áfu yé genó wó, Esōwō muú apye mbwé yimbō áwené ne anjeá gemε. ⁸ Muú ayi apéne ne ayi agbéle manaá wye álú wye janja. Ne Esōwō achyεge yéndémuú nsá ndere ji apyεé utóó bií. ⁹ Esé ne Apolos décho amu dépye utóó Esōwō uluá. Ne enyú délú mekóó

Esōwō ewé ese dépye utóó wyé, enyú délú ntó gepú eyigé Esōwō aténege.

¹⁰ Né galógáló ayi Esōwō abó áléré me, nló mampye utóó bií eta nyú. Mpye utóó ndere mentené gepú melóméló ayi afyé nébómé gepú chánéné ne bóó abifō álóó manténégé gepú mfaá néni. Ne yéndémuú ayi aténege mfaá nébómé eniné mbō, asé gébé. ¹¹ Esōwō abelé mé Jisōs Kras ndere nébómé eniné mbō. Ne yéé nébómé eniné chá eniné muú fō amáge fyé népó sé. ¹² Bóó abifō, ásele nye unó ulóóló ébi ákuú nnó gul, seleba, ne mataá malómáló, atené gepú né mfaá nébómé eniné mbō. Ne abifō ntó ásele nye unó bi ula utoó manchóó ndere de-weé, mancha ne nchu átene gepú né mfaá nébómé eniné mbō. ¹³ Ne bií uma ébi Jisōs apane nye mpa bóó, yéndé gefōgé utóó ébi muú apyεε ugénege nye gbógónó. Néndé né bií bimbō, Esōwō aselé nye mewε, afwōré utóó ébi yéndémuú apye, mangé nnó úlú ulóóló wa uboubō. ¹⁴ Mbōgé gepú eyigé muú atené mfaá nébómé gepú eniné mbō gélá gésóó wó, mbóó yimbō abóó nye nsá. ¹⁵ Ne mbōgé gésóóge ebyennó mbóó yimbō atané amu. Yémbō jimbóó atanége nye né efwyale gabo eké muú ayi áboó atané né mmu gepú eyigé gésóóge.

¹⁶ Dékaá fō nnó enyú délú melú ujwólé Esōwō ne nnó Mendoó Esōwō elú enyú mmye wó? ¹⁷ Ne muú achógé melú ujwólé Esōwō, Esōwō ntó áchóó genwá jií. Melú ujwólé Esōwō ewémbō, elú melu ukpea ne enyú ne délú melú ujwólé ewémbō.

¹⁸ Débwólégé gemεge nyú. Mbōgé muú nyú aférégé nnó awyaá denjá ndere bóó mme awyaá, nchyεgé ji majyεé nnó ábwólé alá gefōgé muú ayi bóó mme ákuú nnó gekenkénége muú, nnó ábó denjáré Esōwō. ¹⁹ Me njóó mbō néndé, unó bi bóó mme áselé nnó úlú denjá, úlú lé ukenkéné unó mbaá Esōwō. Elú wyémbō néndé ásá né mmu ηwe Esōwō nnó, “Bóó abifō aférege nnó ebwō áwyaá denjá, yémbō Esōwō ápyεne ebwō né denjá bwó.” ²⁰ Ne ama ásá né mmu ηwe Esōwō nnó, “Ata akaá nnó uféré ébi muú denjá aférege upó yéé genó.” ²¹ Ndere elúmbō, ékágé muú nyú ádógé ebwō ewómé gétúgé genó eyigé ákwaá ápyεé, ajógé nnó me nkwólege ayina, me nkwólegé fō ayina,

kágé nnó yéndégenó gelú mé eyigé nyú. ²² Yé Pól, yéé Apolos, yélé Pita, yéé mme yina meko, yéé genwá, yéé negbo, unó bi úlú mbò nana ne ebi uchwòò meso gébé, Èsòwò apye nnó unó bina uko, úlú ebi enyú. ²³ Ne enyú ako delu bòò Kras, ne Kras atane mbaá Èsòwò.

4

Pól atéé bòò Kras né Kōrent ndere genwáge ngbá Kras gébòò mambé

¹ Ndere elúmbò, sége nnó esé delu lé baá utòò Kras ne bòò abi Èsòwò afyé né amu sé unó bií ebi ubò úlú bíbí nnó dépye bòò ákaá. ² Ne muú ayi áfyéé ji utòò bií né amu, genó eyigé muú apéle mangé eta wuú gelú nnó ápye utòò bií ne metòò wuú mmu ema. ³ Yé ebélé enyú, yé lé bòò abi chá ne ashúlégé me ndo nnó nlu gyéé né utòò eba, ewémbò efú me yéé genó wó. Me mbòò ntó nkágé sò fò mpa yimbò nchye geme ya nnó utòò ba úlú cho. ⁴ Né metòò wa, nferé nnó utòò bi Èsòwò achye me, mpyéé ubi chánéné. Yémbò ewéna eléré fò nnó me nlú cho wó. Elé Èsòwò ne asòò mpa wa. ⁵ Gétú eyigémbò, déwegé fò mmye deshúlégé muú ndo nnó ápyé fò utòò ebi Èsòwò achye ebwò chánéné, néndé gébé gelú dankwáne mampa depó etiré na. Gíge bií bi Ata akérege meso fa mme, achwògé apye nye yéndégenó eyigé akwaá ápyéé bíbí gégené gbógónó, apye bòò ákaá uféré ebi úlú ate bòò né matòò. Bií bimbo elé Èsòwò ne afege nye yéndémuú ndere apye utòò bií.

⁶ Anmé ba, né gétúgé enyú nse geme ya ne Apolos nméé ne unó bi me njòò mbò nnó mpye enyú dékaá ula mekomejòò ayi ji ajòò nnó, “Èkágé enyú délyáá mankwólé majye ami ásame né mmu ñwe Èsòwò.” Néndé mbògé dékwólégé mami chánéné, déselé fò muú fò nnó aṅeá geme apwò ayifò, débwege fò mmye nnó nlú muú yina epófó ayina. ⁷ Yé muú nyú ayi aṅeá geme apwòò nte ayifò apó. Unó uko ebi enyú déwyaá Èsòwò ne áchyeé enyú, epó mbò? Ne mbògé achye enyú unó bina chyége, ulannó muú nyú adóò ebwò ewómé nnó, “Mbòò unó bi né uto bá?”

⁸ Wòò òh! Enyú bòò Kōrent déferé nnó déwyaá mé unó uko. Dékwé mé gefwa, ne délú afwa ewé esé délá depó. Èh! Èbé yé nnó enyú délú afwa wáwálé nnó esé ntó

débáné enyú dégbaré gefwa chóncho. ⁹ Né metòò wa, nferé nnó Èsòwò abelé esé àṅgbá Kras né melú ewé elá epó ne enógé. Esé délú eké bòò abi ásoó mé mpa nnó áwáne, néndé elú eké ákpá esé ábelé gbónónó né mbaá ayi mme meko chóncho ne makiénné Èsòwò ágéne. ¹⁰ Nnó esé délú ukenkéné bòò gétúgé délú bòò utòò Kras? Yémbò enyú dése gemege nyú nnó dékaá unó uko gétúgé déchomé mmye ne Kras. Bòò mme áselé nnó esé délú jòò, yémbò enyú déselé gemege enyú nnó déwyaá eshye. Bòò ánogé enyú yémbò ábyaá esé. ¹¹ Kpaá té gébé eyigé na, gébé geko fò wó esé dégéne menyé manyé ne manaá manyú wó. Défyé lé uchálé mandeé. Gébé eyigé fò, bòò áchyege esé efwyale. Ne gébé geko fò wó dégéne malu mambélé wó. ¹² Esé depye utòò ne eshye ne dégéne genó eyigé dényéé. Muú ajógé mejòò mebo ne esé, dénenémmye nnó Èsòwò ájé ji. Bòò áké achyege esé efwyale, dékoge wye matòò. ¹³ Bòò áké áchòò esé mabò, déshugé ebwò meko melóméló. Aséle esé nnó délú umpwapwané unó ne ujwaá ebi bòò ájyále ne uká.

¹⁴ Nsámé fò unó bina nnó mpye mekpo unòò egbaré enyú, nchyege lé enyú majyéé, néndé delú baá ba ne ngbòò ne enyú dòò. ¹⁵ Ne yé enyú débé lé ne gejamégé bòò abi ájame enyú né meti Kras, tége nnó déwyaá lé muú ama ayi alú nte nyú. Me muú mpyéé enyú déchome mmye ne Kras ne nlú nte nyú, néndé me ne mbòò mbe ngaré enyú abya melóméló Kras. ¹⁶ Gétú eyigémbò nkpeáge enyú nnó dése gekágé neke ena. ¹⁷ Gégé ula bi me ntòme Timòti eta enyú mbò. Ji alú maá wa, ne ngbòò ne ji dòò. Ji alu muú ayi dékage líí mmye ne ji né depòré Ata Jisòs. Achwògé, atée nye enyú unó bi me mpye ndere menkwólé Kras. Unó bina ne nlérege yéndé mbaá né machomele bòò Kras.

¹⁸ Enyú abifò, mmu agbeé enyú néndé déferé nnó me nchwó sé ewú. ¹⁹ Yémbò Ata akamégé nchwó ewú nana. Nchwògé nkágé nye mbògé utó Èsòwò úlú ne bòò gempòge bina, wa apyéé lé meno detú. ²⁰ Genó eyigé gélérege nnó Èsòwò alú mfwa muú gepófó denyaré mejòò elé uto bi Mendoó Ukpea eshyéé ji nnó abe ne genwá eyigé Èsòwò akélege. ²¹ Nde genó

enyú dékélege? Dekwārege gepōgé nyú, nnó me nké nchwā eta nyú, nchwō pere manleré nnó me mbōō gejeé ne enyú, waá dékwārégé fō, me nké nchwāō, nchwō ne maá echyé? Nchyéé enyú efwyale?

5

Ubélé tametame né echomele bōō Jisōs

¹ Ubé ōh, nwú nnó bōō ábélege ubélé tametame né geluáge nyú. Agaré me nnó muú nyú ama abelege ne mendée nte wuú. Gebobogé mechó ewé yéé bōō abi alá pō bōō Jus alá ápyéé fō. ² Ne enyú débwēge mankōō mfaá bwége né gefōgé mechó ewé na? Pō gefōgé mechó ewé enyú débō mamfyé gepúgé negbo na? Ferege muú ayi apyéé gefōgé mechó ewéna wáwá né geluáge nyú. ³ Yé élé me nlá mpō ewú mbō, mendoó wa elú ne enyú, ne nsó mé mpa muú ayi apyéé gefōgé mechó ewé na nkane mbō mbegé ewú mpyéé, né mabō Jisōs. ⁴ Nkélege nnó enyú dékú echomele déchoméégé mbaá ama, mendoó wa ebéé ne enyú ne uto Ata Jisōs ntó ubéé ne enyú, ⁵ défyéé muú ubé yimbō né amu Danchōmeló nnó áwa menyammye wuú, nnó Esōwō áféré ji né efwyale gabo né bíí bi Jisōs Kras akerege meso mansō mpa bōō.

⁶ Mmye mebwēge elómé fō. Enyú dékaá fō nnó nekú némá ne nechōō ebá, wye ndere ekéké yist gachyéé epyéé gejamégé flawa amuale wō? ⁷ Débō mamferé muú yimbō ayi apye gabo né geluage nyú. Ji alu eké yist ayi achōō bred. Depyégé mbō debéé nye pópó eké bred ayi alá pō ne yist. Ndere njōoge mbō, nkaá me nnó enyú delú bred meke néndé áwá mé Kras muú alú maá egōhme gepé ayi epaá koó upú. * ⁸ Ndere dényé epaá ewéna, dényé ewú ne bred meke ayi alá apó ne yist. Mmye ké débé ne matōó pópó ne dégarége wáwálé. Dényégé fō ewú ne gekwénege bred ayi awyaá yist. Mmye ké débége fō ne gabo ne nchye ayi esé débō déwyaá.

⁹ Né hwe ayi me mbōō mbe ntōmé enyú, ngaré enyú nnó défa mbwa ne bōō abi ábélege ubélé ne bōō tametame. ¹⁰ Me njōge

mbō, ntómé fō ne bōō abi alá kágé Esōwō. Ebwō abi ábélege ubélé ne bōō tametame. Abi ásée use, abi ánógé aló uka, ne abi ájóó ejo. Njōgé mbō ebyennó nké enyú délyaá mme yina kánká. Yémbō njōō fō mbō wō. ¹¹ Me nsá lé nnó enyú défa mbwa ne yéndemuú nyú ayi aké alú menjé né echomele bōō Esōwō ne ábélege ubélé ne bōō tametame. Yéé ayi asée use, ayi anógé aló uka, ayi alwérege ulwéré, ayi anyuú mmōō akwene yéé ayi alú menjó. Dényégé yéé menyéé ne ufōō bōō bimbō.

¹²⁻¹³ Me mbōō fō mansó mpa bōō abi alá pō bōō Esōwō wō. Elé Esōwō ne asōō mpa bwō. Bōō abi esé débōō mansó mpa bwō, élé ate ayme abi álu né echomele bōō Jisōs. Ndere elúmbō, pyege ndere ásámé né mmu hwe Esōwō nnó, “Búge muú ubé yimbō atáné né geluáge nyú.”

6

Bōō Jisōs ájyéé fō ne ate né eso

¹ Ulannó muú nyú abōgé mpa ne nte menjé, ajyé ne ji né eso, nnó bōō abi alá afyéé metōó ne Jisōs wō ne ápa? Ulánnó déla jyéfō né mbaá ate bōō Jisōs nnó ákwyé enyú. ² Dékaá fō nnó bōō Jisōs ne ápáne nye mpa bōō mme wō, Ne mbōgé enyú ne desō mpa bōō mme, ulannó enyú délá kaágé kwyé ukéké dépō né metōó metōó nyú? ³ Enyú dékaá nnó esé ne depáne nye mpa makiénné Esōwō, pō mbō? Mbōgé dékaá mbō, ebyennó esé dékágé kwyéé ukéké dépō fa né mme. ⁴ Ndere elúmbō, mechó ekwégé nnó déjye né mbaá bōō abi echomele bōō Jisōs ala sé nnó ebwō alú genó wō, nnó asó mpa nyú? ⁵ Me njōgé mbō nnó mpyé mmye egbō enyú. Nnó yé muú ama apó né geluáge nyú ayi awyaá denja mankwyéé dépō ne ate ayme nyú? ⁶ Elómé fō nnó nte menjé abōgé mechó ne nte, akpá ji ajyé né eso kpaá te aténégé né mbe ushu bōō abi alá áfyéé metōó ne Jisōs wō nnó asó mpa bwō.

⁷ Ndere enyú dékpáne ate déjye né echa eso, élere nnó enyú dékwe mé dédo uwya mme. Ulánnó muú akélege enyú mpa délá dékógé matōó? Ulánnó muú ányégé enyú

* **5:7** Elú wáwálé nnó: Né Ijip, Esōwō agaré bōō Isreli nnó, yéndé ula gepú áwa maá egōhme áse manoó míí áta manombi nnó ekiénné negbo echwōgé ekōó upú bwō koóge. Wye gébé eyigémbō ntó, Esōwō agaré ebwō nnó bred ayi ebwō átyege áfyégé fō yist (uka ebi upyéé bred amualé) nnó ebwō ályá melo Ijip wáwá.

upwṓs délá dékógé matṓs? ⁸ Yémbṓ, nnó enyú délyaa bṓs ákélégé enyú mpa, ányégé enyú upwṓs, dékélégé bṓs mpa, dényéé bṓs upwṓs cháchá ne até aḡme nyú. ⁹ Kágé nnó bṓs ube ányéé fṓ gefwage Ἐσωῶ. Ἐkágé muú ábwólé enyú, elú wáwálé nnó bṓs abi ábélege ubele ne bṓs támetáme, abi ánógé áló uka, abi ákwene malṓ, até andé abi ábélege ne até, ¹⁰ yé bṓs abi ájóó ejó, abi áséé use, abi ányuú mmṓs akwéné, abi álwērege úlwéré, ne bṓs abi áfoge unó bṓs. Ufṓs bṓs bina ako ányéé fṓ gefwage Ἐσωῶ. ¹¹ Mbṓ ntó ne enyú abifṓ débṓ délú. Yémbṓ Ἐσωῶ áshwóné enyú né gabo ayi dépye délá bṓs ukpea. Ase enyú nnó delú cho né mbe ushu wuú. Apyembṓ, gétúgé utṓs bi Ata Jisṓs Kras apye ne utó Mendoó Ἐσωῶ.

Se menyammye wye nógé Ἐσωῶ

¹² Muú fṓ ákágé jṓs nnó, “Nkágé pyé yéndégenó eyi gejií me.” Wáwálé, yémbṓ kaá nnó unó ukouko fṓ wṓ uchwṓs né gelógálṓ wṓ. “Nkágé pyé yéndégenó eyi gejií me.” Yémbṓ nkágé lyaá fṓ nnó genó gefṓ gebṓs me deba, nla eké mefwē mbaá geji. ¹³ Muú ayifṓ ákágé jṓs aké, “Ἐσωῶ akwyéé menyé nnó akpene né une ne akwyéé une nnó menyé akpene wye.” Wáwálé, ne kágé nnó bií uma Ἐσωῶ achṓs nyē une chónchó ne menyéé. Yémbṓ Ἐσωῶ achyéé fṓ mekwaá menyammye nnó abelege ubele támetáme ne bṓs wṓ, achyéé mekwaá menyammye nnó asé menyammye yimbṓ anógé Ata Jisṓs. Ne elé Ata Jisṓs ne áchérege menyammye mekwaá. ¹⁴ Ne ndere Ἐσωῶ asele uto bií apye Ata akwíle né negbo, mbṓ ntó ne áselé nyē utó bií apye esé dékwile né negbo.

¹⁵ Enyú dékaá chánéné nnó menyammye nyú alú lé upó menyammye Kras. Nnó elómbṓ, nnó muú asé gepógé menyammye Kras acho ne menyammye mendée eno? Ube! Ἐkágé be fṓ mbṓ. ¹⁶ Enyú débṓ mankaá nnó mende achogé mmye ne mendée eno, ebwṓ ne mendée eno yimbṓ ákwé eké muú ama, wye ndere ásámé né mmu ἡwe Ἐσωῶ nnó, “Ebwṓ apeá ákwé eké muú ama.” ¹⁷ Ne muú ayi áchómé mmye ne Ata, ebwṓ ne ji ábeé metṓs ema.

¹⁸ Lyágé mámbélegé ubelé ne bṓs támetáme. Yéndé gabo chá ayi muú apyee, áchṓs fṓ menyammye wuú, yémbṓ muú ayi ábélegé ubelé ne bṓs támetáme, achṓs bṓ lé menyammye awuú jimbṓs. ¹⁹ Enyú dékaá fṓ nnó menyammye nyú alú lé melú ujwólé Mendoó Ukpea wṓ? Elé Ἐσωῶ ne afyē enyú Mendoó Ukpea ewéna né mmye. Enyú ambṓs fṓ wṓ débṓs gemége nyú wṓ. ²⁰ Ἐσωῶ ana enyú ne genó eyigé geḡeá gemē dṓs mamferé enyú né efwyale. Ndere elúmbṓ, ségé menyammye nyú dénógé Ἐσωῶ.

7

Dépṓré neba

¹ Góge me nshuú enyú meko né dépṓ etiré enyú désamé me.

Elú galógálṓ nnó mende achogé yé mmye ne mendée. * ² Yémbṓ, té mbaá bṓs ábélege ubelé támetáme dṓs, élóme nnó yéndé mende ábá awuú mendée ne yéndé mendée ntó ábá awuú menṓ. ³ Ne mende abṓ fṓ manshya mendée wuú ubelé wṓ, ne mendée ntó abṓ fṓ manshya menṓ wuú ubelé wṓ. ⁴ Menyammye mendée apó fṓ awuú jimbṓs, alú lé ayi menṓ wuú. Ne menyammye mende apó ntó awuú jimbṓs, alú lé ayi mendée wuú. ⁵ Ndere elúmbṓ, ékágé nte ashya nte ubelé, ekosé nnó ebwṓ ákámege meko amá nnó alyaá kpé até né mboó gébé nnó anemmye mbaá Ἐσωῶ. Ne gébé eyigémbṓ gékógé, ebwṓ abṓ mankeré chónchó nnó ékágé danchṓmeló apye ebwṓ akpé né mmuameno gétúgé alá akágé gbaré mmye bwṓ.

⁶ Me njógé mbṓ, epṓfṓ nnó ḡmērege muú fṓ mekpṓ mme nnó abá neba, yémbṓ nchyege lé enyú majyee. ⁷ Metṓs ebṓ egṓs me nnó yéndémuú abe ukwa eké me. Yémbṓ yéndémuú awyaá ewuú echye ewé Ἐσωῶ achyéé ji. Achyéé bṓs abifṓ eshye mampye géfógé genó eyigé na, achye abifṓ mampye eyigé na.

⁸ Mbaá bṓs abi alú ukwa, ne akwi andée, ngárege ebwṓ nnó, elómé nnó ebwṓ ábagé fṓ neba, abe ukwa nkane me nlú. ⁹ Yémbṓ, mbógé ebwṓ ákágé gbaré fṓ menyammye

* **7:1** Elú wáwálé nnó: Né gébégé Pól, bṓs abifṓ né Kōrent áse nnó mamba neba álómé fṓ néndé muú ábagé neba ábṓs fṓ gébé eyigé ákuú ἡwe, ne mangigé gejamége unó.

bwó, ábá neba. Néndé elú galógáló nnó ébwó ábá neba ne nnó ájwyegé mmye.

¹⁰ Né mbaá bós abi abané neba, nkpeage ébwó nnó, mendée abagé menó, ékágé alyaa menó wuú neba. Mejós ewé menjós mbó na, epófs me, elé Ata jimboó ne ajós; ¹¹ yémbó, mbógé mendée alyagé menó wuú neba; ábagé sé menó ayicha elé epó mbó wó, akéré mbaá menó wuú ébwó akwyéé depó. Ne ékágé menó ntó ábú mendée wuú né neba.

¹² Ne mbaá abifó abi abané bós abi alá áfyéé metós ne Kras wó, ngárége ébwó nnó yéndé menjme ayi ábáné mendée ayi alá áfyéé metós ne Kras wó, mendée yimbo akámégé nnó ajwólégé ne ji, ékágé alyaa ji neba. Mejós ewé menjós mbó, étané membós né metós étané fó mbaá Ata wó. ¹³ Wyembó ntó, ne menjme ayi ábáné menó ayi alá fyéé metós ne Kras wó alá abós fó manlyaa ji neba wó, mbógé menó yimbo akámégé nnó ajwólégé ne ji. ¹⁴ Me njógé mbó néndé, Éswó ajée menó ayi alá fyéé metós ne Kras wó gétúgé mendée wuú áfyéé metós ne Kras. Ne ajée ntó mendée ayi alá fyéé metós ne Kras wó gétúgé menó wuú áfyéé metós ne Kras. Mbógé elé pó mbó wó, Éswó aselé baá bwó eké baá bós abi alá kágé Éswó. Ne ndere elúmbó, Éswó asé baá bwó ndere bós bií. ¹⁵ Yémbó mbógé muú ayi alá fyéé metós ne Kras wó, aké akélege manlyaa neba ne muú ayi áfyéé metós ne Kras, agó ji ajye, néndé ébé epó ewé egbárége muú ayi afyéé metós ne Kras nnó épye nnó alyaa ji neba. Éswó akú esé nnó débé né nesó. ¹⁶ Wó mendée menó ayi ófyéé metós ne Kras kaá nnó getú jyéé ndófó menó wye akágé fyéé metós ne Kras. Ne wó menó ayi ófyéé metós ne Kras kaá ntó nnó getú jyéé, ndófó mendée wye akágé fyéé metós ne Kras.

Yéndémuú ábéé wye ndere ji abó alu gemégé nnó Éswó akuú ji

¹⁷ Yéndémuú abe wye ndere ji abó alú gébége Éswó akuú ji. Gé genó eyigé menlerégé né yéndé echomelé bós Jisós nnó apyégé mbó. ¹⁸ Mbógé asó mé muú nsó ne Éswó alé ku ji nnó abe muú awuú, ékágé ámuá mambi nnó asó ji nsó. Ne mbógé ntó nnó alú dansó wó nsó gébége Éswó akuú wó nnó abe muú awuú ómmyégé fó

nnó asó wó nsó. ¹⁹ Yé asó wó nsó, yé asó wó, ewémbó epye mechó wó. Genó eyigé genéá gepwós gelú elé nnó ónogé mabe Éswó. ²⁰ Ndere elúmbó, yéndémuú abe wye ndere ji alú gébége Éswó akuú ji. ²¹ Nnó óbó alú memfwé gébége Éswó akuú wó nnó abe muú wuú? Ékágé achyéé geme jyé efwyale getú eyigémbó. Yémbó, mbógé ógégé meti nnó óferégé geme jyéé nnó óbége sé memfwé pyembó. ²² Kaágé nnó yé muú abó alú lé memfwé ne Éswó akuú ji nnó ábé muú wuú, né egbe ewé Ata apó mefwé. Elú ntó nnó muú ayi abó alá pó mefwé gébége Éswó akuú ji nnó abe muú awuú, alú mefwé mbaá Kras. ²³ Tégé nnó, Éswó ana enyú ne genó eyigé genéá geme mamferé enyú né efwyale. Débégé fó afwé mbaá akwaá. ²⁴ Ndere elúmbó, yéndémuú abe wye ne Éswó ndere ji abó alu, gemégé nnó Éswó akuú ji.

Andée abi alá ba anó wó ne akwi

²⁵ Ne gógé menjós depóré bós abi alú ubwene. Genó eyigé me njógé mbó Jisós jimboó fó wó agáre me wó, yémbó ngárége enyú ndere muú ayi Ata ágéne me meshwe apye me nlú muú ayi enyú dékágé neré metós ne ji.

²⁶ Né úféré ba, elú galógáló nnó yéndémuú ábé wye ndere ji alú néndé efwyale eja nana dós. ²⁷ Muú ayi ábáne mendée ékágé alyaa mendée wuú neba. Ne muú ayi alá alú dambá mendée, ékágé akélé mendée mamba. ²⁸ Yé elé njógé mbó, mbógé muú abagé mendée apye fó gabo wó ne yé mesó mendée abagé menó apye fó gabo wó. Yémbó bós abi ábane neba, ágós efwyale. Ne nkelégé nnó mpye ékágé enyú dékpé né efwyale ewé ébwó ágené.

²⁹ Anme ba, góge mengaré enyú nnó gébé eyigé Éswó achyéé elé gachyéé gebye. Né getú eyigémbó, bós abi ábáné andée abe eké bós abi alá bá andée wó. ³⁰ Bós abi áwyaá mesome, ábe eké bós abi alá pó ne mesome. Bós abi áwyaá nechóchó ábé eké bós abi alá pó ne nechóchó. Ne bós abi ákene gese ábé eké bós abi alá pó ne unó gese. ³¹ Muú ayi awyaá utós mampye fa mme abe ndere muú ayi ala nere metós ne unó mme wó.

³² Ne nkélégé fó nnó genó gechyége enyú efwyale né metós. Muú ayi alá bá mendée

wó, afyée metó wuú mampye utó Ata Jisàs, ne akellege nnó apyee utó bimbo gefó eyigé metó egóo ji. ³³ Yémba muú ayi ábané mendée anerege metó né unó mme, akelégé elé nnó ápye unó bi metó egóo mendée wuú. ³⁴ Ne gétú eyigémba úféré bií ukwéné tyátyá. Wyémba ntó ne mendée ayi ábané mena anerege metó né unó mme gétúgé akellege mampye genó eyigé metó egóo mena wuú. Yémba mendée ayi álá lú dambá mena, áfyee lé metó mampye utó Esòwò, ne áchyege gema jíi geko mbaá Ata Jisàs.

³⁵ Unó bi me njógé mba na, ulú elé mampoo enyú, epófó nnó nshyaá nnó enyú dépyegé fó ubi wó, nkélége elé nnó dépyegé unó né meti ewé elu cho, défyé mekpo né depore Ata.

³⁶ Muú akpégé gébwenégé mendée mambá, ne agégé nnó gébé eyigé ji alú mambá mendée yimba gelegé koó, ne ji akágé gbaré fò mmye né depore ubelé, apye ndere ji akellege abá mendée yimba. Gabo apo mmu. ³⁷ Yémba muú ajógé mé né metó wuú nnó ji ábané fó mandée ayi ji abó alú mambá, ne yé genógé fó gepó eyi géténé ji nnó abá mendée yimba, mbógé ji akágé gbare mmye jíi né depore ubelé, ashyagé nnó ábané fò mendée yimba apye mechó melóméló. ³⁸ Ndere elúmbó, muú ayi ábane gembwénégé mendée ayi ji akpené mambá apye mechó melóméló. Ne muú ayi álá bá wó, apye mechó ewé elómé kpaá epwò amu.

³⁹ Mendée abó fó manlyaa mena wuú neba, abá mena yicha ewé mena wuú alú membe wò, ekosé nnó mena wuú agbogé ne ji akágé ba mena yicha ndere ji akelégé. Ne mena yimba abó mambe muú ayi afyee metó ne Kras. ⁴⁰ Ne yé lé mena wuú agbogé ji akágé ba ayicha, né metó wa nferé nnó eló nnó yé mena ayicha ábagé sé. Ne nferé nnó Mendoó Esòwò ne echyegé me majye ami menchyege mba.

8

Mena genó né gepogé bóo Jisàs elé gejee epófó defó

¹ Gógé me njó depore menyee ayi bóo apye upé mbaá aló uka. Yéndemuú ajógé aké, “Esé déwyaá defó.” Ndere ajógé mba, abó mankaá nnó defó dékage pye muú abwége mmye. Genó eyi gépye bóo áwene né depore Esòwò elé gejee. ² Muú ayi aféré nnó ji akaá me yéndegenó chanchá, alú dankaa yé genó ndere ji abó alú mankaá. ³ Yémba muú ayi agboó ne Esòwò ji ne Esòwò akaá ndere muú wuú.

⁴ Ndere elúmba, déké déjógé mechó manyé menyee ayi apyee upé mbaá aló uka, esé dékaa nnó aló uka, apó yé genó, ne nnó Esòwò alú lé ama. ⁵ Yé lé unó ulú né mfaánebuú ne fá mme, ebi bóo ásele nnó ulú bó esòwò abi bwó ne yé elé bó Esòwò ne bó ata ájamé dóo, ⁶ esé dékaa nnó Esòwò alú lé ama. Ji alú Nte sé muú akwye unó uko ne akwye esé nnó dénógé ji. Ne déwyaá lé Ata ama ayi alú Jisàs Kras muú unó uko ebi Esòwò akwyeé ukené ne ji. Ne ji ne achyegé esé genwá.

⁷ Yémba bóo Jisàs ako fó wó akaá nnó aló uka apó yé genó wó. Bóo abifo abó ánógé aló uka kpaá te nnó mbógé ebwó anyégé menyee ayi ápye upé mbaá aló uka, mató bwó ágaregé ebwó nnó alú nóge aló uka. Ne elé mató bwó ala bene wó, agare ebwó nnó apye gye. ⁸ Epófó gefógé menyee ayi esé dényee ne ápye esé débée kwókwólé ne Esòwò. Delá dényé ji wó yé genó gefó eyi genome esé gepó, yé dényé ji apógé fó esé né meti fó.

⁹ Yémba, ségé yé gébé nnó ékágé dése ebwonye ewé Esòwò achye enyú nnó dényé yéndé gefógé menyee, dépye ayme abi álá ábené né depore Esòwò wó ákpare ákwe.

¹⁰ Néndé muú ayi álá ábené né depore Esòwò wó, agégé ndere wó ayi ókaa genó, olú né ntoné aló uka onyee menyee, ji ntó abóo geji manyé menyé ayi áchyeé mbaá aló uka. * ¹¹ Ne mbógé anyégé menyee yimba ebyennó wò muú ayi ókaa genó ócho genwáge meyme wye ayi álá bené né depore Esòwò wó, muú Kras agboó ntó getú jíi. ¹² Jpyege nte meyme wye ayi álá ábené né depore Esòwò wó, apyégé gabo né genó eyigé metó wuú egaré ji nnó gélú gyeé,

* **8:10** Elú wawálé nnó: Né gepoge bóo Kòrent, melu ewé ájéle nya aló uka elé gekpékpégé gepú eyi gewyaá gejamégé baá upú. Baá upú abifo elé abi bóo ájwólegé anyee menyee ne yéndemuú akage kpe mmu anye menyee wyeé.

ebyennó ópyé ntó gabo mbaá Kras. ¹³ Ndere elúmbò, mbógé menyéé ayi me nyéé akágé pye menme wa apye gabo, nyéé sé ji kánká nnó ékágé mpye menme wa apye gabo.

9

Unó bi ángbá Jisós áwyaá ébwonye mampyé

¹ Me nwyaa ébwonye mampye yéndégenó eyigé gelu cho. Me nlú ngbá Jisós Kras, nkpa ame yá nge Ata sé Jisós wáwálé, ne enyú delu utóó bá bi mpyéé ndere Ata achyegé me eshye. ² Yé bós abifó alá ákaá nnó me nlú ngbá Kras wò, enyú ambós dékaá wáwálé nnó me nlú ngbá Jisós. Enyú délu gelo eyigé geleré nnó me nlú ngbá Jisós Kras.

³ Gená, ne menshúgé meko mbaá bós abi ákelégé manjós nnó me mpófó ngbá Kras. ⁴ Esé dékwané manse menyé ayi dényé mbaá bós né utóó ébi esé dépye. ⁵ Nnó esé dékwané fò mamba andée dékene ne ébwó ndere Pita ne ángbá Jisós abifó, ne ayme Ata Jisós ápye wó? ⁶ Waá nnó wyeélé esé ne Banabas ne débós mampye utóó ne amu sé gené dégé menyéé ayi dényéé? ⁷ Ndé muú be, ayi apye utóó, anyéé né mmu gebagé nkú jíí? Muú ayi apene genós eyi géwóme umpome abó manyé umpomé bi genós eyigémbò gewóme, wa mbò fó wó? Ne muú ayi ábáme mpò, abó manyú nebene mpò wa mbò fó wó?

⁸ Enyú déférégé fó nnó unó bí menjós mbò, utané lé né metós mekwaá. Mabé ayi Esòwò achyε Mosis agárege wye mbòntó. ⁹ Mabe ayi Esòwò achyεé Mosis aké, “Muú áwégé fó meno mpò ayi apyεé utóó né mekós gébégé aké apyεé utóó né mmu mekós.” Ékágé esé déféré nnó Esòwò abó ajós mbò atóó lé ne mpò ejieji. ¹⁰ Nnó genó eyigé Esòwò ajós mbò getóó ne esé wó? Getóó ne esé wáwálé néndé muú ayi apené mbwé né mekós ne ayi aferege mbwé ébwó ako ánerégé matós nnó mbós mekós achyεge nye awuú bwó mbwé. ¹¹ Esé depé deparé Esòwò né matós nyú wye eké mbwé ayi muú apené né mekós, nnó elú mechò mebo ndere enyú dépóge esé ne unó bi menyammye sé ákelegé? ¹² Mbógé enyú déchyεge unó mbaá ate bós abifó bós abi áwyaá ntó ébwonye mansé ubi, nnó esé ntó dékwané

fó mansé unó eta nyú ébi ujamé upwós yé ébi bwó wó?

Yémbò, esé défyε fó eshyε mangiú enyú ubi, yé lé délu cho mangiú. Esé dégígé fó unó bina dékógé lé metós nnó ékágé dépye genó eyi gégbéé nnó bós awúgé fó abya Kras. ¹³ Enyú dékaá wáwálé nnó bós abi ápye utóó né mmu εcha upε Esòwò, áwú bwó menyéé átánégé lé εfée. Ne ampye upε abi apye upε né geluógé upéé Esòwò, áwú bwó menyéé ntó átánégé né menyéé upε ayi bós áchyεgé. ¹⁴ Wye mbò ntó ne Kras Jisós agáre nnó bós abi agárege abya melóméló, áwú bwó menyéé abò mantanegé lé né mbaá bós abi áwuú abya melóméló.

¹⁵ Yémbò, nlú dansε ébwonye ewena mpyéé unó bi úlú cho mampye. Yé élé nsame mbò, nsamé fó nnó enyú déchyε me ubi. Elú galógáló nnó me nkpe ngbo lé mbya ayi ngarege abya melóméló nla nselé fó genó. ¹⁶ Me nke ngárege abya melóméló ewémbò epyéé fó nnó me ndogé ébwó εwóme, néndé élé utóó bá ébi me mbós mámpye. Ne mbógé nla ngaré abya melóméló yina wó, ébós nye ne me. ¹⁷ Ebe nnó me mbós ne mbò njyaaá gemε ya nnó ngarege bós abya melóméló, me mbò nkelege nsa. Yémbò me mbós fó wó njyaaá gemε ya wó, élé Esòwò ne ajyaaá me ne áfyéé me utóó bíí né amu nnó mpyεgé. ¹⁸ Ne nsá wa alú nnó, né utóó bina? Ekosé metós megómégó ewé menwyaá gétúgé ngarege bós abya melóméló detú. Ngárege bós abya melóméló ngíge fó nnó achyεé me genó ndere muú ayi agarége abya melóméló ábós mangiú.

¹⁹ Me mpó yé mefwé mbaá muú fó, yémbò nse gemε ya nkane mefwε mbaá bós ako nnó mpyε gejamégé bós áfyε matós ne Kras. ²⁰ Me njyεgé mbaá ayi bós Jus alú, nkwe eké muú Jus nnó mpyε ébwó áfyε metós ne Kras. Ne njyεgé ntó né mbaá ayi bós abi ákwólege mabe Mosis alú, nkwe eké muú ayi ákwólege mabe Mosis nnó mpyε ébwó áfyε metós ne Kras, yé élé me nlá pó fó muú ayi ákwólegé mabe Mosis. ²¹ Njyεgé mbaá bós abi alá kágé mabe Mosis, nkwe eké muú bwó nnó mpyε ébwó áfyéé metós ne Kras. Ne yé élé nlá nkwlólegé mabe Mosis epófó nnó nkwlólegé fó mabe Esòwò, nkwlólé, néndé nkwlólegé mabe Kras. ²² Njyεgé

mbaá bɔ́ abi alá lú dambene né depɔ́rɛ Ɛsɔ́wɔ, nkwe eké muú bwɔ́ nnó mpye ebwɔ́ ábené né depɔ́rɛ Ɛsɔ́wɔ. Me mbwólége yéndé gefógé muú né mati mako nnó ebegé kókógé mmye mpye yé abifɔ́ áfyɛ metɔ́ ne Kras.

²³ Memye unó bina uko nnó abya melóméló ajyegé mbe nnó meso gébé me ntó mbɔ́ mejeé ewé abya melóméló achwɔ́ ne ewú mbaá bɔ́ abi áfyɛ matɔ́ ne ji.

²⁴ Enyú dékaá nnó mankwólé Ɛsɔ́wɔ alú eké metú gátélé. Bɔ́ abi ákpene wye ako álómege, yémbɔ́, élé muú ama ne abɔ́ nsa. Gétú eyigémbɔ́, kwólégé Ɛsɔ́wɔ chánéné nnó meso gébé débɔ́ nsa wye nkane muú ayi álómege gátélé abɔ́ nsa. ²⁵ Yéndémuú ayi ákpene né metu gátélé, asélé gébé, akpomé mmye né mati mako. Apye mbɔ́ nnó abɔ́ nsa, ne nsa yimbɔ́ alú ayi áchɔ́ge. Yémbɔ́ nsa ayi esé bɔ́ Ɛsɔ́wɔ débɔ́ nye alú lé nsa ayi alá chégé fɔ́ te kwyakwya.

²⁶ Gétú eyigémbɔ́, ne me nlá nlómégé fɔ́ eké muú ayi alá pɔ́ ne genó eyigé anérége metɔ́ wye mambɔ́. Me mmye fɔ́ eké muú ayi amyé umyé adoo ukwekwe né mme detú. ²⁷ Mpye menyammye wa awuú ubalé nnó áwúge ne me. Mpye mbɔ́ nnó ékágé me ngarége bɔ́ mekomejɔ́ Ɛsɔ́wɔ ebwɔ́ abɔ́ nsa, membɔ́ nnó detu.

10

Pɔ́l akwelé mbeé mbaá bɔ́ Kōrent nnó ékágé ápye genó eyigé bɔ́ Isrɛli ápye nya ágyene efwyale

¹ Anme ba, nkelege nnó enyú détége genó eyi gépye nya ne ukwene ante sé gébége ebwɔ́ ákené ne Mosis né mashwɔ́né. Ndere ebwɔ́ akene ájyé geko gebame ebwɔ́ ako ne ebwɔ́ ako áchyaá ebé mega megélé né mme. ² Ndere gekó gébamé ebwɔ́, ne mánchyaá ayi ebwɔ́ áchyaá ebé mega ewémbɔ́, elúmbɔ́ lé manaá Ɛsɔ́wɔ ne ebwɔ́ áwɔ́. Ne gefógé manaá ami ebwɔ́ áwɔ́ mbɔ́, mánléré nnó ebwɔ́ alú ánkwólé Mosis. ³ Ebwɔ́ ako ányé gefógé menyé ama ayi Ɛsɔ́wɔ achyé ebwɔ́. ⁴ Ne ebwɔ́ áko ányú ntó manaá ami Ɛsɔ́wɔ achyé ebwɔ́. Manaá mimbɔ́ matanegé né etaravé ewé ekene ne ebwɔ́, ne etaravé ewémbɔ́ ebɔ́ elu lé Kras. *

⁵ Yé élé Ɛsɔ́wɔ álere ebwɔ́ galógáló mbɔ́, gejamégé ebwɔ́ ápye unó bi metɔ́ enywónegé Ɛsɔ́wɔ. Gétú eyigémbɔ́, Ɛsɔ́wɔ awá ebwɔ́, ne unkwɔ́ bwɔ́ ulá né mashwɔ́né tyátyá.

⁶ Unó bi upyé mbɔ́ na, ulú élé manchyé esé majyé nnó ékágé esé débógé gejeé mampyegé gabo ndere ukwene ante sé abɔ́ ápyé. ⁷ Dénógé fɔ́ aló uka ndere ebwɔ́ abifɔ́ abɔ́ ápyé. Asá né mmu nwe Ɛsɔ́wɔ nnó, “Ebwɔ́ ájwólé, ányé, ányuú ne ákwilé mme alá mámbéné mabée né mbe ushu meló uka.” ⁸ Ékágé esé ntó débélégé ubélé ne bɔ́ tamétamé ndere ebwɔ́ abifɔ́ abɔ́ ápyé. Gétú eyigémbɔ́, Ɛsɔ́wɔ apyé delé bɔ́ esaá meso elé ágbo né bií uma. ⁹ Ékágé dékpélé Kras ndere ebwɔ́ abifɔ́ abɔ́ ákpélé ji, gétú eyigémbɔ́ Ɛsɔ́wɔ ató mmye enó ebwɔ́ ágbo. ¹⁰ Ne dénmenégé fɔ́ Ɛsɔ́wɔ meso humm humm ndere ebwɔ́ abifɔ́ abɔ́ ápyé ne ekiénné Ɛsɔ́wɔ ewé ewáné bɔ́ echwɔ́ wá ebwɔ́.

¹¹ Unó bina uko ebi upye nyá ne ebwɔ́ ulú lé mánkwélé bɔ́ mbée nnó ase gébé. Ne asá ubi né mme nnó achyé esé majyé, esé abi delú mbɔ́ né gébé eyigé na, eyi alá gachyé mme abyé.

¹² Ndere elúmbɔ́, yéndémuú ayi aféré nnó aténé chánéné, ase gébé nnó ékágé akwé gébége mmuámeno áchwógé eta wuú. ¹³ Kaágé nnó, yé mmuámeno ayi achwɔ́ eta nyú ayi alá lú gachwɔ́ mbaá ate bɔ́ ápó. Ɛsɔ́wɔ alu muú ayi dékage líi mmye ne ji. Déliíge mmye ne ji alyaágé fɔ́ nnó enyú dékpe né mmuámeno ayi apwɔ́ eshyé nyú. Yémbɔ́, mmuámeno achwógé eta nyú, Ɛsɔ́wɔ achyége enyú eshye ewé dékoge metɔ́ depwɔ́ mmuámeno yimbɔ́.

¹⁴ Anme ba, ndere elúmbɔ́, boóge délya aló uka manógé. ¹⁵ Enyú delú bɔ́ abi dékágé genó, férege, dégené nno, mechó ewé me njɔ́ mbɔ́ elú wáwálé. ¹⁶ Esé déké déteé negbóné Kras chónchó, détamégé Ɛsɔ́wɔ né mmɔ́ ami. Ndere dépyé mbɔ́, déchome mmye, dékarege amo manoó Kras. Ne déké denyé ntó bred ayi agyalé ubauba délerege nnó déchomé mbɔ́ntó mmye, dékarege menyammye Kras. ¹⁷ Yé élé esé abi denyé ntó bred yimbɔ́ déjamé,

* **10:4** Elú wáwálé nnó: Etaravé ewé ebɔ́ ekene nya ne bɔ́ Jus, élé Kras Jimbɔ́ ne ákene ne ebwɔ́.

ntó brəd yimbə alú lé ama. Ewéna eléré nnó esé ako décho mmye déla muú ama.

18 Tége gepəgé bəó Israeli, ebwó abi ányéé menyéé upε ayi ápyε upε né mfaá geluógé upε, áchónεge mmye ne Eσωω muú ebwó ánógé. 19 Ndé genó me njógé mbə fa? Nnó me njógé mbə lé nnó aló uka álú genó? Waá menyé ayi ápyéé upε mbaá aló uka ne álú genó? 20 Ngba, me njógé fə mbə, njógé lé nnó upε ebíí bəó abi alá pə bəó Jus ápyéé mbaá aló uka, ápyéé mbə lé mbaá aló nchye apyεé fə mbaá Eσωω. Ne me nkelégé fə nnó enyú déchome mmye ne aló nchye. 21 Muú ákágé nyú fə mməó né amo Ata, ne ama anyúgé ntó mməó né amo aló nchye. Muú ákágé nyé fə ntó menyéé Ata ne gébé gema anyégé menyéé aló nchye. 22 Ékágé esé dépyε genó eyigé Eσωω ammye deboó. Nnó esé déwyaá eshye dépwə jí?

23 Muú fə ákágé jógé aké, “Me nkáge pye yéndégenó eyi gejigé me metəó.” Elú wáwálé, yémbə, kaágé nnó, unó uko fə wó upoógé wəó. “Me nkáge pye yéndégenó eyi gejigé me metəó.” Yémbə kaá nnó unó uko fə wó upyε muú awené wə. 24 Yéndémuú aferégé mampye genó eyi gepógé ate aηme, epófó eyi gepógé jimbií wə.

25 Nyégé yéndé menya ayi akpoó né gese. Dégigé fə mbaá ayi menya yimbə atané. 26 Néndé ása né ηwe Eσωω nnó, “Eσωω ne abəó mme ne yéndégenó eyi gelú né mme.”

27 Mbógé muú ayi alá afyεé metəó ne Kras wó, akúgé enyú menyéé déjyεgé, nyégé yéndégenó eyigé jí achyεgé enyú. Dégigé fə mbaá ayi menya yimbə atané nnó ékágé matəó nyú áchye enyú efwyale. 28 Yémbə muú agárégé enyú nnó, “Menyéé yina elé ayi apyεé upε mbaá aló uka”, dényégé fə jí, nnó ékágé muú fə abə efwyale né metəó ásé nnó enyú dépyε gabo. 29 Me njógé mbə, épófó nnó nké enyú délyaa menyéé yimbə gétúgé dényégé débó efwyale né metəó. Njógé lé nnó delyaa manyé menyéé yimbə gétúgé dényégé muú yimbə abəó efwyale né metəó wuú. “Ulánnó me nlyáge genó eyigé me mbəó manyé gétúgé muú ayifó aferé nnó, ‘Muú anyεgé alú gyéé’.” 30 Mbógé me nchyege matame mbaá Eσωω gétúgé menyé ayi me nyéé, ulánnó muú áchəó

me mabə gétúgé menyéé ayi mbəó me mbe ntamé Eσωω ne me nlé nyé?”

31 Yémbə kaá nnó yéndégenó eyigé wə əpyéé, yé wə ənyéé, yé ənyuú əbə mampye geji ndere gepyεé bəó áfεgé Eσωω. 32 Se gébé nnó ékágé əpyε genó eyi gepyεé bəó apyεé gabo, yé bəó Jus, yé bəó Grek, yé echomele bəó Eσωω. 33 Wyεmbə ne me mmyéé nnó mpyéé metəó εgógé yéndémuú né yéndégenó eyigé me mpyε. Me nkelégé fə mampye genó eyi gepogé lé me mbií. Me mpyε eyi gepogé bəó ndere Eσωω akágé feré ebwó né efwyale gabo.

11

1 Ndere elúmbə, kwólégé ntó gekágé neke ya wye ndere me nkwalége eyige Kras.

Gefəó eyigé andée abəó mambε né echomele bəó Kras

2 Me nfége enyú néndé déteé me né yéndégenó ne dépyε unó wyeé ndere me mbə nleré enyú. 3 Yémbə nkelégé mampye enyú dékaá chánéné nnó Kras ne alú mekpo mbaá ande ako, mende ne alú mekpo mbaá mendée. Ne Eσωω alu ndere mekpo mbaá Kras. 4 Yéndé mende aké anenémmye né echomele bəó Kras, yé aké agarege mekomejəó ayi atane mbaá Mendoó Eσωω, akwεregé mekpo wuú εbyennó achyεgé mbə lé mekpo unəó mbaá muú kpaá wuú. 5 Ne yéndé mendée aké anenemmye, yé aké agarege mekomejəó ayi atane mbaá Eσωω alá akwεre mekpo wuú wó, achyεgé mbə elé mekpo unəó mbaá muú ayi alu ndere mekpo wuú. Alú wye eké akpalé jí mekpo. 6 Ndere elúmbə, mbəgé mendée akelégé fə mankwere mekpo wuú, ákpe ákpale mekpo wuú. Yémbə, mbəgé jí akaá nnó elú elé mekpo unəó eta wuú mankpale mekpo akwεrege mekpo wuú. 7 Ne mende abó fə mankwere mekpo gébégé aké anenemmye wó. Néndé Eσωω akwyéé mende nnó ábé eké jimbəó, achyεgé jí ηgə. Yémbə mendée afyεé lé mende ηgə mmye. 8 Néndé Eσωω ase fə membea mendée ne akwyéé mende wó, asé lé ayi mende ne akwyéé mendée. 9 Elú wye ndere Eσωω alá akwyéé fə mende gétúgé mendée wó. Akwyéé mendée gétúgé mende. 10 Gegé ula bi mendée abəó mankwεré mekpo

wuú, manlerege nnó mende ne abóó uto né eta wuú. Apyegembá matóó asóó fó makiénné Eṣṣwá. ¹¹ Yé ndere elúmbá, esé abi défyéé matóó ne Kras, mendée abó fó mantene ushu ushu bíí wó. Abó mantene ne mende. Ne mende ntó abóó fó mante ushu ushu bíí wó. Abó mantene ne mendée. ¹² Yé lé asele membea mende ne akwyéé mendée, yé mende fó, apó fa mme ayi mendée alá byéé ji wó. Ne elé Eṣṣwá ne akwyéé unó uko.

¹³ Enyú ambóó déferege dégené nnó elómé fó nnó mendée anenmmye eta Eṣṣwá ewé alá we gebugendeé né mekpo wó. Elómbá? ¹⁴ Né mme yina, dége mbá nnó mende abege ne mejwe metyemetye, achyege mbá lé mekpo unóó né gеме jíí, ¹⁵ ne nnó mendée abege ne mejwe metyemetye, efye ji ulóó né mmye. Néndé Eṣṣwá achyе mendée mejwe ewémbá nnó ebe ndere genó eyi gekwerege ji mekpo. ¹⁶ Ne mbáge muú fó aké akelege manyéé mbeé né mechó ewe, mengarege ji nnó esé anḡba Kras depó sé ne gepó eyigé cha manleré ndere anógé Eṣṣwá yé machomele bóó Kras apó ne geji.

Bóó echomele Kras né Kōrent ányéé menyéé Ata né meti ewé elápó cho

¹⁷ Né mechó ewé me nchwáó ngaré enyú, nfege fó enyú, néndé enyú dechwáge chónchó ndere bóó Jisṣ, déchwó fó né galógáló, déchwáó manchó depó chóó. ¹⁸ Ne genóge mbe gélú nnó, agaré me nnó enyú déchwáge chónchó né echomele nyú manóge Ata, déjwálege matoó matoó ne anḡya. Ekágé be wáwálé. ¹⁹ Anḡya ábó mambе metóó metóó nyú. Abegé mbá, ákágé nyé muú ayi akwálege Jisṣ wáwálé. ²⁰ Menge mbá nnó gébége enyú déchwáge chónchó nnó dényéé menyéé Ata, yémbá ji fó wó enyú déchwáó manyéé wó. ²¹ Genó eyigé enyú depýéé gelu nnó, yéndemuú awenege manye menyéé awuú, atéé fó ate anḡme abifó. Ndere depýembá, abifó anyéé, anyuú akwene, abifó agboó mesa. ²² Chaá! Nnó enyú depó ne upú ebi enyú dékágé nyége menyéé, dényuú mmóó wyéé? Ne ulánnó enyú débyaá echomele bóó Eṣṣwá, déchyege mekpo unóó mbaá abi alá pó ne genó. Enyú dékelege nnó me mpyéé nnó

ne enyú? Dékelege memfée enyú né gefóge mechó ewé? Ngba, nkágé pye fó mbá.

Menyéé Ata Jisṣ

(Mat 26:26-30; Mak 14:22-26; Luk 22:14-20)

²³ Unó bi Ata alere me, ubi ne menlere enyú, nnó né utuú bi achyéé Ata Jisṣ mankwaá, abó ntó bred, ²⁴ áchyegé matame mbaá Eṣṣwá, agyá ntó bred yimbá ubauba, ajóó aké, “Gége menyammye wa na, me nchyége né gétúge enyú yéndégébé déké dénye ji, pyége wyé na mantége negbo na.” ²⁵ Wyémbá ntó ne gébége anere menyéé manye, abó amo ne mmóó mmu ajóó aké, “Amo yina alú gepó eyi gelere menomenyéé meke ewé Eṣṣwá anyéé ne enyú. Menomenyéé ewéna eké ne manoó ama. Ne yéndégébé déké dényuú mami, pyége wyémbá mantége negbo na.” ²⁶ Ne yéndégébé enyú déké dényéé bred yina, dényuú mmóó ami malú né mmu amo yina, dégarege mbá lé negbone Ata kpaá te ji achwó.

²⁷ Né gétú eyigé na, yéndemuú ayi anyéé bred yina, anyuú mmóó ami na né meti ewé alá echyege enóge mbaá Ata, akwe mpa né metóó wuú néndé ábyaá mbá lé menyammye ne manoó Ata. ²⁸ Ndere elúmbá yéndemuú abó mbe áchére metóó wuú, ne anyéé bred, anyuú mmóó ami malu né mmu amo. ²⁹ Néndé muú ayi anyéé bred yina, anyuú mmóó mina alá kágé, fere nnó unó bina utené né menyammye Ata, akelege mbá lé efwyale né gеме jíí. ³⁰ Gé ulá bí gejamége bóó né metóó metóó nyú ameeé, abifó áwyaá gepwa ne abifó ntó agboó. ³¹ Yémbá esé débáge mbe décherege matóó se chánéné, Ata achyege fó esé efwyale. ³² Eṣṣwá acherege depó etiré sé, agege nnó délu gyéé, apyéé menyammye sé awuú ubale nnó né bíí bi ji asóó mpa, achyege fó esé efwyale chónchó ne bóó abifó.

³³ Né gétú eyigémbá, anḡme ba, yéndégébé déchwáge chónchó manye menyéé Ata, debó mangile ate. ³⁴ Mbáge mesa aké ammye muú, abó mbe anyéé menyéé né gepú jíí, nnó gébége enyú dechwáge chónchó ekágé depýe genó eyigé Eṣṣwá achyegé enyú efwyale. Ne depó etiré délaá, membáó nchwáge ngarege nyé enyú.

12

Echye ewé Mendoó Ukpea echyege

¹ Añme ba, nana nkelege mampye enyú dékaá chánéné deporé unó bi Mendoó Ukpea echyege bɔ́ uto nnó ápyegé. ² Enyú dékaá nnó gébége enyú dela delú danfye matɔ́ ne Jisɔs, anyua enyú denó mewaá, dela nógé lé aló uka, unó bi ula ujógé mejɔ́. ³ Nɔ́ere elúmbɔ, nkelege mampye enyú dékaá nnó yéndemuú ayi Mendoó Eɔwɔ elú ne ji ajógé fɔ́ nnó, “Jisɔs ɔ́bɔ́ wyeé.” Ne ye muú fɔ́ ntó ákágé jɔ́ fɔ́ nnó, “Jisɔs ne alú Ata”, mbɔ́gé Mendoó Ukpea elá epó ne ji.

⁴ Kaágé ntó nnó unó bi Mendoó Ukpea echyege bɔ́ uto nnó ápyege úlú ufɔ́ ufɔ́. Yémbɔ wye lé Mendoó Ukpea ewú ema ne echyege ebwɔ́ uto mampye unó bina uko. ⁵ Matɔ́ ami esé dépyeé mbaá Ata malu ufɔ́ ufɔ́, yémbɔ wye lé Ata wu ama ne esé ako dépyeé utɔ́ bíí. ⁶ Mati ayi esé dépye utɔ́ mbaá Eɔwɔ alú ufɔ́ ufɔ́ yémbɔ wye lé Eɔwɔ wu ama ne apye utɔ́ né genwáge yéndemuú sé. ⁷ Mendoó Ukpea echyege uto mbaá yéndemuú sé nnó dése ubi dépyege utɔ́ ebi upogé bɔ́ ako. ⁸ Mendoó Ukpea echyege muú ayifɔ́ uto manjɔ́ mejɔ́ Eɔwɔ ne denja. Muú ayifɔ́ echyege ji uto manlere unó bi Eɔwɔ apye ji akaá. Wye lé Mendoó Ukpea ewú ema ne echyege ebwɔ́ utó mampye utɔ́ bina. ⁹ Mendoó Ukpea wú ema, echyege muú ayifɔ́ utó mamfye metɔ́ ne Eɔwɔ kpaá te ápyeé genó eyigé ji ágige. Muú ayifɔ́ echyege ji utó mampye bɔ́ abi ameeé ufɔ́ ufɔ́ mameé átoógé. ¹⁰ Mendoó Ukpea echyege muú ayifɔ́ utó mampye ufélekpa, muú ayifɔ́ echyege ji utó mangarege genó eyigé getané mbaá Mendoó Eɔwɔ. Ayifɔ́ echyege ji utó mankaá unó bi utanege mbaá Mendoó Eɔwɔ ne ebi ulá utanege fɔ́ mbaá Mendoó Eɔwɔ. Ayifɔ́ echyege ji utó manjɔ́ ufɔ́ mejɔ́ ebi ye jimboó alá kágé fɔ́. Ne ayifɔ́ ntó echyege utó mangare ulaá ufɔ́ mejɔ́ ebimbo. ¹¹ Unó bina uko elé wye Mendoó Ukpea wú ema ne echyege esé utó nnó depyege ubi. Ne echyege yéndemuú ebií utó cha nɔ́ere ewú ekélege.

Añkwale Jisɔs álú eké upɔ́ menyammye uchaucha né menyammye ama

¹² Dékaá nnó menyammye mekwaá awyaá upɔ́ uchaucha. Ne yé elé upɔ́ menyammye ujame dɔ́, ucho upye lé menyammye ama. Mbɔ́ntó ne Kras alú. ¹³ Esé abifɔ́ délú bɔ́ Jus, abifɔ́ bɔ́ Grek. Bɔ́ abifɔ́ álú áfwe abifɔ́ ápó. Yémbɔ gébége awyaá esé manaá né utó Mendoó Ukpea ewémbɔ ema, esé ako dékwe eké menyammye ama ne Eɔwɔ apye esé ako dése Mendoó ema.

¹⁴ Ne dépege menyammye mekwaá apó fɔ́ lé ne gepoge menyammye gema, awyaá upɔ́ gejame. ¹⁵ Dése nnó geka geke, “Me mpó fɔ́ gepoge menyammye néndé me mpó fɔ́ ebwɔ́” ewémbɔ epye fɔ́ nnó geji gebege fɔ́ gepoge menyammye, waá epyeé? ¹⁶ Ne mbɔ́gé etu eké, “Me mpó fɔ́ gepoge menyammye néndé me mpó fɔ́ dambɔ́nyi, ewémbɔ epye fɔ́ nnó ewu ebegge gepogé menyammye, waá epyeé?” ¹⁷ Ne mbɔ́gé menyammye meko abe lé dambɔ́nyi jiji, mekwaá abɔ́ awuú mbɔ́ mbaá ne ndé? Ne mbɔ́gé menyammye meko ntó abe elé etu ewu ewu mekwaá abɔ́ awuú mbɔ́, gebe ne ndé? ¹⁸ Nɔ́ere elúmbɔ, Eɔwɔ akwyeé menyammye mekwaá né upɔ́ upɔ́, ne abelé yéndé gepɔ́ nɔ́ere ji akelege. ¹⁹ Ne mbɔ́gé upɔ́ bina uko ubɔ́ ube lé gepɔ́ gema, menyammye abɔ́ abeé fɔ́. ²⁰ Nɔ́ere elúmbɔ, menyammye mekwaá awyaá upɔ́ gejame, yélé upɔ́ ujame menyammye alú elé ama.

²¹ Gétú eyigémbɔ dambɔ́nyi ákágé jɔ́ fɔ́ ne ebwɔ́ nnó, “Okágé pɔ́ fɔ́ me.” Yé mekpɔ́ ekágé jɔ́ fɔ́ ne uka nnó “Okágé pɔ́ fɔ́ me.” ²² Yémbɔ wáwálé álú nnó, upɔ́ menyammye ebifɔ́ ebi esé déferé nnó upɔ́ ne eshyeé dékágé jwólé fɔ́ ewé ubi ula pɔ́. ²³ Ne upɔ́ menyammye ebi esé désele nnó upɔ́ ne énogé, ubi ne esé dénógé dɔ́. Ne ebi esé déla kelé nnó ubi ube fuú ne esé dékwerege chánéné, ²⁴ ewé déla dépye fɔ́ mbɔ́, ne upɔ́ ebi ulɔ́me dɔ́. Yémbɔ Eɔwɔ achoné upɔ́ menyammye bina mbaá ama, ne achyeé énogé mbaá ebi ula upɔ́ ne énogé, ²⁵ nnó upɔ́ menyammye ubege fɔ́ ne angya, ucherege lé ate. ²⁶ Mbɔ́gé gepogé menyammye gema geké gegene efwyale, ebifɔ́ uko ntó ugene efwyale chónchó ne geji. Mbɔ́gé gepɔ́ gema gebegge ne énogé

εβιφῶ uko ntó ubeé ne nechóchó chónchó ne geji.

²⁷ Wyembῶ ntó ne menyammye Kras álú. Ne yéndémuú nyú alú gepῶge menyammye wuú. ²⁸ Ne Ἐσωῶ achyεé yéndémuú gefógé utῶó bií né echomele bῶó Kras. Ntoó eníné mbe elé áηgbá Jisῶs, matoó apea elé bῶó ekpávε Ἐσωῶ, matoó ulεé elé, anlere mekomejῶó Ἐσωῶ. Ne abi akwῶlege elé bῶó abi apyεé ufelekpa, abi apyεé bῶó mameé atoóge, abi apogé bῶó, abi ápele ndere utῶó Ἐσωῶ ukene, ne abi ajógé ufῶó mejῶó ufῶó ufῶó ebi ebwῶ ambῶó álá kágé. ²⁹ Nnó bῶó ako ne álú áηgbá Kras? Ngba! Nnó bῶó ako ne álú bῶó ekpave Ἐσωῶ? Ngba! Nnó bῶó ako ne álú anlere mekomejῶó Ἐσωῶ? Ngba! Nnó bῶó ako ne ápyεé ufelekpa? Ngba! ³⁰ Nnó bῶó ako ne ápyεé bῶó mameé atoógé? Ngba! Nnó bῶó ako ne ájógé ufῶó mejῶó ufῶó ufῶó? Ngba! Waá nnó bῶó ako ne ágarege ula ufῶó mejῶó bina? Ngba! ³¹ Yémbῶ, genó eyigé débῶó manere matῶó wye dῶó gelú nnó Ἐσωῶ achyε enyú unó bi ulῶme dῶó upwῶó εβιφῶ.

Gágé me ngáre enyú meti ewé εῶme epwῶó mati ako.

13

Gejeé gejeá gepwῶ unó uko

¹ Mbῶgé ébégé nnó me nkágé jῶó ufῶó mejῶó mme meko ne ewé makiénné Ἐσωῶ, ne nlá mbῶó gejeé ne bῶó wῶ, mmpyε lé mejῶó détú eké kálánká yé eké ubyaubya. ² Yé εbe lé nnó Ἐσωῶ achyε me utó mangarege bῶó mekomejῶó ayi atane eta wuú, ne yé nkaá unó Ἐσωῶ uko chónchó ne ebi úlú bibií, ne yé mfyé lé metῶó wa ne Ἐσωῶ dῶó ndere ékágé pyε me njῶó ne makwe nnó ákwilé malu bwῶó ájyε né mbá yicha, ne nla mbῶó gejeé ne bῶó wῶ, mpῶ yé genó. ³ Ne yé nkpa lé unó bi me nwyaa uko nkáre mbaá ubya bῶó ne yé nchyε ntó lé gemε ya mbaá bῶó nnó ásῶó né mewε gétúgé depῶré Ἐσωῶ, ne nla mbῶó gejeé ne bῶó wῶ mbῶó yé nsa fῶ.

⁴ Muú ayi abῶó gejeé ne bῶó ágbárege metῶó, ne apyε galógáló ne bῶó ammyε fῶ demboó, apῶ fῶ ne nepa, ne abwegé fῶ mmyε. ⁵ Apyεé fῶ nenja. Apyε fῶ genó eyi gepoge lé jimbií, asῶó fῶ metῶó wáwá, ábélégé fῶ depῶ debodebo né metῶó. ⁶ Gefógé muú

yina, abεé fῶ ne nechóchó gébégé bῶó aké apyεé gabo. Abεé ne nechóchó gébégé bῶó aké apyεé genó eyi gelú cho wáwálé. ⁷ Muú ayi abῶó gejeé ne bῶó, abyaá depῶ debodebo deko etiré bῶó ápyεé, akamege nnó bῶó apyε nyε galógáló, anεrege metῶó nnó ebwῶ akwῶrégé nyε gepῶgé bwῶ ne akoge metῶó né unó bi ebwῶ apyε yéndégébé.

⁸ Muú ayi abῶó gejeé ne bῶó, agboó ne ebwῶ yéndégébé. Gébé gechwῶ nyε eyigé uto ebi bῶó ágarege genó eyigé getane mbaá Mendoó Ἐσωῶ ubyεé, uto bi bῶó ajógé ufῶó mejῶó ebi álá kágé ubyεé, uto bi bῶó ákage unó Ἐσωῶ uko ubyεé nyε. ⁹ Néndé unó bi esé dékaá, dékaá dénere wῶ, ne mekomejῶó Ἐσωῶ ayi dégárege, dégarege fῶ ji dénere, ¹⁰ yémbῶ, gébé gékwónεge nyε eyigé Ἐσωῶ apyε nyε esé dékaá unó bina uko. Ne unó bi déla dékaá denere wῶ, ubyεé nyε.

¹¹ Gébégé me nlú mamane, njógé mejῶó eké mamane kῶó, nfεrege depῶ eké mamane kῶó ne mpyεé unó eké mamane kῶó. Ne nana ayi nlé mmyε muú, nlyaa depῶre dembane. ¹² Esé dégene unó nana mmyε bomebome eké muú ayi apele unó né εfεé ewé elé εgenege cháηéné. Yémbῶ gébé gechwῶ nyε eyigé esé détuúge amε dégene unó uko cháηéné. Nana me nkaá fῶ unó uko nnere wῶ, yémbῶ gébé gebεé nyε eyigé nkágé unó uko kpa, wye ndere Ἐσωῶ akaá me.

¹³ Mankwya mejῶó ewé na alu nnó, unó úlú ulεé ebi ula ubyεé te kwyakwya. Unó bina elé metῶó mamfyε ne Ἐσωῶ, manéré metῶó ne Jií ne mambῶ gejeé. Yémbῶ genó eyi gejeá né unó bina ulεé elé gejeé.

14

Echyε ewé Mendoó Ukpea echyεge

¹ Mmyεge mambῶ gejeé ne ate, ne mamkpane ntó gechyεé nnó debῶ echyε ewé Mendoó Ukpea echyεge cháchá echyεé ewé epyε muú agarege genó eyigé getane mbaá Mendoó Ἐσωῶ. ² Néndé muú ayi ajógé mejῶó ewé ji álá kágé, ajógé lé ne Ἐσωῶ ajógé fῶ ne akwaá, yé muú fῶ ákágé yé genó eyigé ji ajógé, néndé ajógé lé unó Ἐσωῶ ebi úlú bibií ndere Mendoó Ukpea echyεge ji eshyεé. ³ Ne yéndémuú ayi agarege mekomejῶó ayi atanege mbaá Mendoó Ἐσωῶ, ajógé genó eyigé akwaá áwú, ne mejῶó wuú epóge bῶó εfyεé

εβώ εshyε ne ekwenege εβώ matώ. ⁴ Muú ayi ajógé mejώ εwé ji álá kágé, apógé lé gemε jίί, ne muú ayi agarege mekomejώ ayi atane mbaá Εσωω apógé εchomele bώ Kras.

⁵ Εbω εlοme nnό enyú ako déjógé mejώ ufώ ufώ εwé délá dékágé, yémbo menkelege nnό enyú dégárégé lé mekomejώ ayi atane mbaá Mendoó Εσωω. Muú ayi agarege mekomejώ ayi atane mbaá Mendoó Εσωω anea gemε apwώ ayi ajógé ufώ mejώ εbi ji álá ákágé. Ekosé nnό muú abεge ayi agarege ulaá mejώ εwémbo nnό apogé bώ εchomele Jisωs. ⁶ Anme ba, mbógé me nchwoge mbω mantame enyú, ne nké njógé lé ufώ mejώ εbi nla nkágé, εwémbo epóge mbω enyú nnό? Yémbo ngarege enyú, unό uke εbi Εσωω alere me, yé εbi ji apyε me nkaá, yé mekomejώ ayi atane eta wuú, yé εbelé manlere enyú mekomejώ Εσωω εwémbo ne elú genό eyi gepogé enyú.

⁷ Wyεmbω ntό ne elú ne unό mabeé nkane embya ne nenke unό bi ulá upό ne genwá. Muú aké afomege embya, byogebyoge yé aké akwele elé nenke byogebyoge muú apyεmbω nnό ne akaá genό eyigé ji akwele? ⁸ Mbantό ne mbá bee alú. Mbógé muú afomege ji byogebyoge, ndé muú akpomege mmyε manjyε bee? ⁹ Mbantό ne elú ne enyú ambώ. Mbógé enyú deké dégarēge mekomejώ né mejώ εwé délá dékágé ula, εpyémbo nnό ne bώ ákaá genό eyigé enyú déjógé? Déké dépyéε mbω dechwó gejulé nyú mme detu. ¹⁰ Elú wáwálé nnό ufώ mejώ uja fa mme ne yé εwé bώ ajógé élá epό ne ula epό. ¹¹ Yémbo, mbógé me nkágé fώ ulaá mejώ εwé muú ajógé muú yimbω abεé menkeé menkeé eta wa ne mentó mbεé menkeé menkeé eta wuú. ¹² Ndere elúmbω, tee mbaá enyú dékpane gechyéε mambω echyε εwé Mendoó Ukpea echyegé mmyegé nnό debω elé echyε εwé echyegé enyú uto mampógé εchomele bώ Jisωs εwεné.

¹³ Gétú eyigémbo, muú aké ajógé gefógé mejώ εwé ji álá ákágé ula, anemmyε mbaá Εσωω nnό achyεé ji echyεé εwé echyegé ji uto mangáre ulaá gefógé mejώ εwémbo.

¹⁴ Néndé, mbógé me nke nnemmyε

né ufώ mejώ εbi nla nkágé ula, nnεne chónchό ne mendoó wá. Yémbo né metώ wa nkágé yé genό eyigé me njógé. ¹⁵ Ndere elúmbω, memyε mbω nnό? Nane mpyéé, menεne nyε mmyε ne mejώ εwé me nla nkágé ula yémbo nnεne ntό mmyε ne mejώ εwé menkágé. Nkwane makwa né mejώ εwé menla nkágé ula nkwane ntό ne mejώ εwé nkágé. ¹⁶ Ne mbógé muú aké anemmyεchoncho ne mendoó wuú afεge Εσωω né mejώ εwé ji álá kágé ula, εpyεmbω nnό ne muú ayi álá kágé depóre Εσωω akame aké, “Amēn” te mbaá ji álá wuú fώ geno eyigé ajoge. ¹⁷ Ekágé be nnό wó atamege Εσωω chánéné yémbo epogé fώ muú yifo cháchá.

¹⁸ Ntamege Εσωω nnό membώ njógé mejώ εwé nla nkágé mpwώ enyú ako. ¹⁹ Yémbo mβεge né mmy εchomele bώ Jisωs, nkelége nnό njώ lé uchu uta εbί bώ ákágé ne nnό njógé uchu delé ufya εbί bώ álá ákágé ula.

²⁰ Anme ba, déferege sé unό eké ambane. Bεgé kenékéné eké ambane abi álá kágé pyε gabo, ne fεrege unό eké bώ abi ábené.

²¹ Asa né mmy ηwe Εσωω nnό Εσωω aké, “Nsele nyε bώ malω ayicha abi ajógé ufώ mejώ εbichá, njώ mejώ ne bώ ba. Yémbo bώ ba áwuú fώ genό eyigé me njógé ne εbώ.”

²² Ndere elúmbω, manjógé menjώ εwé muú álá kágé ula, alú elé gepó eyigé Εσωω alerege utoó bií mbaá bώ abi álá lu dafyεé metώ ne Jisωs Kras épó fώ abi áfyεé metώ ne ji. Mangarége mekomejώ ayi atanege mbaá Εσωω, alú lé gepó eyigé Εσωω alerege utoó bi mbaá bώ abi áfyεé metώ ne Kras Jisωs épó fώ mbaá abi álá fyεé metώ ne ji wó.

²³ Ndere elúmbω, mbógé εchomele bώ Kras achwógé mbaá ama, yéndemuú aké ajógé elé mejώ εwé muú álá ákágé, ne muú ayi álá ákágé depóre Εσωω, yé εbelé muú ayi álá afyεé metώ ne Εσωω wó achwógé εfεé, ajógé fώ nnό enyú ako delú bώ ubwώ? ²⁴ Yémbo, yéndemuú nyú aké agarége mekomejώ ayi atane mbaá Εσωω, ne muú ayi álá ákágé fώ depóre Εσωω yé ayi álá áfyεé metώ ne Εσωω wó achwoge εfεé gébé eyigémbo, jimbώ ákágé chánéné nno ji alú pyε gabo né mbaá unό uko εbi

jimbṵ awuú enyú déjṵgé. Ne unó bi ji awuú upye nye ji akaá nnó akpene nye né unṵ mpa Ḙṵṵṵ. ²⁵ Mekomejṵṵ Ḙṵṵṵ ápye nye yéndégenó eyigé gelu bibíí né metṵṵ wuú gelá gbṵṵṵ. Ḙpyegembṵ ji atome nye mano mme anóṵṵ Ḙṵṵṵ ajṵṵṵ aké, “Ḙlú wáwálé nnó Ḙṵṵṵ alú metṵṵ metṵṵ nyú.”

Echomele bṵṵ Kras éndṵṵ Ḙṵṵṵ né meti melṵmelṵ

²⁶ Aṵme ba, mechṵ ewéna elúmbṵ nnó? Ḙlú nnó dechwṵṵṵṵ chónchṵ né echomele bṵṵ Kras yéndémuú akpome mmye mampye genó eyigé Ḙṵṵṵ achye ji utó nnó apye. Muú ayi akágé ekwṵ manṵkwaá ákwaá, ayi akágé manlere bṵṵ mekomejṵṵ Ḙṵṵṵ álere. Ne ayi akaá genó eyigé Mendoṵ Ḙṵṵṵ eléré ji né ame gejya agaré. Muú ayi akaá manjṵṵ mejṵṵ ewé ji alá kaágé ajṵṵ, ne ayi akaá mangaré ula mejṵṵ ewémbṵ agare. Pyegé unó bina uko manpoṵṵṵ echomele bṵṵ Kras. ²⁷ Enyú déchwṵṵṵṵ né echomele bṵṵ Kras, déké ájṵṵṵ mejṵṵ ewé muú alá kágé ula, déjṵṵṵ fṵ bṵṵ ako, bṵṵ apea yé aléṵ ne ákágé jṵṵ. Ne elṵ nnó muú ama ajṵṵṵṵ ne nte ayi fṵ ajṵṵ. Ne gébéṵṵṵ aké ajṵṵṵṵ, muú yifṵ ntó agareṵṵ ulaá mejṵṵ ewémbṵ nnó bṵṵ ako ákage genó eyigé ji ajṵṵṵṵ. ²⁸ Ne mbṵṵṵṵ muú apṵ ayi agareṵṵ ulaá mejṵṵ ewémbṵ, bṵṵ abi ájṵṵṵṵ mejṵṵ ewéna ákwene bṵṵmbṵ né echomele bṵṵ Kras. Ajṵṵṵṵ lé mejṵṵ ewémbṵ né metṵṵ bṵṵṵṵ ne mbaá Ḙṵṵṵ. ²⁹ Yé bṵṵ ekpávṵṵ Ḙṵṵṵ, áké ágareṵṵ genó eyigé mekomejṵṵ ayi atane mbaá Mendoṵ Ḙṵṵṵ, elṵme nnó bṵṵ apea yé aléṵ ne ágareṵṵ. Ne áké ágareṵṵ bṵṵ abifṵ áfwṵreṵṵ genó eyigé ebṵṵṵ ágareṵṵ manchere mbṵṵṵṵ nnó getane mbaá Mendoṵ Ḙṵṵṵ. ³⁰ Yémbṵ mbṵṵṵṵ muú aké agaréṵṵ genó eyigé Mendoṵ Ḙṵṵṵ élere ji ne Ḙṵṵṵ amágé lere genó eyigé fṵ mbaá nte menme, ayi alu téné achyeṵṵ gébé nnó ayi ajwṵlé ka ajṵṵ. ³¹ Néndé enyú ako dékágé gare mekomejṵṵ ayi átane mbaá Ḙṵṵṵ, nte agareṵṵ ne nte agare ne yéndémuú nyú ákágé nyé genó eyigé Ḙṵṵṵ agaré enyú ne enyú ako défyéṵṵ nye ate eshyéṵṵ. ³² Kaágé nnó bṵṵ ekpávṵṵ Ḙṵṵṵ awyaá eshye magbare mmye bṵṵṵ, ágile tṵṵ gébé gekwaneṵṵ ne ágare genó eyi getane mbaá Mendoṵ Ḙṵṵṵ. ³³ Ḙṵṵṵ achyeṵṵ ebṵṵṵ

eshye nnó ápyé mbṵ néndé ji ákelege fṵ nnó dédoréṵṵ makpo ne ate, yémbṵ ákelege lé nnó débṵ nesṵ ne ate.

Wye ndere machomele bṵṵ Kras mako álu, ³⁴ andeé abṵ mambṵ nyameé né echomele bṵṵ Kras, néndé elṵme fṵ nnó ebṵṵṵ ábénéṵṵ mano apwṵṵ ande. Abṵ manshule lé mmye bṵṵṵṵ mme áwuú lé depṵ wuú ndere ásamé né ebe. ³⁵ Ne mbṵṵṵṵ ebṵṵṵ ákelege mankaá genó áṵíí anṵ bṵṵṵṵ né mmu upú, néndé elú élé mekpṵ unṵṵ mbaá andeé manjṵṵṵṵ mejṵṵ né echomele bṵṵ Kras.

³⁶ Wṵ, ṵh! Enyú défere nnó mekomejṵṵ Ḙṵṵṵ alṵ lé ne enyú? Waá wye lé enyú ambíí ne déwuú mekomejṵṵ Ḙṵṵṵ? ³⁷ Mbṵṵṵṵ muú aféréṵṵ nnó ji alú muú ekpávṵṵ Ḙṵṵṵ, yé nnó Mendoṵ Ḙṵṵṵ ne eshyeṵṵ ji eshye, abṵ mankaá nnó unó bi me nsame mbṵ eta nyú, élé Ata Jisṵṵ Jimbṵ ne ajṵṵ. ³⁸ Ne muú alá áwuú ne genó eyigé menjṵṵṵ mbṵ na wṵ, Ḙṵṵṵ ntó akaáṵṵ wuú fṵ genó eyigé ji ajṵṵṵṵ.

³⁹ Aṵme ba, ndere elúmbṵ, kpagé gechyeṵṵ mangareṵṵ mekomejṵṵ ayi atane mbaá Ḙṵṵṵ, ne dégbereṵṵ fṵṵ bṵṵ manjṵṵṵ ufṵṵ mejṵṵ ebi alá kágé. ⁴⁰ Yémbṵ yéndégenó eyigé enyú dépyeṵṵ, pyegé geji chánéné, né meti ewé elú cho.

15

Abya melṵmelṵ ayi anṵea gemṵ dṵṵ alú nnó Jisṵṵ Kras agbo ne akwilé né negbo

¹ Aṵme ba, gṵṵṵ mente enyú mechṵ abya melṵmelṵ yi me ngare nya enyú. Abya melṵmelṵ yina ne enyú déwuú défyéṵṵ matṵṵ wyéṵṵ, dégbare ji ne eshyeṵṵ. ² Elé gétúṵṵ abya melṵmelṵ yina, ne Ḙṵṵṵ áféreṵṵ nye enyú né efwyale gabo, mbṵṵṵṵ déké dégbareṵṵ ji chánéné. Ela epṵ mbṵṵṵ, ebyennó metṵṵ ewé enyú défyéṵṵ ne Kras enó detú.

³ Unó bi agaré me, ubi ne me ngare enyú, ne menṵ genó né unó bina alú nnó Kras agbo gétúṵṵṵ gabo ayi esé dépyeṵṵ wye ndere abṵ asame né mmu ṵwe Ḙṵṵṵ nnó muú ayi Ḙṵṵṵ akwere ji ela gefwa agbo nye. ⁴ Agbṵṵṵṵ aníí ji, ne ndṵ eléṵ ekwṵneṵṵ akwilé né negbo wye ndere abṵ asame né mmu ṵwe Ḙṵṵṵ. ⁵ Akwiléṵṵ né negbo, abṵ mbṵ alere mmye mbaá Pita, alere ntó mmye mbaá anṵba bíí áfyanéápeá. ⁶ Ewyagé ama

alere mmye mbaá ankwale bií gébé gema. Ankwalé bií bina ája ápwá gelome mesoó usaá uta (500). Gejamé né geluage bwó álu abe te fina yé elé abifó ntó ágbó me ⁷ Gébé eyigé fó alere ntó mmye mbaá Jemsí ama alere ntó mbaá ángbá bií ako.

⁸ Me ne nlú kwyakwya muú ayi ji alere mmye eta wuú. Ndere áleré mmye né eta wa mbó, me nlú eké maá ayi ábyené ji mbélepo. * ⁹ Me njóó mbó néndé né geluage ángbá Jisós me mpó yé muú fó. Nfuú yé muú ayi bós ákuú me nnó ngbá Jisós wó. Néndé nchyeé echomele bós Esówa éfwyale dós. ¹⁰ Yémbó gétúgé galógáló ayi Esówa abó áleré me, apyé me nlú gefógé muú ayi me nlú mbó fina. Ne galógáló yimbó áno mme detú wó néndé mpye utós mpwós ángbá Jisós abifó ako. Utós bi mempye mbó, epófó lé né utó ba, ngba. Elé gétúgé galógáló wuú ne ji achyege me utó mampyege utós bina. ¹¹ Ndere elúmbó, yé ebe lé nnó me ne ngare enyú abya melóméló yé elé angba Jisós abifó ne agarege, éfwyale epó né mmu néndé esé ako dégarage lé genó gemaá. Ne genó geji ne enyú défyéé matós wyéé.

Elú wáwálé nnó Esówa apye nye bós abi ágboó ákwilé né negbo

¹² Abya melóméló ayi esé dégarage enyú, alú nnó Esówa apye Kras akwilé né negbo. Ne mbógé esé déké dégarage enyú mbó, ulannó enyú abifó déjógé nnó bós abi ágboó ákwilege fó né negbo? ¹³ Mbógé ebe nnó bós abi ágboó ákwilege fó né negbo, ebyennó yé Kras ntó akwilé fó né negbo wó. ¹⁴ Ne mbógé ebe ntó nnó Ji ákwilé né negbo wó, ebyennó abya melóméló ayi esé dégarage enyú alú détu ne yé metós ewé enyú défyéé ne Kras elú ntó détu. ¹⁵ Ne ebeé ntó nnó esé delú bó ntesé gebyó mbaá Esówa néndé esé dégarage bós nnó Esówa apye Kras akwilé né negbo. Yémbó, mbógé bós abi ágboó ákwilege fó né negbo ebyennó Esówa apye fó Kras akwilé né negbo wó. ¹⁶ Ne mbógé bós abi agboó ákwilege nye fó né negbo, ebyennó yé ebelé Esówa apyéé fó Kras akwile né negbo wó. ¹⁷ Ne mbógé Esówa apye fó Kras akwilé né negbo wó, ebyennó metós ewé enyú défyéé ne Kras elú détu ne Esówa

alu danjinte gabo nyú. ¹⁸ Ne ebeé ntó nnó bós abi áfyé matós ne Kras ne álé gbo, áno mme detú. ¹⁹ Ne mbógé esé déneré elé metós nnó Kras apógé nye esé wyé le né genwáge se fa mme, mmyeké esé delú bós abi meshwe awese ájame ápwós ayi yéndémuú.

²⁰ Yémbó, Esówa apye Kras akwilé né negbo wáwálé. Né gégluágé bós abi agboó, Kras ne alú muú mbe ayi Esówa apyéé ji akwile né negbo, manlere nnó Esówa apyéé nye bós abi ágboó ákwilé né negbo. ²¹ Muú ama ne apye negbo nekpene fa mme, wyémbó ntó ne muú ama apye nnó bós ákwilé né negbo. ²² Bós ágboó gétúgé alú upyáne Adam, wyémbó ntó ne Esówa achyégé nye genwá eyi geké mbaá bós gétúgé áchomé mmye ne Kras. ²³ Yémbó unó bina uko upyé nye, yé eyigé ndé né eji gébé: Kras ne alú muú ayi abós mbe akwilé né negbo, ne gébégé ji akerege nye meso fa mme, bós abi áchome mmye ne ji ákwilé né negbo. ²⁴ Unó bina uko ukóge, mme abyéé nye, gébégé Kras ammyégé me apwógé unó uko ebi uwyáá uto fa mme ne ebi mfaánebuú. Ne aselé nye gefwa geko áchyéé mbaá Nte wuú Esówa. ²⁵ Nana Kras agbarege wyé gefwa jí kpaá té ji ammye nye apwó bós máwámé bií ako. ²⁶ Kwyakwya muú máwámé ayi áchós nye elé negbo. ²⁷ Wyé ndere ásame né mmu nwe Esówa nnó, “Esówa afye unó uko né amu jí.” Ajógé nnó, “Afyé unó uko né amu jí”, elere gbógnó nnó Esówa jimbós apófó né geluage “unó uko” ebi ji afyéé né amu Jisós. ²⁸ Gébégé Esówa afyége unó uko né amu Kras, Ji Maá Esówa, afye nye ntó gemé jí né amu Esówa muú abó afyéé unó uko né amu jí nnó Esówa mbií ne ágbárege gefwa, muú ayicha ábege sé eke Ji.

²⁹ Mbógé bós abi ágboó ákwilé né negbo, ula bi áwyage bós manaá Esówa gétúgé bwó utene nnó? Mbógé bós abi ágboó ákwilé né negbo, chacha, abi áwyaá bwó manaá gétúgé bwó áferé nnó? ³⁰ Ne ulannó ne esé défyéé gemége se ne éfwyale yéndégébé? ³¹ Anme ba, me ngéne manoó negbo yéndégébé. Genó eyi gepye

* **15:8** Elú wáwálé nnó: Né melu nwe ewéna, Pol alerége bós ákaá nnó, ji apó fó né geluágé ángbá abi Jisós abó ajyaá gébégé alú fa mme.

menjɔ́ mbɔ élé gempɔ́ge eyi nwyaá nnó utɔ́ bi mpyéé eta nyú upye enyú décho mmye ne Ata sé Kras Jisɔs. ³² Gébégé me nlú né gebagé mewaá Efesɔs bɔ́ áchye me gejamégé efwyale. Elú eké me mmye élé ne menya mewaá. Mbɔ́gé mfererege ndere akwaá áferege, awa nsa ayi mbɔ́ó né ummye bina alú efó? Ne mbɔ́gé bɔ́ó ákwilégé fɔ́ né negbo, “Gɔ́oge dényégé, dényúgé eia gachyéé dégbo.”

³³ Dékamege muú fɔ́ abwɔ́lé enyú. Déchoge gekagé neke ne bɔ́ó abi áwyaá gepɔ́ gebogebo, enyú ntó débée nye ne gepɔ́ gebogebo. † ³⁴ Kerége né défɔ́ó nyú, dépyégé sé gabo. Ngembɔ́ nnó enyú abifɔ́ dékage fɔ́ Esɔwɔ́ cháchá. Menjɔ́gé mbɔ́ nnó mpye mekpɔ́ unɔ́ egbaré enyú.

Gefɔ́ge menyammye ayi bɔ́ó abi ákwilége né negbo ábée ne ji

³⁵ Muú fɔ́ ákage gií aké, “Esɔwɔ́ apyéé mbɔ́ bɔ́ó abi agboó ákwilé né negbo nnó? Nde gefɔ́ge menyammye ayi ebwɔ́ ákwilege ne ji?” ³⁶ Muú ayi agige gefɔ́ge nkwe yina alú genkekenégé muú. Dékaá fɔ́ nnó ápéégé mbwe né mme ábɔ́ó kpe mbe apwane ne achií wó? ³⁷ Genó eyigé muú apene né mme, gebée cha ne eyi gewene mé. Ékágé be mbeé nchi yéle mbeé mbwe ayicha. ³⁸ Ne Esɔwɔ́ achyége yéndé mbeé mbwe gekwɔ́gé menyammye ndere ji akelege. Ne yéndé mbeé mbwe awya gefɔ́gé menyammye wuu.

³⁹ Unó bi uwyaá genwá ubée fɔ́ ne gefɔ́ge menyammye gemaá. Akwaá áwya gefɔ́gé menyammye áwú bwó cha, menya áwú bwó cha, meshuú ewyaá gefɔ́ge menyammye awé bwó cha ne dénywone déwya gefɔ́ge menyammye awé bwó cha.

⁴⁰ Menyammye unó bi ulú né mfaánebuú álu ufɔ́ ufɔ́ ne ayi unó bi ulú fa mme alú ntó ufɔ́ ufɔ́. Ulɔ́ unó bi mfaánebuú ulú cha ne ulɔ́ unó bi fa mme. ⁴¹ Nmée ewyaá ebi gefɔ́ge ulɔ́ cha, mfaá awya ebi gefɔ́gé ulɔ́ cha, ambe ntó áwyaá eyigé bwó gefɔ́gé ulɔ́ cha ne yéndé membe awya wye ebi gefɔ́gé ulɔ́ cha.

⁴² Mbɔ́ntó ne ebée ne bɔ́ó abi Esɔwɔ́ ápyéé nye bwó ákwilé né negbo. Anígé

muú, menyammye wuu apwanege, ne gebégé Esɔwɔ́ apyége ji akwilége né negbo menyammye yimbɔ́ apwanege sé té kwyakwya. ⁴³ Anígé ji alɔ́me sé mampɔ́ ame wye ne apó fɔ́ ne uto. Yémbɔ́, gebégé Esɔwɔ́ apyége ji akwilégé né negbo abée melóméló ne uto. ⁴⁴ Anígé ji ndere genóge mme yina, yémbɔ́ gebégé Esɔwɔ́ apyége ji akwilégé né negbo abée genó eyigé melu ewé Esɔwɔ́ alu. Mbɔ́gé menyammye ayi mme yina alu, ebyennó ayi melu ewé Esɔwɔ́ ntó alu. ⁴⁵ Elu wye ndere asame né mmu ηwe Esɔwɔ́ nnó, “Esɔwɔ́ akwye Adam muú mbe, achyéé ji genwá”; yémbɔ́ Adam ayi kwyakwya alú Mendoó ewé echyége genwá. Adam yina élé Kras. ⁴⁶ Gefɔ́ge menyammye ayi melu Esɔwɔ́ fɔ́ wó esé débɔ́ó mbe dewyaá wó, élé ayi mme yina. Ne ayi débɔ́e nye ne ji élé ayi melu Esɔwɔ́. ⁴⁷ Esɔwɔ́ akwye Adam muú mbe ne usɔ́ ne ayi kwyakwya atane né mfaánebuú. † ⁴⁸ Bɔ́ó mme meko álú wye eké muú mbe ayi Esɔwɔ́ akwye ne usɔ́. Wyémbɔ́ ntó ne bɔ́ó abi ájyéé mfaánebuú ábée nye ne menyammye eké ayi muú ayi atané mfaánebuú. ⁴⁹ Nana menyammye sé alú wye eké ayi Adam muú ákwye ji ne usɔ́, ne bií umaá débée nye eké Kras muú atane mfaánebuú.

⁵⁰ Anɔ́me ba, ngarege enyú nnó gefɔ́ge menyammye ayi esé déwyaá mbɔ́ nana ákwane fɔ́ mambɔ́ né melu ewé Esɔwɔ́ ágbarége gefwa ji wó. Ne genó eyi gegboó gekágé nyéé fɔ́ geteé genó eyi geláge gboó.

⁵¹ Gɔ́gé me ngare enyú genó eyigé enyú délá délú dankaá. Esé ako dégboó nye fɔ́, Esɔwɔ́ akwɔ́rege nye esé ako, achyéé esé menyammye meke. ⁵² Gébégé áfɔ́mege mbá Esɔwɔ́, Esɔwɔ́ akwɔ́rege nye esé mbélépó, gemɔ́ge nnó muú ábyɔ́ ame ánéné. Afɔ́mege mbá yimbɔ́ bɔ́ó echomele Esɔwɔ́ abi ágboó ákwilége nye né negbo, ne ebwɔ́ ámagé gboó sé. Gébé eyigémbɔ́ ne esé ako dékwɔ́rege. ⁵³ Ne menyammye sé ayi áchóge ábó mankwɔ́re ála ayi alá chɔ́ge ne menyammye ayi ágboó ábó mankwɔ́ré ála ayi alá gboó. ⁵⁴ Ne gebégé menyammye se yina ayi áchóge, álagé ayi alá chɔ́ge fɔ́, ne menyammye sé yina ayi ágboó álagé ayi alá ágboó sé: genó eyigé asame né mmu

† **15:33** Elú wáwálé nnó: Melu ηwe ewena etané né mmu ηwe Isaiah. † **15:47** Elú wáwálé nnó: Adam ayi ájɔ́gé mbɔ́ élé Jisɔs.

ηγε Εσωω gebεé wáwálé ndere asame nnó, “Εσωω apwω negbo, utoó negbo ubyεé.”

⁵⁵ “Wωó ðh negbo, uto byε εbi ðwáne bωó ulε?”

Wωó ðh negbo uto εbi wω ðpyε bωó awuú ubalé ulε?”

⁵⁶ Negbo newáne εsé gétúgέ gabo ayi εsé dépyεé. Ne elé mabe ayi Εσωω achyεé ne ápyεé εsé dékaá genó εyigέ gabo yimbo alu, ne gabo afwánege εsé. ⁵⁷ Yέmbo matame mabe ne Εσωω muú achyεgέ εsé uto nnó démmye dépwω gabo ne negbo gétúgέ défyεé matωó ne Ata Jisωs Kras.

⁵⁸ Ndere elúmbω, aηme ba ténεge ne εshye, dékamege genóge fó genyίge enyú matωó, pyεge wye utωó Ata ne matωó nyú mako néndé dékaá nnó utωó bi dépyεé né mabo ata únómé fó mme detú.

16

Echye ewé áchyεge mampoó εchomele bωó Kras né Jerosale

¹ Góge meshuú enyú meko né mechwω ηka eyi enyú déchwωó mampoó bωó Εσωω né gebage mewaá Judiya. Me nkelege nnó enyú ntó dépyε wye ndere me mbó ngaré εchomele bωó Kras né meló Galasiya nnó apyε. ² Yéndé bií uwyaá, yéndémuú nyú afere ékéke ηka né eyi ji áwyaá, ákwyεé ábelé chánchá, ékágé gébégé menchwóge ne bωó ammyεge manchwóge unó. ³ Ne gébégé menchwógé nsame nye ηγε nchyεé ne bωó abi enyú déjyaá nnó ákpa εchye nyú ájye ne ewú né Jerosale. ⁴ Ne mbωgέ εbωó nnó mentó ngyεé, εbωó ákwóle me déjyέ ulua.

Pól asω mala neke

⁵ Ne menké nchwó gé enyú, nkogé né gebagé mewaá Masedonia, néndé mbele umεé ba nnó nkóge kpe ewúmbω ne nkwóne εta nyú. ⁶ Nchwóge mbelege nye mboó ndω ne enyú ndωfω nshwone yina abyεé nye me ewúmbω nnó enyú dépoó me, ngyεé mbaá ayi nkelege manjyεé. ⁷ Nkelege fó nnó me nchwóge mangέ enyú nkoóge tenétεné. Mbelé umεé nnó Ata akamege nchwóge mbelé mboó ndω ne enyú.

⁸ Ndere elúmbω, mbelege fa né Εφεσωs kpaá te gébé εyigέ ányεé epaá ewé Pentikos εbáné me. ⁹ Néndé Ata anene me meti fuú nnó mpyε gekpekpegέ utωó fana. Yέmbo

gejamégé bωó mawame amuame mamgbe me meti.

¹⁰ Mbωgέ Timōti achwóge bane enyú, sége ji chánéné ékágé ji abε ne εfω né metωó metωó nyú, néndé ji ntó apyε utωó Εσωω wye ndere me. ¹¹ Ndere elúmbω, ékágé muú fó abya ji, poóge ji ake chánéné, áchwω age me néndé ame aya alú meti mangε ji ne aηme abifω.

¹² Εgbe ewé Apolos nkpea ji ndōndō ne ndō nnó ake ne aηme abifω achwó age enyú, yέmbo elú éké ekwane fō ji manchwó nana wó. Agέge meti achwωó nye.

Kwyakwya mejó

¹³ Bége ame mekpo fuú, tenege ne εshye né unó Kras εbi enyú dékame ne ubi. Yéndégenó εyigέ enyú dépyεé, fyεge wye metωó ne Kras, défage yέ genó, ne tenegege ne εshye. ¹⁴ Ne yéndégeno εyigέ depyεé, bωgέ gejeé né mmu matωó nyú.

¹⁵ Ne aηme ba, dékaá nnó gébégé me ngare mekomejωó né Akaya, Stefanas ne bωó abi alu né gepú jí ne abωó mbe afyεé metωó ne Kras ne achyεé ntó gemé gebwω geko mampoógé bωó Εσωω. ¹⁶ Ne nchyεge enyú majyεé nnó déwúgέ ne ufωó bωó bina, dépyεé utωó ne εbwó ne yéndémuú ayi apyεé utωó ndere εbwó apyεé.

¹⁷ Metωó εgωó mme gétúgέ Stefanas εbwó ne Fōtunatos ne Akaikos áchwωó fa. Εbwó ápoó me wye ndere mbωgέ enyú débω débe fa dépoge me. ¹⁸ Εbwó áfyε me εshye wye ndere áfyεé enyú ntó εshye. Chyεgέ enógé mbaá ufωó bωó bina.

¹⁹ Machomele bωó Kras ayi álú né gebage mewaá Εsya álωó enyú matame. Akwila ne Priska chónchó ne εchomele bωó Kras ewé elú né gepúgέ bwó aké me ntame enyú bωó Ata chánéné. ²⁰ Aηme bi álú wéna ako álωó enyú matame. Yéndémuú nyú átame nte, atyaá ji.

²¹ Me Pól ne nsame matame mina ne εbwó wa me mbωó.

²² Mbωgέ muú abωó fó gejeé ne Ata Jisωs Kras, ube ube ne ji. Nnεnemyε nnó Ata se Jisωs Kras achwó wáwá.

²³ Nnεnemyε nnó Ata Jisωs alere enyú galógáló.

²⁴ Me mbωó gejeé ne enyú ako néndé εsé ako décho mmyε ne Kras Jisωs. Amen.

**Ἡμεῖς αἰγιόχοι ἡμεῖς ἐπεὶ Πῶλ
ἀσάμει μβαά ἐχόμελε βῶ
Κρασὸν
Κορινθίους**

*Πῶλ ἀτάμεγε Ἐσωθῶνε ἀνενημμε γέτῦγε
ἐχόμελε βῶ Jισῶσ νὲ Κορινθίους*

¹ Με Πῶλ μουῦ Ἐσωθῶ ἀγῶα ἰνὸ μβε ἠγβά Κρασ Jισῶσ νδερὲ jι ἀκελεγε, νε νσάμει ἠγε γῶνα. Ἐσὲ νε μεημε σὲ Τιμῶτι δέλω ἠνῦ μάταμει. Ντῶμει ἠγε γῶνα ἔτα νῦ ἐχόμελε βῶ Jισῶσ νὲ μελω Κορινθίους νε βῶ Ἐσωθῶ ἀκο ἀβὶ ἀλὺ νὲ γεβάγε μωαά Ἀκῶα. ² Ννενημμε ἰνὸ Ντε σὲ Ἐσωθῶνε Ἀτῶ Jισῶσ Κρασ ἀλέρεγε ἠνῦ γαλόγῶλὸ νε ἀπυε ἠνῦ δέβε νεσῶ νε ἀτε.

*Ἐσωθῶ ἀφῦεῖ βῶ μετῶ νὲ μάτι μάκο ἀγῶ
ἀγῶνε ἐφῶυαλε*

³ Δέταμει Ἐσωθῶ μουῦ ἀλὺ Ἐσωθῶνε νε ντε Ἀτῶ σὲ Jισῶσ Κρασ. Jι ἀλὺ ντε ἀγῶ ἀγενὲ βῶ μεσῶνε, νε Ἐσωθῶ μουῦ ἀφῦεῖ βῶ μετῶ μάτιματι. ⁴ Jι ἀφῦεῖ Ἐσὲ μετῶ νὲ γένδε ἐφῶυαλε ἔω Ἐσὲ δέγε νε ἰνὸ δέκα ἠνδερὲ δέφῦεῖ βῶ ἀβὶ ἀγενὲ ἐφῶυαλε μετῶ. Δέκε δέφῦεῖ ἐβῶ μετῶ, δέφῦεῖ ἐβῶ μετῶ ῶνε νδερὲ Ἐσωθῶ ἀφῦεῖ Ἐσὲ. ⁵ ῶνε νδερὲ Ἐσὲ δέγενὲ ἐφῶυαλε δῶ γέτῦγε δέχόμε μμε νε Κρασ, μβῶντῶ νε Ἐσωθῶ ἀφῦεῖ Ἐσὲ μετῶ γβῶνε γέτῦγε δέχόμε μμε νε Κρασ. ⁶ Νδερὲ ἐλὺμβῶ, μβῶγε Ἐσὲ δέκε δέγενὲ ἐφῶυαλε, ἐλὺ λὲ ἰνὸ Ἐσωθῶ ἀφῦεῖ λὲ ἠνῦ μετῶ νε ἰνὸ ἀφερὲ ἠνῦ νὲ ἐφῶυαλε γῶ. Νε μβῶγε Ἐσωθῶ ἀφῦεῖ Ἐσὲ μετῶ ἐλὺ λὲ ἰνὸ Ἐσὲ ντῶ δέφῦεῖ ἠνῦ μετῶ νε ἰνὸ ἠνῦ δέβε ἐσῶνε δέκῶγε μετῶ δέγε νε γέτῦγε ἐφῶυαλε ἔω Ἐσὲ δέγενὲ. ⁷ Μετῶ ἔω Ἐσὲ δέγενὲ νε ἠνῦ ἠνῦγε ἰνὸ νένδε δέκα ἰνὸ νδερὲ ἠνῦ δέγενὲ ἐφῶυαλε νε Ἐσὲ χῶνχο, Ἐσωθῶ ἀφῦεῖ ῶνε ντῶ ἠνῦ μετῶ ῶνε νδερὲ ἀφῦεῖ Ἐσὲ.

⁸ Ἀημε σὲ, δέκελεγε ἠνῦ δέκα ἰνὸ γέτῦγε ἐφῶυαλε ἔω Ἐσὲ δέγενὲ νὲ γεβάγε μωαά Ἐσῶα. Ἐσὲ δέκε νε ἐφῶυαλε ἔω ἐρῶδ Ἐσὲ μάκπα νε ἐπυε Ἐσὲ δέβε δέφερὲ μετῶ ἰνὸ δέβε σὲ ἀβε. ⁹ Ἐβὸ ἐλὺ ῶνε ἐκὲ λὲ ἰνὸ νε ἀσῶ ἰνὸ ἀβὸ μάνα Ἐσὲ. Ἐμβῶ ἔωνε ἐπυε ἰνὸ ἐκῶγε Ἐσὲ δέλιγε μμε νε γεμεγε σὲ ἀμβῶ, δέλιγε ἐλὲ μμε νε Ἐσωθῶ μουῦ

ἀπυε βῶ ἀκῶλεγε νὲ νεγῶ. ¹⁰ Jι ἀφερὲ Ἐσὲ νὲ μάνα νεγῶ. Jι ἀφερὲ ῶνε ῶνε Ἐσὲ νὲ ἐφῶυαλε. Νε Ἐσὲ δέγενὲ μετῶ νε jι ἰνὸ ἀφερὲ ῶνε ῶνε Ἐσὲ νὲ ἐφῶυαλε φερεγε. ¹¹ ἠνῦ ντῶ γέγε δέγενε μμε γέτῦγε σὲ. Δέπυεγε μβῶ, γεμειγε βῶ ἀνὲνε ῶνε μμε γέτῦγε Ἐσὲ νε Ἐσωθῶ ἀῶνε ῶνε μμε μμε ἠνῦ μβῶ ἀλέρὲ Ἐσὲ γαλόγῶλὸ νε γεμειγε βῶ ἀτάμεγε ῶνε jι γέτῦγε γαλόγῶλὸ ἀγῶ jι ἀλέρὲ Ἐσὲ.

*Ἐλὺ βὶ Πῶλ ἀκῶνε νδῶ νεκε ἰνὸ ἀλὸ μά jῶνε
σὲ νὲ Κορινθίους*

¹² Γενὸ ἠγῶγε Ἐσὲ δέδε ἐβῶ ἔω με γελὺ ἰνὸ, μετῶ σὲ ἀγῶνε Ἐσὲ ἰνὸ δέλυ γῶνε νὲ γένδε γενὸ ἠγῶγε Ἐσὲ δέπυεῖ φα μμε, χῶνα γέβεγε δέλυ νε ἠνῦ, νε δέγῶγε ῶνε ῶνε. Ἐσὲ δέλι ἰνὸ μμε νὲ δέγε ἀκῶα ῶνε, δέλι λὲ μμε νὲ ὑτῶ βὶ ὑτῶνε γέγε γαλόγῶλὸ ἀγῶ Ἐσωθῶ ἀλέρεγε Ἐσὲ. ¹³ Γενὸ ἠγῶγε Ἐσὲ δέσῶνε νὲ ἔτα ἠνῦ ἐλὲ γενὸ ἠγῶ γελὺ Ἐσὲ μετῶ δέβῶ γενὸ ῶνε. Ἐλὲ ἠνῦ δέλα δέκα ἰνὸ γέγε βῶ ἀβὶ Ἐσὲ δέλυ χῶνε ῶνε, Ἐσὲ δέγενὲ μετῶ ἰνὸ βὶ ὑτῶ ἠνῦ δέκαγε ῶνε Ἐσὲ χῶνε. ¹⁴ Νε νὲ βὶ βὶ Ἀτῶ σὲ Jισῶσ Κρασ ἀχῶδ, δέδε ῶνε ἐβῶ ἔω με γέτῦγε σὲ ῶνε νδερὲ Ἐσὲ ντῶ δέδε ῶνε ἐβῶ ἔω με γέτῦγε ῶνε.

¹⁵ Νδερὲ ῶνε ὑτῶ βὶ ἠνῦ, με μβῶ ἠνῦ με ἰνὸ ἠχῶδ ἠγε ἠνῦ, ἰνὸ ἠνῦ δέβε με jῶ μαγε ἀπεα. ¹⁶ Με μβῶ ἠνῦ ἠγε ἠνῦ γέβεγε ἠκε jῶνε Μῶσε δονῶ νε γέβεγε με ἠκε ἠκεγε μεσῶ ἰνὸ ἠνῦ δέπε ῶνε ἠγε νὲ γεβῶγε μωαά Jῶνῶ. ¹⁷ Νδερὲ με ἠνῦ μβῶ ἠνῦ χῶνε σὲ ῶνε, ἰνὸ με μβῶ νδῶ μβῶ λὲ μάνα νδῶ μάγε? ῶνε ἰνὸ με ἠνῦ μβῶ ἐλὲ ἐκὲ μουῦ μμε, μουῦ ἀκῶνε “Ἐη! Ἐη” νε “ἠγε! ἠγε” γέβε γεμαά? ¹⁸ Τε μβαά Ἐσωθῶ ἀγῶνε ῶνε ῶνε μεκόμε jῶ ἀγῶ Ἐσὲ δέγε ἠνῦ ἀπὸ ἠνῦ ἰνὸ “Ἐη νε ἠγε.” ¹⁹ Jισῶσ Κρασ Μῶ Ἐσωθῶ μουῦ Σῶλα, Τιμῶτι νε με δέγε ἠνῦ ἀβῶ ῶνε ἀπὸ ἰνὸ μουῦ ἀγῶ ἀγῶνε ἠγε νε ἠγε γέβε γεμαά. Jι ἀλὺ λὲ “Ἐη” ἀγῶ Ἐσωθῶ. ²⁰ Jισῶσ νε ἀλὺ μουῦ ἀγῶ ἀλέρεγε ἰνὸ Ἐσωθῶ ἀκῶνε ἰνὸ, “Ἐη” νὲ μβαά γένδε γενὸ ἠγε jι ἠνῦ. Γε ἠγε βὶ Ἐσὲ δέγε ἰνὸ, “Ἀμει” νὲ μβῶ Jισῶσ νε δέγε ἠγε ἠγε μβαά Ἐσωθῶ μβῶ. ²¹ Ἐσωθῶ Jῶνῶ νε ἀπυε Ἐσὲ νε ἠνῦ χῶνχο δέγε νε ἠγε νδερὲ δέχόμε μμε νε Κρασ. Jι

ne afyεέ εσε nnό δεβε βοό biί, ²² ndere afyεέ εσε Mendoό Ukpea né matό nkane gelo jí. Mendoό wuú εwέmbα ελερέγε nnό εσε désεle nyε unό bi εσωω achyεge βοό biί.

²³ Me nkuú εσωω ndere nte sé wa, nnό genό eyigé me njόgé gelú wáwálé. Ula bi me nla mma kere sé εwú mbα né Kōrent wό úlu nnό ékágé metό usό wa εpye enyú débα εfwyale. ²⁴ Εσε démmye fό nnό déma degaré enyú genό eyigé débα mamfyε metό wyε, néndé enyú détene me ne εshye né genό eyigé défyεé metό wyε. Εσε dékelege lé nnό décho mbwa ne enyú dépyεge utό ulua nnό enyú débε ne nechόchό.

2

¹ Getú eyigémbα, ne me mkpe jό nnό mmagé keré sé εta nyú néndé nchwágé mpyεé nyε enyú déla ne mesome. ² Me pyεgé matό áσagé enyú, ndé βοό cha abεé abi ápye metό εγό me? Wyε lé enyú abi mpye déla ne mesome ne débεé. ³ Ge ula bi me nsame gefόgé ηwe yimbα εta nyú mbα nnό ékágé nchwágé εwú, βοό abi álu mampye nnό metό εγόgé me, ápye metό εσόgé lé me sό. Ne nkaá chánéné nnό metό eké εγό me εγό ntό enyú ako. ⁴ Nsa enyú ηwe yina ne ubalé ne mesome né metό ne manse né amε. Ula bi me nsame ji upό fό nnό mpye matό asό enyú, úlu élé nnό mpye enyú dékaá gejamé gé gejeé eyigé me mbό ne enyú.

Menjme ayi ápye gabo débα manjí ji nte

⁵ Mbαgé muú fό né geluage nyú achwo ne εfwyale, apye fό me nwú ubalé ndere enyú ako déwuú wό. Me njόgé mbα ékágé εβε nnό me mma jό εwu dό wό. ⁶ Ndό ayi enyú gejame déshulé muú yimbα akwané. ⁷ Ndere elúmbα, jigénté gyeé ayi ji apyεé, défyε ji metό nnό ékágé ji ála meshwεmeshwε abό gepwa. ⁸ Ne nnene enyú mmye nnό dema délere ji nnό délu gboó wyε ne ji. ⁹ Ula bi me nsame enyú ηwe yimbα úlu nnό mfwóre enyú mbαgé dépye yéndégenό eyigé me ngaré enyú nnό dépye. ¹⁰ Yéndémuú ayi enyú déjigénte gye ayi ji apyε, me ntό njigé ji nte. Me njigénte gabo muú chacha mbαgé mechα εβε gé nnό me njí ji nté né galógáló nyú. Ne mpye mbα né mbe ushu Kras, ¹¹ nnό ékágé danchómelό

abό εσε déndό néndé dékaá me nkyaá ayi alu ji metό.

Utό Kras εbi εσε dépye úlu eké gebε gelógéló né εta εσωω

¹² Gébé gé me nkwóné né melα Truus, Ata apye me nge meti mangaré abya melóméló Kras. ¹³ Yémbα metό wa εchyεé me εfwyale néndé mēge fό menjme sé Titό wyε wό. Ndere elúmbα, nlya kpe εbwό nfe né melα Masedonia.

¹⁴ Yémbα matame mabe ne εσωω. Ji ammye apwα ne ase εσε βοό denα bií dékéne déjye ne ji gétúgé déchome mmye ne Kras. Ji aselé εσε apye βοό ákage dépóre Kras né yéndé mbaá ayi déjyεé ne depα εtiré mbα désanēge déjyεé eké gebε gelógéló. ¹⁵ Genwáge εσε gelú eké gebé gé elu εwé áσό né mewε Kras achyεgé mbaá εσωω. Βό abi εσωω áwené gemége bwό áwuú geji cha ne abi ánome mme detú áwuú geji cha. ¹⁶ Né mbaá βοό abi ánome mme detú εσε delú εta bwό eké geboboge gebε eyi gechwό ne negboó. Né mbaá βοό abi εσωω awené gemége bwό delú εta bwό eké gebε gelógéló eyi gechwό ne genwá. Ndere elúmbα, ndé muú akwane mampye gefόgé utό bina? ¹⁷ Εσε depα fό βοό abi ágbarege meko mejό εσωω byabya eké genό gesé ndere βοό abifα ápyεé. Yémbα gétúgé εσωω atome εσε, εσε dégarēge ji ne matό sé mmu pópó né mbe ushu wuú ndere baá utό Kras. Εσωω alu ntesε εσε.

3

Menomenyεé meke epwα εwé gekwene

¹ Nnό εσε démagé lό mbα élé mamfεge gemé gé sé? Waá nnό εσε dékelege nnό muú fό asá ηwe ayi afεge εσε atα εta nyú, yé ayi nnό enyú désa défεgé εσε ndere βοό ne ate ánlere abifα ápyεé? ² Ngba, enyú ambό delú eké bό ηwe abi áfεgé εσε. Genwáge nyú gelú eké bό ηwe abi asamé né mmu matό se, yéndémuú ákagé kú abi akaá utό ulóulό bi εσε dépyεé. ³ Enyú délere nnό delú eké ηwe ayi Kras asamé atome εσε déchwό ne ji. Asá fό ηwe yina ne genόgé ηwe wό, asá lé ne Mendoό εσωω muú alú mebe. Asá fό ji né ubaré mataá wό, asá lé né mmu matό akwaá.

⁴ Εσε dékage jό unό bina ndere déneré metό ne εσωω gétúgé genό eyigé Kras

apyε. ⁵ Ερῶς ννό εσέ dékwané mampye genó fṓ né mmyemmye sé, elé Εσῶω ne apye εσέ dékwané mampyεé yéndégenó. ⁶ Ji ne apye εσέ dékwane mambε baá utṓó bíi né menomenyεé meke. Menomenyεé εwéna epṓfṓ εβε εwé ásamé, elú lé Mendoó Εσῶω. Εβε εwémbṓ etené bṓó né negbó, yémbṓ Mendoó echyεge bṓó genḡwá.

⁷ Ne mbṓgé ννό utṓó εβε Mosis εwé ásame né ubare mataa, εwú εwé eténe bṓó né negbo, echwṓ ne genḡbṓ eyi gepyεé bṓó Isrēli álá kágé pε fṓ Mosis né ushu chó gétúgέ ushu bíi ugenege dṓó yé elé genḡbṓ eyigέ gegboó gelú gejyεé, ⁸ ννό utṓó Mendoó Εσῶω muú achwṓó ne genḡwá uchwṓó nye fṓ ne genḡbṓ eyi gepwṓó eyina? ⁹ Mbṓgé ννό utṓó εβε εwéna εwé etené bṓó né negbó, εwyá gefṓgé genḡbṓ eyina, fεrege ndere genḡbṓ eyigέ utṓó Mendoó Εσῶω muú apyεé ννό δεβε cho né mβε ushu wuú gebéé. ¹⁰ Wáwálé né mechṓ εwéna alú ννό, genó eyi gebṓ gewyaá genḡbṓ mbεmβε gepṓ sé ne genḡbṓ chacha néndé genḡbṓ gekε eyi gechwṓó gégénégé gepwṓ geji. ¹¹ Ne mbṓgé genó eyigέ nya gebṓ gegboó gelú gewyaá genḡbṓ, εbyennó eyi gela τε etém gewyaá genḡbṓ gepwṓó.

¹² Tε mbaá εσέ débelé umεé chánéné ννό mbṓ ne elu, εσέ depyεé unó ne metṓó mende. ¹³ Εσέ δεbṓ fṓ mampye eke Mosis muú akwere ushu bíi ννό ekage bṓó Isrēli age ndere genḡbṓ eyigέmbṓ gegboó gelú. ¹⁴ Yémbṓ matṓó bṓó bimbṓ alu wyεé sésélé akaá ye genó wṓ. Mbṓ ne alu kpaá τε fina. Ye akúgέ gekwenege meno menyεε ákágé fṓ ula. Elú eké genó eyimbṓ gelú εbwṓ né matṓṓ kwekwere. Genó eyi gekágé pyε ννό afere εbwṓ genó eyina né metṓṓ, elé mbṓgé εbwṓ afyεge metṓṓ ne Kras. ¹⁵ Wáwálé alú ννό, τε fina elú eké genó eyigέmbṓ gelú εbwṓ né matṓṓ kwekwere néndé yé akú εβε Mosis εbwṓ ákágé fṓ ula. ¹⁶ Yémbṓ, muu akwṓregé metṓṓ akwṓlegé Ata, Εσῶω aferege genó eyi gekwere mbṓ ji ushu. ¹⁷ Nana Ata ayi me njógé mbṓ akene ne Mendoó Εσῶω ne apyεé unó bina. Ne yéndé mbaá ayi Mendoó Ata εβεε, epye bṓó álaá mmyemmye bwṓ genó gefṓ gewele sé εbwṓ. ¹⁸ Ne εσέ abi genó gefṓ gela gekwere εσέ matṓṓ wṓ, dégene genḡbṓgé

Ata eyi gegenege ese mmye eke ημεε ννό dékwṓrege wyε kwṓrege δεβε eke ji. Ndere dékwṓrege dégenege wyε genege, elé Ata muú akene ne Mendoó Ukpea ne apyεé ννό εβε mbṓ.

4

Unó mabṓ né mmu ujemesé

¹ Tε mbaá Εσῶω né galógál wuú, achyεé εσέ utṓó bina ννό dépye, ese depṓ fṓ ne gepwyaá mampye ubi. ² Εσέ délyaá depṓré défyá ne unó bi uchwṓó ne mekpṓ unṓó. Εσέ débwólégé fṓ bṓó, ne débwólégé fṓ amu ne mekomejṓó Εσῶω. Εσέ dégarégé lé bṓó wáwálé ayi atome ne Εσῶω né gefṓó eyi yéndémuú agene ννό εσέ dégarége wáwálé né mβε ushu Εσῶω ne bṓó abi agaregέ wáwálé akaá ννό mbṓ ne elú. ³ Ye mbṓgé abya melómélṓ ayi εσέ dégarége alú lé bibií, εbyennó alú lé bibií mbaá bṓó abi ánome né mme detu. ⁴ Danchṓmelṓ muú alu εσῶω bṓó mme, anii mε amε bṓó abi álá fyεé metṓó ne Kras wṓ. Ndere elúmbṓ, εbwṓ ákágé gé fṓ ndere genḡbṓ eyi getanege né abya melómélṓ gegenege. Εbwṓ ákágé fṓ ula abya melómélṓ yimbṓ ayi atome ne ηgṓ Kras. Ji Kras alu mekpεé Εσῶω. ⁵ Néndé ndere dégarége abya melómélṓ déselé fṓ ji ννό dépye bṓó áge εσέ, dégarége ji ννό bṓó áse Jisṓs Kras ννό ji alu Ata. Ne εσέ ambṓó delú lé baá utṓó nyú gétúgέ Jisṓs. ⁶ Εσῶω muú ajṓó ννό, “Genḡbṓ gegene né mmu gemua,” ji apye genḡbṓ jíi gegene né mmu matṓṓ sé mampye εσέ dékaá genḡbṓgé. Εσῶω eyi gegenege né ushu Jisṓs Kras.

⁷ Ndere Εσῶω apye εσέ dékaá mbṓ εσέ delú lé eké ujeé mesεé ebi áfyεé genóge mabṓ né mmu. Mechṓ εwéna elúmbṓ, manlere ννό utó bi upwṓó amu, ebi εσέ déwyaá utane lé né mbaá Εσῶω epṓfṓ eta εσέ ambṓó. ⁸ Εfwyale εfinegέ εσέ matimati yémbṓ dégbεge wyε gejulé. Gébé eyigέ fṓ dékwene tametame yémbṓ délyage fṓ utṓó sé. ⁹ Bṓó ámmye amu ne εσέ yémbṓ Εσῶω alyagé fṓ εσέ shushuú. Atulege εσέ yémbṓ ákágé chṓ fṓ genḡwáge εσέ. ¹⁰ Εfwyale εwé εσέ dégene mbṓ yéndégébé, elú wyε eké negbo né Jisṓs ne εσέ dékpane mbṓ né menyammye sé dékene. Εpyεmbṓ ννό bṓó ágene ννό genḡwáge Jisṓs gelú né

menyammye sé. ¹¹ Né genwágé sé geko fa mme, délu wye né mmu efwyale ewé echwáó ne negbo gétúgέ dékwólégé Jisós Kras. Epyembó nnó bóó ágene genwágé Jisós né menyammye sé ayi alá abeé fó te kwyakwya. ¹² Ewéna eléré nnó, esé dékame negbo nnó enyú debó genwá eyi gélagé byé.

¹³ Muú fó ájóó né ηwe Esówa aké, “Me mfyé metáó ne Esówa gétú eyigémbó ne njóó.” Esé ntó delu mendoó ema ne ji, ewé epye esé défyéé metáó ne Esówa getú eyigémbó ne déjóó. ¹⁴ Esé dékaá nnó Esówa muú apye Jisós Kras akwilé né negbo, apye nye ntó esé dékwilé né negbo chónchó ne Jisós, ase esé chónchó ne enyú déchwá détene né mbe ushu wuú jimbóó. ¹⁵ Efwyale ewéna meko elú lé né galógáló nyú. Ndere elúmbó, Esówa alerege nye galógáló wuú mbaá bóó gejamé gejamé. Ewémbó epye nye ebwó atamege ji, ne ji abóó nye ηgá.

Esé dépwaá fó néndé défyéé wye metáó ne Esówa

¹⁶ Ndere unó bina ulú mbó, esé débéeé fó ne gepwa. Ye elé menyammye esé akwáó ajyéé, Esówa achyegé mandoó sé utó yéndé bií. ¹⁷ Efwyale ewé esé dégene mbó nana elú lé gachyéé ne ebelege ye, yémbó echwáó lé esé ne gekpekpegé ηgá ayi apwáó amu ne abeé te kwyakwya. ¹⁸ Esé défyéé fó amé né unó bi dégene, défyé lé amé né unó bi dela dékágé gé ubi. Ula ulú nnó unó bi esé dégené ubeé lé né mboó gébé. Yémbó ebi esé délá dégené ubi ne ubeé te kwyakwya.

5

Menyammye meke asele nye melu ayi gekwene

¹ Menyammye sé fa mme alú eké maá geto ayi déjwálege wyeé. Dékaá nnó mbógé amugé maá gepú yina, Esówa achyegé esé ayicha né mfaánebuú déjwólé wyeé. Akwaá fó wó átenege ji wó, elé Esówa jimbóó ne átenege ne gebéé wyeé te kwyakwya. ² Esé déshwaá meshwa né genwágé sé yina nana, ne déshyage nnó Esówa afye esé menyammye sé ayi meke ayi atanegé né mfaánebuú ndere afyéé muú ndeé meke. ³ Gétúgέ nnó yé dégbo lé gboó afyegé esé menyammye yimbó ayi mfaánebuú, esé débéeé fó gejógené. ⁴ Ndere

esé delú né menyammye yina ayi alu eké maá geto, déshwaá meshwa gétúgέ déwuú ubale, deshwaá fó nnó dékelege mangbo. Dékelege elé nnó Esówa achyéé esé menyammye ayi abeé te kwyakwya nnó áse mélú ayi ágboó. ⁵ Esówa jimbóó ne akpome esé mmye né mechó ewéna, ne achyéé esé Mendoó Ukpea ndere genó eyigé ji áchoó utó né mbaá genó eyi gechwáó.

⁶ Ndere elúmbó, esé dékaá wáwálé nnó Esówa achyegé nye esé menyammye ayi meke, néndé te mbaá esé delú mebe né menya sé yina, neke neshya esé dóó mambe né mbe ushu Ata. ⁷ Ndere esé délu fa mme, delú mamfyege metáó ne ji, epófó mangene ji ne amé. ⁸ Esé débóó eshye né metáó ne dékelege nnó délyaa menyammye yina, déjye né meló sé débé ewú ne Ata Jisós. ⁹ Ndere elúmbó, yé delú né menyammye yina, yé ayi né, esé demuame lé nnó dépye metáó egogé ji. ¹⁰ Néndé esé ako debó mantene unó mpa né mbe ushu Kras. Ji ajwálege nye né geluogé mpa, asó mpa yéndémuú. Ne yéndémuú abóó nye nsa né galógáló yé gabogabo ayi apyéé gébégé ji alú né menyammye yina fa mme.

Kras apye bóó akerege né nesó ne Esówa

¹¹ Te mbaá esé dékaá nnó Ata ne alú muú ayi esé débóó mamfógé, dékpeage bóó mbó nnó ákame ne abya melóméló Kras. Esówa akaá ufóó bóó abi esé delú ne mbelé uméé nnó yé enyú ntó dékaá chánéné né mmu matáó nyú. ¹² Esé démmye fó nnó déma défegé gémé gese eta nyú. Demmye elé nnó enyú debé ne ula bi dékágé dógé ebwá ewóme gétúgέ sé, nnó enyú débé ne meko manshuú mbaá bóó abi ábwegé mmye gétúgέ dékpakpa ate bó epófó gétúgέ awyaa gepó gelógéló. ¹³ Elú eké enyú déferege nnó mekpo epó esé chánéné. Yé makpo ápó esé chánéné, elú lé gétúgέ dékelege nnó dépye Esówa abó ηgá. Yé makpo alu esé chánéné elú lé né galógáló nyú. ¹⁴ Gejee eyigé Kras abóó ne esé ne getene esé dépyeé yéndégenó, néndé esé dékaá nnó ji agbo gétúgέ bóó ako. Ndere elúmbó, esé ako dégbo chóncho ne ji. ¹⁵ Kras agbo gétúgέ bóó ako nnó bóó abó genwá eyigé ji achyegé, ábegé fó abe mampyegé elé unó bi ugáó

ebwó metóó, ápyege lé unó bi ugóó ji metóó. Ji ne agboó ne akwilé né negbó gétúgé bwó.

¹⁶ Ndere elúmbó, eló nana ejyegé mbe esé dépele sé bóó né mashu ndere bóó mme ápyeé. Mbó ne dépele nya Kras ne nana dépelé sé ji mbó. ¹⁷ Ewéna etene nnó muú achogé mmye ne Kras, alaá muú meke. Genwá eyi gekwene gekoó me, gege yé eyi geke gechwó. ¹⁸ Unó bina uko elé Eṣṣwá ne apyee ubi. Ji muú apyee esé dékeré né nesó ne ji gétúgé genó eyi Kras apyee, ne achyee esé utóó bi dépyee bóó akerege né nesó ne Eṣṣwá. ¹⁹ Mekomejóó ayi esé dégarege alú nnó, Eṣṣwá ake ne Kras apyee bóó áge meti ákere né nesó ne ji. Ji ágbáregé sé ebwó nnó alú gyee né gabo ayi ebwó ápyeé. Elé mekomejóó yina ne ji afyee esé né amu nnó dégarege bóó ndere ji apyee bóó akerege né nesó ne ji.

²⁰ Getú eyigémbó ne esé delú bóó dentóó Kras. Ne esé dekpeage enyú né unó bina wye ndere Eṣṣwá jimbóó abó ajóge ne enyú. Ne dékpane enyú geke gétúgé Kras nnó dékeré né nesó ne Eṣṣwá. ²¹ Gétúgé esé, Eṣṣwá apyee Kras muú ayi alá pyee yé gabo wó ala muú mebo nnó esé déke ne ji, débe cho né mbe ushu Eṣṣwá wye ndere ji Eṣṣwá alú.

6

Pól agaré efwyale ewé ji ágene ndere apyee utóó Eṣṣwá

¹ Ne ndere ate bóó abi apyee utóó chónchó ne Eṣṣwá, esé dekpeage enyú nnó ékáge dépyee genó eyi gepyee galógáló ayi Eṣṣwá alerege enyú ano mme detú. ² Eṣṣwá ajóó nya wye ndere ásamé né mmu ηwe wuú nnó “Bií bi me nlú manleré enyú galógáló ukwónégé, me nwú mmyemenene nyú, bií bi me nlú mawené gemége nyú ukwónégé, mpoó enyú.” Wúgé, gébé eyigé Eṣṣwá alerege bóó galógáló gekwóne. Wúgé nana elé gébé eyigé Eṣṣwá awenege gemége bóó.

³ Esé dépyee fó genó eyi gegbeé muú fó meti manchwó mbaá Eṣṣwá nnó ékáge genó fó gebe gyee né utóó bi esé dépyee. ⁴ Yémbó yéndégenó eyi gepyee eta sé, esé délerege wye nnó delú baá utóó Eṣṣwá. Dekoge metóó né ubale ebi déwuú, degene efwyale ufóó ufóó, unó ulí esé mangé,

ne gébé eyigé fó efwyale ebanege esé. ⁵ Atulé esé, áfyee esé denó, áchwó esé ne mammye, dépyee matóó ami mapwóó eshye esé, débelege mpe, débelege mesa, yémbó dékogé wyeé metóó. ⁶ Débélé genwáge sé pópó, dékáge depóre Eṣṣwá chánéné, dékogé metóó, délerege bóó galógáló, Mendóó Ukpea egbeé esé mmye ne délerege bóó gejeé wáwálé. ⁷ Esé dégarege bóó genó eyi gelú wáwálé, dépyee unó né utóó bi Eṣṣwá achyegé esé. Unó bi esé dépyee cho né mbe ushu Eṣṣwá ulú eké unó ummye ebi esé déselé dénmeé umye ne ebi dégbéé menyammye sé né depóre Eṣṣwá. ⁸ Esé dépyee wye utóó Eṣṣwá yé elé bóó abifó anógé esé, abifó ábyaá esé. Bóó abifó áfegé esé, abifó achóó esé mabó. Bóó abifó ájógé nnó esé delú bóó gebyó yémbó esé dégarege wye wáwálé. ⁹ Bóó abifó ájógé áké esé delú kpe bó waá yémbó bóó ákaá esé yéndé mbaá. Dekoge né manóó negbo yémbó delú wyeé abe. Achyegé esé efwyale yémbó áwa fó esé wó. ¹⁰ Yé elé bóó ápyee nnó esé debe ne mesome, delu wyeé ne nechóchó yéndégébé, elú eké delú mbya yémbó dépyee gejamégé bóó abóó gefwa. Elú eké depó yé ne genó gefó yémbó dewyaá unó uko.

¹¹ Anme ba bóó Kōrent, esé dégaré enyú yéndégenó eyi gelú esé né une. Esé denene matóó se fuú eta nyú. ¹² Esé fó wó délyaá manleré enyú gejeé wó, elé enyú ne délyaá manleré esé gejeé. ¹³ Me njógé ne enyú nana ndere baá ba. Nenege matóó nyú eta sé ndere esé ntó dénené ne eta enyú.

Dékege fó gekage neke gemaá ne bóó abi dlá fyee metóó ne Kras wó

¹⁴ Dékege fó geke neke gemaá ne bóó abi alá áfyee metóó ne Kras wó. Genó eyi gelu cho genyee mbó dejeé ne genó eyi gelu gyee nnó? Waá gengbó gebéé mbó mbaá ama ne gemua nnó? ¹⁵ Kras ne danchómeló abeé mbó meko ama nnó? Muú ayi afyee metóó ne Kras ne muú ayi alá áfyee metóó ne Kras wó áchome mbó mbwa nnó? ¹⁶ Echa Eṣṣwá ebeé mbó meko ama ne aló uka nnó? Néndé esé delú echa Eṣṣwá muú alú mebe. Elú wye ndere Eṣṣwá jimbó ajóó aké, “Me njwólege nye ne ebwó, nkene ne ebwó, me mbeé nye Eṣṣwá bwó, ne ebwó ábeé nye bóó ba.” ¹⁷ Ndere elúmbó Ata aké, “Tanenge né

geluage bwó, défa mbwa ne ebwó. Détagé fó genó eyi gewyaaá deba. Dépyegé mbó, me nselé nye enyú. ¹⁸ Me mbéé nye Nte nyú ne enyú débéé nye baá ba abi andeé ne abi ande. Mbó ne Ata Muú Apwóó amu ajóó.”

7

¹ Añme ba, te mbaá Esówa anyémeno nnó apye unó bina eta sé, shwonege amu né yéndégenó eyi gepyeeé nnó menyammye ne matóó sé ábége fó pópó. Dénógé Esówa, dépye genwágé sé gebe pópó gekwane ndere Ji aklege.

Pál alu ne nechóchó gétúgé echomele bóó Jisós né Kōrent akwóré matóó bwó

² Nenegé matóó nyú eta sé, esé dépyeé fó muú fó gabo wó. Esé déchwó fó muú fó mekpo wó. Ne esé dényeé fó muú fó upwóó wó. ³ Me njógé mbó, epófó nnó me nké enyú delu gye, néndé me mbó me mbe ngaré enyú nnó enyú delu esé metóó chi chi chi. Yé dégboó ye delú mebe, esé ne enyú delu wye ulua. ⁴ Me nfyé metóó ne enyú gbene, ne nwyaaá gempóge gétúgé nyú. Enyú défyé me metóó, yé élé esé dégené efwyale me nwyaaá nechóchó dóó.

⁵ Yé gébége esé dékwone meló Masedonia, yé mmye dégbeé cháchá wó. Bóó áchwó esé ne efwyale matimati. Wena bóó áwamege ne esé, né mmu matóó se déwyaaá efó. ⁶ Yémbó Esówa muú afyeeé bóó abi awyaaá gepwa metóó eshye, afyeeé esé eshye ndere Titós achwóó. ⁷ Esé débóó fó eshye wye élé gébége ji achwóó wó, debó ntó gébége ji agaré esé ndere enyú ntó défyeeé ji eshye. Agaré esé ndere enyú déshyagé mange me, ne ndere enyú désomege dóó né gyeé ayi dépyeeé. Agaré ntó esé ndere enyú dékpome mmye manga me. Nwúgé mbó metóó egó me ne enyú dóó.

⁸ Yé ebe élé nnó ñwe ayi me mbó nsame enyú, apyeeé enyú débó mesome, me nsome fó ndere nsame ji wó. Me mbó nlú ne mesome gébége ñgene nnó ñwe yémbó apye enyú debó mesome né mboó gébé. ⁹ Nana metóó egó me, epófó gétúgé me mpyeeé enyú debó mesome elú lé gétúgé mesome ewémbó epyeeé enyú dékwóré. Gé gefógé mesome ewé Esówa aklege mbó. Ndere elúmbó, esé dépye fó enyú debó únómé wó.

¹⁰ Mesome ewé Esówa aklege epye lé nnó Esówa áwene gemége muú. Gefógé mesome ewéna echwóó fó ne achye me. Yémbó mesome ewé bóó mme echwóó ne negbo.

¹¹ Gegé yé gefógé utóó ebi mesome ewé egóó Esówa metóó epyeeé eta nyú. Epye enyú dese mechó ewéna ne eshye, epye enyú déwyaaá metóó manleré nnó enyú depó ne ebwó né mechó ewémbó. Epye metóó eso enyú ne majya abwólé enyú mme, epye enyú déshage nnó debe meko ama ne me, epye enyú dékpane gechyeeé mampye genó eyi gelú cho. Epye enyú dékpome mmye manchyeé efwyale mbaá muú ayi apye gyeé. Epye enyú déleré né yéndé meti nnó enyú depó ne ebwó né mechó ewéna.

¹² Ndere elúmbó, yé élé me nsame ñwe yina, nsa fó gétúgé muú ayi apyeeé gabo yina wó. Yé ebe lé gétúgé muú ayi agene efwyale gétúgé gabo yimbó. Nsa lé nnó mpye enyú dékaá né mbe ushu Esówa gefóó eyigé dékpane gechyeeé mampóó esé. ¹³ Getú eyigémbó, enyú défyeeé esé eshye.

Ne genó eyigé fó eyi gepyeeé metóó egóó esé élé gétúgé metóó megómegó ewé Titós abóó gétúgé enyú ako dépye metóó ekwene ji mmu. ¹⁴ Me mbó ngaré Titós gefóó eyigé me nwyaaá gempóge gétúgé nyú. Enyú déchye me mekpo unóó wó. Ne wye ndere geno eyigé me ngaregé enyú yéndégébé gelú wáwálé, mbántó ne unó bi esé dédoó ebwó ewóme gétúgé nyú né mbe ushu Titós ulú wáwálé. ¹⁵ Titós ama abó gejeé ne enyú ako dóó ndere ji atee gefóó eyigé enyú debó déwuú ne ji, ne ndere enyú déselé ji déweré ne efó metóó. ¹⁶ Ne nana metóó egóó me ne enyú gétúgé me nnere metóó wa meko ne enyú né mbaá yéndégenó eyigé dépyeeé.

8

Gefóó eyigé bóó Esówa áchyege échye

¹ Añme sé, esé dékelege mampye enyú dékaá gefó eyigé machomelé bóó Jisós né Masedonia áleré galógáló Esówa né genwá gebwó. ² Efwyale ewé ebwó ágene eja dóó ete ebwó né mmuameno yémbó áwyaaá wye metóó megómégó gbene ewé epyeeé ebwó áchyeé echye byagebyage ye lé ebwó álu gekpo. ³ Ebwó áchyeé echye ndere ebwó áwyaaá, ne nkágé garé nnó eja kpaá epwóó

amu, ne áchyeé yé muú akpea ebwó wó. ⁴ Ashíí nene esé mmye nnó dépye ebwó ntó ágé meti mampógé bɔ́ Ɛsɔwɔ. ⁵ Genó eyigé ebwó ápye, gepwɔ ndere esé debó défere. Ebwó abɔ kpe mbe áchyeé gemenge bwó mbaá Ata Ɛsɔwɔ ne áwyaá metɔ́ mampye genó eyigé Ɛsɔwɔ akélege, áchyeé gemenge bwó eta sé. ⁶ Titɔs ne alɔ́ ula manse echye ewéna né geluagé nyú nnó dépoó ubya bɔ́ né Jerosalem. Getú eyigémbɔ, esé dékpea ji nno akeré áchwɔ apóó enyú déneré mampye gecháchége utɔ́ bina. ⁷ Enyú delu menɔ́ mbe né yéndé meti mamfyé metɔ́ ne Ɛsɔwɔ ne eshye, mangaregé depɔ́ré Ɛsɔwɔ chánéné, mankágé wáwálé ayi alu wyeé chánéné, manchyéé gemenge nyú geko mampye utɔ́ Ɛsɔwɔ, mambɔge gejeé ne esé dɔ́, esé ntó dékélege nnó enyú ntó débɛ menɔ́ mbe né mechɔ manchyége echye ewéna ne matɔ́ nyú mako.

⁸ Me njógé mbɔ, epófɔ́ nnó ηmεrege enyú mekpo mme nnó débɔ mampyégé mbɔ. Me ngarége lé enyú nno bɔ́ abifɔ́ ákpane géchyeé ápoógé ate. Ne nkelege nnó nkaá ndere enyú ntó débɔ́ gejeé wáwálé ne bɔ́ abifɔ́. ⁹ Enyú ambɔ́ dékaá galógáló ayi Ata sé Jisɔs Kras alere. Ji abɔ awyaá gefwa, yémbɔ akwe gekpo né galógáló nyú, nnó gétúgé gekpo eyigé ji akwene enyú débɛ ne gefwa.

¹⁰ Né mechɔ ηka yina manchwɔ, majyeé ami me nchyégé enyú malu nnó elú galógáló nnó enyú déneré genó eyigé délɔ́ mampye ηme eniné nju. Enyú ne débɔ́ mbe mampye genó né mechɔ ewéna ne enyú ntó ne debɔ́ delu yé bɔ́ mbe abi áwyaá metɔ́ mampyégé geji, ¹¹ nnó déneré mampye utɔ́ bina ne gefɔ́gé metɔ́ ewé enyú délɔ́ ula. Ne nerege ubi ne genó eyi déwyaá né amu. ¹² Ne mbɔgé muú awyaá metɔ́ machyéé, Ɛsɔwɔ aselé genó eyi muú awyaá manchyéé epófɔ́ eyigé ji alá pɔ́ ne geji.

¹³ Me njógé mbɔ epófɔ́ nnó mpyéé mmye epwyágé bɔ́ abifɔ́, enyú déwuúgé ubale. Nkelege lé nnó yéndégenó gebe janja eta enyú ako. ¹⁴ Ne nana ayi enyú déwyaá gejame, kárégé ne bɔ́ abi alá pɔ́ ne genó nnó ebwó ábége ne gejame, meso gébé enyú dela depɔ́ ntó ne genó ebwó ápoó enyú. Dépyégé mbɔ enyú ako débɛ janja. ¹⁵ Asá

né mmu ηwe Ɛsɔwɔ nnó, “Muú yi anywere gejamégé menyéé, ábɔ́ fɔ́ menyéé ayi ajame apwɔ́ ji wó, ne ayi anywere lé gachyéé, abɔ́ ayi akwané ne ji kwanegé.”

Pɔ́l atɔ́ bɔ́ Titɔs nnó ájye áse echye Ɛsɔwɔ getú jii

¹⁶ Yémbɔ matame mabe ne Ɛsɔwɔ ndere apye Titɔs awyaá gefɔ́gé metɔ́ ewé esé déwyaá mampooó enyú. ¹⁷ Epófɔ́ wye lé getugé esé dékpea ji ne ji achwɔ́ eta nyú wó. Ji mbɔ́ abɔ́ awyaá me metɔ́ manchwɔ poó enyú, getú eyigémbɔ ne jimɔ́ abɔ́ ashúú me manchwɔ gé enyú. ¹⁸ Esé détɔme mbɔ ji ne nte menηme ayifɔ́. Nte menηme yina alu muú ayi bɔ́ aféége utɔ́ bíí né machomele bɔ́ Jisɔs ako néndé ji agaregé abya melóméló chánchá. ¹⁹ Menɔ́ genó ayi fɔ́ alu nnó machomele bɔ́ Jisɔs ntó ájyaá ji nnó esé dékene ne ji ulua dépyege utɔ́ ulúlú bina. Ndere dépyéé mbɔ uchwɔ́ ne enógé mbaá Ata, ne ulerege ntó nnó esé déwyaá metɔ́ mampógé bɔ́.

²⁰ Ndere dépyéé utɔ́ bina ulua, ewémbɔ epyennó ekágé muú fɔ́ aferé nnó défya delu mmu, défyéé eshye mange nnó ékágé genó fɔ́ gebe gyeé né gekpekepege echye ewéna, ewé bɔ́ áchyege byagebyage. ²¹ Gétú eyigémbɔ ne esé démmye nnó dépye lé genó eyi gewyaá enógé né mbe ushu Ata jim-bíí, dékélegé mampye ntó genó eyi gewyaá enógé né mbe ushu yéndémuú.

²² Ne esé détɔme menηme sé fɔ́ ama nnó achwɔ́ ne ebwó. Esé démuá me ji ndɔ́ndɔ́ ne ndɔ́, ji alere nnó akpane gechyéé mampye utɔ́ Ɛsɔwɔ. Yé nana ji awyaá metɔ́ mampooó enyú néndé ji afyéé metɔ́ ne enyú dɔ́. ²³ Ne ushuú cháchá Titɔs, ji alu lé nte menηme ayi ápyéé utɔ́ ulua ne me nnó dépoóge enyú. Ne ate aηme abifɔ́ na, álú lé bɔ́ déntɔ́ abi átané né machomele bɔ́ Jisɔs ayifɔ́. Utɔ́ bwɔ́ uchwɔ́ ne enógé mbaá Kras. ²⁴ Ndere elúmbɔ, pyege ndere njɔ́ mbɔ, mampye machomelé bɔ́ Jisɔs ayifɔ́ ákaá nnó enyú débɔ́ gejeé ne bɔ́ ne nnó ebwó ákaá nnó esé délú cho mambɛ ne gempógé gétúgé nyú.

9

Elú genó gelógéló mampógé bɔ́ Ɛsɔwɔ

¹ Me mpó sé ne genó eyigé mmagé sa enyú né mecho echye ewéna mbaá bɔ́ Ɛsɔwɔ. ² Me nkaá nnó enyú déwyaá metɔ́ manchyéé echye ewéna. Getú eyigémbɔ́ ne me nwyaaá gempɔ́gé gétúgé nyú né mbe ushu echomelé bɔ́ Jisɔs né Masedonia nnó enyú echomelé bɔ́ Jisɔs né gebagé mewaá Akaya déwyaá me metɔ́ machyéé echye ewéna te nme eniné njú. Ne gechyéé eyigé enyú dékpane machyéé, gepye gejamé gé ebwɔ́ abifɔ́ ábɔ́ metɔ́ machyé gé ntó. ³ Ne me ntɔ́me aɲme bina eta nyú nnó ékágé gempɔ́gé eyigé esé déwyaá gétúgé nyú gebe lé meno detu. Ebe lé nnó enyú dékpome mmye ne echye nyú ndere me njɔ́ nnó dépyéé nye. ⁴ Mbɔ́gé bɔ́ fɔ́ átanegé mbɔ́ né Masedonia áchwógé ne me ewú, ne ágegé nnó enyú dékpome fɔ́ mmye mantɔ́ eyi nyú nka wɔ́, mekpɔ́ unɔ́ ewé ebeé nye ne esé ne enyú ejame nye dɔ́ néndé me ngaré me ebwɔ́ dɔ́ ndere enyú dékpome me mmye manchyéé. ⁵ Ndere elúmbɔ́, me nferé nnó elɔ́ nnó mkpea aɲme bina abɔ́ mbe achwɔ́ apye enyú dékpome mmye ne echye ewéna, ewé enyú dényéméno manchyéé, nnó ebe lé genó eyigé enyú ambɔ́ déwyaá me metɔ́ manchyéé. Ebe gé fɔ́ eyigé aɲmerege enyú mekpɔ́ mme nnó déchyéé echye.

⁶ Tege nnó, muú ayi apené mbwe gachyéé, abɔ́ ntó mbwe gachyéé, ne muú ayi apene mbwe gejame abɔ́ ntó mbwe gejame. ⁷ Muú aké achyé gé echye, achyéé ndere ji aferé né metɔ́ wuú nnó achyé gé. Achyé gé fɔ́ ne mansé ame eké aɲmerege ji mekpɔ́ né mme. Néndé Ɛsɔwɔ abɔ́ gejeé ne muú ayi achyé gé echye ne metɔ́ megɔ́megɔ́. ⁸ Ne Ɛsɔwɔ akágé chyéé enyú unó bi ujame upwɔ́ yé ndere dékelegé nnó yéndégébé débé ne yéndégenó gejame nnó délerege ulɔ́ melu matimati. ⁹ Wye ndere asamé né mmu nwe Ɛsɔwɔ nnó, “Ji achyé gé echye byagebyage mbaá ubya bɔ́ ne ulɔ́ melu ebi ji alerege, áteé ubi te kwyakwya.” ¹⁰ Ɛsɔwɔ ne achyé gé bɔ́ mbwe ayi apené ne menyéé ayi ebwɔ́ ányéé, ji áchyé gé nye enyú mbwe ayi dékelegé ne apyéé nye ji áwe áfyé gejamé gé mbwe ayi atanegé né ulɔ́ melu ebi enyú délérége bɔ́. ¹¹ Ɛsɔwɔ apye nye enyú débɔ́ gefwa né yéndé meti nnó déchyé gé echye byage-

byage yéndégébé, nnó esé dékpagé echye nyú déchyé gé bɔ́, gejame bɔ́ atamege Ɛsɔwɔ né genó eyigé enyú dépyéé. ¹² Néndé echye ewé enyú déchyéé epye fɔ́ wye lé nnó bɔ́ Ɛsɔwɔ ágené unó bi ubɔ́ ulíí ebwɔ́ wɔ́, epye ntó nnó ebwɔ́ áchyé gé gejamé gé matame mbaá Ɛsɔwɔ. ¹³ Gétúgé enyú déchyé gefɔ́gé echye ewéna, elere bɔ́ ufɔ́ bɔ́ abi enyú délu, ne ebwɔ́ átamege nye Ɛsɔwɔ gétúgé enyú dépyéé genó eyigé abya melómél Kras ayi enyú défyéé metɔ́ wye ákelege. Ne átamege nye ji ntó gétúgé echye ewé enyú déchyé gé ebwɔ́ ne bɔ́ abifɔ́ byagebyage. ¹⁴ Ebwɔ́ ánene nye mmye gétúgé déléré galógáló Ɛsɔwɔ né genwáge enyú. ¹⁵ Détamege Ɛsɔwɔ gétúgé echye wuú ewé ji achyéé esé ewé dela dékágé nkane démege.

10

Ɛsɔwɔ ne ajyaá Pɔ́l nnó abe nɲba Jisɔs Kras ne achyéé ji utó

¹ Me Pɔ́l nkpané enyú geká. Bɔ́ ajógé áké gébé gé me mbé gé ne enyú nfɔ́ ame nyú njógé depɔ́ pere ne efɔ́, nlá mpɔ́ ne enyú nfɔ́ fɔ́ ne nsame enyú bɔ́ nwe áto áto. Me nnene enyú mmye né mabɔ́ Jisɔs Kras muú alú nyame ne pere nnó, ² ékágé enyú dépye me njɔ́ mejɔ́ ne meko metometo gébé gé nchwɔ́gé ewú. Me nkágé jɔ́ mejɔ́ ne meko metometo mbógé me nkelege manjɔ́ ne bɔ́ abi ájógé nnó esé dépyéé utɔ́ bina ndere bɔ́ mme ápyéé. ³ Elú wáwálé nnó esé delú fa mme yina, ne yé elé delú fa mme, démmyéé fɔ́ be ebi bɔ́ mme ámmye. ⁴ Néndé unó ummye ebi esé démmyéé be ne ubi upɔ́ fɔ́ eké ebi akwaá. Yémbɔ́ esé démmye be ne unó be utó utó bi Ɛsɔwɔ achyé gé esé, ne détyaá malu ujwɔ́lé ató ató ayi bɔ́ mawáme sé ábige. ⁵ Détyaá ntó yéndégenó eyi géchwɔ́ ne mbeé manyege, ne eyi getenege ukɔ́lɔ́ gegbéé nnó bɔ́ ákagé fɔ́ meti Ɛsɔwɔ. Dépyene yéndégenó eyigé bɔ́ áferege, dépyéé ebwɔ́ áwuú ne Kras. ⁶ Mbógé enyú déleregé nnó déwuú ne Kras ne matɔ́ nyú mako, efembɔ́ ne esé dékpomege mmye manleré chuchu mbaá bɔ́ abi alá wuú fɔ́ ne Kras.

⁷ Enyú dépelé unó bi utome ne me elé né mfaá mfaá. Mbógé muú aferege nnó ji alú

muú Kras, abo mamfere cháñéné ákaá nnó esé ntó delú bɔ́ Kras ndere ji. ⁸ Yé me mbe elé ne gempɔ́gé gachyéé mpwɔ́ ndere mbɔ́ nlú mambɛ gétúgé uto bi Ata achyéé esé, mmye egboó fɔ́ me, néndé ji achyéé esé uto bina nnó dénywerege enyú nywerege epó́fɔ́ mantya enyú tyaá. ⁹ Me nkelege fɔ́ nnó ebe eké bɔ́ ηwe abi me nsame enyú ápyeé mbɔ́ lé nnó enyú debɔ́ efɔ́ metɔ́. ¹⁰ Me njógé mbɔ́ gétúgé bɔ́ ajógé aké, “Bɔ́ ηwe abi me nsame eta nyú, mejɔ́ éwé elú wyéé etoó dɔ́ ne etaá bɔ́ metɔ́.” Aké, “Gébégé mbɛgé ne enyú nkwenne gebwa, mejɔ́ wa ekpene fɔ́ bɔ́ matu.” ¹¹ Bɔ́ bimbɔ́ abo mankaá nnó unó bi esé désame eta nyú gébégé dela depɔ́ ewú, wyé elé ubi ne esé débɛgé nyé ewú ne enyú dépyeé.

¹² Yé bií ummaá esé demege fɔ́ mmye ne bɔ́ abi aké ebwɔ́ aηea gemɛ. Ebwɔ́ ámege lé utó bwɔ́ ne ate manleré nnó aηea gemɛ. Ewéna eléré nnó ebwɔ́ álú ukenkené bɔ́. ¹³ Né eta sé, esé débɛé fɔ́ ne gempɔ́gé dépɔ́ ndere delú mambɛ. Gempɔ́gé sé gekwyage lé né mbaá utɔ́ ebi Eɔ́wɔ́ achyéé esé nnó depyegé enyú ntó delu né geluage utɔ́ bina. ¹⁴ Te mbaá enyú ntó delú né utɔ́ bina, esé débɛé fɔ́ ne gempɔ́gé dépɔ́ ndere delu mambɛ gétúgé nyú, néndé esé ne debɔ́ mbɛ déchwɔ́ kpa te eta nyú dégare enyú abya melómélɔ́ Kras. ¹⁵ Esé débɛé fɔ́ ne gempɔ́ge dépɔ́ ndere débɔ́ mambɛ. Débɛé fɔ́ ntó ne gempɔ́ge gétúgé utɔ́ ebi bɔ́ abi cha ápyeé. Uméé sé úlú lé nnó metɔ́ éwé enyú défyéé ne Kras ewene ejyegge mbembe ne nnó utɔ́ bi esé ntó dépyeé né geluagé nyú uwene ndere Eɔ́wɔ́ akélege, ¹⁶ nnó esé ntó dékene dégarege abya melómélɔ́ né malɔ́ yifɔ́ ayi alú tetɛ ne enyú. Néndé esé dékelege fɔ́ nnó débɛ ne gempɔ́gé gétúgé utɔ́ bi muú yicha apyεé né melu utɔ́ wuú.

¹⁷ Asa né mmu ηwe Eɔ́wɔ́ nnó, “Muú aké abeé ne gempɔ́gé abe ne geji gétúgé genó eyi Ata apyεé.” ¹⁸ Muú ayi abeé muú melómélɔ́ wáwálé, elé ayi Ata asele nnó apyεe chanéné, epó́fɔ́ ayi jimboó ásele gemɛ ji nnó apyεe chanéné.

11

Pɔ́l aké utɔ́ bií upɔ́ fɔ́ genó gema ne ebi áηgbá gebyɔ

¹ Nnene enyú mmye nnó deko metɔ́ dewú gekékénege mejɔ́ éwé me njógé. Tagé matu déwú. ² Metɔ́ éwé me nwyaá ne enyú emmyeé demboó ndere éwé Eɔ́wɔ́ awyaá. Enyú delú eké maá mendée ayi me nshuú mantu ji neba né mbaá menɔ́ ama, ndere maá mendée ayi álá kaá mende wɔ́, ne menɔ́ yimbɔ́ elé Jisɔ́s Kras. ³ Ndere elúmbɔ́, me nwyaá efɔ́ metɔ́ nnó bɔ́ ábwɔ́lege nyé enyú ndere danchomeló akpané défyá abwólé Ife, ápye enyú délyaá depɔ́ré Kras etiré enyú dékwɔ́legé chánchá ne matɔ́ enyú mako. ⁴ Me njógé mbɔ́ néndé nge nnó enyú dékamege yéndégenó kamegé. Yé muú achwɔ́ ne agaré enyú mechɔ́ Jisɔ́s ayicha ayi esé dela dégaré enyú wɔ́, yé agaré lé enyú mechɔ́ mendoó ewécha éwé elé pó́ fɔ́ Mendoó Ukpea éwé echwɔ́ enyú mmye yé ama achwɔ́ ne gefógé abya ayicha ayi álá pó́ fɔ́ abya melómélɔ́ enyú dékame ne ji, enyú dékamege fɔ́ wyé kamege, désele ubi amu apea.

⁵ Me nferé fɔ́ nnó bɔ́ abi désele nnó álú áηgbá Jisɔ́s abi ápwɔ́ amu, ápwɔ́ me wɔ́. ⁶ Yé ebe lé nnó me ngi fɔ́ ndere ajógé mejɔ́ cháñéné wɔ́, me nkáge genó eyigé me njógé, dépye me enyú dékaá mbɔ́ matimati.

⁷ Me nshulé mmye ya mme nnó enyú dékwɔ́ ηgɔ́, ngaré enyú abya melómélɔ́ detu, nnó me mpye mbɔ́ lé gabo? ⁸ Me mpye utɔ́ né geluagé nyú, machomele bɔ́ Jisɔ́s né malɔ́ yicha achyegé me ηka mfaá. Ndere mpyembɔ́ elú wyé eké ejɔ́ ne njɔ́ mbɔ́ eta bwɔ́ nnó me mpoó enyú. ⁹ Gébégé me nlú ne enyú, genó geké gelií me, nchyege fɔ́ muú nyú fɔ́ efwyale nnó achyegé me geji. Elé aηme sé abi atane né gebagé mewaá Masedonia ne achwɔ́ me ne yéndégenó eyi gelií me. Né gébé eyi gekoó me nchyeé fɔ́ enyú efwyale nnó dépoó me wɔ́ ne yé nana me nchyege fɔ́ enyú efwyale né meti fɔ́. ¹⁰ Me ngarege wáwálé ndere muú Kras ne gempɔ́gé nnó nse manka nyú wɔ́. Ne yé muú akage gbɛ nnó mbegé fɔ́ gebagé mewaá Akaya geko. ¹¹ Ulannó me nla ngigé fɔ́ nnó enyú depogé me? Nnó elú lé nnó me mbɔ́ fɔ́ gejeé ne enyú wɔ́? Eɔ́wɔ́ jimbií akaá nnó me mbɔ́ gejeé ne enyú.

¹² Me njye wyé mbe mampyεge genó eyi mpyeé mbɔ́ nnó ngbe ekágé bɔ́ abi ásele

gemegé bwó nnó alú aṅgba Kras ajoyegé wyeé mbe mandógé ebwó ewóme nnó ápye wye unó gefó eyi me mpyeé. ¹³ Ufóó bós bina ápó fó aṅgbá Kras bogébogé. Abwólege lé enyú bwólegé. Akene ágilege bós ame nnó ebwó álú aṅgbá Jisós Kras. ¹⁴ Mechó ewéna ékágé pye fó muú alá menó mekpo fuú néndé gébé eyigé fó danchómeló abwólegé ágilege bós ame nnó ji alu ekiénné Esówó ewé echwóó ne genḡbó. ¹⁵ Ne epófó genó geké mbógé baá utóó bíi ntó ágilege bós ame nnó álu baá utóó Esówó. Ne efwyale ewé ebwó agené nye ekwanegé nye ne utóó bwó kwanegé.

Pól awyaá gempógé né efwyale ewé ji agéne

¹⁶ Ne mmagé nyuaré ngaré enyú nnó ékágé muú fó aferé nnó me nlú gekékénegé muú. Mbógé muú aferege nnó me nlú gekékénegé muú gógé me njóó mejóó ne gempógé ndere gekékénegé muú gejóó nnó me ntó mbe ne ekeke gempógé. ¹⁷ Mejóó ewé me njógé ne gempógé epófó Ata ne aké me njógé mbó. Me nké mpyeé gempógé njógé mejóó eké gekékénegé muú. ¹⁸ Ne te mbaá gejamégé bós ápyeé gempógé ne unó bi akwaá ásele nnó uṅea geme fa mme, me ntó mpyeé. ¹⁹ Enyú abi déké déwyaá défóó dós, matós ágós enyú dékógé metós né unó bi ukékéné bó ajógé. ²⁰ Enyú dékógé metós mbógé bós ásége enyú ndere afwe yé ányéége enyú upwós, yé ájyarege enyú mme, yé áké ábyaá enyú, yé ádoó enyú maka né ushu. ²¹ Wó óh, me mbó nwyaaá gepwa ndere nla mpyeé ufóó unó bina eta nyú, jige me nte.

Ne me ngyeé mbe manjógé mejóó eké gekékénegé muú. Yéndé genó eyigé muú abeé ne gempógé wyeé me ntó nkage mbeé ne gempógé wyeé. ²² Yé ebwó abe lé bós Hibru, me ntó nlu. Yé ábé lé bós Isrelí, me ntó nlu. Yé ábe lé upyáne Abraham me ntó nlu. ²³ Yé ábé élé bós utóó Jisós Kras, me njógé eké muú gebwós me mpwó ebwó. Eba utóó upwó ebi bwó. Me nkpe denó ndóndó ne ndó mpwó ebwó ako. Atulé me ápwó ebwó ako, ne negbo nekoó me ame ndóndó ne ndó. ²⁴ Bós Jus ádo me utó esaa meso nekuú ne eni manáne ata. ²⁵ Bós Rom ádo me ne baá unós ndó eléé.

Bós áto me ne mataá ndó gamaá, makpe ágbelé esé né ebeé mega ndó eléé. Gébé eyifó me nchó bíi krogelé utuú ne ḡwómese manwógé nnyi. ²⁶ Né neke eniné me nkene, nkoó né manoó negbo. Nnyi neké nekpa me. Anjo áké ájo me unó, ngé efwyale né amu áte bós Jus, nge chuchu né amu bós abi alá pó bós Jus. Nge efwyale né maló kpakpa, ne malú ayi bós alá ájwólegé fó wyeé. Ngé efwyale né ebeé mega, nge efwyale né amu bós abi aṅmaá amu nnó alu bós Jisós. ²⁷ Me mpyeé utóó utouto mpwwaa. Gébé eyigé fó yé geja mbelegé. Gébé eyigé fó mbeé mesa ne mmwólé manaá éwane. Gébé eyigé fó ntó njwólegé uwyaaá mesa nyúu gefwene, gébé eyi fó mbeé fó ne mandeé makwerege mmye. ²⁸ Yé ndere unó bina upyeé me yéndé bíi, ufere ebi me nferege ndere machomele bós Jisós abós mankéné ulú eké élé gekpekepegé metuú ne nkpane enós me. ²⁹ Ndé muú ayi abege ne gepwa né meti Esówó fó byó ula ukorege me? Ndé muú ayi bós apyegé ji apyegé gabo metós ela esós fó me ne ebwó?

³⁰ Mbógé nnó me mbó mampye gempóge, mpyeé né unó bi ulere ndere me nwyaaá gepwa. ³¹ Esówó nte Ata sé Jisós muú débós mamfège te kwyakwya, akaá nnó me mbyógé fó gebyó. ³² Gébégé nlú né meló Damaskós, góména muú apye utóó né nteé gefwagé Aretas, ató bós bó nku ábáme menombi gebamé nnó ánó meló ápye me. ³³ Yémbó bós fó áfyé me né mmu gesa, áshíi manyii wye ate me né empo ápwyaá manyii nshulé mme mbó.

12

Ame geja ayi Pól agené ne nemeé eniné nekwene ji mmye

¹ Me jyeé wye mbe mambe ne gempógé, yé élé nsa fó alá pó wyeé, ne ngaregé wye enyú ame geja ayi Ata alere me ne depo etiré ji apyeeé me nkaa. ² Me nkaa muú Kras fó ayi aṅme ale afyaneani, akpané ji ajyeeé né mfaánebuú eniné mfaá mfaá. Wa akpa ji afe né menyammye wuú, wa afe lé né mendoó wuú, me nkaa wó, Esówó ne ákaa. ³ Nkaa nnó akpa ji afe né meló genwá. Wa afe lé né menyammye wuú, waá lé né mendoó wuú, me nkaa wó, Esówó

ne ákaá. ⁴ Ji ákwónégé wye, awu uchu ebí muú alá kágé garé, ne ákame fò ntó nnó ajó ubi wó. ⁵ Me nwyaaá gempogé gétúgé gefogé muú yina. Me mpó fò ne gempogé gétú ya membóó. Ne genó eyi gekáge pye nnó me mbe ne gempogé ekosé unó bi uleregé gepwa ya wó. ⁶ Yé mbogé me nkelegé mampye gempogé, epyéé fò me mbe eké genkekenégé muú, néndé me nké mpye gempoge ngaregé lé unó bi úlú wáwálé. Yémbó, me nshya nnó mpyeé fò gempogé néndé nkelege fò nnó muú nyú fò áferé nnó me ñea geme dóó, mpwó unó bi me mpye ne ebi me njógé.

⁷ Ne mampye nnó ekágé me mbwégé mmye gétúgé ukpekpe unó bi Esowó apyee me nkaá, ji alyaaá nnó efwyale ekwe me né mmye. Eké lé meshii ne afyéé me mmye. Efwyale ewémbó elú eké lé muú dentóó danchomeló ayi ji atóme nnó achwó apye ekágé me mbwégé mmye. ⁸ Me nmemmye manáné aléé mbaá Esowó né mechó ewéna nnó áfee me efwyale ewéna né mmye. ⁹ Yémbó ji ajóó ne me aké, “Galógáló wa ayi me nlerégé bóó, akwane ne wó néndé gébégé muú abegé ne gepwa ne me nlerége uto ba chánéné né genwá jí.” Getú eyigémbó, metóó egóó me dóó mambé wye ne gempogé gétúgé gepwa ya nnó uto Kras upyeeé utóó né genwá ya. ¹⁰ Metóó egóó me mbogé me mbe ne gepwa bóó aké ajuú me mashye mmye, ne apyeeé nnó unó ubalegé me mmye, ammyeé amu ne me, ne achyegé me efwyale gétúgé Kras. Néndé gébégé me mbe ne gepwa gébé eyigémbó ne me ntoó chánéné.

Mechó echomele bóó Jisós né Kōrent eta Pól metóó

¹¹ Me mbó nkwe eké gekekenegé muú né mejóó wa. Yémbó enyú ne dépyeé me nlú mbó néndé enyú ne débó delú mamféé me né mbe ushu bóó gétúgé utóó bi me mpyeé. Néndé ye lé me nla nfu ye genó wó, bóó abi enyú deké álú ángbá Kras, ápwóó yé me né meti fò wó. ¹² Gébégé me nlú ne enyú nleré nnó me nlú ñgbá Kras wáwálé. Nko metóó me mpye ufelekpa né geluage nyú ne ukpekpe unó bi upye bóó álaá mano mekpó fuú. ¹³ Ndé genó me mpyeé mbaá machomelé bóó Jisós ayifó nla mpyeé eta

nyú wó? Genó eyigé me nla mpyeé eta nyú wó gelú nnó me ngii fò enyú nnó déchyéé me unó bi me nkelege wó. Né egbe ewémbó, mpye gyéé jigé me nté.

¹⁴ Nana me nkelege manchwó nge enyú né manáné ayi agbeé aléé. Yémbó nkelegé fò nnó enyú déchyéé me genó gefó, nkelege lé enyú ambóó epófó unó bi enyú déwyaá. Néndé baá meló fò wó apye unó ábele mbaá ante ne amma bwó wó, elé ante ne amma ne ápye ábele mbaá baá meló. ¹⁵ Metóó egóó me manchó yéndégenó eyigé me nwyaaá gétúgé nyú choncho ne geme ya. Ndere me nlerége enyú gejeé dóó nnó dékelege manlerége me lé gachyeeé?

¹⁶ Enyú ambóó dékagé nnó me ngii fò enyú nnó déchyéé me unó bi me nkelegé wó. Yémbó bóó abifó né geluagé nyú ajógé aké, Me Pól nlú muú défyaaá, mbwólegé enyú nselé unó mmye défyá defya. ¹⁷ Me mbwólé mbó enyú nnó? Nnó me ntó me muú nnó achwó abwólé enyú ase unó? ¹⁸ Gébégé me nkpea Titós nnó achwó eta nyú ebwó ne nte menme se ayifó, nnó ji achwógé abwólé enyú ase unó nyú detú? Ngba, esé ne ji déferégé wyeé genó gemaá ne déwyaá ntó wyeé gepó gemma.

¹⁹ Ndó fò enyú déferégé nnó esé déjógé mbó mejóó ewéna elé gétúgé dékelegé manja gemegé se né mbe ushu nyú. Mbó fò wó, esé déjógé ndere Kras achyegé esé eshye nnó déjóó né mbe ushu Esowó. Anme sé abi gejeé, yéndégenó eyigé esé dépyeé gelú lé nnó dépoó enyú déwene né deporé Esowó. ²⁰ Néndé nwyaaá efó né metóó nnó nchwógé ewú mbanegé fò enyú ndere nkelege nnó enyú debe. Ne enyú ntó dégené fò me gefóó eyigé enyú dékelege nnó me mbe. Nfóó nnó ndóó nchwógé nye, mbanegé enyú ndere déwamege mawame, défyéé ame né unó ate, désóó matóó ne ate, déseé use, déjógé ate mesomeso, déchóó mabó ate, dépyeé neña ne dépyeé unó mmye bulébúlé. ²¹ Me nwyaaá efó né metóó nnó nchwógé Ata Esowó wa apyeeé nye me nkpa mekpó unó gétúgé nyú, ne me nsomege nye ne manse ame gétúgé gejamégé bóó abi ápye gabo alá kwóré matóó bwó alyaaá gabo yimbó wó. Apyeé wye depó debodebo, ánane manane tametame, ne áwyaá metóó mampyegeé wye

unó ebimbó.

13

Pól akwele mbeé mbaá echomele bǎǎ Jisǎs né Kōrent

¹ Ge néhǎne eni negbeé manǎne aléé ayi me nchwǎǎ mangé enyú na. Nchwǎǎgé nsǎǎ nyé mpa wa. Ne ebéé nyé wyé ndere ásame né mmu ñwe Éswǎǎ nnó, “Bǎ ntése abǎ mambe apea yé aléé abi ágaregé nnó ákra áme áge ndere muú yimbǎ apyéé gabo.”

² Né néhǎne eniné negbeé manǎne apea ayi me nchwǎǎ nge enyú, nkwele enyu mbeé mbaá bǎǎ abi apyé gabo. Nkwele enyu ntó mbeé mbaá bǎǎ ako ne nana ayi me nlú teté mmagé nyuare ewú nnó gébégé me mmagé chwǎǎ ewú, nlyagé fǎ ebwǎǎ ájye detú. ³ Te mbaá enyú dékélege mankaá mbǎǎgé Kras ne apyéé me njǎǎgé unó bina, nchwǎǎgé ewú mpye nyé enyú dékaá mbǎǎ. Kras agbaré fǎ enyú ne gepwa wǎ. Ji apyéé lé utǎǎ né geluagé nyú ne eshye. ⁴ Gébégé áwǎmé ji né gekwa, eléré nnó awyaá gepwa yémbǎ utó Éswǎǎ upye ji alu mebe. Esé ntó déwyaá gepwa ndere déchome mmye ne ji. Ne ndere esé ntó dégbarege enyú mbǎǎ, utó Éswǎǎ upyéé nyé ntó esé delú abe chóncho ne ji.

⁵ Cherege mmye nyú chánéné dége mbǎǎgé genó eyigé dékamé ne geji gélu ndere Kras akélege. Fwǎrege gemege nyú. Dékaá fǎ nnó Jisǎs Kras alu ne enyú wǎ? Mbǎǎgé dela dékaá wǎ ebyennó enyú dekwe nemua. ⁶ Nferé nnó enyú dékaá nnó esé dékwe wǎ. ⁷ Yémbǎ, esé dénene lé mmye eta Éswǎǎ nnó ékáǎgé enyú dépye gyéé. Ndere dénéné mbǎǎ, epǎǎfǎ nnó dékélege bǎǎ áge ndere esé delú cho, elú lé nnó enyú dépyege genó eyi gélu cho. Yé ebe elé nnó bǎǎ áse nnó esé dékwe. ⁸ Yé ema ebe nnó esé déchwǎǎgé dékagé pye fǎ genó eyi gégbéé wǎwǎlé ayi abya melómélǎ agaregé. Dépyeé elé genó eyi gepyéé wǎwǎlé yimbǎ asanega. ⁹ Getú eyigémbǎ, mbǎǎgé enyú débégé ne eshye né depǎré Éswǎǎ, yé esé déwyaá lé gepwa, matǎǎ agǎǎ esé. Dénene lé mmye nnó Éswǎǎ apyé enyú débene dékwane. ¹⁰ Me mbǎǎ mbe nsa enyú ñwe yina nnó ékáǎgé me nchwǎǎgé ewú nse uto bi Ata achyéé me njǎǎ mejǎǎ metómetó ne enyú. Ata achyéé me uto bina

nnó nywerege enyú nywerege epǎǎfǎ nnó ntyagé enyú tyaá.

Kwyakwya majyéé ne matame

¹¹ Né kwyakwya añme ba, jwǎlégé chánéné, mmyege dénywǎle mati ayi ájyéé gyéé. Wúgé majyéé ma. Béǎgé meko ama. Béǎgé nesǎ ne ate. Dépyege mbǎǎ Éswǎǎ muú abǎǎ gejeé ne bǎǎ, ne apyéé nnó bǎǎ abe né nesǎ, abéé nyé ne enyú.

¹² Tamege ate ndere bǎǎ Éswǎǎ.

¹³ Bǎǎ Jisǎs abi alu we alǎǎ enyú matame.

¹⁴ Nnenemmye nnó galǎǎgalǎǎ Ata Jisǎs Kras ne gejeé eyigé Éswǎǎ gebe ne enyú ne nnó Mendoó Ukpea epye enyú débé meko ama.

N̄we ayi P̄l ásamé mbaá εchomele b̄ó Kras né Galasiya

P̄l aló matame ne achyεge mmyεmenεne

¹ Me P̄l ne nsame ηwe yina. Nlú ηgbá Jis̄s Kras. Akwaá f̄ w̄ ájya me nnó mpyεge ut̄ó bi w̄, ne yé muú f̄ ntó átó me w̄. Elé Jis̄s Kras ne Εσω̄ Nte se, muú apyεé ji akwilé né negbo ne átóme me. ² B̄ó εchomele Jis̄s abi álú wé ne me, ácho geká ne me aló enyú b̄ó εchomele Jis̄s né gebage mewaá Galasiya matame.

³ Nnεnemmyε nnó Nte sé Εσω̄ ne Ata sé Jis̄s Kras álérégέ enyú galógáló, ne apyε enyú débé né nes̄o.

⁴ Ji, Jis̄s Kras ne achyεé gemε jii, agboó gétúgέ gabo se ndere nte se Εσω̄ akelege nnó afere εsé né utó mme gabo yina. ⁵ N̄go abe ne Εσω̄ te kwyakwya ne kwyakwya Amen.

Abya melóméló alu lé ama

⁶ Unó bi enyú dépyεé, upyε me nlá meno mekp̄o fuú. Εσω̄ akú enyú nnó debé b̄ó bii gétúgέ galógáló ayi Jis̄s Kras álérégέ enyú. Yémb̄o wyε né maá mboó gébé gachyε dekw̄aré met̄ó nyú délyage muú ayi akuú enyú, déwuú abya melóméló ayi meke. ⁷ Wáwálé alú nnó, yé abya melóméló ayicha apó sé, ekosé ayi enyú déb̄o déwuú me. Yémb̄o, b̄ó alú abi apyεé nnó enyú dékwe tametame, ne ammyεé mámbúlé abya melóméló Kras. ⁸ Mfaánebuú ashulé yéndémuú mmyε ayi agarege enyú abya melóméló ayicha ayi alá p̄ f̄ ayi εsé déb̄o dégaré me enyú, yé εbe lé εsé amb̄ó, yé εbe lé ekiénné Εσω̄ εwé etanege né mfaánebuú! ⁹ Njógé ne enyú nana wyε ndere εsé déb̄o nya mbe déj̄ó nnó, mfaánebuú ashulege yéndémuú mmyε, ayi agarege enyú abya melóméló ayicha, ayi ala p̄ f̄ ayi enyú déb̄o mbé déwuú ne dékámé wyε.

¹⁰ Nnó mej̄ó wa epyεé nnó enyú déférégέ nnó nkelege akwaá áfégέ me? Chao! Wa nnó nkelege lé nnó Εσω̄ ne áfégέ me? Nnó mmyε mb̄o lé mampyε mat̄ó ágógé

akwaá? Mb̄ogé εbe nnó nkelege mampyε le nnó mat̄ó ágógé akwaá, εbyénnó me mp̄o f̄ maá ut̄ó Kras wáwálé.

Gef̄ó eyigé Εσω̄o akuú P̄l nnó abe ηgba

¹¹ Aηme ba, gógé me mpyε enyú dékaá nnó, abya melóméló ayi mb̄o ngare enyú apó f̄ genó eyi akwaá ákwyεé ágarege. ¹² Yé mekwaá f̄ ayi achyεé me abya melóméló yina apó. Yé muú ayi alere me ji apó. Jis̄s Kras jim̄b̄ó ne ápyεé me nkaá ji.

¹³ Enyú dékaá géf̄ógé muú ayi me mb̄o nlú nya gébégέ nkw̄olege gep̄o eyigé b̄ó Jus b̄ó ba ákw̄olege Εσω̄o. Né gébé eyigémb̄o me nyu amu ne εchomele b̄ó Jis̄s, awuú ubalé d̄ó. Mmyε ne εshyε nnó ntya εchomele b̄ó Jis̄s. ¹⁴ Nwεné nya né geluage ate gen̄ko ba mp̄o yéndémuú né gep̄oge b̄ó Jus eyigémb̄o, néndé mb̄o mp̄kane nya gechyεé d̄ó mankw̄olege gep̄oge ukwene ante sé.

¹⁵ Yémb̄o, gemεge nnó ábyé me, Εσω̄o ab̄o me mbe ajya me né uló melu bií, akú me nnó mbe muú ut̄ó wuú. ¹⁶ Gébé jii gekw̄ónégé apyε me nkaá maá wuú. Apyε mb̄o nnó ngarege abya melóméló maá wuú yina mbaá b̄ó abi alá p̄ b̄ó Jus. Epyégé mb̄o yé muú ayi njyεé báné nnó achyε me majyεé apó. ¹⁷ Yé né Jerosale, nkw̄o yé njyε nnó nge b̄ó abi áb̄ó mbe ne me álú áηgbá Jis̄s Kras w̄. Mfe lé né gebage mewaá Arabya. Ewyage nkeré mes̄o né mel̄o Damask̄os. ¹⁸ Aηme áléé ákoógé mfe né Jerosale nnó ngé Pita. Njyégé mbélé ne ji nd̄o nekuú. ¹⁹ Nge yé ηgbá Jis̄s f̄o ama w̄. Ngé lé Jεmsi men̄mo Ata sé.

²⁰ Εσω̄o alú ntése wa nnó genó eyigé me nsame mb̄o mbyógé f̄o gebyo. ²¹ Ewyage ntané Jerosale mfe né gebage mewaá Siriya né gebagé mewaá Silisiya. ²² Né gébé eyigémb̄o, machomele b̄ó Kras abi álú né gebagé mewaá Judiya áb̄o álú dankaa me. ²³ Ab̄o áwuú le wuú nnó, “Muú ayi ab̄o ammyε nya amu ne εsé b̄ó εchomele Jis̄s alé gare ntó dep̄aré Jis̄s etiré ji ab̄o amuamé mánch̄o!” ²⁴ Ne áfégέ Εσω̄o ndere akw̄ore gen̄wá ya.

2

Aηbá Jis̄s ase P̄l amu apeá

¹ Aηmεé afyaneani ákógé, εsé ne Banabas déma dékw̄o défe né Jerosale. Gébégέ njyεé

nsɛ Titɔs afɛ ne ɛsɛ chɔnchɔ. ² Mfɛ nɛ Jerosalɛ gɛtɔgɛ ɛsɔwɔ alɛrɛ me nnɔ njyɛ. Njyɛgɛ mbanɛ lɛ bɔɔ abi ɔjyaá nnɔ ɔlú ɔkpakpa ɛchomelɛ bɔɔ Jisɔs dɛjwɔlɛ ɛsɛ ɛsɛ, ne ngarɛ ɛbwɔ abya melɔmɛlɔ ayi me ngarɛ bɔɔ abi ɔlɔ́ pɔ́ bɔɔ Jus. Mpyɛmbɔ nnɔ ɛkágɛ utɔɔ bi me mpyɛ mɛ ne ɛbi mmagɛ pyɛ nyɛ uno mme detu. ³ Akame genɔ ɛyigɛ ngarɛ ɛbwɔ. Yɛ ɛlɛ Titɔs muú ajyɛɛ ne ɛsɛ alu muú Grek, ɔnjɛrɛ fɔ́ ji mekpɔ́ mme nnɔ ɔbɔ́ mansɔ́ ji nsɔ́ wɔ́. ⁴ Yɛmbɔ́ bɔɔ́ fɔ́ abi ɔbyɔge gebɔ́ nnɔ ɔfyɛ metɔɔ́ ne Jisɔs, abwɛɛ mecho nsɔ́ ɛwɛna. ɔbɔ́ ɔwa rendoɔ́ akpɛ né gelu- age ɛchomele bɔɔ́ Jisɔs. Apyɛ mbɔ́ nnɔ ase dɛfyaá akaá ndɛrɛ ɛsɛ dɛlaá mmyɛmmyɛ sɛ gɛtɔgɛ dechome mmyɛ ne Kras Jisɔs ne nnɔ ɔfwyánɛ ɛsɛ dɛkwɛ́ ɛkɛ afwɛ́ né mabe bɔɔ́ Jus. ⁵ Ne dɛkame yɛ ɛbwɔ́ ɔjyɛ mbe ne mejɔɔ́ ɛwɛna chachá wɔ́, nnɔ ɛkágɛ ɛbwɔ́ ɔchɔ́ wáwálɛ ayi abya melɔmɛlɔ́ ɔgaregɛ nnɔ ɛnyú dɛjyɛge mbe ne ji.

⁶ Yɛ ɛbɛ́ lɛ bɔɔ́ abi ɔlú mmyɛ ɛkɛ ɔkpakpa bwɔ́ ɔkwɔrɛ́ yɛ genɔ́ gefɔ́ né unɔ́ bi me ngarege wɔ́. Ne yɛ ɛbwɔ́ abɛ lɛ ɔkpakpa, ɛwɛmbɔ́ ɛpyɛɛ́ yɛ me genɔ́ wɔ́, nɛndɛ́ bɔɔ́ ako ɔlú janja né mbe ushu ɛsɔwɔ́. ⁷ Yɛmbɔ́, nnɔ ɛbwɔ́ agarɛ me genɔ́ ɛyigɛ mbɔɔ́ mampyɛgɛ́, ɔgɛ lɛ nnɔ ɛsɔwɔ́ ɔfyɛ me utɔɔ́ né amu mangare abya melɔmɛlɔ́ mbaá bɔɔ́ abi ɔlɔ́ pɔ́ fɔ́ bɔɔ́ Jus wye ndɛrɛ ɔfyɛɛ́ ji né amu Pita nnɔ ɔgarege bɔɔ́ Jus. ⁸ Mmyɛ ɛkɛ ɛsɔwɔ́ muú achyɛ Pita uto nnɔ abɛ njgbá mangarege abya melɔmɛlɔ́ mbaá bɔɔ́ Jus wye ji ntɔ́ ne achyɛ me utɔ́ nnɔ mbɛ njgbá ngarege abya melɔmɛlɔ́ mbaá bɔɔ́ abi ɔlɔ́ pɔ́ bɔɔ́ Jus. ⁹ Pita ne Jɛmsi ne Jɔn bɔɔ́ alu nkane ukwa né ɛchomele bɔɔ́ Jisɔs, ɔgɛgɛ nnɔ ɛsɔwɔ́ achyɛ me ɛchyɛ né gefɔgɛ́ utɔɔ́ bina, ɔfyɛ ɛsɛ ne Banabas amu manlɛrɛ́ nnɔ ɛsɛ dɛpyɛɛ́ utɔɔ́ uma ne ɛbwɔ́. ɛsɛ ako dɛkámɛ meko ama nnɔ me ne Banabas dɛjyɛ dɛgarege abya melɔmɛlɔ́ mbaá bɔɔ́ abi ɔlɔ́ pɔ́ bɔɔ́ Jus, ɛbwɔ́ ɔgáregɛ́ mbaá bɔɔ́ Jus. ¹⁰ Majyɛ́ ami achyɛ ɛsɛ malu nnɔ dɛtɛgɛ́ mampɔgɛ́ ubya bɔ́. Ne gɛ wye genɔ́ ɛyigɛ gebɔ́ gelu me metɔɔ́ mampyɛ mbɔ́.

Pɔl ashulé Pita ndo nnɔ alu kwɔlegɛ gepɔgɛ́ bɔɔ́ Jus

¹¹ Ne gɛbɛgɛ́ Pita achwɔɔ́ né Antiɔk nshya genɔ́ ɛyigɛ ji apyɛɛ́ né mbe ushu bɔɔ́ ako

nɛndɛ́, genɔ́ ɛyigɛ́ ji apyɛɛ́ gepɔ́ fɔ́ cho. ¹² Gɛ mechɔ́ ɛwɛ ɛpyɛɛ́. Gemɛge nnɔ bɔɔ́ abi Jɛmsi atɔme ɔchwɔ́, Pita abɔ́ acho mɛ mbwa menyɛɛ́ ne bɔɔ́ abi ɔlɔ́ pɔ́ bɔɔ́ Jus. Ne gɛbɛgɛ́ bɔɔ́ bimɔ́ ɔchwɔɔ́, Pita aja mmyɛ meso alyaá manyɛge menyɛɛ́ ne bɔɔ́ abi ɔlɔ́ pɔ́ bɔɔ́ Jus. Apyɛmbɔ́ ɛlɛ afɔɔ́ ɛkwɔ́ bɔɔ́ abi ɔjɔgɛ́ nnɔ ɔbɔ́ mansɔ́ bɔɔ́ abi ɔlɔ́ pɔ́ bɔɔ́ Jus nsɔ́ ne ɔcho mbwa ne bɔɔ́ Jisɔs. ¹³ Bɔɔ́ Jus abi ɔfyɛɛ́ metɔɔ́ ne Jisɔs ɔgyɛrɛ́ genɔ́ ɛyigɛ́ Pita apyɛɛ́. Yɛ ɛbɛ lɛ Banabas acho ntɔ́ mbwa né dembwɔlɛ́ bwɔ́. ¹⁴ Ne ngegɛ́ nnɔ genɔ́ ɛyigɛ́ ɛbwɔ́ apyɛɛ́ gepɔ́ fɔ́ ndɛrɛ abya melɔmɛlɔ́ ɔgarege, njɔɔ́ ne Pita né mbe ushu ɛbwɔ́ ako, nshulɛ́ ji ndo, nke wɔ́ ɔlu muú Jus, yɛmbɔ́ ɔkwɔlege sɛ gepɔgɛ́ bɔɔ́ Jus, ulannɔ́ ɔkpɛage bɔɔ́ abi ɔlɔ́ pɔ́ bɔɔ́ Jus nnɔ akwɔlege gepɔgɛ́ bɔɔ́ Jus?

Bɔɔ́ Jus ne bɔɔ́ abi ɔlɔ́ pɔ́ bɔɔ́ Jus ɔpome mbɔgɛ́ ɔfyɛge metɔɔ́ ne Kras

¹⁵ ɛsɛ ne wɔ́ delú bɔɔ́ Jus tágɛtágɛ́ abi ɔkwɔlegɛ́ ɛbɛ. “Depɔ́ fɔ́ ɔnjɛɛ́ bɔɔ́ abi ɔlú bɔɔ́ ubeɛ́.” ¹⁶ Yɛmbɔ́ ɛsɛ dɛkaá nnɔ muú abɛɛ́ fɔ́ cho né mbe ushu ɛsɔwɔ́ gɛtɔgɛ́ akwɔlege ɛbɛ Mosis. Muú abɛɛ́ cho né mbe ushu ɛsɔwɔ́ mbɔgɛ́ ɔfyɛɛ́ metɔɔ́ ne Jisɔs Kras. ɛsɛ ntɔ́ dɛfyɛɛ́ metɔɔ́ ne Kras Jisɔs nnɔ debɛ cho né mbe ushu ɛsɔwɔ́ gɛtɔgɛ́ dɛfyɛɛ́ metɔɔ́ ne Kras. ɛpɔ́fɔ́ gɛtɔgɛ́ dɛkwɔlege genɔ́ ɛyigɛ́ ɛbɛ Mosis ɛjɔɔ́. Nɛndɛ́ muú akɛ akwɔlege ɛbɛ, abɛɛ́ fɔ́ cho né mbe ushu ɛsɔwɔ́. ¹⁷ Ne muú ɔkage jɔgɛ́ nnɔ ɛsɛ abi dɛmmyɛ nnɔ dɛfyɛɛ́ metɔɔ́ ne Kras nnɔ debɛ cho né mbe ushu ɛsɔwɔ́ delú bɔɔ́ ubeɛ́ gɛtɔgɛ́ dɛla dɛbɛlɛgɛ́ ɛbɛ. Muú ɔjɔgɛ́ mbɔ́, ɛbyɛnnɔ́ ɔjɔgɛ́ mbɔ́ ɛlɛ nnɔ Kras apyɛɛ́ ɛsɛ dɛpyɛɛ́ gabo? ɛpɔ́fɔ́ mbɔ́! ¹⁸ ɛlú lɛ nnɔ mbɔgɛ́ mmagɛ́ kwɔle mabe Mosis ayi mbɔ́, nshyaá nnɔ ɔlɔme, ɛbyɛnnɔ́ nlɛrɛ nnɔ nlú muú ayi akwene mabe. ¹⁹ Genɔ́ ɛyi gelú wye gelú nnɔ, nlyaá mambelege mabe Mosis nɛndɛ́ ɔjɔ́ ne ɔwánɛ me. ɛpyɛmbɔ́ nnɔ mpyɛge lɛ genɔ́ ɛyigɛ́ ɛsɔwɔ́ akɛlege. ²⁰ Ne ngbo ne Kras gɛbɛgɛ́ ɔwɔme ji né gekwa. Me mpɔ́ sɛ mebe, ɛlɛ Kras ne alu né genwá ya. Né genwá ɛyigɛ́ me nlú mbɔ́ né menyammyɛ nana, mfyɛɛ́ lɛ metɔɔ́ wa ne Maá ɛsɔwɔ́ muú abɔɔ́ gejeɛ́ ne me, achyɛ gemɛ́ jií getú ya. ²¹ Me nselɛ́ fɔ́ ulɔ́ melu ɛsɔwɔ́ bina ɛkɛ́ ufuú yɛ genɔ́ wɔ́. Mbɔgɛ́ ɛlú wáwálɛ́ nnɔ muú

abe cho né mbe ushu Eṣṱwṱ gétúgḡ ábélege mabe Mosis ebyennó Kras agbo detu.

3

Mamfyε metṱṱ ne Eṣṱwṱ ala ápwṱ mam-bele mabe

¹ E é enyú ukekene bṱṱ Galasiya, ndé nefoó nenyéé enyú matṱṱ? Enyú abi ápye dékaá chanéné nnó áwṱ Jisṱs Kras né gekwa agbo gétúgḡ nyú! ² Gṱgḡ me ngiú enyú genó gema. Eṣṱwṱ apye nya Mendoó Ukpea echwṱ enyú mmye gétúgḡ débelege mabe waá gétúgḡ déwuú abya melómélṱ défyéé metṱṱ ne Kras? ³ Enyú dékenegē nnó? Delṱ genwáge nyú né utó Mendoó Ukpea, nnó dékelege manere geji né utó bi ak-waá? ⁴ Enyú dége gejamégḡ efwyale gétúgḡ défyéé metṱṱ ne Kras, nnó dége efwyale detu? Eṱṱfṱ detu! ⁵ Gṱgḡ me mma ngiú enyú genó eyigḡ fṱ. Nnó Eṣṱwṱ achyegḡ enyú Mendoó Ukpea, ápye ufelekpa né metṱṱ metṱṱ nyú, élé gétúgḡ débelege mabe Mosis waá gétúgḡ déwuú abya melómélṱ défyéé metṱṱ ne Kras?

⁶ Dépe muú ndere Abraham. Asá né mmu ḡwe Eṣṱwṱ nnó, “Ji áfyé metṱṱ ne Eṣṱwṱ gétú eyigḡmbṱ, Eṣṱwṱ ase nnó ji alú cho né mbe ushu wuú.” ⁷ Ewéna elerege esé nnó élé bṱṱ abi áfyéé metṱṱ ne Eṣṱwṱ ne alu upyáne Abraham wáwálé. ⁸ Muú akage kuú né mekomejṱṱ Eṣṱwṱ age nnó abṱ agaré me nya nnó meso gébé Eṣṱwṱ apye nye bṱṱ abi alá pṱ bṱṱ Jus atene cho né mbe ushu wuú ndere áfyéé metṱṱ ne ji. Dékaá mechṱ ewéna te gébé eyigḡ Eṣṱwṱ abṱ me mbe agare abya melómélṱ Abraham nnó, “Gétú jyε matoó bṱṱ mme meko agene nye galógálṱ wa.” ⁹ Gegḡ ye nnó, bṱṱ ako abi áfyéé metṱṱ ne Kras ágene nye galógálṱ ndere Abraham afyéé metṱṱ agene.

¹⁰ Né mbaá bṱṱ abi áfere nnó ebwṱ ábelegḡ mabe Mosis ne abéé cho né mbe ushu Eṣṱwṱ, utonkwa úlú ne ebwṱ wye ndere ásámé né mmu ḡwe Eṣṱwṱ nnó, “Yéndémuú ayi alá bélégḡ yéndé ebe ewé asame né mmu ḡwe mabe utonkwa ubéé ne ji!” ¹¹ Gege yé ntó ndere elú mme gbṱṱṱṱ nnó “Muú abéé fṱ cho né mbe ushu Eṣṱwṱ gétúgḡ abelege mabe Mosis. Néndé ása né mmu ḡwe Eṣṱwṱ nnó muú ayi Eṣṱwṱ apyεε ji abéé cho né mbe ushu wuú, gétúgḡ

áfyeé metṱṱ ne ji abṱṱ genwá.” ¹² Muú aké abelege mabe, eṱṱfṱ nnó áfyéé metṱṱ ne Eṣṱwṱ. Ekágḡ be élé ndere asame né mmu ḡwe Eṣṱwṱ nnó, “Muú aké apyεé yéndégenó eyigḡ ebe ejṱṱ, abṱṱ genwá gétúgḡ ábélege mabe aji ako.”

¹³ Ndere elúmbṱ utonkwa úlú ne esé ako néndé débele fṱ mabe Mosis mako wṱ. Yémbṱ élé Kras ne áwené gemége esé né utonkwa bina. Ji akpa utonkwa bina né mmye jii age efwyale gétúgḡ esé. Epye wye ndere asame né mmu ḡwe Eṣṱwṱ nnó, “Útonkwa úlú ne yéndémuú ayi awṱme ji né genṱṱ.” ¹⁴ Kras apyεmbṱ nnó galógálṱ ayi Eṣṱwṱ alere Abraham abe ntó ayi bṱṱ abi alá pṱ bṱṱ Jus, ndere ebwṱ áfyéé metṱṱ ne Kras Jisṱs. Ne nnó esé abi défyéé metṱṱ ne ji debṱ ntó Mendoó Ukpea ewé Eṣṱwṱ anyémeno nnó achyegḡ esé.

Ebe ekwṱrege fṱ menomenye Eṣṱwṱ

¹⁵ Aḡme ba, gṱgḡ me nse genó eyi gepyεé yéndé bií ngaré enyú genó gefṱ. Mbṱgḡ bṱṱ apea anyégeneno nnó ápye genó, ne asanege bṱ ḡwe, ye genó eyi gekwṱrege menomenyεé ewémbṱ gepṱ. Ne ye genó amage gbéé sé wye. ¹⁶ Wyεmbṱ ntó ne elú ne menomenye ewé Eṣṱwṱ anyéé ne Abraham ebwṱ ne mpyáne bií. Mekomejṱṱ Eṣṱwṱ ajṱṱ fṱ nnó Eṣṱwṱ anyémeno mampye unó bina mbaá Abraham ne “upyáne” bií wṱ, ewé etene nnó gejamégḡ bṱṱ. Ajṱṱ lé nnó ne “mpyáne” wuú mmye ke muú ama. Ne muú yimbṱ élé Kras Jisṱs. ¹⁷ Genó eyigḡ me nkelege nnó enyú dékaá gelú nnó Eṣṱwṱ abṱ anyémeno ne Abraham, ne asṱ mbeé nnó abelege ewú. Menomenyεé ewémbṱ ebele aḡme 430 ne Eṣṱwṱ alé chyéé mabe mbaá Mosis. Ne ndere elúmbṱ, ebe ekágḡ tya fṱ menomenyεé ewémbṱ ne eferege fṱ mbeé ayi Eṣṱwṱ ásṱṱ. ¹⁸ Ne mbṱgḡ ebṱ ebe lé gétúgḡ mabe ayi bṱṱ ábélege ne Eṣṱwṱ akarége unó bi ji anyémeno, mbṱ ebyennó menomenyεé ewé Eṣṱwṱ anyéé epṱ yé genó. Ndere elúmbṱ, élé gétúgḡ menomenyεé ewé Eṣṱwṱ anyé ne Abraham ne achyε ji unó bi.

¹⁹ Ne ulannó Eṣṱwṱ abṱ agbéé mabe? Agbéé mabe mampye bṱṱ ákaá genó eyigḡ gabo alu. Ne mabe yina abṱ alú mambe kpaá te mpyáne Abraham ayi Eṣṱwṱ abṱ anyémenó getú jii achwṱṱ. Eṣṱwṱ apye

makiénné jíí achyéé mabe yimbó mbaá muú ama ayi atene metómetó akwaá ne Esowó. ²⁰ Muú ayi atenege metómetó mampye mechó etene, atenege fó gétúgé muú ama, atenege gétúgé bóó apea yémbó Esowó atene wye jimbií.

Ula bi áfyéé ebe

²¹ Nnó ewéna etene mbó lé nnó ebe epófó meko ama ne menomenyéé ewé Esowó anyéé? Chao! Ne mbógé ebe fó ébé ewé muú abelege abóó genwá, mbó muú akage béé cho né mbe ushu Esowó wáwálé gétúgé abelege mabe. ²² Yémbó ása né mmu nwe Esowó nnó, “Gabo afwyané yéndégenó fa mme.” Ndere elúmbó, wye ndere bóó áfyéé metó ne Jisós Kras ne Esowó achyége ebwó genó eyigé ji anyémenó nnó achyégé bóó abi áfyéé metó ne Ji.

²³ Ne gemége nnó dékaá meti ewé áfyéé metó ne Jisós, mabe áfe esé ábelé eké bóó denó kpaá te Esowó alere esé meti ewémbó ewé défyéé metó ne Jisós. ²⁴ Ndere elúmbó, mabe abó alu élé nnó ábámé esé kpaá te Kras áchwóó, nnó esé défyégé metó ne Ji, Esowó apye sé debe cho né mbe ushu wuú. ²⁵ Ne nana ayi esé défyéé metó ne Kras, mabe ábáme sé esé.

²⁶ Ndere elúmbó, enyú ako delu baá Esowó gétúgé défyéé metó ne Kras Jisós. ²⁷ Enyú ako abi awyaá enyú manaá Esowó manlere nnó decho mmye ne Kras, dese gepoge Kras. ²⁸ Né mbe ushu Esowó, angya apó sé. Ye olú muú Jus, yé olu muú Grek. Yé olu mefwé ye opó, yé olu mendée ye mende, esé ako delu muú ama ndere dechome mmye ne Kras Jisós. ²⁹ Ne mbógé enyú delu bóó Kras ebyennó delú upyáne Abraham, ne dényéé nye unó bi Esowó ányémeno nnó achyége Abraham ne upyáne bií.

4

Detane né defwe dela ányéé getee

¹ Gógé me nti enyú matu né mechó ewéna. Mbógé maá ayi anye nye genó eyigé nte wuú anyémeno nnó achyége ji álú mamáné, alu wye eké mefwé yé élé genó eyigémbó gelu ejíí. ² Né gébé eyigémbó, bóó abéé wye abi ábáme ji ne apele ntó unó bi nte wuú anyémeno nnó achyége ji. Apyéé wyembó kpaá te maá yimbó awene akwone

gébé eyigé nte wuú ake ji ase unó ebimbó. ³ Mbóntó ne elú ne esé. Gébégé debó delu dambene né depóre Esowó, dekwe afwe mbaá aló abi agbare mme. ⁴ Ne gébé eyigémbó titi gekwonege, Esowó ató maá wuú achwó. Mendée abyé ji ndere ábyéne yéndémuú. Ji ntó abó alu né amu mabe bóó Jus. ⁵ Ji achwó né gefóó eyi mbó, nnó áféré esé né defwere mabe, nnó Esowó apye esé debe nkane baá bií.

⁶ Ne gétúgé ese délu nana baá bií, ató Mendó Maá wuú echwó kpe esé metóó, epye esé dékuú Esowó nnó, “Nte! Nte!” ⁷ Ndere elúmbó, Esowó apye nnó wó obege sé mefwé, obé lé maá wuú. Ne ndere wó olu maá wuú, onye nye ntó genó eyigé ji anyémeno nnó achyégé baá bií.

Mechó bóó Galasiya eta Pól metóó

⁸ Mbembe ayi enyú déla dékaá Esowó wó, delu afwe mbaá unó bi ula pó yé aló uka. ⁹ Ne nana ayi enyú dékaá Esowó yé njóó lé nnó Esowó ne akaá enyú, ndé genó gepye enyú dékelege mankeré meso né mbaá ubya nkwo aló bina abi álá pó yé ne eshye. Dékelege mama kpane defwe eta ebwó? ¹⁰ Enyú déchyége enógé mbaá ndó eyifó, ámfáá abifó, gébé eyifó ne ayme ayi fó. ¹¹ Ndere dépyéé mbó me nwyaá efo metóó nnó ndó fó utóó ba ebi mpyéé eta nyú unome nye mme detu.

¹² Ayme ba, nne ne enyú mmye nnó défómé depóre ebe debe ndere me néndé me nla ndere enyú déla pó sé né amu ebe. Enyú délu dampye me gabo chacha wó. ¹³ Dékaá nnó mbembe ayi ngare enyú abya melóméló, élé nemeé ne nepye me mbóó gébé njwóle ngare ji eta nyú. ¹⁴ Ne yé élé nemeé na nebo nelú eké mmuameno eta nyú, enyú delyaá fó me wó. Ne dese fó me ndere gebyankwóge muú wó. Dese me eké ekiénné Esowó. Dese me wáwálé ndere debó desele Kras Jisós jimboó. ¹⁵ Gébé eyigémbó, metóó megómegó nyú eja kpaá epwó. Mbógé ebo ebe kókoge nnó enyú defere ame nyú déchyéé me, mbó dépyéé mbó. Ne nana metóó megómegó ewémbó élé? ¹⁶ Nnó me nla muú mawame nyú élé ngarege genó eyi gelu wáwálé?

¹⁷ Bóó efwyale bimbo, ákpane élé gechyéé nnó apye enyú dégbógé ne ebwó. Ebwó

apyembɔ, epɔfɔ nnɔ awyaá ñkyaá melómélɔ né metɔ́, apye elé nnɔ afyéé angya né metɔ́ metɔ́ sé nnɔ enyú débɔge elé gejee ne ebwɔ́. ¹⁸ Elɔme nnɔ muú akpane gechyéé mampye genó mbɔgé awyaá ñkyaá melómélɔ né metɔ́, apyegge wyembɔ yéndégébé epɔfɔ wye lé gébégé me mbege ne enyú. ¹⁹ Baá ba, ngboɔ ne enyú dɔ́. Ne me nlu gene efwyale gétúgé nyú wye ndere mendée agene efwyale gébégé nebyéé nemmye ji. Ne me ngene nye wye efwyale mbɔ kpaá te enyú desele gepɔge Kras geko. ²⁰ Me nkage sé ndere mpye gétúgé enyú. Mbɔgé ebe nnɔ me nlú ewumbɔ ne enyú nana mbɔ nkage enya mejɔ́ ewé ngarege enyú.

Abya maá Sara ne maá Haga

²¹ Enyú abi dékelege mankwɔlege mabe Mosis nnɔ dékaá genó eyigé ásame né ñwe mabe yimbɔ atome ne Sara ebwɔ́ ne Haggai? ²² Asa wye aké Abraham abɔ awyaá baá ande apea. Abye ama ne mendée ayi alu mefwɛ ne abyé ayifɔ ne mendée wuú ayi alá ápó mefwɛ. ²³ Ne maá ayi mendée ayi mefwɛ ábyéné, abyé lé ji ndere akwaá aké ebe. Ne maá ayi mendée ayi alá ápó mefwɛ ábyéné, abyé ji ndere Esɔwɔ abó anyémeno ne Abraham. ²⁴ Mecho ewéna elúmbɔ elé eké nekanemejɔ́. Ne andée bina makpo apea atene mbaá ufɔ́ menomenyéé upea. Haga atene mbaá menomenyéé ewé Esɔwɔ anyé ne bɔ́ Isreli gébégé ji achyéé Mosis mabe né mekwe Sinay. Ne bɔ́ abi ábyéné ebwɔ́ né amu ebe alu afwé ndere baá Haga. ²⁵ Haga yina atene mbaá mekwe Sinay ewé elú né melo Arabya. Ji atene ntó mbaá melo Jerosale ewé elúmbɔ nana néndé ji ne bɔ́ bií ako alu afwé mbaá mabe. ²⁶ Ne Jerosale ayi alu né mfaánebuú, bɔ́ bií ápó fɔ́ afwé. Ji yimbɔ ne alu mma awese. ²⁷ Ji alu ndere mma se Sarah. Elú wye ndere asame né ñwe Esɔwɔ nnɔ, “Wɔ menkwɔ mendée be ne metɔ́ megómégɔ́. Wɔ muú ɔla ɔlu dankaa ndere nebye nemmyéé mendée nyoge ɔchoge ne metɔ́ megómégɔ́ néndé mendée ayi meno wuú atene ji neba, abéé nye ne gejamégé baá apwɔ ayi meno wuú alá atene ji wɔ́.” ²⁸ Anme ba, depɔ etiré na délere nnɔ enyú delu baá menomenyéé Esɔwɔ wye ndere Asek.

²⁹ Elú ntó ndere elú nya nnɔ, maá ayi ábyéné ji ndere akwaá akelege, ammye amu ne ayi ábyéné ji ndere Mendoó Ukpea epye nnɔ ábyé ji, wyembɔ ne elú ye nana. ³⁰ Yémbɔ ndé genó eyigé mekomejɔ́ Esɔwɔ ajɔ́? Ajɔ́ aké, “Bú mendée ayi alu mefwɛ choncho ne maá wuú ájye. Maá yimbɔ anyéé fɔ́ getege nte wuú choncho ne maá ayi mma awuú alá ápó mefwɛ.” ³¹ Anme ba, dékage jɔ́ nnɔ esé depɔ fɔ́ baá mendée ayi alú mefwɛ. Delu lé baá mendée ayi alá pɔ́ fɔ́ mefwɛ.

5

Debege sé afwe mbaá mabe

¹ Kras apye nnɔ esé detene mmyemmye sé. Elɔme nnɔ debe mmyemmye esé nnɔ ekágé dema dékere né défwere mabe.

² Wúgé, me Pɔl ngarege enyú nnɔ dekamege nnɔ asɔ enyú nsɔ, ebyennó genó eyigé Kras apye gepɔ yé enyú ne nsa fɔ́ chacha. ³ Ne mmage ngare enyú nnɔ yéndémuú ayi akamege nnɔ asɔ ji nsɔ, ebyennó abɔ mambele mabe Mosis mako. ⁴ Enyú abi démmye nnɔ debe cho né mbe ushu Esɔwɔ gétúgé débelege mabe, kágé nnɔ défa mbwa ne Kras. Ndere dépyémbɔ, depɔ sé né amu galógáló ayi Esɔwɔ alerege. ⁵ Né eta sé, Mendoó Esɔwɔ epye lé nnɔ esé déneré metɔ́, dégilé nnɔ Esɔwɔ apye nye esé détene cho né mbe ushu wuú gétúgé défyéé metɔ́ ne Kras. ⁶ Ne muú achogé mmye ne Kras Jisɔs, yé asɔ ji nsɔ, yé asɔ wɔ́ ewémbɔ epye fɔ́ mecho chacha wɔ́. Genó eyi genéá geme dɔ́ gelu lé mamfyéé metɔ́ ne Kras. Ewéna elérége né gejeé eyigé debɔ́ ne ate.

⁷ Enyú debɔ́ dépyéé unó chanéné né genwáge nyú ne Esɔwɔ, ndé muú cha ama agbe enyú nnɔ dékwɔlege se mekomejɔ́ ayi alu wáwálé. ⁸ Muú ayi apelege enyú nnɔ dépyembɔ apó fɔ́ Esɔwɔ muú akuú enyú. ⁹ Neku nema ne nechɔ́ éba. ¹⁰ Me nlu nwyaá wyéé metɔ́ ewémbɔ nnɔ te mbaá enyú déchome mmye ne Ata, enyú déferege unó ndere me nfererege. Ne yéndémuú ayi apye nnɔ enyú dékwé tametame, yé alu ndé gefogé muú, Esɔwɔ achyége nye ji efwyale.

¹¹ Anme ba, mbɔgé me mbɔ ngarege bɔ́ nnɔ ásogé muú nsɔ ne abe cho né mbe ushu Esɔwɔ, mbɔ bɔ́ Jus abɔ ammye sé amu ne

me. Ne mbogé ebə ebe nnó mbə ne me ngarege, mbó matóó ásóó sé bóó Jus nnó me ngarege nnó elé gétúgέ Kras agboó né mfaá gekwa ne Εσωω άpyeé bóó ábeé cho né mbe ushu wuú. ¹² Mbə nkεlege nnó bóó abi abwólége mbə enyú metóó né mecho nso mansə, ebwó abi áshige wye amu né mecho ewé, akpe ajye yé mbe ápe mmye ebwó ebwó ambóó.

¹³ Ne enyú aηme ba, Εσωω akú enyú nnó débe mmyemmye nyú. Yémbə ekágé dése nnó elé délu mmyemmye nyú, dékágé pyegé yéndégenó eyigé menyammye nyú akεlege. Bogé lé gejeé ne ate aηme dékpane ate defwe. ¹⁴ Néndé ebe ewé εgbare mabe Mosis mako elé ebe ewé εjóó nnó, “Boge gejeé ne nte meηme ndere obóó ne geme jyéé.” ¹⁵ Mbogé enyú déké démmmye ne ate eké menya mewaá eyi enóme ne enyεé ate. Σεgé gébé, mbogé mbə fó wó déwane nye ate.

Kwəlege lé genó eyigé Mendoó Ukpea εlerege epófo gepoge akwaá

¹⁶ Genó eyigé me ngarege enyú gelu nnó, lyage Mendoó Ukpea εlere enyú genó eyi débóó mampye, déké dépyεmbə dépye fó genó eyigé menyammye nyú akεlege. ¹⁷ Genó eyigé menyammye akεlege gekεlege fó genó eyi Mendoó Εσωω ekεlege. Ne genó eyigé Mendoó Εσωω ekεlege gekene fó ne genó eyigé menyammye akεlege. Ndere elúmbə, unó bina upea ummye ne ate. Ge ula bi enyú dela dékágé pye unó bi enyú dékεlege mbə. ¹⁸ Ne mbogé enyú déké dépyeé genó eyi Mendoó Εσωω εlerege enyú, ebyennó mabe apó sé ne eshye né geηwáge nyú.

¹⁹ Uboubο unó bi menyammye mekwaá akεlege nnó bóó apyegé úlú mme gbəηəηə. Ne unó bina elé: Ubele ne bóó tametame, ufere uboubο, eηménéne. ²⁰ Manjele áló uka, mafoó, mampage bóó, mawámé, mansəge metóó ne bóó gétúgέ apwóó wə, metóó usóó, use, aηgya, mbwa mamfa, ²¹ mamfyεge ame né unó bóó, manyugé mmóó mampyεné bóó, mankene mapaá mabomabo, ne unó bi fə eké bina. Ne me nkwelege enyú mbeé ndere mbə nkwele mbεmbe, nnó bóó abi άpye ufóó unó bina ányεé fə gefwa eyigé Εσωω ágbárege.

²² Gepə eyigé Mendoó Ukpea εchyεge muú elé gejeé ne ate aηme, nechóchó, neso, metóó mekoge, ulóó melu, gepə gelógéló ne mampyεge genó eyigé ji anyémeno nnó apyεé, ²³ mansεle depə peré, ne mágbárege mmyé. Muú aké apyεé unó bina, yé ebe ewé ji akwene epó. ²⁴ Bóó abi álu bóó Kras Jisəs áferege amu né unó bi menyammye ákεlege, alá eké bóó abi áwəme menyammye bwó ayi ákεlege unó εbimbə né mfaá gekwa. ²⁵ Ne te mbaá Mendoó Ukpea εchyεé esé geηwá, εlome nnó esé ntó débe wye mankwəlege genó eyigé ewu εlerege. ²⁶ Ekágé débwεge mmye. Ekágé déjwáge ate ne ekágé désəge matóó gétúgέ bóó apwóó enyú.

6

Pyεge galógáló mbaá bóó ako

¹ Aηme ba, mbogé dégege nnó muú nyú fə apye yéndé gefoge gabo, enyú abi délu dépyeé genó eyigé Mendoó Εσωω εlerege, σεgé ewú pere dépoó ji átáné né gabo yimbə. Ndere dépyεmbə, sege gébé nnó ekágé muú nyú ntó akwe né mmuameno.

² Pogé ate aηme né matuú kpakpa ayi ebwó akpané. Déké dépyeé mbə, dépyeé genó eyigé ebe Kras eké enyú dépyεgé. ³ Muú aferege nnó aηea geme dóó, ayi alá akágé poó nte muú ayi genó gelií ji, abwólége elé geme jíí. Apó yé muú fə. ⁴ Yéndémuú acheré lé geme jíí, mbogé apyεé genó eyigé ji abóó mampye chancha ne akágé do ebwó ewəme ewé alá mege fə mmye ne nte meηme. ⁵ Néndé yéndémuú abə mampye ebií utóó bi Εσωω achyεé ji.

⁶ Muú ayi ágií mekomejóó Εσωω, abə mankarege unó ulúúl ébi ji awya uko achyεge ntó menlere wuú.

⁷ Débwólége fə gemεge nyú, kágé nnó yé muú akágé jwyaá fə Εσωω. Genó eyigé muú apεne, geji ntó ne ji ágoógé. ⁸ Muú apεge genó eyigé menyammye akεlege, mbwe ayi ji abóó wye elé negbo. Ne muú apεge genó eyigé Mendoó Ukpea ekεlege, mbwe ayi ji abóó wye elé geηwá eyi gélagé byéé. ⁹ Esé débεge fə ne gepwa mampyεgé galógáló. Bií uchwóó nye ebi débóó mbwe ayi atanεge wye eβεge dela detə né meti wó. ¹⁰ Ndere elúmbə, yéndégébé dégege meti

dépye galógáló mbaá bọ́ ako. Chacha ne aḡme abi áfyéé metọ́ ne Kras.

Pól achyéé kwyakwya majyéé

¹¹ Pége ukpe kpe malọ́ ḡwe ayi me nsele ebwọ́ wa membọ́ nsame enyú matame mina. ¹² Bọ́ abi aḡmerege enyú mekpọ́ mme nnọ́ asọ́ enyú nsọ́, ábwége lé mmye né mbaá unọ́ bi ebwọ́ apyéé nnọ́ bọ́ aḡe ebwọ́. Ebwọ́ apyémbọ́ nnọ́ ekágé bọ́ ámmýege amu ne ebwọ́ gétúgé áḡare nnọ́ Eṣọ́wọ́ áwenege gemége bọ́ wye elé gétúgé ákame nnọ́ Kras áḡboó né gekwa. ¹³ Yé bọ́ abi asọ́ ebwọ́ nsọ́ akwọ́lege yé mabe mako. Yémbọ́ akẹ́lege nnọ́ asọ́gé enyú nsọ́, ákene ábwége mmye nnọ́ enyú délu bọ́ bwọ́. ¹⁴ Né eta wa, me ndoó fọ́ ebwọ́ ewọ́me né genó gefọ́. Genó eyi gepye me ndoó ebwọ́ ewọ́me elé negbo eniné Ata sé Kras Jisọ́s aḡboó né mfaá gekwa. Gétúgé negbo eníí né gekwa ne unọ́ mme ula upọ́ sé me eké genó, ne me ntọ́ mpọ́ sé eké genó mbaá unọ́ mme. ¹⁵ Yé asọ́ muú nsọ́ yé asọ́ wọ́, ewémbọ́ epọ́ yé eké genó. Menọ́ geno ayi aḡea geme apwọ́ alú nnọ́ Eṣọ́wọ́ apye nnọ́ enyú debe bọ́ ake. ¹⁶ Nnẹnemmye nnọ́ Eṣọ́wọ́ apye bọ́ abi akwọ́lege unọ́ ebí menjọ́ mbọ́, ábé nesọ́, alerege ebwọ́ ulọ́ melu bíí nnọ́ ebwọ́ abe bọ́ Eṣọ́wọ́ ndere bọ́ Isrẹ́li.

¹⁷ Ne kwyakwya me njógé nnọ́ ekágé muú fọ́ ama achyéé me efwyale néndé mabọ́me upa ayi alu me mmye alerege nnọ́ me nlú muú utọ́ Jisọ́s.

¹⁸ Aḡme ba, nnẹnemmye nnọ́ Ata sé Jisọ́s Kras álérégé enyú galógáló. Amen.

Νῶε ayi Pól ásamé mbaá εchomele bṓṓ Kras né Εφεσṓς

Matame

¹ Me Pól ne nsámé ηῶε yina. Me nlu ηῶba Kras Jisṓς ndere Εṓῶῶ akelé nnó mbe.

Ntṓme ηῶε yina eta nyú bṓṓ Kras né melo Εφεσṓς, enyú abi délii mmye ne déchome mmye ne Jisṓς Kras.

² Nnenemmye nnó nte sé Εṓῶῶ ne Ata Jisṓς Kras álerégé enyú galógáló, ne apye enyú débé né nesṓ.

Εṓῶῶ alerege esé ulṓṓ melu gétúgé déchome mmye ne Kras

³ Déféé Εṓῶῶ. Ji alu Εṓῶῶ ne Nte Ata sé Jisṓς Kras muú gétúgé déchome mmye ne Kras, ji ajéle esé ne yéndé gefṓgé méjé wuú ewé elú né malu ujwólé Εṓῶῶ ayi mfaánebuú. ⁴ Gemεge nnó Εṓῶῶ akwyéé mme yina, ji abṓ me mbe ajya esé nnó débé bṓṓ bií, gébégé déchome mmye ne Kras. Ji apyembṓ nnó esé débé bṓṓ ukpea abi muú alá kágé shulé ebwṓ ndo né mbe ushu wuú.

Né gétúgé gejeé jíí eyigé na, ⁵ ji abṓṓ me mbe ashuú nnó ji apye nye nnó esé débé baá bií ndere ákene né genó eyigé Jisṓς Kras apyéé nye. Ge genó eyige gebṓ gelú ji metṓṓ mampye mbo. Ne geji ne ji akelege mampye. ⁶ Getú eyigémbṓ ne débṓṓ mamfεge ji né gekpekpege galógáló wuú ayi ji alerege esé detú, ndere déchome mmye ne Maá wuú ayi ji abṓṓ gejeé ne ji dṓṓ. ⁷ Εṓῶῶ ake ne manoó Maá wuú ami machyéé mme gébégé ji agboó, awené gemεge esé, mmye eké Εṓῶῶ ajinte gabo se, gétúgé gekpekpege galógáló wuú ⁸ ayi ji alerege esé gejamé gejamé. Εṓῶῶ né denḡa etií deko ne defṓṓ etií, ⁹ apye esé dékaá genó eyigé gebṓ gelú bíbí, eyigé ji akelege mampye. Apye ntó esé dékaá genó eyigé gebṓ gelú ji metṓṓ mampye ndere ji ashuú me te gachií ábelé nnó Kras apye, ¹⁰ ndere ji ashuú nnó gébé eyigémbṓ gekwṓnege ji ányweré unó uko choncho, ebi ji akwyε, ebi ulú né mfaánebuú ne ebi ulú fa mme nnó Kras abε mfwa bwṓ.

¹¹ Yéndé genó gekene wye ndere Εṓῶῶ abṓ ashuú me nnó ebe. Ji ajya esé nnó débé bṓṓ bií ndere déchome mmye ne Kras gétúgé genó eyigé gebṓ gelu ji metṓṓ mampye ndere ji aké ebe te gachií. ¹² Ji ajyaá ntó esé abi débṓṓ mbe déneré metṓṓ ne Kras nnó débé déféége ji gétúgé ηḡṓ wuú.

¹³ Ne enyú déwú ntó mekomejṓṓ ayi alu wáwálé. Mekomejṓṓ yimbṓ elé abya melóméló ayi Εṓῶῶ aferege nye enyú né εfwyale gabo. Gébégé enyú défyéé metṓṓ ne Kras ne Εṓῶῶ achyéé enyú Mendoó Ukpea, ndere gelo eyigé gélerege nnó enyú delu bṓṓ bií wye ndere ji anyé me meno nnó achyεge. ¹⁴ Mendoó Ukpea elú ndere genó eyigé Εṓῶῶ áchoó utó nnó ji apye nye eta esé yéndégenó eyige ji anyéméno nnó ápye mbaá bṓṓ bií. Ji awené gemεge sé nnó esé débé bṓṓ bií nnó défεge ji gétúgé ηḡṓ wuú.

Pól anenemmye mbaá Εṓῶῶ gétúgé echomelé bṓṓ Kras né Εφεσṓς

¹⁵ Te gébé eyigé me nwuú nnó enyú défyéé metṓṓ ne Ata Jisṓς, ne nnó débṓ gejeé ne ate bṓṓ Εṓῶῶ, ¹⁶ me nlu danlyaaá mantamege Εṓῶῶ gétúgé nyú. Nteé enyú né mmyemenene. ¹⁷ Me ngigé nnó Εṓῶῶ Ata sé Jisṓς Kras, Nte ayi apwṓṓ amu, achyéé enyu Mendoó wuú nnó epye enyú débé ne denḡa ne nnó eti enyú ame ndere dékágé ji. ¹⁸ Nnene ntó mmye nnó Εṓῶῶ apye genḡbṓ jíí gegené né mmu matṓṓ nyú, nnó dékaá genó eyigé ji akuú enyú nnó déneré metṓṓ wye. Ne mma nnenemmye nnó enyú dékaá gekpekpege mejé ewé Εṓῶῶ awyaá né mfaánebuú ewé ji anyéméno nnó achyεge bṓṓ bií. ¹⁹ Nnene ntó mmye nnó ji apye enyú dékaá gekpekpege uto bií ebi upógé esé abi défyéé metṓṓ ne ji. Uto bina ebi upógé esé, elé wye gekpekpege uto bi, ²⁰ ne Εṓῶῶ asele apye Kras akwilé né negbo ne apye ji ajwólé né egbe ebwṓnyε wuú né malu ujwóle Εṓῶῶ né mfaánebuú. ²¹ Kras awyaá uto ewuú ebi upwṓṓ yéndé gefwa eyi gelu fa mme, yé né mfaá. Ebi upwṓṓ ntó uto ákwaá, yé ebe lé ebi aló nchye. Ne ye muú ama ayi awyaá gefṓgé gefwa eyigé na apó, yé né mme yina ne ayi achwṓṓ. ²² Ne Εṓῶῶ afye yéndégenó né amu ji ne apye nnó ji abε muú kpaá mbaá unó uko né εchomele bṓṓ Kras. ²³ Echomele

βοό Kras ελί menyammye wuu. Εwύ egbee ne uto Kras ne Ji apye yéndegenó né yéndé mbaá gebe ndere gebóó mambe.

2

Εσωω achyεé εsé geηwά ndere déchome mmye ne Kras

¹ Mbembe enyú débó dégbo né depore Εσωω gétúgέ déla débelege mabe Εσωω ne debó dépye nto gabo. ² Né gébé eyigémbó enyú débó dépye lé ubobo unó bi βοό mme ápye. Dékwolege lé unó bi mfwa áló nchye abi mfaá akélege nnó enyú dépyege. Ji yimbó ne anyuú matóó βοό abi álá kelege manwú ne Εσωω. ³ Wyembó ntó ne εsé ako debó delu, dépye nya lé ubobo unó bi menyammye akélege. Dépye lé unó bi menyammye ne matóó sé akélege. Abyé εsé ako ne gepó gebogebo. Getú eyigémbó, Εσωω abó alu manlere εsé metóó usóó wuu ndere ji alerege nye yéndemuú.

⁴ Yémbó meshwe ayi Εσωω agene εsé aja dóó, ne gejeé eyigé ji abóó ne εsé gepwó amu. ⁵ Ye gébégέ εsé débó dégboó gétúgέ gabo se, Εσωω apye εsé dékere né geηwά chóncho ne Kras. Ne elé gétúgέ ulóó melu Εσωω ne ji áwené gemége nyú. ⁶ Ndere εsé déchomé mmye ne Kras Jisós, Εσωω apye εsé dékwilé né negbo ne ji, ne abwéé εsé nnó dégbare gefwa ne ji né malu ujwóle Εσωω né mfaánebuú. ⁷ Εσωω apyembó nnó né gejamégέ aηme ayi achwóó né mbe, ji apye βοό ako akaá gekpekpege ulóó melu ebi ujame dóó, ebi ji alere né gejeé gétúgέ genó eyigé Kras Jisós apye. ⁸ Gétúgέ ulóó melu Εσωω, ji afere enyú né efwyale gabo gébégέ défyéé metóó ne Kras, épó fó né uto bi nyú ne ji afere enyú né efwyale gabo. Elé echye ewé Εσωω achyegé. ⁹ Épó fó gétúgέ utóó ulóó uló ebi enyú dépye. Ndere elúmbó, ékágé muú fó adogé ebwó ewóme. ¹⁰ Néndé εsé délu elé amu utóó Εσωω. Ji akwyéé εsé ne apye décho mmye ne Kras Jisós nnó délerege galógaló mbaá βοό ndere ji akwye me te gachií ábelé nnó dépyegé.

Εsé ako delú muú ama ndere Εσωω apye εsé déchome mmye ne Kras

¹¹ Tege nnó mbembe βοό Jus βοό akuú gemege bwó nnó, “Bóó abi ásóó ebwó nsó,” abóó ákuú enyú abi délá dépó βοό Jus nnó,

“Bóó unyi gada.” Mmyké genó ayi akwaá apyéé ne amu né menyammye. ¹² Tege ndere enyú debó delu. Né gébé eyigémbó enyú depó mbwa ama ne Kras, enyú debó délu lé aηkéé né geluagé βοό abi Εσωω abó ajyaá nnó abe abií. Menomenyéé gejame ewé Εσωω anyéé ne βοό bií, menomenyéé ewémbó épófó ewé nyú. Apyembó, gétúgέ geno eyigé ji abó anyémeno nnó apyéé, yémbó ji anyé fó meno ne enyú wó. Depó ye ntó ne genó gefó fa né mme eyigé enyú dénererege metóó wyéé. Ne débó depó fó mbwa ama ne Εσωω. ¹³ Yémbó nana Εσωω apye enyú déchome mmye ne Kras Jisós, ji aja enyú abi délu nya tete ne ji, délá kwókwólé ne ji gétúgέ manoó Kras amí machyéé mme gébégέ ji gboó né gekwa. ¹⁴ Kras jimboó ne apyéé εsé délu né nesó ne ate, néndé ji apye βοό Jus ne βοό abi álá pó βοό Jus ákwé eké muú ama. Ndere ji apyembó, Kras amu ekwó gepú ewé ebo ekare βοό Jus ne abi álá pó fó βοό Jus ne epye ebwó abóó mawáme ne ate. ¹⁵ Kras agboge atyaá mabe βοό Jus ako ayi apye βοό Jus afaá mbwa ne βοό abi álá pó fó βοό Jus. Ji apyembó nnó ji ase βοό Jus ne abi álá pó βοό Jus ácho ebwó alá muú meke, ácho ntó mmye ne ji nnó epyegé mbó ebwó abe nesó ne ate. ¹⁶ Ndere ji apyembó, aja βοό Jus ne abi álá pó fó βοό Jus nnó anyé nesó ne Εσωω ála ndere muú ama gétúgέ negbo eníne ji agboó né gekwa ne mawámé bwó ábyéé. ¹⁷ Ne Kras achwó, agaré abya melóméló ayi achwóó ne nesó eta nyú βοό abi debó delu tete ne Εσωω ne mbaá βοό abi abó álú kwókwólé ne Εσωω. ¹⁸ Ne elé gétúgέ genó eyigé Kras apye ne εsé ako dégene meti mantene né mbe ushu nte sé Εσωω dénemmye né uto Mendoó Ukpea ewú ema.

¹⁹ Ndere elúmbó, enyú βοό abi álá pó βοό Jus dépó sé aηkéé bó, βοό abi áchwó elé manjwólé né mbaá jwólege. Enyú délá ambóó meló, dékwe gelua gema ne βοό abi Εσωω ajyaá nnó abe abií. Ne dela ntó βοό ula gepu Εσωω. ²⁰ Enyú délu egbe gepú eyigé Εσωω atenege. Abelé enyú né nebóme gepú eníne áηgbá Jisós ne βοό ekpave Εσωω áfyéé. Kras Jisós jimboó ne alu ntaá eníne né gbarege ekwó gepú. ²¹ Kras ne agbare gepú eyina geko mbaá ama. Ne apye

nnó gejamégé bós áchwós né mmu nnó geji géwéné gebe εcha ukpea mbaá Ata. ²² Nðere Εσωωσ άpye enyú déchome mmye ne Kras, άpye ntó enyú détene chóncho ne ate aηme abifo ako déla eké melu ewé Εσωωσ ajwalege wye né Mendoó wuu.

3

Utós bi Pól άpye mbaá bós abi álá pó bós Jus

¹ Ne gétúgé Εσωωσ άpye bós Jus ne abi álá pó bós Jus ála muú ama, ne me Pól muú nkpe ne deno elé ngarege abya Kras Jisós eta nyú bós abi álá pó bós Jus, nnenemmye gétúgé nyú echomele bós Kras né Εφεσός. ² Mferé nnó enyú déwú me nnó gétúgé uló melu ebi Εσωωσ elerege, ji achyée me utós bina nno mpyege né galógáló nyú. ³ Ne Εσωωσ άpye me nkaá genó eyi gebó gelu ji metós bibíi, wye ndere me mbó mbós me mbe nsame geji gachyée eta nyú. ⁴ Ne mbógé enyú dékúgé genó eyigé me nsame eta nyú, dékágé nye ndere άpye ne nkaá depóre Kras etiré délu nya bibíi. ⁵ Mbe mbe akwaá ábó ákaá fós depó etiré na wó, yémbo nana Mendoó Εσωωσ άpye áηgbá Jisós ne bós ekpávέ Εσωωσ, bós ukpea bíi ákaá deti. ⁶ Genó eyigé Εσωωσ ábelé bibíi gelú nnó ji áke ne abya melóméló άpye bós abi álá pó bós Jus ácho mmye ne bós Jus ála ndere upó né menyammye ama ne nnó ebwó ako ábó mejeé Εσωωσ ne genó eyigé Εσωωσ anyéméno nnó achyege nye bós bíi. Kras Jisós ne άpye nnó menomenye ewémbó ebe wáwálé.

⁷ Εσωωσ ajya me né uló melu bíi nnó mbe muú utós wuu, ngarege abya melóméló Kras né gekpekgé uto bíi. ⁸ Né gelu-age bós Εσωωσ ako, me ne nlú mamané kó. Yémbo Εσωωσ achyée me gechachage echye ewéna nnó ngarege abya melóméló mbaá bós abi álá pó bós Jus. Ne abya melóméló yimbó atome ne uchacha unó bi muú álá kagé meé ebi Kras achyege. ⁹ Utós ba ntó ulú nnó me mpye bós ako akaá genó eyigé Εσωωσ muú akwyée unó uko ashúú mampye né genó eyigé ábelé bibíi te ula uló mme. ¹⁰ Εσωωσ abó άpyembó nnó gébé sé eyigé na gekwonege, echomele bós Jisós άpye yéndé gefwage álo nchye eyigé gelu mfaá, ne uto aló nchye uko ukaa nnó Εσωωσ awyaá denja

doó né yéndé meti. ¹¹ Ji áke ne Ata se Kras Jisós άpye mecho ewéna άpye wye ndere ji Εσωωσ abó ajós me nnó εbe. ¹² Nðere Εσωωσ άpye esé déchome mmye ne Kras, ne ndere défyée metós ne ji, esé dékágé tene né mbe ushu Εσωωσ tágétágé débée fós ne εfo metós. ¹³ Nðere elúmbó, nnene enyú mmye nnó débége fós ne gepwa metós elé me ngene εfwyale gétúgé nyú. Me ngene εfwyale ewéna né galógáló nyú.

Pól anenemmye gétúgé echomele bós Kras né Εφεσός

¹⁴ Gétúgé Εσωωσ άpye unó ulóuló bina, ne me ntome maño mme nnenemmye mbaá nte sé Εσωωσ, ¹⁵ muú afyée mabó mbaá mala upú mako né mfaánebuú ne mme. ¹⁶ Nnenemmye mbaá Εσωωσ muú awyaá gekpekgé mejeé né mfaánebuú nnó ji άpye Mendoó wuu echyée enyú eshye nnó matós nyú ábéné, ¹⁷ ne nnó Kras ájwólé né mmu matós nyú ndere défyée metós ne ji. Nnenemmye nnó gejeé eyigé enyú débós ne Εσωωσ ne ate aηme gepye enyú détene ne eshye. ¹⁸ Nnene ntó mmye nnó Εσωωσ άpye enyú chóncho ne bós Εσωωσ abifo ako débó uto mankaá nnó gejeé eyigé Kras Jisós abós ne enyú ako, gepwós yéndégenó eyigé muú akágé meé, ¹⁹ ne nnó enyú dékaá nnó gejeé Kras eyigémbó geja kpaá gepwó amu, muú akágé kaá fós geji anere. Nðere unó bi uko ulú mbó, débée ne gepógé Εσωωσ geko.

²⁰ Défée Εσωωσ muú apógé esé ne uto bíi ebi ulú esé mmye. Ji akágé pye gejamégé ukpekgé unó bi upwós ebi esé dégigé ji, ye ebi déferege. ²¹ Esé ako abi délu echomele bós Jisós, abi déchome mmye ne Kras Jisós yéndémuú anógé Εσωωσ yéndégébé te kwyakwya ne kwyakwya Amen.

4

Bós echomele Kras álú muú ama

¹ Me muú nkpe ne deno gétúgé mpye utós Ata, nkpeage enyú nnó dépye genwage nyú gébe ndere Εσωωσ muú akuú enyú ákelege nnó gébe. ² Shulege mmye nyú mme yéndégébé, sege depóre nyú pere, koge metós mbaá yéndégenó. Boge gejeé ne ate, dépyegé mbó, dépye fós unó bi ubalege ate mmye. ³ Myege nnó débé meko ama ndere Mendoó Ukpea άpye nnó enyú décho mmye

ne atε débε né nesα. ⁴ Esé bαó echomele Jisαs delú wyε ndere upα menyammyε ama. Ne elé wyε Mendoó Ukpea εwú εma ne elú esé ako né mmyε, wyε ndere genó gelú lé gema eyigé Esαwα akuú esé nnó dénegege mató wyε. ⁵ Esé ako déwyaá wyε Ata awu ama, ne wyε lé depαré Jisαs déti dema ne esé ako dékwalege. Awyaá esé ako gefεge manaá Esαwα mami mamaá. ⁶ Esαwα esé awú dénógé alú elé ama, ji ne alú Nte esé esé ako. Ji ne alú mfwa esé ako, ji achyεge esé utó εbi débó mampyε ndere ji akεlege. Ne mendoó wuú ejwalege né mmu mató bαó bií ako.

⁷ Yémbα Kras achyεé yéndemuú sé εwuú echyε ndere ji amε nnó ekwane ne yéndemuú. ⁸ Elú wyε ndere asame né mmu ηwe Esαwα nnó, “Gébége Kras akwαme ajyεé né melu εwé mfaá, aja gejamégé bαó denα ákwale ji, ne achyεé akwaá ufó ufó echyε.” ⁹ Asa wyε aké, “Akwα afε né mfaá”, εwéna εtene nnó gemεge nnó Kras akwα né mfaá abα mε mβε ashulé achwó fa mme. * ¹⁰ Wyε lé ji awú muú ashulé achwó fa mme ne akwαme ajyεé né malu ayi álú te mfaá mfaá. Ji apyεmbα nnó ji apyε yéndegenó né yéndé mbaá gébe gelógéló ndere ji akεlege nnó gebε. ¹¹ Ji achyεé bαó abifα echyε nnó ábé áηgbá Kras. Achyε abifα echyε nnó ábé abó εkpave Esαwα, achyε abifα nnó ágárégé abya melóméló, abifα, achyε εbwó nnó ábé ambame ne anlere mekomejαó Esαwα. ¹² Kras apyεmbα nnó ji akpome bαó Esαwα ako mmyε nnó ápyεge utó bií ne nnó ji apyε echomele bαó bií εwé elú menyammyε wuú εwéne, ¹³ kpaá te esé débεé ndere muú ama né mató sé ayi défyεé ne Maá Esαwα ne dékágé ji chánéné. Debα mambε bαó abi ábené né depαré Esαwα, kpaá te débεé ndere Kras jimboó né gepα jí geko, ¹⁴ nnó esé débεge sé eké ambane abi anlere gebyα ásele mati défyα ne gebyα ábwálege amu ne εbwó. Ambáné álú eké baá makpe ayi mmbyo nnyi atene ájyεé we na ne we. Yéndé mbaá ayi mbyó ajyεé ne aji ajyε ntó, mbα ne εpyε ne bαó abi ánleré gebyα álerégé. Anlere gebyα awyaá défyα mabwálege bαó akame ne genó eyi gelú gebyα. ¹⁵ Déjógé lé genó

eyi gelú wáwálé, ne débαge gejeé ne bαó abi déjoge ne εbwó. Déké dépyεmbα, débenege nyε né depαré Esαwα, né yéndé meti wyε eké Kras muú alú muú kpaá né echomele bαó bií. ¹⁶ Kras ne afyεé yéndé gepαge menyammyε né melu εwuú, yéndé geféne ne gepyεé nnó menyammyε meko áchómé mbaá ama. Ndere elúmbα yéndé gepαge menyammyε geké gepyε utó bií chánéné, menyammyε meko awene abenege gétúgé upα bina upogé atε né gejeé.

Jisαs Kras achyεge geηwá gekε

¹⁷ Me nkwelege enyú mbeé né uto Ata nnó ékágé débε eké bαó mme abi álá pó bαó Jus. Ufere bwó upα ne mekpo ne ula. ¹⁸ Uferé bwó úlú kendeé. εbwó apó fó ne geηwá eyigé Esαwα achyεge, néndé εbwó ákágé yé genó ne aηea mataó. ¹⁹ Yé εbwó ápyε genó eyigé gela gelómé fó, mmyε εgboó fó εbwó. Achyεé gemεge bwó né unó bi ugbó mmyε ne ápwyaá fó mampyε úkwékwé unó.

²⁰ Unó Kras εbi alere enyú dégií na fó wα. ²¹ Nferé nnó enyú déwú genó eyigé getome ne Jisαs, ne áleré enyú aηkwale bií, né mekomejαó ayi wáwálé. Mekomejαó yimbα elé abya melóméló ayi atome ne Jisαs. ²² Lyagé gekwenege gepα eyigé gepyε enyú debα dépyε uboubο unó. Gekwenege gepα eyigé enyú debα déwyaá gechwó lé enyú chwó ndere gébwále enyú mambε ne metó mampyε uboubο unó. ²³ Kwαrege mató nyú ne gefó eyigé enyú déferege unó gebε genó gekε. ²⁴ Enyú debα mambε ne gepα gekε ndere bαó abi Esαwα akwyεé nnó afu ji. Gepα gekε eyigé na, gelú lé gepα eyi gelú cho, ne pópo né mβε ushu Esαwα.

²⁵ Ndere elúmbα, lyage gebyα dégarege lé wáwálé mbaá atε aηme, néndé esé ako décho mmyε delú ndere upα né menyammyε Kras. ²⁶ Metó esógé muú nyú, ékágé akame metó usó été ji apyε gabo. Ne ékágé álá ne metó usó né bií kpogele. ²⁷ Ne ékágé déchyε danchαmeló meti εwé ji aηmaá amu wyε. ²⁸ Mbógé muú abα ajoó ejo, abα manlyáá ejo apyεge utó ne amu jíi jimboó nnó abα unó bi ji ákágé kare ne bαó abi álá pó ne ubi. ²⁹ Muú nyú ajógé

* **4:9** Elú wáwálé nnó: Gejamégé bαó ηwe áwyaá nnó Jisαs ashulé afε né melo álo.

fó mejóó mebomebo, ajógé lé mekomejóó melóméló ayi apógé ate, ne akwánege né gébé eyigémbó, nnó mejóó nyú ebe mejóó ewé efyéé bóó eshye ne echwóó ne galógáló mbaá bóó abi awuú enyú. ³⁰ Ekágé enyú dépye Mendoó Ukpea ebe meshwemeshwe né unó bi enyú dépye. Eσωω afye enyú Mendoó Ukpea wuú né mmye nnó ebe ndere gelo eyi gelerege nnó enyú delú bóó bií, ne nnó bií uma ji awenege nye gemége nyú. ³¹ Ndere elúmbó, débégé fó ne ufere uboubo ne ate: Debálégé fó matóó, desoge fó matóó ne ate, debége fó ne genyane ne ate, déchogé fó ate mabó, dépyegé fó nchye, déferegé fó gabo ne ate né yéndé meti. ³² Lerege elé ulóó melu ne ate, gege ate meshwe, jigé nte gabo ayi ate aηme apye ndere Eσωω ajinte gabo ayi enyú dépye gétúgé genó eyigé Kras apyεé.

5

Bege bóó genjboó

¹ Te mbaá Eσωω abóó gejeé ne enyú baá bií, mmyegé nnó débε ndere ji. ² Gógé genwáge nyú gelere nnó déwyaá gejeé ne ate wye ndere Kras abóó gejeé ne esé kpaá te áchyeé genwá jií né galógáló sé. Nkane ji ápyembó, elú wye ndere gepε eyi genóme gebé gelógéló né mbe ushu Eσωω.

³ Ndere elúmbó, dékamegé muú fó awú yé né geluage nyú ηημεημεné ubεle tametame yé gekwekwégé gepó, yé ame mamfyε né genó eyigé muú. Ne demmyεge fó nnó enyú ne debε ne unó uko, néndé gefógé genwá eyigémbó gekwané fó mambe ne bóó Eσωω wó. ⁴ Dekamege fó mejóó ewé echwóó ne mekpo unóó ne gekekenegé mejóó ne gekwekwégé abya andée utanege enyú né meno néndé ekwane wó. Genó eyigé enyú debóó mampye elé mantamege Eσωω né unó bi ji apyε né geluage nyú. ⁵ Kágé nnó muú ayi abεlege ubεle tametame, ayi awyaá gekwékwégé gepó, ye ayi afye ame né unó bóó (alú mbó lé muú ayi ánógé unó bina eké Eσωω ayifó). Ji anyé fó gefwa eyigé Kras ne Eσωω agbarége.

⁶ Dékamege muú fó abwólé enyú ne mejóó ewé ela épó ne mekpo ne ula. Elé gétúgé unó bina ne Eσωω asóó nye metóó ne bóó abi álá wuú fó ji. ⁷ Ndere elúmbó, déchogé fó mmye

ne ufóó bóó bimbo, ⁸ néndé mbεmbe enyú débó delú né mmu gemua, nana enyú delú né mmu genjbo gétúgé Eσωω apyε enyú déchome mmyε ne Kras. Ndere elúmbó, gógé genwáge nyú gebε ndere bóó abi álú né genjbo. ⁹ Elé genjbo eyigé na, ne gepyε nnó esé dépyegé unó ulúuló, ne ebi ulú cho ne nnó dégarege wáwálé. ¹⁰ Myεgé mankaá genó eyigé dépyεge metóó εgóó Ata. ¹¹ Déchoge fó amu depyεge ubobo unó bi bóó abi álú né mmu gemua ápyεé, dyáge lé εbwó malá. ¹² Elu lé mekpo unóó manjóó depó etiré εbwó apyε bibií. ¹³ Genjbo gegεnégé né genó, bóó ágεne ndere geji gelu ne ákágé ndere geji gelu wáwálé. ¹⁴ Mbó ne elú néndé yéndégenó eyi genjbo gegεnege wye, gébwólege gela genjbo. Ge ula bi ajóó aké, “Peé wó ayi abεlege gejya, kwilé né negbo, ne Kras apyε nye genjbo jií gegεnege eta wye.”

¹⁵ Ndere elúmbó, sege gébé nnó dépyεge genó eyigé gelu cho. Dépyεge fó unó eké ηηkekene bóó, pyεge ndere bóó abi áwyaá defóó. ¹⁶ Dégege meti mampyε genó gelógéló, pyεgé geji chánéné neídé bóó apyε gabo né gébé eyigé na dóó. ¹⁷ Ekágé debε eké ηηkekene bóó, mmyεgé elé mmyε nnó dékaá genó eyigé Ata akεlege nnó enyú dépyεge.

¹⁸ Dényúgé fó mmóó dékwene néndé mmóó matene muú né genwá gebogebo. Gógé elé Mendoó Ukpea εgbeé enyú né matóó. ¹⁹ Mendoó Ukpea εgbege enyú né metóó, epyε enyú dékwane makwa ayi átánege né bó ηwe Eσωω, défyεge ate matóó ne makwa ayi atome ne Kras ne ayi Mendoó Ukpea alerege. Kwagé makwa yina ne matóó nyú mako défεge Ata. ²⁰ Né yéndégenó eyi gepyε, tamege nte sé Eσωω yéndégébé gétúgé genó eyigé Ata Jisω Kras apyε eta esé.

Pol achyεge majye mbaá andeé ne anó

²¹ Yéndémuú nyú awúgé ne nte nnó dénógé Kras.

²² Enyú andeé anó, wúgé ne anó nyú wye ndere déwú ne Ata. ²³ Menó alu muú kpaá mbaá mendée wyeé ndere Kras alú muú kpaá mbaá εchomele bóó bií ewé elú menyammyε wuú. Ne Kras jimboó alu Mempoó εchomele wuú. ²⁴ Ndere εchomele bóó Kras ewuú ne ji, mbóntó ne

enyú andeé anɔ débɔɔ manwúgɛ ne anɔ nyú né yéndé meti.

²⁵ Enyú anɔ, bɔgɛ gejeé ne andeé nyú wye ndere Kras abɔɔ gejeé ne echomele wuú kpaá te achyɛé gemɛ jíí né galógáló wuú. ²⁶ Ji apyembɔ nnó ji afyɛé ewú né amu Esɔwɔ ndere genógɛ ukpea gébégɛ ji ashwɔnége ewú ne manaá ne mekomejɔɔ wuú. ²⁷ Apyembɔ ntó nnó echomele bɔɔ bií etene né mbe ushuú wuú jimbɔ ne genwá gekɛ eyi gelɔme gepwɔɔ amu ne nnó ebege fɔ ne deba yé gebágɛ dekoó né mmyɛ, ebe lé echomele ukpea ewé muú alá kágɛ shulé ebwɔ ndo né meti fɔ. ²⁸ Anɔ abɔ mambɔge gejeé ne andeé bwɔ wye ndere ebwɔ abɔɔ ne menyammye bwɔ ambɔɔ, néndé mende ayi abɔɔ gejeé ne mendée wuú ebyennó abɔ gejeé ne menyammye awú ntó. ²⁹ Yé muú sé fɔ ayi apaá menyammye wuú apó. Déchyɛge menyammye sé menyɛé, décherege ji, wye ndere Kras apyɛ ne echomele bɔɔ bií. ³⁰ Ji apyembɔ yéndégébé néndé esé delu upɔ né menyammye wuú. ³¹ Ge ula bi ásámé né mmu ηwe Esɔwɔ nnó, “Getú eyigémbɔ mende abɔ manlyaaá gepúgɛ nte wuú ne mma wuú acho mmyɛ ne mendée wuú ebwɔ apea ála muú ama.” ³² Mekomejɔɔ Esɔwɔ ayina apyɛ esé dékaá menɔ genó ayi abɔ alu bíbí. Genó eyigémbɔ getome ne Kras ne echomele bɔɔ bií. ³³ Yémbɔ enyú abi débane neba dékágɛ pyɛge ntó geji. Genó eyigémbɔ gelu nnó yéndé menɔ abɔ mambɔ gejeé ne mendée wuú wye ndere ji abɔɔ gejeé ne gemɛ jíí. Ne yéndé mendée menɔ abɔ manógɛ menɔ wuú.

6

Na ne baá ne ante ne ama ábɔɔ mambɛ

¹ Enyú baá melɔ wúgɛ ne amma nyú ne ante nyú, gétúgɛ déchome mmyɛ ne Ata, néndé ge genó eyi gélú cho mampyɛ mbɔ. ² “Nógɛ amma nyú ne ante nyú.” Ge ndo mbe ayi Esɔwɔ anyéméno gébégɛ achyɛé ebe aké, ³ “Dépyɛge mbɔ, dégène nyɛ galógáló ne dényé neki fa mme.”

⁴ Enyú ante ékágɛ débɛ ne gepɔ eyi gepyɛ matɔɔ asɔɔ baá nyú. Wyɛge lé ebwɔ né meti ewé délerege ebwɔ unó ndere abɔɔ

mampyɛ, déchyɛge ebwɔ majyɛé ndere Ata akelege.

Na ne áfwɛ ne ante abi abɔɔ ebwɔ ábéé

⁵ Enyú áfwɛ, wúgɛ ne bɔɔ abi abɔɔ enyú ne efɔ metɔɔ, déchyɛge ebwɔ énogé ne matɔɔ nyu mako wye ndere ebe ebe lé Kras, enyú dépyɛ ne jíí. ⁶ Pyɛge utɔɔ enyú chanéné. Dépyɛge fɔ wye lé gébégɛ ebwɔ abege aké agene enyú gétúgɛ dékelege nnó ebwɔ áfɛge enyú. Ndere baá utɔɔ Kras, pyɛgɛ élé genó eyigé Esɔwɔ akelege ne matɔɔ nyú mako. ⁷ Pyɛgɛ utɔɔ ne metɔɔ megɔmegɔ wye eké enyú dépyɛ mbaá Ata, épó fɔ élé mbaá mekwaá. ⁸ Kaágɛ nnó yé muú alú mefwɛ ye apó, élé Ata ne achyɛge esé ako nsa né utɔɔ ulúlú ebi esé dépyɛé.

⁹ Enyú ante wyembɔ ntó ne débɔɔ mampyɛge ne áfwɛ nyú. Déchyɛge sé ebwɔ genyane. Kaágɛ nnó Ata ayi abɔɔ enyú chóncho ne ebwɔ alú né mfaánebuú. Ne ji asɔɔ mpa yéndémuú alerege fɔ angya.

Pɔl ajógɛ ndere bɔɔ kras abɔɔ matene ummyɛ ne danchomeló

¹⁰ Kwyakwya genó eyigé, me nkelege mangare enyú gelu nnó, bɔgɛ eshyɛ ndere déchome mmyɛ ne Ata. Ne gɔgɛ ji ase gekpekpege utó bií apyɛ enyú détoó. ¹¹ Fyɛgɛ unó ummyɛ uko ebi Esɔwɔ achyɛé enyú nnó détene ummyɛ ne mati défyá ayi danchomeló apenege. ¹² Néndé bee bina upó fɔ ne ate akwaá. Démmyɛ lé ne yéndé gefwage aló nchye eyigé gelu né mfaá, ne uto aló nchye uko. Démmyɛ ne aló nchye ako abi ágbarege gefwa né malu ayi mfaá, ne abi áwyaá utó fa né mme yina ayi alú melu gemua. ¹³ Ndere elúmbɔ, bɔgɛ unó ummyɛ uko ebi Esɔwɔ achyɛé enyú nnó yéndégébé danchomeló achwágɛ ne efwyale démmyɛ ékágɛ ji apwɔ enyú ne démmyɛgɛ né kwyakwya détenege nyɛ chanéné.

¹⁴ Ndere elúmbɔ, kpomege mmyɛ. Ndere muú bee áwéle ekandá mamkpome mmyɛ né utɔɔ bií, mbɔ ne enyú débɔɔ mamgarege wáwálé. Pyɛge genó eyi gelu chó né mbe ushu Esɔwɔ, ewéna ebeé nyɛ ndere genóge ummyɛ eyigé muú bee akwere ewɔme wuú nnó ékágɛ nekɔ né kpe ne ta ji. ¹⁵ Ndere muú bee afyɛ unó uka utouto nnó ékágɛ ji

ásere ákwe gebégé aké alomege, mbántó ne enyú débóó mangarege abya melóméló ayi apye bóó ábeé nesó ne Esówó. ¹⁶ Genó eyigé fó eyigé débóó mampye gelú nnó, gbarege metóó ewé enyú défyéé ne Esówó ebe enyú né mbe. Ewéna ebe nye eta nyú ndere genogé ummye eyi gegbéé nnó ámbéé danchómeló ako ayi achwóó eké mewé akwonege fó enyú mmye. ¹⁷ Ségé mamfere ayi Esówó áferé enyú né efwyale gabo ábé ndere ela ummye ewe ekwerege mekpo muú bee, nnó ekágé ji akpa gepa. Sége ntó mekomejóó Esówó ndere aparanja ayi Mendóó Ukpea echye enyú nnó démmyege ummye ne ji. ¹⁸ Gígé Esówó nnó apógé enyú yéndégébé né mmyemenene. Négemmye né yéndégenó eyigé enyú dékelege. Pyege mbó ndere Mendóó Ukpea elerege enyú meti yéndégébé. Ndere elúmbó, begé peé né yéndégenó eyigé gepye, dékogé metóó gbene. Nege ntó mmye yéndégébé mbaá bóó Esówó ako. ¹⁹ Nege ntó mmye getú ya, nnó yéndégébé nké nkelege mangare abya melóméló, Esówó achye me mekomejóó nnó ngare, mmbegé fó ne efó metóó mampye bóó akaá depóré abya melóméló etiré debó delu bibíí. ²⁰ Elé gétúgé abya melóméló yina ne Kras atóme me, ne nana nlú né denó gétúgé mbó ngarege abya melóméló wuú. Négemmye nnó Ata apóó me mbege ne efó metóó mangare abya melóméló yina ndere me mbóó manjóó.

Kwyakwya matame

²¹ Menme sé Tikikós ayi mbóó gejeé ne ji dóó, ne nte muú ayi dékágé líí mmye ne ji ndere apye utóó Ata achwógé, agarege nye enyú yéndégenó eyi getome ne me, ne enyú dékágé nye ndere depó dekene ne me wéna.

²² Elé wye getú eyigé na ne me ntóme ji eta nyú nnó ji apye enyú dékaá ndere esé délu wéna, ne nnó afye enyú eshye.

²³ Nénemmye nnó Nte sé Esówó ne Ata Jisós Kras apye enyú aḡme sé debe nesó ne ate, débó gejeé ne ate, ne nnó défyege wye metóó ne Esówó. ²⁴ Mma nnénemmye nnó Esówó alerege galógáló mbaá bóó ako abi abóó gejeé eyi gela gebyeé ne Ata Jisós Kras te kwyakwya.

elú me galógáló nnó nlyaaá mme yina nnyé mbé ne Kras. Epwá nnó me mbé mebe. ²⁴ Né egbé ewefó, elú galógáló nnó me mbé mebé gétúgé nyú, epwá nnó nnye mbé ne Kras. ²⁵ Nkaá wáwálé nnó Esowá apye nyé me nnó mbé mebe gétúgé enyú nnó mpóogé enyú déwéné déjyégé mbe né utóó bíí ne nnó débé ne néchóchó né deporé Jisós. ²⁶ Ula bi me njóoge depá etiré na ulú nnó mmagé kéré meso eta nyú, débée nyé ne gempóoge gétúgé genó eyigé Kras Jisós apye eta wa.

²⁷ Genó géma gélú nnó gepogé nyú gélérége nnó enyú dekaá abya melóméló Kras. Ne yéé nchwó ewú, yéé nchwó sé wó, nkelege manwúgé lé nnó enyú détené chánéné, metóó ema, meko ama, démmye chónchó nnó abya melóméló ayi enyú dékwálege né deporé Jisós ájyégé mbembé. ²⁸ Nkelege ntó manwúgé lé nnó, defóó fó yé genó, cháchá eyigé bóó abi ápáa enyú ápyéé ne enyú. Depyégémbó, ewéna ébé nyé ndere gepó eyi gélérége nyé ebwó nnó Esowá awane nyé ebwó, ne apyéé nyé enyú demye dépwá. ²⁹ Me njoge mbó gétúgé nnó, élé enyú ne Esowá apyéé nnó défyégé fó lé metóó ewuεwu ne Kras Jisós. Apye ntó nnó dégéné efwyale gétú ji. ³⁰ Ne esé ako décho amu démmye ummye bina nkane enyú débó dégéné me mmyéé ne nkane déwúu mbó nana nnó nlú mmye wye mmye.

2

Ankwólé Jisós áshulé gemεge bwó mme ndere gepogé Jisós géleré

¹ Me nkaá chánéné nnó enyú délu bóó ama ne Kras, ne afyéé enyú eshye. Ne gejeé eyigé ji abóó ne enyú, gépye mmye efyóó enyú mmu. Ne dényé denme ne ate ne Mendoó Ukpea, délu ne matóó malómáló ne ate, dégéné ate meshwe. ² Ndere elúmbó, nkpa enyú geka nnó déneré mampye metóó egógé me. Nkelege nnó enyú débé metóó ema, débó gejeé ne ate, debe meko ama, ne déférége genó géma. ³ Délerégé fó nnó denjá gemε depwá ate, ne débwegé fó mmye nnó enyú ne depwá amu. Yémbó, sége gemεge nyú nnó dépó yéé eké genó, dépélé ate abifó nnó anjá gemε apwá enyú. ⁴ Muú abóogé genó mampye, apyégé fó ndere

gépoge lé jimbií, apye ndere gépogé ntó bóó abifó ako. ⁵ Ne gepoge nyú ntó gébé nkane eyigé Kras Jisós gébó gelú.

⁶ Yéé élé Jisós alú eké Esowá né mati mako, agbare fó amu wye kenké nnó alu janja ne Esowá wó. ⁷ Yémbó, ashulé mmye jíí mme alá eké maá defwé. Ase gepogé mekwaá, ábyé ji alu eke mekwaá. ⁸ Ndere alu mekwaá wáwálé, ase gemε ji nnó apó yéé genó. Awú wye majyéé Esowá kpaá te akame negboné mekpo unóó né mfaá gekwa. ⁹ Gétú eyigémbó Esowá abwéé ji mfaá, abelé né melu enógé ewé epwá malu mako. Achye ji mabó ami mawya ncha mapwá mabó mako. ¹⁰ Esowá apyembó nnó, bóó abi álú né mfaá ne abi álú fa mme ne meló áwuú bóó, áwugé mabó Jisós, yéndégébé, átóme manó mme. ¹¹ Ne yéndemuú ajogé nyé aké, Jisós Kras alu Anya Ata ayi ápwáó amu. Ajogé mbó, achyεge mbó lé enógé mbaá Nte sé Esowá.

¹² Anme ba, wye ndere enyú débó déwuú mé majyéé ma gébége me nlú ne enyú, ne ushuú nana ayi me nlá mpó sé ne enyú, nkelege nnó déwúgé majyéé ma depwá yéé ndere mbembé. Kwólege wye majye amimbó ne matóó nyú mako, démmyége ne efó né metóó, mampye unó bi ulérége nnó Esowá aferege enyú né efwyale gabo. ¹³ Enyú dekage pye unó bina ne metóó ema, néndé élé Esowá jimboó ne achyεge enyú eshye. Ji apyéé enyú debóó metóó mampye unó bi ji akélege. Ne alerege enyú meti ewe dépyéé ubi.

¹⁴ Ne yéndégenó eyigé dépyéé, pyége géjí, déshulége ate ndo yé mawáme déwamégé fó ne ate. ¹⁵ Dépyégé mbó débée matóó mmu pópó, muú fó ashulége fó enyú ndo nnó dépye gyéé. Ne enyú baá Esowá, yéé élé délú né mpu bóó ube, bége ne gepó gelógéló, gégénége eké ambe ágénege ne utuú né mfaá. ¹⁶ Gbárege abya melóméló ayi achyεge bóó genwá eyi gélágé byé ne metóó ema. Depyégé mbó, bíí ebi Kras Jisós akérege meso fa mme, me ndoó nyé ebwá ewómé nnó mpye utóó mbó nsá, nlomé gatélé mpwá.

¹⁷ Mbe ne metóó megómegó ne nechóchó ne enyú ako, yéé ebe lé nnó manoó ma magbélé mme eké mmóó gepε né gepε eyigé

nyú ndere dégene efwyale gétúgé matóó ayi défyéé ne Kras. ¹⁸ Gétú eyigémbò, bége ntó ne metóó megómegò ne nechóchó eké me.

Pól akélege mantò Timòti ne Epafrudytòs né Filipi

¹⁹ Mbó wya uméé mantó Timòti eta nyú mbògé Ata Jisòs achyegé eshye. Akerégé eta wa, agarege me ndere enyú délú ewumbò, metóó ntó egóó me. ²⁰ Yéé muú yichá ayi enyú ntó délú ji metóó eké Timòti apò. Ji asomege ntó nnó waá depò dékene mbò chancha né enyú ewu, waá dékéné ah? ²¹ Néndé, bòó abifò ako apyé lé unó bi ebwó ákélege, ápyé fò ndere Jisòs Kras akélege. ²² Yémbò enyú dékaá me ndere Timòti aléré nnó ji awya gepò gelógéló. Néndé, ndere maá ábéé ne nte wuú, wymbò ne Timòti apyé utóó ne me nnó dégáregé abya melóméló ajyegé mbe. ²³ Gétú eyigémbò ne ji alu maá ayi nneré metóó nnó ntòme achwó eta nyú ténéténé mbògé ngegé ndere mpa wa ábéé. ²⁴ Ne nkamé ntó wáwálé nnó Ata apyegé, mbélégé fò dóó, nchwó ngé enyú.

²⁵ Ngé nnó elú galógáló nnó ntó kpé menjmé sé Epafrudytus akéré meso eta nyú. Ji alu ntó muú ayi ese ne ji dépyéé utóó choncho ne ammye ntó choncho ne me eké muú bee mampye nnó abya melóméló ajyegé mbe. Elé ji ntó ne alu muú dentóó ayi enyú détòme nnó achwó apóo me ne unó bi nkélege. ²⁶ Nkélege nnó ji akéré eta nyú néndé, ashyage mmye dóó mangé enyú, cháchá gébége ji akaá nnó enyú déwú nnó ji améé. ²⁷ Abó amée wáwálé, ela gachyéé mbó agbó. Yémbò Esòwò agé ji meshwe apye ji atóo, agbo wó, ne agé me meshwe ntó nnó ekagé efwyale ewéché ema echo ne ewé menwya mé. ²⁸ Gé ula ubi me nkelege mantó ji nnó akéré meso wáwá mbò, nnó enyú degége ji débè ne nechóchó. Ne efwyale wa ejámé sé dóó. ²⁹ Achwógé, sége ji ne nechóchó. Ji ntó alu menjmé nyú né mabo Ata. Ne chyegé ufóó bòó bina enógé. ³⁰ Néndé, ase fò genwá jíí eke genó wó, gétúgé utóó Kras. Ela gachyéé mbó agbó ndere achwóó mampóó me né unó bi enyú délá gé meti manchwò pye wó.

3

Muú afyegé metóó ne Kras, Esòwò apye ji atené cho né mbe ushu wuú

¹ Anmé ba, bége ne nechóchó né mabò Ata. Me mbéé fò ne gepwa manyuaré nsá depò etiré mbò ngaré mé enyú, néndé depoge nye enyú. ² Sége gébé ne bòó abi ápye utóó unómé, álú eké bò mamye, néndé ebwó átome wye eshye nnó ásó unó ande ne ábé ankwólé Jisòs. ³ Esé ne délú bòó Esòwò. Wáwálé esé ne asó esé nsó ayi wáwálé epófó ebwó, néndé esé denoge ji né eshye ewé Mendoó Ukpya echyegé esé. Esé dewya gempóge gétúgé genó eyigé Kras Jisòs apye eta sé. Ne dépélé fò lé unó bi akwaá apye né gepoge akwaá, ndere mansó nsó. ⁴ Yéé élé me nkage mpye uno ebi me mbó mpye mé né mekò menyammye. Mbògé muú aferégé nnó abóó nsá né unó bi ji apye né gepogé akwaá, me nlu menò mbe. ⁵ Néndé ábyégé me, mbélé ndò enée, ásó me nsó. Me nlu muú Hibru tágetágé, ntané ntoné Benjamin né melò Isrèli. Me mbélé mabé ukwene ante sé chánéné néndé me nlu muú ekwó bòó Farasi. ⁶ Ne gétúgé mabé yimbò, me nkpa gechyéé, mpye echomele bòó Jisòs ágé efwyale. Ne me mbóó mbélé mabé yimbò ako yéé ema nkwe wó. Gétú eyigémbò mbó nlu cho, muú ákágé shulé fò me ndo. ⁷ Yémbò yéndé unó bi me mbó mferé nnó mpyegé mbóó nsá, nse nnó úlú lé únómé, upó sé me eké genó gétúgé genó eyigé Kras apye eta wá. ⁸ Genó eyi gefó gélú nnó unó uko ebi mbó nwyá, nse ubi uko nnó élé unómé. Nkelege lé nnó nkaá Kras Jisòs, Ata ayi me nnóge. Ji ne apwóó amu né genwá ya. Né gétú jíí me nlyáá unó uko uno, nse ubi eké debi nnó nkaá ji chánéné ne nno ⁹ mbe metóó ema ne ji. Nkélége fò manténé cho né mbe ushu Esòwò né mmu eshye wa, mmyeké mambélége mabé sé bòó Jus. Me nkelege mambé cho né ushu Esòwò, anenege me meti gétúgé me mfyéé metóó wa ne Kras. ¹⁰ Genó géma eyigé me mfyéé ame wye gélú nnó, me nkaá Kras Jisòs ne utó Esòwò ebi upye ji akwilé né negbó. Nkelege ntó nnó ncho amu ne ji ngéné efwyale ndere ji agené, ngbó ntó nkane ji akamé negbo agboó. ¹¹ Nnó yé

εμα έβέ nnό γέβέγέ ngbogé Εσωω άpye me nkwilé né negbo.

Pól agarege ankwalé Jisós nnó άσε gekágé neke jii

12 Εpófó nnό me mbό mé unό bina ne epófó ntό nnό me nlu mé cho né mbe ushu Εσωω. Yέmbω me nlu mmye manjye wye mbe jye. Nnό mbω genό eyigé Kras Jisós abό abelé mé eta wa. * 13 Anmé ba, ndoό fό εbω εωome nnό mgbaré mé unό bina né amu ya. Genό géma eyigé mpyée gélú nnό, me njígé nte unό bi ukoό mé né meso, mmyégé mambό ebi úlú né mbe. † 14 Me ntome wye eshye nnό njyégé mbe né gebá eyigé nkwónégé wye mbόό nsá né mfaánebuú mbaá ayi Εσωω akuú me nnό jye wye gétúgέ genό eyigé Kras Jisós apye eta wa. 15 Εsé ako abi défyéé matάό ne Εσωω ne débéné né depά etií, débé wye ne gefógé uféré ebimbo. Mbógé muú awya ebií uféré chá, Εσωω apye nye ji akaá nnό alu gyéé. 16 Menά genό alu nnό εsé deyye wye mbe dépyégé ndere Εσωω aléré mé εsé. 17 Anmé ba, choge ne ate désé gekágé neke na, ne pεge ntό anmé abi άwyaá gepógé gelógéló ndere εsé déléré, dékwólégé εbω. 18 Néndé, mechό εwé me nchwά gáre mbω enyú, me ngaré mé enyú ndondό ne ndό ne nana ngarege enyú ne mansé né ame nnό gejamégé bωó áké ále lé ankwalé Kras. Yέmbω, gepógé bwό gélérege nnό álú bωó abi álá kií abya ayi agárege nkane Jisós agboό né mfaá gekwa. 19 Ne meso gébé, ágbogé Εσωω afyéé εbwό mmu ntoné mewε, néndé άσε mmwólé unό unyéε ula Εσωω ayi εbwό anogé. Yé apyéé gabo mmye εgbόό sé εbwό, ábé lé ne nepá, áneré matάό bwό né unό mme. 20 Yέmbω melω ewesé elú né mfaánebuú. Εsé dégilé Ata Jisós Kras muú alu Menchyé genwά nnό atané wye achwό fa mme. 21 Achwógé asεle nye gekpékpégé eshye ewé ji ábwólege yéndégenό gela nteé gefwa jíi; akwóre menyammye εsé yina ayi alú mbontό usάό, achyε εsé ayi meke ayi ashwánege eké awuú gébégé ji akwilé né negbό.

4

1 Anmé ba, gétúgέ unό uko ebi me ngaré mé enyú, me mbω gejeé ne enyú dάό ne nshyage mangé enyú. Enyú depyée metάό εgάό me, ne delu nsá utάό εba. Anmé ba, ténege yé ne eshye né mabω Ata.

Pól agaré bωó Εσωω abi álú né Filipi ndere ábeé ne nesω né mmu metάό

2 Me nkpane Yudya ne Sintiche geká nnό ákwyε deparé bwό ábé meko ama né mabω Ata Jisós Kras. 3 Ne wά nte menme ayi depyée utάό uluá, ngarege wά wáwálé nnό, apó andée bina ábé nesω ne ate. Εbwό apeá ammye ne me nnό dépyée bωó άwuú abya melóméló Kras. Chóncho ntό ne Klemen ne bωó abifά abό άpyée utάό ne me. Εσωω asá mé mabω bwό né mmu ηwe bωó abi ábωó nye genwά eyi gélágé byé.

4 Ngarege enyú ako nnό yéndégébé débé ne nechóchό, mma ηmere nké bégé ne nechóchό néndé enyú delu bωó Ata Jisós.

5 Gάógé bωó ako ágé nnό enyú delome melu. Tége nnό εla gachyée Ata Jisós achwά. 6 Dékamégé genό gefό géchyée enyú εfwyale né metάό. Genό géké gékelege manchyé enyú εfwyale, nége lé mmye défyéé géjí né amu Εσωω. Ne yéndégébé déké dénenemmye déjigé fά nte mantámégé Εσωω né unό bi ji apyéé me eta nyú. 7 Dépyεgέ mbω, Εσωω achyεge enyú nesω né metάό. Ne nesω enínémbω nepwά amu, néní nepye nye nnό matάό ákwénégέ enyú ne débée fά ne εfά né yéndégenό eyi géchyége enyú εfwyale, néndé enyú défyéé matάό ne Kras Jisós.

8 Anmé ba, gége unό bi menkelege enyú défyégé ame wye na: Fεrege uno bi úlú wáwálé ne ebi bωó ánoge. Ne yéndégenό eyigé Εσωω aselé nnό gélú gélógéló ne cho, ne eyi gabo álá pό wye. Yéndé genό eyígé bωó ábωó gejeé ne géjí ne mamfεrege dάό unό bi upyéε muú ábeé ne mabω malómáló. Wáwálé fyége mekpo né unό bina, yéndégenό eyi gélomé dάό ne yéndégenό eyigé bωó áfége. 9 Ne pyége unό bi me nleré enyú ne ebi dégií eta wa. Pyége unό bi déwú me ngaré ne ebi dégené me mpyée. Ne dépyεgέ mbω, Εσωω muú achyégé nesω né metάό, ábeé nye ne enyú.

* 3:12 Elú wáwálé nnό: Unό ande elé mansω nsω. † 3:13 Elú wáwálé nnό: Unό bi Pól alyaá meso elé ebi 3:5-6.

Pɔl atame bɔ́ Jisɔs abi álú né Filípi né echyε ewé achyέé ji

¹⁰ Metɔ́ ɛgɔ́ me dɔ́, ne ntamege Ata nnó yé élé ebelé mé dɔ́, enyú déma téε me né echyε ewé enyú détɔ́mé me. Yé élé njɔ́ mbo nkaá nnó enyú détée wyε me, ne elú lé nnó dégé fɔ́ meti mampoo me wɔ́. ¹¹ Njɔ́ge mbo, ɛpɔ́fɔ́ nnó me nlu gekpo ne nkɔ́ fɔ́ nka. Elú lé nnó yé nwyá genó yé mpó ne géjí mbeá mé manjwólé chánéné. ¹² Nkaá ndere mbeé gébége mbεgé amuamu ne nkaá ntó ndere mbeé gébége mbεgé ne unó gejamé. Mbeá ndere njwólege chánéné yéndégébé, yé nyé mgbege yé nlu lé mesa, yé wya unó dɔ́ yé mpó ne ubí. ¹³ Me nkage nténe yéndégébé mampyε yéndé geno né eshyε ewé Kras achyέé me.

¹⁴ Yémbɔ́ eló ndere enyú déchómé amu dépoógé me né εfwyale wa. ¹⁵ Ne enyú bɔ́ Kras né Filípi, dékaá mé nnó élé wyε enyú ne déchyé́é me unó ebí me nkélégé gébége débɔ́ mbe déwuú abya melóméló. Tε gébége me nlyáá enyú né gebagé mewaa Masedonia, yé bɔ́ Jisɔs abi chá abi ápoó me ápɔ́ ɛkosé wyε enyú. ¹⁶ Néndé yé gébége mbó nlu né Tessalonika wyε né gebagé mewaa Masadonia, mbó mpó ne genó, enyú dépoó me ndɔ́ndɔ́ ne ndɔ́. ¹⁷ Me njɔ́ge mbo, ɛpɔ́fɔ́ nnó nkélege echyé ewé chá, nkelege lé nnó galógáló ayi enyú dépyε agbeé ne ayi enyú dépyé́é me nnó ɛsɔ́wɔ́ akaá. ¹⁸ Nkelege mampyε enyú dékaá nnó unó ebí détɔ́mé ɛpafrudytus nnó achwó achyε me, me ngé. Ne újá kpaá upwɔ́ ndere membɔ́ nkélege. Unó bimbɔ́ úlú me ɛké echyε ɛsɔ́wɔ́ ewé enómé gebé gelógéló. Ulu ntó ɛké gepεgé ɛsɔ́wɔ́ ɛyigé ásogé né mewε achyέé ji metɔ́ ɛgɔ́ ji. ¹⁹ Ne ɛsɔ́wɔ́ muú me nóge awya gefwa ɛyi gepwó amu. Ne gétúgé genó ɛyigé Kras Jisɔs apyε eta enyú, ɛsɔ́wɔ́ achyεge nyε enyú unó uko ebí dékélege. ²⁰ Déchyé́é ɛnógé mbaá Ntε sé ɛsɔ́wɔ́ muú alú mfaánebuú tε kwyakwya. Amen.

Kwyakwya matame ami Pɔl ne bɔ́ abi álú ne ji átamé bɔ́ ɛsɔ́wɔ́ né Filípi

²¹ Támege bɔ́ ɛsɔ́wɔ́ ako ewú gétúgé álú bɔ́ Kras Jisɔs. Anmé abi álú fa ne me áló enyú matame. ²² Bɔ́ ɛsɔ́wɔ́ ako abi álú ntó wé áló enyú matame. Cháchá

abi álú né dachi Sesa mfwa Rom aló enyú matame. ²³ Nnɛnemyε nnó Ata Jisɔs Kras aléré enyú ako galógáló. Amen.

mbε ushu wuu ndere bɔɔ ukpea, bɔɔ abi ɔ́lɔ́ pɔ́ ne deba né mmyε, abi Ɛsɔwɔ ɔ́lɔ́ garege fɔ́ nnó ɔ́kwe mpa. ²³ Ɛnyú debɔ mamfyεge wyε metɔɔ ne Kras detene ne εshyε. Délyage fɔ́ manéré metɔɔ né unó bi ɔ́nyú déwuú né abya melóméló. Abya melóméló yina ne bɔɔ ɔ́gáregé né yéndé mbaá fa mme, ne Ɛsɔwɔ ajya me Pɔ́l nnó mbε méngáregé abya melóméló yina ntó.

Utɔɔ bi Pɔ́l apyεé né εchomele bɔɔ Kras

²⁴ Ne nana metɔɔ εgɔɔ me né εfwyale εwe nge ne gétúgέ nyú. Me nge ne εfwyale εwéna né menyammyε nnó me nnere mangε εfwyale εwé bɔɔ εchomele Jisɔs ɔ́lu mangε wyε ndere Kras abɔ́ agene gétúgέ menyammyε wuu ayi alu εchomele bɔɔ bíí. ²⁵ Ɛsɔwɔ ajya me nnó mbε muú utɔɔ wuu né εchomele bɔɔ bíí εwéna. Ne utɔɔ εbi ji afyεε me né amu úlú nnó me nnere mampyε ɔ́nyú dekaá meko mejɔɔ wuu chanjéné. ²⁶ Abya melóméló yina ne Ɛsɔwɔ ɔ́belé nya bíbí mbaá bɔɔ abi nya mbεmbε ako. Nana apyε bɔɔ bíí akaá ji gbɔgɔnɔ. ²⁷ Bɔɔ bíí bina ne ji ɔ́jyaá nnó ɔ́pyε εbwɔ́ ɔ́kaá nnó genó εyige ji ɔ́belé nya bibíí mbaá bɔɔ bíí gelo kpaá gepwɔ́ amu. Ne genó εyigémbɔ́ élé Kras muu ajwɔlege ne ɔ́nyú bɔɔ abi ɔ́lɔ́ pɔ́ bɔɔ Jus. Ɛwémbɔ́ εtεne nnó ɔ́nyú ntó déneré metɔɔ wáwálé nnó dényε nyε gekpékpégé gefwa jíí ulua ne Kras. ²⁸ Ndere élúmbɔ́, εsé degarege bɔɔ abya Kras. Dekwelege εbwɔ́ mbeé ne délerege εbwɔ́ abya Kras ne denja deko. Depyεmbɔ́ nnó gébégé yéndémuú ayi ɔ́chóme mmyε ne Kras atenege né mbε ushu Ɛsɔwɔ, abε ndere muú ayi ɔ́bené né depɔ́ré Ɛsɔwɔ. ²⁹ Elé gétúgέ unó bina ne me mfyεé εshyε wa meko nnó mpyε utɔɔ bina, εbi ulerege gekpékpεge εshyε εwé Kras achyεge me.

2

¹ Me nkelegé ɔ́nyú dekaá ndere me mmyε ne εshyε mampyεge utɔɔ gétúgέ nyú ne bɔɔ Ɛsɔwɔ abi alú né Laodisha chóncho ne gejamégé abi me nla nlú dantuú ntó amε ne εbwɔ́. ² Me mpyε mbɔ́ nnó mfyεé ɔ́nyú ako εshyε nnó gejeé εyigé ɔ́nyú debɔɔ ne atε genywere ɔ́nyú. Ne nkelege ɔ́nyú déneré mankaá genó εyigé Ɛsɔwɔ ɔ́belé nya bíbí, nnó ɔ́nyú débε ne gefɔ́ge metɔɔ εwé

ela ɔ́nyigé fɔ́. Ne genó εyigémbɔ́ élé Kras Jimbɔɔ. ³ Elé Kras ne apyεé nnó εsé debε ne defɔɔ ne denja dékágé unó. Unó bina ne uchwɔɔ ne gefwa εyi gepwɔɔ ɔ́mu, εyigé Ɛsɔwɔ ɔ́bɔ́ ɔ́belé nya bíbí.

⁴ Me njógé mbɔ́ nnó ékágé ɔ́nyú delyaá muú fɔ́ akpa gélɔge mejɔɔ abwɔlé ɔ́nyú. ⁵ Kágé nnó yε élé me nla mpo ne ɔ́nyú εwú mbɔ́, metɔɔ wa elú ne ɔ́nyú yéndégébé. Ne metɔɔ εgɔɔ me ndéré nwuú nnó ɔ́nyú défyé metɔɔ ne Kras ne nnó decho mmyε ne atε dégbarege yéndégenó chánjéné.

Belege genwáge nyú ndere bɔɔ abi ɔ́chome mmyε ne Kras

⁶ Ne tε mbaá ɔ́nyú dekame nnó Kras Jisɔs abε Ata nyu, belege genwáge nyú ndere bɔɔ abi ɔ́chome mmyε ne ji. ⁷ Pérégé wyε uka nyú mme chánjéné ndéré déchomé mmyε ne Kras, débé eke genɔɔ εyi gefyεé maka ajyε tε mme. Gbarege uno εbi ɔ́lere enyu dékame ne ubi chánjéné. Ne tamege wyε Ɛsɔwɔ gétúgέ unó uko εbi ji apyεé.

⁸ Sege gebé nnó ékágé muú fɔ́ ɔ́bɔ́ gelɔge mejɔɔ ne denjáregé akwaá abwɔlé ɔ́nyú dekwe eké afwε mbaá unó εbí εbwɔ́ alérégé. Unó bi εbwɔ́ alérégé utanege fɔ́ mbaá Kras utanege élé mbaá gépógé akwaá ne aló nchyε abi ɔ́gbarege gefwa fa mme. ⁹ Dékámégé fɔ́ ɔ́bwɔlé ɔ́nyú néndé élé Kras ne ɔ́chwɔɔ ndere mekwaa ne ɔ́wyaá gépógé Ɛsɔwɔ geko. ¹⁰ Ne ndéré ɔ́nyú ntó dechome mmyε ne Kras, yε geno fɔ́ εyi gelii enyu né depɔ́re Ɛsɔwɔ gepɔ́, néndé Kras ne apwɔɔ unó uko bi ugbarege gefwa ne εbi uwyaá utó né mfaá ne mme.

¹¹ Ndéré ɔ́nyú dechome mmyε né Kras, elu eké nsɔ́ ne asɔɔ ɔ́nyú. Ɛpɔ́ fɔ́ nsɔ́ ayi akwaá asɔɔ ne amu. Ne nsɔ́ yimbɔ́ alú nnó Kras afere né menyammyε nyu gepɔ́ge mekwaa εyi gétene ji apyε gabo. ¹² Gébégé ɔ́wyaá ɔ́nyú manaá Ɛsɔwɔ, genó εyi gepyεé gelu nnó, anií ntó ɔ́nyú ne Kras. Né gébé εyigé mbɔ́ntó, Ɛsɔwɔ apyε ɔ́nyú dekwilé né negbo ne Kras gétúgέ dekame ne uto Ɛsɔwɔ εbimbɔ́, nnó apyεé Kras akwilé né negbo. ¹³ Mbε mbε enyu debɔ́ depyεé gabo gétúgέ ɔ́lɔ́ lu dansɔ́ ɔ́nyú nsɔ́ ɔ́yi ɔ́tome ne Kras. Ndere élúmbɔ́, ɔ́nyú debɔ́ degbo né depɔ́ré Ɛsɔwɔ. Yémbɔ́ Ɛsɔwɔ ajinte gabo se meko ne apyε ese debɔ́ genwá choncho ne Kras.

14 Ati amma mpa né mmú ηwe ayi alerege nnó εsé dekwe mpa, choncho ne mabe ayi atome ne ama mpa yimbó. Achó ji kan̄ka ndere áwómé ji né mfaá gekwa. 15 Né mfaá gekwa eyigémbó, Kras áwá gelúgé aló nchye ako abi ágbárégé gefwa ne abi áwyaá uto. Ne achyéé ébwó mekpo unóó né mbe ushu bóó ako ndere ji apwóó ébwó gébégé ji agboó mfaá gekwa.

16 Ndere elúmbó, déwúgé fó mejóó éwé bóó ajógé nnó enyú delu gye gétúgé unó abi enyú denyé ne ebi denyúú. Ne gétúgé delá denyéé fó ufóó mapaá ayifó ndéré epaá ηme neke, mfaá meke ne epaá bíí uwyua. 17 Unó nkane bina úlú lé dendoré unó bi uchwóó nye. Ne tojgése genó eyigé unó bina ulérégé elé Kras. 18 Ndere elúmbó, dekáμέgé fó ne bóó abi áshyíí wye nnó muú nyú abó mánshule gemé jíí mme ne nnó debó manoge wye makiénné Εσωώ ndéré ébwó ápye. Ébwó ábwólege enyú nnó dépyége unó bina. Agaré nnó Εσωώ alere ébwó unó né ame gejya. Yémbó unó bina utanégé ébwó né metóó ne upyéé ébwó ábwége mmye. Ne wáwálé alu nnó unó bi ébwó álérégé úlú lé ubyan̄kwó unó. 19 Ne ébwó áfa mbwa ne Kras muú alu ndere mekpo né mbaá menyammye. Elé Kras ne apye nnó menyammye akene chan̄éné ne ji ne apyéé nnó upó menyammye uko ucho mbaá ama. Anóó mali ne ufere ne ápyeé nnó upó menyammye uko uchome mbaá ama nnó menyammye awene ndere Εσωώ aké ébé.

Ula nnó enyú délu nóge ubyan̄kwó mabe

20 Te mbaá enyú degboó ne Kras, ewena eléré nnó Εσωώ afere enyú né uto aló nchye. Aló nchye apó sé ne utó bi ápyeé enyú dewuú ne ébwó. Ndere elúmbó, ula nnó enyú delu depyéé depó eke bóó abi alú bóó mme? Ula nnó enyú delu nóge mabe ayi bóó áfyéé nnó: 21 “Dégbárégé gefógé geno eyigé na. Dényégé eyi ne détagé eyigé na”? 22 Ufóó mabe yina alú le mabe akwaá ne unó bi ébwó alérégé. Aji átome le ne unó mme ebi muú apyege me ubi ula ubyan̄kwó unó. 23 Mabe yina ápye eke áfyéé muú defóó, néndé álérégé bóó nnó ábó gejeé mampyége unó bi uléré nnó ébwó álu bóó Εσωώ, álerege bóó nnó abwége fó mmye.

Αpye bóó atulege mmye detu, yémbó mabe yina apó ne uto mangbe muú nnó abógé fó gejeé mampyege gabo.

3

1 Geηwá geké eyigé Εσωώ achye enyú gelu wye eké ji apye enyú dekeré né geηwá ne Kras. Ndere elúmbó, nerege mataó nyú né mbaá unó bi úlú né mfaánebuú né mbaá ayi Kras ajwale né egbe ébwónyε Εσωώ. 2 Belegé wye ufere nyú né depóré mfaánebuú, debélégé fó mbaá depóré mme. 3 Kage nno enyu debó degbo me ne geηwáge nyu gélú né amu Kras muú alu chóncho ne Εσωώ. 4 Ne gébégé Kras muú achyege enyu geηwá eyigé na amage kere meso fa mme, enyú ntó debéé nye wyεε ne gekpekepege ηgó wuú.

Geηwá gekwene ne eyi geké

5 Nderé elúmbó, ferege amu kan̄ka né yéndégenó eyi gebó getome ne gekwenege geηwá eyigé enyú debó dewyaá fa mme. Dekwólege se depóré manane tametame ne yéndé gepó eyi gegboó mmye. Déferégé fó gabo mampye, ne débégé fó ne mmwólé né gefwa. Deke depye mbó dechyege geji enógé éwé debóó manchyéé Εσωώ. 6 Elé gétúgé unó bina ne Εσωώ achyege nye éfwyale mbaá bóó abi álá nogé ji. 7 Mbó ne geηwáge nyu gebó gelu nya gébégé enyu depyéé ufóó uno bina.

8 Yémbó, nana depyege se ufóó unó bina. Desóge se metóó ne ate, debálégé se metóó, depyege fó nchye. Déchóge bóó mabó. Ne dekáμέgé fó mejóó mebomebo etanege enyú né meno. 9 Ekágé debyóge gebyó mbaá ate, nendé defere me gekwenege geηwá nyu ne gekwenege gepó eyi debó déwyaá défómé ndere muu áfomege gekwenege nkú. 10 Ne nana enyú defye gepó geké ndere muu áfyéé nkú meke. Ele gepó eyigé na ne Εσωώ muú ákwyeégé geji áchyege enyu nnó enyu débε eke ji, nnó ápyeé enyú dekaá ji chán̄éné. 11 Né geηwá geké eyigé na, an̄gya apó se né géluágé bóó Εσωώ. Yé wó olú lé muú jus ye muú ayi ála pó muú jus, yé asó wó nso ye asó wó, ye olú lé chogéchogé, yé olú mefwe, yé olú mmyemmye jyε, ewémbó epye ye genó wó.

Genó eyi gejeá gemε gepwóó elé Kras, ne ji alu né mmu matóó ufóó bóó bina ako.

¹² Tε mbaá Εσωω ajyaá enyú nnó debe bóó bíí, enyú delu bóó ukpea ne ji agboó ne enyú dáó. Ndéré elúmbó, bege ne gepo eyi gelérégέ nnó enyú dégene ate meshwε, delome melu, débwεge fά mmyε, désele deparé nyu peré, ne dekoge metóó né uno bi bóó ápyéé. ¹³ Debó mambyage ntó depo εtire ate aημε apye. Nte meημε apyege genó eyi gesóó enyú metóó, jige ji nte. Enyú debó manjigé nte gabo ayi ate aημε apye ne enyú, wyε ndere Ata Jisós ajinte gabo awe nyu. ¹⁴ Menó genó ayi enyú debóó mampyε, ayi apwóó unó bina uko alu nnó enyú debo gejeé ne ate, néndé gejeé ne gepye bóó áchóme mmyε ne ate chánéné. ¹⁵ Pyεge wyε unó gefóó eyige nesó eniné Kras áchyεge nebeé né muú matóó nyu néndé elé gétúgέ Εσωω akelégέ nnó enyú debé né nesó, ne ji akuú enyú. Choge mmyε ne ate, debe ndere upó menyammyε ucheme né menyammyε ama, nnó detámégé ji né unó bi ji apyεε. ¹⁶ Gage abya Kras abε enyú né matóó gbene. Lérégé ji mbaá ate ne chyεge ate majye né denja deko. Kwage makwa ayi atanegε né bó ηwe Εσωω ne ayi atomé ne Kras ne ayi Mendoó Ukpea εlerege. Kwage áji ne metóó megómegó né mbaa Εσωω. ¹⁷ Ne yéndégenó eyigé enyú dépyéé, ye déjógé lé mejóó, yé depyé lé unó, pyεgέ ubí ukó gefóó eyi gelérege nnó enyú delu bóó Ata Jisós. Deke ne ji detamégé nte se Εσωω yéndégébé.

Pól achyεge majye mbaá mala upú bóó Εσωω

¹⁸ Enyú andeé anó wúgέ ne anó nyú yéndégébé, mbó ne andeé abi áfyéé metóó ne Ata ápyéé.

¹⁹ Enyú anó, yéndémuú nyu abógé gejeé ne mendée wuú. Ekágé achyεge ji genyane.

²⁰ Enyú baá, wúgέ ne ama ne ante nyú yéndégébé néndé ge genó eyigé gepyεé metóó εgóó Ata mbó.

²¹ Enyú ante, ekágé depyεge matóó asoge baá nyú, deke depye mbó defyεé εbwó gebwa mmyε ne apye se genó gelógeló.

²² Enyú afwε yéndégébé wugé né bóó abi abóó enyú fa mme. Deke depyεé utóó nyú, ekágé dépyεge lé nnó εbwó agéné

utóó bi enyú depyé ne áféεge enyú. Pyége utóó nyú metóó εma gétúgέ denógé Ata. ²³ Yéndé utóó bi achyεge enyú nnó depye, pyεge ubi chánéné ne metóó εma, ndere bóó abi apye lé utóó Ata, épó fó lé mbaá akwaá. ²⁴ Ne kágé nnó Ata achyεge nyε enyú nsa. Ne nsa yimbó elé unó bi ji ákwyéé ábelé mbaá bóó bíí. Ne yende utóó εbi enyu depyεé, depyεé mbó elé mbaa Kras muú abóó enyú. ²⁵ Yéndémuú ayi apye gabo agene nyε εfwyale ndéré ji apyεε gabo néndé Εσωω asóó mpa yéndémuú alérégέ fά aηgya.

4

Majye ami Pól ama chyéé

¹ Enyú bóó abi dewyaá afwε, pyεge galógáló ne εbwó ne unó bi úlú cho. Tégé ntó nnó enyú dewyaá muú ayi abóó enyú né mfaánebuú.

² Débégέ fó ne gepwa manemmyε mbaá Εσωω. Ne fyεge amε nyú né mbaá unó bi enyú denemmyε, chyεge ntó matáme mbaá Εσωω. ³ Deke denémmyε fyεge ese ntó né mmyεmenene nyú, dégigé Εσωω nnó apyεé εsé degε meti déléregé bóó mekomejóó Kras ayi ji ábelé nya bibíí. Ne elé gétúgέ abya melóméló yina ne me nkprene né denó. ⁴ Nεgemmyε nnó me ngáre mekomejóó yina gefóó eyigé bóó akage ji chánéné ndéré mbóó mangare.

⁵ Bege ne denja né gefóó eyigé enyú dekene né gelúagé bóó abi álá fye metóó ne Jisós wó. Yéndé meti εwé enyú dégege, déchoge fó gébé mangaré εbwó mekomejóó.

⁶ Bege ne dengare mejóó melóméló né meno nnó εbwó áké awuú genó eyigé enyú dejógé, matóó ágógé εbwó. Deke depye mbó dekage nyε mashuú meko mbaá yéndégenó eyigé εbwó agige enyú.

Kwyakwya matame ami Pól atamege εbwó

⁷ Meημε se Tikikós achwóge, agárégé nyε enyú genó eyi gepyεé ne me. Εsé débó gejeé ne ji dáó, ne alú nte meημε ayi apyεé utóó ne εsé chóncho ne apyεé utóó Ata ne metóó wuú εma. ⁸ Ula bi me ntóme ji εta nyú úlú nnó achwóge, agáre enyú ndéré depó dekene wena ne εsé nnó afyε enyú εshyε. ⁹ Εbwó ne meημε se Jnesimus muú meló

nyú ne áchwóó. Esé debó gejeé ne Onesimus dóó. Ne ji ntó apyéé utóó Ata chánéné. Ebwó áchwóge ágáregé nye enyú yéndégenó eyi gepyéé ne ese wena.

¹⁰ Aristakós nte menme se ayi delu fa né denó ne me alóó enyú matame. Makós ayi alu mbéé Banabas atamege ntó enyu. Ji alu muú ayi me ngáre me enyú nnó mbóge ji achwóge sege ji amu apea. ¹¹ Jisós ayi akuú ji ntó nnó Justós alóó enyú matame. Né géluágé bóó ako abi ápye utóó ne me elé bóó bina aléé ne álu bóó Jus. Ebwó bina ne ábane me nnó dégáregé abya gefwage Esówa. Ebwó apóó me kpaá ápwá.

¹² Epafras muú meló nyú alóó nto enyú matame. Ji alu maá utóó Kras Jisós. Ji anenemmye yéndégébé gétúgé nyú apwyaá fí. Anenemmye nnó Esówa apye enyú déténe ne eshye ndére bóó abi ábené né dépó etíí, ne nnó debe ne gefóge metóó ewe elá enyige fó mankaá genó eyigé Esówa akelége nnó enyú depyege. ¹³ Ne me ngáregé enyú ndere ntesé wuú nnó ji apyéé utóó ne eshye nnó apóó enyú ne bóó Esówa abi álu né Laodisha ne abi Hirapolis. ¹⁴ Menme se Lukase mempye mamee ayi debóó gejeé ne ji dóó, ebwó ne Damas átamege enyú.

¹⁵ Tamege aḡme se abi alú né meló Laodisha. Tamege ntó Nyfa menme se ayi mendée choncho ne bóó echomele Jisós abi anywerege né gepu jíí. ¹⁶ Dejógé ḡwe yina dewúgé, mmyege mmye ájóó ntó ji mbaá echomele bóó Jisós abi alú né Laodisha. Ne enyú ntó jógé ḡwe ayi me nsame abi Laodisha. ¹⁷ Gárege Akipus nnó ammye mmye anéré utóó ebi Ata achyéé ji nnó apye.

¹⁸ Membóó Pól ne nsame kwyakwa matame amina ne ebwó wa. Tege nnó me nlú né gépúgé denó. Nnenemmye nnó Esówa álérége enyú galógáló.

N̄wε m̄βε ayi P̄l ásamé m̄baá εchomele b̄óó Kras né Tεssalonika

Matame

¹ Me P̄l ne nsame ηwε yina. Silvanos εbw̄ó ne Tim̄oti choncho ne me dél̄óó enyú matame. Me nt̄ome ηwε yina εta nyú b̄óó εchomele Jis̄os né mel̄o Tεssalonika, enyú abi dél̄u b̄óó Nte sé Εσωω ne Ata Jis̄os Kras. N̄nenemmye nn̄ó Nte sé Εσωω ne Ata Jis̄os Kras álérégé enyú galógál̄ó, apye enyú débε né nes̄o.

Gef̄óó eyigé b̄óó Tεssalonika abi áfyéé met̄óó ne Kras ábele genwá gebw̄ó

² Yéndégébé εsé deké dén̄nemmye, détamegέ Εσωω gétúgέ enyú ako, ne défyéé enyú né mmyemenene sé. ³ N̄dere dén̄nemmye m̄baá Εσωω Nte se εsé ako, détée un̄ó ul̄úúl̄ó εbi enyú dépye gétúgέ défyéé met̄óó ne ji. Détée ut̄óó εbi enyú dépyé ne εshye gétúgέ déb̄óó gejeé ne ji. Détée nt̄ó ndere enyú dékoge met̄óó gétúgέ dén̄eré met̄óó ne Ata sé Jis̄os Kras. ⁴ Ān̄me sé, εsé dékaá nn̄ó Εσωω ab̄o gejeé ne enyú, ne ajya enyú nn̄ó débε b̄óó bií. ⁵ Néndé gébégέ εsé déchw̄ó ne abya mel̄ómél̄ó εta nyú, déchw̄ó f̄ó ne mekomej̄óó jiji w̄ó, déchw̄ó nt̄ó ne εshye ewé Mendoó Ukpea εchyege. Ne εsé dékaá chán̄éné nn̄ó abya mel̄ómél̄ó yimb̄o alu wáwálé. Enyú dékaá nt̄ó gef̄ógé gep̄o eyigé εsé déwyaá gébégέ dél̄u ne enyú, ne dél̄u nya mb̄o né galógál̄ó nyú. ⁶ Enyú nt̄ó dékw̄ole wye gekagé neke ne sé ne eyigé Ata. Yé élé b̄óó achyεé enyú εfwyale gétúgέ abya mel̄ómél̄ó, enyú dékame wye ne ji ne nech̄óch̄ó. Ne élé Mendoó Ukpea ne εchyege enyú nech̄óch̄ó eniné na. ⁷ N̄dere enyú dépyéé mb̄o, dél̄á b̄óó abi ān̄mé ako abi áfyéé met̄óó ne Kras né gebage mewaá Masedonia ne Akaya ab̄óó mankw̄ole gekage nekene bw̄ó. ⁸ Enyú dépyé f̄ó mekomej̄óó Ata asane wye élé né gebage mewaá Masedonia ne Akaya gejigeji w̄ó, yéndé m̄baá b̄óó akaá gef̄ógé met̄óó ewé enyú défyéé ne Εσωω. Getu eyigémb̄o εsé deb̄óó sé mangaré εbw̄ó gen̄ó w̄ó, ⁹ néndé εbw̄ó amb̄óó ágárege gef̄óó eyigé

enyú dés̄ele εsé gébégέ déchw̄óó l̄o mangaré abya mel̄ómél̄ó εta nyú. Agárege nt̄ó ndere enyú délyaá aló uka, dén̄ógé lé Εσωω. Nana enyú dén̄ógé Εσωω ayi mb̄óó, muú alú meβε. ¹⁰ Agárege nt̄ó ndere enyú dégilé Maá wuú nn̄ó atanegε nye mfaánebuú achw̄ó fa mme. Maá wuú yimb̄o élé Jis̄os, muú ji apye akwilé né negboó. Elé Jis̄os ne aferege εsé né met̄óó us̄óó ewé Εσωω alerege nye gébégέ aké as̄óó mpa.

2

Ut̄óó P̄l né Tεssalonika

¹ Ān̄mé sé, enyú amb̄óó dékaá nn̄ó neke eniné εsé déchw̄óó εta nyú neno f̄ó mme detu w̄ó.

² Gemégé nn̄ó εsé déchw̄o ewú déb̄o dél̄u né mel̄o Filipi. Enyú dékaá ndere b̄óó abi éwú áchyéé εsé εfwyale ne mashye ami εbw̄ó áshyεé εsé. Yémb̄o Εσωω afye εsé εshye nn̄ó déchw̄ó dégare enyú abya mel̄ómél̄ó ayi ji áchyéé, ye élé b̄óó átene ukpene ne εsé. ³ Gégé ye nn̄ó gen̄ó eyigé εsé dégaré enyú gelú wáwálé. Uferé uboubo up̄ó mmu, ye démbw̄olé nt̄ó dep̄o mmu. ⁴ Εsé dégarege lé gen̄ó eyigé Εσωω akεlege nn̄ó εsé dégarégé. Ji achere εsé, agé nn̄ó εsé dékwane mambe b̄óó abi ji áfyéé εbw̄ó abya mel̄ómél̄ó né amu nn̄ó dégarégé. Ne εsé démmye f̄ó nn̄ó dépye gen̄ó eyi geḡóó ákwaá met̄óó, dépyéé élé gen̄ó eyi geḡóó Εσωω muú áchérege mat̄óó se. ⁵ Enyú dékaá chán̄éné nn̄ó εsé déchw̄ó f̄ó εta nyú ne gelógé mej̄óó w̄ó, yé εβε élé man̄me enyú gemuá ame nn̄ó désé un̄ó nyú. Εσωω alu nt̄ése nn̄ó njógé wáwálé. ⁶ Εsé deb̄o démmye f̄ó nn̄ó b̄óó áfεge εsé. Ye εβε élé enyú, yé b̄óó abi cha εsé dékelege f̄ó. ⁷ Εsé ndere ān̄gbá Kras, déb̄o delú cho mangií nn̄ó enyú déchyεge εsé un̄ó bi dékelege, yemb̄o εsé dépye f̄ó mb̄o w̄ó, delú pere ne enyú, dégbare enyú chán̄éné ndere mmabu ágbarege baá bií. ⁸ Gétúgέ gejeé eyigé εsé déb̄óó ne enyú d̄óó, dépye f̄ó nn̄ó enyú dékaá lé abya mel̄ómél̄ó Εσωω jiji w̄ó, dékpome mmye manchyéé genwá gesé nn̄ó dépoó enyú néndé εsé déb̄o gejeé ne enyú d̄óó. ⁹ Ān̄me ba, nfere nn̄ó enyú dél̄u teé ut̄óó εbi εsé amb̄óó dépyéé dés̄óó njújú. Dépye ut̄óó utuú ne ηw̄omesé nn̄ó ékágé dén̄eré muú f̄ó metuú mmye ndere dégarege enyú abya

melóméló ayi Εσωω achyεέ. ¹⁰ Enyú dege ndere gepógé sé gelu, ne Εσωω ntó akaá ndere esé délere gepó gelógéló ne enyú abi défyεέ metóó ne Kras. Esé debó délu pópó ne cho né mbe ushu Εσωω ne dépyεέ fó genó eyigé bóó ákage shulege esé ndo wó. ¹¹ Ne dékaá ntó nnó unó bi esé dépye nya ne enyú, úlú wye ndere nte apye ne baá bií. ¹² Esé défyεέ enyú eshye, dépyεé matóó ákwenege enyú né mmu, ne dékpeage enyú nnó débε ne genwá eyigé Εσωω akεlege. Εσωω ne akuú enyú nnó dényε gefwa jíí ne nnó débó ntó gekpekpegé ηgó wuu.

¹³ Ne esé détamege ntó Εσωω yéndégébé néndé, gébége enyú déwuú mekomejóó Εσωω ayi esé dégare enyú, dese fó ji eké mekomejóó ákwaá wó. Dése ji ndere mekomejóó Εσωω, ne mbó ne ji alu wáwálé. Ne mekomejóó yimbó alú pyεé utóó né genwáge nyú abi défyεέ metóó ne Εσωω. ¹⁴ Anímé esé, me njógé mbó néndé, genó eyi gepye ne enyú, gepye ntó ne machomele bóó Εσωω abi áfyε metóó ne Kras Jisós né gebagé mewaá Judiya. Bóó meló nyú ápye enyú dége εfwyale wye ndere bóó Jus abi alu né gebagé mewaá Judiya ápyεé anme abi álu εwu ágene. ¹⁵ Elé bóó Jus ne ápye áwáne Atá Jisós ne bóó ekpávε Εσωω fó, wye elé bóó Jus ne ábuú esé né malu ayi dégarege meko mejóó Εσωω wye. Metóó εσόό Εσωω ne εbwó. Ne εbwó álu bóó mawáme mbaá bóó ako. ¹⁶ Ammye mamgbεge esé nnó ékágé dégaré bóó abi álá pó bóó Jus mekomejóó Εσωω ayi ákage pye Εσωω áferé εbwó né εfwyale gabo. Ndere ápyεé mbó, ágbége gabo bwó mfaá gabo kpaá te akwonegé ndere Εσωω akεlege nnó akwane. Ne nana metóó εσο Εσωω. Ela gachyεé achyεé εbwó εfwyale.

Pól akεlege ma manjye gé ánmé né Tessalonika

¹⁷ Anímé esé, bóó ábú esé délyaá enyú meshwεmeshwε. Ne yé elé bóó ápyεé esé délyaá enyú né mboó gébé, délu teé wye enyú yéndégébé. Ne te ndere esé débóó gejeé ne enyú dóó, demmye ne eshye nnó déchwó détuú mashu ne ate. ¹⁸ Wáwálé esé débó délu ma manchwó tuú mashu ne enyú. Me mbóó Pól mmua me ndóndó ne ndó manchwó yémbó danchómeló agbe esé meti. ¹⁹ Esé debó délu ma manchwó tuú mashu ne enyú néndé elé enyú ne esé

dénere metóó chánéné nnó défyε metóó ne Jisós chánéné. Enyú ne dépyεé nnó esé debe ne nechóchó. Ne né bií εbi Jisós Kras akεerege meso fa mme, enyú ne depye nye esé débεé ne gempoge né mbe ushu Ata Jisós nnó dépye utóó se chánéné. ²⁰ Elu wáwálé nnó enyú ne dépyεé nnó esé débó ηgó ne nnó debε ne nechóchó.

3

¹ Ne ndere esé dékεlege nnó déma détuú mashu ne enyú, dégégé nnó dékagé ko sé metóó ndere delá dépóó ne enyú, défere nnó elú galógáló nnó esé ne Silas dékpe delá né meló Atens, ² détó menme sé Timóti eta nyú. Ji apye utóó Εσωω choncho ne esé ne apóge esé mangare abya melóméló Kras. Esé détó ji nnó achwó afye enyú eshye, ápyé metóó εwé enyú défyεé ne Kras ébéné, ³ nnó ékágé muú nyú fó abó gepwa né metóó gétúgé gefógé εfwyale εwé bóó ápye enyú dégene. Enyú ambóó dékaá me nnó mbó ne Εσωω akεlege nnó εpye ne bóó bií. ⁴ Ye gébége esé délu ne enyú, débó me mbe dégare enyú nnó esé ako dégene nye εfwyale. Ne wyεmbó ntó ne εpyεé, enyú ambóó dékaá chánéné. ⁵ Getúgé me nla nkage ko sé metóó ne ntóme Timóti nnó achwó ape mbógé enyú delú défyεé wye metóó ne Kras waá défyεé fó. Me mpyεmbó gétúgé nnó mbó εfó nnó ndó fó danchómeló muú achwóó bóó ne mmuameno, apye enyú délyaá mamfyε metóó ne Jisós. Ne nnó ndó fó utóó εbi dépye eta nyú uno mme detu.

⁶ Ne nana ayi Timóti atane eta nyú achwóó, achwó esé ne abya melóméló nnó enyú delú défyεé wye metóó ne Kras ne débóó wye gejeé ne ate. Agare ntó esé ndere esé delú enyú metóó chí chí chí ne nnó enyú debó gejeé dóó mange esé wye ndere esé ntó débóó gejeé mange enyú. ⁷ Anme sé, gétú eyigémbó, yé elé bóó ápye esé déwuú ubalé dégene εfwyale, matóó ákwene esé mmu néndé enyú delú défyεé wye metóó ne Kras. ⁸ Ne nana amba apwya esé mmu ndere enyú détene ne eshye défyεé metóó ne Ata. ⁹ Esé dékage yé ndere détamege Εσωω né mmyεmenεne gétúgé genó eyi ji apye né genwáge nyú, ne nechóchó eniné esé déwyaá né mbe ushu Nte sé Εσωω. ¹⁰ Esé dénemmye mbaá Εσωω ne matóó sé ako,

utuú ne ñwamese nnó ji ápye esé dema detuú mashu ne atε, nnó délere enyú unó bi enyú débóó mankaá, ebi upyεé nnó metóó εwé enyú défyεé ne Kras εbene cháñéné.

¹¹ Dénεnemmye nnó Nte esé εσωω jimbóó ne Ata sé Jisós apye esé degε meti déchwó detuú mashu ne enyú. ¹² Dénεnemmye nnó Ata apye gejeé eyigé enyú débóó ne ate choncho ne bóó ako geja eké eyigé esé débóó ne enyú. ¹³ Déké dépyεé mbó, Ata apyεé matóó nyú ábénege, apye enyú débεé fó gyεé né meti fó, ne apye enyú débεé bóó ukpea gébégé détenege né mbe ushu Nte sé εσωω né bíí bi Kras ákerege meso fa mme ne bóó ukpea bíí ako.

4

Bege ne gepó eyi gepyε metóó εγóó εσωω

¹ Añme sé, genó eyigé fó, eyigé esé dékelege mangaré enyú gelú nnó, esé délere me enyú gefóó eyigé enyú débóó mambele geñwáge nyú nnó metóó εγóó εσωω. Wyεmbó ntó ne enyú dépye me. Ne nana esé dékpane enyú geka né mabó Ata Jisós ne dékpeage enyú nnó dépyεgé wyεmbó déjyεge mbεmbe. ² Enyú dékaá unó bi esé dégarε enyú nnó dépyεge. Ne elé Ata Jisós ne achyεé esé uto nnó dégarε enyú nnó dépyεge mbó. ³ Genó eyigé εσωω akεlege gelú nnó enyú debe bóó ukpea défere amu né manane tamtame. ⁴ Yéndemuú nyú akaá ndere ágbárege menyammye wuú né depóré ubele, apyεgé mbó abεé muú ukpea ne abóó enógé. * ⁵ Débεgé fó bóó abi ashyage ubele eké bóó mme abi alá kágé εσωω. ⁶ Né mechó εwéna, ékágé muú fó apye nte gabo yé nnó anyε ji upwóó né meti fó chacha. Esé dégaré me enyú mechó εwéna, ne dekwele enyú mbeé nnó Ata achyεge nyε εfwyale mbaá bóó abi ápye unó bina uko. ⁷ εσωω akuú fó esé nnó depyεgé ukwenkwe unó wó, akuú lé esé nnó débεé bóó ukpea. ⁸ Ndere elúmbó, muú ayi abyaá majyε ami esé déchyεé mbó na, abyaá fó lé ákwaá wó, abyaá lé εσωω muú achyεé enyú Mendoó Ukpea wuú.

⁹ Né mechó gejeé mambó ne ate, nge sé ula bi démage sa dégaré enyú wó, εσωω

alere me enyú ambóó ndere débóó magbóge ne ate. ¹⁰ Ne wáwálé enyú débóó me gejeé ne ate añme ako né gebage mewaá Masedonia. Ndere elúmbó, añme sé, esé dékpeage enyú nnó debógé wyε gejeé ne ate déjyεge mbεmbe. ¹¹ Ne dékpeage ntó enyú nnó démmye mambele geñwáge nyú gefóó eyi dela débóó fó εfwyale ne muú fó, défyεge fó meno né depóré bóó abi chacha, ne enyú ambóó pyεgé utoó ebi upógé enyú wyε ndere esé dégaré me enyú. ¹² Déké dépyεmbó, bóó abi alá áfyεé metóó ne εσωω wó, áchyεge enyú enógé ne dégilé fó muú fó nnó achyεge enyú unó bi ulíí enyú.

Genó eyi gepyε nyε gemεge nnó Ata akεrege fa mme

¹³ Añme sé, esé dékelege nnó enyú dékaá wáwálé genó eyi gepyε nyε ne bóó abi ágboó, nnó ékágé enyú déla meshwεmeshwε eké bóó abi alá áneré fó metóó nnó ágboge εσωω apyεé nyε εbwó ákwilé né negbo wó. ¹⁴ Te mbaá esé dékamé nnó Jisós agbo ne akwilé né negbo, dékamé ntó nnó εσωω apye nyε bóó abi áfyεé metóó ne Jisós ne ale gbo ákere né geñwá ne ji.

¹⁵ Genó eyigé Ata Jisós jimbóó agaré, geji ne esé ntó dégarεge enyú nana, nnó né bíí bi ji ake ashulege fa mme, esé abi débεé abε kpaá te bíí ebi mbó, débóó fó mbe detuú ne ji ne bóó abi áfyεé metóó ne ji ne ale gbo. ¹⁶ Ata jimbóó atanεge nyε né mfaánebuú ashulege fa mme, akuú nyε bóó ne meko metometo, bóó áwuú nyε ntó meko mfwa makiénné εσωω ne meko mbá εσωω. Bóó abi áfyεé metóó ne Kras ne ale gbo ne abóó nyε mbe akwilé né negbo. ¹⁷ εσωω apye nyε εbwó ako choncho ne esé abi délu mbó abε nana detuú ne ate né mbaá ayi geko gelu, nnó débáné Ata ne débεé ne ji te kwyakwya. ¹⁸ Ndere elúmbó, fyεge ate metóó né depó étiré esé déjógge mbó na.

5

Kpomege mmyε dégilé bíí ebi Ata áchwóó

¹ Añme sé, nge sé ula bi esé désame dégarε enyú gébé eyigé unó bina upyεé nyε wó. ² Esé déjógge mbó néndé, enyú ambóó dékaá cháñéné nnó bíí bi Ata Jisós amage chwó, uchwó nyε mbelepo wyε ndere

* **4:4** Elú wáwálé nnó: Bó ñwe abifó ása nnó “ágbárege mendée wuú.”

ménjò achwóó ne utuú. ³ Bóó aké ájógé nyé nnó, “Yéndégenó gelú chánéné, ne yé efwyale f́w épó,” gébé eyigémbó ne depó déchóge nyé ébwó wyé ndere nebyéé nelóó mendéé. Ne yé muú ayi ákágé bo apó. ⁴ Yémbó aḡme sé, enyú dépó f́w né mmu gemua, getú eyigémbó bií bimbó uchwóó f́w enyú mbelepo ndere ménjò. ⁵ Enyú ako delú bóó abi álu né genḡbó ápye unó bií gbóó. Esé bóó Esówó, depó f́w bóó abi álu né mmu gemua ápye unó eké bóó abi utuú ugilé ébwó. ⁶ Ndere elúmbó, ékágé esé débelege gejya eké bóó abi álá teé f́w nnó Jisós amage kere nyé fa mme. Debe peé, dégilé bií bi Jisós akerege ne dégbarege mmye sé. ⁷ Elé ne utuú ne bóó abelege gejya ne elé ne utuú ntó ne bóó anyuú mmóó mámpyene ébwó. ⁸ Yémbó esé delu bóó abi álu né gegbóó. Debo mamgbárege mmye sé. Défyé gé wyé metóó ne Jisós, ne debóge wyé gejeé ne ate aḡme. Ewéna ebéé nyé nkane genó eyi gekwerege nnó ékágé genó gepye esé wyé ndere gekúge ummye gekwerege muú bee né ewóme. Ne dénérégé wyé metóó ne Jisós nnó aferege nyé esé né efwyale gabo, ewéna ekwerege nyé ntó esé ndere éla ummye ewé muú bee akwerege né mekpó. ⁹ Esówó ajyaá f́w esé nnó dege efwyale ewé ji alerege nyé bóó wó. Ajyaá lé esé nnó ji afere esé né efwyale gabo gétúgé genó eyigé Ata sé Jisós Kras apyéé. ¹⁰ Jisós agbo gétúgé esé. Ji apyembó nnó yé esé debe abe, yé dégbó, bií bi ji achwóó gé esé debe ne ji te kwyakwya. ¹¹ Ndere elúmbó, fyége ate metóó, depogé ate nnó défyé metóó ne Jisós wyé ndere enyú dépye me.

Kwyakwya majye ami Pól achyéé

¹² Aḡmé sé, dékpeage enyú nnó défége bóó abi apye utóó Ata Jisós chánéné né geluage nyú. Ébwó ne álu bóó kprakpa nyú, ne ébwó ne áchyége enyú majye. ¹³ Chyége ébwó enógé dóó, ne bóó gé ntó gejeé ne ébwó gétúgé utóó bi ébwó apyéé. Bege nesó ne ate.

¹⁴ Aḡmé se, dékpeage enyú nnó, dékpeage bóó abi álá kelege mampye utóó nnó apyége matóó, fyége abi afóó efó metóó, póge abi álá pó ne eshye, ne bege pere ne yéndémuú. ¹⁵ Ségé gébé nnó ékágé nte f́w ashúú nte gabo, lerege ulóó melu ne ate choncho ne bóó ako.

¹⁶ Bege ne nechóchó yéndégébé. ¹⁷ Nege wyé mmye nnene. ¹⁸ Tamege wyé Esówó né yéndégenó eyi gepye enyú. Gege genó eyigé Esówó akerege nnó enyú abi dechome mmye ne Kras Jisós dépyembó.

¹⁹ Ekágé dépye Mendoó Ukpea élyaa mampye utóó bií né geluage nyú. ²⁰ Débyage f́w mekomejóó ayi atane mbaá Esówó. ²¹ Yémbó cherege yéndégenó chánéné mbógé nnó gelú genó gelógéló, kamege ne geji. ²² Ne yéndégenó eyi gela gelóme dékamege f́w ne geji chacha.

Pól anemmye nnó ábelé genwáge bwó pópó

²³ Nnenemmye nnó Esówó jimbó muú áchyége nesó, ápye enyú débe bóó ukpea ne nnó ápye enyú débele genwáge nyú geko pópó gefóó eyigé muú álá ákagé shulé enyú ndo kpaá te bií bi Ata sé Jisós Kras akerege meso fa mme. ²⁴ Esówó muú akuú enyú anyegémeno nnó apyéé genó apye geji. Ndere elúmbó, ji apye nyé nnó enyú débe bóó ukpea.

²⁵ Aḡme sé, nege ntó mmye mbaá Esówó gétúgé esé.

²⁶ Tamege ate aḡme ako ne gejeé ndere bóó Esówó.

²⁷ Nkpeage enyú né mabó Ata Jisós nnó dékú ḡwe yina aḡme ako awu.

²⁸ Nnenemmye nnó Ata sé Jisós Kras álérégé enyú galógáló.

Ἡμε ἄγι ἀγβεέ ἡμε εἰπεα, εἰ Πῶλ ἄsamé mbaá εἰchomele βῶῶ Κρας né Τεσσαλονικα

Matame

¹ Με Πῶλ ne nsamé ἡμε yina. Silvanos εἰβῶ ne Timῶti choncho ne me delῶῶ enyú matame. Me ntῶme ἡμε yina εἰta nyú εἰchomele βῶῶ Εἰσωῶ né melῶ Τεσσαλονικα, enyú abi delú βῶῶ Ντε sé Εἰσωῶ né Ατα Jisῶs Κρας.

² Εἰsé dénenemmye nnó Ντε sé Εἰσωῶ εἰβῶ ne Ατα Jisῶs Κρας ἄlerege enyú galógálῶ ne apye enyú débε ne nesῶ.

Gefῶῶ εἰyigé Κρας asῶῶ nye mpa gébégé akerege fa mme

³ Αἡme sé, εἰsé débῶ mantamege Εἰσωῶ yéndégébé gétúgέ enyú. Ελί cho mampyege mbῶ, néndé enyú défyéé wye metῶῶ ne Κρας déjye mbεmbe ne débῶῶ wye ntó gejeé ne ate déjye mbεmbe. ⁴ Getú εἰyigémbῶ, εἰsé déjógé né gempῶgέ, dégarege machomele βῶῶ Εἰσωῶ ndere enyú dékogé metῶῶ, né εἰfwyale εἰwé βῶῶ áchyεgέ enyú ápyéé enyú déwuú ubale ne défyéé wye metῶῶ ne Κρας.

⁵ Ndere enyú défyéé wye metῶῶ ne Κρας mbῶ, εἰlerege gbῶgῶnῶ nnó Εἰσωῶ asῶῶ nye mpa yéndémuú chánéné. Ji apye nye enyú dékwane mambε βῶῶ abi dékpene né gefwa jí. Εlé gétúgέ gefwa εἰyina ne enyú dégene εἰfwyale. ⁶ Εἰσωῶ asῶῶ mpa wuú chánéné. Ndere εἰlúmbῶ, ji ashuge nye amu achye εἰfwyale mbaá βῶῶ abi áchyεgέ enyú εἰfwyale. ⁷ Ji apye nye mmye ekwene enyú abi βῶῶ áchyεge mbῶ enyú εἰfwyale ne apye ntó mmye ekwene εἰsé. Ji apye nye unó bina gébégé Ατα Jisῶs atanegε mfaánebuú achwῶge ne ukpekre makiénné jí né mmu manῶme mewε εἰwé εἰlúle, ⁸ manchyéé εἰfwyale mbaá βῶῶ abi álá kage Εἰσωῶ. Εἰβῶ ne ashyaá manwú ne abya melómélῶ Ατα se Jisῶs. ⁹ Εἰβῶ ágene nye εἰfwyale εἰwé áchῶῶ genwáge bwῶ te kwyakwya, ábεé fῶ né melu εἰwé εἰβῶ ágene ἡgῶ wuú ayi uto bií ulerege. ¹⁰ Unó bina upye nye né bií bi Ατα Jisῶs achwῶgέ mansε ἡgῶ mbaá βῶῶ ukpea bií. Ne βῶῶ abi

áfyeé metῶῶ ne ji mano álaá εἰbwῶ mekpῶ fuú. Enyú ntó débεé nye né geluage βῶῶ bina néndé enyú dékamé ne mekomejῶῶ ayi εἰsé dégare enyú.

¹¹ Gege ula bi yéndégébé εἰsé dénenemmye gétúgέ nyú mbῶ. Dénenemmye nnó Εἰσωῶ sé apye enyú débele genwáge nyú chánéné ndere βῶῶ abi áwyaá gefῶgέ genwá εἰyigé ji akuú enyú nnó débε ne geji. Déne ne ntó mmye nnó, ji apῶῶ enyú né uto bií dépye unó ulῶulῶ εἰbi enyú dékelege mampye uko, ne nnó dénére utῶῶ bi débῶῶ mampye gétúgέ défyéé metῶῶ ne Jisῶs. ¹² Ndere εἰlúmbῶ, βῶῶ áfεge Ατα Jisῶs gétúgέ gefῶῶ genῶ εἰyigé enyú débele genwáge nyú ne εἰyigé ji apyeé εἰta nyú. Ne áfεge nye enyú gétúgέ déchome mmye ne ji né galógálῶ ayi Ντε sé Εἰσωῶ ne Ατα Jisῶs Κρας alerege.

2

Muú nchye

¹ Αἡme sé, εἰsé dékelege mangaré enyú genῶ εἰyi gepye nye gemεge nnó Ατα Jisῶs Κρας akerege nye fa mme, ne ndere Εἰσωῶ anywerege nye εἰsé détuú ne ji. Né mechῶ εἰwéna, εἰsé dékpeage enyú nnó ² ékágé dékwe tametame, ne ékágé matῶῶ ányigé enyú né mmu gétúgέ genῶ εἰyi βῶῶ ájῶge. Βῶῶ abifῶ ájῶgέ nnó bií εἰbi Ατα Jisῶs akerege meso fa mme uchwῶ me. Abifῶ ájῶgέ áké εἰlé Mendoῶ Εἰσωῶ ne epye agaré nnó bií εἰbi Ατα akerege meso uchwῶ. Abifῶ áké εἰsé desá né mmu ἡμε ne átῶme. ³ Εkágé muú fῶ abwῶlé enyú né meti fῶ. Gemεge nnó Ατα Jisῶs akere meso, gébé gebεé nye εἰyigé gejamégé βῶῶ átoῶ nye mekpῶ ne Εἰσωῶ dῶῶ. Gébé εἰyigémbῶ gekwῶnege muú nchye fῶ alerege nye mmye. Ji muú Εἰσωῶ abῶῶ manéré ne ji. ⁴ Ji atenege nye ukólῶ ne Εἰσωῶ ne yéndégenῶ εἰyigé βῶῶ anógé ne ásele nnó εἰlé bῶ Εἰσωῶ bwῶ. Asele nye gemε jí nnó aἡea gemε apwῶ εἰbwῶ ako. Ne aἡye jwῶle nye né εcha upε Εἰσωῶ ajῶgέ áké jimβῶῶ ne alu Εἰσωῶ.

⁵ Enyú déteé fῶ nnó gébégé me nlú ne enyú, mbῶ ngaré me enyú unó bina? ⁶ Enyú dékaá genῶ εἰyi gegbεé muú nchye yimbῶ nnó achwῶgέ fῶ nana. Ji abῶ manchwῶ lé né gébé εἰyigé Εἰσωῶ akerege nnó ji achwῶ. ⁷ Ne uto bi upye βῶῶ álá belegé sé mabe

Esowɔ ulɔ me mampye utɔ́ bibií. Ne muú fɔ agbeé utó ebimbo ne agbeé nye wye ubi mbo kpaá te Esowɔ aferege ji né meti. ⁸ Esowɔ aferege muú yimbo né meti ne muú nchye yimbo aléré gеме jíí. Ne gébégé Ata Jisɔs achwɔ́gé awane nye muú nchye yimbo ne gejulé eyi getanege ji né meno. Ne anerege nye ji kanka ne genɔ́gbɔ eyi gegenege gébégé ji aké achwɔ́. ⁹ Muú nchye yina ayi achwɔ́, danchɔ́meló achyege nye ji utó ebií ji apye ukpekre ufelekpa mambwɔ́lege bɔ́, ne gejamé́gé unó bi upye nye bɔ́ alá mano mekpo fuú. ¹⁰ Asele nye yéndé gefɔ́gé mejɔ́ dembwɔ́lé abwɔ́lé bɔ́ abi ánóme nye mme detu. Ebwɔ́ bina ánóme nye mme detú gétúgé áshyá mambɔ́ gejeé ne wáwálé ayi mekomejɔ́ Esowɔ́ agaré nnó apye ebwɔ́ atané né efwyale gabo. ¹¹ Gétú eyigémbɔ́, Esowɔ́ apye ebwɔ́ ákwe tametame ákamé ne genó eyi gelu gebyɔ́. ¹² Nderé elúmbɔ́, yéndemuú ayi alá kamé ne wáwálé ayi mekomejɔ́ Esowɔ́ agarege wɔ́, gétúgé gabo ágɔ́ ji mampye, Esowɔ́ ajɔ́ge nye nnó akwe mpa, abɔ́ mangе efwyale.

Esowɔ́ ajyad́ enyú nnó afere enyú né efwyale

¹³ Añmé sé, esé debɔ́ mantamege Esowɔ́ yéndégébé gétúgé enyú bɔ́ Ata ábɔ́ gejeé ne enyú, néndé Esowɔ́ ajya mé enyú te ula ulɔ́ nnó apye enyú detane né efwyale gabo. Enyú detane né efwyale ewéna ndere Mendó Ukpea epyéé nnó enyú debe bɔ́ ukpea Esowɔ́ ne ndere dékamé ne wáwálé ayi mekomejɔ́ Esowɔ́ agarege. ¹⁴ Esowɔ́ akuú enyú nnó ji apye enyú détane né efwyale gébégé enyú dékamé ne abya melóméló ayi esé dégate enyú. Ji akuú enyú nnó ji achyéé enyú gefɔ́ge enógé ewé Ata sé Jisɔs Kras abɔ́. ¹⁵ Nderé elúmbɔ́, añme sé, tenegé chánéné, dékwɔ́lege unó bi esé délere enyú yé ebi dégate gébégé dégate mekomejɔ́ Esowɔ́, ne ebi désame enyú né bɔ́ ñwe.

¹⁶ Ata sé Jisɔs Kras ne Nte sé Esowɔ́ alere esé galógáló. Abɔ́ gejeé ne esé, áfyéé esé metɔ́ ewé eia ebyéé, apye esé dénererege metɔ́ chánéné né unó uko ebi Esowɔ́ anyémeno nnó achyege ne Jisɔs Kras. ¹⁷ Nñemmye nnó ji áfyéé enyú metɔ́, apye enyú debɔ́ eshye dépyege ne déjógé elé unó bi ulú cho yéndégébé.

3

Negemmye gétúgé esé

¹ Añme esé, genó eyigé fɔ́ eyigé me nkelege mangaré enyú gelu nnó, enyú déñemmye gétúgé esé. Negemmye nnó mekomejɔ́ Ata asane wáwá akpe né yéndé mbaá ne nnó bɔ́ ase ji ne enógé wye ndere akpene nya eta nyú. ² Nege ntó mmye nnó Esowɔ́ akamege fɔ́ esé dékre né amu bɔ́ ube ne bɔ́ nchye. Néndé bɔ́ ako fɔ́ wɔ́ ákamé ne mekomejɔ́ Ata wɔ́.

³ Yémbɔ́ esé dékage líí mmye ne Ata. Nderé elúmbɔ́, ji apye nye enyú débene né depɔ́ré Esowɔ́ ne ábáme nye enyú nnó ékágé muú nchye yimbo apye enyú dekre né gabo.

⁴ Esé dékaá chánéné nnó Ata apoóge enyú dépyéé unó bi esé délere enyú, ne nnó enyú déjye nye wye mbe mampyege ubi.

⁵ Nñemmye nnó Ata apye enyú dékaá chánéné gejeé eyigé Esowɔ́ abɔ́ ne enyú ne nnó apye ntó enyú dékaá gefɔ́ge metɔ́ mekoge ewé Kras alere nya gébégé agene efwyale.

Débo mampyege utɔ́ débégé fɔ́ ámbwá

⁶ Añme sé, né uto bi Ata sé Jisɔs Kras achye esé, dékpeage enyú nnó defa mbwa ne yéndé menme ayi alá kelege mampye utɔ́, ebwɔ́ abi alá pyéé fɔ́ unó ndere esé dégate enyú nnó dépyege. ⁷ Néndé enyú ambɔ́ dékaá me nnó debɔ́ mankwɔ́lege gekage nekene sé. Esé déwe nya fɔ́ amu déjwɔ́lé gébégé delu ne nyú wɔ́. ⁸ Yé me nyéé muú fɔ́ ayi dényéé dela dechyege ñka wɔ́ apɔ́. Esé dépye utɔ́ ne eshye utuú ne ñwɔ́mese nnó ékágé esé déneré muú nyú fɔ́ metuú ndere dégatege abya melóméló. ⁹ Esé dépye nya mbɔ́, épɔ́ fɔ́ nnó esé dépɔ́ fɔ́ ne uto makpea enyú nnó déchyege esé unó bi dékelege. Esé dépye nya mbɔ́ nnó délere enyú gepɔ́ eyigé débɔ́ mankwɔ́legé. ¹⁰ Yé gébégé esé delu ne enyú, dégatege enyú nnó, “Muú ashyage mampye utɔ́, ékágé afere nnó muú fɔ́ achyege nye ji menyéé.”

¹¹ Esé déjógé mbɔ́ unó bina elé gétúgé déwuú nnó bɔ́ fɔ́ alú né geluage nyú abi alu ámbwá. Akélege fɔ́ mampye utɔ́, ákene afyéé elé meno né depɔ́ré bɔ́. ¹² Né uto bi Ata Jisɔs Kras achyege esé, dégatege ne dékpeage ufɔ́ bɔ́ bina nnó akwɔ́ré gepɔ́,

ase gébé ápyege matóó nnó agene ηka eyi
εbwó áname menyé.

¹³ Ne enyú aηme sé, ékágé muú nyú fó
abe ne gepwa mampyege genó eyi gelu cho.

¹⁴ Ne mbógé muú fó ashyage mankwólege
majyéé mi esé déchyε mbó enyú né ηwe
yina, fyεge ji ame nmyε defa mbwa ne
ji. Dépyεgé mbó akpane nyε mekpo unóó.

¹⁵ Yémbó ékágé désε ji ndere muú mawáme,
chyεge lé ji majyε ndere nte meηme ayi áfyε
nto metóó ne Kras.

Kwyakwya mejóó

¹⁶ Nnεnemyε nnó Ata se Jisós Kras muú
apyε bóó abεé né nesó, jimbóó apyε enyú
debε né nesó yéndégébé, né mati mako. Ata
abe ne enyú ako.

¹⁷ Membóó Pól ne nsame ηwe yina ne amu
ya. Ge na ne me nnerege mansa bó ηwe ba,
nnó mpyε bóó akaá nnó me ne nsame.

¹⁸ Nnεnemyε nnó Ata sé Jisós Kras
álerégé enyú ako galógáló.

N̄wε mβε ayi P̄ol ásamé mbaá Timōti

¹ Me P̄ol ne nsame ηwε yina. Me nlú ηgbá Kras Jis̄s. Es̄w̄o Menchyé genwá sé ne Kras Jis̄s muú esé dénere met̄ó ne ji nnó achyεge esé yéndegenó ne áj̄ó nnó me mβε ηgbá. ² Nt̄ome ηwε yina eta wyéé Timōti. W̄o olú eké maá wa wáwálé gétúgέ esé ne w̄o défyéé met̄ó né dep̄oré Jis̄s. Nn̄enemmye nnó Nte sé Es̄w̄o ne Ata Kras Jis̄s alerege w̄o galógál, agene w̄o meshwε, ne apye nes̄o ne bw̄o ne be ne w̄o.

Sεge gébé ne ánlere gebyó

³ Nkane mb̄o nkpea nya w̄o gébégé njyεé Masedonia, jw̄ale né meló Efes̄s, nnó ogbεge b̄ó bi alerege mb̄o unó bi ulú cha, ebi ula upó f̄o ndere ebi enyú déb̄ó mβε déwuú eta Es̄w̄o. ⁴ Gare ebw̄o nnó ách̄age sé gébé mankúgέ mab̄o ukwene ante, ájame ubi né b̄o abya abi átome ne ebw̄o. Gef̄ogé b̄o abya bina abi alá kwyagέ, achw̄o elé ne mbeé manyεge ne áleregé f̄o b̄ó unó bi b̄ó ákamé ne ubi, ebi Es̄w̄o akεlege. ⁵ Men̄o genó ayi me ngarege w̄o né mech̄o ewéna alú nnó, w̄o ogare lé ebw̄o nnó ab̄ogé gejeé ne ate. Gejeé eyigé na getanege né met̄ó ewe elu p̄óp̄, ewé ekaá nnó epyéé muú f̄o gabo w̄o, ne ekame wáwálé ne unó Es̄w̄o. ⁶ B̄ó abif̄o ályaá mampyεge mb̄o, alá j̄ó lé unó bi ula upó ne nsa. ⁷ Ebw̄o akεlege mambe ánlere mabe Es̄w̄o yémb̄o ákage yé unó bi ebw̄o amb̄ó alerege, ne yé ebelé unó bi ebw̄o áferé nnó ákaá d̄ó ákágé yé ubi.

⁸ Esé dekaá nnó ebé el̄o yémb̄o elé gébégé dégbaregέ ewu chánéné ne el̄omé. ⁹ Kaá nnó mabé yina ap̄o f̄o mbaá b̄ó bi alá kwéné mabe, alu lé mbaá b̄ó bi ákwene áji, átoó mekpo, abi alá nógέ f̄o Es̄w̄o ne abi ápyéé gabo, abi alá selé dep̄oré Es̄w̄o eké genó, áj̄ogé gabo ne Es̄w̄o, abi áwáné ama ne ante bw̄o, abi ut̄ó bw̄o ulú lé manwáné b̄ó. ¹⁰ Abi ánane manané tametame, ande abi ánané ate. Abi ákene gesege mmye b̄o, abi ábȳoge gebȳo ne yé abi átenege ntesε gebȳo ne abi apye yéndegenó cha eyi gela gekene ne unó bi esé dégaré enyú.

¹¹ Unó bina ne ulú unó bi ulú né mmu abya

melóméló ayi Es̄w̄o muú apw̄ó amu áfyéé me né amu nnó ngarege.

P̄ol atame Es̄w̄o gétúgέ ágene ji meshwε

¹² Ntamege Ata sé Kras Jis̄s muú achyε me ut̄ó nnó mpye ut̄ó bina. Gétúgέ ji agené nnó akage nere met̄ó ne me ne afyéé me ut̄ó bina né amu nnó mpye. ¹³ Ye elé mβεmβε nj̄ogé mej̄ó mebomebo ne ji, nchyεge b̄ó bi efwyale, mma nlu muú nen̄a, yémb̄o ji age wye me meshwε gétúgέ mpye nya unó bina né mmu ukenkene. Né gébé eyigémb̄o nlá nlú dan̄kame ne ji. ¹⁴ Yémb̄o Ata alere me ul̄ó melu bi gejamégejamé, apye me nfyé met̄ó ne ji, ne mb̄o gejeé ne b̄ó gétúgέ nchome mmye ne ji.

¹⁵ Kras Jis̄s áchw̄o fa mme nnó áwéné gemége b̄ó abi ápyéé gabo. Mech̄o ewéna elú wáwálé ne yéndémuú ab̄o manere met̄ó wyéé. Ne né geluage b̄ó abi ápye gabo, me mb̄o mpw̄o amu. ¹⁶ Yémb̄o getú yina ne Es̄w̄o agene me meshwε, manlere me nkane Jis̄s Kras akoge met̄ó wuú yé ebe elé ne b̄ó abi ápyéé gabo ayi apw̄ó amu. Nkelege manj̄ó nnó né meti ewéna ne yéndémuú afyégé met̄ó ne Jis̄s akage b̄o genwá eyi gélagé byé. ¹⁷ Déchyε ηḡo ne matame mbaá Es̄w̄o muú alu mfwa te kwyakwya ne kwyakwya. Ji agboó f̄o, ágene f̄o ji ne ame, ji mbií ne alu Es̄w̄o, Amen.

Ut̄ó bi Timōti ab̄ó mampyε

¹⁸ Maá wa Timōti, genó eyigé me nkelege mangaré w̄o nnó opyege, gekε meko ama ne mej̄ó ewé nya b̄ó ekpave Es̄w̄o aj̄ó atome ne w̄o. Se mekomej̄ó yina ommyεge ummye ul̄ól̄ól̄o mangame dep̄oré Es̄w̄o etiré esé défyε met̄ó wyε. ¹⁹ Ne gbare met̄ó wyε ewé ofyε ne Es̄w̄o chancha, opyege genó eyigé w̄o okaá nnó gelú ch̄o. B̄ó bifo alya mampyεge genó eyigé ákaá nnó gelú ch̄o, gétu eyigémb̄o dep̄oré Es̄w̄o etiré ebw̄o áfyéé met̄ó wyéé déno nnyi. ²⁰ Né geluage b̄ó bim̄b̄o Aleksanda ebw̄o ne Hemen̄s alu b̄ó abi me fyε ebw̄o né amu danch̄omeló nnó ebw̄o ákaá nnó el̄ome f̄o manch̄ogé mab̄o Es̄w̄o.

2

Majye ndere b̄ó Es̄w̄o ab̄ó manenemmye

¹ Meno genó ayi me mkpeage enyú nnó dépyege alu nnó, enyú dénennemye mbaá Esowo gétúgé bọ́ ako, dékpane ji geka nnó agene ebwó meshwe. Ngege ji mmye nnó achyege ebwó unó bi ebwó ákelege, ne chyege ji matame né unó bi ji apyee mbaá bọ́ ako. ² Négemmye ntó mbaá Esowo gétúgé afwa ne ákpakpa meló abi áwyaá uto né amu bwó nnó apyee esé débene né genwá eyi gelú pere, débene nesó ne ate. Débégé ne genwá eyi na délerege nnó dénógé Esowo ne nnó déwyaá gepo galógáló ne bọ́ ako. ³ Enyú déké dépyembó elo ne metó egó Esowo Menchyé genwá sé. ⁴ Ji akelege nnó áwené gemége yéndemuú, ákaá wáwálé ayi alu né abya melóméló. ⁵ Wáwálé yimbó alu nnó, Esowo alu ama ne muú alu ama ayi áhóme akwaá ushu ne Esowo. Muú yimbó elé Kras Jisós. ⁶ Ji achyee gemé jii nnó áwené gemége yéndemuú. Ne Jisós apyembó né gébé eyigé Esowo ákwyéé me ábelé manlere nnó Esowo akelege nnó yéndemuú abó genwá. ⁷ Getú eyigé na ne Esowo atome me nnó mbe ngbá Jisós ne ménlere mbaá bọ́ abi alá pó bọ́ Jus. Njógé mbó mbyógé fó gebyo. Ji ató me nnó ngarege bọ́ nkane áfyéé metó ne Esowo ne nnó ákaá wáwálé ayi atome ne ji.

Majyéé mbaá andée ne ande né echomele bọ́ Kras

⁸ Nkelege nnó yéndé mbaá ande anenemmye. Ebwó abó mambé ne metó mmu pópó, ábwégé amu mfaá ánenemmye mbaá Esowo ewé alá ápó ne metó usó, ne ányégé fó mbeé.

⁹ Ne nkelege nnó andée áfyege unó bi ukwanege né ebwó kwaneege, ebi upyee ebwó ábéé ne énogé. Epófó mamfyege densó né manjwe bwó dó, ye ebele mamfyege mboó unó eyi egenege ne bọ́ nkpagane ne mandee ayi ajame nka dó, ¹⁰ ábé lé ne gepo gelógéló. Gé mbó ne andée abi áké ánogé Esowo abó mampyegé.

¹¹ Andée ágigé mekomejós Esowo nyame ne áwúgé ne ande abi álerege ebwó. ¹² Nkele fó nnó andée álerege mekomejós Esowo yé nnó áwyaá uto ápwó ánde wó. Abé nyame áwuúge genó eyigé ande álerege.

¹³ Mbó ne ebó mambé nénde, Esowo abó mbe akwyee Adam ne ale kwyee Ife. ¹⁴ Ne danchameló abó abwalé nyá fó lé Adam wó, abwalé elé Ife ne Ife apyee gabo. ¹⁵ Yémbó Esowo abame nye mendee gébége nebyee kpaá te aferege ji né efwyale mbógé aké áfyee wyee metó ne Esowo, agboó ne ate bọ́, apyee unó ne metó mmu pópó, ne mbógé abege ne gepo eyi gekwane ne ji kwaneege. Melo nwe ewéna ékágé tene ntó nnó: *

3

Gepo eyigé muú kpaá né gepugé Esowo abe ne geji

¹ Ajó wáwálé aké, “Mbóge muú akelege mambé muú kpaá né echomele bọ́ Esowo, ebyennó akelege melu utó melóméló.” ² Muú kpaá né echomele bọ́ Esowo abó mambé ne gepo eyigé muú alá shúlégé ji ndo, abó mambé muú ayi ábané lé mendee ama, muú ayi asele depó tíí pere, muú yi awya defó, énogé, muú yi ánenémane, ne akáge lere bọ́ depore Esowo. ³ Abó fó mambé menyuú mmó, ábéé fó ntó muú efwyale, abó mambé pere né genwá jii, ábéé fó muú yi agboó ne mawáme, ábéé fó muú yi agboó ne nka. ⁴ Abó mambé muú yi ágbárege ula gepú bíí chacha, muú ayi akage gbare baá bíí chancha nnó áwugé ji ne achyeege ji énogé. ⁵ Mbógé muú alá káge gbare ulá gepú bíí chancha, apyembó nnó ne agbare echomele bọ́ Esowo? ⁶ Abé fó ntó muú yi áfyee metó gakegake ne Esowo. Abégé mbó, akáge be ne nepa, Esowo áfyee ji né efwyale wye ndere áfyee danchameló né efwyale gétúgé nepa. ⁷ Abó mambé muú ayi yéndemuú anógé. Mbógé mbó fó wó akagé kwe né metaá danchameló, akpa mekpó genó.

Gepogé bọ́ abi apogé né echomele Esowo

⁸ Bó abi apogé né echomele Esowo ntó abó mambé bọ́ abi ájoge mejó nenome nemaá, áwyaá gepo gelógéló, ányuú fó mmó dodo. Abégé fó bọ́ bi ábó gejeé ne nka. ⁹ Abó mambé bọ́ bi ágbárege depore Jisós chánéné etiré mbembe bọ́ alá ákagé, ne nana Esowo apyee esé dékaá ne defyee metó wyee ne dékwólegé déti ne metó ewé ékaá

* **2:15** Elú wáwálé nnó: Bó abifó aké, elé mendee ábyene nebyee ne Esowo awenege nye gemé jii.

nnó dépyéé genó eyi gelú cho. ¹⁰ Gemēge nnó ásé ebwó nnó ábé bós abi apoóge né gepúge Εσωω, ábó mamua ebwó, ágege nnó ákwane mampye utós bimbó ne áse ebwó.

¹¹ Andée abi ápye gefóge utós bina ntó, ábó mambe andée ne gepó gelógéló, ábé andée bi alá achós fó bós mabó, andée abi ágbaregé menyammye bwó chánéné, abi alá bwegemmye, ándée abi muú akágé nēre metós ne ebwó né yéndé meti.

¹² Muú ayi apoge né εchomele Εσωω abó mamba le mendée ama, abó mangbaré baá bií, ne ula gepú bi chánéné. ¹³ Bós abi apoógé chánéné né εchomele bós Jisós ábós enógé ne akágé jóó mejós tágétágé gétúgé depóré εtiré detome ne Kras Jisós.

Gekpekpegé genó eyi apye esé dékaá

¹⁴ Mbele mbó uméé manchwó ngé wó mboó ndó yi. Yémbó nsame mbó ηwe yina εta wyeé, ¹⁵ nnó nla chwó wáwá wó, wó ókaá nkane bós abós mampyege né ula gepúgé Εσωω. Elé gepú eyigé na ne gelú εchomele bós Εσωω muú álu mebe. Εwú ntó ne elú gekwa ne nebóme ení negbaré wáwáλέ Εσωω meko. ¹⁶ Elú mme gbógónó nnó unó bi Εσωω apye esé dékaá ne dékwólege ulú gekpekpegé genó.

Kras achwó fa mme nkane mekwaá, Mendoó Ukpea eléré nnó ji ápye gabo wó.

Makiénné Εσωω ntó ágé ji.

Bós ágaré mekomejóó wuú fa mme.

Gejamegé bós áfyéé matós ne ji.

Εσωω ase ji afé mfaá né melu ηgó.

4

Sege gébé ne ánlere gebyó

¹ Nana, Mendoó Εσωω egarege gbógónó nnó meso gébé bós bifó ályage nye depóré abya melóméló. Akwólege nye lé mandóó gebyó ne unó bi aló nchye álerege.

² Bós abifó áselé nye unó bina áleregé eké ebwó ágarege unó bi ulú wáwáλέ, yémbó ebwó ambós ákaá nnó élé gebyó. Ndere ebwó ápyembó, matós bwó ákwe kéndé, akágé sé genó eyi gelú gyeé ne eyi gelú chó. ³ Ebwó agarege nnó bós ábagé fó neba, ne nnó ányége fó ufóó menyéé ebifó εbi Εσωω akwyéé nnó bós áchyege ji matame ányégé ndere ákamé ne ji ne ákage wáwáλέ ayi atome ne ji. ⁴ Yénde genó

eyigé Εσωω akwyéé geló, muú ashyage fó genó mbógé aké áselé geji achyege matame mbaá Εσωω. ⁵ Néndé mekomejóó Εσωω ne mmyemenene ápyé geji gela pópó.

Be maá utós melóméló mbaá Kras

⁶ Ne mbógé ógaregé áηme unó bina, óbeé nye maá utós melóméló mbaá Kras Jisós ne óbós nsa né depóré Jisós εtiré delu mmu abya melóméló ayi alere wó ókwólegé. ⁷ Ófyegé fó mekpó mandoge ukenkene abya abi ála pogé fó bós ákwólege Εσωω. Pye menyammye wye awúgé ne mampyege unó bi Εσωω akélege. ⁸ Muú aké apyeé menyammye wuú abenege nnó apyege metu elóme, yémbó muú aké apye menyammye wuú abenege né mampye genó eyigé Εσωω akélege, elóme epwós nénde abéé ne nsa né genwá eyigé nana ne eyi gechwó meso gébé.

⁹ Genó eyigé njós mbó gelú wáwáλέ ne yéndémuú anere metós wyeé. ¹⁰ Ge ula bi esé démmye dépye utós ne eshye mbó. Esé déneré metós ne Εσωω muú álu mebe. Ji ne alu Menchyé genwá mbaá esé ako, chacha bós abi ákamé ne ji.

¹¹ Gé unó bi óbós manlere na ne fyε eshye nnó ápyege ubi. ¹² Ekágé apye genó eyigé bós áselé wó fuú né dembane tyε, leré lé gepó gelógéló mbaá bós ako abi áfyéé metós ne Εσωω, né mejós wye, né genwá jyε, né gejeé eyigé óbós ne bós, né metós ewé ófyéé ne Εσωω, ne né metós wye ewé elú pópó.

¹³ Chyeé gébé jyéé ókúgé mekomejóó Εσωω né εchomele bós Εσωω, ófyεge bós eshye ne ólere ebwó mekomejóó kpaá te me nchwóó.

¹⁴ Ekamegé ófeé mekpó né echye ewé wó ówyaá. Εσωω achyeé wó echye ewémbó gébégé ekwó bós kprakpa εchomele Εσωω ánere wó amu mmye. Εσωω apyeé ebwó ágaré echye ewé Εσωω achye wó.

¹⁵ Chye geme jyε apyégé unó bina yéndégébé nnó bós ágene nkane utós bye uwene. ¹⁶ Sé gébé ne genwá jyε ne unó bi wó ólerege. Pyεge wye unó bina nénde óke apye mbó ówenegé nye geme jyε ne eyigé bós bií áwuú wó.

5

Majyé ndere ógbaregé ákwi andée

6

Majyéé mbaá áfwε

¹ Bóó ako abi alu áfwε ábó mangε nnó áchyεge enógé gbene mbaá bóó abi ábó εbwó. Garé εbwó ápyéé wyεmbó nnó ékágé muú fó achóó mabó εσωωó yé elé unó bi ese délerege. ² Afwé abi bóó bi ábóó εbwó, áfyéé metóó ne Kras, ékágé ábyágé bóó abi ábóó εbwó, elé εbwó ako álu baá εσωωó. Εbwó ábóó mampye lé utóó bwó chancha ápwó ndere abó ápye mbεmbe néndé bóó abi ágené nsa né utóó bi εbwó apyéé, elé bóó εσωωó abi εbwó afwé ábóó gejeé ne εbwó. Lere εbwó unó bina, áfyεge εbwó εshye nnó ápyεge ubi.

Majyéé mi matomé ne anleré gebyó ne mmwólé ηka

³ Ne muú aké alerege unó bi cha εbi ulá kwane ne mekomejóó Ata sé Jisós Kras, ayi álu wáwálé ne ulá ukene ntó ne unó bi áleré esé ndere dékwólege meti εσωωó, ⁴ alu muú ayi mmu agbeé ji ne nepa, ne akáge ye genó ne afye lé mekpo manyége mbeé né ukεke uchu εbi ulú né ηwe εσωωó. Unó bina ne upyéé bóó aké ábóó unó matóó ásóó abifó, ábóó mawáme, áchóó bóó mabó, ⁵ ne mbeé ayi ála byéé. Elé bóó abi uferé εbwó ula pó sé mmu cho ne akágé sé ntó genó eyi gelú wáwálé ne áfere nnó meti εσωωó elú lé mampye εbwó abó gefwa. Ékágé ógya ye mbaá yi ufóó bóó bina ulú.

⁶ Elú wáwálé nnó mankwólé εσωωó achwóó ne nsa, mbógé unó bi déwyaá ukwane esé metóó. ⁷ Nénde, ye genó eyigé ese déchwó ne geji né mme yina gepó, ne elú ntó wáwálé nnó ye genó eyigé dékpane fa mme déjye ne geji gepó. ⁸ Ndere elúmbó, mbógé débεge ne mandéé ne genó eyigé dényε unó bina úkwáné ne ese. ⁹ Bóó bi ákelege mambε ne gefwa ákrene né mmuameno, ákwene né mmu metaá gejamégé ηjkenége uno ne usóó depó tire defyéé εbwó né mmu εfwyale ewe echóó genwáge εbwó. ¹⁰ Nénde gejegé ηka ne gepye bóó ápye yéndé gefógé gabo. Bóó bifó ályaá mankwólé depóré Jisós etiré esé défyε metóó wyε gétúgé ákelege mambó gejamégé ηka. Ndere ápyéé mbó áwáne gemεge bwó ne gejame mesome ewé kpaá.

Genó eyige Pól akεlege nnó Timōti ákaá

¹¹ Ne wó, muú εσωωó, bóó unó bina, mmyεge mampyege genó eyigé gelú cho, nógé wyε lé ji, fyεge metóó ne ji, bógé gejeé ne bóó, kóóge metóó, selé depó pere.

¹² Myεumye ulóuló ndere muú ayi áfyéé metóó ne Kras, nneré metóó mambó genwá eyi gélágé byé. Elé gétúgé genwá eyigé na né εσωωó ákuú wó, ótene né mbe ushu gejamégé bóó ntεse ógaré nya gbóηóηó nnó ófyε metóó ne Kras. ¹³ Me ngarege wó unó bina uko né mbe ushu εσωωó muú achyεge genwá mbaá yéndé genó ne né mbe ushu Ata se Kras Jisós muú atene né mbe ushu Póntyós Palet agaré wáwálé ayi atome ne jimbo. ¹⁴ Me ngarege wó nnó bóó mampyege unó bina uko, óké ópyéé mbó muú fó áshúlégé wó ndo. Ne pyεge wyεmbó kpáte Ata sé Jisós Kras amagé chwó. ¹⁵ Kras achwóó nyε wyε né gébé eyi gekwané εσωωó metóó. Ji εσωωó mbií ne abóó bóó ako. Ji alu mfwa bóó afwa ne Ata yi bóó áta, ¹⁶ ji mbií ne ála gboó ne ajwólege né mmu gengbó eyigé yé muú alá kágé jyε kwókwólé wyε. Yé muú alu danje ji ne yé muú akágé ge ji. Enógé ne uto ube ebií te kwyakwya. Amen.

¹⁷ Garé bóó abi awya gefwa fa mme yina nnó ékágé εbwó ábwεgé mmyε. Garé εbwó nnó ékágé áneré matóó bwó né gefwa genó eyigé déla dékagé mbógé gebéé te kwyakwya, áneré lé metóó ne εσωωó muú achyεgé esé yéndégenó detú nnó dényége ne nechóchó. ¹⁸ Gare εbwó nnó, ápyεge galógáló, nnó utóó ulóuló ne ube gefwage bwó, ánenege amu áchyεge εchyε, ápógé ate bóó. ¹⁹ Aké ápyεmbó, ánywérege gefwáge bwó, ne ákwyεgé mbó elé nebómé nelónéló né genwá bwó eyi gechwóó meso gébé. Ge mbó ne abóó mampye nnó abóó genwá eyi gélu genwá wáwálé.

²⁰ Timōti gbare unó bi εσωωó afye wó né amu chancha, ókpege né mejóó ewé ela epó ne nsá. Ónyégé fó mbeé ne bóó gétúgé depó etiré bóó aké délu denja ewé délá dépó. ²¹ Bóó abifó áferé nnó áwyaá gefógé denja etiré na, gétúgé eyigémbó áno mewaá, ákwólegé sé depóré abya melóméló etiré εbwó áfyéé metóó wyε. Nnenemmye nnó εσωωó alere wó galógáló.

⁸ Ojige fɔ nte nnó Jisɔs Kras akwilé nya né negbo. Ojigé fɔ nte nnó ji alu mpyáne mfwa Devid ndere elu mmu abya melómelo ayi me ngare. * ⁹ Abya melóméló ayi me ngarege ne ngene efwyale. Awele me ne bɔ mkpokove eke me kwene ebe, yémbɔ muú ákage we fɔ mekomejɔ́ Ɛsɔwɔ ne bɔ mkpokove. ¹⁰ Ne me nkame mangɛ efwyale we, gétúgɛ bɔ́ abi Ɛsɔwɔ ajya, nnó ebwó ntó átáné né efwyale gabo gétúgɛ áchomé mmye ne Kras Jisɔs abɔ ntó ngɔ ayi alá byéé.

¹¹ Mejɔ́ wena elu wáwálé ewé ejɔ́ nnó:

“Mbɔge esé dégbo ne ji,

debéé nye ntó né genwá déjwɔle ne ji.

¹² Mbɔgɛ esé dekoge metɔ́ gétúgɛ efwyale ewé dégene,

déjwɔlege nye ntó né geluɔge enoge ne ji.

Mbɔgɛ esé déshyage nnó dékage fɔ ji, ji ntó ashya nye nnó ákagɛ fɔ esé.

¹³ Mbɔgɛ esé delá dépye fɔ unó sé wáwálé, ji apyéé wyeé unó bi wáwálé gétúgɛ nnó ji akage kwɔré fɔ abe muú ayi ji alá pɔ.”

Muú utɔ́ ayi Ɛsɔwɔ ágboó ne ji

¹⁴ Tegé ebwó unó bina, okwele ebwó mbeé né mbe ushu Ɛsɔwɔ nnó ékágɛ ebwó anyege mbeé né ucho mejɔ́. Gefɔgɛ mbeé yina ayi alá pɔge ye né meti fɔ, atyaá bɔ́ lé makpo abi áwuú ji. ¹⁵ Mmye lé mangi mekomejɔ́ Ɛsɔwɔ nnó ɔbe ne mabɔ malómáló né mbe ushu wuú, nkane muú utɔ́ ayi mmye ela gboó ji. Ji alerege mekomejɔ́ Ɛsɔwɔ ayi átome ne unó bi ulú wáwálé ne alerege ubi chancha. ¹⁶ Ofyege fɔ mmye ne bɔ́ abi ajógɛ depɔ́ tire dela tanege fɔ né mekomejɔ́ Ɛsɔwɔ, nénde dépye bɔ́ ajye wye mbe mampyegɛ unó bi Ɛsɔwɔ alá akélege. ¹⁷ Unó bi ebwó álerege ulú eke etukwe gepa eyi genyé muú menyammye geláge gboó. Né geluage bɔ́ bina Hemenɔs ebwó ne Filetɔs alu wye. ¹⁸ Ebwó ályaá meti ewe álerege wáwálé, ála leré le nnó Ɛsɔwɔ apye me bɔ́ ákwilé né negbo. Nkane ápyembɔ, áfyɛ gepwa mbaá bɔ́ bifɔ abi ábɔ áfyéé me metɔ́ ne Ɛsɔwɔ. ¹⁹ Yémbɔ, mekomejɔ́ Ɛsɔwɔ atene wáwálé eke nebɔme gepú eníne átene né

etarave ye genó gekáge nyige ji. Asa wye áké, “Ata akaá bɔ́ bi álu abi.” Asa ntó wye áké, “Yéndémuú yi aké alu muú Ata abɔ manlyáá gabo mampyegɛ.”

²⁰ Yéndé gepú eyigɛ mfwa, uchwere menyé ube wye, ebi ákwye ne gul ne seleba ubeé wye, mamba, uku, ne bɔ asele ntó abe wye. Ebifɔ ulú ebi uwya enoge, alá nyé menyéé wye tametame ne ebifɔ ulú ebi ula pɔ́ ne enoge, anyé menyé wye gébé geko.

²¹ Wyembɔ ne yéndémuú ayi alyaáge gabo nnó abe pópó né mbe ushu Ɛsɔwɔ, abeé. Alu nkane uchwere menyé ebi uwya enoge. Abelege gemɛ jíi nnó akpome menyammye wuú nnó mbɔ́ gepú asele ji ápyege utɔ́ ulúlú wyeé.

²² Né getu eyina, bo ɔlyaá gepɔ́ gebo-gebo eyi njɛusa ne asɔ abifɔ áwyaá. Fye lé mekpo wye mampyɛ genó eyi gelú cho. Fye metɔ́ wye ne Ɛsɔwɔ. Bɔ gejeé ne ate aɲme. Be ne nesɔ nkane okene ne ate aɲme abi ákuú mabɔ Ata ne matɔ́ bwɔ́ mmu pópó. ²³ Ochoge mbwa ne bɔ́ abi ányé ukenkene mbeé nende, wɔ okáá nnó gefɔgɛ mbeé yina áchwɔ́ bɔ́ ne mawáme. ²⁴ Ne muú utɔ́ Ɛsɔwɔ abɔ́ fɔ mambe menwáme mawáme, abɔ mambe muú nesɔ mbaá bɔ́ ako. Abɔ mambe menlere melómelo ne metɔ́ ela sɔ́ ji wáwá. ²⁵ Ajógɛ mejɔ́ ne nesɔ ne achye majye mbaá bɔ́ abi alá káme ne ji wɔ́ nnó ákaá mbaá ayi ebwó alu gyéé. Nkane ɔpyembɔ, Ɛsɔwɔ akáge néne ebwó meti akwɔre metɔ́ bwɔ́ ákaá wáwálé ayi atome ne ji. ²⁶ Ne nnó ndɔfɔ ákage kere né defɔre débwɔ́ átáné né mataá danchómelo muú abɔ apyene ebwó alá wuú lé ne Ji.

3

Gepɔ́ eyigɛ bɔ́ ábéé nye ne geji né kwyak-wya gébé

¹ Ne kaá nnó gébé eyigɛ mme ake álé chwɔ́ kwya, efwyale ejame nye dɔ́. ² Gébé eyigémbɔ ákwaá abɔ́ nye lé gejeé ne gemɛge bwɔ́ ambɔ́, ábɔ nye geje ne nka, ábwɛge mmye, áchyege nye sé ate enoge, áshye ate, áwuú nye sé majye ámmá ne ante bwɔ́, ye ɔma pye bwɔ́ ndé, matɔ́ ágɔ́ fɔ ebwó, ábéé nye sé pópó né mbe ushu Ɛsɔwɔ. ³ Alómé nye sé melu, agene nye sé meshwe

* **2:8** Elú wáwálé nnó: Dékage nnó Jisɔs alu mpyáne Devid ewena eléré nnó ji alu Muú yi Ɛsɔwɔ akweré ji elá gefwa, ayi Ɛsɔwɔ anyéméno nnó achwɔ́.

ne ate ákwaá, áchóó nyé ate mabó, ábálege matóó, ápyéé efó, ákií nyé sé genó gelógéló. ⁴ Achyēge ate ájeé mankwaá, álaá nyé bóó gebyó, ápye unó tametame, ágbéēge nyé ne gempóge, ábó gejeé manyé genwá, ábóó fó gejeé ne Eṣṣwá. ⁵ Gébé eyigé mbóntó ábéé nyé eke bóó abi ákwólege depóré Eṣṣwá, yémbó áshyá nyé utó bi ulú wyéé. Óchoge fó mbwa ne ufóó bóó bina.

⁶ Né geluage bwó, abifó ákpene né úpu bó alá ajeé mbaá andée abi apwa ebwó mmye. Andée bimbó álu abi gabo ayi ebwó ápye ne ákwólege, áchyēge ebwó efwyale né metóó. ⁷ Andée bina áwya gejeé mangi yéndé gefógé genó eyi matóó bwó ágarege, yémbó akágé, kwóne fó mbaá ayi ákaáge genó eyi gelu wáwálé. ⁸ Ne ndere Jens ebwó ne Jambras átene nya ukpene ne Mosis wyémbó ntó ne bóó bina ála kámege ne genó eyi gelú wáwálé. Ebwó alú bóó abi matóó bwó alá ferege sé depó chánéné, ábyó gebyó nnó áfyé matóó ne Eṣṣwá. ⁹ Yémbó ájye nyé ye teté ne unó bwó ebimbó nénde, ela gachyē bóó ákaá nnó ebwó álu unkenkene bóó. Ndere ebo epye nya ne Jannes ebwó ne mejeé wuú Jambres.

Pál achyē Timōti kwyakwya majye

¹⁰ Ne nana wá Timōti, ókaá unó bi me nleerege, ókaá gepó ya, ne genó eyigé me mferege mampye né genwá ya, ókaá nkane me mfyéé metóó ne Jisṣ, nkógé metóó, gejeé eyi me mbóó ne ate bóó. ¹¹ Ne ókaá nkane ntene janja né gejamégé efwyale ewé ekwólege me, ókaá ndere bóó ámmye amu ne me, ókaá efwyale ewe me nge, depó tiré dépye ne me né meló Antiók, Ikónyom, ne meló Lystra. Ókaá ntó ndere ámmye me amu ne me nkogé metóó, yémbó Eṣṣwá apóó me ntane wye ye jya gegoó me mmye wó. ¹² Elú wáwálé nnó yéndémuú ayi áchomé mmye ne Kras Jisṣ ne abóó gejeé mambele genwá jíí ndere Eṣṣwá akelege, ate bóó ágóó fó manchye ji efwyale. ¹³ Bóó abo, ne bóó gebyó bina, gabo ayi ebwó ápyéé, ábéé nyé ndere muú, áboó nyé debele akwe nnyi. Abwólege nyé bóó ne bóó ntó ábwólege nyé ebwó. ¹⁴ Yémbó wá Timōti cho wye mbe ne unó bi áleré wá, ne fyéé metóó wye chancha. Wá ókaá chánéné ufóó bóó abi áleré wá unó bina. ¹⁵ Ne wá ókaá mé

mekomejóó Eṣṣwá te dembane ayi achyē wá dennga etiré depye wá otané né efwyale gabo gétúgé ofyéé metóó ne Kras Jisṣ. ¹⁶ Unó uko bi ulú mmu nwe Eṣṣwá utane lé né uferé Eṣṣwá jimbo. Unó bina upoge manleerege ese unó bi ulú wáwálé, unyane bóó bi ápye gabo, unyage ese mati yi dela kwóle chancha wó, ne alerege ese nkane débóó mambelé genwáge sé cho ndere Eṣṣwá akelege, ¹⁷ nnó yéndémuú ayi apyéé utóó Eṣṣwá abe ne dennga deko, akwane mampye yéndé utóó ulúlól.

4

¹ Me njógé unó bina ngarege wá ne eshye né mbe ushu Eṣṣwá ne Kras Jisṣ muú achwógé nyé mangbáre gefwa jíí ne mansó mpa bóó abi agboó ne abi álu abe, nkpeage wá nnó, ² agarege bóó mekomejóó yina yéndégébé opwage. Ye né gébé gelógéló ye gébé gebogebo. Pyegé bóó ákaá mati ayi ápye gyeé, nyane ebwó nnó ályaa gabo. Fyēge ebwó eshye, koógé metóó ne alerege ebwó unó bina. ³ Nénde gébé géchwó nyé eyi bóó ála ákií nyé se manwú wáwálé ayi bóó alerege, ála aferé nyé le unó bi ebwó ákelege ne ákelege nyé le anlere abi alerege ebwó unó bi ulóme ebwó metóó. ⁴ Ne ályage nyé manwú genó eyi gelú wáwálé ála ákwóle lé ukwene bóó abya. ⁵ Ne wá Timōti ye ema ebe nnó gbarege wye mmye jyeé. Ye ógene efwyale nnó, koóge wye metóó, pye utóó bye ndere mengaré abya melóméló. Pyegé utóó bye ebi Eṣṣwá achyē wá uko.

⁶ Mbógé né getu ya, nla me meti gewúle. Ela gachyéé manoó ma magbele mme nkane mmóó gepē. ⁷ Me mmye ummye ulúlól, nlome gatele wa abyé. Ngbare depóré Kras chancha kpa te nnere. ⁸ Ne nana nsa wa agile me. Nsa yimbó elé ela genwá ewé muú ayi abeé cho né mbe ushu Eṣṣwá abóó. Muú yi achyēge nyé me ela ewéna né bíí bi mbó elé Ata. Ji asóó nyé mpa yéndémuú chancha né bíí mpa. Achyēge nyé fó le me mbií, achyēge nyé ntó bóó abi ágilé ji ne gejeé nnó ji achwóó.

Mechá ewé etomé Pál jimboó

⁹ Ne kele meti óchwó obane me wáwá. ¹⁰ Nénde Damas alyaa me afe né meló Tessalonika gétúgé abóó gejeé ne unó mme.

Kresens ntó afé melo Galasiya ne Titos afé Dalmatya. ¹¹ Wye le Lukase jimbií ne ala fa ne me. Oke ochwóó se Makos enyú ne ji dechwó, néndé ji apoóge me né utóó dóó. ¹² Ntò mbó Tikikos né melo Efesos. ¹³ Oke ochwóó se nku gefwene wa ayi nlyaa mbaá menme se Kapus né melo Truus, ne bə ηwe ba ochwóó ne ebwó, ushu chancha uchan-cha bə ηwe ba bimbó ojigé fó nte.

¹⁴ Aleksanda mempye utóó ete, apye me gabo ayi apwóó amu. Ata Esowó achyēge nye ji nsa né genó eyi ji apyembó me. ¹⁵ Wó mbóó, kaá nkane ofye mmye ne ji, néndé atene ukpene ne mekomejóó ayi esé délerege.

¹⁶ Bíí bi me nkpe ne unóó mpa bi mbe mashyaá mmye ya né depó tire ámale me mmye, ye muú ama ayi achwó nya wye nnó apóo me apó. Ebwó ako abo me, nene le mmye nnó Esowó asogé metóó ne ebwó. ¹⁷ Yémbó Ata abó alu ne me ne achye me utó nnó ngare mekomejóó wuú gbene nnó bóó bi álá pó bóó Jus áwuú. Ne ji afere me né meno genyanya. ¹⁸ Ata Esowó aferege nye wye me né yéndé efwyale gabo ewé mkpe ne, ne apóge nye me mkpe né gefwa ji, eyi gelu né mfaánebuú. Matame mabé ne ji te kwyakwya ne kwyakwya. Amen.

Kwyakwya matame

¹⁹ Tame Priska, ebwó ne Akwila ne ula gepú Onesiforus. ²⁰ Erastus ala né melo Korént, Trófimós ntó amee nlyaa ji né melo Melitos. ²¹ Mmye ochwóó gemēge nnó neba nekwone. Yubolos, Pudens, Linos, Klodya ne anme abi álu we ako áké ntame wó.

²² Nnenemmye nnó Ata abe ne wó, ne nnó álérégé enyú ako galógáló.

Ἡμε ἀγι Πῶλ ἀσάμὲ μβαά Τίτος

Matame

¹ Ἐλέ με Πῶλ μαά ὑτῶ Ἐσωῶ ne ἠγβα Jisῶs Kras ne nsamé ἠμε yina. Ἐσωῶ achyεé me ὑτῶ bina gétúgέ bῶῶ bi ji ajyaá nnó ábέ abií, nnó mpyé ebwῶ áfyegé wye metῶῶ ne Ἐσωῶ ne nnó mpye ebwῶ ákaá wáwálé ayi ápogé ebwῶ ákwalege depῶré Ἐσωῶ chánéné. ² Ἐwéna epógέ nnó ebwῶ áneré metῶῶ mambῶ genwá eyi gélágé byé eyi Ἐσωῶ muú ayi alá abyῶgέ gebyῶ ányεé me meno te ukwene nnó achyεgέ. ³ Ne gébέ eyigé ji ajyaá gekwónégé, ji apye genwá eyina gegené né mekomejῶῶ wuú. Ἐlé mekomejῶῶ yina ne Ἐσωῶ Mempoῶ sé áfyεé me né amu nnó ngaregέ. Ne wye nkane Ἐσωῶ achyεé me majyεé, mbántó ne mpyεé ὑτῶῶ bií.

⁴ Me ntῶme ἠμε yina mbaá Titῶs. Me ngboῶ ne ji ndere εσέ ako défyεé metῶῶ ne Jisῶs.

Me nnenemmye nnó Nte sé Ἐσωῶ ne Kras Jisῶs Muú áwene gemége sé alere wῶ galógáló, apye ntó wῶ ὀβε né nesῶ.

Γεῶ eyigé muú kpaá echomele bῶῶ Jisῶs abῶῶ mambε ne geji

⁵ Ula bi me ntámé wῶ né melῶ Kret úlú nnó wῶ ὀnéré mampye unó bi ulaá, ne nnó ὀjya ákpákpa né mmú gepúgέ Ἐσωῶ ndere me mbῶ ngare mé wῶ nnó ὀpye né yéndé melῶ. ⁶ Muú ayi abεé muú kpaá né gepúgέ Ἐσωῶ, abῶ mambε muú ayi genwá jí gela gepῶ ne dembyῶ, ábané ele mendée ama. Baá bií ntó abῶ mankame ne Jisῶs, ábεé ne gepῶ gelógéló, áchyεge enógé mba bῶῶ kpakpa. ⁷ Muú kpaá né mmu echomelé bῶῶ Ἐσωῶ alu muú ayi apelé ndere ὑτῶ Ἐσωῶ ukene. Ndere elúmbῶ, abῶ mambε muú ayi alá ákágé shulé ji ndo, abῶῶ fῶ mambε muú nenḡa, muú ayi awyaá gefere, menyuú mmῶῶ, abεé fῶ memmye mammye, ne abεé fῶ muú ayi aselegé ebwῶ. ⁸ Abῶ mambε muú ayi anene ankéé, agboῶ ne genῶ gelógéló, muú ayi akagé gbaré mmye jí, ajógé mejῶῶ wuú gbógónῶ, abεé cho né mbe ushu Ἐσωῶ ne apyεé genῶ eyi ji abῶῶ

mampye. ⁹ Abῶ ntó mambε muú ayi agbaré mekomejῶῶ Ἐσωῶ ayi alere ji chancha, nnó ji ntó akaá ndere aleregέ unó bi bῶῶ Ἐσωῶ akwalegέ, nnó áleré bῶῶ abi álerege unó ebicha nnó álu gyεé.

Weége anleré gebyῶ yéndégébé

¹⁰ Njógé mbῶ mechῶ ewéna gétúgέ gejamégé bῶῶ abi átene ukpene ne mekomejῶῶ Ἐσωῶ yina. Ebwῶ alú bῶῶ meno ne bῶῶ dembwalé chacha ekwῶ abi átomé wyeé eshye nnó ábῶ mansῶ muú nsῶ ne atene cho né mbe ushu Ἐσωῶ. ¹¹ Ekamegέ wῶ ὀlyaá ufῶῶ bῶῶ bina ajye mbe ne depῶti né mmu gepúge Ἐσωῶ. Ebwῶ ápye me gejamégé mala upú ákwe tametame ndere aleregέ unó bi ebwῶ ambῶῶ ne abῶῶ nsa, ewé alá ábῶῶ fῶ manleré ubi wῶ. ¹² Muú ekpávέ bwῶ ama ayi alu muú melῶ Kret ewéna ajῶῶ ntó ato ne bῶῶ bií aké, “Bῶῶ Kret alu bῶῶ gebyῶ, bῶῶ nchye ne ambwa abi ányεé genῶ.” ¹³ Mechῶ ewéna elu wáwálé ne ὀbῶ manshulegέ ebwῶ ndo, ὀwegé ebwῶ yéndégébé nnó ebwῶ ákeré ákamé ne genῶ eyi gelú cho eyi getome ne depῶré Jisῶs. ¹⁴ Amágé wu nye se ubi ebi bῶῶ Jus ajame yé. ¹⁵ Yéndégenῶ gelú pῶpῶ mbaá bῶῶ abi alá apῶ ne uferé uboubo né mmu metῶῶ. Yémbῶ abi álú ne uferé uboubo, ebwῶ bi alá áfyεé metῶῶ ne Ἐσωῶ wῶ, yé genῶ gefῶ eyi gelú ebwῶ pῶpῶ gepῶ. Deba etiré dégbeé ebwῶ matῶῶ dépye uferé bwῶ úlú wyeé nchyenchyε. ¹⁶ Aké ebwῶ ákage Ἐσωῶ, yémbῶ gepῶgέ bwῶ geleré nnó áshya ji. Ebwῶ álu bῶῶ abi muú alá ákágé bῶ gejeé ne ebwῶ ne áwú fῶ Ἐσωῶ. Ye galógáló ayi ebwῶ ákágé pye ne bῶῶ ápῶ.

2

Majye ami Titῶs abῶῶ manchye bῶῶ echomele Jisῶs

¹ Ne wῶ Titῶs, ὀbῶ manlerégé elé unó bi úlú cho ndere mekomejῶῶ Ἐσωῶ agarege. ² Chyεge bῶῶ kpakpa né mmu gepúge Ἐσωῶ majyεé nnó abε pere ne bῶῶ, ápyεgέ ὑτῶῶ ne eshye, ákágé genῶ eyigé ebwῶ ápye, ákágé ndere ágbaregέ mmye bwῶ, átene chánéné né metῶῶ ewé áfyεé ne Jisῶs, abῶgέ gejeé ne bῶῶ. Akogé wye metῶῶ chánéné gébégé mmuameno achwógé.

³ Wye ndere alere akpakpa abi ande, mbantó ne abó manlere abi andée, nnó ebwó abé ne gepo eyi gechwó ne enógé, áchoge fó bós mabó, áchyege fó gemege bwó né mmós manyúgé. Alerege elé genó eyi gelu cho, ⁴ nnó ebwó ápye áso andée abó gejeé ne áno bwó ne baá bwó. ⁵ Gare ntó ebwó nnó akagé genó eyi ebwó ápyeé, abé bós abi áno bwó, ebwó ebwó ne ákaá désoré bwó. Pye ntó ebwó ákaá nnó abo mampyegé utós né upú bwó. Alerege ntó ulós melu awugé áno bwó nnó ékagé mekomejós Esowó abe ne gembya.

⁶ Wyembó ntó ne abó manleré njyee usa nnó ákaá ndere ágbaregé mmye bwó. ⁷ Ne wó Titos abo manlere gepo gelógéló né yéndegenó eyi wó opyee, okwilegé manleré ebwó genó, lere ne metós wye mmu pópó, opyegé nselé. ⁸ Mekomejós ayi atanege wó meno, abe ayi muú awúgé alá akagé shulé wó ndo, nnó muú mawámé wyeé awugé meno egbe ji akpa mekpo unós

⁹ Chyegé afwe majyee nnó abó manwúgé ne ante abi abós ebwó né yéndegenó, ápyege elé genó eyigé ebwó ákelegé. Ekagé átene ukolo ne ebwó, ¹⁰ yé unó bwó ntó ájogé fó. Ebwó abé elé bós abi ante bwó akagé neré metós ne ebwó nnó yéndegenó eyigé ebwó ápyeé gelerege elé ndere mekomejós Esowó Muú áwene gemége sé alóme.

¹¹ Esowó aleré bós ako galógáló wuú ayi ji áwenege gemége bó. ¹² Ne galógáló yimbo achyegé esé majyee nnó deféré amu né depó etí delá déchwó fó ne enógé mbaá Esowó, etí delu elé depóré mmwólé unó mme, nnó dégbarege mmye, debe ne genwá eyi gelu cho ne nnó dépye genó eyigé Esowó akalegé fa né mme yina, ¹³ ndere dégilé gekpekepegé genó eyigé esé déneré metós wyeé gelu nnó Esowó sé ayi apwós amu alerege mmye ne utó gefwa jíí. Esowó yina elé Jisós Kras Mewené gemége sé. ¹⁴ Jisós yina ne achye gemé ji gétúgé se nnó áwéné esé né yéndé gefógé gabo, ashwane esé nnó débe bós bíí abi akpané gechyee mampyegé galógáló.

¹⁵ Titos abo manlerégé bós unó bina, fyegé ebwó eshye ne weége ebwó ne uto ebi Esowó achyee wó. Ne okamegé muú abya wó ndere alerege ubi.

3

Bege ne gepo gelógéló

¹ Titos, tége bós byee nnó áshulégé mmye bwó mme mbaá akpakpa ne bós abi abós uto né melo. Awugé ne ebwó, abé ntó téné mampyegé genó eyi gechwó ne galógáló mbaá bós ako. ² Ekagé áchoge mabó muú fó, ályaá mawámé, áselé depó peré, ne nnó abe chancha ne bós ako.

³ Néndé mbembe esé débó dekenege ntó wye ndere ebwó, déwuú nya fó ne Esowó dépyee nya gyee. Dékwe nya eké afwe ndere dépyee unó bi menyammye sé ákelegé ne ebi ugós esé metós. Déchwó nya gébé se mambalegé matós ne ate. Bós abifo áké abós unó matós áso esé. Bós abifo ápaá esé, esé ntó depaá ate. ⁴ Yémbó gébége Esowó Muú áwene gemége sé aleré esé galógáló ne gejeé eyigé ji abós ne esé, ⁵ aferé esé né efwyale gabo. Epófó gétúgé galógáló ayi esé dépyee, ji age lé esé meshwe ne áwene gemé gesé. Ji ashwané matós sé nnó débó genwá eyi geké ne Mendoó Ukpea pye esé déla bós aké. ⁶ Esowó afyee esé Mendoó Ukpea ewéna egbeé esé né mmye ndere Jisós Kras Mempoó sé achye gemé jíí gétúgé sé, ⁷ nnó gétúgé galógáló wuú, esé détené cho né mbe ushu Esowó degilé mambó ntó genwá eyi gélagé bye. ⁸ Mejós wena elu wawálee, ne nkelegé wó otome eshye manlerégé ewu, nnó yéndemuú ayi áfyee metós ne Esowó ágbaré menyammye wuú chanéné, nnó ápyegé galógáló yéndégébé. Unó bina ebi me ngaré mbó wó, uló ne upogé yéndemuú.

⁹ Ne ekamege wó ocho mbwa ne bós abi anyee genkekenégé mbee yé mbeé mankógé mabó ukwene ante ne mammyege gétúgé ebe. Unó bina upó ne nsa ne ulú elé ubyankwó unó. ¹⁰ Yéndemuú ayi ogene nnó agboó ne mawámé ne mbeé manyegé, chye ji majyee dama, ekogé ndó epea alá awuú fó, fa mbwa ne ji, ¹¹ néndé okáá nnó gefógé muú eyigé na, alu muú ayi anyee utuú ne gabo ayi ji apyee aleré nnó jimboó achó mabó mií.

Kwyakwya mejós

¹² Me nkelegé mbó mantó Atemas ewú, nla ntó ji wó, ebyennó ntómé nyé lé Tikikós, ne yéndemuú bwó achwógé ewú, mmye nnó wó ochwó abane me wena né melo

Nikapolis néndé nkélegé nnó nebá nebye me ewú. ¹³ Αημε se bina apea, Senas muú εβε ne Apolos ájyεέ nye nekε, áké ájyεέ chyεέ εbwó yéndégenó eyigé εbwó ákélegé okamegé εbwó ájyε amuamu. ¹⁴ Gare bós se ewúmbwó né meló Krete nnó ági manlεregé uló melu. Áké ápyεέ mbwó, ágene unó manchyεέ mbaá bós abi unó ulíi εbwó. Gárege εbwó nnó ékágé áβε ambwa.

¹⁵ Αημέ sé ako abi álu ne me áló enyú matame. Tame ntó ájeé se abi ágboó ne εsé ne áfyεέ mató ne Εσωwó. Nnenemmyε nnó Εσωwó álérégé enyú ako galógáló.

N̄we ayi P̄l ásamé mbaá Filemōn

Matame

¹ Me P̄l muú nk̄pene deno gétúgέ utó Kras Jis̄s ne nsame ηwe ayina. Nlú fa chónchó ne men̄me sé Timōti. Nt̄ame ηwe ayina eta wye Filemōn. Wó olú mejeé sé ayi débóó gejeé ne wó d̄ó ne nte muú utó ayi dépyéé utó es̄wó chónchó.

² Esé délóó matame mbaá Apfia men̄me sé ayi mendée ne Akipus nte men̄me ayi démm̄ye dépye utó Kras chóncho eké b̄ó bee. Délóó ntó matame mbaá echomele b̄ó Es̄wó ewe enywerege né gepú jyé.

³ N̄nenem̄mye nnó Nte sé Es̄wó ne Ata Jis̄s Kras álérégé enyú galógáló, ne apye enyú débé né nseó.

P̄l aféé Filemōn

⁴ Men̄me wa, yéndégébé me nké n̄nenem̄mye mfyéé wó ntó né m̄myemenene, ne ntamege Es̄wó wa, ⁵ gétúgέ n̄wuú nnó ofyéé metóó ne Kras ne óbóó gejeé ne ate b̄ó Es̄wó ako. ⁶ N̄nenem̄mye nnó m̄mye eyi ese déchome ndere b̄ó abi ákame ne Jis̄s, ep̄ye wó ókaá chánéné genó eyi getome ne mejé ewé ese déwyaá ndere b̄ó Jis̄s Kras. ⁷ Men̄me wa, gefo gejeé eyigé óbóó ne b̄ó Es̄wó gep̄yéé metóó egóó me, ne gema fyéé me eshye ndere óbóó gejeé ne ebwó mbó ep̄yéé matóó ákwenege ebwó mmu.

P̄l anene Filemōn m̄mye nnó ase On̄esim̄s

⁸ Ndere me nlú muú dentóó Jis̄s Kras nkage garé wó ne utó ba nnó wó pye genó eyigé óbóó mamp̄ye, yémbó m̄pyéé f̄ó mbó. ⁹ Ndere elúmbó, nnene elé wó m̄mye né gejeé eyigé débóó ne ate. Me P̄l nnene wó m̄mye ndere muú kpaá wye ne muú ayi ak̄pene deno gétúgέ Kras Jis̄s. ¹⁰ N̄nene wó m̄mye nnó wó ógέ meshwe ne maá wa On̄esimus. Nge ji ndere maá wa gétúgέ m̄pye ji afyéé metóó ne Kras gébégé nlú né gepúgέ deno. * ¹¹ Mb̄e mb̄e ji abó alú geb̄yan̄kwógé muú né eta wyeé. Ne nana alu muú melóméló né eta wye ne eta wa.

¹² Me nt̄ame ji nnó akere eta wye. Elú me eké mb̄wií metóó wa ne nt̄ame mbó eta wyeé. ¹³ Mbó nké mbele ji abe fa ne me, ase melu wye mampógé me ndere nlú né deno gétúgέ abya melóméló. ¹⁴ Yémbó nkelegé f̄ó mamp̄ye genó gefo eyigé wó óla mbóó mb̄e ókame wó. M̄pyembó, nnó yé óké op̄ye genó mampóó me, op̄ye ndere metóó wyeé egarege, ékágé ebe nnó me ne ηm̄erege wó mekp̄o mme.

¹⁵ Nd̄ofó On̄esim̄s alyaá wó né mboó gébé nnó ji amage kere eta wyeé enyú deb̄e ne ate téé kwyakwya. ¹⁶ Mb̄e mb̄e ji abó alú mefwé wye, yémbó nana ānea geme apwó mefwé néndé alá nte men̄me wyé gétúgέ ji ntó áfyéé metóó ne Kras. Me mbóó gejeé ne ji d̄óó, yémbó ushuú gejeé eyigé óbóó nye ne ji gejamé kpaá gepwó amu néndé ji alú nte mekwaá ne nte men̄me wye ayi afyéé ntó metóó ne Ata.

¹⁷ Ndere elúmbó, mbógé óse me ndere nte muú utó Ata, achwógé, se ji amu apea wye ndere me mbó nchwógé ósele me. ¹⁸ Yé apye wó genó gefo gebo, yé anye elé wó ujwóó, gíí me. ¹⁹ Elé me mbóó P̄l ne nsamé ne ebwó wa ngarege wó nnó nkwalé wó ujwóó bimbó. M̄mege f̄o nnó yé wó mbóó ógbarege me ujwóó né genwá jyéé. ²⁰ Ndere elúmbó, men̄me wa, né gétúgέ mabó Ata pye me galógáló. Pye metóó ego me ndere nte men̄me ayi áfyéé metóó ne Kras.

²¹ Ne me nkaá wáwálé nnó ndere me nsame ηwe yina op̄ye nye wye ndere me njóó. Ne op̄yéé nye yé genó eyi gepwóó eyigé me ngíí. ²² Genó eyigé cha eyigé me mmagé gbéé gelú nnó, ókwyé melu né maá gepúgέ an̄kéé bele eta wa. Me nnere metóó nnó Ata awuú nye m̄myemenene nyú, apye me ntané deno nkeré eta nyú.

²³ Ep̄af̄ras nte muú ayi ak̄pene deno gétúgέ Kras Jis̄s alóó enyú matame. ²⁴ Wyembó ntó ne Mak̄s, Aristak̄s ne Damas ne Lukase álóó enyú matame. Ebwó álú áte ān̄me abi ap̄yéé utó Ata.

²⁵ N̄nenem̄mye nnó Ata Jis̄s Kras álérégé enyú galógáló.

* **1:10** Elú wáwálé nnó: Mabó On̄esimus matene nnó muú yi áchwóó ne nsa.

N̄wε ayi ásamé mbaá b̄óó Hibus

Mekomej̄óó ayi Es̄w̄o ap̄ye maá wuú agaré

¹ Nyá mbembe Es̄w̄o ap̄ye b̄óó ekpavé bií ágaré ukwené ante sé mekomej̄óó wuú nd̄o, nd̄o ne nd̄o né mati uf̄óó uf̄óó. ² Ne nana ayi mme achw̄o bye, Es̄w̄o ap̄ye maá wuú agaré esé mekomej̄óó wuú. Maá wuú yina ntó ne ebw̄ó ne ji akwyéé yéndégenó fa mme chóncho. Ji ne Es̄w̄o ábélé nnó abe menyéé geteé unó uko ebi ji awyaá. ³ Elé maá yina ne ap̄yéé gekpékpé gé ηḡo Es̄w̄o ágenege. Ndere ji alú, mb̄ontó ne Es̄w̄o alu né mati mako. Mekomej̄óó wuú awyaá utó ne elé mekomej̄óó wuú yina ne ap̄yéé nnó yéndégenó eyigé akwyéé gekene chánéné. Ji anerege mamp̄ye genó eyi gépyéé Es̄w̄o ashw̄onége gabo ayi b̄óó ápyéé, afé mfaánebuú, ne ajw̄alé né melú énogé né egbe ebw̄onye Es̄w̄o Muú an̄ea Apw̄óó amu.

Maá Es̄w̄o an̄ea gemε apw̄ó makiénné Es̄w̄o

⁴ Ndere elúmb̄o, Es̄w̄o ap̄ye maá wuú an̄ea gemε apw̄ó makiénné j̄í wye ndere mab̄o ami Es̄w̄o achyéé ji málómé mapw̄ó ami bw̄ó. ⁵ Esé dékaá mb̄o néndé Es̄w̄o aj̄óó f̄ó ne ekiénné f̄ó nnó, “W̄o olú Maá wa, fina nla Nte wye.” Es̄w̄o aj̄óó yé ntó ató ne ekiénné f̄ó nnó, “Me mb̄éé n̄ye Nte wuú ne ji abeé n̄ye Maá wa.” ⁶ Ne gébégé Es̄w̄o atóme maá mb̄e wuú fa mme ama j̄óó aké, “Gógé makiénné ya ánógé ji.” ⁷ Ge genó eyigé aj̄óó atómé ne makiénné Es̄w̄o aké, “Es̄w̄o ap̄yéé makiénné j̄í alu eké mbyo ne ap̄ye baá utóó bimb̄o alu eké manómé mewε.” ⁸ Yémb̄o aj̄óó ató ne Maá wuú aké, “E é Es̄w̄o, gefwa j̄ye gebéé te kwyakwya ne kwyakwya, ogbarege n̄ye gefwa j̄ye né meti ewé elú cho ne melóméló. ⁹ W̄o ogboó ne genó eyi gelú cho ne opaá gep̄ogé b̄óó abi alá ábelegé mabe Es̄w̄o. Ge ula bi me Es̄w̄o, muú nlú Es̄w̄o wye njyaá w̄o nnó ob̄e ne ηḡo yi ap̄ye metóó eḡóó w̄o epw̄óó ate ájeé byéé.” ¹⁰ Ama j̄óó ntó ne maá wuú aké, “W̄o, Ata, né ula ulóó okwyéé mme, ne

okwyéé yéndégenó eyi gelú né mfaánebuú ne ammu j̄ye. ¹¹ Unó bina uchogé n̄ye né meso gébé, ne w̄o mb̄óó ob̄éé n̄ye te kwyakwya. Ubi uko ugboó n̄ye manaá eké ukwene mandeé, ¹² ne w̄o ok̄óó n̄ye ubi ntó eké gekwenege nkú ne okw̄órégé n̄ye ubi eké muú akw̄órégé ukwene mandeé ne ayi make. Yémb̄o, w̄o mb̄óó okw̄órégé f̄ó ne genw̄á j̄ye gebyéé f̄ó te kwyakwya.” ¹³ Es̄w̄o aj̄óó f̄ó ne ekiénné wuú f̄o genó eyigé ji aj̄óó ne maá wuú nnó, “Jw̄alé fa né egbe ebw̄onye wa, kpaá te mpyéé b̄óó mawáme byéé akwene eké geluó eyigé onérege uká byéé mfaá.”

¹⁴ Ne makiénné Es̄w̄o ako ulú le mandoó ayi ápyéé utóó. Es̄w̄o atómé nnó apoógé b̄óó abi Es̄w̄o áwenege n̄ye gemége bw̄ó.

2

Fyegé mekpo né wáwálé ayi déwuú

¹ Te ndere esé dekaá unó bina debó mamfyege mekpo né ubi chánéné nnó ékágé deno mewaá. ² Esé dékaá nnó mekomej̄óó Es̄w̄o ayi makiénné j̄í ágaré ukwene ante sé alu wáwálé, ne b̄óó abi alá bélé ji w̄o ne abi atoó ntó mekpo, agé wye efwyale ewé ekwane ne ebw̄ó. ³ Ndere elúmb̄o, mb̄ogé esé abi déwuú gekpekepege mekomej̄óó Es̄w̄o ayi áwenege gemége b̄óó, debyage ji, dépyéé mb̄o nnó ne esé débo efwyale? Ata jim̄b̄óó ne ab̄óó mb̄e ágaré b̄óó mekomej̄óó yina, ne b̄óó abi áwuú ndere ji ágárege ap̄ye esé dékaá nnó alu wáwálé. ⁴ Ne Es̄w̄o alere ntó esé chánéné nnó mekomej̄óó yina alu wáwálé né gep̄ogé ufelekpa ebi up̄yéé b̄óó alá mano mekpo fuú ne unó ebif̄o uf̄óó uf̄o ebi ulerege utó bií. Ne achyéé ntó uf̄óó uf̄oó echyε ewé etanege mbaá Mendoó Ukpea mbaá b̄óó bií ndere ji ákélé.

Elé Jis̄s ne awenege gemεge sé

⁵ Ge, genó eyigé esé déjógé détome ne geji gelu nnó: Makiénné Es̄w̄o f̄ó w̄ó Es̄w̄o ábélé nnó ágbare gefwa né mme meke ayi achw̄o w̄ó ⁶ Né mbaá melu f̄ó né mmu ηwe Es̄w̄o ásá lé nnó, “E é Ata Es̄w̄o mekwaá alú kpe ndé genó ayi oteé ji, gebyanjkwogé nte mekwaá ayi w̄o okpege alu waá? ⁷ Né mboó gébé, op̄ye f̄o ji an̄ea yé gemε d̄óó eké makiénné j̄ye w̄ó, yémb̄o ofwa ji ne ηḡo ne

ένόγέ εκέ mfwa. ⁸ Wα αfyε yéndégenó né amu jíí. Asá né mmu ηwe Εσωω nnó, Εσωω αfyε yéndégenó né ammu jíí.” Ebyennó yé genó eyigé cha eyi gelaá gepα. Yémbα esé delú danγε mbα nnó yéndégenó gelu né amu jíí. ⁹ Yémbα elé Jisαs ne esé dégene. Né mboó gébé, Εσωω abelé ji né melu ewé ela ηnea yé geme εκέ ewé makiénné jíí wó. Εσωω apyembα nnó gétúgέ galógáló ayi ji alerege, Jisαs ágéé efwyale agbo gétúgέ bαó ako. Gétúgέ efwyale ewé Jisαs agene ne negbo ενiné ji agboó, ne Εσωω afwa ji ne ηgό ne ενόgέ ndere mfwa. ¹⁰ Εσωω ne akwye unó uko ne ji ne agbaré ubi nnó ukene chánéné. Ndere ji apye nnó gejamégé bαó ábé baá bíí abα ηgα, elú galógáló nnó ji apye muú ayi ánenege ebwó meti áwené gemége bwó, ágé efwyale nnó akwane né yéndé meti mambε muú ayi ákágé pye ebwó ábό geηwá.

¹¹ Jisαs muú apye nnó bαó abε pópó chóncho ne bαó abi ji apye ebwó álu me pópó, ebwó ako alu baá Nte ama. Ge ula bi mmye ela gboó fό ji mankú ebwó nnó aηme bíí. ¹² Ajóoge aké, “Mpye nye aηme ba akaá gekpékpégé muú ayi wα olu. Mfεge nye wα né εchomele bαó byéé.” ¹³ Ama jóó aké, “Elé Εσωω ne nliige mmye ne ji,” ne ama jóó ntó aké, “Gé me na ne baá abi Εσωω achye me.”

¹⁴ Te mbaá baá bíí bimbα, ebwó ako alu akwaá, getú eyigémbα, Jisαs jimboó abwólé mekwaá álá εκέ ebwó nnó ji agbo ake ne negbo nni áchό utó muú ayi apyéé nnó bαó ágbo. Ne muú yimbα elé danchαmeló. ¹⁵ Ndere ápyembα, ápye nnó bαó áfóogé sé negbo né geηwáge bwó geko, elé ebwó abα álu afwe mbaá negbo gétúgέ abα afóó néni. ¹⁶ Esé ako dékaá chánéné nnó Jisαs achwó lé nnó apoó upyáne Abraham, achwó fό mampoó makiénné Εσωω wó. ¹⁷ Ge genó eyigé gepye ji abwólé ntó mekwaá álá εκέ aηme bíí né yéndé meti mbα, nnó abε etukpe ampyéé upε Εσωω, ewé εgene bαó meshwe, ne muú ákágé neré metαó ne ji nnó ji achyéé gepε gétúgέ gabo ayi bαó ápyeé. ¹⁸ Ji akágé wené gemεge bαó abi mmuameno ábánege ebwó nana néndé mmuameno abό abané me jimboó ne age efwyale.

3

Jisαs aηeá geme apwα Mosis

¹ Aηme ba, abi ukpea, muú ayi alu né mfaánebuú akú ntó enyú. Ndere elúmbα, pege gefógé muú ayi Jisαs alú, ji alú ηgba ne etukpe né depαré Εσωω etiré esé défyéé metαó wye ne déjógé. ² Ji apye utαó bi Εσωω achye ji metαó ema wye ndere Mosis ntó apyéé né gepúgέ Εσωω. ³ Yémbα, Jisαs akwáne mambό ενόgέ apwα Mosis wye ndere bαó ánógé muú ayi áténé gepú apwαó gepú eyigé ji áténé. ⁴ Elú wáwálé nnó yéndé gepú muú ne atenege geji, yémbα, muú ayi apye yéndégenó elé Εσωω. ⁵ Mosis apye utαó bíí uko né gepugé Εσωω metαó ema, ndere maá utαó Εσωω. Utαó bíí bimbα utene mbaá unó bi Εσωω apyéé nye nnó bαó ákaá né meso gébé. ⁶ Yémbα Kras apye nya utαó bíí uko né gepugé Εσωω metαó ema ndere Maá Εσωω. Esé delú bαó gepu eyigémbα mbogé dégbarege matαó sé chánéné ne dénegege ntó wye metαó tágétágé te kwyakwya né unó bi débαó nye.

Déneáge fό matαó

⁷ Ge ula bi Mendoó Ukpea ejógé εκέ, “Fina mbogé enyú déwúgέ meko Εσωω ⁸ détogé fό mekpo ndere ukwene ante nyú abό ápyeé ne Εσωω. Ashya mampye genó eyigé ji ajóó, gébége ebwó ákene né mashwone, ákpa mekpo metoó bwó áfwαré ji. ⁹ Ewú né mashwone, ukwene ante nyú ákpélé me, ágé unó bi me mpyeé né usaá aηme upea. ¹⁰ Gé ula bi metαó esαó me ne nje ενiné mbα, ne njóó nké, ‘Matαó bwó áféregé fό unó choó yéndégébé ne ákágé fό genó eyi me nkelege nnó ebwó ápye’. ¹¹ Ne ndere metαó esαó me ne ebwó mbα, nkélé nké, ‘Ebwó ákpené fό né melu ugbeé mmye wa.’”

¹² Aηme ba, ségέ gébé nnó, ékágé muú fα abε né geluage nyú ayi awya gebobogé metαó ewé ji ashya mamfyε metαó ne Εσωω, ati meso ne Εσωω muú alu mebe. ¹³ Genó eyigé enyú debαó mampye gelu nnó, enyú déchyεge ate majyéé yéndé bíí pyεge wyεmbα te mbaá delu kuú bíí ebifα nnó fina nnó ékágé yé gabo fό ábwólé enyú détógé mekpo ne Εσωω. ¹⁴ Kágé nnó esé ne Jisαs Kras delú muú ama, mbogé dégbaré metαó ewé débαó mbε défyε ne ji ne eshyε kpaá te dékwónégé kwyakwya. ¹⁵ Wye ndere dékuú nye me, déjigé fό nte genó eyigé ajóó

nnó, “Fina mbəgé déwúgé meko Esəwə, détógé fə mekpo, ndere ukwene ante nyú apye gébégé átoó mekpo ne ji.”

¹⁶ Ndé bə áb áwuú meko Esəwə ne áshyá mampye genó eyi ji ájóó? Elé bəó ako abi Mo-sis abə áferé nya ebwó né melə Ijip. ¹⁷ Ndé bəó abi metəó esəó nya Esəwə ne ebwó né usa aḡme upea? Elé bəó bi ápyéé nya gabo ágboó né mashwəne. ¹⁸ Ndé bəó Esəwə abə kélé nnó ebwó akpéné fə né melu ugbeé mmye wuú? Elé bəó bi alá ákamé nya mampye genó eyi ji ájóó wó. ¹⁹ Mbə ne esé dégéné nnó, ebwó ákágé kpe fə né melu ugbeé mmye gétúgé alá áfyé metəó ne Esəwə wó.

4

Esəwə anyéməno nnó achyēge bəó bií ug-beé mmye

¹ Menomenye ewé Esəwə anyé nya ne esé bi dékpene nye né melu ugbeé mmye wuú élú. Ndere elúmbə, sēgé gébé nnó ékágé muú nyú fə akwe meti, áso mpa wuú nnó ákágé nkpe fə né melu ugbeé mmye ewémbə. ² Esé ntó déwuú abya melóméló wye ndere ebwó abi nya áwuú. Yémbə, esé dége nnó mekomejóó Esəwə ayi ebwó áwuú apóó ebwó wó, néndé ndere ebwó áwuú ji ákamé fə genó eyigé Esəwə ágaré bwó wó. ³ Elé esé bi défyéé metəó ne Esəwə ne dékpene né melú ugbeé mmye epófó abi alá fyé metəó ne ji wó, néndé Esəwə ajóó aké, “Nkelé né metəó usəó wa nnó, ‘Ebwó akpene fə né melú ugbeé mmye wa kaḡka.’” Yéle ji ajóó mbə, abə annere me utəó bií ne akwyéé melú ugbeé mmye te gébégé ji akwyé mme. ⁴ Esé dékaá nnó, melú ugbeé mmye elú wye néndé né melú fə né ḡwe Esəwə ájóó ato ne ndə yi agbeé ekeneama nnó, “Esəwə annerege utəó mme mankwye agbeé mmye né utəó bií uko né ndə ayi agbeé ekeneama.” ⁵ Né melə ḡwe ewé dékuú nye ajóó wye áké, “Ebwó akpéné fə né melu ugbeé mmye wa.” ⁶ Ndere elúmbə, elú wye mme fuú, nnó bəó bifə ákpene nye né melu ugbeé mmye ewémbə. Yémbə bəó bi ábəó mbe áwuú abya melóméló yina ákpéé wye wó gétúgé alá ápyéé genó eyi Esəwə ajóó. ⁷ Getú eyigémbə, Esəwə ábélé bií bi fə, ne ákuú bií ebi mbə nnó fina. Ne te nya, Esəwə apye Devid agáre mekomejóó ndere débəó me mbe déwuú né

mekomejóó yimbə nnó, “Fina, mbəgé enyú déwuúgé meko Esəwə détógé mekpo.”

⁸ Mbəgé bəó bi Joshua abə áselé ákpene melə Kanáan abə nyá ugbeé mmye wáwálé mbə Esəwə áamá jóó se ató ne bií ebicha wə. ⁹ Ewéna eléré nnó, bií ugbeé mmye ebifə úlú gilí wye bəó Esəwə. ¹⁰ Yéndémuú ayi akpene né ugbeé mmye Esəwə agbégé ntó mmye né utəó bií wye ndere Esəwə agbeé mmye gébégé annere mankwé mme. ¹¹ Ndere elúmbə, démmye ne eshye mankpe né melú ugbeé mmye ewémbə nnó ekágé muú se fə atóó mekpóó ne Esəwə ndere bəó Israeli áto mekpo ákwéne nyá.

¹² Mekomejóó Esəwə alú mebe ne awyaá uto. Achyaá apwə yéndé aparanja magbe apea ne akpene kpaá akwəne mbaá geḡwáge mekwaá géchónege ne mendóo wuú. Akwənege mbaá yi ufere ne défóó dechonege. Alerege unó bi úlú cho ne ebi úlú gyéé, ebi mekwaá aferege né metəó wuú ne ebi ji akelege mampyege. ¹³ Ye genó gefə eyigé Esəwə akwe eyigé gelu bibí né ame Esəwə gepó. Esəwə agene yéndégenó chánéné ne élé eta wuú ne esé dégarége nye yéndégenó eyigé esé dépyéé.

Jisəs alu gekpékpégé etukpe Esəwə

¹⁴ Esé déwyaá gekpékpégé etukpe muú ajye koó né mfaánebuú ájyéé né mbaá ayi Esəwə alu. Etukpe ewémbə élé Jisəs, Maá Esəwə. Ndere elúmbə, dégbaré unó bi esé défyé metəó wye ne eshye. ¹⁵ Etukpe Esəwə sé epófó muú yi alá ákágé gé fə esé meshwe gébégé genó geké géjwerege esé mampye ne ji alu muú ayi akpene né yéndé gefəgé mmuaməno eké esé, yémbə ji apye gabo wó. ¹⁶ Ndere elúmbə, déjye tágétágé kwókwólé ne gelu eyigé Esəwə ajwəlege wye alerege bəó galógáló nnó ji age esé meshwe ne alerege esé galógáló yéndégébé eyigé genó geké gelií esé.

5

¹ Ajyaá yéndé etukpe Esəwə né geluage ákwaá nnó ji atene mbe né depərə Esəwə. Achyégé echyē ne nnó apyēge upe mbaá Esəwə gétúgé gabo yi ebwó ápyéé. ² Akágé ndere aselé depə peré ne bəó abi alá kágé ye genó abi anome mewaá né depərə Esəwə néndé jimboó ntó, unó ebifə ujwerege ji

mampye. ³ Gé ula bi ji abóó mampyege upé mbaá Esòwò gétúgé gabo awuú jimbóó ne ayi bóó ntó. ⁴ Muú ákágé jya fó gemé jíí nnó abe etukpe Esòwò gétúgé akélege mambò énogé etukpe. Elé Esòwò ne abò manjya ji né utóó bina wye ndere ajyaá nya Eròn.

⁵ Wyembò ntó ne elú, epófó Kras jimbóó ne aselé ñgò afye né gemé jíí nnó abe etukpe wó. Elé Esòwò ne ajóó ne ji aké, “Wò òlu Maá wa, fina me nla Nte wye.” ⁶ Ajóó ntó né melu ewé fó aké, “Òlu mampye upé Esòwò te kwyakwya wye ndere ajóó atome ne Melkisèdek.”

⁷ Gébégé Jisòs alu fa mme, annemmye. Akpa Esòwò geka, alilé ne akalege mansé ashulege nnó Esòwò muú ákágé fere ji né negbo apóó ji. Esòwò awuú mmyemenene jíí néndé Jisòs ashulege gemé mme anógé ji. ⁸ Ye elé Jisòs alú Maá Esòwò agi wye manwuúgé ne Esòwò né efwyale ewé ji agéné. ⁹ Esòwò ápyégé ji ákwanégé mambe etukpe wuú, ji alá muú yi apye bóó bi áwuú ne ji ábóó genwá eyigé gela gebye. ¹⁰ Ne Esòwò afye ji nnó abe etukpe wuú gefóó eyigé Melkisèdek alú.

Ekágé délya mamfyege metóó ne Kras

¹¹ Esé déwyaá gejámege unó bi debóó mangaré enyú gétúgé mechò ewé, yémbò ejwerege esé mampye enyú dékaá néndé enyú dékágé fó genó wáwá. ¹² Né gébé eyigé na, enyú debóó delú mambe anleré mbaá bóó abifó, yémbò elu wye eké bóó fò ábò manlerégé wye enyú unó lerégé, ebi muú abóó mbe ágíí né mekomejóó Esòwò. Enyú delu eké bóó abi álu nyuú elé némbé depò ndere bóó abi ákwane manyé menyéé mbóó. ¹³ Yéndémuú ayi alú nyuú lé némbé apó ne défóó mankaá genó eyi gelú cho ne eyi gelu gyé. ¹⁴ Menyéé mbóó alu mbaá ákpakpa néndé ébwó ági ne ákaágé genó eyi gelu cho ne eyi gelú gyé.

6

¹ Getu eyigembò, délyaá yé mampelé lé unó bi debóó me mbe dékaá né depòré Kras, déjye mbe nnó débené mankaágé unó chanéné. Débóó sé manselé gébé déjógé unó bi débóó me mbe dékaá né depòré Esòwò etire défyéé metóó wye ne etire détome nnó muú abó mankwòre

metóó wuú alya unó bi uchwóó lé ne negbo. Déké dépyéé mbò, elú wye eké démagé fyé mbò lé nebòme gepú enine débò défyéé me.

² Dekaa me ndere awyage bóó manaá Esòwò ne ndere annerege muú amu mekpo ajé ji. Dekaa nnó Esòwò apyéé bóó akwilé né negbo ne ndere Esòwò asóó mpa bóó déma te kwyakwya. Délyaá unó bina dépele mbe, mbe. ³ Mbógé Esòwò apógé, esé depye nye wyembò.

⁴ Ula bi debóó manjye mbe ulú nnó, epófó kókógé nnó dépye bóó abi átií meso ne Esòwò ama kwòré matóó bwó. Ufò bóó bina ame abó ákaá me ébwó né depòré Esòwò ne áfwòré me echye ewé Esòwò achyege, Mendóó Ukpea ntó echwó ébwó mmye. ⁵ Ne age nnó mekomejóó Esòwò alòme, ébwó ákaá ntó utó bi Esòwò alerege nye né mme meke yi achwóó. ⁶ Mbógé ufóó bóó bina átigé meso ne Esòwò epófó kókógé nnó apye ébwó ama kwòre matóó bwó néndé elú wye eké ébwó álú wòme wye Maá Esòwò né gekwa ne áchyege ji mekpo unóó né mbe ushu bóó ako ne áwane mbò lé gemége bwó.

⁷ Manaá akwégé, ne melu mme ényúgé manaá dóó ne mbwe ayi ápéné wye awene chánéné mbaá muú yi apye utóó wye. Ebyennó Esòwò ajé lé nye melu mme ewémbò. ⁸ Ne mbógé melu mme ewémbò ewéne lé byabya ne meshíí, ebyennó elòme fó ne elá gachye Esòwò achò ewu ne kwyakwya asóó ewú né mewé.

⁹ Anme sé, ye elé dejógé mbò, esé dekaa wáwálé nnó enyú dekéne chánéné né unó bi dépye ndere bóó abi áwene gemége bwó. ¹⁰ Esòwò alú cho yéndégébé. Ajigé fó enyú nté né utóó ebi enyú dépyéé. Delere nnó enyú dégbóó ne ji ndere enyú depóó ate anme nyú ne delu pye wyembò. ¹¹ Esé dékelege nnó yéndémuú nyú ámmuámé mampyege utóó bií ne eshye ne akpane gechye wyembò kpa te kwyakwya. Déké dépyéé mbò, dékágé unó bi enyú dénerere metóó wye degilé. ¹² Dékelege fó nnó enyú debwalé ébwá. Ségé lé gekágé nékéne bóó abi áfyéé metóó ne Esòwò, akógé ntó metóó ne áselé genó eyigé Esòwò anyémeno nnó achyege ébwó.

Menomenye Esòwò epyéé esé dénerere metóó né unó bi ji anyémeno

¹³ Ne gébégé Ɛsɔwɔ anyéé nya meno ne Abraham akélé gеме ji nnó ji apye genó eyigé ji anyémeno nnó apyeé gétúgé muú ayicha alá pó sé ayi aɲea gеме apwɔ́ ji ayi ji akage kelé ji. ¹⁴ Ɛsɔwɔ anyémeno ne Abraham aké, “Wáwálé, njéle nyе wɔ nchye wɔ ntó gejamégé upyáne.” ¹⁵ Mbɔ ne Abraham akógé metɔ́ agilé kpa te agene unó bi Ɛsɔwɔ anyémeno nnó achyege ji. ¹⁶ Bɔ́ áke akélégé, áselé mabɔ́ muú ayi aɲea gеме apwɔ́ ebwɔ́ ne ákélé. Akelege mbɔ́, yéndé mbeé ayi ebwɔ́ anye asógé ne akamé nnó mechɔ́ ewémbɔ́ elú wáwálé. ¹⁷ Ɛsɔwɔ ntó akelege nnó ji apyeé bɔ́́ abi áselé nyе unó bi ji anyémeno manchye ebwɔ́ ákaá chanéné nnó wáwálé ji akwɔ́rege fɔ́ metɔ́́ wuú. Ge ulá bi ji akélé lé mabɔ́ amií jimbɔ́ manlere nnó, ji apye nyе genó eyigé ji anyémeno nnó apyeé. ¹⁸ Mbɔ́ ne elú, dewyaá unó upea. Unó bina ulú nnó Ɛsɔwɔ anyémeno ne ákélé. Unó bina ukwɔ́rege fɔ́ ne ji ákáge byɔ́ fɔ́ gebyɔ́. Ubi upye matɔ́́ sé ábénege nno, esé bi deboó ɛfwyale débií ne Ɛsɔwɔ, dégbarege matɔ́́ sé, dénérégé matɔ́́ né unó bi esé dekaá nnó degene nyе né meso gébé. ¹⁹ Unó bi esé dénegege metɔ́́ wye ugbarege genwáge sé mbaá ama ndere mkpɔ́kɔ́ne ágbárege ekpe, nnó dépere uka sé mme chánéné. Unó bina ujame esé nnó dekoó ekat dékpe né melu makilé Ɛsɔwɔ. ²⁰ Jisɔs jimbɔ́ abɔ́ me mbe afé ewuú né gétúgé sé gébégé ji alá me etukpe sé te kwyakwya gefɔ́́ eyigé Melkisedek alu.

7

Depɔ́ ɛtire Melkisedek alu mempye upe Ɛsɔwɔ

¹ Melkisedek yina alu nya mfwa melo Salem, ne mempye upe Ɛsɔwɔ ayi aɲea apwɔ́ amu. Ne gébégé Abraham atane mewá bee, mbaá awané gejamégé afwa, ndere akerege meso atuú ne Melkisedek. Atugé ne ji Melkisedek ajé ji. ² Ne Abraham akáre unó uko ebi ji afɔ́́ né mewaá bee né malu afya, achyéé ji melu ɛma. Unó ulú upea ebi utome ne Melkisedek. Eyigé mbe gelú nnó, mabɔ́ mií maténé nnó, “Mfwa ayi apye depɔ́ ɛtiré delu cho.” Eyigé gepye unó upea gelu nnó, “Alú mfwa Salem,” ewé ɛtène nnó, “Mfwa ayi achwɔ́́ né nesɔ́.” ³ Né mmu

ɲwe Ɛsɔwɔ, mbaá fɔ́ apó ayi ásámé mabɔ́ nte wuú ne mabɔ́ mma wuú, yé lé ami ukwene ante bií. Bií bi ábyené ji ne ebi ji agbo, ye muú fɔ́ akaá wɔ́. Ji alú eké Maá Ɛsɔwɔ ne ji alá wye mempye upe Ɛsɔwɔ te kwyakwya.

⁴ Gege yé gefɔ́ eyigé Melkisedek aɲea gеме. Abraham muú abɔ́ alú gekwenege nte bɔ́́ Isrɛli, achyéé Melkisedek melu unó ewéna ɛma. ⁵ Né mbaá upyáne Levi ebwɔ́ abi alú amppe upe Ɛsɔwɔ, ebe Mosis ejɔ́́ nnó, ábɔ́ manse melú unó ewémbɔ́ mbaá bɔ́́ Isrɛli. Ewéna ɛtene nnó, áse unó bina mbaá bɔ́́ melɔ́ bwɔ́, yelé elú wáwálé nnó, ebwɔ́ ako alu upyáne Abraham. ⁶ Melkisedek apó́ fɔ́ muú ntoné Levi, yémbɔ́ Abraham jimbɔ́ akáre unó bií achyéé ji melu ɛma. Melkisedek ntó ajé ji, muú Ɛsɔwɔ anyémeno ne ji. ⁷ Elú wáwálé nnó muú ayi ajéle nte muú yifɔ́ aɲea gеме apwɔ́ muú ayi ji ajéle. ⁸ Né mechɔ́ amppe upe Ɛsɔwɔ abi alú upyáne Levi, abi áselé melu ɛma né malu afya, alú lé akwaá abi agbo. Yémbɔ́, né mechɔ́ Melkisedek muú asélé melu ɛma né malu afya, ji alú muú yi alá gbɔ́ fɔ́, wye ndere ɲwe Ɛsɔwɔ aléré. ⁹ Ndere Abraham achyéé nya melu unó ɛma né malu afya mbaá Melkisedek. Esé dékáge jɔ́́ nnó Levi ntó ne achyéé ewú. ¹⁰ Esé dekáge jɔ́́ mbɔ́, néndé, gébégé Melkisedek atuú ne Abraham, Levi alú né mmu manoó Abraham, gekwenege nte wuú.

Jisɔs alú wye eké Melkisedek

¹¹ Gébégé Ɛsɔwɔ ajyaá Levi ne upyáne bií nnó abe amppe upe ne ale chye ebe ewé ekene ne utɔ́́ amppe upe. Ne, mbɔ́gé ebɔ́ ebé nnó utɔ́́ bwɔ́ ukágé pye nnó akwaá akwane ndere Ɛsɔwɔ akelege, mbɔ́ Ɛsɔwɔ ama kelesé mempye upe ayi cha ayi alú gefɔ́́ eyigé Melkisedek wɔ́. Yémbɔ́ Ɛsɔwɔ ajya gefɔ́ge mempye upe yi cha ayi alá tané fɔ́ né ula gepú Ɛrɔn, mpyáne Levi wɔ́. ¹² Ne ákwóregé ntóné amppeé upe Ɛsɔwɔ, abɔ́ mankwɔ́ré ntó ebe. ¹³ Muú yi déjógé unó bina détomé ne ji, atané né ntoó ɛniné cha. Yé muú fɔ́ né ntoó ɛnií alu dambe mempye upe Ɛsɔwɔ ayi apyeé upe né gelu. ¹⁴ Esé dékaá chanchá nnó Ata sé atané né ntoné Juda. Mosis ajɔ́́ yé genó gefɔ́́ átó nnó amppeé upe Ɛsɔwɔ atanege né ntoó ɛniné mbɔ́ wɔ́.

15 Genó eyi gepyε gema gepyε esé dégene chánchá nnó εβε εκwαρέ lé manchwα ayi mempyε υπε Εσωω ayicha ayi alú gefóó eyigé Melkisedek achwó nana. 16 Ji alú mempyεé υπε, epófó ndere εβε ewé etome ne ntoné ampyεé υπε Εσωω εjóó. Ji alú mempyεé υπε Εσωω gétúgέ utó genwá jii eyigé muú alá kagé chα geji. 17 Wye ndere ajóó atome ne Jisαs aké, “Wα ólu Mempyε υπε τε kwyakwya gefóó eyigé Melkisedek alú.” 18 Até gekwenege εβέ ελά bábá neídé elú jóó ne epófó ne ncha. 19 Εβε ewémbα ékágé pyε fα bóó akwane ndere Εσωω akεlege. Nana genó eyi gelome gepwáó gechwó. Geji ne esé dénegege metóó wye, ne geji ne gejame esé dejye kwókwólé ne Εσωω

20 Genó eyigé fά eyi dégbεge mfaá gelu nnó, gébégé Εσωω apye Jisαs alaá mempyεé υπε, akelé mempyε υπε yicha apó sé ayi Εσωω akelé. 21 Yémbα Jisαs alú mempyε υπε Εσωω gétúgέ Εσωω akelé ajóó ne ji nnó, “Ata annyemeno wáwálé ne akwené fά menomenyεé wuú, ‘Wα ólu mempyεé υπεé Εσωω τε kwyakwya.’” 22 Ne gétúgέ Εσωω akelé mbα, Jisαs ne aténé ndere muú ayi alerege nnó menomenyεé meke εlome epwáó gétúgέ elú τε kwyakwya.

23 Genó eyigé fά gelú nnó, ampyεé υπε abi átané né ulaá gepú Levi ája nya dóó neídé negbo nesáó nya εbwó, áβεé sé wye mampyεge utáó bwó. 24 Yémbα gétúgέ nnó Jisαs agboó fά, ji apyεé utáó ndere mempyε υπε Εσωω τε kwyakwya. 25 Ndere εlúmbα, Jisαs awyaá utó nana mamferé bóó ako né εfwyale gabo dámaa τε kwyakwya abi akoógé né amu jii ne achwáó mbaá Εσωω. Ji alu meβε τε kwyakwya manenemmye mbaá Εσωω gétúgέ bwó.

26 Ji alú gefógé etukpe Εσωω ayi esé dékelege. Ji alú muú ukpea, muú akágé shulé fά ji ndo. Apó fά ne gabo né mmye. Ji afa mbwa ne bóó ubeé, ji alu né melu enógé né mfaánebuú eniné mfaá mfaá. 27 Jisαs abáó fά mampyε υπε mbaá Εσωω yéndé bií ndere matúkpe ampyεé υπε apyεé wó. Εbwó abáó mβε apye υπε gétúgέ gabo bwó ne apye ntó gétúgέ ayi bóó bifá. Yémbα Jisαs apye gepε ejii mbaá Εσωω damaá mecho εbye gébégé ji achyεé gemε ji agboó. 28 Εβε

Mosis ejya lé akwaá, abi akágé pyε gye nnó abε matukpe Εσωω. Yémbα mekomejóó ayi Εσωω akele, akele gébégé áfyεé me εβε Mosis. Mekomejóó yimbo ne ájyaá Maá nnó akwane τε kwyakwya mamβε etukpe ampyε υπε.

8

Jisαs ne alu etukpe menomenyεé meke

1 Memma mechα ewé déjógé mbα elú nnó: Esé déwyaá gefógé etukpe ewéna. Ji ajwalé né melu enógé né εgbε εbwαnyε Εσωω Muú anea Apwáó amu né mfaánebuú. 2 Εφεé ne ji apyεé utáó bií né mmu mákilé Εσωω né mmu maá geto ayi wáwálé. Ata ne akwyεé maá geto wú epófó akwaá.

3 Afyεé yéndé etukpe nnó achyεgέ echyε, apyεge ntó υπε mbaá Εσωω. Mbántó ne etukpe ewé sé abáó mamβε ne genó eyigé ji achyεgέ mbaá Εσωω. 4 Mbágé ji ábα áβε fa mme, mbα ji abα abεé yé mempyεé υπε Εσωω chácha néndé ampyεé υπε álu me abi áchyεgέ echyε mbaá Εσωω ndere εβε εkelege. 5 Utáó εbi εbwó ápyεé né melu ewémbα úlú élé dendore unó bi apye né mákilé Εσωω né mfaánebuú. Esé dékaá mbα néndé gébégé Mosis alú mantene maá gepúge Εσωω, Εσωω ajóó ne ji aké, “Se gébé nnó apyεé yéndégenó geβε wye gefóó eyigé me nleré wα né mfaá mekwε.” 6 Yémbα utáó Jisαs unea gemε upwáó εbi ukwene ampyεé υπε, wye ndere menomenyεé meke wuú ewé εchome bóó mashu ne Εσωω εlome epwáó ewé gekwene. Gétúgέ εtene mbaá unó ulúúl εbi Εσωω achyεge nyε.

7 Mbágé gekwenege menomenyεé ékágé pyε nnó bóó ákwane ndere Εσωω akεlege, mbα ámágé kele sé ewé chá. 8 Yémbα Εσωω ágegέ nnó bóó bií ápyεé gyεé, getú eyigémbα ne ji ajóó aké, “Ata aké, gébé gechwáó nyε eyigé me nnyεé nyε menomenyεé meke ne bóó Isreli ne abi Juda. 9 Menomenyεé ewémbα εβεé sé ndere ewé me mbáó nnyεé ne ukwene ante bwó né bií bi me nsele εbwó ne amu átané né melα Ijip. Ne ndere εbwó alá pyε sé genó eyigé me nnyémene ne εbwó, me ntó nti meso ne εbwó, me Ata ne njóógé mbα. 10 Ge menomenyεé ewé me nnyε nyε ne ntoné Isreli na. Né gébé eyigémbα, me nfyεé nyε mabe ya né makpo bwó, nsa áji né mmu matáó bwó. Me mβεé

nye Εσωωω bwó ne εbwó ntó abeé nye bów ba. ¹¹ Ne ye muú bwó amágé lere sé nte menημε wuú, ye muú ula gepú bíí ajógé sé nnó, 'Kaágé Ata' néndé yéndémuú manlō ne bów abi álá ηea geme wó, okwane mbaá abi aηea geme akaáge nye me. ¹² Ne me ngene nye εbwó meshwe né gabo ayi εbwó ápyeé ne mmágé te sé gyéé ayi εbwó apyeé cháchá." ¹³ Ndere Εσωωω ajó atome ne menomenyeé meke, ebyennó ji ase nnó ewé gekwene egbo gelu. Ne yéndégenó eyi gegboó gelu, gekwóó ukoó, abelege geji baba.

9

Gekwenegé meti ewé débó dénógé Εσωωω

¹ Menomenyeé mbe ewé Εσωωω anyeé nya ne bów, ewyaá mabe ayi álerégé ndere ánógé Εσωωω. Ne bów ntó ákwyéé maá geto ayi ánógé Εσωωω wyéé fa mme. Akare maá geto yimbó malú apea ne makat apea. ² Né meso ekat ewé mbe akuú ewu nnó melu ukpea. Né melu ewéna geluógé etuleka gelu wyéé ne ekpokpogele. Né mfaá ekpokpogele ewémbó ánerē ntoó brēd eyi achyéé mbaá Εσωωω. ³ Né meso ekat ewé mmu élé melu ewé akuú nnó melu ukpea ewé epwóó malu ukpea ako. ⁴ Ne melu ewémbó, geluó eyigé asóó elu mbaá Εσωωω gelu wyéé. Akwyéé geji ne gul. Mekwa menomenyeé Εσωωω elu ntó wyéé, afyale ewú ne gul. Né mmu mekwa ewéna maá nkwo ayi akwyéé ne gul alu wyéé. Afyé menyéé yimbó ayi ákuú nnó manaá né mmu. Meto Erōn ewé echíí nya bya elú ntó wyéé ne ubare mataá ebi Εσωωω asame mabe jíí wyéé. ⁵ Unó fō upea eké makiénné Εσωωω ulú né mfaá mekwa ewémbó, ákuú ubi nnó bō charubim. Ubagele bwó ukwēre mbaá ayi Εσωωω ajige nté gabo bów. Yémbó dékage pye bów akaá unó bina uko nana.

⁶ Akwyéé unó bina ábelégé mbó, ampyeé upe Εσωωω akpene né mmu maá gepú ayi mbe yéndé bíí ápyeé utóó bwó. ⁷ Yémbó ekosé etukpe ampyeé upe ne akpene né maá gepú ayi mmu. Ne ji akpene wyé damaá né ηme. Ji aké akpene wyéé abó mamkpa manoó menya mampye upe mbaá Εσωωω nnó Εσωωω ajinte gabo awuú jimboó ne ayi bów ápyeé dankaa. ⁸ Ndere epyembó, Mendoó Ukpea ebó elerege mbó

lé nnó, te ndere maá gepú yimbó ayi mbe alú wyéé ne menombi ntó wyé gbege, ye meti epófó ewé bów ákágé kpe né mmu maá gepú ukpea ayi apwóó malu ukpea ako. ⁹ Unó bi ulumbó élé gepó eyi gelerege njene esé eniné nnó echyē ewé bów áchyegé ne upe ebi bów apye mbaá Εσωωω ukágé pye fō nnó bów abi ánógé Εσωωω ábé ne ufere ebi ukwane ndere Εσωωω akēlege. ¹⁰ Unó bina utome élé ne depōré manyegé ne manyúgé ne ndere muú ashwōnege mmye nnó abe pópó né mbe ushu Εσωωω. Ubi ulú élé mabe ayi atome ne depōré menyammye ne ubyéé nye gébégé Εσωωω apyegé yéndégenó gelage geke.

Meti meke ewe debó manóge Εσωωω

¹¹ Yémbó Kras achwó me. Ji alu etukpe Εσωωω ayi achwóó ne unó ulóuló ebi ulú mbó esé né gébé eyigé na. Ji apyeé utóó né melu melóméló mbaá ayi akwane apwóó maá geto ayi ampyeé upe abó apyeé nya utóó wyéé. Akwaá fō wó átene ji wó, mmyeke apó fō né geluage unó bi ulú fa mme. ¹² Kras akpe né melu ukpea ewé epwóó malu ukpea ako dama te kwyakwya. Gébégé ji ákpené wyé, ákpa fō lé manoó menya ndere ηme yé ami mpō ne ákpe né mmu wó, ji ákpa lé manoó míí jimboó ne ákpené wyéé. Akpégé ana gemēge sé nnó detane né efwyale te kwyakwya. ¹³ Né menomenyeé ewé gekwene, muú álá pó fō pópó aselé élé manoó ηme ne ami menō mpō ne matwō maá mpō ayi asóó né mewe amēé ji né mmye nnó abe pópó ndere Εσωωω akēlege. ¹⁴ Ne mbógé manoó amií ufóó menya eyina mawyaá uto na, ebyennó ami Kras mawyaá uto kpaá mampwō amu. Né uto Mendoó Ukpea, muú alú te kwyakwya, Kras achyéé geme jíí mbaá Εσωωω gétúgé sé. Ji apyembó nnó ashwōné ufere sé ékágé dépyegé upwyap- wyané unó ne nnó esé dépyege élé utóó Εσωωω muú alú mebe.

¹⁵ Getú eyigémbó ne Kras ala muú ayi áchómé bów mashu ne Εσωωω né menomenyeé meke ewé Εσωωω anyeé ne bów bíí. Ji apyembó nnó bów abi Εσωωω akuú, abó mejé ewé elá ebyéé fō te kwyakwya ewé ji anyémeno. Mbó ne elú néndé negbo níí eniné mbó ne nepyēé nnó áfééré bów né

gabo ayi nya ebwó ápyé gébége gekwenege menomenyéé.

¹⁶ Nwe geteé alu wye eké menomenyéé. Muú aságé nwe geteé ágáregé ndere ji agbogé akarege unó bií, alyage ubi kpaá te ji agbogé ne akaré ubi. ¹⁷ Gefógé nwe yimbó awyaá uto mbógé muú ayi asamé ji agbo. Mbógé muú ayi asame ji álá agboó wó, nwe yimbó afulé yé genó. ¹⁸ Getú eyigémbó ne manó malá magbele mme wó, nnó menomenyéé ewé mbembe ebefo ne uto. ¹⁹ Mosis agarégé bók mabe Esowó ako, ase manó anó mpó ne ami nme áchwaré ne manaá, abó eta maá genó ayi akuú nnó hisop ne néwú negelé anyua né mmu, ameeé né nwe mabe Esowó ne menyammye bók ako ntó. ²⁰ Ameégé mbó ajók aké, “Gegé manó ami magbaré menomenyéé ewé Esowó anyeé ne enyú, agaré nnó debele na.” ²¹ Wymbó ntó ne Mosis ameeé manó mimbó né maá geto ne yéndégenó eyigé asele anógé Esowó wyeé. ²² Ndere mabe yimbó alerege, elu wáwálé nnó aselé lé manó ne apye nnó yéndégenó gebe pópó né mbe ushu Esowó. Ne mbógé manó mala machyéé mme wó, ajigé fó nte gabo.

Gepe eyigé Kras apyé géférege bók gabo mmye

²³ Ge ula bi, asele lé manó menya ne apye nnó unó bi ulú lé dendoré unó bi ulú né mfaánebuú ube pópó. Yémbó abó mansé lé genóge upe eyi gelome kpaá gepwó manó menya ne apye nnó unó bi mbó né mfaánebuú ube pópó. ²⁴ Kras akpe fó elé né maá geto ayi akwaá akwyéé ne apye ejíí gepé wó. Melú ewémbó elú elé dendoré melu ukpea ewé elú né mfaánebuú. Ji akpe elé né mfaánebuú neni ambók, atene mbe ushu Esowó gétúgé esé. ²⁵ Ji akpe fó né mfaánebuú nnó apye gepé jíí ndóndó ne ndó ndere etukpe akpene yéndé nme né melú ukpea ewé epwó malu ukpea ako manchyéé manó ami mala mapó fó amií jimbók né mbaá Esowó wó. ²⁶ Mbógé ebe nnó mbó ne ji abók apyéé, mbó ji agé efwyale ndóndó ne ndó te ula ulók mme. Ndere elúmbó, ji achwó ndó gamaá né gébé eyi mme achwó kwyaá ne achyéé geme jíí nnó ánéré ne gabo. ²⁷ Elú mme nnó yéndémuú abó magbó demaá, agbogé mbó agilé unók mpa

ayi Esowó apane. ²⁸ Wymbó ntó ne Kras agboó ndere gepé nnó aferé gejamégé bók né gabo. Ne ji amágé chwó nyé ndó yifó. Né gébé eyigémbó achwók sé né gétúgé gabo sé, achwók elé nnó awene gemége bók abi agilé ji álá mmyemmye bwó.

10

Gepe eyi Kras gelú lé damaá te kwyakwya

¹ Ebe Mosis elú lé dendore unó ulúló ebi ulú manchwó, epófó unó bimbó ubi ambók. Getú eyigé mbók aké achwók mbaá Esowó upe ebi ebwó anyuarege apyéé yéndé nme, upyéé fó kánka nnó ebwó akwane chánéné ndere Esowó akélege. ² Mbógé ebe ebe nnó gefógé upe bina upyéé nnó bók akwane chánéné ndere Esowó akélege, mbó bók ntó ámagé téé sé mechó gabo ne ábó ámagé pye sé upe bimbó. ³ Yémbó upe bina ebi bók anyuarege apye yéndé nme, upyéé lé nnó bók átégé gabo ayi ebwó apyéé. ⁴ Néndé manó anó mpó ne nme makágé fere fó bók gabo né mmye cháchá.

⁵ Ge ula bi gébége Kras alu manchwó fa mme ajók ne Esowó nnó, “Wó okélegé sé upe ebi bók apyéé eta wyeé ne echye ewé bók áchyegé. Wó okwyéé lé menyammye ayi okwyéé obelé nnó me nse mpye upe wye. ⁶ Menya eyi bók asók kpógelé né geluógé upe ne echye ewé ebwó áchyegé gétúgé gabo ayi ebwó apyéé ukwane fó wó metók wó. ⁷ Ne njók nké, ‘Esowó gé me na nchwó mampye genó eyi wó okélege nnó me mpye wye ndere asamé né mmu nwe atomé ne me nnó mbó mampye.’” ⁸ Kras abó mbe ajók ne Esowó aké, “Ufók upe bi bók apyéé ndere ebi apyéé ne menya, yé ebi apyéé ne umpomé yé ebe lé ebi bók ásóó né geluógé upe mampye upe eta wye ne unó bi bók achyége gétúgé gabo bwó ukwané fó wó metók wó.” (Yé elé ebe Mosis eké apyége mbó.) ⁹ Ne ama ajók aké, “Ge me na, nchwó mampye genó eyigé wó okélege nnó mpye.” Ndere elúmbó, Esowó aferé upe bi ukwene nnó apye gepé eyigé Kras gese malu bwó. ¹⁰ Ne gétúgé Jisós Kras apyéé genó eyigé Esowó akélege, achyéé menyammye wuú ndere gepé te kwyakwya. Getú eyigémbó esé dela bók ukpea né mbe ushu Esowó.

11 Né gekwenege menomenyεέ ampyεέ upε Εσωω άpyεέ utό bωό yéndé bií. Anyuarege upε bimbo manjané manjané, yémba upε bimbo ukágé fere fó bόό gabo né mmyε. 12 Ne Kras awesé mēpyεέ upε, apyε lé gepε gema eyi gekwane te kwyakwya, manshwóné gabo sé. Apyεgémbo ajwólé né melu enógé né εgbε ebwónyε Εσωω. 13 Ne ji ajwóle wye agilé kpaá te Εσωω apyε bόό mawámé bií álaá éké geluó eyi ji anerege uka mfaá. 14 Mbό ne elú nnó Kras apyε elé gepε gemaá nnó bόό abi ji ashwónégé ákwane chánéné ndere Εσωω akεlege te kwyakwya.

15 Mendoó Ukpea ntó εgáré εsé genó eyina. Abó mbe ajόό aké, 16 Ata aké, “Gébé gekwónégé, γε menomenyεέ εwé me nnyεέ nye ne ebwό na. Me mfyεέ nye mabe ya né mmu matόό bωό ne nsame nye áji né mmu défóré bωό.” 17 Ne ama agbέέ aké, “Me nteé sé gabo bωό ne depó εtiré ebwό άpyεέ gyεέ.” 18 Dékagé γε nnó, ajigénte gabo bόό, yé ula fó ubεέ sé ebi amágé pyε upε.

Déchwó kwókwólé ne Εσωω débεgé ne dembyo

19 Aηme ba, εwéna εtene nnó εsé dékágé kpe tágétágé né melu ukpea εwé epwόό malu ukpea ako, gétúgé manoó Kras ami machyεέ mme gébégé ji agboó. 20 Jisós anené me ekat εwé ékaré melu ukpea ne melu ukpea εwé epwόό malu ukpea ako. Anené εsé meti meke εwé εwyaá geηwá. Ékat εwé Jisós anené mbό, εtene mbaá menyammyε wuú gébégé ji agboó gétúgé sé nnó εsé dekoó wye déjyε mbaá Εσωω. 21 Ne te ndere εsé déwyaá gekpekpege étukpe εwé επελε gepúgé Εσωω, 22 déchwó kwókwólé ne Εσωω ne matόό sé mako ne défyεέ metόό ne ji gefόό eyigé déla dékágé be fό ne dembyo néndé manoó Jisós Kras mameé me né matόό sé ála pópó ne ágaré εsé nnó delu cho. Ne áshwóné menyammyε se ne manaá ami makpea. 23 Déténé ne εshyε né depó εtiré εsé déneré metόό wyeé ne dégaregé deti. Ékágé déwé mmyε néndé Εσωω anyεgéméno nnó apyεέ genó, άpyεέ geji. 24 Dékelégé meti εwé défyεέ ate aηme εshyε nnó ágbógé ne ate ne nnó álerege ulόό melu. 25 Délyagé fό mankεne uchome bόό Εσωω ndere bόό abifo ályaá

εsé déchome wye mmyε, défyεgé ate εshyε, ushuú chacha ayi dégene mbό nnó bií ebi Ata achwόό ula kwókwólé.

26 Néndé mbógé déké dépyεέ wye gabo kpékpé ayi dékaá me wáwálé ayi mekomejόό Εσωω álerege, gepε eyigé chá gepó sé eyi gekagé fere εsé gabo né mmyε. 27 Genó eyi degile ne εfó metόό elé mpa Εσωω ne gekpekpege mewε εwé εsόό nye bόό mawáme Εσωω. 28 Dékaá nnó muú ayi abyaá εbe Mosis, áwáne ji ágené fó meshwε mbógé bό ntεεε apea yé áléé ágarégé nnó ákpa ame agε ji ndere άpyεέ genó eyi geléré nnó ji akwé εbe εwémbo. 29 Ebege mbό, férege gekpekpege éfwyale εwé ebeé nye ne muú ayi abyaá Maá Εσωω ne aselé manoó mií ami magbaré menomenyεέ Εσωω, nnó mapó yé genó yé elé manoó ami na ne mashwóne ji nnó abε pópó, ne ajógé ntó mejόό mebo atome ne Mendoó Ukpea muú alerege bόό galógáló. 30 Εsé dékaá ji muú ajόό aké, “Me ne nwyaá utó manshuú amu né gabo ayi ebwό άpyεέ, ne nshúgé nye amu mbaá bόό abi άpyεέ ubé.” Ne ajόό aké, “Ata ne asόό nye mpa bόό.” 31 Epyεέ εfó mankwe né amu Εσωω muú álú mebe.

32 Tégé ndere elú nya ne enyú gébégé enyú debόό mbe dékaá depore Εσωω. Yé elé enyú dégené gejamégé éfwyale né gébé eyigémbo, déténe wye ne εshyε yé genó genyige enyú wó. 33 Gébé eyigé fό bόό ashyεé enyú gbόηόnbό ne άpyεέ enyú déwuú ubalé. Né gébé eyigé fό bόό abi agene ntó éfwyale mbό, enyú déchome défyoge ebwό mmyε. 34 Dégene meshwε ne bόό abi ákpéné denó, ne gébégé bόό áfóó unó nyú dékame wye kamegé ne metόό megómégó ndere dékaá nnó déwyaá unó ulóluló ebi upwόó ammu, ebi ubεé nye te kwyakwya. 35 Ndere elúmbό, délyagé fό mamfyεgé metόό ne Εσωω néndé ji achame nye enyú. 36 Enyú débόό mankogé elé metόό dépyεgé genó eyigé Εσωω akεlege, ne désε unó uko ebi Εσωω anyéméno nnó achyεgé. 37 Néndé Εσωω aké, “Elá gachyεé muú ayi achwόό nye achwό achόó sé gébé. 38 Né bόό ba abi άpyεέ wye genó eyi gelú cho, abεé nye wye mamfyεgé metόό ne me. Yémba muú ayi ajame mmyε meso, metόό wa εgόó fó ne ji.” 39 Εsé depó fό bόό abi ajame mmyε meso

genwagé bwó genó mme detu. Esé delú elé bɔ́ abi áfyéé metɔ́ ne Esɔwɔ́ ji awene gemenge bwó.

11

Gefɔ́ eyigé bɔ́ áfyéé metɔ́ ne Esɔwɔ́

¹ Metɔ́ mamfyé ne Esɔwɔ́ elé ndé? Metɔ́ mamfyé ne Esɔwɔ́ elé mankaá nnó débɔ́ nyé unó bi déneré metɔ́ wyeé ne nnó unó bi esé dela delu danje ulú wyeé wáwálé. ² Bɔ́ abi nya mbembe áfyéé metɔ́ ne Esɔwɔ́, getú eyigémbɔ́ Esɔwɔ́ ase nnó apye genó gelógéló.

³ Ne elé gétúgέ esé défyéé metɔ́ ne Esɔwɔ́ ne dékaá nnó mekomejɔ́ ayi Esɔwɔ́ ajɔ́ ne akwyéé mme. Ewéna etene nnó unó bi esé dégene mbɔ́ fa mme, akwyéé ubi ne unó bi muú alá gene.

⁴ Gétúgέ Ebel áfyéé nya metɔ́ ne Esɔwɔ́ ne ji apyéé gepé mbaá Esɔwɔ́ eyi gelome gepwɔ́ eyigé menmo wuú Ken. Ndere ji apyembɔ́, Esɔwɔ́ akame nnó ji alú cho, getugé gepé eyige ji apyéé. Yé elé Ebel agboó te nya metɔ́ ewé ji áfyéé ne Esɔwɔ́ elú ejógé mejɔ́ te fina.

⁵ Gétúgέ Enok áfyéé nya metɔ́ ne Esɔwɔ́, ji agbo wɔ́. Esɔwɔ́ ase ji afé né mfaánebuú mebe. Yé muú ama agé sé ji wó gétúgέ Esɔwɔ́ asélé ji ajye né mfaánebuú alere me nnó gepɔ́ ejíí gego ji metɔ́. ⁶ Elú wáwálé nnó yé muú ákágé pye fɔ́ metɔ́ ego Esɔwɔ́ mbogé muú yimbɔ́ alá fyé metɔ́ ne ji wó, néndé yéndémuú ayi achwó kwókwóle ne Esɔwɔ́, abó mankamé nnó Esɔwɔ́ alú wye wáwálé, ne ji achame bɔ́ abi ákeleje ji ne matɔ́ bwó mako.

⁷ Metɔ́ ewé Nowa afyéé nya ne Esɔwɔ́ epye ji awú mbeé ayi Esɔwɔ́ akwélé ji gétúgέ unó bi upyéé nyé meso gébé. Akwyé ékpe kpaá ewé ji ne ula gepú bíí ákpené mmu nnó ápó negbone ηgbannyi. Ndere ji apyembɔ́ mfaánebuú ashulé bɔ́ mme né mmye, ne Esɔwɔ́ apye ji ntó alá cho gétúgέ ji áfyéé metɔ́ ne Esɔwɔ́.

⁸ Metɔ́ ewé Abraham afyéé nya ne Esɔwɔ́ epye ji awú ne Esɔwɔ́. Akú Abraham ajɔ́ ne ji nnó akwilé ajyéé né gebage mewaá eyigé ji achyegé nyé ji meso gébé. Ji alyaa melo wuú afé yé elé ji alá akaá mbaá ayi ji ajyéé wɔ́. ⁹ Metɔ́ ewé ji áfyéé ne Esɔwɔ́ epye ji ajwólé né mmu baá otó ndere menkéé

né mme bɔ́ abi cha ayi Esɔwɔ́ anyémeno nnó achyegé nyé ji. Mbəntó ne maá wuú Asek ne mpyáne wuú Jakɔb ajwólé. Ebwó alú bɔ́ bi alú mambɔ́ ntó genó eyigé Esɔwɔ́ anyémeno nnó achyegé ebwó. ¹⁰ Abraham akó metɔ́ ajwólé né baá otó bimbɔ́ néndé ji abó agilé manjwólé né melo ewé ewyaa mabome ayi alá chogé ewé Esɔwɔ́ akwyéé atene.

¹¹ Metɔ́ ewé Sara áfyéé ne Esɔwɔ́, ne epyéé ji akpane une. Yé elé ji akwɔ́ me ukoó, ákoó gébé eyigé ji ábyéne maá, ji afyéé wye metɔ́ ne Esɔwɔ́ nnó anyegémeno mampyéé genó, apye geji. ¹² Yé elé Abraham ábené me alá kágé bye se baá, upyáne bíí uja eké ambe né mfaánebuú ne gesɔ́ né mbale ebeé mega. Yé muú ákágé pa fɔ́ ubí.

¹³ Bɔ́ bina ako áfyéé wye metɔ́ ne Esɔwɔ́ kpaá te agboó. Yé muú bwó fɔ́ ase yé genó eyigé Esɔwɔ́ anyémenó nnó achyegé nyé ebwó wɔ́. Yémbɔ́ áge lé unó bimbɔ́ te mbe ne matɔ́ ágɔ́ ebwó. Ebwó ákaá nnó ebwó alú elé ankéé bɔ́ abi ákógé fa mme yina kógé.

¹⁴ Bɔ́ abi ajógé mbɔ́ alere chánéné nnó ebwó akéleje mbaá ayi abeé melo ewé bwó.

¹⁵ Mbogé ebwó abó átégé lé melo ewé ebwó atané wyeé, mbɔ́ ebwó akelé meti mankere wyeé. ¹⁶ Yémbɔ́ ebwó ashyagé lé melo ewé elomé epwɔ́ ewé ebwó abó alú wyeé. Ne melo ewémbɔ́ elú lé né mfaánebuú. Ndere elúmbɔ́, mmye egboó fɔ́ Esɔwɔ́ nnó ebwó ákúgέ ji nnó Esɔwɔ́ bwó néndé ji ákwyéé me melo ábelé ebwó.

¹⁷ Gébégέ Esɔwɔ́ amuame Abraham nnó ase maá wuú Asek apye gepé, Abraham ákamé gétúgέ áfyéé metɔ́ ne ji. Elé Abraham yina ne Esɔwɔ́ anyéé nya meno ne ji nnó abeé ne gejamégé upyáne, yémbɔ́ ji akpome mmye mansé danchi maá wuú apyé gepé mbaá Esɔwɔ́, ¹⁸ yé elé Esɔwɔ́ ajɔ́ nya ne ji aké, “Gejamegé upyáne ebi wɔ́ ɔ́bɔ́ nyé utanege nyé lé mbaá Asek.”

¹⁹ Abraham ntó ákamé nnó Esɔwɔ́ akágé pyéé bɔ́ akwilé né negbo. Ne dékágé jɔ́ nnó elú wye eké Esɔwɔ́ apye Asek akeré né genwá Abraham ase ji akere mmu.

²⁰ Elé gétúgέ Asek áfyéé metɔ́ ne Esɔwɔ́ ne ji ajelé Jakɔb ebwó ne Esao, agaré ebwó mejé ewé ebwó abɔ́ nyé meso gébé.

²¹ Gétúgέ Jakɔb áfyéé metɔ́ ne Esɔwɔ́ né gébégέ ji achwɔ́ gbo ajé lé baá Josef apea

abi ande. Né gébé eyigémbò agifí né meto wuú anógé Εσωω.

²² Gétúgέ Josef áfyεέ metóó ne Εσωω né gébégέ ji áchwó gbó agaré bóó Isreli nnó εbwó ályage nye melo Ijip. Ne agaré ntó εbwó ndere ji agbogé ápyεέ ne ugoó bií.

²³ Gétúgέ mma ne nte Mosis áfyεέ metóó ne Εσωω ne gébégέ ábyené Mosis ábí nya ji né ámfaá áléé, néndé áge nnó ji alú maá ayi alóme ulóó. Ne áfó yé mambya εbe εwé mfwa melo áfyεέ nnó áwáné baá bóó Isreli né gébé eyigémbò wó.

²⁴ Gétúgέ Mosis áfyεέ metóó ne Εσωω né gébégέ ji awené ashyaá nnó asegé fó ji ndere maá ayi maá mfwa Fero ayi mendée ábyené. ²⁵ Ji ákamé mange εfwyalé ne bóó Εσωω ne nnó ji anyéagé apogé ne nechóchó né mmu gabo εwé nechóchó eniné na nela newyagé. ²⁶ Ji aferé nnó mange εfwyale gétúgέ Kras elé gekpekpegé gefwa eyi gepwóó gefwa geko eyi gelú né Ijip néndé ji apelé wye né mbe mambò genó eyigé Εσωω ácháme nye ji.

²⁷ Gétúgέ metóó εwé ji áfyεέ ne Εσωω alyaa melo Ijip abó yé εfó wó né genó eyigé metóó εsogé mfwa ákágé pye wó. Ji akó metóó apelé wye mbe mbe eké abó age me Εσωω muú bóó alá gené ji ne ame. ²⁸ Elé gétúgέ metóó εwé Mosis áfyεέ ne Εσωω, ne ji agaré bóó Isreli nnó áló manyé epaa koo upú, ne nnó ase manóó ηme amee né manombi upú bwó nnó ekiénné Εσωω εwé εwáné bóó εchwógé ekoo upú bwó kógé ekágé εwa baá mbe bwó, ndere εwáné nye abi bóó Ijip.

²⁹ Gétúgέ metóó εwé bóó Isreli áfyεέ ne Εσωω, ne áchyaá εbeé mega εwé ákuú nnó εbeé megelé eké bóó abi ákené né mme detu. Ne gébégέ bóó Ijip ámuame manchyaá, εbeé εwémbò εshwya εbwó ako.

³⁰ Gétúgέ metóó εwé εbwó áfyεέ ne Εσωω, εbwó ákégέ ágyaágé melo Jeriko né mme ndo ékenéama, gebamé mataá eyi genó melo mme gekwe gbarammm.

³¹ Gétúgέ Rahab mendée enó áfyεέ metóó ne Εσωω abi bóó Isreli abi áchwóó cheré meló εwémbò bibii. Getú eyigémbò ne ji alá agboó fó choncho ne bóó abi alá ákamé ne Εσωω wó.

³² Me mmagé joo na nnó? Unó bi bóó abi áfyεέ metóó ne Εσωω apye uja doó. Gébé ne gela gepó sé eyi me njógé ntome ne bóó ndere Gidyon, Barak, Samsen, Jεfta, Devid, Samuele ne bóó ekpave Εσωω abifo.

³³ Elé gétúgέ metóó εwé εbwó áfyεέ ne Εσωω, ne εbwó abifo ámmye bee ne malo kpakpa ápwó áji. Agbaré malo εbwó chancha, ne ábò unó bi Εσωω anyémeno nnó achyεgέ εbwó. Gétúgέ metóó εwé εbwó áfyεέ ne Εσωω ágbε manó unyanya nnó ékágé uwá εbwó. ³⁴ Anifí mewe εwé elulé wum, wum, wum, yémbò mewe εsò fó εbwó wó. Abifo ábó bóó abi aké áwá εbwó ne bò aparanja. Abifo apó ne εshye yémbò Εσωω achyεé εbwó εshye. Abi awyaá εshye mamye bee ámmye ábú bóó bee abifo né malo bwó. ³⁵ Gétúgέ metóó εwé andée abifo áfyεέ ne Εσωω, áge bóó bwó abi ágboó ndere ákwilé né negbo. Abifo átulé εbwó kpaá alá mangbomangbo, yémbò ákámé negbo áshya mamferé metóó ne Εσωω bóó ályaa εbwó. Apyεmbò nnó meso gébé Εσωω apye εbwó abó genwá eyi gepwóó amu. ³⁶ Abifo ájwa εbwó ne atulé εbwó ne otoo, awe abifo ne bò mkpòkòve áfyε εbwó né gepúgέ denó. ³⁷ Ató abifo ne mataá áwa. Agyá abifo ubauba ne soó. Áwá abifo ne bò aparanja. Abifo alú ubya bò, áfyεέ elé meko ηme. Achyεé εbwó εfwyale, ámmye amu ne εbwó. ³⁸ Akené nya mmu mewaá tametamé ákwòme makwe áshulege, ábiigé né mmu maba mataá ne ambu né mme. Mme yina ákwane yé mambe mbaá ayi εbwó ákágé ájwòlegé wye wó.

³⁹ Gétúgέ εbwó áfyεέ metóó ne Εσωω, áké εbwó ápye gechágéné genó. Yé elé elúmbò, εbwó ásé yé genó eyigé Εσωω anyémeno nnó achyεge εbwó wó, ⁴⁰ néndé Εσωω awyaá gechachage genó né metóó mampye eyi getome ntó ne sé. Genó eyimbò gelú nnó aselé esé chónchó ne εbwó apye nnó dékwane chánéné ndere ji akelege.

12

Nte sé Εσωω anywòlege esé mati

¹ Né εgbε εwé se, bóó bina ako abi áleré esé ndere áfyεέ metóó ne Εσωω álu wyeé, áno esé mme eké geko apelé nnó áge genó eyigé esé dépyéé nye. Ndere elúmbò, dékpa

yéndégenó eyi génóó esé eyi gépye esé déla dékage lome dégbε mewaaá chónchó ne gabo ayi áfwyánege esé. Dékógé metóó délómégé wye gatélé ayi alú esé mbe. ² Ndere délómege dépelé wye ne Jisós muú anene esé meti défyéé metóó ne Esowó. Wye elé ji ne akpané nye esé apye metóó ewé défyéé ne Esowó ekwane chanéné. Ji akamé nya magbo negbone mekpo unóó né gekwa. Ji asé yé mekpo unóó ewé elú né gefógé negbo eniné mbó efú genó wó néndé ji akaá gekpekpegé metóó megómégó ewé Esowó ákwyéé me ábelé eta wuú. Gétúgé ji agboó negbo eniné mbó, ji ajwólé nana né melu enógé né egbe ebwónyé Esowó.

³ Tégé ndere ji akógé nya metóó agené efwyale né amu bóó ubeé, bóó ápaá ji. Tégé wye ji nnó ékágé enyú debe ne gepwa metóó deto meti. ⁴ Ummye ebi enyú démmye manlyáá gabo delú dammye dekwóné mbaá manoó nyú machyεge mme. ⁵ Nnó enyú dejíí me nte majyéé ami Esowó achyεgé enyú ndere baá bíí? Ji ajóó aké, “Maá wa, Esowó ányágé wó gétúgé gye ayi wó apyéé, asεge fó ewú eké efúú yé genó wó. Ashúlegé wó ndo, obεge ne gepwa. ⁶ Kaá nnó Ata alerege lé chuchu yina mbaá muú ayi ji ábóó gejeé ne ji. Ne atulegé lé yéndémuú ayi ji aselé nnó alú maá wuú.” ⁷ Ndere elúmbó, kógé metóó né chuchu ayi Esowó alerege enyú, manleré enyú genó. Ji apyembó elé ne enyú ndere nte apyéé ne baá bíí. Nde maá ayi apyεge gye nte wuú álá alerege fó ji chuchu? ⁸ Mbógé Esowó álá alere enyu chuchu né gye ayi dépye ndere ji apyéé ne baá bíí ako wó, ebyennó enyú dépó fó baá bíí wáwálé delú baá uló. ⁹ Genó eyigé fó gelú nnó, ante sé fa mme alerege esé chuchu mbógé dépyεgé gyéé, denoge ebwó. Ndere elúmbó, elú galógáló nnó esé déwúgé dóó ne nte sé muú abóó mandoó sé, nno debó genwá. ¹⁰ Ante sé fa mme alerege ese chuchu né mboó gébé ndere ejigé ebwó gétúgé gyéé ayi esé dépyéé, Esowó alerege esé chuchu gétúgé gyéé ayi dépyéé né galógáló awé sé, nnó esé debe bóó ukpea ndere ji. ¹¹ Né gébégé alerege esé chuchu déselé fó nnó elé genó gelógéló. Déselé elé nnó elé genó eyi gepyéé esé débéé meshwεmeshwε. Yémbó ewyagé, efwyale

ewémbó echwóó ne galógáló mbaá bóó abi ágií genó wyeé. Epyéé nnó ebwó apyεgé genó eyi gelú cho ne nnó ábé nesó ne ate bóó.

Majyéé ne mbeé mekwelege

¹² Ndere dékaá mbó, gbarege unó chancha ne amu nyú ayi abóó gepwa ne tenege ne eshyε ne uka nyú ebi uweré. ¹³ Chógé wye mbe dékené né mati ayi alú chó nnó ékágé uka nyú ebi ulóó né uferé ubwiré, utógé lé tógé.

¹⁴ Mmyεgé nnó débe nesó ne bóó ako. Mmyεgé ntó nnó débe bóó ukpea. Muú álá ápó muú ukpea agené fó Ata. ¹⁵ Ségé gébé nnó ékágé muú nyú fó apye genó eyigé Esowó alyagé manleré ji galógáló. Ségé gébé nnó ékágé muú nyú abε ne gepó gebo-gebo. Gefógé gepó eyina gelú eké nchye ayi agbógé unywóne bíí uchwóó ne efwyale ne uchóó gejamégé unó ebifó. ¹⁶ Ségé ntó gébé nnó ékágé muú nyú fó abε ne gepógé ubelé tametame. Yé eké muú ayi abyaá depóré Esowó ndere Esao apyéé. Ji akpo dékprakpaá tíí ndere maá mbe gétúgé némbane menyéé. ¹⁷ Ebelegé ammye nnó ama abó dékprakpa etií nnó nte wuú achyεé ji méjé ewuú ndere maá mbe yémbó nte wuú ashya. Akele meti ne manse amε nnó akwóré mechó ewéna gε wó.

¹⁸ Féregé mbaá ayi enyú détene mbó nana manchwó kwókwólé ne Esowó. Enyú détene fó né melu ewé bóó Israeli atene nya wó. Ebwó átené nya kwókwólé ne mekwe ewé akuú nnó Sina mbaá ayi muú ákage ta. Melu ewé mewε ebó elulé wum, wum, empinya gemua gekwene mbaá álá chendeé ne mbyo ammye ntó wuuuuuu. ¹⁹ Ebwó awú meko emba ewé áfóme. Awú ntó meko muú fó. Genó eyi muú yimbó ajóó gépye ebwó anemmye nnó muú yimbó amágé jóó sé meko yicha ebwó áwú. ²⁰ Ebwó ajóó mbó néndé genó eyigé muú yimbó ajóó gepye ebwó abó efó dóó. Muú yimbó agaré aké, “Yéndé genó eyi getaá mekwe ewéna, yé ebe elé menya, ato ji ne mataá kpaá te agboó.” ²¹ Genó eyi ebwó agené né mekwe ewémbó gepyéé efó kpaá Mosis jimbóó ajóó aké, “Nwere ne efó metóó.”

²² Yémbó enyú détene elé kwókwólé ne Mekwe Sayón. Mekwe ewéna ne elú melo

Esowɔ muú alú mebe. Melo ewémbɔ élé Jerosale ayi alú né mfaánebuú. Elé né melo ewéna ne makiénné Esowɔ gejamegejame áchomé wye ne nechóchó. ²³ Enyú delú mbo lé né echomele bɔ́ abi Esowɔ ajyaa ndere baá mbe bíí, ebwɔ bina ne ásámé mabɔ bwɔ né mmu ηwe ayi alu né mfaánebuú. Enyú déchwɔ mbaá Esowɔ muú asɔ́ mpa bɔ́ ako, ne décho mbwa ne mandoó bɔ́ mbembe abi álú cho. Ebwɔ bi Esowɔ apyεé nnó ákwane cháńéné ndere ji akelege. ²⁴ Enyú déchwɔ mbaá Jisɔs muú áchomé akwaa mashu ne Esowɔ né menomenye meke. Enyú déchwɔ né manoó mií ami mameé enyú mmye. Mami majógé genó eyigé gelome gepwɔ́ eyigé manoó Ebel. *

²⁵ Segé gébé nnó ékágé déshya manwú genó eyi Esowɔ ajógé ne enyú, néndé bɔ́ abi mbembe abi áshyá manwú ne muú ayi ákwele ebwɔ mbeé fa mme áge meti mambo efwyalé wó. Ndere elúmbɔ, esé déshyagé manwú genó eyigé Esowɔ né mfaánebuú agaregé esé, ebyennó dékagé bo nye fɔ́ efwyalé ewé echwɔ́ wáwálé. ²⁶ Meko ayi ji ajɔ́ mbembe anyigé mme. Nana anyémeno nnó, “Né ndɔ́ ayi fɔ́ me nyigé nye sé élé mme jiji, nyigé nye ntó mfaánebuú.” ²⁷ Uchu bi ji ajɔ́ mbo nnó, “Né ndɔ́ ayi fɔ́” ulere nnó unó bi ji akwyεé uko unyigé nye, utane né malu bwɔ́ nnó ebi alá kágé nyigé ubi ne ulaá te kwyakwya.

²⁸ Ndere elúmbɔ, te mbaá esé dékpene nye né gefwage Esowɔ eyigé muú alá kágé nyigé, déramege Esowɔ, défεge ji né meti ewé egɔ́ ji, dénógé ji ne efo metɔ́ ²⁹ néndé Esowɔ se alu eké mewε ewé esɔ́ yéndégenó.

13

Gepɔ́ eyigé baá Esowɔ abɔ́ mambe ne geji

¹ Enyú debɔ́ mamgbógé ne ate ndere ate aηme agboó ne ate. ² Délyage fɔ́ manene aηkéé né mmu upú nyú. Kágé nnó mbo ne bɔ́ abifo ápyεé ne anene makiénné Esowɔ dankaa. ³ Tégé bɔ́ abi alú né denɔ́. Segé nnó enyú ntó délú né denɔ́ ne ebwɔ chónchó. Tégé ntó bɔ́ abi ágené efwyalé. Segé nnó enyú ntó dégené efwyalé eké ebwɔ́.

⁴ Bɔ́ ako ánógé depɔ́re neba. Yéndé mendée ne menɔ́ abε ne ate ndere bɔ́ abi ábané neba ábeé, ékágé muú ályaa nte ájye ákelé muú yicha né dafye. Tégé nnó bɔ́ abi ákwené ulɔ́ ne ábelégé ubele tamé tamé, Esowɔ ásɔ́ nye mpa bwɔ́.

⁵ Débógé fɔ́ mmwalé ηka, yémbɔ sege yéndégenó eyigé enyú déwyaá gekwané ne enyú kwanegε néndé Esowɔ ajɔ́ aké, “Me nkágé lyaá fɔ́ enyú chacha, ne nlyagé fɔ́ enyú mbya” (Det. 31:6) ⁶ Ndere elúmbɔ, esé dékágé do ebwɔ ewome déjɔ́ ndere muú fɔ́ ajɔ́ nnó, “Ata álú mempoó wa. Me nfɔ́ fɔ́. Ndé genó muú ákágé pyε me?” (Ps. 118:6)

⁷ Tégé ákpakpa nyú abi ábɔ́ mbe átií enyú ame né depɔ́re Esowɔ. Tégé galógál ayi ebwɔ alú nya fa mme ápyεé. Gyérege ndere ebwɔ áfyεé metɔ́ ne Esowɔ. ⁸ Jisɔs Kras akworege fɔ́. Ndere ji alú nya, mbo ne ji alu fina, ne mbɔntó ne ji abεé nye te kwyakwya. ⁹ Segé gébé nnó ékágé délyaa úfɔ́ úfɔ́ unó bi bɔ́ álerege ubwalé enyú. Genó eyi gelome gepwɔ́, élé galógál ayi Esowɔ alerege nnó matɔ́ nyú ábénégé, epfɔ́ mankwolege mabe ayi atome ne depɔ́re menyεé. Aji ápoógé yé bɔ́ abi ákwalege aji né meti fɔ́.

¹⁰ Esé déwyaá gelúógé upε eyigé ampyεé upε abi ápyεé upε né melú ukpea ála abɔ́ fɔ́ manyε menyεé ayi atanegε wye wó.

¹¹ Etukpe eké epyε upε né melu ukpea ewé epwɔ́ malú ukpea ako, áwáne menya ákpa manoó manchyεé ndere gepε mbaá Esowɔ gétúgé gabo ayi bɔ́ ápyεé. Yémbɔ ákpane menya yimbɔ jimbɔ́, áfe ásɔ́ ji né mekpo meti. ¹² Wyembɔ ntó ne gepε eyigé Kras apyεé gelu. Ji agbo né mekpo meti Jerosale nnó ji ase manoó mií ashwone bɔ́ bíí ábé bɔ́ ukpea. ¹³ Ndere elúmbɔ, délyaa melo dékwálé Jisɔs dékpa mekpo unɔ́ eké ji. ¹⁴ Néndé esé depɔ́ ne melo fa mme ewé ebeé te kwyakwyaá. Esé dépelé mangε melo ewé echwɔ́ nye. ¹⁵ Ndere elúmbɔ, dékoó né amu Jisɔs défεgé Esowɔ yéndégébé. Déké défεgé ji mbɔ, elú wye eké gepε ne dépyembɔ mbaá Esowɔ. Désε lé mano sé dékwane mabɔ mií nnó ji ne alu Ata. ¹⁶ Délyage fɔ́ mampyεgé galógál ne mampógé ate aηme ne unó bi

* **12:24** Elú wáwálé nnó: Manoó Ebel malilé nya nno Esowɔ ashúu amu, yémbɔ ami Jisɔs malilé nnó Esowɔ agene esé meshwε.

déwyaá néndé γε υπε εβι υγῶῶ Εσωῶ metῶῶ mbῶ.

¹⁷ Wúgέ ne ákpakpa nyú ne dépyεgέ unó bí εbwῶ ágarégé εnyú. Εbwῶ ápelé εnyú né depῶré Εσωῶ ndere bῶῶ abi bíi uma atenege né mβε ushu Εσωῶ agaré ndere εbwῶ ápelé εnyú. Εnyú déké dépyεé unó bi εbwῶ ágarege εnyú, ápyε nye utῶῶ bwῶ ne metῶῶ megῶmegῶ. Délá déwuú fῶ ne εbwῶ, áβεé ne mesome ndere ápyε utῶῶ bwῶ ne εwémbo épógé yé εnyú né meti fῶ. ¹⁸ Negé wyε mmyε gétúgέ sé néndé εsé dékaá nnó déwyaá matῶῶ mmu pópó mampyε genó eyi gelú choῶ yéndégébé. ¹⁹ Me nnene εnyú mmyε dῶῶ nnó εnyú dénemmyε mbaá Εσωῶ nnó apyε me nγε meti mma nkeré εta nyú wáwá.

Mmyεmenene ne matame

²⁰ Nnemmyε nnó Εσωῶ muú apyεé bῶῶ áβεé né nesῶ, ábámé εnyú. Ji ne apyεé Ata Jisῶs Kras akwilé né negbo. Jisῶs ne alú muú kpaá ambame magῶηme muú apelé εsé bῶῶ Εσωῶ. Mbῶ ne elú gétúgέ manoῶ míi amíi mampyε nnó menomenyεé εwé Εσωῶ anyεé ne bῶῶ bíi εκene τε kwyakwya. ²¹ Nnemmyε nnó Εσωῶ achyε εnyú yéndégenó gelógéló eyigé εnyú dékelege, mampyεgέ unó bi ji akεlege nnó εnyú dépyεgέ. Nnemmyε nnó Εσωῶ apyεé Jisῶs Kras apoó εsé dépyεgέ unó bi υγῶῶ ji metῶῶ. Déchyεgέ ηgῶ mbaá Kras τε kwyakwya ne kwyakwya. Amen.

²² Aηme ba, nnene εnyú mmyε nnó dékoῶ metῶῶ dékú mekomejῶῶ ayi me nsámé mbῶ nchyεgέ εnyú majyεé néndé nsá ji aja wῶ. ²³ Nkεlegé εnyú ntó dékaá nnó meηme sé Timῶti atané denῶ. Mbῶgέ abanégé me wáwá, nké nchwῶῶ γε εnyú nchwῶῶ ne ji.

²⁴ Tamege ákpakpa nyú chónchó ne bῶῶ Εσωῶ ako. Aηme sé abi atane né Itali alῶῶ εnyú matame. ²⁵ Nnemmyε nnó galógáló abε ne εnyú ako.

Nwe ayi Jemsi ásamé

Matame

¹ Me Jemsi, memkpané defwé Eṣṣwṣ ne Ata Jisṣ Kras ne nsámé ηwe yina eta enyú bṣṣ Jisṣ abi détyaá déjyεε né mme meko. Ntamege enyú. *

Bége ne nechóchó gébége depṣ détomége enyú

² Aηme ba, yendégébé depṣ déké détomége enyú, né eta nyú ébé metṣṣ megṣmegṣ. ³ Tége nnó depṣ εtiré détomége mbṣ enyú délúlé mamfwṣré mbṣgé enyú défyé matṣṣ ne Eṣṣwṣ wáwálé. Depyεε nnó enyú débṣ εshye mangbárégé matṣṣ. ⁴ Ne debṣ mangbárégé matṣṣ nyú yéndégébé, pyége mbṣ nnó débene né depṣré Eṣṣwṣ né yéndé meti, dékaá chánéné yéndégenó eyigé enyú dépyεε. ⁵ Mbṣgé muú nyú ala kaágé genó eyigé ji abṣṣ mampye, ánémmye mbaá Eṣṣwṣ. Achyεgé nyε ji majyεε. Eṣṣwṣ achyεge majyεε ne metṣṣ megṣmegṣ akpεge fṣ mbaá muú ayi agíge ji.

⁶ Yémbṣ muú aké anenemmye, ákamé ne metṣṣ ema áβεgé fṣ ne dembyṣ. Akaá nnó muú ayi áβεε ne dembyṣ, alu eké ηgbannyi eβεé mega, ayi mbyṣ nnyi átene ájyεε yéndé égbé. ⁷⁻⁸ Muú ayi áwyaá matṣṣ apea, áférege depṣ deyaádeyaá né genó eyigé ji apyε. Gṣfṣgé muú yimbṣ ékagé áfére nnó Eṣṣwṣ achyεge nyé ji genó fṣ cháchá.

Muú gekpo ne muú gefwa

⁹ Yéndé menmé ayi álú mbya ábé ne nechóchó nnó aηea gemε né mbe ushu Eṣṣwṣ, ¹⁰ Wyémbṣ ntó ne yéndé menme ayi áwyaá gefwa, abṣṣ mambe ne nechóchó nnó Eṣṣwṣ apyε ji alu lé muú ayi akṣṣ deko né mbe ushú wuú. Néndé, ábélégé nyε fṣ mamgbṣ ndere ukoó byá mewaá úgbṣ. ¹¹ Mηmεé étyεgé ne gelu, edo ukoó bya mewaá bimbṣ úwánese úgbṣ, ulṣṣ ebwṣ unó. Wyémbṣ ntó ne muú gefwa ágbṣṣ gébége akwólégé mati gefwa jíí.

Mmuameno átánégé fṣ mbaá Eṣṣwṣ

¹² Muú ayi ágbárege metṣṣ wuú gébége depṣ détomége ji abṣṣ méjé, néndé gébége atenégé ne εshye apwṣgé depṣ εtiré mbṣ, Eṣṣwṣ achyεge nyε ji nsá ayi ji anyémemo manchyεé bṣṣ abi ágbṣṣ ne ji. Nsá yimbṣ élé genwá eyi gélagé byé. ¹³ Depṣ déké détené múu né mmuameno, ékagé ajṣṣ nnó, “Eṣṣwṣ ne ámmuáme ji,” yé genó gépṣ eyi gékagé té Eṣṣwṣ né mmuameno nnó gété ji ápyε gabo. Ne Eṣṣwṣ ntó aténé fṣ muú ne mmuameno. ¹⁴ Yémbṣ élé uféré uboubo ebi útánege ese matṣṣ ne únyúu εsé dékpé né gabo. ¹⁵ Ubi ujágé ese né matṣṣ dṣṣ, úténe ese né gabo ne gabo ntó gébége awegé aηεágé achwṣ ne negbo.

¹⁶ Aηme ba abi ngboó ne enyú, dékamé gé fṣ muú ápyε enyú déno mewaá. ¹⁷ Yéndé εchye ewé élú melóméló ne cho, étánege mbaá nte εsé Eṣṣwṣ ayi ákwyé unó uko ebi úgénége né mfaánebuú. Unó bi úgénége né mfaá úkwṣrege malu, ne Eṣṣwṣ akwṣrége cháchá. ¹⁸ Eṣṣwṣ ndere ji ákelege, akε ne mekomejṣṣ wuú ayi álu wáwálé abyε εsé mambye yi meke. Apyεmbṣ nnó εsé débé genógé mbe, eyige jimṣṣṣ ajyaá nnó gébé ejíí né geluágé unó uko ebi ji ákwyéε.

Wúge mekomejṣṣ Eṣṣwṣ dépyé gé unó bi ájṣṣ

¹⁹ Aηme ba, abi ngboó ne enyú, tege nnó yéndémuú nyú akpome mmyε mánwúge unó, ase gebe ne ajṣge unó ne asṣge fṣ metṣṣ wáwá. ²⁰ Néndé matṣṣ áke áṣṣṣ bṣṣ, ákagé pyε fṣ unó ulṣṣṣ ebi Eṣṣwṣ ákelege nnó ápyε. ²¹ Ne manjyε mbe gétú eyigémbṣ, lyage yéndé gepṣ gebogebo eyi gétené enyú mampye gabo, ne lyáge ntó ufere uboubo bi enyú dewyaá ne ate. Chyége gemεge nyú mbaá Eṣṣwṣ dékamé ne meko mejṣṣ ayi ji afyεé mmu matṣṣ nyú, néndé mekomejṣṣ yimbṣ ne ákage pyε enyú dépṣ negbo.

²² Débṣ mambe bṣṣ abi ápyε genó eyigé mekomejṣṣ Eṣṣwṣ ájṣṣge, délagé fṣ manwúgé wuú. Deké dewuú délá dépyε genó eyigé ajṣṣge, εbyennó debwṣlege gemεge nyú. ²³ Ne mbṣgé muú awúgé mekomejṣṣ Eṣṣwṣ alá pyεé genó eyigé ajṣṣ, muú yimbṣ alu eké muú ayi ápéle gemε jíí

* **1:1** Elú wáwálé nnó: Né ukwene bṣ ηwe abifṣ ása wyε nnó Matoó Isrēli 12. Ne elu wáwálé nnó Jemsi ájṣṣ mbṣ, atome mbṣ nto ele ne bṣṣ Jisṣ ako.

né éféé, ²⁴ agεgέ ndεre ushu bií úlú atanégé ajyεgέ éwyágé ajinte ndεre ushu bií úbó úlú. ²⁵ Né mbaá muú ayi ágií mekomejόó Εσωω chánchá ayi áférege bόó né mmu gabo ne negbo, ne ajyεé mβε mampyégé genό eyi mekomejόó yimbό ájόó, Εσωω ajéle ji né yéndégenό eyigé ji ápyέε. Alu muú ayi álá wuú mekomejόó Εσωω wuú, apyε genό eyigé ájόó.

²⁶ Mbόgέ muú afεre nnό anoge Εσωω chánchá ne álá gbárégé nénómé nií né mbaá unό bi ji ajόoge, abwólége lé geme jíí ne yéndégenό eyigé ji ápyέε né mabό Εσωω genome mme detu. ²⁷ Unό εbí úlú cho ne pόpό né mβε ushu Εσωω Nte εsé, εbí ji ákélege nnό ankwale bií ápyégé úlú nnό, ábό mampoógé baá ulame ne akwí andée né εfwyale bwό. Abámé gemεge bwό nnό ékagέ unό uboubό ebi mme úchό εbwό.

2

Lyaáge mansélé bόó abifό nnό áηεά gemε άpwό abifό

¹ Anηε ba, te mbaá défyέé matόó nyú ne Ata sé Jisωs Kras, Ata ayi énogé, élmé fό nnό dékpreégé bόó abifό dépwόgέ abifό. ² Désé nnό bόó ápeá áchwό kpe mbaá ayi enyú dégbarege ujwólé. Ama awyá ηka, afyé mandeé malómáló, afyé ntό bό nkpáganεré abi ájamé ηka dόó né denεré amu tíí. Ayi fό alu muú gekpo, afyε uchálé mandeé. ³ Enyú dése muú ayi afyέé mandeé malómáló ne énogé dejόó ne ji nnό, “Ata gé geluógé énogé na jwólé fa.” Ne débwalé mmyε, mbaá muú gekpo deké, “Téné éwu,” élá pό mbό wό, “Chwό jwólé fa né metόó gepú.” ⁴ Depyεgέ mbό, delεre mbό le áηgyá né geluage nyú ne desόó mpa ne uféré uboubό.

⁵ Anηε ba abi gejeé, nénege matu déwú mechό εwé nkélege mangaré enyú. Εσωω ajya mé bόó abi áferé nnό álú gekpo, ákwane fό mμβε bόó abi áwyaá gefwa né depεre εσωω wό, nnό εbwό ne álú abi áfyé matόó ne Ata Jisωs wáwálé. Εbwό ntό ne álú bόó abi anyεé nyé gefwa eyigé ji ábό anyεé nyá meno nnό achyεge bόó ako abi ábόó gejeé ne ji. ⁶ Enyú debyaá bόó gekpo, pό nnό bόó manka ne áfwálege ná enyú? Εbwό ne ájáme enyú dékpe ne unόó mpa né máchá εso. ⁷ Pό nnό wyé εbwό ntό ne áchόó

gechánchágé mabό Ata nyú ayi enyú délú bόó bií?

⁸ Mbόgέ enyú dékelege mampyε genό eyi gélu cho, débό mámbεle gekpékpégé εbé εwé élu né mmu ηwe Εσωω mfwa sé. Εbé wémbό εjόoge éké, “Bό gejeé ne nte menηmé wyε ndεre εbό ne gemε jyεé.” ⁹ Yémbό deké desele bόó abifό nnό áηεά gemε άpwό abifό dépyε gabo, ne εbé εwémbό εgbaré enyú ndεre bόó abi ákwené εbé. ¹⁰ Yé ébéle nnό, muú anogé mabé Εσωω ne ákwegé éma εbyennό akwé mbό élé ájí mako. ¹¹ Néndé muú ayi ájόó nnό “Okwegé uló” wyé ji ne ájόó ntό nnό “Okwegé muú.” Gétú eyímbό, mbόgέ muú awagé nte akwé εbé Εσωω, yéé élé álá kwe uló wό. ¹² Gétú eyina, ngarege enyú nnό yéndégenό eyi dejόógé ne yéndégenό eyi dépyεé, pyége ndεre bόó abi ákaá nnό bií uma Εσωω asele nyε mabe áyina, ayi áferege εbwό né gabo ápa mpa bwό. ¹³ Mbόgέ muú ála γε meshwe ne nte menηmé wuú wό, Εσωω ntό agé né fό ji meshwe gébége aké apane mpa bόó. Yémbό muú ayi ágéne meshwe ne ate áηmé akpe ne unόó mpa Εσωω tágátágé.

Metόó mamfyε ne Εσωω ne ulόó melu

¹⁴ Anηε ba, mbόgέ muú ajόoge mbό nnό áfyéé metόó wuú ne Jisωs Kras ne álá lómé melu, galógáló awuú alu mbό fό? Gefόógé metόó εwé ji áfyé mbό nnό ekage pyéé Εσωω afere ji né unόó mpa né bií ebi kwyakwya? ¹⁵ Désé nnό anηmé fό άpό ne mandeé ne genό eyigé anyεé yéndé bií. ¹⁶ Ne muú nyú agεgέ εbwό atamé lé εbwό támege aké, “Deke oo” Εσωω ájé enyú debό mandeé ne menyéé ayi dekelege yénde bi. Mbόgέ átamégé εbwό mbό, álá chyé εbwό genό eyigé εbwό ákélege wό, άpόó mbό εbwό né ndé meti? ¹⁷ Gége yé nnό mbόgέ muú ake áfyéé wyé metόó éwú éwú ne Kras ne álá lómé melu, metόó εwé ji aké mbό afyé ne Kras élu detú.

¹⁸ Ndό fό muú fό akage jόó aké, “Mfyéé lé metόó wa éwú éwú ne Kras, ne ayifό aké me ntό mpyε élé uló melu ebi Εσωω akélege”. Né égbé wa, ngige muú ayi mβε nnό léré me gefόó eyigé wό ófyéé metόó ne Εσωω, olá lómé melu, ne me ntό nkeré nleré wό metόó wé me mfyéé ne Εσωω né ulόó melu bi me mpyéε. ¹⁹ Enyú dékamé nnό Εσωω alu ama εwémbό éls, yémbό tége nnό aló nchyε ntό

ákamé mbò ne épye abi áwére gbagba ne efò.

²⁰ Wò muú defòó délá pò wò, òkelege nléré wò nnó muú áfyegé metòó ne Èsòwò alá lómé melu, metòó wé ji afyéé mbò épó yé eké genó? ²¹ Pé gekwénéégé nte sé Abraham. Ndé gepyé Èsòwò asélé ji nnó alu cho né mbe ushu wuú? Ele genó eyigé ji ápyé né gébé eyimbo. Ndere ásele Asek maá wuú anere mfaá geluú eyigé áchyége gepé mbaá Èsòwò nnó ápye gepé eta wuú. ²² Gé yé ndere metòó we ji áfyéé ne Èsòwò ekene gelua ne genó eyigé ji ápyéé. Genó eyigé ji apyéé gélere chánchá nno metòó ewe ji afyéé ne Èsòwò ekwane. ²³ Genó eyigé ñwe Èsòwò ájòó gelu cho nnó, “Abraham áfyéé metòó wuú ne Èsòwò. Èpyégémbò Èsòwò ase ji nnó alu cho né mbe ushu wuú.” Bòó ntó áké, ji alu “Mejeé Èsòwò.” ²⁴ Gége yé nnó élé né ulóó melu ebi muú apyéé, ebi Èsòwò akélege ne aséle muú nnó alu cho né mbe ushu wuú, épó fò metòó mamfyé ne ji éwú éwú.

²⁵ Goge mma méé enyú né mechó ewé fò. Tége Rahab ayi ábó álu nya mendée eno. Ji ase nya bòó Isrelí fò abi átóme nnó áchwò ápe mewaá bibíí, ane ebwó, apoo ebwó ábó né meti ewé cha ákere. Getu eyigémbò Èsòwò ase nyá ji nnó álu cho né mbe ushu wuú.

²⁶ Wyé ndere mendoó étanéégé muú mmye alaá genkwó, wyé mbòntó ne muú afyegé metòó ne Èsòwò alá pyéé ulóó melu ebi Èsòwò akélege, metòó ewé áfyé mbò élú detú.

3

Gbarege mánómé nyú

¹ Anmé ba, élómé fò nnó esé gejamé démmyéégé nnó débé ánleré né gepúgé Èsòwò, néndé dékaá nnó Èsòwò acherege nyé mpa esé abi délerege apwò ayi bòó abifò.

² Ese ako depyéé mé gyéé né gejamégé mati. Ne mbògé élú wáwálé nnó muú akwe fò nekwené meno né mejòó wuú wó, ébyéénnó apó gyéé ne akagé gbare menyammye wuú.

³ Déméé mechó ewé ná ne mpò mekágálá. Defyégé ñkpòkòvé né meno wuú, depyéé nnó awu ese. Ne dékaágé já ji ájyé yéndé mbaá yi dekelege. ⁴ Déméé ntó ndere esogeka ewé ekéne né ebeé mega élú. Yé élé éñeá, mbyo nnyi akpane éwú. Muú ayi

ajji ekpé akagé sé maá genó nkane nsòm ásó éwú éjyé yéndé mbaá ayi ji akélege. ⁵ Wyémbò ne nénómé mekwaá nélú. Yé élé nélú kòó, né wyaá uto né menyammye mekwaá ne nejòóge depò kpakpa.

Tége ntó ndere mbe mewé akáge só gekpékpégé mewaá wum wum wum.

⁶ Nénómé nélú ntó eké mewé, nélú mbaá ayi gabo mme meko átánege, wyé ne ásane achò yéndé mbaá né menyammye mekwaá. Nénómé né lwéége mewé ewé esòó genwágé mekwaá, éló né dembáné kpaá te ágboó. Mewé ewémbò étánege né mbaá danchòmeló jimboó. ⁷ Esé akwaá dekage nkane ábélege ufóó menya ufóó ufóó. Debelege me menya eyi mewaá ne eyi nnyi, mmyò ne denywòne, depyé éjí ewuú esé. ⁸ Yémbò muú akaágé gbare nénómé níí nnó néwuge ji. Nélú genó gebo, muú akaágé gbare fò není ne nchye ayi není néwyaá awane muú. ⁹ Esé desele nénómé dechyege matame mbaá Ata ne nte sé Èsòwò, desele ntó není deshyéé bòó abi Èsòwò akwyéé nnó áfú ji. ¹⁰ Meno éwú ne matame ne mashye atanegé wyéé. Anmé bá, gefòógé genó eyina gékwané ne esé wó. ¹¹ Manaá manyú ne ami mámyáme mátánégé fò né embú nnyi éma. ¹² Anmé bá, dánfelé awómé fò mashu, ne ula ushi úwómé fò ntó dánfelé. Wyémbò ntó ne, embú nnyi ewé éwyaá manaá malómáló élá tánégé né ebeé mega.

Denğa tire detanege mbaá Èsòwò

¹³ Mbògé muú nyú fò ama alu ayi áwyaá denğa, ne akaágé ndere Èsòwò akélege nnó ese débé, genwá jíí geko geléré nnó awyaá denğa ne ake alerege ulóó melu bíí, áshúlé mmye jíí mme. Gé gepò yi gélerege nnó muú awyaá denğa mbò. ¹⁴ Yémbò mbògé enyú deke demmye demboó ne ate ne dékelege wyé lé nnó áwú enyú ambií, ékagé débweégé mmye nnó dewyaá denğa. Déségé ntó gebyó dékwéré wáwálé. ¹⁵ Gefòógé denğa etiré na détané fò mbaá Èsòwò wó. Détané fá mme délúlé denğaré akwaá ne etire aló nchye. ¹⁶ Yénde mbaá ayi bòó ábege áke ámmye demboó ne ate ne áké akélege nnó ebwó ambií ne ábó unó ápwó abifò, éféé ntó ne mawámé ne yéndé gefòógé gabo abeé. ¹⁷ Yémbò denğa etíre détanegé mbaá

Esowa délú chá. Muú ayi awyaá gefóógé denğa etire na abeé fɔ ne deba né metó wuú. Aβe ne nesɔ ne ate aηme, abeé muú nyámeé, atóó fɔ mekpɔ, agene meshwe ne ate aηmé dɔ́. Alome melu, álérégέ fɔ áηgyá ne abeé fɔ muú dembwólé. ¹⁸ Bɔ́ abi ápye nesɔ abi ápoóge ntó ate abifɔ nnó ákéné né mmu nesɔ, ágene nyε galógálɔ́ dɔ́ ayi átánege mbaá unó bi ebwó ápyéé.

4

Dényéégé fɔ dejeé ne genwáge mme

¹ Ndé genó gepyéé ne enyú déwámege, demmye ne ate? Pó lé gétúgέ mmwólé unó mme? Ubi ne ummye ne enyú né mató. ² Enyú dekelege mambɔ unó bi dela pɔ ne ubi, eféé mbɔ ne dewane ate. Denyéé manwaá, dégéné fɔ unó úbi enyu dekelege, nkaáwú ne démmyéé, déwámege ne ate. Ne ula bi délá bɔ unó bi dékélege úlú nnó, degíge fɔ Esowa nnó achyéé enyú ubi. ³ Ndɔ́fɔ degíge Esowa nnó achyéé enyú unó bimɔ, achyéégé fɔ néndé degíge ne uféré uboubo. Dekelege nnó achyéégé enyú déchɔ né mmwólé unó mme nnó depye nkane ejí enyú. ⁴ Enyú delu eké andée abi ákwéne malɔ. Dekaa nnó mbógé muú aké agboó ne unó mme yina alu muú mawámé Esowa wó? Yéndémuú ayi abɔ́ gejeé manyéé dejeé ne unó mme, alu muú mawámé Esowa wáwálé. ⁵ Asá né mmu ηwe Esowa nnó, “Esowa abɔ́ gejee ne mendoó ewe ji afyéé esé ne menyammye dɔ́.” Néndé alu eke menɔ ayi álá kelege nnó mendée wuú akwe ulɔ. Déferégé fɔ nnó genó eyina gelú detú. ⁶ Yémbɔ, Esowa apoóge ese dɔ́ wyé ndere ηwe wuú ájɔ́ aké, “Esowa ashyaá yéndégenó eyigé bɔ́ abi ábwεge mmye ákelege mampye, yémbɔ apoóge bɔ́ abi áshúlege mmye ebwó mme.”

⁷ Gétú yina, lyaáge Esowa ábé mfwa nyú. Ténege ukólɔ́ ne danchɔmeló ne aboó nyε enyú. ⁸ Chwóge kwókwólé ne Esowa, mbógé dechwóge kwókwólé ne Esowa, ji ntó achwó kwókwólé ne enyú. Enyú bɔ́ abi dépyéé gabo, férege amu né gabo yi enyú depyéé, enyú bɔ́ abi dedoó manaá dedoó mawéé, teneger meti é má ne mató nyú mmu pópó. ⁹ Tége gabo ayi enyú depyéé, débé meshwe, désómégé, délilí mánsé

áshúlegé. Démagé jwase jwane, somege lé somege. Debege fɔ ne metó megómégó, bégelé meshwemeshwe. ¹⁰ Shulégέ mmye enyú mme né mbe ushu Ata, depyéégé mbɔ abwεge nyε enyú ntó mfaá.

Déjógé fɔ depɔ debodebo ne ate aηmé

¹¹ Aηmé ba, dejógé fɔ depɔ debodebo ne ate. Mbógé muú ajógé mejó mehomebo ne nte meηme wuú, ye asoge mpa wuú mbɔ, ebyennó ajoge mbɔ atome ne eβε Esowa ne ajógé mbɔ lé nnó epófɔ cho mánsó mpa. Mbógé ajógé nnó eβε epófɔ cho, ebyennó ji ábélege se ebé, ne asele geme jí nnó apwɔ ebé Esowa. ¹² Elé Esowa mbiú ne awyaá utó mánychyéé bɔ́ ebé ne mámpa mpa bwó. Ji ntó ne awyaá utó mámpye muú atané né unó mpa. Ji ntó ne awyaá utó manwá muú. Wɔ́ ɔferé nnó ɔlu waá ayi ótenege ójógé gabo mbaá meηmé wyé?

Lyaáge mmye mebwεge

¹³ Wúge, enyú bɔ́ abi déjógé nnó, “Waá fina, waá geyana dejeé nyε gefóógé melo ewe. Debelege éwu genógé ηηme, dekene gese ne debɔ́ nyé nsa ηka.” ¹⁴ Enyú dejógé mbɔ dekaa nnó geyána abeé nnó? Genwáge nyú gébéé nyε nnó? Genwáge nyú gélu eké gekógé dondo, eyi géchwógé géla wyágé mankaá. ¹⁵ Enyú débɔ́ manjɔ́ lé nnó, “Mbógé Esowa ajógé nnó denyé genwá, denyé nyε genwá dépye yéndégenó.” ¹⁶ Ndere elúmbɔ, enyú délú detéé wyε genwá ne nsá ηka, debwεge mmye ne dewyaá nepá. Mmye mebwεge eyimbɔ elome fɔ.

¹⁷ Tége nnó mbógé muú akaá genó gelógélɔ́ eyigé ji abɔ́ mampye ne álá pyéé géjí wó, apyéé mbɔ elé gabo.

5

Afwa ηka ágene nyε efwyale

¹ Wúge enyú afwa ηka, débɔ́ manlíli ne dekelege né gekpékpégé efwyale ewé echwɔ́ nyε eta nyú bíi fɔ. ² Gejamege unó bi enyú déwyáa né mmu upú uchɔ́, ne ugbáge únyéé mandeé nyú. ³ Nférekán achɔ́ me ηka nyú. Nférekán yimbɔ alere nnó, wyε nkane áchɔ́ ηka nyú, mbɔntó ne menyammye nyú áchɔ́ge ndere mewε esɔ́

genó. Mme achwóó byé yémbó enyú denywerege wye manka nywerege né mmu upú nyú eké yé genó eyi géchwóó pyé enyú gépó. ⁴ Wúge magbo ayi bóó abi ápyéé utóó né makóó nyú álilí gétúgé manka áyi enyú denyéé ebwó ne délá kélégé manchyéé. Éféé ne ebwó álilí áshúlege enyú ndo. Magbo ayi ebwó álilí gétúgé mbwe ayi ebwó ákyéé, akwone matú Anyátá Esowó. ⁵ Enyú denyéé genwá fá mme depye yéndégenó eyigé dékélege. Denyéé, dewene, denéage eké mpó mabó eyi ela kaá nnó fina ne áwáne nyé éjí wó. ⁶ Enyú depye ámpané mpa áke bóó abi álá pyé gabo wó ákwé mpa. Déwá bóó abi álu cho né mbe ushu Esowó yé mmye ádoré wó.

Kóge matóó degilé Ata Jisós

⁷ Gétú yina aḡmé ba, ngarege enyú nnó dékógé matóó, dégilé kpaá te gébége Ata Jisós Kras achwóó nye abané esé fa. Féregé ndere mempyé makóó ágilé mambó mbwé melómélóó né mekóó wuú. Ajwálege ákoge metóó agilé manaá nnó ákwé, gébége aké akwene ji agilé nnó mbwé áwé. ⁸ Wyé mbóntó ne enyú débóó mánkó metóó, dépwagé néndé, gébé eyigé Ata Jisós akérege nyé géla kwókwólé.

⁹ Ndere dégilé aḡmé ba, dénmenége fó humhum déshúlége ate ndo. Depyegé mbó debéé gyé gébége Esowó aké apane mpa nyú. Néndé gébé eyigé Jisós gekpékpége mempane mpa achwóó géla kwókwólé.

¹⁰ Aḡmé ba, sége gekagé neke né bóó ekpávé Esowó, ebwó ágaré nyá mekomejóó né mabó Esowó. Agé gejamége éfwyale yémbó ájwólé metóó kó. Kóge ntó matóó ndere ebwó ápyéé.

¹¹ Kaáge nnó esé dese ebwó ndere bóó abi Esowó ajéle ebwó, néndé ebwó átene ne eshye kpaá te kwyakwyá. Enyú debó dekaá ndere Job akogé nyá metóó gébége depo détime ji. Ne ndere Esowó apyé nnó ewuú éfwyale ekwyá ne galógáló. Wáwálé, Esowó alome melu ne agene esé ako meshwe

¹² Aḡmé ba, wúge mechó kpaá ewé me nkélege mangaré enyú. Yéndégébé muú ake akélege mánjóó genó ásé gébé ékagé akélé yé genó fó. Yé ébé elé mabó mfaánebuú yé ele mme. Akélége yé genó fó cháchá. Mechó ébége ewé ji akámege akámé “eh” ne ébége ewé ji áshya, ashya

“ḡgba.” Mbóge muú apyegémbó, ábóó fó mpa ne Esowó.

¹³ Mbóge muú nyú awyaá éfwyale ánemmye mbaá Esowó nnó ápoó ji. Mbóge muú nyú metóó égóó ji, ákwá makwa áféé Esowó. ¹⁴ Mbóge muú nyú améé, ákú ákpákpá echomele bóó Esowó áchwóó áné mmye mbaá Esowó gétú ji. Aké anenemmye áwáá ji mawéé ne áne mmye né mabo Ata Jisós Kras nnó Esowó ápyé ji átoó. ¹⁵ Mbóge ánegemmye mbó, ne áfyegé metóó ne Esowó, mmyemenene yimbó épye nye muú neméé yimbó átoó. Esowó apye nyé menyammye wuú átoó. Mbóge ápyegé unó uboubo Esowó ájige nye nte gabo wuú. ¹⁶ Gétú eyína nchyege enyú majyéé nnó mbóge muú nyú apye gyéé mbaá nte menmé, ashu eku né gabo ayi ji ápyé eta wuú ne yéndémuú nyú anenemmye nnó Esowó ápyé enyú détoó mbaá mameé nyú. Ne enyú debó mánkaá nnó mbóge muú atenége cho né mbe ushu Esowó, mmyemenene jí échyá ne ewyaá utó mampye Esowó apye yénde gekpékpége genó eyigé agi ji. ¹⁷ Tége Elija. Abó alu mekwaá wyé ndere esé. Ane nyá mmye mbaá Esowó ne metóó wuú meko nnó Esowó ágbaré manaá. Esowó agbaré nyá manaá né gebagé mewaá eyimbó. Mekwéé ákwe kpaá te né aḡme aléé ne geba yé enka manaá échyé mme né gebagé mewaá Isrelí wó. ¹⁸ Ébélége, ama anémmye ne Esowó ató manaá matané mfaá makwé jegé jegé. Mme ala nywanywa ne unó úló mánwéné. ¹⁹ Aḡmé ba, mbóge muú nyú anogé mewaá alyáge meti ewé wáwálé ne muú fó apoógé ji akérege wye, gé mechó melómélóó mbó. ²⁰ Kaáge nnó, yéndémuú nyú ayi ájáme muú ayi ápyéé gabo nnó alyáá gabo ákére meso mbaá Esowó, ebyennó aferé ji né negbo. Apye ntó nnó Esowó ájinte gejamége gabo wuú.

N̄wε m̄bε ayi Pita ásamé

Matame

¹ Me Pita, ηγβά Jis̄s Kras ne nsame ηwe yina. Nt̄ome ji ετα nyú b̄s̄ abi Es̄w̄w̄ ajyaá, enyú delú ndere an̄k̄éé fa mme. Enyú abi délaá tyatya déjw̄lege né mme Rom né gebagé mewaá P̄ntus, Galasiya, Kapadosia, Esya ne abi ajw̄lege né Betinya. ² Es̄w̄w̄ ajya enyú nnó débε baá bií wye ndere ji ab̄s̄ mε m̄bε aferé nnó eb̄éé mb̄. Es̄w̄w̄ apyemb̄, ne Mendoó wuú epye enyú delu b̄s̄ ukpea nnó enyú dewúge ne Jis̄s Kras. Manoó mií m̄ámégé enyú mmye, máshw̄négé enyú nnó débé p̄p̄. Me nn̄emmye nnó Es̄w̄w̄ aleré enyú galógáló ne nes̄o gejamé gejamé. *

Efwyale epye nnó dégilé mamb̄o gerw̄á eyigé déneré met̄s̄ wyeé

³ Detame Es̄w̄w̄, ji alu Es̄w̄w̄ ne Nte Ata sé Jis̄s Kras. Gétúgé gejamégé galógáló ayi ji alerege esé, ábyé esé mambye ayi meke. Ne nana esé dégilé ne mat̄s̄ se mako nnó te ndere ji apyéé Jis̄s Kras akwilé né negbo, meso gébé ji achyεge nye sé yéndé genó eyigé ji ányém̄eno nnó achyεge esé. ⁴ Genó eyigé f̄o eyigé esé dema n̄ere mat̄s̄ wyeé gelú nnó, ji Es̄w̄w̄ achyεge nye eyigé sé gefwa. Ne gefwa eyigémb̄o, géchógé f̄o, gep̄o ne deba ne gegboó f̄o manaá. Es̄w̄w̄ ábelé geji ch̄án̄éné né mfaánebuú gétúgé enyú. ⁵ Enyú défyéé wye met̄s̄ ne Es̄w̄w̄, getu eyigémb̄o ne ji áb̄ame enyú né utó bií kpaá te ji achyεge nye enyú yendégenó eyigé ji ákwyeé mε ábele agile nnó achyεge b̄s̄ bií abi ji áfere ebw̄ó né efwyale gabo né bií bi kwyakwya.

⁶ Né getú eyigémb̄o, bεge wyeé ne nechóch̄o, yé lé déb̄éé nye ne mesome né mboó gébé gétúgé mmuam̄eno ayi achw̄s̄ nye eta nyú matimati. ⁷ Mmuam̄eno yina, alú lé nnó afw̄ore mb̄ogé enyú défyéé met̄s̄ ne Es̄w̄w̄ wáw̄alé. Gegé, yé gesege mabo

eyigé ákuú nnó gul, genó eyi gekágé ch̄s̄, áfyéé lé ji né mewε ne afw̄ore mb̄ogé al̄ome. Mb̄antó ne met̄s̄ ewé enyú défyéé ne Es̄w̄w̄ elú melóm̄éló epw̄o gul ne ab̄o mamfw̄ore ewú. Afw̄orege met̄s̄ ewé enyú défyéé ne Es̄w̄w̄, agegé nnó εt̄ene ch̄án̄éné Es̄w̄w̄ afεge nye enyú, débε nye ne ηḡo ne enógé né bií bi Jis̄s Kras alerege nye mmye. ⁸ Enyú dégb̄oo ne Jis̄s, yé lé enyú dela delú dan̄ge ji. Ne nana ayi enyú déla dégene ji, défyéé wyeé met̄s̄ ne ji. Ewéna epyennó enyú déb̄éé ne gekpekpege nechóch̄o eniné muú alá akágé garé f̄o. ⁹ Enyú déwyaá gefógé nechóch̄o enina gétúgé Es̄w̄w̄ áfere enyu né efwyale gabo ewena, ewe elú genó eyi gépyéé enyú défyéé met̄s̄ ne ji nnó deb̄o.

¹⁰ B̄s̄ ekpave Es̄w̄w̄ ab̄o mε m̄bε, agaré galógáló ayi Es̄w̄w̄ ákwyeé mε ábelé eta nyú. Ne ákele ch̄án̄éné nnó ákaá mech̄o ewéna ewe εtome ndere Es̄w̄w̄ áferege b̄s̄ né efwyale gabo. ¹¹ Mendoó Kras ewé elú b̄s̄ ekpávε Es̄w̄w̄ né mmye eb̄o m̄bε egaré ebw̄ó gefógé efwyale ewé Kras agene nye ne ηḡo ayi ji ab̄s̄ nye gébégé efwyale ewéna ebyεge. Ne ebw̄ó ammye nnó akaá gébé eyigé unó bina upyεé nye ne gefoge muú ayi unó bina upyε nye ne ji. ¹² Es̄w̄w̄ apyε b̄s̄ ekpávε Es̄w̄w̄ bina akaá nnó ut̄s̄ bina ebw̄ó ápyéé f̄o né galógáló ebw̄ó amb̄s̄, ápyéé lé né galógáló nyú. Unó bi ebw̄ó ágaré, élé wye ubi ne ágare abya melóm̄éló eta enyú. Ne élé Mendoó Ukpea ewé Es̄w̄w̄ at̄ome etané né mfaánebuú ne echyεé ebw̄ó utó ágare unó bina. Wye lé unó bina ntó ne makiénné Es̄w̄w̄ ákelege nnó áge ndere upyéé.

Bεge b̄s̄ ukpea

¹³ Ndere elúmb̄o, kpomege mmye mampyεge genó eyigé Es̄w̄w̄ akelege. Gbarege mmye nyú ch̄án̄éné né yéndé meti ne n̄erege wye mat̄s̄ nyú mako né galógáló ayi Es̄w̄w̄ achyεge nye enyú né bií bi Jis̄s Kras achw̄s̄ leré nye mmye. ¹⁴ Wuúgé wye ne Nte nyú Es̄w̄w̄, ne lyaágé ubobo unó bi ujigé enyú mat̄s̄, ebi enyú deb̄o dépyéé nya gébégé enyú deb̄o delu dankaa Es̄w̄w̄. ¹⁵ Es̄w̄w̄ muú akuú enyú nnó debε b̄s̄ bií, alú muú ukpea, wyemb̄o ntó ne enyú deb̄s̄

* **1:2** Elú wáw̄alé nnó: Né gébé eyigé Es̄w̄w̄ ágb̄arege menomenyéé ne b̄s̄ Is̄reli, Mosis ase manoó menya ayi awáné ab̄s̄ m̄bε am̄éé né geluεge upε ne am̄éé b̄s̄ né mmye nnó áb̄ε p̄p̄. (Ge Es̄o. 24:8)

mambε bṓs ukpea né gepóge nyú geko. ¹⁶Néndé ása né mmu ηwe Εσωῶ nnó, Εσωῶ aké, “Bεge bṓs ukpea me mbṓs nlú muú ukpea.”

¹⁷ Εσωῶ muú deke dénenemmyε dékuú ji nnó Nte ese, ji alú muú ayi apane mpa bṓs ako. Ji apane mpa ndere yéndémuú apye unó, alerege fṓ angya. Ndere elúmbṓ, chyεge wye ji enógé né εfṓ metṓs ndere débelege genwágé nyú geko fa mme eké ankéε. ¹⁸ Enyú dékaá nnó gébége Εσωῶ anamé gemεge nyú, detané né gebyankwógé gepṓ eyigé ukwene ante nyú álere enyú, ase fṓ genó eyi géchóge ndere ηka ne ana enyú wṓ. ¹⁹ Ase lé gechachage manoó Kras, ne aname gemεge nyú. Kras alu eké εgṓηme εwé elá epṓfṓ gechúchúle, ne gebá né mmyε. ²⁰ Εσωῶ abṓ mé mbe, ajya Jisṓs gemεge nnó ji akwyεé mme yina. Ne ji apye Jisṓs achwṓ fa mme né kwyakwya gébé eyigé na, nnó áge ji né galógálṓ nyú. ²¹ Ne elé gétúgé genó eyigé Kras yina apye ne enyú défyεé metṓs ne Εσωῶ. Εσωῶ apye Jisṓs akwilé né negbo, abelé ji né melú enógé. Getú eyigémbṓ, ne enyú déneré metṓs ne Εσωῶ, ne dékaá chanéné nnó ápyεé nye yéndégenó eyigé ji ájṓs.

²² Enyú débṓ gejeé eyigé wáwálé ne ate nana néndé déwú ne genó eyi gelu wáwálé. Ndere elúmbṓ, bágé gejeé gbεne ne ate ne matṓs nyú mako. ²³ Elé mekomejṓs Εσωῶ ayi alu te kwyakwya, álá akwṓrege ne Εσωῶ aselé ábyené enyú mambyε yi meke. Ndere epyεmbṓ, enyú dela baá Nte ayi álá gboṓ fṓ, epṓfṓ ayi agboṓ. ²⁴ Asa né mmu ηwe Εσωῶ nnó, “Bṓs ako alú eké byaá mewaá. Ne genwá eyigé εbwṓ ányεé gebṓ gelú eké ukoṓ bya unṓs. Byaá mewaá uwanεsegé, ukoṓ bwṓ ude ukwe mme. ²⁵ Yémbṓ meko mejṓs Εσωῶ alu te kwyakwya.” Ne meko yimbṓ elé abya melómélṓ ayi ágare enyú.

2

Ntaá eniné Εσωῶ ajyaá nelú nelónélṓ eta nyú abi délu bṓs ukpea

¹ Ne te mbaá Εσωῶ ábyené enyú mambyε yi meke, lyaáge yéndé gefógé gabo. Débyógé fṓ gebyṓ, débṓwṓlege fṓ démbṓwṓlé, défyεge fṓ amε né unó bṓs, ne déjógé fṓ mejṓs mebo ne ate. ² Enyú delu baá

ake, shyaáge lé manyú nembε nelónélṓ eniné mendoó εchyεge. Nembε eniné mbṓ, elé menyεé ayi mendoó ayi apyεé nnó enyú déwéné né depṓré Εσωῶ kpaá te dékwanege mambṓ unó bi ji áferé nyú né εfwyale gabo nnó débṓ. ³ Pyεgé wyεmbṓ, néndé enyú ambṓs défwṓré me dége nnó, Ata aló melu.

⁴ Chwógé mbaá Ata, ji alú eké ntaá eniné nelu nebe. Akwaá abṓ áshya ji nnó alṓme fṓ, yémbṓ Εσωῶ ajya ji néndé, age nnó ji alu melómélṓ. ⁵ Enyú ntó delú eké mataá ayi alú abε, Εσωῶ aselé enyú mantεne εcha upε wuú né mendoó, nnó enyú debé ampyε upε ukpea abi achyεé gemεge εbwṓ mampyε upε εbi ukwané Εσωῶ metṓs gétúgé genó eyigé Jisṓs Kras apyεé. ⁶ Mbṓ ne elú, néndé asa né mmu ηwe Εσωῶ nnó Εσωῶ aké, “Gεgé me mbele ntaá né melṓ Sayṓn, ntaá eniné na ne negbarege ekwṓs gepú. Me njya néní nelú nelónélṓ. Ne yéndémuú ayi áfyεé metṓs ne ji, abṓs fṓ mekpṓ unṓs.”

⁷ Ne enyú abi défyεé metṓs ne ji, ntaá eniné na nelú nelónélṓ eta nyú yémbṓ né mbaá bṓs abi álá áfyεé fṓ metṓs ne ji wṓ, alu eta bwṓ eké, “Ntaá eniné ántené upú áshyaá nnó nelómé, wye lé néní ne nelaá ntaá eniné ne gbare ekwṓ gepú.” ⁸ Asa ntó nnó, “Ji alú ntaá eniné bṓs ákpárége wye ne etarave εwé epyεé bṓs akwene mfaá.” Bṓs ákpáré wyeé néndé εbwṓ áshya manwú mekomejṓs Εσωῶ. Ne genó eyigé εbwṓ ápyεé gelú wye ndere Εσωῶ ákwye ábelé nnó epyε ne εbwṓ.

⁹ Yémbṓ enyú delú bṓs ntoṓ eniné Εσωῶ ajyaá, enyú delú ampyεé upε abi apyεé upε mfwa. Enyú bṓs ntoné Εσωῶ enyú delú bṓs Εσωῶ. Εσωῶ ajya enyú nnó dégarage bṓs né ukpekpe unó bi ji apyεé. Elé ji ne aferé enyú né mmu gemuá ne dékpεne né gekpekpege gé genṓbṓ jíí. ¹⁰ Mbe mbe enyú dépṓ yé bṓs fṓ yémbṓ nana enyú delú. Mbe mbe Εσωῶ agene fṓ enyú meshwe, yémbṓ nana agene.

Nogé ákpakpa melṓ

¹¹ Anme ba abi gejíí, enyú delú bṓs abi dékoóge fa mme koóge delú ankéε. Me nene enyú mmyε nnó délyaá ubobo unó bi menyammyε ákelege εbi bṓs ágboṓ mampyεge. Unó bina ne ummyεé amu ne

mandoó nyú. ¹² Bege ne gepo gelógéló ne bós abi alá pó fō bós Jus nnó, yé ebwó aké ashulege enyú ndo nnó dépyéé gabo agene unó ulólóló ebi enyú dépyéé. Deké dépyéé mbó, né bií bi Esowó áchwóó ge bós, ebwó afegé nye ji gétúgé galógáló ayi enyú dépyéé.

¹³ Shulegé mmye nyú mme déwúgé ne ákpakpa ako abi ápelé enyú, déké dépyéé mbó dénógé Esowó ne mfwa meló ndere muú ayi abós meló meko. Deké dépyéé mbó dénógé Esowó. ¹⁴ Yé ebe elé bō gōmena, wúgé ntó ne ebwó néndé muú kpaá meló ne atome ebwó nnó áchwó afyēge bós abi apyēé gabo né ubale ne nnó afēge bós abi apyēé galógáló. ¹⁵ Pyēgé wyembó, nnó dégbēge mano unkekene bós, abi ajógé mejóó ewé ebwó alá ákágé fō ula. Gegé galógáló ayi Esowó akēlege nnó dépyēge mbó. ¹⁶ Bege ndere bós abi aláá mmyemmye bwó. Ne ékágé dénmage amu dépyēge gabo gétúgé délaá mmyemmye nyú. Yémbó begé lé ndere baá défwē Esowó. ¹⁷ Chyēgé enógé mbaá bós ako. Bógé gejeé ne ate bós Esowó. Bege ne efō Esowó, dénógé mfwa meló.

¹⁸ Enyú baá défwé, shulege mmye nyú mme, déwúgé ne bós abi abós enyú ne enógé. Pyēgé wyembó ne bós abi asele depó pere alóme melu ne enyú chóncho ne, abi ábálege mmye mampye utós ne ebwó. ¹⁹ Muú aké atēé Esowó ne akóge metós ndere bós áchyēge ji efwyale detú, metós egós Esowó ne ji. ²⁰ Muú abó fō nsa mbógé akogé metós né matule ayi átulege ji gétúgé ji apyēé gyēé, yémbó muú apyēgé genó eyigé gelú cho ne bós ápyēge ji aké áwuú ubalé ákogé metós, Esowó afēge ji.

²¹ Gegé ula bi Esowó akuú enyú mbó. Ne mbóntó ne Kras agene efwyale gétúgé enyú ne alere enyú ntó ndere debós mangene efwyale ndere ji. ²² Asá né mmu ηwe Esowó nnó, “Kras apye yé gabo fō wó ne, yé gebyó Ji abyó wó.” ²³ Yé gébége ajuú ji mashye né mmye ji ashúú ebwó meko wó. Ne yé gébége apye ji agene efwyale ji achare fō yé nnó ashuge ebwó wó. Yémbó achye lé geme jii mbaá Esowó muú apané mpa chánéné. ²⁴ Kras jimbo akpa gabo ese né menyammye wuú né mfaá gekwa. Ji apyembó nnó esé debe eké bós abi ágboó ályaá gabo, ama ápee

ákpene né genwá eyi gelu cho né mbe ushu Esowó. Ne upa ebi afyēé ji mmye upye esé détoó. ²⁵ Enyú debó dekene tametame eké magōhme yémbó, nana dekere dékwōlege membamé magōhme muú ábáme mandoó nyú.

3

Majyé mbaá ándée ne áno

¹ Wyembó ntó ne enyú andée anó debós mampyege. Shulegé mmye enyú mme déwúgé ne anó nyú. Yé lé ebwó abifó alá kelégé mánwúgé abya melóméló, déké dépyembó yé enyú dela dékpea fō ebwó wó, akágé kwōré matós bwó akame ne Esowó gétúgé gepōge nyú, ² ndere ágene enyú dénógé Esowó ne ndere genwáge nyú gela pó ne deba. ³ Ekágé ebwó ágene nnó enyú deló ulós gétúgé unó ulólóló ebi enyú défyēé né mmye ndere gefós eyige dékwyege manjwe álome, mboó unó eyi ejame ηka, yé ebe lé mandée malómáló ayi defyēé. ⁴ Ulós nyú ubó matané lé né gepó gelógéló eyigé enyú dewyaá. Gefōge ulós bina utanege né mmu metós. Ubi ukwós fō ukoó ne upyēé muú abeé nyameé ne alóme melu. Gé gefōge ulós ebi ulóme né mbe ushu Esowó dós na. ⁵ Gefōgé ulós bina ne andée abi alú nya bós ukpea ánerēge metós ne Esowó áwyaá. Ne áwuú ne anós bwó. ⁶ Mbóntó ne Sara alu nya. Ji awuú nya ne menó wuú Abraham ne akuú ji nnó, “Ata wa.” Enyú débēé baá Sara mbógé deké dépye genó eyigé gelú cho ne dela pó fō ne efō metós.

⁷ Wyembó ntó ne enyú anó, débó mampyege. Bege ne gepó gelógéló ne andeé nyú, denógé ebwó néndé ebwó apó fō ne eshye eké enyú. Tége nnó andée ntó áchónēge nye ne enyú manyé genwá eyi gélagé byé, eyigé Esowó achyēgé nye enyú ako gétúgé ulós melu bií. Deké dépyéé mbó Esowó áwuú mmyemenene nyú.

Majye mbaá bós Esowó ndere ábós mambē ne bós abi alá ákágé Esowó

⁸ Ne kwaykwya genó alú nnó enyú ako, bege ne metós ema ne ate, dégene ate meshwe, dégbógé ne ate, délerege ulós melu ne ate ne shulege mmye nyú mme. ⁹ Muú apyēgé enyú gabo, deshúgé fō. Muú

ashyεge enyú deshugé f3. Nege elé mmye nnó Es3w3 ajé ji néndé ge genó eyigé Es3w3 akuú enyú mb3 nnó meso gébé Es3w3 ajé ntó enyú. ¹⁰ Pyegé wyemb3 néndé asa né mmu ηwe Es3w3 nnó, “Mb3gé muú aké akεlege manye genwá gbene, anye neki ab3 mangbare nenome nií, aj3gé f3 gabo, aby3gé f3 geby3, ¹¹ alyaá gep3 gebogebo, abε lé ne gep3 gel3gél3 ne ammye mambe nes3 ne atε b3. ¹² Néndé Ata agené b33 abi álú cho ne awuú mmyemenene εbw3. Yémb3 ji abi ushu bií mbaá b33 abi apye gabo.”

¹³ Mb3gé enyú dékpane gechyé mampyege unó ulúúl3 bina, yé muú f3 ayi apyéé enyú gabo ap3. ¹⁴ Ne yé εbélé nnó degene εfwyale gétúgé dépyéé genó eyi gelú cho, Es3w3 ajéle enyú. Déf3gé f3 b33 abi ammyéé amu ne enyú, ne dekamege f3 afye enyú εf3 met33. ¹⁵ Yémb3, né mmu mat33 nyú, n3gé Kras ndere Ata ne kpomege mmye yéndégébé manshuú meko mbaá yéndémuú ayi akelege nnó enyú degare ula bi enyú déneré met33 ne Kras. Shuge ji meko pere ne énogé ¹⁶ Ne yéndégébé, pyegé unó bi mat33 nyú agarege enyú nnó ulú cho, nnó b33 aké aj3gé gabo ne enyú ágegé gep3 gel3gél3 eyigé enyú b33 Kras déwya, mekp3 un33 εgbare εbw3. ¹⁷ Néndé εl3 nnó enyú dégene εfwyale gétúgé gal3gál3 ayi enyú dépyéé mb3gé nnó mb3 ne Es3w3 akεlege, εpw3 nnó dégene εfwyale gétúgé gabo ayi enyú dépyéé. ¹⁸ Mb3ntó ne Kras agene εfwyale agbo3 gétúgé gabo sé. Ji agbo dama ne ámage gbo sé. Ji alu muú mel3mél3 yémb3 agbo gétúgé b33 abo, nnó, apye εsé dekere meso mbaá Es3w3. B33 áwá ji agbo né menyammye, yémb3 Es3w3 apye mendo3 wuú εlú mebe. ¹⁹ Elé né Mendo3 wuú εwena ne ji ajye né mbaá ayi mando3 áwu b33 abi álú né gepúge den3 agaré abya mel3mél3. * ²⁰ Mand33 yina elé ayi b33 abi ab3 álá wuú nya ne Es3w3 gébégé Nowa áchomé ékpe w3. Gébégé Nowa achome ékpe, Es3w3 ako met33 agile nnó εbw3 alyaá gabo, yémb3 wyε elé mbeé b3 aneé ne apome negbone ηgbannyi. ²¹ Ngbannyi

yimb3, alú eké manaá Es3w3 ami áwyaá enyú, nana Es3w3 aferege enyú né gabo. Manaá Es3w3 ami áwyaá mb3 ese, map3 f3 nnó mafere εsé deba né mmye. Malu lé genó eyigé εsé désele dékpane Es3w3 geka nnó áshw3ne mat33 sé débε póp3. Manaá mina ne mapyεé nnó Es3w3 áferé enyú né εfwyale gabo gétúgé Jis3s Kras akwilé né negbo. ²² Ji akwilege né negbo afε né mfaánebuú, ajw3le né εgbε εbw3nyé Es3w3. Ji ne ab33 makiénné Es3w3 ako ch3nch3 ne mando3 ayi f3 ako ayi awyaá uf33 uto choncho ne ákwaá áwuú lé ne Ji.

4

Muú aké akw3lege Kras genwá jii gekw3rege

¹ Dékaá nnó Kras age εfwyale né menyammye, ndere εlúmb3, enyú ntó bege ne gef3gé met33 ewé ji ab3 awya, dekpome mmye mangé ntó εfwyale ndere ji agene. Néndé muú aké agene εfwyale ji alyage gabo. ² Mb3gé ji apyége mb3 ndere abεlege fa mme apyéé sé unó bi ug33 akwaá met33, apyéé lé εbi Es3w3 akεlege. ³ Enyú déch33 nya gébé d33 mampye unó bi b33 abi álá p3 b33 Jus ápyéé. Gébé eyigé enyú dech33 mb3 gékwáné. Enyú deb3 déwyaá geboboge genwá, mmw3lé mámpyégé ubobo unó, déjyεé mapaá, denyuú mm33 mapyene enyú, dékwene eké manya, ne deb3 den3gé aló uka, unó bi Es3w3 ashyaá nnó muú apyégé f3. ⁴ Ne b33 abi álá kágé Es3w3 álá ne demby3 ndere enyú dela dechome sé mbwa ne εbw3 né uboub3 unó bi εbw3 ápyéé. Getú eyigémb3, aj3gé mej33 mebomebo ne enyú. ⁵ Yémb3 εbw3 áténege nyε né mbe ushu Es3w3, muú ákpomé mmye mampa mpa b33 ako, abi ágbo3 ne abi álú abε, agaré ndere εbw3 ápye ne genwáge εbw3 fa mme. ⁶ Ge ula bí ab3 agare abya mel3mél3 yé mbaá b33 abi ágbo3 mb3. Es3w3 as3 me mpa bw3 nnó ágbo ndere yéndémuú ágbo3 fa mme. Agaré ntó εbw3 abya mel3mél3 yina nnó yé lé εbw3 ágbo3 né menyammye, mando3 bw3 áb3 genwáge eké Es3w3.

* **3:19** Elú wáwálé nnó: B33 abif3 áferé nnó mando3 yina átene mbaá makiénné Es3w3 ayi ályaá malu ut33 bw3, εla εp3 mb3 w3 elé ayi aló nchye, εp3f3 ayi b33. Ne mej33 b33 Grek gechuú eyigé na gekáge tene mbaá mando3 b33 abi ágbo3 me, aló nchye, yé aló.

Yéndémuú agbaré echye ewé Esòwò achye ji chánéné

⁷ Gébé eyigé yéndégenó fa mme gebyeé, géla kwókwólé. Getú eyigémbò gbarege mmye nyú débè peé nnó dékpome mmye manenemmye chánéné. ⁸ Ne menò genó ayi nkelege nnó enyú dépye alú nnó, bòge gejeé ne atè aḡme néndé gejeé gekwerege gabo gejamegejame. ⁹ Atè aḡme áchwógé né upú nyú, negé ebwó, déjógé fò nnó mechò ewé ewuú dǎó. ¹⁰ Esòwò awyaá ufó ufó echye, ne achyegé yéndémuú sé gefógé echye ewuú nnó agbaré chánéné. Ne ndere bǎó abi ágbárege echye ewé Esòwò achyee ebwó chánéné yéndémuú nyú ase gefógé echye ewuú ewémbò apóógé atè aḡme abifo. ¹¹ Yéndémuú ayi agarege mekomejǎó Esòwò, agarege lé mekomejǎó ayi atane mbaá Esòwò. Yéndémuú ayi apye genó eyi gepoge atè aḡme, apyegé ne utó bi Esòwò achyegé ji nnó bǎó áchyegé Esòwò ḡgò né yéndégenó eyi dépyee gétúgé genó eyi Jisòs Kras apyee. ḡgò ne utó ube ne ji te kwyakwya ne kwyakwya Amen.

Gegé efwyale ndere bǎó Esòwò

¹² Aḡme ba, abi gejeé, débégé fò ne dembyò gétúgé efwyale mesómesó ewé enyú dégené. Ewú echwǎó mbò lé nnó efwǎre matǎó enyú. Déferégé fò nnó lé genó eyi gela gebǎó fò mampye wó. ¹³ Bege lé ne nechóchó nnó enyú ntó dégene efwyale wye ndere Kras agené nnó débè ne nechóchó dǎó gébégé Kras akerege fa ne mme manleré uto bií ebi upwǎó amu. ¹⁴ Bǎó aké ajógé depò debo ne enyú gétúgé enyú delu aḡkwǎle Jisòs Kras, bēge lé ne metǎó megómego néndé ewémbò elere nnó Mendoó Esòwò ewé epwǎó amu elú ne enyú. ¹⁵ Yémbò ekágé muú nyú agene efwyale gétúgé awane bǎó, yé nnó alú menjó, yé nnó apye depò debodebo ne yé nnó akpene né depò etí dela pǎ fò etií. ¹⁶ Mbógé muú nyú aké agene efwyale gétúgé alu menkwǎle Kras, ekágé abe ne mekpò unǎó. Atamege lé Esòwò gétúgé bǎó akuú ji nnó, “Muú Kras.”

¹⁷ Néndé gébé gekwǎne eyigé Esòwò apane mpa. Mpa yina alǎó ne bǎó ula gepu bií. Ne mbógé nnó Esòwò alǎó mpa ne esé, ebyennó ebálege nyé mmye ne bǎó abi álá wuú fò abya melóméló ayi atané mbaá

Esòwò. ¹⁸ Wye ndere ásámé né muú ḡwe Esòwò nnó, “Mbógé nnó epófó kókógé nnó bǎó abi álú cho né mbe ushu Esòwò átane né efwyale gabo, ebéé mbò nyé nnó ne bǎó abi álá kelegé manwú mekomejǎó Esòwò ne bǎó abi ápyee gabo?” ¹⁹ Ne getú eyigémbò, bǎó abi ágene efwyale ndere Esòwò ajǎó nnó ebe ájye wye mbe mampyegé galógáló ne atè. Wye né meti ewémbò, áchyegé gemege ebwó mbaá Esòwò muú akwye ebwó. Ji anyégémeno mampye genó, apyee geji.

5

Majyee mbaá ákpakpa melò ne njeé usa né echomele bǎó Esòwò

¹ Nkelege manchye enyú majyee ndere ákpakpa ábée né echomele bǎó Esòwò. Me nlú nte muú kpaá ndere enyú ne muú ayi akpane amé agene ndere Kras agené efwyale agboó. Me ntó nlú muú ama ayi Esòwò achyegé nyé ji utó Kras, ebi ji apye nyé bǎó áge. ² Pēge bǎó abi Esòwò áfyee enyú né amú chánéné. Ebwó alú eké magḡme Esòwò. Dépegé fò ebwó ndere bǎó abi ákpeage ebwó kpeage. Pégé ebwó ndere bǎó abi awyaá metǎó mampye utǎó bwó. Dépyegé fò ndere bǎó abi awyaá mmwǎlé mamboge nsa. Pēge lé ndere bǎó abi abǎó gejií mampye utǎó ebwó. ³ Dēḡmerégé fò bǎó abi Esòwò áfyee né amu nyú mekpó mme. Lerege lé ebwó gepò eyigé ebwó ákage mankwǎle. ⁴ Déke depyembò, gébégé Kras muú alú eké mfwa ámbamé magḡme achwǎge, apyee nyé débò ḡgò ndere nsa ne ḡgò yina agboó fò gelu.

⁵ Enyú njeé usa ne ansò andeé, wyembò ntó ne ebǎó mambe ne enyú. Nógé ákpakpa nyú né machomele bǎó Esòwò ne shulege mmye nyú mme mbaá atè aḡme. Pyégé gepò eyigé na geba enyú mmye yéndégébé néndé asá né mmu ḡwe Esòwò nnó, “Esòwò áshyá yéndégenó eyigé bǎó abi ábwēge mmye ákelege mampye yémbò, alerege galógáló wuú mbaá bǎó abi ashulege mmye ebwó mme.” ⁶ Ndere elúmbò, shulege mmye nyú mme né mbe ushu Esòwò muú awyaá utó bi upwǎó amu, nnó gébé jií gekwǎnege abwēé enyú dékwò ḡgò. ⁷ Yéndégenó eyi gechyegé enyú efwyale fyegé geji né amu Esòwò néndé, ji atee enyú yéndégébé.

⁸ Gbarege mmye nyú chájéné, dekpome mmye. Danchomeló muú mawame enyú, akene mbò agyage meno fuú eké genyanya eyi geweége, akélege muú ayi ji anyeé. ⁹ Tenege ukòbò ne ji, fyége wye lé metò ne Esòwò dépérégè uka mme. Kaáge nnó élé wye géfógé efwyale ewéna ne aḡme nyú né mme meko ágéne. ¹⁰ Efwyale ewé enyú dégene nye ebé lé né mboó gébé ne efwyale ewémbò ebyegé Esòwò jimbòó apyeé enyú dékere né amu enyú déténe ne apyeé enyú débò eshye. Ne ji Esòwò muú alerege bòó galógáló matimati ne akuú enyú nnó dechome mmye ne Kras nnó debò ḡḡ wuú ayi alá abyéé fò. ¹¹ Uto uko úlú ne ji te kwyakwya ne kwyakwya. Amen.

Kwyakwya matame

¹² Menme se Silas ne apó me nsamé maá mboó ḡwe yina. Ji alú muú ayi nneḡe metò ne ji. Nsá enyú ukeke unó bina nnó nfyéé enyú eshye ne nnó ngare enyú nnó unó bimbo ne úlú galógáló Esòwò ayi wáwálé. Tenege ne eshye né unó bina.

¹³ Bòó echomele Esòwò né Babilon abi Esòwò ajya ntó, alóó enyú matame. Makòs maá wa né egbe ewé Esòwò alóó ntó enyú matame. ¹⁴ Támegege ate aḡme ne gejeé ndere bòó Esòwò. Nnenemmye nnó nesò né Esòwò nebe ne enyú ako abi dechome mmye ne Kras.

Ἡ ἡμεῖς ἀγαπᾷμεν ἡμεῖς ἐπεὶ εἶμι Pita ásamé

Matame

¹ Me Simun Pita, maá defwe Jis̄s Kras ne nsame ἡμεῖς yina. Me nlu ntó ἡγβά wuú.

Nsame ἡμεῖς yina eta b̄ó abi ágene meti áfyéé met̄ó ne Ἐσω̄ω wye ndere esé.

Elé gétúgέ Ἐσω̄ω ne Mempoó esé Jis̄s Kras apyéé genó eyi gelú cho ne enyú ntó dégene meti défyéé met̄ó ne Ἐσω̄ω. Ne genó eyi gelú né mmu met̄ó ewéna ewé esé ako défyéé ne Ἐσω̄ω geló kpaá gep̄ω amu.

² Nnenemmye nnó Ἐσω̄ω alere enyú galógáló gejamégejamé ne nnó apye enyú débε ne nes̄o d̄ó ndere dekage ji chanéné, ji ne Jis̄s Kras Ata ese.

Bége ne gep̄o eyi gelerege nnó Ἐσω̄ω akú ne ajya enyú

³ Uto bíí, nkane Ἐσω̄ω, upye esé déb̄ó unó uko bi déb̄ó mambe ne ubi, nnó débε débelege gep̄ogé sé eké eyigé Ἐσω̄ω. Esé déb̄ó unó bina ndere dékagé ji muú akuú esé nnó deb̄ó ntó ἡγ̄o ne galógáló ayi ji awyaá. ⁴ Elé né meti ewéna ne Ἐσω̄ω achyéé esé unó ul̄úll̄o ebi upw̄ó amu ebi ji ányémeno nnó achyεge, apye esé debo délyáá mmwólé unó mme ebi uch̄ó gep̄oge b̄ó, deb̄o ntó gef̄ogé gep̄o eyigé ji awyaá nkane Ἐσω̄ω.

⁵ Gétúgέ unó bina uko ebi Ἐσω̄ω apye eta ese, mmyεge ne eshye débεé ne gep̄o gelógéló ndere enyú défyéé met̄ó ne Ἐσω̄ω. Ndere débεé ne gep̄o gelógéló, kaáge Ἐσω̄ω, ⁶ ndere dékage Ἐσω̄ω, bege ne mmye megbarege, ndere débεé ne mmye megbarege, bege ne met̄ó mekoge, ndere débεé ne met̄ó mekoge, bege ne gep̄oge Ἐσω̄ω. ⁷ Ndere débεé ne gep̄o eyigé Ἐσω̄ω akεlege, b̄oge gejeé ne ate ἡμε, ndere déb̄ó gejeé ne ate ἡμε b̄oge gejeé ne b̄ó ako. ⁸ Ge uf̄ó unó bi enyú déb̄ó mampyεgé na, mb̄ogé déké dépyéé ubi gejamegejame, dékagé nye Ata sé Jis̄s Kras né gef̄ó eyi gepyεé enyú dépyéé unó ul̄úll̄o ne unó bi utanegé meti. ⁹ Ne muú ayi álá pyéé f̄ó unó bina, alú eké muú ayi ame atanege ji, ye eké

muú ame nónómé, ne ajií me nte nnó Ἐσω̄ω ab̄o ashw̄one me ukwenegé gabo ayi ji ab̄o apye.

¹⁰ Ndere elúmb̄o, ἡμε ba, kpagé gechyéé d̄ó mampyεge genó eyi gelerege nnó Ἐσω̄ω akuú enyú ne ajya enyú nnó debε b̄ó bíí wáwálé. Deké dépyεmb̄o, dékwené f̄ó né gabo. ¹¹ Ne Ἐσω̄ω asele nye enyú amu apeá nnó dékpe né gefwa eyigé Ata sé Jis̄s Kras Mewené gemége sé ágbárege te kwyakwya ne kwyakwya.

¹² Ndere elúmb̄o, me nkaá nnó enyú dékaá me unó bina, ne détene ne eshye né wáwálé ayi enyú déwyaá, yémb̄o me nkεlege nnó mma ntege enyú ubi yéndégébé. ¹³ Me mfere nnó elú galógáló nnó téé ndere me nlú mebe, mfyéé enyú eshye detege unó bina. ¹⁴ Néndé Ata sé Jis̄s Kras apyéé me nkaá chánéné nnó elá gachyéé ngbo. ¹⁵ Ne mmyéé ntó ne eshye mampye nnó gébége me nlyagé mme yiná enyú detege wye unó bina.

Pita jimb̄ó akpa ame age ἡγ̄o ayi Jis̄s awyaá

¹⁶ Gébége esé dégaré enyú gekpekre utó bi Ata se Jis̄s Kras áleré ne manchw̄ó ayi ji amagé chw̄ó nye, dese f̄ó b̄o abya abi b̄ó akwyεgé ágaregé ne dégaré enyú wó. Esé amb̄ó dékpa ame ese dégé ἡγ̄o wuú ayi apw̄ó amu. ¹⁷ Gébége ji asélé enógé ne ἡγ̄o mbaá Ἐσω̄ω muú alu nte, meko atane né melu Anyátá ἡγ̄o Muú Apw̄ó amu aké, “Gé maá wa ayi mb̄ó gejeé ne ji na, met̄ó εγ̄ó me ne ji d̄ó.” ¹⁸ Esé amb̄ó déwú meko yina ayi átané né mfaánebuú gébége delú ne ji né mekwε ukpea.

¹⁹ Getú eyigémb̄o, esé dékame ne met̄ó ese meko nnó mekomej̄ó ayi b̄ó Ekpáve Ἐσω̄ω ágare alu wáwálé. Ne enyú ntó fyεgé mekpo chánéné né genó eyigé ebw̄ó ásame. Unó bi ebw̄ó aj̄ó ulú eké mewε ewé ege nege né mbaá ayi alu gemuagemua kpaá te bíí bi mb̄o uyyage, ne membe gejejege bíí muú alú Kras, apye nye mewε wuú ege ne mmu mat̄ó nyú. ²⁰ Men̄o genó alu nnó enyú deb̄o mankaá chánéné nnó, yé genó eyigé b̄ó ekpave Ἐσω̄ω ásame né mmu ἡμε Ἐσω̄ω, eyigé áferé né mmu mat̄ó ebw̄ó ne ásamé gep̄ó. ²¹ Néndé yé mekomej̄ó ayi b̄ó

εκπάvé ágaré né utó bi εbwó apó. Elé Men-
doó Ukpea ne εpyéé bós ágare mekomejóó
ayi átanegε mbaá Εσωω.

2

Sege gébé ne anlere gebyo

1 Nya mbembe bós εκπάvé Εσωω abi
gebyo alu ntó, wyembó ntó ne anlere abi
ábyoge gebyó abεé nye né geluage nyú.
Achwágé, ásele nye défyá, álerege unó bi
úlú gebyó εbi uchóó enyu makpo, kpaá te
áshyá nye Ata muú ánámé gemége εbwó.
Ndere ápyembó, εbwó ambós ákuu negbó
ηware né gemége εbwó. 2 Ne gejamégé bós
ákwólege nye depóre manané εtiré anléré
bimbó ápyεé. Ne gétúgé unó bi εbwó apye,
bós ájógé nye mejóó mebomebo átome ne
meti εwé elú wáwálé mankwóle Εσωω. 3 Ne
εbwó ásele nye abya gebyo ányua enyú
déchyεge εbwó unó gétúgé áwyaá mmwólé
mambó gejame unó. Yémbó Εσωω asó me
mpa bwó te gachií ne ji muú awane nye
εbwó, geja gekpene fó ji né amε.

4 Tége nnó Εσωω ályaá nya fós makiénné
jíi ayi ápyεé gabo ájye detú wó, awe áji
ne bó ηkράκονε afye áji né mmu empinya
gemua né mmu ntoné mewε, ágilé bíi bi
ji apáne mpa bwó. 5 Εσωω ntó alyaá fós
bós abi nya mbembe ájye detú wó, ji apye
nya ηgbannyi áshwa abi álá nógé Εσωω ako,
εkose Nowa muú agarege genó eyi gelú cho
ne apome ne bós abifós makpo akene ama.
6 Ata Εσωω ntó asó nya ntó maló Sodom
ne Gomóra álá matwómatwó manlere nnó
εbwó alu gyéé né gabo ayi εbwó ápyε. Ji
apyembó nnó alere bós genó eyi gepye nye
ne bós abi álá ánógé ji. 7 Yémbó ji awené
nya gemεge Lot né meló Sodom gétúgé Lot
alu nya muú ayi alu cho né mbε ushu wuú.
Ne metós εγós nya fós ji bógebógé gétúgé
ubobo unó bi bós abi álá bélégé mabe Εσωω
ápyεé. 8 Ndere Lot muú alu cho né mbε ushu
Εσωω, ajwólege ne bós Sodom, agéne unó
ubobo εbi εbwó ápyεé yéndé bíi, metós εγós
fós ji bógebógé. 9 Unó bina uko εbi Εσωω
apyéé ulere nnó ji akage ndere ji apógé bós
abi ánógé ji né gébége mmuameno. Ne
akage ntó ndere abelege bós abi álá pyéé fós
genó eyi gelu cho né mbε ushu wuú kpaá
te bíi εbi ji apane nye mpa bwó. 10 Cháchá

ne bós abi ápyεé ubobo unó bi menyammyε
bwó ákelege εbi uchóó gepóge bwó ne ábyaá
bós kpakpa.

Anlere gebyo bina, ánea matós, awyaá
neja ne apo ne εfós mánjóó mejóó
mebomebo átómé ne utó bi ákpakpa né
mfaánebuú. 11 Yé makiénné Εσωω ayi
awyaá utó ne εshye apwós utó bina né
mfaá, álu dantene yé bíi uma né mbε ushu
Ata Εσωω áchógé εbwó mabó. 12 Yémbó,
bós bina álu bós abi ájógé mejóó mebomebo
átome ne depó εtiré εbwó álá kage ula. Εbwó
álu eké menyá mewaá eyí épyé unó ndere
menyammyε bwó akεlege. Εσωω akwyéé eji
nnó ápyε éji áwá. Ne ndere áwáne menyá,
mbónto ne áwáne nye bós bina gétúgé gabo
εbwó. 13 Nsa bwó abεé nye lé ubalá εbí εbwó
apyéé bós abifó áwuú. Εbwó aké apye genó
eyigé menyammyε εbwó ákelege, ye εβε né
bíi gbós matós ágós εbwó. Εbwó alu eké upa
ne upwyapwyane unó bi uchyege mekpo
unós né geluage nyú, néndé gébége déké
dénye menyéé né epaá ne εbwó chonchó
anyéé lé genwáge bwó. 14 Εbwó akage gé fós
mendée ayi álá teé fós mechó ubele. Akεlege
fós manlyaá gabo mampyεge. Anyua bós
abi matós bwó álá bené né depóre Εσωω
wó, ápyε gabo. Alú bós abi ákage ndere
apyéé ne abó genó eyigé εbwó ákelege. Ne
εbwó alu bós abi Εσωω apye nye εbwó ágé
εfwyale. 15 Εbwó ályaá meti εwé elú cho áno
mewaá, akwólé gepóge Balam maá Bua.
Ji agboó nya mambóge nsa né gabo ayi ji
apyéé. 16 Yémbó Εσωω ashule ji ndo né gabo
ayi ji apyεé. Apyε géjuná jíi gejóó mejóó eké
mekwaá. Gejógé mbó Balam muú ekpave
Εσωω yimbó alyaá mampyεgé mechó ewé
eké muú ayi mekpo εla ekwane ji wó.

17 Bós bina álú eké ambu nnyi ayi áwame,
ne álú ntó eké geko eyigé mbyo ákpáne.
Ne melu ujwóle εwé Εσωω akwyéé egile
εbwó élé empinya gemua. 18 Εbwó ájógé
depó kpakpa εtiré dela depó ne mekpo ne
ula, ápyε bós ákpene né gabo, ne ásele
depóre ubele ányua bós abi ámuame mam-
faá mbwa ne abi ápyε gabo, ákerege meso
né gabo ayi εbwó ábó ápyεé. 19 Εbwó ágarege
bós nnó mbóge aké ápyε yéndégenó eyi
gejige εbwó metós, yéé genó gefó eyi gepye
εbwó gepó. Yémbó meti epó ewé εbwó

ambó akage lyaá gabo mampyege, néndé muú ake apye genó gebogebo eyigé jimboó alá kaágé lyaá, alu mefwε mbaá genó eyigémbó. ²⁰ Mbógé bóó ábó ábó me ályaá mampyege ubobo unó bi úlú fa mme gétúgé ákaá Ata se Jisós Kras Mewené gemége sé, ne unó bimbó umágé bó ebwó deba, alá kágé lyaá sé ubi, ebyennó ebóó nye ne ebwó kpaá epwó ndere ebó elú mbembe. ²¹ Ebó elú galógál nno ebwó ákage yé meti ewé muú abe cho né mbe ushu Esówa, epwó nno ákaá ewú ne alyaá mankwólé mabe ayi Esówa achyéé ebwó. ²² Genó eyigé ebwó apyéé mbó gelú wye éké nekane mejóó enina aké, “Mammye awó dewó ama akere anye. Ashwóné mekwende ama akere abulé mmye né utwótwa.”

3

Ata Jisós akerege nye meso

¹ Anme ba, gégé ηwe ayi apye ηwe épea eyi me nsame eta nyú na. Me nsa enyú bó ηwe bina nno mpye mató nyú átege unó bi úlú cho. ² Me nkelege enyú detege unó bi bóó ekpavé Esówa ajóó me te gachií nno upye nye, ne tege ntó mabe ayi Ata se Jisós Kras ne Menchyé genwá, achye ángbá bíí nno agarege enyú.

³ Genóge mbe eyigé enyú debóó mankaá gelú nno, né kwyakwya gébé bóó abi ájwyage enyú né genó eyigé défyéé metóó wyeé áchwóó nye. Ajwyaáge nye enyú, ne ákwólege lé unó bi upye matóó ágóó ebwó. ⁴ Ajógé nye aké, “Ata nyú, anyémeno nno achwóó, ji ale?” Te amu ante sé ágboó, yéndégenó gelú wye ndere geji gebó gelú me te gébégé Esówa akwye mme. ⁵ Nderé ápyéé mbó, ákelege fó mante nno Esówa ase nya meko wuú akwye mfaánebuú ne mme, apye mme atané né mmu manaá. Ne gébégé ji akwyege mme, ase ntó lé manaá ne apye utóó wye. ⁶ Ne Esówa ase nya ntó lé manaá mi na ne apye ηgbannyi ashwane bóó abi nya. ⁷ Wye mekomejóó áwú ne Esówa asele ábelé mfaá ne mme nno áso né mewε. Esówa ábelé bi nno ube kpaá te bíí bi ji asóó nye mpa bóó ako, aníí mbwe bóó abi alá akágé ji.

⁸ Yémbó anme ba, ékágé déjinte genó eyigé na. Né mbe ushu Ata, bíí uma úlú

éké anme dele, ne anme dele alú éké bíí uma. ⁹ Ata apó fó jóó mampye unó bi ji anyémeno nno apye ndere bóó abifo áferege nno Ji alú. Ji akoge lé metóó gétúgé nyú néndé akelege fó nno yé muú fó ama ano mme detu. Yémbó akelege lé nno yéndémuú akwore metóó wuú alyaá gabo.

¹⁰ Ne bíí bi Ata achwóó, uchwóó nye mbelepo eke menjo. Mfaánebuú alome nye ne eshye, anomese. Ne mewε esóó nye yéndégenó eyigé gelú né mfaánebuú. Mme ne yéndégenó eyi gelú wye gesage nye.

¹¹ Te mbaá unó bina uchóge nye gefóó eyi, ndé ufóó bóó abi enyú débéé nye? Enyú debo mambele genwáge nyú pópó, depyege unó bi Esówa akelege, ¹² ndere dégile nno bíí Esówa uchwóó myege nno uchwóó wáwa. Bíí bimbó ubéé nye ebi mewε esóó ne echóó nyé mfaánebuú mekomeko, ne yéndégenó eyi gelú né mfaánebuú genyuage nye gétúgé mbaá ásoóge dóó. ¹³ Yémbó ese bóó Esówa degile mfaánebuú ayi meke ne mme ayi meke nno achwóó ndere Esówa anyémeno. Ne bóó abi abéé wyeé apye nye lé unó bi úlú cho.

¹⁴ Anme ba, ndere elúmbó, te mbaá enyú degile nno unó bina upye, myege ne eshye nno ji abané enyú pópó. Débégé fó ne deba mmye. Bége nesó ne ji. ¹⁵ Kaáge nno metóó ewé Ata akoge manchwó, elú lé nno ji achyéé bóó gébé apye ji afere ebwó né efwyale gabo. Mbóntó ne meηme sé Pól abó asame agare enyú né denga etiré Esówa achyéé ji. ¹⁶ Ji ajóó depó etiré na né bó ηwe abi ji asame ako. Depó etiré fó né mmu bó ηwe bíí déjwerege mankaá. Déti ne bóó abi alá kágé ye genó ne bóó abi alá bené né depore Esówa wó, ábwólége amu ne deti, ágáragé fó genó eyi gelú chó. Wye ndere apye ne maló ηwe ayifó né mmu ηwe Esówa. Ndere ebwó ápyembó áwane mbó élé gemége bwó.

¹⁷ Anme ba, ndere debóó me mbe dékaá unó bina sage gébé nno ékágé bóó abi alá belege mabe Esówa aja enyú dékpe né gabo ayi ebwó apyéé débóó gepwa né metóó ewé défyéé ne Esówa. ¹⁸ Yémbó, choge wye mbe mampyege nno Ata se Jisós Kras Mewené gemége sé alerege enyú galógál ne gejeé jíí gejamegejame, apye enyú dewene ndere

dékágé ji chánéné. Nnemye nnó ngo
abe ne ji nana ne té kwakwya ne kwak-
wya. Amen

N̄wε mbε ayi J̄on ásamé

Mekomejós ayi achyεge genwá

¹ N̄wε yina átome ne genó f̄o eyi gebo gelú me te nyá gemεge nnó Es̄ow̄o akwyéé mme yina. Esé déwú geji, dége geji ne amε, déchere geji, ne déta geji ne amu sé. Genó eyigémb̄o élé mekomejós ayi achyεgé genwá. Ji ne esé désame eta nyú. ² Es̄ow̄o apye ji ayi alu genwá abwólé mekwaá, esé dége ji ne amε. Ne dégarage abya ayi atome ne ji ayi achyεge genwá eyi gélágé byé. Ji ab̄o alu ne Nte ne nana délé dége ji. ³ Ji ayi esé dégene ne déwuú ntó unó bi ji aj̄o ne dégarage enyú nnó enyú ntó décho mbwa ne esé dépyεge unó chóncho. Deké dépyεmb̄o déchome mbwa ne Nte ne Maá wuú Jis̄os Kras. ⁴ Esé désame enyú unó bina nnó esé ako debe ne gejamégé nechóchó eninėjame nepwós amu.

Es̄ow̄o alu gengb̄o

⁵ Ge abya ayi esé dewuú eta wuú ne dégarage enyú, nnó Es̄ow̄o alú gengb̄o, gemua gep̄o ne ji cháchá. ⁶ Mb̄ogé esé déj̄ogé nnó décho mbwa ne ji, ne déké dépyε wyε dep̄o eké b̄o abi álú né mmu gemua ebyennó debȳoge gebȳo. Ne dekw̄olege f̄o genó eyi gelú wáwálé. ⁷ Yémb̄o mb̄ogé esé déké dépyε dep̄o eké b̄o abi álú né gengb̄o, wyε ndere Es̄ow̄o alú, ebyennó esé décho mbwa ne ate ne manó Maá wuú Jis̄os mashw̄onege esé né yéndé gabo ayi dépyéé.

⁸ Mb̄ogé esé déj̄ogé nnó gabo ápó esé mmyε, débwólége élé gemεge sé, ne wáwálé Es̄ow̄o ápó esé ne metós. ⁹ Yémb̄o mb̄ogé esé deshuge eku mbaá Es̄ow̄o, né gabo ayi depyεé ji apye genó eyi gelú chó ne dekage líí mmyε ne ji nnó ji ajigé nye nte gabo ayi esé dépyéé, ashw̄one esé né yéndégenó eyi dépyéé eyi gela gep̄o cho né mbε ushu wuú. ¹⁰ Ne mb̄ogé esé déj̄oge nnó dépyε f̄o gabo wós, ebyennó déké Es̄ow̄o alu muú gebȳo. Ne mekomejós wuú ápó esé né matós.

2

Kras alu muú genga sé

¹ Baá ba abi gejeé, me nsame unó bina eta nyú nnó ékágé enyú dépyε gabo. Yémb̄o mb̄ogé muú apyεgé gabo, ese déwyaá muú genga ayi agame esé né mbε ushu nte se Es̄ow̄o. Muú yimb̄o élé Jis̄os Kras muú alu cho né mbε ushu Es̄ow̄o. ² Elé Kras jimboós ne Es̄ow̄o asele ndere ηme gepε nnó ajinte gabo sé. Yémb̄o ep̄ós gabo awe sé jiji. Elu ntó gétúgé gabo b̄o mme meko.

³ Mb̄oge esé déké depyεé genó eyigé Es̄ow̄o aj̄o, ewémb̄o ne elerége nnó dékaá ji wáwálé. ⁴ Muú ayi aj̄ogé nnó ji ákaá Es̄ow̄o ne álá apyεé f̄o yéndégenó eyigé Es̄ow̄o aj̄o alu muú gebȳo ne wáwálé ápó ji né metós. ⁵ Yémb̄o, mb̄ogé muú aké abelege mekomejós Es̄ow̄o, ebyennó gejeé eyigé ji ab̄o gekwané ndere Es̄ow̄o akεlege. Ge genó eyi gepyε ne esé dékaá nnó décho mmyε ne Es̄ow̄o mb̄o. ⁶ Muu ayi aj̄ogé nnó ji acho mmyε ne Es̄ow̄o ab̄o mankw̄ole ntó gekágé nekene Jis̄os.

Gekwenege εβε εbwólé εβε meke

⁷ Ajeé ba abi gejeé, Eβε ewé me nsame mb̄o eta nyú na, ep̄ós εβε ewe meke. Elé gekwenege εβε ewé enyú déwuú me te gébé eyigé enyú défyéé metós ne Jis̄os. Ne gekwenege εβε ewémb̄o élé mekomejós ayi enyú déb̄o me mbε déwuú. ⁸ Yémb̄o mmage chyεé enyú εβε ewéna eké ewé meke. Genwage Kras ne eyigé nyú ntó geléré wáwálé genó eyigé εβε ewéna elú, néndé gemua gélégé byε ne gengb̄o eyigé wáwálé gégéné me.

⁹ Muú ayi aj̄ogé nnó ji alu né gengb̄o ne aké apaá nte menme wuú alu né mmu gemua eyi ji ab̄o alú wyε. ¹⁰ Mb̄ogé muú aké ab̄o gejeé ne nte menme wuú alu né gengb̄o. Ne ye genó gep̄o né genwá jíí eyi gekágé te ji apyε gabo. ¹¹ Yémb̄o muú ayi apaá nte menme wuú alu eké muu ayi alu né mmu gemua, akene né mmu gemua. Ji akágé f̄o mbaá ayi ji ajyεé néndé gemua gegilé ji amε.

Déb̄ogé f̄o gejeé ne unó mme

¹² Baá ba abi gejeé, me nsame enyú unó bina neéndé Es̄ow̄o ajíí me nte gabo nyú gétúgé genó eyi Kras apyεé. ¹³ Akpakpa

ba, me nsame enyú unó bina, néndé enyú dekaá ji ayi abo alu mé te nyá gemεge nno akwye yende genó. Njye usa, me nsame ntó enyú unó bina néndé enyú démmye dépwɔ mfwa aló nchye. ¹⁴ Baá ba abi gejeé, nsame enyú unó bina néndé enyú dékaá ji ayi alu Nte. Antε ba me nsamé unó bina εta nyú néndé enyú dékaá ji ayi abo alú me te nyá gemεge nno akwye yéndégenó. Njye usa, nsame enyú unó bina néndé enyú détoó né dépwɔré εσωω, ne mekomejɔó εσωω alu né mmu matɔó enyú. Ne démmye dépwɔ ntó mfwa aló nchye.

¹⁵ Ndere elúmbɔ, ekágé enyú debo gejeé ne gépwage mme yina, ye εbe lé unó mme débage fɔ gejeé ne ubi. Mbágé muú abágé gejeé ne gepage mme yina, ebyennó ji abɔ́ fɔ gejeé ne Nte wó, ¹⁶ nénde yéndégenó eyi gelu fa mme ndere unó bi menyammye mekwaa ákelege, ebi bɔ́ afye ame wye ne ákelege nno abɔ́, ne ebi upyéé bɔ́ ábwεge mmye gétúgé ubi, unó bina uko útánégé fɔ mbaá Nte sé εσωω, útánege lé fa mme. ¹⁷ Mme yina abyéé. Yéndé genó jíí eyi bɔ́ afye ame wye mambɔ gebye ntó, yémbɔ yéndémuú ayi apye genó eyigé εσωω akεlege abε te kwyakwya.

Muú ayi atené ukɔ́lɔ ne Kras achwó me

¹⁸ Baá ba abi gejee, gébé eyigé mmena ábyéé gela kwókwólé. Tege nno ábɔ́ me mbe ágaré enyú nno muú ayi atené ukɔ́lɔ ne Kras achwó nyε. Ne bɔ́ abi álú eké ji áchwó me gejame. Ndere elúmbɔ, esé dékaá nno gébé eyigé mme ábyéé gela kwókwólé. ¹⁹ Bɔ́ bimbɔ áfa mbwa ne esé. Ebwó ápó fɔ bɔ́ se. Mbágé ebwó abε bɔ́ sé wáwálé, mbɔ alu mbwa ama ne esé. Manlyáá ayi ebwó ályáá esé álere nno ebwó ápó fɔ bɔ́ esé.

²⁰ Yémbɔ enyú dépwɔ fɔ nkane ebwó, néndé Kras muú ukpea afané enyú Mendoó Ukpea né mmye ne enyú ako dékaá genó eyi gelú wáwálé. ²¹ Ula bi me nsame enyú unó bina, epófɔ nno enyú dékagé fɔ genó eyi gelú wáwálé. Me nsame enyú unó bina gétúgé enyú dékaá geji. Ne dékaá ntó nno yéndégenó eyi gelú gebyɔ gétange fɔ né eyi gelú wáwálé.

²² Né mechɔ ewéna, ndemuú alu muú gebyɔ? Elé muú ayi ashyaá nno Jisɔs apó fɔ Muú yi εσωω akweré ji elá gefwa.

Gefogé muú yina ne alu muú ayi atené ukɔ́lɔ ne Kras. Ji ne ashyaá Nte ne Maá wuu. ²³ Néndé yéndémuú ayi ashyaá Maá εσωω ebyennó ákágé fɔ Nte wuu. Muú ayi akamege nno Jisɔs alú Maá εσωω ebyennó akage Nte wuu.

²⁴ Ndere elúmbɔ, gógé unó bi enyú déwuú té ula ulɔ́ ubε né matɔ́ nyu. Mbágé unó bi enyú dewuú te ula ulɔ́ ubεge enyú né metɔ́, décho wye mmye ne Maá ne Nte wuu ntó.

²⁵ Ne genó eyigé ji anyémeno nno achyεge esé, genó eyigémbɔ elé genwá eyi gélagé byé.

²⁶ Me nsame unó bina εta nyú ntome ne bɔ́ abi ábwólege enyú nno délyáá genó eyi gelú wáwálé. ²⁷ Kágé nno Mendoó Ukpea ewé Kras afané enyú né mmye elú me ne enyú, enyú deboó sé mankele muú ayi cha nno alerege enyú wó néndé mendoó wuu ewémbɔ elerege me enyú yéndégenó. Ne unó bi ewú elerege enyú ulú wáwálé gebyɔ gepó wyeé. Ndere ewú elerege enyú choge wye mmye ne Kras. ²⁸ Baá gejeé ba, choge wye mmye ne Ji. Dépyεge mbɔ, esé ako débéé fɔ ne efɔ metɔ́ ne mekpo unɔ́ egbarege fɔ esé deja mmye meso né bíí ebi ji akerege meso. ²⁹ Te mbaa dékaá nno Jisɔs alú cho né mbe ushu εσωω, dékage kaá ntó nno yéndémuú ayi apye genó eyi gelú cho ala Maá εσωω.

3

Esé delú baá εσωω

¹ Pεge yé gejamégé gejeé eyigé Nte sé εσωω abɔ́ ne ese. Getuge gejee eyige na, ji akuú esé nno baá bíí. Mbɔ ne esé delú ntó. Ula bi bɔ́ mme alá akaá fɔ nno esé delú baá εσωω, ulú nno ebwó ákágé fɔ ji. ² Anme ba abi gejee esé delú nana baá εσωω. Ne genó eyi debo mankaá gelú nno εσωω alu danpye esé dekaá ndere débéé nyε meso gébé. Yémbɔ dekaá nno gébége Kras akerege fa mme esé débéé nyε wye eké ji, néndé dégene nyε ndere ji alu. ³ Yéndémuú ayi ánerεge metɔ́ nno ji abεé nyε eké Kras, abɔ mambεlege genwá jíí pópó ndere eyigé Kras gelu.

⁴ Yéndémuú ayi apyéé gabo akwene mbɔ lé εbe εσωω néndé gabo mampyεge elé mankwene mabe εσωω. ⁵ Enyú dékaá nno Kras achwɔ fa mme nno afere esé gabo né mmye. Ne yé gabo fɔ apó ji mmye chá chá.

6 Ndere elúmbò, yéndémuú ayi áchomé mmye ne Kras amage pye sé gabo. Ne yéndémuú ayi apyee wye gabo, alu danɣe yé Kras, ne ákaá fò yé ji wó.

7 Baá gejeé ba, dékamege fò muú fò abwólé enyú. Yéndémuú ayi apyee wye genó eyi gelu cho alu cho né mbe ushu Esòwò, wye ndere Kras alu cho né mbe ushu wuú.

8 Yémbò yéndémuú ayi apyee wye gabo pyeé, alu muú danchòmeló néndé danchòmeló ne aló ula mampye gabo. Gétú eyigémbò ne Maá Esòwò achwó fa mme nnó áchò utó danchòmeló.

9 Yéndémuú ayi alaá maá Esòwò apyee sé wye gabo pye, néndé ji awyaá gepògé Esòwò. Ji akágé pye sé gabo néndé, ji alaá maá Esòwò. 10 Genó eyi gelerege bók abi alu baá Esòwò ne abi alu baá danchòmeló gelú nnó, bók abi alá apyee fò genó eyi gelu cho né mbe ushu Esòwò yé ebe elé gejeé alá abók fò ne ate aɣme, ápó fò baá Esòwò.

Mekomejò Esòwò aké débògé gejeé ne ate

11 Mekomejò ayi enyú déwuú me te ula uló alu nnó esé débògé gejeé ne ate.

12 Ékágé esé debe eké Ken. Ji alu maá danchòmeló. Ji awá meɣmo wuú. Ulanó ji awáne meɣmo wuú? Awá ji néndé unó bi Ken jimboók apyee úlú nchyenchyee ne ebi meɣme wuú apyee úlú cho.

13 Baá gejeé ba, ékágé enyú dela mano mekpò fuú mbògé bók mme aké apaá enyú.

14 Esé dékaá nnó détane né amu negbo dékpe né mmu geɣwá. Dékaá mbò néndé esé debò gejeé ne ate aɣme. Muú ayi alá abók fò gejeé ne nte meɣme wó alu né amu negbo. 15 Muú aké apaá nte meɣme wuú, ebyennó alu mewané bók. Ne dékaá nnó muú ayi awané bók alú dambò geɣwá eyi gélagé byé. 16 Genó eyi gepye esé dékágé genó eyi gejeé gelú, gelu nnó Kras achye geɣwá jí agbo gétúgé se. Ne mbòntó ne esé débò manchyeé geɣwáge sé, yé ebe lé mangbo gétúgé ate aɣme. 17 Ne mbògé muú abegé ne gefwa ne agegé nte meɣme ayi alu mbya, alá agé meshwe apoó ji wó, epyembò nnó ne ji agaré aké ji agboó ne Esòwò?

18 Baá gejeé ba, ékágé déjógé lé mejók meno ewú ewú nnó debò gejeé ne ate. Délérégé gejeé eyi wáwálé ne ate né mbaá unó bi dépyeé.

19 Deké debók gejeé ne ate, mbò ne dékágé nnó détene né eɣbe ewé wáwálé. Ne ewéna epye matók abeé esé mmu pere gébégé détenege né mbe ushu Esòwò,

20 yéndégébe eyi matók sé ágarege nnó dépye gye, néndé débò mankaá nnó Esòwò aɣea apwò yéndégenó eyi matók ágarege esé ne ji akágé yéndégenó.

21 Ajeé ba abi gejeé, ndere elúmbò mbògé matók sé alá agaré esé nnó dépye gye wó, débéé fò ne efò metók mantene né mbe ushu Esòwò. 22 Ne dékágé jí yéndégenó ji achyege esé néndé esé débelege mabe jí ne dépye ntó unó bi ugók ji metók.

23 Ne ebe ewé jí achyeé esé elú nnó défyéé metók ne maá wuú Jisòs Kras ne nnó debò gejeé ne ate wye ndere ji agare esé nnó dépyege. 24 Bók ako abi abelege mabe Esòwò, áchomé wye mmye ne ji ne ji ntó achome mmye ne ebwó. Genó eyi gepye nnó esé dékaá nnó ji acho mmye ne esé elé Mendoók wuú ewé jí afyeé esé né mmu metók.

4

Mendoók ewé wáwálé ne ewé gebyò

1 Ajeé ba abi gejeé, ékágé dékamege ne yéndégenó eyigé muú ajógé. Muú ajógé genó, cherege dége mbògé mendoók ewé etene ji nnó ajók etané mbaá Esòwò, néndé gejamégé bók ekpávè gebyò achwó ne atyaá né mme meko. 2 Genó eyi gepye ne dékaá mbògé elé Mendoók Esòwò ne elú muú né mmye gelú nnó, yéndémuú ayi agarege nnó Jisòs Kras achwó fa mme ndere mekwaá jí yimbò ne Mendoók Ukpea elú jí mmye.

3 Ne yéndémuú ayi alá agarege fò nnó Jisòs achwó fa mme ndere mekwaá Mendoók Esòwò epófó jí né mmye. Ji yina ne awyaá mendoók muú ayi atené ukòlò ne Kras ayi enyú debò dewuú nnó achwók. Ne nana alu me fa mme.

4 Baá gejeé ba, enyú delu baá Esòwò ne detók dépwò bók gebyò bimbo néndé muú ayi alu enyú né mmye awyaá uto apwò muú ayi alu bók mme né mmye. 5 Bók gebyò bimbo alu ele bók mme. Ndere elúmbò, ebwó ajógé lé dépórè mme ne bók mme áwuú ne ebwó. 6 Esé delu bók Esòwò, ne yéndémuú ayi akágé Esòwò áwuú ne esé. Ne muú ayi alá apoó fò muú Esòwò áwuú fò ne esé. Ge mbò ne dékágé nyee mbògé

muú awyaá mendoó ewé wáwálé waá nnó awyaá lé mendoó ewé gebyo.

Esowá elé gejeé ne yéndémuú Esowá abóó gejeé ne bóó

⁷ Ajeé ba abi gejeé, déboge wye gejeé ne atε néndé gejeé getanege né mbaá Esowá. Ne yéndémuú ayi abóó gejeé ne bóó alu Maá Esowá ne akáge Esowá. ⁸ Ne muú ayi álá abóó fó gejeé ne bóó akágé fó Esowá, nendé Esowá elé gejeé. ⁹ Ge na ne Esowá aléré nnó ji abó gejeé ne esé. Ji ató danchi maá wuú fa mme nnó getu jíí, esé debó gejwá. ¹⁰ Ge genó eyi gejeé gelu mbó. Epófó nnó esé debóó gejeé ne Esowá. Elú elé nnó ji abóó gejeé ne esé ne atóme maá wuú nnó achwó agbo ndere ηme gepε nnó ji ajinte gabo ayi esé dépye.

¹¹ Anηme ba abi gejeé, mbógé nnó na ne Esowá abóó gejeé ne esé, esé ntó debó mambó gejeé ne atε. ¹² Muú fó alu dange Esowá ne amε, yémbó mbógé debógé gejeé ne atε, Esowá achome mmyε ne esé, ne gejeé eyigé esé débóó ne atε gekwanεge ndere Esowá akεlege.

¹³ Esowá achyεé esé Mendoó wuú, ge mbó ne dékágé nnó esé décho mmyε ne ji ne ji ntó acho mmyε ne esé, néndé ji achyεé esé Mendoó wuú. ¹⁴ Ne esé ambóó dége ne dégarege bóó nnó Nte se Esowá ató Maá wuú fa mme nnó achwó ábεé Menchyé gejwá mbaá bóó mme. ¹⁵ Ne yéndémuú ayi akamege nnó Jisós alu Maá Esowá, Esowá achome mmyε ne ji ne ji ntó achome mmyε ne Esowá. ¹⁶ Ndere elúmbó, esé ntó dékaá ne dékámé nnó Esowá abó gejeé ne esé.

Esowá abóó gejeé ne bóó, ne yéndémuú ayi abóó wye gejeé achome mmyε ne Esowá ne Esowá ntó achome mmyε ne ji. ¹⁷ Genó eyi gepye esé dékaá nnó gejeé eyi débóó gekwané ndere Esowá akεlege, elé mbógé esé débεé fó ne efó metóó né bíí bi Esowá asóó mpa néndé gejwáge sé fa mme gelú wye eké eyigé Kras. ¹⁸ Efo epó né gejeé, gejeé gekwónégé ndere Esowá akεlege gebuú efó. Geno eyi gepyεé efó elé efwyale. Ne yéndémuú ayi abóó efó metóó ebyennó gejeé eyigé ji abóó gelu gakwáne ndere Esowá akélégé.

¹⁹ Esé debóó gejeé ne Esowá ne atε anηme néndé Esowá abó me mbe abó gejeé ne

esé. ²⁰ Mbógé muú ajógé nnó ji abó gejeé ne Esowá ne ake alu paá nte menηme wuú ebyennó alu muú gebyo néndé muú alá abóó fó gejeé ne nte menηme wuú ayi ji agene ne amε, epyémbó nnó ne ji abó gejeé ne Esowá muú ji álé gené? ²¹ Ne achyεé esé ebe ewena aké: Yéndémuú ayi abóó gejeé ne Esowá abó mambó ntó gejeé ne atε anηme.

5

Esé dewyaá uto ebi démmyε depwó gabo fa mme

¹ Yéndémuú ayi akámege nnó Jisós alu Muú yi Esowá akweré ji elé gefwa, ebyennó alu Maá Esowá. Ne yéndémuú ayi abóó gejeé ne nte abóó ntó gejeé ne maá wuú. ² Genó eyi gepyεé ne esé dékaá nnó débóó gejeé ne baá Esowá elé mbógé debóó gejeé ne Esowá ne debélégé mabe jíí. ³ Mambó gejeé ne Esowá elé mambélégé mabe jíí. Ne mabé jíí ájwerégé fó mambelé. ⁴ Néndé yéndémuú ayi alaá maá Esowá awyaá uto bi ji ammyε apwó gabo fa mme. Ne mankame ayi esé dékame nnó Jisós alu Maá Esowá ne epyε nnó esé debó uto bi démmyε depwóó bóó mme. ⁵ Ndé muú ayi apwóó gabo fa mme? Elé muú ayi ákamé nnó Jisós alu Maá Esowá.

Unó bi ulérεge nnó Jisós alu Maá Esowá

⁶ Elé ji yina ne alú Jisós Kras, Muú yi Esowá akweré ji elé gefwa. Ji achwóó fa mme, awyaá ji manaá ne manoó míí machyε mme gébége ji agboó. Ji akoó fó elé né mmu manaá mamímamí wó, akoó né mmu manaá choncho ne manoó. Ne elé Mendoó Ukpea ne etεne ntεse se nnó mechó ewéna elu wáwálé néndé Mendoó Ukpea egarege wáwálé. ⁷ Bó ntεse alu aléé abi alérégé nnó Jisós alu Maá Esowá. ⁸ Bó ntεse bina elé Mendoó Ukpea, manaa ne manoó. Ebwó bina aléé, ajógé wye genó gemma. ⁹ Akwaá agáré unó bi ebwó akaá, esé dekámégé nnó ajógé wáwálé. Yémbó genó eyigé Esowá agárégé gejeá gemε gepwó amu. Ne ji ne agáré esé genó eyi getome ne Maá wuú. ¹⁰ Yéndémuú ayi áfyεé metóó ne Maá Esowá akáge né metóó wuú nnó genó eyigé Esowá agarege atome ne maá wuú gelú wáwálé. Yéndémuú ayi alá fyεé fó metóó ne Esowá wó, ebyennó

aslele Ɛsɔwɔ nderé muú gebyɔ, néndé ashyá mankame nnó genó eyigé Ɛsɔwɔ ajóó atome ne Maá wuú Jisɔs gelú wáwálé. ¹¹ Ge genó eyigé Ɛsɔwɔ agaré ese na: Ji chyéé esé geɲwá eyi gélágé byé. Geɲwá eyigé na getanegé mbaá Maá wuú. ¹² Ne yéndémuú ayi áchómé mmye ne Maá Ɛsɔwɔ awyaá geɲwá. Yéndémuú ayi alá cho mmye ne Maá Ɛsɔwɔ wó, apó fɔ ne geɲwá.

Geɲwá eyi gélágé byé

¹³ Nsame enyú unó bina, enyú abi dékamé nnó Jisɔs alú Maá Ɛsɔwɔ nnó enyú dékaá nnó déwyaá geɲwá eyi gélágé byé. ¹⁴ Ɛsé deténégé né mbe ushu Ɛsɔwɔ né mmyemenene debeé fɔ ne dembyɔ néndé dékaá nnó yéndé genó eyi esé degígé ji awuú esé mbógé degígé ndere ji akélagé. ¹⁵ Mbógé esé dekaá nnó ji awuu esé né geno eyi degígé ji, debɔ mankaá ntó nnó ji achye me esé genó eyi degígé ji.

¹⁶ Mbógé muú akage nnó nte menme apyéé gabo ayi ála atene fɔ muú né negbo, anemmye nnó Ɛsɔwɔ ajíí ji nte achyee ji geɲwá. Ɛwéna etome elé ne bɔ́ abí apye gabo ayi alá atene fɔ muú né negbo néndé gabo yifɔ alu ayi atene muu né negbo. Njɔ́ fɔ nnó enyú dénémmmye mbaá Ɛsɔwɔ gétúgέ muú ayi apyéé gefógé gabo yina wó. * ¹⁷ Yéndé gyéé ayi muú apye elé gabo né mbe ushu Ɛsɔwɔ. Yémbɔ gabo ayifɔ alu ayi alá aténé fɔ muú né negbo.

¹⁸ Ɛsé dekaá nnó yéndémuú ayi alaá Maá Ɛsɔwɔ apyee sé gabo pye néndé Jisɔs Maá Ɛsɔwɔ abame ji ne danchɔmeló ákágé pye fɔ ji genó.

¹⁹ Dékaá nnó esé delu baá Ɛsɔwɔ. Bɔ́ mme ako abi alá akage Ɛsɔwɔ alu né amu muú nchye.

²⁰ Ese dekaá yé nnó Maá Ɛsɔwɔ achwó fa mme ne apye nnó esé dekaá unó bina ne nnó dekaá Ɛsɔwɔ muú alu wáwálé. Ɛsé decho mmye ne Ɛsɔwɔ muú alu wáwálé ne Maá wuú Jisɔs Kras. Ji ne alu Ɛsɔwɔ muú alu wáwálé. Ji ntó ne achyee geɲwá eyi gelagé bye fɔ.

²¹ Nderé elúmbɔ, baá gejeé ba, ngárégé enyú nnó sege gébé nnó ekágé denógé aló uka.

* **5:16** Elú wáwálé nnó: Bɔ́ abí ágíí depɔré Ɛsɔwɔ dɔ́ aké, gabo ayi atene muú né negbo elé manshya ayi gejamégé bɔ́ áshyaá mankame nnó Jisɔs alu Maá Ɛsɔwɔ.

NWE ayi agbeé ηWE epea eyi Jón ásamé

Matame

¹ Me muú kpaá echomele bɔ́ Ɛsɔwɔ ne nsame ηwe yina.

Ntɔme ji eta wye mma kpaá muú Ɛsɔwɔ ajyaá. Ntɔme ntó ji eta baá byéé. Me mbɔ gejeé ne enyú ne metɔ́ wa meko. Ɛpófɔ me mbií ne mbɔ́ gejeé ne enyu, bɔ́ ako abi akaá wáwálé Ɛsɔwɔ abɔ́ ntó gejeé ne enyú.

² Néndé wáwálé yina alu ese né matɔ́ ne abeé nyε ese matɔ́ kpa te kwyakwya.

³ Nnɛnemmyε nnó Ɛsɔwɔ Nte ese ne Jisɔs Kras Maá Nte álérégé esé galógáló, agene ese meshwe ne apyε ese debe né nesɔ. Nnɛnemmyε nnó, unó bina ube ɛbi sé, esé abi dékwɔlege wáwálé Ɛsɔwɔ ne debɔ́ gejeé ne ate.

Dékwɔlege genó eyi gelú wáwálé debɔ́gé wye gejeé ne ate

⁴ Metɔ́ ɛgɔ́ me dɔ́ ndéré ngene nnó baá byéé abifɔ akwɔlégé wáwálé Ɛsɔwɔ ne apyε wye ndéré Ɛsɔwɔ Nte agarege ese nnó dépyεge. ⁵ Nderé elúmbɔ, mma me nkpeage wɔ nnó debɔ́gé wye gejeé ne ate. Ɛpófɔ ɛbe meke ne me nchyege mbɔ wɔ, elé gekwenége ɛbe ɛwé ese dewuú me te ula ulɔ.

⁶ Mambɔgé gejeé ne ate, atene nnó depyεge unó bi Ɛsɔwɔ agare esé nnó dépyεge. Ge ɛbe ewe enyu dewuú me te ula ulɔ mbɔ nnó debɔ́gé wye gejeé ne ate.

⁷ Me njógé mbɔ néndé gejamégé bɔ́ dembwɔle atyaá mbɔ fa mme. Ɛbwɔ ákame fɔ́ nnó Jisɔs Kras achwɔ́ fa mme ndere mekwaá wɔ. Ufɔ́ bɔ́ bina alu lé bɔ́ muú dembwɔlé yimbɔ muú ayi atené ukɔ́ ne Kras. ⁸ Nderé elúmbɔ, sége gébé nnó ɛkágé nsa ayi enyú delu mambɔ gétúgé utɔ́ bi esé depyε anó mme detu. Mmyεge lé nnó debɔ́ nsa nyu meko.

⁹ Yéndémuú ayi ála apyεé fɔ́ unó bi Kras alere, ne ajye le mbe agbege unó né ɛbi Kras alere ɛbyennó apɔ́ ne Ɛsɔwɔ. Ne yéndémuú ayi apyεé unó bi Kras álérégé, ɛbyennó alu ne Nte chóncho ne Maá wuú.

¹⁰ Nderé elúmbɔ, mbɔgé muú achwɔ́ge eta

nyú alá gárégé fɔ́ lé unó bina ɛbi Kras alere, dekamege fɔ́ ji akpe né upú nyú, ye man-tame ji detamege kanka. ¹¹ Néndé muú atámégé gefóge muú yina, ɛbyennó acho mbwa ne ji né ubobo unó bi muú yimbɔ ápyéé.

Kwyakwya mejɔ́

¹² Me nwyaá gejamégé unó mangaré enyú, yémbɔ nkelege fɔ́ mansa ubi né mme. Néndé me mbele uméé manchwɔ́ gé enyú nnó detu ushu ne ate ne njɔ́ mejɔ́ ɛwéna nnó esé akó debé ne metɔ́ megɔ́megɔ́ gbene.

¹³ Baá menme wye ayi mendée muú Ɛsɔwɔ ajyaá ntó alɔ́ wɔ matame.

Ɗƙƙƙ ɔƙɔ ɔgbeé ƙƙƙƙ ɛɛɛ ɔƙɔ Jɔn ásamé

Matame

¹ Me Jɔn muú kpaá ɛchomele bɔɔ Ɖsɔwɔ ne nsame ƙƙƙƙ yina.

Ntɔme ji ɛta ƙƙƙƙ Gayɔs mejeé wa ayi gejeé. Me mbɔɔ gejeé ne wɔ wáwálé.

² Mejeé wa, nnɛnemmye nnó yéndégenó ɛyigé wɔ ɔpye gekene chanéné, ne nnó wɔ ɔbe metometo ƙƙƙƙ ndere nkaá nnó né mbe ushu Ɖsɔwɔ wɔ pɔ́ fɔ́ ne ɛfwyale né metɔɔ ƙƙƙƙ. ³ Me njógé mbɔ́ nénde metɔɔ ɛgɔ́ me dɔɔ gébégé aƙme fɔ́ atane ɛwú mbɔ́ agaré ɛsé ndere ɛnyú dékwɔlege wáwálé Ɖsɔwɔ ƙƙƙƙ ndere wɔ ɔpye me yéndégébé. ⁴ Me mpɔ́ se ne metɔɔ megómégó ɛwe cha ɛwé ɛpɔwɔ ɛwéna manwuú nnó baá ba ákwɔlege wáwálé Ɖsɔwɔ.

Aféé Gayɔs

⁵ Mejeé wa, wɔ ɔpyeé utɔɔ ulúulú ne metɔɔ ƙƙƙƙ meko mbaá atɛ aƙme chacha ne aƙké bɔ. ⁶ Ɖbwɔ́ agare ɛchomele bɔɔ Ɖsɔwɔ ɛwé elú wena ndere wɔ ɔlerege gejeé ne bɔɔ. Ne elú galógáló nnó wɔ ɔpɔɔ ɛbwɔ́ ne genó ndere Ɖsɔwɔ akɛlege nnó aƙƙƙ mbe ne nekene bwɔ́. ⁷ Ɖbwɔ́ akene mbɔ́, élé gétúgé mabɔ́ Jisɔs Kras ne ɛbwɔ́ asele fɔ́ genó mbaá bɔɔ abi álá pɔ́ bɔɔ Jus. ⁸ Ndere elúmbɔ́, ɛsé debɔ́ mam-pogé ufɔɔ bɔɔ ndere bina nnó ɛsé ntó décho amu ne ɛbwɔ́ dégarege wáwálé Ɖsɔwɔ.

Dyotrefes akwe mpa

⁹ Me mbɔ́ nsa ƙƙƙƙ ntó mbaá ɛchomele bɔɔ Ɖsɔwɔ ɛwé ɛwú, yémbɔ́ Dyotrefes muu akɛlege nnó awu lé ne ji, akamege nyɛ fɔ́ manwú ne me. ¹⁰ Ndere elúmbɔ́, me nchwɔ́gé ɛwú ndyaaá nyɛ ji ula né unó bi ji apyɛ. Ji achɔɔ me mabɔ́. Ne mechɔ́ ɛwé ɛkpe bɔ́ ɛbwɔ́ amu elú nnó ji ashyaá ntó atɛ aƙme abi achwɔɔ ɛwú nnó ajwɔlege fɔ́ ne ji. Ne ashyaá ntó nnó bɔɔ abi álú mansɛ atɛ aƙme bimbɔ́ asɛge sé. Ne ábú ɛbwɔ́ né mmu ɛchomele bɔɔ Jisɔs.

¹¹ Mejeé wa, ɛkágé ɔkwɔlege gabo, kwɔlege lé galógáló néndé muú ayi apyɛ genó ɛyi gelú cho alu muú Ɖsɔwɔ. Ne muú

ayi apyɛ geno ɛyi gela pɔ́ fɔ́ cho akágé fɔ́ Ɖsɔwɔ.

Aféé Demetrɔs

¹² Yéndémuú afɛge menme sé Demetrɔs. Ne wáwálé alu nnó ji alu muú melóméló. Ne ɛse ntó dejógé ƙƙƙƙ, ne ɛnyú dékaá nnó genó ɛyigé ɛse dejógé gelu wáwálé.

¹³ Me nwyaá gejamé gé unó mangaré wɔ, yémbɔ́ nkɛlege fɔ́ mansa ubi mme.

¹⁴ Me mbɔɔ mbele uméé manchwɔ́ ngɛ wɔ. Nchwɔ́gé detuge nyɛ ushu ne atɛ déjɔɔ mejɔɔ.

¹⁵ Nnɛnemmye nnó ɛnyú debɛ né nesɔ. Ajeé byéé ako alɔɔ wɔ matame. Ne wɔ mbɔɔ kɛ ɔtame yéndé mejeé se ayi alu ɛwú.

Nwε ayi Jud ásamé

¹ Me Jud maá defwε Jis̄s Kras ne menmo Jεmsi ne nsame ηwε yina.

Nsame ji mbaá b̄s̄ abi Nte sé Ēs̄w̄o akuú, ebw̄ó abi ji agboó ne ebw̄ó d̄s̄ ne Jis̄s Kras ntó apele ebw̄ó ch̄ánéné.

² Nn̄enemmye nnó Ēs̄w̄o alere enyú galógál, nes̄o ne gejeé gejamegejame.

Sege gébé ne ubobo unó bi anlere gebyo alerege

³ Aηme ba, me mb̄o mmyeé nnó nsa ηwε yina gétúgέ mamfere ayi Ēs̄w̄o afere esé ako né efwyale gabo. Yémb̄o ngé nnó elú galógál nnó nsa mpye enyú detene ne eshye né dep̄oré Jis̄s etiré achyeé esé b̄s̄ bií nnó defye met̄s̄ ne ji damaá te kwyakwya. ⁴ Njógé mb̄o néndé b̄s̄ f̄ó ákpe mbwa ne enyú mmye defyadefya. Uf̄ó b̄s̄ bina ne ábw̄alé ul̄ó melu ebi Ēs̄w̄o alerege esé, ulaá lé genó eyigé ebw̄ó atenege wyε ákwérege dep̄ore ubelé tametame etiré ebw̄ó ápyeé. Asa né mmú ηwε Ēs̄w̄o te gachí nnó, Ēs̄w̄o achyege nyε uf̄ó b̄s̄ bina efwyale abi alá nóge ji. Ebw̄ó ntó ashya Jis̄s Kras, ewé ji ne alu Ata ne muú ayi apw̄o amu.

⁵ Yé lé enyú dékaá me unó bina uko, nkεlege nnó mpye enyú deté ndere Ata Ēs̄w̄o ab̄o afere b̄s̄ Isr̄eli né ámu b̄s̄ Ijip ne ewyage áwane b̄s̄ abi alá fyεé met̄s̄ ne ji w̄ó. ⁶ Ne tége ntó ndere epyeé ne makiénné Ēs̄w̄o ayi alá jw̄ole né malu ut̄s̄ b̄w̄ó w̄ó, ályaá malu ujw̄ole b̄w̄ó alá ápyeé lé unó bi cha. Ēs̄w̄o awé nya aji ne b̄o mkpokove, abi álaá wyεé wεwε te kwyakwya, afye áji né melu empinya gemua ágile gekpekpε bií bi Ēs̄w̄o as̄s̄ mpa b̄w̄ó. ⁷ Wyεmb̄o ntó ne epye nya ne b̄s̄ Sodom ne Gom̄ora ne baá malo ayif̄o ayi álu kw̄ókw̄olé ne áji. Ebw̄ó ábélege nya ubele tametame ne apyeé ubobo unó bi akwaá alá b̄s̄ f̄ó mampye w̄ó. Getú eyigémb̄o, Ēs̄w̄o alwεé áji ne mewε ewé elá énomégé. Ēs̄w̄o apyεmb̄o nnó akwélé esé ako mbeé né genó eyi gepyε nya ne ebw̄ó.

⁸ Wyεmb̄o ntó ne b̄s̄ abi álu bíbí né mbwa enyú ájógé nnó Ēs̄w̄o alerege ebw̄ó unó né amε geja. Getú eyigémb̄o, ápyeé unó bi uch̄s̄ menyammye b̄w̄ó. Anógé f̄ó b̄s̄ kpakpa ne ájógé mej̄s̄ mebomebo ne utó bi ákpakpa né mfaánebuú. ⁹ Yé gébégé ekiénné Ēs̄w̄o ewé kpaá ewé ekamege nnó Mikel éwamege ne danch̄meló gétúgέ genkwógé Mosis εεε f̄ó utó né amu jíí ej̄s̄ mej̄s̄ mebomebo ne danch̄meló w̄ó, ej̄s̄ lé nnó Ata anya w̄ó. ¹⁰ Yémb̄o b̄s̄ bina ájógé mej̄s̄ mebomebo né unó bi ebw̄ó alá ákágé ula. Ne ápyeé unó eké menya mewaá. Yéndégenó eyi gekw̄ame ebw̄ó mekpo apye pye. Ne elé wyε unó bina ne uwane ebw̄ó. ¹¹ Eb̄s̄ nyε ne ebw̄ó néndé ebw̄ó ákw̄alé gekage nekene Ken muú ab̄o áwáné menmo wuú. Ajinte gemεge b̄w̄ó ákw̄alé meti ewé áb̄s̄ nsa ápye ubobo unó wyε ndere Balam ab̄o apyeé. Ebw̄ó áshya manwú ne Ēs̄w̄o, ndere Kora ab̄o apyeé. Ne ndere Kora ágboó, mb̄ontó ne ebw̄ó ágboó nyε. ¹² Ebw̄ó álu eké upwapwane unó né gelu-age nyú gébégé déké dényeé epaá menyéé gejeé. Ebw̄ó ányeé menyé gef̄s̄ eyi gegboó mmye. Alú áteé elé unε ebi b̄w̄ó. Alú ntó eké geko eyigé mbyo akpane geji gela gekwene manaá. Ne eké un̄s̄ ebi ula uw̄ame umpome gébégé un̄s̄ uko uke uw̄ame. Alu eké un̄s̄ ebi ágoó ubi ne makaka. Agboó negbo nd̄o epea. ¹³ Ebw̄ó álu eké ηgbannyi ebéé mega. Ne gabo ayi ebw̄ó ápye álu eké gefwene eyi ηgbannyi metometo atene né mapea mewaá ne mmye egboó f̄ó b̄w̄ó. Ebw̄ó álu eké b̄o danji abi ályaá malu b̄w̄ó ájyεé malu ayi cha. Ebw̄ó bina, melu ewé Ēs̄w̄o ábelé ebw̄ó elé empinya gemua eyi gelá gebye te kwyakwya.*

¹⁴ En̄ok ayi agbeé upyáne ukeneama mbaá Adam, ab̄o aj̄s̄ me nya ató ne b̄s̄ bina aké, “Wugé Ata achw̄s̄ nyε ne b̄o d̄ele b̄o d̄ele makiénné ukpea jíí. ¹⁵ As̄s̄ nyε mpa b̄s̄ ako. Agare b̄s̄ abi alá kágé ji nnó ákwe mpa gétúgέ gabo ayi ebw̄ó ápyeé ne mej̄s̄ mebomebo ewé ebw̄ó áj̄s̄ ne Ēs̄w̄o.”

¹⁶ B̄s̄ bina áshulege b̄s̄ abif̄o ndo, ne yé genó eyi gekwanege ebw̄ó met̄s̄ gep̄ó. Apye lé ubobo unó bi uḡs̄ ebw̄ó mat̄s̄, álu b̄s̄ gemp̄age. Ne áké álógé géloge mej̄s̄

* **1:13** Elú wáwálé nnó: Danji elé men̄o membe ayi akele eké gasama akoóge né mfaánebuú.

ne muú ebyennó akelege nnó ase genó eta wuú.

Pyege wye genó eyigé Esowó akelege

¹⁷ Yémbó aḡme ba abi gejee, enyú debó mantégé unó bi nya áḡgbá Ata sé Jisós Kras ajóó. ¹⁸ Ebwó ajóó nya áké, “Né kwyak-wya gébé, bós abi ájwane nye enyú gétúgé depóré Esowó etiré enyú dékwólegé áchwóó nye. Ne ápye nye lé ubobo unó bi ugóó ebwó metóó, ebi Esowó alá kelege.” ¹⁹ Bós bina ne áchwóó nye ne aḡgya né geluage nyú, ebwó ápyeé lé unó bi bós mme ápye, ebi uselé utó bwó néndé Mendóó Esowó epó ebwó mmye. ²⁰ Yémbó, aḡme ba, pyegé nnó metóó ewé enyú defye né unó bi Esowó jimboó alere enyú ewéne. Enyú deké denenemmye, gógé Mendóó Ukpea eleré enyú meti. ²¹ Belege geḡwágé nyú gebe gefóó eyigé Esowó ákágé lerege enyú gejee jíí ndere dégile galógáló ayi Ata sé Jisós Kras nnó achwóge age enyú meshwe, enyú debó geḡwá eyi gélágé byé fó. Ji apye nye mbó gétúgé ji agboó ne enyú.

²² Gege meshwe ne bós abi alú ne dembyó né unó bi ebwó áfyéé metóó wyeé. ²³ Poógé abifó, défere ebwó átane né mmu mewe ékágé ásóó. Ne mbaá abifó ntó, gege ebwó meshwe, yémbó sege gébé nnó ekágé gabo bwó ácháló enyú. Págé yé b́élé mandeé ayi bós abi ápye yéndé gabo áfyéé néndé gabo ayi ebwó ápye áchó me mandeé yimbó.

Déféége Esowó

²⁴ Matame mabe ne Esowó muú akage poó enyú nnó ékágé dékwe né gabo. Ji ákage pye enyú détene cho né mbe ushu wuú. Deké degene gekpekre énogé wuú matóó agóó enyú mmu. ²⁵ Jimbíí ne alú Esowó Menchyé geḡwá né gétúgé genó eyigé Ata sé Jisós Kras apyeé. Nnenemmye nnó bós ánógé Esowó, Esowó mbíí ne abóó eshye ne uto uko te ula ulóó, nana, ne te kwyak-wya Amen.

ŊWE unó Jisɔs aléré Jɔn né amɛ geɟya

Jɔn agaré unó bi úlú né ηwe yina

¹ Né mmu ηwe yina ne ásamé unó bi Jisɔs Kras aléré. Eɔwɔ apye Jisɔs akaá unó bina nnó aléré baá défwɛ bíí unó bi uchwɔ pye nana. Jisɔs Kras ató ekiénné wuú nnó ejye epye maá utɔ́ wuú Jɔn akaá unó bina. ² Ne Jɔn agaré unó bina uko wye ndere ji agené. Genó eyigé ji asamé élé meko mejɔ́ ayi Eɔwɔ ajɔ́ ne wáwálé ayi Jisɔs Kras aléré né genó eyi ji agare. ³ Eɔwɔ ájé muú ayi akuú ηwe yina ayi agaregέ unó bi upyεé mbɔ nana ne ebi upye nye meso gébé, ne ájé ntó yéndémuú ayi awúu unó bi ásamé wye ne apyéε ubi. Néndé gébé eyigé unó bi upyéε nye géla kwókwólé.

Jɔn alɔ́ matame mbaá machomele bɔ́ Eɔwɔ akénéama

⁴ Me Jɔn ne nsamé ηwe ayina ntɔme eta nyú machomele bɔ́ Eɔwɔ akénéama ayi álú né gebagé mewaá Eɟya.

Nnɛnemmye nnó Eɔwɔ áléregé enyú galógáló, ápye enyú débé né nesɔ. Eɔwɔ muú alu nana, muú abɔ alu me, ne muú achwɔ́ nye ne mandoó akeneama ayi álu né mbe geluɔge gefwage jíí chóncho ne * ⁵ Jisɔs Kras, muú álú tojese ntésé ne maá mbe ayi akwilé né negbo, ne muú alú nana, mfwa kpaá mbaá afwa mme, áléregé enyú galógáló, apye enyú débé né nesɔ. Matame mabe ne ji muú abɔ́ wye gejeé ne esé ne aferé esé né gabo gétúgέ manoó míí ami machyεé mme. ⁶ Ne apye esé déla bɔ́ abi ágbárege gefwa ne ji ne apye ntó ese déla ampyéε upε abi ápyéε utɔ́ Nte wuú Eɔwɔ. Ngó ne utó úbé ne ji te kwyakwya ne kwyakwya. Amen

⁷ Gége, ji achwɔ́ nye né mmu gekógé mfaánebuú ne yéndémuú agene nye ji. Yé ébélé bɔ́ abi ájomé ji áwané. Ne bɔ́ mme meko álili nye gétúgέ efwyale ewé ji achyεge nye ebwɔ́ ébé mbɔ. Amen.

⁸ Ata Eɔwɔ aké, “Me ne nlú muú mbe ne ayi kwyákwyá.” Me ne alú, “Muú ayi

alú nana, ne ayi abó alú ne ayi achwɔ́ nye. Eɔwɔ ayi Apwɔ́ amu.”

Jɔn agé Mad Nte Mekwad né amɛ géɟyá

⁹ Me Jɔn, menmε nyú né echomelé bɔ́ Jisɔs, gétúgέ me ntó nchome mmye ne Jisɔs, ne nge ne ntó efwyale wye ndere enyú. Me nlú ntó muú ama wye ndere enyú né gefwa eyigé Eɔwɔ ágbárege ne nkógé metɔ́ wye ndere enyú mpwa fɔ. Abó ábú me mfé né melɔ metɔ́ nnyi ewé ákuú nnó Patmɔs gétúgέ ngárege mekomejɔ́ Eɔwɔ ne wáwálé ayi Jisɔs aléré né genó eyi ji agaré. ¹⁰ Né bíí uwyaá ebi úlú bíí Ata, Mendoó Ukpea echwɔ́ me mmye ne nwú gekpékpégé meko fɔ ndere atané me né meso eké meko mbá. ¹¹ Aké, “Sá unó uko ebi ɔgené nye né mmu ηwe, ɔ́tɔ́ mbaá machomele bɔ́ Eɔwɔ akénéama ayi álú né umé malɔ yina: Efesɔs, Smyrna, Pɛgamɔn, Tayatira, Sadis, Filadelfya ne Laodisha.”

¹² Ne mbwólégé mmye mangé muú ayi ajɔge me mejɔ́ né meso, ngé uluó mátúlékánj ukénéama ebi akwye ne gul. ¹³ Né metɔ́ metɔ́ uluó ebimbɔ, ngé muú fɔ ndere atené eké maá nte mekwaá. Afyé nku metyémetyé ayi akwóné ji uka. Ne ani gebagé ndeé eyi gégénege eké gul, génɔ ji né gebómé. ¹⁴ Mejwye wuú elú pópó eké néwúné ugoó, yé eké makaɲkoma ne amɛ jíí agénege eké nénómé mewε. ¹⁵ Uka bíí ushwánege eké afyaákó ayi áɔ́ né mewε, atilé ashwánege manémané. Meko wuú awyale eké nekóné nnyi nekwene mbɔ, chuchu. ¹⁶ Agbaré ambe akénéama né eɟbe ebwɔnyε wuú ne aparanja ayi achyaá magbe apea atané ji né meno. Ushu bíí ugenege eké ηmεé metɔ́ ηwɔmesé.

¹⁷ Ngεge ji, nkwe ji né uka eké muú ayi agboó. Anyaá ebwɔnyε wuú anere me mmye aké, “Ɔfɔge, me ne nlú muú mbe ne ayi kwyakwya. ¹⁸ Me nlú mebe, me mbɔ ngbo, ne ge menlú mebe te kwyakwya ne kwyakwya. Me nwyaá uto mampye bɔ́ abi ágboó ákeré né genwá wye ndere muú ágbárege bɔ́ agbógóló manené melɔ áwuú bɔ́.

¹⁹ “Sá yé unó bi wɔ ɔgené; ebi upye mbɔ nana choncho ne ebi upyεé nye meso

* **1:4** Elú wáwálé nnó: Eɟya ayi ajógé mbɔ élé ayi te nya. Fina ákuú nnó Turkey.

gebé. ²⁰ Ge genó eyi gebɔ gelu bibií, eyi getome ne ambe akénéama ayi ɔgene me ngbare né ebwɔnye wa ne uluɔ matúlékán ukénéama ebi akwyéé ne gul. Ambe yimbo akénéama atene mbaá makiénné Eɔwɔ akénéama ayi alú né machomele bɔɔ Eɔwɔ akénéama. Ne uluɔ matúlékán ebimbo ukénéama utene mbaá machomele bɔɔ Eɔwɔ akénéama.”

2

Nwe yi átome mbaá echomele bɔɔ Eɔwɔ né meló Efesɔs

¹ Muú ayi me ngene né ama gejya aké, “Sá ηwe yina ɔtɔ mbaá ekiénné Eɔwɔ ewé echomele bɔɔ Eɔwɔ né meló Efesɔs.

“Garé ebwɔ ɔké, gegé mekomejɔɔ eyi etane mbaá muú ayi agbaré ambe akénéama né ebwɔnye wuú ne akene né metɔɔ metɔɔ uluɔ mátúlékán ukenéama ebi akwyéé ne gul. * ² Me nkaá unó uko ebi enyú dépyéé, mengé utɔɔ bi enyú depye ne eshye ne metɔɔ ewé dékogé délá déywaá, nkaá nnó enyú dékií fɔ bɔɔ abo, ne enyú démua bɔɔ abi aké alú ángbá Jisɔs, dégé nnó ápɔ, alú bɔɔ gebyɔ. ³ Enyú dekége matɔɔ, ne dégene efwyale né gétú ya, déywaá fɔ. ⁴ Yémbɔ gége genó eyigé nshulege enyú ndo wye na. Enyú débɔɔ sé gejeé ne me ndere depyéé mbembe wɔ. ⁵ Ferege dégé mati ayi enyú depyéé gyéé. Dékwɔré matɔɔ nyú dépyéégé unó bi enyú debɔ mbe depyéé me. Dela depye mbɔ wɔ, me nchwɔ fere nye geluɔgé etúlékán nyú né geluɔge machomele bɔɔ Jisɔs. ⁶ Yémbɔ, gége genó gelógéló eyigé enyú depye na, enyú dekií fɔ ubóbɔ unó bi bɔɔ ekwɔ Nikolatan ápye wye ndere me nla nkií.

⁷ “Muú ayi awyaá matu awú genó eyigé Mendoó Ukpea ejɔge mbaá machomele bɔɔ Jisɔs.

“Ne yéndémuú ayi ammye kpaá apwɔɔ gabo, me nchyege nye ji ebwɔnye nnó anyé umpome genɔɔ eyi gechyege geɲwá eyi gélagé byé. Genɔɔ eyimbo gewene né meló Eɔwɔ.”

Nwe yi átome mbaá echomele bɔɔ Eɔwɔ né meló Simina

⁸ Ama ajɔɔ aké, “Sa ηwe ayina ɔtɔ mbaá ekiénné Eɔwɔ ewé echomele bɔɔ Eɔwɔ né meló Simina.

“Garé ebwɔ ɔké, gége mekomejɔɔ eyi etane mbaá muú ayi alú ula ulɔɔ ne kwyakwya, ji ayi abɔ agboɔ ne akwilé né negboɔ. ⁹ Me nkaá efwyale ewé enyú degéne ne gekpo eyi enyú délú yémbɔ enyú dewyaá gefwa. Nkaá ndere bɔɔ áchɔɔ enyú mabɔ. Ebwɔ ájógé ake alú bɔɔ Jus ne ápɔ, alú lé bɔɔ danchɔmeló. ¹⁰ Ngarége enyú nnó défógé fɔ efwyale ewé enyú déchwɔɔ dége, danchɔmeló apyéé nye áfyé enyú abifɔ né denɔ, nnó ammua age ufɔɔ bɔɔ abi enyú delú ne degene nye efwyale né ndɔ efya. Fyége wye matɔɔ ne me yé ebé élé negbo ne enyú degbɔɔ. Ne me nchyege nye enyú nsa ayi alu geɲwá eyi gélagé byé.

¹¹ “Muú ayi awyaá matu awú genó eyigé Mendoó Ukpea ejɔge né machomele bɔɔ Eɔwɔ.

“Ne yéndémuú ayi ammye apwɔɔ gabo, agboɔ fɔ negboné ndɔ epea.”

Nwe yi átome mbaá echomele bɔɔ Eɔwɔ né meló Pɛgamɔn

¹² Ama ajɔɔ aké, “Sa ηwe ayina ɔtɔ mbaá ekiénné Eɔwɔ ewé echomele bɔɔ Eɔwɔ né meló Pɛgamɔn.

“Gare ebwɔ ɔké, gége meko mejɔɔ ayi atane mbaá muú ayi awyaá aparanja yimbo ayi achyaá magbe ápeá. ¹³ Me nkaá nnó enyú dejwalege né mbaá ayi danchɔmeló muú alú mfwa ájwalege, yémbɔ dénógé wye mabɔ ma ne déshá fɔ mankamé depɔré etiré détomé ne me, yé gébége áwáne Antipas né geluage nyú, ji muú agaré mekomejɔɔ wa wáwálé kpaá te ji agbɔɔ. ¹⁴ Yémbɔ gé unó bi me nshulegé enyú ndo wye na; bɔɔ fɔ alú né geluage nyú abi akwalegé unó bi Balam aléré. Ji aléré Balak ndere ápye ne ate bɔɔ Isréli ápyéé gabo. Apyé ebwɔ anyéé menyéé upe ayi áchye mbaá aló uka, ne apyé ntó ebwɔ ánane manane tametame. ¹⁵ Ne bɔɔ abifɔ ntó alú né geluagé enyú abi akwalegé unó bi bɔɔ ekwɔ Nikolatan álerégé. ¹⁶ Kwórege matɔɔ nyú, délyaá gabo, délá dépyéé mbɔ wɔ, me nchwɔɔ wáwá mamye umye ne bɔɔ

* **2:1** Elú wáwálé nnó: Né mmu ηwe Eɔwɔ ayi meke unó bi ji abii élé wáwálé ayi ji ajyaá manlere bɔɔ bii.

bimbɔ ne aparanja yimbɔ ayi atanégé me meno.

¹⁷ “Muú ayi awyaá matu, awú genó eyi Mendoó Ukpea ejógé né machomele bɔ́ Ɛsɔwɔ́.

“Muú ayi ammye kpaá apwɔ́ gabo, me nchyege ji menyéé mfaánebuú ayi ábelé bíbí. Me nchyege ji ntó ntaá eniné pópó ne mabo make ami asamé mfaá néní. Ne yeé muú ayi akágé mabo ami bɔ́ apɔ́, ekose muú ayi asele ntaá eníné mbɔ́ ne akaáge.”

Nwe yi átome mbaá echomele bɔ́ Ɛsɔwɔ́ né meló Tayatira

¹⁸ Ama ajɔ́ aké, “Sa nwe yina ɔ́tɔ mbaá ekiénné Ɛsɔwɔ́ ewé echomele bɔ́ Ɛsɔwɔ́ né melɔ́ Tayatira.

“Garé ebwɔ́ ɔ́ké, gɛge mekomejɔ́ ayi atane mbaá Maá Ɛsɔwɔ́, muú ame ji agenege eké nenome mewɛ ne uka bíí ushwanegɛ eké afyaá ako ayi atilé agenege mané mané. ¹⁹ Me nkaá unó bi enyú dépyéé, nkaá gejeé eyigé enyú debɔ́ ne me, ne metɔ́ ewé enyú défyɛ ne me. Nkaá ndere enyú dépoógé ate ne ndere dékoógé matɔ́ déla dépwá fɔ́. Nkaá nnó unó bi enyú dépyéé nana upwɔ́ ebi enyú debɔ́ dépyéé mbembe gébégé défyéé matɔ́ ne me fyéé.

²⁰ Yémbɔ́, gɛgé genó eyigé me nshulege enyú ndo wye na: Enyú délyáá Jɛsɛbɛl, maá mendée ayi abyɔge gebyɔ́ nnó ji alú muú ekpávɛ Ɛsɔwɔ́, abwɔ́lé bɔ́ utɔ́ ba né unó bi ji alerege, ánane manané tametame ne anyé menyéé upe ayi áchyé mbaá aló uka. ²¹ Me nchye ji gébé nnó akwɔ́ré metɔ́ wuú, alyáá eno ewé ji anyéé yémbɔ́ ashya manlyáá. ²² Gétú eyigémbɔ́ me mpyéé nye ji akwe nemeé, ne bɔ́ abi ábélege ne ji mpyéé nye ebwɔ́ agé efwyale dɔ́ mbɔ́gé alá ákwɔ́ré matɔ́ bwɔ́ ályáá gabo ayi ebwɔ́ ápyéé wɔ́. ²³ Ne me nwáne nye bɔ́ abi ákwɔ́lege unó bi ji alerege, ne bɔ́ echomele Jisɔ́s ako ákage nye nnó me ne nlú muú ayi akágé depó ɛtire délu akwaá né matɔ́ ne ufere ebi ebwɔ́ áferege. Ne ndere muú apye gabo, mbɔ́ntó ne nchyege ji efwyale.

²⁴ “Yémbɔ́ enyú ako abi délu né melɔ́ Tayatira abi déla kwɔ́lege unó uboubo bina ebi bɔ́ abifɔ́ akuú nnó anɔ́ unó danchɔ́meló, mpɔ́ sé ne metuú ewé cha ewé nnerege enyú mekpɔ́, ²⁵ ekosé mangaré enyú nnó dégbare unó bi défyéé metɔ́ wyeé chánchá

kpaá te me nchwɔ́. ²⁶ Ne muú ayi ammye apwɔ́ gabo, ne apyéé utɔ́ ba ndere nkélege kpaá te kwyakwya nchyege ji uto nnó abɛ mfwa mbaá malɔ́ mme mako. ²⁷ Ne ágbarege nye ebwɔ́ ne amu matomato wye ndere Nte wa áchyéé me utó, ne áchɔ́gerege nye ebwɔ́ ubauba eké unje meséé. ²⁸ Ne nchyege nye ji membe ayi agenege né gejejege bíí.

²⁹ “Muú ayi awyaá matu, awú genó eyigé Mendoó Ukpea ejógé mbaá machomele bɔ́ Ɛsɔwɔ́.”

3

Nwe yi átome mbaá echomele bɔ́ Ɛsɔwɔ́ né meló Sadis

¹ Ama ajɔ́ aké, “Sa nwe yina ɔ́tɔ mbaá ekiénné Ɛsɔwɔ́ ewé echomele bɔ́ Ɛsɔwɔ́ né melɔ́ Sadis.

“Garé ebwɔ́ ɔ́ke, gɛge mekomejɔ́ ayi atane mbaá muú ayi abɔ́ mandoó akénéama ayi ápyéé utɔ́ Ɛsɔwɔ́ ne ambe akénéama, nkaá unó bi enyú dépyéé. Bɔ́ ágégé enyú áké délu abɛ sanji degbo.

² Kwilege téné, défyɛ eshyɛ mampyege unó bi enyú déle délyáá mampyege nnó ékágé dékpe délyáá kanka, nénde nge nnó utɔ́ nyú úlú dantene cho né mbe ushu Ɛsɔwɔ́. ³ Tege yé unó bi alere enyú ne ndere déwuú, kwɔ́rege matɔ́ nyú dekwɔ́lege unó bimbɔ́ chánéné. Mbɔ́gé dékwilé tené wɔ́, nchwɔ́ nye eta nyú eké menjo né gébé eyigé enyú déla kaágé. ⁴ Yémbɔ́ ukéke bɔ́ abifɔ́ alú né geluage nyú né melɔ́ Sadis abi alá ágilé fɔ́ mawule ebwɔ́ wɔ́, mmyeke áchɔ́ fɔ́ menyammye ebwɔ́ ne gabo wɔ́. Ebwɔ́ afyéé nye mandée pópó akene ne me nénde ákwane mambɛ bɔ́ ba. ⁵ Ne muú ayi ammye kpaá apwɔ́ gabo, áfyéé nye ji mandée pópó eke ebwɔ́. Ne me mferege fɔ́ mabɔ́ ebwɔ́ né mmu nwe ayi asamé mabɔ́ bɔ́ abi awyaá genwá eyi gélagé byé. Ne me ngarége nye gbɔ́nɔ́ né mbe ushu Nte wa ne makiénné jíí ntó nnó, ji alú muú wa.

⁶ “Muú ayi awyaá matu awú genó eyi Mendoó Ukpea ejógé mbaá machomele bɔ́ Ɛsɔwɔ́.”

Nwe yi átome mbaá echomele bɔ́ Ɛsɔwɔ́ né meló Filadelfya

⁷ Ama ajóó aké, “Sa ηwe yina otó mbaá ekiénné Eσωω ewé echomele bóó Eσωω né meló Filadelfya.

“Garé ebwó oké, gège mekomejóó ayi atane mbaá muú ukpea ayi muú akage neré metóó ne ji. Ji ne ágbaré agbógóló mfwa Devid ayi achyεge ji uto mamgbaré gefwa ndere mfwa Devid. Ne ánénege menombi yé muú ayi akáge gbe ewú apó, agbεge ntó menombi yé muú ayi akáge nené ewú apó. * ⁸ Me nkáge unó bi enyú dépyéé. Gεge me nnene mbó enyú menombí ne yé muú ayi akáge gbe ewú apó. Nkaá nnó enyú dépó fó né eshye, yémbó enyú dékwεlege wye unó bi me nłere délu danshyá nnó dékaágé fó me. ⁹ Wúgέ! Bóó danchomeló abi ábyεge gebyó nnó álú bóó Jus ne apó, mpye nye ebwó ato mano né mbe ushu nyú, ne ákaá nnó me mbó gejeé ne enyú. ¹⁰ Enyú dékwεlege wye unó bi ngaré enyú nnó dékoge metóó gétú eyigémbó, mento mpye nye nnó enyú dékpegé fó ne efwyale ewé echwóó nye né mme meko. Efwyale ewémbó elú elé mamua bóó mme meko. ¹¹ Ela gachyéé me nchwóó, gbarege unó bi défyéé metóó wyeé chánjéné nnó ekágé muú fó afóó nsa nyú. ¹² Muú ayi ammye apwóó gabo, mempyéé nye ji alá eké gekwa eyi muú alá akágé nyíí né mmu εcha upε Eσωω wa. Ne alyagé fó geji te kwyakwya. Nsamé nye mabó Eσωω né menyammye wuú ne amí meló Eσωω wa. Meló ewémbó elé meló Jerosale ayi meke ayi atane mfaánebuú mbaá Eσωω ashulé fa mme. Ne nsamé nye ntó mabó ma ami make né menyammye wuú. ¹³ Muú ayi awyaá matu awú genó eyi Mendoó Ukpea ejógé mbaá machomele bóó Eσωω.”

Nwe yi átome mbaá echomele bóó Eσωω né meló Laodisha

¹⁴ Ama ajóó aké, “Sá ηwe yina otó mbaá ekiénné Eσωω ewé echomele bóó Eσωω né meló Laodisha.

“Garé ebwó oké, gège mekomejóó eyi etané mbaá muú ayi ákuú ji Amen, muú ayi muú akage neré metóó ne ji ne ntésé ayi apyéé bóó akage wáwálé ayi atomé ne Eσωω. Ji alu muú ayi te ula ulóó, unó bi Eσωω akwyéé ukene ne ji. ¹⁵ Me

nkaá unó bi enyú dépyéé. Nkaá nnó enyú dékwéné fó nyuanyua ne désóó fó ntó dugédúgé, me mbó nkεlege ebe nnó dékwene nyuanyua yé nnó désóó dugédúgé. ¹⁶ Ne elé enyú délu jwale makwe nyuanyua dékwene mansóó ntó dugé dúgé désóó, gétú eyigémbó, mpame nye enyú ne dafyéé nkane muú akpóo matyéé. ¹⁷ Enyú déké déwyaá gefwa, délu gbεne ne dékelege se yé genóge fó. Enyú dékaá mbó fó nnó délu mbyambya, meshwεmeshwε, gekpogekpo, amε nónómé ne gejógéné wó. ¹⁸ Nđere elúmbó me nchyεge enyú majyéé nnó déchwóó déna gul eta wa ayi ásóó né mewε, alá apó ne deba, nnó apye enyú débe ne gefwa. Ne naáge ntó mandeé pópó nnó dékwere gejógéné nyú eyi gegboó mmye. Naáge ntó uka ebi défyéé ne amε nnó dégene mbaá. ¹⁹ Bóó abi me ngboó ne ebwó, apyεge gyéé, nshulege ebwó ndo, nłerege ebwó chuchu. Gétú eyigémbó, kpage gechyéé dékwεrege matóó nyú délyaá gabo. ²⁰ Wúgέ, me ntene mbó né menombi nyú ndoó nnó dénene me gepú, muú awúgé meko wa, anenege me menombi nnó nkpe mmu, nkpe ne mbane ji denyé menyéé ulua. ²¹ Ne muú ayi ammyéé apwóó gabo, me nchyεge nye ji ebwónyε nnó ajwale ne me né geluage gefwa ya, wye ndere me ntó mmye mpwó bóó mawáme ba njwólé ne Nte wa né geluage gefwa jíí.

²² “Muú ayi awyaá matu awú genó eyigé Mendoó Ukpea ejógé mbaá machomele bóó Eσωω.”

4

Jón age amε gejya nkane Eσωω ajwale né mfaá geluage gefwa jíí

¹ Unó bina upyεge mbó, mma nge amε gejya. Nke mpele nge menombi fuú né mfaánebuú. Ne meko muú ayi me mbóó mbe nwuú eké meko mbá, ama ajóó ne me aké, “Kwó chwó wena, me nłere wó unó bi upyéé nye meso gébé.” ² Ténéténé yimbó Mendoó Ukpea echwó me mmye, ékpá me mfe ne mfaánebuú. Nke mpele, nge geluage gefwa ne muú fó ndere ajwólé né mfaá geji. ³ Ne muú ayi ajwólé né mfaá gelua eyigémbó ashwane manémané eké

* **3:7** Elú wáwálé nnó: Agbógóló Devid elé meti ewé bóó ako abó makpe né gefwagé Eσωω.

ntaáne ñka eniné ákuú jaspá ne carnelian. Ne mbya meshu ewe etane enó geluogé eyigé mbó ne mme elú nshye nhsye eké mataá ayi ákuú nnó éméral. ⁴ Nge ntó uluó gefwa ebifó esaá meso eni ndere unó geluó eyigémbó né mme. Ne ákpakpa fó esaá meso eni, abi afyéé mandeé pópó, ákwere délaré gefwa né makpo ebwó etire ákwyéé ne gul ájwólé mfaá ubi. ⁵ Né geluó eyigémbó, gasama akéle, mamamama, mamfeé ányane, mbaá áwyale. Né mbe geluó eyigémbó ntó, matúlékán akénéama ágenege. Ne matúlékán ayimbó akénéama, atene mbaá mandoó akénéama ayi apyéé utóó Esówa. ⁶ Né mbe geluó eyigémbó ntó, nge genó gefó eké ebéé mega.

Gelu eféé eféé, ne ñanéñané eké makanomma. Nge ntó ufóó menya uni eyi elú mebe. Etené enó geluó eyigémbó né mme. Menyamme ebwó mekomeko álu ne ame mbe ne ayi meso. ⁷ Né geluoge menya yimbó eni, ayi mbe alú eké genyanya, ayi agbeé epea alú eké maá menó mpó, ayi agbeé eléé awyaá ushu eké mekwaá, ne ayi agbeé eni ntó alú eké nenyá eniné nélyenege. ⁸ Né geluoge menya yina eni, yé ayi ndé awyaá ubagele ukéné ne gejamégé ame né mmye, ne ame ayifó ntó ne nteé ubagele bií. Ne menya yina ekwane makwa utuú ne ñwómese epwaá. Ekwane eké, “Esówa ukpea, Esówa ukpea, Esówa ukpea, alú Ata Esówa Muú Apwóó amu. Ji abó alú me, alu nana ne achwóó nyé.”

⁹ Echyege ñgó, enógé ne matame mbaá muú ayi ajwólé mfaá geluoge gefwa, ji ayi alú mebe te kwyakwya. ¹⁰ Akpakpa bimbó esaá meso eni ákwe uwya mme né mbe ushu muú ayi ajwólé né mfaá geluoge gefwa eyigémbó, ánógé ji muú ayi alú mebe te kwyakwya ne kwyakwya, ¹¹ aké, “Ata esé Esówa, wó okwané mansé ñgó, enógé ne uto. Néndé wó ne okwye unó uko ndere ejíi wó né metóó ne okwyeé ubi ne opyéé ubi úlú.”

5

Gebagé ñwe eyi ápwiré pwiré ne maá egóñme

* 5:5 Elú wáwálé nnó: Nenké elé genóge ákwelé ubéé ne geji.

¹ Genó eyigé fó eyigé me ngené elé gebagé ñwe eyi ápwirépwire né ebwónyé muú ayi ajwólé né geluogé gefwa. Né gebagé ñwe yimbó, ásá unó wye mbe ne meso ne ádyé geji ne emá né malu akénéama. ² Ne nge ekiénné Esówa ewé ewyaá ncha, egige kénké eké, “Wáá akwané mambea emá ewé ádyéé né gebagé ñwe yimbó anéné geji?” ³ Ye muú fó apó yé né mfaánebuú, fa mme yé né maló áwuú bó ayi ákaáge néne gebagé ñwe yimbó akuú genó eyi gélú mmu. ⁴ Ne nló manli segé segé néndé yé muú fó apó ayi ákwané manené gebagé ñwe yimbó akuú genó eyi gélú mmu. ⁵ Ne muú ama né geluogé ákpakpa bimbó aké ne me, “Oligé sé, gé, muu ayi ákuú ji genyanyagé ntoóné Juda, ji alú ntó mpyáne mfwa Devid ammye apwó bóó mawámé bií. Gétú eyigémbó, ji ne akaáge bea emá ewémbó malu akénéama ne anéné gebagé ñwe yimbó.” *

⁶ Ajóógé mbó, ngé maá egóñme áténé kwókwólé ne geluogé gefwa eyigémbó, alú eké ábó áwá me ji. Menya eyi elú mebe eni ne ákpakpa bimbó, áno ji mme. Ji awyaá ambya akénéama ne ame akénéama. Ame yimbó atené né mandoó akénéama ayi ápye utóó Esówa. Ne Esówa ató áji né mme meko. ⁷ Ne maá egóñme yimbó achwó se gebagé ñwe eyimbó ayi ápwirépwire ne ebwónyé muú ayi ajwólé né mfaá geluogé gefwa. ⁸ Aségé mbó, menya yimbó eni ne ákpakpa bimbó esa meso eni ákwe uwya mme né mbe ushu wuú. Ne yéndémuú né geluogé ákpakpa bimbó ne menya yimbó áwyaá nenke né ebwó ne geku eyigé akwyeé ne gul. Yéndé gekú gegbeé ne unó bi unóme gebe gelógéló. Unó ube bina utené mbaá mmyemenene bóó Esówa. ⁹ Ne ebwó ákwa ekwó meke ewé yé muú fó álá álú ðankwa aké, “Wó okwané mansé gebagé ñwe eyi gepwiré óbea ema ewé ádyéé wyeé, néndé áwá wó, manoó mmye ami magbele mana gejamégé bóó nnó abe bóó Esówa. Bóó bina atané né maló mme mako, ufó ufóó bóó. Abi ájógé mejóó ema ne abi ájógé mejóó cháchá. ¹⁰ Ne opye ebwó álú ekwó ampyéé upé né gefwa eyigé Esówa se ágbárege. Ne ebwó ágbárege nyé gefwa fa mme.”

¹¹ Ne nké mmage ppe, nge ne nwu meko

gejamégé makiénné Ἐσωῶ ayi yé muú alá ákágé pa ndere atene anῶῶ geluῶgé gefwa, ne menya eyimboῶ eni ne ákprakpa bimboῶ. ¹² Ne makiénné yimboῶ ákálé kenké áké, “Maá egóηme ayi abῶ awáne ákwane manse uto uko, ne gefwa, ne denḡa, ne eshye, ne enógé, ne ηḡῶ ne matame.” ¹³ Ne nwu ntó unó uko ebi Ἐσωῶ akwyee, ebi úlú né mfaánebuú, ebi úlú fa mme, ebi úlú né malῶ aló ne ebi úlú mmu ebéé mega ne unó uko ebi úlú yéndé mbaá, ukwane uké, “Matame, enógé, ηḡῶ ne uto uko ube ne muú ayi ajwólé mfaá geluῶgé gefwage maá egóηme te kwyakwya ne kwyakwya.” ¹⁴ Ukwage mbῶ, menya yimboῶ eni ekame eké, “Amén” ne ákprakpa bimboῶ ákwε uwyā mme ánógé Ἐσωῶ ne maá egóηme.

6

Maá egóηme abea malu ema ayi mbe akéné né ηwe ayi apwiré

¹ Ndere mpelé, nḡe nkane Maá egóηme abea melu ema ewé mbe né geluῶge malu akénéama ayi adyee né ηwe yimboῶ. Ne nwu meko menya ama né geluage menya eyi mebe eni, ndere ajῶῶ ne meko kenké eké néfé aké, “Chwῶ we.” ² Mpege, nḡe mpῶ mekagala pópó. Muú ayi ajwólé mfaá agbare embeé né ebwῶ ne áchyeé ji ela gefwa ne akene ajye ndere muú ayi ajye mmye me ummye apwῶ ne amage pwῶ nyε.

³ Ne ji ábeagé melu ema ewe egbeé malu apea nwu meko menya ayi agbeé menya epea ndere ajῶῶ aké, “Chwῶ we.”

⁴ Ajógé mbῶ, mpῶ mekagala megεle atane achwῶ. Ji achyeé muú ayi ajwólé mfaá uto ne gekpekpégé aparanja mamfere nesῶ fa mme nnó bῶῶ ámmyege áwané ate.

⁵ Amá ábeagé melu ewé egbeé malú aléé, nwu meko menya ayi agbeé menya eléé, ndere ajῶῶ aké, “Chwῶ we.” Mpege, nḡe mpῶ mekagala megile ne muú ayi ajwólé mfaá agbare elómé né ebwῶ. ⁶ Nwú meko ayi alú eké meko muú ndere atane né geluagé menya yi mebe eyimboῶ eni ajῶῶ aké, “Ekpoko Flawa ema, elú né ηka utῶῶ bií uma ne makpoko barle aléé alú ntó ηka utῶῶ bií uma. Ne ῶchῶge fῶ mbwε maweé ne mmῶῶ.”

⁷ Ne ji amá ábeagé melu ema ewé egbeé malu ani, nwú menya mebe ayi agbeé

menya eni ndere ajῶῶ aké, “Chwῶ we.” ⁸ Mpege, nḡe mpῶ mekagala ayi ala beé ne muú ayi ajwólé né mfaá akamégé negbo. Ne muú ayifῶ, ayi akwῶle ji meso, akamege melῶ áwuú bῶῶ. Achyeé ebwῶ uto nnó akare mme meko né malu aní, áwá bῶῶ né melu ema ne bee, mesa, ufῶῶ ufῶῶ mameé ne menyá eyi epyee efῶ.

⁹ Maá egóηme ábeagé melu ema ewé egbeé malu ata, nḡe né nteé geluῶgé upe Ἐσωῶ mandoῶ bῶῶ abi áwané gétúgé mekomejῶῶ Ἐσωῶ ayi ebwῶ ágaré. ¹⁰ Ne mandoῶ bῶῶ Ἐσωῶ bimboῶ, ajῶῶ kenké áké, “Eh Anyata Ἐσωῶ, wῶ ῶlú muú ukpea ne bῶῶ ákage ánere metῶῶ ne wῶ. Ebelege mbῶ nnó ne wῶ ῶῶῶ mpῶ bῶῶ mme abi áwané esé, ῶshuú ebwῶ amu manchyeé ebwῶ efwyale?”

¹¹ Ajógé mbῶ, áchyeé yéndémuú bwῶ ewule pópó, ne ágaré ebwῶ nnó ákoῶ metῶῶ, ágilé kpaá teé mpῶ ate aηme ebwῶ abi ápyee utῶῶ Ἐσωῶ, ebwῶ abi áwané ákwanege ndere Ἐσωῶ akelege.

¹² Ne maá egóηme ábeagé melu ema ewé egbeé malu akene, nḡe ndere mme anyigé ne eshye tegetege. Nηmεé ebwῶlé elá megilé eké ndeé nekwi ne mfaá ntó agelé chuú eké manoῶ. ¹³ Ambe átane mfaá ákwε mme eké umpome genῶῶ fik ebi ula ugélé wῶ, ukwene gébé mbyo metometo anyigé ubi.

¹⁴ Nebuú neseé eké gebῶ eyi muú apwiré afeé ne mbaá ayi gebῶ gélú. Yéndé mekwε kpaá ne mewaá metῶῶ nnyi áferé ewu né melu wuú. ¹⁵ Ne afwa mme meko, bῶῶ kprakpa, ákprakpa bῶῶ bee, bῶῶ abi awyaá gefwa, anῶῶ bῶῶ, ne bῶῶ ako choncho ne áfwε ne abi alá ápῶ áfwε ábῶ ájyeé bií né mmu ambu maba ntaá ne meso matarave ayi álú né mfaá makwε kprakpa, ¹⁶ ákalé ákuú maba ntaá ne makwε kprakpa áké, “Kwege débií esé nnó ékágé muú ayi ajwólé né mfaá geluῶgé gefwa age esé ne nnó ékágé maá egóηme achyeé esé efwyale. ¹⁷ Néndé gekpékpé bií ebi Ἐσωῶ ne maá egóηme achyege bῶῶ efwyale ukwῶne, ne ndémuú ákágé bo efwyale ewémboῶ?”

7

Afyε geloge Ἐσωῶ né mampwε usad dele bῶῶ Ἐσωῶ ukénéama meso eni

¹ Unó bina uko ukógé, genῶ eyi me mma nḡe, elé makiénné Ἐσωῶ ani. Atene né

manjú mme ani, agbéé mati mbyo ani, ayi atanegé né manjú mme yina nnó ékágé mbyo ammyege né mme yé ebé lé né ebéé, ne nnó ékágé amugé unó. ² Ne nge ntó ekiénné Esɔwɔ ewé fɔ, etane né egbe ewé ημεέ etanege, egbare gelogé Esɔwɔ muú alu mebe eku makiénné Esɔwɔ yimbɔ ani kenké, ayi Esɔwɔ achyéé áji uto mancho mme ne ebéé mega, ³ eké, “Ténégé kpe, désage lyaá mbyo áchó mme, ebéé mega, ne unó mewaa kpaá te esé denerege manlo baá défwé Esɔwɔ esé né mampwe ne gelogé Esɔwɔ.” ⁴ Ne nwú nnó mpa bɔ́ Esɔwɔ abi álo ebwó né mampwe ne gelogé Esɔwɔ eyigé na, alú usaá dele bɔ́ ukénéama meso eni. Bɔ́ bina atane né matoó Isrɛli áfyaneapeá.

⁵ Né ntoné Juda aló dele bɔ́ áfyaneapea.

Né ntoné Ruben aló dele bɔ́ áfyaneapeá.

Né ntoné Gad aló dele bɔ́ áfyaneapeá.

⁶ Né ntoné Ashye aló dele bɔ́ áfyaneapeá.

Ntoné Naftali aló dele bɔ́ áfyaneapeá.

Ntoné Manase aló dele efyaneepeá.

⁷ Né ntoné Simyon aló dele efyaneepeá.

Né ntoné Levi aló dele efyaneepeá.

Né ntoné Isaka aló dele efyaneepeá.

⁸ Ntoné Sebulɔn aló dele efyaneepeá.

Né ntoné Josef aló dele efyaneepeá.

Né ntoné Benjamɛn aló dele efyaneepeá.

Njuné bɔ́ áténé né mbe ushu Esɔwɔ ne Mad egɔηme

⁹ Genó eyigé na gekoge, nke mpɛle, nge njuné bɔ́ abi yé muú alá ákágé pa fɔ. Bɔ́ bina átané né malɔ mme meko, yéndé ntoó ufɔ́ ufɔ́ bɔ́, ne ufɔ́ ufɔ́ mejɔ́. Afye mandeé pópó, ágbaré mame né amu átene né mbe geluoge gefwa ne mbe ushu Maá egɔηme. ¹⁰ Ajógé kenké áké, “Esɔwɔ se, wɔ muú ojwólé mfaá geluoge gefwa, enyú ne Maá egɔηme ne déferege esé né efwyale gabo.” ¹¹ Ajógé mbɔ, makiénné Esɔwɔ ako áténé áno geluoge gefwa, ákpakpa bimbɔ, ne menya yimbɔ eni eyi elú mebe. Ne ebwó ako ákwe uwya mme né mbe geluoge gefwa ánógé Esɔwɔ, ¹² áké, “Amɛn, mejé, ne ηgɔ, ne denɣa, ne matame, ne enógé, ne utó ne eshye ube ne Esɔwɔ sé te kwyakwya ne kwyakwya Amɛn.”

¹³ Muú kpaá ama né geluoge ákpakpa bimbɔ, agíí me áké, “Ndé bɔ́ na áfyéé mawulé pópó, átané efɔ?”

¹⁴ Me nshuú ji meko nké, “Ata nkaá wó, wɔ ne okaa mbaá ayi ebwó átané.”

Ne agaré yé me aké, “Gé bɔ́ abi ákpene né gekpekre efwyale, átene ne eshye kpaá te átané chájéné na. Ebwó áshwɔné mawulé bwó ne manoó Maá egɔηme, alá pópó. ¹⁵ Ne gétú eyigémbɔ ne ebwó áténé né mbe geluoge Esɔwɔ, ápyéé utó ndere ampyéé ure Esɔwɔ ne mmu echa ure wuú yéndégébé. Ne ji ayi ajwólé né mfaá geluoge gefwa abéé nye ne ebwó, abame ebwó. ¹⁶ Ebwó ábéé se mesa, mmwólé manaá epye sé ebwó, ηmeé edoó sé ebwó ne menyammye ntó ásnegé sé ebwó. ¹⁷ Néndé Maá egɔηme muú alú kwókwólé ne geluogé gefwa eyigé na ne ábame ebwó nkane membame magɔηme. Ne ajame nye ebwó áfé ne baá anyi ayi awyaá manaá ami machyegge genwá eyi gélágé byéé. Ne Esɔwɔ ntó atilé nye ebwó manse ako né amɛ.”

8

Maá egɔηme abea melú ema ewé egbeé malu akénéama

¹ Ne Maá egɔηme ábeagé melú ema ewé egbeé malu akénéama mbaá meko né mfaánebuú ákwené alá tɔmeé né genóge gebagé nchwa neke. ² Epyege mbɔ, nge makiénné Esɔwɔ akénéama ndere áténé né mbe ushu Esɔwɔ. Achyéé áji mbá akénéama.

³ Ne ekiénné ewé fɔ egbaré maá gekú ayi ákwyéé ne gul echwɔ́ tené né mbe geluó eyigé ásoó unó bi úwya gebe gelógéló. Achyéé ewú gejamégé unó gebe bina nnó echo ne mmyemenene bɔ́ Esɔwɔ ako, enere mfaá geluó eyigé ákwyéé ne gul eyigé gelú né mbe geluogé gefwage Esɔwɔ ásoó áchyéé mbaá Esɔwɔ. ⁴ Ndere esɔ́ unó gebe ebimbɔ, amuawe choncho ne mmyemenene bɔ́ Esɔwɔ, átane né amu ekiénné Esɔwɔ ewémbɔ áfé né mbaá Esɔwɔ. ⁵ Epyege mbɔ, ekiénné Esɔwɔ ewémbɔ efere ujenje mewɛ né mfaá geluó eyigémbɔ, efye ne mmu maá gekú yimbɔ efome fa mme. Efómégé mbɔ, mbaá áwyale, mamfeé anyane gbangban, gasama akele mamamama, ne mme anyigé tégé tégé ne eshye.

Makiénné Esɔwɔ ayi mbe ani afɔme mbaá ebwó

⁶ Ne makiénné Ẹsṵwṵ yimbṵ akénéama ayi ágbaré mbá akénéama, ákpome mmye mamfṵme.

⁷ Ẹkiénné ẹwé mbe ẹfṵmege mba áwuú, makankoma ne mewẹ echware ne manoó ẹkwe fa mme. Ne mewẹ ẹwémbṵ ẹkaré mme né malu alá, ẹsṵ melu ẹma kpákpá choncho ne unṵ ne byaá mewaa.

⁸ Ẹkiénné Ẹsṵwṵ ẹwé ẹgbeé apeá ẹfṵmege mbá wuú, áfṵme genó gefṵ ne mmu ẹbée mega ẹyi gelú ẹké gekpékpégé mekwẹ ẹwé mewẹ ẹlúlé wye wum wum wum. Genó ẹyigémbṵ gekwege gekare ẹbée mega né malu alá, melu ẹma ẹlá manoó manoó. ⁹ Ne yéndégenó ẹyi gelú wyeé gegbo, ne masogeka ayi alú wye áchṵ.

¹⁰ Ẹwé ẹgbeé alá ẹfṵmege mbá wuú, gekpékpégé membe ayi aḡenege ẹké gelṵge ẹlwẹ, atane mfaá akaré manyi mme malu alá ẹkwe né melú ẹma choncho ne baá anyi abi kṵkṵ. ¹¹ Membe yina ákamege nnó, “Unywṵne.” Ne melu ẹma ẹwé membe yina akwene wye, né geluage malu ayina alá ẹla nywṵne nywṵnege. Gejamege bṵ abi anyuú manaá ami matane wyeé ágbṵ.

¹² Ne ẹkiénné Ẹsṵwṵ ẹwé ẹgbeé makiénné ani, ẹfṵmege mbá wuú, ákarege ndere ḡmée, mfaá, ne ambe áḡenege sé né malu alá, melu ẹma ẹkwe kendeé. Ne akarege gébé ẹyigé utuú uwyage né malu alá mfaá ne ambe áḡene sé ne melu ẹma wṵ. Wyembṵ ntó ne ẹpyeé ne bíi ne ḡwṵmese.

¹³ Ne mbwẹ amẹ nké mpẹle, nḡe ndere nenyā nelyenege te mfaá, ne nwu ndere neḡṵge kenké neké, “Ẹbṵ nyẹ, ẹbṵ nyẹ, ẹbṵ nyẹ ne bṵ abi álú né mme gebégé makiénné Ẹsṵwṵ ayi alá alá ẹfṵmege mbá bwṵ.”

9

Ẹkiénné Ẹsṵwṵ ẹwé ẹgbeé makiénné ata ẹfṵme mbá wuú

¹ Ne ẹkiénné Ẹsṵwṵ ẹwé ẹgbeé makiénné ata ẹfṵmege wuú mbá, mma nḡé membe fṵ atané mfaá, akwe mme. Achyeeé ji agbṵgṵlṵ ayi anenege gepyeé ẹyi gélágé pṵ ne kwyakwya. ² Ne membe yimbṵ anenege menṵ gepyeé ẹyigémbṵ, amuawẹ atane wye ẹké amuawẹ laáwa. Amuawẹ yina agbe ḡmée né mfaánebuú mbaá akwe gemuagemua. ³ Ẹgome etane né mmu amuawẹ yimbṵ ẹkwe

fa mme. Achyẹ ẹwú uto mantyẹ bṵ wye ndere ẹbi ngat áwyaá fa mme. ⁴ Agaré ẹwú nnó ẹpyege fṵ genó gebo ne jyage fṵ, yé ẹbé lé dambyanja ne yéndé gefṵgé genṵ, ẹpye lé genó gebo ne bṵ abi alá ápṵ ne gelogé Ẹsṵwṵ né mampwẹ bwṵ. ⁵ Achyẹ fṵ ẹwú uto nnó ẹwá ẹbwṵ wṵ, alyā ẹlé ẹwú nnó etyẹ ẹbwṵ né bṵ amfaá áta. Ne ubale ẹbi ẹbwṵ áwuú nyẹ ubẹ wye ndere ẹbi ngat atyeeé muú. ⁶ Né amfaá bimbṵ áta, ákelege nyẹ negbo nnó newa ẹbwṵ áḡene. Néndé yé lé ẹbwṵ áshyage negbo, negbo nebeé fṵ ẹbwṵ kwṵkwṵlé.

⁷ Ẹgome ẹwéna, ẹlú ẹké mpṵ mekagala ẹyi áfyẹ ẹji unó manjyẹ bee. Akwere ẹwu unó fṵ né makpo, unó bimbṵ úlú ẹké délaré gefwa etiré ákwyeé ne gul, ne mashu ẹbwṵ malu ẹké mashu akwaa. ⁸ Mejwẹ bwṵ ẹshya metyeeé ẹké mejwẹ andée ne maḡené bwṵ álú ẹké ayi genyanya. ⁹ Akwere uwya yéndé egomé ne gebagé gese ẹyigé bṵ abi ájyeeé bee ákwerege né uwya. Gewya ẹyigé ubagele bwṵ upyeeé gélú ẹké gewyage mboṵ gese uka upea ayi mpṵ mekagala ẹjame ne gatele ẹjyeeé bee. ¹⁰ Ẹgome ẹwémbṵ ẹwyaá magyeeé ẹké magyẹ ngat. Ẹwya uto né magyẹ bwṵ matyeeé bṵ né bṵ amfaá áta. ¹¹ Ne muú ayi álú mfwa bwṵ, ẹlé ẹkiénné Ẹsṵwṵ ẹwé ẹgbare agbṵgṵlṵ gepyeé ẹyi geláge pṵ ne kwyakwya. Bṵ Híbru akú ẹkiénné ẹwéna nnó Abadṵn. Ne bṵ Grek ákuú ẹwú nnó Apolyṵn (ula utene nnó menchṵ unó).

¹² Nénjāne ẹfwyale eniné mbe nekoó, wúgẹ ayifṵ apea alú chwṵ.

Ẹkiénné Ẹsṵwṵ ẹwé ẹgbeé makiénné akéné ẹfṵme mbá wuú

¹³ Ne ẹkiénné Ẹsṵwṵ ẹwé ẹpyeé makiénné akéné, ẹfṵmege mbá wuú, nwú meko muú fṵ ndere atane né maḡkú ani ayi alú né geluṵ ẹyigé ákwyeé ne gul ẹyigé gelu né mbe ushu Ẹsṵwṵ. ¹⁴ Meko yimbṵ ajṵ ne ẹkiénné Ẹsṵwṵ ẹwémbṵ aké, “Kaá makiénné ani ayi áfené kwṵkwṵlé ne ẹbée kpa ẹwé ákuú nnó ẹbée Yufretis.” ¹⁵ Ne ẹkiénné Ẹsṵwṵ ẹwémbṵ ẹkaa ayina ani. Ẹlé né nchwṵneke eniné na, né bíi ẹbi na, mfaá ayina ne ḡmée eniné na, ne Ẹsṵwṵ abelé me nnó makiénné ayina ákaré bṵ abi álú fa mme malu alá, áwá melu ẹma. ¹⁶ Agare me aké mpa ẹkwṵ bṵ abi ákwṵme né mfaá mpṵ mekagala ájyeeé

bee aja kpaá apwò, alú bò delẹ ne bò delẹ. ¹⁷ Né amẹ gejya yina, ngé mpó mekagala ne bọ́ abi ájwólé mfaá ejí. Bọ́ bimbò áfyéé uba useé ummye ebi bọ́ bee ákwerege né uwya. Ubaá useé bina ugelege eké mewε, uwyaá ugile nkane genó eyigé ákuú nnó Safaya, ne úlú ntó ekwóekwó eké genó eyigé ákuú nno solfó. Mpó eyina ewyaá makpo eké makpo genyanya. Mewε, ne amuawε, ne solfó etanege ejí né meno. ¹⁸ Unó bina uléé, ebi uwáne bọ́ ubi utané né mano mpó eyimbò, mmye eké mewε, ne amuawε ne solfó ukare bọ́ abi alú fa mme né malu áléé uwa melu εma. ¹⁹ Néndé εshyε mpó eyina etanege elé né manó ne magyε ebwó. Magyε bwó áwya makpo eké mmyó. Elé ne magyε ebwó yina, ne echulé bọ́.

²⁰ Ne bọ́ abi unó bina ula uwa wó, ályaa fó gabo ayi ebwó ápyéé wó. Anógé wye aló nchye ne aló uka abi ákwyéé ne gul ne seleba akwyéé ntó ne afyaákó, mataá ne unó. Yé elé aló uka bina, alá áwuú, alá ágené ne alá ákené fó, ebwó ánógé wye abi. ²¹ Ne ályaa fó ntó bọ́ manwáne wó yé elé mafoó manyε, manane tametame ne ejo manjo ályaa wó.

10

Jòn agé ekiénné Esòwò né amẹ gejya ndere εgbaré gebagé ηwe eyi apwiré

¹ Ne mma ngé gekpékpégé ekiénné Esòwò ewé fò né amẹ gejya, etane né mfaánebuú εshulege mme. Ndere ewú echwóó, geko gefyale ewú mmye eké ndeé, ne embya meshu εgyaa ewú né mekpo, ushu bíí ushwanenge eké ηmées ne uka ebií ntó úlú eké ukwa bi mewε elúlé wyéé. ² Εgbaré gebagé ηwe ayi abò apwiré, nana gelu fuú né ebwò wuú. Echoó geka jíí eyi ebwònyε né ebeé mega ne eyigé ebwòbe né mewaá. ³ Ejóó kenké ekále eké meko genyanya. Ekalege mbò, néfe nnya nekame gbanjbanj ndò ekénéama neshuú ewú meko. ⁴ Ne nefe enina neyáge mbò, nké nsa genó eyigé me nwuú nejóó, nké nwuú meko muú fò atané né mfaánebuú ajóó ne me aké, “Osage fò genó eyigé nefe enina nejóó, bele geji ne metóó wyéé.”

⁵ Ne ekiénné Esòwò ewémbò ewé ngene εtane né mewaá né ebeé mega, ebwéé

ebwònyε wuú né mfaánebuú. ⁶ Ekele mabò Esòwò, muú alú mebe te kwyakwya, muú akwyéé mfaá, mme, ebeé mega, ne yéndégenó eyi gelú wyéé eké, “Njógé wáwálé nnó gébé gechóó gepó εsé. ⁷ Yémbò ekiénné Esòwò ewé εpyéé makiénné ákenéama efómégé mba awuú, Esòwò apyéé nyé unó bi ji abó ábelé bibí upyε wáwálé ndere ji agaré bọ́ utóó bíí bọ́ ekpávé Esòwò nnó upyε nyε.”

⁸ Ne mako ayi me mbò nwuú atane mfaánebuú ama ajóó ne me aké, “Chwò sé gebagé ηwe yimbò né ebwò ekiénné Esòwò ewé echoó geka ebeé mega ne geka mewaá.”

⁹ Ajógé mbò, mfe mbaá ekiénné Esòwò ewémbò, ngíí εwu nnó εchyéé me gebagé ηwe eyimbò, ejóó ne me eké, “Se geji ónyé, gebóóge nyε wò né meno eke nnywóó yémbò gekwónégé wò unε genywònege nyε.”

¹⁰ Ne nse gebagé ηwe eyimbò né ebwò wuú nnyé. Gebóóge me né meno eke nnywóó ne gekwònege me né unε gelá nywòne nywònege. ¹¹ Nyége mbò, ágaré me aké, “Obò maá ma garé genó eyi gepyéé nyε ne bọ́ malò mme meko, ufóó ufóó bọ́, ufóó ufóó mejóó ne afwa.”

11

Esòwò atò bọ́ ekpávé apeá

¹ Unó bina ukogé, áchyéé me meto ewé ámege unó wyéé. Ne Esòwò ajóó ne me aké, “Chó meé εcha upε wa ne gelúógé upε. Pa ntó bọ́ abi ánógé me wye. ² Yémbò, ómege fó dachi εcha upε wa, lyaá ji néndé me nlyaá ji mbaá bọ́ abi alá ápó bọ́ Jus, nnó ágbaré gefwage bwó né melò ukpea wa né bò ámfaa usa upea meso εpea. ³ Ne ntóme nyε bọ́ ba apeá abi ágaregé mekomejóó Esòwò, nchyege nyε ebwó uto mangaré bọ́ genó eyi me mpyε nyε. Ne ágaregé nyε geji, áfyéé mandeé nekwi né ndò dele meso usaá ufya ne eléé.”

⁴ Bọ́ bina apeá ne álu eké unó Olif upeá ne álu ntó eké uluó matúlékanj upea ebi utene né mbe ushu Esòwò Ata muú ágbáregé gefwa mme. ⁵ Ne mbógé muú amuagé mampyε ebwó genó gebo, mewε etanege ebwó né meno εsòó muú mawame ebwó yimbò, mbòntó ne bọ́ abi amuame mampyε ebwó genó gebo, ábóó

mamgboó. ⁶ Ebwó áwyaá uto magbaré manaá nnó ákwegé f́ó né gébé eyigé ebwó ágaregé mekomej́ó Éṣṓwṓ. Awyaá ntó uto mambwólé manyi ála manoó manoó. Ne áwyaá ntó uto mantṓ mameé ufo ufoó áchwó fa mme ndere ebwó ákẹlege.

⁷ Anerege mangaré mekomej́ó Éṣṓwṓ, menya mebo ayi atané né gepyéé eyi geláge ṕó ne kwyakwya achwó mmye nye ne ebwó apwṓ, awá ebwó. ⁸ Ne unkwṓ bwó uláa nye né metṓ melṓ, meĺ kpaá ewémbṓ mbaá ayi aselé nya Ata sé áwṓme nya né gekwa. Ne mabṓ ami ákuú melṓ ewéna né neka elé Sodom yé nnó Ijip. ⁹ Ufṓó ufṓó bṓó yéndé ntoó, ufṓó ufṓó mej́ó ne malo mme mako átane áchwṓó ágene unkwṓ bwó né ndṓ eléé ne geba, ákamegé f́ó nnó muú ánií ubi. ¹⁰ Matṓó ágṓó nye bṓó mme meko ndere bṓó bina ápea ágbóo, ne ápyéé nye epaá gétúgé negbóné bwó, áwelé ate mako néndé mekomej́ó Éṣṓwṓ ayi bṓó bina ágaré ápyéé bṓó mme áwú ubalé dṓó. ¹¹ Yémbṓ ndṓ yina eléé ne geba ekogé, Éṣṓwṓ atómé gejulé eyi gechyege genwá gekpe unkwṓ bṓó bina né mmye ákwilé téné. Ákwilé gé mbo bṓó ako abi ábṓó ágené ebwó efo ekwṓ ebwó né matṓó dṓó. ¹² Ne bṓó bina ápeá, áwú meko muú fṓ ndere ákuú ebwó kenké né mfaánebuú, aké, “Kwṓgé déchwó wena.” Ne ndere bṓó mawáme bwó ápelé, ebwó ákwṓ áfé né mfaánebuú né mmu gekó. ¹³ Wye né gébé eyigémbṓ, mme ányíge ne eshye tegetege ákáré melṓ ewémbṓ né malú afya, ne upú ebi úlú né melu ema ukwe ne mmye muú ayi ágboó álú dṓele bṓó akénéama. Bṓó abi álá, efo ekwṓ ebwó matṓó ánógé Éṣṓwṓ muú ṓlú né mfaánebuú.

¹⁴ Nenjáne efwyale eniné negbée manjáne apeá nekoó, wúgé eniné negbeé áléé nechwṓó.

Ekiénné Éṣṓwṓ ewé egbeé makiénné akénéama efṓme mbá wuu

¹⁵ Ne ekiénné Éṣṓwṓ ewé egbeé akénéama efómégé mbá wuu, nwú meko makiénné Éṣṓwṓ ndere ájógé kenké aké, “Ata Éṣṓwṓ sé ne muú wuu ayi ji ajyaá nnó ábé mempoó se awyaá uto mangbaré gefwa fa mme nana. Ne Éṣṓwṓ ágbáregé gefwa te

kwyakwya ne kwyakwya.” ¹⁶ Ajógé mbṓ, ákpakpa bimṓ, esaá meso eni abi ájwólé mfaá uluṓ gefwage bwó né mbé ushu Éṣṓwṓ ákwe mashu mme né mbé ushu Éṣṓwṓ áféé Éṣṓwṓ, ¹⁷ aké, “Ata Éṣṓwṓ, wṓ Muú Ṗpwṓó amu, wṓ muú ṓlu ne ṓbṓ ṓlú, esé déchyegé wṓ matame néndé ṓleré gekpékpégé uto bi wṓ ṓwyaá ne ṓbṓ mangbaré gefwa jyéé fa mme. ¹⁸ Ne bṓó abi abṓ álá ápṓ f́ó Jus, ebwó ábṓó metṓó usṓó ne wṓ dṓó. Yémbṓ gébége eyigé wṓ ṓlerége metṓó usṓó wye gekwṓné. Ne gébé gekwṓné eyigé wṓ ṓṓṓ mpa bṓó abi ágbóo. Gébé ntó gekwṓné eyigé wṓ ṓchyegé nsa mbaá bṓó utṓó byéé, bṓó ekpávé Éṣṓwṓ ne bṓó ako abi áfṓó wṓ, abi anea gemé ne abi álá anea wṓ. Ne gébé gekwṓné eyigé wṓ ṓwane bṓó abi áwáne bṓó ako abi áwáné bṓó fa mme yina.”

¹⁹ Aféége Éṣṓwṓ mbṓ, gepúgé Éṣṓwṓ né mfaánebuú génene. Ne mengé mekwaá menomenyéé ewé etené mbaá menomenyéé ewé Éṣṓwṓ anyéé ne bṓó bií ndere elú né mmu gepúgé Éṣṓwṓ eyigémbṓ. Ne ngé ndere gasama akélé mamama, nefe nénya gbangban, mbaá áwyale mme anyíí tegetege, ne makanṓkoma akwene gejame.

12

Mendeé fṓ ne mmyṓ ayi ákuú nnó dragṓn

¹ Né gébé eyigémbṓ, ngé gekpékpégé genó fṓ eyi getané né mfaánebuú. Ngé mendée fṓ ayi ndée eyi ji afyéé elú ṓmésé ṓmésé, anéré uka bií né mfaá mfaá. Akwere elá gefwa ewé ewyaá ambe áfyaneápeá. * ² Mendée yina alú ne uné, ne ndere nebyéé némyéé ji ákalege gétúgé awuú ubale nebyéé.

³ Ne mma ngé gekpékpégé genóge fṓ eyi getané né mfaánebuú, nké mpelé, ngé gekpékpégé mmyṓ megele, ayi apyéé efo, awyaá makpo akénéama ne ambya afya. Ne akweré maá elá gefwa né yéndé mekpo wuu. ⁴ Akaregé ambe ayi alú né mfaá né malu áléé, mmyṓ ayina ase megye wuu ajá melú ema agbe fa mme. Akwilé atene né mbé ushu mendée yimbṓ ayi alú mambye maá, agile nnó mendée yimbṓ abyegé maá ji abṓ ányéé. ⁵ Ne mendée yimbṓ abyé maá wuu mende. Maá yimbṓ ne abṓó mámbé mfwa né malṓ mme meko. Agbaregé nye

* **12:1** Elú wáwálé nnó: Mfaá ayi ájógémbṓ, elé mfaá ayi ágenege ne utuú.

bɔɔ mme meko ne amu matomato. Nɔere ɔbyenɛ maá yimbɔ, ɔchwɔ ɔɔ ji ɔkpa ji ɔfé mbaá Ɛsɔwɔ né mbaá ayi geluɔge gefwa jii gelú. ⁶ Ne mendée yina jimbɔɔ abó afé né mashwɔne mbaá ayi Ɛsɔwɔ ɔkwyyé ɔbelé nnó ji abe wyyé, akpe bu né ndɔ ɔele meso usaá ufyane uléé meso ɛfya.

⁷ Ɛpyegé mbɔ, ummye ukwe né mfaánebuú. Mfwa makiénné Ɛsɔwɔ ayi akuú ji Mikel ne aɔgba bií, ɔmye ne mmyɔ yimbɔ ne bɔɔ bií ntó. ⁸ Yémbɔ Mikel ne aɔgba bií ɔmmye ɔpwɔ mmyɔ yimbɔ ne bɔɔ bií ne ɔkamé sé nnó mmyɔ yimbɔ ne bɔɔ bií ama abe ne melú manjwɔlé né mfaánebuú wɔ. ⁹ Abú gekpékpé mmyɔ yimbɔ né mfaánebuú ɔshulé fa mme chóncho ne makiénné jii. Mmyɔ yina ne ɔkuú nnó danchɔmeló, muú mawáme, ji ne alú mmyɔ ayi abó me tété nya mambwɔlégé bɔɔ fa mme.

¹⁰ Ne nwú muú ɔ ajó kenké né mfaánebuú aké, “Nana Ɛsɔwɔ ɛsé aferé bɔɔ né ɛfwyale gabo, alere bɔɔ ako uto bií ji awyaá né gefwa ɛyigé ji ɔgbárege ne Kras, Muú yi Ɛsɔwɔ akweré ji elá gefwa ayi ji atɔmé alere ntó uto bií fa mme. Néndé muú ayi aténege né mbe ushu Ɛsɔwɔ sé utuú ne ɔwɔmésé ɔpye mpa ne aɔmɛ sé ɔbú ji né mfaánebuú ashulé fa mme. ¹¹ Ne aɔmɛ ɛsé bina ammye ɔpwɔ ji né utó manó Maá egónme ami magbelé mme ne abya melóméló ayi ɛbwɔ ɔgarége. Ne ɛbwɔ ɔse yé geɔwá bwɔ eké genó wɔ ne átene nnó yé ebe elé negbo ɛbwɔ ɔgboó. ¹² Mfaánebuú ne bɔɔ ako abi ɔjwɔlegé wye, beége ne nechóchó. Yémbɔ ɛbɔɔ nye ne enyú abi délu né mme ne mabeé mega néndé, danchɔmeló ashulé achwɔ báne enyú ne metɔɔ usɔ néndé ji akaá nnó gébé jii ɛyi gelaá géjásé wɔ.”

¹³ Mmyɔ yimbɔ agéagé nnó ɔbú ji ashulé fa mme, alɔ mamfwénégé mendée yimbɔ ayi ɔbyenɛ maá mende nnó awá. ¹⁴ Yémbɔ ɔchye mendée yimbɔ ukpékpé ubagele upeá ebi ulú eké ebi nenyá nnó ɔlyéné ɔjye ɔbí né mashwɔne mbaá ayi Ɛsɔwɔ ɔkwyye ɔbelé nnó ji abeé wye ɔbelé ji bu né aɔmɛ ɔléé ne geba. ¹⁵ Ne mmyɔ yimbɔ awɔ manaá né meno, majá eké ebeé nnó ɔgbannyi ashwa mendée yimbɔ anó nnyi. ¹⁶ Yémbɔ mme apóó mendée yimbɔ, anené meno anyú manaá ami mmyɔ yimbɔ awɔɔ

mako. ¹⁷ Ɛpyegé mbɔ, mmyɔ yimbɔ metɔɔ ɛsɔ ji ɔɔ ne mendée yimbɔ, alyá ajoye ɔme ummye ne upyáne mendée yimbɔ, bɔɔ abi ɔbélege mabé Ɛsɔwɔ ne bɔɔ abi ɔgarége wáwálé ayi Jisɔs aleré né abya melóméló, nnó ɛbwɔ ne Mmyɔ yimbɔ atené né mbale ebeé mega.

13

Menya mebo ayi atáne né mmu ebeé mega

¹ Nɔere mmyɔ yimbɔ aténe ɛwú, ngé menya mebo ɔ ndere atanegé né mmu ebeé mega. Menya yimbɔ awyaá makpo akénéama, ne ambya afya. Akweré maá ela gefwa né yéndé embya wuú. Né mfaá yéndé mekpo wuú asa mabɔ wye ami machɔɔ mabɔ Ɛsɔwɔ. ² Menya yimbɔ afulé mekwaálá, awyaá uka eké ebi menya ɔ ayi afulé maamyé ɔkuú ji nnó beé. Ne meno wuú elú eké menó genyanya. Ne mmyɔ yimbɔ achyéé menya mebo yimbɔ, uto ebií ne gekpekpége ɛshye wuú nnó, agbaré gefwa. ³ Menya yimbɔ, mekpo wuú ema, elu eké abɔ aké gepa wye ɛyi gelú manwá ji wáne, yémbɔ gepa ɛyigémbɔ, gegbo mé. Ne bɔɔ mme meko ɔlámá mano mekpo fuú gétúgé genó ɛyina, ɔlámá mankwɔlege ji. ⁴ Ɛbwɔ ako ɔnógé mmyɔ yimbɔ gétúgé ji achyéé uto bií mbaá menya mebo yimbɔ. Ne ɔnógé ntó menya mebo yimbɔ ɔjógé aké, “Ndémuú alú eké menya yina, ne waá ɔkágé mmye umye ne ji?”

⁵ Ne ɔlyáá menya mebo yimbɔ nnó ɔdógé ɛbwɔ ɛwɔme ɔchógé mabɔ Ɛsɔwɔ, ne ɔlyáá ji ntó nnó aleré uto bií né usaá bɔ amfaá upeá meso ɛpeá. ⁶ Menya mebo yimbɔ aló manlwerege Ɛsɔwɔ, achɔɔ mabɔ mií ne ami bɔɔ Ɛsɔwɔ abi alú né mfaánebuú. ⁷ Achyéé ji ntó uto nnó ammye bee ne bɔɔ Ɛsɔwɔ fa mme apwɔ ɛbwɔ. Ne ɔchyéé ji ntó uto nnó, abe mfwa mbaá matoó mme mako, ufɔɔ ufɔɔ bɔɔ, ufɔɔ ufɔɔ mejɔɔ, ne malɔ mme mako. ⁸ Ne bɔɔ ako abi alú fa mme ɔnógé nye menya mebo yimbɔ. Ɛbwɔ bina ne te ula ulɔɔ mme ɔlámá ɔsa ɔ mabɔ bwɔ né mmu ɔwe ayi asame mabɔ bɔɔ abi ɔbɔɔ nye geɔwá ɛyi gélagé byé. Ɔwe yimbɔ elé ayi Maá egónme ayi abó awáne.

⁹ Muú ayi awyaá matu áwú. ¹⁰ Yéndémuú ayi Ɛsɔwɔ ajó mé nnó apye ji, apylene nye

ji. Yéńdémuú ayi Ẹsòwò ajóó mẹ nnó áwá ji ne aparanja, áwané nyẹ ji ne aparanja. Ẹwéna elú elé majyẹ mbaá bọ́ Ẹsòwò nnó abọ́ mankogé matáá, áfýéé wyẹ metáá ne ji.

Menya mebo ayi átane né mmu mme

¹¹ Ne mma ngẹ menya mebo ayi fọ́ ndere atanegẹ né mmu mme. Awyaá ambya apeá eké maá egọ́nme, ne ajógé mejóó eké mmyá. ¹² Ase uto uko ebi menya mebo ayi mbe awyaá apyẹ ukpẹkpe unó né mbe ushu wuú. Apyéé mme ne bọ́ ako abi ájwọ́legé wyẹ ánógé menya ayi mbe yimbọ́, ayi gepa eyi gelu manwá ji gegbóo. ¹³ Ne menya mebo yimbọ́, ayi atane né mmu mme, apyẹ ukpẹkpe ufẹlekpa ebi yẹ ebelé mewẹ etane né mfaánebuú ekwe mme bọ́ ako agé. ¹⁴ Abwólé bọ́ abi álú fa mme né ufẹlekpa ebi ályaa ji apyéé né mbe ushu menya ayi mbe. Agaré ebwó nnó ákwyéé meló uka ayi afulé menya ayi abọ́ akelé ji gepa eyi geké gewa ji yémbọ́ alá gbóo wó. ¹⁵ Ne ályaa menya ayina nnó ato gejulé mbaá meló uka yimbọ́ nnó ábọ́ genwá, ájógé mejóó, apyẹ nnó áwá bọ́ ako abi alá ánógé fọ́ ji, ¹⁶ apyẹ ntó áfýe bọ́ ako gelo né egbe ebwọ́nyẹ yé ne mampwẹ. Abi alá ańea gemẹ wó ne abi ańea gemẹ, ubyá bọ́, afwa ńka, afwé ne abi alá pọ́ afwé, afyẹ ebwó uló mmye. ¹⁷ Apyembọ́ nnó muú alá pọ́ ne gelo eyigémbọ́ ákpogé fọ́ genó yé ebé elé mana genó anamé fọ́. Ne gelo eyigémbọ́ geténé mbaá mabọ́ menya mebo ayi mbe, yé ebe elé nọ́mba ayi atené mbaá mabọ́ mií.

¹⁸ Ẹwéna elú lé majyẹ mbaá bọ́ ako nnó yéńdémuú abe ne denja né mechọ́ ẹwéna. Ne yéńdémuú ayi awyaá defọ́ afere akaá ulaá geloge menya ayina. Geji geténe mbaá mabọ́ mekwaá. Ne gelo jíí elé “666”

14

Mad egọ́nme ne usaá dele bọ́ ukénéama meso eni

¹ Ne nké mpelé, ngé maá egọ́nme ndere aténé né mfaá mekwe ewé ákuú nnó Sayọ́n ne usaá dele bọ́ ukénéama meso eni. Asa mabọ́ Maá egọ́nme ne ami Nte wuú né mampwẹ ebwó. ² Ne nwú meko muú fọ́ né mfaánebuú, meko yimbọ́ awyale eké meko makọ́ne nnyi ne anyáne ntó kenké eké nefe. Meko ayi nwú mbọ́ alú eké bọ́ ákwelé bọ́

dandyé ebwó. ³ Ne njune bọ́ bina ákwa ekwọ́ meke né mbe geluoge gefwage Ẹsòwò ne menya eni eyi elú mebe ne ákpakpa. Ne yé muú ayi ákágé ekwọ́ ẹwéna apọ́, ekosé ebwó ambọ́ ne ákaá. Ebwó bina ne álú bọ́ abi Ẹsòwò áwené gemége ebwó né gabo fa mme. ⁴ Ebwó bina ne álú bọ́ abi ábele menyammye ebwó pọ́pọ́ yé andée alá akaá wó, gétúgẹ álú ubwyene. Ebwó ákwọ́lege Maá egọ́nme ájyẹ yéńdẹ mbaá ayi ji ájyéé. Alú bọ́ abi Ẹsòwò áwené gemége bwó né gabo né geluage bọ́ ako abi alu fa mme. Ebwó alu ndere mbwe mbe ayi áchýéé mbaá Ẹsòwò ne Maá egọ́nme. ⁵ Gebyọ́ gepọ́ fọ́ ebwó né meno néńdẹ ebwó alu pọ́pọ́ apọ́ ne deba.

Makiénné Ẹsòwò áléé ágaré mekomejọ́ Ẹsòwò

⁶ Ne mma ngé ekiénné Ẹsòwò ewé fọ́ ndere ẹlyenege té mfaá. Ekpa abya melóméló ayi alu te kwyakwya mangaré mbaá bọ́ malọ́ mme meko. Yéńdẹ ntoó, ufọ́ ufọ́ mejóó ne ufọ́ ufọ́ bọ́. ⁷ Ejóó ne meko kenké eké “Fọ́gẹ Ẹsòwò ne nógẹ ji néńdẹ gébé gekwané eyigé ji asọ́ mpa bọ́ fa mme. Ndere elúmbọ́, fẹge ji muú akwyéé mfaá ne mme chónchó ne mabéé mega ne ambu annyi.”

⁸ Ekiénné Ẹsòwò ewé fọ́ ewé egbeé makiénné apeá echwó ntó, eké, “Babilọ́n ákwe, meló ewé ebo elú meló ńgọ́ ekwe ‘burup’ ewó ńgma mme. Manane jíí ayi ji anané tametame áchọ́ malọ́ mme mako. Manane ji yémbọ́ alu eké elé mmọ́ ne ji achýéé malọ́ ayifọ́ anyuú mapyẹné ebwó.”

⁹ Ne ekiénné Ẹsòwò ewé fọ́ ewé egbeé makiénné áléé echwọ́ ntó, ejọ́ ne meko kenké eké, “Bọ́ abi ánógé menya mebo ne meló uka wuú, ne ákame nnó menya yimbọ́ afyéé ebwó gelo jíí né mampwẹ ebwó yé né amu ebwó, ¹⁰ Ẹsòwò achýegé nyẹ ntó ebwó efwyale. Efwyale ewémbọ́ ebé nyẹ eké mmọ́ matomato ami alá áchwaré ne maná wó, ami Ẹsòwò afyéé né mmu ńkọ́ wuú ayi metáá usáá. Ne Ẹsòwò apyẹ nyẹ ebwó ásóó né mmu mewẹ ewé elulé ne genó eyigé ákuú nnó salfọ́. Ne ebwó ásóogé nyẹ né mbe ushu makiénné ukpea ne Maá egọ́nme. ¹¹ Ne amuawẹ ayi atanegẹ né mewẹ ewé ẹsọ́ ebwó, atanegẹ nyẹ wyẹ tanegẹ té kwyakwya ne kwyakwya. Bọ́ bina abi ánógé menya mebo yimbọ́ ne melo uka wuú ne yende-muú ayi ákame nnó menya yimbọ́ afyéé

ji gelo eyi getene mbaá mabó mií, ugbeé mmye upó ne ebwó utuú ne nwómese.”

¹² Mechó ewéna elú elé majyéé mbaá bóó Èsòwò nnó ákogé matóó ebwó. Ebwó bina ne ábélege mabe Èsòwò ne áfyéé wye metóó ne Jisós.

¹³ Ne nwú meko muú fò né mfaánebuú nkane ajógé ne me, aké, “Sa meko mejóó eyina: aké eló nana ejyegé mbe metóó megómegó ebéé ne bóó abi ágboó ndere áñkwólé Jisós Kras.” Ajógémbó Mendoó Èsòwò ekamé eké “Èeh elú wáwálé. Ebwó ágbéegé nye mmye né utóó ebwó néndé nsa utóó ulóuló ebi ebwó ápyéé akwólege nye ebwó.”

Jón agé amé geiya ndere Èsòwò asóó nye mpa bóó né bií bi kwyakwya

¹⁴ Ne nké mpelé, ngé geko eyi gelu pópó, ne muú fò ajwólé né mmu geko eyigémbó alú eké maá nte mekwaá, akweré ela gefwa ewé akwyéé ne gul. Agbaré nga mechyamechya né ebwó wuú, nga yimbó awya geti getye getyéé. ¹⁵ Ne ekiénné Èsòwò ewé fò etane né echa upé Èsòwò, ekú muú ayi ajwólé né mmu geko kenké eké, “Ló mankye mbwe ne nga wye ayi ogbaré, néndé gébé eyigé ákye mbwe gekwané ne mbwe ayi álu né mme ákwóné mankye.” ¹⁶ Ejógé mbó, muú yimbó né mmu geko afu nga wuú né mme, akye mbwe né mme meko.

¹⁷ Epyegé mbó, ekiénné Èsòwò ewé fò etané né mmu echa upé Èsòwò né mfaánebuú. Ewú ntó egbaré nga mechya yimbó ayi ákuú nnó shekel.

¹⁸ Ne ekiénné Èsòwò ewé fò, ewé ebóó uto epwó mewé etané kwókwólé ne geluógé upé Èsòwò, ekúu ekiénné ewé egbaré nga mechyamechya ejóó kenké eké, “Gé umpóme unóó ebi ákuú nnó gɾep, uwóme né mme ugele. Cho sáó uchóchó bwó ne nga ayi wó ogbaré mbó.” ¹⁹ Ejógémbó, ekiénné Èsòwò ewémbó, efu nga wuú fa mme, esóré umpomé gɾep ebimbó, eju né mmu ejya ewé anamege ubi wye. Ejya ewéna éténe mbaá metóó usóó Èsòwò ewé ji áleregé nye bóó. ²⁰ Ejya ewéna epófó né meló. Èfembó ne ájyale upóme ebimbó manoó matané, makóó byógólógóló eké ebéé. Metyéé ebéé manoó ewémbó elú usaá ñkpa neke ufya. Ne ugome ebéé ewéna ulú genóge matyéé amu ápeá.

15

Makiénné Èsòwò akénéama áchwó ne ufóó efwyale ukénéama

¹ Unó bimbó ukoógé, mma ngé gekpékpégé genó gefó né mfaánebuú eyigé me nlá nkágé garé. Gejeá ne gepwó amu. Genó eyigémbó elé makiénné Èsòwò akénéama ayi akpané ufóó efwyale ukénéama. Efwyale ewéna ne elu ewé kwyakwya néndé elé né ufóó efwyale bina ne Èsòwò alerege nnó metóó usóó wuú ebye.

² Ne ngé genógé fò eyi gelú eké ebéé mega. Gelú eféé eféé áchwaré ne mewé. Ne bóó abi ammyéé apwóó menya mebo yimbó ne meló uka wuú, ne alá akamé fò nnó afyéé ebwó gelo né mmye eyi geténe mbaá mabó mií wó, átené né mapeá ebéé mega ewéna ewé elú eféé eféé. Agbaré manke ayi Èsòwò achyéé ebwó. ³ Ne ákwa ekwó ewé Mosis muú utóó Èsòwò abó akwané ne ewé Maá egóñme abó akwane, aké, “Ata Èsòwò Muú Ɔpwoó amu, unó bi wó ɔpyéé ulú ukpékpé ne upwóó amu. Wó ɔlu mfwa maló mme mako. Depó etye etiré wó ɔpye délu wáwálé ne cho. ⁴ Ata yé muú fò apó ayi alá afóó wó, yé muú fò ntó apó ayi alá nógé wó néndé, wó mbií ne ɔlu muú ukpea. Bóó maló mme meko ánogé wó néndé yéndémuú agé nnó depó etye etire wó ɔpye délu cho.”

⁵ Bóó bina anerege mankwa ekwó ewéna, nké mpelé echa upé Èsòwò né mfaánebuú enené nge maá getoge ukpea Èsòwò né mmu. ⁶ Makiénné Èsòwò akénéama ayi agbaré ufóó efwyale ukénéama átané né mmu echa upé Èsòwò ewémbó. Afye mandée pópó ayi ágenege, ne yéndémuú bwó áni gebagé ndeé genó ji né ewóme. Uba mandeé bimbó ugenege eké gul. ⁷ Ne menya ama né geluage menya eyi elú mebe eni, achyéé makiénné Èsòwò ayina akénéama ukú ukénéama, ebi akwyé ne gul, ukú ebimbó ugbeé ne metóó usóó Èsòwò muú alu mebe te kwyakwya ne kwyakwya. ⁸ Ne amuawe ayi alerege nga ne utóó Èsòwò, agbeé né mmu echa upé Èsòwò ewémbó. Ne yé muú akágé kpé fò né mmu echa ewémbó, kpáá té ufóó efwyale ebi makiénné Èsòwò yimbó achwó ne ubi ekogé.

16

Kwyakwya ufɔ́ ɛfwyale ukénéama ebi Eɔwɔ achyɛge

¹ Ne nwú meko muú fɔ́ né mmu ɛcha upɛ Eɔwɔ ɛwémbo ndere ajɔ́ kenké ne makiénné yimbo akénéama aké, “Chóge dégbɛ genó ɛyi gelú né mmu ukú ebimbo ukenéama ebi ugbeé ne metɔ́ usɔ́ Eɔwɔ né mme.”

² Ajógé mbo ekiénné Eɔwɔ ɛwé mbe ejye gbɛ genó ɛyi gelu né mmu gekú jíí fa mme. Egbegé mbo, ubobo dekpa ɛtire denome ne démyéé deshulé né mmye bóó abi áwyaá geloge menya mebo ne ánógé meló uka wuú.

³ Ne ekiénné Eɔwɔ ɛwé epyéé makiénné apea ejye gbɛ genó ɛyi gelu né mmu geku jíí né ɛbéé mega, ɛbwólé ɛla ɛké manóó genkwógé muú. Ne yéndégenó ɛyigé gelú né mmu ɛbéé mega gegbo.

⁴ Ne ekiénné ɛwé epyéé makiénné áléé, ejye gbɛ genó ɛyi gelú né mmu ejíí gekú né mabéé ne ambu nnyi, manaá mako mabwólé mala manóó manóó. ⁵ Epyéé mbo, nwú ndere ekiénné Eɔwɔ ɛwé ebóó mannyi mako ejɔ́ ɛké, “Eeh wɔ́ muú ukpea. Wɔ́ muú ɔ́lu ne ɔ́bo ɔ́lú, mpa wye yi ɔ́sɔ́ alú cho. ⁶ Néndé bóó áwá nya bóó ukpea ne bóó ɛkpave bye, wɔ́ ɔ́chye ɛbwɔ́ manóó nnó anyú. Abó mbo lé nsa mbaá genó ɛyigé ɛbwɔ́ ápyéé.” ⁷ Ajógé mbo, nwú meko muú fɔ́ ndere atane né geluógé upɛ Eɔwɔ ajógé aké, “Ata Eɔwɔ wɔ́ Muú Ɔ́pwɔ́ amu, mpa wye ayi ɔ́sɔ́ alú cho, ne wáwálé.”

⁸ Ne ekiénné Eɔwɔ ɛwé epyéé makiénné ani, ɛgbɛ genó ɛyi gelú né mmu ejíí gekú né ɛmɛé, ɛlyáá nnó ɛmɛé ɛdo bóó awú gekpɔ́sógé ubalé ɛké ebi mewɛ. ⁹ Ubalé bina upyéé bóó álwɛrege Eɔwɔ muú ɛfwyale ɛwéna ɛlú jíí né amu, yémbo ákwɔ́ré fɔ́ matɔ́ ɛbwɔ́ alyáá gabo ayi ɛbwɔ́ apye, áfɛgé Eɔwɔ wɔ́.

¹⁰ Ne ekiénné Eɔwɔ ɛwé epyéé makiénné ata, ɛgbɛ genó ɛyi gelú né mmu geku jíí né mfaá geluoge gefwage menya mebo yimbo. Egbegé mbo, mbaá ayi menya mebo yimbo ágbáregé gefwa jíí wye ala gemuagemua. Ne akwaá anyéé manómé gétúgé ubalé ebi ɛbwɔ́ áwuú. ¹¹ Alwɛré Eɔwɔ muú alu né

mfaánebuú gétúgé ubale ebi ɛbwɔ́ áwuú, ne upa ebi ɛbwɔ́ áwya né mmye. Yémbo ákwɔ́re fɔ́ matɔ́ bwɔ́ ályáá gabo ayi ɛbwɔ́ ábó ápyéé wɔ́.

¹² Ne ekiénné ɛwé epyéé makiénné akéné, ɛgbɛ genó ɛyi gelú né mmu geku jíí né ɛbéé kpaá ɛwé ákuú nnó Yufretis. Egbegé mbo, ɛbéé ɛwémbo ɛwa meko, mampye nnó afwa abi atane né ɛgbɛ ɛwé ɛmɛé ɛtanege agé meti ákoó. ¹³ Epyéé mbo, ngé ubobo mandoó nchye áléé ayi álu ɛké bó mantwɛre átané né meno mmye yimbo ne meno menya mebo ne meno muú ɛkpávé ayi gebyɔ́. ¹⁴ Mandóo yina ɛlé aló nchye abi ápye ufélekpa. Ajye bané afwa mme meko nnó anywére ɛbwɔ́ mbaá ama ákpomé mmye mamye bee né gekpékpégé bíí ebi Eɔwɔ Muú Apwɔ́ amu achwɔ́.

¹⁵ “Wúgé, me nchwɔ́ nye ɛta nyú ndere menjo achwɔ́ né gébé ɛyigé muú ala akaágé. Galógáló alú ne muú ayi abéé peé, abelege mandeé jíí chanchá nnó ɛkáge jíí ake gejógené akpa mekpo unɔ́.”

¹⁶ Ne mandoó nchye yimbo, anywɛre afwa mme ako né melu ɛma. Akuú melu ɛwémbo né mejɔ́ bóó Hibru nnó Amagedɔ́n.

¹⁷ Ne ekiénné Eɔwɔ ɛwé ɛgbéé makiénné akénéama, ɛgbɛ genó ɛyi gelú né mmu geku jíí né mmu gejulé. Egbegé mbo nwú meko muú fɔ́ ndere atane né mmu gepúgé Eɔwɔ mbaá ayi geluoge gefwage Eɔwɔ gelu. Ajɔ́ aké, “Nneré yéndégenó.” ¹⁸ Ajógémbo, gasama ake mamamama, mbaá awyale wyɔ́wyɔ́, mamfeé ányá gbanḡbanḡ ne mme anyigé ne ɛshye. Gefɔ́ ɛyigé ákwaá alá álu danḡ té mme alɔ́. ¹⁹ Mme anyigé mbo, meló kpaá ɛkaré né malu áléé, ne malo kpakpa né mme meko akwe. Ne Eɔwɔ ate gabo ayi Babilɔ́n ápyéé, ápye jíí anyú mmɔ́ ami malu né mmu ɛkɔ́ wuú. Mmɔ́ amibo matene né metɔ́ usɔ́ Eɔwɔ. ²⁰ Yéndé meló metɔ́ nnyi ne makwe kpakpa áseé. ²¹ Ne ukpékpɛ makankoma ayi gema genɔ́ ɛké usaá bó pɔ́n uta atané mfaá ákwe bóó né mmye. Bóó álwɛré Eɔwɔ gétúgé ubale makankoma ebi ɛbwɔ́ áwu néndé, ubale bina uja dɔ́. *

* **16:21** ɛlú wáwálé nnó: Bɔ́ pɔ́n bina anɔ́ wye ɛké uba simen upea.

17

Gekpẹkpẹgẹ mendée eno

¹ Ne ekiénné Ẹsɔwɔ ɛma né geluage makiénné akénéama ɛwé ɛgbaré ukú ukénéama ɛchwó jɔ́ ne me ɛké, “Chwó me nɛrege nyɛ wɔ ɛfwyale ɛwé Ẹsɔwɔ achyɛge nyɛ gekpẹkpẹgẹ mendée eno muú ajwólé né gejamégé mannyi. ² Afwa mme ana manane tametame ne ji. Ne manane ayi ji anané tametame achalé bɔ́ mme ako ɛké ɛlé mmɔ́ ne ji achyɛé ɛbwó anyuú mapyɛne ɛbwó.”

³ Ne Mendoó Ukpea ɛchwó me mmyɛ ne ekiénné Ẹsɔwɔ ɛwémbo ɛkpá me mfé né mashwone. Njyɛge ɛwú, ngé mendée fɔ́ ndere ajwólé né mfaá menya mebo fɔ́. Menya yimbo alú megɛlemegɛle, awyaá makpo akénéama ne ambya afya. Asa gejamégé mabo wyyé amí machɔ́ mabo Ẹsɔwɔ né menyammyɛ wuú meko. ⁴ Mendée yimbo afyɛ mandée magɛle ne mandée gefwa, akwyɛé menyammyɛ wuú ne unó densɔ ɛbi akwyɛé ne gul. Mataá nka ne unó ɛbifɔ ɛbi ujame nka dɔ́. Akuú ubi nnó pɛls. Agbaré amo ayi akwyɛ ne gul. Amo yimbo agbeé ne ubobo unó bi utene mbaá manane tametame jí. ⁵ Asá mabo né nɛpwe níí ami matene né genó gefɔ ɛyigé bɔ́ alá ákaágé garé. Asá wyyɛ áké, “Gekpẹkpẹgẹ Babilɔn, mma andée eno ako, ne muú ayi ubobo unó bi upyɛé fa mme utanege ji né amu.” ⁶ Ne ngé nnó manoó bɔ́ Ẹsɔwɔ ne bɔ́ abi bɔ́ áwáne gétúgẹ ápyɛé genó ɛyi Jisɔs akɛlege mampyɛ mandée yimbo ɛké mmɔ́.

Ngégé nla meno mekpo fuú. ⁷ Yémbɔ ekiénné Ẹsɔwɔ ɛké, “Ulannó wɔ ɔlaá meno mekpo fuú?” “Ngarége nyɛ wɔ genó ɛyigé muú alá ákagé garé ɛyi getome ne mendée yina ne menya mebo makpo akénéama ne ambya afya ayi akpane ji ákéne. ⁸ Menya mebo ayi ɔbo ɔgené mbɔ, abó alú nya mebe, yémbɔ apó sé mebe. Atanege nyɛ né mmu gepyɛé ɛyi geláge pó ne kwyakwya akwó ɛwé. Ne ajyɛ nyɛ né mbaá ayi awáne nyɛ ji. Ne bɔ́ abi alú fa mme, abi tɛ ula uló mme Ẹsɔwɔ alá asá fɔ́ mabo bwó né mmu nwe ayi ásame mabo bɔ́ abi abɔ́ nyɛ genwá ɛyi gélágé byé wɔ ágɛge menya yimbo álaá nyɛ mano mekpo fuú, néndé menya yimbo abó

alú nya mebe ne nana apósé yémbɔ amágé chwó nyɛ.

⁹ “Mechɔ ɛwéna ɛkɛlege bɔ́ abé ne denja. Makpo menya yimbo akénéama áténe mbaá makwɛ akénéama ayi mendée yimbo ajwólé wyyɛ. ¹⁰ Makpo yimbo ntó akénéama áténe mbaá afwa akénéama. Né geluage afwa bimbo, ata agbo mɛ, ama alú né gefwa nana, ama ayi alaá alú danchwó. Achwɔgẹ ágbárege nyɛ gefwa jí né mboó gébé. ¹¹ Ne menya mebo yimbo ayi abó alú nya mebe, ne nana alá apó sé, agbeé mfwa ayi agbeé afwa aneé. Ne ji alú mfwa ama né geluage afwa bimbo akénéama. Ne ajyɛ nyɛ né mbaá ayi awane nyɛ ji.

¹² “Ambya yimbo áfya ayi wɔ ɔgéne mbɔ áténe mbaá afwa áfya abi alá alú dansɛ uto mamgbaré gefwa, yémbɔ áchyɛge nyɛ ɛbwó ne menya mebo uto mamgbaré gefwa né nchwa neke ama. ¹³ Afwa bina áfya, ákamege nyɛ meko ama, áchyɛé ɛshyɛ ne uto gefwagẹ bwó mbaá menya mebo yimbo. ¹⁴ Ẹbwó áhmeé nyɛ ummyɛ né Maá ɛgɔhme. Yémbɔ, Maá ɛgɔhme ne ankwólé bíí abi ápyɛé genó ɛyi ji akɛlege, ɛbwó abi Ẹsɔwɔ akuú ne ajya ammyɛ nyɛ ápwɔ ɛbwó néndé ji alú mfwa ayi abɔ́ afwa ako ne Ata ayi abɔ́ bɔ́ Ata ako.”

¹⁵ Ne ekiénné Ẹsɔwɔ ɛma ɛjɔ́ ne me ɛké, “Mannyi ayi wɔ ɔgene mbɔ, ayi mendée eno yimbo ajwólége wyyé áténe mbaá njune bɔ́, ufɔ́ ufɔ́ bɔ́, malɔ mme meko, ne ufɔ́ ufɔ́ mejɔ́. ¹⁶ Menya mebo yimbo ne ambya afya ayi wɔ ɔgéne mbɔ, áji ne menya yimbo jimbo ápaá nyɛ mendée eno yimbo. Afáge nyɛ yéndégenó ɛyigé ji awyaá, ályaá ji gejɔgéné. Afyɛé nyé menyammyɛ wuú ne áso ji ne mewɛ. ¹⁷ Néndé Ẹsɔwɔ ne áfyɛé mechɔ ɛwéna né matɔ́ afwa bina nnó ákamé meko ama, achyɛé utoó gefwage bwó mbaá menya mebo yimbo, nnó apyɛ ndere ji Ẹsɔwɔ akɛlege kpaá tɛ yéndégenó ɛyigé ji Ẹsɔwɔ ajɔ́ gepyɛé wáwálé.

¹⁸ “Mendée ayi ɔgené mbɔ, áténe mbaá melɔ kpaá ɛwé ɛwyaá mfwa ayi abɔ́ afwa malɔ mme mako.”

18

Melɔ Babilɔn ɛkwe

¹ Unó bina ukogé, ngé ekiénné ɛwé fɔ́ ndere etané né mfaánebuú ɛshulé fa me.

Ɔwya gekpékpé uto ne genbo eyi getane ji mmye gepye mme meko agéne. ² Ne ejó kenké eké, “Gekpékpégé melo Babilon ekwé burup, éla lé melú ujwalé aló nchye ne mbaá ayi mandoó nchyéé ne denwɔne debodebo ne etiré bɔ́ alá akií débigé wyeé. ³ Néndé manane ayi ji ánáne tametame achalé mme meko eké élé mmɔ́ ne ji achye ébwó anyú mapyene ébwó. Afwa mme ábelé ntó ne ji ne bɔ́ abi akene gesé fa mme ákwe gefwa gétúgέ genɔge manane tametame jíí.”

⁴ Ne nwú ntó meko ayi fɔ́ ndere atane né mfaánebuú. Aké, “Bɔ́ ba, tanege délyaá ji ékágé dékpe mbwa ne gabo wuú, ne nnó ékágé dékpe ntó né efwyale ewé ji agene nye. ⁵ Gabo ayi ji apyéé mbogé ákwigé jí né nchwε akwonege né mfaánebuú. Ne Ɔsɔwɔ ate gabo wuú. ⁶ Pyegé ne ji wye ndere ji apyéé ne enyú. Genó eyigé ji apyéé ne enyú shuge ji amu manáne ápeá. Fyegé mmɔ́ né mmu amo magbeé, déchwaré mami matoó mapwɔ ami ji áchwaré achyéé bɔ́ anyú, déchyéé ji anyú mami. ⁷ Ne pyegé ji ágé efwyale ne ali wye ndere ji áfεge geme jíí, ányéé apɔge né mmu gabo. Ji adoo ébwɔ ewɔme ajógé aké, ‘Me mfwa mendée mpó fɔ́ mekwí ne mbéé fɔ́ ne mesome kánka’. ⁸ Ne gétú eyigémbɔ, efwyale éshúlege nye ji mmye né bíí uma ne mameé, mesome, ne emímí mesa. Ne asɔ́ nye ji né mewe néndé Ata Ɔsɔwɔ ese muú asɔ́ mpa wuú, aɲea apwɔ amu.”

⁹ Afwa mme abi ábelé ne ji, ébwó abi ákpené mbwa ne ji ányéé né mmu gabo apɔge ágegé nye amuawe ayi atanege né mewe ewé Ɔsɔ́ jí, álilí nye alá ne mesome. ¹⁰ Ébwó átene tete gétúgέ áfɔ́ nnó ákpene nye né efwyale ne melo Babilon, ájelege mmye ajógé aké, “Ébɔ ne wɔ́ nnó, Babilon gekpékpégé melo ne melo ewé enea geme, efwyale éshulé wɔ́ mmye né nchwaneke ama.”

¹¹ Bɔ́ abi ákene gese fa mme álilí nye alá ne masome néndé yé muú ayi áname unó gesege bwó apɔ́ sé. ¹² Yé muú apɔ́ sé ayi áname unó bi ébwó ákpoó. Unó bina élé gul ne seleba, mataá malómáló ne unó bi ujame nka dɔ́ ákuú ubi nnó pels, eshyéé ndeé, ndeé afwa, ndeé megle ne gefogé

ndeé nka eyi ákuú eji nnó silk ne unó bi akwyéé ne ambya meshuú, unó bi ákwyé ne ufɔ́ ufɔ́ unɔ́ ebi ugɔ́ gebe unó bi ákwyé ne afyaákó, gese, ne gefogé ntaá eniné ákuú nnó mabel. ¹³ Unó ebifɔ́ ntó ebi alá name sé élé maweé nka ami manome gebe gelógéló, baá unɔ́ abi apye menyéé agɔ́ ákuú abi nnó sinamum méery, insent, ne frankinsent. Mmɔ́ gɲep, maweé ne menyéé nkane: flawa melóméló ayi apye bred ne mbeé gefogé nchi eyigé ákuú nnó whit. Ne utu nkane: mpɔ́, magɔnme, mpɔ́ mekagala, mboó gese uka úpeá ayi mpɔ́ mekagala ejame ne ákwaá abi ákpoó nkane afwe. Yé muú apɔ́ sé ayi aname unó bina uko. ¹⁴ Bɔ́ abi ákene gese ajógé nye ne ji aké, “Unó ulúlú uko ebi wɔ́ okélege nnó ube ebyeé upó se. Ne unó uko ebi upyéé nnó wɔ́ ɔbe gbene ebi upye ntó nnó wɔ́ ɔkwɔ́ nɲɔ́ ɔmáge gé sé ubi.” ¹⁵ Ne ébwó bimbɔ́ abi abɔ́ gefwa gétúgέ ákene gese ne ji áténégé nye tété ne Ɔfɔ́ nnó ákpene nye né efwyale ne ji, álilí kenké ne mesome, ¹⁶ ajógé aké, “Ébɔ nnó, ébɔ nnó ne Babilon melo kpaá. Babilon alú nyá eké mendée ayi abɔ́ afyéé mashyéé ndeé, mandeé magele, ne mandeé gefwa. Akwyéé menyammye wuú ne unó desɔ́ ebi akwyé ne gul, mataá malómáló ne unó bi ujame nka dɔ́ ákuú nnó pels. ¹⁷ Né nchwa neke ama gefwa jíí geko geno.”

Bɔ́ ákpakpa abi áɲea geme né masogéka ne bɔ́ abi ákéné wye, abi apye utɔ́ né mmu, ne abi ákene gese né mmu, átenege nye tété, ¹⁸ akálege gétúgέ ágéné amuawe ayi atanege né mewe ewé asɔ́ jí, ájelege mmye aké, “Cha oo, ndé melo ewé ekwone gekpékpé melo ewé.” ¹⁹ Ne áchwε matwɔ́ ágbε né makpo bwó, álilí nye alá ne mesome metɔ́ ajógé aké, “Ébɔ nnó, ébɔ nnó, ne melo kpaá, melo ewéna ne ébɔ́ elú meló ewé bɔ́ ako abi awyaá masogéka né ebeé mega ákwene gefwa wyeé gétúgέ gefwa eyigé ji awyaá. Yémbɔ́ né nchwaneke ama, yéndégenó eyigé ji awyaá génó.”

²⁰ Enyú ako abi délu né mfaánebuú begé ne nechóchó néndé Ɔsɔwɔ́ achɔ́ melo Babilon. Ne enyú bɔ́ Ɔsɔwɔ́, ángbá Kras ne bɔ́ ekpávε Ɔsɔwɔ́ begé ntó ne nechóchó néndé Ɔsɔwɔ́ asɔ́ me mpa wuú gétúgέ gabo ayi ji apyéé eta nyú.

²¹ Ajógé mbo, gekpekpege ekiénné Esowó fɔ ebwéé ntaá eniné nelú eké gekpekpege ntaá eniné ákwóó unó efome né mmu ebéé mega jegemmm ejóó eké, “Wye ndere ntaá eniné na nékwene ne eshye nechógeré, mbántó ne áfómege nye melo Babilón ne eshye, áchó ewu. Ndere elúmbó bóó ámagé gé nye se ewú. ²² Ne ámagé wú sé meko nénjke ení ákwele, makwa ayi akwané, ambya ayi áfómege ne mbá né melo Babilón. Ne yé muú deshweé ama ayi amagé be wyeé ápó. Ne amagé wú nye sé ndere muú akwóó nchi né ntaá. ²³ Ne yé bíí uma ntó genjbogé etúlékán gegénege sé wyeé. Yé epaá neba muú áwuú sé wyeé. Bóó bíí abi ákene gese ne abó álu bóó abi áneá gemé fa mme yina, ne bóó megyaá bíí abwólé maló mme mako ne depóré megyaá bwó.”

²⁴ Kwyakwya alu nnó Babilón áwá bóó ekpávé bíí ne bóó abifó ako abi álu bóó Esowó. Ne manoó bóó bina malu ji mmye chónchó ne ami bóó ako abi áwáné né mme meko, ne Esowó achó melo ewéna gétúgé gabo ewu.

19

¹ Unó bina upyegé mbo, nwú gewyagé meko eké, meko gejamégé bóó né mfaánebuú. Akálege kenké áké, “Déféé Esowó, ji ne aferege bóó né efwyale gabo. Ji ne abóó ngó ne uto ukó. ² Mpa wuú alú cho ne wáwálé. Ji afye gekpekpege mendée eno yina né efwyale. Mendée yina ne achó bóó mme ne manáné tametame. Esowó afye ji né efwyale gétúgé manoó bóó utóó bíí abi ji áwané.” ³ Ama kalé kenké áké, “Déféé Esowó, amuawe ayi átánege né mewé ewé esóó ji ákwóme ájyéé mfaá té kwyakwya ne kwyakwya.” ⁴ Akalégé mbo, ákpakpa bimbo esaá meso eni ne menya eyimbo mebe eni, ákwe uwya mme ánógé Esowó muú ajwólé né mfaá geluógé gefwa áké, “Amen déféé Esowó.”

Apye epaá nebane Maá egóhme

⁵ Né meko muú fɔ, atané né geluóge gefwagé Esowó ajógé aké, “Féégé Esowó se enyú ako abi délu baá defwe bíí ne dénógé ji abi áneá gemé ne abi alá áneá gemé wó.” ⁶ Ajógé mbo, nwú meko fɔ eké meko gejamégé bóó. Alu eké gewyagé makóné nnyi

ne eké meko gekpekpege néfe. Akálege áké, “Déféé Ata Esowó se Muú Apwóó amu, ji alú mfwa. ⁷ Ese ako débé ne nechóchó, débenege ji mabo ne déchyege ji ngó, néndé bíí epaá nebane Maá egóhme ukwóné ne Mendée neba wuú akpome mé mmye ágilé ji. ⁸ Achyéé Mendée neba Maá egóhme eshyéé ndeé nnó afye. Mandeé yimbo ágenege manemane, ne (átene mbaá ulóó melú ebi bóó Esowó álerege).”

⁹ Ne ekiénné Esowó ewémbó, ema ejóó genó eyigé fɔ ne me eké, “Metóó megómegó ebe ne bóó abi álóó ebwó nnó áchwó ányé epaá neba ne Maá egóhme.” Ne ema ejóó genó eyigé fɔ eké, “Mekómejóó eyina etane mbaá Esowó jimboó.”

¹⁰ Nwúge mbo, nkwe ewu uka nnó nnógé ewú, yémbó ejóó eké, “Ópyegé fɔ mbo, mentó nlú lé maá utóó Esowó wye ndere wo ne ate anme byéé abi alú bóó Esowó abi ákwólegé wáwálé ayi Jisós aleré né genó eyi ji agaré. Nógé elé Esowó néndé elé wáwálé ayi Jisós aleré né genó eyi ji agaré ne achyéé bóó ekpávé Esowó mekomejéó ayi ebwó agarége.”

Kras ammye apwó menya mebo

¹¹ Nge ndere mfaánebuú alu fuú, nké mpelé nge mpó mekagala pópó. Muú ayi ajwólé né mfaá akamege nnó, muú ayi dékágé neré metóó ne ji, ji ayi apyéé bóó ákagé wáwálé ayi atome ne Esowó. Aselé mati ayi alú cho mansó mpa ne ammye umye ne bóó abi alá akií fɔ ji. ¹² Ame ji agenege eké nenóme mewé. Akwere gejamégé délaré gefwa né mekpo wuú. Asá mabo né menyammye wuú ami yé muú alá ákágé ekósé wye jimbo. ¹³ Awya nku ayi áfyé né mmu manoó ne mabo mií makamege nnó, “Mekomejéó Esowó.”

¹⁴ Ne bóó bee abi alú né mfaánebuú áfyé mandeé pópó, ayi akpeage, ákwyéé áji ne eshye ndeé. Ajwólé né mfaá mpó mekagala eyi elú pópó ákwólege ji. ¹⁵ Aparanja ayi achyaá atane ji né meno. Asele nye elé aparanja yina ne ammye ne bóó maló mme meko apwó ebwó. Agbarege nye ebwó ne amu matomato, Ne anamege nye manaá umpomé né mmu ejya mmi nnó aname manaá matane wyeé, ne ejya ewéna etene mbaá metóó usóó Esowó Muú Apwóó amu.

16 Asa mabɔ né ndeé eyi elú ji mmye ne melú ewé ekweré ena geka wuú áké, “Mfwa ayi abɔ́ abfwa ako ne Ata ayi abɔ́ bɔ́ Ata ako.”

17 Ne ngé ekiénné Eɔwɔ́ fɔ́ ndere etene né mfaá ηme, ekú kenké eké denwɔ́né déko eti délyenege té mfaá ufɔ́ ufɔ́ denwɔ́ne etiré dényé uɔ́kwɔ́ unó “Chwóge dénywere mbaá ama, dénye gekpékpége epaá ewé Eɔwɔ́ ágbárege nye. 18 Chwóge dényé uɔ́kwɔ́ afwa, ákpakpa bɔ́ bee ne bɔ́ bee, mpɔ́ mekagala ne bɔ́ abi ákene né mfaá eji. Chwóge dénye uɔ́kwɔ́ bɔ́ ako, afwe ne abi álá ápó afwe, ne bɔ́ abi aɔ́ea gemε ne abi álá aɔ́ea gemε wó.”

19 Ejóge mbɔ́, ngé menya mebo ayi atane né mmu ebéé mega, ne afwa mme ako ne bɔ́ bee bwɔ́ ánywere mbaá ama nnó ammye bee ne muú ayi akene mfaá mpó mekagala yimbɔ́ pópó ne bɔ́ bee abi. 20 Yémbɔ́ ápye menya mebo yimbɔ́ chónchó ne muú ekpávé gebyɔ́, ji ayi apyé ufelekpa né mbe ushu menya mebo yimbɔ́. Ufelekpa bina ne ji aselé abwɔ́lé bɔ́ abi awyaá gelogé menya mebo yimbɔ́ ne ánogé meló uka wuú. Ne áfome menya mebo yimbɔ́ ne muú ekpávé gebyɔ́ né mmu gepyεge mewe ewé elúlé ne genó eyi ákuú nnó sɔ́fɔ́. 21 Ne muú ayi ajwɔ́lé mfaá mpɔ́ mekagala ayi pópó, ase aparanja ayi atane né meno wuú awá bɔ́ abi álaá, denywɔ́ne déko, dényé menya uɔ́kwɔ́ bɔ́ bimbɔ́ kaka dépwa.

20

Afyε danchomeló denɔ́ aɔ́me dele

1 Ne ngé ekiénné Eɔwɔ́ ndere etane né mfaánebuú eshulege mme. Egbaré né ebwɔ́ wuú agbɔ́gɔ́ gepyéé eyi geláge pó ne kwyakwya ne gekpékpége mkpɔ́kɔ́vé. 2-3 Ekiénné ewémbɔ́, epye gekwenege mmyɔ́ ayi ákuú ji nnó dragɔ́n ji ne ákuú nnó danchomeló ne satan ewe ji, ebwéé efome né mmu gepyéé eyigémbɔ́, egbe meno gepyε eyigémbɔ́ edye ewu. Danchomeló álá né mmu né aɔ́me dele. Apye mbɔ́ nnó ji agegé sé meti ewé ji abwɔ́lége bɔ́ mme. Ne dele aɔ́me yina akóge, abɔ́ manlyaá ji né maá mboó gébé.

4 Ne nké mmáge pé, ngé uluɔ́ gefwa, ne bɔ́ abi ajwɔ́lé wye. Bɔ́ bina elé abi Eɔwɔ́ achyéé ebwɔ́ ebwɔ́nye nnó ágbárege gefwa.

Ne ngé ntó mandoó bɔ́ abi áwáné ebwɔ́ gétúge ágarege wáwálé ayi Jisɔ́s aleré né genó eyi ji agaré ne mekomejɔ́ Eɔwɔ́. Bɔ́ bina ne álú bɔ́ abi álá nóge fɔ́ menya mebo yimbɔ́ yé ebé lé meló uka wuú. Ne yé geloge menya yimbɔ́ ebwɔ́ ákame fɔ́ nnó ása geji né mampwe bwɔ́ yé né amu bwɔ́ wó. Eɔwɔ́ apye ebwɔ́ ákwilé né negbo ágbaré gefwa ne Kras né aɔ́me dele. 5 Gé ndɔ́ mbe ayi Eɔwɔ́ apyéé bɔ́ akwilé né negbo na. (Ne bɔ́ abifɔ́ ntó abi ágbóo, Eɔwɔ́ apye fɔ́ ebwɔ́ ákwilé né negbo wó, kpaá té dele aɔ́me yina ábyéé.) 6 Metɔ́ megomego ebe ne bɔ́ abi Eɔwɔ́ ajyaá, ebwɔ́ abi ji apye nye ákwilé né negbo né ndɔ́ ayi mbe, ayi ji apyéé nye bɔ́ ákwilé né negbo. Eɔwɔ́ ajya ebwɔ́ nnó ábé bɔ́ bií ne ebwɔ́ ágbóo fɔ́ negbone ndɔ́ epeá. Abéé nye elé ampyéé upε mbaá Eɔwɔ́ ne Kras, ne ebwɔ́ ágbárege nye gefwa ne ji né aɔ́me dele.

Eɔwɔ́ apwɔ́ danchomeló

7 Ne aɔ́me dele ayina akoóge, Eɔwɔ́ aferge nye danchomeló né denɔ́ etiré abɔ́ afyéé ji. 8 Atanege, akéné nye abwɔ́lege bɔ́ né malɔ́ mme meko. Ákuú umε malɔ́ áyina nnó Gɔ́g ne Magɔ́k. Danchomeló anywerege nye ebwɔ́ ako né mbaá ama, nnó ammye bee. Ne bɔ́ abi ámmye nye ummye bina ájame nye eké gesóge mbale nnyi. 9 Atanege nye né malɔ́ mme meko, aɔ́ mbaá ayi bɔ́ Eɔwɔ́ ánywere. Mbaá yimbɔ́ elé melɔ́ kpaá ewé Eɔwɔ́ agbóo ne ewú. Anóge melɔ́ ewémbɔ́ mme, mewe etanege nye né mfaánebuú elwe ebwɔ́ ako ásoó. 10 Ne afomege nye danchomeló muú abwɔ́lé ebwɔ́ né mmu gepyége mewe ewé elúlé ne genó eyigé ákuú nnó sɔ́fɔ́. Mbaá yina ne abó áfome menya mebo ne muú ekpávé ayi gebyɔ́. Ne ebwɔ́ áwuú nye ubale wye utuú ne ηwɔ́mese te kwyakwya te kwyakwya.

Eɔwɔ́ asɔ́ kwyakwya mpa

11 Ne ngé gekpékpége geluóge gefwa eyi gélu pópó ne muú ayi ajwɔ́lé mfaá. Ne mfaánebuú ne mme áseé né mbe ushu wuú yé muú agé sé ebwɔ́ wó. 12 Ne ngé ntó bɔ́ ako abi ábɔ́ ágbóo, abi áɔ́ea gemε ne abi álá ηea gemε wó. Ebwɔ́ ako atené né mbe geluóge gefwa eyigémbɔ́. Ne anene bɔ́ ηwe, anene nto ηwe ayifɔ́ ayi awyaá mabɔ́

bɔɔ abi ábɔɔ nye genwá eyi gélágé byé. Ne muú ayi ajwólé, akwólé dépɔ etiré bɔɔ bina ábɔ ápyéé ndere ásámé né mmu bɔ nwe, asɔ mpa bwó. ¹³ Ne ebéé mega elyaá bɔɔ abi abɔ ánómé wye átané átené ne geluɔge gefwa. Wyembɔ ntó ne negbo ne melo áwuú bɔɔ, ályaá áwuú bɔɔ átané átené né geluɔ gefwa eyigémbɔ. Ne muú ayi ajwólé mfaá geluɔgé gefwa akwólé dépɔ etiré bwó ábɔ ápyé, asɔ mpa bwó. ¹⁴ Apyégé mbɔ ákpa negbo ne melo áwuú bɔɔ aɲme né mmu gepyege mewé. (Gepyege mewé ewéna élé negbo né ndɔ epea.) ¹⁵ Ne yéndémuú ayi mabɔ amií malá pɔ né mmu nwe ayi awyaá mabɔ bɔɔ abi abɔɔ nye genwá eyi gélágé byé afomege ji né mmu gepyege mewé.

21

Esɔwɔ akwyéé mme ayi meke ne mfaánebuú ayi meke

¹ Epyegembɔ, ngé mfaánebuú ayi meke ne mme ayi meke. Mfaánebuú ayi mbe ne mme ayi mbe chónchó ne ebéé mega ápɔ sé. ² Ne ngé ntó melo ukpea ewé ákuú nnó Jerosale ayi meke ndere átane né mfaánebuú mbaá Esɔwɔ ashulege áchwɔɔ. Akwyéé ewú ndere mendée neba akwyégé menyammye agilé menɔ wuú. ³ Ne nwú meko muú fɔ, atane né geluɔgé gefwage Esɔwɔ ajógé kenké aké, “Nana Esɔwɔ achwó jwólé ne akwaá. Ji ajwólé nye ne ebwó, ne ebwó ntó ábéé nye bɔɔ bíí. Esɔwɔ jimboɔ abeé nye ne ebwó ne abeé nye ntó Esɔwɔ bwó. ⁴ Ji atilé nye ebwó manse ako né ame. Negboɔ nebéé nye sé, ne bɔɔ abeé nye sé ne mesome, ebwó álíli nye sé, ne yé ubalé áwuú nye sé néndé unó bi ukwene ukoó mé.” ⁵ Ne muú ayi ajwólé né mfaá geluɔge gefwa ajɔɔ aké, “Wúgé, nana mpye unó ukó ulaá uke.” Ne ama ajɔɔ ne me aké, “Sa unó bina mme néndé mekomejɔɔ eyina elú wáwálé, nerege metɔɔ nnó unó bí ájɔɔ upyéé nye.” ⁶ Ama ajɔɔ ne me aké, “Nnere yéndégenó, me ne nlú muú mbe ne ayi kwyakwya, unó uko ulɔɔ ne me ne ukwyagé ne me. Ne yéndémuú ayi mmwólé manaá epye ji, nchyege ji manaá anyú ewé alá achyege fɔ nka. Manaá ami mbɔ matanege né embu nnyi ewé ewyaá manaá ami machyégé genwá. ⁷ Ne yéndémuú ayi ammye apwɔɔ

gabo, me nchyege nye ji unó bina. Me mbeé nye Esɔwɔ wuú ne ji ntó abeé nye maá wá. ⁸ Yémbɔ, bɔɔ abi áfɔɔ mampyégé unó bi me nkelege, abi áshyá mamfyé metɔɔ ne me, abi áchɔɔ menyammye bwó ne gabo, abi awané bɔɔ, abi anane manané tametame, abi anyéé mafoó, abi ánógé aló uka, ne bɔɔ akó abi ábyɔge gebyɔ ákpane nye ebwó áfome mmú gepyege mewé ewé elúlé ne genó eyi ákuú nnó sɔlfɔ. Gepyege mewé ewéna élé negbone ndɔ epea.”

Jon ama age melo Jerosale ewé meke

⁹ Ne ekiénné Esɔwɔ ema, né geluage makiénné Esɔwɔ akénéama ayi agbaré ukú efwyale ukénéama echwɔ ejɔɔ ne me eké, “Chwó me nlerenge nye wɔ mendée neba, mendée ayi Maá egɔɲme ábáne nye.” ¹⁰ Mendoó Ukpea echwó me mmye ne ekiénné Esɔwɔ ewémbɔ ekpa me mfé né mfaá mekwé ewé eɲɔge dɔɔ, eléré me melo Jerosale ewé elú melo ukpea ndere etané mbaá Esɔwɔ né mfaánebuú eshulege mme. ¹¹ Gengbɔgé Esɔwɔ gegénege wyeé manémané, ne melo ewémbɔ éshwánege ntó eké mataá malómaló ayi ákuú nnó jasper. Egénege njanéjané eké makankoma. ¹² Gebame eyi genɔgé genɔ melo ewémbɔ mme. Gebame eyigémbɔ gewya mano gebame áfyanéápeá. Né mano gebame yimbɔ makiénné Esɔwɔ áfyanéápeá áténé wye ábáme. Né mano gebamé yimbɔ ntó ása mabɔ matoó bɔɔ Isreli áfyanéápeá wyeé. ¹³ Mano gebamé yina, áléé álú né egbe ebwɔnye, áléé álú né egbe ebwɔbe, áléé álú mbe ne áléé álú meso. ¹⁴ Átené gebamé eyigémbɔ né mfaá mabɔmé áfyanéápeá. Ása mabɔ áɲgbá Maá egɔɲme áfyanéápeá né mabɔmé yina. ¹⁵ Ne ekiénné Esɔwɔ ewé ebɔ ejógé mbɔ ne me, egbaré meto ewé amége unó wyeé, akwyéé ewú ne gul. Elé meto ewémbɔ ne ewú ebɔ emegé melo kpaá ewémbɔ. Eméé makwɔɔ gebamé chónchó ne manombi. ¹⁶ Metyéé melo ewémbɔ ne unalé úlú wye janja. Ekiénné Esɔwɔ ewémbɔ eméé melo ewémbɔ ne meto ewé egbaré, metyéé melo ewémbɔ elú nka neke dele ne geba. Wyembɔ ntó ne unalé ne unɔgé melo ewémbɔ úlú. ¹⁷ Ekiénné Esɔwɔ ewémbɔ, eméé ntó unɔge gébamé eyigémbɔ, gelú matyéé amu usaá uléé meso ekéné

ndere akwaá ámegé unó. ¹⁸ Aténé gébamé eyigé na ne mataá malómáló ayi ákuú nnó jaspá. Ne yéndégenó né melo ewémbó ákwyé geji ne gul. Gul yimbó ápó ne deba, ne agenege eké eféé. ¹⁹ Ne mabómé ayi átene gébame eyigémbó né mfaá, ákwyéé áji ne mataá ñka ufóufóó. Ntaá né mbe eniné aló manténe mabómé yimbó nékámege nnó jaspá, eníne gbeé mataá apea nékámege safaya, eníne negbeé áléé nékámege áget, eníne négbeé áni nékámege éméral. ²⁰ Æni négbeé mataá átá nékámege ñni, Æni négbeé akené nékámege kánelyan, Æni négbeé akénéama nékámege krisolite, Æni negbeé aneé nékámege berin, Æni negbeé aneéneama nékámege tópas, Æni negbeé afyaá nékámege krisopreis eníne negbeé afyaneama nékámege jacint, ne eníne negbeé áfyanéapeá nékámege ametis. ²¹ Mano gébámé ayina áfyanéapeá ákwyéé áji ne mataá ñka áfyanéapeá ayi ákamege nnó pels, ne ákwyéé yéndé meno gébámé ne pel ama, ne ákwyéé metóó melo ewémbó ne gul. Ayi álá pó ne deba, ne agéne eké eféé.

²² Ne ngé fó echa upé Eσωωó né melo ewémbó wó néndé, Ata Eσωωó jimboó Muú Apwóó amu ne Maá egóñme ne álú echa ewémbó. ²³ Melo ewémbó ekelege sé nnó ñme yé ebe elé mfaá agénege wyéé néndé genjboage Eσωωó ne gelú mewé ewé egénege wyé ne etulekanj wuú elé Maá egóñme. ²⁴ Bóó maló mme meko ákené nyé né mmu genjbo eyigémbó. Ne afwa mme achwóó nyé ne ñgo bwó né melo ewémbó. ²⁵ Mano gebamé eyigé na, ábeé fuú yéndégébé, néndé utuú ugilé fó wyéé. ²⁶ Ne ebwó áchwóó nyé ne ñgo ne énogé bóó maló mme meko né melo ewémbó. ²⁷ Yémbó, yéndégenó eyigé gélágé pó póó né mbe ushu Eσωωó, gékpené fó né melo ewémbó, yé muú ayi ápyéé depó debodebo yé ebe elé muú gebyó akpené fó wyé. Ekosé bóó abi mabó bwó malu né mmu ñwe Maá egóñme ayi asamé mabó bóó abi abóó nyé genjwá eyi gélágé byé ne ákpené wyé.

22

Ebeé ewé ewyaá manaá ami machyegge genjwá eyigé gelágé byé

¹ Ne ekiénné Eσωωó ewémbó, eléré me ntó ebeé ewé ewyaá manaá ami machyegge genjwá eyi gélágé byé, magenege eké eféé meke. Ebeé ewémbó etanege né geluoge gefwage Eσωωó ne maá egóñme. ² Eshúlege ejye né metóó melo ewémbó. Né yéndé egbe ebeé ewéna, unóó ebi uchyege genjwá úlú wyé. Unóó ebimbó uwóme unpomé ndó efyánéapeá né ñme. Ne yéndé mfaá uwóme ndó gama. Ne bya unóó ebimbó úlú uka ebi ápyé bóó mameé né mme meko átoógé. ³ Ne yéndégenó eyigé Eσωωó áleré geji ukwekwe amu gebéé fó né melo ewémbó.

Ne geluoge gefwage Eσωωó né maá egóñme gebéé nyé wyé ne bóó utóó bíí ánógé nyé ji. ⁴ Agené nyé ushu Eσωωó, asamé nyé ntó mabó mií né mampwe bwó. ⁵ Utuú ugilé fó né melo ewémbó. Ne bóó abi álú wyé ákelégé sé genjbo etulékanj ne ñmeé néndé Ata Eσωωó ne abeé nyé genjboagé ebwó. Ne ebwó ágbarége nyé gefwa té kwyakwya ne kwyakwya.

Jisós aké ji amagé chwó nyé fa mme

⁶ Ne ekiénné Eσωωó ewémbó ema ejóó ne me eké, “Mekómejóó eyina elú wáwálé kámege ne eji. Ata Eσωωó muú achyegge mendoó mbaá bóó ekpávé bíí ato ekiénné wuú nnó echwó eléré baá utóó bíí unóó bi uchwó upyéé.”

⁷ Ne Jisós aké, “Wúgé, ela gachyéé me nchwóó. Metóó megómege ebe ne bóó abi ápyé unóó bi ásamé né mmu ñwe yina ebi upyé nyé nana ne meso gébé.”

⁸ Me Jón nlú muú ayi nwuú, ne ngené unóó bina uko. Nwúgé ne ngége unóó bina nkwe uwya mme né mbe ushu ekiénné Eσωωó ewé eléré mbó me unóó bina nnó me nógé ewú. ⁹ Yémbó ejóó ne me eké, “Ópyégé fó mbó, me ntó nlú elé muú utóó Eσωωó wyé ndere wó ne ate añme bye abi álú bóó ekpávé Eσωωó ne abifó ako abi ábélege mekomejóó ayi ásamé né ñwe yina. Nógé lé Eσωωó.”

¹⁰ Ema ejóó eké, “Óbigé fó mekomejóó yina, ayi ásamé né mmu ñwe yina ayi agarége unóó bi upyéé nyé nana né ebi upyé nyé meso gébé, néndé gébé eyigé unóó bina upyé nyé gélá kwókwólé. ¹¹ Ndere elúmbó, yéndémuú ayi ápyéé gabo, ápyégé wyé gabo wuú. Ayi ápyéé ukwenkwe unóó ápyégé wyé ukwenkwe unóó, ayi ápyé genó eyi gélú cho

ápyegé wye genó eyi gélu cho ne ayi álu pópó ábéé wye pópó.”

¹² Jis̄s ama ajó aké, “Gegé, éla gachyéé me nchwó. Nké nchwó, nchwó ne nsa ayi nchyege yéndémuú ndere ji apye utó. ¹³ Me ne nlú genóge mbe ne eyigé kwyakwya, muú mbe ne ayi kwyakwya, unó uko uló ne me, ne ukwyage ne me.”

¹⁴ “Metó megomégó ebéé ne bó abi áshwone mawulé bwó akpea pópó. Ébwó ne Éswó achyege nyé ébwonye nnó ákoó né meno gébamé ákpe né meló ewémbó ányé umpomé genó eyigé gechyege gejwá eyi gélagé byé. ¹⁵ Bó abi álá ákpe ne fó né meló ewémbó élé bó abi álu eké bó mammye, bó abi ányé mafoó abi ánane manané tametame, abi áwane bó, abi ánógé aló uka, abi ábyage gebyó ne bó débwalé.

¹⁶ “Ne me Jis̄s ntó ekiénné wa nnó echwó egaré enyú unó bina né machomele bó Éswó. Me nlú mpyáne mfwa Devid, me nlú ntó eké membe ayi agenege né gejejegé bíí.”

¹⁷ Ajógé mbó, Mendoó Éswó ne Mendée maá egome aké, “Chwó Ata Jis̄s.” Ne yéndémuú ayi awuú mekomejó yina, abó

manjó ntó nnó “Chwó.” Ne yéndémuú ayi mmwólé manaá epyéé ji, achwó ne yéndémuú ayi aklege achwó anyú manaá ami machyege gejwá ewé álá chyege nka.

Kwyakwya mejó

¹⁸ Ne me Jon nkwelege mbeé mbaá yéndémuú ayi áwuú mekomejó ayi asamé né mmu nyé ayina. Mekomejó yina ayi agarege unó bi upyéé nyé nana ne ébi upye nyé meso gébé nnó, “Muú ayi agbege genó eyigé chá né unó bi ásamé né nyé yina, Éswó agbege nyé ntó efwyale wuú ne ufó mameé ukeneama ébi ásamé né nyé yina.

¹⁹ Ne yéndémuú ayi aferege genó né unó bi ásamé né nyé yina ayi agaré unó bi upye nyé nana ne ébi upye nyé meso gébé, Éswó ntó aselé nyé uto ébi abó achyéé ji nnó akpé ne meló ukpea ewémbó ányé umpomé genó eyi géchyége gejwá eyi gélagé byé, ndere asamé né nyé yina.”

²⁰ Ne muú ayi agarége unó bina aké, “Wáwálé éla gachyéé me nchwó.”

Jon aké, Amen, chwó Ata Jis̄s.

²¹ Nnenémmye nnó Ata Jis̄s áléregé bó Éswó ako galógaló.